

¶ Tractatus clarissimi. J. U. interpretis do. Alberti Bruni astẽsis de statutis feminas ꝛ cognatorũ lineam a successionibus excludentibus: cũ multis vtilibus ꝛ quottidianis additionibus ex codicibus postea impssis maxima ex parte collectis: que apparent vbi sunt signa manus ꝛ parẽtesis.

¶ Tractatus domini Georgii Natte astensis super eadem materia. f. I

¶ Tractatus domini Joan. Campegii bononiensis sup eadẽ materia. f. XVII

¶ Tractatus domini Lauri de Palatijs super eadem materia. f. XXVI

Cum priuilegio apostolico.
Per decẽnium duraturo
hic a tergo posito.

Leo Papa decimus.

Dilecte fili salutē ⁊ apostolicā benedictionem.

Cum sicut nobis exponi fecisti: tu nuper quosdam tractatus cōtinentes ad vtriusqȝ iuris materias diuersis in locis sparsas: ⁊ propterea multis incognitas continentes: nō modo vtiles verum etiam necessarios in lucem destinaueris: ac proprijs sumptibus ⁊ expensis imprimendo curaueris: et in illis imprimendis non paruam pecunie summam solus vel cum collegio exposueris seu exposi turus sis: veniasqȝ hoc ideo ab omnibus christi fidelibus laudādus. Cum pro viribus omnibus consulere quantū tue vires possint intendas. Et ne forte alij premium laborum tuorū cum iactura tua reportent: ⁊ tractatus huiusmodi imprimere: ⁊ illorū volumina sic impssa vendere psumāt: aliquo incōmodo ⁊ iactura afficiaris. Et vt ex impressionis iam forsitan tua opera ⁊ impensa insolidum vel assumptis collegis facte seu faciende ɔdignā mercedem percipere valeas: quādoquidē fabrice ecclesie domus ⁊ illius conuentus fratrū beate Marie de monte Carmello ciuitatis Asteñ. ex perceptione lucri huiusmodi subuenire pro tui arbitrio: ac anime tue saluti prouidere intendas. Et ob hoc nobis humiliter supplicare feceris: vt priuilegium concedere ac prouidere dignaremur: quod nullus preter te ⁊ contra tui voluntatem ipsos tractatus seu libros imprimere vel imprimi facere presumat. Propterea tuis supplicationibus inclinati: volentes tue ac dicte ecclesie beate Marie vtilitati consulere: motu proprio ⁊ de apostolice sedis potestatis plenitudine inhibemus omnibus ⁊ singulis librorū impressoribus ac alijs quibusuis personis cuiusuis dignitatis status: gradus: ordinis: conditionis preeminentie seu prelature fuerint tam vltra ꝙ̄ citra montes quomodolibet consisteñ. Ne opus seu tractatus huiusmodi sic per te editos ⁊ tua impēsa insolidū vel assumptis collegis impressos vel in futurum imprimēdos quouis in loco imprimere seu imprimi facere aut temerarie imprimentibus ⁊ imprimi facientibus consilium: auxilium: vel fauorem quouis modo prestare directe vel indirecte sine tuo speciali mandato aut voluntate audeant vel presumant: sub excōmunicationis late sententie ac confiscationis quorūcūqȝ librorum seu tractatuum imprimēdorū penis. Et nihilominus omnibus ⁊ singulis Patriarchis: Archiepiscopis: Episcopis: Abbatibus: Prioribus: Archipsbyteris: Decanis ⁊ alijs in dignitate ecclesiastica cōstitutis personis vbicūqȝ locorum cōmorantibus: ⁊ maxime ordinis Carmelitani conseruatoribus ⁊ subcōseruatoribus vbicūqȝ existeñ. Harum serie mandamus: quatenus in euentum predictum ad omnem tuā seu procuratoris tui ad id a te speciale mandatum habentis requisitionem omnibus ⁊ singulis qui contra indulti huiusmodi tenorem: ⁊ preter ⁊ contra voluntatem ⁊ mandatum tuum tractatus huiusmodi forsan imprimi facere seu eis auxilium vel consilium in sic imprimendo concesserint ⁊ prestiterint: eadem apostolica auctoritate pro excōmunicatis publice denuncient ⁊ declarent: quatenus expediat ad eandem tuam seu procuratoris tui huiusmodi instantiam contra omnes et singulos prefatos ad vlteriores censuras illas iteratis vicibus aggrauando ⁊ reaggrauādo. Cū inuocatione etiam brachij secularis eadem nostra auctoritate procedant. Necnō eosdem ⁊ cōtrauentores ⁊ tractatuum impressores ad solutionem penarum per eos incursarum vel incurrendarum cēsuris ⁊ penis antedictis ac alijs remedijs oportunis cogant ⁊ compellant. Non obstañ. cōstitu. fe. re. Bonifacij pape. viij. predecessoris nostri qua cauetur ne quis extra suam ciuitatem vel diocesim: nisi in certis exceptis casibus ⁊ in illis vltra vnaȝ dietam ad iudicium euocetur: seu ne iudices ab eadem sede deputati contra quoscūqȝ procedere aut alij vel alijs vices suas cōmittere presumant: ⁊ de duabus dietis in Concilio generali editis, ac alijs apostolicis constitutionibus ⁊ ordinationibus ceterisqȝ ɔtrarijs quibuscūqȝ. Aut si impressoribus seu imprimi faciētibus ⁊ forsan vendētibus tractatus huiusmodi ɔtra nostrā prohibitionem huiusmodi: aut illis cōsilium: auxilium: ⁊ fauorem prestantibus: aut quibusuis alijs cōmuniter vel diuisim a dicta sit sede indultum vel indulgendum: ꝙ interdici: suspendi vel excōmunicari: aut extra vel vltra certa loca ad iudicium trahi non possint per litteras apostolicas non facientes plenam ⁊ expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Volumus tamen ꝙ ordinarius loci huiusmodi impressionem approbare ac indultum huiusmodi ad decem annos durare debeat. Datum Rome apud sanctum Petrum sub anulo piscatoris die secunda aprilis. M.CCCCCXVIII. Pontificatus nostri anno sexto.

Euangelista.

Dilecto filio Alberto Bruno laico ciui Asteñ. V. J. doctori.

Considerāti mihi Alberto Bruno eos qui lex animata sunt in terris: iusticie ⁊ soluendarum iuris nodositatum se curam habere hactenus non ostendisse: morisqȝ esse vt hi qui noua volumina in lucem emittunt illa cuipiam dicare studeant. Ad te sacratissimam virginem Mariam Dei genitricem: gratia plenam: ⁊ humani generis indefessam protectricem cōfugiendū putaui: tue maiestatis laudi hoc opus: ⁊ quosuis labores meos dicando. Ad cuius preces Deus optimus (in cuius manu principū corda sunt) vel per ora principū aut iureconsultorū quos elegerit iuris tenebras facile tollet. Vade igitur mi liber vtinā qȝ nominis tui presagia diuino auxilio ac ipsius gloriosissime virginis Marie precibus ⁊ gratia accedētibus: iuri nostro hac etate afferre valeas.

¶ Incipit subtilis ⁊ copiosus Tractatus Spectabilis viri do. Alberti Bruni. J. U. doctoris Astensis: sup statutis feminas ⁊ cognatoꝝ lineam a successiõibus excludentibus: cũ additionibus ipsius domini auctoris.

Interpretatur⁹ municipalia

Jura: feminas: ⁊ cognatos a successionibus excludentia: ⁊ normam a cõmuni iure in succedẽdo traditam immutantia. Diuino ꝑus ac gloriosissime virginis Marie nominibus et presidio inuocatis. Totum opus in .xv. articu. principales diuidendum putaui: vt singule questiones sub proprio articulo ac in propria sede collocate facilius inueniri possint.

¶ Primus articulus est: an valeant statuta excludentia feminas a successionibus propter masculos seu agnatos vel alias personas.

¶ Secundus articulus est de origine talium statutoꝝ ⁊ iuriũ feminas a successiõibus ꝑpter masculos excludentium.

¶ Tertius articulus est qua ratiõe facta sint talia statuta.

¶ Quartus articulus est qualia sint talia statuta: ⁊ an sint fauorabilia vel odiosa.

¶ Quintus articulus est de generali ⁊ extraordinaria taliũ statutorum interpretatione.

¶ Sextus articulus est que persone per talia statuta intelligantur excluse.

¶ Septimus articulus est qbus casibus ⁊ per quam dispositionem intelligantur femine excluse vel admisse.

¶ Octauus articulus est a quorum ⁊ quibus hereditatibus successionibus: rebus: ⁊ bonis intelligantur excluse.

¶ Nonus articulus est inquãtum vigore talium statutorum intelligantur femine vel alie persone excluse.

¶ Decimus articulus est qualiter ⁊ q̃diu intelligantur femine vel alie persone excluse.

¶ Undecim⁹ articulus est quale ius habeat femina vel alia persona exclusa in eo qđ sibi a statuto vel testatore reseruat̃ vel reseruatum esse intelligitur.

¶ Duodecimus articulus est: propter quas personas intelligantur femine vel alie persone excluse.

¶ Decimustertius articulus est qualiter ⁊ inquãtuȝ admittantur ⁊ vocate intelligantur persone propter quas femine vel alie persone excluduntur.

¶ Decimusquartus articulus est de prouisionibus ⁊ remedijs contra dicta statuta.

¶ Decimusqntus articulus est de iudicialibus ⁊ modo agẽdi in predicta materia.

Circa primũ articulum.

An valeant statuta excludentia feminas a successiõib⁹: maxime ꝑpter agnatos: considerãdũ est ꝙ aut loqmur de illis feminis qbus nulla debetur legitima: ⁊ certum est ꝙ sic: qꝛ talis successio est de iure ciuili. l. lege obuenire. ff. de ꝟ. signifi. l. tutelas. in princ. ff. de capi. di. ⁊ c. ius quiritiũ. j. dis. ex. in. §. fi. insti. de vsu ⁊ habi. glo. in. l. j. ff. de acqrẽ. re. do. ⁊ patet insti. de legi. agna. suc. in prin. ⁊ insti. de suc. cog. in principio. ⁊ toto titu. ff. ⁊ C. de legi. here. ⁊ de suis ⁊ leg. here. ⁊ in fi. C. ⁊ ff. ad tertul. licȝ sit dubiũ an hereditas seu ius succedẽdi sumpta in genere sint de iure ciuili vel gentiũ: propterea qꝛ videmus ꝙ etiam ſm testiñ vetus deferebat̃ hereditas vel successio: vt patȝ nume. xxvij. c. ⁊ gen. c. xxi. transumpto. xxxij. q. iiij. c. dicat aliqs. ⁊ c. ois. q. ij. ⁊ patȝ etiam de Isac qui fecit Jacob suũ heredẽ vicem: ⁊ Esau frater exclusus fuit a successione: ⁊ in q̃pluribus alijs locis testamẽti veteris: ⁊ patȝ in. l. cũ rõ. in ꝑn. ff. de bo. dam. ⁊ in. l. fi. C. quo. bo. vbi dr̃ de iure naturę hereditatẽ dari. ⁊ in aut. de here. ⁊ fal. §. primũ. bal. in. l. qui ȝ. C. de ince. nup. ita ꝙ dicẽdũ sit ꝙ eoipso ꝙ gẽtes esse ceperunt: disponebãt de bonis suis post mortẽ: ⁊ videm⁹ oẽs gentes hoc iure vti ꝑꝑ qđ doc. magis cõiter ꝯcludũt succedendi ⁊ testandi facultatẽ esse de iure gentiũ inuẽtione et introductione: licȝ solẽnitate ⁊ forma siue modo sint de iure ciuili: vt per Bar. ⁊ doc. in. l. interdũ. ff. de cõdi. inde. Fulg. ⁊ Ro. in. l. si testã. C. de testa. ⁊ Ro. in. l. si nõ speciali. co. titu. Anto. de bu. ⁊ cõiter Cano. in rub. de testa. Marti. de lau. ĩ tracta. de ꝑmoge. in. ij. col. vbi pulchre ⁊ late loqtur. ⁊ alex. in rub. ff. de acq. here. vbi Cu. tenet ꝙ sint de iure gẽtiũ. impugnando Barto. qibi: ⁊ in. l. ex hoc iure. ff. de ius. ⁊ iure. licȝ ꝙ sint de iure ciuili: qđ ẽt voluit Ro. i. l. admonẽdi. in. xxv. col. ff. de iureiur. de qua materia hẽtur p Moder. in. l. iij. ff. õ testa. p Bar. in. l. q a latrõibus. in ꝑn. co. ti. ⁊ p Ful. ⁊ moder. ĩ d. l. interdũ. ⁊ ita intelligẽda est. l. iij. §. de illo. ff. pro soc. que vult successionẽ ab intestato esse actũ legitimũ. ⁊. §. j. insti. de here. que ab intes. defe. vbi dr̃ deferri hereditatẽ filijs ex. l. xij. tab. que est pars iuris ciuilis. l. ij. ff. de orig. iur. cũ igitur ipsa successio taliũ feminaꝝ qbus nõ debet̃ legitima sit de iure ciuili põt per statutũ colli. l. oẽs populi. ff. de iusti. ⁊ iur. ⁊ c. ius ciuile. j. dis. iuncto. §. fi. insti. de leg. agna. tutel. ⁊. l. eas. ff. de capi. di. ⁊ qđ habet̃ in. c. que in ecclesiaruȝ. ⁊ . c. ecclesia sctẽ marie. ⁊. c. j. de ꝯsti. ⁊ predicta maxime ꝓcedunt in statuto excludente feminã a successione ab intestato: qꝛ de ea que ex testõ defert̃. j. eo. arti. spãlius dicet̃. ¶ Si võ loquimur õ his mulieribus qbus debet̃ legitima. s. filiabus ⁊ ceteris descendentibus. (Est qđ dudũ disputata: ⁊ dicit Soci. ꝯsi. cl. j. col. j. volu. ꝙ doc. circa veritatẽ huius qõnis pugnarũt a ducentum annis citra: vt ibi per eũ multos doctores antiquos ⁊ modernos referentẽ: ⁊ eam hȝ pro dubia Corne. ꝯsi. cvij. incipi. in hac. pen. col. ij. vol.) in qua qõne qdã distinxerunt: ꝙ aut statutũ illis nihil reseruat: ⁊ tunc non valet: qꝛ nõ potest in totũ tollere legitimã ⁊ priuare filiã iure alimẽtoꝝ: qđ esset cõtra legẽ diuinã ⁊ ius naturale ac oẽm equitatem ⁊ eẽt nutritiuum peccati. l. j. §. ius naturale. ⁊ qđ ibi no. Bal. ff. de iu. ⁊ iure. ⁊ inuitaret ad necandũ: iuxta. l. necare. ff. de li. agno. et qꝛ legitima est debita filijs de iure nature. l. cum rõ. ff. de bo. dam. l. scripto. in fi. ff. vnde li. qđ ius tolli non põt. §. sed naturalia. insti. de iure natura. gen. ⁊ ciui. ⁊ prout latius per eos habet̃: Aut statutũ aliqd sibi scie reseruat: puta dotẽ: ⁊ tũc valeat: qꝛ licȝ legitima per statutũ tolli nõ possit: potest tñ minui vel augeri vel mutari: vt probat tex. in. c. raynuti⁹. de testa. quẽ vltra ibi dcã ad hoc dicit Bal. meliorẽ de iure in. l. filiuȝ quem hñtem. in pe. col. ver. sed adhuc quero. C. fa. her. facit qđ no. Dy. quẽ ibi seqtur Jo. an. in mercu. in regula idultũ. in. vj. ⁊ istã opinionẽ seu distinctionẽ tenuit Ric. malũ. queȝ refert Cy. in. l. sancimus. C. de nup. Rota deci. xviij. alis. xxi. incipi. Item fuit dubitatũ. in nouis ⁊ ſm ordinẽ rubricarum est sub rubri. de ꝯsue. deci. j. maxime in viii. addi. ⁊ eã refert ⁊ sequitur Cardi. in consi. ij. in prin. Jo. an. in rubri. de statu mona. in addi. Spec. ver. scire debes ꝙ Ricardus. Albe. de ro. in. l. qm̃ in prioribus. in pe. col. C. de inoffi. tes. vbi examinat qõnem Ric. malũ. ⁊ dicit ꝙ cõis opi. ẽt vltramontanoꝝ est ꝙ statutũ possit minuere legitimã. nõ aũt tollere. seqtur Roma. in rubri. C. qui admit. in pe. col. Bal. in. l. fi. §. tpm autẽ. C. de bo. que lib. vbi plus dixit ꝙ statutũ non põt tantã legitimam filioꝝ minuere vt nõ hẽant alimẽta: eandem distinctionẽ sequitur Sali. in aut. nouissima. in. xj. q. C. de inof. tes. Pau. in. d. c. raynutius. in. iiij. ⁊. v. colũ. idem inuenio fuisse consultum inter cõsilia Bal. cõsi. cxxxi. incipiẽ. circa ꝑdicta. in. ij. parte. ſm vltimã stampam: ⁊ ſm aliã stampaȝ est nume. ccxcij. Sequitur Alexã. in cõsi. lv. incip. viso tit. qõnis. circa fi. ij. volu. vbi dicit ꝙ Cano. cõiter tenent ꝙ legitima in totũ tolli nõ possit per statutũ sed minui. ⁊ dixit Cy. in proposito in. d. l. sancimus. ꝙ cum hec qđ. de qua loquimur de filia in totum non excludẽda Bononie disputaret̃: fuit ita de equitate decisum: ⁊ hanc opi. sequitur do. Fran. curtius doctor moder. papien. in consi. suo. lxxx. incipi. recte prefatio. in fi. ⁊ in consi. xvj. incipi. clarus vir. in. vj. col. vbi dicit hãc opi. eẽ magis cõem. idem dixerunt aliq moderni in . d. aut. nouissi

ma. istam conclusionē: q filia non possit in totū per statutum excludi ꝑpter agnatos. tempat Pau. in. d. c. rainutius. iij. col. vt ꝓcedat qn̄ filia non haberet aliūde alimenta: nā si eēt dites vel aliunde haberet alimenta putat in eo valere statutum: & dicit ibi Ant. de bu. q vbi filia in alimētis enormiter lederet non valeret de equitate cano. statutū eam excludēs. ¶ Sed Joā. de imol. in. l. ticio centū. §. ticio genero. ff. de condi. & demon. dixit q cōis opi. est vt valeat statutū qn̄ filia in totū non excluditur. vbi autē statutum in totū tollit legitimam & priuat a successione nō audet firmare que sit cōis opinio. ¶ Dñs autē Andre. sicu. in. d. c. rainutius. in. xlv. col. cum multis seq. ver. modo sunt videnda. vbi late examinat hunc articulū: & in cōsi. xxiij. incipi. illud afferā in mediū. j. volu. tenuit q statutū non solum nō possit tollere legitimā: sed nec minuere per iura satis debilia. ¶ In hac qōne dicēdum est q valeat tale statutum indubitāter vbi filie aliquid preseruat q̄tuis sit minus legitima: vt patet in locis ꝓdictis: q: statutum pōt sine dubio minuere legitimā: & ita etiā volunt Oldra. in quodā libello suo quem refert & sequtur Bar. i consi. lxxj. incipi. ex facto ꝓponitur. ij. col. Albe. de ro. in. ij. parte statu. q. cij. incipiē. itē quero cōiter est statutū. & idem Oldra. in consi. cxxxv. incip. factū est tale. qdam nomine. B. & idem Alberi. vbi. s. q. ciij. Cy. in. d. l. sancimus. & post eum Bal. ibi. Jaco. but. in aut. vnde si parens. C. de inoffi. testa. Bar. Jmol. & scribētes in. d. §. titio genero. Pau. de cast. & cōiter legiste in. d. aut. nouissima. & Cano. in. d. c. raynutius. Bal. in. l. si. C. de fru. & li. expen. in. ij. col. & in. l. j. C. de dotis ꝓmis. & in. d. §. ius naturale. in si. cōmē. & in. c. si. j. col. de consue. & in. c. j. de feu. cog. vbi dicit q tale statutū est tollerabile & vsu ꝓbari: dato q non sit rōnabile. sequtur Bal. in consi. cccxvij. incipi. in qōne que vertitur. ij. col. fm vltimā stāpā. & cliij. incipi. viso testō. in si. viij. vol. (Ang. in ꝯsi. cccxix. incipi. ꝯsultatio. vbi dicit q hec opio est vera d mero rigore.) Ro. in consi. xvj. incipi. viso themate. in si. & cxiiij. incip. pro declaratione. in prin. vbi loqtur in statuto Triuisij. Fulgo. in cōsi. xcv. incipi. qdam. A. Pau. de ca. in consi. clxxj. icipi. pñs casus. in vol. antiquoꝝ ꝯsil. fm primā impressionē. Cu. in ꝯsi. lxxix. post mediū. Alex. in. d. ꝯsi. lv. ij. col. & clj. icipi. viso themate. in prin. ij. volu. Fran. de are. in cōsi. xliij. icip. placet mihi. in prin. & do. And. sicu. in consi. quarto. j. volu. cum cōcor. de quibus in seq. membro. (Hanc opinionē q statutum possit minuere legitimā: sequtur Maria. in cōsi. xxx. incipi. q̄uis. j. & ij. col. post dños vltramōtā. inferēs q sit tāq̄ humanior sequēda: eo q in dubijs benignior opinio est sequēda. & Soci. consi. cl. j. col. j. volu. Item hanc opinionē q statutum possit minuere legitimā. Firmat pro indubitata Corneus consi. lxxxvj. incipi. dñs Petrus. post Pe. de vbal. j. volu. & idem Corneus dicens q oēs ita tenent cōsi. cvij. icipi. in hac. j. col. ij. volu. & cxj. incip. videtur. circa si. eo. volumi. & consi. cxxiij. incipi. licet. col. si. iij. vol. Sequitur Mari. ꝯsi. xxx. incipi. q̄uis. ij. col. iij. dubio.) Et valet ipsum statutū siue minuat legitimā re ipsa siue in tpe: vt q differat eius petitionem: prout facit qn̄ vult prestari dotē cum filia maritabitur fm Barto. & docto. in. d. §. titio genero. lz Panoꝛ. in consi. xcij. incipi. illud indubitatū. ij. volu. aliter videatur ibi tenere per fundamētum qd tollitur ex dicendis in sequenti mēbro.

Ubi aūt statutū in totū priuaret filiam a successione: stātibus agnatis: tunc est distinguendū: q: aut priuat a successiōe simpliciter aut a successione dotibus & alimētis simul. primo casu vbi excludit a successione simplr teneo cōem opiniōem esse q valeat q̄uis hec opinio sit rigorosa: & ita volunt Dy. & Jo. an. in mercu. in. d. regula indultū. Cy. in. d. l. sancimus. Bar. recte itnenti in. d. §. ticio genero. lz aliq eū alr intellexerint. & Lap. allegatione centesima. incipi. in ciuitate Florentie. Jo. an. in addi. Spec. in rubri. de succes. ab intes. post medium. vbi dixit idem in trebellianica vt minui possit vel tolli. Bal. in dicta. l. j. §. ius naturale. in si. cōmē. ff. de iusti. & iure. vbi dicit q saltē tunc debētur alimenta. & in. c. j. j. colū. de consuetu. vbi dicit q valet: & est equū: & in. d. l. cū lege. C. de epis. & cle. vbi dicit q cōsuetudo totius Italie seruat vt valeant talia statuta excludentia feminas propter masculos etiam a legitima: quā credit valere sicut valebat lex. xij. tab. que excludebat matrem & hereditatem deferebat agnatis. insti. ad tertul. in princi. & media iuris prudētia que filios ad certam partē coarctabat. l. maximū vitium. C. de libe. prete. idem vult Joā. an. in. d. c. raimutius. vbi Anto. de bu. ꝓsupponit hanc opinionem esse apud legistas communem: licet ipse vt dixi in precedenti membro aliter teneat de eqtate canonica: & est de mente Pan. ibi qui dicit ideo nō valere statutum predictū: q: filia excluderet ab alimētis: & fatetur valere qn̄ filia haberet aliunde alimenta: & nō aduertit q q̄uis in totum excludatur filia a successione: non tñ excluditur ab alimentis: vt dicam. j. in. ix. articu. prin. in. ij. q. Idem tenet Bal. in repetu. l. in suis. ff. de libe. & post hu. & Ange. in cōsi. cccclxv. incipi. statuto ciuitatis Mantue. īserto in tertia pte consiliorum Bal. fm vltimā impressionē: & idem Angel. in aut. de here. & fal. in prin. in si. cōmen. Oldra. pulchre & per pulchras rōnes in consi. cvij. incipien. circa ius municipale. Ray. de forli. in consi. lxviij. inserto inter consilia dñi Sign. de homode. vbi dixit hoc esse indubitatū: ita q de hoc ꝯtendere sit disputare de lana caprina. hoc idem cōprobat & plene do. Signo. in consi. xxxvij. incip. factū sic presupponitur. & in consi. lxix. incipi. in qōne blandisie. & ꝯsi. ccx. incip. statuto cauetur. Jo. cal. in consi. xxxiiij. in ti. de testa. Ang. in ꝯsi. cliij. incipi. hic videnda sunt duo. in si. primi dubij. Pau. de ca. in consi. lxxviij. incip. viso puncto in antiquis. fm primaꝫ impressionem: dicens q si legitima non posset tolli pariter non posset minui. l. qd de bonis. §. si. ff. ad legem fal. & ibi de hoc per Ange. idē sentit Pau. de ca. in. d. §. ticio genero. & Joan. de ana. in consilio. iiij. incipien. visis statutis. & hoc est de mente Bal. in. l. j. in. x. col. in si. ver. deinde quero. C. de sum. trini. dum dixit valere statutum excludens secūdogenitos in totum preferendo primogenitos dūmodo non tollat alimenta: qd sequitur Marti. de lau. in tracta. de primogeni. in. v. col. ver. quero an valeat ꝯsuetudo. & alij quos refert ibi. & idem est de mente Anto. de rosel. in arbore cōsangui. in vltima charta. vbi tenet valere ꝯsuetudinem iudeorum que obseruat q vir succedat vxori exclusa filia: q̄uis contra in. d. decisio. incipi. Item fuit dubitatū aliud. velit Pe. de ancha. in repe. c. canonū statuta. in. xxx. col. in si. de cōstit. vbi tenet cū Dy. in. d. c. indultū. & Ange. areti. in. §. sed hec quidem. institu. de exhere. libe. predictā opinionem etiā tenent qdam moderni in dicta aut. nouissima. in. xvj. qōne pn. Alexan. in consi. lxxv. incipi. visis & diligēter cōsideratis. in penul. col. j. volumi. vbi adducit fundamēta ad vtranq̄ partem. & Bal. nouel. in tractatu dotium. vj. parte. in. xij. col. & predictam opinionē dicunt cōmunē. Rota in loco supra allegato in additionibus: lz ibi aliter decidatur: & Sali. in dicta aut. nouissima. in. xj. q. & ibi etiā Pau. de ca. & in ꝯsi. cccxlvj. incip. presens casus in volumine antiquoꝝ consiliorum. fm primam impressionē. & in. l. j. C. de inoffi. do. Jmol. in. d. l. qd de bonis. §. fina. Alex. in consi. lxviij. incipi. circa premissam consultationem. quarto volu. do. And. sic. in. d. c. rainutius. & in. d. consil. xxiiij. & docto. in plerisq̄ ex locis. s. allegatis. (Et q̄uis hāc opinionē in proposito & generaliter q legitima per statutum possit in totū tolli: rigor iuris dicat ꝯsentaneam. Maria. in dicto consi. xxx. j. colū. & nihilominus dicēs contrarium tenēdū: & in. v. col. dicit q ꝯtra opinio est verior & cōmunior. Sequit Curtius iunior consi. x. circa si. tamē ipse Maria. in consi. v. in prin. dicit istā opiniōem: q legitima in totum tolli possit per statutū esse apud docto. magis cōē: & ita etiā tenet dñs Decius in consi. lxxxvij. incipi. pro resolutione. in prin. & in consi. xix. in. ij. dubio. ij. col. post Bald. in. l. j. iij. q. & ibidem Pau. de ca. C. de inoffi. do. volētes valere statutum q maritus lucret totam dotē exclusis liberis ꝑoris matrimonij: lz vt ipse etiā dicit ex hoc necessario legitima non tollat cū possit mater alia bona habere: hanc opinionē etiā firmat Corne. tāq̄ cōem ꝯsi. ccx. incip. in hac. in pe. & si. col. j. vol. & Soc. cōsi. cclxxxviij. xj. col. ver. primū ꝓbat. j. vol. & idē dicit in statuto & ꝯsuetudine. Corñ. cōsi. cxj. icip. videt. circa si. ij. volu. & eā ēt dicit cōem ipse Corñ. cōsi. cl. incip. circa pñtem. iij. col. ij. vol. vbi plene loqtur: & late in cōsi. cxv. incip. in hac. iij. vol. & in cōsi. cxxiij. icip. licet. eo. vol. Et q opinio ista: q statutū possit tollere legitimam sit cōis: ēt firmat Corñ. ꝯsi. cl. icip. hanc qōnē. in si. j. vol. quā multis cōprobat auctoritatibus: dicens q in legitima debita filijs in bonis mris & aliorum hec opi. maxime ꝓcedit per no. p Bal. in. l. j. §. ius naturale. ff. de iure natu. gē. & ciui. vbi dixit q lz fm eū legitima filiorum nequeat oīno tolli p statutū: tñ secus sit in legitima mris q iure nature nō debet: lz Bal. ibi de mre hoc non dicit sed ecōuerso q matrū legitima in bonis filioꝝ tolli possit cū nō sit debita de iure nature fm eū: & isup Bal. ibi dū loqtur de statuto

tollente filijs

tollente filiis legitimam loquitur quãdo statutum filie oĩno denegaret videlz dotẽ legitimã et alimenta: qz vt hic dico et j. ij. articu. pri. ij. q. bene loqtur Bal. et idem in bonis mr̃is et ex materna linea. vult ipse. Corne. cõs. cvij. incipiẽ. in hac. j. col. ij. volu. et cõs. c°. iij. volu. incipi. nõ caret.) Et lz sit dubitatio in illo arti. idefinite sumpto: an statutũ possit tollere letiam: vt pz ex pdictis: tñ in pposito nr̃o secus est: qz rõne publice vtilitatis põt ẽt iuri naturali derogari. l. j. ff. de vsuc. l. ita vulneratus. ff. ad leg. aq̃l. et statuta excludẽtia feias ppter agnatos masculos cõit mouent ex cã publice vtilitatis. s. fer uãde agnatõis et dignitatis familiaꝝ in quo vr̃ publica vtilitas: vt dicã. j. in. iij. arti. pn. et iccirco Jo. de imol. in. d. §. tl cio genero. lz loquat sub dubio forte dixit q̃ cõtrarie sint opiones in illo articulo: an possit letima filioꝝ in totũ tolli p statutum: tñ posset pro zcordia distingui: q̃ si nulla ex cã vel saltẽ rõnabili moueat nõ valeat tãq̃ irrõnale et zrõnez naturalẽ. d. l. cũ rõ. cũ de esse legis sit q̃ sit rõnalis et honesta. c. erit autem. iiij. di. et c. vt zsuetudo. j. dis. si aũt moueat ex aliqua cã: vt qz disponat q̃ feie non succedãt extãtibus masculis etiã si nõ exprimat q̃ debeãt dotari vel ali: adhuc valebit: qz p hoc non excludit ab alimẽtis que sunt qd diuersum a iure successionis: nec excludit a dotibus: qz alr̃ filia cõmode viuere non posset. arg. l. v̈bo victus. ff. de ver. sig. et dicit Pan. in cons. lxxv. incip. prio est vidẽdũ. in vl. col. j. vol. q̃ lz sint opiniões in arti. pdicto. vtrũ in totũ possit letima tolli: tñ cõior opiñ. est q̃ sic existẽte cã: et fm eã dr̃ subesse cã qñ filie feie et mr̃ excludũtur fauore agnatoꝝ: et q̃ cõis opi. sit vt saltẽ subsistente cã possit letima in totũ tolli: ẽt attestatur Alex. in. d. l. qd de bonis. §. fi. (Et Curti. iunior cõs. x. circa fi. et per to.) et hec opi. in terminis nostris vr̃ cõprobata ex dispõne iuris diuini: vt pz nũe. xxvij. c. de quo dicã in. ij. arti. pri. (Istam opi. dicit eodem Soci. cõs. cl. j. col. et Mari. in cõs. v. in pn. et est zsũe expressa Florẽtie: q̃ mulier exclusa pp psonas noiatas nõ possit ẽt rõe letime isurgere: vt per Soci. zs. cclxxxviij. icip. circa primã qõ. ic. col. j fi. vbi idẽ tz qõ vult ẽt statutũ nr̃m astense: quo casu sum° in certo. et hãc opi. ẽt tz Mari. zs. lxxxiiij. ici. visa in pri. et Corne. zs. cxxiii. icipiẽ. licet. col. fi. iij. volumi.)

Ad iura in zriuz adducta p doc. breuitatis grã pz rñsio ex notatis in locis pdictis. vbi iter cetera dicũt doct. q̃ letima nõ est de iure nature: sz de iure ciuili naturali iure cooperante. et ẽt pz rñsio ex his duob° vltimis fundamẽtis. s. qz publice vtilitatis rõne iuri ẽt naturali derogat. et qz de iure ẽt diuino masculi feminis preferebant: qd ius diuinũ et naturale cõuertitur. §. sed naturalia. isti. de iure na. gẽ. et ci. et no. in. l. ex hoc iure. ff. de ius. et iure. et pdicta zclusio min° dubie pcedit in femis ascẽdentib° exclusis in totũ a successiõe filioꝝ seu descendẽtiũ: qz eisdẽ ascendẽtib° de iure naturali alimẽta nõ debentur fm Bal. in. d. l. j. v. et vlti. q. ff. de iusti. et iur. Bal. in cõs. cccxxxvj. icip. pmittẽdũ est. ij. vol. fm penul. stãpã. Ang. in. d. zs. ciiij. et. cex. icip. statutũ. supradictũ. et. cij. ici. statuto boñ. Pan in. d. cõs. lxxv. icip. pmo est videndũ. vlt. col. Jo. de ana. in. d. cõs. iiij. Pan. de ca. in. d. cõs. cccxlvj. et Alex. i d. cõs. lxviij. qrto vol. post Jo. an. in addi. ad Spec. l. d. rub. de succes. ab itest. idẽ vult de nife. do. Bñdictus capra in zs. cli. icip. subscripsi et c. nec eñ successio est ita debita ascẽdentibus sicut descẽdentib°. l. nã et si parẽtib°. ff. de inof. tes. l. scripto. ff. vnde li. maior eñ rõ fouet filiũ in bonis parentũ q̃ parentes in bonis filioꝝ: (vt ibi voluit Corne. cõs. cl. icip. circa pñtẽ. ij. col. ij. vol.) plus habet in locis pdictis: q̃ ẽt si mr̃ excludatur extãte sorore valeat statutũ. facit. l. de emãcipatis. et qd ibi not. Bal. C. de leg. here. et hec vera sunt q̃uis reperiatur inter cõsilia Bal. in cõs. xciij. in. v. volu. zsultũ: q̃ tale statutũ non valeat tanq̃ iniquũ qñ parẽtibus ẽt de iure nature letima debeat: qd cõsilium nõ fuit Bal. vt pz in zs. seq. et zilla decisionẽ est tex. in. d. l. scripto. in fi. Sed est aduertẽdum ad illã rõnẽ: q̃ parentib° de iure naturali alimẽta nõ debeantur: qz nõ est sine dubio: vt p Alberi. in. j. pte statu. q. xl. et aliqd dicã. j. hac ea. q.

Ex pdictis appet q̃ statutũ puãs in totũ a successiõe: multomag3 valet in feudis collateralib°: quia eis nullo mouẽte iure nãli: sed ex sacris tñ zstõnib° fuit letima cõstituta. l. fratres. C. de inof. tes. et §. soror. isti. e. et de iure nature eis alimẽta nõ debẽtur: sz de mero iure ciuili. l. qui filiũ. ff. vbi pupil. edu. de. et qd dixit Bar. in. l. si qs a liberis. §. vtrũ. ff. de libe. agn.

Alio aũt casu qñ statutũ excludit feias: ita q̃ nõ possint hẽre recursuz ad hereditatẽ seu bona a quibus excludũtur non tñ rõne successiõis: verũ etiã rõne dotium et alimẽtoꝝ est distinguendũ: q̃ aut sunt tales feie quibus debẽtur de iure nãe alimẽta sicut filie. d. l. j. §. ius nãle. cũ ibi not. p Bal. l. v. q. ff. de iusti. et iu. et isti. de iur̃ nat. gẽ. et ci. in prin. et tunc nõ valet statutũ. §. sed nãlia. insti. e. ti. et qd not. Bar. in. l. oẽs populi. in. iij. q. prin. ff. de iusti. et iur. et gl. Bar. et alij in. l. fi. C. si z ius vel vti. publi. et ita zcludit Alberi. in. j. parte statutoꝝ. q. xl. post Jaco. bu. in. l. si qs a liberis. in prin. vbi ẽt Albe. ff. de libe. agno. et post Salco. l. titu. de alimẽtis. ver. pone qõnẽ. pr̃ emãcipauit. et Specu. et ibidẽ Jo. an. in addi. in ti. q filij. sint leg. ver. sed pone qdã. vbi idẽ vult Spec. ẽt si statutũ esset iuratũ. facit fm eos. c. fi. de consue. et c. cũ qdã. de iureiur. et §. fi. insti. de legi. agna. suc. Idez etiã voluit Bal. in. d. l. cũ lege. C. de epis. et cle. et Pe. de ancha. in. d. repe. c. canonũ statuta. in. xj. q. pri. v̄. qro an valeat statutũ q̃ pr̃ nõ teneat alere filiũ. de zsti. et est de mẽte Bu. et Pañ. in. d. c. rainutius. in loco. s. allegato: ac alioꝝ doc. tenentiũ q̃ letima filioꝝ non possit in totũ tolli dũ se fundãt ex eo q̃ tunc filij fraudarent alimẽtis lz male: vt dicã. j. in. ix. arti. prin. in. ij. q. vbi tradã late: an exclusa a successiõe paterna etiã quo ad letimã et a iure petendi dotes possit petere alimẽta: vbi aũt personis exclusis alimẽta non debẽtur: valet statutum p predicta: et voluit Pan. in. d. c. rainutius. in. iiij. et. v. col. puta qz sit filius diues vel aliunde hñs illa hz cũ. filio eñ diuiti vel industrioso: vel alr̃ non egenti nõ tenet pr̃ prestare alimẽta. d. l. si qs a liberis. §. si filius. et. l. j. et ibi Bar. C. de mẽ. vali. lib. x. Itẽ nec filio qui cõmisit aliquã ex causis igratitudinis ex quibus põt quis exheredari. glo. et Bar. in. d. l. si quis a liberis. §. idẽ iudex. et glo. in. §. fine igit. in aut. vt cũ. de appel. cog. glo. j. et ibi Bar. in. l. fi. C. de alẽ. li. Bart. in. l. diuus. ff. ad leg. põ. de pari. vbi dicit vnũ stipendiũ dedi. et in tracta. de alimẽ. Ant. de bu. et Pan. in. c. cuz hẽret. de eo q du. in vxo. quã polu. per adul. Et est aduertendũ qz pr̃ denegans alimẽta filio perdit p̃riam ptãtẽ fm gl. in. l. nec filiũ. C. de pa. pot. quã seqtur Pan. in. c. fi. de zuer. infide. An autẽ de iure naturali parentib° p filios alimẽta debeant fuerunt opiniones: nã Ja. de are. in. d. l. si qs a liberis. §. parẽs. et Bal. in. d. §. ius nãle. v. q. tenuerũt q̃ nõ. sed Alberi. in. d. q. xlin. est in zria snia: sed prima opi. videt mihi verior: et cãtz Bar. in. d. §. parens. qd latius attingere hic non curo. (Sz hic dubitat: an retẽta pro cõi opiniõe pdicta: q̃ statutũ possit letiam solũmodo minuere: marie ex cã put. s. possit diminui ad enormem lesionẽ. d. Soci. in cõs. cl. in. ij. col. j. vol. tãgit hãc qõ. post Rotã in. d. deci. xviij. alr̃. xxj. incip. itez fuit dubitatũ. et Ant. de bu. in. c. rainutius. de testa. ita q̃ ista enormis lesio cõsistat in arbitrio iudicis: fatet tñ ipse do. Soci. q̃ si ipsi filie exclusẽ dos preseruetur valebit statutũ illã priuãs letia qñ preseruatũ succedat loco letime: et sic in effectu residet in opinione quã hic teneo: an aũt succedat loco letime dicã. j. in. xj. articulo principa. in. ij. questione.)

Secunda questio.

Juxta pdicta qro an valeat statutũ phibẽs mulierẽ trãseũtẽ ad scõa vota succedẽ filio. Bal. l zs. ccxv. incip. qrit vtrũ. ij. vol. fm pe. stãpã psupponit q̃ sic: et loquit in terminis statuti Masij: et idẽ in terminis statuti Asteñ. qd icip. detestanda. presupponit. d. Signo. de hõde. in cõsil. xxxvij. icip. feñ sic. in pe. col. v̄. venio ad tertiũ. hoc est ad secundã dispõnẽ. et in zs. lxix. icip. in qõne Blãdirẽ. marie i vlti. col. Idẽ psupponit Ray. de fori. in cõs. suo. lxviij. ici. qdã mulier. marie in pe. col. ver. in tertia pte iserto iter zsilia Signo. et ipse do. Ray. in zs. vlti. inserto iter dcã zsilia: marie i xiij. col. v̄. demũ venit. et ita tz et zcludit Alex. i. d. zs. lxviij. incip. circa pmissam zsultationẽ. in fi. iiij. vol. nec obs. si dicat q̃ non videat valere tale statutũ tanq̃ p illud idirecte tollat seu coerceat facultas zhendi mr̃imonia que dz eẽ libera. l. ticia. cũ ibi traditis. ff. de ver. obli. c. gẽma. de spõsa. qd nõ est i ptãte Impatoris vel legis ciuilis: vt not. Jo. an. in. c. statutum. de here. in. vj. qz fm Inno. Jo. an. et scribẽtes cõiter in c. fi. de secũ. nup. dispositio iuris ciuilis puãns mulieres ad scõa vota transeũtes relicto seu alio emolumẽto valet qñ nõ sit fcã odio zctus mr̃imonij vel in penã zhentis fm nr̃ imomium: sed in puisionẽ filioꝝ: lz secus sit in penis ipositis mulieri transeũti ad scõa vota infra annũ: qz ille imponunt odio cõtractus: et vt mulier nõ festinet ad scom mr̃imoniũ ppt incertitudinẽ prolis et sanguinis turbationẽ: vt in. l. liberoꝝ. in prin. ff. de his q no. infa. vel ne suspitio oriatur mariti ex festinatione: vt in. §. verũ. alr̃ vtrũ in aut. de resti. et ea q̃ paru.

⁊ ita etiā voluit Bar. ⁊ alij in. l. j. C. de secū. nupt. ⁊ in. d. l. liberoꝝ. in prin Bal. in. l. si qua mulier. C. ad tertul. But. l. c. j. de spon. in. ij. col. Pe. de ancb. in rep. d. c. canonū statuta. xviij. col. ver. q̄dā vo leges. de cōsti. ⁊ in cōsi. xcvij. incipiē. ex predcō thematē. in pri. Bal. in. l. decreto. in fi. C. de sfa. ang. in auē. de nō eligē. scdo nub. i pri. ij. col. Gemi. in. c. placuit. ij. col. xxxij. dis. Bal. pulchre in rubr. extra de cōsti. in fi. cōmē. vbi dicit valere statutū laicoꝝ circa accidentia mr̄imonij: vt sunt dotes ⁊ successiones: vn̄ predictū statutū tanq̄ p̄cipalr̄ factū fauore agnatoꝝ: vt dicā. j. in. iij. arti. pri. ⁊ clarius in q̄rto prin. non dȝ dici in odiū secūdarū nuptiarū. Ad p̄dicta ēt facit qd voluit glo. in. c. cū fm. in verbo certoq̄ casu. de here. in. vj. q̄ si lex ciuilis iponat mulieri ꝯhenti mr̄imoniū certo modo penā priuatōis lucri a lege ciuili delati: b̄n valet i territo nō subditis ecclesie cū qua glo. trāseunt ibi moder. ⁊ Butri. in. d. c. j. de spō. ⁊ Alex. in cōsi. ꝺ. alleg. facit qd no. Bal. in. c. clerici. ij. col. de iudi. ⁊ in rubri. ex̄ de cōsti. in. iiij. col. ⁊ i c. tenor. in fi. de re iudi. ⁊ in. l. oēm. in fi. C. ad tertul. Gasper Cal. in. c. ij. de clā. desp. L. ap. Abb. ⁊ Do. de san. ge. l. c. statutū. de here. in. vj. q̄uis ibi Jo. an. ꝯtiū tenere videat. sȝ loquit vbi odio ꝯtrus mr̄imonij intligeret dānū amissionis bonorum mulieri ꝯhenti fm Alex. in ꝯsi. ꝺ. alleg. de cuius passu veritate remitto me ad no. in locis p̄dictis. ¶ Uerū q̄ Pan. in. d. c. fi. de secū. nup. dicit q̄ negari nō pōt qn mulieres reddant timidiores per exclusionē a lucris legalib⁹. ⁊ idcirco dicit q̄ si liceret vti audacia teneret ꝯ cōem opi. q̄ tales pene nō valerent ⁊ essent sublate: ⁊ ipse Pan. in. c. ecclesia. in. v. ⁊ vj. col. ver. qn̄ius casus. de ꝯsti. expsse tȝ illā suam opinionē (ppter qd ꝯsuluit do. Philip. cor. ꝯsi. xxj. incip. videt. iij. ⁊ iiij. col. j. vol. nō valere statutū priuās mr̄ez relicto fcō sibi per maritū: vel filij successiōe pp trāsitū ad scda vota.) Est aduertēdū q̄ in terminis dicti statuti Ast: qd incip. dre stand a posita. in. xvj. coll. statutoꝝ. Ast. c. xcj. fm do. Sig. in cōsilijs. ꝺ. alleg. Jlla exclusio mr̄is a successiōe filioꝝ nō pōt dici sibi odiosa: pptereaq̄ illud statutū ex rōne que ex prefatione colligit est inductū principalr̄ in fauorē ipsarū: q̄ corrigit leges ciuiles iponētes penas mulierib⁹ trāseūtibus ad scda vota. s. l. j. ⁊. ij. iij. iiij. ⁊. v. C. de secū. nup. ⁊ vult q̄ possit de sibi relictis ēt per primū maritū: ⁊ de dotibus ⁊ ceteris bonis disponere in scdm maritū exclusis liberis p̄mi mr̄imōij: ⁊ lȝ excludat eas a successione filiorū primi mr̄imonij. Jstud causatur ex eq̄litate seruāda ⁊ suadente eq̄tate ne ꝯtigeret filios primi mr̄imonij q̄bus magis debet mr̄na h̄rditas. iuxta d. l. scripto. ff. vn̄ lib. ⁊. l. nā ⁊ si parētibus. ff. de inof. testa. excludi a mr̄nis bonis: ⁊ ēt ab his que in mr̄em a pr̄e coꝝ peruenerunt ꝯ. l. feie. ⁊. l. cū alijs. ⁊. l. gn̄alr̄. C. de secū. nup. ⁊ mr̄ez posse ipsis filijs succedere: qd esset iniquū: imo ipm statutum tollit filijs primi mr̄imonij puisionē. l. hac edictali. C. de sec. nup. Et in hoc mr̄es honorat: de cuius statuti efficatia ⁊ prouisione q̄nq̄ latius dicā. s. in. vj. arti. prin. in. iiij. mēbro. i. xxvij. q. Et p̄dictis apparet qd iurꝭ sit. vbi excludit a successione mulier nupta extra iurisdictionē statuentiū. de quo aliqd in seq. q. dicet: in qua q̄ōne ēt ꝯcludit q̄ valet statutū. ⁊. j. in vj. arti. p̄ric. in. iij. membro. in. xxiij. q̄ōne. (de quo per Alex. consi. clj. incip. viso themate. j. ⁊. ij. col. ij. volu.)

¶ Tertia questio.

Tertio quero an valeat statutū p̄dictū exclusiuū feiarū si eas excludat tā ex testō q̄ ab intestato. Bal. in. l. fi. in. iij. col. ver. sȝ pone in q̄busdā. C. de pac. dicit q̄ nō: licet sub dubio tanq̄ sit ꝯ bonos mores cū auferat liberā testamēti factionē. ar. l. stipulatio. hoc mō ꝯcepta. ff. de ver. obli. nisi ipm statutū excludat a certis tm̄ reb⁹: puta q̄ dicat q̄ mulier nupta ex̄ territoriū nō succedat in imobilibus vel in fundis: vel in domib⁹ ex testō: vel ab intestato. p. l. primā. C. nō li. habi. met. lib. xj. ⁊. l. certa forma. C. de iure fi. li. x. q̄ vbi in aliquibus rebus remanet libera testi factio statutū nō dr̄ ꝯ bonos mores. arg. eius qd dr̄ de donatione: vt ibi p cū: ⁊ p doc. i. d. l. stipulatio hoc mō ꝯcepta. sed idē Bal. in cōsi. ccccxj. icipi. quidā mediolanen̄. in. j. vol. fm vltimā stāpā: loquēdo in terminis statuti Mediolani: quo cauet q̄ nulla mr̄ier nupta ex̄ iurisdictionē Mediolani succedat alicui de iurisdictiōe Mediolani etiā ex testō: arguēdo q̄ nō valeat hoc statutū tanq̄ non possit nō subditis legē iponere: iuxta. l. cūctos populos. C. de sum. tri. ⁊. l. fi. ff. de iuris. om. iu. dicit q̄ de cōi ꝯsuetudine fuat vt valeat tale statutū: ⁊ posset ēt dici q̄ nō valeat: q̄ testm̄ est inuētione ⁊ introductōe de iure gentiū siue de iure naturali scdario: vt tradit in. l. si testm̄. C. de testa. ⁊ in. d. l. ex hoc iure. ff. de ius. ⁊ iur. ⁊ dixi in. j. q. huius primi arti. pri. qd ius est imutabile. §. sed nālia. insti. de iure na. gen. ⁊ ci. mādatum vt principis rescriptū ꝯ testm̄ non valeat. l. si testm̄. ⁊ ibi in pposito Fulg. Ro. ⁊ moder. C. de testa. sed Bart. in. d. l. fi. C. de pac. in. ij. col. tȝ tale statutū valere: ⁊ hoc ēt vult bal. in. l. ij. C. vt in pos. leg. ⁊ in. d. l. cūctos ppl̄os. in. vj. col. versi. dixi de statutis. ⁊ Pe. de ancb. in rep. c. canonū statuta. j col. ver. q̄ro ergo verū statutū. de cōstitu. seq̄tur Ro. in. d. l. stipulo hoc mō ꝯcepta. ⁊ ibidē Alex. in. xj. col. ⁊ Alex. in cōsi. clj. viso themate. ij. volu. vbi loquitur in terminis statuti Laudeñ. volentis mulierē cū hereditate ex testō vel ab intestato nubere nō posse ex̄ iurisdictionē cōis Laudeñ. ⁊ talē h̄rditatem deuenire ad p̄ximiores agnatos. idē etiā voluit Alexā. in. l. si ꝯuenerit. §. si nuda. in apostil. in fi. ff. de pig. act. ⁊ in. l. j. §. veteres. ff. de acq. pos. post Cu. ⁊ hoc ēt est de mēte Bal. in l. si mr̄e. C. de suis ⁊ legi. ⁊ Bal. in cōsi. ccclvij. incip. nulla mulier. ij. col. j. vol. fm vlti. impressionē. ⁊ Pe. de ancha. in repeti. p̄dicta. in. iiij. col. ver. sed pone p statutū. ⁊ Cu. ac Ro. i l. heres p seruū. ff. de acq. here. seq̄tur do. p̄cep. meus in. d. l. fi. C. de pac. ⁊ do. Bapt. de scō seue. in repe. l. oēs populi. in xlviij. col. ff. de ius. ⁊ iure. nec est verū q̄ hoc statutū tollat liberam testādi facultatē. per. l. cū ita legatū. ff. de ꝯdi. ⁊ dem. nec est bonū fundamētū q̄ hoc statutū nō possit ligare forenses: tū q̄ afficit bona: vt late dicā. j. in. vj. arti. pri. in. j. q. tū q̄ fm Bal. in. d. l. ij. C. vt in pos. leg. magis dr̄ statutū afficere disponētē: hoc est testatorē: ⁊ vbi cā efficiens reddit inhabilis nullus pōt seq effectus. l. j. §. si filius. ff. de leg. iij. Jtē pȝ bal. in. d. cōsi. ccclvij. alibi videmus q̄ nō pt̄ȝ successio his q non sunt de eodē territorio. l. j. C. nō li. habi. met. li. xj. ad illō qd testm̄ sit de iure gētiū seu ꝺ iure naturali scdario videt istud esse verū: vt dixi introductiōe: sed solēnitate ⁊ forma est ꝺ iure ciuili: vt dcm̄ est. ꝺ. in pri. huius arti. quo casu recte appellatur: ēt de iure ciuili. l. ius aūt ciuile. ff. ꝺ iusti. ⁊ iu. ⁊ pp hoc nō infert necessario qn possit aliq̄bus p̄sonis interdici successio ex testō per legē ciuilē: vt pȝ in. l. si qua pena. ff. de his qui sunt sui vel alie. iu. ⁊ in. l. j. C. de her. isti. ⁊ in. §. cās. in aut. vt cū. de appel. cog. ⁊ in p̄sonis enumeratis p gl. in. §. legati. in fi. de lega. q̄m ēt ius naturale seu gentiū vel diuinū p ius ciuile vel statutū limitat ⁊ restrigit: vt p bar. in repe. l. oēs populi. in. iij. q. pri. in prin. ff. de iusti. ⁊ iur. Pe. de ancb. i rep. d. c. canonū statuta. in. xj. art. pri. Bar. ⁊ doc. in. l. fi. C. si ꝯ ius vel vti. pub. Alberi. in p̄ia pte statuti. in. viij. q. ⁊ plene modernos in. c. que in ecclīarū. in. j. ⁊. ij. char. de ꝯsti. ⁊ qd dicit principē non posse rescribere ꝯ testm̄: fateor quātū ad priuandum aliquē a iure delato: non tm̄ per hoc seq̄tur qn possit legem ꝯdendo p̄hibere testari iter aliq̄s personas: per ea que h̄itur in locis p̄dictis: maxime in. d. l. fi. ⁊ i. l. j. ff. de ꝯsti. pn. ⁊ in. l. rescripta. ⁊ in. l. quotiens. C. de p̄ci. ipe. of. ⁊ in. d. c. que in ecclesiarū. itē fm Bal. in. l. lege. xij. tab. j. col. C. de leg. hē. saltē successio ex testō est creatura iuris ciuilis: vt ibi per cū: de quo dixi. ꝺ. in. j. q. an aūt valeat statutū priuans nubentez extra territoriū ab hereditate iā delata ⁊ agnita: dicam. j. in vj. arti. prin. in quarto mēbro. in. xxij. q. cum seq.

¶ Quarta questio.

Quero quarto subseq̄ter an valeat statutū: q̄ non liceat ascendētib⁹: puta patri vel mr̄i seu alijs relinquere ex̄neis p̄sonis nisi tertiā partē bonoꝝ. p p̄dicta appet q̄ sic. ⁊ in specie hoc firmat. d. Bap. de san. seue. in rep. l. oēs populi. in. xlviij. col. ff. de ius. ⁊ iure. vbi refert Bal. ita ꝯsuluisse in quodā suo cōsi. nūc. rix. inci. in q̄ōne que vertit. tantū q̄ si fuerit plus tertia relictū ecclesie vel pio loco nō valeat relictū pluris. ⁊ hoc seq̄tur Cald. in ꝯsi. xv. sub rubri. de ꝯsti. (cū ꝯcor. de q̄bus p Maria. cōsi. xlvij. incipi. in p̄riti. j. colū.) nec hoc statutū dr̄ fm eos iniuriosum piis locis: q̄ legitima pōt augeri per statutū: vt pȝ in aut. nouissima. C. de iof. tes. ⁊ ex his q̄ dixi. ꝺ. c. arti. j. q. ⁊ sic censet ītima fcā de besse. i. de duabus tertijs in q̄b⁹ filij intelligūtur creditores: supple vel quasi sicut de iure dicim⁹ in tertia vel semisse: vt p glo. cū ibi notatis p doc. in. l. iij. C. de iur. ⁊ fac. igno. (cū ꝯcor. q̄ ad hoc adducam. j. in. xj. arti. pri. ij. q. in addi. ⁊ in. xiij. arti. p̄rici. in viij. q. circa fi. lȝ Mari. in. d. ꝯsi. xlviij. in. ij. col. dicat hoc statutū esse odiosum.) faciūt que dicā. j. proxi. ⁊ sic nō ob. not. p Bal. in. l. gn̄alis. C. de sac. san. ec. ⁊ p Pe. de ancb. in repe. d. c. canonū statuta. in. xj. q. in. xxxviij. col. vers. dicit ēt Bal. de cōsti. cū ꝯcor. traditis per Alex. in ꝯsi. cv. icip. viso ac diligenter. in. ij. col.

genter. in. ij. col. cũ seq. iiij. vol. ¶ Quid aũt si statutũ dispo nat ꝙ nõ liceat mulieri hñti filios disponere in vltia volũta te vel aliquo tpe inter viuos de bonis suis nisi. x. pro cẽtena rio ẽt pro aĩa: an valeat. Pe. de anch. in cõsi. xxiiij. īcip. vide tur. ꝑla face. dicit ꝙ sic: q2 hoc statutũ est fcm in fauorẽ filio rum: qbus nõ prefert pia cã: iuxta gl. in. l. si qs ad declinãdã. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ q2 statuẽtes ex cã hñt põt restringere ptãtem dñoꝝ disponẽdi de rebus suis: ⁊ aliq̃n dñiũ rei sue auferre: vt ibi per eũ. ⁊ ita ẽt ꝯsuluit Calde. in cõsi. xx. sub rubri. de cõ sti. lz in ꝯtrium faciat qd notaẽ ibidem in ꝯsi. vlti. ⁊ per Bal. in. d. l. gñali. cũ ꝯcor. ĩ. allegatis.

Itẽ quero an valeat statutũ: ꝙ nõ liceat patri relinq̃re si lie ingresse mõasteriũ: vel expresse excludẽs ꝑsonas ecclesiasticas vel forẽses: dicã plene in. vj. arti. prin. in. j. mẽ bro. j. ⁊ . ij. qõ. (Quid de statuto Mediola. ꝙ maritus nõ pos sit vxori relinq̃re vltra q̃rtã ꝑtem: certũ est ꝙ valet: q2 vt fortĩ ne mutuo amore se spoliẽt: vt ꝑ Bar. in repe. l. cũctos ꝑplos. vj. q. ver. vel pone. statutũ est ꝙ vir nõ possit legare vxori. C. de sum. tri. ⁊ ꝑ Alberi. de ro. in. ij. pte statu. q. cxij. īcip. statu to cauet. ⁊ Ro. ꝯsi. xxxix. īcip. in ꝓposita q̃one. ⁊ Alex. consi. xxxvij. icipi. ꝑspectis. iij. col. ij. vol. ⁊ ꝯsi. xlj. īcip. visis. ij. col. v. vol. ⁊ Barba. ꝯsi. xij. xvj. col. j. vol. ⁊ dñm Deciũ ꝯsi. xcvj. incip. in casu. in prin. Sic ẽt valet statutũ ꝙ maritus lucretur dotẽ in ꝑiudiciũ filioꝝ anterioris mr̃imonij: vt ꝑ Bal. in. l. j. iij. q. vbi ẽt Pau. de ca. C. de inof. do. ⁊ dicã. j. in. vj. arti. prin cipa. in. iiij. membro. xxvij. q. vj. col.)

¶ Quinta questio.

Quĩto est aduertendũ pro validitate dicti statuti ꝙ fiat a ꝑsonis habilibus ⁊ ptãtem hñtibus: vt ꝑ Bart. Bal. ⁊ repetẽtes in. l. oẽs populi. ff. de iusti. ⁊ iur. in. j. q. pri. Pe. de anch. in. d. rep. d. c. canonũ statuta. Alberi. de ro. l. j. parte statu. cũ ꝯcor. late ꝑ eos allegatis. vbi ẽt tradũt modũ quĩ necessario seruãdus est pro validitate statutoꝝ. Itez est aduertendũ ꝙ fiãt sup bonis ⁊ circa ꝑsonas in qbus statuẽtes hẽant iurisdictionẽ: de quo late ad ꝓpositũ dicam in. vj. ar ticu. prin. in. j. mẽbro. ⁊ in. viij. arti. prin. circa. ix. q.

¶ Et hic annecti põt qd in qua consuluit Bal. bis cũ casus fuisset sibi diuersimode trãsmissus. primo. s. in consil. xxxiiij. incipi. inter illustrẽ. j. volu. fm penul. stãpam. ⁊ scdo cũ casus fuisset sibi fm veritatẽ reformatus in consi. clx. incipiẽ. verba pactoꝝ. eo. vol. videlz cõitas Sauiliani que est in ꝓuĩa pede montana cõuenit cum principe Achaie dño Sabaudie ꝙ in successiõibus ab īcestato seruẽtur iura cõia ꝯsuetudine ⁊ pa ctione supascripta ⁊ infrascripta nõ obstante: ⁊ ꝑ aliud capi tulũ ꝯuenit ꝙ cõsilium predicti cõis possit qñcũq3 ad suã libe ram volũtatẽ capitula ⁊ ordinamẽta minuere: augere: muta re ad suã ꝓpriam voluntatẽ: ⁊ que fecerint valeant ⁊ teneant quãtum cõsilio placuerit ⁊c. Postmodũ dicta cõitas seu cõ silium fecit quoddã statutũ positũ sub rubri. ꝙ nulla femina postq̃3 fuerit nupta possit aliqd petere aut q̃onez aliquã mo uere alicui fratri seu nepotibus suis occasiõe alicuius succes sionis pr̃is aut mr̃is seu fratris. demũ accidit casus ꝙ deces sit frater relictis fratre ⁊ nepotibus ⁊ sorore nupta: que vole bat succedere de iure cõi nõ obstante ordinatione in ꝯtriũ ꝑ ꝓpl̃m vel statutũ facta: quã dicebat nõ valere tanq̃3 ꝯ ꝯuẽtio nem cũ principe factã existeret. in qua q̃one Bal. ꝯcludit di ctam ordinationẽ seu statutũ non valere: ⁊ ꝙ soror posset suc cedere: motus q2 cũ ipsa cõitas Sauil. eẽt subdita ⁊ peculia ris principis Achaie nõ potuit cõdere statuta valida ad cau sarum decisionẽ sine principis cõfirmatione: vt notãt Bar. ⁊ repetentes in. d. l. omnes populi. j. q. princi. nec per illa ver ba indefinita ꝙ cõmune possit ad suã liberam voluntatẽ con dere statuta: intelligiẽ concessa licẽtia condendi predictũ sta tutum: q2 per illã conuentionẽ ꝙ in successiõibus seruaretur ius fuerat in ꝯtrium spãliter ꝓuisum: ⁊ vbi cõcurrũt genus et species: ⁊ sunt incõpatibilia semꝑ species derogat generi. re gula generi per spẽm. de reg. iur. in. vj. facit qd not. Bar. in l. questum. §. fi. ff. de aur. ⁊ arg. leg. ⁊ tex. in. l. vxorez. §. feli cissimo. ff. de leg. iij. cũ ibi notatis. ⁊ l. stichus mericis. ⁊ ibi Bar. ff. de ali. ⁊ cib. leg. ꝙ autẽ adesset incõpassibilitas pro batur fm cũ: q2 cũ dr̃ ꝙ seruẽtur iura: intelligitur de iure cõi seu romanoꝝ. primo rõne excellẽtie. §. sed quotiens. insti. de iure natu. gen. ⁊ ciui. scdo rõne naturalis iusticie: que de iu re cõi in successiõib9 ministratur. §. nullã vero. in aut. de he re. ab inte. l. maximũ vitium. C. de libe. prete. tertio q2 statu ta sunt magis facti q̃3 iuris: vnde nõ intelligiẽ de iuribus sta tutorum. c. j. de cõsti. in. vj. ⁊ sic quo ad successiões: cõitas seu ꝯsiliũ nõ habuit licẽtiã statuendi: sed est aduertendũ: q2 non est ꝑ ola verũ ꝙ iuris appellõne itelligaẽ de cõi: vt notãt do cto. in. d. l. oẽs populi. vbi ambo ꝓceptores mei papien. do. Ias. ⁊ Lancellotus: q̃uis in proposito credã fuisse intellectũ de iure cõmuni: q2 als illa reseruatio fuisset superflua: ⁊ illa clã derogatoria nõ obstante aliqua ꝯuẽtione supascripta ⁊ infrascripta esset sine effectu: qd non est dicendũ. c. solue. de maio. ⁊ obe. ⁊ qd not. Bal. in rubri. C. de ꝯben. emp. in. ix. q. facit. l. si qñ. in prin. ff. de leg. j. ⁊ l. si qñ. in prin. C. de inoffi. te sta. de cuius clausule natura est ipedire valentiã sequentium actuũ ⁊ facere qd primũ in ordine verboꝝ sit sequẽs in effectu. l. si quis. in prin. testi. ff. de leg. iij. l. si ita. ff. de leg. j. l. clari. vbi Bal. C. de fideicõ. Itẽ putarem cõsiderandũ cuius fauo re fuisset illa clã derogatoria apposita: q2 si fuisset apposita fauore cõitatis non fuisset ꝯ eam iterpretãda. l. qd fauore. C. de legi. l. q̃uis. in prin. ⁊ qd ibi pulchre not. Bart. ff. de pig. act. Pau. de ca. ⁊ Alex. in. l. iiij. §. si ex ꝯuentione. ff. de re iu di. ⁊ hoc ex tenore conuentionũ cõcipi potuisset. An aũt hec illa verba seruẽtur iura intelligerẽtẽ de futuris ⁊ superuenien tibus. colligiẽ ex notatis per Bar. in. l. si ita. ff. de au. ⁊ arg. leg. ⁊ Ant. de bu. in. c. q2 circa. in pe. ⁊ vlti. col. de pñle. per Inno. in cle. si. in. xj. col. cũ multis sequẽt. de rescri. ꝑ Bart. ⁊ doc. in. l. si stipulatus. §. cũ stipulamur. ff. de verb. obligat. cum concor. per eos allegatis.

Circa secũdũ articulũ

Principalẽ vidẽdum est de origine statutoꝝ ⁊ iuriũ feminas a successione ꝑꝑ masculos excludẽtiũ: ⁊ primo sumpta cõperiunẽ ex lege mo saica: vt habeẽ numeri. c. xxvij. ⁊ si. ⁊ refert Aug. i sua despu. incip. nobilis qdam genere ⁊ in ꝯsi. ccxcix. incipi. statuto ci uitatis terdone. Cardi. floren. in consi. ij. in fi. Saly. in. l. cun ctos populos. C. de sum. tri. ⁊ Cald. in consi. xxx. inci. an si iu deus sub rubrica de testa. vbi ꝯsuluit dispositionẽ. d. l. mosai ce esse seruandã inter iudeos. (sequit Corneus ꝯsi. cxv. inci. in hac. ij. col. ij. vol. ⁊ consi. cl. inci. circa presentem. ij. col. ij. vol. ⁊ clxx. incip. in ꝯsilijs. ij. col. ij. volum. ⁊ consi. cxxiij. inci. licet col. fi. iij. vol.) cum eiz filie salphaad sine liberis mascu lis defuncti a Moise paternã hereditatem peterẽt eo ꝙ nul lus fili9 masculus ex eo superesset: adissentq3 moisen dicitur in. d. c. xxvij. ꝙ Moises ad iudiciũ dñi seu dei causaz earum retulit: ⁊ dominus inter cetera dixit ad eum ad filios Israel loqueris hec: Homo cum mortuus fuerit absq3 filio: ad filiaz eius transibit hereditas: si filiã non habuerit habebit suc ces sores fratres suos: ꝙ si ⁊ fratres non fuerint dabitis heredi tatem fratribus patris eius: sinautem nec patruos habue rit dabitur hereditas his qui ei sunt ꝓximi: eritq3 hoc filijs Israel sanctuz lege perpetua sicut precepit dñs Moisi ⁊ sic ex lege diuina existentibus filijs masculis filie femine patri nõ succedunt: qd ius discrepat a iure cõmuni non tñ in diffe rentia sexus. verum etiam in successione ascendentiuz iuxta §. consequens in aut. de heredi. ab inte. demum inuenio ex ciuili dispositiõe ꝙ lex. xij. tabu. cognatos ⁊ eos qui ꝑ femi. sexus necessitudinem iunguntur a successione eorum qui ex masculorum linea descendebãt excludebat in totum: vt ma trem excluderet a successione filij ⁊ filium a matris succes sione: per quaz legem etiam ex capite cognatorum eis here ditas nõ deferebatur. que dispositio postmodũ fuit per pre tores limitata ⁊ immutata per senatusconsul. tertul. ac im periales constitutiones: vt patet insti. ad tertul. in princi. ⁊ per totum titulum. ⁊ ff. ⁊ C. eo. ⁊ hec lex in alijs mulieribus ⁊ si agnata vellet agnato succedere ⁊ filia patri vel vlterios descẽdens non faciebat differentiam inter masculos ⁊ femi nas. §. ⁊ quẽadmodum. Instit. de here. que ab intest. defe. ⁊ §. ⁊ hoc quidem. insti. de legi. agna. suc. demum superuenit media iuris prudentia que feminas oẽs a successione agna torum excludebat exceptis sororibus: ⁊ masculos ẽt si longissi mo gradu erant. puta ẽt in decimo iuxta. §. fi. insti. de suc. co gna. ad successionẽ feminarum vocabat. ⁊ ꝙ fortius est tales feminas vltra sorores nullo modo ẽt ex capite cognatoꝝ ad mittebat. §. ceterũ. insti. de legi. agna. suc. Itẽ superuenerũt pretorum edicta: que matres ⁊ tales feminas vltra sorores ex capite cognatorum vocabant: ⁊ eis agnatos preferebant. d. §. ceteꝝ. ver. sed quia sane. ⁊ insti. ad tertul. in princ.

¶ Superuenit etiã quoddam ius qd inter filios ⁊ filias ꝑmi gradus in successione parentum differentiã non faciebat: sed

nepotes

contrata. ꝙ lꝫ hoc in statuto filios masculos feminis preferē
te non exprimatur: tñ intelligitur factū fauore filiorꝫ: qđ nō
habet dubitationē. Bal. autē in. l. ticia. §. lucius ticius. ff. de
leg. ij. dixit per illum tex. rōnem dicti statuti esse: qꝛ vt expe-
rientia docet: multū onera supportant masculi ꝙ̄ femie: quaꝫ
rationem dicit esse motiuam ⁊ fundatā ex eo: qꝛ equitas sugge
rit: vt qꝛ maiora sustinent onera maius sentiant emolumen-
tum: ⁊ sic in successione preferātur. ¶ Sed tex. in. §. ceterū.
institu. de leg. agna. suc. dicit. ideo masculos solere feminis
preferri vt hereditates plerūqꝫ ad masculos confluant: que
ratio rudíter intellecta idem videtur esse cum dicto contra
glo. in. l. fina. ff. de offi. procur. ce. ¶ Unde fm aliquos: quia
per masculos familie ꝯseruantur cum femine in alienas trā-
seant familias: dicendum est ꝙ seruandarum familiarū cau-
sa seu agnationum ꝙ̄ agnati preferantur intelligatur hoc sta
tutum emanasse. ⁊ consequēter vt agnatorum salua sit digni
tas aut familiarum: quas familias ⁊ earuꝫ dignitates publi
ce interest preseruari. l. j. §. denūciare. ver. publice. ff. de vē.
inspi. l. super statu. C. de qōni. l. ab oībus. circa pn. ff. de leg.
j. (Sequitur Calcane. consi. xlviij.) que familie ⁊ earum ho-
nestas per diuitias ꝯseruantur: nam propter inopiam hone
stas perit. l. j. ff. de custo. reo. l. pietatis. ff. de suspec. tuto. l. si
creditores. ff. de priui. cre. ⁊ argu. l. iij. in prin. ff. de testi. facit
in aut. de defen. ciui. in prin. ⁊. §. j. cum concor. allegatis per
glo. inc. ꝯstitutus. in ver. in ipotentiaꝫ. de appella. ⁊ propter
paupertatem familie sordescunt. l. quisquis ibi in paupertā
te sordescant. C. ad leg. iul. maie. ⁊ clemē. in plerisqꝫ. de elec.
hinc dicimus ⁊ videmus ꝙ perpauci pauperes ⁊ viles ad di
gnitates ⁊ honores promouētur. not. in. l. cassius. ff. de sena.
⁊ per Barto. in repe. l. j. C. de dig. lib. xij. ⁊ interest reipubli-
ce per digniores ⁊ ditiores regi. l. honores. ff. de decurio. l.
ad subeunda. C. eo. lib. x. ⁊ in dicto aut. de defen. ciui. in prīc.
⁊. §. j. notatur per Bar. in repe. d. l. penul. ⁊ dixit Aug. lib.
iij. de ciuitate dei. c. centesimo. ꝙ per diuitias in familijs de
cus ⁊ honor conseruatur: ⁊ scribitur apud Juuena. Haud fa
cile emergunt quorum virtutibus obstat res angusta domi.
⁊ hanc rationem suadet necessaria ꝯsequētia: nā cū per agna
tos ⁊ masculos familie ꝯseruētur. l. pnūciatio. §. familie. ff. d
ver. sig. ⁊. l. iuriscōsultus. post pn. ff. de gradi. si femine in pa-
ri gradu cū masculis succedant vel preferant masculis in re-
motiore gradu existētibus: non poterunt facile familie ꝯser
uari: qꝛ cū transeant in alienas familias. d. l. pronunciatio. §.
familie. ⁊. §. fi. insti. de pa. po. ⁊. l. cuꝫ legitime. ff. de sta. ho. ⁊
§. fi. insti. de legi. ag. suc. secū deferent facultates extra fami-
lias defunctorꝫ: in quo vt dixi versatur iteresse reipublice cu
ius interest per ditiores ⁊ honestiores regi: que honestas p
diuitias ꝯseruatur. ⁊ femine quātūcunqꝫ diuites ad munera
publica ac onera non admittūtur. l. femine. ff. de regu. iur. et
qđ habet in. l. fi. ff. de arbi. ⁊ in. c. cū dilecti. eo. ti. Itē femine
sepe extra territoriū matrimonio copulantur: qđ tendit etiā
in preiudicium reipublice cuius interest suos subiectos abū
dare diuitijs. §. cogitatio. in aut. vt iudi. sine quo. suffra. ⁊ ꝙ
intersit reipublice masculos preferri feminis. voluit Jac. de
are. in dispu. sua incip. statutum. quē refert Joā. an. in addi.
Spe. in rubr. de suc. ab intest. Alber. in aut. itaqꝫ. vlti. colū.
C. cōmu. de suc. ⁊ Bal. in. l. maximum vitium. j. colum. C. de
libe. pre. ⁊ in. l. certum. in prin. C. vnde cog. ⁊ alibi sepe doct.
maxime in locis infra allegandis. ¶ Et sic hac sola ratiōe vt
agnationes ⁊ familie conseruētur censetur factum tale sta-
tutum in quo publica vtilitas versatur: ⁊ hec opinio est com
munis quā secuti fuerunt Joan. an. post Jaco. de are. vbi. s.
Cynus in. l. prima. C. de adulterijs. ⁊ in. l. pma. C. que sit lon.
consue. Bal. late in. d. l. maximū vitium. iij. colū. ⁊ in. l. j. xiij.
col. ver. subsequēter queritur. C. de sum. tri. ⁊ in. l. qđ vero.
ff. de legi. ⁊ in. l. ij. C. de in ius voc. Alber. in. d. aut. itaqꝫ. et
Bal. in. l. fi. vbi etiā Jmol. ff. de here. insti. ⁊ sentit bar. in. l.
ij. §. videndum. ff. ad tertul. Ange. in cōsi. lxviij. incip. Mar-
tinus Joānis. ⁊. ccix. icip. viso themate. ⁊. ccij. icip. hic vidē
da. Sali. in. d. l. ij. C. de nox. Pau. de ca. in cōsi. cccxlvj. in-
cipi. casus presens. iij. col. in volu. antiquorum cōsiliorū. fm
primam stampam. ⁊. ccclix. incip. visa quadam securitate. ⁊
in volu. nouorum consiliorum. fm vltimam stampam. in ꝯsi.
xcij. incip. notādum est. ⁊ in eo. volu. in consi. cccxviij. icipi.
ꝙ ista mater. in. iij. colum. vbi dicit ꝙ cōmunis opi. est vt cē-
seatur factum tale statutū gracia domus ꝯseruande. idē vo-
luit in consilio. lxxxij. incipi. presens casus. ⁊ in. l. si vo. §. de
viro. ff. solu. mat. Fulg. in ꝯsi. xxxiij. icipi. tenor ꝯsuetudinis.
inserto inter ꝯsilia dñi Franci. curtij cui se subscripserāt. do.
Signo. de homode. ⁊ Cu. idē etiam voluit Ro. in consi. xvj.
incipi. viso themate. in. ij. col. ⁊ in consi. ccccuij. j. columna. ⁊
cccexj. j. colū. Ange. areti. in. §. sed hec quidē. insti. de exhē.
li. Alexan. ⁊ moder. in. d. l. ij. C. de in ius voc. ⁊ do. And. sic.
in consi. xiij. incipi. circa hanc hesitationē. in. j. col. j. volum.
⁊ alibi sepe moderni maxime. d. Fran. cur. in consi. suo. lxx.
incipi. recte prefatus. sequendo in hoc opinionē clarissimi
dñi preceptoris mei Lancelloti decij. modernus hoī. in trac-
tatu dotium. vlti. parte. in. xxiij. qđ. incipien. sed cadit. ante
fi. ⁊ alibi sepe doc. vt patebit in discursu presentis tractatus:
maxime in. vj. ⁊. xij. articu. ⁊ ista ratio pseruande familie que
per masculos ⁊ nō per feminas auget. d. §. familie. est a lege
approbata: vt patet ex predictis: propter qđ remouetur vnū
ex fundamentis in cōtrarium allegatis: imo lege diuina cau
tum est ꝙ vt bona remaneant in familia filie que patri suc-
cesserunt non extātibus filijs masculis debeāt in familia nu-
bere: vt habet numeri. c. fi. ⁊ hec ratio ꝯplectitur ⁊ absorbet
omnes alias rationes: scꝫ rationē acquisitionis bonorꝫ: ⁊ ra
tionem cōmoditatis que est in vsu ⁊ habitu hereditatū dele
tarum: ppter quas dicebant Lap. ⁊ alij non posse certam assi
gnari rōnem cū tendant ad effectū preseruationis ⁊ augēde
dignitatis familiarum: nec dicatur ꝙ ista ratio qñqꝫ non mi
litet sicut quādo deferuntur hereditates dānose: qꝛ attēdere
debemus: qđ cōmuniter accidit. l. nā ad ea. ff. de legi. ⁊ suffi-
cit ꝙ ratio militet fm cōmuniorem accidentiā: fm Jaco. de
are. ⁊ Alberi. de ros. in. l. pretor. §. deinde. ff. de ope. no. nū.
nec cōpellit statutū adiri per masculos hereditates: vt dicā
j. in. xij. arti. vnde preferendo masculos in successiōe ⁊ nō cō-
pellendo adire hereditates dānosas subest semper fauor ma
sculorum ⁊ ratio nō est fallax: vt patet ad sensum: ⁊ hec ratio
est verisimilis ⁊ oīno ꝯiecturanda tanqꝫ vnica ⁊ sola. vbi cū
in statuto nō exprimit rō illa ꝯiecturari dꝫ que potuit iustos
⁊ sapientes conditores mouere: vt in. l. scire oportet. §. suffi-
cit. ff. de excu. tu. l. milites agrū. ff. de re mili. ⁊ qđ hētur p gl.
in. l. tale pactū. §. fi. ff. de pactis. notat Cy. post antiquos in. l.
non dubium. C. de legi. Bal. in dicta. l. maximum vitiuꝫ. C.
de libe. prete. (Et notabiliter Panor. in consi. lv. incipien.
in causa que ad presens. ij. colum. ij. vol.) ¶ Ad illud dictū
Sali. in dicta. l. ij. C. de nox. ꝙ non sit ꝯiecturanda vna sola
ratio. respondet ꝙ procedit in dubio: sed nos sumus in casu
certo. ⁊ habemus rōnem in. l. scriptam. Et talis ratio tanqꝫ
certa ⁊ vnica habet pro expressa: vt dixit in proposito Bal.
in dicta. l. maximum vitiū. iij. colū. allegando in argu. l. nōia
tim ibi si modo vnicus. ff. de lib. ⁊ posthu. l. fundus qui loca-
tus. ff. de fun. instruc. ⁊. l. si optio. j. responso. ff. de opti. leg. ⁊
ideo fm eum potest ex tali ratione argui tanqꝫ ex cā finali. d.
l. milites agrum. idem voluit Bald. in dicta. l. qđ vero. ff. de
legi. ⁊ in. l. ij. C. de in ius voc. vbi etiā p alios. ⁊ in. l. j. in. xiij.
col. ver. subsequenter queritur. C. de sum. trini. ⁊ in dcō cōsi.
lxviij. incip. Martinus Joannis. inserto inter consi. Ange.
Ange. in consi. cccxl. incip. totum dictum statutum. ideꝫ vo
luit Fulgo. in cōsi. lxxviij. incip. supposito statuto. in. ij. col.
adducens ad idem. l. fi. C. de indic. vidui. tol. ⁊ in. l. j. C. de li.
pre. ⁊ ipse Fulgo. in consi. incipien. tenor ꝯsuetudinis preal-
legato. in scđo ⁊ tertio dubio. Ro. in consilijs. s. allegatis:
maxime in consilio. lxxiij. ⁊. cccxlvj. Jacobus de are. ⁊ Cy.
in. l. j. C. de adulterijs. ⁊ Cuma. in dicto. §. de viro. (⁊ An-
gelus areti. in. §. primo. vltima colum. institu. de iure natu.
gētium ⁊ ciui.) ⁊ alibi doctores in locis supra allegatis: vo-
lentes in proposito ⁊ generaliter: ꝙ vbi non potest coniectu
rari nisi sola ⁊ vnica ratio illa debeat haberi pro expressa. pro
quo facit textus cum glo. ⁊ quod ibi dicunt Bal. Paul. de
castro ⁊ cōmuniter scribentes in dicta. l. ꝗuis. Cyn. in. l. non
dubium. vltima columna. versicu. primo quero. vbi etiā Ja-
cus butri. C. de legi. ⁊ in. l. prima. in tertia oppositiōe. C. que
sit longa consuetudo. Baldus in. l. ea que. in vndecima que
stione. C. de condi. io. indebi. ⁊ in aut. si qua mulier. post Ni-
colaum de neapo. C. ad velle. ⁊ in aut. quas actiones. prima
colum. C. de sacro sanc. eccle. Alberi. in prima parte statu.
nona questione. Sali. in dicta. l. ij. C. de nox. Jmo. in. l. fi. in
v. col. ff. de here. insti. Alex. in. l. si ꝯstāte. in prin. in. iiij. col.
ff. so. ma. vbi loquitur in pposito nrō cū ꝯcor. ibidē allegatis.
¶ Et ex eo qꝛ habetur pro expressa in proposito: ⁊ alibi ge-
neraliter inferunt doc. ꝑallegati ex tali ratione posse argui
ac si foret

ac si foret litteraliter expressa: de quo etiam per Pan. in c.
nihil. circa. vij. colū. de electio. & in c. suggestū. de deci. & in
c. scdo requiris. de appel. & in c. fi. de re iudic. Bal. in l. si qs
seruo. in vlti. colū. C. de fur. Alexan. in l. sororem. in ij. colū.
C. de his qui. vt indig. (Auge. are. in d. §. j. vlti. colū. & per
Maria. pulchre consi. xxxj. incipi. prosequēdo. j. & ij. col. qui
aliter dicit in consi. ibi proce. vj. col. & bene in illo casu non ge-
neraliter.) idē q̄ ex tali rōne argui possit: habetur per moder.
maxime do. preceptorē meū dnm Jaso. in d. auth. quas actio
nes. C. de sacro san. eccle. cū concor. ibi alleg. & copiose in p-
posito nostro per do. Fran. cur. in d. consil. lxxx. Pan. in c.
fi. in. iij. col. de rescri. cū cōcor. de qbus per. d. Feli. in c. trās-
latu. in vltimis vbis. de cōsti. (Et q̄ habeatur pro expressa & ex
ea liceat arguere. vult etiā Maria. consi. lxxxiiij. incipi. visa.
ij. col. ver. primo moueor. & iij. col. versi. octauo moueor. Et
q̄ in tali statuto talis subsit ratio que sit attendenda. voluit
Maria. pulchre consi. xxxj. incip. psequēdo. j. & ij. col. q̄uis
aliter sentire videatur in consi. ibi prece. vj. col. Et q̄ doc. cō-
muniter ita teneant: firmat Corne. cōsi. lv. incipi. pro decisio-
ne. iiij. colum. in princi. ij. volu. qui idem tenet consi. cccxxv.
incipi. primum. ij. & iij. colū. eo. volu. & in cōsi. xcvi. incipiente
licet. col. penul. & fi. iij. volu. vbi dixit q̄ ratio expressa est at-
tendenda in personis qbus pōt conuenire si non pōt omnib⁹
conuenire. Idem animose firmat dñs Curtius iunior consil.
ix. incipi. circa. & predicta sequitur idem Corne. consil. cxxiij.
incipi. licet. colū. fi. iij. volu. vbi respōdet ad l. maximū vitiū.
C. de lib. pre. & in cōsi. cccxxiij. icip. in prīti. eo. vol. col. fi. vbi ēt
respondet ad dcām leg. & Ludo. bolo. consi. lxix. in. iiij. colū.
q̄uis idē Corne. consi. clxxxviij. incip. in presenti. ij. vol. & ali
bi sepe cōsulendo tenuerit q̄ ex parte masculoꝝ sit extēdēdū
tanq̄ fauorabile: & ex parte feminarū restringendū vti odio-
sum: & ita etiā vult in consi. ccij. incipi. circa. iiij. col. eo. volu.
& cccxiiij. iij. & iiij. col. & cclvj. in. ij. col. ij. volu. & in cōsil. xc.
penul. col. iij. volu. post Francis. de are. ibi allegatū. (Plus
voluit ipse Corneus consi. xc. incipien. scrupulosa. penultia
colum. iij. volu. q̄ etiā vbi ratio est expressa in statuto sint ta-
lia statuta stricte interpretanda: & tanto fortius qñ apparet
q̄ contēplatione certarum personarū moti fuerit statuētes
ad ita statuendū: de quo. j. eo. in fi. huius articuli. q̄ talia sta-
tuta sint restringenda: vult Corne. cōsi. clxxj. & ccc. & cclxxj.
iiij. volu. & cccv. eo. volu. (Et etiā do. Decius consi. xiij. incip.
& pro tenui. iiij. col. cuꝫ precedē. teneat q̄ ex rōne talis statu
ti non possit argui: de quo an sit odiosum dicetur in articulo
seq. Plus dixit Corneus in consi. cxxxiiij. incipien. elegan-
ter. j. col. ij. volu. q̄ semper fuit in sententia q̄ huiusmodi ex-
clusiones feminarū deberēt pro posse restringi vbi verba di-
uo vel plurimū non violarentur. & idem voluit consi. clxv. in
cipien. circa primum. iij. colū. eo. volu. Nec placet distinctio
quam facit dñs Philip. corne. consi. clxx. incipi. in consiliis.
ij. col. ver. nam qñ & tertia. ver. & statuta. ij. volu. dū vult sta-
tuta excludentia filias ppter transuersales etiā fr̄es & filios
fratrū tanq̄ exorbitantia & dura esse restringenda: & secus ec̄
si excludant filias ppter filios cū sint iuri diuino conformia:
vt in articu. seq. in addi. quia vt ex predictis pꝫ sunt fauora
bilia & extendenda ppter rōnem ipsius statuti.) Predcā
procedunt vbi statutū preferret masculos in hereditate ascē
dentium de linea paterna vel alias iter masculos agnatos.
nam vbi preferētur masculi feminis in hereditate materna
seu ascendentiū per lineā femineā: tale statutū non posset di-
ci factū fauore agnatoꝝ: & vt agnatorum salua sit dignitas fm
Pan. de ca. in consi. ccclij. incip. presupposito q̄ statutū in
volumine antiquoꝝ cōsilioꝝ. fm primā ipressionē cuius verba
tacito auctore transcribit do. Laur. in repe. §. ceteruꝫ. in. xx-
vij. col. insti. de legi. agna. suc. & tunc dicet esse rō vt masculo
rum salua sit dignitas & eorum honor & familie cōseruentur.
(Sequit Maria. cōsi. j. iij. col. in prin.) Item pro intellectu
predictoꝝ est aduertendū: qr Jmol. in d. §. de viro. vlt. colū.
dubitauit an qñ statutū vocat aliquos tm̄ masculos vel agna
tos: puta fratres vel filios ac patruos non expressa aliq̄ rōne
coniecturanda sit in eo rō generalis. s. respectu totius agna
tionis: an vō respectiue ad personas & gradus noiatos: & vo-
luit mētem statuti nō trahi vltra personas expssas: quasi sta
tutum personis non noiatis fauere nō voluerit & feminas tm̄
nominatas excludere: & mens & rō statuti idem sunt: vt notat
Dy. in c. fi. de regu. iur. & Bal. in d. l. maximū vitiū. in. iij. co
lum. in fi. Bar. in l. cū mulier. in princ. cōmen. ff. solu. matri.

(Sequitur Maria. consi. xxx. incipien. q̄uis. vij. columne.)
de cuius dicti veritate apparebit ex dicendis. j. maxime in
vj. arti. prin. & in. xij. postremo est aduertendū: qr qñ statutū
excludit feminas sub aliqua qualitate: puta qr dotate: rō nō
est gnalis: vt dicā. j. in arti. seq. quarto membro. ij. qō. in fi. & in
xij. arti. prin. in. ix. q. in. ij. col. (& oino in pe. q. circa fi. & videa
tur Alex. consi. lxxx. incipi. viso. ij. col. ij. volu.) Itē aliqñ
ratio est limitata vt parū differat a dicto: vt dicā. j. vij. artic.
prin. in. ij. q. iij. col. & in. xij. art. in. xvj. q. in ver. tertius casus.
in. viij. col. Quid aūt sit de statuto excludente maritatas: & d
eius rōne dicā. j. in. vj. arti. prin. in q̄rto mēbro. in. xx. q. & de
statuto excludente nuptas extra territoriū: dicā ibidē in. xvj.
& xxv. q. & ibi dicā de rōne statuti excludentis mulieres tran
seuntes ad secūda vota. in. xxvij. & pe. q. (Et de statuto prefe
rente agnatos tā masculos q̄ feminas filiis. Alexā. cōsi. cxv.
incipi. circa dubitationē. prope fi. ij. volu. & Maria. consil. j.
iij. col. in prin. Et si statutuꝫ prohibeat mr̄em alienare vltra
quartam. an dicatur fauorabile: dixi. s. in. j. arti. prin. iiij. q. d
quo. j. eo. in fi. Et si queratur de statuto inhabilitante filias ad
successionē patris: nisi in eo qō pater disposuerit: an quo ad
psonā patris dicatur fauorabile: certū est q̄ sic: qr ampliat eius
ptātem in disponēdo ad preiudiciū filiarum: vt p. d. Barth.
soci. cōsi. cclxxviij. incipi. circa primā. v. col. ppe fi. vl̄. primū
probatur. j. volu. declarādo: vt per Maria. cōsi. lxxxiiij. icip.
visa. iij. col. ver. vij. moueor. Et si in statuto agnatis mascu-
lis alique femine pferunt̄ rō statuti esse non pōt agnatio: sed
fauor illoꝝ masculoꝝ qui feminis preferunt: vt si masculi de
scendentes seis descendētibus pferant̄: & sele descēdētes col
lateralibus masculis: vt per. d. Ludo. bolo. cōsi. lx. colū. fina.
Per predicta apparet q̄ do. Maria. cōsi. xxx. incipi. q̄uis.
in. v. col. in fi. cū. ij. seq. dicēs q̄ talia statuta sunt strictissime
interpretanda: etiā in fauorē agnatoꝝ: & q̄ nō sunt extēdēda
etiā ex idēitate vel maioritate rōnis: bene dixit in illis casi-
bus: sed male. loquēdo gñaliter per hic dcā. Laus deo & glo
riose virgini Marie.

Circa quartum articulum

Principalē videndū, est q̄lia sint hec statuta exclusiua femi
narū pp masculos: & an sint fauorabilia vel odiosa. In quo pas-
su tex. in l. maximū vitium. dicit q̄ iducētes dr̄iam. in succes-
sionibus inter masculos & feminas sunt accusatores nature &
vitium esse in tali dr̄ia. & fm tex. in. §. ceterū. institu. de legi.
agna. suc. & in l. lege. xij. tabu. C. de legi. here. talis dr̄ia sex⁹
& cōsideratio est nature dānatrix iniqua & intollerabilis: im-
pia & nimia subtilitate inducta: fuitq̄ partim per. l. pretorū
dānata & sublata ptim per cūstē que subsecuta est medētā iu-
ris prudētiā: & in totū per imperialem: scilꝫ iustinianū: que ini-
quitas variis ex causis insurgebat. pmo qr in totum femine
a masculorum successione excludebantur: & ipsi ad earuꝫ suc-
cessiones vocabantur: item qr sorores q̄uis femine nō exclu
debantur & vlterioris gradus sic: & aliis rōnibus de quibus
in dicta. l. maximū vitium. propter qō apparet hoc statutum
consequenter dici posse odiosum. Ad ideꝫ facit. l. fina. C. cō
munia vtriusq. indi. & l. cū oportet. §. si autem res. C. de bon.
que libe. & l. illud. C. de colla. dū dicunt occasionem altercā-
tionis prestari quando constituitur inequalitas inter filios.
Item tales differentias lex cōmunis odio habuit: & talia sta
tuta sunt correctoria iuris cōmunis & contra naturalem eq-
tatem: vt dixit Bal. in l. inter filios. C. famil. herciscun. Itē
talia statuta videntur quodāmodo inducere exheredationē.
argumen. l. qui volebat. ff. de heredi. institué. que est odiosa
l. cum quidam. ff. de liber. & posthu. & lꝫ concernant fauorem
agnatorum seu masculoꝝ: nihilominus tamē habent in se vi
cium iuribus predictis. & dixit Bal. in l. ij. in vltima colum.
C. que sit lon. consue. q̄ hoc statutum est contra naturalē ra
tionem ideo non extēditur. & dicit tex. in. §. nos vero. institu.
de legi. agna. suc. q̄ leges talem differētiam inducētes sunt
inhumane ac contra naturam: quam lex debet imitari. §. ad-
optio. insti. de adoptio. & dixit Bal. in l. iij. C. si pē. ap. mors
interue. & in. c. j. de cogni. feu. q̄ hoc statutū est irrationabi-
le. sequitur Pe. de ancha. in rep. c. canonū statuta. in ante-
penul. col. in. xv. q. ver. iuxta predicta. allegādo Bal. in cōsi.
per eum allegato. Bal. in l. quicūq̄. iij. col. C. de ser. fugiti.
plus reperio consultum inter consilia Bal. in q̄nto volu. in
consi. xciij. incipiē. premittēdū est q̄ non tm̄ statutum exclu-
dens filias a successione parentū est iniquū & cōtra ius natu-
rale verum

tale: verum etiã excludens parentes a successione filiorũ: qḋ
consilium non fuit Bald. vt patet in consilio sequen. qḋ est
Bal. qui noluit quo ad hoc se subscribere. Et ꝙ talia statu-
ta sint odiosa: tenuerunt Pe. ⁊ Cy. in. l. non sine. C. de bon.
que libe. Barto. in. l. cũctos populos. in. vj. q. C. de summa
trini. ⁊ fide catho. Bal. in aut. res que. C. cõmu. de le. ga. ⁊ in
l. fina. in princi. cõmen. ⁊ ibi etiã Pau. de ca. C. de suis ⁊ leg.
⁊ sentit in. l. lege duodecim tabularum. j. colum. C. de legit.
heredi. ⁊ in. d. l. si defunctus. C. de suis ⁊ legiti. ⁊ in. l. certi.
in principio. C. vnde cogna. (⁊ in. l. ij. C. qui. ad liber. pcla. nõ
licet. ⁊ Alexã. cõsi. cxxxiij. incipi. consideratis verbis. ij. colũ.
j. volu. ⁊ Decius consi. xij. incipien. ⁊ pro tenui. antepenul.
colum. vbi dicit hanc opinio. cõmunem.) ⁊ Ange. in consil.
ccx. incipien. statutum supradictum. ⁊ Pan. in. c. postulasti.
in. iij. col. de foro compe. ⁊ videtur sequi Alexan. in cõsi. xvj.
incipien. viso titulo. j. col. j. volumi. ⁊ do. Andre. sicu. in cõsi.
xxix. incipien. in hac dubitatione. ij. volumine. j. col. ⁊ doc.
in locis. ś. allegatis. Bald. autem in. l. intestato. ff. de legiti.
tuto. dixit ex prefatione statuti colligi posse: an tale statutũ
sit odiosum vel fauorabile: ⁊ dicit se cõsuluisse ꝙ si ratio pro
pter quam mouentur statuẽtes sit fauor: est fauorabile. si vo
sit odium est odiosũ: ⁊ hoc clarius tenet ⁊ declarat in repe.
l. cunctos populos. in. xij. col. C. de summa tri. dicẽs ꝙ si mo
uetur odio sexus: ⁊ sic in odiũ mulierũ eas excludat est odio-
sum: sed si fauore masculorum est fauorabile: ⁊ ibi dicit quan
do censeatur moueri odio sexus. ⁊ dixit in proposito Bald.
in. l. j. C. de secun. nup. considerandam esse causam exclusio-
nis: nam si propter delictum est odiosum: si vo propter prero
gatiuam alterius ⁊ honorẽ est fauorabile. ¶ Sed idẽ Bal.
in dicta. l. si defunctus. in si. dixit ꝙ tale statutum potest di-
ci equum equitate abusiua seu motiua: non autẽ precisa: que
equitas non propterea facit ex mente sua quominus sit odio
sum: de quo dicto sepe meminit do. and. sicu. maxime in con
silijs suis: scilꝫ in dicto consi. xxxiiij. ⁊ in consi. xvj. incipi. cir-
ca consultatiõem. in. ij. vel. iij. col. j. volumi. (Sequitur Cor-
neus consi. xcvij. incipi. q̃q̃. ij. columna. tertio volumine.)
¶ Sed idem Bald. in. l. ij. C. qui. ad lib. pcla. non licet. cum
quo videtur transire Alexan. in. d. consi. xvj. dixit ꝙ statutũ
excludẽs filias propter masculos est odiosum: sꝫ secus sit in
excludente sororem a successione fratris: mouetur q: vbi ex-
cluditur filia in potestate aufertur ei dominium. l. in suis. ff.
de libe. ⁊ posth. qḋ est odiosum. d. l. maximum vitiũ. Et idẽ
Bald. in consi. xxxiiij. incipien. statutum ⁊c. secũdo volu. sm
penultimam impressionem. ⁊ Imol. in. l. ticio centuꝫ. §. ticio
genero. ff. de cõdi. ⁊ demon. voluerunt tale statutum fore ra
tionabile ⁊ fauorabile si aliqua rõne moueatur ad excludẽ-
dum mulierem: vt q: illi preseruet dotem: ⁊ ideo volunt ea
esse stricte intelligenda: idem vult Imol. etiam si non preser
uetur dos: q: in dubio non videtur per statutuꝫ sublata: ⁊ lo
quitur Imol. sub dubio forte: de quo etiam dixi in. j. articu.
j. q. j. charta. Item sm ipsum Bal. in. l. ij. C. de in ius vocan.
quem sequitur Pe. de anchara. in repeti. canonum statuta.
in antepenul. col. de cõstitu. ⁊ aliqui moder. in. l. qui excep.
in princip. ff. de condi. inde. dicentes eam esse cõmunem cõ-
clusionem: dicendum est ꝙ tale statutum sit mixtum: hoc est
fauorabile ratione masculoꝝ: ⁊ ratione feminarum odiosum
ex quo infert ꝙ quo ad masculorum personas sit extẽdendũ:
quo autẽ ad feminas sit restringendũ: vt ibi per eũ de cuius
illationis veritate late apparebit ex his que dicam in. vij.
articu. prin. ⁊ in. vj. ar. xij. (Sequitur Corne. consi. xcv. icip.
in hac. v. col. ij. volumi. ⁊. cxlvij. incip. pro decisiõe. iij. vol.)
¶ Sed idem Bal. in. l. sancimus. C. de nup. dixit ꝙ de iure
naturali est odiosum: de iure vo ciuili ipsius ciuitatis est fa-
uorabile. (Item dixit Corneus consi. ix. incipi. memini. ij. co
lum. iiij. volu. ꝙ statutum excludens dotatam non dicit irra
tionabile: sicut si excluderet habẽtem legitimã nisi exclude-
ret dotatam a matre ab hereditate patris. Et ibi etiã sentit
ꝙ non dicatur irrationabile excludens feminã a successione
collateralium. Et idem dixit Corneus consi. clxx. incipien. in
consilijs. ij. col. ver. naꝫ quãdo. ⁊ seq. col. ver. ⁊ statuta. ij. vo
lumi. ꝙ statuta excludentia filias propter filios conueniunt
iuri diuino: sed vbi excludũtur ppter transuersales ⁊ ppter
fratres ⁊ filios fratrum sunt dura ⁊ exorbitantia ⁊ restringẽ-
da. ⁊ primo casu dicũtur rationabilia ⁊ iusta sm Corneũ con
silio. xxxiij. incipi. licet. col. si. iij. volu. vbi respõdet ad. l. ma-
ximum vitium. C. de libe. prete. Sed ꝙ sit odiosum etiam in
matre: vult Corneus consi. ccxxiiij. in. iij. ⁊. iiij. colũ. ij. volu.
⁊ cõsi. cxlvij. incipien. constat. ij. col. ij. volumi. Et idem dixit
Corne. consi. ciiij. circa. ij. col. cum seq. ij. volu. ꝙ statutũ phi
bens mulierem que habet filios: bona mobilia vel imobilia
alijs personis relinq̃re: donare: vel alienare dicitur iuri cõ-
muni ⁊ equitati cõtrariuꝫ ⁊ formale per hic dicta. de quo. ś.
eo. in prin. Et dixit Corne. cõsi. lxxxij. incipi. licet. iij. colum.
iiij. volumi. ꝙ statutum excludens cognatos ppter agnatos
non dr̃ odiosum: sꝫ secus sit in excludente filiã: ⁊ est amplian
dum q̃uis correctorium cũ nos reducat ad ius antiquum le-
gis. xij. tabula. vt late declarat do. Curtius iunior qui fuit ex
promotoribus meis in assumptiõe gradus in consi. v. xvij. co
lumna. ver. absoluto capite. Et ꝙ statutum excludens agna
tos propter cognatos sit fauorabile ⁊ extendendũ animose.
firmat dñs Curtius iunior consi. ix. incipien. circa. Itẽ ꝙ sta
tutum excludens matrem propter patruũ sit odiosum etiam
restringendũ: vult etiã Corneus consi. cxcviij. incipi. in ppo
sita. ij. col. iij. volu.) ¶ Sed verior ⁊ mag̃ cõmunis opinio
est ꝙ hoc statutũ sit indistincte ⁊ simpliciter fauorabile: quã
tenuit Iaco. de are. in. q. icipi. statuto vel consuetudine. quẽ
refert ⁊ sequitur Ioan. and. in addi. Specu. in rubri. de suc.
ab intesta. in addi. incip. est sciendũ ꝙ Ia. de are. ⁊ Cy. in. d.
l. j. vbi etiã Sali. C. de adul. Bar. in. l. j. §. filium. ff. de cõtra
tabu. ⁊ in. l. ij. §. videnḋ. ff. ad tertul. Bar. i. l. j. §. . j. ff. de col-
la. bo. ⁊ in. l. seruo legato. §. si testator. vbi etiaꝫ moder. ff. de
leg. j. gl. in. c. j. §. hoc quoqꝫ. de suc. feu. que dicit talia statu
ta esse conseruanda ⁊ habere maximã vim ⁊ aucto. legum ro
manorum ⁊ ibidẽ Bal. ⁊ L. ap. allega. c. ⁊ seq. Bal. in. c. fin. j.
col. de cõsue. ⁊ in. d. l. maximũ vitium. C. de libe. prete. ⁊ in. l.
qḋ vero. ff. de legi. ⁊ in. d. l. certum. in prin. C. vnde cog. ⁊ in
c. j. in ver. legibus. in titu. hic incipi. cõsue. feu. Bal. in. d. cõsi.
lxviij. incipi. Martinus Ioãnis. inserto inter cõsilia Ange.
do. Signo. de homode. in cõsi. cj. incipi. testator. in. pe. col. ⁊
si. Ange. in. l. quisquis. C. ad leg. iul. maie. ⁊ dispu. incipien.
nobilis quidã genere. ⁊ cõsi. ccx. icipi. statutũ supradictum.
(Et idẽ Ange. in. l. si ita scriptũ. in prin. ff. de libe. ⁊ posthu.
vbi vult hoc ideo q: est fauorabile fieri extensionem de sim-
plicibus ad casum mixtuꝫ: ⁊ plures docto. relati in cõsi. pce.)
Pau. de ca. in cõsi. cccxxxvj. icip. presens casus. in volu. anti
quorum. cõsi. sm primã stampã. ⁊ in consi. xcij. incipi. notãdũ
est in volumine nouoꝝ consilioꝝ. sm vltimã impressionẽ: vbi
dicit ꝙ apud oẽs est fauorabile: idẽ voluit Ro. in cõsi. xvj. ici.
viso themate. ⁊ in cõsi. xxxij. incip. visa municipali. vbi ponit
plures rõnes. Ful. in cõsi. lxxviij. inci. pposito statuto. circa
finẽ. Io. de ana. in cõsi. lxix. incipi. pro breui expeditione. vbi
dixit doc. sic magis cõiter tenere: ideꝫ dixit in cõsi. lxxxix. in-
cipi. visis que in facto. ⁊ Pe. de anch. in cõsi. cxj. incip. supsti-
te dña Anastasia. vbi loqtur de statuto phibente mr̃em testa
ri vltra quartã pteꝫ: ⁊ dicit ꝙ est fauorabile. Ang. are. in. §.
preferuntur. p illũ tex. insti. ad tertul. post Raph. modern⁹
bonoñ. in tracta. dotiuꝫ. in vlti. pte. in. xlix. q. d. Fran. cur. in
consi. ix. incip. ticineñ statuto. v. col. ⁊ in cõsi. lxx. icipi. recte
presatus. cũ cõcor. de qbus ibi per eũ. pro qua opi. facit tex. in
d. l. j. §. j. ff. de coll. bo. ⁊ in. d. l. seruo legato. §. si testator. ff.
de leg. j. ⁊ qr finalis cã exclusionis est fauor agnatoꝝ lꝫ redũ-
det in odiũ mulierũ. d. l. q exceptionẽ. ⁊ qḋ ibi no. Bar. ⁊ do
ctõ. ff. de cõdi. inde. vbi ita in spẽ tꝫ Pau. de ca. vbicũqꝫ eniꝫ
actus sup quo lex disposit ex vna pte est fauorabilis: ⁊ ex al-
tera odiosus ad cõsiderandũ qualis debeat iudicari attẽdit
id sup quo lex pñcipalr̃ intẽdit prouidere: vt habet in. d. l.
qui excep. ⁊ ptꝫ in tex. c. ij. post prin. ibi cũ non sit dicendũ. de
deci. in. vj. Bal. in. l. illud. ij. col. C. de sacro san. ec. ⁊ in. l. fin.
C. de interdi. mat. ⁊ in. l. ab executione. C. quo. ap. nõ re. har.
in. l. sꝫ in hac. §. si. ff. de in ius voc. Pa. post Io. an. in. c. j. in
iij. col. de loca. glo. peñ. in si. ⁊ ibi Genn. in. c. sciant cũcti. de
elec. in. vj. facit regula illa ꝙ inspiciamus id qḋ principaliter
agitur. l. si qs nec etiã. in prin. cũ concor. ibi notatis. ff. si cer.
peta. ⁊ ꝙ dicatur fauorabile tale statutũ suadet publica vti
litas que in hoc versat: vt late dixi in preceden. arti. sic etiaꝫ
videmus in feudis in quibus mulieres non succedunt. c. j. §.
hoc quoqꝫ. q feu. da. pos. c. j. §. j. de suc. feu. ⁊ qḋ no. glo. in. c.
j. an mu. sur. vel aliter imper. nec potest femina masculis ex-
tãtib⁹ facere pacẽ de nece defuncti. Bar. Ang. ⁊ moder. i. l.
iiij. §. cato. ff. de v. obl. Bal. in. l. ticia. §. luci⁹. ff. de leg. ij. in
l. pro herede. §. si. ff. de acq. here. Imol. in. l. si filius qui pri.
ff. de vul. ⁊ pup. Itẽ in multis lex induxit dr̃iam iter mascu-
los ⁊ feminas.

los & feminas. l. in multis. ff. de sta. ho. & ex hoc apparet q si statutum principaliter moueatur odio sexus seu mulierum diceretur tale statutum odiosum: vt dictum est. s. post Bald. in dicta. l. cunctos populos. in. l. j. C. de secun. nupt. & est de mente Joan. and. in dicta rubric. de succes. ab intes. in addi. Specu. not. Bal. in. d. l. intestato. ff. de legi. tu. In dubio tn̄ vt etiam dixi in precedenti arti. videt tale statutum conditū fauore agnatorum seu masculorum si masculos etiam cognatos vocet non autē odio sexus. (Et ex his patet an bene dixerit Corneus consi. xcv. incipi. in hac. pe. col. & fi. ij. volu. q statutum excludens matrem ppter agnatos & etiā agnatas dicatur odiosum: lz non odio irrationabili: qr imo est fauorabile principaliter agnatis nos ad priora iura reducens per predicta & ibi tacta per eū: lz bene sit odiosum excludēs filiā propter auunculum vel cognatos ſm Corneum consilio. xcv. incipi. in hac. primat scda col. ij. volu.)

Laus deo & virgini gloriosissime.

Sequitur quintus articulus principalis.

Quinto articulo pricipali.

Uidendum est de generali & extraordinaria talium statutorum interpretatiōe. Circa quem articulum tradam remissiue aliquas regulas in materia interpretationis statutarie: quas continget incidenter in hoc tractatu meo attingere: ne aut perfectius loquēdo alienas huic operi annectam materias: & opus istud ↄfusum reddam: aut trūcate vel remissiue scribens nudi transcriptoris offm̄ assumā & inutilē me reddā.

Et pmo faciēda est regla q statuta sunt stricte iterpdā & tenaciter intelligenda: maxime circa successiones: vt dicam. j. in. ix. articu. princi. j. qō. circa princip. & regulariter statutum contra ius cōmune non est extendendum vltraq̄ verba loquātur: vt ibidem dicam. j. col.

Secundo est aduertendū q statuta sunt interpretāda vt minus ledant ius cōe q̄ fieri possit. l. ij. C. de nora. c. cum dilectus. de consu. & dicam in. ix. articu. princ. j. q. in pn. (& in. viij. arti. prin. xx. q. ij. col. & in. x. qōne.) Et vt intelligātur ſm distinctionē iuris cōmunia in. viij. arti. princip. in. xv. q. & in. xiij. art. prin. in. vj. q. in. iij. col. & in. xij. (Et Soci. ↄs. xxj. incipi. visa. iij. col. j. volu. late in proposito Corne. cōs. xxvj. icipi. pricipale. ij. vol. & alibi sepe.) (Et quādo statuta sint intelligenda ſm ius cōmune aliqua pulchra dixi. j. in. x. articu. principa. iiij. qōne. penulti. colum. versicu. postremo qui versicu. est in antepenul. colum. Et q sit ita intelligēdū ſm ius cōmune: & vt minus ledat: aliqua bona dicit Corneus consi. xcj. incipi. videtur. iij. col. iiij. volu.)

Tertio est aduertēdū q statuta sunt taliter interpretanda vt aliqd operenť in. viij. art. prin. j. q. iiij. col. et in. q. seq. & ne aliqua pars reddatur superflua infra in. ix. art. j. q. ij. columna. (Et ad hunc effectum extenduntur: vt. j. eo. ver. xxxvj. de quo etiam. j. in. viij. arti. prin. xx. q. ij. colum.)

Quarto est aduertēdū: an statutū ↄtinens idē q ius cōe aliquid vtilitatis afferat in. d. vij. art. prin. j. questione. iiij. columna.

Quinto est aduertēdū q statuta debent intelligi vt potius sint frustratoria & nihil operentur q̄ q aliqs dānū indebite patiatur in. vij. articu. princ. in. j. q. in. iij. col.

Sexto verba statutoꝝ sunt interpretanda ſm propriū significatū: nisi materia subiecta aliud suadeat: in ix. art. principa. iiij. qōne in fi. vel cōmunis vsus loquēdi per ea que dicam. j. in. viij. articu. princ. in. xij. qōne. (penul. col. & alibi sepe: & ibi dixi que sit propria significatio.)

Septimo intellectus statuti nō debet referri ad impossibilia statuētibus in. ix. articu. pri[illegible] in. ij. q. in. ij. col.

Octauo temperatur statutum vt ex eo non insurgat enormis lesio vel euidens iniquitas. in nono articu. princi. j. questione. in. vj. colum.

Nono temperatur etiam statutum ne surgat absurditas. l. scire opꝫ. §. aliud. ff. de excusa. tuto. l. nā absurdū. ff. de bo. liber. notat Bal. in. l. omnes populi. in. ix. colum. ff. d iusti. & iure. & in. l. quicunq̄. quarta colum. C. de seruis fugi. Barto. in. l. non dubium. C. de legi. & dicam. j. in multis locis incidenter. (Et dixi Bar. in. l. terminato. circa finē. C. de fruc. & lit. expē. q potius est tolleranda superfluitas q̄ q inducat absurditas. Et dixit Cuma. consi. xxxvj. circa medi. q statutum non debet taliter intelligi q sit iniquū: de quo etiam per eum consi. xlvj. circa mediū. Et ſm Marianum consilio. lxxxiiij. incipien. visa. iij. colum. versicu. sexto. mouetur. talia statuta: & alia sunt taliter iterpretanda ne possint a sapiente reprehendi: vt est tex. in. l. saluio aristo. ff. de leg. prest. quem ad hoc sepius solebat allegare. Bal. qō esset vbi interpretatio sonaret in absurdum vel alienum a verisimili: vt ibi per Maria. & in consil. xiij. incipien. in causa vertente inter dominam Catharinam. colum. penultima. ver. nec obstat qō allegatur. & cōsi. xxxj. incipien. visa. ij. columna. ver. & si dicatur. & vbi contingit statuta reduci ad concordiam debet ea concordia sumi que minori caret absurditate: vt p do. Bartho. soci. in consi. xxxj. incipien. visa contingentia. ij. columna. als. iij. primo volumine. & dicam in. viij. articu. prin. x. questio. vult corne. consi. cclxxj. incipiē. de hac. vj. col. iiij. volu. Ad predicta etiam facit qō consuluit Corneus consil. xcv. incipien. in hac. ij. & iij. col. ij. volumi. q non sit sumēda interpretatio q auunculus filiam testatoris excludat: nec q coniunctus viuente inſe sit melioris ↄditionis q̄ mater: qa hoc esset absurdum. Ad idem facit qō consuluit ipse Corne. consi. xxxvj. incipi. principale. ij. & iij. colum. ij. volumine. de cuius decisione dicam. j. loco suo: & consi. xcviij. incipiē. q̄q̄. colum. fina. iij. volumi. Et minor absurditas est amplectēda: vt per Corneum consi. cxxxij. incipien. q̄q̄. j. colū. iij. volu. puta q agnata excludat cognatū potꝰ q̄ q agnatꝰ agnatā. Et ſm Corneum vbi resultaret absurditas si aliqua verba ad omnia referentur: puta q filia per amitam excluderet fit relatio solum ad proxima: vt dixi. consi. cclx. incipien. alias. iiij. volumi. nec sunt statuta iudaice intelligenda: vt per allega. consi. cxliij. incipi. post redditum. circa fi. ij. volu.)

Decimo vnum statutum est intelligendum ſm aliud: vt pꝫ ex his que dicā. j. in. vij. art. prin. ij. & iiij. q. in fi. & ex his que in ppositiō no. Bal. in. l. j. C. de legi. her. & Pau. de ca. in consi. cclv. incipien. super primo. in. vj. col. in volu. nouorum consiliorum cum concor. traditis per do. Andre. sicu. in reperi. c. rainaldus. in. xxxiij. col. de teste. & per doc. in vulgata. l. non est nouum. ff. de legi. (Et consequenter statuta que videntur contraria sunt ad concordiam reducenda vt. j. eo. circa finem.)

Undecimo qro: an eo casu quo statuta sunt iterpretāda ſm ius cōe sint iterpretāda ſm ius ciuile: an vō ſm ius canonicum: breuiter dicendum est ex mente Joan. andr. in additio. Specu. in titu. de successio. ab intesta. §. j. versic. sed an filij. & versicu. quia de gradibus cum quo transit dn̄s Baptis. de sancto seue. in repeti. l. omnes populi. in. xxvij. colum. in. xvj. questione. ff. de iust. & iur. & in. l. fi. vbi etiā alij moderni. C. de suc. edic. q aut sumꝰ in materia canonica: vt in matrimonijs & vsuris: & tunc statutum intelligitur ſm ius canonicū: aut in materia ciuili vt in successionibus: & tunc ſm ius ciuile: aut in materia indifferenti: vt sacrilegium & periurium: adulterium &c. & tunc aut statutum est conditū in terris ecclesie & est interpretandum ſm ius canonicum: pro quo facit glo. in. c. ij. de arbi. in. vj. & tex. in. c. ex litteris. vbi dn̄s Anto. de bu. de cōsti. & qō notat Bal. in. l. j. C. qui bo. cede. pos. & in. d. l. fin. & notabiliter in. l. q nondum. C. de fur. facit c. j. de ope. no. nūcia. & l. priuilegia. C. de sac. san. ecc. Si vō est conditum in terris imperij: tunc aut est conditū ab episcopo & preualet ius cano. pro quo facit qō no. Bald. in. l. si quando. C. de inoffi. tes. & in. d. l. si nōdum. aut a laico vel populo laicorum: & tunc interpretandū est ſm ius ciuile: vt not. in locis predictis. & no. Pe. de ancha. in repe. c. canonū statuta. in. xliij. q. prin. de constitu. qō est intelligendū preterq̄ in gradibus: qr etiam in terris ecclesie computātur gradus ſm ius ciuile in omni materia preterq̄ in matrimoniali: ppterea qr computatio canonica est impropria & est itroducta in materia matrimoniali tm̄: vt tradunt doc. in. d. l. fi. & dicam. j. in xij. articu. prin. in vlti. q. Item predicta procedunt vbi reperitur a lege ciuili interpretatio facta vel a lege canonica: alias autem etiam statuta laicoꝝ a iure canonico recipient intellectum: & econtra. d. c. j. & ij. de oper. no. nuncia. & in auf. vt clerici apud propri. epis. in fi. quia leges non dedignanť sacros cano. imitari. & econtra vbi non est aliter expresse prouisum: ita tenuit Maria. in dicto. c. ij. post Barto. in extrauagan. ad reprimen. in ver. per edictum. non tamen sunt intelligenda statuta ſm ius longobarō. ſm Barto. in. c. decedente. in octaua colum. in fine. versicu. quero quid de iure longobardo qui feu. da. possint. facit quod dixi in secundo articu. principali. in fine.

Quero duodecimo

¶ Quero duodecimo an dispositio hois intelligat̄ ⁊ inter-
pretetur in dubio ſm dictum statutū: ⁊ breuibus cōcluden
dum est ꝙ sic: qꝛ in dubio dispositio testatoris vel hominis
intelligitur ſm cōsuetudinem vel cōstitutionē sue patrie. l.
gallus. §. i. ⁊ ibi notatur. ff. de libe. ⁊ posthu. not. Bar. in. l.
heredes mei. §. cum ita. ff. ad treb. ⁊ in. l. iurisiurandi. §. si li
beri. ff. de ope. liber. facit. l. si duo. vbi Bal. ff. de acquirē. he
redi. ⁊ qđ no. Bald. in. l. precibus. ver. procedo vlterius. in
xv. col. C. de impu. ⁊ ali. sub. ⁊ Saly. in aut. Itez hereditas.
C. de bo. q̄ lib. cum concor. j. allegandis. hinc ſm Bart. in
d. §. cum ita. qui refert Dy. ita consuluisse statuto excludēte
a successione patris vel aui filias ⁊ neptes extantibus filijs
masculis seu nepotibus: si cōtingat patrem habentem duos
filios illos instituere. ⁊ ab eis hereditatez relinquere per fi-
deicommissum ſm terminos ⁊ casuz. d. §. cū ita. s. ꝙ si vterq̄
sine liberis decesserit hereditas filie sue vel nepti ex alio fi-
lio predefuncto restituatur: ⁊ cōtingat vnum filium mori cū
filijs: ⁊ alium nouissime sine liberis: portio vltimi morientis
sine liberis non deueniet ad filiam vel neptem substitutam.
Propterea quia vbi adest persona predilecta excludit tali
ter substitutus. l. pe. ſm magis cōem intellectū. C. de impu.
⁊ ali. sub. ⁊ masculus qui supest ex altero filio p̄defuncto cen
setur p̄dilectus a testatore: sicut ⁊ a statuto cui cēsetur testa
tor se cōformare. ⁊ cum Bar. transit Ang. in. d. §. cum ita ⁊
ca. ⁊ Pau. de ca. in lec. paduana cum vna limitatione: nisi fi
lius vltimo defunct⁹ extraneum heredem instituerit: qꝛ tūc
filia vel neptis admittetur propter voluntatem defuncti sub
stituētis: que limitatio fuit Nico. mat. ⁊ Bal. in. d. l. pe. quā
ibi sequunt̄ Ful. Pau. de cast. ⁊ moderni. ⁊ cum Bar. etiā
transeunt Alex. ⁊ moderni. in. d. §. cum ita. ⁊ Alex. in cōsil.
xxvij. incipi. viso testamēto dicti Joannis. primo volumi.
repetito in consi. xv. quarto volu. ⁊ Fran. de are. in consil. j.
iij. colū. ⁊ hec est veritas: licet Pau. de cast. in. d. §. cum ita.
in lec. bonoñ. ⁊ Imol. aliter senserit vt ibi per eos. (Et si sta
tutū preferat masculos feminis: institutio vel substitutio fa
cta de liberis vel de masculis ⁊ feminis intelliget̄ ſm statu-
tum ꝙ femine post masculos admittāt̄: p ea que dixit Bar.
in. d. §. cum ita. cū concor. de quib⁹ per Sozi. qui ita tenet in
consi. cclxx. incipi. considerata. in fi. ⁊. cxiij. incipien. ⁊ſñ. ij.
col. j. volumine. Idem quādo quis p̄hiberet bona alienari:
quia voluit peruenire ad posteros ⁊ successores: qꝛ intellige
tur de masculis qñ per statutū feminis p̄ferūtur: vt per Cor
neum cōsi. lv. incip. pro decisione. ante finē. j. volumine post
Ant. de bu. ⁊ Andre. de iser. quos refert: ⁊ ipse Corne⁹ ꝯsi.
xlv. i fi. eo. volu.) ¶ Hinc etiā sequit̄ ꝙ statuto excludēte fi
lias a successione patris extātibus filijs masculis ⁊ mandāte
illas dotari: vł excludente sorores a successione fratris extā
tibus fratribus. si testator nō extraneus sed pater vel frater
simpliciter instituat filios vel fratres: nō intelligent̄ filie in-
stitute seu sorores: nec masculinum cōcipiet femininū: lʒ nāꝫ
filij appellatione etiā filia cōtineatur. l. si q̄s ita. ff. de testa.
tute. ⁊. l. si ita scriptum. ff. de le. ij. licet etiā contineat̄ fratris
appellatione soror. l. tres fratres. cum ibi traditis. ff. de pa
ctis. ⁊. l. lutius. §. questitum. ff. de leg. iij. (Sequitur Corne⁹
consi. lv. col. fi. j. volu. ⁊. xxvij. incipi. circa. iiij. col. j. volu.)
Et ita tenuit Pet. de anc. in. d. l. tres fratres. in suis repor
tatis vbi dicit se ita consuluisse: qui ita ꝯsuluit in ꝯsi. ccccxiij.
ſm numerum aliquoꝝ. ⁊ idem tenuit ipse Pet. de anc. in. l.
sed si hac. §. liberos. ff. de in ius vo. sequit̄ Imol. in. c. potuit
in vltimis verbis ex̄ loca. ⁊ in. l. fi. ff. de ꝯdi. ⁊ demō. Barba.
in repe. c. raynaldus. in. lxxvij. colū. de testa. ⁊ in rub. C. qui
admit. in. xcvij. col. ⁊ in. c. in presentia. in. lxvj. col. de proba.
Alexan. in. d. l. gallus. §. j. ⁊ in consi. xxvij. incipi. viso testa
mento dicti Joannis primo volumine. ⁊ in consil. vj. tertia
col. tertio volu. do. preceptor me⁹ in. d. l. tres fratres. in. iij.
columna. in. vj. limitatiōe. ⁊ in repe. l. omnes populi. in. vij.
col. ff. de insti. ⁊ iure. ⁊ in. l. si quis id quod. in quarta colū. in
viij. limi. ff. de iurisdi. om. iudi. cum cōcor. de quibus per do
minū prepositum in arbore assi. posito post ti. de ꝯsan. ⁊ affi.
in. xvj. col. vbi dicit ⁊ bene: ꝙ stante tali statuto p̄ferēte agna
tos masculos feminis: agnatoruꝫ appellatione in dispositio
ne testatoris non veniunt femine agnate. Et p̄dicta p̄cedūt
ſm Pe. de anc. in. d. l. tres fratres. ⁊ modernos in locis alle
gatis qñ testator erat de personis a quarum successione filie
propter masculos excluduntur: cui ab intestato femine de iu-
re cōi succedunt ⁊ non penit⁹ extraneus. Ex his impugnat̄

decisio notabilis clarissimi dñi Bartho. sozi. in. l. gallus. §.
j. in. v. seu. vj. col. ff. de libe. ⁊ posthu. dum voluit stāte statu-
to p̄dicto ꝙ institutio facta de fratre ⁊ eius filijs: intelligat̄
facta ordine successiuo vt primo inuitetur frater deinde eius
filij masculi: tertio femine per no. per Barto. in. d. §. j. ⁊ per
tex. in. l. fi. C. de verbo. signi. ⁊ in. l. cū ita. §. in fideicōmisso.
⁊ in. l. peto. §. fratre. ff. de leg. ij. Nam ſm predicta: sub nomi
ne filiorum vel fratrum nullo modo comprehēdent̄ filie vel
sorores. ⁊ si fiat substitutio fideicōmissaria alicui si decedat
sine liberis seu filijs: licet alias vnica tñ filia superextitēs ex
cludat substitutum. l. j. C. de condi. inser. l. iubemus. §. cum
autem. C. ad trebel. l. nō est sine liberis. ff. de verb. signi. ta
men stante statuto predicto filia non excludet substitutuꝫ q̄
sit de masculis a statuto in successione filiabus prelatis: nec
talis filia continebitur appellatione liberorum vel filiorum
ſm Pau. de cast. in consilio. lxxx. incipiē. casus iste frequē-
ter contingit. in volumine antiquorum consiliorum ſm pri-
mā impressionem. ⁊ Alex. in dicto. §. cum ita. in. viij. colum.
⁊ in. d. consilio. xxvij. ⁊ do. Andre. sicu. in. d. repe. c. raynal
dus. in. lxxxvij. col. ⁊ in repe. d. l. cū acutissimi in fine cōmen.
C. de fideicom. ⁊ ita consultus sepe respōdi. que decisio ma
xime procedit quando filie proprie testatoris nō sunt institu
te ne contingat testatorē neptes proprijs filiabus preferre:
contra. l. si viua matre. C. de bo. mater. ⁊ quod in proposito
j. proxi. dicam in ver. iuxta predicta: quam decisionem limi-
tat dominus Fran. cur. in cōsi. lxiij. incipien. antiquissima.
in. xiiij. col. cum seq. versi. ⁊ cum apponebatur. ⁊ versi. tertio
corroborando vt ibi per euꝫ. ¶ Et ſm predicta colligitur li
mitatio ad. l. cum auus. ff. de condi. ⁊ demonstra. ⁊. d. l. cum
acutissimi. C. de fideicom. que iura volunt ꝙ quando substi-
tuitur per fideicōmissum filio vel nepoti: tūc demum sit loc⁹
substitutioni: si talis filius vel nepos decedat sine filijs ma
sculis vel feminis. Nam vbi adesset statutum predictum nō
sufficeret ad exclusionem substituti: ꝙ is cui facta fuit substi
tutio decederet cuꝫ filiabus seu neptibus feminis: quod est
intelligendum si substitut⁹ sit de personis vigore statuti fe-
minas excludentibus ſm Pau. de ca. in consi. preallegato.
⁊ Jo. de monte sparolo in. d. l. cū acutissimi. (Et corneum in
consilijs. ꝫ. allegatis. ⁊ late in consi. cxx. incipi. qđ filia cui se
subscripsit. ij. volumi. ⁊ consilio. cxxxj. inci. premittendoꝫ. ij.
col. ij. volumine. vbi etiam adducit illud qđ dicitur de natu
ralibus ad successionem per statutū admissis ꝙ faciant defi
cere conditionem si sine liberis decesserit ⁊ excludant substi
tutum) ⁊ ſm dñm Jo. bertachinū in. l. generaliter. §. cū au-
tem. C. de insti. ⁊ sub. prout dicit do. Bartholo. sozi. in. d.
§. cū ita. in pe. col. ⁊ in repe. l. cum auus. in. lvij. col. in. vij. q.
vbi contra predicta subtiliter insurgit ⁊ dicit se consulendo
attentasse contrariam sententiā. s. ꝙ nō obstāte statuto filia
vel neptis faciat cessare conditionem ⁊ excludat substitutū:
put apparet in ei⁹ ꝯsi. clxxxij. incipi. licet. Mouet p̄mo qꝛ si
ue dicam⁹ illā ꝯditionē si sine liberis decesserit fuisse appositam
expresse: siue subintelligi ⁊ haberi pro expressā nō habe
mus ꝯsiderare: an cōprehēsus in tali cōditione sit successibi-
lis: qꝛ in cōditionib⁹ meruꝫ factū attendit̄. l. mentus. ⁊. l. qui
heredi. in prin. ff. de ꝯdi. ⁊ demō. ⁊ tenent Saly. ⁊ Ful. in. d.
l. j. C. de ꝯdi. inser. ⁊ ē tex. in. l. filiussa. §. cū ꝗs. ff. de le. j. quē
alś cōsulēdo in similibus terminis adduxi. vbi Cu. ita videt̄ af-
firmare de mero iure. Est enim possibile ſm Cu. repudiātibus
masculis feminas succedere: quo casu nō habent̄ pro pe
nitus exclusis. Ita vt non obstet qđ notant Barto. ⁊ doc. in
d. §. cuꝫ q̄s. dū volunt liberos qui oīno sunt incapaces tam
ex testamēto q̄ȝ ab intestato: put sunt deportati nō facere de
ficere talē conditionē. de quo etiā per Ange. ⁊ Imol. in. l. in
tius. la. ij. ff. de here. insti. subdit tñ Cu. de equitate sec⁹ eē.
maxime in casu talis conditionis subintellecte iuxta. d. l. cū
auus. ⁊. d. l. cum acutissimi. vt scꝫ intelligat̄ cōditio cōplecti
liberos q̄ vere sint heredes: attēta maxime mēte legis q̄ est
fundata in p̄dilectione ⁊ in effectuali successione predilecti.
¶ Scđo pro sua cōsideratione adducit. d. Bartholo. sozi.
qꝛ videmus naturalē tñ facere deficere talē cōditionē ⁊ ex-
cludere substitutuꝫ: nisi qualitas psone testatoris repugnet:
ſm plene tradita in. d. c. cum autem. ⁊ in. l. ex facto. §. si quis
rogatus. ff. ad trebel. ergo multomagis excludet substitu-
tam feminam: que si cum naturali ꝯcurreret illi preferret̄
per no. per Bal. in. l. cum acutissimi. tactis his que dicaꝫ. j.
in. xij. ar. p̄n. in. iij. q. ⁊ que filia debet ap̄te ō necessitate dos

tari. l. fi. C. de do. promis. que dotes ſm eū non debent esse minores legitima: de quo dicam infra l nono arti. prin. in. j. q. cum naturalis ex testamento nihil consequatur si nihil ei relinquatur ⁊ testamentum non impugnet ⁊ ab intestato, extantibus filiis legitimis nõ succedat: ⁊ illis non existentibꝰ succedat solum in duabus vnciis aut. licet. C. de natu. libe. ⁊ l. prima. §. primo. ff. de contra tabu. ita vt plus habeat filia a statuto exclusa ꝙ ex testamento vel si ei relinquatur non dicitur exclusa vt dicaꝫ infra in. viij. articulo principali. in. vi. questione: vnde ſm eum sicut intentio statuentium non fuit excludere filias ex testamento: ita etiam fuit eorum intentionis ꝙ filie posite in illa conditione si sine liberis quis decesserit facerent locum non esse fideicommisso: ⁊ maxime ad finem vt in relictis quorū essent capaces possent succedere. ad notata per Bart. in dicto. §. cum ita que supra retulit respondet dominus Berto. ꝙ non faciunt contra istam suam considerationem: quia loquuntur de psona prelata a statuto que nõ est posita in conditione aliqua que ex tacita mēte defuncti excludat substitutum: quo casu necesse est illam succedere ⁊ aliter non excludit ſm Nico. de ma. Bal. Ful. Paul. ď castro ⁊ modernos in. d. l. pe. C. de impu. ⁊ ali. substi. ⁊ supra dixi: sed in proposito nõ tractatur simpliciter de psona que ex presumpta mente defuncti vellet excludere substitutum: sed etiam quādo est posita in cõditione: quo casu licet nõ succedat excludit illum substitutum. d. §. cuꝫ quis. propter que fundamenta licet ipse dominus Bartolomeus relinquat cogitandum: tamen suadet nõ recedi a cõmuni sententia quaꝫ supra tenui. sed est aduertendum ꝙ licet fundamenta domini Bartole. sint subtilia tamen non multū obstāt cõi sententie: quia presupponimus substitutū esse personam sub conditione illa si quis sine liberis decesserit que pferatur per statutum femine que posset sub illa cõditione contineri: quo casu cõsiderandum est ꝙ licet testator per illa verba si quis sine liberis decesserit non intendat precise vocare ex testamēto liberos instituti: tamen intendit preferri illos substituto in ipsa hereditate quasi per mortem instituti illi positi sub illa conditione tanꝙ proximiores in gradu succedēdi possint hereditateꝫ habere. ⁊ ita loquitur. l. lucius. la. ij. ff. de here. insti. ⁊ ibi notatur ⁊ notat glo. ⁊ ibidem Barto. in. d. §. cum quis. quod est intelligendum nisi institutus de bonis disposuisset quem constat fuisse suis ppriis filiis a testatore substituente prelatum ⁊ predilectum. ⁊ ita est intelligendus. d. §. cum quis. dum dicit non esse necesse ꝙ positus in tali conditione sit heres: quasi sufficiat ⁊ necessaria sit habilitas succedendi prout ibi notant Barto. ⁊ doc. dum dicunt deportatum quia non est habilis ad succedendum non facere deficere talem conditionem. vnde concludendū est ꝙ fauore liberorum talis conditio subintelligitur iuxta. d. l. cum auus. ⁊. d. l. cum acutissimi. vel expressa censetur iuxta. d. l. lucius. ꝙuis vt dicit Bar. in. d. §. cum quis. aliqui teneant oppositū. nunc in proposito vel volumus dicere ꝙ adsint alij agnati masculi qui per statutum feminam excludant preter agnatum substitutum: ⁊ femina venire non põt nisi omnibꝰ agnatis repudiantibus ⁊ cõsequenter repudiante substituto: cuꝫ mulier cui agnati preferuntur non teneat primum locum in succedendo. vel volumus dicere ꝙ adsit solus agnatꝰ substitutus: ⁊ tunc idem est qꝛ femina venire non potest obstante statuto: nisi substitutus repudiet: quo casu ex repudiatiõe euanescit substitutio: ⁊ sic omni casu non potest dici mulier ex illa conditione subintellecta vel expressa comprehēdi eo pretextu ꝙ possit esse habilis ad succedendum masculo repudiante quasi tunc subsit eius fauor ꝙ in conditione comprehendatur: quoniā qꝛ tunc substitutus ex sua repudiatiõe excluderet frustra quereretur de exclusione ex defectu cõditionis propter superexistentiam liberorum feminini sexus: ⁊ sicut non potuit testator cogitare ꝙ filie ab intestato a substituto excluse succederent. ita nec hoc presumitur cogitasse. argu. l. pe. §. si vir vxori. ff. de acquir. pos. ⁊ propterea necessario insurgit ꝙ testator presumatur se conformasse volūtati statuti. Predicta cõclusio limitanda est nisi femina instituatur per grauatum: qꝛ tunc est habilis ad succedendū ſm no. per Bart. in. d. §. cum quis. dum dicit ꝙ quando quis decedit cum liberis institutis qui possunt esse heredes: si volunt tales liberi faciunt deficere conditionem predictam. Nā vt dicam. j. in. viij. arti. princi. in. vj. q. statuta excludentia feminas a successione in dubio nõ intelliguntur de successione ex testamento delata: Imo filia instituta pro ea parte censet̃ sua ſm aliquos: de quo dicam infra in. x. arti. prin. in. iij. q. ⁊ ita tenuit dñs Bartho. sozi. in repe. d. l. cū auus. in loco preallegato in. lviij. col. dicēs ꝙ ita se habebat factū in casu in quo cõsuluit. Sicut enim statutū nõ intendit excludere feminam a successione testati: ita testator cuius dispositio censetur cõformis dispositioni statuti in deferēdo fideicommissum sub conditione si institutus decesserit sine liberis: censetur de filiabus cogitasse in casu quo succedere possent. ppter qđ nõ obstat si diceret ꝙ hoc casu facto grauati facerent deficere fideicõmissum qđ videtur incõueniens. arg. l. si ita quis. §. fi. ff. de le. ij. ⁊ l. fideicõmissum. ff. de cõdi. ⁊ demõ. ⁊ p tex. in aut. nisi rogati. C. ad treb. ⁊ in corpe vnde sumit arguendo a speciali dum ibi est spāle fauore religionis vt grauatꝰ suo facto faciat deficere fideicommissum: q̄si in cõtrarium sit suo cõe qꝛ vt dixi testator videtur se cõformasse dispositioni statuti ita vt nõ magis ex facto grauati ꝙ voluntate testatoris deficiat fideicõmissum: cum videatur testator limitatiue sensisse de feminis que vigore statuti nõ succedūt: ⁊ limitata causa limitatum parit effectum. l. in agris. ff. de acquir. re. do. l. cancellauerat. ff. de his qui. vt indi. In casu enim in quo femine non excluduntur a statuto cessat ratio: propter quaꝫ non censeantur posite in conditione ⁊ cõsequenter debet cessare dispositio. l. adigere. §. ꝙuis. ff. de iurepa. ⁊ c. cum cessante. de appel. ⁊ si contingeret feminam pro parte a grauato heredem institui vel ei certum quid reliqui dixit. d. Bartholomeus in loco preallegato ꝙ pro ea tñ parte faceret deficere fideicommissum arguendo de toto ad partem. argu. l. que de tota. ff. de rei ven. qđ dictuꝫ nõ habeo pro indubitato: tum qꝛ dispositio testatoris diuidi nõ debet. l. cū qui. in fi. ff. de his qui. vt indi. nec debet censeri difformis. l. iam hoc iure. ff. ď vul. ⁊ pu. tū qꝛ condito testamento filia magis facto testatoris excluditur ꝙ ex dispositione statuti qđ cõdito testamento non loquitur vt dictum est: ⁊ qñ cõtingit quem excludi facto testatoris: tunc bene cõprehēdit sub illa conditione si sine liberis qs decesserit ſm Bar. in. d. §. cū qs. nisi dicamꝰ ꝙ causa testati recipit fomentuꝫ a ptāte statuti ab intestato excludentis. per ea que dicaꝫ. j. in. ix. articulo prin. j. q. ⁊ in. x. arti. prin. in. ij. ⁊. iij. q. (Fortius arguit dñs Philip. cornei in. d. consi. cxcviij. incipi. circa primū. primo volumine ꝙ non semper testator censeatur se cõformare volūtati legis vel statuti vt ibi per euꝫ: qui multa iura ad hoc inducit. Et loquitur in eo qui disposuit ꝙ filie debeāt dotari: an intelligatur ſm tenorem statuti qui eis exclusis a successione mandat illas dotari ⁊ specificat per quos.) ¶ Iuxta predicta dicebā in. q. facti vertēte in hoc ciuitate asten. in qua cõsuluerūt multi ex pstātioribꝰ doctoribꝰ italie. ꝙ licet sit magna altercatio ⁊ difficultas inter doctores: an qñ filie testatoris sunt institute in re certa ⁊ filiꝰ masculus est vniuersalis heres institutꝰ: ⁊ facta ē substitutio filio masculo si sine liberis decesserit: neptis ex filio faciat deficere fideicõmissuꝫ iuxta. d. l. j. C. de cõdi. inser. ⁊. d. l. nõ est sine liberis. ⁊. d. l. iubemus. §. cum aūt. C. ad trebel. ne presumatur testator pdiligere talē neptē propriis filiabꝰ. Ꝫ. l. si viua matre. v. ꝙ si nepotes. C. de bo. ma. vt per Pau. de ca. ⁊ Ful. in. d. l. j. ⁊ in cõsil. preallegato ⁊ in cõsi. ccclxxvij. incipi. viso dicto testamēto. in volu. antiquorꝫ cõsiliorꝫ ſm primā impressionē. ⁊ Alex. in. d. §. cū ita. ⁊. d. And. sic. in consilio. lij. inserto inter cõsil. Alexan. in quarto volu. ⁊ late p do. Frā. cur. in cõsi. lxiij. incipi. antiqssima ⁊ nobilissima maxime. in. xiij. col. cū. ij. seq. vbi refert. d. Bapti. de sctõ seue. in. l. gñaliter. §. cum autem. C. de insti. ⁊ subsm. sub cõdi. factis ⁊ latius per. d. Bartho. sozi. in repe. d. l. cuꝫ auus. in iij. q. vbi refert cõsi. Pau. de cast. qđ inci. viso ⁊ diligenter examinatis qđ non habet̃ in impressis. Tamē stāte statuto asten. ꝙ mulier maritata vľ ꝙ olim fuerit maritata nõ succedat in bonis paternis vel maternis extātibus fratribꝰ vel filiis fratrū: si tales filie forētmaritate: neptis non maritata faciet deficere fideicõmissum: non obstante ꝙ censeatur melioris cõditionis ꝙ filie proprie testatoris: ppterea qꝛ testator psumitur se voluisse cõformare volūtati statuti qđ pdiligit ⁊ prefert non maritatas maritatis: per ea que tenuit Paul. ď castro in. d. consilio. lxxix. ⁊ Barba. in repe. d. l. cum acutissimi. in fine cõmenti. faciunt que dixit dominus Fran. cur. eius scripta postea superuenerunt in consi. lj. inci. sup testamētis. in. iiij. ⁊. v. col. ⁊ in consi. xliiij. inci. statuto seu cõsuetudine. maxime in. iij. ⁊. xiij. seu. xij. colū. cum concor. ī. allegatis.

maxime

maxime in ver. z si stat: quod maxime verum est qñ talis filia maritata esset dotata vel in re certa instituta: vt dixi in casu: quia tūc non diceretur neptis omnino melioris conditionis fm Pau. de cast. in. l. filiusfa. §. cū quis in lectura Bonon. ff. de lega. primo: cum quo transit. d. Fran. cur. in. d. consilio lxiij. in. xiij. col. ver. tertio corroborādo. (Aduertēdū tñ ē q̄ si statutum non potest referri ad personam aui nec ad ei⁹ successionem ista ꝯsideratio non quadrat: per ea que dixi. s. e a. q. ij. col. v. et ibi predicta. Et ita dixi in facto circa statuta alterius loci.) Insuper ad cōprobationē eorum que principaliter in hac. q. dicuntur: facit quod dixit Anto. de bu. in consi. j. inci. viso puncto z quesitis in primo dubio vbi voluit q̄ licet posterorum z descendentiū appellatione veniant ita femine sicut masculi. l. cognoscere. §. j. ff. de ver. signifi. l. j. ff. de iure immu. tamē stāte statuto q̄ extantibus masculis femine nō succedāt appellatione descēdentium vł posterorū nō veniēt femine extantibus masculis nec masculi ex feminis descendētes vult. d. Jason in. l. si quis id quod. ff. de iuris. om. iu. Item facit qđ dixit Jo. de imol. in. l. fi. ff. de cōdi. z demō. cum quo transit Alex. in. d. §. cū ita in. viij. col. q̄ si testator grauauit filiū suum sub cōditione si decesserit anteq̄ possit administrare: q̄ licet de iure intelligatur ante. xxv. annū. d. l. fi. cum glo. tamen si ex forma statuti filij viginti annoꝝ possint administrare videbitur testator sensisse de illis vt excludant substitutū: z dixit do. And. sicul. in. c. in p̄ntia in. lxvij. col. de proba. q̄ statuto disponente q̄ filij spurij seu naturales succedant sicut z legitimi: testator loquēdo de filijs: ita videtur sensisse de naturalibus tñ sicut de naturalibus z legitimis: z q̄ predicte illationes sunt circa vltimas volūtates: idem etiam est dicendū in statutis: q̄ eoꝝ dispositio intelligitur loqui de iure statutario ita vt si statutum disponat testm̃ in quo nō relinquit integra legitima filio esse ipso iure nullū intelligatur de legitima p statutū introducta fm Bald. in. l. maximum vitium. iij. col. ver. vlterius queritur. C. de li. p̄te. z dicā. j. in arti. x. in. q. iiij. z alibi in hoc tractatu. z idē est in ꝯtribus z in actibus inter viuos vt videant facti iuxta dispositionem z ꝯformitatē statutoꝝ vel cōsuetudinum p̄fe: ita q̄ si cōcessa sit emphiteosis pro se z filijs masculis z feminis qñ adest tale statutū: vocabunt femine post masculos: vt late dicam. j. in. viij. arti. prin. in. xxij. q. (Sequit Corneus. d. cōsi. cxxj. incipi. p̄mittendū. ij. col. ij. volu. z. xcv. incip. viu. ij. col. eo. volu. Ideo fm bal. in. l. j. in fi. cōmē. ff. solu. ma. in quocūq̄ loco fiat ꝯtus semp ius cōe vel statutū si adsit inesse videtur vult Albe. ꝯsi. ij. in prin. iij. volu. dicens q̄ etiā in ꝯtib⁹ v̄ba in dubio sunt interpretanda fm mentē iuris z statutorum p l. si stipulatus. in prin. ff. de vsur. z idē Alex. in. l. post dotē. in fi. cōmen. ff. solu. ma. per. l. quero. §. inter locatorem. ff. loca. z. l. quidā cum filium. ff. de v̄bo. ob. vult Bar. in. l. vt iurisiurandi. §. si liberi. ff. de oper. lib. facit ad p̄dicta qđ dixit Bal. in. l. fi. C. ad. l. fal. de eo qui p̄mittit legatum vel dotem reddere vt intelligatur p̄mittere iuxta legis z statutorū dispositionē: idest salua detractione falcidie ac saluo lucro dotis quādo extat statutum q̄ soluto matrimonio sine liberis maritus lucretur tertiā partem dotis. not. Alex. in. l. post dotē in fi. cōmen. ff. solu. ma. z si p̄uincia aliqua habeat cōsuetudinem alienādi feuda: hoc intelligit saluo iure q̄ dñs vel agnati preferantur in habendo pro illo precio: nisi tempore excludant vt notat in. c. j. §. porro. vbi moderni qua. olim. feu. po. alie. z idem in statuto p̄mittente fm Bal. ibi. z dixit Bal. in l. ex facto in prin. iiij. notabili. ff. de vul. z pu. q̄ in dubio mēs principis p̄sumit esse talis q̄lis de iure debet. dixit etiā bal. in prelu. feu. circa. vij. col. q̄ princeps in dubio nō censet velle cōcedere nō cōcedēda de iure. z ḡnalr q̄ v̄ba in dubio sint intelligēda fm mētē iuris z statutoꝝ not. Alex. ꝯsi. lx. in. iiij. volu. z. xlvij. z. cxiij. z. xxiij. eo. volu.) Sic ēt videm⁹ q̄ pactū q̄ filia succedat in feudo itelligit deficiētib⁹ masculis: vt interpretetur s3 naturā feudoꝝ. c. j. §. hoc quoq̄. z ibi notatur de suc. feu. z qđ tradi solet in. c. j. §. z quia: qui feu. da. pos. z dixit Andre. de iser. in. c. j. in qui. cau. feu. amit. q̄ si quis simpliciter accipiat feudum pro se z non dicat pro filijs: z extet cōsuetudo q̄ accipiatur etiam pro filijs: nihilomin⁹ intelliget pro se z filijs concessum: sic etiam pactū de non petendo feudū ab herede intelligitur fm naturā feudoꝝ de herede masculo. c. fi. z ibi notat: maxime per Alua. si de feu. fue. contro. z. c. j. v̄. ples enim. de gradi. suc. in feu. facit ad predicta quod notat Bald. in. l. fi. C. de suis z legi. z in. l. liberti liberteq̄. in pen. col. v. queritur. de eo. C. de ope. liber. dum dicit feudum prescriptū in se non ꝯtinere nisi id qđ est a iure vel consuetudine diffinitū. Ad predicta facit qđ dixit Bal. in addi. Spe. in ti. de loca. q̄ si sit ꝯsuetudo ecclesie vt cōcedatur emphiteosis vsq̄ in tertiam generationē: emphiteosis simplr concessa intelligetur concessa vsq̄ in illam generationem. Ad idem facit quod dixit Bal. in. l. fideicōmissa. §. si seruo. ff. de leg. iij. dum dixit q̄ si beneficiū nō solet concedi clericis secularib⁹: sed religiosis: z papa suo p̄prio motu cōcedat tale beneficiū clerico seculari non valeat collatio: q̄ papa p̄sumitur velle z cogitare id quod est cōsuetū in tali beneficio: sic z quando nō exprimitur certa quantitas intelligit de ea que solet prestari. l. excepto. C. loca. sic z in seruitute intelligitur cōprehēsum qđ de cōsuetudine fieri solet. l. si prius. §. placuit. ff. de aq̄ plu. ar. per quem tex. dixit ibi Bar. z doc. q̄ ꝯtus in dubio debet intelligi fm cōsuetudinem factus. z q̄ in instr̄is debēt poni oīa que ex consuetudine veniunt. z no. Bart. in. l. ex ea parte. ff. de verbo. ob. z Bal. in. l. fi. per illū tex. C. de fideius. z dñs p̄ceptor meus late in. l. fi. in. x. notabili. in. clxx. col. C. de iure emphi. z do. Fely. in. c. cū. M. ferrarien. in. ij. z. iij. col. de consti. vbi tangit de clausulis cōsuetis tam in contractibus z rescriptis q̄ in alia dispositione. pro quo facit. l. qđ si nolit. §. qui assidua. ff. de edi. edic. z. l. domini prediorū. C. de agri. z cen. z. l. ita demum. ff. de arbi. z. l. si quis reum. C. de custo. re. z. l. si finita. in prin. ff. de edi. edi. z qđ no. Bar. in l. de quibus. in. vj. col. in fi. cum seq. ff. de legi. z dixit Bal. in l. ij. de condi. ob cau. q̄ id quod est cōsuetū intelligitur deductum in pactum: z dixit Bart. in. d. l. domini prediorum. q̄ si sit cōsuetudo in patria vt cōductor in omi festo natiuitatis teneatur domino predij dare vnū par caponū: q̄ ad hāc p̄stationē tenebitur conductor qui accipit prediū sub prestatione frumenti. z quanti temporis debeat esse ista consuetudo. no. in. d. l. dñi predioꝝ. z ibi est glo. z no. Bar. in. l. labeo ff. de suppel. leg. z Fran. de are. in consi. xj. in fi. vbi tangit an si ex consuetudine prescripta sit aliquid solitū poni in instrumentis: z stetur per annum q̄ non apponat sit derogatū consuetudini: z ibi etiam dicit an p̄curator possit apponere clausulas solitas de quibus non habuit sp̄ale mandatū. Ad predicta etiam facit tex. in. c. qđ translationem. de offi. dele. vbi legatus de latere simpliciter cōstitutus: videt cū ea potestate constitut⁹ quam cōiter soluerunt habere legati: sic etiā dicimus intelligi excepetuatas personas que a iure vel consuetudine sunt excepetuate: vt not. Saly. in. d. l. fi. z ibadem. dñs preceptor meus in decimo notabili. in. clxx. colū. C. de iure emphi. z quilibet p̄sumit esse talis qualis est sua patria. d. l. q̄ si nolit. §. si mancipium. z no. Barto. in tracta. de guel. z gebel. quandoq̄ autē ipsius disponentis cōsuetudo attenditur. l. si seruus plurium. §. fi. cum concor. per glo. allegatis. ff. de leg. primo. facit. c. cum inter. de exce. z. c. q̄ graui. de cri. falsi cum simi. (Et q̄ debeat in omni materia fieri interpretatio iuxta consueta late Fely. in. c. ex litteris. v. col. ver. septima declaratio cū multis seq. de rescri. z latius per. d. Jas. in. l. certi condictio. §. si nummos. iij. col. cū. ij. seq. ff. si certū peta. Sic etiam in iudicijs: quia petens quartam intelligit de ea que debetur consuetudine vel statuto Inno. in. c. certificari. prima col. de sepul. Paul. de castro in. l. fi. ff. de iusti. z iur. Alex. in. l. societatis. §. arbitroꝝ. ff. pro socio. Cepol. in l. nominis. §. verbum. ff. de ver. sig. simile in rescriptis: vt in c. cām que. de rescrip. cū ibi late notatis.) ¶ Ex p̄dictis colligit v̄itas decisiōis illi⁹ q̄ōnis quā format bal. in. l. quicūq̄ in. iij. col. v. sed pone statuto cauet. C. de ser. fugi. vbi q̄rit an stāte statuto q̄ frater excludat sororē a successione p̄tis saluo q̄ debeat dotari: si pater instituerit filios z filias in eo quod sibi de iure spectat: intelligatur instituta pro equali portiōe cū masculis attēta dispositione iuris cōmunis. an vero in dotibus tm̄ attēto tenore statuti: z licet Bal. ibi tenuerit q̄ intelligatur institutum in virili portione cū masculis: tum q̄ testator ad ius se retulit z sic ad ius commune tanq̄ digni⁹. §. ius aūt ciuile. insti. de iure na. gen. z ci. tum etiam q̄ statutū loquitur ab intestato non autem ex testamēto. ad quod facit fm eū. l. fratres. C. de inoffi. test. tñ veritas per predicta est in ꝯtrarium quia testator videt se voluisse cōformare dispositioni sui municipij: z q̄ appellatione iuris in dubio intelligimus de statutario etiam si deroget iuri cōmuni per textum in. c. j. in fi. cum glo. z ibi. Panor. vt li. pen. vbi si princeps in rescripto se referat ad ius simpliciter z indistincte intelligi-

tur de iure speciali ⁊ statutario. facit ꝙ notat Bal. in. l. illa
institutio in vltima colū. ff. de heredi. insti. vbi vult ꝙ si com
promissum sit in aliquē vt procedat de iure ⁊ de facto ⁊ pro
nuntiet de iure tm̄: ꝙ tenebitur arbiter pronūtiare ſm statu-
ta nō autem ſm ius cōmune: quia ex quo statuta sunt confir-
mata a iure cōmuni vel a superiore derogant iuri communi:
sequitur Butri. in. c. quintauallis circa fi. de iureiur. Pau.
in rubrica de consue. ⁊ in. d. c. j. vt lit. pen. ⁊ in. c. cū venissent
in prima col. per illum tex. de eo qui mit. in pos. cau. rei ser. ⁊
in. c. cumana. penul. col. de elec. Pau. de cast. in. l. ius pluri
bus. ff. de iusti. ⁊ iure. ⁊ in. l. prescriptione. vbi dñs preceptor
meus. C. si cōtra ius vel vti. publi. Ro. in. l. post dotē. in. xi.
colum. ver. tertio dubitatur. ff. solu. ma. ⁊ in consilio. ccli. in-
cipien. clarissime videtur. Quis aliter distinguat in repeti.
rubrice de arbi. in. vj. col. in. xv. q. ⁊ Alexan. remissiue in. l.
post dotem. in. xx. col. ff. solu. matri. Nam ſm ius est ꝙ pnun
tietur ſm statuta loci contractus. l. si fundus. ff. de euic. l. j. ⁊
ij. C. de eman. li. notat Inno. in rubrica de consue. Cardi. in
dispu. incipiente statuto ciuitatis. facit gl. in. l. semper in sti
stipulationibus. ff. de reg. iur. ⁊ in. c. ex parte. de censi. ⁊ dixit
Pan. in. d. c. cumana. ꝙ tunc arbiter poterit iudicare etiam
ſm priuilegia per tex. ibi cum glo. in verbo competere ibi ex
priuilegio: ⁊ de materia traditur per Alberi. de ro. in trac.
statu. in. q. cxxvii. cum qua sententia trāseūt ambo pce. mei. do.
Iason ⁊ do. Lancel. Decius. in. d. l. omnes populi in vtraqꝫ
lectu. ff. de iusti. ⁊ iure. ⁊ do. Fely. in. c. ius generale. pma di
stin. in secunda col. vbi late loquitur. ⁊ in rubrica de consue.
Ad predicta facit decisio Bald. in. l. constitutionibus. C. de
bo. que lib. vbi dixit ꝙ si maritus promittat restituere dotē
in casu restituende dotis de iure: intelligitur facta promissio
ſm opinionē Marti. cōsuetudine approbatam. de qua p gl.
in. l. dos a patre. ff. solu. ma. ⁊ per gl. ⁊ doc. in. d. l. post dotē.
idem dicit si fiat promissio in casum restitutionis ſm formaꝫ
statutorum: quia cōsuetudo idem est ꝙ statutū. l. de quibus.
ff. de legi. idem dicit etiam si fiat promissio de restituēdo ſm
ius cōmune: qꝛ adhuc intelligeẛ de predicta cōsuetudine sed
hoc vltimum dictum impugnat Pau. de cast. in. d. l. consti-
tutionibus. ⁊ Alexā. in. d. l. post dotem. in. xx. col. quia illud
verbuꝫ cōmune nihil operatur: sed pro Bal. facit quod dixit
ipse Bal. in titu. de pa. constā. in ver. nos romanorum. in nona
col. dum dixit consuetudinem posse appellari ius cōmune in
loco in quo viget: quia introducitur auctoritate iuris cōmu
nis: ⁊ dixit Ro. in consilio preallegato. ⁊ Bald. in. l. sed ⁊ si
quis. §. quesitum. ff. si quis cau. ꝙ qui renūtiauit auxilio iuris
intelligitur etiam renuntiasse auxilio iuris municipalis ⁊ di
xit Bal. in. l. j. in. xiij. col. ṽ. quinimmo dico. C. de confes. ꝙ si
statutum prohibeat extrahi granum sub pena extra territo-
rium procedet libellus in quo cōcluditur ꝙ extrahens puni
ri debeat eo qꝛ extrahit cōtra dispositionē iuris communis:
quia intelligetur de iure statutario qd̄ potest appellari ius
commune seu eius pars. dicta. l. omnes populi. ff. de iusti. et
iure: qꝛ ea nostra facimus ⁊c. c. hi qui. de prebē. in. vj. sed hoc
parum facit ſm dominum preceptorē meum: quia in dubio
verba debent interpretari in fauorem libellātis. l. si quis in-
tentione ambigua. ff. de iudi. Ad predicta facit quod in simi
li videmus ſm Ro. in. d. l. post dotem. in loco preallegato ꝙ
si pars se refert ad consuetudinem ⁊ vigeat duplex consuetu
do intelligeẛ se referre ad posteriorem priori derogantem.
allegat. l. mella. §. sed si alimenta. ff. de ali. ⁊ ciba. leg. ⁊ si rex
faciat mentionem de iure: intelligiẛ de iure regio ſm Bal.
in. d. c. cum venissent. in secunda col. ⁊ in pposito questionis
nostre cōtra decisionem Bal. in dicta. l. qcunqꝫ. tenuit Pe.
de ancha. eius discipulus in repe. c. canonū statuta post me
dium. ver. sed occurrit supra predicta de consti. ⁊ domin⁹ pre
ceptor meus. d. Iason in. d. l. omnes populi. in vtraqꝫ lectu-
ra sed melius in secunda vbi referūt in contrarium decisionē
Bal. in. d. l. maximum vitium in quarta col. ver. vlteri⁹ que
ritur. An aūt legum appellatione veniant statuta ⁊ consue-
tudines ac iura canonica tradit pulchre. d. Felyn. in. d. c. ius
generale. in principio cōmen. post Abba. inferentes ad eum
qui promisit vt iudicet arbiter ſm leges: ⁊ si adsit statutū lo-
ci inferioris disponēs ꝙ in casibus nō decisis per statuta re-
curratur ad ius cōmune: an intelligemus de iure cōmuni ro-
manorū an vo de iure superioris illius loci puta decretorum
dominicalium tradit Ro. in cōsi. ccx. ⁊ Pau. de ca. in cōsilio
ccxliij. in volumine antiquorum cōsiliorum ſm primā impres-
sionem: ⁊ si quis velit iura ⁊ dicta doctorum ad vtrāqꝫ partē
circa predicta facientia videre que breuitatis gratia tacui: re
currat ad modernos in locis preallegatis ⁊ ad nota. per do.
Bapt. de sancto se. in repe. d. l. oēs populi in prima charta.
(Et si sit differētia inter ius canonicum ⁊ ciuile: puisio pape
intelligetur ſm ius canonicū. hinc si papa permittat mona-
cho testari de bonis paternis: intelligemus ſm formaꝫ iuris
canonici: vt per. d. Iaso. in. l. si quando in principio post bal.
C. de inoffi. test. ⁊ dixi. ꝗ. eo. x. q.)

DEcimotertio quero an in statutis exclusiuis feminarū
vel admittentibus certum graduꝫ seu lineam mascu
linum cōcipiat femininum: vt qꝛ dicat statutum ꝙ mater non
succedat filio: an poterit succedere filie. Archid. in. c. si quis
suadente in tertia col. xvij. q. iiij. cum quo transeunt Gemi.
in. c. generali quarta col. de elec. in. vj. Imo. in. l. si ita sit scri
ptum. ff. de lega. ij. vult ꝙ masculinum non concipiat femini
num: ⁊ ꝙ statutū nō intelligatur de successione filie: quia cū
sit odiosum debet restringi. c. odia. de reg. iur. in. vj. l. cōmo
dissime cum simili. ff. de libe. ⁊ posthu. quod in casu predicti
exempli cōprobatur: qꝛ sicut tacita pupillaris que ex inter-
pretatione iurisconsultorū continetur sub tacita vulgari. l.
iam hoc iure. ff. de vulga. ⁊ pupil. matrem non excludit. l. si.
C. de insti. ⁊ substi. sub condi. factis. Ita masculinum in preiu
dicium matris per iuris interpretationem non debet conci-
pere femininum. Ad qd̄ facit qd̄ dixit Bal. in. l. quicunqꝫ. in
iij. col. ver. attende. C. de ser. fugi. ꝙ stante statuto ꝙ existen
te patruo nō succedat auus maternus nō intelligetur exclu-
sa auia materna: qꝛ cum istud statutū sit irrationabile mascu
linum nō debet cōcipere femininum ⁊ non debet tale statutū
extendi. arg. l. si vero. §. de viro. ff. solu. ma. (Sequiẛ Cor-
neus cōsi. xij. incipi. in hac. penul. colū. circa fi. primo volumi
ne ⁊. xciiij. incipi. circa. j. col. ij. volumine. vbi dicit ꝙ statutū
de successione fratrum vel nepotū nō comprehēdit sororem.
Item ſm Corneum cōsilio. cl. incipiēte de duabus. j. colū. ij.
volumine statutum excludens a successione patris non ha-
bet locum in successione matris.) Ad idem facit quod pul
chre cōsuluit do. Benedictus capra in consil. lxij. incipi. An
dreas mei. in quarto dubio vbi voluit ꝙ statutum excludens
a successione fratris non intelligatur excludere a successione
sororis ⁊ ꝙ tunc masculi feminis non preferantur: propterea
quia masculinum non concipit femininum limitādo vt. j. ⁊ di
xit Pau. de cast. in consilio. cccxl. alᵒ. cccxli. incipien. heredi
tas predicta. in fi. in volumine antiquorum cōsiliorū ſm pri-
mā stampam ꝙ statutum excludēs patruū nō porrigitur ad
amitam. (Sequitur corneus post Bal. nouellum consilio
xi. incip. statib⁹ in prin. j. volumine. vbi addit fuisse cōsultū p
Io. de ligna. Ricar. de saly. ⁊ Io. de san. ꝙ statutū excludēs
matrem ppter agnatos nō excludet propter agnatas: de quo
etiaꝫ. j. ⁊ vult idem Corneus consilio. cccxxxv. j. col. i. volu.)
⁊ dixit do. Phili. corne. in. l. illam. C. de collat. se in cā pprīa
cōsuluisse ⁊ obtinuisse ꝙ statutum excludens auunculos pro
pter patruos ⁊ filios patruorum nō intelligiẛ excludere ma-
terteram. (vt per eum in cōsil. lxxxij. incipi. licet. penul. col.
iiij. volu. vbi dicit ꝙ stante statuto perusino ꝙ non extātibus
masculis ascendentibus ⁊ descēdentibus succedāt fratres et
filij fratrum ⁊ auunculi nō succedant per tale statutum nō ex
cludetur matertera nec eius filij ppter patruū ⁊ allegat mul
tos solēnes doc. qui ita cōsuluerūt vt etiā: per euꝫ cōsi. cxci.
incipi. videtur in fi. iiij. volumi. ⁊ idem latissime cōsuluit ipse
Corneus ꝯsi. cclxxj. incipi. de hac. iiij. volumine. vbi dicit ꝙ
minus excludit amitam. dicens hoc maxime pcedere quādo
noia nō sunt ꝯformia: ⁊ ꝙ ꝯformia dicunẛ put auus ⁊ auia: in
tantū vt statuto excludēte matrem ppter fratrem mater non
excludatur propter sororem: qꝛ tūc masculinū concipit femini
nū per extēsionem. ideo bal. in. d. l. illa. C. de colla. p illū tex.
dixit ꝙ puisio loquēs de auunculo nō trahiẛ ad materteraꝫ.
Subdit Corneus. d. ꝯsil. cclxxi. pen. col. ꝙ statutū loquēs de
passiua successiōe masculoꝝ nō hꝫ locū in passiua successione
feminaꝝ:) sed Pau. de ca. ⁊. d. Phi. mouenẛ alia rōne. s. qꝛ
statutū excludēs vnā psonā nō intelligiẛ excludere aliam que
non sit cōiuncta defuncto per illam. de qua materia dicaꝫ. j.
in. vj. arti. prin. in tertio membro in tertia. q. in tertio casu. p
predictis pulchrius facit quod dixit Saly. in. l. ij. in pe. colū.
C. de noxa. queꝫ sequitur do. Baptista de sancto se. in repe.
l. omnes populi. in. cxliij. col. ver. tertio si statutū. ff. de iusti.
⁊ iure. vbi dixit ꝙ stante statuto ꝙ si quis decesserit ab inte-
stato femine

stato femine nō succedant existente aliquo agnato masculo
vsqꝫ ad certum gradum puta quartum: si contingat mori ali-
quam mulierem superstite eius fratre ⁊ relicta sibi filia: talis
filia a matris successione nō excluderetur: sed fratri prefere-
tur. quia statutum nō habet locum in femina cum non sit om-
nimoda similitudo. nā statutum loquitur de masculo qui su-
stinet onera domus ⁊ sui generis: cuius bona non vult trans-
ire ad feminas que in alienas transeunt familias: sed in pro
posito bona iam sunt penes mulierem que nō sustinet onera
generis sui. ideo facilior est transitus in aliam mulierem. l. si
vnus. §. pactus. ff. de pactis: ⁊ sic masculinū nō concipit femi-
ninum: cum nō sit omnimoda similitudo. Sic etiam econtra
est in statuto admittente vel vocante ad successionem. quia
masculinum non concipit femininum: intantum vt si statutū
mandet hereditatem deuenire in agnatos paternos non in-
telligatur vocata filia: sed filius vel nepos illā excludat put
declarat. d. Signo. de homo. interpretando statutum Cu-
manum in consi. clxiij. incipi. questio talis est. vlti. colum. eo
maxime: quia hoc statutum continet odium irrationabile. l.
maximum vicium. C. de libe. preteri. quo casu masculinuꝫ nō
concipit femininum: vt dictū fuit per no. per Cy. in. d. l. qui-
cunqꝫ ⁊ Jaco. de aret. in. l. si quis in tantum. C. vnde vi ⁊ per
no. in. l. quisquis. C. ad. l. iul. maie. Hinc dixit Joan. de ana.
in consi. iiij. in. ij. colum. ꝙ statutum vocans agnatos non vi-
detur etiam vocare feminas agnatas ex quo masculinū pro-
fertur a statuto contra ius cōmune per not. per Archidia.
in loco preallegato. ⁊ Barto. in. d. l. si quis in tantum ⁊ in. l.
si quis id quod. ff. de iurisdi. om. iudi. (Vult Corneus in. d.
consil. xj. in princ. primo volum.) Ad predicta facit quod di-
xit Bald. in. d. l. quicunqꝫ in. iij. colum. ꝙ statutuꝫ disponēs
patrem debere legitimam in eius vita filio assignare nō tra-
hatur ad matreꝫ. (Et per predicta consuluit. d. Philippus
corneus. consi. cccxxxv. incipi. primum. j. colum. j. volu. ꝙ sta-
tutum excludens matreꝫ propter fratrē defuncti non exclu-
det propter sororem: sequitur ipse Corneus. d. consil. clvj. j.
col. ij. vol. vbi etiā dicit ꝙ stante statuto disponente ꝙ con-
iuncti ex linea paterna excludant matrē: femina agnata ma-
trem nō excludet: ad que duo dicta adducit bonas auctorita
tes. ⁊ multa etiā adducit Corneus in cōsi. cxxxiiij. incip. non
sequendo. ij. vol. circa statutū ꝙ proximiores ex parte patris
succedant in patrimonio: ⁊ ex parte matris in matrimonio:
vt verbū proximiores itelligatur de masculis in tantū ꝙ per
feminas hinc inde nō excludātur: vbi etiā multa dicit de hic
insertis. ⁊ in finali col. declarat hoc statutū in proposito mu-
lierum quō non excludant agnatos vel cognatos.) In con-
trarium autem facit quod voluit Dyn. in. l. qui duos. ff. de
lega. iij. ⁊ do. Barto. veronensis in. l. j. in. x. q. ff. de verbo.
signi. vbi volunt: prout aliqui referunt predictum statutum
mandans matrem filio non succedere extante patruo trahi
ad successionem filie. Ad idem facit decisio Pet. de anch.
in consilio. cxj. inci. superstite domina Auantina. prima col.
vbi dixit ꝙ statutum prohibens mulierem habentem filios:
nepotes: pronepotes vel aliquos descendentes relinquere:
nisi filijs ⁊ alijs descendentibus: habere locum etiam super-
stite filia. mouetur ex notatis per Cyn. in dicta. l. quicūqꝫ vbi
vult masculinum concipere femininum in statutis sicut ⁊ in
lege communi. Itē mouetur quia filiorū appellatione com-
plexiue ⁊ expositiue: non autem ex interpretatione extensiua
femine cōprehenduntur: per ea que voluit Bar. post Dy.
in. d. l. prima. ff. de verbo. significa. iuncta. l. si quis dederit.
ff. de testa. tutel. ⁊ dixit Alexan. in consi. cxv. incip. circa du-
bitationem prope fin. ij. volumine. ꝙ statuto preferente ma
tri coniunctos ex linea paterna vsqꝫ ad quartum gradū: ipsi
matri preferentur etiam femine de illa linea coniuncte: et
intra illum gradum existentes cuꝫ quo transit do. preceptor
meus in. l. si quis id quod in. ij. colum. in fi. ff. de iurisdic. om.
iudi. ⁊ dixit Andr. de iser. in. c. j. in. vj. col. in princi. in titulo
de natura succe. feu. ꝙ statutum excludens dotatam a fratre
a successione fratris habet locū in dotata a sorore. d. §. que-
stum. ⁊ ꝙ in talibus statutis masculinum concipiat femini-
num. ita vt statutuꝫ excludens feminam a successione fratris
sibi locum vendicet in successione sororis. late disputat ⁊ te-
net do. Franc. cur. in consilio nono incipi. ticinensi statuto:
vbi dicit fuisse ita consultū per excellētes doctores papien.
⁊ loquitur in terminis statuti papien. in quorum volumine
adest aliud statutum disponens: ꝙ statuta non debeāt nec
possint interpretari: sed intelligi ⁊ obseruari ad litteram: ⁊
prout littera sonat. mouetur ex doctrina Barto. in. l. j. in
principio in vltimis verbis. ff. de pe. quam sequitur Alexan.
in consilio. xxiiij. in. vij. col. ⁊ in. iij. quod incipit animaduer-
sis. scdo volum. ⁊ Francis. de aret. in consi. l. in prima colū. in
tertio suo fundamento: ⁊ in consi. xxxviij. incip. in facto dici-
tur: ⁊ est de mente Cyn. in. d. l. quicūqꝫ ⁊ Bart. in. d. l. j. ff. de
verbo. significa. scilicet ꝙ si masculinū proferatur in lege vel
statuto ⁊ materia ⁊ ratio statuti sit indifferens. tunc semper
concipiat femininum: quod etiā voluit Alberi. de ro. in. d. l.
quicūqꝫ. iij. colum. versi. alij tamen moderni post Oldra. ⁊
Saly. in. d. l. ij. versi. ex predictis. C. de noxa. ⁊ Ange. in cōsi.
cclxxxvj. inci. statuto cōmunis florentie ⁊ Cardi. in clemē. j.
de electi. ⁊ Bald. in. l. j. in vltima colum. C. qui admit. ⁊ l. si.
C. de verb. sig. ⁊ Pau. de ca. in. l. si cum dotem. §. si pater. ff.
solu. matri. ⁊ Bald. in. d. l. quicūqꝫ. versi. sed pone statuto ca-
uetur ꝙ filij bannitorum: ⁊. versi. quid si fiat mentio: ⁊ in. l. si
ita scriptum. ⁊ ibi etiam Jaco. de are. Cy. ⁊ Alberi. ff. de le-
ga. ij. sed sic est ꝙ ratio que mouit statuentes. s. preseruandi
bona in agnatione est indifferens tam in successione masculi
ꝙ̄ femine. ergo ⁊c. immo talis ratio cēsetur expressa: quo ca-
su comprehenditur persona ad quam dicta ratio porrigitur:
nec tunc dicitur fieri extensio. vt dixi supra late in tertio ar-
ticulo prin. Item vbicūqꝫ est verisimile ꝙ si statuentes fuis-
sent interrogati de casu omisso. illud idem statuissent ꝙ in
expresso. prouisio in casu expresso facta trahitur ad omissuꝫ.
glo. ⁊ Bald. ac doctores in. l. tale pactū. §. fina. ff. de pactis.
⁊ in. l. custodiam. ff. de periculo. ⁊ commo. rei vendite. ⁊ in. l.
j. C. que res pignori obligari possunt. Paulus de cast. ⁊ mo-
derni in. l. lucius. per illum textū. ff. de liberis ⁊ posthumis.
textus est in. l. fina. C. de posthu. here. institu. ⁊ glo. in clemē.
prima in verbo presidentes. de rescriptis. ⁊ in. c. ij. in verbo
reus de ꝯfes. in. vj. Roma in cōsil. cv. ⁊. cccxcj. ⁊ .ccccxxxviij.
⁊ in. l. iiij. §. cato. ff. de verborum obliga. ⁊ Alex. in dicto cō-
silio. xxiiij. circa. vij. col. ver. insuper respondeo. sed sic est ꝙ
si statuentes interrogati fuissent: an voluissent masculos pre
ferri in successione sororis sicut fratris idem dixissent. ergo
masculinum debet eo casu concipere femininum: quod maxi
me veruꝫ videtur: quia materia ista est fauorabilis ⁊ nō odio
sa: vt dixi late. ꝫ. in articulo precedenti per no. per Barto. in
dicta. l. j. ff. de verborum significatione. per illum textū. ⁊ di-
cta. l. si ita scriptum. ff. de testa. tute. quinimo etiam vbi ma-
teria foret penalis ⁊ odiosa masculinum concipere posset fe-
mininum sm̄ glo. quam aliqui doctores sequuntur in. l. quis-
quis. C. ad legem iul. maiesta. vbi dispositum in patre in ma
teria illius. l. trahitur ad matrem. facit tex. cum ibi no. maxi
me per Albe. Paulus de castro ⁊ moder. in. l. si quis id qō.
ff. de iurisdictione omnium iudicum. Nec ob. ꝙ materia sit
correctoria: quia satis est quod subsit eadem ratio. vt proba-
tur in. §. consequens. ⁊ in. §. si igitur defunctus in autentico
de heredi. ab intesta. Ex quo tex. sumitur autentica post fra
tres. C. de legitimis here. vbi dispositio aut. corrigens iura
antiqua sub verbo solis fratribus includit sorores: notat do-
minus preceptor meus in dicta. l. si quis id quod. tertia co-
lūna. in. vj. ampliatione. (Et cōsuluit dominus Ludonicus
bolo. in terminis statuti Jmol. ꝙ statuiuꝫ ꝙ filij masculi pre
ferantur feminis defuncte persone quibus non existentibus
succedant fratres ⁊ filij fratrum: licet excludat feminas descē
dentes propter masculos descendentes in successione ascen
dentium: tamen in successione fratris admittit sororem: quia
fratris appellatione venit soror. Et dixit Corneus consilio
cclviij. icipi: videtur. ij. colūna tertio volumine ꝙ stante sta
tuto ꝙ si quis decesserit ab intestato bona patris perueniāt
in proximiores consanguineos ex parte patris: ⁊ matris: in
proximiores consanguineos ex parte matris: ꝙ venient ad
successioneꝫ tam masculi ꝙ̄ femine appellatione proximoꝝ.
Et dixit corneus in suo consilio. cxxij. incipiēte ꝙ̄ꝙ̄. notabi
liter dominus Philippus. ij. columna. iij. volumine ꝙ po-
tius debet sumi interpretatio ꝙ agnate excludāt cognatos
ꝙ̄ ꝙ agnati excludant agnatas) Pro solutione clarius ha-
benda possunt fieri tres casus. Nam quādoqꝫ profert a statu
to verbū cōe ad masculos ⁊ feminas: vt quia statutuꝫ dicat: si
quis decesserit. ⁊ tunc intelligit etiā de muliere: quia illud ver
bum si quis recipit subaudiū substātiuum homo: qō est cōis
generis: vt notat Bald. in. d. l. quisqꝫ. prima colum. ⁊ Bar.
in. d. l. j. ad fi. ff. de verbo. signifi. ⁊ in. d. l. si quis in tantum. ⁊

in. d. l. j. ff. de pecu. ⁊ qđ dixit Alexã. in. d. consi. xxiiij. iij. col. idem est si statutū preferat coniunctos ex linea paterna fm Alexan. in consilio. cxv. pecal. quia sub isto adiectiuo cōiunctos etiam femine comprehenduntur per not. per Barto. in locis proxime allegatis: qr tunc ex substantiuo subaudito homines: cōprehenduntur femine vi vocabuli: ⁊ propterea in casu. Pe. de ancb. in. d. consi. cxi. potest dici feminas expresse vocari sub illis verbis alijs descendētibus non tātum masculos: lz dubitez q decisio Alex. in casu suo non sit vera: quia ibi mater excludebatur ab illis de linea paterna: ⁊ sic fauore agnationis: ⁊ vt bona in agnatione seruarentur quo casu non debet excludi per feminam agnatam: vt late dicam. J. in. xj. arti. princi. in nona qōne. (Et ex ibi dicēdis presens materia multū declaratur. ⁊ contra Alexan. faciunt multe decisiones relate per. d. Philip. corneum post Bal. nouellum in consi. xj. j. col. j. volum. lz pro eo faciat quod consuluit ipse Corneus consi. xx. incip. videtur maxime in. iij. col. j. volum. vbi tenet cōsanguineorum appellatione, etiam feminam in tali materia puta matrem cōprehendi.) Aliquando autem statutum loquitur per terminos qui non sunt cōmunes nisi masculis: nec habent proportionem debitam cum vocabulo feminino ⁊ tunc etiam masculinum non concipit femininum per no. per Bal. in. d. l. quicūq in. iij. col. versi. qđ si sit mentio ⁊. d. precep. meum in. d. l. si quis id quod in. v. col. in. x. limitatione. ¶ Aliquando vero sumus extra terminos predictos ⁊ i terminis vocabuli masculini qđ scđm regulas cōmunes est aptum concipere femininū: ⁊ tunc est difficultas. quo casu si loquimur de vocando feminas non subest dubium q non intelligantur vocate sub nomine masculino: propter rationis diuersitatem que militat in vocando masculos magis q̄ feminas: si vero agimus an intelligātur statuta loqui tam de successione feminarum q̄ masculorum. licet non putē tutum recedere ab opinione tenētium non intelligi de successione feminarum propter eorum auctoritatem: ⁊ per ea que dicam. J. in. viij. ar. princi. xiiij. q. ⁊ in. xij. art. princi. in. ix. q. tñ vbi non subest ratio diuersitatis teneo in puncto iuris cū vltima opinione q etiam de hereditatibus feminarū ⁊ sororum intelligantur statuta loqui: per predicta iura ⁊ fundamenta quibus non video posse accōmodari bonum responsum. nec obstat q dixit Saly. in. d. l. ij. dum vult aliam esse rationez in succedendo feminis q̄ masculis: ex eo qr hereditas iam delata feminis facilius transire debeat in alias feminas: quia nō propter hoc tollitur quin ita militet ratio agnationis preseruande i deferēda hereditate femine ad agnatos sicut in deferēda hereditate masculi: ⁊ hoc probatur in. §. ceterū insti. de legi. agna. suc. ¶ Qđ aūt dictum fuit supra de statuto vocante agnatos: vt non intelligatur vocare feminas agnatas est intelligendū: vt propter hoc nō videatur eas excludere quando respectu aliarum personarum masculi vocantur: vt qr statutum excludat lineam maternā ⁊ vocet agnatos. nam tunc femina agnata non intelligetur exclusa: vt dicam infra in arti. seq. in scđo mēbro in. ij. q. (Et dixit Bal. in. l. oēs populi. ix. col. ver. tertio q̄ro in fi. ff. de iusti. ⁊ iur. q statutū pferens in successione primogenitū secūdo genito nō intelligitur pferre filiā primogeniti filie scđo genite: qr est odiosum odio irrationabili cū in pari natura ɔtrariū ius statui nō debeat: ⁊ qr in odiosis nō sit acceptio personar. l. j. §. de qua: ff. ven. in pos. mit. seqtur Pe. de anc. in. rep. c. canonū statuta. xiiij. q. ď ɔsti. ⁊ Corn. post Bal. de bartollinis. ɔsi. xj. in prin. j. vol. ⁊. xciiij. inci. circa. j. col. ij. vol.) An aūt vbi adest statutum mandans statuta intelligi ad litteram masculinum concipiat femininum put erat in terminis in quibus consuluit. d. Fran. cur. dicam. J. e. in. xxix. qōne. Item est aduertendum qr masculinum non conciperet femininum: nec statutum loquens de fratre comprehenderet sororem qñ contingeret ex tali cōprehensione q femina remotior excluderet proximiorem fm Pe. de ancha. in rep. c. canonum statuta in. xiiij. q. prin. ver. dicto de filijs de consti. per not. per Dy. in. d. l. j. ff. de verb. sig. facit tex. in. l. assiduus. ver. exceptis. C. qui pot. in pig. ha. ⁊ in. l. si viua matre. ver. q si nepotes. C. ď bo. ma. ⁊ quod late in simili dixi in. q. preced. facit qđ dixit cu. in ɔsi. cxxvij. incip. in testamento prima col. lz in contrarium faciat quod dixit Bald. in consilio. xlvij. incipien. factum tale est. quinto volumine vbi voluit statutum Aretij disponens fratres patruelles excludere matrem ⁊ ascendentes per maternam lineam: trahi ad sorores patruelles: sed potest responderi q ibi adest aliud statutum disponēs q masculinum genus concipiat femininū de quo dicam. j. in. xij. art. prin. in. ix. q. (Plus dixit Corneus in consilio. xj. j. colum. ⁊ per totum. j. volum. q etiam stante dicto statuto q masculinū concipiat femininum. auus maternus qui ex forma statuti excludit patruum non excludet amitam: sed mouetur ex eo. quia alias fuisset absurdum: vt ibi per eum: ⁊ quia masculi ⁊ femine ponebantur discretiue: ⁊ quia ex alijs particulis statuti ista ēt declarabantur. Et dixit corneus. d. ɔsi. cccxxv. incip. primū. prima ⁊. ij. col. primo vol. q stante statuto q mater excludatur propter fratres defuncti nō excludetur propter sorores: etiam si adsit statutū q masculinum cōcipiat femininū: propter diuersitatem rationis. Et quia materia est differens idem vult in ɔsi. j. ij. col. ij. vol. ⁊. xciiij. j. col. ij. vol. eo qr tale statutum intendit fauere masculis ⁊ sic constituere differentiam inter masculos ⁊ feminas vt per Corneum. d. ɔsi. xciij. vult idē Corneus ɔsilio. ccxxiiij. tertia ⁊. iiij. colū. eo. volu.) (Et dicebat Corneus ɔsi. xcv. inci. in hac. iiij. ⁊. v. colum. ij. volum. q statuto excludente matrez ⁊ vocante proximiores ex parte patris mater excludetur propter amitam si statutū habeat vnū caput exclusiuū non respiciens caput inclusiuū: vt quia dicat q mater nullo modo admittatur ad successionem filij: sed sit penitus exclusa. Et aliunde vocet proximiores ex parte patris. ⁊ fortius in casu illo in quo i rubrica ⁊ nigro statutū loquens in singulari numero de proximioribus dicebat masculus ⁊ femina: nam postea loquendo in plurali puta propinqui ex parte patris: vel li parenti intelligitur masculinum predictum concipere femininum. vt ibi latius per eū ⁊ in consilio. ccxxij. incipien. q̄q̄. tertia colum. tertio volu. vbi dicit q si statutum excludat matrem propter coniunctos ex linea paterna etiā matrē excluder amita ⁊ idē tenet in ɔsi. cxxxiij. incip. quāuis. i. ⁊ ij. col. ij. volu. vbi plene consulit super eodem met statuto: ⁊ est de mente ipsius Cornei consi. clvj. incipi. de duabus. j. colum. in fi. secundo volum. Et dixit late corneus consi. ccxxij. incip. quāq̄. iij. volumine q statuto disponēte: vt proximiores consanguinei succedāt: masculi agnati non excludent feminas. ⁊ erit sensus q agnati ⁊ agnate excludant cognatos.) nec etiam masculinum cōciperet femininum quādo idem statutum in aliqua parte sui loqueret discretiue scilicet vno modo de successione masculi ⁊ alio de successione femine fz Bal. in. l. in multis. ff. de sta. homi. cum quo transit do. precep. meus in. d. l. si quis id qđ in. iij. col. in tertia limitatione: vel qr in precedentibus aut sequentibus dixisset de fratribus masculis ⁊ postmodum simpliciter loqueretur de fratribus per no. per Cuna. in consi. preallег. ⁊ Panor. in ɔsi. (Et Corneū. d. ɔsi. xj. j. volu. ⁊. d. consi. cccxxv. in. iiij. colum. j. vol. ⁊ consi. clvj. incipi. de duabus. j. colum. in. fi. ij. vol. Et quia dixi supra hac ea. qōne in principio q statutum excludens feminas a successione fratris non censetur excludere a successione sororis: allegando dñm benedictum caprā in ɔsilio ibi allegato. inuenio q dñs Philip. corneus consilio. xcvj. incip. licet. iij. vol. consuluit contrarium motus: qr aderant coniecture q statuentes idez sensissent de successione sororis: maxime quia in successione passiua successionis masculoꝝ et feminarum erat vniformis statuti dispositio: ⁊ quia quādoq apparebat q statuētes sub masculino voluerunt comprehendi femininū: ⁊ qr ex dispositione statuti masculi aliq superstites reperiebātur expresse sororibus predilecti: ⁊ qr ratio statuti generalis videbatur inuitare masculos ⁊ feminas preferre p ea que dixi. ā. in. iij. art. prin. Et dixit Corn. ɔsil. clxix. inci. multe. ij. col. in fi. iiij. volu. q lz statutū ponat in aliqua parte masculos ⁊ feminas discretiue: ⁊ simus in materia que videatur differens: tamen statuto pseruāte aliquid fratribus ɔsobrinis vel vterinis. fratrum vterinorum seu consobrinorum appellatione poterunt venire sorores ɔsobrine vel vterine ne cōtingat vterinas ex toto exclude: ⁊ loqtur qñ extat statutū q agnati excludant cognatos preter q̄ in quarta. Sz Corn. ibi declarat q eo in casu materia nō erat differens. dixit tñ Corn. cōsi. cxcj. inci. videtur. pen. col. iiij. volu. q non dicas materia differens qñ fz quid est differens: puta aliquo respectu ⁊ casu: ⁊ alio non. et ibi multa dicit in colum. fin. ⁊ penulti. ⁊ etiam in tertia colū. versi. ⁊ si dicatur: ⁊ in. ij. colum. versi. ⁊ facit. Et quod attēdatur absurditas non tñ correctio vt masculinum non concipiat femininū corneus ɔsi. cclxxj. incip. de hac. in. v. col. in fi. cū seq. iunctis his que dixit in. iiij. col. iij. vol.)

Decimoquarto quero an talia statuta extendant ex idētitate rōnis ad casus non expressos: ⁊ q: in hoc versat potissima pars istius tractatus ⁊ incidēter dixi in multis locis dicā remissiue: ⁊ primo de hoc dixi in tertio arti.prin.in vij.col.cum seq.⁊ in sexto articu.prin.scdo membro.ij.q.vbi tangit incidenter: an quando verba ex toto deficiunt verba ⁊ ratio statuti masculo patrocinent: ⁊ an fiat extensio in demū si verba statuti possint trahi ad casum nō expressum ꝙ ꝙ improprie: qd est intelligendū iuxta tradita in.v.iij.arti.pri.

Decimoquinto est notandū ꝙ ex idētitate rationis etiā in correctorijs fit extensio ad casum qui sub lata significatione vocabuli pōt comprehendi in.vij.arti.prin.in.xij.q.in.iiij.col. Itē ꝙ vbi ratio est expressa in statuto vel lege correctoria: nō est licita extensio: si alia ratio suadeat ɔtrium in.vj.arti.prin.in tertio membro in.ij.q.in.viij.col.in fi.

Decimosexto etiā est aduertendū ꝙ non est par ratio in excludendo magis proximū ⁊ magis distantes in gradu in.vj.arti.prin.in scdo membro.iij.q.in fi.(Et Corneus consi.xxv.incip.in hac.ij.volu.) Itē maior est ratio in excludendo nepotem ex filia ꝙ in excludendo ipsam filiā: notatur in.vj.arti.prin.in tertio membro.j.q.iiij.col. Et absurdū foret excludere filiā ⁊ admittere neptē ex filio.l.si viua matre versi.ꝙ si nepotes.C.de bo.mater.⁊ dictū fuit.s.e.arti. Itē non est par ratio ꝙ femina excludat masculū sicut ꝙ masculus excludat feminā in.vij.arti.prin.in.iij.q.immo maior est ratio in exclusione femine vt ibi.(Sic econtra in admittendo vocatos attendit ratio predilectionis ipsius statuti: vt per Corne.consil.ccxiij.incip.circa primū.iij.col.ij.volu. Et nō est maior ratio excludendi sororē ꝙ matrem: lꝫ matri legitima debeat: ⁊ nō sorori nisi instituta turpi persona: vt optime declarat Corneus consi.lxxij.incip.licet penul.col.iunctis hiis que dixit in secunda versi.⁊ maxime.iiij.volu.nec est sumenda interpretatio in dubio ꝙ trāsuersalis excludat filias ⁊ descēdentes vt p Corn.ɔsil.cxxv.incip.als.ij.col.iiij.vol.)

Decimoseptimo pro regula traditur ꝙ in materia extēsionis periculosum est aliquid firmare. ⁊ adherendū est decisionibus doctorū que in indiuiduo reperiunt in.vj.arti.prin.in tertio membro in.iij.q.in.iiij.col.in fi.

Decimooctauo est sciendum ꝙ qn nomina appellatiua olno discrepant. an statutū in vna persona trahat ad aliam in.vj.arti.prin.tertio mēbro.iij.q.in.xvij.col. sed standum est conclusioni facte in.iij.arti.prin.

Decimonono queri potest: an statutum in casu vero trahatur ad fictum. late in.vj.arti.prin.in quarto membro in.j.q.in.iiij.⁊.v.col.⁊ aliquid in.xij.arti.prin.in.ij.q.in penul.col.iunctis his que dicuntur in eo.arti.q.j.

Vigessimo est notādū ꝙ mens ⁊ ratio statuti colligitur ex prefationibus in.vj.arti.princi.in quarto membro in.xxvij.q.prin.ij.col.

Vigessimoprimo queri pōt: an argumentū a contrario sensu habeat locum in statutis in.vij.articu.prin. in j.⁊.ij.⁊.iij.q.

Vigessimosecundo nō obmitto ꝙ licitum est arguere ⁊ extendere dispositionem statuti correctorij iuris cōmunis quando per talem extensionē redimus ad ius cōe in vij.arti.prin.in.ij.q.

Vigessimotertio queritur: an statutum in vno correlatiuorum censeatur disponere in alio in.vij.arti.princi. in tertia questione.

Vigessimoquarto queritur: an statutum in vno equiparatorū ex paritate vel maioritate rationis trahatur ad aliud in.vj.arti.princi.in quarto membro.in.xxvj.q.⁊ in viij.arti.prin.in.xxij.q.vltima col.

Vigessimoquinto querit: an mens ⁊ ratio legis sint idē: ⁊ an sit credendū aliquid esse ex mente qd sit contra ius cōmune in.ix.arti.prin.in.j.q.in.x.colū.cum seq.

Vigessimosexto fit extensio vbicunqꝫ est verisimile ꝙ si statuentes in casu omisso fuissent interrogati verisimiliter idem statuissent: vt dixi incidenter sup hoc eo.arti. in.xiij.q.in.iiij.col.(Et dixit Bal.in.c.j.§.ad hec.v.col.in fi.de pa.iur.fir.ꝙ omnia statuta extensiuā interpretationē recipientia debent fundari in equitate.)

Vigessimoseptimo est aduertendū ꝙ non inspicimus in quē verba dirigantur: sed ad quē effectus ⁊ verba statuentium porrigantur: dicam remissiue.j.in.vij.arti.princi. in.ij.vel.iij.col.notant in proposito materie nostre. Bar.⁊ Doc.in.l.seruo legato.§.j.ff.de lega.j.(Et dixi etiā in.vj. arti.prin.in tertio membro.ij.q.in prin.)

Vigessimooctauo an ex generalitate rubrice nigrū speciale generaliter itelligat in.vij.arti.prin.in.xx q.⁊ in.xxj.in fi.⁊ ibidem an nigrum declaretur ⁊ restringat per rubricam.⁊ econtra.

Vigessimonono quero: an si adsit in volumine statutorum vnum statutū mandans verba statutorū intelligi ad litteram: ⁊ prout sonant: seu ꝙ non recipiant interpretationem aliquā: intelligatur prohibita extensio ad alium casum improprium vel non expressum. Hec questio est necessaria ad plures questiones huius trac.⁊ de ea plures doctores faciunt mentionem. nam eo casu cessat argumentū a contrario sensu fm Bal.⁊ Moder.in.l.ij.C.de cōdi.inser.⁊ Panor. in.c.cū apostolica in penul.col.de his que fiunt a prela.sine consen.capi.qui loquitur qn statutum vult verba intelligi plane absqꝫ subauditione ⁊ extraneo intellectu: nec tunc attenditur cōmunis vsus loquendi fm Bart.in.l.labeo.ff.de sup.leg.nec sub simplicibus etiā fauorabilibus cōprehendit mixtum fm Ange.in.l.si ita scriptū.ff.de libe.⁊ posthu.nec tunc pōt quis succedere ex tacita.pupillari comprehensa in expressa vulgari: nec ex tacita vulgari cōprehēsa in expressa pupillari fm Bal.in.l.precibus in.iij.col.versi.⁊ nota ꝙ in quibusdā.C.de impu.⁊ ali.substi. Cum quo trāsit do.And.sicul.in ɔsi.xxix.incip.in hac dubitatione.ij.volu.(Sequit Corneus consi.cxxiij.incip.non sequendo.v.col.ij.volu.) ⁊ cessat generaliter eo casu extensio fm Bal.in.l.ij.C.de patri.qui filij.propter.dist.circa mediū cōmen. Immo fm Bal. in.l.maximū vitium in.iiij.col.C.de libe.prete.videt prohibita interpretatio ex mente seu rōne ad casum non exprssum. Est enim sensus statuti vt sola litteralis ⁊ grāmaticalis expositio: ⁊ cōstructionem respiciens ⁊ veritatē: sermonis admittatur fm Bal.in aut.si qua mulier in fi.C.de sac.san.eccle.⁊ in.l.iubemus.§.fi.C.ad trebel.⁊ probat ex.l.j.§.legi cum ibi notatis p Bar.ff.de his q in testa.delē. Et tunc nō admittit subauditus intellectus: nec mens nō scripta vel vltra verba attendit: nec etiā cōprehenditur casus impropriis: sed verba sunt pprie interpretanda fm do.Signo.de homo.in ɔsi. cj.incip.factum sic se habet.⁊ stante tali statuto tacita conditio: de qua in.l.cū auus.ff.de condi.⁊ demon.⁊ in.l.cū acutissimi.C.de fideicō.nō subintelligitur fm do.Thomā doc. l.d.l.cū acutissimi: ⁊ est de mēte do.Jo.petrucij.ibidē sequit clarissimus dñs Bertho.soz.in sua solēni repe.d.l.cū auus in.iiij.q.in.lij.col.cū seq.sub sedere distinctionis ꝙuis do. And.sicu.in.d.l.cū acutissimi aliter senserit: ⁊ predicta sunt de mēte Pau.de ca.in.l.j.in pe.col.ff.si cer.pe.ꝙuis male intelligit Doc.per eum allegatos: ⁊ Alex.ibi allegat multas concordan.sed nihil concludit ⁊ fm do.Ray.de forli.in consil.lxvij.⁊ si.insertum inter consi.do.Signo.tale statutum operatur vt nō sit facienda restrictio quominus saltē verba indefinite plata generaliter: ⁊ indefinite intelligant de quo dico in arti.seq.in quarto membro in.xxiij.q.in.xij.col. Itē tale statutū operatur vt dispositum in vno correlatiuorū nō trahatur ad aliud: vt dicam.j.in.vij.arti.prin.in.ij.q.(Et tunc verba sunt simplr ⁊ generaliter intelligenda fm Cor. consi.lviij.incip.videt pe.col.ij.vol.) Sed Pe.de ancha. in repe.c.canonum statuta in vltimis verbis de consti.dixit ꝙ etiā si extet statutum disponens ꝙ statuta debeant intelligi ad litteram prout iacent absqꝫ glosatione subauditione vel extraneo intellectu: non modo non intelligitur exclusa interpretatio que sumitur pro cōpꝫ ua vocabuli expositione sed nec etiā interpretatio que se hꝫ per modum extensionis de vno casu ad alium qn alias resultaret absurditas vel circūscriptio: quia absurditas debet videri exclusa.⁊ si ex verbis videatur omissa.l.scire oportet.§.illud.ff.de excu.tut.l. cōsulta diualia.C.de testa. Et pariter circūscriptio que sub specie legis sepe crimē inuoluit.l.fraus ⁊.l.cōtra.ff.de legi. subdit ꝙ extensio pōt fieri per modū equitatis ⁊ similitudinis rōnis qn equitas vel ratio est scripta in lege vel statuto. Et sic ex mente Pe.de ancha.talis dispositio statuti nō est magni effectus.⁊ iccirco dixit Pau.de ca.in consi.clxxxij. incip.in causa que vertitur in.ij.col.in volu.antiquorū consiliorum fm primam impressionem: ꝙ stante statuto ꝙ verba eorū intelligant modo grosso: ⁊ prout iacent: nō tollet necessaria vel iuridica interpretatio: sed parum operabitur tale statutū per nō.per Bar.in.l.omnes populi in.vij.q.vj.prin. ff.de iusti.

ff. de insti. ⁊ iure. vbi dixit statutum disponens verba statutorum nõ recipere debere interpretationẽ: glosationem vel extraneũ intellectum nihil aut modicum operari: qr friuola tantũ interpretatio intelligitur submota: non aũt iusta ⁊ iuridica: qđ etiam sequitur ibi Bal. (Et Roma. in. l. cesar. ff. de publi.) Predictam opinionem sequitur Cuma. in consi. cxxxvj. incipi. visis instrumentis: vbi voluit ꝙ stante statuto ꝙ statuta intelligant vt sunt scripta ⁊ grosso modo: non excludet intellectus qui colligit ex verbis: nec alius iustus aut verisimilis p nõ. p Bar. in loco preallegato: ⁊ Bal. in. l. nõ sine. C. de bo. que libe. sequit Pe. de anch. in. d. repe. c. canonum statuta in. lxxvij. col. ver. ⁊ predicta adeo sunt vera ⁊ in. lxxix. col. versi. tertio principaliter. Imol. in. c. raynutius de testa. vbi tenet cõtra Bal. in. d. l. precibus. in ver. supra allegato: ⁊ dixit Anto. de but. in. c. fi. in quinta fallentia de consue. ꝙ statutũ expresse prohibens extensionem intelligit prohibere omnino dissimilem: non aũt omnino similem per glo. in. l. illud. C. de sacrosan. eccle. ⁊ in. l. ob es. C. de predi. mi. facit. l. argentarius in prin. ff. de edẽ. ⁊ ꝙ notat Bal. de eu. in. l. de quibus. ff. de legi. fortius dixit Frã. de are. in cõsi. cix. incip. coegistis me subtilizare: ꝙ stante statuto ꝙ statuta nullã debeant recipere interpretationẽ: sed debeãt intelligi prout iacent: non intelligetur exclusa interpretatio passiua: qr tunc ipsum statutũ se non extendit ad casum nõ expressum sed lex cõmunis se extendit ad statutũ: inferens ex hoc ꝙ eo casu statutũ preferẽs agnatos cognatis in successione illos etiã preferet in tutella (Vide Mari. consi. lxxxiiij. incip. visa iij. col. versi. decimo ⁊ vltimo) facit qđ dixit Pau. de cast. in consil. cccxlvj. incip. presens casus in volu. antiquoꝝ cõsi. sm primã impressionem: ꝙ statutuz excludens matrem propter collaterales ⁊ sic propter patruũ magnum: multo magis excludet ꝓpter auum paternũ: etiã stante statuto ꝙ verba statutorum debeant ad litterã intelligi: de quo dicam. J. in. xij. arti. prin. in. xv. q. (Et si statutũ dicat ꝙ vigore alicui⁹ legis ciuilis vel alterius cuiuscũq; statuta exponi: iterpretari: vel extrahi ad aliũ sensum non possint ꝙ̃ sonent verba. interpretatio que fit per ponctã rõnis: vel ex cõmuni vsu loquendi: vel ex cõmuni obseruantia: nõ intelligetur sublata sed proueniens ex lege ciuili canonica pretoria vel municipali sm Comeũ consil. cccxxx. incip. in hoc. ij. col. j. volu. qui plus dicit in. iij. col. in princi. ꝙ friuole tantũ interpretationes censentur sublate post Bar. l. repe. l. oẽs populi: nec laudabilis aut intrinseca iterpretatio videt sublata: nec restrictiua per quã p̃rauus tollit intellectus sm Corne. consi. cxxxiij. incip. nõ sequendo. v. col. ij. vol. vbi declarat quis dicat litteralis intellectus) Et ꝙ nõ tollatur p talia statuta iusta ⁊ legitima interpretatio: voluit Alex. in consi. l. incip. viso ⁊ oportune cõsideratis vltima col. ⁊ cõsil. lxx. incip. viso ⁊ oportune cõ. iij. colũ. versi. ⁊ ita declaratur cũ prece. primo volu. vbi dicit hanc esse cõmunem opinionem: ⁊ tunc vnum statutũ debere p aliud distingui do. Bapti. de sancto Seue. in. d. l. omnes populi in vltima charta: solũ refert opiniones Doc. ⁊ nihil a seipso cõcludit. Ideo: videt precedens opinio in casu suo qñ statutũ vult attendi sonum verboꝝ quouis modo loquat: qr qđ est ex mente nõ est ex verbis cũ aliud sint verba: ⁊ illud qđ sonant: aliud mens que plus continet ꝙ̃ verba sonant: ⁊ eorum grãmaticalis significatio. l. non aliter. ff. de lega. j. notatur in. l. nõ dubiũ. C. de legi. Et patet insti. de legi. patro. tu. in tex. ⁊ glo. ⁊ in ti. seq. ⁊ in. l. qui neq;. §. j. ff. de re. co. Et dicã late deo dante anno seq. in alio tracta. vbi tradam: que sit ꝓpria significatio vocabuli ⁊ quid sit id quod in scriptura censetur expressum: ⁊ quid dicat esse de littera ⁊ quid non. facit. l. si seruus seruũ. §. nõ dixit. ff. de acq. here. ⁊ l. si vero. §. de viro. ff. solu. mat. facit. d. §. legi. ⁊ cle. exiui de paradiso de verb. signi. vbi papa prohibet glosationem regule sancti Francisci ⁊ solũ litteralem grãmaticalem expositionem admittit: ⁊ tunc bene credo ꝙ talis prohibitio limitetur. vt nõ excludatur interpretatio que tendit ad obuiandũ absurditatibus vel circũscriptionibus: quasi nõ fuerit mentis statuentium eas admittere per iura allegata (Vide Maria. in dicto consi. lxxxiiij. in. iij. col. versi. sexto ⁊ versi. decimo ⁊ vltimo) Alias credo procedere vltimã opinionez. Sed si statutũ disponat ꝙ eius statuta sint precisa vel precise obseruentur quõ intelligetur illud verbũ precise: tradit do. Bap. in loco preallega. Et ibi latius do. prece. meus in. ij. lec. in antepe. col. cũ concor. de quibus p do. Fely. in. c. ij. in ver. verbũ precise de rescrip. ⁊ tradunt Doct. incidenter in locis ꝑallega.

Trigessimo quero an statutũ corrigens ius cõmune in successione corrigat etiã in tutella. Bart. in. l. j. ff. de legi. tu. tenuit ꝙ sic. dicens ꝙ si statutũ preferat agnatos cognatis in successione pariter preferent in tutella p rõnem tex. in. §. ex his in aut. de heredi. que ab intesta. defe. facit. l. sm naturã: ⁊. l. que tutella. ff. de regu. iur. qr vbi successionis est emolumentũ ibi ⁊ tutelle onus esse debz qñ persone sunt habiles: ⁊ ita etiaz tenuit subtiliter ⁊ copiose do. Signo. de homo. loquendo in terminis statuti Mediolani in consi. ij. ⁊ in consil. xiiij. incip. sup instrumẽtis in scđo dubio: ⁊ Bar. in consi. incip. ciuitatis Mediolani quẽ refert Alex. in apostillis ad Bart. in. d. l. j. Saly. in aut. sicut. C. de legi. tu. ⁊ in l. fi. vbi etiã Paul. de ca. C. de legi. here. ⁊ in. l. ij. in vlt. col. C. de noxa. Pe. de anch. i repe. c. canonũ statuta in. x. char. versi. quero si lex prohibet in duobus de cõsti. Butri. in. c. fi. de consue. Ange. are. in. § actionũ in. xx. col. versi. ex quo sequit insti. de actio. ⁊ Fran. de are. in consil. cix. incip. coegistis: ⁊ in. l. gallus. §. ⁊ quid si tantũ in. x. col. ff. de lib. ⁊ posth. p tex. in. d. §. ex his: vbi dicit hoc videri expressum: dum ibi dicitur ꝙ qr sm iura nouissima in successione cognati erant adequati agnatis manifestũ erat quid esset dicenduz de tutella: quasi ẽt in materia correctoria vnũ sequeret ad aliud. pro quo facit qđ notat glo. insti. de fid. tu. in verbo sororis: ⁊ qđ ibi per eam dicunt Doc. hanc eandez opinionem sequit do. Bap. de sancto Seue. in repe. l. oẽs populi in. cxliij. col. versi. quarto tutella. ff. de insti. ⁊ iure. Fran. de are. in. l. ij. in pe. col. ff. de lega. j. ⁊ do. Fran. cur. in consi. xlvj. incip. super controuersia. iiij. col. ⁊ in consi. lxviij. incipit. dñs Joãnes in vij. col. (Sequit Cornens cõsi. cj. incip. j. licet in pri. iij. vol.) Contrariam opi. tenuit Joã. an. post Tiber. de bob. in addi. spec. in ti. de cura. §. vt aũt in addi. incip. hereditas qr tantuz correctio est euitanda. l. sancimus. C. de testa. l. precipimus. C. de appel. ⁊ Bal. in consil. cxciiij. incip. querit pone extat in fi. iij. volu. sm penul. impressionẽ. dicẽs ꝙ sine statutũ corrigat in successione sine ecõtra nõ intelligit in alio correctũ: qr per similitudinem casuũ non debet induci correctio p gl. vulgarem in aut. quas actiones. C. de sac. san. eccle. ⁊ iccirco si statutum velit durare tutellã vsq; ad. xviij. annum mater non petens tutorem habenti annos. xv. non priuabitur successione sicut priuatur non petens impuberi de iure cõmuni sm Bal. in. l. iij. in fi. cõmen. C. ad tertul. p glo. in dicta aut. quas actiones: ⁊ predictã opi. ɔtrariã tenuit etiã ipse Bal. in consil. cxxvij. incip. statutũ quod ego vidi in. iij. volu. sm vltimã impressionem: motus per glo. preallieg. vbi hoc maxime verũ esse dicit qñ contingeret aliuz succedere debere in bonis maternis vigore statuti ⁊ aliũ in paternis: qr si statutũ intelligeretur correctũ in tutella alius esset dandus tutor in bonis paternis ⁊ alius in maternis cõtra. l. certarũ. ff. de testa. tu. ⁊. l. in copulandis. C. de nup. ad. d. §. ex his. respõdet Bal. in dicto consi. cxxvij. ꝙ ibi imperator vltra ꝓcedit corrigendo ẽt in tutellis: vt pz in versi. sancimus: ⁊ hanc partez tenuit etiã Ang. in. l. j. C. de leg. tutel. vbi dicit se ita perusij obtinuisse. motus qr statuta non recipiunt interpretationez extensiuam. l. constitutionibus cũ concor. ff. ad muni. ⁊ qr ea que sunt contra ius non sunt trahenda ad consequentias. l. qđ vero contra. ff. de legi. mouetur etiaz qr vbi hereditas ⁊ tutella vno iure deferuntur: lz quis priuetur hereditate: nõ tamen priuatur tutella dũmodo remaneat ius cuius ꝓtextu tutella defertur: vt patet in patrono cui defertur hereditas ⁊ tutella ex. l. xij. tab. qui si priuatur per aliam. l. hereditate: non priuatur tutella dũmodo ius patronatus nõ sit ex toto sublatum. d. l. j. §. interdum: ⁊. l. iij. §. sed si hac. ff. de leg. tu. Ex quo dicit Ange. fuisse obtentũ ꝙ si ex forma statuti mater non succedit filio nisi in octaua parte: ⁊ agnati in residuo vt est tuderti: nihilominus tutella apud matrem remanebit ⁊ mater preferetur agnatis per rationes predictas: ⁊ qr succedit: lz succedat in minima ꝙ̃titate multi Doc. contra matrem consuluissent. In hac. q. puto tenendã primam opi. ꝙ statutuz corrigens in successione intelligatur etiã corrigere in tutella: propterea qr vbi duo casus a lege antiqua p moduz regule equiparant. l. noua superueniens in vno trahitur ad aliũ: vt pz in. l. si quis seruo. C. de fur. cum ibi notatis iuncta. l. vt tantum. ff. eo. ti. que iura ad ꝓpositũ inducit Saly. in. d. l. ij. in vltima col. C. de noxa. nõ. Glo. in. d. l. qđ vero: ⁊ Bar. in. l. ij. ff. de lega. j. ⁊ in. l. marcellus in prin. cum cõcor.

ibi signatis

ibi signatis.ff.ad trebel.ꝛ in aut.sed cum testator.C.ad leg.fal.ad idem facit fm Are.in.d.l.ij.ff.de lega.i.in pe.colū.tex.in.l.neq̄.§.i.ff.de re.eo.vbi dispositio facta de tutore ꝛ curatore adulti trahitur ad curatorem furiosi tanq̄ equiparatum:tanq̄ ex verbis ꝛ sententia cōprehēsum ꝛ ad alios curatores:qꝛ non dicunt per.l.similes:nec equiparantur ex snia tantum:sed certe ille tex.recte intuenti nō habet hunc sensum:ꝛ glo.aliter intelligit illum tex.ad idē facit in specie d.§.ex his:nec dicat fm Fran.de are.in.d.l.ij.ꝙ ibi imperator vltra processerit:prout dicebat Bal.in consil.pallegato dum imperator visus fuit verbo sancimus qḋ videtur significare ius de nouo introduci:qꝛ hoc nō fecit imperator quasi foret opus noua dispositione:sed ad cautellā vt tolleretur omnis dubitatio.circa quē punctum de extensione equiparatorum cōtinget alibi in p̄senti materia sepius dicere maxime in.vi.arti.prin.in.iiij.membro in.xxvi.q.Et dixi.ā.eo.in.xxiiij.q.ad.l.i.§.interdū.ff.de legi.tu.Respōdet ꝙ illud est odio patroni dolum cōmittentis vt sentiat onus tutelle:ꝛ nō cōmodū successionis.ꝛ retenta hac opinione pro vera quā puto tenendam illam limitat Saly.in dicta aut.matri ꝛ auie in nona.q.iij.colum.C.quando muli.tutel.offi.fungi pos.cum quo transit Alex.in consil.cx.incip.viso statuto.ij.volu.(Et Corneus consil.cx.incip.qḋ licet.iij.vol.)Ut non procedat in statuto excludente matrē a successione filij propter agnatos:quia non eo minus intelliget excludi a tutella propterea qꝛ de iure cōmuni tutella nō defert matri p̄textu successionis:sed ppterea qꝛ mater.qḋ patet qꝛ ex se.cō.tertulliano mater succedebat:ꝛ tā illo iure sibi tutella nō deferebatur.l.i.ꝛ.ij.C.qn mu.tu.offi.fun.pos.nam iure aūt.mater volens:ad tutellam filij admittit:ꝛ non aliter impellitur.s.rōne hereditatis delate.d.§.ex his cū iuribus p̄allegatis iuncta.n.aut.matri ꝛ auie ꝛ in corpore vnde sumit:ꝛ ita voluisse videt Jo.an.in loco p̄allegato post Uber.de bo.ꝛ eo modo saluat qḋ in matre dixit Ang.l.d.l.i.C.de leg.tu.(Et idem esset in auia dicendū fm do.Deciū in dicto consi.xvi.Quis in pro auia dubitet:quia iura in proposito promiscue loquunt de matre ꝛ auia:ꝛ istud de matre fuit etiā alis cōsultum fm do.Deciū in consil.p̄allegato p excellentissimos doctores perusinos dños Honofriū ꝛ Dionisiū quorū sniam approbauit dñs.Bal.de bartollinis etiā de perusio) Et iccirco fm Bal.in dicto consi.cxciiij.est distinguendum inter tutellas:qꝛ quedā sunt iussę:quedam voluntarie.Item limitatur predicta conclusio:vt nō p̄cedat si statutū mandet aliquos succedere in certa re vel quantitate:qꝛ per hoc non videt illos admittere ad tutellam cū non sint iuris successores per.l.quotiens cū ibi plene traditis.C.de here.insti.ꝛ.l.controuersia.ff.de trāsac.ꝛ.l.quedam.§.his oītē alias est.§.nihil.ff.de eden.fm Bal.in.d.consi.cxciiij.in fi.consilij.

¶ Ex predicta cōclusione infertur ꝙ lex priuās hereditate habet etiā locum in hereditate per statutū delata sicut lex:que priuat matrem nō petentem tutorē pupillo successione:ꝛ ita tenuit Pe.de ancha.in repe.c.canonū statuta in ver.queritur etiā si statuto de consti.reprehendens Bal.quē.ā.retuli in.d.l.iij.C.ad tertul.sequit do.Benedi.capra in cōsi.cxlviij.ꝛ consi.clij.Et mouetur Pe.de ancha.contra Bal.in.l.iij.dum loquit de tutella prorogata per statutū:vt non petens tutorem successione nō priuetur per.l.i.§.i.ff.ad leg.fal.ꝛ qꝛ prorogatio tutelle debet intelligi cū suis qualitatibus.l.item queritur.§.qui impleto.ff.loca.ꝛ.c.is qui de preben.in.vi.facit qḋ nō.Bar.in.l.is qui in prin.in.ij.col.ver.secundo quero.ff.de vulga.ꝛ pupil.ꝛ Bal.in.l.precibus in iiij.col.C.de impu.ꝛ ali.substi.dum loquit de statuto disponente ꝙ mater habeat filiū in potestate:(an possit ei pupillariter substituere:de quo etiam per Alexā.in.l.ij.in prin.iiij.col.ff.de vulga.ꝛ pupil.)Et licet aliqui nitantur sustinere Bal.eo quia lex mandat tutorem peti impuberi.ꝛ non dicit per modum regule ꝙ non petens infra tempus tutelle prefixum successione priuetur.Nā non propterea cessat quin dispositum per ius cōmune de tutella ꝛ successione trahat ad statutum ex passiua interpretatione.d.l.i.§.i.eum cōcor.iunctis his q̄ dixit Bar.in.l.omnes populi.vi.q.ff.de iusti.ꝛ iure.Et notat Fran.de are in consil.cix.incipi.cogitatis.vbi dicit hoc etiā procedere si adsit statutum mandans statuta intelligi ad litteram.de quo dixi in p̄ceden.q.

Trigessimoprimo est bene in materia correctoria notandum:ꝙ eatenus correctio extenditur quatenus se protendit seu extendit exceptio vt in.vi.arti.prin.in quarto membro.in.xxix.q.(Glo.in verbo cōsuetudinem in.c.statutum:vbi Lapus Anto.de but.ꝛ Imol.de elec.Archi.in.c.dispendia de rescrip.in.vi.in versi.contrafecerit:notatur in aut.de fili.ante do.instru.na.post prin.)

(Trigessimosecundo est aduertendū:ꝙ illud qḋ interpretatur censet esse vnū ꝛ idem cum interpretato §.fi.in aut.de fili.ante dota.istru.na.coll.iij.l.nihil.ff.de cōdun.cū eman.libe.ꝛ.c.fi.de consti.prin.faciunt que habentur in.l.heredes palam.§.sed si notam.ff.de testa.

Trigessimotertio sciendū est in hac materia ꝙ omnes qualitates propter quas femine excludantur sunt probande:vt.j.in.vi.arti.prin.iiij.mēbro in.viij.ꝛ.xxviij.q.notat dñs Decius cōsi.xiij.incip.ꝛ pro tenui.iij.col.in prin.

Trigessimoquarto statuta que videnť cōtraria sunt ad concordiā reducenda:sumpta ea interpretatione que nō contineat absurdum:vt p Sozi.consi.cxxi.incip.visa contingentia.ij.col.i.volu.Et dicam.j.viij.arti.prin.x.q.ad autem sami nā interpretatio continens repugnantiā vt ibi.

Trigessimoquinto est aduertendū:ꝙ solent coniungi duo statuta in hac materia exclusionis feminarum loquentia ad determinationem alicuius casus.l.gallus.§.ille casus.ff.de libe.ꝛ posthu.vbi Doct.notat dñs Curtius iunior in cōsil.vij.v.seu.vi.col.In quo habemus aduertere ꝙ aut loquimur:an vnum statutū recipiat ab alio declarationem:ꝛ est alia materia in qua cōcluditur ꝙ sic.l.non est nouum:ꝛ.l.nā ꝛ posteriores:ꝛ ibi notatur.ff.de legi.Et patet in aut.offeratur.C.de litis contest.iuncta.l.sciendū in prin.ff.qui satisda.cog.cum ibi etiā notatis.An vero duo statuta coniungantur vt ex eis eliciatur decisio alicuius casus ex quouis eorum per se non decisus:ꝛ hec est materia presentis questionis que quottidie potest occurrere.

Trigessimosexto statuta predicta extenduntur vbi alis nō possunt operari:vt.j.in.vij.arti.prin.i.q.vbi fit eo casu extensio p argumētū a contrario sensu:dixit in Sozi.consil.ccvij.incip.in causa col.fi.i.volu.ꝙ si possunt operari pro parte nō fit extensio prout etiā dixerunt Anto.de but.ꝛ Imol.in.c.causam que de rescrip.debet enim taliter interpretari vt minus ledat ius cōe q̄ fieri possit:vt.j.in.viij.ar.prin.xx.q.ij.col.ꝛ.ā.eo.versi.secundo.)

¶ Plura alia ad hunc articulū pertinentia in discursu huius tractatus incidenter tangunť que curiosus lector per se ipsum inueniet:ꝛ alibi traduntur ordinarie per scribentes:ita vt superfluum putauerim hic inserere.

Circa sextū articulū principalem

videndum est que persone intelligantur per talia statuta exclusiua feminarū excluse.Quem articulū in quattuor membra principalia diuidendū putaui.Nā quandoq̄ talia statuta cōsiderantur tanq̄ generaliter ꝛ indefinite feminas excludentia:qñq̄ vero tanq̄ excludentia certum gradū seu lineam feminarū:puta ascendentium descendentiū vel collateralium:quādoq̄ tanq̄ simpliciter excludentia certas personas.quādoq̄ vero tanq̄ certas personas excludentia sub aliqua qualitate:puta qꝛ sint dotate vel maritate vel extra territorium nupte vel aliter.

¶ Primo casu contingit de infrascriptis questionibus ad presens dubitari.Et primo an talia statuta vēdicent sibi locum in personis forensibus seu feminis forēsibus:presupponendo prout verum est ꝙ statuta excludentia forenses a successione valeant fm Bal.in.l.ij.circa fi.C.vt in pos.leg.ꝛ notatur in.l.dudum.C.de contrahen.emp.ꝛ in.l.si ita quis.§.ea lege.ff.de verb.obli.de statuto prohibente forensem acquirere.voluit Pe.de anch.in consi.cxxiiij.incip.pro isto tpe.Bal.in consi.ccclvij.incip.nulla mulier.i.volu.fm vltimā impressionem.Et dixi in.i.arti.prin.ꝛ patet ex his que dicā infra in.vij.arti.princ.in.iiij.q.circa quā qōnem premissam redeundo ad propositū posset annecti alia questio:an in successionibus sit attendēdus locus originis defuncti:ꝛ ius ibi vigens:an vero locus in quo mortuus est is de cuius successione agitur:an vero locus adite hereditatis:an vero locus statuti ꝛ vbi bona sunt sita:quā examinabo.j.in.viij.arti.prin.in.xxiiij.q.ꝛ hic solū tractabo:an femine forenses excludanť per tale statutū a bonis sitis intra territorium statuentium presupposito ꝙ attendendum sit ius ibi vigens:in qua qōne dicendū puto ꝙ aut statutū expresse declarat quas feminas velit excludere:

velit excludere: sicut facit statutū Astense qḋ excludit femi-
nas q̄ sunt de districtu iurisdictione vel virtute asten. ⁊ tunc
alie forenses non excludentur: arg. l. si extraneus. ff. de ꝯdi.
ob cau. ⁊ l. si cum dotem in prin. ff. solu. ma. ⁊ l. maritus. C.
de procu. ⁊ l. cū pretor in prin. ff. de iudi. Et si expresse statu
tum excluderet forenses ⁊ alios nō. vel excluderet tam forē-
ses q̄ non: res esset clara. l. ille aut ille. §. cū in verbis. ff. de
leg. iij. ⁊ pro predictis facit qḋ voluit Bald. in consil. ccxv.
incip. queritur verum. iij. volu. fm penultimam stampam: q
statutum excludens a successione mulierem: que sit de terra
massi non trahatur ad aliam forensem (Facit notabilis do-
ctrina Bar. in repe. l. de quibus pe. col. ff. de legi. vbi dicit:
tunc nō attendi q si parratio excludēdi forēsem: vult Bar.
in repe. l. j. in. vj. col. versi. mihi autē videtur. C. de sum. tri.
qḋ aūt si sint originarij alibi habitātes dicet. j. in fi. hui⁹. q.)
Aut vero statutū simpliciter loquitur: ⁊ tunc aut masculus
de cuius cōmodo agitur: ⁊ femina de cuius exclusione tra-
ctatur sunt ambo forenses: ⁊ eo casu cū masculi de quorū cō-
modo tractatur non subeant munera loci in quo viget statu
tum: nec quo ad onera sub dispositione statutorū includant:
nō debent gaudere beneficijs ⁊ fauoribus statutorū: ⁊ multo
magis hoc procedit vbi soli masculi essent forenses: ita colli
git ex verbis Bar. in trac. repit. in. j. q. v. prin. ⁊ vult Pau.
de ca. in. l. oēs populi in fi. cōmen. ff. de iusti. ⁊ iure in lectura
padua. Ange. in consi. lxxiij. fm meā impressionem incipi. q
dicta actio. Roma. in cōsil. ccxxiiij. incip. ista captura vbi ad
hoc allegant plura iura. Fiunt. n. municipalia iura in fauorē
subditorū non forensium. l. j. ⁊ in epistola liquet. C. de sum.
tri. ⁊ fide catholi. ⁊ l. j. ff. de legi. ⁊ l. imperialis. C. de nup. ⁊
hoc voluit Gui. de suza. in q̄onibus suis statutorū in. q. inci.
sed pone q statutum non tenet: ⁊ in. q incip. questio talis est
Bono. conuenit ⁊c. Ubi vult q statutum non cōprehēdat
forēsem: nec quo ad hoc vt ei prosit: nec quo ad hoc vt ei no-
ceat: de cuius dicti veritate ꝯtinget infra dicere in hac ea. q.
Idem pulchre voluit in terminis Bal. in cōsil. cccclx. incip.
Joānes de albingana in prima parte fm vltimam stampam:
vbi dubitat de recepto in ciuem seu ad plenissimā ciuilitatē:
an statutum illi psit vt feminā excludat quā de iure cōmuni
non posset excludere: facit qḋ vult ipse Bal. in. l. si non spe-
ciali. C. de testa. ⁊ qḋ notat Signo. in. q. incip. statuto ciuita-
tis inserta inter eius consilia numero. clxvij. in ante pe. colū.
versi. preterea. (Facit etiā quod dixit in aut. ⁊ omo. iij. colū.
versi. venio ad personā iudicta. C. ne fil. pro patre: vbi dat re
gulam q illi qui non sunt sub protectione loci: ⁊ incole qui
munera ibi non subeunt non gaudent beneficijs loci: q2 non
sunt pars illius corporis hoc est reipu. cuius contēplatione
emanauit beneficiū.) Si vero masculus non est forensis sed
tantūmodo femina que vellet succedere: tunc varie fuerunt
opiniones: ⁊ fm Bar. in. d. l. cunctos populos in vlti. q. vij.
prin. versi. sed posset dubitari. Est aduertendū qualiter sint
verba statuti vel cōsuetudinis concepta: an in rem: an in per
sonam. Si in rem puta q bona nō deuoluantur ad feminas
sine qḋ ad masculos deuoluantur: vel exemplificando prout
exemplificat Bar. vbi. s. in cōsuetudine anglie que vult pri-
mogenitos tantū succedere ⁊ q bona deueniāt ad primoge
nitum: femine etiā forenses excluduntur per text. in simili in
l. rescripto. §. fi. ff. de mu. ⁊ ho. cū ibi notatis per gl. ⁊ Bart.
⁊ in. l. iubemus nullā: ⁊ in. l. placet. C. de sac. san. eccl. facit. l.
⁊ aa in totū. C. de edifi. priua. ⁊ qḋ notat Inno. Jo. an. in no-
uel. Panor. ⁊ Cano. in. c. postulasti de fo. cōpe. Jmol. in. c.
ad olim in fi. cōmen. de cleri. cōiuga. (Licet enim statutū non
possit afficere personam pp̄ter rem que est in territorio sta-
tuentium: pōt tamen afficere rem ipsam. d. l. rescripto. §. fi.
cum iuribus. s. allegatis: facit qḋ dixit Bar. in. d. l. cunctos
populos in. iiij. q. v. prin.) Si autē verba concipiant in psonā
puta q femine nō succedant extantibus masculis: tunc quia
afficitur persona mulieris ⁊ inhabilitatur femina forensis:
cuius persona nō est subiecta iurisdictioni statuentium non
excluditur. d. l. rescripto. §. fi. ⁊ l. libertis. §. sola. ff. ad muni.
⁊ qḋ notant Inno. ⁊ Cano. in. d. c. postulasti cum concor. s.
allegatis: ⁊ ad hoc vt inspiciatur: an dispositio sit in rem vel
in personā concepta. facit. ff. de contrahen. emp. l. fi. in fi. Et
predictā distinctionē sequit Fran. de ramp. in ꝯsi. suo incip.
statuto ferrariensi posito in volumine consiliorū Calde. sub
rubrica de testa. numero. xxxiij. alīs. xxxiij. quē refert ⁊ sequit
Alex. in consil. xliiij. incipiē. videtur prima facie. v. volu. vbi

allegat Jmol. in terminis in. c. qḋ clericis de fo. compe. qui
dicit se ita consuluisse. ⁊ notata ibidem p Anto. de but. dum
dicit filiā monacham non cōprehendi: eo q2 non est de iuris-
dictione: de qua. q. j. dicā. ⁊ fuit originaliter distinctio Pe.
prout refert Cy. in. d. l. cunctos populos: ⁊ Alex. in consilio
preallegato: idem etiā voluit Pau. de ca. in consil. cxxxiij.
incip. circa primū quesitum in volu. antiquorū consiliorū fm
primā impressionē: ⁊ Marti. de laude in tractatu de primo-
genitura in. vij. col. versi. quero si statutū sit in anglia cū seq.
Adducens ad hoc qḋ ponderanda sunt verba statuti: an lo-
quantur in rem: an in personam. l. aut qui aliter. §. fi. ff. qḋ vi
aut clam. Idem dixit Pau. de ca. in consi. xxxij. incipi. circa
primū in volu. antiquorū consiliorum fm vltimā stampam: sed
Pe. de anch. in repe. c. canonū statuta in. xj. q. prin. in. xij.
charta versi. sed remanet forte dubiū: ⁊ in versi. est tamē du-
bium non facit vim de predicta distinctione. An statutū lo-
quatur in rem: an in personā licet videatur dubitare: an forē-
sis sub tali statuto cōprehendatur (⁊ qḋ referat: an statutum
loquatur in rem vel personā: vide Bal. in. l. ij. pp̄e fi. cōmē.
ff. de legi. inferentē ad statutū prohibens peti a principalib⁹
debitoribus cōmunis: an habeat locū in fideiussoribus. Et
dicit Bal. in. l. oēs populi ante pe. col. ff. de iusti. ⁊ iur. q sta
tutum ipersonaliter loquēs in delictis cōprehendit omnes
personas ⁊ mandatorem: non tm̄ facientem. Et dicit Bal.
ibi in seq. seu pe. col. versi. sed nunquid: q si statutū loquitur
in rem cōprehendit etiā personam fictā: puta si dicat q de-
bitum non petitum. j. annum amplius peti nō possit: secus si
in personā loquatur. puta si quis non petierit debitū. j. annū
amplius petere non possit: q2 non comprehendet ciuitatem
vel villam aut hereditatē iacentem. Item refert an statutū
de turbata possessione loquatur in rē vel in personā: vt per
Bar. in. l. j. §. nō aūt. ff. si quis testa. li. esse ius. fue. in fi. cōmē.
Item ad effectum vt comprehendat clericum vel forensem:
refert an statutū loquatur in rem vel personā: vt per Jmol.
in. c. qḋ clericis. iij. col. de foro cōpe. Simile dicimus de sta-
tuto inducente prescriptionē erga debitum non petitum: q2
refert an loquatur in personā vel rem: vt p Pau. de ca. in. l.
sequitur. §. si viam. ff. de vsucapi. Et Modernos in. l. nemo
pōt. ff. de lega. j. Simile videm⁹ in instātia prefixa a statuto:
q2 refert an verba dirigātur iudici: an sint in rem: vt p Bar.
⁊ alios in. l. properandū in prin. C. de iudi. Itē refert an pro
hibitio. l. vel statuti prohibentis cōtrahi sit in rem vel per-
sonam: vt actus possit iuramento firmari fm Bar. in aut. sa-
cramenta puberū. ij. col. C. si aduer. vendi. ⁊ in. l. si quid pro
eo. v. casu. ff. de fideius. qḋ reprobat Jmol. in. c. cū contingat
iij. arti. prin. de iureiur. vbi etiā Panor. ⁊. d. Jas. in. d. aut.
sacramenta puberū in fi. cōmen.) Idem nō. Pet. de ancha.
in predicta. q. xij. in. xiij. charta versic. quero iuxta predicta
magis audacter loquendo concludit cōmunem opi. esse vt
tale statutum cōprehendat forensem siue loquatur in rem
siue in personā: ⁊ loquit in terminis statuti tuderti indispo-
nentis q mater nō possit succedere filio nisi in octaua parte:
⁊ dicit q mulier de vrbe veteri in matrimonio copulata tuderti
⁊ mortuo viro relicto ex ea filio masculo ad naturale domi-
cilium ⁊ locū originis reuersa: ita vt quo ad locum tuderti
esset forensis nō posset illi filio defuncto succedere in bonis
que habuit tuderti nisi in octaua parte iuxta dispositionem
dicti statuti tudertini. subdens cōmunem opi. esse vt in suc-
cessione intestati attendantur statuta loci vbi site sunt res
quasi tacita alienatio sit per dictū statutum in matrem pro-
hibita preterq̄ in octaua parte arg. l. codicil. §. pe. ff. de leg.
ij. ⁊ ita dicit cōsuluisse Bal. in cōsil. incip. in nomine dñi ⁊c.
punctus talis est q̄uis Bar. vt ipse dicit: voluerit fieri dif-
ferentiam: an statutum loquatur in rem vel in personam qḋ
consilium Bal. nō inueni: ⁊ illud etiā se non inuenisse dixit
Alex. in. d. l. cunctos populos in apostillis ad Bar. circa il-
lam vltimā. q. vij. prin. Predictam opi. q nō sit facienda ta
lis distinctio: ⁊ q statutū liget forenses in bonis sitis in ter-
ritorio statuentium: sequitur Bal. in. d. l. cunctos populos
versi. venio ad secundū. s. ad successionem intestati in. xj. col.
q2 nō agitur de persona sed de acquisitione. Ideo dꝫ inspici
locus rerum acquirendarū: ⁊ hec opinio apud antiquos fuit
cōmunis cum qua transiuerunt Jaco. de ranē. Dy. Gui. de
cuneo. ⁊ Cy. in. d. l. cunctos populos. pro qua facit qḋ voluit
Bar. in. l. relegatorū. §. interdicere. ff. de interdi. ⁊ releg. vbi
voluit statutum factū ad cōmodum illorū qui sunt de populo
statuentium

statuentium valere ꝛ porrigere effectū suū cōtra extraneos:
seu forenses:etiā si ipsius statuti effectus redundet in penaꝫ
ipsoꝝ extraneorum per.l.mercatores.C.de cōmer.ꝛ merca.
ꝛ.l.fi.in fi.ff.de decre.ab ordi.fac.qđ dictum sequit Pau.in
d.c.postulasti.iij.col.de foro cōpe.(Et Corneus cōsi.cxlvij.
incip.constat.nj.volu.ij.col.dicens ꝙ est cōmunis opi.)Sic
ergo ꝛ in casu nostro cū hoc statutum fiat fauore masculoꝝ:
ꝛ in publicā vtilitatem cedat:lꝫ concernat odium forensium
tenere deberet:sed quidam Doct.cuius dicta referuntur in
dicto consi.xxxiij.inserto in volumine consilioꝝ Calde.sub
rubrica de testa.cuius verba refert ꝛ sequit Alex.in.d.cōsi.
xliiij.ꝛ idē Alex.i ꝯsi.xvj.icipi.viso tıtulo q̃nto.j.col.j.vol.
Sub dubio tñ forte aliter locutus fuit.Dicit enim ꝙ dispo-
sitio statutoꝝ predictorum priuatiua directo relata ad per-
sonam:si priuet a bonis cōprehendit non subditum.qꝛ tunc
statutū cōsiderat solum effectū acquisitionis qui oritur intra
territorium statuentiū:de quo potuerunt statuentes dispo-
nere:ꝛ ꝙ statutum bene pōt non subditū excludere ab acqui-
sitione bonoꝝ in suo territorio sitoꝝ.l.certa forma.C.đ iure
fis.lib.x.ꝛ.C.de cōmer.ꝛ merca.quasi per totum.Si autem
statutū excluderet ab hereditate:tunc fm eum subest dubiū
difficile:ꝗ dixit ꝙ si assumimus hereditatē pro bonis prout
assumit gl.in.l.j.§.fi.ff.de re.diui.ꝛ in.l.iij.in prin.ff.de bo.
pos.Idem dicendum esset qđ quādo priuat a bonis:sed si as-
sumpserimus hereditatem pro quoddā intellectuali seu pro
quoddā iure qđ appellatur successio in vniuersum ius qđ vo-
catur hereditas.l.nihil aliud.ff.de verb.sig.ꝛ.l.hereditas.
ff.de acqui.re.do.ꝛ.l.mortuo.ff.de fideius.qđ quidem ius est
illud qđ per aditionem acquirimus:quo quesito representa-
mus personā defuncti sicut ipsa hereditas primo ꝛ ante adi-
tionem representabat:ꝛ tūc quia tale ius intellectuale non
clauditur loco:ita ꝙ de eo tanq̄ de re existente intra terri-
torium iudicare nō possumus:non pōt statutum disponere
nisi in preiudiciū subiecti:vt patet ad sensum fm eum:qꝛ cuꝫ
persona nō est subiecta pariter:nō est ius intellectuale qđ in
eo loco nō est.l.gaius.ff.de lega.ij.l.vxoꝛ.§.legauerat.ff.de
lega.iij.Iura enim incorporalia vbiq̄ sunt.l.fi.C.de p̄scrip.
long.temp.ꝛ fm eum in dubio talia verba loquentia de he-
reditate essent capiēda prout hereditas est qđ intellectuale
per iura predicta:nisi consuetudo aliter se haberet que esset
probanda.l.labeo.ff.de sup.leg.Uel nisi talia verba essent
prolata ab ideotis.Naꝫ lꝫ verba prolata a legis cōditoribus
seu a iure peritis:intelligant fm interpretationeꝫ legalem.
Si tñ proferantur ab ideotis:intelligunt fm ꝙ in ideotam
cadunt.l.ꝙ si nepotes:ꝛ qđ ibi notant Glo.ꝛ Doc.ff.de te.
tutel.ꝛ.l.j.C.de cōtrah.ꝛ cōmit.stipu.Idem dicit prefatus
doctor vbi statutū priuaret a successione:qꝛ successio ꝛ here-
ditas sunt sinonima.d.l.nihil aliud:ꝛ.l.hereditas.ff.de re.
iur.ꝛ sunt eadem natura ꝛ substantia:vnde dꝫ esse idem ef-
fectus:vt statutū in vno intelligatur statutum in alio fm Dy.
in regula sine possessione de regu.iur.in.vj.Et ita dicit pre-
fatus doctor se intelligere nō.per Bar.als per Iac.but.in
d.l.cunctos populos:ꝛ p Io.an.in addi.spec.in tit.de istru.
edi.§.cōpendiose versi.quid si cōsuetudine alicuius loci.Et
aperte sentit prefatus doc.ꝙ etiā si statutum loqueretur in
rem nō comprehenderet forensem qñ loqueretur de heredi-
tate vel successione:dum vult ꝙ qꝛ sunt quid intellectuale ꝛ
cōsequenter non possunt dici esse intra territoriū statuentiū
non possint statuentes disponere nisi in preiudiciū persone
subdite:cuius cōtrarium voluit Bar.in.d.l.cunctos popu-
los in.vij.q.circa finem.s̄.allegata.Et dum dicit ꝙ quādo
statutum loquitur in personā:ꝛ de bonis non aūt de heredi-
tate cōprehendit forensem:etiā dicit contra theoricā Bar.
ꝛ doct.in loco.s̄.allegato.¶ Sed pro opinione ꝙ forenses
nullatenus cōprehendantur sub talibus statutis:siue statutū
loquatur in rem siue in personā:facit qꝛ quem sortiri forū in
aliquo loco:ꝛ legibus:ꝛ statutis eius subijci a pari p̄cedunt:
vt notat Glo.viij.distin.c.que cōtra mores:ꝛ in.c.illas.xj.
distin.Et Doc.in rubrica de cōsue.ꝛ Io.calde.plene in di-
spu.incip.quidā florentinus:sed femina forensis nō sortitur
forū:maxime ante acquisitionē bonoꝝ ꝛ hereditatis in loco
vbi sunt sita bona:ergo legibus ꝛ statutis illius loci nō subij-
citur:facit ad idem qđ determinat Gui.de suza.in q̄ōnibus
statu.q.incipi.sed pone ꝙ statutum non tenet:vbi concludit
statutū nunq̄ cōprehendere forensem quo ad hoc vt nocere
possit.d.l.cunctos populos.(Et propterea Pau.de ca.in
consi.cccl xxvij.incip.presupposito.ij.volu.Dixit ꝙ statutū
de dote lucranda nō habet locū in preiudiciū filioꝝ alterius
matrimonij qui nō subsint statuto.)Et p hoc dicit Gui.ꝙ
etiā statutum non cōprehendit forensem ad hoc vt ei prosit:
arg.l.fi.C.de fru.ꝛ lit.expē.ꝛ.l.pe.in fi.C.cōmu.de leg.l.in
sacris.C.de proxi.sacro.scri.lib.xij.qꝛ iniquuꝫ esset quē ha-
bere cōmoduꝫ ex statuto ex quo lesionē habere nō cōpellit:
arg.l.j.§.pro secundo in fi.C.de cadu.tollē.cū alijs iuribus
per eū allegatis.Et dicit idem Guido in alia.q.statu.incip.
questio talis est bonoñ.cōuentus post Uber.de bob.statutū
debere semper ita interpretari ꝛ arctari ꝙ extraneus siue fo-
rensis nō cōtineatur allegat.l.j.§.fi.ff.ꝙ quisꝗ iur.ꝛ.d.c.illas
xij.distin.ꝛ.c.cū venissent de eo qui mit.in pos.causa rei ser.
Ad idem facit qđ dixit Bal.in repe.l.de q̄bus versi.quarto
queritur an cōsuetudo.ff.de legi.vbi dixit ꝙ cōsuetudo ime-
diate cōpulsiua vel prohibitiua aut penalis nō extendit ad
forensem:sed mediante aliquo facto vel delicto per ipsum
forensem in territorio perpetrato forensis bene ligatetur:
qꝛ faciendo vel delinquēdo videt se subijcere statuto vel cō-
suetudini.allegat.§.qꝛ vero verisimile in aut.de non alie.ꝛ
qđ notatur in spec.in tit.de cōsti.§.j.versi.ꝛ nō.ꝛ per Inno.
ꝛ Io.an.in rubrica de consue.Ad idem facit ꝙ dixit Spec.
in tit.de sen.prola.§.qualiter versi.Item pone quidā flan-
drensis:ꝛ Bar.in.d.l.cunctos populos in.iiij.q.iij.prin.Et
ibidem Bal.in versi.nunc ecōtra de inhabilitate:ꝛ in versi.
dixi de statutis permissionis quoꝝ opinio est cōmunis:vbi
volunt ꝙ si statutū disponit impediendo personam:puta qꝛ
statutū diceret ꝙ vir non possit instituere vxorem:si forensis
testetur in loco statuti ꝛ vxorē instituat:valebit institutio per
l.j.in fi.ꝛ.l.etiā cum glo.ff.de tut.ꝛ cura.da.ab his:ꝛ qꝛ op-
poni posset ꝙ predicta decisio non loquit:quando forensis
haberet bona in loco statuti:respōdet ex his que dixit Pe.
de ancha.in repe.d.c.canonū statuta in.xij.q.prin.versi.quo
vltertus circa ista statuta permissiua allegando Bal.ita te-
nere ꝙ statutū habilitans vel inhabilitans personā alicuius
non videt habilitare vel inhabilitare forensem etiaꝫ quo ad
bona sita in territorio statuentiū:qꝛ bona veniunt potius ac-
cessorie ad personam vbicūq̄ sita sint ꝛ nō persona ad bona:
vt dixit Cy.in.l.j.C.vbi pe.tu.Et cōsequenter rōne bonoꝝ
non fundatur iurisdictio statuendi in forensem.d.l.libertus.
§.sola.ff.ad muni.ꝛ.l.rescripto.§.fi.cum concor.ad hoc.s̄.
allegatis.Et notat Inno.in.c.pastoralis de priuilegi.Ad
idem facit qđ notat Oldra.in consi.ccxlviij.incip.p̄supposita
cōsuetudine in scđo articulo illius cōsilij.(Sequit Corneus
consil.xciij.incipiē.circa in scđo dubio.ij.col.ij.volu.Quis
aliter dicat in.d.consi.cxlvij.incip.constat.ij.colū.iij.volu.)
Ad idem facit etiaꝫ qđ dixit Cy.in.l.j.in fi.cōmen.C.que sit
long.consue.post Iaco.de are.ꝛ Oldra.quē refert Albert.
de rosa.in.d.l.cunctos populos in.vij.col.versi.ex predictis
colligunt quidā.volentes ꝙ si Bonoñ.habeat prediū in ter-
ritorio Imoleñ.ꝛ Imole fiat statutum ꝙ nullus possit extra-
here granum de districtu Imole.tale statutum non cōpre-
hendat nec liget Bononieñ.forēsem.l.munerum.§.p̄terea.
ff.de mu.ꝛ ho.iuncta.l.j.ff.ad muni.per que iura:ita dispu-
tando tenuit Iaco.de are.prout dicit Flori.in.l.si penden-
tes.§.si quid cloacarij.ff.de vsufruc.cum qua sñia videt tran-
sire Alex.in consilio.s̄.allegato.xliiij.facit ad idem qđ dixit
Bal.in rubrica.C.qui accu.non pos.vlti.col.ver.sed quero
an vigore istius statuti.vbi dixit ꝙ statutū disponens ꝙ qui-
libet admittatur ad accusandum de aliquo facto seu delicto:
si eo casu de iure cōmuni non sit permissum accusare:puta qꝛ
de iure cōmuni non sit delictum vel publicum crimen:tale
statutuꝫ non includit forensem volentem accusare beneficio
illius statuti:qꝛ statuta non sunt leges publicorum iudicioꝝ
sed priuatoꝝ in suo populo tantū.vnde accusatio popularis
per legem municipalem forensibus non datur:argu.l.si non
speciali.C.de testa.ꝛ ꝙ nō excludatur forensis:tenuit do.Si-
guo.de bouio.in dispu.incipi.statuto ciuitatis Mediolani
insertam et eius cōsilia numero.clxvij.ꝛ Pet.de ancha.in
consi.clxviij.incip.visis puncto in fi.dicens hoc maxime ve-
rum esse si verba statuti concipiantur in personā.¶ In hoc
difficili teneremus illam opi.ꝙ talia statuta ligent feminas fo-
renses volentes succedere extantibus masculis ciuibus:ita
vt femine excludantur non habita illa distinctione:an statu-
tum loquitur in rem vel in personam:quā opinionem dixit
Pe.de anch.prout retuli fuisse cōmunem:ꝛ quā cōmuniter

secuti

secuti fuerūt Doc. antiqui. & moueor per iura & fundamēta supra allegata: dum referrem doctores qui eam tenuerūt: & maxime q: prout dicit Cy. in. d. l. cūctos populos in fi. Ista statuta ac talis cōsuetudo directe & indirecte disponunt de bonis qualitercūq; verba sint concepta: & prout dixi. s. post Bal. & Pe. de ancha. & notatur in illo consi. xxxiiij. inserto in volumine consilior. Calde. sub rubrica de testa. Ipsa statuta disponunt in effectu de acquisitione bonor. que cōsistunt in territorio statuentium qualitercūq; verba sint cōcepta. & inde non mirum si debēt ligare forenses quo ad ipsam dispositionem que est proprius effectus eorum. facit in argu. tex. in. l. j. §. fi. ff. de interdi. vbi dicit q; lz interdicta sint in rem scripta: tamen q: eor effectus & ius est in personā. Propterea q: persona obligatur ad id qd concernit interdictū dicuntur personalia: sic ergo & ecōtra in casu nostro lz persona mulieris afficiatur dū a successione excluditur: tamen q: effectus est in rem & respicit bona iudicabimus de talibus statutis ac si essent in rem scripta. Facit in argu. d. l. seruo legato. §. si testatori. ff. de lega. j. & l. cū pater. §. donationis. ff. de lega. ij. & c. tanta de excess. prela. Hinc dixit Jo. an. in addi. spec. in tit. de consti. §. j. versi. pone ergo. q; statutū prohibens extrahi granum extra territoriū ligat forenses: q: licet non possit ligare personā. l. nec. C. qui. da. tu. pos. & l. ius dādi. ff. de tut. & cura. da. ab his: & d. l. cunctos populos: & l. j. §. fi. C. de ro. co. ꝯfir. & l. j. C. de colo. pal. & l. rescripto. §. fi. ff. de mu. & ho. Tamen pōt ligare rem. l. an in totū. C. de edifi. priua. & l. pupillo. ff. de tuto. & cura. datis ab his: & l. ij. C. de execu. tuto. & l. cum vnus. §. his qui. ff. de bo. au. iu. pos. Ad idem facit qd dixit Pau. de ca. in. d. l. inter debitorem. ff. de pactis: dum voluit q; lz ratione rerum non possit collecta que afficit personam imponi forensibus. d. l. rescripto. §. fi. cū3 ibi notatis: & d. l. libertus. §. sola cum concor. s. allegatis. Tamen valebit impositio si in effectu nō afficiat personam sed rem: puta q; nisi soluatur fructus seu res ipsa capi possit: & ita intelligit ipsa iura. Et ita dicit de cōsuetudine seruari: qd etiaz voluit Bal. in. l. etiā in vltima col. C. de execu. rei iudi. Et ita limitatur. d. l. rescripto. §. fi. & d. §. sola: que iura ēt limitat Bal. in. l. j. in. vj. col. C. de sen. que pro eo quod interest: vt nō procedant quādo statutum obligaret ad collectam personā forensis possidentis predium in territorio statuentiū propter aliqd suum factum: vt si diceret omnes qui colunt vel coli faciunt in territorio soluant collectam: q: tunc valeret statutū etiā in forenses: sicut valet statutum q; omnes ingredientes portam soluant aliquid. nam ex eo q; colūt vel semināt quasi contrahere videntur. Et statutum pōt inducere quasi cōtractus incognitos: argu. l. omnem. ff. de iudi. Facit qd dixi. s. post Bal. in. l. de qbus. x. col. versi. quarto quero. ff. de legi. Et ad hoc q; non sit facienda differentia: an statutū loquatur in rem vel in personam. facit qd volunt But. Joā. de ligna. Imol. & Panor. in. c. cū cōtingat de iureiur. Saly. & Fulg. in aut. sacramenta puberū. C. si aduer. vēdi. Cuma. & Pau. de ca. in. l. si quis pro eo. ff. de fideius. & alibi sepe doc. legēdo & consulendo volentes q; siue statutum prohibens contrahi loquēdo in rem siue in personā non trahatur ad actus iuratos reprehēsa opinione Bar. in. d. l. si quis pro eo in. iij. col. versi. tertio dixi. qui distinguebat: an statutum loqueretur in rem vel in personam.

¶ Ad contraria respondet & primo ad. l. si. ff. de cōtrahen. emp. & ad nō. in. l. iij. §. opus maxime per Bar. ff. de alie. iu. mu. cau. fa. & in. l. si. ff. de ope. no. nun. cū cōcor. ibi signatis. q; ibi de persona obliganda & non re expresse agebatur: & in illa materia est dare effectū differentē. s. in obligatione que pōt esse realis & personalis: sed in pposito secus est: & dicere q; statutum prohibendo feminas succedere nō velit disponere de rebus sed de personis: est absurdū & effectus est indiuisibilis. iccirco non est talis differentia facienda quomodo verba concipiantur. Ad. d. l. rescripto. §. fi. & ad. d. §. sola. pz responsio ex predictis: q: ibi persona non res afficiebatur. & ex predictis etiā patet responsio. Ad. d. l. nut qui aliter. §. fi. & qd ibi notat Bar. & Bal. in. l. adeo. ff. de iurisdi. om. iudi. & q: per hoc q; verba sint in rem vel factū scripta non desinit quominus de personis dispositū esse censeatur: nec etiam obstat qd notat Bart. in. l. pretor. §. si plures. ff. de sepul. vio. & in. l. j. §. ne aūt in fi. cōmen. ff. si quis te. lib. esse ius fue. vbi ad alios effectus fit differentia: an verba legis sint in rem vel in personā concepta: q: solutio colligitur ex predictis: & patet alibi multotiens q; nō sit talis differentia facienda. maxime in. l. gaiun. ff. de annu. leg. & in. l. j. & ij. ff. ad velleia. quas leges ponderat Jo. de imol. in. d. c. cū contingat in. lxvij. col. versi. non obmitto. Ad illud qd dicebatur de statuto prohibente extrahi granum extra territoriū statuentium: vt non cōprehendat forensem ibi habentes predia: respondet q; verior opinio videt esse in cōtrarium prout dixit Alberi. lz loquatur sub dubio forte in. d. l. cunctos populos in. vij. colū. versi. ex predictis colligunt quidam Jo. an. in addi. spec. in tit. de consti. §. j. versi. pono ergo: vbi declarando & sequēdo verba Specu. idem in terminis nostris tenentis dicit q; hoc casu statutū non ligat personā sed rem: allegat. l. j. C. que sit long. cōsue. & l. an in totum. C. de edifi. priua. Idem voluit Ray. de forli. in addi. ad Cy. reprehēdendo ipsum Cy. in. d. l. j. C. que sit long. consue. Idem voluit Floria. in. l. si pēdentes. §. si quid cloacarij. ff. de vsufru. lz soleat distingui in illo qui emit frumentum extra territorium & portat per territorium in quo adest statutum ad alium locū: an dicatur cōtrauenire statuto vt p Jaco. de are. Cy. & Ray. in. l. si quis post hec. C. de edifi. pri. & Pe. de ancha. & Imol. in. c. j. de cleri. coniuga. Ange. & Pau. de cast. in. l. certa. §. sed & si quis. ff. de lega. j. cū concor. de quibus ibi per Alex. & in cōsi. lxx. vj. incip. visa inquisitione quarto vol. & Firmi. in tract. gabel in viij. parte prin. in princi. & do. Bapti. de scō Seue. in repe. d. l. cunctos populos circa. ij. q. j. prin. ibi tacte per Bar. in quibus locis docto. cōmuniter concludunt ligari illum qui alibi emit frumentū quando statutum vetat transitum alias secus. Item in dicto statuto adest alia ratio hoc suadens: q: sicut quis delinquendo facit contra statutū & subijcit se iurisdictioni statuentium: ita extrahendo vel transeundo: vt per Cy. in. d. l. si quis post hec: & p Bal. in. d. l. de quibus. x. col. versi. quarto querit: & qd solet notari in aut. qua in prouincia. C. vbi de cri. agi. oportet: facit qd notat Albe. l primum parte statu. q. xv. & in scda parte. q. j. & pro dicta sententia solet allegari tex. in. d. §. si quid cloacarij: qui dum indistincte loquitur in quolibet possessore: videtur loqui etiam de forense q̄uis contrarium tenentes dicant illum non loqui de forense.

¶ Ad illud autem qd dicebatur statuta loci in quo sunt res non ligare forenses etiā ratione ipsor. bonorum: & q: bona sequuntur personam & illi adherent: respondet q; contrarium patet ex predictis: cum ipsa bona affici possint per statutum: vt predixi & probat in. d. §. si vero quis: & in. l. forma. §. agrū. ff. de censi. & in. l. j. C. de muli. & in quo loco lib. x. & in. l. iurisperitos. §. cum oriundus. ff. de excu. tu. iunctis notatis per Bar. in. d. l. pupillo. ff. de tuto. & cura. da. ab his: & qd notat Nellus in tractatu hūi in tertia parte secundi temporis in lxxj. q. in fi. Illa autem distinctio q; sit aduertendū: an statutum prohibeat mulierem ab hereditate vel successione: an vero a bonis eo q: nomen hereditatis vel successionis cū sit quid intellectuale loco non clauditur: nō placet: q: licet esse possit quid intellectuale: tamen cōprehensa sub eo sunt de territorio vt latius patebit ex his que dicam. j. in. viij. arti. princ. in. xxiiij. q. vbi tangam: an talia statuta cōprehendant incorporalia & nomina debitor. ad reliqua patet de se responsio. (Et si queramus econtra: an statuta ligent subditum extra territorium vt q; mulier non possit testari sine cōsensu viri: & contingat illā testari sine dicto consensu extra territorium. Et queratur: an testamentum sit nullum saltem quo ad bona sita in territorio statuentiū3 non est materia nostra: sed late examinatur in. l. cunctos populos. C. de sum. tri. per Bart. & alios: & multa dicit Corneus consil. cc xl j. incip. de duobus ij. volu.) Et q: dixi masculos forenses nō gaudere beneficio talis statuti: esset videndum qui dicantur forenses: & Bal. in d. l. de quibus versi. quarto quero. s. allegato: remittit se ad tex. in. §. si vero in aut. de questo. col. vj. Et an comitatenses & illi qui sunt de castro seu villa existente intra territoriū & districtum loci statuentium dicantur ciues vel forenses notat Alberi. in rubrica. C. que sit long. cōsue. in vlti. charta versi. sed an cōsuetudo ciuitatis: vbi dixit istos cōprehendi sub statuto per nō. in. l. ex ea causa. ff. de postu. Facit. l. insule. ff. de iudi. & l. qui ex vico. iunctis notatis p Bar. in. l. j. ff. ad muni. l. j. ff. de vsufruc. l. diuus. ff. de tut. & cura. da. ab his. l. nulli in fi. C. de epis. & cle. Bar. in. l. j. §. cū3 vrbem. ff. de offi. pfec. vrb. & plenius in. l. ij. in. xxxvj. colū. C. que sit long. consuetu. (Et Corneus consi. cc xiij. incip. circa in prin. ij. volu.) Pet. de anch. in consi. cc xiiij. incip. pro isto patre: vbi loquitur de medico conducto

medico ɔducto seu salariato do. Tho. doctius. & do. Bap. post eum in repe. d. l. cunctos populos in. xxiij. charta. Ubi idem dicunt in rectoribus ciuitatum & ecclesiarũ stipendiariis & conductis in locu durante officio: & scholaribus lz sint forenses per nõ. per Bar. l. d. l. j. & in. l. municipes. §. fi. ff. ad muni. Et plenius per Bar. in trac. represa. in. j. & v. q. v. pri. & in. iij. q. prin. versi. ad tertiũ cum tribus seq. De quo materia & an incole vel qui ex forma statuti habẽtur pro ciuibus cõprehendantur sub talibus statutis: & an vbi est dubium: an quis sit forensis vel ciuis: & generaliter quis dicat forensis: habetur per glo. in. c. ij. in versi. eiusdẽ de rescrip. in. vj. & in c. statutum. §. cum vero eo. ti. Bal. in rubrica. C. q accu. non pos. & in. c. j. de for. fidel. & in. l. cunctos populos in lectu. in x. col. versi. circa que quero. Pe. de ancha. in consi. incipiẽ. questio que vertitur inter ser Paulũ. Pau. de ca. in consi. cxciij. in vltima col. Pano. in. c. conquestus in prin. de foro cõpe. cum concor. adductis per Ange. in tractatu malefi. in verbo de Bononia. Et ibidem p do. Augu. in addi. Nellus in tractatu banni in. lxvj. q. secunde partis secũdi temporis: & p do. Fely. in. c. rodulphus versi. secunda conclusio: & ver. quarta conclusio: & per discursum de rescrip. & in. c. quoniam in. j. & ij. col. de offi. ordi. (Et dixit Bal. in aut. qua in prouincia. C. vbi de cri. agi. op. q non dicit forensis qui subest eidẽ foro: inferens ad homines subditos castro episcopatus: vt non teneant ad gabellam vigore statuti disponentis q forenses teneant. Ex quo infertur q si statutum alicuius ville subdite ciuitati disponat q mater forensis nõ succedat filio: bene succedet mater que est de alia villa subdita dicte ciuitati: q: nõ dicit forensis: vt p Corneum consi. cxlvij. incip. pro decisione iij. volu. qd est intelligendum qñ ambe ville sunt de eodem territorio: & in territorio ciuitatis iuxta. l. pupillus. §. territoriũ. ff. de verb. sig. vt est in territorio nostre ciuitatis Ast: in quo sunt vndecim ville que nõ habẽt ꝓprios fines: & sunt imediate sub iurisdictione potestatis seu pretoris nostri. Secus aũt esset in villis dominoꝝ vassallorum & capitaneorum nostri astensis que sunt plures: & in notabili quantitate: & hubent propriũ & separatum territorium separatum a territorio ciuitatis: & propriam ac separatam iurisdictionẽ: & ꝓprios ac separatos iudices: nec sub iurisdictione pretoris astensis: lz preses ac gubernator ciuitatis illis presit: ita q sint sub gubernatio. Nam ille qui est de vna ex dictis villis: est in alia forensis: quando non concurrit origo vel domicilium cũ vt. ꝰ. apparet quis possit esse ciuis vel incola duorum locorum. l. assumptio. §. iuris cum concor. ff. ad muni. An autẽ licentiatus a ciuitate rebellis vel bãnitus desinat esse ciuis: tradit Bal. in aut. & omnino. iij. colũ. versi. de ꝑsona iudicis. C. ne filius pro patre: & in. l. voluntas. iij. col. C. de fideicõmis. & Nellus in trac. bãni in. cccci. q. prime partis scdi temporis.)

Et si statutum dicat q forensis nõ succedat mulier originaria de loco nupta extra territoriuz: nihilominus succedet per nõ. per Bart. in. l. fi. §. item rescripserunt. ff. ad municip. Sequitur Modernus bono. in trac. dot. in vltima parte. q. lxx. incip. quid si in loco: licet do. Signo. de homo. in dispu. sua. clxvij. incip. Statuto ciuitatis Mediolani inserta in suis consilijs teneat istam mulierem appellari debere forensem. Et propterea non excludi per statutum loci originis disponens simpliciter feminas extantibus agnatis non posse descendentibus succedere a bonis ibi sitis & male p ea que late dicta sunt hac ea. q. (Et contra Signo. consuluit Corneus consil. ccij. incip. circa presentem. ij. volu ij. & v. col.) Et pro veritate huius decisionis videri potest: qd dixit Bal. & Moderni in rubrica. ff. sol. ma. Et Pau. de ca. in. l. rei iudicate. §. j. ff. eo. ti. & in consil. cxcv. incipien. posset quis dicere Cy. & Bal. & Ange. in. l. ij. C. de iurisdi. om. iudi. post glo. in. l. origine. C. de mune. & ori. lib. x. Bal. in. l. cum quedam puella. ff. eo. ti. in prin. Et ibi late do. Alex. cuz concor. allegatis per eum iunctis nõ. per Bal. in consi. ccclvij. incip. nulla mulier in. ij. col. in fi. primo volu. fm vltimam impressionẽ: vbi etiam tangit: an dicatur exterus qui habet domicilium in aliqua ciuitate. (Et Maria. consil. xx. in. iiij. colũ. iunctis his que dicã infra in. viij. articulo prin. xxiiij. q. penul. col. Et q originarius nulla bona possidens licet alibi habitet: possit succedere: q: ex hoc obligat se ad onera: videatur Sozi. l rubr. ff. solu. matri. v. col. versi. dicebam. Nã ligatur statutis Corneus consil. ccij. ij. volu. late.) Ecõtra autem si statutum excludat illas que sunt de loco Mutij: an cõprehendent ibi nupte. Bal. in dicto consi. ccxv. incip. queritur vtrum in. iij. volu. fm penultimã stampam sensit q non: quasi statutũ ponderet originẽ: nisi vlterius progrediat loquendo de ibi stantibus & habitantib⁹. Sed veritas patet ex his que tradunt in locis predictis. & maxime ex tex. & notatis in. d. §. item rescripserunt. Quid aũt de viduis & transeuntibus ad secundũ matrimoniũ: & de cõcubinis ac viduis inhoneste viuẽtibus. De quo territorio censeant: tradit Alex. in. d. l. penul. in. ij. & fi. col. ff. de iurisdi. om. iudi. An aũt dicat forensis que tempore delate successionis non est forensis: sed tempore testamenti: videatur. Bar. in. l. fi. ff. de regu. cato. Bal. in. l. cum fin. C. de lega. Pau. de ca. in. l. cetera. ff. de lega. j. & in cõsi. cccxl. primo volu. fm primã impressionem: & Alex. in consil. xl. vltimo col. j. vol. Et alibi dicam: facit qd dicam. j. eo. arti. in. iiij. mẽbro in. vj. & xx. q. (Quid aũt si adsit statutũ in aliqua ciuitate: puta papien. q maritus non possit legare vxori quo ad proprietatẽ: an si quis mutet domicilium in loco vbi non sit tale statutũ poterit legare Saly. in. l. j. in. v. colũ. vel iiij. C. de sum. tri. & fide catho. tenuit q sic vbi dicit se ita consuluisse & obtinuisse: q: attendi debet statutum domicilij qd quis habet tempore mortis: sed Roma. aliter tenuit in ɔsi. xxxix. incip. in proposita. q. notabilis viri: & Alberi. in. d. l. j. quos sequit ibi dñs preceptor meus in. xv. col. eo q: attendi debet domicilium loci originis: vt ibi per eum. Quod puto intelligendum nisi legaret de bonis sitis extra territorium loci originis per ea que latissime dicã infra in. viij. articulo prin. in. xxiiij. q. in prin. Et per notata per Ang. in. l. exigere dotem. ff. de iudi. dum vult non attendi domicilium viri in lucro dotis quando bona remanserunt in ciuitate vxoris: de qua materia etiã tradit Fely. in. c. j. in. iij. & v. col. de sponsa. ante penul. col. vbi ẽt tradit de eo qui hz plura domicilia.)

Secundo quero: an talia statuta per laicos condita ligent personas ecclesiasticas. Et primo est videnduz quando expresse loquuntur in eis: & eas excludunt quo casu Bart. in. l. fi. C. de pactis: distinxit q aut statutum disponit ꝑ talia verba per que comprehendit personam ecclesiasticam antequã fiat & sit ecclesiastica: puta si statutum dicat q ingrediens monasterium vel si quis intret monasterium: non succedat vel sit priuatus iure succedendi: & tunc tale statutũ ligabit personam ecclesiasticam: & valebit quia non disponit circa clericum sed circa laicum. Nã ingrediens monasteriuz ingreditur laicus sicut viuens moritur. Glo. in. l. qui duos. ff. de mo. testa. Si vero statutum confert verba sua in tẽpus quo quis iam est ingressus monasteriuz vel factus clericus: & sic disponat de iam ingresso puta si dicat si quis ingressus fuerit monasterium: tunc non valet statutum quia nõ potest clerico auferre ius suum: & esset contra libertatem ecclesie: & hoc modo intelligit Bar. auten. cassa. C. de sacrosan. eccle. & l. deo nobis. Ubi Pau. de cast. C. de epis. & cleri. & §. sed hoc presenti in auten. de sanctis. epis. allegat ad hoc in arg. l. stichus seruus. ff. de ma. testa. fact. l. prima. & l. qd sponse. C. de dona. ante nup. Nec obstat fm eum ad primum membrum aut. nisi rogati. C. ad trebel. quia ibi rogatur & grauat: si monasterium ingreditur lz in proposito lucrum aufertur: non autem in sibi quesito iure grauatur: & facit quod dixit Bal. in. l. ipsis. C. vt in pos. lega. Ubi voluit non valere statutum q filie ingresse monasterium pater non possit relinquere nisi certuz quid: tanquã hoc statutum sit religioni contrarium per. d. l. deo nobis in vltima col. motus per eadem fundamenta: maxime per. d. l. stichus in ratione sui: & per. l. aretusa. ff. de sta. ho. & quod notatur insti. de his qui sunt sui vel ali. iur. in prin. in questione de puncto: de qua per Bar. in. l. si post mortem in princ. ff. de lega. primo: subdit Bal. q similem distinctionem: facit Innocẽ. in. c. preterea requisisti de appella. Nec est verum fm eum q hoc statutum disponens de ingrediente sit contra libertatem ecclesie: quia ex quo principale est permissum: scilicet prouidere de conseruatione domus & agnationis: illud quod venit incidenter & secundario non intelligetur prohibitum. argumentum in. l. prima. ff. de aucto. tut. Et institu. de testamen. §. legatarius: sed alie solutiones sunt sustentabiliores: quia fm istam valere deberet statutum disponens etiam de ingressa: cuius contrarium voluit ipse Bal. & non est verum q non sit contra ecclesiasticaz libertatem: vt infra dicam. predictam opinionem. Sequitur Pe. de anch. in repe. c. canonum statuta in. xj. q. prin. versi. ad idem queritur in. xxxvj. col. fm stampã

meam de cõsi. Sed idẽ Bal. in. d. l. fi. C. de pac. secutus est Bar. cum modificatione. Dicit enim ꝙ si statutũ loquat de ingrediente siue conferat effectum dispositionis in tempus quo persona exclusa nondũ est ecclesiastica valebit preterꝗ̃ in legitima: qꝛ illa non defertur vt lucrum sed vt debitum. vt est glo. ⁊ ibi notat in. l. ij. C. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ in eo videt cessare fundamentũ Bar. qui dicit predictam decisionem procedere ex eo: qꝛ non agitur de iure aliquo quesito ꝑdendo: ⁊ adducit Bal. aliud fundamentũ ad validitatez huius statuti: vt id quod posset pater facere testando possit idẽ superior facere statuendo: sed hoc vltimum fundamentum non placet: qꝛ eo attento valeret statutũ disponens etiaz in ingressio: cuius contrarium ipse voluit: prout est veritas: vt infra dicam. Panor. autem in. d. c. qđ clericis in. ix. colũ. de foro compe. post Anto. de but. ibi refert Jaco. but. in. d. l. deo nobis dubitasse circa statutum excludens ingressam monasterium a successione: ne foret contra libertatem ecclesiasticam. Et dicit se noluisse aliter decidere cũ questio penderet de facto: ⁊ concludit ꝙ tale statutũ non valet: etiam si conferat verba in tempus quo persona exclusa nondũ est ecclesiastica: eo qꝛ est contemplatiue vite retractiuũ seu impeditiuũ. §. sꝫ hoc ꝑsenti in aut. de san. epis. ⁊ qđ in simili notat p Bar. in aut. nisi rogati. C. ad trebel. ⁊ plene p. e. Panor. in. c. in presentia: vbi etiã Moderni de proba. qđ limitat: nisi in omnem euentuz filia femina excludenda esset a statutaria dispositione extantibus masculis: puta si diceret statutum extantibus masculis filia femina non succedat. etiam si monasterium ingrederetur: tunc enim cum in omnem euentuz foret excludenda tale statutum non impedit religionis ingressum. Et ideo valere debet attento etiaz ꝙ afficit ipsam personã anteꝗ̃ monasterium vel religionem ingrediat per supradicta. Et idẽ dicit Panor. esse in quibuscũqꝫ statutis inhabilitantibus aliquẽ ad successionem ex certa causa: per notata p Lap. allegatione. cviij. als. cj. incip. in ciuitate flo. Et ita dicit fuisse cõsultum p Pe. de anch. ⁊ Anto. de but. qđ etiã ibi attestatur idẽ Anto. de but. ⁊ ista opinio est cõis: vt attestat do. Bapti. de sancto Seue. in repe. l. oẽs populi in. xlvij. colũ. in fi. do. Fely. in. d. c. ecclesia sancte Marie in xxx. col. cum seq. versi. sexto quero de cõsti. ⁊ dñs preceptor meus dñs Jason in. l. fi. C. de pac. qui adducunt plures auctoritates ad hoc: ⁊ maxime solẽne in hac materia consiliuz domini Pau. de ca. in consil. cccxxix. fm ordinem meum ꝙ incipit primũ dubium versi. superest tertium dubiũ in volu. antiquoꝝ consiliorum fm primam stampam: vbi adducit ad hoc ꝙ ex quo filie per tale statutuz redderentur timidiores ad ingrediendum monasterium vel sumenduz habitum religionis dicitur contra ecclesiasticam libertatem: arg. l. j. §. que honorande. ff. qua. re. act. nõ da. ⁊ qꝛ facit tales ꝑsonas deterioris condictionis propter assumptionem habitus religionis ⁊ ingressum monasterij ꝗ̃ forent. si manerent in seculo ⁊ seculares: qđ esse nõ debet. d. l. deo nobis: ⁊ si dicitur statutum esse contra ecclesiasticã libertatem: qñ aufert priuilegia ecclesiasticis personis a principe indulta: per quã ablationem efficiuntur deterioris condictionis fm Innoc. in. c. nouerint de sen. excõ. ⁊ Legistas in aut. cassa. C. de sac. san. eccle. Multo magis hoc esse debet qñ aufert eis beneficium iuris cõmunis: ⁊ qꝛ talis priuatio infertur in actũ quẽ subsecuturus est statim ingressus ⁊ assumptio religionis. proinde habenda videt ac si post ingressum confereretur: ⁊ sic tanꝗ̃ factum in fraudem canonice sanctionis valere non debet. d. c. ecclesia sancte Marie: ⁊. c. que in ecclesiarum de consti. ⁊ c. fi. de reb. eccle. non alie. ⁊. l. si venditi in fi. ff. de priui. credi. ⁊ dicta aut. cassa: ⁊ aut. Item nulla cõmunitas. C. de epis. ⁊ cleri. ⁊. c. graue de sen. excõ. cum concord. ibidem allegatis. Idem tenet ipse Pau. in. l. si quis id quod. ff. de iurisd. om. iudi. Et Ange. in disputatione sua incipiente nobilis quidã genere in ver. ad vnum tamen diligenter in antepenul. col. Matbesil. in notabili. cl. Gemi. post Imol. l. c. qui tutu in. iiij. col. de pac. in. vj. Roma. in. l. stipulatio. hoc modo cõcepta. versi. circa illud vero exemplum in. iiij. col. ⁊ ibidem Imol. ⁊ post eos Alex. in penul. col. ff. de verb. obliga. Panor. in repe. d. c. ecclesia sancte Marie in. xv. colũ. versi. circa istum casum: ⁊ in fi. col. Et Nico. de vbal. i tractatu de suc. ab inte. in vltima parte circa prin. Ange. in. d. l. fi. C. de pac. Dicens de hoc esse casum in. d. l. deo nobis recte intelligendo: dum sibi quis non põt inhabilitari a iure anteꝗ̃ ingrediatur religionem: ⁊ dum hꝫ solam voluntatez ingrediendi. Et sequit ibidem Fulgo. ea rõne: qꝛ verba statuti debent intelligi fm tempus quo suã efficaciam consequunt. l. in delictis. §. si extraneus. ff. de noxa. Sed eo tẽpore quo defert hereditas de qua p statutũ disponit: reperitur hereditas delata. ergo ⁊c. qđ fundamentum adducetur. j. in oppositum. Idem voluit Bal. in. l. oẽs populi in. ix. col. ff. de iusti. ⁊ iur. ⁊ Matbesil. in notabili. cclvj. Pe. de anch. in cõsil. cvij. incipi. in paucis verbis. Et satis ample hoc cõprobat do. Lauren. in repe. §. ceterum in. xv. col. cuz seq. Insti. de leg. agna. suc. ꝗ̃uis do. Jo. campe. in trac. dot. in. v. arti. prin. in. xxxij. q. videat dubitasse de hac decisione: dum transit cuz ea sub dubio forte. De veritate aũt predicte limitationis date p Panor. videbuntur que dicam. j. prox. versi. nunc ⁊ scđo. (Et ita debet intelligi quod in hoc passu firmat pro cõmuni opi. Mart. ꝯsil. lxxxj. incip. in presenti. ij. col. in fi. Dũ dicit ꝙ statutum specifice loquens de monialibus ꝙ nõ succedant extantib⁹ masculis indistincte non valet fm opi. cõmuniter approbatam: quã etiam firmat Sozi. cõsil. ccxlj. incip. circa. ij. col. j. vol.)

¶ Ubi aũt femina anteꝗ̃ factum esset statutum fuisset persona ecclesiastica: res est clara vt non comprehendat sub tali statuto: qꝛ statutum nunꝗ̃ potuit extendere vires ad eã cuz ab initio conditi statuti non esset de sua iurisdictione: vt per Jaco. but. ⁊ Bal. in. d. l. deo nobis. Anto. de butr. Imol. ⁊ Panor. in. d. c. qđ clericis: ⁊ Pau. de ca. in cõsil. ꝑallegato: ⁊ Panor. in consil. cxj. incip. in causa Catherine in scđo dubio. ij. vol. Ubi hoc dicit esse verum: etiã si statutum disponeret ꝙ trahreet ad casus preteritos presentes vel futuros. Et hoc non hꝫ dubium per predicta: ⁊ notata p Bar. in. d. l. fi. ⁊ facit qđ notat Jo. an. in regula sine culpa de regu. iur. in. vj. ⁊ Text. in. d. l. deo nobis. c. cum. M. ferrariensis: ⁊. c. ecclesia sancte Marie de consti. ⁊. c. bene quidẽ. xvj. dist. cuz simili. Et plenius de tali materia dicere continget. j. h. eo. arti. in. iij. membro in. q. Ex his patet ꝙ stante statuto quod monaci non succedant: etiã monaci facti post statutum nõ ligabuntur statuto: vt innuit Bal. lꝫ non bene firmet in. l. oẽs populi in. viij. col. versi. sed quid si statutũ diceret. ff. de iusti. ⁊ iure. Itẽ ex predictis patet non valere statutum ꝙ filie ingresse monasterium nihil possit relinqui per patrez fm do. Bapti. in loco. s. allegato: allegat Bal. in. l. in ipsis. C. vt in pos. leg. ⁊ Pe. de anch. in repe. c. canonum statuta de ꝯsti. in. xj. arti. prin. dixi hac. ea. q. in. j. col. in fi.

Nunc Et scđo videndũ restat: an talia statuta exclusiua feminarum cõprehendant personas ecclesiasticas: qñ generaliter ⁊ indistincte loquuntur ⁊ nullam de personis ecclesiasticis mentionẽ faciunt: vt qꝛ simpliciter dicant ꝙ extantibus masculis femine nõ succedant: ⁊ tunc etiã sunt opiniones sed magis vera ⁊ cõmunis est snia ꝙ femine que tẽpore cõditi statuti nõ erant ecclesiastice: sed facte sunt postmodũ per tale statutum a successione propter masculos excludantur: qꝛ tunc cessat ratio per quã videantur timidiores reddi ad ingrediendũ religionem: vt declarat Panor. in. d. c. ꝙ clericis in. ix. col. post Lap. in. d. allegatione. cviij. Et ibidem Anto. de but. qui dicit se ita consuluisse cũ Pe. de anch. Et ibidem etiã Imol. ⁊ Pau. de ca. plene ꝑsequit ⁊ cõfirmat in. d. cõsi. cccxxix. (Et Maria. late. d. cõsil. lxxxj. penul. col. ⁊ fi. ⁊ Sozi. in. d. ꝯsi. ccxlj. ij. col. j. vol.) ⁊ sequitur Marti. de lau. in trac. de primoge. in. viij. col. versi. pulchrũ dubium: ⁊ Alex. si bene ponderent verba sua in consi. xliiij. incip. videt prima facie in. iiij. col. ver. ⁊ sic manifeste. v. vol. ⁊ do. Signo. de homo. in cõsi. vj. incip. titius in infantilis in fi. licet moueat alia rõne minus bona: ⁊ que sibiipsi implicat contrarietatẽ si bene videatur. Idem tenet do. Fely. in. d. c. ecclesia scẽ Marie in. xxxj. col. versi. sexto ꝗ̃ro: post Panor. ibi in fi. col. de ꝯsti. vbi allegat quandã decisionẽ rote q̃ hoc non dicit: sꝫ loquit in terminis qñ ꝯsuetudo excluderet iam ingressum monasteriũ: ⁊ do. Lau. in repe. d. §. ceterũ in. xv. col. cũ seq. Insti. de legi. agna. suc. pro hoc opinione facit illud qđ post longã distin. firmat Jo. and. in mercu. in regula predicta sine culpa. de regu. iur. in. vj. Dum vult ꝙ statutuz vel consuetudo excludens secũdogenitũ a successione regni existente primo: excludat ipsum secundogenitũ etiã factũ clericum eo qꝛ ante clericatum statutũ cepit in eo habere vires quod sequuntur But. Panor. ⁊ Imol. in. d. c. ecclesia sancte Marie: vbi etiam do. Fely. in antepe. charta de ꝯsti. ad idẽ facit qđ tenet Bar. in. l. rescripto. §. fi. ff. de mu. ⁊ ho. ⁊ in l. fi. C.

l.si.C.de eccle.tri.⁊ in.l.placet:vbi plene per dn̄m preceptorē meum do.Jas.C.de sacrosan.eccle.Bal.in.d.c.que in ecclesiarum in.iii.col.de consti.Pe.de ancha.in consil.cclxviii. incip.habet statutum cōmunis pistorii:⁊ Alge.in 9si.xxiiij. incip.ecclesia tenetur ad munera cum concordan.traditis p dn̄m Preceptorem meum in.d.l.placet:⁊ do.Fely.in.d.c. ecclesia sancte Marie in.xxviii.col.cum sequē.versi.quinto quero:vbi volunt q ecclesia non potest subijci ad collectas per statutum laicorū pro prediis iam quesitis:licet secus in querendis faciendo omnia predia tributaria:q2 transibunt in ecclesiam cum illo onere. Predictam conclusionem limitat Bal.in.l. cunctos populos in repeti.quem refert ⁊ sequitur ibi do.Bapti.de sancto Seve.in penult.charta.C.de sum. trini.⁊ fide catho.procedere vbi verba statuti forent in rem concepta:puta q hereditas deveniat ad masculos vbi extiterint:⁊ non ad feminas vel equipolenter. Secus autē si verba dirigerentur in personam:puta q existentibus masculis femine non succedant:q2 tunc persona que reperitur ecclesiastica cum non sit subiecta statuentibus nō potest per eam excludi: que limitatio ⁊ differentia non videtur procedere per ea que dixi in precedenti questione.dum conclusi per talia statuta excludi feminas forenses: sive loquantur in rem: sive in personam:⁊ teneo cōtra Bar.Bal.⁊ sequaces talem differentiam esse verbalem. Unde tenendum puto predictā conclusionem sine predicta limitatione: Cuius contraria opinio sit iuribus ⁊ auctoritatibus fulcita. Nam Bal.in consil. cccxxx.incip.quidā Lellus de fulgineo in.iiij.volu.sm pen. stampam posito in consi.lv.sm vltimam stampā tertio vol. tenet q per tale statutum non excludatur monialis per tex. in.u.l.deo nobis.⁊ Cuma.hoc idem voluit in consi.lxxxiiij. incip.presupposito casu in vltimis verbis per notata in aut. cassa.C.de sacrosan.eccle.⁊ per Innocē.in.d.c.noverint de senten.excōmu.in quam sententiam inclinat Pe.de anch. in dicto consilio.cvij.incip.in paucis verbis.motus illo fortiori fundamento:quod vt credo possit pro hac parte allegari:scilicet q q2 non potuissent statuentes excludere expresse mulierem ecclesiasticā per supradicta.⁊ tanq̄ non sit de sua iurisdictione:vt in.c.decernimus.de iudi.⁊.c.cū laicus de reb.eccle.non alie.⁊.c.cum causa de iureiuran.Non potest nec videtur statutum ipsas sub generalitate includere.arg. c.in generali.de regu.iur.in.vj.facit.l.q̄q̄.ff.de ritu nup.⁊ l.lucius.§.penul.ad muni.⁊.l.j.§.hinius rei.Et quod ibi notatur in glo.in ver.argumentum triplex.ff.de offi.eius cui man.est iurisdi.⁊ quod notat Bar.in.l.si quis sub conditione.ff.de condi.insti.Dum notat statutū generaliter loquēs non trahi ad illicita:nec in dubio videntur statuentes disponere in non subditum.c.a nobis de sen.excō.⁊.c.ij.de cōsti. in.vj.⁊ habetur in.d.l.cunctos populos.Nec videtur velle disponere de eis impossibilibus.d.c.a nobis de sen.excō.c. tua de deci.c.ecclesia.vt lit.pen.c.si.de consti.in.vj.Bar.in l.si quis sub condictione.ff.de condi.insti.Bald.in.l.si.§.in cōputatione.C.de iure delibe.⁊.l.omnes populi.ff.de iusti. ⁊ iure.Hostien.Bu.⁊ alij in.c.quod clericis de fo.compe. Panor.in.c.cū venissent de eo qui mit.in pos.causa rei ser. Et iccirco Saly.in dicta aut.cassa in penul.⁊ vlti.col.versi. ex his infertur:aperto ore cōcludit feminas religiosas per tale statutum non excludi:q2 non refert:an in specie:an verbis generalibus aliquid exprimatur.l.lucius.ff.de vulga.⁊ pupil.⁊.l.precibus.C.de impu.⁊ ali.substi.⁊.l.in testamēto C.de testa.mili.⁊ sm eum eadem ratio esse debet q specialiter excludantur vel per verba generalia:subdit fuisse in facti cōtingentia cum statuto caveret q extantibus agnatis vsq ad sm gradum:cognati licet sint intra illum gradum nō succederent:q clericus in sacris constitutus non foret exclusus: ⁊ ita fuisse determinatū per valentissimos doctores in persona episcopi tunc imolensis:q̄uis sm eum aliter dicendum foret si factus fuisset clericus post mortem eius de cuius successione ageretur:q2 clericatus superveniens ius alteri quesitum tollere non potest.l.nec avus.C.de emanci.lib.l.ij.§. si quis a principe.ff.ne quid in loco pub.cum concor.p eum allegatis:⁊ merito dn̄s Fran.de are.in.d.c.quod clericis in si.cōmen.dubitavit in similibus terminis de predicta cōclusione quā feci:motus illo fundamento:q2 si attenditur qualitas excludēdi a successione que inest tempore quo defertur successio:vt traditur in.l.si cognatis.ff.de reb.dub.quo tempore mulieres ecclesiastice habent qualitatem propter quā non ligantur statuto laicorum:consequenter a successione excludi non debeant:q2 cum queritur de iure concernente psonā:attendi debet qualitas persone coherens.c.porro de privileg.⁊.c.j.de iurepatro.in.vj.Nec videt̄ verum q dicat̄ statutum afficere personā anteq̄ fiat ecclesiastica ⁊ a successione excludere:cū talis exclusio fieri nō possit anteq̄ hereditas deferat̄:sicut nec pōt prius hēditas repudiari.l.qui superstitis.ff.de acqui.here.⁊ privatio psupponit habitū.l.decē cum similibus.ff.de verb.obli.Itē ista exclusio fit ppter alterius inclusionem:vt p Bar.in.l.ij.§.videndū.ff.ad tertul. Et dicā.j.in penul.arti.prin.sz masculi quorū contēplatione femine excluduntur non possunt dici inclusi anteq̄ successio sit delata:cum viventis nō sit hereditas.d.l.qui superstitis cū concor.ibi signatis nisi spe:⁊ destinatione:que spes ⁊ destinatio nō habent causam de preterito sm Bar.in.l.in pōt ff.de acqui.here.nec prius q̄ hereditas deferatur de psone condictione inspicitur.l.non oportet.ff.de lega.ij.⁊.l.intervenit.ff.de leg.prestan.contra tabu.⁊ propterea sm Areti. predicta conclusio per me facta de iuris subtilitate nō procederet.Sed istis non obstantibus adhuc puto predictam conclusionem tenendam:⁊ esse pro ea magis cōmunem opi. ⁊ maxime ex eo quod dicitur de primogenito qui ex statuto vel consuetudine in successione prefertur:vt excludat secūdo genitum etiā clericum sm magis cōmunem opi.prout etiā dicit do.Fran.are.vbi.s.⁊ ad fundamenta.s.proxime in cōtrarium relata responderi potest ex his que dixit Pau.de ca.in cōsil.cccxxix.in penul.col.versi.sed generaliter:cuius dicta tacito auctore refert ⁊ sequitur dn̄s Lauren.in loco.s. allegato:q in loco vbi est tale statutum censetur sublatum ⁊ abolitū ius cōmune quod pariformiter masculis ⁊ feminis defert successionem:ita q ius succedendi quo ad tales personas ex toto efficiatur municipale.l.ius civile.ff.de iusti.⁊ iure.Et consequenter non potest dici hereditas feminis devolui nisi de iure municipali:vt in.l.j.ff.vt ex leg.sena.ve. consul.bo.pos.de.Et sicut habens potestatem succedendi a iure cōmuni limitatam:ingreditur religionem cum illa potentia succedendi:⁊ satis sibi est q per ingressum nō fiat deterioris cōdictionis.d.l.deo nobis:⁊ argumentū in.l.gaius in si.ff.de ma.⁊ quod notatur in aut.ingressi.C.de sacrosan. eccle.de illo qui habebat emphiteosim vel vsumfructum:⁊ in.c.nuper de dona.inter vir.⁊ vxo.Ita habens potestatem succedēdi a iure municipali limitatā:ingredi dz religionem cū illa qualitate:arg.l.statius.§.cornelio.ff.de iure fisci.⁊.l. peto.§.prediū.ff.de lega.ij.alr sequeret̄ si fieret lex imperialis faciens differentiā in modo succedendi inter masculos ⁊ feminas:put facit statutū:q per illam nō excluderent̄ nec ligarent̄ psone:postea facte ecclesiastice qd est absurdū sm eos: sz possit ad hoc rn̄deri q ius civile nō tollit nisi quo ad psonas in quas habent potestatē statuentes cū eius sit tollere cuius est condere.l.iij.ff.de re iudi.sed quo ad clericos non possent statuētes aliqd pīudiciale cōdere.d.c.ecclesia sancte Marie:⁊.d.c.que in ecclesiarū cum concor.s.allegatis:ergo quo ad eos ius cōmune remanebit incorreptum.Nec obstat qd dicit̄ de lege imperiali:q2 illa bene ligat clericos nisi de eis expresse loquatur.c.j.de ope.no.nun.⁊.c.si in adiutoriū.x.dist.⁊ plene habet̄ in.d.c.ecclesia sancte Marie:maxime per Modernos aliter cōcludentes in statuto q̄ in lege imperiali.vnde sm Calde.in dispu.incip.statuto civitatis in vltima col.quē sequitur dn̄s Fely.l.d.c.ecclesia sancte Marie in antepen.charta in.xv.q.dici pōt q clericatus vel religio superveniens non se extendunt ad casus qui suam virtutem ante clericatū sortiuntur:sicut patet in exemplo de primogenito cui a principio inest ius primogeniture qd sibi confert emolumentum successionis:⁊ cōsequenter idem dicimus in masculo qui femine ex forma statuti prefertur:q2 ratio sexus que hunc effectū producit adest illi a principio:sic dicimus q ius agendi ortū ante clericatum observat̄ in vtroq foro: vt patet in.c.cōstitutus de in integ.resti.⁊ ex notatis p Jo. an.⁊ Anto.de but.in.c.j.de oblig.ad ratio.⁊ p Bar.in.l.j. ff.de pemis:⁊ Bal.in.l.officiales.C.de epis.⁊ cle.cum cōcor. dum ibi traditur quod superveniens clericatus non impedit causam prius inchoatam coram iudice seculari:vbi autem actus habuisset initium ante clericatum: ⁊ consumaretur post clericatum:volunt Calderi.⁊ dominus Fely.secus esse.Ex quo inferunt ad statutum prohibens probari solutionem debiti per testes:si laicus post solutionem factus

clericus velit probare per testes: poterit qꝛ non ligatur tali statuto in decisoriis. vt traditur in. d. c. quod clericis de foro compe. nec dicimus statutum eo casu iniecisse vinculum ante clericatum ex eo qꝛ existens laicus cōtraxerit: qꝛ actus probationis iminet tempore clericatus: sequitur Pe. de anch. in regula ea q̄ in vlt. col. de reg. iur. ꝛ in. d. c. j. in. xiij. charta versi. accedat questio disputata de cōstit. ꝛ tercio Anto. de but. in disputatione sua incip. statuto municipali in decisiōe secundi dubij. versi. ad propositū nunc applicando cōcludit: ꝙ statutum inducens prescriptionem. x. annorū sup debito ex negligentia creditoris nō nocet clerico heredi creditoris contra quem creditorem non fuit finita prescriptio: lȝ fuisset incohata cum nō dicatur statutum in clericum iniecisse vinculum perfectum: ꝛ ibi dicit multa bona que in proposito ꝛ similibus casibus cōueniunt: prout etiā asserit dñs Fely. qui vlterius allegat dominos de rota in ti. de foro compe. deci. prima in antiquis. Sed dici pōt ꝙ adhuc ista responsio non sit tuta. ꝛ ꝙ ista iura ꝛ decisiones magis faciunt in opposituȝ: qꝛ vt dixi ante hereditatem delatam non fuit ius succedēdi: nisi in spe. ꝛ sic non fuit actus successionis perfectus: lȝ qualitas sexus a principio perfecte inesset. vnde pro hac conclusione melius facit. l. tribunus. §. j. ꝛ. l. ticius. ff. de testa. mili. vbi patet ꝙ testamentum factum iniatis solēniter a pagano: postea facto milite ex eo solo non sustinetur ꝙ factus sit miles: nec ex speciali priuilegio militibus concesso: quasi qualitas prior duret. ita ꝙ ipsum testamentū subijciatur regulis iuris cōmunis quibus ligabat̄ existens paganus ꝛ tempore testamenti: nisi cōstet de cōtraria mente ipsius militis cuius voluntas hȝ effectum noui testamenti. Sic ergo in ꝓposito qualitas que affuit a principio in muliere p superuenienteȝ religionē nō mutabit: nec ipsius qualitatis effect⁹. nec prodest cōtraria voluntas mulieris sicut in milite prodest: quia sexū mutare non pōt sicut miles voluntatem ꝛ testamentuȝ. Item facit qō dixi. l. ā. in prece. q. de statuto excludente feminas ꝙ liget forenses: qꝛ afficit bona. vnde cū ante ꝙ̄ persona sit facta ecclesiastica bona sint affecta: valebit quo ad eā statutum sint illā ligabit. d. l. rescripto. §. fi. ff. de mu. ꝛ ho. cum concor. ā. allegatis. nec per hoc fit grauamen vel iniuria ecclesie vel religioni: qꝛ in oēm euentum talis persona exclusa remansisset: etiaȝ si non fuisset facta ecclesiastica. (Et p̄dicta limitabat Soȝi. consil. cc. xli. incip. circa. primo volu. iij. col. cum quattuor seq. vt non procedant qñ per vnum statutum filie reperirent in succedendo melioris condictionis ꝙ̄ fiat de iure cōmuni: puta ꝙ mater nō possit in preiudicium filiaꝝ disponere nisi de vna quarta: Et postea fieret statutū ꝙ non subeuntes onera cōmunia non gaudeāt beneficio statutoꝝ. Nam fm Soȝi. tale fm statutum non excluderet monialem a beneficio illaꝝ trium quartaꝝ. de cui⁹ dicti veritate patet in lib. de legibus cōsti. ꝛ statutis in articulo quos ligent statuta. ꝛ de circa que condi possint. st. ꝛ statu.) Que autem dicantur psone ecclesiastice videantur pro nunc nō. p Panor. ꝛ alios in. c. ij. de foro compe. per Maria. in. c. j. eo. ti. ꝛ. c. vt lex. xxvij. q. j. ꝛ nō. in. c. quisquis: maxime per Archi. xvj. q. iij. ꝛ. §. iconomus: ꝛ. §. si quis autem in aut. de sancti epi. ꝛ Jo. an. in. c. sciant cuncti de elec. in. vj. Et an tonsoratus ab episcopo qui nō potuit: dicatur persona ecclesiastica: ꝛ gaudeat priuilegio clericoꝝ ac declinatoria fori: notat Cōpost. in. c. cū adeo de rescrip. facit. c. j. ꝛ. ij. ꝛ fi. cum ibi traditis de temp. ordi. ꝛ habui in facto. Que autē dicantur persone religiose: notant Jo. an. But. Panor. ꝛ scribētes in rubrica de regula. Moderni in. d. c. ecclesia sancte Marie in p̄n. cōmē. (Quid de clamidatis Maria. in cōsi. l. ꝛ Soȝi. ꝯsi. cc. xx. pe. col. ꝛ fi. j. vol. Reliqua in materia vide Ant. de but. in. c. fi. de vi. ꝛ hone. cler. Et Imol. in. d. c. qō clericis. iij. col. de fo. cōpe. ꝛ dñm Natam in suo tract. facto in hac materia.)

Tertio queritur: an talia statuta habeant locum inter iudeos ꝛ corū filios ꝛ filias: ꝛ sentio ꝙ iudei dicunt de consuetudine obseruari: vt in eorum hereditatibus succedant fm dispositionem. l. mosaice: que vt dixi in secundo articulo principali disponit ꝙ extantibus filijs masculis femine non succedant cuius verba ibi retuli: ꝛ vult filios preferri ceteris masculorū ratione: qꝛ non debet tolli nomen defuncti de familia eius: licet sint sole filie femine: quasi sufficiat defuncto sine filijs masculis habere feminas descēdentes per quas nomen ꝛ memoria ipsius defuncti cōseruetur: debent tamen fm illam. l. mosaicam nubere cum bonis in familia defuncti: vt habetur numeri. c. fi. vt bona in alienas familias non transeant: ꝛ stante hac cōsuetudine. Ista questio non haberet difficultatem: qꝛ staremus consuetudini. l. de quibus cum materia. ff. de legi. ꝛ. l. ij. C. que sit long. consue. ꝛ quod plene traditur ibi. ꝛ in. c. fi. extra. eo. titu. ꝛ dicitur in consil. ccc. xvj. in volumine nouorum consiliorum. Pau. de cast. quod cōsilium incipit instrumentuȝ diuisionis: ꝙ iudei habent ex consuetudine inter se vt masculus succedat exclusis feminis: ꝛ ꝙ nisi mulier vidua iuraret se nihil habere de bonis mariti: presumatur tantum subtraxisse quantum ascēdit dos sua: ita ꝙ de suis dotibus tunc disponere non possit.

¶ Qua consuetudine postposita adhuc dicenduȝ videretur ꝙ inter iudeos habeat locū dispositio supradicta legis mosaice: cum iudei non humanis sed diuinis constitutionibus subijciantur. c. omnia. xij. distin. ꝛ. c. si solus Christus cuȝ ibi traditis. viij. distin. ꝛ consequenter non ligabuntur tali statuto: qꝛ nec lex imperialis habet efficaciam contra prouisionem legis diuine. c. lex imperatorum: ꝛ. c. non licet. x. dist. ꝛ cle. ne romani de elec. ꝛ Doc. in. l. fi. C. si cōtra ius vel vtili. pu. Bar. in repe. l. omnes populi in. iij. q. princ. ff. de iusti. ꝛ iure. Cano. in. d. c. que in ecclesiarum: vbi late Moderni in prima ꝛ. ij. charta de consti. ꝛ Pe. de anch. in repe. d. c. canonum statuta eo. ti. cum concor. ad hoc facit qō nō. Inno. in. c. qō sup his de voto: vbi papa non vult iudeos in matrimonijs contrahendis vel dirimendis ligari lege canonica: sed permittit vt coruȝ ritibus ꝛ legibus vtantur. De his. n. qui foris sunt: nihil ad nos. c. gaudem⁹ de diuor. ꝛ. c. multe ij. q. j. pro qua iudeorum obseruantia quando non est a ciuili vel canonico iure reprobata. facit. c. iuxt iudei de iudeis ꝛ quod de eorum sinagoga dicitur in. c. cōsuluit: ꝛ. c. iudei eo. ti. ꝛ. l. dies sabbati. ꝛ. l. iudeos: ꝛ. l. si quem a contrario sensu. C. eo. ti. ꝛ. c. qui sincera. xlv. distin. Et videmus ꝙ Pilatus dixit iudeis tempore passionis domini nostri Jesu christi: ꝛ maxime Joannis. xix. c. accipite eum vos ꝛ fm legē vestram iudicate eum: qui Pilatus gerebat vices Augusti romani imperatoris in patria iudeorū: ꝛ sic Pilatus demonstrabat eorum particularem legem in non concernentibus preiudicium Cesaris fore iudeis seruandam: quod etiam asserebant ipsi iudei ad Pilatum dicentes: nos legem habemus: ꝛ fm legem debet mori: qꝛ filium Dei se fecit: in hoc sue legis obseruantiam demonstrantes. Quinimmo Deus mādauit: vt habetur numeri. c. xxvij. ā. allegato. ꝙ lex predicta tradita iudeis esset illis perpetua. pro quo facit qō nō. Archi. in. c. si quis suadente in. iij. col. in fi. xvij. q. iiij. dum voluit dispositionē illius ca. non ligare iudeos: qꝛ non ligant̄ constitutionibus ecclesiasticis fm eum. d. c. gaudem⁹: ꝛ qō notatur. xv. q. c. fi. ꝛ in. c. constituit in fi. eo. xvij. q. iiij. ꝛ ꝙ lex mosaica sit inter iudeos seruanda: ꝛ non leges nostre etiā in successionibus consuluit Jo. calde. in consi. xj. incipi. factum super quo consilium petitur: ꝛ in consi. x. incip. lex mosaica sub rubrica de consti. ꝛ in ꝯsi. ij. incip. consuetudo que hȝ sub rubrica de cōsue. ꝛ in consil. xxx. sub rub. de testa. cū quo videtur transire Alex. in. l. j. in. xj. col. ff. si cer. pe. Idē voluit Roma. in cōsil. clxiij. incip. premissum laudū circa fi. ꝛ dicit Flo. in. l. maximū vitium. C. de lib. prete. ꝙ ita fuit consultū per eum in hereditate cuiusdā iudei. que erat valoris. xxx. miliū ducatorum vna cū Fulg. Gasp. Calde. ꝛ Pe. de ancha. ꝛ Imol. Idem etiā volunt Moderni in. c. de infidelibus de cōsan. ꝛ affi. vbi respondent ad cōtraria iura subijcientia iudeos romanis legibus: vt pcedant in his que iudeis expresse prohibent: ꝛ secus esse in his in qbus lex ciuilis non derogat expresse corū legib⁹ ꝛ ritui. Hoc idē sequuntur do. Fely. in. c. iudei lo. ij. de iude. Et clarissimus dñs preceptor meus do. Jas. in. l. qui se patris in. v. col. C. vnde lib. ꝛ dixit Modernus bonon. l suo trac. dotis in vltima parte vlti. q. ita fuisse seruatū Mantue in arcta questione facta de anno. 1461. ꝛ ista opinione presupposita: stante statuto ꝙ masculi preferantur feminis in successionibus seruandum non esset statutum: nisi inter fratres ꝛ sorores vigore legis mosaice magis ꝙ̄ statuti predicti. (Facit quod dixit Corneus cōsilio. cl. secunda colum. versi. licet: ꝛ consilio. clxx. secundo volu.)

¶ Sed ꝙ talia statuta ligeat iudeos in specie: voluit Jo. de ana. cū quo transit ibi Fely. in. ij. col. in. d. c. iudei el. ij. circa fi. cōmen. de iudeis. motus qꝛ tale statutū reponit nos in dispositione legis mosaice: ꝛ iste redditus ad legem antiquaȝ est cōmendabilis. l. lege. xij. tabu. C. de legi. here. ꝛ qꝛ iudei dicuntur

dicunt de eodem corpore ipsius ciuitatis q̄uis nō dicantur
esse de corpore spirituali.l.christianos.C.de paga.rit.col.&
q turbis diuersorum hominū ciuitas fit magis popolosa in
aut.de questo.post prin.quem tex.dicit singularem Bal.in
c.i.de for.fide.& in rubrica.C.qui accu.non pos.ad hoc vt iu
dei dicant de populo:& istud magis animose tenet do.Lau.
in repe.d.§.ceterum:insti.de legi.agna.succes.in.iiij.col.cū
seq.motus q iura ciuilia sm eum debent inter iudeos ser-
uari:& consequenter statutum quod est in loco suo ius ciuile
d.l.omnes populi:&.§.ius autem ciuile:insti.de iure natu.
gen.& ciui.Et cum predicta sententia videtur transire Mo
dernus bonon.in dicto tractatu dot.in vltima parte.q.lvi.
incipi.an predictum statutum.Et q iudei ligentur dispositi-
tione iuris cōmunis & non.l.mosaica:facit q iudei habent
filios in potestate sm Bal.post Jaco.de rauē.& antiquos in
l.item in potestate cum seq.ff.de his qui sunt sui vel ali.iur.
& glo.in.c.iudeorum.xxviij.q.i.Gaspa.calde.in consilio.iij.
incip.an filij iudeorum sub rubrica de iude.Cardi.in cle.j.in
fi.cōmen.de iude.Panor.in.c.fi.de conuer.infi.Alexan.&
Are.in.l.multum interest.ff.de verb.obliga.vbi reprehen-
dunt Archi.qui aliter tenuit:in.c.qui sincera.xlv.distin.ex
quo infert Bal.vbi.s.q filij iudeorū sunt successibiles:di-
cens idem esse in quibuscunque infidelibus citra crimen:vt sunt
heretici & scismatici:ex quo infert Bal.etiam q non possunt
filij iudeorū testari sicut nec christiani.l.si filiusfa.ff.de testa.
insti.qui.non est permis.face.testa.in prin.ex quibus infert
Alex.in cons.lxxi.incipiē.ponderatis verbis.ij.volu.q filij
iudeorum sunt sui parentibus sicut & christiani.facit tex.in.l.
spadonem.§.iam tamen.ff.de excu.tuto.Dū ibi iudeus non
habet excusationem a tutella christiani sm cōmunem expo-
sitionem.Et dicit ibi Bal.q iudeus potest esse procurator
christiani in iudicio cōtra christianum.Et q iudei in huma-
nis actibus & nō diuinis nobiscum participant saluo iure su-
perioritatis.facit ad idem.l.generaliter.§.fi.ff.de deca.& qd
notat Bar.in.l.omnes.C.eo.titu.lib.x.q iudei cogi possint
ad ea munera & honores ad que christianus cogitur p iura:
dūmodo ex eo ad iudeorum superstitionem spectantia non
ledantur:licet hodie inter christianos honores habere non
possint.l.fi.C.de iude.&.c.ex speciali:&.c.cum sit cum ibi no
tatis eo.ti.& qd dicit Ange.post glo.in aut.iusiu.qd presta.
ab his q iudei non possint exercere officium in quo inuocan
dum sit nomen Christi:propter quod nec hodie pōt iudeus
esse tutor:vt per Bar.in rub.ff.de iusti.& iure.vbi dns pre-
ceptor meus multa dicit de iudeis.& generaliter in materia
proportionabili christianis & iudeis:lex est cōmunis vtrisque
sm Gemi.in.c.j.§.fi.in vltimis verbis de vsuris.in.vj.post
glo.in verbo censura.& Pau.de lea.& Jmol.in cle.j.eo.tit.
Jo.de ana.in.c.qd super.j.col.Et Lau.de rodul.in.c.con-
suluit in versi.cxlvj.& quod notatur in.c.post miserabilem:
&.c.quanto eo.ti.& in.c.ij.per Jo.an.eo.ti.in.vj.Ad predi-
cta facit.l.iudei sm q verba sonant.C.de iude.vbi dicit iu-
deos cōmuni romano iure vti.& tam de causis ad eorum fi-
dem & superstitionem spectantibus q̄ ad forum ac leges &
iura adire debere iudices christianos:& sic tam ad ea q̄ sunt
ordinis iudiciarij:dum dicit forum q̄ quo ad ea que concer
nunt decisionē:dum dicit leges & iura copula interposita:&
sic eorum ritus & superstitiones ad eorum fidem spectantes eis
preseruantur:& iuri cōmuni in ceteris subijciuntur.& illū tex.
ita intelligunt Alberi.& Bar.ibi:& Panor.in.c.fi.de con-
uer.infi.& Alex.in consi.lxxv.in.ij.col.in prin.v.volu.& q in
matrimonijs subijciantur legi ciuili est expressum in.c.nemo
iudeorum.C.de iude.Et per tex.in.d.l.iudei.dixit Pau.de
ca.in cōsi.cccxcv.incip.ad primum videtur in volumine no-
uorum consiliorum sm vltimam impressionē q iudei tenentur
testari sm solēnitatem iuris ciuilis non autem sm ritum eorum:
idem dicitur de causa intestati in consi.seq.Item iudei sub-
sunt legibus & canonibus in penalibus:& puniuntur per ec-
clesiam si cōtrafaciant sue legi morali als per iudices tēpo-
rales:vt notant Inno.& Jo.an.in.c.qd super de voto.tradit
per doc.in.d.c.post miserabilem:&.d.c.quanto de vsur.Jo.
an.in.d.c.gaudemus:& in.c.in archiepiscopatu de rap.& in
c.postulasti de iude.Et notat in.d.c.de infidelibus de con-
sangui.& affi.vnde videtur q in his que nō sunt de fide & su-
perstitione iudeorum subijciantur iudei legibus christianorum &
nō legi mosaice:& hoc sentit glo.in.c.ius quiritum.j.distin.
saltem in iudeis habitantibus sub Romano imperio:& vbi

romane leges seruant.& ipsorum superstitio non tolleratur:
in his que cedunt in opprobriū & contemptū fidei christiane:
vt est expressum in.l.iudeos quosdā.C.de iude.notatur.in.c.
q super eo.ti.& in.d.c.gaudemus:qui iudei a christianis ex
humanitate tollerant:vt in.c.& si iudeos de iude.& in.d.c.
qui sincera:& pulchre p Oldra.in consi.lxxxvij.incip.querit
an princeps.(Et cum predicta opinione transit Sozi.consi.
lxij.lxvj.lxx.&.lxxj.vbi limitat nisi in concernentibus salutem
animarum:q non ligantur canonibus:declarat Fely.in.d.c.iu
dei cl.ij.ij.colū.licet paulo ante Fely.ibi dicat q statuta chri-
stianorum non trahunt ad iudeos.)Et tenentes hanc partē
respondent ad legem mosaicā seu diuinā que prima facie vi
detur nō posse tolli:q scripta in veteri testamento non sunt
obseruanda nisi in nouo repetant:vt notatur.vj.distin.c.fi.&
in.§.his ita respondet.Et q lex veteris testamenti in mora
libus seu in his p que ordinabat homines inuicem & in deū:
tunc erat immutabilis q̄ fundabatur super rōne naturali:sed
in his que erāt iudicialia & que ex dictamine nature nō pro-
cedebāt:bene erat & est mutabilis:notant Jmol.& Moder.
in.c.fi.de consue.& Jmol.in.l.stipulatio hoc modo cōcepta.
ff.de ver.obli.in.iij.col.& in.l.iiij.in pe.col.ff.de testa.& Jo.
de ana.in.d.c.iudei lo.ij.vlti.col.allegant sanctū Thomam
in prima secūde.q.xcix.articulo quarto:als.q.ciiij.arti.tertio:
que maxime vera sunt quando subest ratio aliter disponēdi
q̄ in testamento veteri contineatur:seu que redundet in pu
blicam vtilitatem:vt per Bar.in repe.l.omnes populi in.j.
q.tertie prin.& But.in.d.c.fi.de consue.versi.quarto restat
vbi etiam Doc.& But.in.d.c.que in ecclesiarum in.iij.col.
cum seq.vbi late Moderni in.j.&.ij.charta:pp̄ter quod va-
leret statutum predictum contra legem mosaicam:q tendit
ad cōmodum publice vtilitatis:vt dixi late in primo & tertio
articulo prin.Ad illud autem quod dicitur in euāgelio pas-
sionis domini nostri Jesu christi:per quod apparet q iudei
habebant legē diuersam a cōmuni:potest responderi q illa
Pilati demonstratio non probat.l.nemo iudex.C.de sen.&
inter.om.iudi.vel q cum iudei haberent proprium territo-
rium poterant particularem legem habere.d.l.omnes po-
puli.ff.de iusti.& iure.&.d.§.ius autem ciuile:Insti.de iure
natu.gen.& ciui.vel q haberent leges speciales:prout etiā
eos nunc habere licet:vt dixi in concernentibus eorum sectam
& fidem:sm quas leges petebant Christum tanq̄ falsum pro
phetam iudicari.dicendo reus est mortis:quia filium dei se
fecit:propter quod dicebant suam legem offendi licet falsa
esset & ex inuidia eorum accusatio:vt nostra sancta attestatur
fides.¶ Ad illud autem quod dicebatur seruari debere in-
ter iudeos legem mosaicam:nisi vbi contrarium expresse re-
peritur:responderi potest q lege nō probatur.Ex his patet
q iste passus nō est sine dubio:an in iudeis seruanda sit eorum
lex vel cōis seu statuta locorum vbi degunt vel habēt bona.
¶ Ueruntamen in terminis nostris puto dicendum q predi-
ctum statutum non liget filias iudeorum:si filij masculi vel alij
propter quos femine excluduntur:fuerint etiā iudei:q cum
hoc statutū sit principaliter factum fauore masculorum:vt con
clusi.s.in.iiij.arti.prin.non censetur emanasse ad succurren-
dum iudeis seu in eorum fauorem posito q iudei ligent lege
cōmuni vel statutis & non mosaica per glo.fi.in.c.ij.de iude.
que vult q iudeis rigor & nō equitas seruetur:per quā glo.
dns Bapti.de sancto Blasio in repeti.l.in bonefidei.C.de
reb.credi.& in tracta.correlatiuorū in quinta parte in.xxviij.
fallen.post Roma.& Ang.de vbal.nonum in repe.l.admo-
nendi.ff.de iureiur.Et ibi etiam dns Preceptor meus dns
Jason in.lxj.col.versi.xxxvj.Jstud iuramentū.ff.de iureiur.
& in.l.& si post tres in primo notabili.ff.si quis cau.dicunt q.
cum iuramentum suppletiuum deferatur de equitate sm
Bal.in rubrica de controuer.iuuest.in vsi.feu.non sit iudeo
deferendum:vt illi equitas non seruetur sed rigor:inferen-
tes q vbicunque licet de iure purgare moram:vt habetur in.l.
& si post tres.ff.si quis cau.& in.l.si insulam.ff.de verb.obli.
nō possit iudeus illam purgare cū more purgatio dicatur de
equitate.l.si seruū.§.sequit.ff.de verb.obl.& qd dixit Alex.
in.d.l.& si post tres.p hoc facit qd notat Bar.i.l.oēs la.iij.
C.de decu.lib.x.q iudeus possit esse decurio:inquantū offi-
cium decurionatus hz onus annexum:non aūt inquantū est
honor pp̄ter que q̄nque dubitaui de decisione Bal.in.l.spa-
donem.§.tam aūt.ff.de excu.tu.dū vult q immunitas cōcessa
incolis trahat ad iudeos:& de eo qd dixit Ang.i.l.vtimur.

ff. de sepul. vio. ⁊ Alex. in dicto consi. lxxv. j. ⁊. ii. col. j. volu. Dum dicunt q salvus conductus concessus alicui ⁊ sociis trahitur ad iudeum venientem cũ impetrante gratia ipsius impetrantis: licet possit in hoc secundo dicto dici nõ subesse dubium: sed inspiciendum esse personaz impetrantis: cuius gratia conceditur. Et q tale statutum non prosit iudeis etiã suadet ratio propter quã factuz censetur tale statutum: que est vt dignitas familiaruz conservetur: cum ipsi nõ aspirent ad dignitates: vt dixi nec publica vtilitas versetur in cõservatione suarum agnationum ⁊ familiarum: facit. l. adigere. §. quis cum cõcor. ff. de iurepatro. ⁊ quod dixi in. j. q huius articuli: vbi autem masculi essent christiani: licet femine ⁊ bi de quoꝝ successione tractatur essent iudei: puto q tunc vendicaret sibi locum statutum: q: tunc militaret finalis intẽtio statuti. Et iudei qui fiunt christiani non perdunt agnationẽ nec ius successiuis: vt habetur in. d. c iudei lo. ij. vbi etiam Panor. de iude. Glo. in. c. iudeorum. xxviii. q. j. ⁊ patet in c. deinde. xxvj. distin. vbi nati ante patris baptismum sunt fratres aliis postea natis ⁊ cõmoduz successionis habent: qđ etiam sm lecturam aliquorum tenet Bar. in. d. §. iam aute. Et tales masculi facti christiani debent ali a parentibus iudeis: ⁊ econtra vt traditur in. c. fi. de conver. infide. Bal. in l. neq mater. C. de iure dot. ⁊ habetur in. c. si quis filij. xxx. dist. ⁊ per Jo. de ana. in. d. c. iudei lo. ij. de iudeis. Ubi fortius volunt q filius iudei factus christianus possit petere legitimam in vita patris quã filius christianus petere non posset. l. j. §. si impuberi. ff. de colla. bo. motus q: melioris condictionis debent esse conversi ad fidem q̃ ante essent: ⁊ hoc plane procederet tenendo opinionem q iudei ligentur statutis laicorum: sed tenendo opinionem q iudei ligentur lege mosaica: esset hec decisio dubitabilis: an masculus christianus sm statutum vel legem mosaycaz succedere deberet per ea que dixi. j. q. huius articuli de forense. Uerum puto q attendenda foret dispositio statutaria vt melioris fiat cõdictionis factus christianus q̃ esset anteq̃ esset ad fidem cõversus. d. c. iudei lo. ij. Et quod ibi dixit Joã. de ana. quem supra proxime retuli: ⁊ si masculi essent iudei ⁊ femine christiane non excluderentur per tale statutum: propterea quia vbi omnes tam mares q̃ femine sunt iudei: etiã femine non excluduntur: vt predixi posito q iudei statutis christianoruz ligentur. Et idem si pater esset christianus ⁊ filij iudei per easdem rationes. laus Christo. In aliis autem infidelibus citra crimen ac successibilibus idem dicendum est quod de iudeis vt statutum illas non excludat ad cõmodum alterius infidelis: secus ad cõmodum fidelis per predicta: q: de his qui foris sunt nihil ad nos. c. gaudemus de divortiis. l. j. C. de sum. tri. Ita q statutum christianorum inducens cõmodum de illis in dubio non censeatur sentire. (Reliqua possunt videri per Batba. consi. xv. incip. circa dubia. j. colum. cum duobus sequentibus primo volu.)

Quarto contingit dubitari: an hermofrodite ꝑtextu talis statuti excludantur: ⁊ quidez si magis incalescunt in sexu masculino non excluduntur: q: censent masculi: secus si magis incalescũt in sexu feminino q: censentur femine. l. queritur: ⁊ ibi Bal. format hanc. q. ff. de sta. homi. facit. l. repetundarum. §. j. ff. de testi. Quid autem erit si non possit bene discerni ex sexu vel agilitate corporis: an qs prevaleat in altero sexu: veritas colligitur ex his que dicam in xij. arti. prin. x. q. vbi tangam de monstruosis ⁊ prodigiosis. Et ad ibi dicta me remitto.

Quinto quero an tale statutum excludat filias naturales tantũ in eo casu in quo possunt succedere iuxta. §. ne igit iuncto. §. si qs aũt in auk. quĩ. mo. na. effi. sui. puta q: stante statuto q extantibus agnatis femina nõ succedat: extet patruus ⁊ filia naturalis ex vnica ⁊ indubitata cõcubina que de iure cõi succedit: vt in. d. §. si qs aũt: vel stante statuto q masculi feminis ꝑferant: extet frater naturalis masculus. nã cũ legitimo nõ succederet: vt ibi: ⁊ l. §. si qs igitur. Et vr dicendum q nõ: q: verba statuti sunt civiliter intelligenda nõ aũt naturaliter. l. fi. C. de his qui ve. eta. impe. cuz vul. Sed puto veritatẽ esse in contrariuz eo. s. casu: qñ talis masculus est legitimus: ne melioris sit condictionis nata ex tali coitu q̃ ex legitimo ⁊ permisso. §. fi. in auk. de resti. ⁊ ea que pa. ⁊ qđ dicam in. xij. arti. prin. in. iij. q. vbi aũt superesset masculus naturalis tantũ: tunc non excluderet per statutuz: filia etiã naturalis: q: statutum qñ tractat de cõmodo filiorũ in dubio non videt de naturalibus sentire: vt ibi etiã dicaz.

Sexto quero: an p tale statutũ excludat filia legitimata. Bal. dicit q sic in. l. eam quã in. ix. col. ver. sed pone statutum. C. de fideicõ. ⁊ est veritas. facit qđ dicam. j. in. xij. arti. prin. in. iiij. q.

Septimo quero: an talia statuta excludant filias vel sorores dominoꝝ ⁊ principũ a successione bonorum in quibus possent de iure cõi succedere: que sita sunt in territorio vbi viget statutũ: ⁊ brevibus sm Cardi. floren. in cõsi. ij. Dicendũ est q nõ: vbi cõsuluit statutũ ferrarie sub rubri. de successionibus ab intestato excludẽs feminas nõ vendicare sibi locũ in hereditatibus illustrium dñoꝝ marchionũ nunc vero ducum ferrarie: lz bona sint sita in territorio Ferrarie. Propterea q: statuta inferioꝝ non ligant superiores. l. iij. in prin. ff. de alie. iudi. mu. cau. fa. ⁊. l. nam magistratus. ff. de arbi. ⁊ qđ notat Jo. an. l. c. cuilib⁹ de reg. iur. l. vj. in merc. ⁊ Pe. de anch. in repe. c. canonũ statuta in. xlij. col. in. xij. q. prin. in prin. de cõsti. (Unde Bal. in auk. sed novo iure. j. col. C. de ser. fugi. ⁊ in. l. iiij. C. ad leg. falc.) qđ sm Cardi. in loco ꝑallegato: procedit etiã posito q ipsi dñi marchiones essent cives ferrarie: q: nõ eo min⁹ sunt superiores ⁊ dignitas eos quo ad oĩa facit superiores: lz contrariũ innuat ipse Cardi. in repe. c. perpendimus in. xxiiij. q. ⁊ seq. de sen. excõ. Quid aũt sit in decretis dominoꝝ super tali successione disponentium: colligit ex notatis in. l. princeps. ff. de legi. vbi Augusti mulier ex lege ab eo cõdita ligatur: ⁊ in. l. digna vox. C. eo. ⁊ p Cy. ⁊ Bal. in auk. quibuscũq. C. de sacrosan. eccle. p Bal. in. l. cũ ipse. C. de contrahen. emp. ⁊ Jo. an. in. c. ij. de cõsti. in. vj. Pe. de anch. in loco. ã. allegato cũ concor. p eos allegatis. (Predicta limitantur nisi superior velit vti beneficio statuti vel cõmodum ex eo cõsequi: q: tunc ligat statuto. ⁊ pariter ecclesia sm Bal. in. d. l. iiij. C. ad leg. fal. An autez vltra predicta statuta ligent statuentes tradit plene in. l. j. in prin. ff. qđ quisq. iur. Et an decreta illustrissimi dñi Marchionis montisferrati que excludunt certas feminas a successionibus extantibus masculis in eis noiatis: vendicẽt sibi locũ in terris vassallorum: Pau. de ca. consil. cccl xxxvi. alias ccclxix. incip. presupposito q prefatũ. ij. vol. penul. ⁊ vltima impressione cõsuluit q sic: pro quo facit. l. de qbus. ff. de legi. ⁊. l. j. C. de sum. tri. Ubi lex imperialis oẽs ligat: ⁊ videt de mente Bal. in l. etiã prope fi. cõmen. in lect. nova. C. de iure dot. Dum vult bãnitos per superiorem etiã esse bãnitos in loco subdito q̃vis habeat merum ⁊ mixtũ imperiuz. Quod est intelligendum qñ terre vassalloꝝ non haberent statutuz diversum vel contrariũ per. l. oẽs populi. ff. de iusti. ⁊ iur. ⁊ notata p Bal. in. d. l. etiã loco preallegato post Guil. de cu. in. l. si cõvenerit. §. si nuda. ff. de pigno. acti. Nã prout dicit Bal. in repe. d. l. de quibus. j. ⁊. ij. respõso post Guil. de cu. pro legibus ⁊ statutis: tunc recurrimus ad caput qñ membra nõ habent propriũ statutum nec specialẽ legem: faciunt notata in. c. nolite. xj. q. j. ⁊ in. l. fi. C. de testa. ⁊ p Bar. in. d. §. si nuda: ⁊ per Marti. de lau. in trac. de princi. versi. lxxij. ⁊ per Maria. consi. vij. iij. col. ⁊ dñm Philip. cor. consi. clj. incip. in hanc prope. fi. iiij. volu. Et ꝑdicta etiaz procedunt in alio loco qui nõ esset subditus vassallie: si haberet ꝑpria statuta in materia loquentia. q: nõ haberet tunc locũ principis decretum: alias secus. d. l. oẽs populi: ⁊ iuribus ꝑallegatis. Et si essent statuta civitatis dominantis vt leges Florentie: haberent etiã locũ in locis subditis sm Roma. cõsi. cxlj. incipi. eximie doctor p iura preallegata: ⁊ p tex. insti. de satisda. l. fi. ⁊ p glo. in. l. ex ea. ff. de postu. qđ forti⁹ affirmat ipse Roma. cõsi. ccxviii. incip. ꝑsens casus: ⁊ Mari. d. cõsil. vij. ⁊ Bartho. sozi. cõsi. lxxxi. ii. col. ⁊ Bar. in. l. j. §. cũ vrbẽ. ff. de offi. ꝑfe. vr. vbi dicit q statutũ qđ viget in civitate pariter dz vigere in villis ⁊ castris eius: qđ etiã firmat Bal. in. d. l. ex ea: ⁊ in. l. ij. in. ij. q. C. quẽad. testa. ape. Et simile est in consuetudine sm Bar. in. l. ij. in. xxxvi. q. cũ seq. C. que sit long. consue. Quod est intelligendũ nisi in ipso loco subdito civitati sit speciale statutum vel specialis consuetudo sm Bar. in. d. l. ij. in preallegata. q. xxxvj. ⁊ in. xv. q. Et Guil. de cu. in. l. ingenuum. ff. de sta. ho. cum concor. preallegatis.)

Octavo quero: an statutum simpliciter excludens feminas intelligatur excludere filias primi gradus vel neptes: quarum pater seu mater sunt predefuncti: an vero in dubio intelligatur de his quibus nulla debetur legitima: dicam. j. hoc eo. arti. in. xxiiij. q. in quarto membro.

¶ Generaliter

¶ Generaliter autem que persone ligẽtur statuto vel consuetudine loci tradunt Barto. ⁊ R. in repe. l. cũctos populus. C. de summa tri. ⁊ fide catho. Pet. de anc. in repe. d. c. canonum statuta. in. xij. q. prin. de consti. Alberi. de rosa. in prima parte statu. maxime in. xiij. q. vbi tradit an scholares ligentur statutis bononie. Cy. ⁊ Bart. in. l. de quib⁹. ff. de legi. Jo. an. Ant. de bu. ⁊ moderni in repe. c. fi. de ↄstue. cum concordantibus.

Alio ⁊ secundo membro quãdo cõsideramus talia statuta feminarum exclusiua in eo ꝙ excludãt aliquam lineam siue certum gradum: puta ascendentium descendentium seu collateralium: occurrunt nuc infrascripte questiones examinãde: que licet possent decidi ex dicendis in membro seq. tamen gratia facilioris inuentionis putaui illas sub speciali membro situare.

Primo igit̃ quero si statutũ excludat ascẽdẽtes per lineã femininã: an videat̃ etiã excludere descẽdẽtes ꝑ eãdẽ lineã: in qua q̃ne Bal. in cõsil. cccxvj. inci. an statutũ. j. volu. ſm penul. stampã. alias. lxxvj. iij. parte ſm vltimã impressionẽ arguit ꝑmo ꝙ nõ: quia casus omissus a statuto relinquitur dispositiõi iuris cõis. l. si vero. §. de viro. ff. solu. ma. l. si seruum. §. non dixit. ff. de acqui. here. l. si extraneus. cum ibi notatis. ff. de condi. ob cau. l. fi. C. de predi cu. lib. x. postmodum subdit hoc verum esse nisi talis descendens descendat a persona inhabili: hoc est a persona que si adesset alias per statutũ excluderetur: quia tunc ẽt ipse foret exclusus vt notat Cyn. in. l. j. C. que sic longa cõsue. ⁊ traditur in. c. j. q. feu. da. pos. pro quo facit qđ dicã in sequenti membro huius questionis in prima ⁊ tertia questione. vbi latius de veritate huius decisionis cõstabit.

Secũdo quero an si statutum excludat lineam maternã ⁊ vocet agnatos: videatur excludere feminas etiaʒ agnatas: puta amitam. Bald. in cõsilio. clxiij. incipiente statuto ciuitatis palme. j. volumine ſm penultimã stampã. alias est. cccxv. tertio volumine. ſm vltimam impressioneʒ arguit ꝙ sic: qꝛ sensus statuti duo continet: vnũ exclusiuum linee materne alterũ vero delatiuum agnatis masculis: vnde lʒ amita non excludatur ex parte exclusiua ꝓpterea qꝛ nõ est de linea materna: tamen ex parte delatiua que vocat masculos videtur excludi per nota. per Bart. in. l. ij. §. videndũ. ff. ad tertul. ⁊ in hac sententia residet Joan. de ana. in cõsilio. iiij. incipi. visis statutis. v̄. circa vero aliud dubiũ: motus ex eo: qꝛ cum statutum disponat ↄtra ius cõe ⁊ vocet agnatos: per masculinum genus nõ comprehenditur femininum genus. ⁊ cõsequenter non vocantur agnate per nota. per Bar. in. l. si quis in tantam. C. vnde vi. facit. l. si quis id quod. ff. de iurisdi. om. iu. ⁊ quod not. Archi. vij. q. iiij. c. si quis suadente. ⁊ hoc maxime verum dicit vbi ex prefatione statuti vł alijs verbis eius appareret de finali ratione statuẽtium: per not. per Bar. in. l. cum hi. in prin. ff. de transact. ⁊ Bal. ⁊ Jmol. in. l. fi. ff. de here. insti. ⁊ per tex. in. l. qđ dictuʒ. ff. de pactis. ⁊. l. cum pater. §. dulcissimus. ff. de le. ij. ⁊. l. regula. §. q ignorauit. ff. de iur. ⁊ facti igno. plus dicit ibi Modern⁹ Bono. in addi. ad dictum cõsilium Jo. de ana. ꝙ licet ratio nõ sit in statuto expressa: tamen qꝛ verisimiliter ex verbis statuentiũ excludẽtibus lineam maternã ⁊ includentibus masculos apparet de eoruʒ mente ⁊ ratione: femine agnate exclusẽ intelliguntur ꝑ glo. in. l. tale pactũ. §. fi. in glo. fi. in fi. ff. de pactis. ⁊ no. per Dy. in. c. fi. de regu. iur. in. vj. ⁊ Bal. in. c. j. §. j. qui feu. da. pos. vbi dixit ꝙ essentia statuti consistit in mente statuẽtium. sed ſm Bal. in. d. consil. clxiij. veritas est in contrariũ: quia sequeretur absurditas ꝙ soror vel neptis ex fratre propter vlteriorem agnatum excluderetur: quam absurditatem vitare debem⁹. §. sed qꝛ sane. insti. de leg. agna. suc. nec est bona consequẽtia ꝙ exclusa vna linea scilicet materna vł cognatorum intelligatur exclusa alia linea. s. feminina agnatorum. nec verba statuti nec ratio possunt in totum masculo patrocinari quando ex toto verba deficiunt. d. l. si seruuʒ. §. nõ dixit. ff. de acqui. here. ⁊ quod no. Cy. in. d. l. j. in pe. q. C. que sit longa consue. dum distinguit an verba statuti possint trahi ꝓꝓ̃ improprie: ⁊ tunc trahãtur. alias nõ. ⁊ quãdo ex virtute inclusiua sequitur correctio legum vel absurditas: tunc non sit extensio siue inclusio. l. cum pater. C. de cõdi. inser. et ita Bal. intelligit ac limitat no. per bar. in. d. l. ij. §. vidẽdũ.

☞ ¶ Et pro hac parte cõsuluit dñs Sozi. cõsi. ccvij. incipi. in cũ. iiij. ⁊. v. col. j. volu. dicẽs ꝙ statutũ excludens matrẽ ⁊ alios cognatos a successione filij non excludit sororeʒ simul cũ patre cum sit agnata: ⁊ loquitur in fortiori casu. ⁊ ſm Corneum consi. clxij. incipi. constat. j. col. iij. vol. persona exclusa a successione ascendentium non intelligitur exclusa a successione collateralium: sicut qꝛ exclusus a successione patris nõ intelligitur exclusus a successione fratris: etiã si frater nõ habeat nisi bona a patre ad euʒ peruenta: vt per Alex. ⁊ modernos in. l. j. §. veteres. ff. de acqui. pos. de quo dicam. j. in. viij. ar. ꝑn. xviij. q.) ⁊ ista pars est verior per ea que dixi supra in tertio articulo princi. post Jmol. in. l. si vero. §. de viro. in vlti. col. ff. solu. matri. ꝙ quãdo in tali statuto sunt limitate persone exclusẽ. nõ fiat extensio ad alias: nisi que veniãt mediãte persona exclusa vt latius dicam in seq. mẽbro in. iij. q. ⁊ licet vocentur agnati in masculino genere, tamen vocantur existẽte linea materna ⁊ ad eius exclusionem tñ ⁊ non simpliciter nec ad exclusionem feminarum agnatarum seu alteri⁹ linee. ⁊ propterea bene dixit. d. And. sic. in consi. xvj. incipi. circa consultationeʒ. in. ij. ⁊. iij. col. j. volu. ꝙ statutũ excludẽs matrem ⁊ descendentes per lineam maternaʒ nõ excludit amitã paternaʒ maxime quãdo adest dictio taxatiua: vt quia excludat matrem ⁊ descendentes per lineam maternã tñ: qꝛ limitata causa limitatum parit effectum. l. in agris. ff. de acquir. rerum domi. ⁊ quia tunc sensus statuti est manifestus ita vt excludatur verborum interpretatio. l. si quis filium. C. de li. prete. ⁊. l. ille aut ille. §. cum in verbis. ff. de lega. iij. ⁊ predicta conclusio est magis cõmunis vt patet ex his que dicaʒ in seq. membro. iij. q. ⁊ in. viij. arti. prin. in. ix. q.

Tertio quero an si statutum excludat descendẽtes ex femina existentibus masculis: puta filio vel nepote: videatur etiam excludere ipsam feminã sicut excludit descendentes ex illa. Pau. de cast. in consi. cxxij. alias ⁊ melius clxiiij. incipi. nouiter reuocatur in primo volu. nouorum cõsilioꝝ ſm vltimã impressionẽ tenuit ꝙ sic: attenta mẽte statuti que fuit vt bona remaneãt in agnatione: iuxta no. per Cy. in. l. j. C. de adul. Naʒ si admitteret̃ femina: bona peruenirẽt ad extraneos contra mẽtem statuti: sed cõtrarium puto verius quia licet exclusa radice intelligantur exclusi descendẽtes ex illa: vt late dicam in sequenti mẽbro in. j. q. nõ tamen sequitur econtra ꝙ exclusis descendentibus intelligat̃ exclusa persona a qua descendunt: ab ea. s. hereditate ad quã non venit ex persona descendentis: per ea que dicam in sequẽti membro in. ij. ⁊. iij. q. nec enim est par ratio in excludẽdo magis proximum ⁊ in excludẽdo magis distanteʒ gradu: vt dicetur in membro seq. j. q. notat Bald. in. l. quod vero. ff. de legi. ⁊ post eũ Alexan. in ↄsi. xcvij. inci. viso themate. in vlt. col. v̄. quinimo nõ videtur. cũ seq. scđo vol. facit qđ dixit bal. in consi. lxxviij. incipi. statuto cauetur. iiij. volu. ſm penul. impressionem: de quo dicã in mẽbro seq. iij. q. iiij. col.

Quarto quero an statutũ excludens cognatos propter agnatos videatur excludere matrẽ ⁊ omnem lineaʒ maternã: certũ est ꝙ sic: qꝛ mater ⁊ materna linea dicitur cognati. l. ij. ff. vnde cogna. ⁊. §. j. insti. de legi. agna. tutel. ⁊ notatur in. l. in successione. C. de legi. here. ⁊ ita tenet do. Anto. de rosel. in arbore cõsangui. in. xliij. col.

¶ Quinto q̃ro an statuto preferẽte cognatos ex parte patris illis qui sũt ex parte matris: fili⁹ sororis persone defuncte qui vulgo dicitur nepos ex sorore: excludatur per filium fratris patruelis. dubiuʒ facit qꝛ verba illa ex parte patris possunt itelligi ex ꝑte pris ꝑsone defuncte: ⁊ ex parte patris illius persone que vult succedere. Et primo casu filius sororis videbat̃ dici cõiunctus ex parte patris: quia soror erat cõiuncta defuncto ex parte patris. vt ꝑ dñm Curtiũ iuniorem dñm Franceschinũ qui fuit in doctoratu meo vnus ex promotoribus in suo consi. v. nihilominus concludendum puto cum opinione ipsius dñi Franceschini ꝙ filius sororis excludatur per fundamenta quib⁹ mouetur: ⁊ quia principalis intentio statuti fuit cõstituere differentiã in successione iter agnatos ⁊ cognatos: iuxta ea que dixi. s. in. iij. arti. prin. quam intentionẽ destruere nõ debem⁹ in tali dubio. ⁊ qꝛ vt dicam. j. in. xij. arti. princi. in. xvij. ⁊. xix. q. potius est dicendum ꝙ intelligatur statutum de coniunctis ex parte patris ipsius succedere volentis. ⁊ ita est de mente Jo. petri de ferrarijs in sua practica in forma libelli quo hereditas petitur ex testamẽto in verbo ac etiam te ali. iij. col.

Sexto queri posset: an statuto excludente lineã femininam vel vocante heredes de linea masculina cõprehendatur

bendatur filia masculi: hanc questionem tangit Alex. cōsi. xliii. inci. consideratis his. iij. volu. ⁊ Pau. de cast. etiā consulendo maxime cōsi. cxxiij. inci. noviter revocat. alās. clxxvi. ⁊. ccclviij. alās. ccccxxix. incipien. quia supra. j. volumine. vltima stāpa. cū multis concor. que adducā in. xij. arti. pn. xix. q.

Alio ⁊ tertio membro huius arti. est videndū que femine videantur exclusē quādo statutū nō excludit certum gradum seu lineam feminarū sed certas tm̄ personas simpliciter ⁊ sine aliqua qualitate. (Et licet regula sit q statutum specialiter aliquas personas excludens non sit generaliter intelligendum fm Corneum cōsi. cxlvij. incipi. constat. i. col. iij. volu. ⁊ Imol. in. l. si vero. §. de viro. ff. solu. ma. ⁊ Bal. in. l. maximum vitium. iii. col. C. de libe. preter. tamen pro veritate melius dilucidāda putavi infrascriptas questiones subijcere.)

Et primo quero an statutum predictū excludens vnam personam intelligatur excludere quasuis personas ab illa descendentes etiam masculos. ⁊ pono exemplū quando statutum excludit filiam extātibus filijs masculis: an si extet neptis aut nepos masculus ex filia predefuncta excludetur per filium masculum sibi avunculū a successione avi. hāc questionem ponit Bar. in. l. liberorum. in antepe. col. cū se. ff. de verbo. sig. ⁊ dicit post Rizar. malū. videri q non: q2 statutum excludit filiam: eo q2 est femina ⁊ propter sexum: que qualitas non transit in nepotem masculum ex filia. item non reperitur lege cautū q appellatione filie veniat nepos ex ea. postmodum ipse Bart. contrariū decidit tali ratione: q2 aut ille nepos vult venire ex persona sua: ⁊ tunc excludet ab avunculo cū ipse teneat scdm gradū ⁊ filius qui est sibi avunculus primum: aut vult succedere in locum ⁊ ex persona matris sue: ⁊ tunc excludet sicut mater excluderetur si supesset l. filiū. C. de colla. ⁊ ar. in. l. pomponius. §. cū quis. ff. de acqr. pōs. ⁊. l. divus marcho. C. de qōni. itē q2 favor masculi admittendi: propter quem ita fuit statutum durat mortua filia sicut ea viva vt probatur in. l. qui iure militari. cū his seq. ff. de testa. mili. vbi favore militum est inductum q possint filios sine causa preterire: ⁊ si miles fuerit hui⁹ propositi vt nasciturus sibi non succederet tamen nati ex filio excluditur. sic ⁊ in proposito vbi filia excluditur favore masculorum: defuncta filia durabit favor illorum masculorum ita q excludent natos ex ipsa filia: ⁊ hoc maxime apparet quia licet ex ea parte qua statutum excludit filiam nō contineatur nepos: tamē ex ea parte qua filius masculus vocatur excluditur. l. cum pretor. in pn. ff de iudi. ⁊. l. sicut certi. C. de testa. mili. ⁊. l. quod in rerum. §. si quis post. ff. de leg. j. vbi quod ad vnum applicatur alteri removetur. ⁊ probatur in. c. j. §. hoc quoq. q feudum da. pos. vbi nepos ex filia excluditur a feudi successiōe sicut ⁊ ipsa filia: quia ratio exclusionis hoc est favor dñi durat semper. Et illa verba extantibus masculis in eorum persona continent dispositionem: quasi dicat: masculi succedant ⁊ femina non. l. fideicōmissa. §. cum esset. ff. de lega. iii. l. in ratione. §. tam ⁊ si. ff. ad. l. fal. ⁊ similib⁹ verbis vtitur idē bar. in. l. ij. §. videndum. ff. ad tertul. cuius dicta consenciunt decisioni presentis questionis. Facit ad idē q2 persona que excluditur nunq̄ est causa favoris sed illa que icluditur: vnde illa inclusa tanq̄ principaliter debet attendi. ar. l. sed si hac. §. si. ff. de in ius vocan. ⁊ est melior tex. de iure fm Bal. ibi ⁊ Pau. de ca. in. l. si defunctus. C. de suis ⁊ legi. vbi patet q illi quorum cōmodo fit aliorū exclusio videntur vocati: q̄uis aliter hoc non exprimatur: vbi autem filia non propter alterius favorem sed morte vel repudiatione excluderetur: tūc nepos ex ea bene succederet aut. cessante. C. de leg. here. §. si autem. cum seq. v. illud palam est in aut. de here. ab inte. traditur in. l. ij. §. j. ff. de suc. edi. ⁊ in. l. qui se patris. C. vnde libe. Idem esset si filia propter delictum vel ingratitudinem excluderetur: quia non noceret nepoti. l. si quis filium. C. de inoffi. testa. l. iii. §. emancipati. ff. de contra tabu. l. ij. §. fin. ⁊ quod ibi no. ff. ad tertu. ⁊ hec sunt que in summa vult Bar. in. d. l. liberorum. ⁊ ita etiam tenuit Cy. in. l. j. in fi. C. que sit lon. cōsue. post Ry. mal. ⁊ in. l. de quibus. in lec. ff. de legi. et Iaco. de are. disputando quem refert ⁊ sequitur Ioā. an. in addi. Specu. super rubrica de suc. ab inte. ⁊ Bart. in. l. ij. §. videndum in vltimis verbis. ff. ad tertul. predictā questionē etiam diffuse examinat Bald. in. l. maximū vitium. in. j. ⁊. ij. col. C. de libe. prete. vbi transit cum opinione predicta. ⁊ illam comprobat alijs etiam fundamētis: ⁊ maxime q2 nō debet esse melioris cōditionis neptis seu nepos ex filia q̄ ipsa filia. argu. l. si viva matre. C. de bo. mater. ⁊ q2 licet in nepote ex filia mutetur sexus: non tamen mutatur ratio exclusionis que est favor agnationis ⁊ favor publicus conservandarum familiarū: cum nō possit nepos venire nisi tanq̄ matris ymago. d. l. illam. §. pe. ⁊ cum in capite propter filie exclusionem principiū nō firmatur vlterius produci nō potest. ar. l. quecunq gerimus. ff. de act. ⁊ obli. plus dixit Bal. q maior ratio est in excludendo nepotem ex filia q̄ filiam. Facit. l. sed ⁊ si in conditione. §. nepotes. ff. de here. insti. ⁊. l. iubemus. C. ad treber. ⁊. l. lege. xij. tabu. §. si. ⁊. l. meminimus. C. de legi. here. idem voluit ipse Bald. in. l. quod vero. ff. de legi. vbi infert q statutū excludens materteram etiam excludit filium matertere per. d. l. si viva matre. ⁊ q2 verisimile est statuentes hoc sensisse. l. tale pactum. §. fi. cum ibi notatis per glo. ⁊ doc. ff. de pactis. ⁊ q2 eadem vel maior est ratio in exclusione nepotis vel neptis ex filia: non dicitur fm eum fieri extēsio sed est pprius intellect⁹ statuti. l. nominis ⁊ rei. §. verbum ex legibus. ff. de ver. signi. quod etiam vult Bal. post Pet. ⁊ Cy. in. d. l. maximum vitiū in. iij. ⁊. iiij. col. facit qd notat in l. q̄uis. vbi etiam Bal. C. de fideicō. que extensio etiam fieri non dicitur considerata inclusione agnatorum vt dictū fuit. eandem sentētiam tenet Alberi. de ro. post Iaco. de are. in predicta disputatione inci. statuimus. in aut. itaq. vlti. col. C. cōmu. de suc. ⁊ Pau. de ca. in cōsil. cccxl. inci. presupposito q dictum statutū. ⁊ in consil. seq. inci. hereditas predicta. in volu. antiquorū consiliorum fm primā impressionem: dicens q ista determinatio est cōis. mot⁹ vlterius per illud fundamentum: q q2 avus iungitur nepoti ⁊ nepti mediante persona parētū dictorum nepotū: ⁊ nepos ⁊ neptis pariter ipsi avo: id quod statuitur in causa proxima censeatur statutū in causa remota que per illam ⁊ ex illa descēdit: que verba fuerunt Bal. in. d. l. illam. idem voluit ipse Pau. de cast. in consilio cccxviij. incipi. q ista mater. ⁊ in consil. cxxvij. incipi. primo videndum. in. d. volu. antiquorū consiliorum fm vltimam impressionem. hoc idem voluit Bal. in. l. scimus. in prin. in vlti. q. C. de inoffi. testa. ⁊ Pe. de ancha. in repe. c. canonum statuta. in. xij. arti. prin. ver. vlti. iuxta predicta. in. lxxix. col. de consti. ⁊ Bal. ⁊ moderni in. l. vexata. C. de in ius vocā. vbi dicit Bald. se ita consuluisse. ⁊ ita consuluit in consi. xxxiij. incipi. inter illustres. in fi. j. vol. fm penul. stampam: licet fm eum multi antiqui tenuerint cōtrarium ⁊ in consil. cclxxxvj. incipi. circa scdm quesitū. eo. volu. alās est. lxxxviij. tertia pte fm vltimam impressionē: ponēs regulā q vbicunq aliquis excluditur favore alicuius: tunc sequentes in gradu intelligitur exclusi per. l. j. cum ibi notatis. ff. si quis ali. testa. phi. et l. mulieri ⁊ titio. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊. l. cum qui in. §. sed ⁊ si quis. ff. de fideicom. libe. idem voluit in cōsi. clix. incipi. casus inter illustrem. iiij. volu. ⁊ in. l. si vero. §. de viro. ff. solu. ma. ⁊ in aut. cessante. penul. col. C. de legi. here. Cy. in aut. post fratres. eo. ti. Imol. ⁊ Paul. de castro in. d. §. de viro. Ange. in consil. ccx. incipi. statutū supradictum post mediū. ⁊ in. l. publico. post Cy. C. de adul. Pet. de anc. in cle. i. vlt. col. de baptis. ⁊ Pau. in cōsi. lxxv. inci. primo est videndum. j. vol. (⁊ Mar. cōsi. xxx). incipi. prosequēdo. ij. colū. ver. iij. hoc probatur cū seq. ⁊ Nico. de vbal. in trac. suc. ab intesta. j. parte. vij. col. ⁊ Corneus consi. cxv. inci. in hac. iij. col. eo. volu. ⁊ in cōsi. xcv. incipi. diu. j. colū. eo. volumi. ⁊ consi. clxij. incipi. constat. iii. volumine. ⁊. ccvj. j. col. eo. volu.) ⁊ reverēdissimus dñs preposi. Alexan. nunc cardinalis in arbore cōsangui. posito in fine titulo. de ɔsan. ⁊ affi. in. xv. col. cū ɔcor. per eum allegatis. ⁊ hec opinio est vera ⁊ cōis q̄uis aliter teneat Ange. in. l. de quibus. in vlti. col. ff. de legi. dicēs q cōtrarium perusii practicatur: Propterea q2 fm Dy. in. l. qui duos. ff. de leg. iij. tacita interpretatio nunq̄ fit contra illum cui successio defertur. l. precibus. C. de impu. ⁊ ali. sub. cum qua opinione transit. d. And. sic. in cōsil. xl. alās. xxxix. incipi. in dubitatione. in. iij. col. ij. volu. qui tenuit primam opinionem quam dixi veriorem in cōsil. xvj. inci. circa cōsultationē. iiij. col. j. volumine. pro qua opinione Ange. cōsuluit Iacobu. vt refert Pau. de cast. in. d. consi. xlviij. quorum opinio non est tenenda. ¶ Predictā conclusionem ampliat Bal. in. d. consi. xxxiij. incipi. inter illustrem. vt pcedat etiā si statutū excludat dotatam: q2 neptis ex ea licet nō sit dotata excludetur: q2 respectus illius qualitatis dotationis cōfundetur ex exclusione radicis: ⁊ tunc etiam excludetur nepos ma

sculus

sculus q̄ntus in eo non cadat q̄litas ista: quia non potest dos tari per rationem predictam. idem etiā vult Saly. in. l. maximum. in. ij. col. in fi. C. de li. prete. et ibidem moderni perusini et Pe. de anch. in cle. j. de bap. in vlti. col. ver. et rito ad idem. et Paul. de cast. in. l. qui superstitis. in fi. cōmen. ff. de acqui. here. et est de mente Bar. in. d. l. liberorum. in. vj. col. v. quero quid si filia dotata. sequitur And. de iser. in. c. j. in principio in. vj. col. ver. itē si repellitur. de na. suc. feu. licet Bal. in. l. maximum vitium. in. iiij. col. ver. Ego finaliter. aliter di perit. et in. l. scimus. in prin. in fi. cōmen. C. de inoffi. testa. ea ratione: q2 cum in nepote ex filia seu nepte non dotata cesset dos et sic forma statuti: nō debet habere locū statutum, vel cōsuetudo. arg. l. ita autem. in prin. ff. de admi. tu. et. l. constitutionibus. ff. ad muni. addit Bal. aliam rationem in consilio clx. incipi. verba pactorum. j. volu. sm penul. impressionem. alias est. cccxcij. ij. volu. sm vltimam impressionem. s. q2 q2 qualitas illa non adest tpe mortis eius de cuius successione agit cessare debet statutū: et ibi dicit q statuto excludēte feminā nuptam nō intelligitur exclusus nepos ex ea seu neptis nō nupta. Propterea q2 illa adiectio nupta debet referri ad tempus mortis eius de cuius successione agitur tūc adesse: que qualitas respectu filie iam mortue nō potest dici adesse nec respectu neptis si non sit adhuc maritata. (Et ita etiā trāsit dn̄s Philip. corneus consi. xxj. inci. videtur. iiij. col. j. volu. volens q statuto excludente matrē transeuntem ad secūda vota a successione filiorum primi matrimonij: nō videant excludi filij secundi matrimonij: q2 in eis non cadit q̄litas que matrē excludit: quod etiam voluit dn̄s Corne9 in terminis filie dotate exclusie: manente ex ea nō excludat consilio. cxix. inci. placet. ij. col. in prin. j. volu. et cōn. ccxxxiiij. inci. pro decisione. in fi. et latius in consi. cxvj. inci. difficultas. iij. col. cum. ij. seq. ij. volu. vbi cōsuluit q statutum excludēs filiam dotatam extantib9 fratribus, vel sororibus nō dotatis: nō excludat neptes ex filia dotata non dotatas. quādo filia dotata viuo patre predecessit: ita q poterunt ipse neptes in bonis aui petere legitimam cōdito per auum testamento: esto q sint matris heredes: q̄uis mater succedere et legitimā petere nō potuisset vt ibi latius per eum qui idē late firmat cōsilio. lxxxi. inci. licet. in fi. iiij. volu.) Sed prima opi. est verior. ppterea q2 defectus huius q̄litatis confunditur ex exclusione radicis: et ita residet Saly. in. d. l. maximum vitium vlti. col. et predictam cōclusionē limitat Paul. de cas. in. d. l. qui superstitis. in fi. vt nepos vel neptis ex filia dotata etiā excludantur quando statutū excludit filiam dotatam: si dos possit ad ipsos nepotes per filiā transmitti: vel sm ius cōmune vel sm ꝯsuetudinē ciuitatis: de qua in. l. illud. C. de colla. et in. l. dos a patre. C. solu. ma. alias secus. vt q2 pater stipulatus esset dotem sibi reddi. de qua limitatione dicere lati9 cōtinget in membro seq. circa. x. q. post An. de bu. in cōsilio. j. ¶ Est tamē aduertendum ad id qd̄ pixit Riz. ma. in dispu tatione sua et Jo. an. in addi. Spec. in rub. de suc. ab inte. q statuto excludente matrem ppter amitam videt exclusus pariter frater vterinus: quia loquitur quādo mater est superstes que filium de iure cōi excludebat. et de illius dicit veritate dicam. j. hoc. e. membro. iij. q. sed q2 mater non esset superstes tunc filius vterinus bene succederet. nec enim sequit q exclusa matre intelligatur filius exclusus a fraterna successione vt dixit Pau. de cast. in. d. consi. cccc xviij. incipi. q ista mater in. ij. col. in voluminie antiquorum cōsiliorum sm vltimā impressionem. qui allegat Guil. de peru. ita tenuisse et ꝯsuluisse q si statutum excludat matrem existente patruo non excludet filius. Nec obstant que dixi in hac questione: q2 frater ad fratris successionem nō venit ex persona matris: nec subintrando locum et gradum quē tenebat mater: sed iure suo aut. defuncto. C. ad tertul. et aut. cessante. C. de legi. here. et mater venit tanq̄ ascendēs. d. aut. defuncto. et toto titulo. ff. et. C. et insti. ad tertul. Frater vero venit ad successionē fratris ex linea collateralium. d. aut. cessante. cū simili. vnde etiā cū matre frater vterinus coniūct9 succedit: vt ibi. et insti. ad senatusconsul. orphi. et hec faciunt ad. q. quam tāgam in mēbro seq. in. xxvij. q. Est tamē casus q admissa matre filij excludātur: vt dixi ibidē. in. xvj. q. circa fi. allegādo bal. in ꝯsi. ccclvij. inci. nulla mulier. ij. col. j. volu. sm vltimam impressionem.

Secundo quero an statutū excludens vnam personam videatur excludere omnes ascendētes ex ea: puta si excludat matrem extante fratre vel alijs agnatis masculis: an intelligatur excludere quoslibet ascendentes ex linea materna etiam masculos. Ista questio dependet ex his que dicta sunt in precedenti. et ipsam examinat Bar. in. l. ij. §. videndum. ff. ad tertul. vbi dicit q considerātis verbis statuti cum de admittendis agnatis nihil disponāt: matre exclusa videtur dicendū q admittant̄ proximiores sequentes in gradu. et consequenter auus maternus perinde ac si mater nō esset per tex. in. d. §. videndum. maxime q2 mater sub nomine proprio non autē cognationis excluditur: itaut alij cognati non videantur excludi. l. tutelas. ff. de capi. dimi. prius tamē decidit Bar. ibi post Riz. malū. qui vt dixi in precedēti q̄stione. Similem questionē disputauit quē refert Jo. an. in addi. Spe. in. d. rubri. de suc. ab inte. et dicebat q licet ppter agnatos mater excludatur: tamen quantū ad excludendum alios agnatos videtur esse heres. l. mulieri et titio. ff. de condi. et demon. l. cum quesi. §. sed et si quis. ff. de fideicō. liber. que ratio non placet Bart. per tex. in. d. l. ij. §. sed et si sint sui. ff. ad tertul. et. l. si ex modica. §. si filius. ff. de oper. liber. vbi nudū nomē heredis non sufficit ad alios excludēdos. vnde Bart. adducit alias rationes quas etiam retuli in precedēti q̄one. s. q illa verba extantibus agnatis vel aliquo eorum habeāt non solum virtutem exclusiuā matris sed etiā virtutē inclusiuam agnatorum: seu alterius ppter quē fiat exclusio: q̄uis sint ablatiui absoluti. d. l. fideicōmissa. §. cum esset. ff. de le. iij. et. l. in ratione. §. tam et si. ff. ad. legem falci. et quis quando vna dispositio fit alterius contemplatione: licet verba ad illum expresse non dirigantur: tamen ei competit actio. l. seruo legato. §. j. ff. de lega. j. et. l. fideicommissa. §. interdum. ff. de leg. iij. nec refert sm Bald. in. l. quod vero. ff. de legi. an statutum loquat̄ negatiue: vt q2 dicat q extante fratre mater non succedat: an vero affirmatiue: puta q extante fratre mater excludatur. Nam illa negatiua resoluitur in duo precepta: vnum. s. affirmatiuum inclusiuum: et aliud negatiuum exclusiuum. Insuper sm Bar. quādo aliquis remouet a lucro contemplatione alterius lucri: illi applicatur cuius contemplatiōe remouet. l. si post. §. amittere. ff. de his qui. vt indi. l. pe. C. de leg. l. cum duo emācipati. §. si duo. ff. de colla. bo. et quod ad vnū applicatur alteri remouetur. l. quod in teri. §. si quis post. ff. de lega. j. cum conco. Ad idem facit, ratio statuti que videt̄ velle q hereditates remaneāt apud agnatos. Facit etiam. l. j. §. fratre. ff. si quis ali. te. probi. cū ibi notatis: vbi patet q excluso proximiore in gradu alij sequētes videntur exclusi. Nec ob. sm Bar. vbi. s. tex. in. d. §. vidēdū vbi matre exclusa admittunt̄ alij sequentes in gradu: q2 ibi nullius contemplatione fit exclusio nec aliquis nominatim vocatur: et in supradicta. q. secus est. nec etiam obstat. d. l. tutelas: q2 ex illo capite ex quo mater excludit̄ auus et alij ascēdentes non excludunt̄: sed ex illo capite ex quo vocant̄ agnati. Nam cum statutū in ea parte eos vocat: alios videtur excludere. l. cum pto2. in prin. ff. de iudi. l. si vt certo. C. de test. mili. nec obstat illa regula si vinco vincentem te multo magis vinco te. l. equissimū. et. l. ij. §. obijcitur. ff. ad tertul. et qd̄ notat Bar. in. l. j. §. quidam. ff. de bo. pos. cō. tabu. et Bal. in. l. si defunctus. C. de suis et legi. quasi auus maternus dicat: ego vinco agnatos qui vincunt matrem: ergo vinco matrem et agnatos. et per matrem non excludor: q2 respondet̄ q hoc est verū vt mater vincat agnatos de iure cōi. aut. defuncto. C. ad tertu. sed agnati excludant matrē ex dispositione statuti. et idcirco ipse Barto. concludit per predicta q siue mater viuat siue sit mortua: auus maternus et alij ascēdentes de linea materna excludantur: subdēs se ita cōsuluisse florentie. Bal. autem in. l. qd̄ vo. ff. de legi. arguit ad partes et relinquit hanc questionem indecisam et refert Jaco. bu. tenuisse q matre exclusa auia materna non excludat: q2 istud statutum est contra rationem: et q2 casus auie est omissus. l. si vero. §. de viro. ff. solu. ma. nec est mirum sm eū q auia sit melioris conditionis q̄ mater: q2 si mater esset exheredata et auia preterita: admitteretur auia exclusa matre. l. pater filium. ff. de inoffi. testa. et. l. si quis filium. C. eo. pro qua sentētia plura adducit Jo. an. in. d. rubri. de suc. ab inte. in addi. Spe. post Riz. malū. et idem Bal. in. l. si defunctus. C. de legi. here. relinquit hanc materiā licet sub alijs terminis dubiam: sed idē Bal. in. l. illam. j. col. C. de colla. licet formet questionem in alijs terminis reprehendit dicta Bar. in. d. §. videndum: motus quia sicut exheredatio hominis nō porrigitur ad eū de quo nō est facta mētio ita nec exclusio legis: cū vtraq3 sit pariter odiosa

odiosa. l. j. §. queritur. ff. de ven. in posses. mit. τ cum statutū
nō dicat nec nos dicere debemus. l. si vo. §. de viro. ff. solu.
ma. l. si seruus. §. nō dixit. ff. de acquir. here. Nec ob. fm cum
quod vult Bar. s. q per statutū vocētur agnati τ ex eo capi-
te excludantur femine: q statutum defert hereditatem ma-
sculis in preiudicium matris seu persone nominatim exclu-
se: non autē defert simpliciter τ indistincte. vnde fauor ma-
sculorum est respectiuus: nō aūt absolutus. τ qd dicit Bart.
matre remota alios sequētes in gradu remoueri: pcederet
fm Bal. quādo mater esset in medio. q tunc ius radicandū
in persona matris de iure cōmuni transfundi posset in agna
tos. vbi autem esset premortua secus esset fm eum: q nō pos
set fieri talis transfusio. l. qui libertum. §. posthumus. ff. de
oper. liber. τ quod no. glo. in aut. matri τ auie. in glo. j. ver.
Item quid si est auus τ auia. C. quādo mu. tu. offi. fun. pos. τ
cum opinione Bal. transeunt Ang. τ Fulgo in. d. l. illam. τ
Pau. de ca. in. d. l. si defunct⁹. dicens q ista est veritas. sub
dens iniquum esse q viua matre vlteriores in gradu admit
tantur. Idem tenuit. d. And. sic. in consil. xxix. inci. In hac
dubitatione. ij. parte. vbi vult q statutum excludens matrē
τ auiam maternam nō excludit auum maternū: subdēs hoc
maxime procedere in bonis que ab auo peruenerunt. p quo
facit in ar. l. de emancipatis. C. de leg. here. iunctis notatis
in aut. itaq. C. cōmu. de suc. Idēz etiā in terminis voluit do
minus Benedi. capra in cōsil. xxxvij. inci. τ si viso τ conside
rato prefato puncto τ cōtentis in eo. τ dictis statutis. τ ali-
bi multotiens Bald. maxime cōsulendo reprehendit dicta
Bar. in. d. §. videndum. dum vult q ipsum statutū ex virtu-
te inclusiua masculoꝝ trahatur ad exclusionem personaꝝ
non expressarum: τ alij. doc. quos referam. j. in. xiij. arti. pri.
in. j. q. ¶ Alibi autem Bal. s. in consi. cccclvij. incipi. statu
to cauetur. iiij. volu. fm vltimaꝫ impressionem dixit q statu
to excludente matrez propter agnatos non intelligit exclu
sa auia siue mater extet in medio siue non. lꝫ quādoq; cōtra-
rium cōsuluisset. subdens q nō pudet eum mutare sententiā
vbi viderit aliū melius sentire. motus q iste casus nō est ex-
pressus in statuto: τ qn mater nō pōt succedere venit sequēs
gradus vt videtur casus in. l. si is qui in verbo non possit. ff.
de inoffi. testa. pro quo facit qd notat Cyn. in aut. defuncto.
C. ad tertul. τ q ista opinio est equior fm eū. ¶ Sed Paul.
de cast. in. d. l. illam. in illo membro qd congruit q̄oni nostre
transit cum sentētia Bart. in. d. §. vidēdū. τ ibi plene Alex.
τ hec opinio est magis cōmunis quam sequitur Bal. in. l. nē
seruus in fi. cōmen. ff. de nego. gest. Ange. in. d. cōsi. ccx. inci.
statutum supradictum. Pau. de ca. in ꝯsi. cccxl. alis. cccxlij.
inci. hereditas predicta. in volu. antiquorum cōsilioꝝ fm pri
mā impressionem. Pau. in cōsilio. lxxxv. incipi. primo est vi
dendū. j. volu. Ful. in similibus terminis ꝯsuetudinis in. l.
de quibus. ff. de legi. τ dñs Philippus Corneus in. l. si qs
in fi. C. ad tertul. licet videatur dubitare circa dicta Bald. τ
Pau. de cast. in. d. l. illam. mouent maxime illo fundamēto
q exclusa radice oēs sequentes videntur exclusi. Pro qua
sentētia faciunt que dicta sunt in pcedenti. q. (Sequit idem
Corneus cōsi. clxxxviij. inci. In presenti. in. iiij. col. ij. volu.
τ consi. xcij. inci. Videtur. ij. colū. iiij. volu. dicens q exclusa
matre censetur exclusa etiam auia amita τ alie persone con-
iuncte per matrem. τ ipse Corneus in multis alijs consilijs q
in precedenti membro retuli ad effectuꝫ: vt matre exclusa cē
seantur cognati exclusi.) Ad fundamenta in cōtrariuꝫ facta
τ primo ad illud q talis exclusio tanq̄ filie exheredationeꝫ
contineēs seu matris cēseri debeat odiosa. τ iccirco sit restrin
genda: potest responderi fm Bal. in. d. l. maximum vitiū. j.
col. C. de libe. prete. non esse verum q talis exclusio censeat
exheredatio: q exheredatio puenit τ causatur ex culpa vel
delicto: τ secus est in exclusione filie vel matris: vel melius τ
breuius dicendū est q ista exclusio sit censenda fauorabilis
per ea que dixi in. iiij. arti. prin. Item fm Bald. in. d. l. si de
functus. C. de suis τ le. tale fundamentū non procedit quan
do alie iuris regule suadent contrarium prout in casu isto in
quo plures rōnes suadent talem exclusioneꝫ: vt patet ex pre
dictis. τ maxime q statuta recipiunt interpretationem passi
uam: vt per Bar. in repe. l. oēs populi. in. vj. q. prin. ff. de iu
stitia τ iure. Imol. τ Alex. late in. l. j. §. j. ff. ad legem falci. p
quas ratiōes videtur etiā sublatū illud quod dicebat Bal.
de inclusione filioꝝ que est limitata τ respectiua ad perso
nas nolatim exclusas: quoniam ipse rationes que videntur
inesse statuto suadent exclusionem personaꝝ nō expressarū
per ea que dixi. s. in. iij. arti. prin. (Ceterū est hic aduertē
dum q fm Corneum cōsil. xc. incipi. Scrupulosa. iij. volu. si
statutum vel decretū Sinagalie excludēt filiam dotatā stan
tibus descendentib⁹ vel collateralibus: patruus non exclu
det matrem: vbi agitur de passiua successione descendentiū
ipsius filie nō de passiua successione patris mris vel collate
raliuꝫ: q cū parentes patrui excluderētur ab ipsa filia dota-
ta seu matre fortius excludunt patrui super quo me nō extē
do: quia non habeo nota verba statuti.)

Tertio dubitatur an statutū excludens vnam psonam
videat excludere omnes de illa linea etiam si non
sint cōiuncti per illā personam: vt q nō sint ascendentes vel
descendentes sed collaterales: iste passus est difficilior supe
rioribus: τ in quo fm Paul. de ca. in. d. l. illā. C. de colla. di
stinguēdū est q aut persona a statuto nominatim exclusa ex-
cludebat de iure cōi non nominatam de qua excludēda trac-
tatur: puta si statutum dicat q extante patruo mater exclu
datur: τ extet patruus τ frater defuncti ex latere patris tm:
qui frater de iure cōmuni excluderet a matre. aut. defuncto
cum ibi notatis. C. ad tertul. τ hoc casu si non extat mater in
medio sed mortua sit non habebit locū statutuꝫ: cum iste ca
sus sit omissus a statuto. l. si cum dotē. in prin. ff. solu. ma. l. si
extraneus. cum similib⁹. ff. de condi. ob cau. aut extat mater
in medio. τ tunc patruus excludet fratreꝫ per no. per Bar.
in. l. ij. §. videndum. ff. ad tertul. maxime qd alle. l. mulieri τ
titio. ff. de cōdi. τ demō. Aut persona a statuto nolatim ex-
clusa nō excludit de iure cōi personam nō nolatam. de cui⁹
exclusione tractatur in totū sed in parte: vt q statutū exclu-
dat matrem extante patruo: τ in facti cōtingentia extēt ma-
ter patruus τ frater vtrinq; cōiunctus qui de iure cōi pari-
ter cum matre succedit. d. aut. defuncto. τ tunc fm Pau. de
cast. patruus habebit portionē que de iure cōi spectasset ad
matrē. τ frater habebit suam propriam propter statutuꝫ qd
excludit matrē pper ipsum patruum. Si autem mater non
extet tunc frater habebit totam successioneꝫ: quia iste est ca
sus obmissus a statuto: vbi autē persona nominatim exclusa
non excluderet nec in totum nec in partem non nolatam sed
ab ea excluderetur: tunc presupponit Pau. de cast. ad taleꝫ
non nolatam statutū non porrigi: ad quod facit quod dixi. s.
hoc. e. arti. secūdo membro. iij. q. τ licet iste passus fuerit: an
tea per alios examinat⁹ volui pmo referre opinionē Pau.
de cast. quia distinguit ipsum per mēbra fm que illuꝫ exami
nandū putaui. (Regulariter aūt fm Corneū cōsil. cxvj. inci.
difficultas. v. col. ij. vol. caput inclusiuum nō est potēs ad ex
cludendum alios in verbis statuti nō cōprehensos: qn cōpre
hensi supsunt. Et sozi. consil. ccvij. inci. in causa. in fi. j. volu.
de quo. j. xiij. arti. prin. j. q. τ in sequentib⁹ mēbris latius pa-
tebit q̄ dixerit Corneus consi. lxxxiij. inci. in hac. iiij. volu.
vbi disputat hanc materiā. τ Corne. cōsil. cxcj. inci. videt. in
fi. iiij. volu. τ ꝯsil. cclxxj. inci. de hac. v. col. in fi. iiij. volu.)
¶ Assumendo igitur primū mēbrum quādo persona exclu-
sa nominatim a statuto excludit nō nominatā: τ ipsa nolata
non extat sed mortua est vt dixi. voluit Pau. de cast. perso
nā non nominatā non excludi tanq̄ iste casus sit obmissus a
statuto. hoc idem voluit Bal. in. d. l. illam. in. j. col. mot⁹ q
non debemus ampliare statutum contra ius cōe. l. si vero. §.
de viro. ff. solu. ma. τ q ius radicandum de iure cōi in perso
nam nolatim exclusam nō potest transfundi in illum cui⁹ fa
uore sit exclusio quādo persona nolatim exclusa est mortua:
propter qd non potest facere preiudiciuꝫ remotiori. d. l. qui
libertū. §. posthumus. ff. de ope. liber. τ quod notatur in. d.
aut. matri τ auie. in glo. j. ver. Item quid si est auus τ auia.
C. quando mul. tu. of. fun. pos. τ adducit Bal. alia fundamē-
ta τ iura que relata fuerunt in questione pcedenti circa par
tem negatiuā que habeātur pro hic repetitis. Idem voluit
Ange. ful. Alex. τ perusi. in. d. l. illā. τ Pau. de ca. in. d. l. si
defunctus. C. de legi. here. dicens q ista est veritas τ q tūc
non procedit regula: Si vinco vincentē te ergo vinco te: q
cum statutū loquatur de certa persona iā mortua non sum⁹
in terminis statuti: qd loquitur illa extante cū nō debeat sta
tutum extendi de vna persona in aliā ad correctionem iuris
cōis: pro quo melius facit qd dixi in. q. precedēti post Bar.
in. d. l. ij. §. videndum. ff. ad tertul. circa ipsam regulam: Si
vinco vincentem te τc. idem etiā voluit Imol. in. d. §. de vi-
ro. volens generaliter q quādo ratio talis statuti nō est in
eo expressa

eo expressa non fiat extensio de vna persona ad aliam licet minus bene sentiat ita generaliter loquendo. idem firmat Bal. indubitanter in membro predicto in. d. l. si defunctus. et ibi Pau. de ca. et Alex. in consilio. xcvij. incipiente: viso themate. in vltima col. in principio. ij. volumine. sequitur do. Philip. corneus in. d. l. si quis. C. ad tertu. et dns Bene. capra in consi. xcviij. incipi. decessit olim quidam lucas. in. ij. col. in fine cum seq. et Maria. consi. xxx. incipi. quis. vij. col. ex quo inferunt doctores supra allegati q statutum excludens matrem et auiam extantibus agnatis masculis: non excludat amitam quando nec mater nec auia superest: et q stante tali statuto frater defuncti ex latere patris tantum qui de iure communi per matrem excluderetur non excludatur a patruo cuius contemplatione mater si viueret excluderetur: et generaliter q cognati qui in gradu sunt magis proximi quam agnati: propter quos mater si viueret excluderetur mortua matre propter agnatos non excludantur: quod etiam tenet Pe. de anc. in repe. c. canonum statuta. in. lxxiiij. col. ver. quero vlterius de alia questione. de consti. et hec opi. tanquam communis est tenenda. Sed predictis obstat: quia secundum magis communem sententiam ratio talis statuti est gratia preseruande agnationis et vt masculorum salua sit dignitas: que ratio habetur pro expressa: ita vt non dicatur fieri extensio ad personas que non sunt nominate in statuto in quibus militat ipsa ratio: sed tales persone dicuntur excludi ex vi intellectiua et comprehensiua statuti vt dixit Bal. in. l. maximum vitium. in. iij. col. C. de lib. prete. et Paul. de ca. in. l. si vero. §. de viro. ff. solu. ma. cum concor. adductis per me. d. in. iij. articulo princi. Nam quando in lege vel statuto non potest assignari nisi vna ratio etiam in correctoriis ex identitate vel maioritate rationis statutum loquens in vna persona trahitur ad aliam sine aliam complectitur vt volunt doc. d. allegati. et Alex. in. d. l. si constante. in. ij. col. ff. solu. ma. post glo. Bal. et modernos in. l. quotiens. C. de fideico. vbi dns preceptor meus hoc tenet Bald. et Imol. in. l. si. ff. de here. insti. et Pau. de cast. in consi. cccclxxxiiij. quod etiam firmat dns preceptor meus in auth. quas actiones. in. vij. col. C. de sacrosan. eccle. cum concor. per eum allegatis. et per modernos in. c. translato in si. de consti. et per me in dicto. iij. articu. prin. sed sic est q si excluditur femina proximior in gradu propter agnatos masculos: maior et non tamen par est ratio in excludendo remotiorem: vt dixit Pau. de cast. in consil. ccclxiiij. incipi. primum est de intellectu. in volu. antiquorum consiliorum secundum primam impressionem: volens propter hoc q statutum excludens sororem etiam excludit amitam. notat Bal. in. l. quod vero. ff. de legi. et istud fundamentum fecit me in hac materia multum dubitare. et ideo etiam in similibus terminis dubitauit dns preceptor meus in. l. j. in quarta col. C. de suc. edi. et in ipso residet quasi tota vis presentis tractatus in concernentibus materiam extensiuam que est periculosa: in qua solennis doc. do. Baptista de sancto seuerino in repe. l. omnes populi. in. xxxviij. col. ver. istis premissis. ff. de iusti. et iur. dicit periculosum esse aliquid firmare: et audiuisse a peritissimis viris q non est minus tutum adherere decisionibus que reperiuntur in indiuiduo quam regulis: propter ipsarum varietatem. et vidi aliquos dicentes non bene lege probari q in correctoriis licita sit extensio quando ratio non est expressa: licet vnica tamen reddi possit. vnde pro solutione relinquo cogitandum.

Secundo casu quando talis persona a statuto nominatim exclusa superest que de iure communi excludit aliam non nominatam dixit Pau. de ca. q talis non nominata excludetur per statutum per no. per Bart. in. d. l. ij. §. videndum. ff. ad tertul. maxime dum allegat. l. mulieri et titio. ff. de condi. et demon. vbi voluit q statuto excludente matrem propter agnatos intelliguntur etiam exclusi omnes cognati. idem volunt Bald. et Ang. in d. l. illam. et Paul. de ca. in. l. si defunctus. C. de suis et le. he. (Sequitur Corneus consi. lviij. incipi. videtur. ij. col. ij. vol. et. xcv. inci. in hac. iij. col. eodem volu. dicens q statutum excludens matrem a successione excludit omnes coniunctos mediante matre. et in consi. xcv. incipi. dum. j. col. eo. volu. dicens prout hic q exclusa matre omnes cognati censentur exclusi. et si mater excluditur salua quarta ipsi matri: auunculi et cognati in illa sola quarta quando mater non superest admittentur secundum Corne. consi. clxij. inci. Constat. iij. volu. et. ccvj. j. col. eo. vol. et q cognati excludantur matre exclusa vult Corne. consilio xcviij. inci. in hac penul. col. ij. volu. Sequitur Corneus consilio. cclxix. inci. constat. iij. col. iiij. volu. vbi dicit q statuto excludente matrem propter fratres et sorores: soror consanguinea tamen excludet matrem et vterinos fratres ab ea descendentes ac omnes cognatos: quod est intelligendum in bonis a patre peruentis non a matre vt ibi. et dicetur. j. viij. arti. prin. xv. q. et ita etiam tenet Corneus consi. cccxj. inci. hec consultatio. circa principium. iiij. volu.) quam opinionem tenuit Pe. de ancha. in consi. cccxxxvj. inci. sed ab agnato. vbi dicit q statuto excludente matrem transeuntem ad secunda vota a successione filij propter agnatos: si adsit soror defuncti ex parte patris tantum: agnatus matrem et sororem excludet: etiam si in alia parte statuti soror tali agnato preferatur: qui non loquitur si mater extet: et ad hoc adducit plura iura et fundamenta generalia: et inter cetera mouetur: quia agnatus vincens matrem debet etiam vincere sororem ad suum commodum: non autem debet facere locum sorori et ad sororis commodum matrem vincere. ar. l. nam si sub conditione. ff. de iniusto rup. vbi quis tollendo primum locum facit sibi locum et non sequenti. facit. l. pater filium. ff. de inoffi. testa. idem etiam vult Ange. in consi. ccxcj. alias. cclj. inci. statuto bonon. cauetur volens q statuto excludente matrem propter agnatos. si contingat extare patruum matrem et sororem defuncti ex vno latere tantum: patruus ambas excludat: quia illa soror de iure communi excluditur a matre quam patruus ex forma statuti excludit quasi soror non sit habenda in consideratione. Mouetur etiam quia ratio et finalis causa statuti que fuit conseruare agnationes: ita militat contra sororem sicut contra matrem. Ad idem facit quod voluit Rizar. mal. in dispu. sua quam refert et sequitur Jo. an. in addi. spe. in titulo de succe. ab inte. in rubrica q statuto excludente matrem propter agnatos vtriusque sexus videatur exclusus frater vterinus per amitam si extet mater frater vterinus et amita: quia amita vincit matrem que de iure communi prefertur fratri vterino tamen auth. defuncto. C. de legi. here. cum simili. et hanc opinionem doctor meus in assumptione gradus. d. Carolus rouerius dixit in puncto iuris veriorem in repe. §. et quod si tamen in. l. gallus in. lv. col. ff. de lib. et posthu. vbi pro solutione iurium in contrarium adductorum facit subtiles considerationes quas breuitatis gratia omitto. Bal. autem in. d. l. si defunctus. col. j. C. de suis et legi. et in. l. si quis. C. ad tertul. remanet dubius de hac questione. et solummodo arguit ad partes et format similem questionem Riz. mal. scilicet de statuto excludente matrem et auiam propter agnatos: an etiam excludat amitam superexistente matre: et licet dicat se alias tenuisse opinionem q amita succedat: et ita consuluit in consi. clxiij. inci. statuto ciuitatis palme. j. volu. secundum penul. stampam alias est. cclij. v. volumine: quamuis dici posset q Bal. in. d. l. si quis magis inclinet vt agnati ambas excludant. Sed do. Benedictus capra in consilio. xcj. inci. subscripsi: videtur velle q persona non nominata succedat. dicit enim q statuto excludente matrem propter proximiores consanguineos: presupposito q per illa verba vocentur masculi si contingat superesse matrem auiam paternam et agnatos masculos remotiores: auia omnibus preferetur cum qua opinione concor. Bal. in. d. consi. clxiij. quia de ea statutum non loquitur. Alex. autem in. d. l. illam. iij. col. C. de colla. tenet contrarium eius quod voluit ibi in hoc passu. Pau. de cast. et sequaces: dicens q talis opinio est contra tex. in. l. ij. §. si sit agnatus. ff. ad tertul. vbi patet q licet quando tractatur de succedendo filio emancipato pater preferebatur matri. d. l. ij. §. obijcitur. et. §. pater. insti. illo. ti. tamen agnatus vincit patrem in aliena familia existentem qui desijt esse agnatus filio: et nihilominus si concurrant pater mater et agnatus qui non sit frater vel soror prefertur mater: et licet talis agnatus vincatur a matre tamen remouet matri obstaculum patris ita q sola mater admittatur. ita ergo secundum eum debet esse in casu nostro vt persona nominatim exclusa a statuto que de iure communi prefertur non nominate: de qua excludenda tractatur: admittatur ad successionem exclusis agnatis remotioribus a statuto vocatis: ex eo quia persona non nominata tollit obstaculum statuti persone nominatim excluse. ita q stante statuto q extante patruo mater non succedat et contingat extare patruum matrem defuncti et fratrem ex latere patris tantum: cum vt predixi mater de iure communi preferatur: dicendum sit fratrem qui de iure communi prefertur patruo. auth. post fratres. C. de legi. he. tollere matri obstaculum patrui et ipsam matrem patruo et fratri defuncti preferri: et ita etiam tenuit Pau. de ca. in consi. cccclxiiij. inci. Visis statutis in volumine antiquorum consiliorum secundum vltimam stampam. et idem in casibus predictis esse debet et illum tex. in. d. §. si sit agnatus: ponderat ad idem do. Fran. aretinus in consi. xxvij. inci. proponitur

ex facto

ex facto in.ij.col. dicēs ꝙ statuto pferente agnatos transuersales filiab⁹ feminis: si cōtingat aliquē decedere relicta filia patre ⁊ agnatis trāsuersalib⁹ filia sola succedet: q₂ lȝ agnat⁹ vincat filiam tñ pater vincit agnatū ⁊ filia patrē ⁊ ꝯsequēter pater tollit filie obstaculū agnati. Allegat ad idem tex. in.l. fi.§.finali.C. ad tertul. dicēs ita Bal. ibi inclinare qui dicit ꝙ lȝ mater nō admittat ad successionē filij ex sena.con.ter. qñ pater supest. d.l.ij.§.obijcit. ⁊.§. pri.insti.eo.ti.ad tertu. tñ si supest frater morientis qui cū patre cōcurrit mater nō excluditur: q₂ nō sumus in meris terminis dispositionis excludentis matrē: de quo dicto in seq. membro dicet. Ad ideȝ facit.l.equissimū.§.j.ff.ad tertul. quē tex. pro hac opinione inducit Bal.in.d.l.si defunct⁹. Nā reducendo illū tex. ad terminos q̄stionis nostre si diceremꝰ ꝙ mater exclusa per patruū a statuto excluderet̃ extāte fratre ex pře tm̄: succederet aliud iuris dispositio ꝙ frater ex latere patris tm̄ patruum excluderet ⁊ ipse admitteret̃: ⁊ tunc cessaret statutum quo cessante ⁊ presupposita supradicta dispositione succedit alia iuris dispositio ꝙ mater ipsum fratrē excludat: vnde gratia circuit⁹ euitandi directo dicere debemus matrē non excludi per patruum sed illā preferri patruo ⁊ fratri germano tm̄. ⁊ ideȝ in alijs casibus predictis dicendū videtur. Ad idē facit theorica Bar.in.l.j.§.quidā habebat.in.ij.q.ff. de ꝯta.⁊ Bald. in.l.si quis filium.in vlti.q.C.de inoffi.testa.quoȝ dicta inferius in hac.e.q.referam. idē tenet do. Philip.cor.in.l.fin. C.ad tertul. motus per iura predicta: ⁊ q₂ in talibus perplexitatibus qñ adsunt psone que de iure statutario ⁊ spāli aliquas excludunt: ⁊ alie psone que de iure cōi illis ex statuto ⁊ de iure spāli vocatis preferunt: debet potius ꝯsiderari persona que de iure cōi excludit cū iura spālia sint debiliora. d. l.si mulieri ⁊ titio inducēdo vt ibi per eum: quam dicit male fuisse inductam per Pau. de cast. ad suum propositum. ⁊.l. eius militis.§.militia missus.ff. de testa.mili. ⁊ pro predicta conclusione cōsuluit dñs Benedictus capra in consi.xcviij. inci. decessit olim quidam Lucas.in.ij.colum.in fi.cum seq. vbi loquitur in terminis in quibus loquitur Bald.in.d.l.si quis.C.ad tertul. Imol.in quodam consilio suo inci.in casu premisso est discutiendū quis succedat Ludouico fm ꝙ refert Alex.in.d.l.illam.in.vj.col. quia illud consiliū in meo volumine non inueni. ⁊ hec opinio clarius cōprobabitur ex decisionibus quas ponam post finē sequētis casus. ⁊ ista opinio videt̃ tenēda: q₂ pro ea videntur tex. vrgētes stringere ⁊ ꝯsequenter decisiones Riza.mal. Bal. Ang. Pe. de anc. ⁊ Pau. de ca.in ꝯtrium supra adducte nō sunt tenende. ⁊ ex pdictis apparet non esse per oīa veruȝ qd̄ dixit Bar.in.l.ij. §.videndum.in fi.ff.ad tertul. vbi dixit feminas non nominatas ⁊ omnes cognatos excludi propter inclusionē agnatorū qui a statuto vocant̃: q₂ fm hoc non esset dare casum in quo femine non noiate admitterent̃. ꝯ ea que dixi in pcedēti mēbro ⁊ in pcedēti casu hac.e.q. ⁊ q̄ late dicā ī seq. casu.hac.ea.q. ⁊ alibi sepe. Ad fundamenta Bar. etiā respōdet Bal. in.d.l.illam.cuius verba retuli in precedenti casu. Item dicit Petrus de ancha.in repetitione.c. canonum statuta.in xcv.col.ver.inter consilia que habeo de cōsti. ꝙ dictū Bar. procedit in personis que eodem capite succedunt: q₂ exclusa auia videt̃ exclusa persona sequens que nō posset admitti nisi subintrādo vices exclusē. ⁊ si opponat̃ de ratione statuti put dixi in pcedenti casu q̄si videant̃ per tale statutū non tm̄ exclusē persone nominate sed alie remotiores nominatis.in quibus excludendis subest maior ratio: videri posset ꝙ etiā vbi rō est expressa in statuto vel lege correctoria non licet illud extēdere si alia rō suadeat non debere fieri extēsionē: vt est glo.in.c.ꝯstitutio. de elec.in.vj.quā no. Imol. ⁊ Gemi. ⁊ sequitur Alex.in.l.si constante.in.ij. colū.ff.solu.ma. Sed sic est ꝙ superexistētia psone nō noiate tollit noiate obstaculum statuti: ⁊ facit vt in noiata cesset regula: si vinco vincentem te. ergo ⁊c. item non agimus de excludendo personam non nominatam: quia omnino fm conclusionem quaȝ teneo est exclusa de iure cōi ⁊ non succedit licet tollat obstaculum nominatim exclusē: ⁊ predicta ꝯclusio est intelligēda qñ illa psona nō noiata de iure cōi prefertur agnato masculo qui in statuto vocat̃: alīs auteȝ indubitanter masculus preferetur.

Tertio casu quādo psona noiatim exclusa per statutū non excludit de iure cōi aliā non noiatam de quo est dubiū an etiā censeatur a statuto exclusa sed pariter succedit: dixit Paul. de cast.in.d.l.illā. quem supra retuli ꝙ si persona noīatim exclusa superest: tunc agnatus vocatus habebit solum portionem que de iure cōmuni spectasset illi nominatim exclusē: sed si talis persona nominatim exclusa non superesset: tunc nō nominata non excludetur ab agnato remotiore. sed erimus in terminis iuris cōmunis tanq̄ iste casus sit a statuto omissus fm eum. ⁊ sic Paul. de ca. loquitur vbi agnatus a statuto vocatus erat remotior in gradu succedendi non autem in pari gradu. Bald. autem in consi.clvij. inci. gitiua.in quinto volumine fm vltimā impressionem loquendo in terminis statuti excludentis filiam dotataȝ a successione dotantis ⁊ descendentis ab eo: presupponēdo ꝙ aliquis decesserit relicto fratre ⁊ sorore dotata ⁊ nupta vtrinq̄ coniunctis: ⁊ matre: qui omnes de iure cōmuni simul succedunt. auť. defuncto.C.ad tertul. tenet etiam ꝙ talis femina a statuto nominatim exclusa in nullo succedat: ⁊ ꝙ mater illi locum non faciat: sed dicit esse dubium an frater masculus cuius contemplatione soror dotata excluditur habeat duas portiones scilicet suam virilem ⁊ illā in qua de iure cōmuni dotata successisset: an vero mater secuȝ equaliter succedat: quia statutum non disponit ꝙ portio dotate accrescat masculo: tamē sub dubio forte idem tenet quod dixit in eo casu Pau. de cast. vt.s. portio que deberetur dotate de iure cōmuni accrescat masculo sine ꝙ masculus in illā succedat. motus quia statutum tacite videtur disponere de iure accrescēdi: de quo dubio late dicā.j.in.xiij. arti. pri.in tertia.q. et iste Bal. loquitur vbi talis agnatus nō erat remotior in gradu succedēdi: sed verior opinio est vt eo casu quādo persona nominatim exclusa superesset in terminis salteȝ in quib⁹ loquitur Pau. de cast. statutum sibi locū non vēdicet: ⁊ dicamur esse in terminis iuris cōmunis ⁊ agnatus remotior feminas non excludat vel existens in pari gradu cū illis simul admittat. (⁊ ita ꝯsuluit Corne. ꝯsil.xij.inci.in hac.j. volu. ⁊ ideȝ si remitti et vt.j. dicet̃:) pro qua opinione facit qd̄ voluit Bar. in.l.j.§.qui habeat.ff. de bo.pos.ꝯ ta. vbi vult ꝙ quando remotior in succedēdo non succedit in locum eius quem excludit ⁊ exclusus me excludit: ppterea quia habet potenti⁹ ius in successione ego nō excludar sed iure meo ad successioneȝ vocer. perinde ac si ille exclusus nō esset in rex natura.l.ij.§. si sit consanguinea.ff.ad tertul. Ex quo infert ibi Bart. ꝙ si statuto caueatur ꝙ soror nō succedat fratri extātibus fratribus ex eodē patre ⁊ contingat aliqueȝ decedere relicto fratre ex pře tm̄ ⁊ relicta matre ⁊ sorore ex vtroq̄ parente: quo casu mater fratri prefertur. d.auť. defuncto ꝙ soror admittatur cum matre excluso fratre per tex.in.d.§.si sit cōsanguinea. cui similis est tex. insti. ad tertul. licet enim dicendū videat̃ sororē a fratre excludi ppterea q₂ illi ablatiui absoluti extantibus fratrib⁹ faciāt dispositionem vt sepe dixi ⁊ dicaȝ in.xiij.arti.pri.j.q. pro quo facit.l. seruo legato.§.j.ff. de le.j. ⁊.l.fideicommissa.§.cum esset. ⁊.§. interdum.ff. de leg.iij. q̄tius regulariter resoluantur in conditionem.l.a testatore. ff. de condi. ⁊ demon.l.cuictus.ff. de vsur. tamen quia mater fratreȝ excludit soror admittetur: que fratre excluso de iure cōi admittit̃: (q̄tius Corne. aliter cōsuluerit ꝯsil.lxxv.inci.q̄tio. iiij.col.j.vol. q forte bene ꝯsuluit in terminis illi⁹ statuti perusini ⁊ aliter non.) cū qua sñia transit et Bal.in.l.si quis filiū. vlti.q.C. de inoffi.test. ⁊ idē Bald.in.l.q̄cunq̄.in.iij.col.v. sed nunqd.C. de ser.fu. vbi voluit ꝙ statuto excludente auū maternū existēte patruo: ⁊ extent auus maternus: auia ⁊ patruus: auus ⁊ auia admittant̃ excluso patruo. allegat in ar.l. fi.C. de legi.here. Propterea qi inclusus trahit ad se exclusum. Credo ꝙ voluerit allegare.l.fi.C.ad tertu. monet̃ et q₂ masculinū in odiosis nō cōcipit femininū. de quo dixi in.v. arti.pri.in.q.xiij. (Sequit̃ corne⁹ ꝯsi.cclxxi.inci. de hac.iiij. col.iiij.vol.) Ad idē facit qd̄ dixit Pet. de anc. in repe.c. canonū statuta.in.xcv.col.v. inter ꝯsilia que habeo. de ꝯsti. vbi dicit fuisse ꝯsultū per collegiū perusinū ꝙ qñ mater p statutū extāte patruo excludit̃: nō fit loc⁹ statuto si cū illis supsit soror defuncti vtrinq̄ ꝯiuncta: ita ꝙ tūc patru⁹ non succedet sȝ mater ⁊ soror: ppterea q₂ de sorore excludēda statutū nihil loquit̃: ⁊ mater bñficio sororis q̄ sibi tollit obstaculū patrui admittit̃. ⁊ nihil allegat nisi no. p Bal.in.d.l.illā. qd̄ cōsiliū collegij perusini insertū est inter ꝯsilia Aug. numero .cc. ⁊ incipit statutū supradictū: ⁊ cū dicta decisione trāsit Alex. in dicto consi.lxxx.in.j.colū. (Et Sozi.cōsil.ccvij.incipi. in causa.penultima col. ⁊ fina. primo volumine. et dixit ꝙ stante statuto ꝙ existente patruo mater non succedat si extant patruus

patruus mater ⁊ soror defuncti: mater ⁊ soror excludent patruū: q: statutū limitate excludit mrē: ⁊ vult etiā Pau. de ca. consi. cccxxxviij. incip. hereditas predicta. vlti. col. in antiquis. ⁊ Corne. late cōsi. cccxlj. inci. inulta. j. col. j. vol. in terminis statuti perusini. vbi ēt dicit collegiū perusinum ita cōsuluisse: ⁊ late idem Corne. cōsi. xcviij. incip. in hac. iij. colū. cū. ij. seq. ij. volu. ⁊ cōsi. lxj. incip. licet. ij. ⁊. iij. col. iiij. volu. ⁊ ⁊ consi. cclxxj. incip. de hoc. in. iij. col. in. iiij. vol. ⁊ idē Corn. consi. lxxxij. incip. licet. iij. col. eo. volu. vbi paulo ante dicit q statutum excludens mrēm ⁊ cognatos nō excludit neptez ex fratre.) Ad no. per Bar. in. d. §. videndū. respōdet Pe. de ancha. vbi. s. q procedunt in illis personis: que ex eodez capite succedunt: q: tunc exclusa vna persona sequens hn videt exclusa: q: nō posset admitti nisi subintrando locū excluse: secus autē in pdicto casu et dicit: q: ex diuerso capite: ⁊ ex diuerso iure succedūt. Ita q nō possit dici psona noiatim non exclusa locū alterius noiatim excluse subintrare: ⁊ predictaz opinionē tenet dominus Alex. ⁊ etiā do. Philip. cor. in. d. l. illā. loquendo in terminis statuti predicti. motus per text. in. d. §. si sit ɔsanguinea. cū seq. vbi patet q si extent mater: soror ɔsanguinea: ⁊ pater alicuius: qui pater sit emācipatus quo casu sm illa iura soror ɔsanguinea tanq̄ agnata pri preferebatur: q̄uis mater nō admitteret ex se. cōsul. tertuliano quando pater superat: tn̄ q: personam patris impedit succedere soror: locus erit matri in successione ex dicto se. cōsul. Ad idem adducit tex. in. d. l. si. §. qd autē. C. ad tertul. quē induxi in casu precedenti: vbi est similis decisio ad. d. §. si sit cōsanguinea. Itē ex hoc cōsuluit ipse. d. Benedi. in ɔsi. cviij. incipi. circa qd videt. qd stāte statuto Tuderti q hereditas defuncti deuoluatur ad fratres eius ⁊ filios frūm si sint. vel ad patruos ⁊ filios patruoꝝ exclusis auiculis: q si adsit amita cū fratribus patruelib' defuncti ⁊ auiculis nō erit locus statuto: etiā quo ad auunculos. ⁊ iccirco bene dixit. d. And. sicu. in consi. xvj. incipien. circa ɔsultationem. j. volu. dū voluit q statuto excludente matrem ⁊ lineā maternam non sit locus statuto si adsint auia paterna cū auia materna volētes succedere: lz nō moueat p veras ⁊ ɔcludētes rōnes: d qb'. s.

¶ Per predicta dixit do. Phili. corneus in. l. si qs. que est l. fi. C. ad tertul. in penul. col. in fi. se ɔsuluisse: qd statuto excludente filiam dotatā propter patruū: si cōtingat superesse cum eis filiam non dotatā: illa filia dotata admittet ad successionē vna cū alia excluso patruo. mouet per. d. §. si sit consanguinea. ⁊ per ea que dixit Bal. in. d. l. quicq̄. ⁊ q: vt dictum est in huiusmodi perplexitatibus: potius est inspicienda persona: que excludit de iure cōmuni q̄ illa que excludit de iure speciali: idem ɔsuluit in terminis dicti statuti dominus Benedic. capra in consi. xxxix. incipiē. extant duo instrumenta. vlti. col. motus ex verbis Bar. in. d. l. j. §. qui hēbat. ff. de bo. pos. contra ta. ⁊ per Bal. in. d. l. si quis filiā. vlti. q. ⁊ q: statutum excludens dotatā propter patruū non loqtur qn̄ adest filia non dotata: que illi patruo preferet: in qua q̄stione Bal. in. d. consi. clvij. incip. gitius vult ɔtrium. s. vt sit locus statuto: ⁊ dotata non succedat: ⁊ dicit sub dubio forte q masculus cuius contēplatione dotata excluditur habebit partē dotate: cū qua sententia transit doctor meus do. Carolus rone. in repe. d. §. ⁊ quid si tm̄. in. lv. colū. ⁊ s. liiij. in. l. gallus. ff. de libe. ⁊ posthu. sed pro opi. domini Philippi ⁊ domini Benedic. faciunt iura predicta ⁊ decisiones supra allegate. (Et idem latissime ɔsuluit ipse Corne. consi. x. incipi. trāscamus. iij. volu. vult Bar. consi. xxxj. incip. qdam decessit intestatus. circa fi. ⁊ Pau. de ca. consi. clviij. incipi. super eo. in antiquis. ⁊ do. Decius consi. lxxj. incipiē. in casu. j. colū. post Bal. in. l. si viua matre. ⁊ in. l. si plures. penul. col. ver. iuxta predicta. C. de condi. inser. ⁊ per hec ɔsuluit ipse dn̄s Corn. d. consi. xij. incip. in hac. j. vol. referens opi. quā tenuit in. d. l. si quis. q statuto excludente sororē dotatā stātibus masculis de progenie: nō excludet dotata stante matre ppter patruum qui a matre excludit. Intantū q sm dn̄m Philippū cor. d. ɔsi. xij. in fi. portio matris adita transmittetur ad talez filiam patro perpetuo excluso: cū persona semel exclusa perpetuo sit exclusa: vt. j. in. x. arti. prin. in. v. qd. Et dicebat do. Philip. corne. consi. xcviij. incipiē. in hac. v. colū. ij. volu. q eo casu quo dotata admittitur beneficio non dotate vel alterius persone tenet dotes ɔferre: ⁊ bene: et in col. sequen. dicit q iste patruus censetur inuitatus ad exclusionem persone nominate: nō aliarum in quibus est maior ratio succedēdi q̄ in ipso patruo: ⁊ per iura ibi allegata: ⁊ q: inuitatus de iure speciali habet debiliora iura q̄ admissus de iure cōmuni: vt ibi per eum in fine cōsilij.) Ex quo sequitur q statuto excludente a successione paterna vel materna filiam maritatā seu que olim fuerit maritata: prout facit statutum astense sub rubrica ne femina maritata ⁊c. existētibus fratribus vel filijs fratrum seu patruis ⁊c. Si contingat extare fratrem ⁊ sororem maritatam ⁊ aliā non maritatam: nō erit locus statuto: sed omnes simul ⁊ equaliter admittētur ad paternā seu maternam successionē: ita q maritata nō excluderetur: (prout etiā videtur velle Corneus cōsilio. xcviij. incipien. in hac. v. colū. ij. volumine. ⁊ consi. cxxxiiij. penul. colum. eodē volu. ⁊. ccvj. incipien. viso. iij. colū. iij. volum.) Cuius contrarium consului bis in hac ciuitate Asten. ⁊ pmo annis quattuor iā decursis: scilz anno primo doctoratus mei: nec tunc viderā decisiones predictas in cōtrarium facientes: ⁊ pro hac opinione mea tunc consuluerunt clarissimi doctores domi. Bartho. soci. ⁊ dn̄s Ambrosius opizonus; ⁊ ita fuit iudicatum de ɔsilio clarissimi doctoris domini Joānis campezij existente in ea causa arbitro Illustr. dn̄o Joan. Jaco. triuulcio vicerege Serenissimi regis frācoꝝ domini nostri. ⁊ armoꝝ duce. Decesserat enim nobilis quōdā Georgius pelleta ciuis Asten. relicto. N. Bart. filio vnico masculo ⁊ Nobile Dorotea ⁊ Margarita filiabus maritatis: ac. S. domina Catherina: tūc non maritata: ⁊ agebatur de calculāda legitima domine Catherine. In quo casu consuluimus: ⁊ fuit vt. s. iudicatum: q filie maritate nihil de hēditate hērēt preter earū dotes ⁊ relicta: ⁊ q Barto. ⁊ dn̄a Catherina non maritata totam hereditatem habere deberent. Et q portio maritatarum deberet N. Barto. masculo cuius contēplatione a statuto maritate excludebātur seu nobili Margarite Joāne filie dicti Bart. iam defuncti ex persona patris applicari: de quo dicam. j. in xiij. articu. principa. in. ij. questiōe. ⁊ ppter difficultates q̄s vidi esse in materia presentis tractatus: ⁊ varias sn̄ias doctorum tā viuētiū q̄ dfunctoꝝ mot' sui ad hoc opus cōponēdū.

¶ Redeūdo ad propositum pro cōcordia putaui distinguēdum: q aut masculus cuius contēplatiōe femina dotata vel maritata: vel alia excluditur est in pari gradu cū non dotata: vel non maritata: vel alia exclusa: ⁊ tunc admittatur ad suam portionem ⁊ ad portionem excluse: ⁊ sic locus statuto: et ita loquitur Bal. in dicto consil. clvij. incip. gitius ⁊ doctores allegandi in dicto articu. xiij. in. ij. qōne. Tunc enim nō videtur militare dispositio. d. §. si sit consanguinea. scilz excludendi masculum ⁊ admittendi personam exclusaz beneficio non excluse: cum masculus existēs in pari gradu ⁊ linea sicut alie excludi non possit: ⁊ sic ad suam virilem de iure cōmuni vocatur: ⁊ ad partem excluse beneficio statuti: vt dicaz in dicta tertia qōne. Aut vero masculus est remotior persona exclusa ⁊ nō exclusa: puta dotata seu maritata: ⁊ nō dotata seu non maritata: ⁊ tunc nō admittatur ad portionē excluse: propterea q: femina non exclusa proximior in gradu succedēdi illum impedit ⁊ illi prefertur: ⁊ eo casu nolatim a statuto exclusa admittitur: q: non succedente masculo sed femina non habet locū statuti dispositio: sed sumus in terminis iuris cōmunis: ⁊ tunc militat ratio. d. §. si sit consanguinea: ⁊ ita loqtur Barto. in dicto. §. qui habebat. quia beneficio non excluse nominatim a statuto exclusa admittitur: ⁊ ita loquuntur do. Philip. corne. ⁊ do. Benedic. capra in locis supra allegatis: dum loquūtur de statuto preferente patruum filie dotate: quia patruus indubitanter est remotior filia dotata cōcurrente cum non dotata: ⁊ si dicatur idem iuris esse debere in parte quod in toto. l. que de tota. ff. de rei vē. ⁊ sic sicut patruus beneficio non excluse remouetur a succedendo ex toto propter ius cōmune: ita frater debet remoueri ab ea parte que sibi de iure cōmuni non competit. respōdetur q istud argumentum procedit vbi subest eadem ratio: sed in casu nr̄o maior est ratio excludendi patruum q̄ fratrem: vt de se patet: ⁊ si opponatur q. d. §. si sit consanguinea non probat id ad quod allegatur cum ibi mater in omnem euentū siue cuz filia concurreret: siue cum patre esset dimidiam suam habitura. prout dixit domin' Carolus rone. in loco. s. allegato. respondetur q ibi considerato beneficio se. cōsulti tertuliani mater non admittebatur propter patrem: sed quia soror defuncti ⁊ ipsorum filia patri in aliena familia existenti preferebatur: que matrem ab ipso beneficio se. consulti tertuliani non excludebat: iccirco beneficio sororis vna cum ea ex pro-

uisione dicti se. consulti succedebat: ⁊ sic est in proposito sta-
tuti. considerata igitur prouisione senat. cõsulti tertullianiaꝫ il-
le textus clare cõgruit in proposito. ⁊ sicut ibi mater veniés
beneficio sororis defuncti ⁊ sibi filie: tenet expectare an filia
adeat vt eius beneficio ex dicto sen. consulto admittatur: sic
puto dicendũ in proposito ꝙ filia exclusa per statutum que
vult admitti beneficio non exclusa: teneatur expectare ꝙ nõ
exclusa adeat: qua repudiante erit locus statuto: vt ibi. facit
l. filium. in principio. ff. de bo. pos. cõtra tabu. propter qð di-
ci potest talem non exclusam habere beneficium venale sup
portione exclusa: nam si adeat facit locum exclusa: si nõ adeat
faciet in illa parte locum masculo: vnde poterit super succes-
sione ⁊ illa parte mercari. hec dixi salua correctione melius
sentientis. vbi autem persona nominatim exclusa nõ supers-
set: teneo eandem opinioné quam dixi tenere Pau. de cast.
in. d. l. illam: vt nõ nominata nõ excludatur ab agnato remo-
tiore: sed sumus in terminis iuris cõmunis per rationé suaꝫ.
pro quo facit: quia vt dixi in primo casu huius questiõis: tũc
non excluderetur remotior non coniuncta per nominatá de-
functo. ergo multominus excludetur quando ꝯcurrit in suc-
cedendo de iure cõmuni cum nominata. Et iccirco dixit
Paulus de castro in consilio. cccxl. alias. cccxli. incipiente he-
reditas predicta. in fine. in volumine antiquorum consilioꝝ.
s. in primam impressionem: ꝙ statutum excludens patruũ nõ
porrigitur ad amitaꝫ: quia amita non coniungitur defuncto
per patruum. lꝫ assignari posset eo casu alia ratio: sciꝫ quia
tunc masculinum non concipit femininum: prout dixit Bal.
in. l. quicunqꝫ in tertia columna. versi. attende. C. de seruis
fugi. volens ꝙ statutum excludens auum maternum: forte
propter patruum non censeatur excludere auiam maternaꝫ:
de quo dixi supra in quinto articulo principa. Et dixit Bal.
in dicta. l. illam. ꝙ statuto excludente matrem propter pa-
truum non excludetur soror. ⁊ ibidem dominus Philippus
corneus dicit se consuluisse in causa propria: ⁊ obtinuisse ꝙ
statuto excludẽte auiculos propter patruos ⁊ filios patruo-
rum non intelligetur exclusa matertera: ⁊ dicit ibi ꝙ plures
doctores Perusini ac Seneñ. ita consuluerunt. (Sequitur
idem Corneus consilio. cxvi. incipien. difficultas quinta co
lumna. secũdo volumine. vbi dicit sic fuisse consultum p hos
⁊ alios: ⁊ ꝙ etiam filij matertere non excludant. Ad ideꝫ fa
cit quod consuluit ipse Corneus consilio. cxcj. incipien. vide
tur. secunda colum. cum. ij. sequen. quarto volumine. ꝙ sta-
tutum perusinum excludens auiculum propter patruuꝫ vel
filios patrui: non excludat sororem.) Ad hoc facit quod con
suluit dominus Benedic. capra in consilio. cxxxvij. incipiẽ.
mortuus est quidam nomine Innocẽ. ꝙ statuto excludente
matrem propter patruum non sit locus statuto si adsint auia
paterna ⁊ auus ⁊ auia materni: matre predefuncta. Item di-
xit Bal. in. l. quod vo. vñ. sed pone statutuꝫ. ff. de legi. ꝙ sta
tutum excludens amitam non videtur excludere materterã:
dicens ꝙ quando nomina appellatiua omnino discrepãt sta
tutum in vna persona non trahitur ad aliam: vt dixit Cynus
in. l. j. circa finem. C. que sit longa consuetu. (Et sm Baldũ
in. l. si quis. C. ad tertul. si statutuꝫ dicit ꝙ fratres patrueles
excludant matrem non excluditur amita: quod dependet ab
his que dicta sunt supra in primo membro quando nomina-
ta persona exclusa excluderet nõ nominatam. vult Corneus
consilio. ccvj. prima columna. tertio volumine.) Ex his seq
tur ꝙ statuto excludente materteram non intelligitur auun
culus exclusus: quia non coniungitur defuncto per illaꝫ sm
Paulum de cast. in dicto consilio. cccxl. Item ex pͥdictis
apparet tenendam esse decisionem Bal. in. l. venia. C. de in
ius vocan. quaꝫ sequitur Petrus de anchara. in repetitio.
c. canonum statuta. in versi. his igitur quinqꝫ mẽbris. de cõ-
stitutio. dum voluit statutum excludens filiam extante filio
masculo non excludere neptem ex filio masculo: lꝫ illa ratio
decidendi adducta per Baldum: ꝙ hoc statutum censeatur
ex parte mulierum odiosum nõ sit vera per ea que dixi. s. in
quarto articulo principa. quis dominus Alexan. de Imol.
⁊ Anto. de alexã. aliter ibi dicant post Fulgo. moti: ꝙ si ex-
cluduntur filie que sunt in primo gradu: multomagis debẽt
excludi neptes que sunt in remotiore. argumen. l. si vna ma
tre. versicu. in nepotibus. C. de bo. mater. Item quia aut ta-
lis neptis vult venire ex propria persona ⁊ nõ potest: quia fi-
lius eam in gradu precedit. l. secũda. §. primo. ff. de suis ⁊ le
gi. aut vult venire ex persona patris ⁊ non potest sm Bald.
quia non est eiusdem qualitatis: prout pater qui erat mascu
lus: prout in simili dicit Barto. in dicta. l. liberorum. Item
quia ratio statuti ita militat in tali nepte sicut in filia. (quaꝫ
opinionem Baldi sequitur Marian. consilio. xxx. incipien.
quis. vij. col. dicens ꝙ qñ verba non conueniunt: non fit ex-
tensio vltra personas specificatas etiam ex identitate ratio-
nis.) In qua questione dominus Preceptor meus in dicta
l. venia. distiguit: ꝙ aut pater neptis est premortuus: ⁊ in ea
habeat locum statutum: aut auus prius decessit cuius here-
ditas fuit per filium adita: ⁊ tunc qꝛ desijt esse hereditas aui
ta: ⁊ dicitur paterna non excluditur neptis. per not. in. l. j. §.
veterço. ff. de acquirenda possess. ⁊ per gl. in. l. eius qui in pro
uincia. ⁊ ibi Barto. ff. si certum petatur. iunctis his que in si-
mili proposito dixit Cy. in. l. prima. C. de adulte. In quo pas-
su vbi per patrem neptis esset hereditas adita: teneo cũ do-
mino Preceptore meo per ea que vltra predicta dicam in
sequenti membro hoc eo. articu. questione. xvj. vbi autẽ pa-
ter neptis fuisset premortuus: dico recurrendum esse ad illã
materiam an dispositum in filijs trahatur ad nepotes in ma
teria statutaria. de qua per Barto. in. l. liberorum. ff. de ver
borum significatio. ⁊ Imol. in. l. gallus. §. instituens. ff. de li
beris ⁊ posthu. cum concor. ibi adductis per dominũ Alex.
⁊ considerandum esse: an ex larga significatiõe: an vo per ex-
tensiuam interpretationem filij appellatione veniat nepos.
notatur in locis predictis: quia vt notat Cy. in dicta. l. pͥma.
⁊ Baldus in. l. quod vero. ff. de legi. facit. l. senatuscõsulto.
ff. de ritu nup. l. filium habeo. ff. ad macedo. iuncta. l. libero-
rum. ⁊. l. iusta. ff. de verborum significatio. notat glo. in. l. mi
les ita. in princip. ff. de regulis iur. ⁊ in aut. minoris debitor.
C. qui da. in. tes. pos. cum simili. etiaꝫ in correctorijs: vbi sub-
est eadem ratio bene fit extẽsio ad casus ex larga significatio
ne vocabuli comprehensos. (Circa quam materiam latius
dicam. s. in. xij. articulo principa. in. xvj. questione. in princi.
⁊ magis in proposito in penultima colũ.) Item per predi
cta apparet quid iuris in statuto excludente materteram: an
videatur excludere materteram magnam: in qua questione
Bal. in. l. quod vero. ff. de legi. dixit ꝙ sic. tum qꝛ verba om-
nino non repugnant: quia vt dictum est in preceden. questio
ne quando verba omnino non repugnant dispositum in vna
persona trahitur ad aliam. tum quia maior est ratio excludẽ
di materteram magnã que est remotior: ⁊ maior ratio mino-
rem includit. l. cũ pacto. ff. de ser. expor. idem voluit Pet. ꝺ
anchara. in repetitio. c. canonum statuta. in. xc. colum. de cõ-
stitutio. Roma. ⁊ Alexan. in. l. j. ff. de suc. edic. ⁊ ibi etiã do-
minus Preceptor meus. pro quo facit quod dixit Bald. in
l. ij. C. de nupt. ꝙ statutum loquens de nouerca nõ habet lo-
cum in nouerca magna. ⁊ sic doctores predicti loquuntur in
matertera magna coniuncta persone defuncte mediante ma
tertera non magna: quo casu res est satis clara per ea que di-
xi hoc eo. membro. in prima questione. vbi autem talis ma-
tertera magna nõ esset coniuncta per materterá propriá: vt
quia esset mater auiculi: tunc dicendum est talem materte-
ram magnam non excludi: siue superfit auiculus siue non: vt
dixi in primo casu huius tertie questionis. Item ex predi
ctis colligitur decisio: an statutum excludẽs sorores habeat
locum in sororibus patruelibus. in qua questione Angel. in
consilio. cccxliij. incipien. totum dictum statutum consuluit
ꝙ sic per nota. per Barto. in dicta. l. secunda. §. videndũ. ff.
ad tertul. ⁊ quia mẽs ⁊ ratio statuti fuit preseruare agnatio-
nem: vt sepius dixi. cũ qua opinione transit do. Preceptor
meus in dicta. l. j. in pe. col. C. de suc. edic. vbi dicit ꝙ qñ sta-
tutũ excludit patruum simpliciter: etiam excludit patruum
magnum. ⁊ idem consequenter de alijs personis: Et per pre
dicta apparent commentata ⁊ exemplificata dicta Barto.
in. d. l. j. §. qui habebat. ff. de cõtrata. vbi declarat an ⁊ quan-
do tam in dispositione legis quam statuti ille qui est remotior
me excludit eum q me excludit: pariter excludat me. an vero
admittar: ⁊ quomodo. ⁊ dicit ꝙ aliquando ille qui est remo-
tior me excludit eum qui excludit me: quia succedit in eius lo-
cum quem excludit: ⁊ tunc ipse succedit ⁊ ego excludor: cum
ex eodem capite ⁊ iure successio deferatur. l. equissimum. ⁊
l. ij. §. obijcitur. ff. ad tertul. ibi enim auus excludit patrem ⁊
succedit in locum patris qui est sibi filius ⁊ iure merito exclu
dit matrem sicut ipse pater excluderet. ⁊ isti particule con-
ueniunt que dixi supra in hac tertia questione in. scdo casu:
in scda seu tertia colum. Aliquãdo vero talis remotior non

succedit in locum eius quem excludit. ⁊ tunc aut ille quē talis remotior excludit: me excludit ꝓpterea q̄ habet potētius ius in successione. ⁊ tunc ego non excludor: sed ad successionem vocari potero iure meo: perinde ac si ille exclusus non esset in rerum natura. vt in. d. l. ij. §. si sit consanguinea. ff. ad tertul. ⁊ huic particule ꝯueniunt que dixi in hacmet tertia q̄ōe in tertio casu. Aut talis remotior non excludit me: propterea q̄ habeat potentius ius in successione: sed q̄ deficit conditio: sub qua vocabar ad successionem: ⁊ tunc non potero admitti: vt in auth. l3. C. de natura. lib. vbi excluditur filius naturalis: non propterea quia habeat vxor potētius ius in successione: sed q̄ lex voluit vocare naturalē sub ea conditione: si vxor non esset. ideo ibi non attenditur an vxor succedat necne. ⁊ ista particula non fuit tacta: quia non conueniebat supradictis questionibus: ne tamen hanc particulam dimittamus sine illatione i proposito materie nostre dixit Pau. de ca. in consi. ccccxliiij. inci. visis statutis in volumine antiquorum consiliorū scd̄m vltimā impressionē: ꝙ statuto vocante proximiores agnatos: vbi contingit quem decedere deficientibus descendentibus ⁊ ascendentibus ex latere patris exclusa matre: ⁊ ascendentibus ex linea materna. ⁊ contingat quem decedere relicta matre auia paterna ⁊ agnatis collateralibus remotions gradus: ꝙ mater nō excludetur: quia tales agnati vocant̄ sub conditione si non sint ascendentes: vnde q̄ adest auia non vocantur: l3 non succedat ꝓpter matrem; ⁊ ita etiam videtur in effectu trāsire. Corne. i consi. lxxxiiij. incip. in hac. ij. ⁊. iij. col. iiij. vol. ⁊ consi. cclxxj. incip. de hac. vij. col. ⁊. vj. eo. volum. ⁊ ꝙ positi in conditione non vocentur: nec sit necesse ꝙ sint successibiles. voluit idē Corneus consi. ccxlvj. incipi. videtur. iij. col. in fi. ij. volum. ⁊. lxj. incip. licet. iij. col. versi. nec obstant adducta. iiij. volum. vbi distinguit ⁊ dicetur. j. xij. articulo. princip. quinta q̄stione.) Et p̄dicta theorica suppletur ex his que dixit Bald. in. d. l. si quis filium vltima. q. C. de inoffi. test. dicit enim ꝙ aliquando lex excludit aliquem deferendo successionem excludenti ⁊ extat casus a statuto prouisus: vt q̄ statuto excludente sororem extātibus fratribus etiam consanguineis tantum: extant frater consanguineus tm̄: ⁊ soror vtrinq̄ cōiuncta: ⁊ non mater: vel si extet mater repudiet hereditatem: ⁊ tunc excludenti defertur integra successio. l. vltima. C. de predi. curi. li. x. vbi existente fratre ⁊ sorore: soror pro nihilo reputatur. ⁊ istud tenui in hac. iij. q. in tertio casu. ij. colū. Si vero non extat casus a statuto prouisus in quo excludenti successio deferatur sicut est in casu proposito quando mater esset in medio: ⁊ tunc standū est iuri cōmuni. l. si cum dotem in prin. ff. solu. mat. ⁊ hoc tenui in hac. e. q. in. ij. col. ver. vbi autem. aliquando aūt statutū procedit excluso simpliciter obstando: ⁊ tunc s̄m eum non est curandum: an excludens admittatur: nec ne: q̄ fit exclusio tanq̄ ex quadam cōditione. d. aut. l3. ⁊ de hoc supra proxime dedi exemplum ⁊ per predicta declaratur in proposito illa regula si vinco vincētem te: multo magis vinco te: quā. s̄. dixit Bal. infallibilem quando vincens succedit in ius victi successione vel alio modo per no. p glo. ⁊ doct. in. l. vsucapio. ff. de vsuca. ⁊ notatur in. d. aut. l3 ⁊ per Bart. in. l. de accessionibus. ff. de di. ⁊ tem. prescri. ⁊ licet p̄dicta putē vera tamen in. q. Bal. quam ponit in. d. l. si quis filium in vltima. q. puto veritatem aliter esse. nam ipse p̄supponit esse duo statuta in volumine vno statutorum vnū scilicet disponens ꝙ femina non succedat extante masculo: ⁊ aliud disponens ꝙ extante fratre etiam consanguineo tantum soror non succedat: nam stantibus istis duobus statutis non est dare casum ꝙ mater extante fratre possit succedere. ita ꝙ superexistentia matris non possit prodesse sorori: nec sibimet. ⁊ sic nō est curanda superexistentia p̄sone non exclusē nominatim in vno statuto q̄n ex alio excluditur: q̄d etiā voluit Ro. in consi. cccxcix. incipiē. vt presens cōsultatio in. iij. col. cuius ꝯsultationis veritatē dicam late in art. sequ. in. ij. q. ex quo elicitur limitatio ad predicta. item limitatur nisi persona nominatim non exclusa esset remotior noīatī exclusa etiam agnato vel masculo vocato s̄m Alex. in consi. lxx. incip. viso ⁊ opportune in. iij. col. primo vol. vbi consuluit ꝙ statuto excludēte mrē3 existēte auo paterno vel auia paterna: fit locus statuto ēt si superfit amita cū matre cum ab auo amita d̄ iure cōi excludatur. ita vt eius exp̄ssio nō sit in statuto necessaria: facit q̄d dixi in hac. e. q. prima col. ver. vbi aūt item limitatur nisi p̄sona non exclusa repudiet s̄m Bald. in d. l. si quis filiū in fi. ⁊ dixi i charta prece. ver. ⁊ si opponatur. idem esset dicēdum si esset incapax. l. gallus. §. ⁊ q̄d si tm̄. ff. d̄ li. ⁊ posth. cū his que dicā in. xij. art. princ. q. iiij. (Et ꝙ vbi p̄sona media que facit nō eē locū statuto repudiaret: seu iure portioni renunciaret nihilominus fit locus statuto ⁊ proinde fit: ac si talis p̄sona nō esset in rerū natura. late firmat Corn. ꝯsi. cccxlj. inci. multa. iij. col. j. vol. p tex. apertū in. d. §. si sit ꝯsanguinea: ⁊ in ꝯsi. cccxvij. inci. licet. ij. col. in prin. iiij. vol. sub dubio tñ forte. ⁊. d. Barba. in. d. ꝯsi. xvj. inci. circa ꝯsultationē. i. vol. Itē predicta limitant̄ s̄m Cor. ꝯsi. clxix. inci. multe. iiij. vol. nisi p̄sona exclusa noīatī3 que pōt venire mediante nō noīata vocetur p statutū ad aliquam portionē: q̄ tunc nō noīata ei non prodest: puta si statutum disponat ꝙ agnati excludant cognatos excepta quarta. Nā si ꝯtingat aliquem decessisse sup̄stitibus fratrib⁹ patruellibus: amita ⁊ sorore vterina: ipsa vterina tanq̄ cognata succedet in quartā ⁊ fratres patruelles tāq̄ agnati i reliquo exclusa amita: que l3 preferatur de iure cōi fratrib⁹ patruelibus. l. auūculo. C. cōmu. de succes. nihilominus s̄m ipsum ius cōe vincitur ab vterina: in tantū ꝙ amita nō sit in ꝯsideratiōe ꝓpter vterinā que vocat̄ in parte scz in quarta. facit q̄ vt dixit Alex. d. ꝯsi. lxx. p̄sona noīatī3 nō exclusa si sit remotior ea que est noīatim exclusa nō attenditur. Subdit Corn. d. ꝯsi. clxix. ꝙ si vterina in nihilo vocaretur a statuto: vt q̄ statutū simpl'r diceret ꝙ agnati excluderēt cognatos: tunc in casu p̄dicto amita que preferetur de iure cōi fratrib⁹ patruelibus faceret nō eē locum statuto: q̄ propter potētius ius ꝙ h3 amita in succedendo q̄ fratres patruelles nō possent ipsi fratres patruelles existente amita noīatim a statuto nō exclusa succedere: ⁊ quilibet succederet iure suo s̄m ius cōe. vt p Bart. in. d. §. qui hēbat. ⁊ Bal. in. d. l. si quis filiū ⁊ in multis exēplis. s̄. in. ij. iij. ⁊. iiij. col. alleg. Et idē voluit ipse Cor. ꝯsi. cclxxvj. incip. ꝯstat ēt. in. iiij. vol. vbi ꝯsuluit: ꝙ stante statuto ꝙ si qua p̄sona decesserit sine filijs ab intestato succedāt p̄ximiores ex latere patris vsq̄ ad q̄rtū gradū: ⁊ ꝙ mater solū succedat in quarta parte bonor. ⁊ ꝯtingat aliquē decessisse sine filijs superstite mr̄e amita ⁊ agnato remotioris gradus qui sit inter quartū gradū: amita nō erit in ꝯsideratiōe cū vincatur a matre que vincit̄ ab agnatis excepta quarta: ⁊ inter cetera mouetur Corn. ibi in pen. col. ver. vlti. ēt q̄ tex. in. d. l. ij. §. si sit agnatus: ⁊ in. l. equissimum. ff. ad tertul. q volunt p̄sonā nominatim exclusam facere locū non exclusē noīatim loquūtur q̄n sunt tres p̄sone q̄ inuicē excludūt ⁊ excludunt. ita ꝙ neutra reperitur que aliquo iure nō sit in totū exclusa quo casu videntur ēt loqui Bal. in. d. l. si defunctus: ⁊ in. d. l. si q̄s alias si qua. Isti aūt casus p̄allegati sunt diuersi. q̄ in eis due p̄sone: diuersis respectibus excludūtur in totū: ⁊. iij. excluditur ꝓ parte ab vna ex dictis duabus personis ⁊ ip̄a excludit alteram: q̄ mater nullo iur̄ in hoc vltimo casu reperitur in totum exclusa ex quo succedit in quartam. ⁊ ipsa omni iure excludit amitā aut. defuncto. C. ad tertu. ⁊ ipsa amita iure communi excludit agnatum aut. post fratres la. ij. C. de legi. here. ⁊ l corpore vn̄ sumitur. Et simile est in primo casu. s̄. relato d̄ sorore vterina: vt declarat Corn. d. ꝯsi. clxix. j. col. attendit eni3 in talibus ꝑplexitatibus p̄sona que h3 efficaciora iura ⁊ sic q̄ magis excludit ⁊ minus excludit̄: vt declarat ipse Corne. d. ꝯsi. cclxxvj. viij. col. ver. nec huic ꝯclusiōi. Ad q̄d ēt adducit Corn. d. ꝯsi. cclxxvj. in. iiij. col. ver. hinc fundat̄: ⁊ ver. et his decisionē Bar. in. d. l. si defunctus: ⁊ in. d. l. si quis alias si quadam vult ꝙ agnatus excludēs exp̄sse mrē3 excludat ēt amitam de cuius veritate. s̄. dictū fuit. Nec nō decisionē Petri de anch. ꝯsi. cccxxxvj. inci. si ab agnato: dū ꝯcludunt ꝙ si filij patrui ex forma statuti excludunt matrē ⁊ cōcurrāt filius patrui mater ⁊ soror consanguinea tm̄: succedet agnatus nō obstante ꝙ de iure cōi soror ꝯsanguinea tm̄ excludat agnatum ⁊ ꝙ ipsa soror a statuto expresse nō excludatur. in qua s̄nia f3 Corne. ibi vident̄ ēt fuisse. Pau. de ca. in. d. l. illam ⁊ Bal. in. d. l. si q̄s filium quos. s̄. retuli. ⁊ cū predicta opi. ēt transit ipse Corn. ꝯsi. cccxvij. inci. licet. ij. col. in prin. ver. vlti. ēt in iiij. vol. de quo ꝯsi. latius. j. proxime dicetur. Eandē etiā opinionem tenuit ipse corneus in consi. cclxxj. inci. de hac. viij. col. ver. nec huic eo. volu. vbi ꝯsuluit ꝙ statutum excludens auūculos salua quarta ꝓpter patruos vel filios patruor: nō excludit eos extāte amita vel matertera. subiungens in. vj. col. v. s3 tūc videndū vnū q̄d videt̄ p̄dictis ꝯtriari videlz: ꝙ q̄ tale statutum aliquid preseruat auūculis illud non auunent

esto ꝙ beneficio amite vel matertere succedant de iure cõi. qꝺ nõ puto probari per iura que allegat: nec ꝑ alia: quia ista pars ad quã vocãtur auunculi nõ defertur eis ad exclusionẽ aliaꝝ personarum: sꝫ ne ex toto excludãtur iuxta ea que dixi ꝺ. hac eadẽ qõe. iij. col. versi. redeũdo. Ceteꝝ ad predicta: ⁊ ꝓ supradicta limitatiõe facit qꝺ ꝯsuluit Ang. ꝯsi. cclj. incip. ꝓ filia: vbi ꝯsuluit: ꝙ statuto bononiẽsi disponẽte ꝙ patruus succedat ĩ proprietate: ⁊ mater in vsufructu si ꝯtingat extare in medio sororẽ consanguineam tantum defuncti nihilominus erit locus statuto: nõ obstante ꝙ soror predicta possit dicere patruo ꝙ de iure cõi ei prefertur: q: cum existentia matris habeat talem sororem excludere aut. cessante. C. ꝺ legi. here. ⁊ nullo iure ad successionẽ ipsa soror inuitetur: cẽsenda est ac si non esset in rerum natura. l. j. §. si. ff. de gradi. ⁊ dixi. ꝺ. in prece. col. Et nõ põt talis soror dicere matri ꝙ vincẽdo patruũ: qui matrem vincit in proprietate: vincit ⁊ matrem: q: non est eadem ratio exclusionis: nã patruus vincit matreꝫ fauore agnationis cõseruande propter quam mouetur statutum iuxta ea que late dixi. ꝺ. in. iij. arti. princip. que rõ cessat in sorore ad successionẽ aspirante. facit: q: ꝫꝫ Corneuꝫ. d. ꝯsi. cclxxj. viij. col. circa fi. in talibus perplexitatib⁹ debet recurri ad cõiecturas: ⁊ circũstantias ẽt extrinsecas que alias nõ appareret: nec ẽt obstat si mater diceret ꝙ vincit patruũ: ex quo vincit sororẽ ꝯsanguineã tm̃ que patruo ꝺ iure cõi prefertur: q: cum statutũ velit matrem excludi per agnatuꝫ vel patruũ fauore agnationis nõ est eadã ratio ĩ matre vincẽdi patruũ: que est in patruo vincẽdi tam matrẽ q̃ sororẽ merito igitur patruus in proprietate: ⁊ mater in vsufructu nõ attenta persona dicte sororis consanguinee tm̃ succedent ꝺm Ang. in cõsilio preelleg. quẽ refert: ⁊ sequit Corne. d. ꝯsi. cclxxj. in. viij. col. in prin. vbi dicit in fine dicte col. in talibus perplexitatibus ꝯsiderari psonã que hꝫ efficaciora iura: vt ibi latı⁹ ꝑ eũ. Ceteꝝ nõ est omittendũ: id qꝺ ꝯsuluit ipse Corne. ꝯsi. cxxij. inci. circa primũ. iiij. col. ij. vol. vbi tenuit ꝙ si sint duo statuta: in quoꝝ altero disponatur ꝙ mater succedat cũ fratribus patruelibus. Et in altero ꝙ mater succedat cuꝫ fratrib⁹ vterinis: ⁊ ꝯtingat superesse matrem fratres patrueles: ⁊ frem vterinum succedẽt mater ⁊ frater vterinus exclusis patruelibus: qbus vterinus de iure cõi prefertur. nec obstat ꝺmeum: ꝙ patruelis vicat matrem ex forma statuti ꝓ parte ĩ qua mater de iure cõi preferť vterino: q: procederet argumẽtum: si patruelis subintrando locum matris succederet virtute statuti in parte in qua mater vincit vterinum ꝑ predicta ⁊ not. ꝑ Bar. in. d. §. qui habebat: q: persona excludens dꝫ succedere in locum exclusi: ad hoc vt habent locũ regula: si vinco vincentẽ te: multo magis vinco te. vt ibi latius ꝑ Corn. qui hoc fundamẽto plerũqꝫ vti solet: vt ẽt ꝑ eum. ꝯsi. lxxxij. inci. licet in fi. iiij. vol. Ad idem ꝯfert quod cõsuluit ipse Corne. ꝯsi. cccxvij. incip. licet. iiij. vol. ꝙ stante vno statuto ꝙ frater ꝯsanguineus tantum excludat sororẽ vtrinqꝫ coniunctaꝫ. Et alio statuto: ꝙ filia eiusdem matrimonij: excludat matreꝫ. si decesserit frater aliqs relicto fratre ꝯsanguineo tm̃ matre ⁊ sorore vtrinqꝫ ꝯiuncta mater ⁊ soror predicta succedẽt exclusio fratre germano tm̃: non obstãte ꝙ talis frater possit dicere ꝙ excludit de iure statutario sororeꝫ: que de eodẽ iure statutario excludit matrem: q: põt etiam soror dicere ꝙ vincit matrem: que mater vincit fratrem ꝯsanguineum tm̃. cum ⁊ mater possit dicere: ꝙ vincit fratrem ꝯsanguineum tm̃: qui vincit sororem: ⁊ consequenter ꝙ ipsa mater vincat fratrem ⁊ sororem. mouetur Corne. illo fondamẽto. ꝺ. relato videlꝫ: ꝙ referat: an sint tres persone: que inuiceꝫ excludantur ⁊ excludãt ita ꝙ neutra sit que in totuꝫ nõ excludatur: an due diuersis respectibus excludanť in totũ: ⁊ tertia ab vna ex duabus: que tertia persona excludat alterã. Itẽ mouetur: q: non posset excludi soror ꝓpter fratrem ꝯsanguineum tm̃ qui succedere non posset obstante ei matre: ⁊ ille qui debet sororeꝫ vincere non excludi: nisi ipse succedat: seu subintret locum excluse per predicta ⁊ latius ibi dicta per euꝫ. Qꝺ si dicatur valere argumentum a coniunctione duorum statutorum. l. gallus. §. ille casus. ff. de lib. ⁊ posthu. cum ibi notatis ꝑ Cy. Barto. Bal. Imol. Alex. ⁊ docto. respõdetur ꝙ ꝺꝫ Imol. ⁊ Alexan. ibi in exorbitantibus: ⁊ ad correctionẽ iuris communis: non est licitum tale argumentum. Item ꝺm docto. ibi data maioritate: vel diuersitate rationis nõ ꝓcedit ipsuꝫ argumentum: ⁊ ex predictis apparet de maioritate ⁊ diuersitate: ac de potentiori iure vinus ergo ⁊c. ⁊ dicetur etiam de hoc. ꝺ. in. viij. articulo. ij. q. maxime in fine. Postremo quia vt dixi. ꝺ. eo. ij. q. multi doctores tenent personam mediam que non excluderetur: quãdo non est nominata ex capite exclusiuo: posse excludi ex capite inclusiuo agnatorum: ⁊ consilium personaruꝫ. possunt circa hoc videri que dixit Corneus in consil. cclxvj. incip. constat. iiij. colum. iiij. volu. Et alibi maxime in cõsilijs preallegatis: ⁊ in veritate in materia presentis questionis: ipse Corneus plura ceteris consulendo cumulauit: forte quia in causa propria: vt. ꝺ. retuli. fuit hanc materiam expertus. Nihilominus tamen obscure fuit loquutus.)

Quarto quero an stante statuto ꝙ proximiores ex parte matris succedant in matrimonio: ⁊ ex parte patris in patrimõio. ita tamẽ ꝙ masculi semper feminis preferantur: si contingat extare matrem: ⁊ masculos cõiunctos per matrem persone defuncte: mater ab illis excludať. Bal. in consil. lxxviij. incip. statuto cauetur. iiij. volum. ꝺm pen. impressionem ꝯsuluit ꝙ non: quia statutum loquitur de venientis a matre: dum dicit proximiores ex parte matris: quia esset impossibile: ꝙ aliquis esset ipsa matre proximior: ita ꝙ istud verbum proximiores non possit de matre intelligi. ⁊ illa verba: ꝙ masculi feminis preferantur intelliguntur ꝺm principium statuti: hoc est vbi esset facienda diuisio in succedendo de patrimonio inter proximiores ex parte patris: ⁊ de matrimõio inter proximiores ex parte matris: sed ĩ proposito non aderant aliqui ex parte patris. item nec agebatur de bonis a materna hereditate prouentis facit ꝙ dixi in membro prece. in. iij. q.

Quinto quero: an stante statuto ꝙ extantibus agnatis: mater non succedat: nec etiã soror: sit locus statuto si concurrant mater ⁊ soror simul. Anto. de ro. in arbore consangui. in. cij. colum. tangit hanc questioneꝫ: in qua dicendum est ꝙ sic: quia cũ sit facta prouisio in vtroqꝫ simpliciter comprehenditur etiam casus mixtus: cuꝫ simus in materia fauorabili: prout dixi in. iiij. articu. principa. facit text. in. l. si ita scriptum cum ibi notatis. ff. de lib. ⁊ posthum. ⁊. l. ticie textores in princi. ff. de lega. j. ⁊ quod notatur in. l. ij. in princi. ff. de verbo. obligatio. vbi dicit sub simplicibus comprehendi mixtum quando subest eadeꝫ ratio que fit in. l. scripta: quia vt dixi in tertio articu. princip. in hoc statuto ratio habetur pro expressa.

Sexto quero: an statuto excludente filiã vel feminam propter masculos: habeat locum statutũ si adsint non vna tantum filia vel femina: sed plures: cuꝫ statutum loquatur in singulari. ⁊ econtra: si loquať in plurali ⁊ adsit vna tãtum femina: dico ꝙ locus est statuto per ea que vult Bal. in. l. j. C. de condi. inser. ⁊ dñs Anto. de but. in repeti. c. fin. in quarto arti. princ. versi. fallit nono. de consue. iunctis his que late dicam. ꝺ. in. xij. arti. prin. in. xiiij. seu. xv. q.

Septimo quero: statutũ disponit ꝙ frater ⁊ soror inuicẽ succedãt: an mater videatur exclusa. Bal. in ꝯsil. cxl. inci. queritur vtrũ. iij. vol. ꝺm vltimã stãpam: arguit ꝙ sic: q: inclusio fratris ⁊ sororis est exclusio matris. l. cũ pretor ĩ pnc. ff. de iudi. l. maritus. C. de procur. l. ꝙ in reru. §. si quis post. ff. de leg. j. iunctis notatis per Bart. in. l. ij. §. videndum. ff. ad tert. ⁊ decidit ꝯtrarium motus: q: statutum predictũ emanauit solũmodo ad exequãdum fratres ⁊ sorores in eo casu in quo de iure cõi nõ sunt exequati: vt qñ alter est vtrinqꝫ ꝯiunctus fratri defuncto. ⁊ alter nõ. vt not. C. de legi. here. auť. post fratres. la prima ⁊ dicere ꝙ mater excluderetur a successiõe filij esset ꝯtra presumptiõeꝫ. l. precib⁹. C. de impu. ⁊ ali. sub. melius facit. l. si. C. de insti. ⁊ subst. sub ꝯdi. fi. ⁊ nõ debemus discoperire vnum altare: vt aliud coperiamus. l. assiduis. §. exceptis. C. qui pot. in pigno. facit: q: statuta sunt interpretanda vt minus ledãt ius cõe q̃ fieri possit. l. ij. C. de nota. ⁊ ꝙ plene hẽtur in. l. si. §. in cõputatione. C. ꝺ iu. deli. ꝑ Alex. in. l. iiij. §. pretor ait. ff. de dam. infec. sed minus lediť ius cõe in exequãdo fratres ⁊ sorores: qui de iure cõi inuicẽ nõ succedũt cũ alijs succedẽtibus q̃ si excludam⁹ matrem: q: ẽt pater excluderet ⁊ alij ascẽdẽtes iuxta tradita in auť. defuncto. C. ad tertul. Itẽ excluderentur filij fratruꝫ a successione patrui vel amite extãtibus fratribus ꝯ auť. post fratres. la prima ⁊ l. ij. ⁊ in corp. re vnde sumunť. C. de legi. here. cũ concor.

Octauo põt dubitari: an ex generalitate verboꝝ censere debeam⁹ matrem a filij successione exclusam. puta si statutum excludat feminas extãtibus fratribus vel agnatis

vel agnatio: vel lineam maternã: ⁊ vocet paternam: prima facie videret q̄ non per. l. si. C. de condi. insti. ⁊ faciũt que dixi supra i proxime prece. ac ẽt in. iiij. q̄one. ideo Ang. in ↄsilio cccxxxix. inci. martinus Johis circa finẽ videt velle q̄ presumptio que facit pro matre tollat quãlibet aliã contrariam presumptionẽ: ⁊ q̄ faciat silere quẽlibet tacitũm ↄtrariũ intellectum. In ↄtrariũ est veritas: q̄ ista statuta cõiter sunt facta ratione agnationis preseruande: que rõ vendicat sibi ẽt locum in exclusiõe matris: vt dixi late. s. in. iij. arti. prin. ⁊ ita tenet Pau. de ca. in ↄsi. ccxiij. alis. clxiiij. inci. nouiter reuocatur: ⁊. ccclviij. alis. cccxxxix. inci. q. s. i. volu. vltima impressione. Hinc sm Corn. consi. cxiiij. inci. in hac. ij. col. iiij. vol. statuto excludente cognatos mater excluditur cum ⁊ ipsa sit cognata. l. ij. ff. vnde cognati: nisi statutum matri aliquid reseruet puta legitimam. vt ibi.)

(No no quero an statutum excludens masculum. puta auum maternum ẽt excludat feminam. puta auiaz maternam: dixi late. s. in. v. arti. princ. in. xiij. q̄one.)

Quarto casu huius arcticuli principalis qñ statutum nõ excludit expsse certaz lineam seu gradum feminaꝝ: sed certas tñ personas: nõ simpliciter: sed sub aliqua qualitate. puta q̄ dotate vel maritate distrĩctim: aut coniunctim: vel q̄ transfuerit ad scda vota: vel q̄ sint extra territorium nupte vel aliter. contingit de pluribus questionibus dubitari.

Primo an statutum disponens: q̄ dotata a patre non succedat dotanti vel alij ascendenti habeat locum qñ auus dotasset neptem. ita q̄ eam excludat a successione pr̃is vel aui. in qua q̄one inuenio q̄ Jo. de ana. in ↄsi. lxxxix. inci. visis his que in facto in ptia. cũ quo ibi transit. d. Lud. in addi. (et Corne. consi. cxlvj. incip. videtur. ij. vol.) tenuit q̄ nõ succedat patri. motus: q̄ sm cõem opinionem dotata ab auo perinde habetur ac si esset a patre dotata. l. dedit dotem. ff. de colla. bo. Idem tenuit modernus Bono. d. Joã. campe. in suo tracta. dotium. vltima parte. in. lv. q. incipiẽ. si statutum simpliciter dicit. motus inter cetera ex his que dixit Bal. in. l. nẽsenius circa fi. cõmen. ff. de neg. ge. vbi dicit q̄ qñ non põt reddi rõ diuersitatis in matre ⁊ auia: statutuz in matre porrigitur ad auiaz. mouet ẽt ex his que not. Bal. in. l. maximum vicui. C. de li. prete. dum vult exclusa filia per statutum excludi ẽt filios filie: ⁊ ex his que no. idem Bald. in. l. quicũq;. C. de ser. fugi. cuius verba magis faciunt in cõtrarium. mouet etiam ex notatis per Bar. in. l. j. in. vij. col. versi. vlterius quero vtruz tacita: de vulg. ⁊ pu. ⁊ ex notatis in aut. matri ⁊ auie. C. qñ mul. tu. offi. fun. pos. ⁊ pro hac pte facit q̄d dixit Andre. de iser. in. c. j. in. v. col. in si. cũ prin. seq. ver. oportet ergo. de na. suc. feu. q̄ cõstitutio excludens sororem dotatã a successione fratris lz debeat intelligi quãdo fuit dotata a fratre: ⁊ de eius bonis sm eum. ⁊ dicam. j. in viij. art. princ. in. xvj. q. tamẽ sm cõmunem intellectuz habebit locuz ẽt in ea que fuit dotata a patre cõmuni auo vel proauo: lz aliqui videantur ↄtrarium tenuisse: ita vt ipse nihil videatur firmare. sed Bal. in ↄsi. xxx. inci. presupposito statuto in. iij. vol. sm pen. stampam arguit ad ptes. ⁊ demum decidit cũ distinctione. dicit enim prima facie videri q̄ hoc statutum nõ habeat locum in dotata ab auo: q̄ persone que nõ enumerantur videntur neglecte per statutuz: ⁊ tam ab eius ↄuidẽtia q̄ ab odio. l. si vero. §. de viro. ff. sol. ma. insti. d bo. pos. in. §. adhuc autem. versi. sunt autem. ⁊ sequ. l. j. C. de secun. nup. ⁊. l. j. C. de natura. lib. ⁊. l. j. ff. de inoffi. te. ⁊. l. iii. ff. de dona. inter vir. ⁊ vxo. sed statutũ non disponit de dotata ab auo: ergo nõ intelligit exclusa. q̄ q̄d nõ mutatur cur stare prohibet. l. sancimus. C. de testa. l. precipimus. C. de appel. ⁊ maxime: q̄ ex tacitis coniecturis que ex verboꝝ interpretatione nõ prouenniunt: nõ dz induci legum correctio. l. apud antiquos. ⁊ ibi nota. C. de furtis. ⁊ q̄d traditur in aut. quas actiones. C. de sacrosan. eccle. ⁊ lz auus dotando neptem: si filius viuit dicatur dotare ↄtemplatione filij. d. l. dedit dotem. tñ hoc est per quandã fictionem: q̄ quod auus facit interpretatur a filio factum per. l. j. §. quotiens cũ ibi traditis. ff. de vi ⁊ vi arm. ⁊ statuta quotiens possunt intelligi in casu vero nõ procedunt in casu ficto. l. iij. §. hec verba. ff. de neg. ge. nisi expresse loquantur de casu ficto: q̄ tunc oĩa iura que loquuntur de casu vero trahuntur ad fictum. l. singularia. ⁊ l. nã ⁊ si fur. ff. si cer. pe. ⁊. l. j. §. j. ff. ad. l. fal. vbi Imol. ⁊ moder. l. filio quem pater. ff. de libe. ⁊ posth. l. si. C. de his q ve.

eta. impe. ⁊ pro hac sñia adduci posset q̄d dicit Pau. de ca. i ↄsi. cxj. inci. super primo. j. col. vbi arguit q̄ statutũ loquẽs de dotata ab vna psona sibi locũ nõ vendicet: nisi reperiatur ab illa psona nolata in statuto dos data vel ↄstituta. (quod ẽt tenet Maria. ↄsi. xxx. inci. q̄uis. viij. col. v. ⁊ vltra pdicta. volẽs q̄ statutum excludens filiã dotatam ab auo ⁊ patre pp̃ter fratres filie ⁊ patruos: nõ hẽat locum qñ dotata ab auo tractaret de succedẽdo patri: q̄ dotatio aui nõ habetur pro dotatione a patre facta. vt ibi per eum. iunctis his que dicẽtur. j. eo. in. viij. art. princ. xvj. q. Et est de mẽte Corne. ↄsil. lvij. inci. videt. iij. col. ij. vol. vbi dixit statutum loquẽs d dotata ab auo non verificari: nisi agatur de successione aui qui dotauerit.) In ↄtrarium adducit Bal. in ↄsil. s. alleg. q̄ nil refert vtrũ aliqd fiat a me vel ab aliquo pp̃ter me. l. cũ seruꝰ. ff. de verb. ob. vnde dotata dr̃ ab aliquo illa que fuit eius contẽplatiõe a quouis dotata. l. pfecticia in prin. ff. de iur. dot. ⁊ hoc intelligendum est de ↄtemplatione immediata ⁊ proxima. l. sed si plures. §. in arrogato. ff. de vulga. ⁊ pu. intellectus eiz transfert fictionẽ in ius ⁊ transfundit de psona i personam in his que nõ coherent psone sed cause. vt in regula iur. qui per aliuz ⁊ in. l. j. §. ne aũt. ⁊ ibi not. Bal. C. de cadu. tol. ⁊ hoc sm Bal. demõstratur: nã si auus primo moriatur q̄ filius. ⁊ postea viuo filio neptis moriatur actio dotis consolidatur in psonam filij. l. ij. ff. sol. ma. demum ipse Bal. pro decisione distiguit. q̄ aut filius decessit viuo auo: ⁊ tunc ista neptis non põt censeri a patre dotata: q̄ non põt intellectus ↄcipere q̄ ab hoc filio premortuo fuerit dotata. l. qui libertinus. §. posthumus. ff. de oper. lib. ⁊ eo casu: neptis non excludetur a successione patris nec aui: aut auus primo decessit. ⁊ tunc q̄ dicitur pp̃ie dotata a filio: eo quia realitas dotationis ab auo in filium ⁊ a filio in neptem transfusa videt. d. l. dedit dotem: filia a successiõe excludet. pro quo adduco: q̄ ⁊ si p fictionem diceretur a patre dotata tñ quia ex dispositione. d. l. dedit dotem isti casus equiparantur quo ad hoc vt dicatur a patre dotata: statutum superueniens in vno dz in alio militare: vt not ant cano. maxime Pan. ⁊ Imol. in. c. cũ dilectus ⁊. c. ad audientiam de rescri. ⁊ facit. l. si q̄s seruo. C. de furtis ⁊ seruo cor. iuncta. l. vt tantum. ff. eo. sed ↄ decisiones predictas facit: q̄ nõ videt esse equipolẽs q̄ auus dotet ac si pater dotasset: lz patris ↄtemplatione dotet ex mente Bar. in. d. l. dedit dotem dum dicit q̄ si neptis viuo patre moreretur dos nõ ad patrem sed ad auum reuerteretur. l. j. §. videamus. C. de rei vx. actio. q̄d etiã innuit tex. in. d. l. dedit dotem. dum dicit mortuo auo patrem habere actiõem ad dotem: alis aũt cum presumatur dos longa manu data ab auo patri ⁊ a patre filie. vt ibi in. l. iij. §. fin. ff. de do. inter vi. ⁊ vxo. si diceremus repetitionem dotis cõpetere filio ⁊ non auo qñ filia esset mortua: insurgeret donatio efficax inter patrem ⁊ filiũ ↄtra. l. donationes. C. de dona. inter vir. ⁊ vxo. ⁊ l. ij. C. de inoffi. doña. ⁊ no. per Bar. ⁊ doct. in. l. frater a fratre in si. cõmenti. ff. de ↄdi. inde. ⁊ sic q̄ sz veritatem dos data ab auo non dicitur a patre data: sed per fictionem: obstat theorica que dicit q̄ in statutis que sunt ↄ ius cõe pusio facta in casu vero nõ trahitur ad casum fictũ. d. l. iij. §. hec verba. ff. de neg. ges. ⁊ ibi notãt Glo. Bar. Bal. ⁊ scribentes. ⁊ ibi dicit Bal. q̄ statutũ puniens dantem damnum in re que est alterius nõ intelligitur loqui d re que est alterius p fictionẽ. pro quo facit. l. hinc. ff. ad leg. acqui. ⁊. l. ij. §. in locũ. ff. de reli. ⁊ sumpt. fu. ⁊ dixit Ang. in. d. §. hec vba q̄ statuta disponentia de aliquo expresso nõ habent locum in eo q̄d ex iuris interpretatione hẽtur p expresso. inferens ad statutũ disponẽs q̄ debitor per instrumẽtuz guarentigie in quo est expressus certus terminus. vt est florentie capi possit ad volũtatẽ creditoris: nõ vendicabit sibi locũ: si terminus nõ est expressus: licet p expresso haberi debeat. ⁊ ita dicit se de facto cõsuluisse. Ad idẽ facit q̄d dixit Bar. in rep. l. omnes populi l vj. q. prin. ver. vlteriꝰ quero an statutũ. ff. de iusti. ⁊ iure. vbi indistincte vult statutuz q̄d potest intelligi in casu vero non trahi ad casum fictum: nisi ille casus a statuto specialr exprimatur. ⁊ idem in effectu dixit ibi Bal. in antepe. col. ver. sed nunqd cũ seq. facit ẽt q̄d dixit Bart. in. d. l. si q̄s seruo versi. quero nũqnd ius cõe: q̄ statutũ loquens in maleficio sm casum verum nõ trahitur ad casũ fictum: nec ius cõe admittẽs talem extensionem se extẽdit ad statutuz: q̄ minor est casus fictus: q̄ verus: ⁊ sic manifeste vult ex passiua interpretatiõe nõ fieri talẽ extẽsionem. ad idẽ facit q̄d dixit Bal. in. l. trãs

gere in. iii. col. ver. hec solutio est naturalis. C. de trāsact. ꝙ
statutū disponēs posse fieri pacē de omni delicto preterꝗ̄ ꝺ
homicidio nō intelligitur excipe ꝯdēnatum de homicidio p
ꝯtumaciam ⁊ habitum pro ꝯfesso: ⁊ sic fictum homicidaꝫ. ⁊
cum hac opinione ꝙ in statutis correctoriis nō fiat extensio
ad casum fictum transit. Alex. in. l. gallus. §. ⁊ qd si tm̄ in. iii.
col. ff. de lib. ⁊ po. ⁊ in. l. i. §. lex falcidia. ff. ad leg. fal. in pen.
col. ⁊ in. l. adoptiuū in prin. ff. de in ius voc. ⁊ in ꝯsil. lxxxii. in
iii. col. ii. vol. ⁊ lꝫ predicta fortiter stringant: vt talis filia per
statutū nō excludatur. tñ durꝫ eēt recedere ab opiniōe Bal.
que est ꝯsona menti statuentiuꝫ: nā ꝯsiderādo magis effectū
ꝗ̄ modū: vt habetur in. l. si mulier in prin. ff. ad trebel. ⁊. l. si
mater. C. de ꝯdi. insti. statutū videt̄ voluisse excludere dota
tam: vt ꝯsuleret agnatis: ⁊ prouideret ꝙ filia haberet de bo
nis paternis dotes: nō ꝯsiderato verisimilī modo scḋm queꝫ
haberet: sed effectu. vnde in casu. Bal. reperitur filia habere
dotes de bonis patris: ex quo eius ꝯtēplatione fuit dotata:
⁊ qꝛ actio dotis in psonā filii ꝯsolidatur prout supra dictum
fuit: ⁊ stante hac cōclusione idē ⁊ multomagis esset dicēduꝫ:
si extraneus patris ꝯtēplatione dotasset filiam: qꝛ si filia mo-
reretur nō cōpeteret ipsi extraneo facultas repetēdi dotem
sicut faceret auo. d. l. pfecticia. ff. ꝺ iure dot. iuncta. l. iii. l. si.
ff. de dona. inter vi. ⁊ vxo. ⁊. §. accedat. C. de rei vxo. act. im
etis plene traditis in. d. §. in arrogato cum concor. ibi allega
tis. vbi dicunt doct. datum filio patris ꝯtēplatione acqri pa
tri in tantum: vt scḋm magis cōeꝫ opinionē per Alex. ibi in. ii.
col. cōprobatam talis dos filie cōputetur in legitima: ⁊ ex p-
dictis idē multo magis dicēdum esset in ea que fuit dotata a
curatore patris vel ab eius pcuratore. (facit. l. si fundus. ff.
de ꝯdi. ⁊ demō. vbi cōditio dandi pupillo vel furioso imple
tur in psona tutoris vel curatoris eoꝝ.) Itē facit. d. lex pro-
fecticia: dum ibi dicit̄ talē doteꝫ a patre proficisci: pro quo fa
cit ēt quod not. Bart. in. l. postulāte in prin. ff. ad trebel. vbi
sentit statutū loquēs in vna psona trahi ad psonā fictā q̄ illaꝫ
representat. ita vt si statutū puniat debitorē incarcerari he
res debitoris cōprehendatur sub statuto. facit etiā qḋ dixit
Bal. in. l. postulare. ff. de fideiusso. tu. vbi dicit ꝙ pena sta-
tuti i prefixa petēti debitū: afficit illū qui petit p aliū. ad quod
ēt videant̄ que dixit Bart. in. l. ii. §. liberis. ff. de leg. prestā.
⁊ in. l. apud Iul. §. fi. in fi. cōm. ⁊ ibi Ang. ⁊ moder. ff. ex qui.
cau. in pos. ea. ⁊ Alex. remissiue in. l. iii. §. si procurator in. ii.
col. ff. qḋ quisqꝫ iur. Fran. ꝺ are. in. l. mutuum pen. col. v. ⁊ ex
predictis. ff. de acqui. here. Bal. in. l. si per alium. ff. ne quis
eū qui in ius voc. est vi exi. cū cōcor. alleg. per Ang. are. ⁊. d.
Augu. in addi. in tract. malefi. in verbo sempronium māda-
torem in. xxiii. q. ⁊ per. d. precep. meū do. Iaso. in. l. si quis id
qḋ in vlti. charta. ff. ꝺ iuris. om. iudi. post Bar. in. l. sed si vn⁹
§. i. ff. de iniu. vbi plene tangunt an statutum loquēs in facie-
te habeat locū in mandante. (Sed in ꝯtriū facit qḋ de curato
ris dotatiōe dixit Pau. de ca. in. d. ꝯsil. cxi. inci. sup primo
q̄sito l antiqs: dum dixit ꝙ dotata a curatore nō est perinde
ac si esset dotata a patre. vult Corn. ꝯsi. clxx. inci. i ꝯsiliis. iii.
col. ii. volu. facit qḋ dicūt Bart. ⁊ Ang. in. l. apud Iulianū.
§. fi. ff. ex qui. cau. i pos. ea. ⁊ Ange. aret. in. §. heres insti. de
obli. que ex quasi ꝯct. ⁊ Alex. in. l. iii. §. si pcurator. ii. col. ff.
qḋ quis. iur. vbi dicit se ꝯsuluisse ꝙ statuto requirēte i ꝯctibus
minoꝝ ꝯsensum propinquoꝝ: non exigatur ꝯsensus si ꝯctus
fiat p eoꝝ curatores. pro ꝯcordia dicebam in facto ꝙ si statu
tum se refert ad patreꝫ qui restari pōt eū ꝙ possit pater filie
egenti succurrere aut testādo prouidere: vel pnidere incon
grue dotate qñ statutū vult dotatā quacūqꝫ dote esse ꝯtētaꝫ
⁊ nō posse agere ad supplemētū legitime: vel ꝯtrariꝫ dotiū
iuxta ea que dicentur. ꝭ. in. ix. arti. princi. ꝭ. ⁊. ii. q. cum seq. ⁊
tūc pcedat hec. ii. opinio alīs aūt procedat. ꝭ. opinio ꝙ exclu
datur ēt a curatore patris dotata p iura supra ad hoc allega
ta. ⁊ qꝛ vbi est rō differentie: ꝙ aliquid fiat ab aliquo an ab
eius curatore nō equipolēt l iure. ⁊ ita intelligo no. p Soꝫi.
ꝯsi. ccvii. inci. in cā. ii. col. i. vol.) predictaꝫ conclusionem de
auo dotante: vt in eo habeat locum statutū posset quis limi
tare ex verbis. Pau. de ca. in. d. ꝯsil. cxi. nisi alia eēnt verba
ꝯtrarium suadentia. item limitat̄ vt non procedat si nō da-
retur dos filie patris cōtemplatione per no. in. d. l. dedit do
tem: ⁊ in. d. §. in arrogato: vbi traditur maxime per Alexan.
plene quid in dubio: an scꝫ censeatur tradita dos patris con
templatione. vbi Alexan. dat circa hoc intellectum ad. d. l.
dedit dotem. de qua materia ēt habetur per Alexan. in. l.
in quartam in vltima charta ver. querit etiam. Ang. hic. ff.
ad leg. fal. ⁊ traditur in. l. qui in aliena. §. interdū. ff. de acqr.
here. ⁊ si statutū excluderet dotatam a patre ab eius succes-
sione: nō loquēdo de successione aui: an tunc extēderetur ad
successionē aui. depēdet ex his que dicam. ꝭ. in. viii. articulo
princip. an statutuꝫ excludens a successione vnius trahatur
ad successionem alterius.

Secundo quero an tale statutū habeat locum in ea que
fuit dotata ab auo qui mortuus est ipsa nepte dotata
nondum cōcepta. ⁊ reperio inter cōsilia Bal. esse vnum qḋ
est penul. in quarto vol. scḋm penul. impressionem. In quo cō-
sultū fuit talem neptem excludi: qꝛ talis neptis est ex radice
aui. l. pronunciatio. ⁊. l. liberoꝝ in fi. ff. de verbo. sig. Iteꝫ qꝛ
rō statuti que est: vt masculoꝝ salua sit dignitas ⁊ agnatio
preseruetur. vt dixi supra in tertio articulo principa. militat
etiam in tali nepte non concepta: ⁊ potior est ratio in ne-
pte nōdum concepta ꝗ̄ in iam nata: cum maior soleat habe-
ri affectus ad natos ꝗ̄ nascituros. l. qui filiabus in prin. ff. de
leg. i. Item in materia exclusiua magis dꝫ excludi talis ne-
ptis nōdum concepta ꝗ̄ concepta. l. itē pretor. ff. de suis ⁊ le
giti. esset enim absurdum ꝙ cōcepta in vita minus haberet
ꝗ̄ cōcepta post mortem. argum. l. filiusfa. ff. de tes. mili. ⁊ si
opponatur ꝙ ista nō est pprie neptis. d. l. iteꝫ pretor. ⁊. l. qui
libertinus. §. posthumus. ff. de oper. lib. ⁊. l. si quis filium. §.
i. ver. sꝫ h ita. ff. de inin. ru. rñdetur in. d. cōsi. ꝙ qñqꝫ aliquid
scḋm subiectā materiam dr̄ proprie quod scḋm aliam dicitur im
proprie. vt notat̄ in. l. ii. in glo. ff. de offi. procon. ⁊ leg. cū cō-
cor. ibi allegatis ⁊ pꝫ in. l. pater seuerinam. §. condicionum
verba. ff. de condi. ⁊ dem. vnde si quis receperit feudum vel
emphiteosiꝫ pro se filiis ⁊ nepotibus: proprie ⁊ vere compre
hendentur nepotes etiam post mortē aui cōcepti. vt in aut.
de alie. ⁊ pmu. re. eccle. §. emphiteosim in materia. n. indif-
ferenti ista distinctio non ꝯsideratur: sed vbi nepos vult iu-
re primitatis succedere. l. emācipatus. §. fi. ff. de sena. Sub-
iungitur in. d. ꝯsi. ꝙ posito ꝙ talis neptis nō cōcepta in vita
aui ⁊ ab eo dotata: nō excluderetur a successione bonoꝝ aui:
p certo deberet excludi cū ab eo fuerit dotata: nec est nouū
ꝙ fiat separatio bonoꝝ. l. i. ff. de separa. bo. iteꝫ subiungit̄ ꝙ
talis neptis dꝫ esse cōtenta dote sibi ab auo cōstituta que suc
cedit loco legitime ei debite ex persona patris sui in bonis
aui: vt notatur. C. de nupt. l. sacro san. alias sancimus. ⁊ pro-
batur in. l. si quis. §. ad alias. C. ad leg. iuli. maie. cōtrarium
aūt reperio fuisse cōsultū in cōsi. cccclxiiii. incip. proponitur
ꝙ quidā in. e. vol. scḋm eandem impressionem alr̄ est consi. cl.
scḋm vltimā impressionē: ppterea qꝛ talis neptis post mortem
aui ꝯcepta nō est pprie neptis auo. ⁊ ꝯsequenter ille non est
pprie auus. d. l. item pretor cuꝫ concor. ī. allegatis qḋ nō so
lum est verum in materia successionis: vt ibi di: sed in qua-
tis materia: Unde si statutū diceret ꝙ nepotes militū non
possint intrare palatium nō haberet locum in nepotib⁹ na-
tis ⁊ cōceptis post mortē aui: qḋ limitat nisi cōis vsus loquē-
di aliud suaderet q est potior omni significatu. l. librorum. §.
qḋ tamen cassius cū ibi notatis. ff. de leg. iii. In hac qōne pu
to veriorē esse sniaꝫ: vt neptis nō excludat̄ a successione pa-
tris p statuti prout dicit̄ in. d. ꝯsi. cccclxiiii. qḋ ꝯsilium poti⁹
credo fuisse Bal. ꝗ̄ aliud: qꝛ i alio sunt multi errores. ⁊ mo
ueor ea ratione: qꝛ ista nō est proprie neptis nec cognata. d.
l. itē pretor. ⁊. l. titius. ff. de suis ⁊ le. ⁊ insti. ꝺ heredi. q̄ ab in-
test. defe. §. hac rōne. ver. plane. ⁊ ideo scḋm Bar. in. d. l. iteꝫ
pretor statuto bānientc aliquos: ⁊ eoꝝ filios ⁊ nepotes nō in
telligentur bāniti nepotes cōcepti post mortem aui: qꝛ non
sunt pprie nepotes. facit. d. l. emācipatum. §. i. cum ibi nota
tis. ff. de sena. nec enim pōt dici filius bāniti qui tpe quo con
cipitur nō habet auuꝫ habēteꝫ illam qualitatē banni. ⁊ defi
ciēt. subiecto deficit qualitas illi adherens. Ad qḋ facit qḋ
dixit Bal. in. l. q se patris. vlt. col. C. vñ li. vbi ꝯcludit ꝙ quo
ad vniuersalē successionē deferēdā: siue successio deferat ex
nouis legibus: siue ex antiquis. talis nepos nō cōprehendit̄
sub. l. idem vult ipse Bal. in. l. si in psona. C. de fideicō. vnde
cū ista nō sit neptis auo nec ꝯsequenter sit ab auo dotata ces-
sat in ea statutū: qꝛ cum nō ꝯueniunt verba statuti nō etiā con-
uenit statuti dispositio. l. iiii. §. ptor ait. ⁊ ibi Barto. Rom. ⁊
Alex. ff. ꝺ dam. infe. ⁊ alibi dicā. Nec obstat qḋ dr̄ de emphi
teosi ⁊ feudo. qꝛ fateor ex edicto ꝯuentionis qñ ꝯcessio fit ali
cui p se filiis ⁊ nepotib⁹. appellatiōe nepotū venire nepotes
natos ⁊ ꝯceptos post mortē aui: nō sic l successionis edicto le-
gis. vt

gis. vt dixit Bal. in. d. l. si in persona. ꝛ Pau. de ca. in. l. etiā ff. so. ma. Andr. de Iser. in. c. j. §. hoc quoq;. de suc. feu. ꝛ est de mēte Bar. in. d. l. item pretor: ꝛ in. l. qđ dicit in fi. cōm. ff. de ver. ob. vbi vult ꝙ dispositio. d. l. vnus. ꝛ. d. l. itē ꝑtor ꝓce dat quo ad auitā successionē: siue a lege: siue a ꝑtore delataꝫ: ꝛ a nepote petēdam non quo ad alia per. l. Paulus la. ij. §. paulus. ff. de oper. li. qđ intelligo: dum dicit non quo ad alia ēt quo ad ꝯcessionē in emphiteosim vel feuduꝫ ꝓ se filijs ꝛ nepotibus: vt etiam tunc appellentur nepotes tanq̄ nati ex filio: ꝛ q ab auo descenderūt quasi vocētur tanq̄ filij filiox et descendētes ordine successiuo ꝛ non aliter: nō habita ꝯside ratione ꝙ iure cognatiōis auum cognouerint iuxta. d. l. itez pretor. ꝛ. d. §. hac ratione. alias non esset bona illatio quā facit Bar. in. d. l. itē pretor de statuto bānitente aliquem ꝛ eius fi lios ꝛ nepotes: cum ibi nō agatur de succedendo: ꝛ nō essent etiaꝫ bone alie illatiōes supra facte in simili proposito. ꝛ po sito ꝙ predicta in dubiū refricarentur tū etiam predicta con clusio fortificatur ex his que dicam i seq. qōne de posthuma vel infante. Et ex predictis pꝫ responsuꝫ ad ꝯtraria: quia sta tutū nō intendit excludere feminas propter agnatos genera liter. sed respectiue: ꝛ sic illas que habēt duas qualitates. s. ꝙ sint neptes auo ꝛ ab illo sint dotate ꝛ consequēter ꝙ qua litas dotis cadat in eis: vt dicam in seq. q. ita vt nō liceat ar guere a generali rōne statuti: que si attēderetur generaliter oporteret dicere ēt non dotatas excludi qđ esset absurdum: nec credo veruꝫ ꝙ talis neptis excludatur saltē a bonis que ab auo ad patrē deuenerunt: qꝛ talia bona desierunt esse aui ta ꝛ facta sunt pꝛna: vt habet in. l. j. §. veteres. ff. de acq. pos. ꝛ late dicam infra in. viij. arti. princi. in. xviij. q. An autem ta lis dos succedat loco legitime dicam. j. in. xj. arti. princi. in ij. vel. iij. q. ꝛ faciunt que dixi in qōe precedenti.

Tertio quero an statutum predictū excludens dotataꝫ ligēt posthumā vel impuberem seu infanteꝫ: ꝛ sm quod reperitur inter ꝯsilia Bal. in ꝯsi. pen. in. ij. volu. sꝫ pen. stampam de quo ꝯsilio feci mētionē in. q. precedenti dicēdū videtur ꝙ sic: maxime attēta ꝯsuetudīe generali que dictat: ꝙ mulier cuiusuis etatis: cui dotes sunt ꝯstitute: dicatur do tata: seu habere dotes magnas vel paruas prout sunt cōsti tute. ita vt verbum dotata in statuto positum intelligat etiā destinatione: ꝛ ita intelligit notata p Bart. in. l. cuꝫ plures §. cuꝫ tutor. ff. de admi. tu. post Glo. ibi ꝛ in. l. ticio centum. §. ticio genero. ff. de cōdi. ꝛ demon. facit argum. in. l. non est matrimonium. ff. de ri. nup. ꝛ in. l. qui pupillam in pꝛin. ff. de adul. ꝛ cum hac sniā transit Bal. in. l. non fine in. i. col. in fi. versi. modo hic queritur. C. de bo. q lib. cum quo ibi transit Pau. de ca. ꝛ Perusini distinguētes ꝙ aut statutū ꝑdictū excludit nuptā seu maritatam: ꝛ tūc non ꝯꝑhendatur in fans vel pupilla in qua nō cadit matrimonium: quod ēt vult ipse Bal. in. l. deo nobis. iij. col. C. de episco. ꝛ cler. ꝛ Pa. ꝛ Moderni in Rubri. de sponsa. Bal. in. l. vxores. ff. de insa. ꝛ Pa. in ꝯsi. cviij. inci. quatuor inquit in fi. ꝓ vol. post Pe. de ancha. in rep. c. canonū statuta in. lxxxv. col. ver. quero ꝺ qōne de consti. ꝛ notat Pau. de cast. in. d. l. non fine. immo vult Pau. in. d. rubrica de spon. statutum loquēs de exclu dendo maritatā vel nuptam: nō habere locum in impubere si sit sponsa de futuro. Aut excludit dotatā ꝛ tūc cū inspecto cōi vsu loquendi dicat dotata vt supradictū est: sufficit talis dotis ꝯstitutio ad exclusionem alias insurgeret absurditas ꝙ pupilla esset melioris cōditionis q̄ adulta: quod esse non dꝫ dicens ꝙ ita seruatur de ꝯsuetudīe in ciuitate perusij: ꝛ hoc idem fuit de mente Bar. in. d. §. ticio genero in pen. colum. versi. quero statutū est hic. maxime dū dicit ꝙ participiū do tata intelligi dꝫ qñ pater actum dotandi exercuit quantum in eo fuit. l. mulier. §. j. ff. de condi. ꝛ de. l. stichus si heredi. ff. de statuli. quod fecisse dr̄ assignādo dotem in testō. idē di xit ipse Bar. in. d. l. qui pupillā. ff. de adul. vbi ideꝫ tꝫ Ang. allegans. l. si quis prioris. §. certum. C. de secun. nupt. (ꝛ ple ne Ange. in ꝯsi. cccxcix. inci. ꝯsultatio.) ꝛ Bar. in. d. l. nō est matrimoniū. ff. de ritu nuptiax ꝛ sentit Bald. licet incidēter loquatur in. l. sancimus. C. de nupt. ꝛ clare hoc tenet in. l. fi. circa fi. cōm. C. de spon. motus qꝛ dicitur destinatione dota ta: ꝛ cuꝫ predicta sententia seruata distinctione Bal. in. d. l. non fine sm ꝙ illam retuli transit Modernus bonon. in suo tracta. dotium in vltima parte in. xxxvj. q. fortius dixit Bal. in. d. l. non fine prope fi. cōmen. ꝙ etiam stante statuto quod verba statutox intelligantur ꝓprie nihilominus excludetur pupilla cui sunt dotes in testamēto cōstitute quāuis proprie dici non possit dotata. mouetur qꝛ non stat per patrē. argu. l. si oleum. ff. de dolo. ꝛ. l. iuꝭ ciuili. ff. de condi. ꝛ demon. qđ dictū non credo verū: quia verum est dicere ꝙ pꝛopꝛie nō dr̄ dotata. ꝛ hoc statutuꝫ porrigit vires ad que cūq; statuta ꝛ il la restringit vt loquātur in casu ꝓprio. Sed Bal. in. l. si plu res in. vij. col. ver. iuxta predicta. C. de ꝯdi. inser. tenet ꝯ͂riū vt infans vel pupilla nō excludat dr pretextu talis statuti: cū iste casus sit omissus a statuto q relinquatur sub dispositiōe iuris cōis: ꝛ cum hac sententia transit Pe. de anch. in rep. c. canonū statuta in. xiiij. q. ꝓnc. versi. pone statuta in. lxxij. col. de constitutio. (vbi dicit se ita consuluisse venetijs. sequitur Mar. in ꝯsi. lxiij. inci. l causa retenta inter dñaꝫ Chaterinā iij. ꝛ. iiij. colum. versi. capiendo ēt scdām.) Et hec opinio in puncto iuris plus mihi placet nisi cōstaret de cōi vsu loquē di in contrarium existente prout dicit Cy. in. d. §. ticio gene ro. cum qua opinione videt etiam transire. d. Bapt. de san. seue. in repet. l. omnes populi in. cxix. col. versi. vigesimo ter tento. ff. de insti. ꝛ iu. nec Bart. in locis supradictis loquitur in pupilla: sed simpliciter: ꝛ pōt dici ꝙ Bald. in. d. l. non fine quem ibi sequitur Pau. de cast. ꝛ. d. Philip. corn. loquun tur in puella in qua erant cōtracta spōsalia ꝛ dotes tradite. ita vt quo ad patrem dotantem nihil amplius restaret agen dum ꝛ foret functus officio suo. l. an in patrem. ff. quod fal. tu. au. facit: qꝛ cum ꝯtractus dotis re perficiatur: nō dicitur dotatio nisi traditiōe sequuta. sed appellatur promissio: que non est contractus nominatus: vt probat Barto. in. l. iuris gentiuꝫ in fi. prin. ff. de pactis per. l. ad exactionē: ꝛ ibi Bal. C. de dotis promis. ꝛ. l. legem ꝛ ibi Saly. C. de pactis de quo dicam plenius. j. e. articulo in illa qōne: an statutum loquēs in dotata habeat locum in ea cui sunt dotes constitute licet non sit pupilla licet verius Bal. loquatur in puella cui fue runt dotes tm̄ promisse vel ex testamēto cōstitute: ꝛ pro hac sententia facit: qꝛ statutum de lucro dotis non habet locuꝫ in tali impubere. vt notat Bald. in. l. falsus. §. fi. p illum tex. ff. quod fal. tu. auct. ꝛ Bal. ꝛ Ange. in. l. vxores. ff. de insa. idem volentes si impubes sit traducta ad domum sponsi. Bald. in. l. fin. in tertia colum. versi. modo iuxta hoc. C. de episco. ꝛ cleri. ꝛ in consilio. cccxcix. incip. in causa ista in prin. primo volumi. sm penultimam impressionem: ꝛ in consilio cccLxxxiiij. inci. si quis inquit. eo. volum. Salyce. in. l. cum te. C. de dona. ante nup. Flora. in. l. in legibus. ff. de testi. cum concor. nam inter tales nō est matrimoniuꝫ nec actu nec ha bitu. l. quod seruus. ff. de condi. ob cau. in. l. si ante. ff. soluto matri. l. dotis fructus. ff. de iur. dotiuꝫ. cum simili. nec obstat ꝙ dicitur non debere esse melioris conditionis puellam q̄ adultam: quia in puella est vnū plus q̄ in adulta: quia ipsa adulta cui sunt dotes constitute laborat solum in illo dubio an sufficiat et promissio dotis seu constitutio: vt dicatur do tata cum dos sine matrimonio esse non possit: sed in puella est aliud: scilicet inhabilitas ꝛ impotentia matrimoniuꝫ cō trahendi. c. j. de desponsa. impub. in. vj. c. de illis ꝛ. c. fi. co. ti. in antiquis. l. in sponsalibus de sponsa. ꝛ consequenter in ea non adest facultas dotis vere habende. l. incestc. ff. de ri. nupt. ꝛ cum hac sententia transit dominus Laurentius in repe. §. ceterum insti. de legi. agna. suc. in. xliij. colum. versi. iuxta predicta formanda ꝛc. fortius voluerunt Pet. Iaco. de ra. Ray. ꝛ Cy. quos refert Alber. ꝛ Bal. i. d. l. nō fine cū qb9 trāsit ibi Ful. q dicit se ita ꝯsuluisse: qđ ēt sequutis spōsa lib9 ꝛ traditiōe dotis filia nō excludat a successiōe pp statutū ꝑdictū excludēs dotatā: qꝛ statutū ꝑdictū cū sit ꝯ ius cōe est i telligēduꝫ put lr̄a iacet. l. qđ vero. ff. ꝺ leg. ꝛ qđ pēdet nō est q̄si sit. vt in regula iuris. facit qđ not Bal. ꝛ doct. in. l. si ante nuptias. ff. sol. ma. ꝛ Bal. in. l. si p dote. C. ꝺ dotis ꝓmis. ꝛ i l. j. C. de ꝯdi. ob cau. p moder. maxie Arc. in rub. ff. sol. ma. ꝛ. j. forsan dicā. Nō ob. d. l. cuꝫ plures. §. in primis alias cum tutor cum glo. ff. de admi. tuto. quia sm eos non dicitur ibi quod dos assignata sit vera dos. sed futura: quia sine matri monio non potest esse vera dos. l. fi. C. de donat. ante nupti. ꝛ clarius in. l. iij. ff. de iure dot. vbi dicitur ꝙ dotis appella tio non refertur ad ea matrimonia que consistere non pos sunt aut vbi matrimonij nomen nō iubeti. ꝛ facit tex. in. l. ij. in fi. ff. de priui. cre. vbi talis dos ex equitate habet priuile gia vere dotis ꝛ in casu nostro cessat eqtas licet publica sub sit vtilitas: ꝛ ita sentiunt doc. predicti. Ad tex. in. d. l. nō fine. dum dicitur ibi ꝙ vxoris appellatione spōsa ꝯtinetur respō

deiur

detur qð hoc est ex benigna interpretatione: ⁊ istā opinio in puncto iuris videtur verior q̄uis Bal. aliter senserit ibi. ⁊ Al. ib. in scða parte statut. in. q. cciz. incip. sed retento vbi dicit ita fuisse iudicatum: ⁊ Pan. in rubrica de spon. in fi. vbi vult tale statutum indistincte habere locum in sponsa de futuro. pro predictis ēt faciunt q̄ dixi in. q. proxi. precedenti. Ad illud de mente ⁊ rōne statuti: vt videatur etiā complecti predictas infantes maxime dotibus datis propter sponsalia ea maxime ratiōe ne melioris sint cōditionis q̄ adulte videtur: q̄ dispositio statuti qð emanauit ad excludendū dotatas nō est sumenda nisi limitatiue cū statuentes egerint non omnes feminas: sed dotatas tm̄ excludere. vnde ad eas tm̄ referendum est statutum que dotate sunt. ⁊ vere. l. in agris. ff. de acqui. re. do. ⁊ notat Imol. in. l. si vero. §. de viro. ff. so. matri. in pen. col. facit qð dixi in preced. qōe in fi. in practica aūt quid seruandū sit dubito. nam vt dicaz. j. in. vij. q. talia statuta generaliter habent locum in his quibus dotes sunt promisse vel simpliciter relicte ēt nullo matrimonio subsequuto fm̄ magis cōez sniaz: ⁊ in terminis questionis nostre de impubere idē videretur dicendū: sed in pprijs terminis nr̄is docto. magis cōiter vidētur velle statutū predictum nō ligare impuberes. ⁊ credo q̄ opinio precedens sit ꝯsuetudine approbata: vt dicantur tales impuberes dotate ⁊ excludantur. (Et iuxta predicta ꝯsuluit Mari. in. d. ꝯsi. lxiij. in iiij. col. q̄ statuto excludente dotatā: seu desponsatam p verba de p̄senti dictio seu stat ampliatiue. ita q̄ excludat vtrāqz. vz tam dotatā q̄ despōsatā p verba de p̄nti: q: h3 eū verbum dotata īportat mr̄imoniū ⁊ traditiōez dotis: ⁊ sic statutū voluit q̄ non solum traducta q̄ nō traducta dūmodo sit per verba de p̄nti despōsata excludatur de cuius dicti veritate p3 ex predictis.)

Quarto quero qñ statutū excludit dotatas. quid in furiosa cui sunt dotes constitute. Bald. in. l. si plures in. vij. col. ver. iuxta predicta. C. de ꝯdi. inser. tenuit q̄ non excludatur: q: est inhabilis ad matrimoniū. l. furor. ff. de spon. ⁊. l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui vel ali. iur. ⁊ in ea ꝯsequenter non cadit qualitas dotis. l. fi. C. de do. ante nup. vt dixi. s. in prece. q. ⁊ cum hac snia transit Pe. de anc. in repe. c. c[an]onum statuta in. lxxij. col. de consti. ⁊. d. Bap. de san. seue. in repe. l. oēs populi in. cxix. col. in versi. xx. retēto. ff. de iu. ⁊ iure. qð latius probatur ex his que dixi in prec. qōne. ⁊ ex ibi dictis limitatur: nisi communis vsus loquendi aliud suaderet.

Quinto quero an tale statutum in casu quo cōprehēdit moniales: qð quando sit apparet ex p̄dictis s. h. e. sexto ar. prin. l primo mēbro. ij. q. scz vbi olno erat ēt si in seculo mansisset remāsura exclusa si dotata fuisset: vt est qñ generaliter statutū excludit feminas dotatas: an tūc dicetur dotata illa que ingreditur monasterium qñ pater offert aliquid mōasterio. puta quin ponit centum super altari. Bar. in. l. ticio centum. §. ticio genero in vltimis verbis. ff. ð ꝯdi. ⁊ demon. ⁊ in. l. j. §. si vel parens. ff. si quis a patre fue. manu. tenuit q̄ sic: quia vulgo talis dicit dotata: ⁊ taliter datum seu oblatum loco dotis succedit argu. in. l. vt Alfenus. ⁊ in. l. in vulgari. ff. ð verb. sig. Idē vult Bal. in. l. qm̄ nouella in fi. cōm. C. de inoffi. testa. volētes q̄ tale datum cōputet in legitimā. ⁊ dixit Moder. bonon. in tract. dotiū in vltima parte. q. xxxj. inci. q̄ si pater pro filia: qð fm cōem opinionem talis femina dr̄ dotata: ⁊ excluditur a successione p statutū. pro quo adducitur: q: mulier que profitetur ꝯhit matrimonium spūale: ⁊ nubit Christo ac imortali sponso profitens se ꝯiungit. xxvij. q. j. c. que in christo. ⁊. c. qð autem. Igitur matrimonij appellatione non modo de carnali. iuxta. l. j. ff. sol. ma. intelligimus: sed ēt de spūali tanq̄ de digniori. ⁊ in quo versatur salus aīe. xxvij. q. j. c. nuptiarū bonum: per que iura dixit Dionisius de Perusio in ꝯsi. xx. incip. ⁊ si doctrina celum illuminet quē refert Maria. in repe. c. qualiter lo. ij. in q. viij. in pen. artic. de accu. q̄ statutum disponens aliquid ꝯ cognoscentem mulierem nuptā: h3 locum in cognoscēte monialem: cuius matrimonium indubitanter est dignius: q: l3 virgines ⁊ continentes ac ēt cōiugati: per fidem rectā ⁊ operationem bonam deo placentes ad eternā mereantur beatitudinē peruenire. c. firmiter in fi. de sum. tri. tn̄ continentes plus deo placēt q̄ cōiugati: q: nō expedit homini ad regna celoꝝ tendēti accipere vxorē carnalem. xxxij. q. v. c. tūc salnabitur: ⁊ not. Glo. in. d. c. firmiter. vita eīz ꝯtemplatiua est salubrior q̄ actiua. c. fine de regul. cum itaqz vtrūqz sit matrimonium spūale scz ⁊ carnale: ⁊ ꝯsequēter vtroqz respectu datū: sit dos. l. iij. ff. de iure do. l. fi. C. de donn. ante nup. statutum de dote vel matrimonio loquēs verificabitur l vtroqz. c. vt circa de elect. maxime cū non sit ratio que suadeat vnū mr̄imoniū: seu vnas dotes: sub ipso statuto magis includi q̄ alias. l. generaliter. ff. de fideius. l. posthumi in princ. seu. §. j. ver. nam diuus marchus. ff. de iniu. rup. tes. Contra p̄dictā sententiam tenuit dñs Pe. de vbal. de perusio in tract. de duobus fratribus in. xj. parte princi. in. iiij. q. referens dñm Petrū de peru. ita ꝯsulendo tenuisse in ꝯsi. inci. viso prefato puncto: ⁊ visis prefatis statutis in. xiiij. li. ꝯsilioꝝ in. cij. charta motus: q: statutū ñ excludit dotatam propter dotē que remanet apud filiam ⁊ eius patrimoniū censetur. l. j. C. ð rei vxo. act. l. iij. §. sed an prior. ff. de mino. sed illa pecunia remanet monasterio: ⁊ non efficitur filie. c. cōquestus de fo. cōpe. nec filia pōt habere proprium. c. cum ad monasteriū de sta. mona. nec si filia se in aliud monasteriū transferret illi moniali seu alteri monasterio restitueretur. xxvij. q. iii. c. si quis rapuerit in aūt. de mona. §. si vero relinquens. c. cuz olim lo. ij. de priui. de quo plene in. c. qð ad te de cleri. cōiuga. qð maxime verū est: quia nō pōt dos dari citra crimen simonie p matrimonio spūali cōsequēdo. c. nō satis de simo. c. tua nos ⁊. c. veniens: ⁊ licet sponte dari possit aliquid. d. c. veniens ⁊. c. tua nos ⁊. c. fi. ⁊. j. q. j. c. placuit. nō tn̄ censeri dz dos ad quā pater ex necessitate tenet. l. fi. C. de dotis promis. pro quo facit qð dixit Bald. in aut. nisi rogati in. ij. col. ver. quero nunquid monasteriū. C. ad trebel. q̄ executores deputati ad virgines maritandas nō possunt dare illam quātitatē virginibus intrantibus monasterium: q: hoc nō habent in mādatis. ⁊ si non est in eis matrimoniū verum. ergo nec dos. d. l. iij. ff. de iur. do. ⁊. l. j. ff. solu. ma. ⁊ cum hac snia videtur transire dñs Feli. in. c. ecclesia sancte Marie in. xxxij. col. ver. modo ē dubium quotidianum. de cōsti. per predicta: ⁊ q: statuta debēt intelligi in casu vero ⁊ proprio. l. iij. §. hec verba. ff. de neg. ge. vbi Glo. Bar. Bal. Ang. ⁊ doc. cum concor. allegatis in. j. q. huius mēbri. Sed est aduertēdū: q: Bart. ⁊ sequaces fundant se super cōi vsu loquendi quod h3 vt tales femie dicantur dotate: quo vsu cōi circumscripto credo verum esse q̄ talis monialis seu monasteriū ex eius persona nō excludatur per predicta. nec Bart. aliter sentit: verum q: in supra allegato consi. dñi Petri dicitur q̄ taliter datum nō computatur in legitimā: dicendum est veritatē fore in ꝯtrarium per tex. in. d. l. quoniam nouella. ⁊ in. d. l. omo. C. de inoffi. test. ⁊ ibi Bal. ⁊ Bar. in locis supra allegatis. (cum ista opinione singulariter transit Mari. cōsi. v. ⁊ ita ēt tenet. d. Bartho. sozi. ꝯsi. cc[x]ij. incip. circa in. ix. colum. versi. his tamen non obstātibus. j. vol. vbi conatur respondere omnibus fondamentis Petri de perusio: ⁊ tandem residet q̄ monialis cōsiderato cōi vsu loquēdi dicatur dotata. quo attento fm eum ista opinio est cōmunis ⁊ vera. ⁊ ita seruatur. ¶ Sed qd in clamidata monasterij sancti Antonij de padua que pōt contrahere matrimoniū l3 non soleant Corne. ꝯsi. ccc. inci. viso themate ij. col. iiij. vol. dicit q̄ datum per patrē monasterio nō facit vt dicatur dotata: ⁊ mouetur fondamento quo mouebatur Petrus de perusio in hac qōe. s. relatus quod impugnaui. verum tamen arbitror posse per statutum fieri talem declarationem quomodo dicatur dotata: q̄ nō cōprehenderetur in statuto licet putem in casu Cornei illam clamidatam debuisse excludi per predicta nisi appareret illud fuisse datum pro elemosyna nō contemplatione clamidate principaliter: sed monasterij taliter q̄ verisimiliter clamidata dotē posset expectare. ¶ Sed an relictū dotis quando sit in testamēto debeat fieri titulo institutionis Bar. in. l. ticio centum. §. ticio genero in fi. cōmen. ff. de condi. ⁊ dem. innuit q̄ non: tangit Corneus ꝯsi. xlix. incipi. videtur colum fin. primo volu. ⁊ non decidit sed hoc dependet ab his que dicam. j. in. x. art. princ. iiij. qōe: ⁊. i. ix. art. j. q. an talis p̄terita possit ipugnare testm̄: ⁊ an dos sit ad instar legitie de quo dico in. xj. arti. ij. q. ⁊ istā opinionē firmat intrepide Corne. ꝯsi. xxxij. inci. licet col. fi. iiij. vol. ¶ Sz pulchra h̄ cadit qð an dicat dotata illa cui relinquitur dotes in testō nullo Corn. ꝯsi. xlix. inci. videtur col. fi. j. vol. tenuit q̄ nō: q: nō dicitur dotata illa que est inciuiliter ac minus legitie dotata. l. iiij. §. ꝯdēnatū. ff. de re iudi. cū simili. qð intelligo nisi testm̄ sustineri possit p clausulam codicillarē: vel aut. ex cā. C. ð lib. p̄teri. l relicto. dotis.)

Sexto quero

Sexto quero an statutū predictū habeat locū in ea que semel fuit nupta & habuit dotes suas: & tēpore mortis eius: de cuius successione agitur est vidua. Bal. in. l. non sine. in vlt. col. C. de bo. que lib. in proposito decidit q̄ sic & p̄ hoc facit: qđ dixit Bal. in. l. j. in fi. C. vnde vir & vxor & post eū Saly. Pau. de ca. Rom. & moderni reprobata opinione Nico. de matt. in terminis statuti mutinen. quo cauetur q̄ si mulier contraxerit secūdas nuptias: & de vtroq̄ mr̄imonio filios habuerit: teneatur relinquere dotē suam liberis vtriusq̄ matrimonij equaliter: nam si contingat talem mulierem esse viduā tpe mortis habebit in ea locum statutum: q̄ mulier dicitur dotata etiam post recuperatā dotem soluto matrimonio. l. fi. C. cōmu. vtri. iudi. & l. si socius pro filia. ff. pro soci. & l. filie. C. de colla. ita q̄ sufficiat q̄ inceperit esse dos propter matrimoniū precedens q̄uis fuerit solutum: vt patet toto titu. C. sol. ma. quēad. dos pe. non obstantibus iuribus que dicūt dotem non cōstare sine matrimonio. l. fi. C. de don. ante nup. & l. iij. cū simili. ff. de iure dot. q̄ sunt intelligēda modo predicto: & maxime predicta procedunt: q̄ ita se h̄z cōis vsus loquendi: nā vidue solent dicere: ego habeo penes me dotes meas vel nōdum recuperaui dotes meas. quā decisionem etiam sequitur Pau. de ca. in. l. fi. per illum tex. ff. quando act. de pec. est anna. & in rubrica. ff. sol. ma. & ibi etiā Alex. in. vij. col. & in consil. incip. consideratis verbis in vltima col. j. vol. & l. ꝯsil. cij. inci. super eo de quo queritur. j. col. iij. vol. hinc dixit Pau. de ca. in locis supra allegatis q̄ statutum senarū disponens q̄ mulier non possit de sua dote testari in preiudicium filiorū etiam pro anima nisi de quarta parte dotis: habet locum etiā in vidua: & ita dicit se vidisse ꝯsultum: & pro hac sententia adducit Fulg. in. d. l. j. tex. quē dicit meliorem de iure in. l. ēt in princip. ff. de fun. dota. vbi predium appellatur dotale etiā soluto mr̄imonio facit ēt: q̄ quousq̄ mulier stat in viduitate censetur stare in priore matrimonio. l. fi. C. de bo. mater. & hec opinio est tenenda tanq̄ cōis l3 Franc. de are. & aliqui moderni in. d. rubrica. ff. solu. ma. velint viduam que exegit dotes nō posse dici dotes habere: & eam in spē tenet dñs Bald. nouel. in tract. dotiū prima parte vlti. col. & dñs modernus bono. in suo tract. dotiū vltima parte in. liiij. q. inc. an predictū. & dñs Bulgari. in. d. rubrica in. xiij. col. in fi. ex quorum dictis iunctis his que notātur in. d. l. j. C. vnde vir & vxor l3 posset latius hec questio disputari tamen hec est verior & cōmunior sententia.

Septimo quero an statutum predictum excludens dotatam: militet in ea cui dotes sunt ꝯstitute vel p̄misse etiā nullo matrimonio subsequuto. de hac questione dixi plura verba. s. hoc. eo. arti. & membro tertia. q. ad propositū illius. q. & retuli q̄ Barto. in. l. ticio centum. §. ticio genero. ff. de condi. & demon. in pe. col. & in. l. nō est matrimoniū. ff. de rit. nup. & in. l. qui pupillam: vbi etiam Ang. ff. de adul. p̄ illos tex. tenēt q̄ sic. & Bal. in consi. pen. ij. vol. s̄m pen. impressionem post Bart. in. l. cū plures. §. cum tutor. ff. de admi. tu. & Bal. ac Pau. de ca. & modernos in. l. non sine. C. de bo. que lib. & Bald. in. l. fi. prope fi. cōmen. C. de sponsa. vbi mouetur: q̄ talis femina est destinatione dotata cū ꝯcord. in d. iij. q. allega. hoc idem vult Pau. de ca. in. l. j. in fi. cōmen. C. vnde vir. & vx. & Ange. in. l. si prediorū. C. ad leg. fal. & in consi. lxxix. incip. per euidentiam quem referunt Alexander & moderni. in Rubri. ff. solu. matri. circa diffinitionē dotis vbi adducit. l. si mulier ita dotem. ff. de iure dotiū. & l. j. §. j. versi. & si tantum promissa. ff. de colla. dot. ad idem facit s̄m Bar. & docto. in locis. s. allegatis. l. si quis prioris. §. certū. C. de secun. nup. item q̄ dr̄ dotata filia in qua pater actū dotandi exercuit q̄tum in eo fuit. l. mulier. §. primo. ff. de cōdi. instit. & l. stichus si heredi. ff. de statulibe. qđ dicitur factum ex sola assignatiōe. (sequitur Pe. de anch. ꝯsil. cccxxij. inci. subtilissime: & Ang. ꝯsi. cccxlix. inci. cōsultatio.) Plus dixit Bal. in. l. si plures in. vij. col. versi. itē iuxta hoc queritur. C. de condi. inser. q̄ si pater p̄misit vel legauerit pro filia dotes: l3 sit in mora illos soluēdi filia excludetur: eo q̄ verū est dicere q̄ fuerit dotata scilicet ex p̄missione. allegat Bal. in d. l. cum plures: quod sub dubio forte intelligit Pau. de ca. in consi. cx. incip. sup primo dubio in. j. colum. in fi. nisi statutum simplr̄ excluderet feminā quā mandaret dotari: q̄ si foret mora in dandis dotibus succederet: & cum predicta conclusione ēt transit Pau. de ca. in. d. §. ticio genero: & Bal. nouel. in tract. dot. in. vj. p̄te in. xix. charta: & moder. bonon. etiā in tract. dotī. vlt. parte in. xxx. & l. qđe: vbi subdit q̄ sufficit dotem q̄ncūq̄ offerri ante latā s̄niā per. l. fi. ff. de pigno. act. allegat Ang. in ꝯsi. cxxxij. inci. in q̄ōe vertēte: qđ in meo volumine nō inueni: & pro hac s̄nia facit quod dr̄ de statuto disponēte maritū lucrari certā partē dotis vxore premoriente: vt habeat locū in dote p̄missa s̄m Ang. in. l. si predior: & in consi. lxxvij. inci. statutū loquitur: & Pau. de ca. in. l. si marito. §. j. ff. sol. ma. cum cōcor. allegatis per Alexā. & moder. in. l. si donaturus. §. j. vlti. col. ff. de condi. ob cau. & in. l. non tñ. iiij. col. ff. de re iudi. & hoc s̄m Bal. in. d. l. nō sine. p̄cedit ēt si statutum dicteret q̄ verba statutor p̄prie intelligantur: & cū predicta opinione transit Bal. nouel. in tract. dot. prima parte in. iij. col. dicens q̄ ista est cōis opinio. (sequitur Corn. ꝯsi. lxxv. inci. q̄uis. iij. col. in fi. j. vol. vbi refert Jmol. Pau. de cast. & alios q̄ apud ciuitatem castelli ita consuluerunt.)

Cōtrariā opinionē tenuerunt varij doc. quos retuli. s. e. articulo & membro. iij. q. & Jmol. in. d. §. ticio genero: eo q̄ non potest esse nec dici dos vbi nō est matrimonium. d. l. fin. C. de dona. ante nupt. & l. iij. ff. de iure dotiū. & statutū predictum cum sit contra ius cōe debet proprie & stricte itelligi l. j. §. si is qui nauem. ff. de exer. l. nō aliter. ff. de leg. j. & l. cōstitutionibus cum concor. ff. ad munici. nisi aliter p̄baretur d̄ cōi vsu loquendi: sicut el3 non potest dici nupta ante matrimonium. l. qđ pupille. ff. q̄n di. leg. ce. sic nec dotata. idē voluit Ful. in. d. l. non sine dicens q̄ glo. in. d. §. cum tutor non dicit cōtrarium: sequitur Bal. in ꝯsi. cccclj. incipi. gitius. ij. vol. s̄m penul. impressionem volens q̄ talis femina nō excludat nisi acceptet relictū pro dote: quod f3 eū non tenetur acceptare. dñs ast Andr. de iser. in. c. j. in. vj. & vij. col. de na. succes. feu. post multa iura hīcinde aducta que nō trāscribo: concludit q̄ de rigore iuris dotis promissio excludit feminas: s3 nō de eq̄tate: & transit cū opinione quā dicit equam: dicens q̄ est tollerabilior: subdit in. viij. col. q̄ nō sufficeret dotem esse promissam vel solutam marito etiā sciēte: patiente ac nō ꝯtradicente vxore: sed esse necesse: vt promissio & solutio fiat ipsi mulieri: quā solutionē non sufficeret pro parte fieri s̄m eum ibi in. v. col. in fi. ver. oportet ergo: & in fi. cōmē. Sed Cu. in. d. §. ticio genero quē sequitur Alex. in cōsil. xiij. inci. circa primū dubiū. iiij. col. iij. vol. distinguit q̄ aut statutum dicit q̄ filia femina nō succedat sed dotetur: & tūc vera sit prima opinio q̄ excludat: an vero dicat q̄ filia dotata nō succedat: & tunc vera sit alia opinio ꝯria quā proxime retuli: q̄ nō dr̄ dotata illa cui fuit aliq̄d pro dotibus relictū: nisi cōstaret de cōi vsu loquēdi in ꝯtrium: nec scđm eos iura allegata per Bar. & maxime in. d. l. nō est mr̄imoniū aliud p̄bāt. p̄ quo facit: q̄ cū ꝯctus dotis re p̄ficiatur: non dicitur dos ex sola p̄missione & ante traditionem sequntam: sed dotis promissio vel relictū pro dote seu ob causam dotis que non sunt ꝯctus dotati: vt declarat Bar. in. l. iuris gentium in princ. in fi. cōmen. ff. de pactis per. l. ad exactionē: & ibi not. Bal. C. d̄ dotis promis. & l. legem & ibi Saly. C. de pactis. de quo fundamēto latius tradunt Alexan. Are. & moderni i rubrica. ff. solu. ma. in diffinitione dotis vbi ēt adducit tex. in. l. si pater mulieris: & in. l. si is qui stichū. §. primo. ff. d̄ iure do. vbi dos promissa: & que nondum tradita est cum non sustineat onera matrimonij dos dici nō debet. facit pro hac opinione tex. in l. dotis promissio. ff. e. ti. de iure. dot. vbi p3 q̄ ante mr̄imonium nō est dos. sic nec pactū: seu promissio de donādo est donatio: nec pactū seu promissio de vendendo est venditio. l. in bone fidei: & ibi Glo. Pau. de ca. & moderni. ff. de eo quod certo loco. notatur per Fran. de rampo. in. l. fin. ff. de cond. ob cau. Ange. post Ja. butr. in. l. j. C. de pa. pigno. & p̄ Mathesil. in notabili. xlvij. sic ēt dicimus q̄ aliud est quē absoluere vel condēnare & aliud pronūciare cōdemnandū vel absoluendū: adeo vt iudex q̄ non potest facere executionem vltimo mense sui officij possit pronunciare exequendum s̄m Ja. de are. Cy. & Bal. in. l. j. circa glo. in verbo in possessionē. ff. de iurisd. omni iudi. & statutum prohibens iudicem vltimo mense sui officij absoluere non intelligitur prohibere q̄ pronunciet absoluendum Barto. in. l. solent. ff. de offi. procon. Bald. post Cyn. in. l. prima. C. si aduer. liber. & in. l. si quis filio. §. eius per illum text. ff. de inius. rupt. cum concordan. adductis per Alex. in. d. l. j. in. v. colum. ff. de iuris. omn. iu. sic etiā aliud est quē pronunciari liberū: aliud quē pronūciari liberādū. l. q̄ se dicit. ff. de iudi. not. Glo. i. d. l. j. C. si aduer. liber. sic ēt aliud ē restituere i integrū aliō p̄nūciare restituēdū vt notat

vt notat glo. in. l. fin. in verbo cōpromissarios. C. vbi. ⁊ apud quem. ⁊ glo. in. c. super eo in verbo ordinet de offi. dele ga. Sic etiam aliud est in genere aliud mandatum de gerendo. l. i. ff. de admi. tu. facit quod ad propositum predictorum dixit nellus in tracta. banni. in. lxxxi. q. tertie partis secundi temporis. ita igitur in proposito aliud debet esse dos: aliud promissio dotis dande seu nuda dotis ordinatio ⁊ constitutio: maxime ante aliquod matrimonium subsequutum: maxime qꝛ verba statutorum debent intelligi cum effectu. l. i. §. hec aūt verba. cum ibi plene traditis. ff. quod quis. iu. necessario potest esse dos effectualiter: nisi matrimonio subsecuto. Item participium dotata cum sit temporis preteriti perfecti rem perfectam significare debet. d. §. hec autem verba: cum resoluatur in relatiuum: ⁊ verbum preteriti temporis. glo. in cle. i. in ver. dignitatis: de preben. Et predicta opinio vera foret: presupposita pro vera illa decisione Barto. de qua in. d. §. ticio genero in pe. colum. scilicet ꝙ stante statuto ꝑdicto relictum pro dote sit conditionale: quia ante conditionis euentum non diceretur dotata. l. cedere diem. ff. de verbo. signi. ⁊ notat Pau. de ca. in. d. §. ticio genero in pe. col. Ex quo infertur ꝙ si dotis promissio vel relictū conferatur in tempus nubilis etatis: ista proprie non dicetur dotata (circa quod etiā videri possunt que dixi Ange. in consi. cccxlix. incip. cōsultatio: de quo per Pe. de anch. in. d. consil. cccxxii. sequitur Sozi. consi. xcii. incip. circa. iii. ⁊. iiii. colum. i. volum) Pro conclusione puto dicendum ꝙ si constet de communi vsu loquendi illi sit standum. l. librorum. §. quod tamen cassius cum vul. ff. de lega. iii. (quod sequitur Sozi. consi. ccvii. inci. in cā ii. col primo volu. ⁊ Ful. in. l. stipulationem. ff. de iure dot.) alias autem puto distinguēdum inter dotem promissam matrimonio subsequuto: vt tunc dicatur dotata per predicta. ⁊ per ea que magis cōmuniter traduntur in rubrica. ff. sol. ma. circa diffinitionem dotis. vbi volunt dotem promissam contineri sub eius diffinitione. ⁊ per illud quod dicimus de statuto disponente super lucranda dote: vt habeat locum in dote promissa prout supra dixi. Ubi autē non est subsequutum matrimonium puto in tali femina non habere locum statutum. Et hanc vltimam opinionem stricto iure veriorem esse. sed propter auctoritatem tenentium contrariam sententiam que videtur per communem consuetudinem approbata. l. si de interpretatione. ff. de legi. non puto esse recedendum in pratica ⁊ in iudicando a prima opinione que est ꝙ talis femina intelligatur exclusa etiam matrimonio nō sequuto: qd etiam vult Bal. nouel. in tracta. dotium prima parte in pen. ⁊ vltima col. (que conclusio procederet vbi statutum simpliciter excludit dotatā: nam secus est vbi exigeret dotem esse datam vel probari dationem: vt per Sozi. consi. xcii. inci. circa. tertia col. primo volum. post Ang. consi. clviii. s. proxime allegādo.) Et tenendo opinionem quam dico de iure veriorem. respondetur ad. d. l. non est matrimonium: quod probat contrarium eius ad quod allegatur: quia ibi dicitur: ꝙ destinata ex testamento ad matrimonium. potest matrimonio copulari per tutorem vel curatorem seu eius filium. ⁊ sicut destinatio vel precedens desponsatio non faciunt matrimoniū sic etiam relictum vel ordinatio dotis dande non faciunt dotem: nec sunt dos: sed dotis causa facta. ex hoc etiam patet responsio ad. l. qui pupillam. ⁊ ad. l. si quis prioris. §. certum C. de secun. nup. Ad. l. i. ff. de colla. do. vbi dicitur dotē promissam conferri. respondetur ꝙ ibi subsequutum erat matrimonium sine quo dos esse non potest. ⁊ licet actio ad dotem conferatur: non tamen sequitur ꝙ sit vere dos ante matrimonium. Ex hoc etiam patet responsio ad. l. si mulier ita dotem: dum i dote promissa consistit delegatio debitoris: quia hoc est verū quo ad actiōem: ⁊ ibi suberat aliud scilicet matrimonium. Et si non adsit matrimonium sed sponsalia: qd tunc iuris sit dixi. s. hoc. eo. articulo ⁊ membro in. iii. q. Et si fuerit dos promissa: ⁊ matrimoniū subsequutum pacto apposito per socerum ꝙ nō debeat dari dos nisi vsq; ad quinq; annos: an tunc in ea habebit locum statutum predictū colli ex predictis. ⁊. s. proxi. dicendis iunctis notatis per Ange. in cōsil. clviii. incip. quidam nomine. P. vbi voluit statutum de dote lucranda non habere locum si mulier. s. illud tempus premoriat. (sed loqtur qñ verba statuti sonabant in dotem datā vt ꝑdixi.) Quid autem si dos fuerit pmissa arbitrio alicuius. ⁊ ante arbitrium subsequutum hereditas vxori deferatur. an tunc excludetur: qꝛ potest contingere arbitrium nō sequi:

colligitur ex notatis per Bal. in. l. iii. in lect. noua. C. de dotis promi. vbi tradit an tunc in ea habeat locum statutum de dote lucranda. Quid aūt si dotes fuerint sub conditiōe vel in certum tempus cōstitute vel relicte seu promisse: puta cum nupserit femina. an talis femina intelligatur dotata ita vt excludatur a successione vigore statuti si hereditas ante impletam conditionem vel diei aduentū deferatur scilicet anteꝙ nubat (late exaiat Corneus cōsil. xl. incip. circa hanc. v. colu. iii. vol. vbi refert ambos raphaelles Pau. de ca. ⁊ alios diuerso modo in quadam causa suo tpe consuluisse.) ⁊ dicam. s. in. xi. artic. princi. in. iii. q. ⁊ an excludatur illa cui appositum fuit onus in dote: vel que fuit grauata illam restituere: dicam ibidē in. iii. qōne ⁊ ibidē tradetur quid si pater fuerit stipulatus dotem sibi reddi nō autem filie. Quid aūt si relicta sint ꝑ patrem filie centum simpliciter: an intelligantur relicta nomine dotis. ita ꝙ dicatur dotata ⁊ excludat a statuto. Bar. in. l. quod aūt. ff. de iur do. quem sequitur Pau. de ca. in. d. l. ticio centum. §. ticio genero in vlti. col. ff. de condi. ⁊ dem. dixit ꝙ sic considerata tamen qualitate persone. s. an illi talis summa conueniat pro dote sequitur Ange. are. in. §. fuerat in. xx. col. insti. de acti. Et si relinquatur aliqua summa ꝑ filia maritanda an tunc dicatur dotata notat Bart. in. d. §. ticio genero prope fi. cōmen. Bal in. l. sancimus. C. de nup. ⁊ in. l. generaliter l pen. col. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ Pau. de ca. in consi. ccix. inci. ego Paulus in vol. antiquorum consiliorū fm vltimam impressionem. ⁊ dependet ab eo an h relictū sit conditionale: ⁊ an illa cui sunt dotes in tempus nuptiarum relicte dicatur ante illud temp⁹ dotata de quo dixi. s. in. d. xi. arti. princip. in. iii. q. (Quid aūt si statutum excludat dotatam in vita an intelligatur exclusa illa cui sunt dotes in testamēto cōstitute. d. Barto. sozi. consi. xcii. inci. circa primam. iiii. col. ver. circa scđam. i. vol. tenuit ꝙ non: qꝛ actus testandi differt ab actu inter viuos: vt per Bar. consil. suo inci. pater filio suo emancipato. ⁊ credo ꝙ verum sit quando statutū loquitur de dotata a patre in vita: ꝙ si loqueretur de dotata a patruo fratre vel matre in vita patris: aut ab auo: esset secus dicendū quando per talē dotē a pr̄na successiōe posset excludi. de quo dico loco suo. An aūt si filia debeat dotari: vt non succedat: tutores adiciendo insolidum pro infante dicantur se obligare ad dotes ad effectum vt filia excludatur. d. Bart. sozi. consil. ccvii. incip. in causa. ii. col. i. volu. ou putat an tūc dos habeatur pro promissa ⁊ dicit ꝙ non retenta opi. quam supra dixi de iure veriorem: necnō quando statutum requireret dotem esse traditam: vt quia diceret statutum si fratres voluerint dotare ⁊ dotauerint. de quibus dictis latius dicetur. s. eo. xvi. q. in fine. An autem vt excludatur sufficiat esse datum vel relictum: licet non sub ratione dotis. videatur Fulgo. in. l. stipulationem. ff. de iure dot. ⁊ in questione sequenti dicetur.)

Octa uo quero an statuto excludente dotatam si contingat aliquam esse maritatam ⁊ non appareat de dotibus presumet dotata ex eo solo ꝙ sit maritata: Jac. de are. quem refert Bal. in auten. res que in secūda colum. C. cōmu. de leg. dicebat ꝙ sic ⁊ hoc idem tenet in proposito modernus bonon. in tracta. dotium in vltima parte in. xlvii. q. incip. in dubio. allegat Pet. de anch. in consilio. cxliiii. ⁊ ⁊ mouetur: quia in dubio non debemus presumere mulieres esse maritatas sine dote. l. si pater. §. i. ⁊. l. si libertis. ff. ď pact. dot. glo. in. c. consanguineorum. iii. q. v. ⁊ ita videmus solitum fieri: ⁊ a consuetis presumere debemus. l. certi conditio §. si nummos. ff. si cert. peta. l. ꝙ si nolit. §. qui assidua. ff. de edil. edic. sed Bal. in. d. aut. res que tenuit contrarium (sequitur Corneus consil. xciiii. incipi. circa. iii. colum. ii. vol.) quia etiam si mulier habeat bona non presumitur illa in dotem dedisse. Glo. ⁊ Barto. in. l. mulier bona. ff. de iur dot. ⁊ Bart. in dispu. sua incip. mulier habens amplum patrimonium distinguendo: vt ibi per eum. facit quod notat Bal. in l. nulla. C. de iur. dot. cum concor. ⁊ hec est veritas ⁊ ideirco dicebat Ro. in consi. clxxix. inci. amplissime doctor in tertia colum. ꝙ volenti excludere talem mulierem incūberet onus probandi ꝙ aliqua sit dotata ⁊ de bonis patris a cuius successione excluditur. An autem per confessionem solam mariti confitentis se dotem recepisse probetur quam esse dotatam. ita vt excludatur a successione: cōcludendum est ꝙ sic: qñ confessio est efficax: qꝛ in dubio presumitur facta spe future numerationis. l. si. ⁊ in aut. ibi posita. C. de do. cau. nō nu. et

quando fit

quando sit efficax traditur ibi. ꝛ in. l. j. C. eo. ti. per Specu. in ti. de ꝯfes. §. sequitur. ver. xxvj. per Bar. in. l. assiduis. C. q po. in pigno. habe. vbi loquitur de renūciatione ꝛ prescriptiōe: ꝛ est alius modus seu casus in. l. in cōtractibus. versi. illis securitatibus. C. de nō nu. pecu. ꝛ aliū casum not. Bal. in rub. C. de priui. dot. ꝛ in. l. pecunie. C. de solu. ꝛ alium in. d. rubrica dum allegat. l. cum vltra. C. de non nume. pecu. scilꝫ per cōiecturas: iuncta confessione: quē nō habeo pro tuto. ꝛ alius casus notatur vbi iuramētum in tali confessione interuenisset in l. fi. C. de non nume. pecu. ꝛ ibi Salice. ꝛ in. l. si ex cautiōe. C. de non nume. pecu. qđ est sane intelligēdū iuxta ibi tradita: maxime per Bal. nam quando talis cōfessio est efficax: tunc mulier dicitur dotem habere: vt not. Bal. in. l. fi. ꝛ in. l. legē. C. de pac. Ange. in consi. cxliiij. incipi. gener. Barto. ꝛ doc. in. l. penul. §. si vir. ff. solu. matrimo. ꝛ facit. l. si socer. §. lucius. ff. eodem titu. ꝛ ita tenet Modernus bonon. in tractatu do. in vltimo articulo. in. lxv. qōne. circa cuius passus veriorē intellectum videri potest quod dixit Barto. in. l. duobus. §. a fideiussore. ff. de iureiuran. ꝛ in consi. clv. incipien. ticius. ꝛ Pau. de castro in consi. pe. in volumi. antiquoꝝ cōsilioꝝ. sm̄ primam impressionē cū concordan. ibidē allegatis si aūt statutum disponeret super tali ꝯfessione: tunc attendēda essent eius verba. l. ille aut ille. §. cum in verbis. ꝛ. l. non aliter. in princi. ff. de leg. iij. ꝛ qđ cōsuluit do. Benedi. capra in ꝯsi. xxxviij. (Et ideo dixit Corneus consi. xlix. in fi. j. vol. q si statutum velit ꝯstare de dotibus per publicū instrm vel per protbocollū est necesse q ita cōstet vt aliqua dicat dotata ꝛ tanq̄ dotata excludi possit a successione. Et cū hac sentētia transit ipse Corneus consi. ccc. incip. viso. ij. col. iiij. volu. volens q statuto declarante qūo intelligat quā esse dotatā: ille modus debeat attēdi. qui in genere bene dicit lꝫ nō bene dicat in terminis illius qōnis: per ea que dixi. ŝ. eo. v. qōne. Et si rubrica simplr excludat dotatam: ꝛ in nigro dicatur intelligi dotatā qū constat de numeratione vel de ꝯfessiōe mariti seu alterius pro marito: vel de pmissione restituendi ipsi vxori: tunc attenditur declaratio statuti: cuius probatio attēdi debet sm̄ Soci. in consi. xcij. incipi. circa. iij. colum. primo volumi. ꝛ dicam. j. in. viij. articu. princ. xx. qōne. ii. col. prima limitatione. post Alex. consi. xiij. incip. circa. iij. col. iij. volu.

¶ Etsi statutū presumat aliquā maritatā post lapsum. xxv. annoꝝ fuisse dotatā: nō presumet fuisse dotata illa que infra dictum tēpus. xxv. annorū decessit: esto q nullus ea mortua j. tempus. xxv. annorum dotem petierit sm̄ Corneū consilio xciiij. incipien. circa. iij. col. ij. volu. qui indubitanter bene dicit in terminis illius statuti terre gonesse: qđ loqtur de muliere que apparet nupta per. xxv. annos retro: ꝛ sic de ea que durauit in matrimonio per ipsum tempus.) Ubi aūt ꝯstaret q aliqua esset dotata ꝛ nesciret per quē. tunc qs illā presumeret dotasse: dicā in. viij. arti. princi. in. xvj. q. in fine.

Nono quero: an statutum predictū liget illā que fuit dotata in matrimonio presumpto vel inualido: videt q non per tex. in. l. hec cōditio. ff. de cōdi. ꝛ demō. ꝛ hanc. q. tangit Bal. nouel. in tract. dotium. in. xj. pte. in. lxxxij. char. vbi dixit fuisse ꝯsultum per solēnes doc. apud Pisas q sic: quoꝝ consilijs ipse se subscripsit. mouet inter cetera: q in eo casu negari non pōt quin sit dos cōstituta vel promissa. quo casu: vt dictū est. ŝ. in. vij. q. sm̄ magis cōmunē snīam habet locum statutū. Itē si in sponsa de futuro habet locū tale statutum: vt dixit Pan. in rubrica de spon. in fi. ꝛ dixi. ŝ. e. iij. qđ. idē esse debet in tali matrimonio. Preterea matrimoniū putatiuum sm̄ eum ibi multa habet conuenientia cum vero: vt traditur in. l. si cū dotem. §. fi. ff. solu. ma. ꝛ ita tenendū puto.

Decimo quero: an tale statutū simplr excludēs dotatā liget illam que de ppriis facultatib⁹ est dotata. Bal. in. l. neqꝫ mater. C. de iure dot. in lectu. noua: (cū quo transit Corneus consi. clxx. incipi. licet. ij. col. in fi. iiij. vol.) tenuit q non: q talis cum effectu nō dicitur dotata sed de facto per illum tex. in verbo dandi. ꝛ q verbū dotata ius significat nō actum nudi ministerij. argumē. l. pater ex prouidentia. ff. de ma. vin. ꝛ. l. si res quas. ff. de iure dot. facit illa regula: q vba debent intelligi de iure ꝛ nō de facto. l. continuus. §. cū qs. ff. de verbo. oblig. l. mulier. §. j. ff. de condi. insti. ꝛ. l. hec conditio. ff. de conditio. ꝛ demō. ꝛ qđ dixit Bal. in. l. scimus. § repletionem. in quarta qōne. quē sequitur ibi Pau. de cas. C. de inoffi. test. q si pater instituat filiam in dotibus maternis: ꝛ nihil aliud sibi relinquat titulo institutionis nō valeat institutio. facit. l. mea res. ff. de cōdi. ꝛ demō. ꝛ hanc decisionem sequtur dn̄s Bap. de sancto Seue. in repe. l. oēs populi. in. lxxix. col. versicu. xviij. quero. ff. de iusti. ꝛ iure. ꝛ domi. Preceptor meus in. l. quoniā nouella. in. ij. colū. C. de inoffi. test. ꝛ dicā. j. in. viij. arti. princi. ꝛ Moder. bonon. in tractatu dotium. vltima parte. q. xlvj. (Et sm̄ Maria. consil. xxxiiij. incip. visa. ij. col. ver. scđo moueor. ꝛ seq. ꝛ dn̄m Barth. soci. consi. cxx. etiā incip. visa. j. col. j. volu. dotata in cōione ꝛ de bonis cōibus nō excluderet: nisi statutū hoc expresse dispōeret. Plus dicebat Corneus ꝯsi. ccc. incipi. viso. in fi. iiij. vol. q dotanda de bonis patris vel aui nō excluderet si de coruꝫ bonis eis mortuis dotaret: qđ non puto veruꝫ: vt dicetur. j. eo. xij. ꝛ. xvj. questione. Et predicta pcedunt nisi ex verbis ꝛ mente statuti appareat q statutū velit excludere etiaꝫ illam que sit dotata de bonis alienis: vt q dotata a pr̄e excludat etiam a successione mr̄is nō dotātis: vt ꝯsuluit. d. Franciscus curtius iunior. cōsi. x. incip. visa. penul. col. alio aūt non sufficeret patri dotare de bonis mr̄is per predicta: ꝛ ꝯsuluit do. Ludo. bolo. cōsil. xxxviij. de quo etiam dicet. j. in. viij. articulo princi. in. xvj. qōne.) In dubio aūt si apparet quam esse dotatam ꝛ non cōstet de cuius facultatib⁹ sit dotata. dixit Pe. de anch. in ꝯsi. cciij. icip. posset pbabilr dubitari. q si administrator bonoꝝ pr̄noꝝ: filiab⁹ dotes dedit: presumit dedisse de bonis pr̄nis. allegat. l. fin. C. de dot. pmis. vbi ēt si filia habeat bona que pater administret: nihilominus presumitur de ipsius patris bonis dotata. (Seqtur Corne. ꝯsi. cxj. incip. videtur. ij. volu. dicens q etiā si pr̄ pmisit filie. so. de bonis pr̄nis: q filia dicatur dotata de bonis pr̄is: ꝙsi promissio de bonis filie intelligatur si pr̄na nō superenit p. l. fi. C. de dot. pmis.) Faciūt notata per Barto. in. l. j. ꝛ ibidem Alexander in. vj. colū. ff. solu. matrimo. ꝛ notata per Bart. in. l. omnia. C. arbi. tutel. ꝛ per doct. in. l. cū seruus. ff. de ver. obligatio. ꝛ dixit Fulgo. consi. suo incipien. tenor consuetudinis ciuitatis. Alexan. in secūda colum. in pmo dubio. cui se subscripserunt domi. Signo. de homode. ꝛ Cuma. quod est insertum inter consilia domini Franci. cur. numero. xxiiij. loquendo in terminis ppositi nostri: q mulier presumit dotata a patre seu fratribus quādo bona que habet nomine dotis fuerūt p pr̄em vel frēs antea possessa: idē dicit si fama sit in vicinia q sit ab eis dotata: vel aliter appareat per ꝯiecturas: ita q excludet per statutū: ꝛ ita intelligēdū est qđ dixit Ro. in ꝯsi. clxxix. icip. amplissime doctor. in. iij. col. dū volunt stante statuto q dotata a patre nō succedat probari debere q aliqua sit dotata a patre ꝛ de bonis patris. (Et dicā infra in octauo articulo principali. in. xvj. questione. in fine. Illud auteꝫ quod dixi de administratore vt presumatur de bonis paternis dotasse. Aliter determinat Corneus consil. clxx. incipien. in consilijs. iij. colum. secūdo volumine. dicēs q quando patruus ꝛ curator patris furiosi promittūt simpliciter dotes pro filia furiosi: ipsi efficiuntur debitores. ita q filia non censeatur a patre dotata: quod dictuꝫ potest habere colorem iuridicum in eo q non sit par ratio: an aliqua dotet a patre vel ab eius curatore: vt dixi. ŝ. codē. j. questione. non autem in eo q curator obligetur per nota. per Bartoluꝫ in. l. post mortem. §. primo. ff. quando ex fa. tu. ꝛ in. l. procurator. qui pro euictiōe cum simil. ff. de procuratoribus. Et quod dixi q presumatur filia dotata de bonis patris. limitabat dn̄s Francis. curtius iunior: nisi quando statutum vult excludi ēe dotatam de bonis matris a successione paterna. cuius cōtrarium patet ex predictis ꝛ notatis in dicta. l. finali. C. de dotis promissione. Quid autem si appareat q pater aut frater dederit decem filie vel sorori: nec appareat q dati sint titulo dotis: an dicetur mulier a patre vel fratre dotata. Fulg. in. l. stipulationem. ff. de iure dotium. dicit q non: referens se ita consuluisse: nisi consuetudo aliter dictet: lꝫ Bartolus aliter teneat: vt ibi per eum. ꝛ q immo presumatur dotata: faciunt que dixi supra eodem. quinta questione. ꝛ. l. si cuꝫ dotem. §. si pater. ff. soluto matrimonio. vbi presumitur datum ob causam debiti: ꝛ ex causa ob quā fieri debebat. facit quod vult Baldus in. l. fina. j. colum. versicu. sed nūquid presumetur. C. de senten. que sine certa quātita. ꝛ in. l. nulla. C. de iure dot. ꝛ tex. in. l. cum te. a contrario sensu. C. ne vxor pro marito. Et quid probandum sit vt aliqua dicatur dotata patet ex his que dicta sunt in precedenti questione. ꝛ per Socinum consilio ducentesimoseptimo. incipien. in causa. in princip. primi voluminis.

¶ Undecimo

Undecimo quero: an statutum predictum excludens dotatam excludat eam que nusq̃ fuit dotata nec requisiuit se dotari. istam questionē format modernus bono. in tractu. dotium. in. lxxviij. q. incip. an statutū ꝙ mulier. ⁊ conclu dit ꝙ debet imputari mulieri que nō requisiuit se dotari. argumē. eius qḋ dicimus de statuto mandante quem non audiri nisi satisdederit: q̄ intelligitur si satisdatio fuerit requisita. allegat Ange. in consi. xl. ⁊ cxxxvj. que sub eo numero in meo volumine nō habeo: sed bene facit ad h̄ dictum notabile Pau. de ca. in. l. peto. §. fratre. ff. de leg. ij. in fi. cōmen. et qḋ dixit Alexan. in consi. clxxij. in quarto volu. ad ꝓpositum illius decisionis. ad idem adducit: q̄ vasallus non dicitur in mora prestandi seruitium domino: nisi requiratur. Bal. i. c. j. de na. feu. subdit ꝙ in terminis predicti statuti: ita decidit Ange. in ꝯsi. ccc. Puto distinguendū. ꝙ aut statutum excludit feminam a successione propter masculos ⁊ mandat illam dotari: ⁊ tunc vera sit decisio predicta: q̄ illa qualitas qḋ dotef necessario adesse nō debet tēpore delate successiōis. aut vero statutum excludit feminā dotatam: ⁊ tunc nisi adsit illa qualitas ꝙ sit dotata tempore quo successio defertur nō excludatur: etiam si non requisiuerit se dotari cū excludaf respectu illius qualitatis. per ea que notāt in proposito. Cuma. et Pau. de ca. in. l. ticio centum. §. ticio genero. in fi. ff. de conditio. ⁊ demon. ⁊ que dixi. ī. hoc. e. articu. ⁊ mēbro. in. vij. q. ⁊. j. in. xv. q̄ōne. iunctis his que dicam in seq. q̄ōne: vñ adesse debet tēpore hereditatis delate: vt ibi dico. ⁊ facit. l. mella. in prin. ff. de ali. ⁊ ciba. lega. nā vbi non est qualitas a lege requisita nō habet locum dispositio: vt notat Joā. and. in. c. j. de homi. in. vj. in nouel. Bar. in. l. j. §. j. ff. ne quid in flu. pu. facit. l. pretor. la. ij. §. doce. ff. vi bo. rapt. item certum est ꝙ si non sit aliqua dotata ei nō cōueniunt verba statuti: ergo nec dispositio. l. iiij. §. pretor ait. ⁊ qḋ ibi notant Barto. Ro. et Alexan. ff. de dam. infec. ad ꝯrium respōdef ꝙ requisitio est necessaria: vbi prouisio cōcernit emolumētum requirentis: sed in proposito est onus filie ꝙ sit dotata. q̄ excludit a successione. Itē ibi non erat aliquid per modum certe qualitatis statutum seu respectu certe qualitatis sicut in proposito nostro: ⁊ predicta vera sunt mero iure. sed fm cōem vsum loquēdi aliter esset: vt dixi in dicta questione. vij. An autem si adsit mora in dando dotem constitutam sit locus statuto. dixi ē. in septima questione supra allegata.

Duodecimo quero: an predictū statutū excludens dotatam habeat locum in ea que nō vult dotari ad finem ne excludatur. And. de Iser. in. c. j. in. vij. colū. de na. fuc. feu. tenuit ꝙ non: q̄ in inuitā non pōt dñium dotis transferri nec ei ius dotis acquiri. l. nec emere. C. de iure delib. l. inuito. ff. de regu. iur. l. inuitum. de ꝯtraben. empti. ⁊. l. hoc iure. §. non pōt. ff. de regu. iur. Item q̄ statutum introduxit fauore ipsius dotande ꝙ dotef: ergo in eius lesiōem hoc interpretari non dꝫ. l. qḋ fauore. ff. de legi. nec eñ debet posse priuatus auferre qḋ lex dat. §. quoniā autem. in auc. de nup. subdit in. c. seq. ꝙ si mulier sit minor ⁊ dotē recipiat dabitur ei in integrū restitutio vt ad successionē admittatur si sit lesa: vt ibi per eū. sed Bal. in. l. fi. iij. col. ver. itē facit. C. de pac. dicit sufficere masculis feminā excludentib⁹ ꝙ illā dotent: hoc est dotē a offerant. arg. l. qui filiū. ff. vbi pupil. edu. de. ⁊. l. iure ciuili. ⁊. l. in testamēto. la. ij. ff. de cōditio. ⁊ demon. ⁊. l. labeo scribit si mihi bibliothecam. ff. de cōtraben. emptio. cū enim statutum velit fm eū dotē loco legitime succedere sufficit oblatio predicta. faciunt nota. per Cy. ⁊ Ricar. malū. in l. sancimus. C. de nup. sed de h̄ an dos succedat loco legitime alibi dicimus: ⁊ cum hac sententia transit Pau. de cast. in. l. ticio centum. §. ticio genero. in vltima colū. ff. de cōditio. ⁊ demonstra. dicens nō esse in facultate filie auferre masculis cōmodum statuti. (Sequitur Alex. consi. xlviij. incipi. viso statuto. ⁊ cōsi. lxxxiij. incip. viso themate. vlti. colum. iij. volu. ⁊ cxxx. incip. attentis verbis. ⁊. clij. incip. viso themate. j. colū. ij. volu. post Bal. in. l. si plures. penul. col. C. de cōdi. insert. ⁊ Soci. consi. cxxi. incipi. visa contingentia. j. col. j. volu. post Bar. in consi. xxxj. incipi. quidam decessit itestatus.) Idem tenet Bar. verorñ. in cautel. clxxxj. fm numerū meum incip. in multis locis sunt statuta. ⁊ Moder. bono. in tractā. dot. i vltima parte. in. lj. q̄ōne. icip. quid si filia. vbi allegāt ad propositum qḋ vult Bal. in. l. pactū. in. xx. q. C. de colla. vbi bal. vult puellā que nō vult nubere: sed succedere ⁊ castitatē seruare excludi: ita ꝙ sufficiat sibi tantū prestari quātū noie dotis sufficeret: q̄ statutū videf sibi prouidisse de certa q̄ntitate dū vult illam dotari. l. j. ff. de leg. ij. qua habita filia dꝫ eē cōtenta. arg. l. qui volebat. ff. de here. insti. ⁊. l. thais. §. j. ff. de fidei cō. lib. nec eo casu obstat si dicatur ꝙ statutū arctet eā ad nubendū: qḋ esset contra bonos mores: iuxta not. in. c. statutum. per Jo. an. de here. in. vj. in nouel. Aut si dicaf ꝙ non possit esse dos sine mr̄imonio. l. fi. C. de do. ante nupt. ⁊. l. iij. ff. de iure dot. q̄ non arctat: ⁊ in quocūq̧ statu pmanent statutum vult illā esse tali portione ꝯtentā: ⁊ sic si nolēs nubere pōt excludi per oblationē: multomagis excludi pōt volēs nubere ⁊ recusans dotari. ad no. per And. de Iser. pꝫ respōsio ex predictis: maxime q̄ And. de Iser. presupponit non sufficere pmissionē vel cōstitutionē dotis. ⁊ lꝫ dotis cōstitutio respiciat cōmodū dotāde vt dote ⁊ successione non fraudef: tū statutū principaliter tendit ad fauendū eis ꝓpter quos dotatas excludit: ergo ⁊c. l. qui exceptionē. in prin. ff. de ꝯdi. inde. ⁊. l. si quis nec cām. in prin. ff. si cer. pe. predictā cōclusionē intelligo vbi statutum feminam excludit ⁊ mādat eam dotari: (prout ꝯsuluit Ange. consi. cccxlix. incipiente consultatio.) Nam si diceret ꝙ dotata nō succedat: oporteret illā tempore delate successionis fuisse dotatā: nec sufficeret dotem postea offerri: vt dixit Pau. de ca. in. d. l. ticio cētū. §. ticio genero. in vltima col. ff. de cōdi. ⁊ demon. Pau. in cōsi. cvij. incipiē. quattuor sunt. vltima colū. ij. volumi. ⁊ dixi in q̄ōne pcedēn. (⁊ dicam infra in. xj. arti. prin. in. iij. q. ij. ⁊. iij. col. ⁊ latius. j. eo. xvj. q.) sufficeret tñ dotis ꝯstitutio ante hereditatē delatam fcā sine alia oblatione: vt dixi. ē. in. vij. q. Itē p̄supposito ꝙ statutū excludat dotatā: voluerunt aliqui nō excludi filiam cui ex testō dotes relinquūtur seu legantur si legatū velit repudiare: ⁊ hoc tenuit Bal. in cōsi. ccccli. incip. ꝗtius. ij. vol. fm pe. impressionē. ⁊ in consi. cccclxiiij. incipi. proponif ꝙ quidam. eo. vol. q̄ sunt. cl. ⁊. clvij. in. v. volu. fm vltimā impssionem. ⁊ videf sequi dñs Bap. de sancto Seue. in repet. l. oēs populi. in. lexx. col. in. xxj. q. ff. de iusti. ⁊ iure. mouef: q̄ tale legatum videf factū in fraudem legitime ⁊ alimētoꝝ: vnde tꝫ repudiatio. l. cū pater filie. §. ticio. ff. de lega. ij. ⁊ q̄ licet filie venire ad successionē ab intestato omissa cā testamenti: ⁊ sic repudiare legatū dotis. ff. si q̄s omis. cā testa. l. q. ait. in prin. ⁊. l. proinde. ff. si cer. pe. Itē q̄ cum legatum debeat esse gratuitum: ⁊ tale legatum habeat onus repulsiuū ab hereditate: non tenef legatarius illud acceptare. l. hereditatē. ff. mā. addit Bal. in. d. consi. cccclxiiij. ꝙ si in statuto predicto eēnt talia verba vel equipollētia ꝙ talis mulier deberet esse contenta relicto ex testamēto: secus esset: nec sufficeret si simpliciter diceret ꝙ deberet esse contenta dote: sed credo ꝙ veritas sit in ꝯrium attenta cōclusione quam feci. ē. eo. articu. ⁊ mēbro. in. vij. q. vbi volui illā cui sunt dotes ex testamēto constitute comprehendi sub statuto saltē attenta ꝯsuetudine ⁊ cōmuni vsu loquēdi: nec tūc obstat qḋ dicitur de fraude legitime: q̄ lex seu statutū tollit hanc presumptionē fraudis: nec obst. ꝙ legatum debeat esse gratuitū: q̄ saltē hoc legatū habet vim constitutionis dotis. facit. l. j. ff. de do. preleg. ⁊. §. si vir vxori. institu. de lega. imo videf relinqui in cōpensatiōem dotis ad quam pater inter viuos prestandam cogi potuisset. l. si cū dotem. §. si pater. ff solu. ma. cum simili.

Decimotertio quero: an hoc statutum habeat locum in ea que tempore quo dotatur reseruat sibi ius succedendi. breuiter respondeo ꝙ si in tali reseruatione non adest consensus eius de cuius successione agitur: nec masculorum quorum cōmodo fit talis exclusio: non valet dicta reseruatio per ea que dixi in prece. q. q̄ non dꝫ esse in facultate exclusi derogare per suā reseruationē statuto. l. nemo potest. ff. ď lega. j. ⁊ ita in specie decidunt Bar. Bal. ⁊ doc. in. l. fin. C. de pac. Imol. Ro. Alex. ⁊ Moder. in. l. stipulatio hoc mō concepta. ff. de ver. obli. Si autē adest predictoꝝ ꝯsensus valꝫ reseruatio: vt ibi traditur. facit. §. si. insti. de legi. agna suc. vbi autē non adesset nisi ꝯsensus patris seu eius de cuius successione agitur: non aūt masculoꝝ quoꝝ contēplatione femina excluditur: tunc est distinguendū fm Bart. ⁊ Ange. in. d. l. fina. quos ibi sequitur do. precep. meus: ꝙ aut statutum excludit a successione intestati tm̄: ⁊ tunc sufficit consensus patris vel defuncti: quia sicut posset testando super hoc prouidere: ita eē dꝫ posse paciscēdo vel ꝯsentiēdo tali reseruationi. d. §. fi. aut tale statutū excludit feminam: tam a successione testati q̄ intestati: ⁊ tunc pactum vel consensus patris: vel alterius defuncti non sufficeret: quia testādo prouidere nō posset. c. j. de

ser.c.j.de feu.suc. Si aũt oẽs consentirẽt.s.etiã masculi quorum cõtemplatione fit exclusio:tunc p̃supponit Bart. ⁊ alij scribentes ibi. ⁊ in.d.l.stipulatio hoc mõ concepta valere reseruationẽ ⁊ bene.facit qđ not. Ange.in.l.quotiẽs.C.de sr deicõ. Sed Bal. Ful. ⁊ Pau.de ca.in.d.l.si. ⁊ Jmol. Ro. ⁊ Alex.in.d.l.stipulatio hoc modo cõcepta. ⁊ Gemi.in.c.si.de pac.dicunt ꝙ etiã si statutum simplr excludat a successione intestati exigatur cõsensus masculoꝝ:quorũ contẽplatione femina excluditur:qꝛ eoꝝ cõtemplatione factum est statutũ:⁊ videnť a statuto vocati.l.seruo legato.§.si testatoꝛ:cuz ibi notatis.ff.de le.j. Bar.in.l.ij.§.videndum.ff.ad tertul. ⁊ alibi dicam. Item sm Paul.de cast.in.d.l.si.si vera esset opinio Bar.sequereť ꝙ hereditas dareť pacto ꝯ.l.hereditas.C.de pactis conuẽ. Pro quo facit ꝙ etiã vbi filia nõ excluditur per statutũ vel aliquẽ iuris rigorẽ:non valet pactũ cum filia per patrẽ initũ ꝙ cuz masculis equaliter succedat.l.pactũ.C.de pac.vnde multomagis idẽ esse debet vbi excluditur per statutũ. Insuper presupposito ꝙ statutũ ita disponeret etiã fauore defuncti nõ tñ agnatoꝝ masculoꝝ seu filiorũ:non posset solus pater per pactũ filijs p̃iudicare:qꝛ fauor esset mixtus per no.per Bal.in.l.hac edictali.in si.prin.C.de secũ.nup. ⁊ in.l.pe.C.de pac. ⁊ Cano.in.c.si diligenti.de foro compe. Sed tenenda est opinio Bar.per rationẽ predictam:que est ꝙ sicut pater poterat testando filijs preiudicare:ita ⁊ paciscendo vel consentiẽdo tali reseruationi. Pro qua facit.l.si patruus non aluerit.ff.de bo.liber.maxime qꝛ valet argu.de vltimis volũtatibus ad ꝯtus.l.seruũ filij.§.eũ qui chirographum. ⁊.l.que de legato.ff.de lega.primo. Ad illud ꝙ hereditas dareť pacto.rñdet dñs p̃ceptoꝛ me⁹ in.d.l.si.ꝙ attẽto isto fundamento etiam si filiorum consensus interueniret:nõ valeret pactum vel reseruatio:qđ est cõtra oĩum sentẽtiam. Item rñdet ꝙ tunc femina nõ succedit ex pacto vel reseruatione:sed de iure cõmuni ⁊ pactũ vel reseruatio tollit solum obstaculuz statuti. Postremo dicit ꝙ inter liberos potest hereditas dari pacto:quod non habeo pro tuto:nec ipse firmat. Nec obst.si dicatur ꝙ nõ debet posse fieri preiudicium filijs vel alijs masculis:quorum contemplatione femina excluditur si non consentiant:quia illis est ius saltem spe acquisitum:quia respondet domin⁹ preceptor meus ꝙ istis non est acquisitum ius infallibile:quoniaz possunt premori. Item qꝛ potest pater illis preiudicare. vnde non mirũ si facto patris potest successio filie vel femine preseruari.sic etiam videmus ꝙ in iure querẽdo filius ⁊ seruus possunt dño ⁊ patri p̃iudicare.l.filius paciscendo.C.de pac. notatur in.l.seruus.C.e.facit.l.si.de acquir.pos. ⁊.l.iij.in si. C.de here.insti. ⁊ ita etiaz residere videtur modern⁹ bono.in trac.dot.in vlti.parte in liij.q.incip.an filia tẽpore ⁊c.vbi hoc limitat esse verum si tpe quo dotatur fiat talis reseruatio vel pactum.alš autem si fiant ex interuallo ⁊ post dotem constitutã dicit secus esse:quia erat ius quesitũ filijs a statuto spe a iure cõsiderabili:sed ⁊ hec limitatio mihi nõ placet:quia sicut pater potest alš donando vel testãdo de bonis disponere ⁊ filios preter legitimam priuare:ita debet posse statuti obstaculuz filiabus tollere ⁊ ipsas habilitare vt possint cum masculis succedere prout dicunt Barto. ⁊ sequaces:ex simile videmus in filio naturali:quia pater potest ipsum legitimari facere inuitis ⁊ non consentientibus his qui ab intestato vocantur:aut in testamento disponere ꝙ possit legitimari ⁊ ad eius successionem admitti:per rationẽ predictã scilicet quia posset de bonis etiaz ex alia causa ⁊ in alios disponere. ⁊ notant Bart. ⁊ scribentes in.l.gallus.§.⁊ quid si tantũ.circa si.cõmen.ff.de libe. ⁊ posthu.facit.l.cũ adoptio.ff.de adop. ⁊ auť.item si quis. ⁊ in corpore vnde sumitur.C.de natu.libe. ⁊ si dicatur hereditatem pacto vel reseruatione deferri non posse.ꝯ.fuit respõsum.

Decimoquarto quero an statutum p̃dictuz excludẽs dotatam habeat locum in ea que quãdoq; fuit dotata ⁊ dotes amisit. Bal.in.l.si.in lec.noua in.ij.columna versi.sed nunquid ex casu.C.de dotis promis.tenuit ꝙ sic:⁊ loquitur qñ dos est perdita casu fortuito.allegat.l.si socer.§.filia ff.pro socio.vbi pactũ inter socios de filia dotanda non operať vt socius [illegible] ad scđas dotes:qñ mulier ꝓpter inopiã mariti remanet indotata:de quo dicto Bald.meminit.dñs Fely.in.c.simoniam⁹.in.ij. ⁊.iij.col.de treu. ⁊ pa.vbi copiose examinat regulã.l.boues.§.hoc sermone.ff.de v̄.sig.s.ꝙ sermo indefinitus verificeť ⁊ intelligatur in primo actu seu prima vice:cuius dicta multũ cõgruunt ad ꝓpositũ. Ad idez facit sm Bal.l.si qs testã.j.miso.ff.de le.i. ⁊ qꝛ casus contingens in re nocet creditori:⁊ est rõ sm Bal.qꝛ statutũ non loquiť de duplici dote sed de vnica:⁊ est aduertẽdũ:qꝛ Bald.loquiť in terminis statuti excludẽtis dotatã a fratre. Alex.aũt in.l.si cum dotem.§.si post solutũ.iij.col.ff.sol.ma.dicit ꝙ femina dotata lz dotes amiserit excludiť:sed frater teneť eã denuo dotare nisi culpa sua dotes amisisset p ibi not.per doc. ⁊ hãc opiõnẽ dicit equioꝛẽ:lz sm euz p regulã.d.§.hoc sermone.videať sufficere eã fuisse semel dotatã:qꝛ frater de iure cõi teneť soroꝛez dotare qñ nõ habet aliũde vñ se doteť vt not.in.l.j.ff.so.ma. ⁊ ita etiã transit moder.bono.in tract.dot.in vlti.arti.prin.in.xxj.q.inci.si statutũ.sed p̃dicte decisioni ob.l.ij.ff.de an. ⁊ ar.le. ⁊ qđ not.Bart.in.l.ex facto.in prin.in.ij.col.ff.de vul. ⁊ pu.dum ibi q̃litas respiciens vbũ p qđ determinať effectus rei debet adesse illo tpe:sed dotata que dotes amisit iam nõ dr dotata. Sed ꝓbabilior est dubitatio an si deniť dotes marito p̃dituro ⁊ qui eas in malos vsus cõsumpsit dicať mulier dotata ita vt a successiõe excludať:puto distinguendũ an date fuerint.s.cõsumpturo in malum officiũ spãliter puta ludẽti. ⁊ nõ teneat datio nec excludatur.an võ viro lasciuo verisimiliter cõsumpturo in genere ⁊ non in specialẽ ⁊ certum malũ vsum:⁊ libere:ut dans ⁊ dicatur dotata licet denuo dotare teneať vt late traditur in.d.§.si post solutum. ⁊ tũc excludatur cum teneat talis datio ⁊ pariat liberationem vt ibi late habetur. An autẽ tale statutum excludat eam que fuit incongrue dotata dicam infra in nono articulo prin.in prima.q.insr.

Decimoquinto q̃ro an p̃dictũ statutum excludẽs dotatã siue maritatã per se aut cõiunctim:excludat illã q̃ tpe ꝯditi statuti iam erat dotata vel maritata. Barto.in.l.oẽs populi.in.v.q.pn.v̄.iuxta p̃dicta.ff.de iusti. ⁊ iu. ⁊ in.l.j.§.qđ ait.ff.ad tertul.sentire vř ꝙ non sed loquiť in alijs terminis vt.j.dicã.vñ Bald.in.d.l.oẽs populi.in.viij.colũ.v̄.sed pone statutũ:⁊ angẽs hãc q̃õnẽ in ꝓprijs terminis arguit ad ptes ⁊ dicit prima facie videri ꝙ nõ:qꝛ statutũ nõ trahiť retro cũ natura legis sit respicere futuros casus.l.leges.et ꝯstõnes.C.de legi.l.pe.C.de decu.li.x.ꝯtrarium tñ decidit:qꝛ lz rõ exclusiua sit ex cã de p̃terito tñ casus deferẽde hereditatis est de futuro:⁊ lz participiũ dotata sit aptũ includere tps p̃teritum:tñ vbum succedat nõ est aptũ includere nisi futurã successionẽ sm cum quẽ simpliciter refert:⁊ sequitur.d.Laur.in repe.§.cetex.in.xx.col.insti.de legi.ag.suc.idẽ voluit ipse Bal.in.l.illam.ver.ex hoc arguit.C.de dona.per tex.illum dum illa.l.disponẽs sup ꝓcuratorib⁹ in rem suam vt transmittãt ad heredẽ ius exequẽdi vult illã dispositionẽ ꝓcedere etiã in ꝓcuratorib⁹ ante illã legẽ factis:qđ dictuz sequiť dñs Fely.in.c.si.in.xj.col.v̄.quto fallit.de cõsti.vbi facit cõclusionẽ ꝙ qñ factũ de p̃terito expectat ꝑfectionẽ a facto futuro lex noua ipm cõp̃ehẽdit:vt est gl. ⁊ ibi ab.in cle.ij.in ver.in posterũ.de etate ⁊ qua.ad cuius dicta me remitto:qꝛ allegat plures egregias concoꝛ.quas superfluuz esset transcribere. Ad idem adduci posset decisio Barto.in.d.l.omnes populi.in.v.q.prin.ver.ecce alia questio.dum vult ꝙ stante statuto ꝙ vxore mortua in matrimonio maritus lucretur dotem vel certam partẽ dotis:tale statutum habeat locum in dotib⁹ ante statutum datis:eo qꝛ ius retinendi talem dotem competit marito ex morte vxoris cõtingẽte post statutũ:qđ etiã videtur de mente Bal.in cõsilio.xciij.inci.p̃mo statuto cauetur.quarta parte sm vltimam impressionem:de quarum decisionum veritate posset dubitari per ea que not.Jmol.in.d.c.fin.de ꝯsti.iunctis his que ibi dicunt moderni in.ij.col. Ad idem facit qđ dixit Pe.de ancha.in consi.mihi.cxxiij.incipiẽ.visis ⁊ diligenter ruminatis iunctis his que dixit in.ij.col.versi.quinto hic ꝓbať.vbi voluit ꝙ mulier que ex stipulatiõe paterna succedere debeat in emphiteosi excludať ab illa per statutũ postea factum patre tamen adhuc viuente:disponens ꝙ femina cum masculis non succedat:qꝛ ex paterna stipulatiõe ante patris mortẽ nõ habebat ius:⁊ mortuo patre quo tempore deberet esse locus stipulationi ⁊ successioni obstat statutum. ⁊ predictã ꝯclusionẽ memini tenuisse ꝯsulẽdo. Pau.sequiť modernus bono.in tracta.dot.in vltima parte.q.xlv.inci. An predictum statutum habeat locum post Barto.in consilio.incipi.assisij cauetur ꝙ si qua mulier. ⁊ hec opinio est tenẽda:ꝯtrarius Ang.in auť.ꝯsti.que de digni.col.vj.referens Bar.put.ꝯ.contra

lnisse teneat ꝯrium per illum textũ iũcto. §. illud. in auc. de mona. dum pbibitio. o. §. illud. pbibens ingredientem mo nasterium disponere de bonis suis: non habet locum in illis qui ante talẽ ꝯstitutionem iam ingressi erant: sed ad hoc re spondet Bar. in. d. l. oẽs populi. in. v. q. prin. vẽ. iuxta predi cta. ꝙ ibi fuerat spẽaliter promissum: que rũsio est diuinatoria nec placet. vñ dici põt ꝙ rõ dicte cõstitutionis erat q: iputa ri põt igresse: cur ante ingressuz nõ disposuit de bonis suis: ⁊ lata constitutione post ingressum nihil est quod possit in gresse imputari: que scire nõ poterat tenorem future consti tutionis. ⁊ sic illa ratio facit vt nõ trahat ad ingressas ante cõstitutionem: quib⁹ ipsa rõ non cõuenit. l. cum pater. §. dul cissimis. ff. de leg. ij. l. regula. §. qui ignorauit. ff. de iur. ⁊ fa. igno. l. adigere. §. q̃uis. ff. de iure pa. in proposito autẽ nr̃o non adest aliqua ratio: que suadeat statutũ supueniens non trahi ad antea dotatas: nec ratio de qua in dicta ꝯstitutiõe posset cõuenire in proposito statuti: scilicet ꝙ sit imputãdũ vel non ⁊c̃. q: non est in facultate dotate: posito ꝙ pũdisset futuram cõstitutionem sibi successionem sine aliorum cõsen su preseruare: per ea que dixi in p̃cedẽti questione. Pre dicta conclusio est limitanda vt nõ procedat: si hereditas tẽ pore emanati statuti foret iam delata. vt dixit Bal. in. d. l. illam. ⁊ faciunt ad hoc que latius dicam in seq. q. q: tunc sta tutum superueniens a tali hereditate nõ excluderet: qd̃ pce dit nisi statutum disponeret ꝙ eius dispositio haberet effe ctum etiam in p̃teritis casibus: ⁊ talis hereditas ante condi tum statutũ delata non foret adhuc adita: vel cum aliis he redibus diuisa: q: tunc statutum ad talem hereditatem por rigeret effectum: posito ꝙ fuisset delata ante conditũ statu tum s̃m Bar. ⁊ Moder. in. d. l. oẽs populi. in. v. q. prin. vẽ. iu xta predicta. ⁊ in. l. j. §. quod ait. ff. ad tertul. ⁊ Pa. Imol. ⁊ Moder. in. c. fi. de cõsti. ⁊ Pe. de anc. in repe. c. canonũ sta tuta. in. lvj. col. ver. hinc etiam. Bar. incidenter ⁊c. eo. titu. volentes ꝙ si tempore talis statuti disponentis etiam de ca sibus p̃teritis filia simplr̃ habitabat cum fratre: nõ facta alia diuisione vel aditione ꝙ sit locus statuto: secus dicũt si esset adita vel diuisa: q: dum statutũ vult porrigere suũ vigorem ad casus p̃teritos: intelligit de p̃teritis pendẽtibus nõ deci sis. l. causas vel lites. C. de transac. ⁊ in auc. vt cum. de ap. co gno. in prin. ⁊ vt sp̃õ. lar. §. fi. ⁊. l. pe. C. de sac. san. ec. l. iuri⁹. §. que marito. quem ad hoc põderãt Bart. ⁊ Bal. ibi. ff. de leg. ij. nec posset aliter fieri per statutum: q: tolleret ius alte ri quesitum: iuxta plene tradita in. l. j. ff. de consti. prin. ⁊ in prohe. ff. ⁊ in. d. l. oẽs populi. ⁊ in. l. fi. C. si cõtra ius. ⁊ per Modernos in. c. fi. de consti. in. iij. col. cum duab⁹ seq. vẽ. mo do restringitur. An autem filia ex iure suitatis posset dici adisse: ita vt in eo non haberet locũ statutum: colligetur ex dicendis in questione sequenti. An autem si tempore condi ti talis statuti disponẽtis etiam in preteritum litigaret sup hereditate: tale statutum superueniens in eo locũ haberet: ⁊ eam excluderet: videretur dicendum ꝙ sic: quia hec pen dentia includitur sub vno illorum temporum: cum nõ sit da re aliud tempus in iure quod sub istis non concipiatur. ⁊ sta tutum: quando in eo expresse cauetur bene extẽditur ad pre terita vt. s. conclusi. facit. l. leges ⁊ cõstitutiones. C. de legi. ⁊. d. c. fi. de consti. idem ⁊ multo magis esse debet de presen tibus licet pendentes habeant causaz de preterito. Sed in contrarium est veritas: quia pendẽtia in iudicio habent na turam separatam a preteritis ⁊ presentibus nonduz in iudi cium deductis: ita vt nõ sint decidẽda ex expressa legis pro uisione s̃m legem superuenientem: sed s̃m anteriorem: vt pa tet in auc. in medio litis non fie. sa. ius. s̃m Bart. in. d. l. oẽs populi. in. ij. q. v. prin. ⁊ in terminis no. Pa. in consi. cxj. in cipiente in cã Caterine monialis. in secundo dubio scdõ vo lumine. facit cle. dispendiosam. in fin. de iudi. ⁊ cle. prima in fi. de seque. pos. ⁊ fru. ⁊ cle. prima de re iudi. idem s̃m Bar. vbi supra esset si questio successiõis pẽderet per appellatio nem q̃uis ꝯrium in statuto expresse caueretur. vt in auc. vt cũ de appel. cogno. in prin. lz quo ad ordinatoria iudicij seu respectu actuum futurorum foret lex superueniens attendẽ da. ⁊ sequitur Alexan. in apostillis in. d. l. omnes populi. in viij. col. ⁊ Pa. vbi. s. Sed quod dictum est: ꝙ etiam si statu tum expresse disponeret debere trahi ad causas pendentes in iudicio: nihilomin⁹ nõ haberet in eis locũ. limitat Pan. in. c. fi. in. iij. colũ. de cõsti. pcedere. nisi motu proprio princi pis emanaret talis prouisio: de cuius dicti veritate tradunt ibi Imol. ⁊ moder. in. iij. col. cum. ij. seq. versi. modo restrin gitur in prima fallen. ad quorũ dicta me remitto.

Decimosexto quere an statutũ predictum liget illã que fuit dotata post hereditatem delatam ⁊ post cõditũ statutum: an vero intelligatur de ea que est dotata tpe mor tis eius de cuius successione agit: seu tempore delate here ditatis: Bar. in consi. xxxj. incipi. quidam decessit intestat⁹. figurando casum in filia in potestate: dicit ꝙ non excluditur dotata post hereditatem delatã. mouetur: quia incapacitas in suis heredibus ab intestato succedẽtibus inspicit tẽpore mortis defuncti: de cuius successione agitur vt tradit in. l. si alienum. §. in extraneis. ff. de here. insti. ⁊ in. §. in heredibus autẽ extraneis. insti. de here. quali. ⁊ diffe. Ad idẽ quidã al legant Bal. in. l. si plures. in antepe. col. vẽ. iuxta p̃dicta for matur talis questio. C. de ꝯdi. inser. sed loquitur in aliis ter minis vt patet ex tenore q̃stionis ⁊ rõne decidendi: sed hoc bene tenuit in consil. cccxcvj. inci. quedã mulier. in. j. vol. s̃m pen. impressionez per iura p̃dicta. ⁊ q: qui semel est heres vt suus ipso iure semp est heres. l. ⁊ si fine. §. sed ꝙ papinian⁹. ff. de mi. ⁊. l. ei qui soluẽdo. ff. de here. insti. iũcta notatis in l. gallus. §. ⁊ qd si tñ. ff. de libe. ⁊ posthu. qd̃ dictũ intelligo saluo iure a p̃tore inducto: qd̃ est ius abstinẽdi. §. ij. insti. de here. q̃li. ⁊ dif. de quo non est curandũ in proposito: q: si re pudiasset frustra quereret femina se admitti. l. fi. C. de repu. here. Adducit etiã Bal. §. primus. insti. de legi. agna. suc. vbi quando tractat de successione intestati inspicitur condi tio succedentis tpe quo hereditas defertur. facit. §. cuz aũt insti. de here. que ab inte. defe. eãdẽ opinionẽ tenuit Pau. de castro in consilio. cclvij. incipien. super primo pacto. vl tima col. in volu antiquorum cõsi. s̃m pe. impressionem: vol plus dixit ꝙ si relinqueret dos cõditionaliter femina succe deret: q: pendente conditione non dicitur dotata. l. cedere diem. ff. de ver. signi. de quo passu suo loco dico. Idez ⁊ cla rius cõsuluit Pe. de anc. in consi. ccc j. s̃m numerum meum incip. posset probabiliter dubitari per p̃dicta: ⁊ q: qualitas adiecta verbo regulat s̃m tempus verbi. l. in delictis. §. si ex traneus. ff. de noxa. l. si titius. ff. de testa. mili. l. mella. in p̃n. ff. de ali. ⁊ ci. leg. iũctis plene traditis pe Bar. in. l. ex facto. in prin. in. ij. ⁊. iij. col. ff. de vul. ⁊ pu. propter quod fundamẽ tum ita etiã dixit Pa. in cõsil. cvij. inci. quattuor sunt. vlti. col. secundo volu. qui alleget ad idem pulchram gl. in. c. sta tutum. in prin. in ṽbo canonicis. in si. de rescri. in. vj. Voluit enim s̃m eum statutũ excludere ab hereditate acquirẽda nõ ab acquisita. Et cum qualitas exclusiua scilicet ꝙ sit dotata non adsit tpe exclusionis: verba statuti sibi locum non vẽdi cabunt. l. si seruum quis. §. nõ dixit. ff. de acquir. here. l. j. §. loquit. ff. de aqua quo. ⁊ esti. ⁊. l. iiij. §. p̃tor ait. ⁊ ibi notat. ff. de dã. infe. ⁊ sic illa q̃litas dotationis iũcta ṽbo succedat: ne cessario adesse dz tpe delate successiõis s̃m Pet. ⁊ doc. pre dictos. Facit ad hoc optime. l. si cognatis. ff. ð re. du. vbi pz expsse ꝙ q̃litas exclusiua successionis dz adesse tpe quo suc cessio defert. ⁊ ita tenuit Alber. l. ij. pte statu. q. cxx. Pau. ð ca. l. l. de diuisiõe. ff. sol. ma. ⁊ Alex. in ꝯsi. clj. inci. viso the mate suprascripto. in. j. col. ij. vol. ⁊ in ꝯsi. xlviij. inci. viso sta tuto. j. col. ⁊. cxxx. inci. attẽtis v̄bis. ⁊ Bal. nouel. in trac. dot. l. vj. pte. l. xx. car. ⁊. lxxxiij. inci. viso themate. vlt. col. iij. vol. (Et cum predicta opinione trãsit Fulg. ꝯsi. xcviij. inci. visis. petitionib⁹. ij. col. ⁊ Sozi. cõsi. cxlvij. inci. visa. ⁊. cxxij. inci. visa cõtingẽtia. vbi allegat multas ꝯtor. ⁊. cccj. ici. vj. ⁊. vij. col. ⁊. cxlvij. ici. visa facti. j. col. ⁊. cxlvj. inci. elegãter. ante pe. col. j. vol. ⁊ Mari. ꝯsil. lxiij. inci. in cã vertente inter dñam Caterinã. j. col. ⁊ Corne. ꝯsi. xciiij. inci. circa. iij. ⁊. iiij. col. ⁊. clxxviij. inci. in presenti. col. fi. ij. volu. vbi etiam tãgit an sufficiat esse dotatã tpe adite hereditatis ⁊ late ipse Cor neus cõsil. xcvj. ⁊. xciiij. penul. col. eo. volu. vbi hoc maxime dicit verũ qñ statutuz dicit ꝙ dotata nõ possit succedere: q: statuti effect⁹ refert ad potentiã adeundi: que causat tpe de late hereditatis pnt etiã dicit cõsi. clxxj. in. ij. col. ⁊ in princi. iiij. volu. ⁊. d. ꝯsil. xcvj. col. fi. ⁊ p̃dictã opinionem etiã tenuit ipse Corne. cõsi. ccc. ij. col. eo. vol. ⁊ dña Georgi⁹ nata in tra ctatu quẽ fecit in hac materia. in. xix. q. qcq̃d in ꝯrium dicat ipse Corne. consi. cxxiij. in. ij. volu. Et planius procedit hec opio: si q̃ram⁹ an debeat esse dotata tpe aditiõis hẽditatis. Et ꝙ tale statutũ nõ hẽat locũ in ea q̃ fuit dotata post ꝯditũ statutũ: etiã determinat ipse Corne. d. cõsi. clxxj. ij. col. in si. iiij. vol. de q̃ materia etiã dicet. j. l. viij. arti. pn. in. xviij. q.)

Et licet

Et licet p̄dicta clare p̄cedāt in suo q̄ ipso iure est heres.l. in suis.ff.de li.ꝛ posth.ꝛ.§.sui.insti.de here.quali.ꝛ dif.tamen ex p̄dictis fundamentis apparet idē esse dicēdū in femina extranea:in qua ita tenet Pau. in ꝯsi.s.allegato vbi loquit̄ in filia succedente matri:quā certū est esse matri extraneā. Est tamē aduertendū q: in extranea nō sufficeret hereditatem esse delatam nisi esset adita.argu.l.fi.ff.vnde li.q: si dotaretur ante aditā hereditatē licet delatam ex morte defuncti:nihilominus tale statutum in ea sibi locum vendicaret ꝛ eā excluderet s̄m Ro.in ꝯsi.cccc.xlij.inci.vt decisionē in primo dubio:(quē sequit̄ Corne.d.ꝯsilio.lxxv.incipien.q̄q̄.l.v.col.j.volu.ꝛ pulchre consi.xcvj.inci.ex themate.col.fi.ij.volu.licet aliter sentiat in consil.lx.incipien.multum.prima col.iij.vol.vbi nō vr̄ facere differētiā inter p̄nā ꝛ m̄nā successionē quo ad hoc.)p.d.l.fi.§.q: si pri⁹.ff.vn̄ liberi.vbi incapacitas superueniens:post successionē a p̄tore delatā ante petitam bo.pos.p̄iudicat:qd̄ cōprobat q: quādo succedit ab intestato in extraneo tria t̄pa inspiciunt̄:t̄ps mortis testatoris.d.§.proxim⁹.insti.de legi.agna.suc.ꝛ.d.§.cū autē.insti.de here.ab inte.itē t̄ps quo hereditas defert̄.l.j.§.primus ff.vnd cogna.ꝛ demum t̄ps quo hereditas agnoscit̄.d.l.fi.versi.q: si prius.quibus t̄pibus exigitur in ipso extraneo capacitas seu habilitas succedendi. Facto autem testamento si destitueretur tempus mortis inspicit̄.l.si quis exheredato.in prin.ꝛ.l.si quia posthumus.§.fi.ff.de inin.rup.test.ex quibus iuribus apparet iuncta.d.l.si alienū.§.in extraneis.ꝛ.d.§.in heredib⁹ autē extraneis.insti.de here.quali.ꝛ dif.quid iuris sit non solum in successione intestati verū etiā vbi quis decessisset condito testamento:si extaret statutū etiā ex testamento feminas excludens quo t̄pe debeat esse dotata.ꝛ p̄dictam decisionem Ro.sequit̄ moder.bonon.in tractatu dotium in vlti.parte in.xxxvj.q.inci.stante statuto q: filia dotata ꝛc.pro predicta conclusione facit qd̄ dixit Bal.in.l.si matre.C.de suis ꝛ legi.quē sequit̄ Pet.de ancha.in repe.c.canonum statuta.in.liij.col.s̄m meam impressionem ver.sed pone per statutū.de consti.ꝛ Ro.in.d.ꝯsil.cccc.xlij.Cu.Ro.ꝛ Are.in.l.si heres per seruū.ff.de acquirē.here.ꝛ ꝛ Alex.in.l.j.§.veteres.in.ij.col.ꝛ ibi etiā dn̄s p̄ce.meus.ff.de acquir.here.volentes q: statutū Mediolani disponēs q: mulier nupta extra territoriū mediolanense non succedat in territorio mediolaneñ.nō liget illam que post hereditatem agnitā:vel cui se immiscuit nubit extra territoriū:puta cuidā mutineñ.ꝛ ita dicit Cu.se sepe obtinuisse in.d.l.heres per seruum. Nā istud statutū excludit actum succedendi siue successionē anteq̄ sit in esse deducta:pro quo facit quia dispositio vetans aliqd̄ acquirere non prohibet acquisitum retinere.c.iudei.ꝛ ibi Pa.ꝛ.c.consuluit.de iude.ꝛ.l.patre furioso.cuz materia.ff.de his qui sunt sui vel alie.iur.sic ergo illa q̄litas exclusiua nisi sit t̄pe successionis seu ante quesitam successionem nihil operatur:qd̄ confirmatur q: quando aliqua qualitas habilitās vel inhabilitās debet esse certo tempore si tunc non adest non irritat actū:licet postea superueniat vt patet ex tex.in.l.sciendū.§.fi.vbi doc.maxime Ange.ff.qui satis.cogan.ꝛ in.l.eum qui.§.fi.vbi etiā Ang.ff.de publi.facit tex.ꝛ quod ibi notat Bart.in.l.ij.§.non solum.in.vj.q.ff.de excu.tu.ꝛ qd̄ traditur in.l.pluribus.§.ꝛ si placet.ff.de ver.ob. Sed ꝯ p̄dicta posset opponi de eo qd̄ dixit Bal.in.c.de consultationib⁹.in pe.col.v̄.quero vtrū hereditas.de offi.deleg.vbi in terminis p̄dicti statuti Mediolaneñ.dixit q: cōsiderato cōi vsu loquēdi qui attendit̄ in statutis.l.liberoꝝ.§.qd̄ tamē cassius.ff.de le.iij.l.labeo.ff.d sup.le.hereditas adita dr̄ hereditas:pro quo etiā adducit moderni in.d.§.veteres.q: finalis rō ꝛ mēs statuti est ne hereditates extra territoriū deferāt̄:q̄ ratio ē cōis siue hereditas sit adita:siue nō.alr̄ aūt posset illudi statutum muliere adeunte hereditatē prius q̄ nuberet.imo idem Bal.in ꝯsi.cccciij.incipi.queritur verū.iij.vol.s̄m vlti.impressionē.dixit q: etiā mero iure statutū predictū Mediolani habet locū in hereditate adita:q: qū loquimur de hereditate disponenda habitu ꝛ actu intelligim⁹ de adita.l.vēditor.ꝛ p totū titulū.ff.de here.vel act.vē.ꝛ.l.hereditatem.cū simili.ff.de dona.Itē s̄m eū ibi:sicut dicim⁹ mulierē que h̄z vnde se dotare possit esse dotatā.l.cū plures.§.pen.ff.de admi.tu.ꝛ dixi.s.in hoc arti.in.iij.q.ꝛ eam esse peculiatā.l.si chorus.ff.de leg.iij.ita dicem⁹ mulierē esse cū hereditate postq̄ adita:presupposito q: tunc nō sit amplius hereditas:ita q: ipsum statutū Mediolani disponēs mulierem nō posse cum hereditate nubere ex̄ territorium intelligat̄ etiā de adita.ꝛ sic illud verbum cum hereditate venit ex parte suppositi nō ex parte appositi:ꝛ pro hac opi̱one s̄m Cu.in.d.§.veteres plures doct.consuluerūt:licet ipse ꝯtrium cōsuluerit. Pro solutione puto considerādos casus duos:Aut enī statutū prohibet mulierem nuptā ex̄ territoriū succedere.ꝛ tunc vera sit opinio vt non trahatur ad hereditates iam aditas seu acquisitas.ꝛ ita loquit̄ Bal.in.d.l.si matre.ꝛ plerīq̄ doc.quos.s.allegaui. Aut v̄o statutum dicit q: mulier nō nubat se cū hereditate ex̄ iurisdictionē:ꝛ tunc credo q: tale statutū intelligat̄ de hereditate iam adita prout voluit Bal.in.d.c.consultationibus.ꝛ in.d.cōsi.ccc.ciij.ꝛ in consi.ccclvij incipi.nulla mulier.ij.col.j.volu.s̄m vltimā impressionem:vbi subtiliter ꝛ verbotenus declarat sensum dicti statuti Mediolani.moueor q: talia verba se nubat cum hereditate:designāt habitum ipsius hereditatis ex natura verbi cū.l.que situm.§.sed si fundus.ff.de fun.instru.ꝛ qd̄ habet̄ in.l.titie textores.§.nihil.ff.de le.j.per Bar.in.l.gallus.§.j.in.ij.col.ꝛ ibi etiā p alios.ff.de li.ꝛ posthu. Itē illa v̄ba tendūt ad prohibendā alienationē in maritū ex̄neum seu forensem s̄m Bald.in.d.consi.ccclvij.ꝛ consequēter presupponūt habitū:q: translatio fieri nō potest nisi p̄cedat habitus.l.fi.ta.ff.de ma.testa.ꝛ.l.decem.ff.de ver.obli.Nā ante aditā hereditatē solūmodo adest facultas nō aūt ius.l.pretia rerū.ff.ad legē fal.ꝛ illa interpretatio quam faciebat Cu.in.d.§.veteres.ꝛ in.d.l.heres per seruū.vbi etiam Ro.q: ipsum statutū dum loquitur cum hereditate debeat intelligi cū facultate hereditatem adeundi:nō cōgruit v̄bis ꝛ menti statuti.imo sic intelligendo redderet̄ facile inanis ꝛ delusoria p̄dicta p̄uisio:quia mulieres volētes nubere ei q̄ nō foret de iurisdictione Mediolani hereditatem delatā adirēt prius q̄ nuberēt.ꝛ ad sic dicendum etiā me mouent in terminis statuti Mediolani v̄ba sequentia ipsius statuti. Dicit̄ enī in eo:nulla mulier se nubat cum hereditate ex̄ iurisdictionem cōis Mediolani:ꝛ si nupta fuerit ex̄ iurisdictionem non succedat alicui de iurisdictione Mediolani:sed illa hereditas p̄ueniat in agnatos proximiores p̄pinquos ꝛc.ꝛ sic sunt duo casus:vnus hereditatis adite alius aūt adeunde. (Ex q̄bus elicit̄ limitatio ad hāc ꝯclusionē q: statutū excludēs dotatā h̄eat locū in dotata ante hereditatē delatā in s̄ua:vel agnitā in ex̄nea.nō autē in postea dotata:nisi statutū se referat ad t̄ps delate h̄ditatis q: eo casu excludit̄ etiā dotata post delatā h̄ditatē:vt q: statutū dicat q: filia nō succedat extāte masculo sed debeat dotari s̄m Pau.de ca.d.cōsi.cccxlvij.inci.sup p̄mo pūcto.vlt.col.j vol.antiquoꝝ ꝯsi.s̄z pen.impressionē.ꝛ Ro.ꝯsi.cccc.xlij.j.col.ponēs exēpluz de statuto p̄dicto:q: mulier cū h̄ditate nubere nō possit ex̄ territoriū:vel q: dicat q: dotata nō possit petere diuisionē. Sequit̄ Alex.ꝯsi.xlviij.inci.viso statuto.iij.vol.ꝛ Ang.ꝯsi.cccxlix.inci.ꝯsultatio.ꝛ Paul.de ca.s.l.titio cētū.§.titio genero.vlt.col.ff.de ꝯdi.ꝛ de.ꝛ Pau.ꝯsi.cvij.inci.q̄tuor sunt.in fi.col.ij.vol.ꝛ Cor.cōsi.lxxv.inci.q̄q̄.v.col.j.vol.vbi in.ij.col.tāgit qū sit necesse q: sit dotata t̄pe delate successiōis:vbi tēperat q: debeat saltē esse dotata ante h̄ditatē agnitā:ꝛ loquit̄ in statuto excludēte sororem a fraterna successione si dotet̄ mortuo fratre:ꝯcludēdo q: dotatio facta ante h̄ditatē agnitā:l̄z delatā eā excludat:l̄z nō excludat h̄ditate delata ꝛ p filiā agnita:prout etiā dicit ipse Corne.d.ꝯsi.clxxj.in p̄n.ꝛ cōsil.ccc.iiij.volu.nisi s̄m eū maxime in.d.ꝯsil.lxxv.statutū expresse determinet q: sit exclusa etiā illa q̄ dotat̄ post h̄ditatē agnitam.ꝛ Corne.ibi etiā loquit̄ in terminis statuti Mediolani:vbi tz idē qd̄ hic fuit cōclusum.ꝛ cū limitatione p̄dicta etiā trāsit ipse Corne.consi.lxxiiij.inci.de duob⁹.j.vol.ꝛ.xlviij.j.colū.ij.volu.Et Soz.consi.cxx.ij.colū.in fi.ꝛ consi.ccvij.inci.in cā.ij.colū.p̄mo volu.cū concor.allegādis.j.in.xj.arti.punct.in.iij.q.iij.colū. Et ista limitatio procedit non tm̄ si verba expresse dicant q: possit dotari post hereditatem agnitam:verū etiā si hoc presupponant argumē.l.illud.ff.de acquiren.heredi.cum vulg.per doc.in locis supra relatis.ꝛ p Cor.cōsi.cxxiij.penul.col.ij.volumine:puto s̄m eum:quia statutū dicit de dotata extra hereditatem paternam vel q: dotata non possit redire ad paternam hereditatem patris vel matris aut fratris. Fortius dixit dn̄s Curti⁹ iunior consi.x.incipi.visa.col.fi.q: statuto dicēte q: filia dotata nō possit aliud petere in p̄rna vel m̄rna successione:satis est vt excludat̄ q: mulier

sit dotata tpe petitionis: q2 si qualitas debet vt. ȝ. regulari. ſm tps verbi: debet attēdi dotatio existēs tpe petitiōis: qd fundamentū corruit attenta opinione que hȝ ꝙ dotata non solet excludi nisi ab hereditate dotantis. vt. j. in. viij. articulo prin. xvj. q. ⁊ q2 quis dicitur heres ante petitionē cuȝ hereditas solo aīo adeat. l. pro herede. ⁊. l. paulus. ff. de acqr. here. ⁊ patet in ti. ff. ⁊. C. de peti. here. ⁊ q2 filie testatoris cōmuniter solēt esse in bonis: ita ꝙ nō habeāt petere qd intus habēt per ea que dixit Corne. d. ꝯsi. xciiij. penul. col. ij. vol. vbi tāgit qñ filia existēs in bonis dicat adijsse. Et dixit Corneus. d. ꝯsi. dxxj. in. iiij. volu. ꝙ si iura successionis assignentur pro dote filie: datio dotis ꝑsupponit acqsitionez hereditatis pris: patrui: vł fratrū ante dotationē. Si quis aūt esset in mora dotandi nō haberet in eo locuȝ hec limitatio. vt in d. arti. xj. in i. q. iij. col. dicetur. Sed dubitari contingit an qñ statutum excludit filiā vel sororem ⁊ mandat illā dotari per fratrem filium vel aliā personā: que ꝑsona excludēs decedat adita saltez hereditate: facultas dotādi trāsmittat ad heredes ac ad filium fratris. dñs Phili. cor. ꝯsi. xlix. inci. videt. col. fi. j. vol. tenuit ꝙ nō qñ filia vel soror iā adijsset hereditatem vel illi se imiscuisset: etiā si statutū velit posse talē de bonis cōibus ipsi⁹ filie seu sororis ⁊ fratris dotari. ⁊ idē ꝯsuluit Sozi. cōsi. ccvij. inci. in cā. ij. ⁊. iij. col. ⁊ per totum. j. volu. dicens ꝙ etiā infans non transmitteret hanc facultatem dotādi sororem vt eā excludat: esto ꝙ allegaretur lesio infantis ob negligentiā tutoꝝ: qd ſm Sozi. ibi in. ij. col. indubitāter procederet vbi statutū excluderet sororem si fratres illā voluerint dotare ⁊ dotauerint: q2 propter verbum dotauerint qd significat actū dotationis consumatū. l. j. §. hec verba. cū ibi notatis. ff. qd quisq2 iur. facultas talis transmissionis tolleretur: vt ibi latius per eum. Cōtrariū aūt tenuit dñs me⁹ Jason in. l. cum mota. vj. col. C. de trāsact. dicēs se sepius ita consuluisse. ⁊ distinguit tres casus. Nam aliqñ statutum pure loquit hoc modo. (Extantib⁹ masculis filie femine nō succedāt patri: sed ipse filie debeāt dotari. ⁊ tunc tenet ꝙ facultas dotādi mortuo masculo trāsit ad eius heredē: ex quo in eius locū succedit ⁊ eius ꝑsonā repñtat. in auſ. de iure iu. a mo. ꝑsti. in prin. dicēs ꝙ ita in pulchra. q. determinat Cy. in l. j. ad fi. C. de adulte. vbi querit stāte statuto ꝑdicto pone ꝙ anteq2 dotet sororem moriatur filius masculus relicta filia: nunquid filia poterit offerre dotē ⁊ excludere amitam sicut eius pater potuisset: determinat ꝙ sic: idem tenet Jo. an. in addi. Spec. in ti. de successio. ab intest. super rub. Alberi. de rosa. in. ij. parte statutoꝝ. q. cxx. que incipit: itē queritur cōiter est statutuȝ in ciuitatib⁹. Pau. de ca. in ꝯsi. cix. inci. sup primo dubio in antiqs. Aliqñ ⁊ scōo statutū loquitur cōditionaliter ⁊ incipit a ꝑcedenti cōditione hoc mō: si mulier dotata fuerit a patre vel a fratrib⁹ nō succedat in bonis patris: ⁊ tunc concludit ꝙ facultas implendi cōditionē legalem non transit ad heredes vt habet per Bart. ⁊ pleni⁹ moder. in. l. si decē cum petiero. ff. de v̄bo. ob. facit tex. in. l. quedā. vbi bar. ff. de colla. bono. ꝑcipue cuȝ incipiat a cōditione vt declarat Bar. in. l. a testatore. ff. de ꝯdi. ⁊ demō. Cōfirmat per bonū simile. Nā in vltimis voluntatib⁹ facultas implendi cōditionem nō transit ad heredes. §. ex cōditionali. insti. de v̄bo. ob. l. vnica. §. sin autem sub cōditione. C. de cadu. tollē. ⁊ statuta debēt intelligi ſm. ll. vltimarū voluntatū ſm Bart. in. l. j. ad fi. C. de his qui. vt indi. cū alijs ꝯcordātijs ibi datis p. d. Jas. Aliqñ ⁊ tertio verba statuti sunt dubia: q2 possunt stare ꝯditionaliter vel modaliter: puta si statutuȝ dicit ꝙ filia dotata nō succedat patri: ista v̄ba: filia dotata: possunt intelligi cōditionaliter si filia dotabit. Item possunt intelligi vt stent modaliter vel pure: in quo Bar. Bal. Ang. Pau. de ca. ac doc. to. l. d. l. cū mota. cōiter tenēt ꝙ nō: sed Bal. in. l. si plures. C. de cōdi. inser. in pe. col. in ver. iuxta predicta format talis questio: statuto cauet ⁊c. ⁊ in ver. seq. videt velle ꝙ talia verba statuti ꝙ filia dotata nō succedat stent ꝯditionaliter idest si dotabit: sequit Pe. de anc. in cōmento cap. licamond statuta de cōsti. in ver. pone statuto cauet ꝙ filia dotata. d. Alex. in cōsi. cxx. incipiente: attentis verbis testamenti. ij. volu. in fin. facit doctrina quā tradit Bal. l. d. l. cū mota. j. col. ꝙ vbi cā que apponitur requirit ad originez: tūc stat ꝯditionaliter: secus quādo ad effectuȝ tex. est ⁊ exemplū. in. l. cum tale. §. f. ff. de cōdi. ⁊ demō. ⁊ ibi dicit Jmol. ꝙ de hoc nō reperit meliorem tex. in iure. ⁊ idem Bald. in. l. ⁊ si post tres. in. vj. col. ff. si quis cau. ⁊ in. l. iij. C. de arbi. ⁊ ista sunt notanda: q2 quotidie

na sunt nec alibi habentur ita declarata.) An aūt valeat tale statutū prohibēs succedere nuptā extra territorium. dixi. ȝ. in primo arti. prin. in. iiij. q. Item an valeat statutū ꝑdictuȝ Mediolani ſm intellectū que teneo ꝓhibens mulierez nubere extra territoriuȝ cū hereditate adita: sunt cōsiderādi duo casus. vnus an illa que nubit ⁊ non dat illa bona in dotez videatur eis priuari ita ꝙ ſm tenorē statuti sint applicāda proximioribus agnatis vel alijs ꝑpinquis. ⁊ Bald. in. d. consilio ccclviij. tenuit ꝙ non. q2 v̄ba ⁊ mens statuti tendunt ne talia bona alienent per ꝯtum nuptiarum seu matrimonij in maritum extraneum: qd nō fit per solum ꝯtum matrimonij quod potest esse sine dote. qd dictum nō habeo pro tuto: q2 verba statuti solum loquunt de ꝯtu matrimonij dum dicunt: nulla mulier se nubat: ⁊ verisimiliter statuentes voluerūt ꝑuidere ꝙ eorum emolumenta remaneant in eis qui sunt de iurisdictione: cum mulier sequatur forum viri. Subdit Bal. ꝙ si pater hereditatē maternam filie nupte extra territoriū Mediolani dotis noīe dedisset: ipsi filie nō preiudicaretur vt ibi per eum. Item dicit ꝙ attento tenore dicti statuti ꝓhibentis descendentes mulierū nubentium extra territoriū succedere. filij talis filie que hereditatem retinet nō succedent in tali hereditate sed agnati vel alij proximiores de iurisdictione. Alius casus est quando talia bona in dotem dant: ⁊ an tunc valeat statutū priuans tali hereditate. patet ex his q̄ dixi in ꝑcedēti. q. iunctis notatis per Pe. de anc. in consi. cxlij. inci. de virib⁹ ⁊ efficatia. ⁊ lȝ statutū Mediolani disponat de tali hereditate quib⁹ deferatur priuata muliere nubēte extra territorium: tamē si nō disponeret deferreret oīno tanq2 vacās alijs ꝓximioribus. vt dixit Bal. in. d. l. si matre. Sed iuxta hanc questionem est videndum an si aliqua sit dotata tempore statuti quod postea fuit reformatum: attēdemus tps prioris statuti an v̄o tps reformationis. Ex predictis apparet inspiciendū esse tps dotis date vel constitute: ⁊ ius tunc vigēs: si tamē reformatio ptim corrigeret ⁊ partim declararet. quo ad particulaȝ declaratā traheret ad dotes preteritas. ⁊ quo ad partem corrigentem. non. c. quoniā. ⁊ ibi Anto. de bu. de symo. tex. cum glo. in cle. j. in ver. de cetero. de vsur. notatur per bu. ⁊ Jmol. ⁊ modernos in. c. fi. de consti. ex quo reperio inferri ad questionem in terminis statutoꝝ de quib⁹ loquor inter consi. dñi. Fran. cur. in cōsi. xxxix. incipi. visis ⁊ diligenter animaduersis. cuius dicta nō refero. (Facit qd dixit dñs Bartholo. Sozi. consilio. cclxxxviij. incipiente. circa primam. ix. col. in fi. cum seq. primo volumine vbi dicit ꝙ reformatio facta per florentinos ꝙ dotata nō possit impugnare testamētum vel vltimam voluntatem aut donationez ratione etiam legitime vel supplementi: trahit ad ꝑterita. tū q2 ciuitas hoc exp̄ssit qd facere pōt cum teneat vices principis: tum q2 est declaratoria iuris seu statuti antiqui: quo casu trahit ad ꝑterita: vt per Bar. in repe. l. oēs populi. v. q. ꝑn. ff. de iusti. ⁊ iure. ⁊ cano. in. c. fi. de cōstitu. est glo. in data sexti libri. ⁊ tex. in auſ. de fili. ante dota. instru. na. post ꝑn.)

Decimoseptimo quero an statutū excludēs maritataȝ liget impuberē despōsatam vel maiorē spōsaȝ de futuro. Pa. in rub. de spō. dicit ꝙ nō. (Sequit Mari. d. ꝯsi. xxx. ix. col. ⁊ Sozi. in. l. cum vir. ff. de condi. ⁊ demō. ⁊ dñs Georgius nata in tractatu quem fecit in hac materia. ij. parte. v. q. vbi limitat nisi sponsalia transissent in matrimoniū.) ⁊ dixi. ȝ. e. arti. ⁊ mēbro. in. iij. q. ⁊ an hēat locū in matrimonio inualido vel ꝑsumpto apparet ex his ꝙ nō: quod intelligo nisi adsit culpa vel dolus cōiuncte tali matrimonio ne sit melioris conditionis q2 legitime cōtrahens per tex. in. §. fi. in auſ. de resti. ⁊ ea que pa. ⁊ in. l. his sol. C. de reuo. dona.

Decimooctauo q̄ro an statutū excludēs maritatā simplr vēdicet sibi locū in simplr dotata: q̄si sit destinatione maritata cū dos ꝑsuppōat mr̄imoniū. l. fi. C. de do. ante nup. cū ꝯcor. ⁊ destinatū habeat pro facto. l. si quid cor. §. itereſt. ff. ď le. iij. ⁊. l. si ⁊ nō sunt. §. qd ergo. ff. ď an. ⁊ ar. le. ⁊. l. fundi. §. fi. ⁊. l. granaria. ff. ď act. emp. ⁊ qd plene tradit p bar. ⁊ scribētes in. l. cetera. §. fi. ff. de le. j. inferētes ad statutū ꝓhibens in platea emi frumētū nisi p suo victu: ꝙ si scholaris emat pro suo victu p toto anno: ⁊ postea mutato ꝓposito recedat ⁊ granū vēdat nō sit puniēdus pena statuti ꝓpter primū ꝓpositum ⁊ destinationē: ⁊ nemini dubiū quin cōstituat dos ex proposito futuri mr̄imonij. ⁊ iccirco lȝ dos nō possit esse sine mr̄imonio. d. l. fi. ⁊. l. iij. ff. de iure dot. tamē illa cui fuit constituta dos sine matrimonio di dotata ex quadam destinatione ſȝ Bal. in. l.

Bal. in. l. i. in prin. cõmen. ꝛ in. l. fi. in pe col. C. de spõ. in le
ctura noua. ꝛ cum casus mibi de facto occurrisset interroga
ui solẽnez doctorẽ aſteñ. an baberet decisionẽ doctoris boc
in spẽ decidẽtis: qui rñdit se vidisse Bal. in quibusdã lec. ita
tenentẽ apud dñm quondã Fran. curtium pceptorẽ suũ. cõ
trarium cõsului ꝛ obtinui: lʒ nõnulli doctores papienses du
bitarent: motus per illam tritã regulã ꝙ cui non cõueniunt
verba statuti nõ etiam cõueniat eius dispositio. l. iiij. §. pre
tor ait. ꝛ ibi Bar. in fi. cõmen. ꝛ ibi late Ro. ꝛ Alexan. ff. de
dã. infec. ꝛ qõ copiose ad boc dixit dñs Fely. in. c. nonnulli.
ver. vbi verba legis. de rescri. ꝛ adducebã in terminis Bal.
in ↄsi. clx. incipi. verba pactoꝝ. in fi. i. volu. fm penul. impres
sionem. facit qõ dixit Bal. in. l. fi pro dote. C. de do. pmis. ꝙ
statutũ de lucro dotis loquẽs de maritata nõ babet locuʒ in
impubere sponsa. debent enĩ verba statutorum stricte intel
ligi. l. i. §. si in qui nauẽ. ff. de exer. l. iij. §. bec vba. ff. de neg.
gest. ꝛ boc etiã decidit Bal. cũ quo alij ibi in pposito trãseũt
in. l. non fine. C. de bo. que libe. volens ꝙ statutuʒ excludẽs
maritatã: non babeat locũ in impubere despõsata in qua nõ
cadit matrimoniũ: de quo latius dixi. ꝫ. in boc. eo. arti. ꝛ mẽ
bro. tertia. q. ꝛ aliud est esse talem aliud baberi pro tali. gl.
in. l. mercin. la. ij. ff. de verbo. signi. ꝛ quod in materia statu
taria dixit Barto. in. l. fi is qui pro emp: orc. in repe. in. xvi.
col. ver. pone ergo. ꝛ in. l. si maritus. la. ij. §. j. ff. de adul. cuʒ
concoꝛ. de quibus per Alex. in. l. adoptiuum. §. j. in. j. colũ.
ff. de in ius voc. Ad contrariuʒ responderi potest ꝙ fm ma
gis cõmunem opinionem dispositio de facto nõ babet locũ
in re destinata ad factum: vt traditur in. d. l. cetera. §. fi. per
illum tex. maxime quando destinatio multum distat ab ipso
facto: vt quando constituitur simpliciter dos nõ precedẽte
aliquo tractatu veri matrimonij. An autem statutum predi
ctũ excludens maritataʒ requirat ꝙ etiam sit dotata: verba
statuti suadent ꝙ nõ. facit. l. nõ aliter. ff. de lega. iij. ꝛ. l. si ser
uus seruum. §. non dixit. ff. de acqui. bere. cũ simili. Potest
enim matrimonium esse sine dote. l. fi. de do. ante nupti. sed
Andre. de iser. in. c. j. in prin. in. vij. col. de na. suc. feu. vide
tur sensisse cõtrarium pp̃ter frequentiã que est vt quis regu
lariter nõ ducat vxorem sine dote. l. pure. §. si eum. ff. de do
li excep. sed pma pars est verior ꝛ põt saluari dictũ Andre.
de iser. qi cõstitutio illa excludens maritatam erat capitulũ
Bonorij qõ tendebat ad interpretandũ aliã cõstitutionem:
que excludebat dotataʒ vt ipse dixit: ꝛ sic ampliabant succes
siones ꝛ non restringebant. (Et si statutũ in nigro excludat
maritatas ꝛ dotatas ꝛ rubrica dicat de maritatis tñ: puta
ne mulier maritata succedat ꝛc. dicetur. ꝫ. eo. xxviij. q.)

De cimonono quero an statutũ predictũ excludẽs mari
tatas excludat eas que sunt maritate si copula sit se
quuta: vel sint ad domum viri traducte: ꝛ non aliter? In bac
qõne ex mente aliquoꝝ docto. distinguendũ est. An statutũ
simpliciter loquaꝫ de maritata seu nupta: an võ etiã loquaꝫ
de copulata: vt qi excludat copulatam. Primo casu Pet.
de ancba. in repe. c. canonum statuta. lxxv. colũ. ver. quero
de qõne que mibi occurrit Venetijs de ↄstitu. tenuit ꝙ non
excludaꝫ nisi matrimoniũ sit carnaliter ↄsumatũ per nota. p
Jaco. de are. ꝛ Pet. in. l. non fine. C. de bo. q lib. dicens ꝙ
Bal. ibi boc tenet in specie. Ad idem facit qõ dixit Pan.
in. c. ex publico. de conuer. coniu. ꝛ in. c. tertio loco cum cõ
coꝛ. ibi per. d. Fely. adductis. de presump. Sed ↄtriuʒ credo
verius. ꝛ moueoꝛ per tex. in. l. cum fuerit. ff. de cõdi. ꝛ de mõ.
vbi legatum alicui factum cum nupserit vel matrimoniũ cõ
traxerit debeꝫ illico cum matrimonium est per verba de pre
senti ↄtctum: qꝛ nuptias non concubitus: sed consensus facit:
vt in regula iuris. ꝛ. l. pen. C. de incest. nup. ꝛ. l. sancimus. C.
de nup. cum simili. Ad idẽ facit cõmunis vsus loquendi: qui
fm veritatem vocat illas que sunt maritate per vba de pre
senti: non tñ sponsas sed etiam maritatas. Nam anteq̃ ali
qua sit cognita vel ad domum viri traducta dicitur esse ma
ritata. ꝛ cum bac opinione videtur transire Bal. in consilio
ccclxxxiiij. incipi. si qua inquit. ꝛ in consilio. ccccxcix. incipiẽte.
in causa ista. primo volumi. fm penultimã impressionez. ꝛ in
consilio. cclxxvj. incipiente: consuetudo vallata: fm eandez
impressionem. ij. volu. ꝛ Barto. in. l. nibil. ff. rerum amo. cũ
concoꝛ. allegatis per. d. Fely. in. d. c. tertio loco. de psump.
(Et in rubri. de sponsa. ij. col. cũ. ij. seq. ꝛ per dñm pce. incuʒ
in. l. si donatur. §. fi. vlti. col. ff. de ↄdi. ob cau. ꝛ dñm Sozi.
in. l. cũ fuerit. ff. de ↄdi. ꝛ de.) pro illa pte ꝙ statutũ de dote

lucrãda militet etiã si maritata nõ sit cognita: nec ad domũ
mariti traducta. Moueoꝛ etiã ex ↄiectura a rõne statuti: qꝛ
psumendũ est statutũ fuisse motũ aliq̃ rõne ad excludẽdũ ma
gis maritatas q̃ alias: per ea que dixit Pe. de anc. in. d. re
petitiõe. c. canonũ statuta. in. xv. col. in. v. q. p̃n. in fi. ꝛ illa psu
mitꝛ rõ que assignari põt. vt no. Bal. in. d. ↄsi. ccccxcix. que rõ
põt esse duplex: vel mutatio domicilij ꝛ familie que fit etiaʒ
ante traductionẽ ad domũ mariti: vel prius q̃ carnaliter co
gnoscant vxorem. l. ea que. la. ij. ꝛ ibi glo. ff. ad muni. Bar. in
l. si. §. pe. in pn. cõmẽ. ff. e. ti. vel que põt esse: qꝛ maritata me
diante dote iam est puisum de victu ꝛ alimẽtis: cum marit⁹
teneatur alere vxorẽ. l. ꝙ si nolla. ff. de reli. ꝛ sum. fu. l. si cum
dotẽ. §. fin autẽ. cũ similib⁹. ff. sol. ma. que rõ cessat in nõ mari
tatis que de bonis ppriis sunt alende: ꝛ si excludant a succes
sione forsan cõgrue maritari nõ poterunt: qbus rõnibus cõsi
deratis nõ erit differentia an aliqua maritata sit cognita an
nõ: qõ intelligo ↄsiderata cõi accidentia. iuxta. l. nã ad ea. ff.
de legi. qꝛ bene posset cessare predicta ratio in spãlibus casi
bus. s. si maritus ingrederetꝛ religionez muliere nõ cognita.
d. c. ex publico. cum ibi notatis. de conuer. cõiugn. Sed an
tunc foret sucursũ mulieri: patet ex ibi notatis: iunctis bis
que in simili dicã. ꝫ. in. q. seq. nec predictis obstat lex nõ fine:
quia loquitur in sponsa de futuro: nec Bal. ibi aliter loqui
tur: quicquid dicat Pe. de ancba. in loco. ꝫ. allegato. Alio
vero casu quando statutum excludit copulatam est aduertẽ
dum: quia illud verbum copulata potest babere duplicem
sensum: ciuilem. s. de copulatione que fit per nudum matri
moniũ ꝛ consensum. d. l. cum fuerit. ꝛ. l. in copulandis. C. de
nup. ꝛ actualem ex vsu matrimonij: qui presumitur ex tradu
ctione ad domũ mariti ꝛ euidenter apparet si mulier sit pre
gnans. c. litteris. presump. Bar. in. d. l. cum fuerit. Bald. in
consilio. ccccxxviij. inci. ad euidentiam. fm penul. impressio
nem. j. volu. ꝛ tũc nõ excludiꝫ illa que non est cognita vel ad
domum viri traducta. fm Bal. in cõsilio. ccclxxxiiij. incipi.
si qua inquit. cum verba statuti nõ verificent in nõ cognita:
licet idem Bal. in. d. cõsi. ccccxxviij. contrariũ tenuerit: mo
tus qi si dicamus esse ambiguitatẽ ꝛ equiuocationẽ etiã vbi
dicitur: mulier matrimonio copulata vt possit intelligi bec
ppositio cum copula carnali: vel non: capienda est interpre
tatio equioꝛ ꝛ benignioꝛ. l. in ambiguis. ff. de leg. cum vul. ꝛ
sic excludet illa tñ que fuit cognita. siue dicam⁹ ꝙ nulla sub
sit equiuocatio nec ambiguitas: intelligem⁹ ꝙ statutum sen
serit de pluribus copulis: quarum alie sunt matrimoniales
alie non. vʒ concubinarie ꝛ incestue. Et boc idem voluit ipse
Bal. in. l. non fine. C. de bo. que libe. ꝛ ibidem sequiꝫ Pan.
de cast. vt illud verbum copulata non sit sine effectu. ꝛ dicit
Bal. se ita consuluisse Vicentie. allegat not. in. l. nuptias.
ff. de regu. iu. qõ etiam sequiꝫ. d. Pbilip. corne. ibi. qi copu
la in matrimonio cõiter sumitur pro carnali fm cum. Nã ve
rior videtur precedens opinio vt excludaꝫ etiã non cognita
vel ad domiciliũ viri nõ traducta per tex. in. d. l. in copulan
dis. ꝛ in. c. sponsam alterius. de sponsa. facit. c. vltimũ. de eo
qui cog. cõsan. vxo. sue. vbi ponunt tanq̃ diuersa matrimo
nialiter copulari ꝛ carnaliter cõmisceri. Ad idem facit tex.
in. c. fi. de consan. ꝛ affi. qui loquitur de matrimonio etiã sine
copula ↄbendo. Et ad boc etiã est tex. nota. in. l. si ex ↄne⁹. ff.
de ↄdi. ob cau. nec inuenio ꝙ in. d. l. nuptias. de reg. iu. ali
ter dicaꝫ: nec obstat si dicam⁹ ꝙ in ambiguis sumẽda sit be
nignior interpretatio: qꝛ nulla ẽ ambiguitas nec equocatio:
qñ illud vbũ matrimonio copulata ex ppria significatiõe cõ
prebendit etiam illã que nõ est cognita: ꝛ ita transit Ful. in
d. l. nõ fine. ꝛ cum statutũ nõ distinguat nec nos distingue
re debemus vulgata. l. de precio. ff. de publici. debemus enĩ
esse contẽti verbis legis. l. si seruum. §. nõ dixit. ff. de acqui.
bere. ꝛ si dicatur ꝙ saltem quãdo statutum loquĩ de marita
ta ꝛ copulata: nõ debꝫ excludi simplr maritata pp̃ter copu
lam ꝛ: que poniꝫ inter diuersa vt traditꝛ in. l. j. ff. de iusti. ꝛ iu.
ꝛ per glo. in rub. ff. de tu. ꝛ ra. igno. ꝛ in. c. quereli. de simo.
ꝛ q̃ reqrit cõcursum copulatoꝝ. l. si beredi plures. cũ simili.
ff. de cõdi. insti. potest dici ꝙ cũ illud verbuʒ copulata sit ge
nerale ad maritatas etiam non cognitas: sit sensus perinde
ac si diceret statutum: marito copulata vel matrimonio co
pulata. iuxta notata in. l. j. in principio. ff. de pac. ꝛ forsan tũc
non improbabiliter attentaretꝛ ꝙ tale statutuʒ intelligatur
in cognita tñ: quia aliter verbum copulata fm veritatẽ esset
superfluum ꝛ copulata: boc suadet nec verbũ maritata inest

verbo copulata indifferenter sed sm quid. ita vt videat cess-
sare quod notatur de copula in. d. l. j. in prin. ff. de pactis.

Vigesimo quero an statutū predictum excludens mari-
tatam: excludat viduā. hāc questionē monet moder.
bonoñ. in trac. dot. in. v. ar. prin. in. liiij. q. ⁊ non decidit nisi
argumentatiue ⁊ remissiue. ⁊ prima facie videtur dicendū
ꝙ sic qꝛ vidua censetur esse in matrimonio. l. fi. C. de bo. ma.
l. filij. §. vidua. ff. ad muni. l. femine. ff. de sena. l. quotiens. C.
priui. scho. li. xij. propter quod dixit Pau. de cast. in. l. soro-
rem. ff. de his qui. vt indi. ꝙ sicut mulier perdit dotes pro-
pter adulterium cōmissum in vita mariti. c. plerumqꝫ. de do-
na. inter virum ⁊ vxo. ⁊ l. cōsensu. C. de repudi. ita etiā per-
dit propter stuprum commissum in viduitate. Sed contra-
rium credo verius: ⁊ moueor quia statutum predictum con-
siderat illam qualitatem ꝙ aliqua sit maritata: vnde extin-
cta illa qualitate debet cessare effect⁹ ex ea insurgens. l. tertia
scio. §. vsuras. ff. de leg. ij. c. decet. de regu. iur. in. vj. ⁊ ideo
sm Jac. de are. Bar. Bal. ⁊ Cu. in. d. §. vsuras. ⁊ Bal. in. l.
voluntas. in prin. cōmen. ⁊ in. l. cū acutissimi. in. ij. col. C. de
fideicō. ⁊ in. l. fi. C. de iniur. ⁊ in. l. omnes populi. in. viij. col.
ver. sed nunquid statutum. ff. de iust. ⁊ iure. ⁊ in. l. fi. per illā
ter. C. qui non pos. ad li. perue. ⁊ Nellum in tractatu bāni in
xvj. q. secunde partis tertij tpis: si statutū disponat vxores
rebellium non posse stare in ciuitate: illa que remansit vidua
poterit reuerti non obstāte statuto: quia finita causa odij vi-
detur odium finiri. facit. l. cui cotiꝫ. §. affinitatis. ff. de postu-
lando. cum ibi notatis iunctis his que ad propositū dicit co-
piose. Alex. in. l. sed si hoc. in prin. in fi. cōmen. ff. de re iudi.
⁊ trita est regula ꝙ cessante causa cessat effect⁹. c. magne. in
fi. de voto. l. generaliter. cum simili. C. de epis. ⁊ cle. Vidue
enim censentur esse in matrimonio defuncti in his que sunt
eis fauorabilia nō in odiosis: vt habet in locis predictis ma-
xime per Bal. in. d. l. voluntas. ⁊ Nellū vbi. s. pro hoc etiā
facit illa trita regula ꝙ qualitas adiecta verbo regulari de-
beat sm tēpus verbi. l. in delictis. §. si extraneus. ff. de nota.
l. titius. ⁊ ibi Bar. ff. de testa. mili. ⁊ per. e. Bart. in. l. ex fa-
cto. in prin. in. ij. ⁊ iij. columna. ff. de vulga. ⁊ pupil. ⁊. l. pre-
cipimus. §. sane. C. de appel. ⁊ per Nellum in tractatu banni
in xxi. q. secunde partis. xxj. temporis cū simili. ⁊ nulli est du-
biū quin in terminis statuti predicti verbū maritata veniat
ad determinandū verbū importās actū successionis: sine ver-
bum non succedat prout etiam dixi. s. in. xvij. ⁊ xvj. q. nec ob-
stant no. per doc. in. l. si quis heredem. C. de insti. ⁊ sub. ⁊ in
l. in substitutione: maxime per Ange. Jmol. ⁊ Alexā. ff. de
vulga. ⁊ pupil. dum ibi concludunt sufficere conditionē seu
qualitatem semel extitisse: licet non duret per illa iura cū cō-
cor. ibi allegatis: quia respondetur vt per Bar. in. d. l. ex fa-
cto iij. col. ver. tertio casu. Jteꝫ ad. l. fi. C. de bo. ma. iunctis
his que dixit Pau. de cast. in. d. l. sororem. patet responsio
ex predictis ⁊ sm Alex. in. d. l. sororeꝫ. illa decisio Pau. de
castro non tenetur ⁊ eam etiam impugnat dominus prece-
ptor meus in. l. fideicommissum. C. de fideicom. de qua ma-
teria soler tradi in. l. rei iu. §. j. ff. de re iudi. p Ange. in tra-
ctatu malefi. in. v. col. cum addi. ibi posita. ⁊ pro vberiore cō-
mento huius. q possunt videri que dixi. s. c. in. xj. q.

Vigesimoprimo quero an statutum excludens marita-
tā siue eā que olim fuit maritata: prout facit statutū
astense habeat locum in ea que maritum habuit qui statim
mortuus fuit. decisio huius. q. pendet ex no. in. l. non tm̄. ma-
xime per Bal. Ang. ⁊ Moder. C. de lega. dum loquuntur
de statuto disponente ꝙ vir lucretur partem dotis mortua
vxore: vt procedat etiam si matrimoniū momento tm̄ dura-
uerit: pro quo adducit. l. ij. C. de posthu. here. insti. vbi suffi-
cit posthumum preteritum vixisse momēto ad hoc vt rūpat
testm̄: ⁊ quod notat Bal. in. c. j. §. cū etiā. in ti. epi. vel abba.
in vsi. feu. vbi dicit ꝙ si testator fecit substitutionē filio si de-
cesserit sine liberis: ⁊ pater moriatur cū filio qui momento
tm̄ vixit extincta est substitutio: iuxta. l. ex facto. §. fina. ff. ad
trebel. Ad idem adducitur quod dixit Bal. in. §. in nouissi-
mo. in secunda col. C. de cadu. tollē. vbi vult ꝙ filius infans
qui post mortem patris non vixit nisi per horam ex potētia
sua actiua transmittat hereditatem patris non agnitaꝫ. Facit
etiaꝫ quod dixit Bal. in. l. fi. iiij. col. ver. vnū tamē. C. cōmu.
veri. in. ⁊ c̄tus contra predictam decisionem de lucro dotis
dominus preceptor meus videatur dubitare in. d. l. nō tm̄.
eo quia statutum deferens lucrum dotis marito videt̄ mo-
ueri ratione oneris quod supportat maritus: tamē predicta
consideratio in proposito nostro non attendit̄: quia ratio ex-
clusionis semper militat siue mulier diu steterit in matrimo-
nio siue non: ex quo tollitur illa consideratio quam faciebat
Jmol. in. l. in substitutione. in fine cōmēti. ff. de vulga. ⁊ pu.
dicendo ꝙ relictum factum alicui si nupta erit forsan nō de-
bebitur si contingat illam nubere ⁊ statim diuertere: quasi
matrimonium censeatur non contractum. argu. l. si ventri.
§. eox. cū ibi notatis. ff. de priui. credi. ⁊. l. qui sic. ff. de solu.
⁊. c. officij. de elec. cum ibi etiā notatis. ⁊ quod notat Bal.
in. c. cum cā. de re iudi. ⁊ Ange. in. l. voluntas. C. de fideicō.
ꝙ dominium momentaneum non sit dominiū: adeo vt pro-
hibitus alienare extra familiam possit alienare cū pacto ꝙ
vni de familia statim reddatur seu alienetur per illum: quo-
niam sufficit in dubio momētanea veritas: vt notatur in. d.
l. in substitutione. ⁊ ibi hoc notat Jmol. in primo notabi. et
ad hoc posset adduci quod dicimus de emphiteota ⁊ vasal-
lo alienantibus rem emphiteoticam vel feudalem vt cadāt
a iure suo nō obstāte ꝙ statim sequuta alienatiōe rem ipsam
redimant. c. j. quid iu. si post ali. feu. vas. illud recu. ⁊ qd nōt.
Barto. in. l. sequit̄. §. item labeo. ff. de vsuca. ⁊ Alber. in. l.
fi. C. de iure emphi. cum concor. ibi copiose traditis per do-
minum preceptorem meū in pe. charta. ⁊ predicta maxime
procederent in terminis statuti asten. quod excludit marita-
tam olim vel tempore delate successionis: eoipso ꝙ marita-
ta sit vel fuerit: ⁊ pro vberiore cōmento huius questionis vi-
deri possunt que dicam. j. in nono articulo prin. in. q. fi.

Vigesimosecundo quero an statutum excludens mari-
tatam habeat locum in habente maritum inutileꝫ:
circa quod videtur dicendum idem in ea quod in vidua: cū
equiparentur in his que sunt ipsis fauorabilia: vt est glo. in
l. fi. C. de plagi. per quam Bal. ibi dicit illam que habet ma-
ritum inutilem: puta damnatum ad perpetuum carcerē vel
in metallum: ⁊ non tantum illam cuius maritus defunct⁹ est
esse viduam: inferens et hoc ꝙ priuilegia cōcessa viduis mi-
litant in istis inutiliter nuptis. l. j. C. quādo imper. inter pu.
⁊ vi. ⁊. c. significantibus. de offi. delega. licet quantum ad se-
dua matrimonij non sint vidue. l. patre furioso. ff. de his qui
sunt sui vel alieni iur. ⁊. l. si cum dotem. §. si autem in seruis-
simo. ff. solu. matri. vbi traditur de furioso queꝫ constat esse
maritum inutilem: ⁊ tamen matrimonium tempore sane mē-
tis contractū cum eo tenet furore superueniente non obstāte:
⁊ nemini dubium quin sit fauorabile habenti maritum inuti-
lem vt nō cōprehendatur sub statuto predicto. breuibus pu-
to dicendum ꝙ aut statu. excludat maritatā cōsiderādo nu-
dum factum: seu actum verbi prout facit statutum astēse qd ex-
cludit maritatā: eoipso ꝙ maritata sit vel fuerit. ⁊ tūc res sit
clara vt etiā habēs maritū inutilē excludat̄. si vero simplici-
ter excludat maritatā. ideꝫ puto siue in ea possit militare ra-
tio statuti quam dixi. s. e. in. xix. q. siue non: propterea qꝛ ita-
demū quando duo casus a lege antiqua equiparant̄ fit extē-
sio de vno equiparatorum ad aliud. si reperiantur equipara-
ti in illa materiam omnibus ⁊ per oīa: vt alīs dixi post Ro.
in consilio. cxxix. in. iiij. col. ver. iij. respōdetur. ⁊ Mateſi. in
tracta. extē. in. vj. col. ⁊ do. preceptorem meū in aut. quas.
li. coll. C. de sacro san. eccle. ⁊ cum equiparatio fiat in actu
tm̄ fauorabili debet cessare extēsio: maxime qꝛ successio pōt
esse onerosa ⁊ sine emolumēto. Jtē in dubio nō est o vbis sta-
tuti ⁊ a ppria eox significatione recedendū. l. si seruus seruū.
§. nō dixit. ff. de acqr. here. l. j. §. si is q nauem. de exer. cum
vul. nec etiā talis pōt dici vidua sm ppriā significationeꝫ nec
etiā sm impropriā lꝫ vidue quo ad qd equiparet̄. l. maluꝫ. §.
vidua. ff. de vbo. sig. ⁊. c. vidua. xxiiij. di. ⁊ qd tradit Pa. in
c. ex tenore. in fi. de iudi. ⁊ notat̄ in. l. j. C. qn̄ imp. inter pu-
pil. ⁊ vi. ⁊ cōia vsus loquendi repugnat vt talis iudicetur vi-
dua prout not. per Pa. in. d. c. ex tenore. ⁊ aliud est esse taleꝫ
aliud haberi pro tali. glo. in. l. mercis. la. ij. ff. de vbo. signifi.
Bar. in. l. si maritus. la. ij. §. j. ff. de adul. ⁊ in rep. l. si is q pro
emptore. ff. de vsu. cū ꝫcor alīs allegatis. maxie. s. in. xviij. q.

Vigesimotertio quero de statuto excludente mulierē
nuptam extra territorium seu iurisdictionem statuē-
tium: seu disponente ꝙ mulier non nubat cū hereditate ex-
tra territorium: prout est Mediolani ⁊ in ciuitate Lauden.
an habeat locū in hereditatibus iam delatis seu acquisitis.
dixi supra in. xvj. q. ⁊ ibi etiaꝫ an excludat a successione data
in dotem filie a patre. puta materna. ⁊ an habeat locū in bo-
nis datis

nio datis sub alio titulo q̄ hereditatis in dotem. Dixi. s. in viij. arti. pri. l. xxiiij. q. i fi. Et an vbi mulier nupta extra iuris dictionem succedat in terminis statuti Mediolani: filij eius excludant. Dixi etiã in. d. allegata. xvj. q. Sed nũc quero: an habeat locũ in muliere nupta extra territorium que remansit vidua: videretur dicendũ q non per ea que dixi. d. c. in. xx. q. quia istud statutum videt duo simul requirere. s. q aliqua sit maritata ⁊ extra territoriũ: arg. l. relsue in fi. iuncta. l. seq. ff. de arbi. ⁊ l. fulcinius. §. cum autẽ iunctis ibi pulchre notatis p Bar. ff. ex qui. cau. in pos. ea. Unde alterũ nõ sufficit. l. si heredi plures. ff. de cõdi. insti. ⁊ d. §. cum autẽ: vnde qz in vidua deficit illa q̄litas q sit nupta: vt dixi l. d. allegata q. xx. Nõ debet habere locum statutũ: qz cui non cõueniunt verba: nõ etiã conuenit statuti dispositio. l. iiij. §. pretor ait. Et ibi Bar. Roma. ⁊ Alex. ff. de dam. infec. cũ concor. sepe allegatis. In contrariũ facit q: statutum videt effectualiter considerasse q nupte extra territoriũ fiant de aliena iurisdictione pp̄ter nupcias. l. femine. ff. de sena. l. fi. §. pe. ff. ad muni. cũ simi. Licet nõ desinant esse de agnatione ⁊ genere patris. l. j. ff. ad muni. ⁊ l. j. §. fi. ff. de iniur. Et illas poti⁹ exclusisse: qz forent de aliena iurisdictione: que cõsideratio ⁊ qui effectus: bene cadit in vidua alias extra territoriũ nupta. l. filij. §. vidua. ff. ad muni. ⁊ d. l. femine: ⁊ l. fi. C. de bo. mater. Unde satis esse dz si habemus effectũ. l. si mater cum ibi notatis. C. de cõdi. insti. Et qd late traditur in. l. gallus. §. ⁊ qd si tantũ. ff. de libe. ⁊ posthu. Nec interest statuentinni: an mulier effecta de aliena iurisdictione sit nupta vel non. argu. c. gaudemus de diuor. ⁊ illud verbũ nupta cum sit participiũ preteriti perfecti verificatur etiã in vidua. l. i. §. hec aũt verba. ff. qd quisqz iur. Et quotiẽs qualitas infert in causa finali que non est causa essendi sed fiendi: sufficit illam semel extitisse: vt dixit Bald. in. l. si quis heredem. C. de condi insti. Predicta intelligo nisi talis mulier esset ad domiciliũ originis ⁊ statuti reuersa: prout etiam voluit Pe. de ancha. in repe. c. canonum statuta in. xij. q. in. xiij. charta versi. quero iuxta predicta de consti. ⁊ videantur que dixi in. vj. articu. prin. primo membro. j. q. in fi.

Vigessimoquarto quero: an tale statutũ excludens feminas nuptas extra territoriũ vel forẽses: trahatur ad filias primi gradus. Imol. in. l. si ita quis. §. ea lege. ff. de verb. obli. tenuit q non: motus qz tale statutũ sapit naturaz exheredationis: ⁊ filij seu filie primi gradus debẽt noĩatim exheredari. l. j. ⁊ ij. ff. de libe. ⁊ posthu. Et idem esset consequenter dicendũ in nepotibus quaz pater predecessisset. §. posthumorũ. Insti. de exhere. li. ⁊ l. gallus. §. i. ff. de libe. ⁊ posthu. Et vidi relatũ q ita cõsuluit do. Benedictus capra ⁊ pro filiabus primi gradus facit. l. iubemus cum ibi notatis per Bal. ⁊ Pau. de ca. C ad trebel. Sed contrarium credo verius attentis verbis statuti que sunt indefinita: ⁊ comprehendunt etiã tales feminas: a quibus in dubio non est recedendum. l. non aliter. ff. de lega. iij. Et etiaz attenta ratione statuti que est generalis. l. cũ pater. §. dulcissimus. ff. de leg. ij. l. regula. §. qui ignorante. ff. de iur. ⁊ fac. igno. Nec est bona argumentatio de exclusione statuti ad exheredationem cum exclusio fiat ad publicam vtilitatem: ⁊ exheredatio ob culpam vel delictum sm Bald. in. l. maximum vitium, in. j. col. C. de libe. prete. ⁊ alibi dico.

Vigessimoquinto quero de statuto excludente mulierẽ transeuntẽ ad secunda vota. Et primo an si excludat illã a successione filioꝝ primi mariti: videatur pariter excludere filios primi mariti a successione talis matris ad secũda vota transeuntis. decisio huius q̄onis patet ex his que dicã in articulo seq. in. iij. q. Sed an tũc exclusa matre a successione filioꝝ primi mariti: videant exclusi filij nati ex primo matrimonio a successione filioꝝ natorũ ex secũdo matrimonio: ⁊ ecõtra: puto distinguendũ q aut statutum inducit istã priuationem principaliter in penã. ij. nubentiũ qd indubio presumerem: vt patet fere per totum titulũ. C. de secũ. nup. ⁊ in l. his solis: ⁊ qd ibi dixit Bal. C. de reuo. do. ⁊ tunc filius natus ex secundo matrimonio non prohibeatur succedere filio nato ex primo matrimonio: qz culpa matris nõ debet obesse filio sm Bal. in. l. sed si hac. §. patronum el. j. in lectura antiqua per illã tex. ff. de in ius vocan. Multoqz magis idẽ erit dicendum in filio primi matrimonij: vt succedat filio nato ex secundo matrimonio cũ in eo cesset ratio exclusionis que in filio ex secundo matrimonio videbatur procedere: aut vero statutum non inducit hoc in penã: vt facit statutum Ast. qd incipit detestanda. prout dicam. j. e. xxvij q. Et tunc qz vis decisionis residere videt in hoc passu: an exclusa radice videantur excludi descendentes ab illa. Remitto ad ea que dixi. d. in hoc eo. arti. primo membro. ij. ⁊ iij. q. ⁊ in secundo membro in. j. q. in fi. ⁊ in. ij. ⁊. iij. q. Sed an si mulier mortuo primo viro transeat ad secunda vota. s. biduum vel triduũ vel breue tempus ⁊ pariat filium in. vij. viij. ix. vel. x. mense presumetur filius primi mariti vel secundi. Ista questio est multũ dubia ⁊ eam tangunt Bar. ⁊ Doc. in. l. gallus in prin. ff. de libe. ⁊ posthu. Et Bal. in. l. si a matre. C. de sũis ⁊ legi. cũ concor. ibi allegatis ad quoꝝ dicta habeatur recursus.

Vigessimosexto quero: an predictum statutũ excludens a successione filioꝝ primi mariti mulierẽ transeuntẽ ad secũda vota: habeat locũ in vidua inhoneste viuente: videtur dicendũ q sic qz pene iuris imposite secundo nubentibus militant in viduis inhoneste viuentibus sm Bar. Bal. ⁊ Doc. in. l. his solis. C. de reuo. dona. per illum tex. (Facit tex. in aut. eisdem: ⁊ ibi Alberi. Bal. ⁊ Doc. C. de secũ. nup. Et iccirco sm Spec. in. ti. de tuto. §. nunc dicendũ versi. item excipitur cõtra matrem: vidua inhoneste viuens ita amittit tutellam filioꝝ sicut transiens ad secunda vota: sed hec iura loquunt de peccante inter annũ luctus.) Alias autẽ sequeretur q melioris condictionis esset vidua inhoneste viuens q̄ transiens ad secũda vota qd esset absurdum: qz melius est nubere q̄ meretricari. Pro quo etiã facit qd dixit Bart. in l. pe. C. de adul. ⁊ post eum Pau. de cast. in. l. sororem. C. de his qui. vt indig. Uolentes q sicut propter adulterium cõmissum in vita mariti mulier priuatur dote: ita propter stuprum per viduam cõmissum: qz durante viduitate maritus offenditur. vnde sm Bal. in. d. l. his solis per illum text. qz ratio statuti in vno casu est eadem in alio: etiã in correctorijs fit extensio: si extensio dici potest. Sequitur Bal. in. l. maximum vitiũ. iij. col C. de libe. prete. Et dixi late. d. in. iij. arti. prin. Sequitur Alex. in. l. pe. in prin. ij. col. ff. de iurisdi. om. iudi. Cũ igitur sm Bal. in. d. l. his solis transire ad secunda vota. ⁊ plura matrimonia appetere: sit quedã species impudicitie: prout etiã attestatur Ualerius maximus in libro de institutionib⁹ antiquis: ⁊ talis offendat filios primi mariti: multo magis offendit vidua inhoneste viuẽs: que multo magis laborat vitio impudicitie: ⁊ nisi sic diceremus sequeretur q minor excessus grauius puniret q̄ maior contra. l. quoniã multa. C. ad leg. iul. de vi. In cõtrarium facit qz in penalib⁹ non fit extensio etiã ex idẽtitate rationis. l. fi. C. de inter. ma. ⁊ l. cum quidã. ff. de libe. ⁊ posthu. Facit regula iuris in penis de regu. iur. in. vj. ⁊ Glo. in. c. j. in versi. nalie de temp. ordi. in. vj. propter qd dicebat Alex. in. d. l. sororẽ q mulier vidua non amittit dotes sicut nupta pp̄ter adulteriũ. Item in correctorijs etiã ex idẽtitate vel maioritate rationis non fit extensio nisi ratio sit expressa vel vnica possit assignari: vt multotiens dixi maxime in. iij. arti. prin. notatur in. l. illud: ⁊ in aut. quas actiones: vbi plene Moderni. C. de sacrosan. eccle. p Alex. in. l. si constantẽ. ij. col. ff. solu. matri. cũ cõcor. ibi traditis. Et si dicatur q saltem debet fieri extensio ex vi illius regule que dictat q qñ duo casus a lege antiqua equiparantur lex noua superueniẽs in vno trahitur ad aliud: vt in. l. si qs seruo. C. de furtis ⁊ ser. cor. iuncta. l. vt tantũ. ff. co. cum ibi notatis. Respondet q vt dixi multotiens ista extensio nõ fit: vbi ius cõmune corrigitur: nisi ista equiparatio sit vniuersalis vel in indiuiduo in materia de qua agitur: sed in proposito nõ reperio talem equiparationẽ in indiuiduo vel vniuersaliter. Immo procedit dicta equiparatio in his que tantũmodo sunt talibus viduis inhoneste viuentib⁹ odiosa: vt dixit Bal. in. d. l. his solis: ⁊ post eũ Alex. i. d. l. penult. in iij. col. Pro cõclusione puto aduertẽdũ ad verba statuti: an scilicet appareat de eius mente ⁊ ratione qd causa impudicitie ⁊ libidinis refrenande inducatur, qd in dubio presumerẽ: vt dixi in preceden. q. Et tunc statutum etiã sibi vendicet locum in vidua inhoneste viuente pp̄ter rõnem expressam vel habitam pro expressa vt dictũ est. Alias puto standũ verbis statuti per predicta. Unde in statuto Asteñ. qd incipit detestanda. qz vt ex eius prefatione ⁊ verbis apparet: nõ mouet rõne libidinis: vt dicaz in. q. seq. dicendũ erit q non habeat locum in vidua inhoneste viuente per predicta.

Vigessimoseptimo quero de intellectu statuti Asteñ. qd incipit detestanda positi sub. xvj. collatione in volumine suoꝝ

littera iacet: vt notat Dy. in. l. j. ff. de verbo. sig. Et ipse do. Signo. in repe. l. Cesar. ff. de publi. Tamen recipiunt interpretationē declaratiuā. l. vt gradatim. §. ꝛ si lege. ff. de mu. ꝛ ho. Sed sic est ꝙ pactum inter virum ꝛ vxorē de lucranda dote vel parte dotis per existentiā liberoꝝ: intelligit̄ de liberis ex eodē matrimonio. l. si inter. ff. de pac. dota. Ergo idem debet esse in statuto predicto: vt nō intelligat̄ de liberis ex alio matrimonio: maxime q̄ꝛ valet argu. de pacto ad statutū: vt notat glo. in rub. C. de decu. lib. x. Preterea s̄m eum statutū dicit: si contingat vxorem premori sine liberis: ꝛ non dicit mulierē: vnde qualitas vxorationis est attendēda. Sed habito respectu ad primū ꝛ anterius matrimoniū talis mulier non dicit̄ vxor sed olim vxor. l. viro cū glo. ff. sol. mat. ꝛ. l. diuortio in prin. ff. de nego. gest. Facit qd̄ notāt Bar. ꝛ alij in. l. eius. ff. si cer. pe. Et cum tempore decessus mulieris reperiatur vxor vltimi viri: filij anterioris matrimonij non possunt dici filij vxoris. l. j. §. fi. ꝛ qd̄ ibi nō. p Dy. ff. de publi. Nec enim per respectū ad vxorationē prioris mariti possunt dici filij vxoris: cū sit finita. l. virilis. §. fi. cum. l. seq. ff. de leg. prestan. l. item legato. §. parui. ff. de lega. iij. l. ij. ff. de auro ꝛ argē. lega. Nec per respectum ad vltimam vxorationem: q̄ꝛ sunt ante nati. argu. notatoꝝ in. l. imperialis. C. de nup. ꝛ in l. senator. C. de digni. lib. xij. Licet ergo talis mulier ex alio matrimonio habeat liberos: non tñ eos hꝫ vt vxor seu tanq̄ vxor qd̄ est in pposito necessarium: q̄ꝛ qñ lex disponit sub nomine qualitatis hꝫ locum arg. de tanq̄. l. item eorū in prin. ff. quod cuiuſ. vniuer. no. ꝛ. l. debitor. §. fi. ff. ad trebel. ꝛ. l. sequens. §. fi. ff. ad silla. ꝛ. l. iij. §. si quidem. ff. iudi. sol. ꝛ. l. nam ꝛ ticiū. ff. de here. insti. Ita dicit do. Signo. in consil. lxvij. in. ij. col. vbi tꝫ hanc conclusionē. Itē cōprobat: q̄ꝛ statutum ꝙ maritus admittat̄ ad lucrum dotis est introductum in fauorem maritoꝝ vt probatur in. l. ab hostibus. §. j. ff. sol. mat. ꝛ in. l. in eum cū. l. seq. ff. de reli. ꝛ sum. fu. ꝛ in. l. si conuenit: ꝛ in. l. ex morte: ꝛ in aut. ibi posita. C. de pac. conuen. Et vbi tractat̄ de fauore irrogando propter liberoꝝ existentiam intelligitur de qualitate personaꝝ inter quas disponitur ꝛ de liberis ex eis susceptis. d. l. inter: ꝛ. l. cum vir: ꝛ. l. si vir cuꝫ. l. seq. ff. de ꝯdi. ꝛ demon. Unde vt fauor amplietur in casu statuti predicti. l. cū quidam. ff. de libe. ꝛ posthu. ꝛ. c. odia de regu. iur. li. vj. Non intelligemus predictum statutū de omnibus liberis: sed de liberis tantū ex eodem matrimonio. Ergo verum est dicere ꝙ eis non obstantibus talis vxor dicatur sine liberis decessisse. Et predicta cōclusio procedit s̄m eum etiā si mulier sit stipulata ab vltimo viro dotē sibi ꝛ heredibus suis reddi s̄m vsum ꝛ cōsuetudinem ciuitatis Ast. cum talia verba perinde operent̄ ac si vsus ꝛ consuetudo ciuitatis Ast essent in dicta stipulatione expressa. l. illa institutio: ꝛ. l. asse toto. ff. de here. insti. Et filij alterius matrimonij nō possint esse heredes vt dictū est. Unde cum in eis non verificet̄ qualitas ista non proderit eis stipulatio. l. quesitū. §. presenti. ff. de lega. j. ꝛ. l. si in diem in prin. ff. de cōdi. ꝛ demon. Et ita residet do. Signo. in cōsilijs. ꝰ. allegatis. Cōtrariū consuluit do. Ray. de forli. in ꝯsi. lxvij. incip. quedā mulier: īserto inter cōsi. dñi Signo. ꝛ in consi. vltimo. eo. volu. Ubi vtrobi ꝙ impugnat predicta consilia dñi Signo. Et respondet ad eius fundamenta: vbi cōcludit ꝙ pretextu statuti predicti detestanda filij anterioris matrimonij nō intelligant̄ exclusi a successione matris ꝛ bonis suis dotalibus ob solā dotis constitutionem vel traditionem factam vltimo marito: ꝛ consequenter ꝙ vltimus maritus non lucrabit̄ dotem q̄uis premortua sit vxor sine liberis ex ipso matrimonio procreatis: sed ꝙ filij anterioris matrimonij maritū excludant. Mouet̄ q̄ꝛ statutū predictū detestanda in sui exordio nō corrigit. ll. ciuiles nisi quo ad potentiā: dando. s. mulieri facultatē excludendi liberos anterioris matrimonij: ꝛ idē facit s̄m eum in prima parte dispositionis ipsius statuti in qua tractat de potestate mulieris: q̄ꝛ dat mulieri potestatē excludendi per contractum vel aliter: non autē vult ipsos liberos intelligi exclusos: nisi precedat dispositio mulieris exclusiua: sed sic est ꝙ sola promissio dotis vel traditio non est de sui natura exclusiua liberoꝝ: vt patet i. d. l. hac edictali. Et ibi Bal. ergo nisi accedat alia mulieris dispositio filij succedent: nec lꝫ arguere de potētia ad actū s̄m eū cū aliud sit esse in actu aliud in potentia. l. labeo. ff. de statulibe. l. ticia. §. fi. ꝛ qd̄ ibi tradit de dictione nisi. ff. de ma. testa. l. j. in prin. cum ibi notatis. ff. de aqua plu. arcē. Et qd̄ notatur etiam de dictione nisi in. l. actione. C. de transac. An ꝛ qñ ponat actum: ꝛ qñ potentiā. vnde extensio talis statuti correctorij. ll. ciuilium: intelligit̄ intra terminos potētie. hoc est: vt possit mulier si velit tales filios excludere: ꝛ ista exclusio cum sit cōsecutiua prime potentie s̄m illā debet intelligi ꝛ non effectualiter seu ipso iure l. heres meus. §. due statue: ꝛ. l. quesitū. §. illud. ff. de leg. iij. ꝛ. l. si ego. §. idem ait. ff. de prenari. ꝛ. l. adeo. §. cū quis. ff. de acqui. re. do. ꝛ. l. quicquid: ꝛ. l. in rem. §. si quis rei co. ꝛc. hoc etiā probat alio fundamento: q̄ꝛ extrema per suā causam debent vniformiter determinari. l. si legatarius. §. fi. ff. de leg. ij. l. lucius: ꝛ. l. iam hoc iure. ff. de vulg. ꝛ pupil. l. hereditatē ꝛ. l. q̄uis. C. de impu. ꝛ ali. substi. Sed in p̄dicto statuto vt. ꝰ. declarato ille ablatiuus absolutus exclusis liberis resoluit̄ in cōditionem. l. eniq̄. ff. de vsur. l. thais. §. libertatē: ꝛ. §. heredibus: ꝛ. §. fi. ff. de fideicō. liber. l. a testatore. ff. de ꝯdi. ꝛ demon. Et cōsequenter nihil ponit in esse: nec disponit qñ ea que sunt in cōditione non sunt in dispositione. l. si qs sub conditione dandoꝝ decem. ff. si quis omis. cau. testa. Unde necessario sequit̄ ꝙ ista exclusio pendeat a facultate ꝛ potestate mulieris: ꝛ in hoc statutū corrigit dispositionem. l. hac edictali que non permittebat simpliciter dari in dotem secūdo viro ꝛ liberos primi vel anterioris mariti excludi. Ad idem adducit: q̄ꝛ statutū actum dotis dande ꝛ excludendi liberos inseparabiliter cōiungit. vnde ex quo act⁹ dotis dāde est positus in potestate mulieris pariter esse dꝫ posit⁹ alius actus exclusionis cōnexus: q̄ꝛ cōnexa ꝛ inseparabilia debent pro vno haberi. l. cum actū: ꝛ. l. at qui natura. §. secuta. ff. de nego. gest. ꝛ. l. si finita. §. ex hoc edicto. ff. de dā. infec. Item debet vniforme in predicto statuto s̄m matris potentiam limitari ne vna res duplici iure censeat̄: contra. l. eū qui edes. ff. de vsucap. ꝛ nō. in. l. in quartā. ff. ad leg. fal. Unde s̄m do. Ray. concludendū est ꝙ filij anterioris matrimonij qui expresse a matre non reperiunt̄ exclusi: succedant nō obstante dote tradita secundo marito. Nam postq̄ mater eos nō exclusit hoc in mente nō gessit. l. j. §. finait ad deficientē. C. de cadu. tollē. l. ex his. ff. de excu. tu. Nec obstat s̄m euꝫ: si dicat̄ ꝙ intelligendo vt exclusio liberoꝝ sit conditionalis necessarium sit ꝙ mulier prius excludatur q̄ dotem det: eo q̄ꝛ veritas conditionis debet precedere conditionatum. l. cedere diem. ff. de verb. signi. l. eas causas: ꝛ. l. qui heredi. §. fi. ꝛ. l. a testatore. ff. de cōdi. ꝛ demon. Quia respondet s̄m eum hoc non esse verum: ꝛ qd̄ sufficiat mulieri quādocūq; tales filios excludere: cū spectandum sit tempus binarū ꝛ secundarum nuptiarū. §. q̄ꝛ vero attentis in aut. de nup. Item cuꝫ non sit limitatū tempus exclusionis nos determinare nō debemus l. falso. C. de diuer. rescrip. l. si rem quā. §. j. cū ibi notatis. ff. de euic. Ad iura allegata per do. Signo. sigillatim ridet do. Ray. ꝛ in summa dicit ꝙ in aliquibus eoꝝ lex disponit ipso iure super actu ꝛ effectu. Nō sic in statuto predicto ꝛ in aliquibus eoꝝ verba denotabant actum pfectum: ꝛ secus est in proposito s̄m eum: ꝛ in aliquibus eoꝝ materia subiecta: ꝛ ratio absurditatis euitande exigebant vt dispositū intelligeretur etiā super actu non tantuꝫ super potentia. Et secus esse dicit in proposito: nec etiā obstat s̄m do. Ray. ij. dispositio seu para statuti in qua tractatur de exclusione matris: vbi dicit̄ ꝙ similis ꝛ vniformis dꝫ esse ratio ꝛ modus excludēdi: adeo vt sicut mater excludit̄ ipso iure a successione filioꝝ anterioris matrimonij: idem debeat esse econtra: q̄ꝛ respondet̄ s̄m eum qd̄ statutum in matre expresse prouidit: vt ipso iure excludat̄ ibi penitus denudato ex quo infertur. ꝙ si idē voluissent statuentes in successione matris pariter pͦuidissent: ꝛ ex quo nō prouiderunt: sit secus dicendū. d. l. j. §. finait ex his. C. de cadu. tollē. ꝛ. d. l. ex his. ff. de excu. tut. Nec obstat preallegata paritas rōnis cum hereditas matris sit magis debita filijs q̄ ecōtra. l. rescripto in fi. ff. vnde libe. l. nam ꝛ si parentibus. ff. de inoffi. testa. Ex qua disparitatis rōne dicit Ray. responsum esse ad alia argu. dñi Signo. facta ex dicta tertia parte statuti. Itē ad statutū disponens vxore premoriente sine liberis maritū lucrari dotē. Respōdet do. Ray. ꝙ non dicit̄ sine liberis decedere que ex alio matrimonio liberos habet: q̄ꝛ dispositio in defectū liberoꝝ cessat in casum ipsoꝝ extantium. l. si inter: ꝛ. l. inter. ff. de pac. dot. l. ex facto. §. si qs rogatus. ff. ad trebel. l. filiusfa. §. cū quis. ff. de lega. i. l. j. C. de cōdi. inser. ꝛ. l. nō est sine liberis. ff. de verb. sig. ꝛ. l. seq. Et impossibile est talē dici sine liberis decessisse iurib⁹ predictis: ꝛ. l. femine: ꝛ. l. generaliter: ꝛ. l. cum alijs: ꝛ. l. hac

edictali

edictali ⁊ per totū titulum. C. de secū. nup. Et ꝙ tale statutū debeat intelligi de liberis ex quocūq; matrimonio procreatis suadet natura indefinite que equpollet vniuersali. l. si pluribus. ff. de lega. ij. l. j. §. cum vrbem. ff. de offi. presec. vrb. l. si necessario. §. sed omnia. ff. de pigno. actio. l. hoc legatum: ⁊. l. si plures. ff. de lega. iij. Et si dicatur ꝙ argu. de hac indefinita procedit vbi subest eadē ratio oium particulariū comprehensoꝝ sub indefinita per notata p Dy. in rubri. de reg. iur. in. vj. Et ꝙ alia dʒ esse ratio in filijs prioris matrimonij alia in alijs: q: filij vltimi mariti illū excluderent. Respōdet do. Ray. ꝙ ista obiectio facit ꝙ filij anterioris matrimonij: qui cum fuerint iniuriam passi per aliud matrimoniū: multo magis debent maritū vltimum excludere. d. l. cuʒ alijs: ⁊. l. femine: ⁊. l. generaliter: ⁊. l. si quis prioris. C. de secū. nup. Et hec maioritas cōprobatur: q: filij eiusdem matrimonij licet excluderēt directo: ⁊ per prius vltimū maritum a ꝓprietate. non tñ excluderent ab vsufructu bonoꝝ maternoꝝ: ⁊ sic pater per indirectū ⁊ per posterius admitteretur ad partē: nec in totum excluderetur. l. j. ⁊ per totū. C. de bo. ma. ⁊. l. j. ij. ⁊. iij. ac. l. cū oportet ⁊ si. C. de bo. q̄ lib. Sed filij alterius matrimonij excluderent etiā ab vsufructu. Unde q: horum exclusio est perfectior: maior in eꝭ ratio est habenda. arg. l. queritur: ⁊. l. in seruitutem. ff. de bo. libe. ⁊. l. iulia. ⁊. l. fi. §. fi. C. de vsufruc. Certum est aūt: vt etiā vult Philo. qꝺ vbi aliquid dicit de duobus: de vno per prius ⁊ de alio p posteri⁹: simpliciter prolatum dʒ intelligi de eo qꝺ est per prius. l. legatis. ff. de lega. ij. l. hoc legatū. ff. de lega. iij. l. quintus. ff. de auro ⁊ argen. lega. l. ij. §. qui in perpetuū. ff. si ager vect. pe. l. minor. §. si seruus. ff. de euic. ⁊ qꝺ notatur in. l. si mater. §. eadem in fi. ff. de excep. rei iudi. Item vbi agitur de duobus ⁊ vnius magis interest q̄ alterius plus iuris habens dʒ preferri. l. in bello. §. si quis seruū. ff. de cap. ⁊ postli. re. cum simili. Sed magis interest filioꝝ alterius matrimonij excludere vitricum: q: eius successionem non sperant. l. vitrico. C. cōmu. de succes. q̄ proprioꝝ filiorum vltimi mariti qui eius successionem sperant. l. nam ⁊ si parētibus. ff. de inoffi. testa. l. cū ratio. ff. de bo. dā. l. scripto. ff. vnde lib. Isti ergo filij alterius matrimonij maiori rōne fouentur: ⁊ iccirco fortiuneuʒ excludent. l. fi. C. de edi. diui. adri. tol. Ad idem adducit: q: negatiua generalis plura includit q̄ affirmatiua: vt patet in dicto affirmatiue promisso qꝺ de primo debet intelligi. l. bones. §. hoc sermone. ff. de verb. sig. l. hec cōdictio la prima. ff. de cōdi. ⁊ demon. Dictū vero negatum omnia iura cuiuscūq; temporis cōprehendit. l. hoc genus cum ibi notatis. ff. de cōdi. ⁊ demon. Unde statutū loquens de liberis nō extantibus negatiue dʒ intelligi de oībus ⁊ ex quocūq; matrimonio procreatis: ⁊ alia fundamenta adducit ad hoc do. Ray. que obmitto: q: parum videnť stringere. Nec ob. sʒ do. Ray. illa consideratio ꝙ cuʒ hoc statutum loquatur de vxore premoriente dʒ verificari in liberis ex ea que est vxor non que fuit: ⁊ ex his liberis qui de presenti habent eam qualitatē: q: sm eum in dicto statuto sit mentio de vxore respectu mariti: qꝺ patet q̄ hec determinatio ꝙ vxor nominetť respectu mariti est necessaria: cum non possit esse vxor sine marito. in auť. de nup. in prin. ⁊ Insti. de pa. po. l. j. ff. de ri. nup. ⁊. l. j. ⁊. ij. ff. re. amo. ⁊. l. aduersus. C. de cri. expil. here. Alia vero determinatio respectu liberoꝝ est contingens: q: pōt esse vxor ⁊ non habere liberos. l. si pater: ⁊. l. inter in prin. ⁊ p totam. l. ff. de pac. do. ⁊. l. ⁊. l. etiā: ⁊. l. si dotali. ff. solu. mat. Ergo prima determinatio fieri dʒ non secunda. arg. l. neq; natales: ⁊. l. non epistolis. ⁊. l. nō nudis. C. de proba. Cum. n. prima determinatio sit certa: ⁊ secunda dubia ⁊ incerta debemus certam amplecti. l. cogi. §. si sermone. l. qui ea in pn. ff. ad trebel. Et ex hoc dicit do. Ray. sublata alia fundamenta do. Signo. ⁊ maxime qꝺ allegabat. l. imperialis. ⁊ nō. per Dy. in. l. j. §. familie. ff. ď publica. q: hic dispositio de vxore ponit respectu mariti: ⁊ si diceremus sm do. Ray. ꝙ maritus lucreť dotem in preiudicium filioꝝ alterius matrimonij: sequeretur ꝙ mulier non posset illis relinquere: nec de ea disponere cōtra. l. j. C. de sacrosan. eccle. ⁊. l. cū duobus. §. idem respondit. ff. p soci. ⁊. l. ex facto in prin. ff. de vulg. ⁊ pupil. Ad ideʒ adducit aliud statutū Ast. disponens statuta debere intelligi prout littera sonat: nā littera sonat de filijs cuiuslibet matrimonij: dum nō distinguit de quibus facit. l. qꝺ cōstitutū. ff. de testa. milli. l. ex cōstitutionibus. ff. ad muni. l. nō dubium. C. de legi. l. j. §. si his qui nauem. ff. de exerci. Alia fundamenta ⁊ alias responsiones tanq; non necessaria omitto: ⁊ si quis vellet videre respōsiones ⁊ replicationes per do. Signo. ⁊ do. Ray. hincinde factas quas longū ⁊ superfluum puto referre: discurrat inter cōsilia dñi Signo. consil. lxviij. ⁊. lxix. ⁊ finale. ⁊ opinionem dñi Signo. firmabat quidā solēnis doctor pgamen. vt dicit do. Ray. in dicto cōsilio fi. in vltima charta. sed pro opinione dñi Ray. reperio fuisse cōsultū in terminis statuti predicti per Pan. de ca. in ꝯsi. cccxxvij. incip. suprascriptus dñs consultor in volu. antiquoꝝ consilioꝝ sm primā impressionem: alď est in consi. ccclxxviij. in volumine nouorum consiliorum sm vltimā impressionem: vbi concludit ꝙ statutum predictū detestanda non excludit filios anterioris matrimonij: etiaʒ si extent filij vltimi matrimonij ex sola dotis traditione facta vltimo marito: nisi mulier eos p aliam dispositionem excludat: ⁊ ꝙ extātibus liberis anterioris matrimonij cesset dispositio statuti predicti de dote lucrāda. Mouetur ex fundamentis. ŝ. allegatis. Quia statutuʒ detestanda vult filios excludi eo casu quo mulier de bonis suis in preiudiciū filioꝝ primi matrimonij disponat: quo casu statutū vult talē dispositionē valere derogando. l. femine cuʒ pluribus alijs iuribus. ŝ. allegatis. C. de secun. nup. Nec obstat sm euʒ statutum de lucro dotis vxore predecedente sine liberis: q: nō dicitur sine liberis decessisse extantibus liberis ex anteriore matrimonio per iura. ŝ. ad hoc allegata ⁊. l. iubemus. C. ad trebel. (Et pro hac sñia faciunt multa que dixit do. Franci. curtius senior in simili statuto papiensi consil. lxxviij. incipi. domina Francisca: maxime in. vij. col. duʒ dixit ꝙ sola facultas dandi dotē secundo viro non tollit successionē vel lucrū filijs prioris matrimonij. Et in fine subdit ꝙ minus preiudicaret in dote presumpta secundo nubendo nō facta mētione dotis.) Subdit Pan. de cast. consi. preallegato ꝙ si extant liberi ex secundo matrimonio: nō ꝓpterea ab eis excludenť liberi ex primo: q: non obstat statutū detestanda: vbi mulier alias nō disponit. nec etiā statutū de lucro dotis: dum dicit sine liberis: q: illi liberi positi in cōdictione negatiua nō intelliguntur vocati sm cōem opi. traditam in. l. lucius la. ij. ff. de here. insti. ⁊ p Bal. in. l. cum acutissimi. C. de fideicō. ⁊ Jo. an. in addi. specu. in ti. de testa. §. in primis in addi. que incipit in hac. q. accedit. Et est casus sm cuʒ in. l. ex facto in primo casu. ff. ad trebel. Nec obstat sm eum qꝺ notat Bart. in. l. ij. §. videndū. ff. ad tertul. Ubi vult agnatos positos in condictione intelligi vocatos: q: ibi ponebanť in cōdictione affirmatiua: ⁊ nisi vocati intelligerentur: frustratoria posset reddi dispositio cū possent adesse cognati ꝓximiores agnatis positis in cōdictione qui eos excluderent: vt ibi per euʒ.

Pro solutione concludenduʒ puto ꝙ tenenda sit opinio dñi Ray. ⁊ Pau. de ca. per eoꝝ fundamenta: quā sententiaʒ probo noua cōsideratione que videtur necessaria: ⁊ omnino applaudere verbis ⁊ menti statuentiū. Intendit enim statutum qꝺ incipit detestanda in prima dispositione prouidere circa personā mulieris vt ei liceat ꝙ alias nō licebat. Item prouidere maritis vltimis ⁊ filijs ex secūdo matrimonio natis: dum dicit cōtra sm vel vlteriorē virum liberos eius ⁊c. Item remouere obstaculū liberorum ex anteriore matrimonio: vt patet ad litterā. sʒ sic est ꝙ bene licet de iure cōmuni mulieri dare in dotē secundo viro vel vlteriori simpliciter ⁊ sine alio pacto: vt notatur in. d. l. hac edictali in prin. que dū prohibet dari in dotē in preiudicium filioꝝ primi matrimonij declaratur: qñ tradit cum pacto de lucrando ⁊ acquirēdo marito: vt p Doc. maxime Bal. ibi in. ij. col. versi. ibi nec dotis post And. de pi. ⁊ Cy. qui ita cōsuluerunt. alias autē pōt l. si liberis. C. de do. ante nup. Nec. n. per dotis cōstitutionē seu nudā ac simplicem traditionē acquiritur ius marito: nisi durante matrimonio. l. dos a patre. C. solu. matri. ⁊. l. j. §. accedat ⁊ per totū. C. de rei vxo. act. cum simi. Unde posito ꝙ excluderentur filij primi matrimonij: non tñ foret consultuʒ marito ex tenore dicti statuti detestanda: vt illa exclusio sibi prodesset: si mulier habeat agnatos vel cognatos seu parentes qui marito preferunť: cum maritus sit vltimus successor. vt in. l. j. C. vnde vir ⁊ vxor. Et tunc cessarent verba ⁊ mens statuti: qꝺ non intendit simpliciter tales liberos anterioris matrimonij excludere: sed ita demū vt marito ꝓdesse possit exclusio. s. si dispositio mulieris tendat ad acquirenduʒ marito. Insup prefatio ⁊ verba statuti tendunt ad corrigenduʒ ius cōmune: vt fuit. ŝ. late probatū. Sed ipsum statutū dum loquiť de dote danda non pōt corrigere. l. hac edictali: nisi presupponamus

presupponamus adesse cū dotis traditione pactū de lucran da dote: vel subsequatur alia dispositio mulieris tendens ad acquirendū ipsi secundo marito. Et est clarū ꝙ lex corrigēs dꝫ intelligi fm legem correctā. §. fi. in aut. de fi. ante do. istr. na. notatur in. l. i. in prin. C. de la. li. tol. facie. l. nam ⁊ posteriores. ff. de legi. ⁊. l. sciendū in prin. ff. qui satisda. cog. iūcta aut. offeratur. C. de lit. contesta. Et ex hoc videnť euacuari sensus in cōtrarium accōmodati ⁊ fundamenta in cōtrarium facta: cum sensus statuti reddať clarus pro dicta cōclusione. l. ille aut ille. §. cuꝫ in verbis. ff. de lega. iii. Et qꝛ in incertis non certis locus est cōiecturis. l. continuus. §. cum ita. ff. de verb. obli. cum suis concor. Illud aūt statutum qđ disponit maritum lucrari doteꝫ vxoris premorientis sine liberis: etiā non prodest marito ad exclusionem filioꝝ anterioris matrimonij per rōnes predictas: qꝛ deficit cōdictio defectus liberorum extantibus filijs predictis per iura. š. ad hoc allegata. Et qđ nō. Fulgo. in consi. lxiij. ⁊ do. Benedict⁹ capra in consi. lxxiij. cum concor. adductis p do. Fran. cur. in cōsi. lxxviij. fere p totum. iunctis his que dixit Pau. de cast. in consi. ccclxvij incip. viso casu ⁊ allegationibus in volumine nouorum consilioruꝫ fm vltimam impressionem: ⁊. l. i. C. de inoffi. do. (Et in aut. preterea. C. vnde vir ⁊ vx. vbi Moderni late Alex. consi. clviij. incip. circa. j. col. v. vol. Pau. de ca. fm vltimā impressionem consi. ccclxv. incipi. presupposito: ⁊ cl. ⁊. cli. ⁊. ccclv. ⁊. ccclvj. ⁊ Decius dicto consi. xix. secundo dubio. ij. col. in prin. Ubi interpretatur statutum pistorij de materia loquens ⁊ ꝯsi. cxcv. in prin. post Bar. Bal. ⁊ Saly. in. l. hac edictali in prin. C. de secun. nup. cū infinitis cōcor.) Nec obstat qđ dicebat do. Signo. ꝙ ista verba sine liberis nō possint intelligi de liberis alterius matrimonij: sed ꝙ debeant intelligi de liberis ex vxore de p̄senti: pro quo adduco optimum tex. in. l. ij. in fi. ff. de an. ⁊ ar. leg. quoniā respōdeť: ꝙ illa verba de vxore loquētia posita sunt respectiue ad maritum qui dꝫ lucrari dotem: vt etiā dicebat do. Ray. in consilijs. š. allegatis. Nam in statuto predicto fit expresse mētio huius termini mariti: ⁊ licet illud verbū vxor referatur etiā ad terminum sine liberis: non tn̄ est necessaria interpretatio ꝙ intelligantur liberi ex eodē matrimonio quasi aliter non fiat filij vxoris: qꝛ quo ad eos stat demonstratiue: vt in simili patet in. l. mella in prin. ff. de ali. ⁊ ciba. lega. notat Bart. in d. l. ij. ff. de an. ⁊ ar. leg. Dicēs ꝙ postq̄ subest rei substātia: non requiriť illa qualitas ꝙ sic vxor. Item sepe videmus in iure poni vnum verbum inter duo gratia breuitatis: qđ vni conuenit fm propriam significationē ⁊ alteri fm impropriaꝫ ⁊ latam. vt est tex. ⁊ ibi glo. allegat plures concor. in. l. ij. ff. de offi. procōsul. ⁊ tex. in. c. Raynaldus cū gl. in verbo legauit. C. de testa. Item nō inciuiliter dicuntur filij vxoris etiā postq̄ desijt esse vxor: vt patet ex notatis in. l. eius in princi. cōmen. ff. si cer. pe. cū concor. ibi signatis. Facit tex. in simili de vxore in. l. filiusfa. in prin. cū glo. parua in verbo vxor. ff. d li. leg. ⁊. l. insula. ⁊ ibi Bar. ff. de acqui. re. do. Tex. cuꝫ glo. in. l. viro. ff. solu. ma. ⁊ in. c. cum contra: vbi Cano. de pigno. Nec obstat. l. si inter. ff. de pac. do. ⁊. l. si vir: ⁊. l. cum vir. ff. de cōdi. ⁊ demon. vbi Bar. dicit ꝙ cōsuetudo que dictat doteꝫ remanere apud virū: si mulier decesserit cū liberis in matrimonio: dꝫ intelligi de liberis ex eodem matrimonio: qđ etiā voluit ipse Bar. in. l. post dotem in pe. col. ff. solu. ma. cuius opinionē dicit Alex. ibi esse cōem: sequitur Pau. de cast. in d. l. cū vir: ⁊ ibi Cuma. ⁊ Moderni. Nā in dictis iuribus. s. in l. cum vir ⁊ in alijs: verisimilitudo ⁊ coniecturata mens loquentis nō patiuntur: vt sensum itelligať de liberis alterius matrimonij: ⁊ in ꝯsuetudine predicta erant illa verba in matrimonio: que suadent vt de filijs alterius matrimonij intellectum non videať: vt declarat Bal. in. l. fi. in. iij. colū. versi. vltimo quero. C. cōmu. vtri. iu. Item est alia ratio qꝛ illa cōsuetudo est inducta nō fauore mariti sed propter filios quoꝝ respectu maritus ad dotis restitutionē nō tenetur: vt patet in locis predictis ⁊ in. l. dos a patre. C. solu. ma. ⁊ in. l. illam C. de colla. Ubi etiam traditur de dicta cōsuetudine: ideirco absurdū esset dicere ꝙ remaneret penes fm virum ad cōmodum ⁊ in fauorem filioꝝ primi matrimonij: insup fm Alexā. in. d. l. post dotem si restringimus dictaꝫ consuetudinem: vt nō intelligatur de liberis ex priore matrimonio: qui non adsunt ex secundo. Minus leditur ius cōmune vt patet ex. d. l. dos a patre. ⁊ statuta ⁊ ꝯsuetudines debent ita iterpretari: vt minus ledatur ius cōmune q̄ fieri possit. l. ij. C. de noxa. in. c. cum dilectus de consue. Sed in terminis statuti nostri cessat dicta verisimilitudo: ⁊ mens coniecturata statuentiuꝫ que verisimiliter nō vult preferre maritum in bonis vxoris proprijs filijs ipsius vxoris. l. cum acutissimi. C. de fideicō. l. maximū vitium. C. de lib. prete. ⁊. l. tale pactū in fi. ff. de pac. ⁊. d. l. hac edictali cum simili. Item includendo sub illis verbis sine liberis filios anterioris matrimonij: minus leditur ius cōmune. Alias responsiones posset quis colligere in dictis consilijs dn̄i Ray. ⁊ lꝫ do. Fran. cur. in dicto ꝯsi. lxxviij. Teneat maritū lucrari partem dotis ⁊ liberos primi matrimonij in parte admitti: maxime p nota. in. d. l. hac edictali cū concor. per eum allegatis. Tamen sua decisio mihi non placet per predicta: ⁊ qꝛ ratio per quā mouentur Doct. que est vt mulier prohibita alienare per dispositionē. l. hac edictali in fm maritum: nō possit ita dotem cōferre vt illam maritus in totum lucretur, in preiudiciū liberorum prioris matrimonij: cessat in casu nostro in quo statutū permittit alienationem fieri posse: corrigendo dispositionem. l. hac edictali. Idēq; est in statuto papien. in cuius terminis consuluit ipse do. Fran. Uerba autem statutoꝝ predictorum qꝛ necessariū est ea videre ad intellectum predictorū sunt hec. Et primo rubrica: Ut mulieribus viduis liceat de dote sua disponere iuxta velle prout infra. posita in. xvj. collatione capitulo. xcj. in volumine statutoꝝ ciuitatis Asten. nigrum vero tale est. Detestanda iniquoꝝ peruersitas nesciens ab illicitis abstinere nec debito modo gaudere digne concessis: plerūq; excitat officiū presidentis ad ea que iusta fuerint ꝯsideratione concessa: cū in abusum ea vergere circūspicit discretione premia reuocanda: ⁊ ppter hoc consultissimo statuto puiderūt: statuerunt: ⁊ ordinauerūt ꝙ vidue mulieri cuilibet liceat de dote sua: ⁊ bonis quibuslibet ad eam spectantibus ex prioris viri legato vel dispositione vel alio quouis modo: agere cōtrahere disponere ⁊ ordinare dare ⁊ tradere in doteꝫ: ⁊ alio quouis modo secundo vel vlteriori viro: omni iure prorsus vendicatione petitione ⁊ requisitione cuiuslibet exclusis liberis primi vel vlterioris matrimonij: ipso facto ⁊ ipso iure omni interpretatione iuris ⁊ facti remota: ⁊ sine aliquo ministerio mulieris cōtra fm ⁊ vlteriorem viruꝫ liberos eius: ⁊ heredes: ⁊ successores: ⁊ quoscūq; detentores bonoꝝ secūdi vel vlterioris viri. Eadem equitatis rōne statuerunt ꝙ ab omni iure successionis hereditatis liberoꝝ primi vel vlterioris matrimonij iure per se: ⁊ quoscūq; eius linee ascēdentes: ⁊ descēdētes: ⁊ trāsuersales: ⁊ habituros quoquomodo causam ab ea sit exclusa: ⁊ sint exclusi ⁊ ab omni petitiōe seu debiti bonoꝝ subsidij: ⁊ etiā cuiuslibet supplemēti legitime eodē modo quo. š. sit exclusa: ⁊ sint exclusi ab hereditate filij ⁊ filioꝝ. Item ab omni iure tutelle ⁊ petitionis tutoruꝫ liberorum primi matrimonij: ⁊ vlterioris mater sit exclusa ⁊ penitus denudata per se: ⁊ quoscūq; eius linee ascendentes ⁊ descendentes ⁊ transuersales ⁊ habituros quoquomodo causam ab ea ⁊c. Rubrica soluto matrimonio ꝙ maritus lucretur dotem eadē collatione. c. cij. Item statutū est: ⁊ ordinatum ꝙ cum in ciuitate asten. ⁊ districtu diutius sit ex longeua cōsuetudine obtentum atq; obseruatum: ꝙ si cōtingat vxorem premori marito sine liberis: ꝙ maritus ex ꝯsuetudine doteꝫ lucratur: ꝙ predicta talis consuetudo pro capitulo speciali deinceps in predicta ciuitate ⁊ districtu precise debeat obseruari. Quod capitulū ad presentia preterita ⁊ futura se extendat: ⁊ precise vēdicet sibi locum. Et per quēcūq; potestatem: cōsulem: magistratum: iudicem: vel officialeꝫ in predicta ciuitate vel districtu iurisdictioneꝫ aliquā exercentem vt capitulum truncum ⁊ precisum debeat obseruari.

Rubrica vt omnia capitula antecedentia ⁊ sequentia in hoc volumine contenta intelligantur prout littera sonat. c. cxcviij. sub eadem. xvj. collatione. Iuro oīa capitula specialiter facta super aliquo facto speciali vel generali in hoc breui volumine superius vel inferius attēdere: ⁊ obseruare: ⁊ complere prout scripta sunt. Et eoꝝ littera sonat non obstante aliquo capitulo generali vel speciali vel itellectu qui ex capitulo generali posset haberi in aliquo instrumento: nō obstante ꝙ illi capitulo contrarium videretur. (Sed superest alia difficultas quā habui in facto: an stantibus dictis statutis si mulier decedat in secūdo matrimonio sine liberis: relictis supstitibus marito ⁊ patre ipsius mulieris ⁊ filijs ex anteriore matrimonio. ad quē spectabit dos: an patri: an vero marito: an vero filijs ex anteriore matrimonio. Ego post

factum

factum hunc tractatū consului cum accidisset talis casus in hac ciuitate in personaʒ nobilis quondā margarite filie dñi Jacobi bonauincte. Et dixi ꝙ si cōsiderabamus ius cōmune dos debebat ad ipsum dñm Jacobum patrē redire non obstantibus filiis ex alio matrimonio per ipsam nobilem Margaritaʒ relictis: ⁊ ꝙ hec est cōmunis opinio vt per glo. post Bal. Jo. ⁊ Azo. in. l. dos a patre. C. sol. ma. Et late p Bar. ⁊ alios in. l. post dotem. ff. co. ti. Et per Bal. ⁊ Ange. in. l. si cum dotē in prin. ff. co. ti. cuʒ concor. Si vero consideremus opi. Mar. que fuit patrem propter filios excludi: vt est glo. in. d. l. dos a patre: ⁊ in. l. illam. C. de colla. Et que seruatur de cōsuetudine: vt ibi habetur: ⁊ p Bar. ⁊ alios late. in. d. l. dos a patre. Adhuc dixi patrē nō excludi sed filiis preferri: qꝛ illa opinio ⁊ ꝯsuetudo procedit: vt dos debeat remanere penes maritū propter filios eiusdem matrimonii: quo casu non loquitur quando solum extant filii ex alio matrimonio: vt p Bar. in. d. l. post dotē in. x. col. cū quo ibi transit Alex. ⁊ in consil. cxv. incip. vetus. i. volu. Et est de mente Bart. ⁊ Scribentiū in. l. cum vir. ff. de cōdi. ⁊ demon. Aut cōsideramus pactum appositū super dote reddenda. Et tunc dixi ꝙ si facta fuerat pmissio de restituēda dote ipsi mulieri ⁊ filiis debebat intelligi de filiis ex illo matrimonio: in quo filia decessit: non aūt ex alio ita ꝙ eo casu dñs Jacobus pater excluderet filios alterius matrimonii: p id qd̄ diximus de cōsuetudine cū iuribus allegatis p Bar. in. d. x. col. Et maxime p nō. in. d. l. cuʒ vir. Et ita tenuit Bal. nouellus in trac. dotiū vltima parte. xiiii. q. vi. col. seu. v. Si vero pmissio fuerat facta de restituendo dotē filie ⁊ eius heredibus: prout erat in facto: ⁊ cōiter fieri solet. Tunc dicebā propter stipulationeʒ patrem a talibus filiis excludi: quasi pater cōsensisset actionē integraʒ remanere penes filiam ⁊ eius heredes: cum filia in dote possit habere heredem per nō. per Barto. in. d. l. post dotem in. iii. q. cū prece. ⁊ seq. Ubi Alex. in. xii. colū. ⁊ in. l. senium. C. qui te sta. face. pos. Et ita vult Bald. nouellus in preallegata. xiiii. q. i. col. dicebam tñ ꝙ qꝛ filius dñi Jacobi fecerat talem stipulationem patre absente: ꝙ poterat pater probare numerationē aliterꝙ̄ per illud instrumentum: ⁊ ꝙ stipulatio sibi non noceret. Aut vero cōsideramus predictum statutū Ast: qd̄ incipit Detestanda: ⁊ tunc dicebam ꝙ ex eo filii primi matrimonii nō excludebant nec pater. Tum qꝛ ipsum statutū nō procedit qn̄ mulier dat simplr̄ sed vltra dotis ꝯstitutionē disponit in suū maritum. vt predixi. Tum qꝛ statutum non excludit patrem mulieris: sed factum est vt excludat filios anterioris matrimonii in beneficium secundi mariti: quo casu vel pater succedet excluso marito ⁊ filiis considerato iure cōmuni: vt p̄dixi nisi obstet promissio de dote restituenda filie ⁊ eius heredibus vt dixi: vel si obstet patri fiet locus filiis ex alio matrimonio attento ꝙ superest pater qui non est exclusus a statuto: ex cuius psona fit locus filiis per ea que dixi. ā. hoc eo. lib. ⁊. vi arti. quarto membro iii. q. versi. secundo casu post Alex. in. d. l. illam. C. de colla. Et in terminis dicti casus dicebā clarius cessare ipsum statutum qd̄ incipit Detestanda: eo qꝛ loquit̄ de muliere dante dotem: ⁊ de illa disponente: sed in proposito dñs Catelanus olim in studio collega meus ⁊ filius dicti dñi Jacobi in absentia dicte nobilis Margarite fecerat instrumentū ⁊ pacta dotalia cū marito. Aut vero cōsideramus predictum statutum qd̄ vult: vt soluto matrimonio sine liberis maritus lucretur dotē. Et tunc dicebam maritū non posse lucrari dotem per ea que dixi. ā. in hac eadeʒ. xxvii. q. Et vbi essemus in casu in quo posset maritus lucrari dotē: vt qꝛ statutum diceret soluto matrimonio sine liberis ex eodem matrimonio maritus lucretur dotem: dicebam non posse maritum plus cōsequi ꝙ̄ vnum ex filiis prioris matrimonii per nō. p Bar. ⁊ alios in. l. hac edictali in prin. C. de secun. nup. cuʒ concor. de quibus p dñm preceptorem meum do. Jaso. in aut. preterea. C. vnde vir ⁊ vx. Et per Alex. in dicto consil. clviii. v. volu. Et per do. Fran. cur. cōsil. lxxviii. Ex quibus oībus concludebā maritum excludi ⁊ difficultateʒ remanere inter ipsum dñm Jacobum ⁊ filios dicte nobilis Margarite. Et ita fuit obtentum ⁊ iudicatū contra secundū maritum: ⁊ fuit me medio cā concordata. Subest etiā alia difficultas: an si mulier primo maritata in loco non subdito statuto p̄dicto detestanda. Et ex primo matrimonio habens liberos cōtrahat matrimoniū in ciuitate astensi: possint filii prioris matrimonii cū filiis secundi matrimonii succedere vel suū maritum excludere: nō obstante dicto statuto detestanda. Et dū essem scholaris circa annū quintum studii mei cōsului ⁊ obtinui ꝙ sic in personā dñi Thomacini alpherii ex dominis maglani feudi ecclesie astensis: cuius mater cōtraxerat matrimoniū in hac ciuitate astensi cum dño Joāne antonio de ferrariis medico: mouebar ex doctrina Bart. cōiter approbata in. d. l. hac edictali in prin. Et qꝛ statutū Ast non ligabat mulierē extraneā in actu transeundi ad secunda vota. Item qꝛ ipsum statutū detestanda intēdit ꝙ exclusio sit reciproca: hoc est: ꝙ sicut filii prioris matrimonii excludunt a materna successione: ita mater ab eoꝝ successione. Et sic vult statutū inducere equalitatem ⁊ facere vniformeʒ seu reciprocā determinationem. l. ratas. ff. de rescin. vēdi. ⁊. l. fi. C. de fru. ⁊ li. expē. ⁊. l. iam ex hoc iure. ff. de vulg. ⁊ pupil. cū vul. Unde ex quo mater transiens ad secunda vota posset succedere filiis qui non subiiciunt statuto: vt late dico infra in. viii. arti. princ. in xxvii q. iunctis his que dixi. ā. eo. primo membro. i. q. Tangendo ꝙ statuta nō ligant forenses: non habebit locū statutum qd̄ intendit inducere equalitateʒ per iura predicta. Et qꝛ cui non cōueniunt verba statuti: non conuenit etiā statuti dispositio: vt p Bar. i. l. iii. §. pretor ait in fi. cōmen. vbi late Roma. ⁊ Alex. ff. de dā. infec. Et ad predictā decisioneʒ non solent aduertere practicantes. Item circa predictuʒ statutuʒ detestanda vidi fieri difficultatem: an vendicet sibi locū solum: quando existens in viduitate dat secundo viro. An vero si det post cōtractum matrimoniū: ⁊ aliqui dicebāt ꝙ locum tantū habebat vbi existens vidua dat secūdo viro. Sed verior visa fuit opinio ꝙ habeat locum etiaʒ in ea que post transitum dat secundo viro: qꝛ statutū dicit secūdo viro dare possit: ⁊ sic si debet esse maritus cui detur presupponit matrimoniū de necessitate verboꝝ. l. illud. ff. de acqui. here. l. ad rem legatā. ff. de procu. cum vul. Et dum dicitur ꝙ vidua dare possit: intelligit̄ de olim vidua iuxta nō. in. l. eius in prin. ff. si cer. pe. Et ad differentiā eius que nunꝙ̄ fuit vidua. Et sunt alia verba in statuto clarius etiā hoc explicātia: ⁊ aliter intelligēdo posset resultare inequalitas: si de vidua sentiret que nō nuberet: vel si post transitū donaret contra mentem statuti: qꝛ ipsa excluderetur a successione filioꝝ primi mariti: ⁊ non econtra. Item fuit dubitatum: an virtute dicti statuti mulier transiens ad secunda vota non reddita ratione tutelle preseruetur a penis de quibus in aut. eisdeʒ cum ibi notatis: maxime p Bal. C. de secun. nup. Eo qꝛ statuta sunt interpretanda vt minus corrigatur ius cōmune ꝙ̄ fieri possit. c. cuʒ dilectus de consue. ⁊ qd̄ habetur in. l. fi. C. de nota. cum simili. Et qꝛ casus omissus a statuto relinquit dispositioni iuris cōmunis: vt habetur in. l. si cum dotem in prin. ff. solu. ma. ⁊ in. l. si extraneus. ff. de condi. ob cau. Et qꝛ statutum solū intendit derogare penis inductis cōtra transeuntes ad sm̄ matrimoniuʒ. Non aūt procedentibus alia ex causa: vt est non reddere rōnem. ad qd̄ faciunt nō. in simili in c. fi. de secun. nup. de penis inductis odio cōtractus matrimonii vt sint per ius canonicū sublate: ⁊ secus sit in inductis fauore liberorum. Alias etiaʒ vidi fieri difficultates que non sunt relatu digne.)

Uigessimooctauo quero: an qn̄ statutū excludit aliquaʒ mulierem propter plures qualitates necesse sit illas omnes concurrere ad hoc vt excludat: puta si excludat maritatam ⁊ dotatam prout facit in loco Castri arnaldi: in qua villa in infantia educatus fui vel alitus. ⁊ conclusiue puto ꝙ regulariter dicendū sit ꝙ sic. l. cū hi. §. si pretor. ff. de trāsac. l. i. §. preterea. ff. de tutel. ⁊ ratio distr. l. fulcinius. §. cū hoc edic. cum ibi notatis per Bar. ff. ex quib. cau. in pos. ea. l. iii. §. hoc aūt interdicto ver. itaꝙ cum seq. ff. de iti. actuꝙ pri. cuʒ concor. ibi p glo. allegatis. Et qd̄ dixit Bar. in. l. diuus ⁊ ibi alii: maxime Alex. in antepe. col. cum seq. ff. de re iudi. Facit. l. si heredi plures. ff. de condi. insti. cū ibi notatis per Bar. ⁊. l. ea tamen adiectio. ff. de lega. iii. Ubi est text. ꝙ qn̄ copula ponit̄ inter duo adiectiua coniuncta vni substantiuo requiritur concursus vtriusꝙ adiectiui: de qua materia traditur per Bar. in. l. si is qui ducenta. §. vtrum. ff. de reb. du. ⁊ in. l. i. Et ibi plene dñs preceptor meus. ff. de iusti. ⁊ iur. e. Bal. in. l. qui duos. ff. de in ius vocan. ⁊ post eum Nellus in tracta. bāni in. x. q. prime partis secundi tēporis: vbi volunt ꝙ statutum disponens bānitum ⁊ condēnatuʒ posse impune offendi: requirat vtriusꝙ concursum vt quis possit offendi. De materia etiaʒ late traditur per Cano. in. c. ii. ⁊ ibi plene do. Fely.

do. Fely. in. ix. col. cū seq. versi. copula coniuncte de rescrip. ex quibus iuribus colligitur decisio presentis questionis siue qualitates ponant copulatiue siue limitatiue ad actum: siue eque principaliter: siue nō: ita vt fm casus cōtingentias possit diuersimode distingui. Et in terminis supra formate qōnis consuluit iuxta predictam conclusionem Pau. de ca. in consil. cxi. incip. super primo dubio in volumine antiquoꝝ consiliorum fm primam impressionem. ⁊ Alex. in consil. xiij. in penul. col. versi. non obstat etiā aliud sequens tertio vol. Ubi dixit q stante statuto q mulier dotata ⁊ que dotem receperit de bonis cōmunibus que haberet cum fratre vel fratribus non possit venire ad successionem vel diuisionez cum fratre ⁊c. non excludetur mulier nisi hec ambo cōcurrant. s. q sit dotata ⁊ dotem actualiter receperit per. d. l. si heredi plures: ⁊ nō. per Bar. in. d. §. vtrum. Et quia verbum receperit: significat actualem traditionem: vt per Bart. ⁊ alios in. l. ij. §. si. ff. si cer. pe. ⁊. l. i. §. si mutuū. ff. si quid in frau. pat. Predicta conclusio pōt limitari ex his que dixi. ī. eo arti. ⁊ membro in. xxv. q. Item iuxta predicta potest videri quod dixit Pau. de ca. in volu. antiquorum consilioꝝ fm primaz impressionem in consil. cccxxviij. incipi. presens casus in fi. (Et dixi multa. ī. eo. viij. q. Et si rubrica statuti excludat maritatas: nigrū autez maritatas ⁊ dotatas quid attendendum colligitur ex his que dicam. ī. in viij. arti. prin. ix. q.

Uigessimonono quero: an statutū excludens cognatos propter agnatos excludat filiam seu filiū sororis propter patruū vel alium agnatū masculum. do. Decius consil. xiij. incip. ⁊ pro tenui diligenter cōsideratis ⁊c. antepe. col. versi. tertio dato ⁊c. Inferre videtur q non: q: filij sororum iura agnatorum consequuntur ⁊ largo modo dicunt agnati l. meminimus. C. de legi. here. vbi Bal. ⁊ in. l. lege. xij. tab. eo. ti. Et q: ex parte mulierum seu cognatorum hoc statutū videtur odiosum: vt per Bal. ⁊ multos Doc. in. l. venia. C. de eden. Contrarium puto verius: q: hoc statutum principaliter est inductum fauore agnatorum: ⁊ in eoꝝ odium non est retorquendum: vt dixi late in tertio articulo princ. Et q: non est par ratio in filijs sororum in hac materia que est in agnatione: vt dicā multum in proposito in septimo ⁊ sequē. articulo prin. iij. q. Et possunt videri que dico de filijs soroꝝ infra in. xij. arti. prin. ix. q. i. col. post medium.

Trigessimo quero qd si statutū excludat ductas ad domum mariti sine voluntate patris. Corneus consi. ccij. incip. circa presentem. ij. volu. dicit esse obseruandū statutum: ⁊ ibi tangit qs hoc pbare teneat sz puto cogitādū.)

Circa septimum articulum

principalem videndum est quibus casibus ⁊ per quam dispositionem intelligantur femine excluse vel admisse: ⁊ hic possent oportune poni plures questiones que in alijs locis congruentius ponentur: quas omitto.

Primo igitur quero: an mulier admissa ad successionē certo casu videatur in contrario casu exclusa: puta dicit statutū florentinum q quelibet mulier succedat matri sue ab intestato: si nō extant filij masculi: dubitat an filia existentibus masculis excludat a successione matris per argu. a cōtrario sensu statuti predicti: ⁊ in. q. facti: Cy. cōsuluit q sic per. l. qui testamento. §. mulier cū ibi notatis. ff. de testa. Et notatur per Dy. in regula peccatum de regu. iur. in. vj. ⁊ qd in simili videmus in pacto in. l. inter socerum. §. cuz inter. ff. de pact. dota. Cum statutum sit quedam conuentio ciuium tacita. l. sed ⁊ ea. ff. de legi. iunctis notatis per glo. in rubri. C. de decre. decu. lib. x. Item quia hoc suadet finalis ratio statuti que semper inheret legi. l. cum tale. §. falsam. ff. de condi. ⁊ demonst. Et q: voluntas dicit euidens que expresse vel ex coniecturis colligit. l. licet imperator. ff. de lega. i. Et licet casus omissus soleat haberi pro omisso. l. cōmodissime. ff. de libe. ⁊ posthu. Tamen secus est vbi ex aliqua coniectura potest haberi pro expresso. l. si ita. eo. ti. ⁊ cum hac sententia transit Bal. in. l. conuenticulam in. ij. col. C. de epi. ⁊ cle. Motus maxime per. d. §. cum inter: vbi refert Dy. idem tenuisse in consil. incip. statuto ciuitatis pistorij. (Et idē tenet Maria. in terminis statuti predicti florentini consilio. lxxxi. incip. in presenti. iiij. col. ⁊ Soci. consil. ccvij. incipi. in causa col. si. in prin. primo volu. ⁊ in consi. cxcvi. incipi. in presenti in prin. eo. volu. hinc fm Corneum consi. clvj. incip. de vnabus. j. col. secundo volu. Si per statutum auis paterna cum matre admittitur: quando fratres non supersunt: existentib⁹ fratribus a contrario sensu excluditur: lz parum faciat.) Et licet do. Laurē. in repe. §. ceterum in. xix. col. Insti. de legi. agna. succes. sequendo distin. Saly. in. d. l. conuenticulam: ⁊ in proposito statuti supradicti do. Anto. de rosel. in repe. l. si vero. §. de viro. ff. sol. ma. Contrariū teneant per text. in. l. fi. §. filij autem. C. de bo. que libe. ⁊ per. l. penul. C. qui testa. face. pos. Et plura alia iura suadentia argu. a cōtrario sensu non habere locū: tunc maxime quādo induceretur correctio iuris cōis: nisi fm eos statutum vltra progrederet dicendo stantibus masculis femine nō succedant: sed masculi diuidāt hereditatem inter se: vel dicerent alia verba per que appareret q statutū per indirectū corrigeret ius cōmune in contrario casu: quā sententiam etiā tenuerunt Cuma. ⁊ Roma. in. l. si cū dotez in prin. ff. so. ma. Tñ verior est prima decisio: q: etiā vbi assumendo argu. a ɔtrario sensu statuti induceret legum correctio: licita est argumentatio quando alis statutū nihil operaretur: vt notat Bal. in. l. obseruare. §. proficisci. in. iij. q. ff. de offic. proconsul. ⁊ leg. ⁊ probatur per glo. in. l. nulla nisi emerito iuncta auf. diaconissa. C. de epis. ⁊ cle. quā ad hoc ponderat Roma. in. d. l. si cum dotem in princi. ⁊ in auf. ex testamento in prin. C. de colla. ⁊ vtrobiq Alex. in. l. vt liberis. C. eo. ti. Et ita procedit dispositio. l. mosaice numeri. xxvij. c. que admittit filias ad successionem non extantibus filijs masculis: ⁊ recipit interpretationem a contrario sensu q illis extantibus non succedant: vt alis dixi. ⁊ hāc opinionem in terminis tenent Fulgo. Pau. de cast. Alexan. ⁊ dominus preceptor meus in. l. j. in prin. in illa materia: an in statutis vendicet sibi locum argumentū a contrario sensu. ff. de offi. eius cui man. est iuris. Cy. Bal. Ange. Imol. Alex. ⁊ Moderni in dicta. l. si cum dotem in prin. Pau. de cast. ⁊ Fran. de are. in. l. qui testamento. §. mulier. ff. de testa. Et idem Pau. de cast. in consil. cccxlvj. incipi. casus presens in volumine antiquorum consiliorum fm primā impressionem: ⁊ in. d. l. conuenticulam. Benedi. de plom. in. l. si quis locuplex. ff. de manu. testa. Jo. an. in addi. specu. in tit. de succes. ab intesta. super rubrica circa. ij. col. Pe. de ancha. in repe. c. canonum statuta in. v. q. prin. in fi. in. xvi. colū. de constitu. Panor. in consil. lxxv. incip. primo est videndum in penulti. col. idem Panormi. in. c. cum apostolica de his que fiunt a prela. sine consen. capi. Modernus bononieñ. in tract. dot. vltima parte. q. xxxiiij. Pro hoc adducitur q dicunt Bar. Ang. Pau. de ca. ⁊ Scribentes post eos in. l. seruo legato. §. i. ff. de leg. j. Ubi volunt q in istis statutis excludentibus feminas extantibus masculis: non sit inspiciendum ad quem verba dirigantur: sed ad quem effectus ⁊ mens statuentium porrigatur: pro quo facit q voluit Bar. in. l. emancipati. §. fi. ff. de colla. bono. ⁊ in. l. j. §. filius. ff. de contra tabu. ⁊ alibi dicam. Nec obstat si dicatur prout dixit Roma. in. d. l. si cuz dotem in prin. quod predictum statutum multum operetur in sensu directo: ita q ex eo capite q alis nihil operaret non sit sumendum argumentum a contrario sensu. Nam fm eum oritur in sensu directo condictio ex statuto per nō. p Bar. ⁊ alios in. l. j. in prin. ff. ad leg. fal. per. l. vnicam. ff. de condi. ex leg. ⁊ per notata per Bar. in. l. iij. §. si rem. ff. de lega. iij. ⁊ in. l. non solum. ff. de rei vendi. Dum dicit q statutum disponens q victus victori condemnetur in expensis: dicitur disponere vltra ius cōmune: eo quia oritur condictio ex statuto: q: fm Alex. in. d. l. si constante in princ. in fi. cōmen. Si attenderemus istam considerationem confunderentur ⁊ destruerentur plures doctrine doctorum concludentiuz in varijs materiebus statutoꝝ: etiā cōtra regulas iuris cōis emanantiū statuta debere taliter interpretari vt aliqd operent: vt p Bar. in. l. ij. ff. de vsur. Bald. in rubrica. C. qui accu. non pos. ⁊ in. l. fi. C. arbi. tu. ⁊ Panor. in. c. pastoralis de excep. cū concor. ⁊ q: allegare incōueniens non est soluere: sed incōueniens multiplicare. Idcirco dñs preceptor meus in. d. l. j. in xvj. col. ff. de offi. eius aliter respōdet: videlz q cū istud statutuz loquat in sensu directo formiter de successione: ⁊ nihil aliud vtilitatis afferat plusq̄ ius cōe non oritur cōdictio ex statuto sed vtilis petitio hereditatis p nō. per Bar. in. d. l. j. ff. de ɔdi. ex le. ⁊ in repe. l. oēs populi in vlti. col. ff. de iusti. ⁊ iur. ⁊ in. l. de qbus vlti. col. ff. de legi. ⁊ in. l. si duo patroni. §. si quis iurauerit per illuz tex. ff. de iureiur. Et ita in simili dixit Are. in ɔsi. xx. incip. in qōne ⁊ causa bernabei in pe. col. allegando pro hoc tex. in. l. j. §. dixerit aliquis. ff. de publi. ⁊

nota. per Bar. in. l. qui bin. idem. ff. de verb. obli. Et ita sepe ex facto respondi. nec etiã ob. si diceretur statuta debere potius intelligi: vt sint frustratoria & nihil operentur qȝ q aliq. in cãsum indebite patiantur: vt est glo. vulgaris in. l. si. §. in cõputatione in glo. magna in fi. Et ibi Bar. Bal. Pau. de ca. Alex. & Moderni. C. de iure delibe. Imol. Roma. & Alex. in. l. vnj. §. pretor ait. ff. de dã. infec. cũ concor. ibi copiose allegatis. Quia respondet fm dñm preceptorẽ meum in. d. l. & in. xvij. col. q priuatio successione nondum delata: etiã quo ad legitimam non dicit pati dãnum sed lucrum perdere. Glo. est vulgaris & approbata in. l. iij. & ibi Doc. C. de tut. & fac. igno. Ex. Bal. Alex. & Moderni in. l. iurin. C. qui admit. cũ similibus, ad alia in cõtrariũ adducta tam de se qȝ ex predictis pȝ responsio. Et pro decisione presenti facit qđ dixit Pe. de ancha. in cõsil. cclxiiii. incipi. p. o illo parte in. ii. col. vbi consuluit q statuti disponentis q mulier dotẽ sua nõ habens filios possit dimittere & legare dotem suam cuicũqȝ voluerit: a cõtrario sensu censeatur disponere q si habet filios nõ possit: qđ argumentum est sumendum fm cum maxime qr alr hoc statutum esset derisorium: & de predicta. q. tradit Anto. de ro. in trac. de succes. ab intest. in. lxxiiij. col. versi. sed pone statuto &c. (Reliqua ponit Fely. in. c. significasti in vltima col. de fo. compe. Et Sozi. dicto consi. c. xvij. col. ii. vbi dicit posse sumi argumentũ a contrario sensu: & casum qui elicitur a cõtrario sensu reperiri indecisuȝ in modo succedendi per statutũ: & in hoc remanere in dispositione iuris cõmunis taliter q argumentũ sit inutile. Et faciunt que dixit Corneus circa non sumendum argumentũ a contrario sensu in pñti materia l. cõsi. cclxix. incip. cõstat. ii. col. iiij. vol.)

Secundo quero iuxta precedentem questionẽ quid erit econtra: an femina exclusa certo casu videatur in aliis admitti: & formo qõnẽ in statuto Senarum: quo cauetur q fratre decedente ab intestato sine ascendentibus succedant fratres exclusis sororibus: an si extet mater admittentur ad successioneȝ tam mater qȝ sorores: sumpto argu. a contrario sensu dicti statuti. attento maxime q nulla inducitur correctio iuris cõmunis: sed tale argu. sumitur fm dispositionem iuris cõis qđ admittit simul matrem fratres & sorores anteã defunctu. C. ad tertulia. Istam. q. decidit Roma. in consilio cccxxiv incip. vt presentis consultatio clarior reddatur. vbi dicit q non est sumendũ tale argu. qr resultaret absurdũ ar. l. ti. C. de condi. infer. l. iuris. C. de iurisdi. om. iudi. l. conuenticulas. C. de epis. & cle. Notat glo. de eta. & quali. c. j. in. vj. & plene traditur in. l. j. §. huius rei. ff. de offi. eius cui man. est iuris. Nil. n. est magis absurdũ qȝ inducta ad vnum effectum trahere ad contrarium. l. legata inutiliter. ff. de lega. j. & ff. de adi. lega. l. cum tale. §. fi. ff. de condi. & demon. c. irã inuiste de verb. signi. cum simili. Sed cum statutum predictum intendat in successione fratris intestati preferendo fratrem sorori preseruare agnationeȝ. si per argu. a cõtrario sensu admitteremus matrem & sororem insurgeret contrarius effectus menti statuentium. ergo &c. Et cũ illa ratio preseruande agnationis fm cum sit ea que mouit statuentes vt familiarum salua sit dignitas. l. & §. sed si seruus. ff. de ven. inspi. Et latius dixi. s. in tertio articulo prin. cessare debet argu. a contrario sensu: q cessat vbicũqȝ ratio cõstitutionis ex qua tale argu. sumitur repugnat decisioni: que per contrarium sensum elicitur per glo. singularem in. l. cum pretor versi. primo videtur. ff. de iudi. Sed cõtrarium tenet dñs preceptor meus in. d. l. j. in. xvij. col. ff. de offi. eius. Motus qr etiaȝ in correctoriis: vt est statutũ predictum licitũ est arguere & extendere dispositionem qñ per eam redimus ad ius cõmune. Glo. in. c. statutũ in ver. numerandũ de preben. in. vj. Anc. de bu. in. c. olim & ibi. de verbo. signi. Alex. in. l. si constante in prin. in. iiij. col. ff solu. matri. Preterea aut si sic diceremus illa verba posita in statuto sine ascendentibus nihil operarentur: qđ esse non debet. l. si qñ in prin. ff. de lega. j. l. si qñ in prin. C. de inoffi. testa. cũ vulga. Et vt dictum fuit in. q. pce. ne frustratoria sit dispositio sumitur argu. a contrario sensu in statutis etiã ad correctionem iuris cõis: ergo fortius cessare dȝ tale argu. quando per cessationem reducitur actus ad terminos iuris cõmunis & verba statuti reducunt ad terminos vt nõ sint superflua: & si illa existentia matris propter illa verba sine ascendẽtib⁹ facit locũ nõ esse statuto: indubitanter tunc soror admittetur ex dispositione iuris cõmunis: que etiã admittit ppter superexistentiã matris non exclusẽ per ea que plene dixi in. vj. arti. iij. mẽbro. iiij. q. Ad illud de rõne statuti videt q verba statuti dicẽtia loquũ limitatiue. s. non existentibus ascendentibus: non admittunt illam rõneȝ nisi quo ad sorores in casu ppio statuti per predicta. ita vt ipsa ratio non multũ differat a ratiõe sic suadente mente disponentium. Sed est aduertendum qr predicta procederent in terminis statuti predicti: sed in casu in quo consuluit Ro. erat aliud statutuȝ per qđ disponebatur in successione intestati fratrem matri preferri: quo casu tale argu. a contrario sensu ad correctionem alterius statuti nõ deberet sumi: sicut nec ad correctionem iuris cõmunis per nõ. per Bart. in. l. j. §. hoc interdictum. ff. qđ vi aut clam. Cessat enim tale argu. vbi casus reperitur alr decisus. Bart. in. l. omnem populum in. vj. q. prin. Bal. in. l. apud antiquos. C. de fur. Doc. in. d. l. j. ff. de offic. eius. Et presumuntur statuentes sicut & quilibet priuatus & sicut ipse princeps magis conseruare velle id qđ a seipsis est constitutum qȝ quod ab aliis. s. a iure cõmuni. l. si hominem. ff. man. l. forma. C. de offi. prefec. preto. Illa autẽ verba sine ascendentibus debent intelligi de masculis fm eum propter aliud statutum qđ declarat collaterales masculos preferri matri: & consequenter ascendentibus femininis. l. non est nouum cũ seq. ff. de legi. Glo. in. l. sciendum. ff. qui satisda. cogan. iuncta aut. offeratur. C. de lit. contesta. Et sic cum mater excludatur ex vno statuto non proderit sorori ex alio statuto exclusẽ: qr qui sibi ipsi prodesse non potest: non debet alio obesse. l. qui repudiantis in prin. ff. de inoffi. test. l. si post mortem. §. liberi. ff. de contra tab. & qđ tradunt in. l. huiusmodi. §. si ticio. ff. de lega. j. Adducit ad ideȝ Roma. l. equissimum. §. si ex filio. ff. ad tertul. & l. si quis filium. C. de inoffi. testa. Inducendo vt ibi per eum. sed licet dicta & allegata per Roma. videantur stringere tamen ipsis nõ obstantibus & posito q in casu Roma. adesset statutum excludens matrẽ teneo q & mater & soror cũ fratre succedant. qr non summus in casu alicuius ex ipsis statutis. Nam vnum statutum simpliciter excludit matrẽ a successione filij ppter fratrem & de sorore nihil dicit: quo casu per illud nõ excluderet: vt dixi in precedenti arti. prin. in tertio membro in. iij. q. Aliud statutum excludit sororẽ a successione fratris defuncti non superexistentibus ascendentibus: nec curo siue intelligat de ascendentibus masculis: siue de masculis & feminis: & per illud nõ excluditur mater: vnde qñ concurrunt mater & soror cũ fratre nullum ex predictis statutis prouidet: vnde simul iuncta non conueniunt casui. Sed vt dixi in. d. vj. articulo princi. in tertio membro. iij. q. prope fi. Quando excludit vna persona per statutũ que de iure cõmuni vel alias nõ prefertur alteri: tunc ex vnius exclusione alter non intelligitur exclusus: maxime per tex. in. l. ij. §. si sit cõsanguinea cum seq. ff. ad tertul. Unde si dicamus pretextu vnius statuti matrẽ excludi propter fratrem: superexistentia sororis faciet illaȝ admitti: que soror per illud statutũ non excluditur. Et si dicamus p aliud statutum sororem excludi: superexistentia matris que p illud non excluditur: faciet illam admitti per ea que dixi in. d. iij. q. Facit in argumẽ. l. papinianus. §. sed nec impuberis. ff. de inoffi. testa. Nec iste prouisiones separate & in casibus simplicibus & diuersis a contingenti prouidentes debent cõiungi: vt prouideant in casu mixto: vt patet ex. d. §. si sit consanguinea cum aliis iuribus p me in illa. iij. q. allegatis. Preterea quia Roma. dicebat q illa verba sine ascendentibus debẽt intelligi de masculis. Est aduertendum q nihilominus ita interpretando essent superflua: si soror per illud excluderetur in casu premisso: qr superexistentibus ascendentibus masculis. Roma. vult sororem excludi. nec tunc sumi vult argu. a contrario sensu pariter & non existentibus ex directa prouisione statuti & sic in omnem casum. Ex predictis ergo elicitur conclusio. quo ad principale propositum nostrum q si statutum excludat feminas certo casu non videatur illas excludere non extante casu. (Et qr dixi q duo statuta prouidentia in casu simplici non coniungunt: vt ad casum mixtum se referant. In contrariũ facit qđ dixit Ange. in. l. si ita scriptũ in prin. ff. de lib. & posthu. Ubi dixit q si statutũ inuitet vxorẽ ad certa bona existẽtib⁹ liberis: & nõ existentib⁹ liberis sȝ agnatis ad certa alia: q si cõtingat extare liberos & agnatos: vxor nihil habebit. Et hoc ideo quia sumus in materia fauorabili: & dispositio patit hanc interpretationem: nisi fm ibi paulo ante statuta sint interpretanda prout iacent. Dixi s. eo. secundo membro. iij. q. circa. fi.)

Tertio

Tertio quero: an statutum excludens sororem a successione fratris videatur econuerso excludere fratrem a successione sororis. Bal. in. l. lege. xij. tabu. in fi. cōmen. C. de legi. here. quem ibi sequitur Pau. de ca. Fulg. & Perusini (Et Alexã in l. inter stipulantem. §. sacram. ff. de verb. obligatio.) Tenuit q̃ non: q: dato vno inconuenienti non debet dari maius: & hoc patet ſm eos ex illo tex. vnum ibi recitatur media iuris prudentia que certas feminas a successione masculorum excludebat & masculos ad earum successionẽ admittebat: que media iuris prudentia nisi fuisset per Iustinianum promissum esset adhuc in obseruantia: sed istis inductio non placet: quia ipsa media iuris prudentia expresse vocabat masculos ad successionem illarũ feminarum. & prouidebat in vtroq; casu: vt ibi patet & in. §. ceterum: Insti. de leg. agna. succes. Ita q̃ nulla esset dubitatio: nõ sic est in statuto predicto. Eandem opi. etiam tenuit Pe. de ancha. in repe. c. canonum statuta in. lxxviij. col. versi. vlterius pone statuto de consti. Et ad hoc propositum adducit do. Laurẽ. in repe. d. §. ceterum id quod in simili notat Bal. in. l. conuenticulam. C. de epis. & cleri. Dum vult in statutis non habere locum argu. a contrario sensu & alia iura que retuli in questionibus precedentibus. Et hoc idem vult Modernus bono. in trac. dotium vltima parte in. iij. q. vbi adducit quedam consilia que non perquisiui. (Et cum predicta opi. transit Sozi. consil. lxxv. incip. difficultatem. ij. volu. Volens q̃ statutum prohibens ne maritus relinquat vxori non procedat econtra.) Ex his apparet q̃ statuto excludente matrem a successione filij nõ intelligitur filius exclusus a successione matris: & idem de similibus casibus: & dixit Pau. de cast. in d. l. lege. xij. tab. q̃ predicta procedunt si statutum loquatur priuatiue & negatiue: sicut quando dicit q̃ soror non succedat fratri: secus dicit si statutum disponeret permissiue & affirmatiue: quia tunc videtur tacite disponere econtra: vt q̃ dicat statutum q̃ vitricus succedat priuigno. Nam videtur etiam tacite disponere q̃ priuignus succedat vitrico: nõ obstante q̃ aliud sit de iure cõmuni. l. vitrico. C. cõmu. de suc. Quia statutum in vno correlatiuorum censetur statutum in altero. l. fi. cum ibi nota. C. de indi. vidui. tollen. l. si ab eo cũ ibi notatis. C. de legi. here. Tunc scilicet quando ratio diuersitatis assignari non potest prout in hoc vltimo casu. l. fi. Et ibi Bar. ff. de accep. & l. fi. vbi etiam Bar. C. de cupre. ex lu. dã. non exci. libro. xj. Notat Bald. in aut. quas actiones C. de sacrosan. eccle. in. ij. col. & l. l. fi. in. ij. col. C. de edil. act. Pe. de ancha. in repe. c. canonum statuta versicu. vlterius quero vtrum ista correctio de consti. in premisso autem casu vbi soror excluditur a successione fratris non est par ratio q̃ frater non succedat sorori: q: ratio preseruande agnationis: de quo dixi late in tertio articulo prin. militat in exclusione sororis a successione fratris: & non in exclusione fratris a successione sororis. Et etiam in correlatiuis vbi adest diuersa ratio dispositum in vno non trahitur ad aliud. l. curatorem cum ibi notatis. C. de inter. ma. Notat Alex. in. l. si emancipati. ij. seu. iij. colũ. C. de colla. (Et cum hac sententia etiam transit dñs meus Ias. in rubrica. ff. de acquirẽ. pos. in fine.)

Est tamen aduertendum ad id quod dixit Pau. de cast. de vitrico & priuigno & in similibus casib⁹: q: vbi adesset in volumine statutorum vnum statutum disponens verbo statutorum debere intelligi ad litteram vel precise: q̃ tunc statutum non traheretur ad aliud correlatiuum in quo nõ esset expresse prouisum ſm do. Bapti. de sancto Blasio in tract. correla. in quinta parte in. xxiiij. & xxv. fallẽtia. Propterea quia talis extensio fit ex tacito & subaudito intellectu q̃uis intrinseco. d. l. fi. C. de indi. vidui. tollẽ. & tacitus intellectus reijcitur vbi adest tale statutum: de quo dixi. s. in. v. articu. principali in. xxix. q. Vbi autem frater excluderetur a successione sororis vel similiter a successione matris forte dici posset: q̃ idem esset dicendum econtra vt soror a successione fratris & mater a successione filij excluderentur: tum ex natura correlatiuorum: quia non est dare diuersam rationem: immo maior esset ratio in casu econuerso: tum q: ex dispositione d. l. lege. xij. tabu. in versi. cum enim successiones debent esse reciproce equales: ita q̃ qualiter quis succedit: taliter ei succedatur q̃uis ille tex. ſm inductionem Bal. & Pau. de ca. faciat in contrarium & statuta bene recipiunt interpretationem passiuam. l. j. §. j. cum ibi late nota. ff. ad leg. falci. Bar. in repe. l. omnes populi in. vj. q. princi. ff. de insti. & iure. Et alibi dixi. quod intelligo nisi adesset aliud statutum ex quo talis interpretatio prohibita censeretur: vt dixi. s. & in. v. articulo prin. in. xxix. q. (Et hec faciunt ad statutum Ast. sub rubrica vt liceat mulieri vidue de bonis suis disponere. volens mulierem transeuntem ad secunda vota excludi a successione filiorum primi mariti: & econtra filios primi mariti ab eius successione: vt si bona mulieris sint in loco non subiecto statuto: quo casu non potest esse reciproca exclusio non habeat locũ statutum. Et idem si ambe partes non sint subdite statuto: vt dixi supra in sexto articulo quarto membro xxvij. q. colum. finali.)

Quarto quero stante statuto q̃ extantibus masculis femine non succedat ab intestato nisi in dote. Facto vero testamento non succedat nisi quatenus pater ei duxerit relinquendum: an si pater decedat sine filijs masculis vel cum masculis non successibilibus quod idem est: vt dixi. s. j. in. xij. articulo prin. in. v. q. Sit in facultate patris relinquere filie quantum velit etiam minus legitima. Bal. in l. omnes populi in. x. col. in fi. ff. de insti. & iure. Tenuit q̃ non: eo q: vnum caput statuti trahitur ad alterum. l. vtrum. ff. de peti. here. Et hoc suadet illa coniunctio aduersatiua vero: que est repetitiua precedentium qualitatum. Glo. in §. item lapilli. Insti. de re. diui. quod etiã suadet natura coniunctionum. l. sete. §. gaio. ff. de fun. instru. Propter quod Bald. redarguit quosdam qui contrarium consuluerunt: & hoc idem formaliter sequitur dñs meus Ias. in. l. transigere col. fi. C. de transac. sequit ẽt do. Lauren. in repe. §. ceterum in. ix. colum. Insti. de leg. agna. succes. Et hanc decisionem puto veram q̃uis. d. §. gaio non conferat in proposito: eo q: loquitur in copula posita inter duo cõnexa in eadẽ oratione & in casu nostro coniunctio ponitur inter diuersas orationes quo casu copula non coniungeret cum precedentibus qualitatibus. l. qui fundum. ff. de contrahen. empti. & per Bar. in d. §. gaio: & quod tradit in. l. si ita stipulatus. §. grisogonus. ff. de verbo. obliga. Sed hoc bene suadet nobis illa aduersatiua vero que est repetitiua precedentium: exceptis his quibus euidenter aduersatur: seu que aduersatur in facto cum qualitatibus precedentibus. l. mariti. §. fi. in glo. & ibi Bar. ff. de adulte. Cy. in aut. sacramenta puberum in princ. C. si aduer. vendi. Alex. in. l. si filius a patre in princi. in. vij. colum. cum sequen. ff. de lib. & posthu. Vbi refert & sequitur predictam decisionem Bal. & dominus preceptor meus in l. j. in. iij. colum. ff. ne quis eum. post Pe. de ancha. in repe. c. canonum statuta in versi. querit etiam Bald. de constitu. Ad hoc etiam facit quod notat Barto. in. l. iij. §. cum hec differentia. ff. de bo. rap. Vbi vult dicta in vno capitulo intelligi repetita in sequentibus capitulis non distantib⁹ sine proximis vbi non inducitur exorbitatio a iure cõmuni. l. quẽadmodum. §. fi. ff. ad leg. acqui. Insti. eo. titu. §. hoc autem capite: & d. l. mariti. §. hoc quinquẽnium circa quod vltimum non instabo: q: materiam plene examinat do. Fely. in. c. causam que in. iij. colum. cum sequen. versi. clausula refertur de testi. ad cuius dicta me remitto.

Quinto quero: an statuto prohibente bona in non subditum transferri mulier forensis videatur prohibita succedere parentibus in territorio statuti: pariter & fratribus vel alijs quib⁹ de iure cõmuni succedere posset. Cuma. tangit hanc questionem in consil. lxxxiiij. incip. presupposito casu loquendo in terminis statuti ciuitatis Feltri dominationis Venetorum quod prohibet per contractum vel vltimam voluntatem vel alio quouismodo bona transferri in non subiectum iurisdictioni vel onera cõmunis Feltri non sustinentem: & decidit q̃ non videtur prohibita: quia verba statuti non videntur loqui in casu intestati: & sic in nihil faciente sed in eo qui mediante aliquo actu & facto transferret. Aliud autem est facere & aliud omittere: vt notatur in regula delictum persone de regu. iuris. in. vj. & in. l. fi. C. de acqui. pos. Et si dicatur q̃ qui decedit intestatus videat relinquere venientibus ab intestato eo ipso q̃ alteri non relinquit: argu. l. si quis cum nullũ: & l. conficiuntur. §. j. ff. de iure codi. Respondet ſm eũ q̃ illud pcedit ex quadã iuris fictione: vt notat in locis pdictis: sꝫ statuta non trahunt ad casum fictũ. l. iij. §. hec verba. ff. de nego. gest. Bar. in. l. oẽs populi in. vj. q. prin. ff. de iusti. & iure. Bald. in. l. non dubium. C. de legi. Imol. & Alex. in. l. j. §. j. ff. ad. l. fal. Et posito ſm eundẽ Cumã: q̃ factũ esset aliqđ testamentũ in quo talis subditus

foret heres institutus qui ab intestato succedere posset: talis institutus licet non possit succedere ex testamento quod propter statutum redditur nullum: nihilominus succedet ab intestato. l. ij. secundo responso. C. si quis omis. cau. testa. ⁊ argu. insti. de legi. agna. succes. §. fi. ⁊ ff. de succes. edi. l. j. §. sciendum vbi exclusus ex capite. Unde liberi admittitur ex capite: vnde legitimi. subdit etiã posse defendi: quod si talis forensis siue non subditus ante aditã hereditatem: licet delatam subijceret se iurisdictioni loci statuti ⁊ oneribus cõmunis adhuc succederet: eo qz in non suis heredib⁹ in causa intestati inspicitur habilitas ⁊ incapacitas tẽpore aditionis l. si aliena. §. in extraneis. ff. de heredi. insti. l. si quis exheredato. ff. de iniu. rup. te. Alia subijcit que non conueniunt ad propositum nostrum: videlicet an tale statutũ excludat clericum: de quo dixi in. vj. articulo princ. primo membro. q. ij. Ego in predicta questione teneo contrariam loquendo in laico forensi siue non subdito: ⁊ moueor p tex. in. l. codicillis. §. matre cum ibi notatis. ff. de lega. ij. ⁊ in. l. si ita quis. §. ea lege. ff. de verbo. oblig. iunctis ibi notatis per Bar. Imol. ⁊ Doc. ⁊ per Bar. in. l. peto. §. fratre. ff. de lega. ij. Bald. in l. ea lege in. iij. q. C. de condi. ob cau. Et ibidẽ Ang. ⁊ Bal. in. l. si quis prioris. §. ceterum. C. de secun. nup. cũ similibus. Ubi volunt q prohibitus alienare non tantum per contractum sed etiam per vltimam voluntatem: vt dicit tex. in. d. §. matre in certas personas non potest hereditatem vel bona in eas nec ex testamento nec ab intestato legitimo iure transferre. (Et cum hac opinione transit Bald. in consilio cccxlix. incip. statuto placentie. j. volu. vltima stampa: vbi dicit posse per statutum prohiberi relinqui vel per contractuz alienari in forenses: ⁊ q tunc videtur prohibita heredis institutio. Sequitur idem Bal. consil. cccx. incipiẽ. ad euidentiam. iij. volu. etiam vltima stampa: ⁊ in locis predictis habetur: an videatur prohibitum legatum: ⁊ Bal. ad hoc ponit vnam declarationem consil. ccliij. incipi. casus. iij. volu. Multi tamen Doc. tenuerunt cõtrarium maxime Corneus consi. ccxiij. incip. circa primum. j. ⁊. ij. col. ij. volu. Licet contrarium teneant Fulgo. consil. ccxv. incipi. in primo propositte consultationis articulo: ⁊ Ange. Imol. ⁊ Are. in. l. si ita quis. §. ea lege. ff. de verbo. oblig. ⁊ Sozi. consi. ccxcii. incip. visis statutis. j. volu. Et aliqui in repe. §. dini. in. l. filiussa. ff. de lega. j. Et modernus senensis in tractatu de emp. ⁊ ven. in quarta parte. xvj. q. cum sequen.) Ad illud qđ dixit Cu. de tali persona submittente se iurisdictioni statuentiuz ante hereditatem aditam siue facto testamento ⁊ destituto siue inualido: siue non destituto: siue nullo condito testamento: patet declaratio ⁊ decisio ex his que dixi in precedenti articulo princi. in vltimo membro in. xvj. q. iunctis notatis per Pau. de cast. in consilio. cccxlij. incipi. videtur q dicta sententia in volumine antiquorum consiliorum sm primam impressionem: ⁊ in proposito per Bar. in. l. fi. in. vij. lectura. ff. de regu. iuris. Bal. in. l. ij. C. de legi. Pau. de cast. in. l. cetera. ff. de lega. j. Et Alex. in consil. iiij. incipi. viso themate vltima colũ. primo volu. vbi dicunt q si fiat legatum forensi prohibito acquirere qui postea sit capax ⁊ factus sit ciuis teneat relictum. Quid autem si statutum prohibeat relinqui vxori vltra centum: an valeat relictum sibi factum distribuendum inter pauperes Jo. an. in addi. specu. in tit. de instru. edic. §. nunc vero aliqua post medium in addi. incip. ad istũ: vbi refert Guil. de suz. ⁊ Alber. in tracta. statu. in secunda parte in. q. cxiij. incip. statuto cauetur q nullus cum questione seq. Uoluerunt q nõ valeat talis potestas si sit data soli vxori ne fiat fraus statuto. l. scire. §. j. ff. de tut. ⁊ cura. da. ab his. Secus dicunt si ista potestas sit data vxori ⁊ alijs: qz cessat suspitio fraudis: argu. c. prudentiam de offic. dele. ga. ⁊. c. ij. de sta. mona. Idem etiam vult Alex. in consil. lvij. incipi. prospecto testamento ⁊c. ij. colũ. secundo volu. vbi consuluit q stante tali statuto potest disponi per testatorem ne liceat heredibus alienare vel locare sine vxoris licentia. Ita q si secus fiat bona tertio applicentur. (Et ad hunc casum videatur consilium Barba. xij. maxime in. xij. ⁊. xiij. colum. cum sequen. primo volu.

Sexto quero si statutum disponat q femine cum masculis equaliter non succedant: an per illud videantur a successione excludi: ⁊ in quantum Pau. de cast. in consilio cix. incip. respondendo breuiter in fine primi dubij circa prin. in volumine antiquorum cõsiliorum sm primam impressionem tenuit q per talem dispositionem intelligatur femina a successione in totum exclusa. Motus qz licet statutum a contrario sensu innuat: q possit femina inequaliter succedere. l. qui testamento. §. mulier. ff. de testa. l. j. §. j. ff. de offi. ei⁹ cui man. est iurisdi. Et per consequens non videatur eum ex toto excludere: tamen quia non declarat qualiter inequaliter debet succedere: nõ censetur voluisse q inequaliter succedat: cũ sint paria non esse ⁊ non apparere. l. ticie textores: ⁊. l. si quis legauerit fundum cornelianuz exceptis vineis. ff. de lega. j. ⁊. l. in lege: ⁊. l. rutilia polla. ff. de cõtrahen. emp. Quia credendum est q si statutum voluisset eam in aliquo succedere declarasset. §. finautem ad deficient. C. de cadu. tol. Sed ego non habeo hanc decisionem pro tuta: quia si incertitudo vitiat hanc dispositionem considerato fundamento Pau. de cast. magis dicendum est q ex quo non declaratur quantum plus debeat habere masculus q̃ femina q succedere debeant equaliter: qz tunc minus offendemus ius cõmune iuxta not. in. l. ij. C. de noxa. Et in. l. fi. §. in computatione. C. de iure delibe. cum simili. Unde puto q decisio pendeat ex his que dicam in nono articulo prin. in. j. q. Ubi declarabo: an quando statutum vult feminam non succedere cum masculo sed illam dotari: ⁊ non declarat quita esse debeat dos: vsq ad quam summam sit dotanda.

Septimo videndum esset: an statutum preferens agnatos in tutela cognatis videatur etiam in successione preferre. Dixi. ĩ. in. v. articulo prin.

(Octauo queri posset de statutis que videntur habere repugnantiam: vt in statutis senensibus quorũ vnũ in successione collateraliũ disponit q si quis decesserit sine liberis ⁊ ascendentibus succedat proximior parens defuncti vsq ad quartum gradum. stante alio statuto q ad hereditatem defuncti sine filijs ⁊ ascendentibus mater vocetur vsq ad certam portionem: aliam habeant parentes masculi ex parte patris: ⁊ contingat aliquo mortuo ab intestato superesse duos coniunctos vno ex latere paterno ⁊ alio ex materno proximiore: ⁊ ideʒ de similibus. dicendũ est q debent ad concordiam reduci. Corneus consi. lvij. col. fi. ij. volu. Et q sit contrarietas euitanda ⁊ statuta sint ad concordiam reducenda: voluit etiam Corneus consil. cxvj. incipiẽ. difficultas ij. colũ. ij. volu. cum concor. allegatis. ĩ. eo. v. arti. prin. ix. q. Et facit consilium Sozi. consil. cxxj. incip. visa. iij. col. j. vol.

Nono queri posset: an statutum excludens dotatã a patre: matre: fratre: vel auo ⁊c. ab hereditate patris: matris: fratris: vel aui ⁊c. Si ex eis masculi superessent sufficiat q ex altero istorum supersit masculus. An vero debeat intelligi q superesse debeat masculus descendens a persona de cuius hereditate agitur. dñs Philip. corneus consilio cxxiiij. incipiẽ. eleganter prima ⁊. ij. colum. secundo volu. Tetigit hunc passum: sed qz est de materia tangenda in sequenti articulo. xvj. q. ad ibi dicenda me remitto.

Decimo est aduertendum q etiam ex modo excipiendi cognosci potest: an statuentes de aliqua hereditate non senserint: puta an exclusa ab hereditate patris ⁊ fratris sit etiam exclusa ab hereditate matris: vt per Corneũ consi. lx. incipi. multa. j. col. iij. volu. vult Sozi. consil. cxxj. incipiẽ. visa. iij. col. primo volu.

Undecimo quero: si extent duo statuta vnum q in successione decedentis ab intestato sine descendentibus filie dotate veniant ad dimidiam: ⁊ alij proximi ad aliã dimidiam. Stante alio ⁊ posteriore statuto q decedente aliquo ab intestato sine descendentibus mater succedat in legitima: ⁊ proximiores ex latere patris succedãt in residuum. An si extent mater filie defuncte ⁊ filius sororis ipsius defuncte ⁊ agnatus vno gradu magis distans: videlicet patruus magnus vel eius filius erit locus primo vel secundo statuto. Corneus consil. xcv. incip. dni. ij. ⁊. iij. col. Tenuit non posse esse locum primo statuto propter matrem que est in medio: qz non possunt verificari verba statuti iuxta notata per Bart. in. l. iiij. §. pretor ait in fi. cõmen. ff. de dãno infec. Sed dicit esse locum secundo statuto: ita q mater detrahat legitimam: ⁊ patruus magnus vel eius filius succedat: ⁊ arbitror hanc partem veram: qz hoc casu verificatur sm statutum in verbis ⁊ ratione que fauet agnatis que est attendenda: vt dixi in tertio articulo principali. Et vere ipse Corneus est multum obscurus in hac materia ⁊ in expositione casuum.

Duodecimo

Duodecimo quero: an stante statuto ꝙ decedēti ab intestato sine liberis supstitibus sibi aliqb⁹ de sua agnatione vsqꝫ in tertiū gradū īclusiue succedat ꝓximior de agnatione: nepos ex filia faciat nō esse locū statuto ꝛ deficere ꝯditionē: ita ꝙ excludat fratrē aut vtrinqꝫ cōiunctū. do. Corne. post Bal. de bartoli. ꝯsi. cclx. incip. allegat. iiij. volu. tenuit ꝙ sic: qꝛ sbū liberis eos cōprehēdit. l. j. C. de ꝯdi. iser. l. non sine liberis: ꝛ. l. cognoscere. ff. de ver. sig. Licet secus dicatur si statutū dicat de decedēte ab intestato sine posteris vel sine his qui sint de sua generatione: de quibus verbis ēt per Corneum consi. cxxiij. incip. licet. ij. col. iij. vol. ꝛ. cxxxiij. incip. in hac. iiij. volu. ꝛ. ccxvij. incipi. videtur. iij. volu. Et late consi. ccxix. incipi. ex duplici. iij. col. cum duobus seq. ij. volu. ꝛ. xxi. in. iij. col. j. volu. ꝛ. lj. nj. col. iij. volu. Et Fulgo. consi. xcviij. in. iiij. col. Et si dicatur non existentibus descēdentibus vel ascendētibus masculis. Corneus ꝯsil. ccxlvj. incip. videtur. ij. volu. ꝛ in alijs consilijs preallegatis. Et dicetur infra. xij. articulo prin. xix. q.

Decimotertio quero: an si statutum prohibeat virū succedere vxori vltra octauam partem ab intestato cessantibus consanguineis succedet in reliquo. do. Corneus consil. cccxxiiij. incipi. cum in puncto. v. colū. versi. ꝛ pro hoc iiij. volu. Distinguit an ista prohibitio sit facta fauore agnatorum ꝛ cognatoꝝ: ꝛ tunc eis cessantibus succedet in totum: aut inodiū viri: ꝛ tunc secus. nec pōt intelligi statutum: eo casu quo succeditur per vnde vir ꝛ vxor: qꝛ illud edictum vocat nullis existentibus trāsuersalibus. l. j. C. vnde vir ꝛ vxor. Unde oporteret statutum intelligere in terminis auc. preterea. C. eo vel alteri⁹ iuris specialis: mouetur Corneus ex notatis in simili. q. per Bal. in. l. j. C. de secun. nup. Ubi declarat quando in odium talis persone vel fauore cognatorū dicatur factum statutum. An autem statutum excludens feminas propter agnatos excludat vxorem a successione viri in casu. d. auc. preterea dicetur in arti. seq. xix. q.)

Octauo articulo pricipali.

Uidendum est a quorum ꝛ quibus successionibus: rebus hereditatibus ꝛ bonis: femine intelligantur excluse per talia statuta exclusiua feminarum.

Et primo posset queri: an intelligantur excluse a successione forensis habentis bona in territorio statuti: de quo dixi. s. in. vj. articulo prin. in primo membro in. j. q. ꝛ cōtinget etiam dicere. j. hoc eo. arti. in. xxiij. q.

Secundo quero: an femina tunc intelligat exclusa a successione clerici: si agatur de ei succedendo. Et hanc qōnem Roma. in singulari. cccccxxvij. incip. habeo casuꝫ dicit se in facto habuisse in successione Cardinalis nouarieñ. qui tunc mortuus erat relictis plurib⁹ filijs ꝛ filiabus: ꝛ propter eius scientiā peruenerat ad cardinalatū: ꝛ erat constitutio in ciuitate Nouarieñ. ꝙ extantibus masculis femine non succederent: ꝛ dubitabatur an illa cōstitutio haberet locum in successione dicti dñi episcopi ꝛ cardinalis. attento ꝙ constitutio erat laicalis: ꝛ ipse erat persona ecclesiastica: ꝛ ꝗuis Roma. dicat se dubitare p. c. ecclesia sancte Marie de ꝯsti. ꝛ. c. bñ quidem. xvij. distin. Tamen concludit statutū in tali hereditate sibi locū vendicare per nō. per Jo. an. in. c. fi. de offi. deleg. in. vj. in nouel. per illū tex. ꝛ qꝛ in quibusdam casibus secularis hꝫ potestatem clerum restringendi. xxiij. q. v. c. princeps: vbi glo. enumerat: licet appellatione populi nō veniat clerus: vt in. c. j. de preben. ꝛ in. c. si sententie de sen. excō. in. vi. Ad contraria respondet ꝙ loquuntur qñ statutū loquitur prohibendo personā clerici succedere. Et ꝑdictam decisionem refert ꝛ sequit do. And. sicu. in. c. qō clericis in. xxxiij. ꝛ. xxxv. col. de foro compe. Motus maxime qꝛ statutū disponit tempore quo mortuus est clericus. ꝛ de bonis peruentis ad laicos: ita vt nō attendatur tempus quo clericus viuebat cum viuentis non sit dare hereditatem. l. qui superstitꝫ. ff. de acqui. here. Et ad hoc adducit glo. valde singularem in. l. illa institutio. ff. de here. insti. que dicit ꝙ testator disponit de rebus tempore quo non est futurus dñs. Facit. xiij. q. i. c. ex his omnibus: adducit etiā qō dixit Saly. in auc. cassa vltima colū. C. de sacrosan. eccle. ꝙ statuto disponente ꝙ in alienationibus rei imobilis minoris debeat interuenire aliqua solēnitas: tale statutum ligabit clericū minorem: de quo per Alex. in consil. cx. ꝛ seq. in. ij. volu. Ad cuius dicta quantum sit ad istud simile me remitto. (Et ita etiaꝫ tenuit Bal. in. l. j. ix. col. versi. sed hic vlterius queritur. C. de sum. tri. dicens ꝙ in tali beneficio statuti presbyter ꝛ clericus includitur: ꝛ in specie idem Bal. consi. xx. iiij. volu. ꝛ Cardi. in repe. c. perpendimus. viij. q. de sen. excō. Ubi refert Jo. de ligna. Fran. de albergo. ꝛ Lap. ita consuluisse: sequitur. Panor. in. c. constitutus per illum tex. de in integ. resti. ꝛ in c. quod clericis vltima charta post Ant. de but. de fo. cōpe. ꝛ Anto. de but. in. c. querela ecclesiarum. j. col. de consti.) Ad idem potest adduci qō dixit Bal. in. c. cum venissent in. iij. colū. de eo qui mit. in pos. cau. rei ser. per illum text. vbi post Guil. de cu. Dicit ꝙ in realibus actionibus statuta ꝛ cōsuetudines laicoꝝ ligant clericos: ꝛ ita dicit seruari in regno Francie cum res sint de territorio regis. Subdit ꝙ alibi dixit aliter ꝛ bene. sed pro hac decisione melius facit: qꝛ bona transeuntia a persona ecclesiastica in laicum considerantur ꝛ iudicantur: vt nō ecclesiastica per notata per Dy. ꝛ Bart. ac doc. in. l. paulus in fi. cōmen. ff. de acq. here. Bar. ꝛ Dy. ac doc. in. l. licitatio. §. fi. ff. de publica. ꝛ glo. ꝛ doc. in cle. fi. de censi. Fede. de senis in consil. xj. incipi. questio talis est. Gemi. in. c. ꝗ̄ꝗ̄ de censi. in. vj. Bal. in marga. in verbo contractus vsꝫ. penul. in fi. Jo. an. in. c. j. de imu. eccle. ꝛ in addi. specu. eo. ti. in fi. Archi. in. c. ij. xi. q. j. Bal. in ꝯsil. xxxi. incip. statuto ciuitatis Ast. iij. volu. sm penultimam impressioneꝫ ꝛ in tit. de pace constan. in verbo nos romanorum: ꝛ Joā. de platea in. l. nemo. C. de dig. lib. xij. Et facit qō fortius dicaꝫ infra hoc eo. arti. in. xxij. q. vbi teneo ꝙ hoc statutū habeat locum in emphiteosi quā quis tenet ab ecclesia: qꝛ illud vtile dominium licet sit ab ecclesia acquisitum ꝛ eius pretextu ecclesia recognoscatur: tamen non est ecclesiasticum. (Et ita tenet in hac questione Panor. i. d. c. ecclesia sancte Marie in fi. cōmen. Ubi etiam Fely. in. xxviij. colū. vij. q. ꝛ Pet. de ancha. in repe. c. j. xi. q. prin. xxxvij. colū. de consti. versi. hic etiam quero: sequitur Barba. consil. lj. iij. volu. Et Decius in. d. c. ecclesia sancte Marie penul. charta. Et cum ista opinione etiam transit Sozi. consil. cexxx. incipi. viso testamēto penult. col. ꝛ fi. i. volu. Ubi consuluit ꝙ presupposito ꝙ mulier clamidata tertij ordinis sancti Francisci diceretur persona ecclesiastica. Nihilominus statutum laicoꝝ mandans ꝙ matres non possint disponere in preiudiciū filiorum: nisi de quarta ligabit talem hereditatem clamidate per fun las menta ab eo relata. Sed dictam decisionem non puto verā: eo qꝛ statutum ꝗuis generale prohibendo vel vetando nō ligat clericos: vt per Panor. ꝛ Docto. in. c. ecclesia sancte Marie col. fi. de consti. ꝛ in. c. quod clericis de foro compet. Et idem quando habilitat vel inhabilitat personam ad contractum vel testamentum: vt per Alex. consil. xliiij. incipiē. videretur. iiij. col. versi. ꝛ sic manifeste ꝛ in fi. consilij. v. vol. post Jmol. in. d. c. quod clericis. iij. colū. qui dicit ꝙ stante statuto ꝙ si qs decesserit ab intestato: succedant agnati vsqꝫ ad quartum gradum exclusis feminis: tale statutum cum loquatur in personam non ligabit non subditum: ꝛ dicit ibi se ita consuluisse.)

Tertio quero: an hoc statutum vendicet sibi locum in bonis ꝛ successionibus iudeorum ꝛ infidelium: ita ꝙ feminas ab eorum successionibus excludat: de hoc dixi. s. in. vj. articulo princ. in primo membro in. iij. q. Sed qꝛ iudei cōmuniter habēt bona per vsurariam prauitatem acquisita: an in eis habeat locum statutum: dicam in. q. seq.

Quarto quero: an talia statuta habeant locū in successionibus ꝛ bonis vsurariorum: in qua materia est distinguendum ꝙ aut statutum excludit feminam ab impugnando testamentum disponens eam debere esse contentam: eo quod sibi relinquitur. Et tunc cum vsurarius manifestus testari non possit: vt patet in. c. ꝗ̄ꝗ̄ de vsur. in. vj. Non habebit in eius testamento locum statutum etiam si sit iudeus qui testetur. Nam licet pena. d. c. ꝗ̄ꝗ̄ non habeat locum in iudeis: vt late etiam subtiliter probat do. Fran. de are. in consilio. clviij. incip. copiose ꝛc. Ubi dicit ipsuꝫ posse testari ꝗuis sit vsurarius: tamen statutum predictum emanans in fauorem agnatorum ꝛ publice vtilitatis non debet eis prodesse: vt dixi. s. in. vj. articulo prin. in primo membro iij. q. Et ad ibi dicta me remitto cum limitationibus ibi positis. Aut vero statutum loquitur de successione intestati: ꝛ tunc non video cur seruari non debeat statutum inter heredes: licet ipsi heredes teneantur ad restitutionem vsurarū: vt patet in. c. tua nos de vsur.

Quinto quero: an statutũ prohibens mulierem succedere ex testamento: videatur etiaȝ prohibere illam succedere ab intestato: vt qꝛ disponat filie nupte extra territoriũ nihil posse ex testamento relinqui. Jo. de ana. in consi. lxxix. incip. visis que in facto. j. col. Dixit ꝙ sic ⁊ nihil allegat: sed est text. in. l. codicillis. §. matre. ⁊ ibi notatur. ff. de lega. ij. Et dixi in prece. articulo in. v. q. Qui enim decedit intestatus videtur tacite relinquere. l. conficiunt in prin. ⁊ l. si quis cum nullo. ff. de iure codicil. Sed si statutum prohiberet succedere ex testamento preterꝗ̃ in certa parte: qd tunc foret ab intestato. dicam. j. in. vij. q.

Sexto quero quid e cõtra: an statutũ prohibens mulierem succedere ab intestato: videat etiam excludere ex testamento. Pau. de ca. in cõsil. cclxxxvij. incip. sup eo qd queritur in volumine antiquor consiliorum fm primam impressionem tenet ꝙ non ⁊ nihil allegat: puto distinguendũ ꝙ aut querimus: an intelligat exclusa a facultate ĩpugnandi testamentũ maxime per cõtra tabu. que ex testamento dat: ⁊ de hoc late dicaȝ. j. in. ix. arti. prin. j. q. ⁊ in. x. arti. iiij q. Aut a beneficio successionis ⁊ acquisitionis bonor sibi ex testamento relictor: ⁊ tunc vera sit opinio Pau. de ca. Tum qꝛ nõ est verisimile statuentes voluisse tollere seu coartare testandi facultatẽ contra. l. j. C. de sacrosan. eccle. ⁊ nota. in. l. stipulatio hoc modo concepta. ff. de verb. obli. Tum qꝛ nõ censetur statutũ voluisse facere filiam seu feminã deterioris conditionis ꝗ̃ extraneum cui põt talis testator relinquere: vt dicã. j. xij. arti. prin. in. vij. q. vel. viij. facit. l. cũ acutissimi. C. de fideicõ. ⁊ qd habetur in. l. cum auus. ff. de cõdi. ⁊ demõ. ⁊ in. l. generaliter. §. cum autem. C. de condi. insti. Tum qꝛ non lȝ p omnia arguere de causa intestati ad causam testati: vt patebit ex dicendis in. d. ix. arti. prin. maxime in. j. q. ⁊ in x. arti. iiij. q. Et patet ex notatis in aut. preterea. C. vnde vir ⁊ vxor. An aũt statutum loquens ab intestato habeat locuȝ in testamento imperfecto inter liberos: tradit Modernus ⁊ do. preceptor meus in. l. hac consultissima. §. ex imperfecto. C. de testa. (Et si statutum excludat filiã extantibus masculis si sine legitimis descendentib⁹ decedant salua testamentaria dispositione patris vel fratris: talis reseruatio intelligitur ꝙ si pater vel frater femine aliqd relinquant illud petere possit: non aũt ꝙ pater vel frater nõ possint vltra statuti dispositiõẽ in alios disponere: vt minus ledat ius cõmune c. cum dilectus de cõsue. Jta vult Soci. cõsi. xcij. incip. circa primum. iiij. col. in fi. j. vol. versi. nec ob. cauda statuti. Et si statutum dicat ꝙ mater ab intestato nõ succedat filijs: nisi in legitima: ⁊ pater duabus filiabus reliquerit plusꝗ̃ sit legitima vnius ⁊ minus ꝗ̃ sit legitima ambarũ ⁊ vnam alteri substituerit: ⁊ ambabus decedentibus substituerit fratrem ipsius testatoris: an mater in aliquo succedet. dñs Phil'ip. corneus in terminis statuti Nursie: arguit ꝙ mater nõ succedat. Eo ꝙ filie dicant testate decedere. l. patris ⁊ filij. ff. de vulg. ⁊ pupil. Et mater excludatur. l. papinianus. §. meminisse. ff. de inoffi. testa. Postea decidit ꝙ mater succedat licet quãta sit legitima sit dubiũ fm eum. Sed prima opinio videt verior: vbi filie decesserunt ĩpuberes. Ceterũ in fine huius. vj. q. Est aduertendũ ꝙ stante rubrica statuti ꝙ mater nõ succedat sed proximiores cõiuncti per patrẽ filijs. Si nigrum loquatur qñ pater decessit sine testamento: nihilominus habebit locũ statutum: esto ꝙ pater testatus decesserit: dũmodo de bonis filior non disposuerit: nec eis testamentum fecerit iuxta. l. patris ⁊ filij. ff. de vulg. ⁊ pupil. ⁊ l. papinianus. §. sed nec impuberis. ff. de inoffi. testa. fm Cor. consi. cxxxiij. incip. ꝗ̃uis. iij. col. in fi. cum seq. ij. volu. Eo qꝛ rubrica generalis dispositiue posita potest pro tex. allegari vt ibi iunctis que latius dicam. j. eo. xx. q. Et qꝛ verba nigri a contrario sensu solum repugnant rubrice: videlȝ ꝙ ab intestato secus sit: ⁊ argumentũ a contrario sensu sicut non dȝ admitti contra expressum sensum iuris: vt habet in. l. cõuenticulam. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ in. l. ij. C. de cõdi. inser. ⁊ in. l. j. §. huius studij. ff. de offi. eius cui man. est iuris. Pariter nõ dȝ sumi cõtra expssum sensum rubrice. Et qꝛ verba si decesserit sine testamẽto debent itelligi quatenus decesserit. l. si chus qui mens erit. ff. de lega. j. Cum quo ad bona filior pater nõ disponens dicat intestatus decedere: sicut pater qui non disponit de tutore dicitur quo ad tutellã decessisse intestatus: vt est expressum in. l. in testamento. ff. de legi. tuto. ⁊ in. §. qd autem lex: insti. eo. Jta ꝙ vbi tractat de filij successione pat in casu predicto non sit habenda consideratio paterni testamenti. vt ibi latius p Corne. ⁊ ꝯsi. ccv. incipi. ꝗ̃ꝗ̃. iiij. volu. Junctis his que dicentur. j. in. xj. arti. in. iij. q. prope fi. Vbi tangetur: an portione delata virtute statuti possit pupillariter vel aliter per patrẽ filijs substitui. Quid aũt erit dicendum si statutum excludat feminã maritatam seu dotatam a paterna ⁊ materna successione extantib⁹ filijs masculis: saluo nisi pater vel mater aliqd eis in testamẽto vel alia dispositione reliquerint seu tradiderint ⁊c. vt in statuto nostro astẽsi: an videat coarctata facultas dandi vel relinquendi filie in magna quãtitate ppter illud verbũ aliquid: qd aliqui interpretati fuerũt in modico: dicã. j. in seq. arti. in fi. vel circa fi.)

Septimo quero si vnum statutũ feminam: puta matrem excludat a successione testati preterꝗ̃ in aliqua pte: ⁊ extet aliud statutum excludens feminas simpliciter a successione intestati: an intelligatur in successione intestati reseruata pars que peti posset ex statuto disponente in causa testati Bal. in consi. xliiij. incip. quidaȝ nomine Blasius. ij. volu. fm penultimã impressionem tenuit ꝙ sic. Motus qꝛ si ex testamento aliquid necessario debet multo magis ab intestato: sicut dicimus de legitima testati que oritur a causa intestati. l. cũ queritur. C. de inoffi. testa. Et loquitur in terminis statuti sancti Seuerini. sed idem Bal. in consilio. liiij. incip. opinio cõmunis in terminis eiusdẽ met casus ⁊ statuti mutauit sententiam dicens: ꝙ qꝛ ex primo statuto debebat legitima matri ex testamento: non videtur comprehensa in secundo statuto feminas simpliciter excludente: qꝛ illi demũ debetur legitima ex testamento qui potest ab intestato succedere: vt in. d. l. cum queritur: ⁊ in aut. nouissima. ⁊ l. parentibus. C. de inoffi. testa. Jn qua. q. puto distinguendũ ꝙ aut statutũ excludens feminaȝ a successione testati: preterꝗ̃ in certa parte vult illam partem de necessitate relinqui. Et tunc credo ꝙ ab intestato etiã debeatur: ⁊ non vltra: per ea que dixi. s. in hoc eo. articu. in. v. q. Et qꝛ idem iuris esse debet de toto quo ad totum: qd de parte quo ad partem. l. que de tota cum simili. ff. de rei vendi. Et non est inconueniens ꝙ pars que ex testamento debetur etiã ab intestato debeat: cum fortior sit causa testati: qꝛ succedentes ab intestato sepe possumus excludere per testamentum: ⁊ dicam in. ix. articu. prin. io. j. q. facit. l. si pars. ff. de inoffi. testa. ⁊ c. si. de te iudi. ⁊ l. ꝗ̃diu. ff. de acqui. here. Notat Jmol. in. l. quotiens. §. si duo vlti. colũ. ff. de here. insti. Et ꝙ late dicam in proposito infra in. xij. articulo prin. in. viij. q. Aut statutuȝ non necessitat ad illam partem relinquendũ. sed dicit ꝙ nõ liceat plus relinquere ex testamento. Et tunc si sit persona cui de iure cõmuni ad validitatem testamenti erat aliquid relinquendum illud etiam ab intestato debebitur per eandem rationem: qꝛ illa pars non tollitur ex toto per statutũ: ꝙ si non sit talis persona cui de iure cõmuni nihil ex testamento sit necessario relinquendũ: tunc non credo ꝙ illud ab intestato debeatur. argu. eorum que in simili dicimus de filijs naturalibus tantum quibus lex cõmunis permittit relinqui certum quid ex testamento: ⁊ ab intestato in illa parte extantibus filijs legitimis non succedunt. §. discretis cum seq. in autẽ. qui. mo. na. effi. sui: ⁊ ꝙ nõ. in aut. licet. C. de na. libe. Redeundo igitur ad terminos predicte questionis: dicẽdũ videt ꝙ sub statuto excludente feminas ab intestato nõ intelligat cõprehendi feminis aque ex necessitate aliquid per aliud statutũ ex testamẽto habere dȝ pro parte debita ex testamẽto: qꝛ vnum statutũ aliud distinguit ⁊ declarat: ⁊ ad aliud trahitur. l. non est nouum cũ ibi notatis: ⁊ l. nã ⁊ posteriores. ff. de legi. l. verum. ff. de peti. here. Sed si quis haberet tot filios qui non possent pro virili habere tantã partem quantã mandaret statutũ relinqui psone exclusẽ: quo ad alias partes quanta deberet esse portio a statuto taxata colligitur ex notatis per glo. ⁊ doc. in. l. si arrogator. ff. de ado. ⁊ per glo. in. §. cum autez in verbo bonor: insti. eo. ti. Nec mihi placet qd dixit Bal. in dicto consil. liij. Dum vult matrẽ cui ex testamento nõ lȝ relinquere nisi certuȝ quid: puta legitimam: in totum ab intestato succedere: nõ obstante alio statuto feminas a successione intestati excludente: qꝛ vt dixi etiam si non esset illud aliud statutum pro ea parte pro qua ex testamento succedere non potest ab intestato videtur prohibita. facit. l. codicillis. §. matre. ff. de lega. ij. cum ibi traditis. Et dixi. s. in. v. q. Et ita voluit do. Benedictus capra in consi. iiij. in. ij. col. in secundo dubio vbi loquit in terminis statuti

Ascul

Alsculi qd dispoñit matrez ad successionem filioꝝ venire nō
posse extantibus fratribus vel sororibus defuncti: preterꝙ
in legitima quam petere possit saluis institutiōibus a filijs
factis z substitutionibus factis a parentib⁹: propter que ver
ba vltima statutū loquitur in causa testati: z dominus Be
nedictus concludit illam etiam ab intestato: salua legitima
excludi. (Et si statutum in prima parte excludat a successio
ne ab intestato z in alia a successione testati minus plene:
aa fiet extensio de casibus z personis in successione ab inte
stato expressis ad causam testati: late Sozi. qui relinquit in
decisū in consi. cl. j. volu. ec. col. cū multis seq. ver. supest.)

Octauo quero quid si statutum simpliciter excludat
feminas propter masculos z non dicat ex testa
mēto vel ab intestato: an videatur excludere a successione
tam ex testamēto ꝙ ab intestato delata. hāc q. tangit Bal.
transitorie in. l. j. C. de leg. here. z Paul. de cast. in consilio
cccxc. incipi. super primo quesito. j. col. in volu. antiquorum
consiliorum. z Cu. in consi. xlviij. inci. statutum Florentie di
cit z modernus bono. in trac. dotiū vlti. parte. in. lxxiiij.
q. incipi. stante predicto statuto ꝙ filia. vbi cōcludunt ꝙ so
lum sibi vendicat locum ab intestato: pro quo adducitur qd
dixit Bal. in. l. pactum. in. iij. q. C. de colla. vbi voluit filiā
que renunciauit successioni paterne cū iuramento: nō intel
ligi renunciare successioni que ex testamento defertur. l. fin.
C. de pactis. z quod no. in. l. stipulatio hoc modo concepta.
ff. de verbo. obli. qr hoc modo impediretur testamentū pa
tris: qd esset absurdū: sed hoc simile de pacto cum ratione
sua potest morderi: qr bene valet statutum ꝙ nō possit femi
ne etiā ex testamento relinqui: vt dixi in primo arti. princi.
in. iij. q. an autem valeat pactum per quod renūtiatur succes
sioni ex testamēto: remitto me ad no. per Bal. in. d. l. fi. iiij.
col. ver. venio ad scdm. per Imol. in. c. ꝙuis. de pactis. per
Alex. in. d. l. stipulatio hoc modo concepta. in. iij. colū. per
Fran. de are. post Imol. in. l. qui superstitis. ff. de acq. here.
Credo tamen decisionem predictam veram: ea maxime ra
tione: qr alis posset censeri melioris conditionis extrane⁹ ꝙ
ipsa femina coniuncta defuncto. vt dixi. s. hoc eo. articu. vj.
q. z hāc opi. tenet Alex. in addi. ad Bal. in. d. l. j. C. de legi.
here. vbi allegat concor. que perquirere poterit diligens z
sollicitus perquisitor: quia ego nō inueni: nec Bar. z Bal.
in. l. fi. C. de pactis: q solent ad hoc allegari hoc dicūt. Pre
dicta conclusio est limitanda nisi statutum generaliter z per
verba precisa loqueretur fm Bal. in consi. cccxv. incipi. que
ritur vtrum. iij. volu. fm penul. impressionem: vt quia dicat
statutum ꝙ mulier transiens ad secunda vota nō possit suc
cedere filio vllo modo vel ingenio: qr tunc tam ab intestato
ꝙ ex testamento succedere non poterit: qr verba statuti pre
cisa non recipiunt distinctionē. l. in fraudē. ff. de mili. testa.
cum simili. (Dicit tamen Mari. in consil. xxx. inci. ꝙuis. ix.
col. ꝙ si statutum loquatur per verbum successionis intelli
gatur de successione ab intestato ex natura talis vbi p not. in
l. iij. §. de illo. ff. pro socio. vt ibi latius per eum: de quo etiā
z an legitima debeatur vt successio. tradit Sozi. consil. cl. j.
parte. ix. col. ver. septimo cōfirmat. z in. xix. col. in fi. e. vol.)

Nono quero stāte statuto ꝙ extantibus filijs masculis
vel fratribus defuncti filia femina ab intestato nō
succedat: si contingat patrem condidisse testamentū: in quo
filium masculum instituerit suum heredem vniuersalem z fi
liā in modica re ita ꝙ plus petere nō posset: qui masculus vi
uo patre predecesserit. an mortuo patre filia a fratribus de
functi sibi patruis excludetur an vō in totum succedet. bal.
in. l. quotiens. §. si duo. in fi. cōmen. ff. de here. insti. dicit se
consuluisse ꝙ filia femina in totum admittat ppterea qr nō
sum⁹ in causa intestati: ꝙuis filia sit in modico instituta ita
ꝙ plus petere non possit z filius vniuersalis heres institut⁹
sit predefunctum. mouet qr testator nō videtur prohibuisse
ius accrescendi nisi fauore filij masculi instituti: quo defun
cto cessat causa exclusionis z consequenter prohibitio p no.
per Bart. ibi: z insuper ex mente eius si institutio fieret per
modum quote non posset prohiberi ius accrescendi: ne con
tingeret testatorem pro parte decedere testatū z pro parte
intestatum contra. l. ius nostrum. ff. de reg. iu. facit. l. seruus
cōis ab extero. ff. de acquir. here. z ista est veritas vt patet
ex notatis in. d. §. si duo. z in. l. si quis ita heres instituatur.
z late per Imol. in. l. j. §. si ex fundo. ff. de here. insti. z p do
cto. in. l. quotiēs. cū cōcor. ibi allegatis per Alex. C. eo. titu.

Decimo quero an statutum excludēs feminā a successio
ne decedentis ab intestato: habeat locum si aliqs fa
ciat testamentum nullum. d. Signo. de homo. in cōsi. xliij.
inci. questio talis est in fi. tenuit ꝙ non: propterea qr ex tali
testamento debentur legata vtili actione ex testamento in
iusto. in aut. ex causa. C. de li. preteri. z sic non dicit decede
re intestatus taliter decedens: z loquitur vbi testamentum
esset nullum preteritione vt de se patet: pro quo facit: qr ta
le testamentū nō per omnia habetur ac si nullū foret condi
tum vt patet in. l. filio preterito. ff. de iniu. ru. z in. l. si quis le
gatum. ff. de fal. z in. l. ij. C. de edi. di. adri. tol. Cōtrariū cre
do verius: qr taliter decedens dicitur pprie intestatus dece
dere. l. j. in prin. ff. de suis z legi. z. l. intestatum. ff. de verbo.
sig. z insti. de here. que ab inte. defe. in prin. iuncta. l. si fili⁹
qui in potestate. z. l. gallus. ff. de li. z posth. z insti. de exhe.
li. in prin. z ita tenuit Anto. de bu. in consi. xxv. inci. ad p. f
mū dubium. in prin. idem z multo magis credo vbi testamē
tum esset nullum propter obmissam solēnitatem. d. l. j. ff. de
suis z legi. z de iniu. ru. cum simili. illud autē quod dixi de
testamēto nullo ex causa pteritionis an proceda: filio prete
rito approbante: z an possit testamentū approbari in preiu
dicium filie notatur in. d. l. filio preterito. z in. l. posthumo.
vbi Alex. plene. C. de bo. pos. contra ta. z dicam. j. in. x. arti.
in. iiij. q. z an ipsa filia exclusa a successione per statutū: pte
rita possit dicere nullum: etiam dicam in. d. iiij. q. (Et si sit
imperfectū inter liberos: vide modernos in. l. hac cōsulti ssi
ma. §. ex imperfecto. C. de testa. z dixi. s. eo. vj. q. Et hic qri
potest an statutum disponens ꝙ filie z neptes teneant ob
seruare testamentum z vltimam voluntatem patris: intelli
gatur de testamento z vltima voluntate valida tam ratio
ne institutionis z preteritionis ꝙ solēnitatis numeri testiū:
in tantū ꝙ filia z neptis preterita possit dicere testū nullū.
dñs Phil. corne. consi. xxvj. inci. principale. ij. z. iij. col. te
nuit ꝙ sic: tum qr testm̄ nullum z vltima volūtas nulla non
sunt testamentum nec vltima voluntas: vt ibi late per eum
cum concor. hac eadem. q. s. alleg. Et qr tale statutū est re
stringendum vt minus ledat ius commune. iuxta nota. in. l.
ij. C. de noxa. z in. c. cum dilectio. de consu. per illū tex. z in
l. maximum vitium. per illum tex. C. de libe. prete. z quia so
lēnitas testamentorum tot excogitata vigilijs non debet ef
feri vnico verbo euerti. l. si quādo. in prin. C. de inoffi. testa.
quod maxime dixit verum quando in statuto dicitur ꝙ pete
re plus non possit ꝙ fuerit filie vel nepti relictum: z reperi
tur talibus nihil fuisse relictum: cum statutū velit ꝙ aliqd
relinquat. Subiungit Corne. in pen. col. z fin. ꝙ clausula co
dicillaris non operatur nec sustinet vltimam voluntatē fm
nota. per Bart. in. l. j. j. q. ff. de iure codi. cum concor. etiam
si dicatur si non valet vel valebit. quādo filia seu neptis sunt
excluse temporaliter. s. donec superest masculus vt ibi p eū.
Quibus non obstantibus dubito de hac decisione: quando
contemplatione agnatorum masculorum esset factū tale sta
tutum: quo casu est ampliandum z non restringēdum tanꝙ
fauorabile: vt dixi in. iij. z. iiij. articulo prin. z quia vt dicā
j. in seq. arti. j. q. statutum volens filiā stare ordinationi pa
tris fm eādem sententiam excludit etiā a legitima. z ea que
non succidit preterita nō rumpit testamentum fm eādem sen
tētiā: de qua. j. latissime in. x. arti. pn. in. iiij. q. prin.)

Undecimo quero an tale statutum excludens a succes
sione decedentis ab intestato habeat locum condi
to testamento valido: quod postea rumpit agnatione iuxta
§. posthumi. z. §. posthumos. insti. de exhere. li. z. l. posthu
mi. z. l. posthumos. ff. de iniu. ru. ff. z. C. de posthu. heredi.
insti. per totū. vel rumpitur repudiatione iuxta. l. si nemo.
ff. de testa. tu. z. l. eam quam. C. de fideicō. z. l. j. in prin. ff. de
suis z legi. cum simili. Bart. in. d. l. j. de suis z legi. here. ar
guit ad partes z dicit videri ꝙ sic: per illum tex. vbi patet ꝙ
non tm̄ dicitur intestatus decedere qui nullo condito testa
mento decedit: verum etiam qui decedit cōdito testamento
valido: licet illud postea rumpatur. z contrarium decidit: qr
statutum requirit ꝙ eo tempore quo quis moritur decedat
intestatus: quod non procedit in casu predicto in quo nō cū
moritur sed cum testamentum destituitur dicitur intestat⁹
facit. §. proximus. insti. de legi. agna. suc. z illa regula ꝙ q̄li
tas adiuncta verbo regulari debet fm tēpus verbi. l. in deli
ctis. §. si extraneus. ff. de noxa. l. si ticius. ff. de testa. mili. cum
ctis notatis per Bar. in. l. ex facto, in prin, in. ij. z. iij. col. ff.
de vulga.

de vul. ꝛ pu. sub. ꝛ quod dixi in arti. prece. in quarto mēbro
in. xij. q. ꝛ hec dicit Bart. procedere de mero iure: ex cōmu
ni tamen vsu loquendi vult statutum in predicto casu locū
sibi vendicare: sentit ergo Bart. ꝙ si verba statuti essent ta
liter concepta ꝙ terminus ille intestati vel ab intestato nō
adijcerētur verbo verificando tempore mortis seu ipsum tē
pus concernente ꝛ posterius: tunc mero iure per tale statu
tum in casu predicto femine excluderentur: puta si statutū
diceret ꝙ extantibus masculis femine ab intestato non suc
dant: qꝛ tunc verbum ab intestato: refertur ad verbū succes
sionis: ꝛ sm̄ tempus successionis dispositionem regularet
per iura predicta ꝛ ea que dixi in. q. ṡ. allegata. Sed contra
predictam decisionem ꝛ considerationem Bar. est tex. in. l.
si quis posthumos. §. si filium. ff. de liber. ꝛ posthu. ibi. Hec
enim verba dum dicit ꝙ verba. l. xij. tab. que dicunt ꝙ si qs
intestatus moritur proximior succedat: recipiūt interpreta
tionem cōdito testamento ꝛ destituto: vt non ad tp̄s mortis
sed destituti testamēti referātur. ꝛ sic expresse apparet ꝙ lex
loquens de moriente ab intestato verificatur etiā in eo qui
tempore mortis non est intestatus: sed tempore destituti te
stamenti contra decisionem Bar. de qua. ṡ. Ideo Bart. in
d. §. si filium. in vltimis verbis dixit ꝙ illa verba. l. xij. tabu.
intestatus moritur: faciunt vnum compositum ꝙ nō verifica
tur tunc cum quis moritur sed tunc cum testamentum post
mortem destituitur ita vt ad aliud tempus referanṫ. Cuma.
autem in. d. §. si filium. dicit se non intelligere predicta vba
Bar. ꝛ ideo dicit ꝙ illa verba si moriṫ debent exponi si mor
tuus sit per glo. ibidem in ver. moriente. ꝛ illū sequiṫ Ang.
are. insti. de succes. ab inte. in prin. in fi. cōmen. eliciēs ex ista
declaratione ꝙ si verba statuti predicti sint concepta modo
supradicto si quis moritur vel mortuus est ab intestato extā
tibus masculis femine non succedant: ꝓpter talia verba nō
erit necesse inspicere an quis tempore mortis decedat inte
status: quia illa verba temporis perfectionem significant et
ad tempus quo quis est intestatus referuntur. s. destituti te
stamenti. Alexā. in. d. §. si filium. circa predicta dubitat ꝛ ni
hil boni dicit. Ait enim ꝙ tex. in. d. l. j. de suis ꝛ legi. concor
dat cum tex. in. d. §. si filium. quia ille tex. l. j. dicit ꝙ ille qui
condidit testamentum quod fuit post eius mortem destitu
tum nō improprie dicitur intestatus decessisse: ꝛ sic licet ter
minus intestatus addijciatur verbo decessisse: tñ nō sm̄ tem
pus mortis quo defunct⁹ non poterat dici intestatus sed sm̄
tempus destituti testamēti regulabitur: quo tempore bene
dicitur intestatus. Et demum cōcordando opiniones Bar.
ꝛ Cu. dicit ꝙ verba. d. l. j. nō respiciunt tempus presens sed
futurum propter verbum dicetur. Et ꝙ in. d. §. si filium ver
ba sunt concepta in presenti tempore dum dicitur ibi: si mo
ritur intestat⁹. que declaratio domini Alex. fuit vt mihi vi
detur inconsiderate facta. Nā Bar. in. d. l. j. vult ꝙ ille tex.
faciat contra decisionem suam: ꝛ bene. ꝛ verbum diceṫ est de
claratiuum emanans a lege interpretante ꝛ declarāte factū
preteritum ꝛ tanꝙ̄ in preteritum scilicet verbū decessisse:
quod est preteritum infinitiui ꝛ quod respicit tempus mor
tis sicut facit verbum si moritur: vnde puto ꝙ verbū si qs de
cesserit intestatus vel si quis decedit intestatus extantibus
masculis femina nō succedat: verificentur indifferenter etiā
in eo cuius testamentum est destitutum per tex. in. d. §. si fi
lium. ꝛ in. d. l. j. nec obstat ꝙ qualitas adiūcta verbo debet
intelligi sm̄ tempus verbi per iura predicta: quia hoc est ve
rum quando illa qualitas venit principaliter ad terminatio
nem illius verbi cui apponitur: sed si qualitas ꝛ verbum cui
adijcitur inuicem capiuntur pro vno toto: tunc regulanṫ sm̄
tempus alterius verbi. ꝛ hoc est quod voluit dicere Bart.
in. d. §. si filium. in vltimis verbis ita intelligendo illū tex.
in v. ṡ. allegato licet aliter dixerit in. d. l. j. volēs ꝙ qualitas
intestati adiuncta verbo decesserit determineṫ sm̄ tp̄s mor
tis non autem sm̄ verbum successionis: cui⁹ respectu illa q̄li
tas ꝛ verbum decesserit proferuntur. Et pro hac considera
tione facit. l. in substitutione. ff. de vul. ꝛ pu. ꝛ qd̄ dixit Bar.
in. d. l. ex facto. in prin. in. iij. col. ver. tertio casu. eo. tit. Sed
quia hec solutio posset morderi puto aliter dicendum. s. ꝙ
licet tempore decessus ille qui condidit testamentum nō pos
sit dici intestatus: tamen nō potest dici testatus: quia ex eo
solo ꝙ quis condat testamētū non dicitur testatus nisi effe
ctū habeat: vt quia ex eo hereditas adeatur. l. quod vulgo.
ff. de bono. pos. contra ta. ꝛ. l. si nemo. ibi statim valēt. ff. de
testa. tute. ꝛ iuribus predictis. Sic igitur tempore decessus
eius qui condidit testamentum sciri nō potest an decedat te
status vel intestatus sed hoc iacet in suspenso: vnde necesse
est vt omnino tempus destituti testamenti inspiciatur ꝛ ex
eo tempus decessus declaratur. facit. ff. de acqui. here. l. cū
quidam. §. suum. cum ibi notatis. ꝛ sic tēn demū qualitas ad
iuncta verbo intelligetur sm̄ tempus verbi: si illo tēpore po
terat esse certa ꝛ determinata. Nā si ad eius determinatio
nem exigitur aliud tempus illud inspicim⁹. Et hoc probat
ille tex. in. d. §. si filium recte intuenti. iuncta. d. l. j. in prin.
ꝛ licet p̄dicta credam vera: illa tamen subijcio veritati: ꝛ est
aduertendum ꝙ talia statuta habent locum cōdito testamē
to valido etiam si ex eo non adeatur hereditas: vel quia he
res intra tempus xxx. annorum non addeat iuxta. l. licet. C.
de iure deli. sm̄ Pau. de cast. in cōsi. cclxxvj. inci. super pri
mo. in scdo dubio in volu. antiquoꝝ cōsiliorum sm̄ vltimam
impressionē. alꝰ est. cccxc. c. volu. sm̄ primā impressionem.

Duo decimo quero an predictum statutū excludens feminā a successione decedentis ab intestato ha
beat locū in successione intestabilis: vt est pupillus ꝛ furio
sus prodigus ꝛ similes persone de quibus maxime habetur
insti. qui. non est permis. face. testa. ꝛ ibi in gl. si. tunc. s. dum
loquiṫ de his qui habere possunt heredes: ista questio est
multū disputabilis ꝛ a doctoribus late examinata: ꝛ prout
refert Ange. are. insti. de here. que ab intest. defe. in prin.
Io. de imol. predictam questionem audiente eo publice dis
putauit: cuius disputationis effectum posuit in. l. centurio
in ver. ꝛ per hoc decidi potest questio. ff. de vul. ꝛ pu. ꝛ am
plissime illā examinat Alex. in. l. generaliter. in prin. C. de
insti. ꝛ substi. sub condi. fa. ꝛ licet illam bene examinauerit
Alex. tamen tractatu hoc exigente eius dicta referam: ꝛ qd̄
mihi videbitur subiūgam ꝛ sm̄ Bar. in. l. j. in prin. ff. de suis
ꝛ legi. dicendum est ꝙ tale statutum habeat locū in succes
sione intestabilis: propterea qꝛ cōmunis vsus loquēdi maxi
me in partibus tuscie ita se habet vt non solum dicatur inte
status qui potest condere testamentū sed etiā qui nō pōt:
qui cōmunis vsus loquēdi probatur ex text. in. d. l. j. in prin.
ver. plane. dum dicitur ibi ꝙ licet proprie non decedāt inte
stati tamen pro intestatis sunt habendi: ꝛ certum est ꝙ licet
communis vsus loquēdi non sit propria significatio. l. labeo
ff. de sup. leg. l. cum delamonis. §. asinam molendinariā. ff.
de fun. instru. tamen prefertur proprie significationi. l. libro
rum. §. quod tamen cassius. ff. de lega. iij. quia tex. d. l. prime
sm̄ Pau. de cast. in. d. l. generaliter. in prin. ꝛ in. l. cum anti
quioribus. C. de iur. deli. aliter ꝛ melius probat opi. Bart.
quia dum ille tex. vult pupillū haberi pro intestato presup
ponit ꝙ iura loquentia de intestatis. in eo locū habeant sm̄
iuris interpretationē. Nā si fundarem⁹ se super dicto cōmu
ni vsu loquendi oporteret illū probare. Pro qua opinione
facit tex. in. l. in testō. la prima. C. de mili. te. vbi pupilla dici
tur intestata decessisse. Concor. tex. in. l. ōem. ꝛ ibi hoc not.
Pau. de cast. C. ad tertu. ꝛ tex. in. l. ij. in ver. intestati. C. de
impu. ꝛ ali. sub. ꝛ in. l. credendū. in verbo intestatorū. ꝛ in
ver. si intestatus. ff. qui pe. tu. ꝛ ibi fortius apparet ꝙ etiam
si hoc verbum ponitur in conditione verificentur in pupillo:
cuius conditiones sint stricti iuris ꝛ implende in forma spe
cifica. l. meuius. ꝛ. l. qui heredi. in prin. ff. de condi. ꝛ demō.
Facit etiam. l. omnē. C. ad tertul. ꝛ. ff. eo. l. sciant. C. de legi.
here. l. diuus pius. in fi. ꝛ. l. tradendum. ṽ. hec autem. ff. qui
pet. tu. ꝛ. l. qui duos. ꝛ. l. lucius. ff. de vulg. ꝛ pu. l. ij. §. impu
berem. ver. intestatum. ff. ad tertul. l. pater filium. §. si. versi.
puer intestatus. ff. ad. l. fal. facit ad idem tex. in. l. patris ꝛ fi
lij. ff. de vulga. ꝛ pupi. ꝛ. l. papinianus. §. sed nec impuberis.
ff. de inoffi. testa. cum similibus in quibus apparet pupillū
decedere testatum: ꝛ consequenter rupto testamento nō te
statum. Facit etiam tex. insti. de heredi. que ab inte. defe.
in principio. vbi dicit illum dici intestatū qui omnino testa
mentum non fecit ponderando verbū omnino: quasi dicat
qui non fecit vel quia noluit vel quia nō potuit: vt ibi in gl.
Ad idem. l. intestatus. ff. de verbo. signi. Verba enim legis
debent intelligi prout loquuntur generaliter non singulari
ter de isto vel de illo. l. iura non singul. ff. de leg. Insuper lʒ
in pupillo non possit esse habitus testandi stricte. ꝛ ideo nō
dicatur decedere ꝓprie intestatus. d. l. j. in prin. ff. de suis ꝛ
legi. cum priuatio presupponat habitū. l. decem cū vul. ff. de
verb. obli. tamen largo modo ꝛ sumendo habitum in specie

prout

prout conuenit nature non indiuiduo sed specie dicetur pu
pillus intestatus decedere prout videmus in muto: qꝛ etiã
illum cui nunq̃ fuit habitus loquendi appellamus mutum
eo quia caret habitus loquendi qui spẽi humane inest licet
nõ sibi. sic de nato sine oculis dicimus qꝛ eũ cecum appella
mus ⁊ verbũ significans priuationem luminis ei accõmoda
mus: licet lco nunq̃ fuerit habitus luminis rõne predicta:
hinc est q lapidem nec mutũ nec cecum dicimus qꝛ sue spe
ciei habitus predicti non conueniunt. sic ergo de intestato I
pupillo dicemus qꝛ humane speciei inest habitus testãdi lꝫ
iste vel ille nunq̃ fuerit testabilis. ⁊ hac ꝯsideratione viden
tur moti legis latores dum pupillum intestatum appellant
vt patet in iurib⁹ predictis. Ad idẽ adducit qꝛ posito q pu
pillus nõ sit dicẽdus quouis pacto decedere intestatus nisi
abusiue tñ adhuc cõprehendet sub statuto loquente de inte
statis: qꝛ saltem negari non põt quin habendus sit pro tali ⁊
qn equiparetur proprie ⁊ vere intestatis. d. l. i. in princi. ff.
de suis ⁊ leg. ⁊ quando duo casus eqparãtur a lege ãtiqua. l.
noua superueniẽs in vno trahit ad aliũ. l. si quis seruo ꝑsua
serit ⁊ ibi glo. fi. Bar. ⁊ scribentes. C. de furt. iuncta. l. vt tã
tum. §. de illo. ff. de ser. cor. ⁊ ibi etiã Bar. Postremo statu
tum predictũ videtur factum ratione illa vt familie ⁊ agna
tiones conseruent vt pleñ dixi in tertio articulo prin. sed sic
est q etiam in correctorijs ex identitate rõnis fit extẽsio ad
illos casus qui sub lata significatione vocabuli põt cõprehẽ
di vt notat glo. ⁊ ang. in aut. vt hi qui obli. peri. res mi. post
prin. in ver. ad curationem glo. ⁊ in cle. prima in ṽ. elegiter
de elec. facit. l. filiũ habeo. ff. ad mace. cũ similibus: qð pce
dit ẽt si rõ nõ sit expressa in statuto Cy. in. l. j. ṽ. sed iuxta hoc
quero. C. que sit lõ. cõsue. Ant. de but. in. c. fi. in prima fallẽ.
quam ponit circa materiam extensionis de consue. o. prece.
meus in aut. quas actiones. C. de sacro. san. ec. cũ ꝯcor. per
eos allegatis ⁊ hanc partẽ vltra Bart. in. d. l. j. tenuit idem
Bar. in consi. cxxxij. inci. hec est copia cuiusdam statuti ⁊ in
consi. cxxxvij. inci. statuto vrbis veteris ⁊ in consi. suo inci.
in questione predicta plura videntur moueri dubia ⁊ in ꝯsi.
inci. puella ⁊c. in qbus consilijs plenius q̃ alibi attingit hũc
articulum. ⁊ hoc idem sequitur Pe. de Anch. in. c. cũ tibi.
de testa. Ange. in consil. xcvij. inci. Petrus de vrbe veteri
Pau. de ca. in consi. xxviij. inci. presupposito quodam statu
to in vol. antiquorum cõsiliorum secũdum primã impressio
nem Pe. de Ancha. in consi. clxx. inci. reuocat in dubium
Pau. de ca. in. l. in ambigua. ff. de legi. ⁊ in dicta. l. ij. C. de
impu. ⁊ ali. sub. ⁊ in dicta. l. cum ãtiquioribus vbi dicit se vi
disse pluries consultum ꝯtrium. C. de iure deli. ⁊ in. l. in testa
mento la prima ⁊ ibidem Ro. C. de mili. te. ⁊ dicit Joã. de
Imol. in. d. l. centurio in. xx. col. se vidisse consiliũ Pet. de
Anch. ⁊ Ant. de bu. ⁊ multorum aliorum consulentium pro
hac parte. ⁊ Ang. de are. insti. de here. q̃ ab inte. in prin. re
fert alium doct. qui idem consuluit ⁊ hanc opinionẽ Bald.
in consi. cclxxxiiij. inci. in successione. secundo volumine secũ
dum penul. stampaꝫ dicit in multis locis seruari quia nimie
subtilitates a iudicibus nõ admittuntur: ⁊ hanc opinionem
tenuit cardi. in consi. xi. inci. ⁊ primo õ dore: motus qꝛ mens
statuti fuit prouidere in casuꝫ quo hereditas sine testatoris
ꝓuisione deuolueret. ⁊ per predicta idem tenuit Ro. in ꝯsi.
iiij. inci. sententiam domini cõsultoris: consulendo in termi
nis statuti arcetiũ matrem a successione filij itestati excludẽ
tisq̃ idem tenuit in consi. xxx. inci. visa municipali cõstitutio
ne in prima ⁊. ij. col. ij. Philip. corneus in. d. l. generaliter.
in prin. (Et in consil. cccxxxvi. inci. cõstat. j. vol. vbi I pe. col.
dicit nõ esse necesse probari hũc cõeꝫ vsuꝫ loquẽdi. lꝫ aliq te
nuerint illum eẽ probandũ. vbi etiãꝫ post multos doc. quos
refert dicit hanc esse magis cõem opinionẽ. ⁊ idem dicit ipe
corneus consil. lxxv. inci. q̃q̃. in. v. col. in fi. cum seq. eo. vol.
⁊ Soꝛi. ꝯsilio. xxxv. inci. ponctus. ij. volu.) In contrariuꝫ
adducitur tex. in. d. l. prima in prin. ṽ. plane. ff. de suis ⁊ leg.
inducendo illum dupliciter. primo dum dicit q⁹ qui testari
non possunt vt pupillus furiosus ⁊ ille cui bonis interdictũ
est: ⁊ alij proprie non dicuntur intestati. cõcor. tex. in. l. inte
stato. ff. de legi. tu. vbi intestatus dici vr̃ qui tutorem testõ
dare poterat: non autem qui testari non poterat. Ideo glo.
in. l. cum antiquioribus in ver. fuisse. ⁊ insti. de here. que ab
inte. defe. dicit pupillum non decedere proprie intestatum:
licet secundum Alex. in. d. l. generaliter. tex. in. d. l. itestato
parum faciat. vnde cum statuta sint proprie ⁊ stricte intelli
genda: maxime quãdo sunt ꝯ ius cõe non comprehendẽtur
sub eis quando loquuntur de intestatis persone que testari
non possunt. l. j. §. si is qui nauem. ff. de exer. l. constitutioni
bus. ff. ad muni. arg. in. l. filiusfa. ṽ. meminisse iuncta. l. j. ff. õ
dona. ⁊ q dixit Bart. in. l. omnes populi in. vj. q. prin. ff. de
iusti. ⁊ iur. Secũdo modo inducitur ille tex. duꝫ dicit q ta
les persone pro intestatis habende sunt: qꝛ aliud ẽ esse taleꝫ
aliud haberi pro tali. l. mercis. la. ij. cum glo. ff. de ver. sig. ⁊
l. si maritus. §. legis cum ibi notatis. ff. de adul. ⁊ ista verba
q quis habeatur pro tali denotant fictionem ⁊ improprieta
tem. l. j. cum ibi notatis. C. de his que sub modo. l. iterdũ. §.
qui tutellam. ff. de furtis. l. inf ciuili. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊
⁊ quod notatur. in. d. l. mercis. ⁊ l. d. §. legis. ⁊ per bar. in. l.
si is qui pro emptore circa fi. tertie. q. prin. ff. de vsuca. sed sic
est q iura exorbitantia iure cõi seu illud corrigentia. loquẽ
tia de eo qui est talis: sibi locum non vẽdicant in eo q habet
pro tali. vt in iuribus predictis. probatur in. l. fi. C. de inter.
ma. ⁊ statutum ꝯ ius cõe loquens in casu vero non trahitur
ad casum fictum qñ illa fictio est inducta a iure cõi ⁊ nõ a sta
tuto. l. iiij. §. hec verba cũ glo. versi. heredis vt ibi Bart. no.
ff. de neg. ge. Imol. ⁊ Alexan. in. l. j. §. j. ff. ad leg. fal. Bar. ⁊
repetentes in. d. l. omnes populi I sexta questione principa
li: facit. l. fi. C. de his qui ve. eta. impe. ⁊. c. susceptũ de rescri.
in. vj. Ad idem facit qꝛ in casibus in quib⁹ fit extensio õ vno
casu ad alium exigitur q subsit eadem ratio in vtroq̃ casu. l.
illud. ff. ad leg. acqui. c. translato de consti. alias non fit extẽ
sio nisi aliter. l. caueatur. l. inter stipulantem. §. sacraꝫ versi.
sed hec dissimilia. ff. de verborum obliga. sed inter eum qui
non potest testari ⁊ testabileꝫ est diuersa rõ: qꝛ hereditas te
stabilis censetur venire ad succedẽtes ab intestato ex tacita
voluntate decedentis. in cuius facultate erat illam ipsis ab
intestato succedentibus adimere ⁊ alijs relinquere. l. consi
ciunt. ⁊. l. si quis cũ nullũ in pri. ff. de iure codil. q̃ ratio cessat
in eo qui non põt testari. vnde in casu nostro cũ simus in ma
teria correctoria: multomagis dꝫ cessare extẽsio: quã vltimã
ꝯsiderationem Alex. in. d. l. generaliter sibi ascribere videt
dicendo quod non inuenitur in codicibus audientium: sed
Bal. illam ponit in consil. lviij. inci. factum tale est I vltima
col. fo vol. sm penul. stampam. vbi adducit breuibus predi
cta fundamenta pro hac pte facta: ⁊ hãc opi. tenuerãt Pe.
de bell aper. vt refert Bar. in. d. l. j. in prin. per illũ tex. ff. de
suis. ⁊ legi. Pe. Ray. Cy. ⁊ Nico. de nea. in. d. l in testõ. ff.
de leg. tu. moti per illuꝫ tex. ⁊ per. d. l. j. per quas. ll. idẽ te
net Albe. de ro. in prima parte statu. in. xliij. q. dicens ita
fuisse determinatum ⁊ referens Ray. q idem dicit. idem te
nuit Gni. de cu. in. l. j. C. quãdo imp. inter pupil. ⁊ vidu. vbi
dicit se ita de facto consuluisse do. Ray. in. d. l. j. ff. de suis ⁊
legi. ⁊ do. Sig. de homo. in cõsil. cxxvij. inci. in qõne cõpre
hensa post Cy. ⁊ antiquos in. l. ij. C. qui. testa. fa. pos. Jo. fa.
insti. de here. que ab inte. i prin. vbi Ang. are. relat aliquo
rum opinionibus nihil concludere vr̃: idem tꝫ latissime. d.
Signo. in consi. cx. inci. factum sic se habet vbi loquit in ter
minis statuti Mñ dicens h maxime esse veruꝫ qñ adest aliõ
statutum mandans statuta debere intelligi prout lr̃a sonat
idem voluit in consilio. vj. inci. ticius in infantiã: ⁊ secũdum
eum tempore Ray. fuit ita iudicatuꝫ. idem tenet etiã Bal.
in. c. j. in prin. de suc. feu. ⁊ in. d. l. in testamento. ff. õ leg. tu.
l. iij. C. si pen. ap. mors inter. concludendo I terminis nostris
statutũ nõ comprehẽdere hereditatẽ eius qui testari nõ po
test eo qꝛ predictum statutũ est stricti iuris odiosum ⁊ cõtra
naturalẽ rõnem scilicet q femina ab intestato non succedat
per. d. l. cũ antiquioribus: sed si essemus in materia fauorabi
li seu naturali ratione munita secus esset secundum eum qꝛ
statutũ loquens de intestatis comprehenderet intestabiles
⁊ ita loquitur sm eum. d. l. j. ff. de suis ⁊ leg. ideꝫ dixit Bal.
in consi. v. inci. opinio. cõis. ij. volu. sm penul. stampam. ⁊ in
hac opi. sm Bal. in. d. c. j. fuerunt doct. vltramon. ⁊ citra. ⁊
licet idem Bald. in. l. ij. C. qui testa. fa. pos. ⁊ in. d. l. cum ãti
quioribus in. vj. q. tangit predictam. q. tamen nihil clare fir
mat. eandem opi. tenuit Ange. in. d. l. I testamẽto la pria. C.
de testa. mili. ⁊ in. d. l. ij. C. de impu. ⁊ ali. substit. nisi consta
ret de cõmuni vsu loquendi in contrarium referens q ita cõ
suluit Bal. ⁊ totum collegium perusinum idem tenet Nico. õ
neap. in. d. l. ij. §. impuberem. ff. ad tertul. ideꝫ tenet fal. i. d.
l. cum antiquioribus vbi Pau. de ca. dicit se ita vidisse con
sultũ per plures doct. idẽ tenet Jo. de Imo. in. d. l. cẽturio.
in. xx. col.

in. tir. col. ſm ſtampam meã. ver. ⁊ per hoc decidi poteſt. ff.
de vulga. ⁊ pupil. vbi dicit vidiſſe conſilia plurium doc. pro
vtraq; parte. Idem tenuit Jmol. in. c. cum tibi ad fi. de teſta.
⁊ in quodam conſi. ſuo incipi. in caſu pmiſſo diſcutiendum
eſt quis ſucceſſerit Ludouico. ⁊ Bal. in quodam conſi. inci.
ſi mater non extaret: niſi ſm eum ibi cõſtaret de communi vſu
loquendi quod eſt difficile: quod conſilium refert ⁊ ſequitur
Pe. de ancha. in repe. c. canonum ſtatuta. vlti. q. prin. circa
ante pe. char. ver. quid dices de patruo. de conſti. vbi dicit
ſe pluries pro hac parte conſuluiſſe Bononie ⁊ q Bart. eſt
ſolus. (Idẽ tenet Jo. de imol. in. c. cum tibi. in fi. cõmen. de
teſta. ⁊ multi alij quos refert Corneus. d. conſi. cccxxxvj. ij.
col. j. volumine. ⁊ in cõſil. lxxv. inci. q̃ꝗ̃. j. col. eo. vol.) ⁊ in
hanc opinionẽ inclinat Bald. in. l. ſi arrogator. in pe. col. ff.
de adop. niſi aliter ſe haberet cõmunis vſus loquendi put
omnes fatentur. ſequitur Ange. in cõſilio. xxvj. incipi. ſtatu-
tum excludens. ⁊ hanc opinionẽ poſt predicta Alex. in. d.
l. generaliter. in prin. dicit eſſe magis cõmunem ⁊ ſe ſequi il
lam: licet quaſi temerarium putet audere talem queſtionem
decidere attentis tot doc. varietatibus. Idẽ ꝯſuluit Alex.
conſil. cxv. inci. circa dubitatĩ. ſecundo volu. ⁊ iſtam opinio-
nem etiam atteſtatur cõmunem Bal. in cõſil. cclxxxiij. inci.
in ſucceſſione. ⁊ in conſi. liij. inci. opinio cõmunis. ij. volu. ſm
penul. ſtampam. ⁊ dixit dñs Ludo. bologni. in addi. ad trac.
Matheſi. de ſuc. ab inte. in. vij. col. q hec ſententia eſt vera
⁊ cõis a qua nullus diſcrepat. Et ideo nõ immerito Saly. reli
quit cogitandum in. d. l. cũ antiquioribus. nunc ſcilicet quan
do non adeſſet ſtatutum q verba ſtatutorũ debeãt accipi ſm
proprium ſignificatum: q2 tunc nõ cõpꝛehenderetur ſub tali
ſtatuto inteſtabilis. ⁊ Bal. in cõſilio. xxxiij. incipi. de iure cõ
muni. ij. volu. ſm penul. ſtãpã. dicit q in hac queſtione pro-
pter contrarias docto. opiniones ſepe pntiatũ ẽ pro vna pte
quãdoq; pro altera: ⁊ in ſubſcriptione cõſilij dicit iſtam que-
ſtionem dubiam. ⁊ idem Bal. in conſi. lviij. inci. factum tale
eſt. in. iij. col. eo. volu. dicit q opi. Bar. que eſt primo loco
poſita multi ſequuntur: ⁊ pro illa parte vidit multa conſilia:
ſubdens q pro iſta ſecũda opinioẽ vidit multo plura. Et ibi
plura fundamenta adducit pro hac parte ⁊ pariter in. d. c. j.
de ſuc. feu. Item pro hac parte cõſuluit Fulg. in conſi. cliij.
incipi. in queſtione propoſita. iij. col. ⁊ cum ea trãſit dñs pre
ceptor meus. in. d. l. generaliter. in prin. ⁊ iſtam queſtionem
tangit modernus bonon. in. d. tractatu dotiũ vltima parte
in. lxiij. q. ſed non decidit. ¶ Et licet plura verba in hoc ar-
ticulo dicta fuerint inter doc. difficultas principalis cõſiſtit
ſuper intellectu. d. l. j. in. ij. reſpõſo. ff. de ſuis ⁊ legi. dum ibi
tex. dicit q qui teſtamentũ facere nõ poſſunt nõ dicunt pro-
prie inteſtati ſed pro inteſtatis haberi debent. qui tex. fatet
q ex propria ſignificatione verbi pupillus non decedit inte-
ſtatus. Illa autẽ verba q pro inteſtatis haberi debẽt Bar.
aſſumit ad iſtum finẽ vt iuriſconſultus velit ex eis probare
⁊ declarare cõmunem vſum loquendi ita ſe habere put etiã
declarat Pau. de caſt. in. d. l. generaliter. ⁊ in. d. l. cum anti
quioribus. licet aliqui ſm eum ⁊ ſcribentes ibidem conſulue
rint iſtum cõmunem vſum eſſe oĩno probandum. Alij cõtra
rium voluerũt dicentes q iuriſconſultus vult ex eo inuere
q non ſint idem inteſtatus ⁊ inteſtabilis: cũ aliud ſit eſſe ta
lem aliud haberi pro tali ſed q ex iuris interpꝛetatione ex-
tenſiua diſpoſita de inteſtatis verificant in inteſtabilib⁹: que
interpꝛetatio ſm eos ceſſat in ſtatutis correctorijs. Sed put
concipio ſubijciendo me correctioni melius ſentientis: ſi bñ
aduertamus ad tex. in. d. l. j. ⁊ ad conſiderationẽ Bar. que
prima facie non videtur probari ex illo tex. dicendum puto
q procedat deciſio Bar. pro cuius intellectu premittendũ
puto q propria ſignificatio non tñ ſumitur ex alluſione vo-
cabuli. l. ij. §. appellata. ff. ſi cer. pe. l. pupillus. §. territoriũ.
ff. de ver. ſig. cum ſimilib⁹ ⁊ ſm diffinitionẽ vocabuli. l. j. ff.
de teſta. l. j. ff. de tute. inſti. de obliga. in prin. ⁊ inſti. de acti.
in prin. cum ſimili. ſed etiam ex legis auctoritate: vt p Bar.
in. l. omnes populi. in tertia. q. ſepte prin. in fi. ff. de iuſti. ⁊ iu
re. ad cuius theoricam cõfugimus cum de propria verborũ
ſignificatione diſputatur: vt dixit Pau. de caſt. in. l. ſcire le
ges. ff. de legi. Item pmitto ſm Bal. in. l. fi. in. vj. colum. in
xiiij. q. C. de here. inſti. q habemus ſignificationem natiuã
inſitam vocabulo a ſui origine: ⁊ datiuam vſu gentium accõ
modatam ⁊ inuentam ⁊ cõem vſum loquendi: ſed ſic eſt q ſi
conſideramus ſignificationem huius termini inteſtatus put
verbum ſonat ⁊ ſm alluſionem vocabuli aut ſm natiuam ſi-
gnificationẽ proprie non veniet ille qui teſtamentũ facere
non poteſt: cum hic terminus ſonet in non confectionem te-
ſtamenti: qđ tales perſone facere nõ poſſent. ⁊ hoc eſt qđ vo
luit dicere iuriſconſultus in. d. l. j. dum dicit iſtos non pprie
dici inteſtatos: veruntamẽ ex ſignificatione ampliata ⁊ vſu gẽ
tium accõmodata: iſte terminus inteſtatus etiam compꝛehẽ
dit inteſtabiles: que ſignificatio eſt recepta ⁊ frequentata a
legiſlatoribus ⁊ ſic nititur legis auctoritate ita vt deſinat
eſſe impropria ⁊ facta ſit ppria quo ad inteſtabiles: ⁊ ita in-
telligo verba iuriſcõſulti in. d. l. j. dum dicit inteſtabiles in
iure pro inteſtatis haberi: ſcilicet ex ſignificatione ampliata
⁊ legis auctoritate fulcita ac a legiſlatoribus frequentata.
Hinc videmus in iuribus ſupradictis ⁊ in pluribus alijs tã
imperatores q; iuriſconſultos habuiſſe iſtum terminũ p o
cõmuni ad inteſtabiles etiam in iuribus correctorijs. Nam
ſe. conſultum tertulianum qđ vocat matres ad ſucceſſionem
filiorum inteſtatoꝝ eſt correctoriũ. l. xij. tabu. vt patet in li.
ad tertul. in prin. iuncto ver. poſtea ibi inteſtatorum ⁊c. ⁊ ni
hilominus illa diſpoſitio ſenatuſconſulti loquens de inteſta
tis compꝛehendit pupillos. l. ij. §. ſi mater. ff. eo. titu. ⁊ alibi
reperiet curioſus legiſta: qꝛ ſepe inuenimus diſpoſitiões le
gis. xij. tabu. vel ſenatuſconſul. vel pretoriani vel principum
ꝯſtitutiões loquẽtes de inteſtatis eſſe correctorias. nec inue
ni tex. in materia correctoria volentes diſpoſita de inteſta-
tis non trahi ad inteſtabiles ſiue illos non compꝛehendere.
Et propterea iuriſcõſulti duplici nobis tñ via hereditates
deferri dixerunt ſcilicet ex teſtamento ⁊ ab inteſtato. nec ad
diderunt aliam ſpeciem inteſtabiliũ: quia ſub verbo inteſta
ti cenſebant eos compꝛehẽdi: vt patet inſti. per quas perſo.
no. acqui. §. fi. facit qꝛ quotiens non reperitur media iuris
diſpoſitio: oportet q medium aſſumat naturam extremi cui
magis aſſimilatur. l. j. ff. de tribu. Dy. in regula is qui tacet
de reg. iur. in. vj. Bal. in. d. c. j. in. iij. col. de ſucceſ. feu. quẽ
modum loquendi iuriſconſultorum Bart. appellauit cõem
vſum loquendi: qui cum foret peritorum ex eius mẽte eſt at-
tendendus per no. in. l. v. §. hec quoq; ſtipulatio. vbi Alex.
in fi. cõmen. ff. de verbo. obli. imo Bar. vult q ſit probatus
iſte modus loquẽdi auctoritate legis vt dixi. Et dixit Bal.
in. d. l. fi. in. vj. col. in. xiiij. q. per illum text. q tollenda eſt
improprietas verborum: quã lex tollerat ⁊ pariter illa quã
tollerat cõmunis intellectus. l. librorũ. §. quod tamẽ caſſi⁹.
ff. de lega. iij. cum ſimilibus. ⁊ ſm predicta ceſſant fundamẽ-
ta in contrarium relata: ⁊ ceſſat illa ratio diuerſitatis inter
inteſtatum qui decedendo videtur conſentire vt hereditas
deueniat ad venientes ab inteſtato: ⁊ pupillum inteſtabilẽ
qui non poteſt habere talem conſenſum. Et ſm predicta nõ
obſtaret etiam ſtatutum q verba ſtatutorũ ſint proprie in-
telligenda quia eſſet iſta propria ſignificatio quam ius ciui
le tribuit que in ſtatutis: que ſunt ius ciuile illius loci conſe-
quenter eſt attendenda vt etiam dicũt moderni peruſini in
d. l. generaliter. in prin. Et hanc opinionem puto tutiorẽ et
magis amicam veritati: quam multi doc. famoſi poſt Bart.
tenere nõ timuerũt: licet alia opinio ſit magis cõmunis. Et
pro opinione quã teneo facit: qꝛ poſito q inteſtabiles nõ forẽt
pprie inteſtati: tñ ratio ſtatuti que eſt vt familie ꝯſeruẽtur ⁊
agnatorum ſalua ſit dignitas ita militat in inteſtabilibus ſi-
cut in inteſtatis: que cum ſit vnica ⁊ habeat pro expreſſa de-
bet compꝛehendere etiam caſum impropꝛium ſeu perſonas
que non veniunt ex propria ſignificatione ſed impropria ſeu
larga vt dixi. ſ. in. iij. articulo prin. ⁊ notat Bald. in. l. maxi
mũ vitiũ. C. de li. pre. in tertia col. Pau. de ca. in. l. ſi vero.
§. de viro. ff. ſolu. ma. ⁊ dixi. ſ. in. vj. arti. prin. in tertio mem
bro. iij. q. vbi ſubiunxi q quia materia extenſionis eſt pericu
loſa adherendum eſſet deciſionibus doctorum que reperiũ
tur in indiuiduo. Et ſi quis vellet in hac materia tute conſu
lere eſſet aduertendũ an eſſent aliqua verba que ſuaderẽt
inteſtabiles non compꝛehendi: vt dicebat Bal. in. d. conſil.
xxxiij. inci. de iure communi. ij. vol. ⁊ infra proxime dicam:
vt quia eſſet aliquod ſtatutũ ſpecialiter prouidens ſuper ſuc
ceſſione pupillorum vel aliꝛ inteſtabilium. ¶ Et ſi qſpiam
vellet tenere opinionem contrariam ⁊ magis cõmunẽ indu-
bitanter procederet vbi adeſſet ſtatutũ volens verba ſtatu-
torum proprie intelligi ut patet ex diſcurſu eorum que circa
hoc. ſ. dixi poſt Corneũ. d. conſil. cccxxxvj. penul. col. Quã
opinionem magis cõmunẽ inuenio multipliciter limitari.

Prima

Primo nisi ɔstet de cōi vsu loquendi in ɔtrariū vt predictū fuit: qui qlis esse debeat tradit in terminis per Fulgo. in. d. consi. cxv. inci. in questione. ꝛ Ro. in ɔsil. ꝫ. allegatis maxime in consi. quarto. faciunt not. in. d. §. hec quoqꝫ. ꝛ ibi Alex. in fi cōmen. (Et notabiliter Jmol. in. d. c. cum tibi. in fi. cōmen. de testa.)

Secundo fallit quando statutum non tm̄ excluderet a successione intestati verumetiam decedentis sine liberis: puta si diceret: si quis decesserit intestatus nullis relictis liberis vel sine liberis: quia cum illa conditio sine liberis conueniat pupillis. glo. in. l. precibus. C. de impube. ꝛ ali. sub. notatur in. l. centurio. ꝛ ibi Alex. ff. de vulg. ꝛ pu. ꝛ statutū pōderet liberos habere vel nō habere: iuxta. l. generaliter. §. cuꝫ aūt. signū est ꝙ statuentes voluerunt terminū intestati ad pupillos ꝛ alios intestabiles porrigi: quasi ratio finalis statuti fuerit defectus filiorum nō etas vel habilitas testandi. ar. l. cū acutissimi. C. de fidei. ꝛ. l. cū anno. ff. de ɔdi. ꝛ demō. ꝛ. l. tale pactū. ff. de pac. ꝛ. l. intus. la. ij. ff. de here. insti. ꝛ. l. inter socerum. §. cuꝫ inter. ff. de pac. dot. ꝛ ita tenet Bal. in consi. cliiij. incipi. quidaꝫ nomine Blasiun. prope fi. ij. volu. fm penul. impressionem. ꝛ in dicto consil. liij. incipi. opinio cōmunis. eo. volu. sed ɔtrarium tenuit Bal. in consilio lviij. incipi. queritur an pupillus ibi ex cōditione liberoruꝫ. eo. volu. quod plus placet: q: statutū non tm̄ excludit a successione decedentis sine liberis sed etiaꝫ intestati: vnde verificari debēt he due qlitates per ea que dixi in. vj. arti. principali in vlti. mēbro circa vltim. j. q. fortius voluit Signo. de homo. in consi. cj. inci. factum sic se habet in fi. ꝙ si statutum preferat agnatum masculum femine in successione decedentis ab intestato sine descendentibus non comprehendas infans: q: non potest habere descendentes.

Tertio sub dubio potest ista magis cōis opinio limitari fm Bal. in. d. consilio. ccccxliij. inci. queritur cuꝫ pupillus. j. volu. fm penul. impressionem vt procedat in hereditatibus que sunt mere lucratiue non autem in his que nō sunt mere lucratiue: vt in hereditate patris que est quasi debita filiis: eo qꝛ aliō est debitā hereditatē amittere aliud lucruꝫ acquirere. l. fi. §. in omni. C. de codicil. l. j. §. lucratiuus. C. de impo. lucra. descri. li. x. que limitatio nō procederet in pupillis qui filios habere nō possunt: sed in aliis intestabilibus maioribus sed hec limitatio non placet per ea que dixi ꝫ. in. vi. arti. prin. in primo membro. in. viij. q. ꝛ per not. in. l. fi. C. de iuris ꝛ facti igno.

Quarto limitat Bald. istam magis cōem opi. in. d. ɔsi. ccclxxiij. inci. in successione pupilloꝝ. ij. volumine. fm pen. stampā vt non pcedat qn̄ pater condidisset testm̄ filio pupillo: vt qꝛ ei dedisset substitutū pupillarem tacite vel expresse: ꝛ caduca fieret substitutio vel euanesceret: q: cum pupillus esset testatus destituto testamēto ppꝛie diceretur intestat⁹ vt dixi. ꝫ. in. xi. q. sed ꝛ hec limitatio nō videt pcedere: q: pupillus non di vere testatus qn̄ pater dedit ei substitutū pupillarem. l. j. §. defecisse: als est. §. quotiēs. ff. de vi ꝛ vi ar. ꝛ regula qui per aliū. ꝛ quod habet in. l. patris ꝛ fi lij. ff. de vulg. ꝛ pu. substi. ꝛ in. l. papinianus. §. sed nec impuberis. ff. de inoffi. testa. Nec obstat qō cōsuluit Bal. in cōsil. cccc xvj. incipi. casus talis est. statuto ciuitatis Ast ꝛc. primo volumine fm penul. impressionem als est. ccxvi. tertia parte fm vltimaꝫ impressionem: vbi in terminis statuti Ast. quod incipit: Detestanda. volentis inter cetera matrem que trāsiit ad secunda vota non succedere filiis ex primo matrimonio: saluo ꝙ si ipsa heres instituatur possit ex testamento capere: consuluit illam admitti ad successionē filij ex substitutione pupillari quasi vere quo ad successionem veniat ex testamento pupilli licet non quo ad ordinationeꝫ: iuxta dictū §. sed nec impuberis: qꝛ respondetur ꝙ in terminis illius statuti sufficit matrem esse institutam: ꝛ eius verba loquuntur respectiue ad actum institutionis vel successiōis ex testamēto pueniētis: qui act⁹ successionis vere respicit hereditateꝫ pupilli. Ubi aūt agim⁹ de intelligēdo idefinite an pupillus dicas vere testat⁹ certū est ꝙ nō. d. §. sed nec impuberis.

Quinto limitas fꝫ aliquos opinio predicta ꝛ magis cōis vt pcedat quando statutum excluderet a successione decedētis intestati: sec⁹ si excluderet a successione decedētis ab itestato vel sine testō. ꝛ ita voluit Ful. post d. Christo. de castil. pceptorem suum in. d. l. generaliter. in prin. per illum tex. C. de insti. ꝛ substi. reprobata gl. ibi. ꝛ dicit ibi Ful. se super hoc vidisse consiliuꝫ magni doc. domini Signo. de homo. ꝛ assignat rōnem: qꝛ adiectiuū intestat⁹ refertur ad psonam decedētis: ꝛ significat idem qō nō testat⁹. Is autem pprie dicitur nō testatus qui testari potuit: quia proprie ab eo remouet actus cui conuenit potētia. l. is pōt. ff. de acqui. here. l. eius est nolle. ff. de reg. iu. ꝛ non miruꝫ si tunc intestabiles non comprehenduntur. sed quādo adsunt in statuto illa verba: sine testamento vel ab intestato. non respiciunt actum persone que decedit sed generaliter ponunt ꝛ nulli substantiuo coherētia: ꝛ tunc pupillus bene comprehēditur qui bene pōt decedere sine testamēto lꝫ non a se facto: cum pater possit sibi facere testamentum. d. l. patris ꝛ filij. ff. de vul. ꝛ pu. idem voluit Fulg. in consi. xlviij. inci. quidam. P. condidit testm̄. vlti. col. vbi etiā refert se vidisse cōsiliū dn̄i. Signo. idem tenuerūt Saly. ꝛ Ful. in. d. l. cum antiquioribus. vbi Saly. refert Pet. bell. hoc tenētē super q̄rto prisciani ꝛ vr de mente Calde. in consilio. vj. sub rubrica de cōsti. ꝛ Alex. in. d. l. generaliter. in prin. in vlti. col. facit. d. l. omnem. C. ad tertul. ꝛ. l. sciant. C. de legi. heredi. ꝛ. l. qui duos. ꝛ. l. vel singulis. ff. de vulga. ꝛ pupil. substi. ꝛ illud fundamentum ꝙ iura disponant hereditatem solum deferri ex testamento vel ab intestato. Nec enim sine ministerio rubrice dixerūt de hereditatibus que ab intestato potius q̄ȝ intestatorum: vt patet in institutionibus ꝛ in aut. nisi ꝙ sub illo verbo ab intestato volebant cōprehendi hereditates tā testabilium q̄ȝ intestabilium vt dixi. Et in hanc sententiam videt inclinare Ange. are. insti. de heredi. que ab inte. desc. in prin. (ꝛ. d. Phil. corne⁹ in. d. ɔsi. cccxxxvj. ppe fi. vbi dicit tunc nō obstare statutum mandās verba debere proprie intelligi.), ꝛ ideꝫ. d. Corne⁹ in. d. l. generaliter. in fi. cōmen. dicens ꝙ ita consuluit Saly. ꝛ Bald. in quodam consi. inci. premitto ꝙ statutum. numero. ccxviij. fm suū codicē ꝛ Ang. in consilio inci. verum statutuꝫ vendicet. ¶ Contrariū videtur tenere glo. in. d. l. cum antiquioribus. in ver. fuisse. nicro tex. vbi probatur ꝙ quando succedis pupillo non dicitur sibi ppꝛie succedi nec ex testō nec ab intestato ꝛ ꝙ non fit differentia inter hec verba intestatus ꝛ ab intestato: est de mēte Cy. in. d. l. ij. C. qui testa. fa pos. Bar. in. d. l. j. ff. de suis ꝛ legiti. ꝛ in. d. consi. cxxxij. inci. hec est copia cuiusdam statuti. Ange. ꝛ Ro in. d. l. in testō. Bald. ꝛ Nico. de neap. in. d. l. intestato. Alberi. vero in. q. ꝫ. allegata Ange. in. d. consil. xcvij. ꝛ. ciiij. Bal. in. l. iij. C. si pen. ap. mora inter. ꝛ Jo. fa. in isti. de here. que ab intest. desc. in prin. Et iccirco fm ꝙ referunt moderni in. d. l. generaliter. Fran. de campo. cōsulēdo dixit ꝙ est nimia subtilitas facere talem differentiā. ꝛ cōtra eam facit qō dixi in. vj. arti. prin. in primo membro. j. q. dum conclusi non esse faciendam differentiaꝫ: an verba statuti dirigantur in personam vel rem. ꝛ dixit Cardi. in dicto cōsilio xj. ꝙ talis differentia magis processit ex acumine disputantium q̄ȝ ex iuris mente. ꝛ concludit illam nō esse attēdendā: quia iura tendunt ad effectus magis q̄ȝ ad contentioneꝫ de vocabulis. Facit. l. si mater. cum simili. C. de cōdi. insti. ꝛ nimia subtilitas a iudicibus reiicitur. l. pe. C. ad trebel. cū concor. de quibus per glo. primaꝫ in. c. j. epi. vel ab. ꝛ facit quia licet in libro institutionum ponatur in rub. de here. que ab inte. desc. terminus ab intestato tamē iustinianus volēs declarare ibi terminum ꝛ materiaꝫ rubrice declarat quis dicatur decedere intestatus quasi sint idem. Facit in argumētū l. j. ff. si certum petn. Item dum Ro. in. d. l. in testamento. ꝛ Jmol. in. d. l. cēturio. volunt vltra doc. ꝫ. allegatos sub verbo decedentis sine testamento comprehendi pupillū ꝛ intestabilem: ꝛ ad hoc adducit tex. in. d. l. generaliter. in quo ponuntur verbum intestatus ꝛ sine testamento tanq̄ȝ separata interposita disiūctiua que solet poni inter diuersa quicquid ibi dixerit glo. argumen. l. hec verba ille ꝛc. ff. de verboruꝫ signi. ꝛ quod notat Bart. in. l. si is qui ducenta. §. verum. ff. de re. du. in. vj. op. ꝛ in. l. si quis ita. ff. de auro ꝛ argen. lega. Ex predictis videtur ꝙ etiā hec differētia est verbalis: quia volunt doc. ꝙ equipoleat dicere ab intestato ꝛ sine testamēto: que equipolentia si tenet: idem dicemus de vbo ab intestato qō de verbo sine testamēto: prout etiaꝫ dixit Cardi. in d. cōsi. cxj. Nam qd aliud est dicere decedere intestatū q̄ȝ nō testatum ꝛ non testatū q̄ȝ qui nō cōdidit testamentū: quoniā quodlibet verbum denotat priuationē ꝛ carentiam que presupponit habitū. l. decem. cum simili. ff. de verbo. obli. Ad tex. in. d. l. generaliter. patet responsio per glo. primam ibi

que dixit

que dixit illa verba ideo fuisse posita vt daretur intelligi ꝙ equipolerent: sic dicimus Alexāder sine paribus pro Meleno. Facit qd hab. in l. sepe ita cōputati. ff. de v. sig. vnde relinquo in hoc passu vberius ꝯsiderandū maxime q2 puto tenendā ꝯtrariam opinionē: de qua per Bar. in. d. l. j. ff. de suis ⁊ legi. quo casu de istis limitationibus nō est disputandum.

(Sed hic incidenter queritur an statutū disponens ꝙ si filij in pupillari etate decesserint ab intestato: primiores succedāt. ⁊ cōtingat pupillus esse factā substitutionē in testamento patris sit locus statuto. d. Phil. corne. ꝯsil. ccv. inci. ꝙꝙ. iiij. vol. arguit ad partem: ⁊ in casu illo concludit ꝙ sic: q2 statutū nolebat trahi ad intestabiles ⁊ per rationes de quib⁹ ibi: & etiā hic que dixi. s. in. vij. arti. vj. q. in fi.)

Decimotertio quero an statutum excludens feminam a successione propter masculos intelligatur nō tm̄ excludere ab hereditate delata de iure cōmuni: verum etiā a bonis ex alio statuto filijs reseruatis: puta extat vnum statutum ꝙ mulier non possit disponere nisi de quarta parte bonoꝝ suoꝝ: ⁊ ꝙ reliquā filijs reseruet inter eos equaliter diuidendā: ⁊ extat aliud statutū ꝙ mulier a fratre dotata matri nō succedat ab intestato: ⁊ cōtingit sororem a fratre dotatā velle succedere matri in illis tribus quartis an possit: dicendum est ꝙ nō sm̄ Pau. de ca. in cōsi. cccclxxvij. inci. pro declaratione. in volumine antiquoꝝ consiliorum sm̄ vltimam impressionē: pro quo facit tam finalis intentio statuti ꝙ illa regula: qd non est nouum ꝙ vna lex ad aliam trahatur. l. nō est nouum. ff. de legi. cum sequen. ⁊ notant ibi doctores maxime Barto. Bald. ⁊ Paul. de castro inferentes ad statutum. Bal. in. l. j. C. de here. ⁊ etiam. l. j. ff. ad legem aquil. cum concor. de quibus per Alex. in. l. sciendū. in prin. in. iij. col. ff. qui satisda. cog. ⁊ per. d. And. sic. in repe. c. raynaldus. in xxxij. col. cū seq. de testa. post eū que dixit in. c. j. de rescri. ⁊ hoc clare procederet, vbi statutū exclusiuum simpliciter a successione vel a bonis excluderet nō dicendo ab intestato. Sed quando dicit ab intestato ⁊ portio per statutum predictum reseruatur filijs: ita ꝙ nō possit de ea in alias personas disponi: tunc subest difficultas. quia talis portio nō videtur ab intestato deferri: nec ex testamēto: vt dicitur in dicto cōsilio. cccclxxvij. ⁊ sic videtur ꝙ quo ad eam partē femina per statutum non excludatur: cū verba statuti loquentia de portione ab intestato delata non conueniant: ⁊ cū non conueniunt verba: nec etiam debet conuenire statuti dispositio. l. iiij. §. pretor ait. ⁊ ibi Barto. Ro. ⁊ Alexā. ff. de nam. infec. ⁊ licet in dicto consilio dicuntur multa verba: tamen punct⁹ stat in hoc an dicatur quis decedere ab intestato quādo nō potest de bonis disponere: de quo late dixi in questione precedenti. ⁊ ex ibi dictis transeo cum illa conclusione ꝙ intelligatur femina exclusa prout etiam in dicto consilio late cōcluditur. immo fortius vult Pau. de castro in ipso consilio ꝙ etiam si mater fuerit testata: nihilominus talis filia a fratre dotata non succedat in illis tribus quartis de quibus testari nō potuit mater: per plures rationes quas quis a seipso videre potest: pro qua decisione faciunt que dicam. j. eo. in xxi. q. que decisio sapit equitatē licet in puncto iuris mordere possit: quia ille tres quarte videntur succedere loco legitime omnium filiorum: vt dicā ita vt sit sensus statuti ꝙ extra filios mater non possit de eis disponere: sed deueniant ad filios equaliter diuidende prout facit legitima: ⁊ sicut legitima ex testamento debetur. l. cum queritur. ⁊. l. parētib⁹. C. de inoffi. testa. ita ⁊ ille tres quarte. ⁊ propterea statutū excludens a successione intestati non excludet filiā a portione illa trium quartarum cōdito testamento per ea que dixi supra in. vj. q. Item dicit ibi Paul. de castro ꝙ in illa quarta de qua mater potest testari computantur alienata per eā per no. per Barto. in. l. marcellus. §. res que. ff. ad trebel. ⁊ Bal. in. l. filium quem habentem. C. famil. her. cum concor. ibi signatis: quod intelligo iuxta ea que dicā. j. in. xiij. arti. prin. ⁊ in. xi. arti. prin. in. v. ⁊. vj. q. cum duabus seq.

Decimoquarto quero an statutum excludēs simpliciter feminas a successione ascendentium extantibus masculis intelligatur excludere tam a successione bonorū maternorum ꝙ paternorum seu tam aui paterni ꝙ materni: et sic d aliis. ista est pulchra questio: in qua dñs Christo. de castell. ⁊ Joan. de imol. ac Fulgo. ⁊ do. Jo. Fran. de capitib⁹ lis. de padua tenuerunt ꝙ intelligantur femine exclusae solū a successione ascendentiū per lineā masculinam: vt patet in consi. liiij. incipi. Item ꝙ quelibet hereditas in volumine cōsilioꝝ Rapha. Ful. ea maxime rōne q2 de mente statuti fuit velle cōseruare hereditates agnatoꝝ inter agnatos nō autē cognatoꝝ inter agnatos per no. per Bal. in. l. maximū vitiū. C. de li. prete. vñ cessante mente ⁊ rōne statuti cessare debet eius dispositio. l. adigere. §. quis. ff. de iure pa. idem tenet do. Laur. in repe. §. ceterū. in. xxv. colū. instit. de legi. agna. suc. vbi refert tacito auctore fundamēta posita. l. d. ꝯsi. liiij. sed est aduertendū q2 in pdicto consi. erant alia verba suadētia sm̄ predictos docto. cōsulentes statutum nō intelligi de ascendētibus per lineā femininā: q2 in casu illi⁹ statuti disponebatur ꝙ quelibet hereditas ⁊ successio ascendentiū: ⁊ quelibet alia lucra ex dote puenientia deferrentur masculis quibuscūq per ordinē legitime descendētib⁹ per lineā masculinam ab ipsa ꝑsona de cuius successione vel hereditate agit: exclusis feminis si dotate fuissent: vel parati essent masculi eas dotare ⁊c. vnde sm̄ eos illa vba legitime descendētib⁹ per lineā masculinā dant intelligere ꝙ tale statutum loquat de hereditate masculoꝝ ⁊ descendentiū ab eis. Item predictū statuti excludit feminas sub ea rōne: quia sunt dotate: q ratio cessat in matre vel auia ad quas nō pertinet onus dotandi filiam vel neptem nisi ex magna ⁊ pbabili cā. l. mater. ff. de iure dot. ⁊ statutum excludes dotatam debet intelligi excludere a bonis dotātis vt p Bal. in. l. j. C. de legi. here. ⁊ consequenter a bonis eius qui dotare tenet: ⁊ sic causa exclusionis sit dos. facit. l. qui volebat. ff. de here. insti. ⁊ limitata cā limitatū parere debet effectū. l. in agris. ff. de acqui. re. do. ⁊ dispositio dz restringi ad casū de quo loquit. l. cum zelmerat. ff. de his que in te. delen. l. ita aūt. §. j. ff. de admi. tu. l. luti⁹. ff. de fideicū. Itē adducit ꝙ q2 hoc statutū est correctoriū iuris cōis restringi debet vt minus corrigat ꝙ sit possibile. l. ij. C. de nox. a. c. cum dilectus. de ꝯsue. cū similib. Sed ꝙ statuto excludēte femina a successione ascendentiū ꝑpter masculos intelligatur exclusa etiā a successione bonorū maternoꝝ ⁊ ascendentiū per lineam maternā etiam si excludat dotata tenuit Pau. de ca. in ꝯsi. cccxlj. inci. ꝑsupposito ꝙ statuti. in. j. col. cū seq. ⁊. clxxj. inci. prius casus. in volumine antiquoꝝ consiliorum sm̄ primā impressionē. alis autē sm̄ vltimā impressionem est in codē vol. numero. xl. mouet ex generalitate verbi ascendentiū: sub quo etiā mater ⁊ ascēdentes per lineam maternā cōprehendunt vt colligitur ex aut. cessante. C. de legi. here. in illis verbis ⁊ ea que sola sit ascendentis ⁊c. iūcta aut. defuncto ad quā se refert: que etiā loquitur in matre. C. ad tertu. ⁊ in corpore. vnde sumitur: sicut ⁊ appellatione parentū continent ascendentes etiā per lineam femininā. l. quis. §. parentes. ff. de in ius vo. vnde generaliter est statutum intelligendū: facit. l. item apud labeonē. §. generaliter. ff. de iniu. ⁊. l. j. §. generaliter. vñ. sed nec ꝑsonas ꝓsecutus fuit vtrū ex virili sexu an ex feminino ⁊c. ff. de leg. pstan. ⁊. l. j. §. boles. ff. vi bo. rap. ⁊. l. de pcio. ff. de publi. ⁊ cum hac opinione videtur transire do. pce. me⁹ in. d. §. parentes. quē legit cum. §. pretor ait. in. iij. col. licet non bene firmet pedem qui si meminisset de consi. Pau. de cast. credo ꝙ intrepide eius sententiā affirmasset. Et ita etiā tenuit moder. bono. in trac. dotium in vltima parte in. lxxiiij. q. inci. an filia a patre. in fin. per tex. in. d. §. parentes. ⁊ dñm Laur. in repe. §. ceterū. in. xxv. col. insti. de legi. agna. suc. Et hanc opinionē puto veriorem. Et ad contraria respōdet: et primo ad illud de rōne statuti que videt esse vt agnatoꝝ hereditates inter agnatos non aut cognatorum cōseruent respondebat dñs preceptor meus in. §. pretor ait ꝙ nō est sine dubio: an illa sit sola ratio. Sed q2 in tertio arti. prin. ꝯclusi sm̄ magis cōem opi. illam esse solam ⁊ vnicam rōnem: respōdeo aliter ꝙ quia statutū generaliter loquitur ⁊ per verba comprehendentia etiam successiones maternas ⁊ ascendentium per maternam lineam non debemus dicere ꝙ illa fuerit ratio generalis talis statuti per ea que dixi in. d. tertio articulo prin. circa fi. allegando Pau. de ca. in. d. cōsil. cccxlj. incipi. presupposito ꝙ statutum. sed ratio talis statuti est fauor masculoꝝ. Ad illud fundamentū ꝙ dotata intelligatur exclusa a successione dotātis. rñdet sm̄ do. pce. meū ⁊ bene ꝙ non concludit quo minus a successione ascendentis per lineam femininam possit femina excludi si a tali ascendēte dotata fuerit: ⁊ in terminis statuti predicti de quo habetur in dicto consilio. liiij. minus concludit hoc fundamentum: quia excluditur dotata etiā a masculo non tantū a defuncto.

Imo sufficit

immo sufficit masculum succedētem esse paratū dotare. Ad illud q̄ hoc statutum tanq̄ correctorium sit restringendum respōdet. d. p̄cep. meus q̄ immo cum sit fauorabile est large intelligēdum iuxta not. in. d. l. ij. C. de nota. ꝛ in. l. ij. C. de in ius voc. ꝛ ego late dixi de hoc i tertia ꝛ quarta. q. principali in hoc eodem tractatu. Predicta opinio est limitanda: vt non procedat quando essent verba aliud suadentia: sicut erat in terminis in quibus consuluerit. do. Christo. Joan. de imol. ꝛ Fulgo. in dicto consil. liiij. puta q̄ descendentes per lineam masculinam: feminas a successione ascēdentium excludāt: quia matri ꝛ ascendenti per maternam lineam non possunt talia verba vocantia descēdentes per lineam masculinā cōuenire. facit. l. iiij. §. pretor ait: ꝛ quod ibi notat Bar. in fi. commen. Rom. ꝛ Alexan. ff. de dam. infec. ꝛ ideirco in casu suo dicēdum est q̄ vera est decisio que traditur in. d. cōsilio. liiij. licet dum ipsi videtur per alia fundamēta amplia re dictam decisionem etiam si non essent talia verba in statuto: verior sit contraria opinio.

Decimoquinto quero statutum disponit: q̄ frater cōsanguineus tm̄: in successione fratris preferatur fratribus ꝛ sororibus vterinis tantum: an preferetur tam in bonis a patre ad fratrem defunctum peruētis q̄ a matre ꝛ aliūde quesitis: attēto q̄ sꝫ magis cōmunem opinionem traditam in aut. itaq̄ꝫ. C. cōmu. de suc. ꝛ in. l. de emancipatis. ꝛ in aut. post fratres. C. de legi. here. iunctis his que habentur in. l. quod scitis. C. de bo. q̄ꝫ lib. ꝛ per Bal. in. l. post dotem in fi. cōmē. ꝛ ibi Imo. Rom. ꝛ alios. ff. solu. matri. frater germanus prefertur vterino tāntum in bonis a patre prouētis: ꝛ vterinus prefertur germano tm̄ in bonis a matre prouentis: ꝛ in bonis aliūde quesitis equaliter succedunt. Pau. de cast. quē sequuntur ibi moder. in. d. aut. itaq̄ꝫ. C. cōmu. de suc. dicit se cōsuluisse q̄ vterinus prefertur germano tm̄ in bonis a matre p̄uētis: ꝛ in aliis erit locus statuto: scꝫ q̄ in quesitis p defunctum german⁹ prefertur vigore statuti: alis eīm resultaret sm̄ eum magna iniquitas: ꝛ debet restringi tale statutum: cū sit correctoriū iuris cōmunis ad bona aliunde quesita q̄ ex bonis maternis: ita q̄ dupliciter succedemt: scꝫ de iure cōmuni in bonis a matre prouentis: ꝛ ex forma statuti i bonis aliunde quesitis: quod non est incōueniens sm̄ eum: quia talis defunctus censetur habere patrimonia diuersa sicut miles iuxta. l. j. ꝛ. ij. ff. de testa. mili. propter dispositiōeꝫ d. l. de emancipatis. ꝛ cum hac sententia transit. d. Baldus nouellus in tracta. dotium in pen. cartha. (sequitur Corne. consi. cclxix. incip. constat penul. colum. ꝛ prece. iiij. volumi. ꝛ. cccx. incip. hec consultatio. j. volum. ꝛ faciunt que dixi supra in. vj. arti. princip. iij. membro. iiij. q̄ōne de statuto preferente agnatos cognatis: vt non excludat vterinum a bonis maternis: quod est intelligendum: nisi ex verbis ꝛ mente statuti de cōtrario appereret: vt per Ludo. bolog. consi. lxix. cuꝫ rimisione ad dubia.) Et que dicta sunt in fratre vterino procedunt etiam in sorore vterina: vt de se patet. ꝛ ita etiaꝫ voluit Pau. de cast. in terminis statuti ciuitatis Castelli in consi. ccclxi. inci. viso statuto in volumine antiquorum cōsiliorum sm̄ primam impressionem: vbi adducit alia fundamēta: lꝫ loquatur in diuersa figuratione casus: ꝛ hanc opinioneꝫ puto tenendam: vt statutuꝫ predictum recipiat declarationem ꝛ intellectum a iure cōmuni: ꝛ sit interpretandum: vt minus ledat ius cōmune q̄ fieri possit: attēto q̄ aliquid operat iuxta nota. in. l. ij. C. de nota. cum concor. traditis per Alexan. in. l. iiij. §. pretor ait. ff. de dam. infec. Quis dominus Anto. de rosel. i arbore succes. in. lxxxiiij. col. aliter tenuerit. (In qua materia pōt videri ꝯsilium Cornei. xxj. q̄ꝺ incipit videtur. j. vol. p qua snia facit quod dixit Saly. in. l. femine. §. fin. C. de sec. nup. per not. ibi p Glo. q̄ stante statuto q̄ masculi i successionibus prīs ꝛ matris preferātur feīs. si cōtingat matrē decedere relictis marito suo ac vno filio ꝛ filia: qui fili⁹ post moriatur supstite prē ꝛ sorore: cui pater ex dispositiōe eiusdē vel alterius statuti i successiōe filij masculi pferat: ꝛ demū pater transeat ad scḋa vota: ex quo scḋo mr̄imonio hēat filium masculū: ꝛ pater demuꝫ moriat. nā in bonis q̄ a prima vxore ad filiū primi mr̄imonij deuenerit exclusa filia ex forma statuti: ꝛ demum p mortē dicti filij deuenerit ad patrē: ēt exclusa filia. dicta filia succedet excluso fratre germano tm̄: ꝛ ipse filius scḋi matrimōij in aliis succedet: ꝛ dicit Saly. q̄ ita fuit ꝯsultū ꝛ obtentum de qua materia ꝯtinget aliquid dicere. j. in. xij. arti. in. v. ꝛ in. xviij. q. rō est q̄ successio filij patri proueniens dꝫ pseruari filiis primi mr̄imonij q̄n pater trāsit ad scḋa vota: sicut pseruat successio filij p̄ueniēs matri q̄n mater trāsit ad scḋa vota p glo. i. d. l. femie. sequit Sozi. ꝯsi. cclxiij. inci. capio. j. col. Dec⁹. ꝯsi. lxxxvij. iij. col. i fi.) Insuper in simili materia posset quis aduertere ad consilium. d. Signo. de homo. numero. cxxviij. incipiē. in themate questionis: vbi loquitur in terminis statuti ciuitatis Janue: ꝛ ibi vult statutum loquens de exclusione femine habēre locum in successione delata infanti lꝫ infans non adierit: per nota. in. l. si infanti: vbi hoc pbatur. C. de iure delib. ꝛ in. l. j. C. de his: q ante aper. tab. ꝛ dicam. j. in. xiij. arti. princi.

Decimosexto quero de statuto excludēte filiā dotatā p pter fratrem vel aliā psonam: a qua successione itelligatur excludere: vt q̄ dicat q̄ frater excludat sororē dotatā vel equipolenter. breuibus dico q̄ intelligitur excludere a successione dotātis: ꝛ nō alterius sꝫ Bal. in. l. j. per glo. ibi. ibidē. C. de legi. here. cū quo ibi trāseunt Pau. de ca. ꝛ moderni perusini. vnde statutū excludēs filiam dotatam ab hereditate paterna intelligitur si fuerit a patre dotata: vt ibi habetur: nec sufficeret sm̄ Bald. in. l. neq̄ꝫ mater. C. de iure do. per illū tex. in verbo dandi q̄ actum dotandi in filiā simpliciter exercuisset: puta dotando illam de bonis vxoris sue: q̄ tunc nō posset dici in effectu ab illo dotata per illū tex. sꝫ esset necesse q̄ a patre de bonis ipsius patris fuisset dotata: alr̄ non excluderetur ab eius successione. Idem dicit Bald. vbi supra si statutum dicat q̄ soror dotata a fratre nō succedat fratri: q̄ nō habet locum si frater illam dotet de portione sororis: cuꝫ statutuꝫ loquēs per verbum dotare ius significet: nō autem actum nudi ministerij. ar. l. pater ex prudentia. ff. de ma. vin. ꝛ. l. si res quas. ff. de iure dotiū. de quo dixi supra in. vj. art. princi. in quarto mēbro in. x. q̄ōe: vbi dico: an statutū excludens dotatā licet illam que de propriis facultatibus fuit dotata. predictā snīaꝫ etiā tenuit q̄dā. d. Jo. fran. de capitibus list. de Padua. In subscriptiōe quā facit ad cōsilium Ful. numero. liiij. q̄ꝺ incipit. Iuē q̄ quelibet ꝛ Pau. de cast. in ꝯsil. cccxxviij. incip. presens casus. iij. col. ꝛ pleni⁹ in ꝯsi. cccxlj. inci. presupposito q̄ dictum statutum ꝛ incidenter in ꝯsi. xi. inci. super primo dubio. ij. col. in volu. antiquoꝝ ꝯsiliorum sm̄ primam impressionem. Rom. in ꝯsi. cccclxxxv. inci. in casu pposite ꝯsultationis. Alex. in ꝯsi. xxix. incipien. q̄m habunde in. j. colum. primo volum. ꝛ in. l. j. §. veteres in vij. colum. ff. de acqui. pos. vbi allegat Ange. in consi. cxxvj. inci. in dei nomine testamētum ꝛc. ꝛ Pe. de anch. in consil. cclxxxviij. idē etiā volunt moderni in. d. §. veteres ꝛ. d. prec. meus in. l. q̄m nouella. ij. colū. C. de inoffi. testa. ꝛ modernus bono. in tracta. dotiū in vltimo arti. princ. in. xxxv. q. incip. si statuto cauetur. ꝛ plenius in. lxiiij. q. inci. an filia a patre dotata cū duabus seq. (sequtur Corn. ꝯsi. cxj. inci. videt. j. col. ij. volu. ꝛ. cxxvj. incip. principale. eo. volu. in fi. consilij. ꝛ ꝯsilio cxxxiiij. incip. elegāter in principio. ij. vol. ꝛ Ludo. bolo. ꝯsi. xxxviij. ꝛ Alexā. ꝯsilio. clj. inci. viso themate. j. col. ij. volum. ꝛ dn̄s prec. me⁹. d. Jas. in. l. vt liberis circa. iij. col. C. d colla. ꝛ Mari. ꝯsi. xxx. inci. Quis. viij. col. volēs q̄ statutum disponēs: q̄ dotata a patre vel auo nō possit succedere cuꝫ fratre vel patruis debeat itelligi: vt dotata ab auo excludat soluꝫ a bonis aui nō patris: ꝛ econtra lꝫ ad illud de auo obstare videatur aliqua q̄ retuli in. vj. art. prin. iiij. mēbro. j. q. Cū pdicta op. trāsit ipse Mari. in ꝯsi. lxxxiiij. inci. visa. ij. ꝛ. iij. colū. ver. scḋo moueor: ꝛ. ver. quarto moueor. ꝛ seq. ꝛ Corne. ꝯsil. lxxxvj. inci. dn̄s Petr⁹ de vbaldis cū subscriptiōe quā facit ibi ad ꝯsiliuꝫ dn̄i Petri. ꝛ Sozi. ꝯsil. cclij. in. x. col. j. vol. ꝛ cxxj. inci. visa ꝯtingētia loquēs i terīs p̄dicti statuti excludēteꝫ dotatā a prē vl̄ frē: dicēs q̄ dꝫ itelligi put. s. Et q̄ nō excludat dotata a frē de bonis cōib⁹. sequtur Corn. ꝯsil. xlviij. inci. d pmib⁹. ij. col. ij. vol. dicēs q̄ illa q̄ dꝫ i talib⁹ statutis excludi a mr̄na succes. dꝫ eē ab ea seu de ei⁹ bonis dotata iniquū est eīꝫ: q̄ pter dotē ab vno datā q̄s ab alteri⁹ succes. excludat: vt i socia pdicens ꝛ p Ang. d. ꝯsi. cxxvj. Mari. d. ꝯsi. lxxxiiij. Hinc sꝫ Com. d. ꝯsi. lxxxvj. j. vol. post Pet. de vbal. si statutū dicat q̄ filia cui est aliq̄d relictuꝫ a prē vel matre nō possit petere aliq̄d i bonis p̄nis vel mr̄nis: ꝯ itelligit q̄ cui ē relictuꝫ a prē nō possit aliq̄d petere i bonis p̄nis ꝛ a mr̄e in mr̄nis.)

Et hāc ꝯclus. sequit And. d iser. l. c. j. i prin. i. v. col. in ti. d natura suc. feu. dicēs q̄ statutū excludēs sororē dotatā ab hr̄ditate frīs dꝫ itelligi si sit dotata a frē: ꝛ d ei⁹ bonis scꝫ frīs defuncti d cui⁹ successiōe agit. Que ꝯclusio ampliatur sm̄

communem intellectum vt ipse refert: vt procedat etiã si sit
dotata a patre cõi ⁊ de eius bonis: q: censentur eadẽ ꝑsona.
l. fi. C. de impu. ⁊ ali. sub. qḋ non firmat ipse Andre. ⁊ dixi. s.
in. vi. arti. princi. in. iiij. membro. j. qõne. (Itẽ predicta ꝯ-
clusio maxime procedit qñ essent aliqua verba in statuto im-
portantia: ꝙ statuẽtes sensissent de exclusione ab heredita-
te dotantis tantũ: vt qr diceretur ꝙ filia vltra dotes ꝯstitu-
tas nil petere possit. cũ hec verba referãtur ad hereditatem
dotantis: vt per Ange. d. ꝯsil. xxxvi. Et predicta ꝯclusio sm
Corne. in ꝯsi. lxxiiij. incip. de duobus. iiij. col. j. vol. amplia-
tur sm aliquorum opiniõez: vt procedat etiam vbi verba sta-
tuti multum repugnarent: q: nihilominus: nisi ex toto repu
gnarent: facienda esset interpretatio ꝙ dotata ab vnius he-
reditate nõ excluderetur ab hereditate alterius nõ dotãtis.
Et propterea dixit ipse Corne. ꝯsil. clxx. incip. ꝯsilijs. j. ⁊. ij.
col. ij. volu. ⁊ in ꝯsi. clxxi. incip. licet. j. col. iiij. volu. ꝙ statu-
to nominante plures personas a quorum successione velit
filiam seu feminam excludi: si subiungat de dotata ab aliquo
eorum: intelligitur ab aliquo eoꝝ de cuius successione agat:
prout ẽt dixit ipse Corne. ꝯsi. cxxxiiij. incip. eleganter. j. col.
⁊ in principio ꝯsilij. ij. vol. dicens ꝙ iura multum ponderãt
personaȝ dotantis: esto ꝙ statutũ loquatur longiꝰ habens:
de quo dicetur. j. proxime eadẽ qõne.) Predicta limitat
Pau. de cast. in. d. ꝯsil. cccxlj. cuius verba corrupte ⁊ tacito
auctore refert Lan. in repe. §. cete: insti. de legi. agna. suc.
in. xxv. col. ⁊ idem Pau. de cast. in ꝯsi. cccxlviij. inci. in pun-
cto queritur in pen. ⁊ vlti. col. eo. volum. ⁊ Rom. in. d. ꝯsilio
cccclxxxv. j. colum. ⁊ Alexan. in. d. consil. xxix. in pen. colum.
⁊ do. Bap. de sancto seue. in repe. l. omnes populi in. lxxx.
colum. in ver. xvij. queritur. ff. de iusti. ⁊ iure. ⁊ dñs precep-
meus in loco supra allegato procedere. Nisi statuti vltra
procedat exprimendo verba per que appareat velle exclude
re ẽt a successione nõ dotantis: ⁊ est de mente Bal. in. d. l. j.
dum dixit nisi statutuȝ vltra procedat: puta q: dicat femina
dotata a patre non succedat in hereditate eius vel matris:
vel aui materni vel fratris: aut sm Roma. in consi. supra al-
legato: q: excludat feminam dotatam etiam ab extraneo nõ
coniuncta persona a successiõe ab intestato: q: cum extraneo
ab intestato non succedatur intelligetur exclusa a successiõe
eorum qbus ab intestato succedere posset: lȝ nõ sit ab eis do
tata. (vel nisi dicatur: non possit adire hereditatẽ patris ma
tris: nec illius q eaȝ maritauerit vel dotauerit: vel nisi exclu
dat dotatam a patre matre: fratre vel alio: vt per Corneum
ꝯsilio. cxxiij. incipi. videtur. iij. col. ij. volum. cum ista verba
de nõ dotantibus etiaȝ intelligantur: vt ibi. vel si dicat do-
tata a patre matre fratre: vel ab aliquo eorum: vt late ꝑ Cor
neum ꝯsi. cxxiij. incip licet. iij. volum. ⁊ quis aliter dicat hoc
vltimo casu ꝯsi. cxxxiij. in. ij. volum. ⁊ in ꝯsilio. lxx. eo. volu.
⁊ cum ꝑdicta sententia quando sunt illa verba: vel ab aliquo
eorum aut similia late transit Corne. etiam in ꝯsi. cccxxiij. in
ij. col. iij. vol. Simile si dicatur ꝙ excludat ab hereditate do
tantis ⁊ non dotantis: vt late per Corne. ꝯsil. xliij. inci. vide-
tur. iiij. volu. vbi idem replicat quãdo sunt illa verba vel ab
altero eorum. ⁊ refert multos: qui vbi statutum loquitur al-
ternatiue simile tenuerunt. Simile si statutũ excludat do
tatam a patre vel matre: a paterna materna vel fraterna he-
reditate: q: cum statutũ velit dotatam a patre excludi ab he
reditate fratris: ex eo significat ꝙ nõ intendit excludere ab
hereditate solũmodo dotantis: ⁊ propterea dotata a patre
excludetur ẽt ab hereditate matris: vt notabiliter consuluit
dñs Frãceschinus curtius iunior vnus ex promotoribꝰ meis
ꝯsi. suo decimo inci. visa: vbi subdit in penul. colum. ꝙ si do-
tata a patre excluditur etiam a successione matris nõ dotan
tis: non sit curandũ an dotata a patre sit de paternis vel ma
ternis bonis dotata: lȝ alis secus: vt per dñm Ludo. bolog.
ꝯsi. xxxviij. ⁊ dixi late in. vj. artic. princi. iiij. mẽbro. x. qõne.)
Et sm Pau. de cast. in. d. consi. cccxlj. si statutum dicat ꝙ
mulier dotata nõ succedat patri matri auo vel fratri ⁊c. nec
exprimat a quo sit dotata: non refert a quo dotetur: ad fineȝ
vt excludatur a successione nominatorum in statuto: quia sta
tutum in rem loquitur. l. iteȝ veniunt. §. a quo. ff. de pet. he-
re. l. cum qui. §. quod exigimus. ff. de constit. pe. l. palam. §.
fi. ff. de rit. nup. l. hoc autem. §. fi. ff. ex quib. cau. in posses. ea.
quasi fuerit de mente statuti: ꝙ illa femina debeat stare con
tenta dote: ⁊ nihil aliud petere possit de hereditate nomi-
natorum. quam decisionem non habeo pro tuta per ea que
consuluit Pe. de anch. in ꝯsilio. lxxix. incipi. retento ordie:
vbi vult ꝙ si statutum excludat dotatam a patre matre: vel
fratre a successione patris matris vel fratris intelligitur ex-
cludere dotatam a patre a successione paterna: ⁊ dotatam a
matre a successione materna: ⁊ dotatã a fratre a fraterna red
dendo singula singulis. secundum quam opinionem cõsuluit
do. Benedi. capra in cõsilio. xxxix. incipien. cum viso ⁊ consi
derato prefato puncto statuto in. ij. ⁊. iij. colum. ⁊ idem te-
net dominus Ludo. bologn. in addi. ad consil. lxxxix. Ioan.
de ana. nam idem videtur dicendum in casu. Pau. de cast.
in dicto consilio. cccxlj. mouentur prefati doct. quia eo mo-
do reducitur tale statutum ad intellectum iuris communis:
iuxta glo. in. d. l. j. C. de legi. here. iuncta. l. ij. C. de nona. ⁊
d. c. cum dilectus de consuetu. quia tale statutum diuersas
personas dinumerans debet intelligi diuisiȝ nõ coniunctim
⁊ in qualibet persona vnam orationem comprehendere. Itẽ
quia valde esset absurdum: ꝙ dotata ab vno propter vnam
tm̃ dotem excluderetur a pluriuȝ successione ⁊ absurditates
debent euitari in quauis materia etiam statutaria. l. fi. ⁊ ibi
Bar. ff. ad exhi. l. diuortio. ff. solu. ma. c. dudum de preben.
in. vj. de quo vltimo fundamento parum curauit Pau. de
cast. in. d. consi. cccxlj. ⁊ lȝ dñs Benedi. capra videatur in cõ
silio preallegato in. iij. colum. ponderare ꝙ statutum loqua
tur alternatiue. Tamen ideȝ puto ẽt si statutum loqueretur
copulatiue: puta ꝙ dotata a patre ⁊ matre ac fratre nõ succe
dat patri matri ⁊ fratri per no. in. l. j. ff. de his qui no. infa. ⁊
in. l. j. vbi plene moderni. ff. de iusti. ⁊ iure: ꝙ plura copulata
ad eundem finem nõ tendẽtia habent operari diuersos effe-
ctus ⁊ resoluuntur in singulas oratiões. l. illaȝ ⁊. l. vt liberis
C. de colla. ⁊. l. cum oportet. C. de bo. que libe. Item limita-
rem predictam ꝯclusionem: nisi generalitas Rubrice suade-
ret: vt nigrum deberet intelligi generaliter ⁊ de nominato-
rum hereditate: vt dicam. j. eo. in. xx. qõe. (Et predicta deci.
Pau. de cast. d. ꝯsi. cccxlj. impugnat. d. meus Ias. in. d. l. vt
liberis. iij. colum. Et iuxta predicta dicebat Corneus ꝯsi.
cxxxiiij. incip. eleganter. j. colum: ⁊ in prin. ꝯsilij. ij. volumi.
Et ꝙ multi doct. eo tẽpore apud camerinum ꝯsuluerunt ꝙ
licet statutum multũ generaliter disponeret. ꝙ dotata a pa-
tre matre vel auo non posset succedere alicui ex personis do
tantibus: vel nõ dotantibus: si masculi superessent: tale sta-
tutum debeat intelligi si superessent masculi ex eo de cuius
successione ageretur. in tantum ꝙ dotata a patre non exclu-
deretur ab hereditate matris vel alterius ꝑsone: nisi ex ma-
tre vel tali persona de cuius hereditate tractaretur masculi
superessent. quod limitat Corneus ꝯsil. xliiij. in. iiij. volumi.
vt non procedat: vbi essent verba vel alicuius eorum. vt q:
statutũ diceret ꝙ dotata a patre auo proauo ⁊c. nõ succedat
donec superest masculus ex linea masculina descendẽs om-
nium predictorum vel alicuius eoruȝ. Sed non credo ꝙ fue
rit bene consultum apud Camerinum per ea que dicta sunt
supra in limitationibus ad hanc questionem. ⁊ q: statutum
dum excludit a successione nõ dotantium tollit hanc inter-
pretationem. ita vt mens statuentium reddatur certa. l. con
tinuus. §. cum ita. ff. de verbo. obliga. qḋ etiam suadet ratio
agnationis preseruande iuxta ea que dixi supra in. iij. artic.
principali. at vbi non esset verbum nõ dotantibus in statuto
bene procederet predicta decisio. Ultimo nõ est hic omit
tendum quod consuluit Sozi. consilio. cxxj. incipien. visa. ij.
⁊. iij. colum. primo volumine. dum voluit ꝙ stante vno sta-
tuto ꝙ mulier dotata a patre fratre vel patruo q̃diu supe-
sint masculi non succedat: ⁊ alio statuto ꝙ mulier dotata de
bonis cõmunibus non possit venire ad diuisionem: vel com-
munionem bonorum cõmunium que penes fratres reman-
serunt si de dictis fratribus vel fratre legitimi heredes re-
manserunt ex talibus statutis filia dotata a fratre de bonis
communibus non excludetur a fraterna successione quando
ex fratre superest femina: eo q: absurdum esset ꝙ virtute pri
mi statuti dotata a fratre de proprijs facultatibus fratris nõ
excluderetur: ⁊ ꝙ dotata de bonis communibus virtute se
cundi statuti excluderetur cum sit sumenda in statutis in-
terpretatio que non sonet in absurdum: ⁊ que non possit a sa
piente reprehẽdi: vt dixi in. v. arti. prin. ix. q. erit igit capiẽ-
da interpretatio: ꝙ nõ loquat de mẽsa successiõe: vt ibi ꝑ eũ.)
Sȝ hic cadit dubitatio si ꝯtingat aliq̃ ẽẽ dotatã ⁊ nõ ap
pareat a quo: qo ꝓsumat illã dotasse. Rom. in ꝯsilio. clxxix.
inci. amplissime doctor in. iij. col. vult probandũ ẽẽ quã fore
dotatam

dotatam de bonis eius a cuius successione excluditur in terminis q[uesti]onis nostre: quia hoc est fundamentu[m] intentio[n]is excludentis. l. ei. q. ff. de proba. cu[m] simili. sed est aduertendum: q[uod] si esset aliqua p[er]sona: puta frater que teneret feminam dotare p[re]sumeretur ab eo dotata: & de eius bonis: q[uia] presumit aliq[uo]d factu[m] quando impensa est necessaria in facto ab eo qui facere tenetur Bart. in. l. omnia. C. arbi. tu. & notatur late in. l. cu[m] seruus. ff. de verb. obli. q[uo]d intelligo precede[n]tibus aliquibus co[n]iecturis: vt dixit Bar. in. l. que sub conditio[n]e. ff. de co[n]di. & demon. & Alexa[n]. in. d. l. cum seruus & Fulg. in consi. suo inci. tenor [con]suetudinis inserto inter [con]silia do[mini]. Fra[n]c. cur. numero xxxiiij. in. j. dubio cui [con]si. se subscripseru[n]t. d. Sign. & Cu. vbi loquitur in terminis statuti nostri. de cuius aut[em] bonis presumatur aliqua in dubio dotata: dixi in. vj. arti. prin. iiij. membro. x. q. vbi et de hoc precedenti dubio dixi.

Decimoseptimo quero: an talia statuta excludant a successionibus iam acquisitis vel delatis t[em]p[o]re conditi statuti: dixi late. s. in. vj. arti. princ. in. iiij. me[m]bro in. xv. q.

Decimooctauo quero: an statutu[m] excludens feminaz ab hereditate vnius: vendicet sibi locu[m] in eade[m] hereditate postq[uam] deuenit ad aliu[m]: puta statutum disponat q[uod] femina dotata no[n] succedat in hereditate patris. & [con]tingat patre[m] decedere relicta filia femina: & relicto filio masculo q[ui] post hereditate[m] paterna[m] agnitaz decedat sup[er]stite dicta sorore sua. an poterit ipsa soror succedere in bonis quo[n]da[m] patris sui que ad filiu[m] masculu[m] sibi fratrem deuenerint. hanc q[uesti]o[n]ez late examinant docto. in. l. j. §. veteres. ff. de acquir. pos. & ibi cu[m] Rom. reliquit indecisam. p[ro]pterea quia pendebat de facto. & co[m]m[unis] [con]clusio est q[uod] no[n] excludatur femina a tali hereditate et si ho defunctus nulla alia bona reliquerit: eo q[uod] hereditas postq[uam] fuit adita improprie di[citu]r hereditas illius defuncti: & sic h[er]editas paterna postq[uam] fuit adita per filiu[m] no[n] amplius di[citu]r hereditas paterna: vt per Bar. in. l. iij. in prin. ff. de bo. pos. titulo generali. & j rubri. ff. de acqui. here. & in. l. eius qui in prouincia in. ij. col. ff. si cer. pe. & est glo. notabilis in. d. §. veteres. & ad hoc allegatur Barto. in. l. si. §. j. ff. ad tertul. facit. l. sed si plures. §. filio. ff. de vul. & pupil. & l. heres per seruum. ff. de acq[ui]r. here. & hanc opi. tenet Bal. in. c. j. §. quin et circa fi. co[m]men. in ti. ep[iscop]i vel abba. Ful. in. l. q[uam]q[uam] in. j. notabili per illuz tex. C. ad. l. fal. Fran. de are. in. l. paulus in prin. co[m]men. ff. de acqui. here. & in [con]si. clxj. inci. in presenti consultatione vide[n]dum est in prima & vlti. col. & in [con]si. sequenti. incipie[n]te verum est. &c. in. v. & vlti. col. & in. d. §. veteres. vbi et Alex. d[omi]n[u]s preceptor meus. & d. Benedi. capra in [con]si. incip. punctus &c. quidam Petrus &c. in ho dubio. (& Sozi. [con]si. cclxxxviij. inci. circa primum l si. j. vol. & Corneus late [con]si. cccv. inci. in hac. iiij. volu. vbi arguit ad partes an hereditas paterna adita dicatur esse adhuc paterna.) & d. Bap. de cazalup. in repe. l. omnes populi in. lxix. colu[m]. versi. decimonono queritur. ff. de iusti. & iure. & d. moder. bononi. in tracta. dotium in vltima parte in. lxvij. q[uesti]o[n]e. vbi ad sic dice[n]dum moue[n]tur et alio fundame[n]to q[uia] si statutum excluderet dotatam: q[uia] intelligitur excludere ab hereditate dotantis: vt dixi. s. in. xvj. q. vn[de] quando frater non dotauit: non intelligitur excludi ab eius successione. Ad idem adducitur quod voluit Ang. in [con]si. ly. alias liij. inci. d[omi]n[u]s Odd. vbi tenuit q[uod] lz filia renunciet successioni paterne nihilominus poterit succedere fratri et in bonis que a patre ad fratrem peruenerit: etiam si in fratris hereditate no[n] reperiantur nisi bona paterna. per ro[n]ez. d. §. filio iuncta l. si. ff. de inoffi. te. plus dixit ro. in [con]si. clxviij. incip. circa primum: quo queritur in primo dubio q[uod] et si iurame[n]tum in tali renu[n]ciatio[n]e interue[n]isset iuxta. c. q[uam]uis de pactis in. vj. p[ro]cederet decisio p[re]dicta. Ad ide[m] facit q[uo]d dixit Bal. l. l. j. in. l. q. ff. de re. diui. q[uod] si vnus ex fratribus renunciet feudo paterno: q[uo]d perueniat ad fratres: & vnus illor[um] q[ui]bus perue[n]it decedat sine filijs nihilominus renu[n]cians poterit venire ad successionem dicti feudi per tex. in. l. paulo callimaco. §. j. ff. de leg. iij. & in. c. j. de eo qui finem fecit agna. de feu. pa. predicta[m] [con]clusio[n]e[m] extendit are. in. d. [con]si. clxj. in vlti. col. & in [con]si. seq. etiam in vlti. col. vt p[ro]cedat et si hereditas paterna no[n] esset per fratrem adita: nec ad alium transmissa. propterea q[uia] talia statuta excludunt feminam. ita demum si masculus adeat p[er] no. p[er] Bar. in. l. ij. §. sed si sint sui. ff. ad tertul. & in spe per Saly. in l. j. C. de adulte. sentit Bal. in. l. si matre. C. de suis & legiti. Bart. in. d. l. si. §. j. versi. sed si poneremus. ff. ad tertul. & plenius dicam infra in. xij. arti. princip. subdit Are. ibidem q[uod] si ista femina esset talis persona: ad quam hereditas masculi fuisset transmissa: vel cui per remedium restitutionis in integrum competeret ius adeundi: posset ex persona masculi succedere: lz ex sua non posset: & ab hac opinione tanq[uam] co[m]muni in iudicando no[n] esset recedendum. Quis repertam inter consilia Bal. in consil. pen. in. ij. volu. s[ecundu]m penult. impressionem aliter fuisse consultum: vt dixi supra in. vj. arti. princi. in. iiij. membro. ij. q. quod consilium: vt dixi ibidem no[n] credo fuisse Bal. lz etiam s[ecundu]m d. preceptorem meum in. d. §. veteres contra dictam conclusionem fortiter faciat ratio statuti: que est fauor agnationis p[re]seruande. & habetur pro expressa: vt dixi supra in tertio arti. princi. & seq. s[ecundu]m quam rationem videtur dicendum q[uod] exclusa a successio[n]e seu ab hereditate patris mul[to] fortius magis videatur exclusa ab hereditate fratris cum hereditas patris sit magis debita aliqu[o]. l. cu[m] ratio. ff. de bo. dam. facit in ar. l. si viua matre versi. q[uod] si nepotes. C. de bo. ma. vel saltem videatur dicendum: q[uod] hereditas patris & bona que quondam fuerunt patris que large adhuc dicuntur paterna licet ad filium deuenerint no[n] debeant illi iure successio[n]is fraterne deuenire: cum saltem large adhuc dica[n]tur paterna: vt in iuribus supra allegatis cum de stricta ad latam significationem etiam in correctorijs ex identitate ro[n]is licita sit extensio: vt est glo. in cleme[n]. prima in verbo eligat. de elec. & in aut. vt hi qui oblig. probi. reo iu. in prin. in verbo ad eam rationem: & ita etiam dicitur in. d. co[n]si. penul. vt sc[ilicet] fiat separatio bonor[um] fraternor[um]: & in illis exclusa per statutum ab hereditate patris vel aui succedat q[ua]si no[n] sint paterna: & in auitis vel paternis non succedat: sed ad primum gradu[m] possunt videri que dicam in. q. sequenti. Ad secundum potest respo[n]deri q[uod] et s[ecundu]m largam significationem bona defuncti ad aliuz peruenta non amplius dicuntur bona defuncti: sed ex penitus impropria significatione. & cu[m] adiectione quonda[m] vel olim: quasi dicat bona vel hereditas quo[n]dam talis defuncti per no. in. d. l. eius q[ui] in prouincia. (Et p[re]dicta limitabat Corn. in [con]si. cccxj. inci. hec [con]sultatio. iiij. vol. vt no[n] procedat in statuto preferente agnatos cognatis q[uia] [con]tingent illum q[ui] decessit here fres vterinos & germanos sup[er]stites. q[uia] fratres vterini succedent in bonis mrnis ad fratrem prouentis nec desinent dici mrna ex eo q[uod] peruenerint in fratrem: q[uia] hoc casu sit alia [con]sideratio: vt latius ibi per eum ad quod faciunt que dixi. s. eo. xv. q.)

Decimonono quero generaliter: an statutu[m] exclude[n]s mulierem a successio[n]e vnius ve[n]dicet sibi locu[m] in successione alterius. Ista q[uo]d est p[ro]funda: & eius decisio p[ri]m[o] colligitur ex his que dixi. s. in. vj. arti. princ. maxime in. iij. me[m]bro du[m] tetigi de statuto exclude[n]te vna[m] persona[m]: an trahatur ad alia[m]. Item ex his que dicam. j. in. xij. arti. prin. fere per totum. et maxime in. q. xvj. dum tangam an statutu[m] exclude[n]s p[ro]pter vna[m] p[er]sona[m] videatur et excludere p[ro]pter alia[m] no[n] nominata[m] i[n] qua sit par vel maior ro[n]: veruntame[n] veniendo ad decisio[n]es doctorum que mihi occurrunt in sp[eci]e videtur dicendum q[uod] trahatur ad successiones personarum in statuto non nominatarum qua[n]do adest par vel maior ratio per id quod [con]suluit Pau. de cast. in [con]si. ccccxxviij. inci. presens casus. iij. col. in vol. antiquorum co[n]siliorum s[ecundu]m primam impressione[m]: dum dixit q[uod] statutum excludens feminam dotatam a patre a successione matris aui materni: & auie materne multo magis excludit ab hereditate patris: maxime quia si simpliciter excluderet intelligeretur excludere a successione dotantis: & pro hoc facit: quia cum ratio statuti sit vnica & habeatur pro expressa debet fieri extensio ad casus in quibus subest par vel maior ratio. immo magis illi casus videntur sub statuto intellectualiter comprehendi sine alia extensione. vt dixi supra in tertio articulo princip. sed est aduertendum: quia vt ibi dixi quando statutum excludit a successione cognator[um] feminas propter masculos ratio statuti no[n] est: vt agnatorum salua sit dignitas: seu fauor masculorum. & s[ecundu]m predicta statutum excludens feminam a successione propter agnatos videtur excludere vxorem a successione viri de qua in aut. preterea. C. vnde vir & vxor co[n]trarium videtur dice[n]dum ex his que dixi. s. in questionibus precede[n]tibus maxime in. xiiij. xvj. & xviij. & ex his que dicit Pau. de ca. in [con]si. cccxl. inci. hereditas predicta in vol. antiquorum [con]siliorum s[ecundu]m prima[m] impressionem cum quo tra[n]sit. d. Lan. in repe. §. ceterum in. xxviij. col. insti. de legi. agnato. suc. vbi volunt q[uod] statutum excludens feminam a successione fratris non intelligatur illam excludere

a successione sororis: quia vnū nō venit appellatiōe alterius: nec vna persona mediāte altera: sed de perse ⁊ propter se p̄ no. per doc. in. l. illam. C. de colla. ⁊ dixi in. vi. art. princip. in primo membro. ij. ⁊. iij. q. (Et s̄m Bal. in. c. j. §. j. ij. notabili in titulo ep̄m vel abba. statutum excludens a successione patris: nō intelligitur excludere a successiōe sororis vel fr̄is: sequitur Roma. ꝯsi. cxviij. inci. circa primū in prin. Et Alex. ac moderni in. l. j. §. veteres. ff. de acq. pos. ⁊. d. Decius. ꝯsi. lxxi. in princi. ⁊ Corn. ꝯsi. cccv. inci. in hac pen. col. ⁊ per totū iiij. vol. ⁊ ꝯsi. clvij. incip. de duabus. j. col. ij. vol. dicens q̄ statutum excludens a successione patris non habet locum i succeſsione matris. vult Marianus ꝯsi. lxxxi. incipi. in presenti in. j. col. ver. nec videtur.) Idem est de mente Franc. de are. in ꝯsi. clxi. incip. in presenti consultatione. j. col. vbi dixit q̄ statutū excludens a successione matris non excludit a successione fratris ea ratione: q̄ in materia correctoria vel exorbitanti nō fit extensio aut. quas actiones cum materia. C. de sacrosan. eccl. ⁊ q̄ in statutis que sunt stricti iuris casus obmissus habetur pro omisso. l. constitutionibus. ff. ad munic. l. qd̄ constitutum. ff. de testa. mili. l. si cum dotem in principe. ⁊ qd̄ ibi notatur. ff. sol. matri. l. si extraneus cum ibi notatis. ff. de cōdi. ob cau. facit tex. in. l. iij. §. j. ff. de leg. prestan. vbi dispositio exorbitans facta de liberis ⁊ ascendētibus nō trahitur ad fratres ⁊ collaterales. (Et cū ista opi. etiā transit Pau. de ca. in consi. cccxxxix. inci. presupposito in antiquis: ⁊ Corneus ꝯsi. clxxi. incipit. licet. j. colum. iiij. volum.) sed Nico. de mat. ⁊ Bal. in. l. quod vero. ff. de legi. ⁊ Pau. de cast. in. d. consi. clxi. dicunt q̄ si verba oīno repugnant non fit extēsio: alias autē sic. inferentes q̄ de stricta ad latā significationē licitum sit in tali statuto arguere prout vult Glo. in aut. vbi qui oblig. per. res unno. in. ver. ad curationem in cle. j. in verbo eligatur de elec. facit. l. filium habeo. ff. ad mace. notat plene do. precep. meus in aut. quas actiones. C. de sacrosan. ec. ⁊ istam opinionem inuenio teneri magis cōiter per doc. ⁊ ita etiam conclusi. s. in. vi. arti. princi. in scd̄o membro in. ij. q. ex quibus ibi dictis hec ꝯclusio redditur vberior: sed nō bene inuenio responsum ad aliud quod dicitur de ratiōe statuti attenta ꝯclusione quam feci. s. in. ij. arti. princip. vbi dixi talis statuti rationem esse vnicā ⁊ haberi pro expressa: ⁊ ideirco dicebat do. Bap. de san. seue. in rep. l. omnes populi in. xxxviij. col. ver. premissis. ff. de iusti. ⁊ iure que etiam retuli. s. in. vi. arti. princi. in tertio mēbro. iij. q. se audiuisse a peritissimis viris q̄ in hac materia extēsionū in qua periculosum est aliquid firmare non est minus tutū adherere decisionibus que reperiuntur in indiuiduo q̄ regulis: propter earum varietatem: nō tamen puto passim ⁊ leuius cum decisionibus que in indiuiduo reperiuntur transeundū. ⁊ est bene aduertendum circa ipsam rōnē an sit generalis: ⁊ quando militet prout dixi in. d. tertio arti. princi. Item an adsit aliquod statutū mandans verba statutorum intelligi ad litterā ⁊ prout verba sonant: q̄ tunc nō cōprehendetur casus insurgens per interpretationem a verbis alienam: vt dixi. s. in. v. arti. princip. in. xix. q. Si autem statutum excludat a successione masculi an intelligatur excludere a successione femine ea rōne: q̄ masculinū concipiat femininum: vt q̄ excludat a successione filie vel sororis. dixi. s. in. v. arti. princi. in. xiii. q. notat Pau. de cast. in consi. cxix. inci. hereditas predicta in vol. antiquorum ꝯsiliorum s̄m vltimā impressionem. (Ceterū predicta decisio limitat ex his que dixit dñs Franceschinus curtius iunior ꝯsi. v. xxiij. col. q̄ statutū papie excludēs dotatā a fratre vel filio fratris a fraterna successione intelligitur etiam excludere a successione filiorum fratris eo maxime q̄ tale statutū solet interpretari: vt dotata excludatur a successione dotantis: vt dictū fuit late. s. eo. xvj. q. Sed ex his dictis patet ꝯtrarium fore verius: ⁊ q̄ dotata intelligat exclusa a successione dotantis: vt in. d. xvj. q. inducitur in fauorem femine in tātum q̄ dotata a patre nō intelligatur exclusa a successione filij seu fratris: vt ibi. Qd̄ si queramus an exclusa a successione patris intelligatur etiam exclusa a successione aui patre predefuncto: potest argui pro ⁊ ꝯtra ex his q̄ dicunt Bar. in aut. ex testamento. C. de secun. nup. ⁊ Bald. in aut. si qua mulier in prin. cōm. C. ad velleia. ⁊ doct. in. l. si vero. §. de viro. ff. solu. ma. per illum tex. dum tangunt: an in materia correctoria dicta in patre habeant locū in auo. Sed ex his que. s. dicta sunt videtur dicendum q̄ non. Nihilominus pro nunc inclino in ꝯtrariā sententiā: q̄ immo excludatur a successione aui sicut ecōtra si mater vel pater excluderetur a successione filij pariter excluderetur auus: q̄ coniungitur mediāte persona filij: vt dixi late. s. in. vi. arti. principali in tertio membro. ⁊ sicut exclusa propter patrem excluderetur propter auum qui ꝯiungitur mediāte persona patris: vt s. in. xij. art. princip. xvj. q. Item limitabat Mari. in. d. ꝯsi. lxxxi. incip. in presenti. j. col. hoc verū q̄ statutum excludēs a successione vnius: puta patris nō excludat a successione alterius: puta matris: nisi per alia statuta: puta ciuitatis in quo ris sic promissum q̄ etiam a materna successione excludatur de quo. s. in. vi. art. primo mēbro. vij. q.)

Vigesimo q̄ro. Ex rubrica statuti generaliter ⁊ simpliciter excludunt femie dotate: postea nigrū excludit dotatam non simplr̄: sed a successione alicuius. an extendatur ad exclusionē a successione alterius nō noiati in statuto: puta dicit in Rubri. statuti q̄ femia dotata vel simplr̄ vel a patre nō succedat postea in nigro dicitur q̄ dotata a patre nō succedat matri: an eo casu dotata a p̄re succedet m̄ri. Pau. de ca. l ꝯsi. cccxxxix. inci. presens casus modicam dubitatiōē habere vt in. ij. col. in volumine antiquor̄ ꝯsiliorum s̄z primam impressionē tenuit q̄ nō ꝑpter generalitatē rubrice habentē orōnē perfectā: ex qua l̄z arguere. vt notat in. l. j. ante si. glo. magne. C. ne fideius. dot. den. ⁊ in aut. nullum cre. ag. circa prin. in glo. super verbo legē circa si. ⁊ plene traditur in. l. j. ff. si cer. pe. vbi Alex. in. iij. col. trāsit cum predicta decisione ⁊ in ꝯsi. j. ij. col. iiij. volu. vbi allegat predictum consilium Pau. de ca. (cū ꝯcor. de quibus p. d. Curtium iuniorem ꝯsi. v. octaua ⁊. ix. colum.) idem tenet moder. bonon. in trac. dotium vltima parte in. lxvj. q. inci. qd̄ si statutum dicit in rubr. adducendo ad idē etiā Pau. de ca. in. d. l. j. dicentem ita se consuluisse: sed ego in mea lectu. paduana non inueni Pau. de ca. h̄ dicere Sed ꝯ predictam decisionē insurgit quidam moderni in. d. l. j. vbi ꝯtrarium tenent. moti sex aut septem fundamentis: ⁊ primo q̄ ad hoc vt Rubrica possit allegari: ⁊ nō restrigatur per nigrum est necesse vt habeat orationē oīno perfectam s̄m Ant. de but. in prohemio decreta. in pe. col. ⁊ Imo. in rubri. ff. de ver. obl. in. iiij. col. illa eiꝫ. d. orō significat omni ex parte Glo. in. l. si cū exceptiōe. §. q̄ si homo. ff. q̄ me. cā notat Alex. in. l. precibus i not. C. de imp. ⁊ al. sub. s̄z rubrica p̄dicta in terminis Pau. de. ca. ⁊ Alex. non erat oīno perfecta: q̄ non declarabat a qua successione vellet dotatam excludi: ergo ex illa rubrica ⁊ eius generalitate non est arguendū: sed est attendendus tenor nigri: s̄z ad hoc fundamentū responderi pōt q̄ imo talis rubrica h̄z orationē oīno perfectam: cum statutū simpliciter excludens dotatam intelligat excludere a successione dotantis. vt in terminis dicit Bal. in. p. C. de legi. here. ⁊ dixi. s. e. in. xvj. q. ⁊ l xviij. ⁊ in. q. prec. circa prin. dum allegaui. Pau. ď ca. in ꝯsi. cccxxxviij. ⁊c. Scd̄o mouent ex his que dixit Panor. i ꝯsil. xiii. incip. quedā mulier habens. vlti. col. j. volu. vbi dixit q̄ rubrica generalis nō restringitur p̄ nigrū sp̄ale: nisi nigrum expresse de eodem loquatur: de quo logtur rubrica: quia tūc rubrica restringit ad id tm̄ de quo loquitur nigrum. allegat Glo. in. d. rubri. C. ne fideius. dot. den. ⁊ l aut. ad h. C. ď vsur. (quā decisionem Panor. sequitur Corn. ꝯsi. cxxvi. inci. principale. iij. col. in si. ij. vol. iunctis his que dixit ip̄e Corn. ꝯsi. cxiii. inci. circa. j. ⁊. ij. col. ij. vol. p̄ qua decisione Panor. et facit qd̄ dicebat Sozi. ꝯsil. ccvij. incip. in causa. iij. col. circa. si. j. volu. versi. quarto qdē ⁊c. q̄ si rubrica statuti generaliter loquitur: qui succedere debeant ab intestato: ⁊ in nigro ex excludātur cognati non intelligetur nigrum de nominatis in rubrica. nec de feminis agnatis allegat Pau. de ca. consilio. cccxviij. ⁊ ꝯsilio. clxix. in antiquis.) Sed prout dicunt ipsi. d. Moder. in. d. l. j. Ista decisio Panormi. non videtur vera: quia est cōtra Tex. ⁊ Glo. per omnes approbatam in l. j. C. de capi. ciui. censi. exi. lib. xj. vbi nigrū loquitur expresse de eo de quo logtur Rubrica: ⁊ non restringit ipsam rubricam generalem. Tertio mouentur: quia verba nigri obscura ⁊ ambigua declarantur ex rubrica per Glo. singularem in l. j. C. ne lice. tertio prouo. ⁊ traditur late in. d. l. j. (Et copiose tāgit dñs Curtius iunior. d. cōsilio quinto. viij. ⁊. ix. col.) Unde multomagis d̄z esse ecōtra: vt verba rubrice ambigua declarentur per nigrum. vt infra dicam in limitationibus. ⁊ consequenter restringantur ad id de quo nigrum loquitur. Sed ad hoc pōt responderi q̄ verba Rubrice predicte non sunt obscura vel ambigua: cū habeant suam interp̄tatiōē ⁊ declarationem

declarationem ac intellectum certum a iure traditum prout dixi. Item non est bona cõsequẽtia ꝙ ex quo aliquod recipit declarationem ab aliquo ab eodẽ recipiat restrictionẽ: cũ alia sit interpretatio declaratiua: alia restrictiua: vt per Barto. ⁊ repe. in. l. omnes populi. ff. de iust. ⁊ iure. ⁊ Bal. in. l. non dubium. C. de legi. Quarto mouetur q: verba predicte rubrice sunt indefinita: sed in materia odiosa prout sunt talia statuta exclusiua feminarum iuxta nota. in. l. venia. C. de in ius vo. Indefinita nõ expolet vniuersali: imo strictissime dz intelligi sm Ang. in. l. pen. C. de impu. ⁊ ali. subsi. ⁊ Imol. Alexã. ⁊ Moder. in. l. ij. ff. de libe. ⁊ posth. sed hoc fundamẽtum non obstat: q: prout late cõclusi. s. in. iiij. art. prin. talia statuta sm magis cõmunem opinionem sunt fauorabilia. Quinto adducitur auctoritas Bal. in. l. si defunctus. l. j. col. C. de suis ⁊ legi. vbi dixit talia statuta censeri quãdam exheredationẽ. argum. l. qui volebat cum glo. ff. de here. instit. sed exheredatio nunq̃ intelligitur nisi nominatim sit expressa. l. j. ff. de lib. ⁊ posthu. ⁊ ideo sm Bal. nunq̃ quis intelligitur exclusus a legitima hereditate: nisi hoc noiatim exprimatur: sed ⁊ hoc fundamẽtum non obstat: q: cum hoc statutum dicatur fauorabile ista equiparatio non est bona: ⁊ istam equiparationem impugnat ipse Bal. in. l. maximũ vitiũ in. j. col. C. de li. prete. dicẽs ꝙ exheredatio causatur a culpa ⁊ odio: ⁊ ista exclusio mulier: a fauore. Sexto adducitur: q: licet statuta debeant taliter interpretari: vt aliquid operẽtur vltra ius cõe. c. cum dilectus de consue. Bart. in. l. omnes populi. in. ij. q. principali. ff. de iusti. ⁊ iur. ⁊ in. l. ij. ff. d vsur. ⁊ in. l. iiij. §. pretor. vbi ẽt Alex. ff. de dam. infec. tamen inuento ꝙ aliquid operentur debent taliter restringi: vt minus ledant ius cõe q̃ fieri possit. d. c. cum dilectus ⁊. l. ij. C. de nox. ⁊ notit modernus in. l. si. §. in cõparatione. C. d iure deli. ⁊ in. d. §. pretoris ⁊ in. l. j. in princi. ff. ad. l. fal. Sz ⁊ hoc non obstat: q: fauor agnationis ⁊ ratio statuti aliud suadent. l. cum quidam. ff. d lib. ⁊ posth. ⁊ quod dixit Bal. in. d. l. maximũ vitium inuectis his que copiose dicta sunt in. iij. ⁊. iiij. artic. princi. vnde puto transeundum cum opinione Pau. de ca. (pro qua facit qd ꝯsuluit. Comeus ꝯsil. cxxxiij. incipi. q̃uis. iij. colũ. in si. ij. vol. ꝙ si rubrica generaliter admittat proximiores ex parte patris exclusa matre ⁊ nigrum loquatur si pater decesserit sine testamento: excludetur mater ẽt condito per patrem testamento.) facit qd consuluit dñs Benedictus capra in cõsi. incip. subscripsi: dum dicit ꝙ si rubrica dicat ꝙ proximiores succedant defuncto: ⁊ in nigro dicatur ꝙ mater excludatur per proximiores cõsanguineos: ex generalitate rubrice aua paterna excludet matrem: lz ipsum q̃nq̃ redarguã de ibi dictis in alio proposito. (Et dicebat Maria. consi. xxx. incipi. q̃uis. viij. col. in si. ver. superest. ergo ꝙ rubrica licet nõ habeat sensum perfectum probat qualitatẽ ꝯtẽtorum in statuto: ⁊ de qua materia loquatur dispositio statutaria per iura ibi per eũ allegata. Inferens ꝙ si rubrica dicat de his q succedunt defuncto ab intestato: nigrum nõ censeatur loqui de successione etiam in causa testati. Dixit etiam Mari. consil. xxx. inci. q̃uis. viij. col. ꝙ si rubrica est pfecta quo casu licet ex ea arguere puta ꝙ dotata a patre sit cõtenta de eo qd pater dederit in dotẽ: nigrum latius loquens puta ꝙ dotata a patre ⁊ ab auo sit ꝯtẽta de eo quod a patre vel auo datũ fuerit vel promissum: debebit interpretari vt nõ deuiet a rubrica si fieri poterit: ita ꝙ dotatio aui excludat solum ab hereditate aui dotitis iuxta ea que dixi. s. xvj. q. ⁊ ꝙ rubrica declaret nigrũ ꝯsuluit ẽt in simili. o. Barthol. sozi. ꝯsil. cl. col. xx. in princ. ver. superest.) vltimo pdicta ꝯclusio est limitãda nisi nigrum veniat ad declarationem rubrice ipsius verba restringendo: vt q: rubrica statuti dicat ꝙ femina dotata non succedat extantibus masculis ⁊ nigrũ dicat ꝙ femina dotata nõ succedat matri vel alteri de linea materna: ⁊ ꝙ dotata intelligatur quãdo constat de cõfessione dotis per maritum facta: vel de reali numeratiõe: q: tũc nisi constet de dote modo predicto posito ꝙ aliqua possit dici dotata non attẽdit rubrica q̃ de dotata simpliciter ⁊ indefinite loquitur sm Alex. in consi. xiij. incipi. circa primum dubium. iij. colum. iij. vol. (⁊ Sozi. ꝯsil. xcij. incip. circa primũ. iij. colum. j. volumine.) dicentem ꝙ ex nigro bene declaratur Rubrica q̃uis generalior. traditur in. d. l. j. maxime per Alberi. Saly. ⁊ Alexã. ⁊ Ant. de but. in prohemio decre. vbi supra. immo ⁊ restringitur in terminis predictis. (Et sm hãc posset sustineri: qd dixit Come. consi. clxxj. inci. licet. j. col. iiij. vol. dum dixit ꝙ verba generalia: vel indefinita rubrice declarantur et restringuntur per nigrum.) Alio etiam modo posset limitari predicta cõclusio: nisi intelligendo rubricam generaliter insurgeret correctio nigri ⁊ cõtradictio inter rubricam ⁊ nigrum: q: tunc nigrum restringeret rubricam sm Alberi. de ro. Salize. ⁊ Alex. in. d. l. j. ⁊ Alberi. in rubri. C. ẽt ob chiro. pecu. ⁊ Anto. de but. vbi. s. q dicit standum tunc nigro tanq̃ magis deliberato: ⁊ allegat glo. in. d. aut. ad hec. C. de vsur. facit ad pdicta sm Saliz. glo. in rubrica. C. de preben. sala. lib. x. iuncta. l. j. illius titu. Itẽ sm Alberi. in. d. rubrica. C. ẽt ob. chi. pe. facit: q: nigrum tanq̃ posterius debet attendi. l. nam ⁊ posteriores. ff. de legi. cum ibi notatis ⁊. l. pacta nouissima C. de pactis. ⁊. c. j. de consti. in. vj. ⁊ hoc idẽ voluit Paul. de ca. in. d. l. j. in. iij. col. ff. si cer. pe. dicens post Gui. de cun. ꝙ vbicũq̃ nigrũ euidenter apparẽt contrariũ rubrice: nõ lz arguere ex rubrica: de quibus limitationibus ⁊ aliis inuestigationibus vbi casus occurreret recurrendum est ad loca predicta ⁊ ad no. in rubrica. C. an ser. ex suo fa. ⁊c. cũ concor. allega. in. d. l. j. (Dixit tamẽ. o. Philip. corne. ad propositum scõe limitationis in. d. ꝯsi. cxxvj. incip. principale. iij. colum. in si. ij. volum. ꝙ licet generalitas rubrice dispositionẽ loquẽtis soleat ampliare nigrum per predicta: ⁊ per not. per Glo. in. l. j. C. de capi. ci. cen. eximen. li. x. ⁊ in. §. i. in aut. vt fa. noue constitutio. ⁊ per Rom. in singularibus: tamen si talis generalitas nimis derogaret iuri cõmuni: taliter ꝙ traheretur ad absurdum deberet fieri restrictio rubrice ad nigrũ. ¶ Et sm Corneum consi. cccxiij. incip. videtur. ij. col. iiij. volum. quando generalitas rubrice solet de iure recipere limitationes si nõ declarantur in rubro venit declarande per nigrũ. ⁊ idem quando rubrica non habet congruam significatiõem nisi determinetur per nigrum: vel si indefinita determinatio rubrice indefinite intellecta traheretur in absurdum: vt ẽt. s. dictũ fuit. Aliq̃ ẽt dicit Dec⁹ i. d. l. j. l pñ. ij. col. ff. si cer. pe.

Uigesimoprimo quero: an exclusa a patris successione propter filios masculos admittatur ad bona patris confiscata: quorum pars filiis est ex gratia reseruata: vt quia statutum bona alicuius delinquentis mandet publicari: saluo aliqua parte quam filiis reseruet. ⁊ breuibus respondendo Ange. de peru. in. l. si deportatus. C. de bon. dam. in terminis statutorum Perusij tenuit ꝙ non: quoniam illa reseruatio habet instar successionis paterne per illum text. dum ibi emãcipatus nõ succedit in bonis patris damnati: ⁊ reseruatio filiis ex gratia: nisi conferat bona sua: prout ars in paterna successione conferret. ⁊ in predictis bonis etiam succedit adoptiuus: sicut in bonis non damnati: nec filiis ex gratia reseruatis. l. fin. §. ex bonis. ff. eo. ⁊ hanc decisionem sequitur Modernus bononien. in tracta. dotium vltima parte in lxviij. q. incipien. An filia dotata: allegans ad idem Ange. in consilio. lij. ⁊ Baldus in quodam consilio. xvij. Et in hac questione dubium facit: quia talia bona non dicuntur proprie ex paterna successione deferri: sed a fisco per text. supra allegatum: ⁊ ibi hoc aperte declarat Bal. dicens ꝙ nisi illa constitutio emanasset aliter fuisset dicendum ex iuris interpretatione: quod dictum habeo pro dubio propter dictum. §. ex bonis. ⁊ si opponatur ꝙ ex his iuribus nos liceat inferre ad decisionem statuti predicti: quod est correctorium iuris cõmunis: in quo verba sunt proprie capienda: ita ꝙ prouisio in casu vero non trahatur ad fictum. l. iij. §. hec verba. ff. de nego. gest. l. j. §. si is qui naue. de exerci. ⁊ notat Bar. in repetitio. l. omnes populi in sexta questione princip. ff. de iusti. ⁊ iure. Imol. ⁊ Alexand. in. l. j. §. j. ff. ad legem falcid. respondẽt ꝙ quando a lege antiqua equiparantur casus verus ⁊ fictus tunc bene fit extensio de vno casu ad alium etiã in statutis ex idẽtitate rationis: vt dixi in sexto articulo principa. in quarto membro. j. q. ⁊ traditur in. l. gallus. §. ⁊ quid si tantum. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊ pro maiori intellectu presentis questionis videri possunt que dixi supra. eo. artic. in. xiij. q. q: hec questio fuisset coniungenda cum illa.

Uigesimosecundo quero: an exclusa a bonis paternis per statutum possit venire ad emphiteosim patri concessam pro se ⁊ filiis ⁊ nepotibus aut saltẽ liberis. Bal. in aut. si quas ruinas in. iij. colum. prima. q. C. de sacrosan. eccle. tetigit hãc questionem: ⁊ dixit ꝙ sic. nam licet sit exclusa a successione: ⁊ sic ab hereditate non tamen est exclusa a tali emphiteosi que non censetur esse qd hereditarium: lz est ius quesitum filiis ex ꝯtcu ⁊ tempore ꝯtcus seu ꝯcessionis facte patri

per. l. si quis ticio. ff. de vsuf. accre. iuncto. §. ex conditionali
insti. de verb. obli. quod patet: q: tūc admittitur filius ad ta-
lem emphiteosim licet non sit heres patris: ex eo q: talis ꝯces-
sio in dubio cēsetur facta filijs tanq̄ filijs: nō aūt tanq̄ here-
dibus: vt et voluit ipse Bal. in aut. vnde si parens. C. de in-
offici. testa. Bart. in. l. gallus. §. primo. ff. de lib. ⁊ posthum.
traditur in. l. si ibi. §. si pactus: ⁊ ibi per Alexan. ⁊ moder.
ff. de pactis. facit quod notat Bart. in. l. quod dicitur: ⁊ ibi
et alij scribentes. ff. de verb. oblig. ⁊ Bart. in. l. iurisiurandi.
§. si liberi. ff. de oper. li. Sed idem Bal. in. l. liberti liberte-
que. in. x. col. ver. sed qd si est statutum. C. de ope. lib. sentit q
aut statutum disponit specialr̄ de forma succedēdi in emphi-
teosi: ⁊ tunc seruetur talis dispositio: aut de vniuersali suc-
cessione: ⁊ tunc aut emphiteosis trāsit cū vniuersitate seu iu-
re hereditario defertur: ⁊ idem de ea iudicamus qd de suc-
cessiōe hereditatis. Aut vero est dispositio per se stans a iu-
re hereditario diuisa: ⁊ tunc cum statutū nihil de ea loquat:
⁊ ex ꝯtu deferatur non comprehendetur talis emphiteosis
sub dispositione statuti. l. verba gesserunt. ff. de verbo. signi.
⁊ dicitur iure hereditario deuolui quando pater illaz stipu-
latus est: ⁊ acquisiuit pro se filijs ⁊ heredibus: quia tunc fili⁹
in illa non succedit nisi sit heres. §. emphiteosim in aut. ď nō
alie. ⁊ qd nota. in. d. §. si pactus ⁊ in. l. qd dicitur: ⁊ per Bar.
in. d. §. si liberi: ⁊ in. d. l. gallus. §. i. ⁊ d. precep. meus in. l. ij.
in. xliij. col. versi. tertio quero. C. de iure emphi. secus si sim-
pliciter acquisiuerit: pro se ⁊ filijs: vt in iuribus predictis: in
qua sentētia fuit. Saly. in. l. ij. C. de iure emphi. ⁊ hanc opi.
sequitur Moder. bonon. in tract. dotium vlti. parte. q. xiij.
inci. si filia phibetur. ita limitando ⁊ declarando no. p Bar.
in. d. §. si liberi. ⁊ q: in verbis huius q̄ōnis dixi aut saltem li-
beris. hoc ideo est: q: fit difficultas an filie cōprehendantur
in cōcessione emphiteosis que fit pro se ⁊ filijs licet secus sit
quando fit pro se ⁊ liberis: vt per archi. in. c. si quis suadēte.
xvij. q. quarta Imol. in. c. potuit in vlti. col. loca. cum cōcor.
adductis per. do. prece. meum in. l. maritus. in. ij. col. C. de
procu. licet docto. quos in hac. q. ś. allegaui aliter sentiant.

Sed Bar. in. d. §. si liberi in. ij. col. versi. puto igitur di-
cit q tunc prefertur masculus et in bonis emphiteoticis q̄uis
uis verba ꝯcessionis copulatiue vocent masculos ⁊ feminas.
puta: q: in concessione in emphiteosim dictum sit concedo ti-
bi hanc rem in emphiteosiz pro te ⁊ filijs tuis masculis ⁊ fe-
minis. talis enim concessio intelligitur facta ordine successi-
uo per no. in. d. l. gallus. §. i. ⁊ vt masculi feminis preferātur
iuxta dispositionem statuti. vt no. in. d. §. i. ⁊ per docto. ⁊ co-
piose. Alexā. in. l. heredes mei. §. cum ita. ff. ad trebel. ⁊ ad
hoc adducit Bart. in. d. §. si liberi not. per Cy. in. d. l. liberti
liberteque. dicens preterea q si qua specialis consuetudo eēt
circa successionē rerū emphiteoticarum illa esset seruanda ⁊
sm̄ illā presumeretur facta concessio per predicta. opinionē
Bar. simpliciter ⁊ sine supradicta distī. Baldi sequit Pet.
de anch. in consi. cxxiiij. incip. visis ⁊ diligenter ruminatis.
motus maxime per predictum fundamentum. Qd vbi adest
statutum in ciuitate vel ꝯsuetudo vel aliquod generale pa-
ctum cōitatis q in emphiteosi masculi preferantur feminis
sm̄ illa intelligatur facta concessio. Idē etiam voluit in ꝯsil.
cccc xxxiiij. inci. postq̄ ista dña ⁊ in suis reportatis in. l. sed si
hac. §. liberos. ff. de in ius voc. Ang. in consi. clxxxiiij. Bar.
in cōsil. lix. incip. ista qd habet duo dubia Imol. in. c. potuit
in si. de loca. dicens se ita cōsuluisse apud Lucā ⁊ in. l. si. ff. ď
condi. ⁊ demon. ⁊ in ꝯsi. xxvij. sm̄ numerum meum incip. vi-
so quodam instrumēto ⁊ Alex. in cōsi. xliij. inci. viso thema
te prima col. i. vol. ⁊ in consil. cxix. inci. viso processu. iij. col.
versi. ⁊ sic apparet quinto volu. (sequitur Barb. consi. xiiij.
incip. scribit propheta. i. vol. volens: q statutum laicoꝝ pos-
sit expresse super talibus bonis disponere in preiudiciuz lai-
corum: ⁊ Corneus consi. cxlv. incip. ad euidentiam colum. si.
⁊. clxxvi. incip. circa in. iij. ⁊. iiij. colum. i. vol. ⁊ consi. cxxx. in-
cipi. premittēdum. ij. col. ij. vol. ⁊ late ꝯsil. xlij. in. iiij. volu.)
Ita etiam tenet do. Andr. sic. in. c. in presentia in. lxvij. col.
de proba. allegando ad idem Paul. de cast. in consi. lxxvij.
alls. lv. ⁊ ibi dicit se ita plaries consuluisse. idez etiam vult in
rep. c. Rainaldus in. lxxxvij. col. ⁊. d. Fely. in. c. que in eccle-
siarum in si. cōmen. de constitu. ⁊ hec opinio tanq̄ cōmunis
est tenenda ꝗcquid dicat do. Laur. in rep. d. §. ceterum in. xlij.
col. propter rōnem supradictam ad quaz contrariū tenentes
nō aduerterunt: ⁊ predicta ꝓcedunt in successione intestati:

ex testamento autem quomodo succedatur in emphiteosi: ⁊
quomodo sit licitum patri disponere. Bal. dicit plura ver-
ba in. d. l. liberti: ⁊ aliquid in. d. aut. si quas ruinas. ⁊ Bart.
in. d. §. si liberi. ⁊ Alex. in. d. cōsi. xliij. ⁊ in. l. apud Julianuz
§. si quis. ⁊ in. l. si domus. §. si. ff. de lega. i. ⁊ Bar. ⁊ Docto.
in. l. quod dr̄ supra allegata cuz concor. supra allegatis. ⁊ la-
te. d. precep. meus in. l. ij. in vltimis cartis. C. ď iure emphi.
(⁊ sm̄ Mart. cōsi. xxx. incip. q̄uis prope finem. interpretatio
sapientum ferrarie cōcedit q pater possit in bonis ecclesia-
sticis priuare filios: ⁊ instituere extraneos: ⁊ ibi tradit quo-
modo liceat laicis facere tales interpretatiōes.) Predicta
opinio ꝓcedit quādo tempore concessionis erat conditū sta-
tutum. nā si superueniret tale statutum: nisi specialiter proui-
deret super rebus emphiteoticis transitrem cum distinctiōe
Bal. de qua in. d. l. liberti liberteque: quāuis Pe. de ancha.
in. d. ꝯsi. cxxiiij. circa si. dicat etiam tunc filias excludi p sta-
tutum. eo q: istud ius in persona filiorum sumit initiū. demū
post mortem patris: per nota. in. d. l. gallus. §. i. quo casu sta-
tutum superueniens debet extendi ad aliud ius qd nascitur
postq̄ est editum. argu. eoꝝ que notat Bart. in rep. l. omnes
populi in vlt. parte. ff. de insti. ⁊ iure. naz istud nō potest pro-
cedere attenta ratione decidendi questionem predictaz: que
est vt ꝯcessio intelligatur facta sm̄ statuta ⁊ consuetudinem
vigentia tempore concessionis: q: si eo tempore vigebat ius
cōe illud debet attendi: nam vt dixi est ius quesitum filijs ex
contractu ⁊ tempore cōcessionis. item hec ampliatio Pet.
de anch. posito q esset sequēda nō ꝓcederet nisi vbi emphi-
teosis iure hereditario deferretur: non autem vbi ex ꝯtractu
simpliciter defertur per no. per Bald. in. d. aut. si quas rui-
nas: ⁊ per Barto. in. d. §. si liberi. ⁊ docto. in locis. ś. allega-
tis. Et predictam cōez opinionem ⁊ conclusionem quam
supra feci ampliat Pe. de anch. in consi. cxxiiij. incipi. visis
⁊ diligenter ruminatis in si. iunctis his que dixi in. ij. colū.
versi. v. ħ probatur: vt procedat etiam si statutum q femine
non succedat: factum sit post concessionem emphiteosis vi-
uente tamen patre in qua pater stipulatus est etiā pro filia ď
quo dixi. ś. vj. arti. princip. iiij. membro. xv. q. item illam am-
pliat. ⁊ idez. Pe. de anch. ⁊ Jo. de imol. in ꝯsilijs. ś. allegatis
⁊. d. Feli. in. d. c. que in ecclesiaꝝ in vlti. col. de constit. vt ꝓ-
ꝓcedat nedum in bonis que laicus tenet in emphiteosim ab
alio layco: verū etiam in his que tenet laycus in emphiteo-
sim ab ecclesia. eo q: non potest dici ecclesia lesa in iure vtili:
quod habet laycus in tali emphiteosi: cum illud vtile domi-
nium layci non possit dici ecclesiasticū: sed rei ecclesiastice co-
herens. itē q: vnica successio nō debet diuerso iure censeri:
sed regulari magis legib⁹ ⁊ statutis ex qualitate persone re-
cipientis q̄ cōcedentis. argum. c. deinde. xxvj. distin. ⁊. l. eā
q edes. ff. de vsuca. ⁊. c. cum in tua de deci. ad idem adducit
Pe. de anch. no. per Jo. and. in regula sine culpa in si. com
men. de reg. iur. in merca. dum vult cōsuetudinem preferen
tem primogenitum in successione militare tam in clericis q̄
in laicis: qd dictuz parum facit: ⁊ de eius veritate als dixi. ś.
in. vj. arti. princ. i. membro. ij. q. ad idem facit qd dixit Bar.
in. l. ij. vbi etiā per alios. C. vbi in rem act. ⁊ Pan. ⁊ moder.
in. c. qm̄ frequenter. §. in alijs in. xiij. col. versi. ⁊ faciunt hec
ad q̄ōnem: vt lit. non conte. post Uber. de bo. ⁊ Fran. ti. vbi
volunt q emphiteota ecclesie cōuentus coram laico nō pos-
sit nominando dominuz declinare forum: q: diuisum est ius
emphiteote: ⁊ domini: quod etiam clare firmat Pe. de anc.
in. c. ea que in. xvij. col. de reg. iur. ⁊ in consil. cccxxxiiij. inci.
ad dubia. i. col. ⁊ ad hoc etiam facit quod volunt Andre. de
iser. in. c. i. in verbo ⁊ plaustruz in. ij. col. in ti. que sint rega.
vbi volunt q emphiteota ecclesie teneatur ad onera publi-
ca ⁊ collectas sicut emphiteota priuati: eo maxime q: vtile
dñium emphiteote sequitur conditionē persone. l. fin. in. si.
C. de impo. lucra. descri. ⁊. l. si. C. de inoffi. test. ⁊ hec amplia-
tio est tenēda pro vera: licet contrarium voluerit Pe. in cōsil.
lxxij. incip. in negocio Guidonis. quem refert. d. Feli. in. d.
c. que in ecclesiarum in vlti. col. dicens per illum tex. statuta
laicoꝝ non extendi ad bona emphiteotica ecclesiarū. p quo
facit quod dixit Bar. in. l. priuate. C. de excu. mu. li. x. quem
ibi sequitur Jo. de pla. non tanq̄ Bar. sed tanq̄ Angelum
de peru. vbi voluit emphiteotam ecclesie non teneri ad col-
lectā cōi: licet emphiteota laici bene teneatur. vt est tex. in. l. ij.
in ver. publicarum functionum. ⁊ ibi notant Saly. Alberi. ⁊
d. preceptor meus. C. de iur. emphi. ⁊ Bal. ⁊. d. prece. meus
in. x. colum.

in.x.col.in.l.j.C.eo.titulo.cum concor.per eos allegatis:q respondetur q tale onus non est ecclesiasticum. ⁊ q attendenda est cōditio persone. Et qm̄ hic incidenter cadit qd an emphiteota ecclesie teneatur ad collectas: ⁊ anno preterito doctores Asten. fuimus pro decisione huius qōnis conuocati: ⁊ tunc licet predicta omnia vidissem: ⁊ iam cōposuissem: tamen reliqui quantum in me esset illam sub dubio: nec volui predicta omnia referre. Iccirco putaui hic nunc de ipsi⁹ veritate aliquid dicere. In ea igitur questione due principaliter proponuntur cōtrarie decisiones Bart. scʒ in.d.l.priuate.⁊ Andr. de iser. in.d.c.j. ⁊ vtero⁊ eo⁊ videtur male dicere: adeo q ex eo⁊ dictis ꝯrium infertur eius quod decidit. Dicit enim Bar. in.d.l.priuate q emphiteota ecclesie nō tenetur: ea ratione quia cum ipsa bona emphiteotica sint perpetuo ad canonem obligata non debet duplici onere grauari: sed attenta ista rōne etiam emphiteota priuati nō teneretur ad collectas cuius ꝯrium est veritas: vt predixi: vnde si alia non est ratio decidendi: ita teneretur emphiteota ecclesie sicut priuati: q: istam rationem lex non admittit. Cōsiderans autem And. de Iser. postq̄ dixit emphiteotaʒ ecclesie teneri ad collectas subicit q idem sit dicendum in emphiteota fisci cum equiparetur emphiteote ecclesie argu.l.fi.C. de sacrosan.eccl. Sed si ista equiparatio attendi debet: in fisco reperitur declaratum q eius emphiteota non tenetur ad collectas: vt habetur in.d.l.priuate. ergo idem esset dicenduʒ in emphiteota ecclesie. Dico igitur put etiam tunc dicebaʒ q aut canon qui prestatur per emphiteotaʒ est magnus correspondens collecte: ⁊ tunc non tenetur propter illaʒ rationem: q: non debet quis duplici onere grauari: que ratio i materia onerum recipitur: vt habetur in.l.honores subeūt.ff. de mu. ⁊ ho. ⁊ glo. in.l.j. in glo. fin.C. de muli. ⁊ in quo lo.li.x. cum concor. ⁊ ita est de mente Andr. de Iser. in loco supra allegato. Si autem canon non equiualet oneri qd pro collecta imponitur: tunc tenendam puto opinionem q solui debeat collecta per rōnes quas deduxi. ꝯ. per totam qōnē: maxime qr istud ius vtile nō dicitur esse quid ecclesiasticuʒ: sed rei ecclesiastice coherens. vt dixit Pe. de anc. in ꝯsilijs. ꝯ. allegatis: qr collecta imponitur rōne fructuum: vt patet l.i. si pendentes.§.si quid cloacarij.ff. de vsufru. ⁊ ibi notatur. ⁊ per Bald. in.c.j.§.similiter de lege Cōra. in vsi. feu. merito iste emphiteota ecclesie tenetur sicut priuati. ⁊ pro hac parte facit consilium Feder. de sen. numero.cxj.inci.questio talis est an dyocesanus in pen.col. quem refert: ⁊ sequitur Ioan. de pla. in.l.nemo.C. de digni.li.xij. ⁊ Gemi. in.c.q̄ꝗ de cēsi. in.vj. in fi.cōmen. ⁊ Firmi. in tracta. gabel. in.vij. parte.vj. qōne cum concor. per eos allegatis. dum volunt q rustici ⁊ coloni ecclesiarum qui tenent predia ad medium vel ad fictū ab ecclesia tenētur soluere gabellas de parte fructuuʒ eis cōtingentium ⁊ alia onera imposita per dominos temporales: quia pars contingens colono nullo modo est priuilegiata quod ꝯsilium allegabaʒ pro hac parte. (Huic dixit Imol. in cle.si.ij.col. de censi. q emptores redditnum ecclesie nō gaudent eius immunitate ⁊ etiā notat in locis predictis). Puto tamen prout etiam dicit Andre. de iser. in loco supra allegato q non debeat tantum allibrari talis res emphiteotica quantum libera. (vult Lucas de pēna in.l.fi. in.ij.col.C. ꝺ fund. limi. libro.xj. dicens q debet deduci de estimo pensio ⁊ id quod pro re prestatur.) Facit.l.forma in princ.ff. de censi. vbi debet quis collectari seu allibrari pro modo fruct⁹ ⁊ vsus seu redditus rei: qd intelligo nisi canon foret minim⁹ puta vnius denarij: ar.l.scio.ff. de i inte.rest. cum vul. ⁊ puto istam fuisse rōnem quare emphiteota priuati teneatur ad collectas ⁊ non dn̄s: qr ipse percipit fructus: ⁊ in modico grauatur cuʒ emphiteosis soleat prestari sub modica pensione: vt dicit Bar. in.l.j.C. de iure emphi. habetur in.§.adeo insti. loca. ⁊ in aut. qui rem.C. de sa.san.ec. iccirco si pensio eēt non modica etiam in eo idem esset dicendum qd dixi in emphiteota ecclesie. facit q consuluit. d. Franc. cur. cōsi.xxxvj. (Et pro ista opinione adducebam post hec scripta: quia domini directi pro annuis redditibus tenētur ad collectas sm̄ Lucam de pēna in.d.l.fi. in pen.col.li.xj. ⁊ etiam vsurarij: vt per Bar. in.l. [illegible] neg.C. de inco.li.x. ⁊ in.l.j. in.iij.col. in fi.C. de mulie. ⁊ in quo lo.eo.li. ⁊ Bal. in.l. etiam pen. colū.C. ꝺ execu. rei iudi. vn̄ si dn̄s soluit p redditu ānuo satis est.) Ad.d.l.priuate iūcta regula q fiscus ⁊ ecclesia equiparant: vt traditur in.l.fi.C. de sacrosanc. eccle. ⁊ in.l. respublica.C. de in integ. resti. mi. dum ibi loquitur de republica romanorum respondetur q illa regula que vult q qū vno casu a lege antiqua equiparantur lex noua superueniens in vno trahatur ad aliud sm̄ Glo. ⁊ Bar. in.l.si quis seruo.C. de fur. ⁊ in.l. qd vero.ff. de legi. Barto. in.l. marcellus in prin.ff. ad trebel. ⁊ in aut. sed cū testator.C. ad legē fal. ⁊ docto. in.l.ij.ff. de leg.j. cum concor. procedit in casu equiparato ⁊ nō aliter sm̄ Rom. in consi. cxxix. incip. amplissime doctor in.iiij. col. versi. tertio respondet. ⁊ Mathe. in tracta. exten. in.vj. col. ⁊ do. precep. meum in.d.aut. quas actiones.C. de sacrosan.ec. in quinta col. nec enim: vt notatur in.d.l.fi.C. de sacrosan.ec. fiscus ⁊ ecclesia per oīa equiparantur. Insuper videt q nō sequitur q fiscus ⁊ ecclesia equparētur, ergo ⁊ emphiteota eccl'ie ⁊ fisci: cū diuersuʒ sit ius emphiteote a iure dn̄i. vt ꝺ se patet: ⁊ ꝯ. dixi ⁊ sentio q pro predicta sententia q emphiteota ecclesie teneatur ad collectas impositas per dn̄m temporalem fuit alias consultum per docto. papienses. ⁊ ideo non immerito dixit Barto: in.d.l.priuate q ꝯria opinio male perusij seruatur. ⁊ ita etiā voluit Alex. in consil.q.inci. visis instrumentis in.v.col.j.vol. licet dn̄s preceptor meus in.l.j. in.x.col.C. de iure emphi. super hoc nihil firmet. Facit ad predicta qd dixi.ꝯ.c.articu. in.ij.qōne in fine. ⁊ lʒ Barto. in d.l. licitatio.§.fi.ff. de publica. velit habentem causam ab ecclesia nō teneri ad munera extraordinaria per.l.x.C. de priui. do. Aug.li.xj. licet secus ad ordinaria per equiparationem ad emphiteotam principis vel fisci: tamen suam distinctiōeʒ non reperio ab alijs approbari. ⁊ ex predictis dici potest q ex tali equiparatione non possumus arguere nec inferre. Et qm̄.ꝯ. dixi q Ioan. de pla. in.d.l.priuate sm̄ impressionem meam tenet illud dictum: q emphiteota ecclesie non teneatur ad collectas fuisse Ange. de peru. est aduertenduʒ: quia illud potest esse dictum Bar. cum legerit vsq ad dimidiaʒ xj. libri. videlicet vsq ad titulum. de peri. eoruʒ qui p magi. inter. prout ibi dicit Ang. ⁊ Alex. in rubrica.ff. de acqui. heredi. ⁊ in.l. prima.ff. qui satisda.cog. ⁊ in.l. diuortio.§. interdum in pen.col.ff. sol. matri. ⁊ alibi sepe. Imo sm̄ do. Fran. cur. in sua repe.l.j.C. de probi. seque.pec. in.xij.q.princi. in fi. Bar. vltra legit. allegat Bal. ⁊ Panor. dic vt ibi per eū. (Ceterum: qr post hec scripta mea superuenit impressio consiliorum dn̄i Bartholomei sozi. qui in ꝯsilio.xxvij.j.volu. videtur tenere q emphiteota ⁊ cōductor perpetuus teneat ad collectas. Necnon superuenit tractatus de collectis domini Petri de perusio qui relatis his que supra dixi videtur aliter sentire: ⁊ videtur de mente Rom. in.l. imperatores in princ.ff. de publica. ⁊ Alex. consi.cj. inci. visis instrumentis penul.col.j.volu. attenta varietate opinionū ⁊ fundamētorum hincinde vrgentium dum haberē questionē in facto dixi posse temperari omnium opiniones mediāte distinctione. videlʒ q aut sumus in terminis eius qui est vere ⁊ ꝓprie emphiteota: ⁊ qui soluit modicuʒ canonem: de quo p Bar. in.l.j.C. de iure emphi. ⁊ talis teneatur ad collectas per tex. ⁊ not. in.l.ij.C. eo. ⁊ in.d.l.j. vbi dn̄s meus Ias. loco preallegato. ⁊ d. Franc. curt. seniorē ꝯsi. allegato ac. d. Sozi.ꝯ.ꝯsi. ccvij. ⁊ ita procedat cōmunis opinio: ⁊ idem in colono perpetuo modicum reddente per not. in.l.j.C. de anno. ⁊ tri.li.xj. vbi etiam Luchas de penna: ⁊ Sozi. ꝯsi. preallega. Aut soluit canonem vel fictum equiualentē: seu correspondētem parti dn̄ice ⁊ tunc non teneatur ad collectam. qr pars sua est ad instar partis collonice. ita vt fiat remissio propter casum fortuitum que alr̄ nō fieret. vt per Bar. in.d.l.j. ante mediū commen. ⁊ latius ibi per moder. ⁊ ita procedit decisi. Bar. in.d.l. priuatis: ⁊ est de mente Andr. de iser. in.d.§. ⁊ plaustro⁊: nam pars collonica nō soluit collectam licet soluat tributum: ⁊ onus reale: vt per Bar. ⁊ docto. in.d.l.j.C. de anno. ⁊ tribu.li.x. vbi late Ange. ⁊ Bal. in.d.l.j. in.vj. differētia.C. de iure emphi. Aut soluit ad mediocre: ⁊ tunc teneat ad collectā deducto eo qd soluit pro fictu ne contingat illam in tantum grauari qūtum liberam per predicta ⁊ notata per Andr. de iser. in.d.§. ⁊ plaustro⁊.ij.col. qd si consuetus esset dn̄s directus soluere teneatur perpetuo: vt per Bart. post Glo. in.d.l.j.C. de āno. ⁊ tribu.li.x. est tex. ⁊ ibi notat in.l. li tibus.C. de agrico. ⁊ censi.li.xj. ⁊ in.l. si sine.§. lutius.ff. de admini. tuto. facit consi. Alex. cxxxvj. in.iij.col.ij.vol. vbi dicit de vnica solutione. Idem si dn̄s directus allibrasset lestimo cōis. Alex. vbi.ꝯ. ⁊ Ange.l.l.fi.C. si cen. vel reli. Bal. in l. etiam vltima col.C. de exe. rei iudi. ⁊ Bart. in.l. incola.ff. ad muni.

ad muni. Et ex mente Bar. in. d. l. priuate dicit̃ magna pen/
sio. iij. pars redditus que hꝫ excusare a collectis: qḋ puto re
linquendum arbitrio exptoꝝ ⁊ ſm ↄsuetudinem regionis. Et
ad pdicta nõ aduertit Per. ꝺ perusio i suo tract. collectaꝝ:
⁊ maxime ꝙ p annuis redditibus teneat̃ ad collectas: nec ꝙ
sit differẽtia iter collectã ⁊ tributũ: vt pdictũ fuit. ⁊ no. Bar.
in. l. rescripto. §. fi. ff. ꝺ munc. ⁊ ho. nec ꝙ collectaꝝ onus pui
deri nõ possit sicut tributi. Et dñs rñdet ad ↄsiliũ Feder. ꝺ se.
nõ intelligo eius rñsionẽ saltẽ quin ↄriet̃ dictis p eũ dñ mea
dicta impugnat. dicit eĩm primo ꝙ collecta iponit̃ respectu
fructuũ: ⁊ ↄsequẽter fructus percipiẽti. ⁊ in ipsa rñsione alr
infert. Et insuper est aduertẽduꝫ: ꝙ vbi pcipiẽs fructũ solue
ret p dño seu eius ratã posset retinere tñ depẽsione aut repe
tere: vt p Bal. in. d. l. j. in. vj. oppo. j. col. C. de iure emphi. ⁊
in. l. cum duobus. §. si in coeunda. ff. pro socio. cum ↄcor.)

Uigesimotertio q̃ro: an talia statuta exclusiua mulierũ
habeant locũ in bonis feudalib⁹. hec qḋ vr̃ p:ia facie
indubitabilis: q: si feudũ simplr̃ capit̃ femine nõ succedit. c.
j. §. hoc quoqꝫ: de suc. feu. Si vero capit̃ pro se ⁊ filijs mascu
lis ⁊ feminis: tũc femine nõ admittunt̃ nisi deficiẽtib⁹ mascu
lis. c. j. in ti. epi. vel abba. ⁊. d. c. j. ꝺ suc. feu. c. j. de eo q̃ sibi ⁊
here. suis mas. ⁊ fe. ita voluit Bart. in. l. vt iurisiurandi. §. si
liberi. ff. de oper. libe. ⁊ moder. bono. in trac. dotiũ. vlt. parte
q. xliij. inci. si filia phibetur succedere. ⁊ ante eũ Cardi. flo. i
ↄsi. ij. in prin. dicẽs hoc maxie verũ in feudis que quis tenet
ab ecclia: q: sub statutis laicoꝝ non cõprehendunt̃ q̃uis frũ
euꝫ idẽ sit i alijs feudis. pro qua decisiõe facit qḋ dixit Bal.
in aut. res que in. ij. colum. ver. quero si ex forma statuti. C.
cõmu. ꝺ leg. ⁊ l. c. j. in. ij. col. in titu. de inue. de re. ali. fa. vbi
dixit ꝙ statutũ de dote lucrãda nõ hꝫ locũ in bonis feudali/
bus. facit tex. l. c. j. §. fi. de inue. ꝺ re. ali. fa. vbi ẽt Bal. ⁊ ista
est veritas. licet. d. Felin. in. c. que in ecclesiarũ in fi. cõm. de
consti. velit ↄriũ scꝫ ꝙ talia statuta cõprehendant feuda etiã
ecclesiastica. Sed qñ esset tale feudũ in quo femina cũ mascu
lis posset succedere tunc crederem, illam excludi vigore sta/
tuti seu decreti supioris nisi natura ⁊ verba ↄcessionis repu/
gnarent: p ea que dicta sunt in p:ece. qõne in actis his q̃ di/
xit Alex. in. l. si patroni in prin. maxime i antep. col. ff. ad tre/
bel. ea maxie rõne. quia tunc feudum remouet̃ a propria na/
tura feudi ⁊ reducitur ad regulas iuris cõis ac ad ppriã na/
turam successionis: ⁊ ex spãli consuetudine non defertur quo
casu in ea locum hꝫ lex municipalis: que est ppria lex muni/
cipij. l. omnes populi. ff. de iusti. ⁊ iur̃ vel decretuꝫ supioris.
§. sed qḋ principi institu. de iusti. ⁊ iure. (qḋ intelligo qñ bo
na sunt subiecta statuentibus. vt notaui. ꝫ. in. vj. art. princ. j.
membro circa fi.) An autem necessariuꝫ sit ꝙ quis sit heres
vt succedat in feudo: videãtur plene tradita in. c. j. in tit. an
agna. vel fi. vbi tex. ⁊ Alex. in loco. ꝫ. allega. ⁊ i cõsilijs suis.
(Et dixit Bal. in. d. c. j. cũ quo alij transeunt maxime moder
ni ꝙ stante statuto excludente filiã a successione poterit reti
nere feudum absqꝫ eo ꝙ sit heres: vbi ex tenore cõcessionis
feudi põt in eo succedere. pro quo facit qḋ dixit Bald. in. l.
cum ſm circa fi. cõm. C. de fideicõ. ꝙ dispositio que vult filiã
nõ succedere in feudo: nisi sit heres dꝫ intelligi qñ põt esse
heres: ⁊ ex hoc declaratur ↄclusio quã supra feci: ꝙ hoc sta/
tutum habeat locũ in feudis: in quib⁹ femina põt succedere.
nã prima facie. Bal. in. d. c. j. an agna. vel fi. videtur ↄriũ di/
cere quasi feudum femine ex pacto ⁊ vi ↄcessionis nõ autem
iur̃ successionis debeatur. nã illã cõclusionem temperant: ni
si natura concessionis: ⁊ eius verba aliud suadeant: circa qḋ
est aduertendũ ad ea que dixi. ꝫ. in. v. arti. princi. in. xij. q. ꝙ
dispositio hois intelligi debeat ſm statuta ⁊ ↄsuetudinẽ lo/
ci. An autẽ pater in preiudiciũ filie possit facere bona illa ta
lia feudalia. dico in arti. seq. in. vj. qõne.)

Uigesimoquarto quero: an talia statuta excludant femi
nas a successiõe iurispatronatus: presupposito ꝙ ius/
pronatus possit in illas transferri: iuxta notata per Panoꝛ.
in. c. j. ⁊ in. c. cũ seculũ. ⁊ in. c. fi. de iurepatro. ⁊. c. fi. vbi etiaꝫ
Anto. de bu. ⁊ Imol. de conces. preben. In qua qõne cõclu/
dendum est ꝙ sic: cũ iuspatronatus reguletur ad instar suc/
cessionis reꝝ patrimonialium. c. ex literis. ⁊. c. cũ seculũ: de
iurepa. notat̃. in. c. j. codẽ tit. ⁊ in cle. fi. eo. tit. adeo vt q non
est heres in eo non succedat: vt in locis. ꝫ. allegatis. ⁊ in ↄsi.
Feder. de se. numero. cexv. in rñsione ibi posita p eũ. in ↄsil.
exj. inci. qḋ talis. v. col. v̄. itẽ querit̃ an filius. imo ſꝫ aliquos
ẽt in fideicõmissarium ius patronatus nõ trãsit: vt nota. in. l.
q: proide. §. j. ⁊ in. l. si patroni i prin. ff. ad trebel. ⁊ ꝙ talia sta
tuta habeãt locũ in iure pronatus voluit Pe. ꝺ anch. in. c.
ex insinuatiõe de iurepa. quem refert ⁊ sequitur. d. Laur. in
repe. §. ceterũ in vlt. col. insti. de legi. agna. suc. pro quo facit
qḋ dixit ibi Pa. ꝙ vbi primogenitus ex ↄsuetudine vel sta
tuto succedit exclusis alijs in hrditate idẽ sit dicẽdum i iure
patronatus: vt alijs preferat̃: hinc dixit Pan. in. d. c. cũ se/
culuꝫ: ⁊ ibidẽ etiã Pe. de anch. post Feder. de se. in ↄsi. cvj.
qḋ credo esse. cxj. in ver. ꝫ. allegato ꝙ si filia dotata nõ succe/
dit patri: q: renunciauit hereditati non succedit etiam in iu
re patronatus. Laus deo ⁊ virgini.

Uigesimoquinto quero: an exclusa a successione p statu
tum intelligat̃ exclusa ẽt quo ad bona sita extra terri/
torium statuentium: ista est difficilis qḋ vt pꝫ ex subtiliter et
copiose ad vtrãqꝫ partẽ allegatis per do. Signo. in ↄsi. seu
qõe. clxvij. inci. qstio. disputãda ⁊c. In qua qdem qõe Bar.
in repe. l. cunctos populos in. vj. q. princ. in. j. mẽbro seu. j. q.
C. de sum. tri. ⁊ fi. catho. tenuit ꝙ nõ: eo q: statuta phibitiua
odiosa: sicut est dictum statutũ. l. maximũ vitiũ. C. de li. pter.
nõ porrigunt effectũ extra territoriũ statuẽtium q̃uis verba
in psonã ↄcipiant̃. l. ex ea in fi. ff. de postbu. facit. c. fi fnia. §.
fi. de sen. excõ. in. vj. ⁊ ad hoc scꝫ: vt fiat differẽtia inter phi/
bitionẽ rõnabilẽ ⁊ irrationabilẽ: qḋ sequitur Pan. in. c. po/
stulasti in. iij. col. de fo. compe. inferens ex hoc ꝙ statutũ pri
uans quẽ beneficijs suis intelligit̃ de beneficijs sitis itra ter
ritorium statuẽtium. argu. optimũ in. c. si cõpromissarius. §.
pe. ⁊ fi. de elect. in. vj. sed ista rõ decidẽdi nõ est bona: q: hoc
statutũ ſm cõiorẽ sñiaꝫ nõ est odiosum: vt dixi. ꝫ. in. iiij. art.
princi. Et ideirco Bal. reprobata rõne predicta idẽ tenuit p
alia iura in. d. l. cũctos populos in. xj. col. versi. subsequẽter
queritur ⁊ in. l. ij. vlti. col. C. que sit lon. ↄsue. per tex. in. d. l.
ij. in. ij. rñ. ſm intellectũ Io. vbi ↄsuetudo localis nõ trahit̃
ad bona alibi sita: ⁊ q: ↄria iuris dispositio vigẽs extra locũ
statuti vbi sunt bona ipedit ius accrescẽdi. l. mulieri ⁊ titio
ff. de condi. ⁊ dem. ⁊ idẽ sequitur Pe. de anch. in repe. c. ca/
nonũ statuta in. liij. col. ver. quero iuxta pdicta ⁊ in. xlviij. col.
ver. sꝫ remanet forte dubium de ↄsti. vbi dixit cõeꝫ opi. esse
ꝙ siue statutũ loquat̃ in rẽ siue in psonaꝫ nõ trahat̃ ad bona
sita extra territoriũ statuẽtium: sꝫ attendatur vniuscuiusqꝫ
loci quo ad bona vtrobiqꝫ sita q[illegible]riãtia. ⁊ hanc opinionẽ
tenuerunt Ja. de ra. Dy. Gu. de cu. Jac. ꝺ are. Cy. ⁊ cõter
antiq in. d. l. cunctos populos. Lap. allegatione. xcj. inci. in
primis videtur est dum loqtur de ↄsuetudie anglie an traha
tur ad bona alibi sita. idẽ tenet Pan. de ca. in ↄsi. cxxxiij. in/
cip. circa primũ in princi. in vol. anti. ↄsil. ſꝫ primã impressio
nem ⁊. d. Cardi. flo. in ↄsil. ij. vbi hoc ampliat ẽt si ex genera
litate verboꝝ statuti bona extra territoriũ sita cõprehendan
tur: dicẽs de hoc esse qõnẽ in terminis in. d. l. cunctos popu/
los: ⁊ loqtur in terminis statuti ferrarieñ. Idẽ in simili deci/
dit Bal. in. l. si arrogator i antep. col. ff. de adop. dum dicit
se ↄsuluisse bononie. vbi ↄsuetudo pmittit vxori relinqui ſꝫ
ius cõe: ⁊ Regij existẽte ↄrio statuto: ꝙ si regius origie ⁊ bo
nonie ciuis habeat bona regij ⁊ bononie quo ad bona regij
seruentur statuta regij: ⁊ quo ad bona bononie ius cõe. arg.
eoꝝ que notãtur in. l. apud eũ. ff. de manumis. ⁊ in. l. j. ff. de se
para. bon. ⁊ notat̃ in. d. l. cunctos populos cũ alijs iurib⁹ per
eum allegatis. (Et ita saluat̃ qḋ in simili dixit Saly. in. d. l.
cũctos populos in. iiij. seu. v. col. quẽ reprobat ibi. d. prece.
meus in. xv. col. post Alberi. ibi ⁊ Rom. in ↄsi. xxxix. nec eiꝫ
statutũ extẽditur: vbi iurisdictio statuẽtium nõ extẽditur: vt
per Bal. in. d. l. cũctos populos: ⁊ in. l. extra territoriũ in ali
qbus lect. ff. de iuris. om. iud. cũ simili. Et ita transit. d. pre/
cep. meus in rep. l. re ↄiuncti. ff. de leg. iij. ⁊ Soci. ↄsi. cexcj.
incip. visis statutis. ij. col. j. vol. vbi maxime dicit hoc ver: si
Florentinus origine habeat domiciliũ mantue: vbi sunt di/
uersa statuta: q: in bonis sitis florentie attendetur statutum
florentinum: ⁊ in sitis mantue mãtuanum dicens post Saly.
in. d. l. cũctos populos. ver. postq̃ vidimus de statutis. C. de
sum. tri. ꝙ talis iudicatur vt duplex hõ: vꝫ vt florentinus et
mantuanus. ⁊ nõ obstare statutũ mantuanuꝫ: ꝙ tale ius red
datur forensibus quale redderent forẽses mãtuanis: vt ibi p
eum.) Et hec ↄclusio tanq̃ magis cõ[illegible]enda: quã fir/
mat ⁊ Alex. in ↄsi. cxxviij. incipi. ↄ[illegible]in. j. col. cũ dua/
bus seq. i. vol. (Et. d. Bartholom. [illegible] ↄsi. cclxxxviij. incip.
cip. circa primã. j. col. j. vol. vbi ẽt dicit eam cõeꝫ. ⁊ Corneus
consi. ccij. incip. circa presentem. ij. volum. ⁊ ↄsi. lxv. incipiẽ.

plura

plura.iiii.col.eo.vol.ꝛ ꝯsi.clxii.incip.cōstat.ii.col.iii. vol.)
Pro quo facit: q: vt dixi in.vi.art.prin.i.q.primo mēbro siue
statutum loquatur in personam prohibendo: siue in rem esse
actualiter ꝛ virtualiter videt disponere de rebus seu de per-
sonis cōtemplatione rerum que res cū sint extra territoriū
non subiacent legi statuentium: sed proprie legi illius loci:
vbi sunt sita. vulgata.l.oēs populi.ff.de iusti.ꝛ iure.ꝛ diuer-
sitas locorum ꝛ iurisdictionum facit censeri diuersa patrimo
nia ꝛ ea diuerso iure censeri.l.si miles.ꝛ.l.si certarum.ff.de
testamen.milita.ꝛ.l.pupillo.ff.de tutoribus.ꝛ curato.da.ab
his.l.cōtrouersia cum ibi traditis.ff.de transact.ꝛ.l.an ito
tum.ff.de edi.prino.cum cōcor.notatis in locis supra allega
tis.facit etiam quia certa forma data in bonis sitis in suo ter
ritorio: ad alia se non extendit.l.certa.C.de iu.fi.li.ꝛ.l.cōsti-
tutio.ff.ad muni.facit etiam: quia cū tractetur de successio
ne que fit in bonis dicere oportet q ius succedēdi respiciat
bona.l.rescripto.§.fi.cum ibi notatis.ff.de mu.ꝛ hono.l.for
ma.§.si vero.ff.de censi.l.j.cum ibi notatis.C.de muli.ꝛ in
quo lo.maxime dum ibi traditur q quis collectari nō possit
in loco originis in quo nō habet bona: sed vbi sunt bona. ꝛ
hec diuersitas patrimonioꝝ ex diuersitate locorum est eius
effectus vt in eis quis possit pro parte decedere testatus: ꝛ
pro parte intestatus cōtra regulam.l.ius nostrum.ff.de reg.
iuris.vt patet in simili in.d.l.si miles ꝛ in.d.l.si certarum ꝛ
in.l.si arrogator: ꝛ ibi nota.ff.de adopt. ꝛ traditur in.d.l.
cunctos populos maxime per Bar.in.vij.q.in fi.prime que
stionis facit.l.j.C.de secun.nup.ꝛ iuxta predictā ꝯclusionē
ꝯsuluit Alexan.in.d.cōsi.cxxviij.q quātum ad bona sita ex-
tra territorium statuentium si cōtingat patrem decessisse te-
statum filia poterit petere supplemētum legitime: pro rata
tamē bonorum scilicet cōputando etiam bona sita in territo
rio loci statuentium ad calculum legitime. Alij fuerūt in opi
nione q predicta cōclusio procedat: si statutum loquatur in
rem ꝛ cōcipiat verba in rem: nō autem si cōcipiat verba in per
sonam prout exemplificat. ꝛ dicit Bar.in.d.l.cunctos popu
los in.vij.q.princip.ver.sed posset dubitari: cum qua transit
Calde.in ꝯsi.xvii.sub rubrica de consti.ꝛ quidā alius doct.
in volumine suorum consiliorum in ꝯsi.xxiiii.sub rub.de te-
sta.quod ꝯsilium incipit statuto ferrarien. de quo late dicit
d.Signo.in supra allegata.q.clxvij. ꝛ ego late dixi supra in
vj.arti.princip.in primo membro.j.q.vbi reprobaui talē dif
ferētiam: immo sm dnm Signo.in supra allegata qōne ad de
cisionem qōnis: an statuta trahantur ad bona alibi sita esset
distinguēdum an statutum principaliter cōsideret res seu si-
tum rerum: an vero personas simpliciter: an vero psonas cō
templatione bonorum: an vero bona respectiue ad personā:
an vero coeque bona ꝛ psonas: ꝛ ibi subtiliter reassumit me-
dulā notatorum in.d.l.cunctos populos. cuius dicta: q: om-
nia nō conferunt in proposito nō sunt recitanda. nā illa sola
particula confert in proposito que loquitur de statutis pro-
hibitiuis successionis: que vt ipse ꝛ plerique alij dicunt conti
net odium: prout sunt statuta excludentia feminas propter
masculos. que dixi supra esse fauorabilia: ꝛ nihilominus nō
extendi ad bona alibi sita: ꝛ etiam ꝯfert illa particula que lo
quitur de ꝯsuetudine anglie: de qua etiam late dixi supra in
d.vj.arti.princip.in primo membro.j.q. ꝯdito autem testa-
mento dixit do. Signor. inspiciendum esse an verba statuti
respiciant testamentum: vt ibi per eum. Alij autem fue-
runt in contraria opinione scilicet q sit considerādus locus
originis defuncti ita q ius ibi vigens trahatur ad bona vbi
cunque sita quasi locus originis preualeat.l.nulli.C.de episc.
ꝛ cler.d.l.rescripto.§.fi.que iura hoc non probant ꝛ dicunt
ius additionis esse personale ꝛ non reale: eo q: vt videmus
per successionē confundit obligatio quasi creditor sit factus
idem cum persona debitoris ꝛ econtra.l.stichum.§.aditio.
ff.de soluti.etiam si nihil sit in bonis debitoris.l.heredita-
tis appellatione: ꝛ.l.nihil aliud.ff.de verb.signi.ꝛ quia suc-
cessio in rem personalem actionem non tollit.l.sed si damnū.
§.peculium.ff.de pecu.l.frater a fratre.ff.de condi.inde.ꝛ.l.
ij.C.si anti.cre.ꝛ in predicta opinioē residet. Alberi.de ro.
in.d.l.cunctos populos in.ix.col.versi.ex predictis insurgit
alia pulchra questio ꝛc. Alij dixerunt attendēdū esse lo
cum in quo defunctus mortuus fuit: eo q: sicut instituti ca-
piunt ex expressa voluntate sic venientes ab intestato ex taci
ta.l.cōsiciuntur.ff.de iure co.l.j.§.pe.in fi.ff.de lega.iij.sꝫ ex
pressa dispositio regulatur sm locū in quo fit.l.ij.C.quēad.

te.aper.ꝛ.l.si nō speciali.C.de testa.ꝛ certū est q tacite quis
disponit cum moritur: ꝛ de alio nō prouidet: scilꝫ eo tempo-
re ꝛ loco: adeo vt sm ipsum tempus ꝛ locum regulāda sit dis-
positio: ꝛ hec fuit opinio Jac.bu.sm Alberi.in loco.s.alle-
gato.(cū qua opinione transit late Mari.ꝯsi.xxxvj.inci.re-
cte.iii.ꝛ.iiij.col.referendo ꝛ sequēdo distin.Saly.in d.l.cū-
ctos pplos q amplectitur multa ex istis mēbris.) sequitur etiā
d.Signo.in ꝯsi.cclij.incip.super dubijs in.iij.colū.vbi post
Jaco.bu.preceptorem suū dicit hoc procedere quādo qs de
cessit intestatus nō habito respectu: vbi sit maior pars bono
rum. Cōdito aūt testamento dicit esse attendēdum locū con
diti testamēti prout etiā vult Cy.in.l.ij.C.quēad.te.aper.ꝛ
d.Sign.in.d.q.clxvij.Bart.ꝛ cōiter alij in.d.l.cunctos po-
pulos.in.vij.q. Alij autē quos refert Bar.in.d.l.cūctos
populos.in.q.s.allegata.versi.sed posset dubitari visi sunt
velle inspici debere locum vbi adita est hereditas eo q: ad-
eundo super bonis ꝛ hereditate quasi contrahitur.l.apud iul.
in fi.ff.qui.ex cau.in pos.ea.ar.eius qd dicimus de ꝯtractibus:
vt in eis inspiciatur locus ꝯtractus.l.si fundus.ff.de euict.quo-
rum opinionē ꝯfundit Alberi.in.d.l.cūctos populos.l.viij.
col.ver.s.allegato. Alij simpliciter voluerūt attēdi debe-
re locum statuti sub cuius iurisdictione fuit defunctus: ita vt
dispositio illius statuti trahatur ad omnia bona defuncti vbi
uis existentia. quā opinionē post quādam distinctionem seq-
tur moder.bonon.in tract.dotiū vltima parte in.lxiiij.q.in-
cip.an talis exclusio cū duabus sequ.vbi illā comprobat per
multa media ꝛ ibi p ea adducit ꝯsilium dni Signo.clxvij.s.
allegatum ꝛ illā cōprobat auctoritate. Ja.but.in.d.l.cūctos
populos.ꝛ Bal.ibi in rep.in.xxxiij.col.ver.sed explus ꝛc.
vbi arridet opinioni Bart.quā in pricipio huius qōnis reci
taui. Et inter cetera mouetur: q: statutum inhabilitans per
sonam sicut istud sortitur effectū etiam extra territoriū quo-
cunque persona vadat.l.ex cā.ff.de postu.l.relegatorum.§.in-
terdicere.ꝛ ibi Bar.ff.de inter.ꝛ releg.c.cum ab ecclesiaꝝ.
de offi.ordi.ꝛ.c.proposuisti.de fo.comp.ꝛ q notat Bar.in
l.is cui bonis.ff.de verb.obli.ꝛ.l.is cui.ff.de testa.ꝛ.l.is qui
ff.de tuto.ꝛ cu.da.ab his.not.in.c.quisquis.v.q.ꝛ in.c.si qs
presbyter.vij.q.prima.facit.l.j.C.vbi de cri.agi opor.ꝛ not.
Bar.in rep.d.l.cunctos populos in.d.vj.q.prin.in.j.mem-
bro. Nec obstat q ibi Bar.in terminis nostre qōnis decidit
in ꝯtrariū ex eo q: hoc statutum est odiosum per.d.l.ex ea.in fi.
ff.de posthu.q: immo est fauorabile sm eum p ea que addu-
xi.s.in tertio art.prin. Adducit etiā quia potestas statuē
di inter subditos nō arctatur nec circūscribitur territorio.l.
fi.ꝛ ibi not.ff.de decre.ab ordin.fa.facit.l.mercatores.C.de
cōmer.ꝛ mer.simile adducit de decreto iudicis qd extendit
effectū suum extra territoriū.l.magis puto.§.illud.ff.de re.
co.sic ꝛ sniaiudicis hꝫ exequutionē in alieno territorio.l.fi.
C.vbi in rem act.l.a diuo pio.§.j.ff.de re iudi.ꝛ qd traditur
per Bart.ꝛ alios in.d.l.cunctos populos in fi.commen. de
publicatione bonorum vt porrigat effectum ēt in bonis sitis
extra iurisdictiōē ꝛ territoriū publicātis ꝛ fortior est sūia le
gis q̄ hominis.l.si libertus minorē in prin.ff.de iure pa.itē
statuta habent vim diffinitiue snie. Bald.in.l.programma in
princ.C.comi.vel epi.ꝛc.pbat tex.l.l.cū qui.§.fi.ff.de fidei-
com.liber.cū glo. Ad idē adducitur: q: si oriat contentio in-
ter filiā exclusā ꝛ filiū masculū iudicium est agitādum in pa-
tria cui sunt subditi.l.j.cū ibi notatis.C.vbi de here.agi oꝫ.
sed hoc nō est verū: vt ibi no.ꝛ per Bal.in.l.ij.C.quēad.te.
aper.ꝛ Jo.de ana.in ꝯsi.iiij.preterea sm eū qn disputatur
de aliquo vniuersali particulares res sub illo cōtente nō cō-
siderantur.l.cum qui edes cū simili.ff.de vsuca. Itē in conse
quētiā vniuersi veniūt ea que principaliter venire nō pñt.l.
quedā.ff.de acqui.re.do.l.itē vidēdū.ff.de pet.here.l.j.§.
fi.ꝛ.l.non tantum.§.fi.ff.de rei ven.ꝛ a quo remouetur ge-
nus remoueri dꝫ ꝛ eius spēs.l.si quis cum totū.ff.de excep.
rei iudi.hereditas aūt est qd vniuersale.d.l.hereditatis: ꝛ.d.
l.nihil aliud.ff.de verb.sign.ꝛ respicit psonam defuncti nō
situm rerum.l.hereditas.ff.de acqui.re.do.ita q non sit cu
randū vbi sint res qn de hereditate agitur seu tractatur.l.
fideicōmissum.§.tractatum.ff.de iudi.ꝛ.l.queritur.§.fi.ff.de
pe.leg.prout dicit.do.Sign.in.d.q.clxvij.in.iij.col.in fi.ꝛ
nisi sic diceremus sequeret: q si pater instituerit filiū mascu-
lum heredē ꝛ filiam preteriret decederet pro parte testatus
ꝛ pro parte intestatus: q: filius masculus ad bona sita in ter-
ritorio statuentium veniret tanq testatus ad alia autē filia
tanq̄

tanꝗ ab intestato veniret pro parte cõtra. l. ius nostrũ. ff. de
regu. iur. que iura partim adducit ipse dñs bono. in loco. ſ.
allegato ⁊ partim impressa sunt ex verbis do. Signo. in loco
ſ. allegato: sed est admirãdum: q2. d. Signor. vult statutum
nõ ligare psonam forẽsem nõ tñ quo ad bona alibi sita: verũ
etiam quo ad bona sita in territorio statuẽtiũ ⁊ loquitur in
terminis statuti Mediolani disponẽtis ꝙ nulla mulier ascẽ
dens succedat descẽdenti existentibus agnatis vsꝗ ad. vij.
gradum nisi in vsufructu illius portionis quã habitura esset
ab intestato: ⁊ cõcludit ꝙ mulier originaria de Mediolano
nupta Aiglensi nõ excluditur a successione filij habentis
bona Mediolani ⁊ Aiglensi quem conceptũ Aiglensi ⁊
metu pestis accedens Mediolani ibi peperit quasi sit foren
sis ⁊ sortita forum viri ⁊ statutum nõ liget forenses: de cui⁹
veritate dixi. ſ. in. vj. arti. prin. primo mẽbro. j. q. Alij aũt
distinxerũt ꝙ aut statutũ priuat ab hereditate seu successiõe
prout sunt quid intellectuale: quod in dubio presumitur: ⁊ tũc
videtur personã subditã excludere a bonis ẽt sitis extra ter
ritorium: cũ illud ius loco nõ claudatur: ⁊ priuetur talis per
sona potentia cõsequendi vniuersale: ⁊ consequẽter potẽtia
cõsequendi particularia que sub vniuersali cõtinentur. l. si q̃s
cum totum. ſ. allegata. Aut priuat a bonis: ⁊ tunc non vens
dicat sibi locũ in bonis sitis extra territorium quasi effectus
statuti cõcernat bona: ⁊ restringatur ad ea que sunt intra ter
ritoriũ de quibus potest disponere. ita dixit Alex. in cõsilio
xlviij. incip. videtur prima facie dicendum in. ij. col. cum seq.
v. vol. allegando cõsilium Calde. de quo. ſ. sex. xxxiij. sub ru
brica. de testa. vbi Calde. hoc nõ dicit: sed hoc innuit cõsiliũ
ibi insertum: quod credo esse dñi Fran. de campo. Ad idem
adducit Alex. dictũ Bal. in repe. magna. d. l. cunctos popu
los in. d. ver. quinto queritur statutum Perusinũ. ⁊ ibidẽ
Saly. ⁊ eandem distinctionem sub dubio forte ponit Mo
dernus hono. in. d. q. lxix. in fi. qd̃ fm Alexan. sub dubio for
te in consi. xvj. incip. viso titulo q̃onis. ij. colum. j. volumine
nõ procederet quando mulier que queritur excludi a bonis
sitis extra territorium statuti esset etiam subdita: ac sub iuris
dictiõe illius loci: in quo non viget statutum cum rõne subie
ctionis legibus dicti loci astringatur nõ minus ꝗ loci i quo
viget statutũ. l. j. ff. ad muni. ⁊ ita dicit sentire Saly ⁊c. vbi. ſ.
versi. ex p̃dictis infero iuncto versic. preced. (circa qd̃ põt ẽt
videri Mari. in. d. cõsi. xxxvj. iiij. col.) Postremo Joã. de
ana. i cõsi. iiij. inci. visis statutis. iij. dubio visus est esse i alia
opinione: scilicet ꝙ attendi debeat locus; vbi est maior pars
hereditatis: q2 hereditas dicitur ibi esse vbi est maior pars
d. l. si fideicõmissum. ff. de iudi. itaꝗ iudex talis loci etiã quo
ad bona alibi sita si corã eo hẽditas petatur: teneatur ipsius
statuta seruare quasi velit dicere ꝙ totam eo sit hereditas
petenda post Bald. in. l. ij. C. quẽadmo. te. aperi. (Et in hãc
opi. ꝙ attẽdatur locus vbi est maior pars bonorum inclinat
Pau. de ca. in. l. si fideicõmissum i prin. ff. de iudi. vbi refert
q̃onẽ quam dicit se vidisse de facto Florentie. Qd̃ statutũ
Florentinum disponẽs heredem teneri ad integre soluẽdum
creditoribus nõ obstante confectione inuentarij: se extendit
ad bona: ⁊ creditores alterius territorij quando maior pars
hereditatis seu bonorũ defuncti est Florentie. Itẽ aliqui
moderni: vt dominus Curtius iunior cõsi. ix. incip. circa p̃mis
sa dixerũt ꝙ statuta fauorabilia prout sunt excludẽtia cogna
tos propter agnatos: excludunt etiam a bonis sitis extra
territorium per no. per Bart. in. l. j. in. vj. q. princ. C. de sum.
tri. dum dicit ꝙ statuta phibitoria i personam si sunt fauora
bilia porrigunt effectum extra territorium. Quicquid autẽ
sit nõ est recedẽdum a prima opinione que est cõis per iura ⁊
fundamẽta. ſ. allegata. nã actus statuẽdi est iurisdictionis
q̃ fit circa cõcernentia administratiõem rerum suarũ: vt pꝫ ex
dictis Bar. in. l. omnes populi in. j. q. princi. circa prin. ff. de
iusti. ⁊ iure. ⁊ notat Alex. in. l. j. in. iij. col. ff. de iurisdic. om.
iudi. fm Lapum. d. allegatione. xcj. ⁊. d. l. pupillo. vbi notat
Bart. ꝙ q2 curator datur rebus: datio curatoris nõ trahit
ad bona sita extra territoriũ dantis: lꝫ secus sit in datione tu
toris: q2 tutor datur principaliter persone. ⁊ sufficit psonam
esse subiectã: quod ẽt notant Bald. Ange. ⁊ Saly. in. l. j. C.
vbi pu. tuto. facit. l. iurisperitos. §. cũ oriundus. ff. de excus.
tu. ⁊ negari non põt quin facultas succedẽdi effectualiter cõ
cernat res ⁊ bona: vt dixi. ſ. in. vj. arti. principali. primo mẽ
bro. j. q. Predicta cõclusio est limitanda nisi defunctus in
loco i quo nõ viget tale statutum haberet bona mobilia ad

tempus mansura: puta quia ex loco statuti transtulerat illuc
ad tẽpus: vt demũ reportarentur: quia non censentur esse ꝺ
illo territorio vbi sunt: sed censentur esse de loco ad quẽ de
functus illa deferre destinauerat. l. ex facto proponebatur.
§. rex. ff. de here. insti. l. ⁊. ⁊. ij. cũ vtrobiꝗ notatis. C. ꝺ ver.
sig. cũ simul. Ita voluit Alex. in consil. xvj. incipi. viso titu.
q̃onis vltima col. j. volum. post Saly. in. d. l. cũctos populos
in pe. col. ⁊ eo modo declarat qd̃ voluit Bal. in. c. j. in prin.
de pa. ce. dum dicit per illum tex. ꝙ vbi fit bonorum cõfiscat
tio mobilia censentur de loco in quo reperiuntur: q2 intelli
go de ibi mansuris: qd̃ dictum sequitur Rom. in singularis
bus vltimi anni i singulari. l. ⁊ Ang. ad tract. Ange. in libro
malefi. in verbo ⁊ eius bona publicamus in. iiij. col. ⁊ eo mõ
potest intelligi dictũ Bald. in. l. mercatores. C. de cõmer. ⁊
mer. ⁊ dicit Alexã. in loco supra proxime allegato ꝙ si quis
in aliquo loco per decẽnium habitauerit ⁊ habeat ibi maio
rem partem fortunarũ suarum presumitur ibi habere bona
mobilia ppetuo mansura: allegat not. per Saly. in. l. ij. in fi.
C. de iuris. om. iu. per. l. ij. C. ꝺ inco. li. x. Predicta limitatio
procedit fm Bald. ⁊ Ang. in. d. l. ex facto pponebatur post
Pe. ⁊ Cy. nisi quis in loco in quo non adest statutũ: habeat
res mobiles ad certũ vsum: q2 non obstãte ꝙ ille vsus sit tẽ
poralis cẽsentur esse de illo loco per. l. debitor. ff. de pigno.
facit. §. item seruiana insti. de act. ⁊. l. si nõ inducta. C. in qui.
cau. pi. taci. contrahi. cũ cõcor. per glo. allegatis. ⁊ lꝫ Imol.
in. d. l. ex facto non audeat recedere ab hac sñia tamen ha
bet hoc dictũ pro dubitabili. ⁊ cõtrariũ sentit Pau. de cast.
in. l. j. C. de verb. sign. ⁊ nõ abre: q2 in iuribus predictis spe
cialiter est puisum ꝙ inuecta ⁊ illata lꝫ nõ sint perpetuo man
sura sint obligata: nõ sic in proposito nostro. ita vt illa iura
ad casum nostrum bene adaptari non possint. (Scd̃o p̃dicta
cõclusio limitatur nisi quis eẽt ciuis ciuitatis dominãtis: pu
ta Florentie in qua haberet bona: ⁊ in qua esset statutũ i mõ
successiõnũ disponẽs vno mõ: ⁊ hẽret ẽt bona i loco subdito:
puta in sancto Miniato in quo eẽt statutũ disponẽs alio mõ:
q2 in talis persone bonis seruarentur statuta loci dominan
tis: puta Florentie cuius est ciuis: vt late per Sozi. consilio
cclxxviij. ij. col. j. volu. vbi hoc ampliat ẽt si statuta talis lo
ci inferioris sint a ciuitate dominãte cõfirmata: de quo dico
in lib. j. de legibus ⁊ statutis: ⁊c. in artic. quos ligent leges:
aut statuta. Tertio limitat Sozi. in. d. cõsil. cclxxviij. in. iij.
col. cum multis seq. vt nõ pcedat q̃ñ origiarius loci inferio
ris fieret ciuis loci supioris in quẽ transtulisset domicilium:
de quo dico vbi. ſ.

Vigesimosexto quero: an statutũ p̃dictum excludat mu
lierem ne succedat in nominibus debitorũ existẽtium ex
tra territoriũ statuẽtium. pro inuestigatione decisionis hu
ius questionis est premittẽdum: ꝙ actiones ad res mobiles
censentur quo ad effectum res mobiles: ⁊ actiones ad res im
mobiles iudicantur pro de rebus imobilibus: vt notat glo.
in aut. de non alienandis. §. illo. ⁊ ibi Ange. Dy. ⁊ Bart. in
l. põt. ff. de aucto. tu. Glo. ⁊ Bart. in. l. j. C. si aduer. transa.
Bart. in. l. mouẽtium. ff. de verbo. sign. Joã. an. in addi. ad
spec. in ti. de fruct. ⁊ inter. §. j. ver. sed quid si debeo. Ange.
in. l. j. §. fuit quesitũ. ff. ad treb. Bar. ⁊ Ang. i. l. si sit. §. fi. i fi.
ff. de leg. j. Bal. Alua. ⁊ moder. in. c. j. §. sciẽdũ de feu. cog.
(Alexan. in. l. si constante. §. fi. in fi. cõmen. ff. solu. matrim.)
Et in cõsi. xvj. vlti. col. ⁊ in cõsi. xxxj. ij. col. j. vol. Nomina autẽ
debitorũ ex aliquo cõtractu insurgẽtia censent esse de bonis loci
cõtractus seu vbi cõtractus est celebratus. l. ticium ⁊ meuium. §. tu
tores. ff. de admi. tu. vel si in vno loco est celebratus cõtractus: et
alibi collata solutio cẽsentur esse de loco in quẽ est collata so
lutio si debitor ibi repiatur: q2 talia noia debitorũ censentur
esse de illo loco vbi exactio de iure ⁊ de facto fieri potest. l.
quero. ff. de sol. Et sic est cõcludendum in terminis q̃stionis
predicte ꝙ statutũ predictum non porrigat effectum suũ ad
actiones predictas eo casu quo ipse res mobiles vel immo
biles essent de alio territorio ꝗ statuentium: q2 actiones ad
eas cẽsentur etiam: vt dixi de alieno territorio. Et idem ẽ de
actionibus ex cõtractu insurgentibus casu quo censeant de alie
no territorio. ⁊ ita voluerunt Lap. in allegatione. xci. incip.
in primis ⁊c. circa fi. ⁊ Alex. in cõsi. xvj. ſ. allegato i fi. ex quo
infertur ꝙ si quis habeat noia debitorũ i Italia cõtracta: ⁊ ibi sol
uenda: ⁊ pariformiter in Anglia: noia debitorũ Italica an
numerabuntur bonis italicis: ⁊ Anglica Anglicis: facit qd̃
pulchre notat Fran. de are. in consi. x. incip. casus talis est.

quidam

quidam Ticius. (habenda tn̄ est distinctio quorū bonorum pretextu factum sit nomē debitoris iuxta. l. ex facto. §. rex. ff. de here. insti. sm̄ doct. pdictos.) Nec ob. si dicat ꝙ actiones psonales coherent psone quocūq; vadat. l. quis ergo casus. ff. de pecu. l. ij. ⁊ ibi notat. ff. pro so. Bal. in. l. ij. ff. de sta. ho. vbi dicit ꝙ si quis hz duo domicilia. vnum ratiōe originis. aliud rōne incolatus. potius cōsideremus locum incolatus. i his in quibus persona est in ꝯsideratione per glo. notabilē in. c. statuti ver. vnam dictam ⁊ ibi docto. de rescript. in. vj. ⁊ qd̄ dici solet actiones esse quid incorporalissimū ⁊ territorio nō circūscribi. l. gaius. ff. de lega. iij. l. fi. C. de prescrip. lō. tempo. l. fideicōmissuz. §. tracta. ff. de iudi. l. hac edictali. §. his illud. C. de secun. nup. ⁊. l. princeps bona. ff. de verb. sig. quia sm̄ docto. in locis supra allegatis: maxime Lap. ⁊ Alexan. illud est verum circūscripte: sed effectualiter dicunt esse de territorio exactionis: vel vbi sunt res iuxta predicta. (Et ad illud an cōsiderandus sit locus originis: an incolatus qn̄ qs habet duo domicilia dn̄s meus Jas. in. l. cūctos populos xv. col. C. de sum. trini. aliter dicit: videlicet ꝙ sit cōsiderandus locus originis.) An aūt actio ad dotē dicatur esse d̄ territorio: vbi exigi dz per predicta an vero de territorio mariti propter. l. exigere dotem. ff. de iudi. Bald. in ꝯsi. ccclvij. incip. nulla mulier sm̄ vltimam impressionem tenuit ꝙ dicatur de territorio mariti propter. d. l. exigere: ita ꝙ nisi statutum aliter prouideat: habebit in ea locum ius vigens i domicilio mariti. ⁊ non in loco exactionis dotis. pro cuius veritate possunt videri no. per Bart. ⁊ modernos: maxime do. preceptorem meum in. l. cunctos populos. C. de sum. trini. (nec mihi placet opinio Maria. cōsi. xxx. incipien. recte. iiij. colum. ꝙ actio de dote dicatur de loco in quo mulier decessit per ea que dixit Saly. in. d. l. cunctos populos. C. de sum. trini. qui generaliter voluit nomina debitorum dici de loco in quo quis decessit: ita ꝙ attendatur statutū excludens mulierem vel ius cōmune vigens in tali loco. quia ex predictis apparet ꝙ cōior opinio est contra Salyze. ¶ An autem annui redditus: canon: census vel pstatio iudicentur inter mobilia ⁊ censeantur de territorio loci defuncti: vel vbi debentur: colligitur ex pdictis. not. Bald. in. l. iubemus la grande in priu. per illum tex. C. de sacrosanc. eccle. ⁊ in auť. ingressi eo. ti. ⁊ est tex. in clem. exiui de paradiso. §. sed cū mallui de verbo sign. Joā. and. ⁊ Anto. de but. in. c. peruenit de consti. docto. in. c. j. de re. eccle. nō alienan. Franc. de are. in consilio supra allegato post Federi. de se. in cōsilio. cxij. de quo cōsil. etiam meminit Bal. in. c. j. §. sciendum: vbi de hoc tractat: ⁊ ibi etiam Andre. de iser. Alua. ⁊ Moderni. de feu. cogni. Cy. in. l. si certis annis. C. de pactis. ⁊ in. l. sciendū. ff. qui satisda. cog. (Mart. in tract. de obli. viij. libello in sexta qōne. ⁊ Panormi. in. c. nulli de reb. eccle. non ali. ⁊ ibi quid de penis exigendis: ac de seruitutibus an iudicentur inter bona mobilia vel immobilia.) Et quia supra dixi talia statuta trahi ad nomi̇a debitorum eo casu quo dicuntur esse de territorio statuētium: istud limitat Lap. in allegatione supra allegata in fi. vt procedat vbi mulier vniuersaliter ⁊ per nomina vniuersalia excluderetur: puta ab hereditate vel successione. secus dicit: si excluderetur a bonis mobilibus ⁊ immobilibus: qꝛ tunc debitum i pecunia ⁊ nō in specie nō comprehenderetur sub statuto: cum non dicatur tale debitū res mobilis vel immobilis: ⁊ est de mente Bal. in. d. §. sciendū ea ratione: qꝛ non concernit aliqd̄ petitorium vel possessoriū ⁊ patet per discursum in locis supra allegatis. ⁊ consuluit Bal. in cōsi. ccclvij. incipi. nulla mulier. j. volu. sm̄ vltimam impressionem: ꝙ exclusa ab hereditate non intelligitur exclusa a dote materna: ⁊ quam mater ipsi filie legauit lz aliud mater in bonis non haberet: quia dos illa nō est hereditas materna. (Et an mulier habens filios prohibita testari de bonis mobilibus vel immobilibus: vel donare aut alienare i alias psonas: sit prohibita de nominibus debitorum: ꝯsuluit Corneus late ꝯsi. ciiij. inci. circa. ij. vol.

Uigesimoseptimo quero: an exclusa ab vltima volūtate alicui⁹ intelligatur ēt exclusa a successione alicui⁹ delata per viā substitutionis. Alberi. de ro. in scd̄a parte statu. in. q. cxij. format qōnem in terminis statuti prohibentis aliquid vltra dotem vxori relinqui in vltima voluntate: prout etiam disponitur in lōgobarda in. l. j. in ti. de his que a viro vxori dantur vel relinquūtur. ⁊ arguit ad partes figurando casum in patre qui filium instituit: ⁊ matrem ei substituit. Et primo dicit videri ꝙ non in solatium liberorum amissorum. arg. l. ij. C. ad tertul. ⁊. §. ij. insti. eo. ⁊. l. fi. C. de insti. ⁊ substi. sub cōdi. fa. ⁊ qꝛ quis quandoq; habet per alium quod per se habere non pōt. l. qui testamēto. ff. de his qui. vt indi. ⁊ per indirectum ꝙ nō posset habere directo. l. iij. C. de indi. ⁊ qꝛ per hoc res reducit ad ius cōmune. l. si vnus. §. qd̄ in specie. ff. de pactis: in ꝯtrarium adducit: qꝛ videtur fieri talis substitutio in fraudē statuti. l. qui testamento. ff. de proba. l. cum quis. §. citra. ff. de leg. iij. postea refert Uber. de bobi. distinguēdo dixisse qd̄ substitutio non valeat quo ad bona testatoris: seu paterna per. l. si is. ff. de vulg. ⁊ pup. ⁊ no. in. l. j. C. de natu. lib. secus quo ad bona aliunde quesita per filiuz: ⁊ cum hac conclusione transit Alber. quam puto veram per tex. in d. l. si is qui cum ibi notatis. dum ibi loquitur de spurio qui in nihilum potest patri succedere: vt possit capere ex pupillari substitutione facta per eius patrem filio legitimo sibi fratri bona que aliunde ꝗ̄ a patre prouenerunt. ex vulgari autem substitutione nō posset tali vxori vel femine ita exclusē relinqui. quia per eaz succeditur testatori: ⁊ in eius bonis: vt patet insti. de pupi. sub. in prin. ⁊ traditur in. d. l. si is qui: nec etiā ex fideicōmissaria: cum etiam per illam testatori succedatur: ⁊ in eius bonis. l. coheredi. §. cum filie. ff. eo. titulo. (Et de materia per Barba. in ꝯsil. xij. incipi. scribitur apud Prophetam in. xvij. col. primo volu. ⁊. j. xij. arti.) An aūt prohibitus succedere nisi in eo quod sibi ex testamēto relinquitur possit per pupillarem substitutionem capere dixi. ī. hoc. e. arti. in. xvj. q. in. iiij. limitatione.

Uigesimooctauo quero statuto vrbis veteris cauetur: ꝙ si quis decesserit sine liberis: proximiores ex parte patris succedāt in patrimōio: ⁊ proximiores ex parte matris succedant in matrimonio. An si ꝯtingat aliquem decedere sine liberis: viua adhuc matre sit locus statuto: vt proximiores ex parte patris succedāt in patrimonio ⁊ matri pferātur: videtur prima facie dicendum ꝙ non: propterea qꝛ statutuz loquitur de successione in patrimōio ⁊ matrimonio. ⁊ i predicto casu non potest dari successio in matrimōio cū mater viuat. vnde cum verba statuti non conueniant debet cessare eius dispositio. Bar. in. l. iiij. §. pretor ait. ⁊ ibi Ro. ⁊ Alex. ff. de dam. infec. cum simili. Sed ꝯtrarium decidit Bart. in ꝯsi. cxxxvi. incip. Statuto vrbis veteris. propterea qꝛ quando duo substātiua vel duo adiectiua neutraliter posita sunt copulata quodlibet p se principaliter: dispositio i quolibet p se verificatur. l. ea tamē adiectio. ff. de leg. iij. l. qui ꝯcubinā in prin. ff. eo. ti. ⁊. l. falsa. §. fi. ff. de ꝯdi. ⁊ dem. Nec ob. l. si heredi plures. ff. de ꝯdi. insti. qꝛ ibi copulantur necessitate. Ad predicta faciunt que dixi. ī. in. vj. art. pnci. circa fi. scilicet in vltima vel pe. q. Et sic mulier exclusa a successione paterna ⁊ fraterna nō exiget vtriusq; successionis cōcursum ad finez vt excludatur prout vtrobiq; not. Laus deo ⁊ virgini gloriose: ac diuo Secondo patrono inclite ciuitatis Astensis.

(Uigesimonono quero: an exclusa a successiōe p statutū excludat a prouisione. l. hac edictali in prin. C. d̄ sec. nup. Corn. ꝯsi. ccx. inci. circa primū. iij. col. iij. vol. tenuit ꝙ nō: qꝛ non defertur vt successio: ⁊ sic filij masculi sibi mī̄mo mij nō poterūt de hoc statuto excipere: vt ibi.)

(Trigesimo quero: an exclusa a successiōe patris ⁊ matris: saluo si sibi aliquid reliquerint p vltimā volūtatem: vel aliter qd̄ cū ratione relinq possit: vt in statuto nr̄o Asteñ. an illud aliqd intelligatur de modico: vel ad hn̄placitū: quidā dixerūt ꝙ intelligitur de modico: vt seruet mens statuti fauentis masculis per Glo. in cle. vnica in verbo carū parte: vbi ēt Jmol. de so. cōpe. cū ꝯcor. de quibus p Alexā. ꝯsi. lxxj. iiij. vol. ⁊ Fely. in. c. omnes. iij. col. j. distin. Et Soz. ꝯsi. ccxv. iij. col. j. vol. ⁊ Deciū ꝯsi. xj. iij. col. ⁊ qꝛ dando potestatem disponendi de aliquo videtur de residuo phibere vt per Jo. de ana. ꝯsi. xxiij. in fi. sed veritas videtur in ꝯtrariuz: tum qꝛ hoc statutum nō debet intelligi ꝙ velit restringere libertatē testādi: vt fuit ꝯclusum. ī. eo. vj. q. ⁊ qꝛ sicut posset pater relinquere extraneo totū salua legitima filio⁊: multo magis dz posse relinquere filie pprie: vt dictuz fuit in. d. vj. q. ⁊ patet in. l. si totas. C. de inoffi. test. q: non dz filia censeri deterioris ꝯditionis ꝗ̄ extraneus: vt ibi: ⁊ qꝛ verbum aliquid non ponitur ad designandum partē relictam: ⁊ est multiplicis determinationis: ⁊ verbū equiuocū. ita vt dicatur aliqd qd̄ est minus toto: vt patet in. l. si debitor. C. de sentē pas. notatur in. l. si vnq̄ vbi Bal. C. de reuo. do. p Bar. in. l. filium

filij.§.fi.ff.de acqui.here. Barba.in.c.fi.de dona. ⁊ i rubri. C.qui admit.in.iij.col.⁊ p dñm meum Ias.in.l.j.ij.colum. C.de pactis.⁊ q: verba improprianť ne sonēt in absurdum: ⁊ vt deseruiāt mēti Glo.in.l.eas cum vul.ff.de cōdi.⁊ demō. que mens statuti nō presumit esse coarctādi testamēti factionem: vt.s.⁊ q: talia statuta quo ad prēz ⁊ matrez dici debēt fauorabilia: vt possint ī preiudiciū filiarū testari: ideo nō sunt in eoꝝ preiudicium restringenda p ea que dixi.s.in.iij. arti. princip.⁊ fac.l.qđ fauore.C.de legi.⁊.l.legata inutiliter in prin.ff.de leg.i.cū vul.)

Ultimo quero statuto ciuitatis Ianue cauetur sub Rubrica de successione pupilli ⁊c.ꝙ soror vterina succedat in bonis que a mře seu materna linea puenirēt ⁊ in alijs bonis agnati proximiores. An agnatus ꝓximior preferať amite in omnib⁹ bonis pupilli quādo nulla adest soror vterina. An vero amita preferetur agnato remotiori. do.Signo. in cōsi.cccxviij.inci.in themate quōnis decidit nō esse locum statuto ꝓpter defectuz sororis vterine: q: lex debet intelligi in eo casu in quo eius verba possunt verificari.l.j.in princ.ff.de suis ⁊ legi.⁊.l.iiij.§.pretor ait ⁊ ibi Bart. Ro.⁊ Alexan.ff. de dam.infec. Item ipsum statutum exigit duos casus copulatos.scz sororem vterinam succedere in bonis a matre ⁊ materna linea prouentis ⁊ agnatos proximiores in alijs bonis: ⁊ sic dz adesse concursus vtriusq; casus vt vtrunq; copulatorum possit verificari.l.iam hoc iure.ff.de vulg.⁊ pup.l.ꝗ nis C.e.cum concor. Laus deo.

Nono articulo pricipali est

videndum in quātum vigore statuti filias vel feminas excludentis intelligātur exclusę.

Et primo quero: an per tale statutum intelligať excludi a legitima filia vel alia persona cui de iure cōi legitima debeť: ⁊ quidez difficilis est articulus in quo doct.tam legēdo ꝗ ꝯsulendo variarūt: ⁊ pro parte negatiua . facit quia cum legitima de iure cōmuni debeatur integra ac sine onere.l.oino in prin.⁊.l.qm̄ in prioribus ⁊ aut. nouissima cū concor.C.de inoffi.test.statutum est ī dubio interpretandum vt nō corrigat iura cōe ⁊ illud minus ledat ꝗ fieri possit.l.ij. C. de nox.a.c.cum dilectus de consue. Bal.in.l.terminato.C.ꝺ fru.⁊ li.expen.⁊ in.l.j.C.de proba.cuz concor.⁊ vt iura tertij nō ledat Glo..in.l.fi.§.in cōputatione ⁊ ibi late scribentes. C.de iure deli.facit.l.si quādo in prin.C.de inoffi.te.⁊.c.relatum de preben.est enim iurium correctio euitāda.l.j.C.ꝺ inoffi.dot.⁊ statutū ꝯ ius non est extendēdum vltra ꝗ verba loquātur.l.quod vero.ff.de legi.Glo.⁊ doc.in aut.quas actiones.C.de sacrosan.eccle.nec est nostrum leges extēdere.l.si vero.§.de viro.ff.sol.ma.⁊ ibi late Imol.⁊ Bart.in rep.l.omnes populi.ff.de iusti.⁊ iure. Itē videmus ꝙ renunciatio facta in bonis defuncti nō trahitur ad legitimam.l.si quādo.§.⁊ generaliter cū ibi notatis.C.de inoffi.te. p quez tex.patet ꝙ in dubio nō videtur intellectuz de renūtiatione legitime: ⁊ valet argumentū de pacto ad statutū fm Glo.in rubrica.C.de decre.decu.lib.x.⁊ in.l.non impossibile .ff. de pactis ⁊ est bon⁹ tex.in.l.fina.ad fin.⁊ ibi Bal.C. de fideius.

Simile videmus in grauato restituere hereditatez: quia in dubio non videtur grauatus restituere legitimam etiam in casibus in quibus potuisset expresse in legitima grauari per no.per glo.fin.in.l.precibus ⁊ ibi Ange.⁊ scribentes.C. de impu.⁊ ali.sub.⁊ consequenter statutum debebit per talia iura declarari vel restrigi.l.nam ⁊ posteriores.ff.de legi. ⁊ fm hanc opinionem consuluit Bald. in consilio. ccccxxvj. incip.antiquum statutum ciuitatis Perusij.iij.vol.fm vltimam impressionem: vbi asserit ꝙ collegium florentinum ita alias vna cum eo consuluit .idez tenuit in consil.suo incip.in questiōe predicta cui se subscripsit Saly.prout referunt alij qui moderni in.l.gallus.§.⁊ quid si tantū vbi examinat hūc articulū.ff.de li.⁊ posthu.⁊ in consilio.ccccviij.incip.statuto ciuitatis mātue in.iij.volum.fm penultimaz impressionem als est ꝯsilium.ccccliij.j.volu.sz vltimā impressionē vbi subsequēter adest ꝯsiliū Saly.idem tenētis.mouetur ibi Bal.inter cetera: q: successio debetur licet obstet exceptio statuti; qđ patet: q: sublato statuto remanet.l.ciuilis fm quā successio debeť: lz obstet exceptio.l.si vnus.§.pactus.ff.de pactis facit.l.cū hic status.§.fine.ff.de dona.inter vi.⁊ vxo.idē voluit ipse Bal.in ꝯsi.ccccxxj.inci.pmittēdum est.iiij. volu. fm vltimā impressionē: mot⁹ q: nisi statutū spāliter de legitima loquať nō videtur illā minuere.d.l.si qn̄.§.⁊ generaliter.sequitur Ro.in.l.j.pe.col.C.qn̄ nō pet.par.mortis: q: legitima succedit loco alimētoꝝ.l.quisq;.§.ad filias.C.ad leg.iul.ma.⁊ fuit de mēte ipsi⁹ Roma.in ꝯsi.xxxij.inci. visa municipali ī fi. dū vult in casu suo.ideo mřem excludi ēt a legitima: ne vna particula statuti redderetur supflua per aliam sup legitima diuersoꝝ casu disponētem: ⁊ loqtur in terminis statuti disponētis matrem existēte ascēdente masculo seu de pťna linea ī nullo succedere: idē tenuit Alex.in ꝯsi.lxix.inci. sup prio dubio queritur.j.col.j.vol.⁊ in ꝯsil.vij.incip.visis ⁊ diligenter aiaduersis.ij.col.ij.vol.⁊ in consi.lxxxiij.inci.viso statuto: ⁊ xxxiij.inci.videť super dicto quesito.iiij.vol.⁊.d.And.sicu. in ꝯsi.xxiiij.inci.illud afferam per totū.j.vol.vbi plene loquitur.⁊ dñs Ioan.petru.suo tēpore nūcupat⁹ in tuscia doctor veritatis in.l.oino.C.de inoffi.test.⁊ dñs preceptor meus in repe.aut.nouissima in antepen.colum.cum seq.C.de inoffi. te.vbi dicit Saly. Ita fuisse bonoñ.iudicatuz per auditores dñi Cardinalis albaneñ.quod etiā attestatur in.d.consilio. ccccix.inci.viso dicto casu posito inter ꝯsilia Bal.i.d.tertio volum.⁊ idem tenet ipse Saly.in.l.ij.in pe.q.C.de nox.a.motus: q: lz filij excludātur ab vniuersali successione sine eorum culpa.p hoc nō sequitur ꝙ etiā a legitima excludātur.l.si arrogator.ff.de adopt.l.qsq;.C.ad leg.iul.maie.cū ꝯcor. Idē ēt voluit in cōsi.ccxxv.⁊.ccccxxix.vbi dicit ꝙ ita fuit obseruatum ⁊ practicatū.idem tenet modernus bonon.in tracta. dotium.vltima parte.q.xliij.per ea que dixit Bart. in.l.ticio centum.§.ticio genero in pen.colum. ⁊ ibidem plenius Imol.ff.de condi.⁊ demon.vbi etiam adducit quoddā consilium Bal.incip.dña Andrconica sequitur.d.Ludo. bolo. in addi.ad ꝯsilia Ioan.de anan.in consil.quarto: ⁊ ita consuluerunt.d.Nellus. Ioan.de rici.⁊ Pilip.de corñ.aduocati Florentini: ⁊ dixit Moder.senen.in dicto.§.⁊ quid si tantum: ꝙ cum questio de facto multis annis non decursis verteretur , pro hac parte consuluerunt aduocati Ferrariēses: ⁊ fere omnes bonon. ⁊ omnes perusini ⁊ fere omnes florentini quasi numero.xxx.⁊ ita consuluit.d.Franc.cur.in consi. xiij.in vltima colum.⁊ in cōsi.xxvij.in.xiiij.colum. ⁊ in cōsil. lxx.in pen. ⁊ vltim.col.vbi allegat hincinde plures doctorum auctoritates ⁊ in ꝯsi.xxxvij.inci. considerato themate ī terminis statuti Florentini: ⁊ alij duo docto.vt patet ibi in duobus consilijs seq.scilicet.xxxviij.⁊.xxxix. quorū alterum fuit Alexā.in consi.vij.s.allegato: ⁊ pro hac sententia facit ꝙ dixit Bal.in.l.cū lege in fi.cōmen.C.de epi.⁊ cle.ꝙ statutum deferens successionē primogenito intelligitur reseruare legitimam secundogenito: ⁊ sic fm doctores supra allegatos ⁊ infra allegandos.si filia sit instituta in minus legitima vel minor dos sit ei constituta: poterit agere ad supplementum vsq; ad legitimam: iccirco si statutum tales feminas exclusas quibus de iure cōmuni debetur legitima mandet dotari arbitrio propinquorum: nō debent propinqui arbitrari ꝙ dos sit minus legitima: q: in ea nō est excessus: sed in plus debent arbitrari si illa non sufficit fm Saly. ⁊ Fulg. in aut. res que.C.commu.de leg.⁊ Ange. in consilio.cccxj.incipiē. dominus Georgius: vbi dicit ꝙ legitima est minuscula.l.si quis in suo.C. de inofficio. testamento . ita etiam consuluit Baldus in dicto consilio.ccccxxvj.incipien.antiquum statutum: ⁊ in consi.incip.Anto.plures filios masculos habens. prout dicit dominus Alexan.in.d.consi.lxix.qui transit cuz hac sententia.mouet Bald.quia legitima censetur es alienum: ⁊ est debita de iure nature.l.papinianus.§.si quis.ff. ꝺ inoffi.test.l.cuz ratio.ff.de bo.da.⁊ succedit loco alimentoꝝ per no.per Cy.in.l.sancimus.C.de nup.vbi Saly.idē tz ⁊ in ꝯsi.inci. Petrus filiū hñs noie Frāciscū: ⁊ in.l.ij. in vlt. col. C.de nox.a.⁊ ī dispu.sua inci.statuto caueť ⁊ in ꝯsi.inci. statutū est: quē refert.d.Fabi.in repe.d.aut.nouissima in.ix.arti. princ.i fi.seqtur Mari.ī ꝯsi.inci.oipotēs deus adsit Illustrissime princeps.vbi refert p ista pte ꝯsuluisse Ang.ꝺ are.Frāc. de acoltiz.Ugoli.ꝺ ari.⁊ multos alios subdēs sup ħ emanasse.lxiij.ꝯsilia ⁊ varia: ⁊ ꝙ veterius ē plures ex ipsis doct.ī lectura mutasse ꝓpositū.dicit tñ ꝙ ista est vītas: ⁊ late hūc art. examiat.d.Frā.cur.ī ꝯsi.s.alleg.cū seq.(⁊ hāc opini. firmat Mari.ꝯsi.xxx.ij.col.iij.dubio limitan⁹.put.j.vbi dicit ī pe. seu fi.col.ꝙ ferrarie ꝓdcā opi.obſuať.⁊.d. Bertol.fozi.ꝯsi. ccvij.incip.in cā.j.col.j.vol.dicēs ꝙ perusini hñt hāc opi. p candizata: ⁊ ꝙ ita fuit florētie ī magna cā obtētū. seqť Com. ꝯsi.197.ici.circa.iij.col.j.vol.vbi refert alios pusin.⁊.d.Ias. in.l.

in.l.voluntatis.C.de fideicõ.⁊ in aut. res que.C.communia de lega.in tantum vt si statutum mandet filias dotari arbitrio propinquorum non debeãt propinqui arbitrari minus q̃ sit legitima:sed in plus si illa non sufficit: vt per Alexan. consi.lxix.prima col.primo.volu.⁊ Curtium seniorem cõsil. xxvij.col.xiiij.⁊ consilio.lxxxiij.circa medium.⁊ consil.xxxix. ij.col.⁊ consi.xxxvij.colũ.xxx.⁊.xxxj. ver. octauo.vbi plene loquitur ⁊ Corne.consilio.c.incipiente:nõ caret.iij.volumine.vbi etiã satis late loquitur ⁊ Decius cõsi.cxx.⁊ consilio clxxx.j.columna.vbi dicit hanc opi.apud moder.cõem esse. ¶ Quod maxime pcedit fm.d.Alexã.in.d. consil. septimo ⁊ in cõsi.lxxxiij.iiij.vol.⁊ Pau.de ca. ꝯsi.cxcvj.inci.in puncto.ij.dubio.j.vol.in nouis.qñ nõ adsint descẽdẽtes defuncti: sed alij agnati quoꝝ cõtẽplatiõe mulier excludit. subdit Alex.in.d.ꝯsi.vij.q si nõ sufficit legitima põt etiam totum patrimoniũ pro dote assignari si qualitas psonaꝝ suadeat per nota.per Jac.de belui.in aut.de resti. ⁊ ea que parit in xj.q.⁊ Bal.in.d.aut.res que. qui fm veritatẽ aliter dicit et ꝯtrium tenet.⁊ not.in aut.cõtra rogat⁹.C.ad trebel.(Sequitur Corne⁹ ꝯsi.clxij.inci.primo.iij. colũ.ij.volu.)plus dixit Alex.in.d.consi.vij.in.j.col. q etiam si statutũ mandans filias dotari disponat eas plus petere non posse: sed debere esse contentas dote:nihilominus dos non debebit esse minus legitima allegat Saly.in.d.l.sancimus. Ubi ait essent ista verba q dotata non succedat quãticunq̃ modicam dotem habeat:tũc est bene verũ q nõ posset agi ad supplemẽtum legitime condito testamento: lʒ alś secus fm Pau.de ca.in cõsilio.clx.incipi. Si statutũ in volu.nouorum ꝯsilioꝝ fm vltimã impressionem. (Sequitur Bal.nouellus in trac. doti.vj.parte.xv.q.in.ix.col.⁊ in fi.⁊ Mari.ꝯsil.xxx.) Idem dicit Bal.in.l.fi.in.ij.col.vñ.sed pone dictat statutuʒ.C. de do.pmis.in lectu.noua.si statutũʒ diceret q filia debeat stare contenta dote data vel pmissa.arg.l.qui volebat.ff.de heredi.insti. Quid aũt si statutum dicat q quelibet dispositio patris inter liberos rata sit:an videat dare facultatẽ minuẽdi legitimã.Bal.dicit q non in.d.ꝯsi.cccxcj.inci. Premittendum est.Sed ꝯtrium decidit dñs Fran.curtius in consi. lxxx.inci.dña Franceschina. vlti.col.ašo.xliiij. incipiẽte statuto.loquens de statuto disponente q filia debeat stare ordinamẽto pris:⁊ ei⁹ dicto esse ꝯtẽta:sed in hoc casu aderant verba fortiora.⁊ credo q vterq̃ in casu suo bñ dicat:de quo in seq.col.dicetur. ¶ Pro altera autem parte q talis femina videatur etiam exclusa a legitima.facit q: legitima nõ debetur nisi vt heredi:adeo vt excluso a pr̃e successione nõ debeat:vt not.Cyn.in.l.heres insti. de impu. ⁊ ali. substi.⁊ Pau.de cast.in consi. cxx.inci.Si dicta cornelia. in volumine antiquorum consiliorum fm primam impressionem. Ita ergo fm Paul.de castro esse debet in exclusa a successione per statutum. Item statutum excludens a successione indistincte loquitur:ergo indistincte debet intelligi. vulgata.l. de precio.ff.de publi.cum statutũ non dicat de legitima reseruanda:nec nos dicere debemus.l.si seruus seruuʒ.§. non dixit.ff. de acquirenda hereditate.cum simili.⁊ standum ac adherendũ est tenaciter verbis statuti:nec restringi seu ampliari possunt.l.j.§.si is qui nauem.ff.de exer.l.iij.§.hec verba.ff.de negocijs gest.notat Bald.in.c.j.in fine. de aliena. feu.argumen.l.prospexit.ff.qui ⁊ a quib⁹.Joan.an.in addi. Specu.in titu.de execu.sen.§.sequitur.in princi.Bal.in.c. j.§.iniuria.ver.sed nũquid iudex.de pace iur. fir. ⁊ Albert. in prima parte statu.in prima.q.in fi. ⁊ dixit Bal.in.c.j.§.j. ver.quero quid de iure lombardo qui feudum da. pos. ⁊ in c.j.in fi.de aliena.feu. q statuta ciuitatum circa successiones sunt seruanda:⁊ est illis tenaciter adherendum. Sunt enim statuta precisi ⁊ stricti iuris ⁊ fori.l.ꝯstitutionibus.ff.ad municip.notat Bald.in aut.sed nouo iure.C. de fur.⁊ in.l.seruum quoq̃.ver.publice.ff.de procur. ⁊ in.d.c.j.versi.extra queritur.qui feu.da pos.⁊ in.l.fi.§.⁊ hoc quidem.C. de iure deli.⁊ in.l.lecta.ff.si cer. peta.⁊ in.l. ꝯctus.C.de fide instru. ⁊ in.l.omnes populi.xij.col.ff.de insti. ⁊ iure.Bar.in.l.j.§. ⁊ parui.ff.qđ vi aut clã.⁊ Ang.in.l.j.§.pueritiã.ff.de postu. (⁊ dixit Bald.in.l.ij.C.de patri. qui filios distra. q statuta sunt seruanda ad litteraʒ.) Et hec adeo vera vidẽtur vt si filia fuerit instituta in parte minus legitima non possit agere ad supplementũ:aut si fuerit preterita nõ possit dicere testamentum nullum fm opinionem quam dicit Alexan.veriorem in consilio.lxviij.incipiente:circa premissam cõsultationem.in.ij.⁊.iij.col.quarto volumine.⁊ in.l.gallus.§.⁊ quid si tñ.in.ix.col. versi.reperio etiam iuxta predictam.ff.de li. ⁊ posthu. vbi dixit q fuit sepe requisitus consulere pro contraria opinione:⁊ noluit:q: putat hanc partem veriorem ⁊ iuri magis consonam.pro quo facit:quia cũ legitima sit portio eius qđ ab intestato debetur:⁊ debeatur respectiue portionis ab intestato debite.l.parentibus. ⁊.l.cũ queritur.C. de inoffi.testa.⁊.l.papinianus .§.quarta.ff.eo.titu.non põt dici debita ei qui non succedit:vnde ex natura correlationis sublata successione ab intestato:legitima videtur sublata:iuxta notata per Bart.post glo.i.l.illud.C.de sacrosan.eccle. ⁊ in.l.fi.C.de indi.vidui.tollen. ⁊ consequenter ad supplementum legitime agi nõ poterit. Et ad hoc q talis filia preterita non possit expugnare testamẽtum: facit fm Alex. quia illi cui debetur legitima regulariter competit facultas testamentum impugnandi si legitima non relinquat.l.oratio.⁊.l.si quis filiuʒ.⁊.l.fratris.⁊.l. fratres.C.de inoffi.test. ⁊.n.l.posthumus.§.si quis ex his.ff.eo. ⁊ predictaʒ opinionem tenuerunt Bal.in consilio.cccliij. incipi. statuto cauet quarto volumine fm penultimaʒ impressioneʒ.ašo.est .xlix. in tertio volumine.vbi voluit q statuto excludente matreʒ transeuntem ad secunda vota a successione filioꝝ primi matrimonij:si contingat filium ex primo matrimonio ei relinquere decem non possit mater agere ad supplementum legitime per predicta iura. Idem voluit Ange. in consilio.ciij. ⁊.cccclxv.incipiente statuto ciuitatis Mantue inserto inter consilia Bal.in tertio volumine fm vltimam impressioneʒ. ⁊ Cuma.in consilio.cviij.incipiẽte : Spectabilis miles.⁊ in consilio.xxxv.incipiente:stante statuto.secunda columna.⁊ Paul.de castro in consilio. cxcviij.in principio incipiente: In casu presenti:⁊ in consilio.ccliij.incipiente:Quoniã fundamentum.in penultima ⁊ vltima col.⁊ in cõsilio.cccxlviij. incipiente: In puncto queritur.secũda columna in volumine antiquorum consiliorum fm primam impressionẽ.⁊ in cõsilio.ccccxx.incipiente:Uisis ⁊ consideratis:cum cõsilio seq. in volumine nouorum consilioꝝ fm vltimam impressionẽ. Et videtur esse de mente Imol.in consilio.cxxiij.incipiente: In causa que vertitur. ⁊ etiam sequitur Fran. de are.in d.§.⁊ quid si tñ.⁊ dominus preceptor meus in.l.si quando. §.si.in fi.cõmenti.C.de inoffi.testamen.⁊ prout referũt moderni in.d.§.⁊ quid si tñ. Cum hec questio fuisset de facto Florentie. Pro hac opinione consuluerunt doc.paduani: ⁊ plures aduocati consistoriales. (Et cum ista opinio.trãsit etiam Corneus consilio.cxvj.incipiente: Difficultas.j. ⁊.ij. col.⁊ late in consilio.lxxvij.⁊ etiam in cõsilio.cl. incipi.circa presentem.ij.⁊.iij.colũ.ij.volumine. vbi dicit eam cõmunẽ. ⁊ in cõsi.cl.incipiente.Hanc questionẽ. ppe.fi.⁊.ccx.incipi. In hac.col.fi.j.volumine.⁊ Sozi.consilio.cl. xvj.colũ.ver. primum est.j.volumine.post Pe.de anc.consi. incipien. super casu proposito.ex quo infert q stante statuto q mater non possit succedere filijs nisi in certa quantitate non posse agere ad supplementum legitime.Eãdem opinionẽ firmat Corneus consilio.ccij.inci.circa presentem.ij.volu. ⁊.cxxiij. incipi.licet.col.fi.iij.volumine.volens q dotata non possit petere supplementũ legitime.Et istam opi.latissime firmat Sozi.consilio.cclxxxviij.incipi. circa primaʒ.vij.col.cũ multis seq.ver.circa primum.j. volumine.vbi eam subtiliter defendit ⁊ dicit hanc opinionẽ cõem:subiungens q contraria opinio est falsa:qđ etiam replicat ibidem.xj. col. ver.primo pbatur.Eandẽ opi.tenuit Cor.post Pe. de vbal.in ꝯsi.ibi inserto cõsi.lxxxvj.incipi. dñs Petrus.j.vol.⁊ consi.j.pen. ⁊ fi.col.ij.volu.vbi etiã dicit eã cõeʒ.⁊ ꝯsi.xlviij.inci.de pluribus.j.col.⁊.lvij.ij.col.⁊.cvij.inci.in hac.ij.⁊.iij. col.ij. vol. ⁊ si statutum diceret q dotata non succedat quãtacunq̃ sit dos:vt in decreto montisferrati vel q sit dote contenta:tũc fortius agi non potest ad supplementum legitime : vt per Corneum dicto consilio.lxxvij.secundo volumine.dicens q talia verba superaddita fortius operantur:de quo etiaʒ per ipsum Corne.consilio.cxxiij. incipiente : Licet.preallegato iij.volu.⁊ Bal.in.l.si pater.ij.col.C.de dot.pmis.⁊ Cur.iuniorem cõsi.x.inci.visa.in prin. dicentem hoc verũ nisi de magno excessu appareat:sed tũc peteret supplementũʒ cõgrue dotis:vt in pce.q.q̃uis Alex.⁊ Saly.allegati in fi.alteri⁹ et contrarie opi.aliter distinguant qñ addit q dotata debeat dote esse cõtenta vel q amplius petere non possit:⁊ ꝯtrariũ teneat Mari.in fortiori casu i.d.ꝯsi.xxx.i.ij. col.iij. dubio.)

Et negari non potest quin hec questio sit dubia: z eaz relinquit inde: etiam tanq̃ dubiam. Saly. in. d. auc. nouissima. in xij. q. z aliqui moderni in. d. §. z quid si tm̃. z do. Bapti. de sancto seue. in repe. l. oẽs populi. ff. de iusti. z iure. in. cxliij. col. versi. quinto statutum. vbi allegat plura consilia Bald. Itẽ dominus Fabianus de mõte in repe. d. auc. nouissima. in xv. arti. prin. studuit illam late examinare: z nihil firmat z allegat aliquas decisiones doctorum quas non inueni. et hic non refero. (Item eam relinquit dubiaz. d. Phil. cor. 2sil. cccx. z ccci. j. col. iij. vol. relatis multis doc. qui fuerit varij: z relatis eoꝝ fundamẽtis que multa sunt. z pariter eã relinquit dubiam dns Bartholo. sozi. cõsil. cl. qui latius ceteris scribens refert copiose fere oĩum scribentiũ fundamẽta pro vtraq; parte adducta: z dicit causam dignam concordia z in fine consilij sunt denumerati z nominati multi doc. qui hincinde pro singula parte consuluerũt: z loquunt tam in successione intestati q̃ facto testamẽto quando filie est minus legitima relictum z in casu statuti florentini: quã etiaz relinquit dubiam Corneus consi. clvj. inci. de duab⁹. ij. col. ij. volu.) Circa cuius q̃õnis decisionem saluo iudicio peritorum puto distinguendum z faciendum esse duas cõsiderationes principales. Prima est quando statutum nihil filie preseruat: sed illaz simpliciter a successione excludit. vel excludit a successione ab intestato nullam faciendo mentionem de legitima. Secunda est quando statutum vult filiam aliquid habere: vt quia dicat q non succedat: sed dotet vel q dotata non succedat.

Primo casu aut loquimur de successione ei⁹ qui decessit intestatus z tunc dicendũz est q filia non possit petere legitimam per fundamenta supra pro hac parte facta: z maxime q2 ex testamẽto debetur cũ sit pars eius quod ab intestato debetur vt predictum fuit: z licet quãdoq; etiã vbi quis decedit intestatus debeatur legitima vt traditur in auc. vnde si parens. C. de inoffi. testa. maxime per Pau. de cast. illud non habet locum nisi in exclusio facto z prouisione defuncti. l. j. z per totum. C. de inoffi. dona. sed quãdo exclusio procedit a lege tunc secus est: q2 ab intestato nõ debetur vt predictum fuit. Facit ad predicta auc. ex testõ. cuz ibi notatis per Bald. in. ij. col. ver. ibi quilibet. C. de secun. nup. dum ibi tradit matrem a successione filioꝝ exclusam nõ habere legitimã nec ab intestato nec ex testõ. z hoc etiaz tenet Bal. per illum tex. in consil. cccliij. inci. statuto cauetur. in fi. iiij. volumine sm̃ penultimã impressionẽ. Aut vo loquimur de illo qui decessit test at⁹: z tũc si nihil tali filie per testatorem relinquatur teneo q etiam legitimaz petere nõ possit. Nam q̃relare testamentum nõ põt cum ab intestato succedere nõ possit. d. l. posthumus. §. si q̃s ex his. ff. de inoffi. testa. cum concor. supra allegatis: pariterq; nec 2tabulare: q2 illum quem lex ciuilis nõ admittit ad successionem nec etiam pretor admittit. l. j. §. vocantur. ff. de cõtrata. z. l. non est ambigẽdũ. §. j. cum ibi notatis. ff. de bo. pos. ti. gñali. not. Bar. in. l. fi. vltima col. ff. ad tertul. z Bal. in. l. maximũ vitium. in pr. z vltima col. ff. de libe. z posthu. z in. l. gallus. §. z quid si tm̃. ff. de libe. z posthu. vbi cõiter scribẽtes ita tenent. z dicã late in arti. seq. in. iiij. q. Facit etiaz. d. auc. ex testamento. cum ibi notatis. alio autem si exclusa ab intestato posset venire contra testamentum esset imputandum patri cur testatus decessit contra. d. l. posthumus. in prin. cum cõcordã. allegatis. Nec obstat si dicatur q aliquãdo alicui assignatur legitima licet nulla successio ab intestato debeat vt patet in. l. si arrogator. ff. de adop. z in. l. quisquis. C. ad legẽ iuli. maie. z in auc. si qua mulier. C. de sacro san. ec. quia illa sunt iura spãlia que non sunt trahenda ad consequentias. l. qd vo contra. ff. de legi. z insuper habent propriam z spãlez rationem decidendi que non conuenit in proposito nostro. facit. l. iij. ff. de iniu. ru. nec etiam obstat si dicatur legitimã deberi habito respectu ad successionẽ ab intestato rõne cõmensurationis nõ aũt ratione successiõis: q2 in pposito hoc fundamentũ non pcedit vt patet ex predictis: maxime ex eo q2 qui non succedit a querela excluditur: z in vanum tractaremus de tali cõmensuratione respectu portiõis ab intestato alicui debite si nõ deberetur ipsa successio z deficeret relatum. Item quando vnum beneficium competit alteri⁹ cõtemplatione si remouet illud cuius cõtemplatione competit intelligitur in consequentiam aliud remotũ. l. filio. §. ma tri. ff. de adi. leg. Itez finita causa principali intelligit finitũ totum fundamentũ. l. a filia. §. alumno. ff. ad trebel. l. tam ex oratione. ff. de excu. tuto. Item existit eadẽ ratio z causa fauoris masculorum vbi quis decedit testatus z relinquit masculis. l. adigere. §. q̃uis. ff. de iure patro. z qd late dixi. j. in iij. arti. prin. nec etiam dicatur prout dicebat Bald. q habito respectu ad ius ciuile statutum non tollit successionem ab intestato licet obstet exceptio statuti: q2 statutum succedit loco iuris ciuilis in loco statuentium. l. omnes populi. ff. de iust. z iure. z. §. ius aũt ciuile. insti. de iure na. gen. z ciui. z pdicta limitabat Pau. de cast. in. d. consilio. cccxlviij. incip. in puncto queritur. ij. col. in volumine antiquorum consiliorũ sm̃ primã impressionez procedere quãdo fuisset institut⁹ masculus cuius contemplatione femina excluditur: que limitatio etiam cõgruit membro pxi. seq. de cuius veritate late dicetur. j. in. ij. arti. prin. in. vj. q. ❡ Aut vo tali filie per statutum exclusie pater: mater: vel similis persona aliquid relinquit quod est minus legitima: z tunc teneo non posse agi ad supplementuz legitime per iura predicta z in superioribus supra ad hoc allegata z maxime q2 datur respectiue ad successionem ab intestato. Unde quando nõ competit talis successio non potest inueniri relatum nec est quid suppleat seu vsq; ad quantuz: z cum non sit dare aliquod totum nec etiã dari poterit pars correspectiua. argumen. l. que de tota. ff. de rei ven. z. l. actor. C. de probatio. Ad idem facit: quia illi competit ius agendi ad supplementum cui competeret querela si esset exheredatus: vel ius dicendi nulliz si esset in potestate pterit⁹ z e contra. d. l. oratio. in prin. z. l. maximũ vitium. v. cũ enim. per 2ta. C. de libe. pte. notat Bar. in. l. cum ex filio. ff. de vulga. z pupil. facit. l. si quis filium. vñ. nisi certa. z ver. nisi pater. C. de inoffi. testa. z. §. illud. ver. siue igit. in auc. vt cum de appel. cogno. Sed vt dixi dictis filiabus si essent preterite vel exheredate non competeret ius dicendi nulliũ: querelandi: vel 2ta. vt plenius dicã in arti. seq. in. iiij. q. (vult Cor. consi. cxcix. inci. in hac cõsul. fi. iij. vol. v. nec obstat q statutum.) nec debet esse vberior successio petentis supplementuz contra quodãmodo expressam voluntatez testantis. l. titia. ff. ad. l. fal. z. d. l. maximũ vitium. §. cũ etiaz q̃ si veniret ex tacita ab intestato quo casu nõ succederet. ar. l. iij. in prin. ff. de ser. ru. predi. z. l. cuz quid. ff. si cer. peta. z. l. de quibus. ff. de legi. nec põt testanti imputari q testat⁹ decesserit vt pdixi: qui nõ debet esse maioris clemẽtie q̃ lex. d. l. maximum vitiũ. §. scimus. z. §. opz. in auc. de indi. col. vj. z qui sequutus est voluntatẽ statuti. l. iubemus. z. l. si non speciali. C. de testa. z qd notaf in. l. heredes mei. §. cum ita. ff. ad trebel. z in. l. gallus. §. j. ff. de libe. z posthu. z qui nõ potest dici maligne testatus quando legitimum z a lege statutaria vocatum admittit. l. j. ij. z. iij. ff. de inoffi. te. z pro hac sententia vide t tex. in. d. auc. ex testamẽto. z ibi notatur per Bal. in. ij. col. ver. ibi quilibet. C. de secun. nup. (Et sm̃ do. Jo. petrucij in. l. hac cõsultissima. §. ex imperfecto. C. de testa. valet testm̃ in quo institute sunt filie a statuto exclusie in quibusdã tm̃ rebus: licet factum sit coram duobus testib⁹ filijs masculis vniuersaliter institutis: quod dictum refert. d. Sozi. consi. cl. col. xx. j. volu.) z ex his patet solutio ad 2ria z maxime q2 licet statuta sint stricti iuris tñ bene recipiunt interpretationẽ extensiuam passiue vt patet ex notatis in. l. j. §. j. vbi late Imol. z Alex. ff. ad legẽ fal. Barto. in repe. l. oẽs populi. in. vj. q. prin. ff. de iusti. z iur. in. iiij. q. Imo. in. l. si vero. §. de viro. ff. so. ma. cum 2cor. z trahunt statuta ad casus nõ expressos ex identitate rationis vbi sola ratio reddi potest vt late dixi. s. in tertio arti. prin. ita vt non obstet fundamentum aliquorum relatum per. d. Fran. cur. in consil. s. allegato: qui dicebant ideo non excludi mulierem a supplemento legitime: q2 cum tale supplementũ debeatur ex cãte stati. d. l. omnimodo. cũ 2cor. ita q agens ad supplementuz dicatur testamentum confirmare vt ibi cum agat conditione ex. l. per tex. cum glo. in. l. cum antiquiorib⁹. C. de iure delibe. z statutum loquatur de exclusione ab intestato: non deberet fieri extensio per notata per Barto. in. l. prima. ff. de comun. cum eman. lib. vbi vult iura corrigentia in causa intestati non videri correcta in causa testati. Nam cum legitima correspectiue ad successionem ab intestato debeatur: ita vt qui non succedit ab intestato non possit querelare vel venire contra testamentum prout dixi: ex ista passiua interpretatione statutum trahetur ad causam testati: quia iuris regule censentur inesse statutis: vt notatur in locis predictis

z ratio

& ratio statuti etiã hoc dictat: ita vt nõ obstet fundamentum antiquor relatum in loco. s. allegato qui dicebant q nec ex verbis nec ex mente statuentium posset excludi femina a petitione supplementi: que nec potest excludi nisi ex altero eorum scilicet ex verbis vel mente. l. nois & rei. §. verbũ ex lege. ff. de ver. sig. & insti. de legi. patro. tu. in princi. & l. si quis id quod. §. si dux proponeret. ff. de iudi. & l. scire oportet. §. aliud. ff. de excu. tu. cum verba statuti non excludant: qr non loquuntur de legitima vel supplemẽto: q legitima & supplementum debentur ex testamento & statutum excludit ab intestato: nec etiam mens statuti fm eos excludit: quia de illa non constat & non est dicendum talem fuisse mentem statuti l. precipim⁹. C. de appel. l. sancim⁹. C. de testa. nec est credẽdum aliquid esse ex mente quod sit contra iuris cõis dispositionem. l. ij. C. de condi. inser. & l. fi. C. de sen. pas. & l. tertia. §. idem respondit. cum concor. ibi traditis. ff. de ver. ob. notat Barto. in. l. j. §. huius rei. ff. de offi. eius: & qui vlterius dicebãt q iste casus tanq̃ omissus debet remanere in dispositione iuris communis. l. si extraneus. ff. de condi. ob cau. l. si cũ dotẽ. in prin. ff. soluto matrimonio. l. cõmodissime. ff. de lib. & posthu. qd patet in simili: qr olim maribus & feminis imponebatur pena mortis pro adulterio. l. q̃uis. C. de adul. que pena licet reperiatur mitigata in feminis. aut. sed hodie. C. ti. tamẽ non fit extensio ad mares: q̃uis talis dispositio emanet fauorabiliter penam mitigando. pro quo etiam facit fm eos: qr licet pena adulterij cum incestu esset olim eadem cum pena adulterij sine incestu. l. si adulterium cũ incestu. & ibi gl. ff. de adul. tamen mitigatio pene adulterij facta in muliere adultera non trahitur ad adulteram & incestuosam: vt not. Barto. in. d. l. si adulterium. in prin. cum per subauditiones non sit inducenda iurium correctio. glo. in. c. cupientes. §. q si per. xx. de elect. in. vj. Nam non tñ ius passiue interpretationis suadet fieri talem interpretationem vt filia intelligatur exclusa a petitione supplementi legitime & a legitima: verũ etiam ratio vt predictũ est & consequenter mens statuentium cum ratio & mens idem sint. vt in terminis statuti feminas excludentis propter masculos. no. Bal. in. l. maximum vitium. iij. col. C. de libe. prete. post Dy. in. c. si. de regu. iur. in. vj. sicut in homine idem sunt ratio mens & intellect⁹. Cũ ergo passiua interpretatio censeatur inesse statutis: & rõ hoc dictet dicemus ex verbis saltem subintellectis & mente statuentium hoc insurgere ita vt etiam cesset illud vulgatũ dictum q si statuentes de tali casu sensissent: ita illum expressissent sicut casum exclusionis ab intestato. l. j. §. cũ autem ad deficientis. C. de cadu. tollen. quia hoc procedit vbi ratio & mens vel aliqua interpretatio nõ viget vt in casu omisso intelligitur prouisum (vt pulchre not. Ful. in. l. si sponsus. §. si qs rogatus. ff. de dona. inter vi. & vxo. Et facit ad no. Bald. in l. j. in. ij. col. ver. quero de tali questione. C. de cadu. tol. & in d. l. maximũ vitium. iij. col.) Nec etiã obstat q cũ statuti loquatur ab intestato imputandũ sit patri qui elegit viam testati. l. qd in heredẽ. §. eligere. ff. de tribu. & l. fi. §. sin autem hoc. C. de iure deli. ita vt sequi debeat viam testantium. ar. in. l. ab intestato. in fi. ff. de iure codi. quia electa via testãdi debuit filias in legitima instituere: licet enim nõ testãdo potuisset eis in legitima preiudiciũ facere: tamẽ hoc nõ licuit testando: cum maiorẽ iniuriam recipiat iudicio testatoris exclusus q̃ nõ vocat⁹. d. l. maximum vitium. post mediũ ibi: et quoniam. qr vt dixi ius rõnis & passiue interpretationis non patiuntur vt huic filie ex testamẽto legitima debeatur: quo casu nulla sibi fit iniuria. vnde si qua est iniuria lex illam facit non testator. l. si post mortem. §. liberi. ff. de contrata. & not. Bal. in consilio. xlix. incipiente statuto cauetur in fi. quinto volu. s. allegato nec est imputandum alicui q testatus decesserit. d. l. posthumi⁹. in prin. ff. de inoffi. testa. Nec etiã obstat si dicatur q statutum excludẽs a successione: intelligitur de successione iuris. l. quedam. §. is autem. ff. de edendo. & consequenter non sentit de legitima cum in ea non detur successio iuris. d. l. papinian⁹. §. quarta. ff. de inoffi. te. qr rñdet q legitima habet dependentiã a causa intestati vt dictũ est: & rõ statuti hoc suadet vt intelligat femina exclusa a legitima. Nec etiam ob. q legitima succedat loco alimentorum. & ideo tolli nõ possit qr veritas est in 9trium vt patet ex plene deductis in primo arti. prin. in. j. q. hinc videmus q filio dimiti vel his quib⁹ alimenta non debent debet prestari legitima: nec etiã dicatur q ex quo filia fuit agnita per patrem qui

fuit testatus possit petere supplementũ tanq̃ pater non voluerit in ea locũ habere statutũ qd eam ab intestato penitus excludebat maxime qr dicitur sua: cum relictũ transmittat in re suitatis fm Bal. in. l. apud hostes. C. de suis & le. & Alex. in consilio. cxlix. j. volu. quia respondet q fm hoc fundamentum sequendum est iudicium patris fm q est. Nam si preter patris voluntatem vult admitti obstat statutũ & lex que nõ vult imputari alicui cur testatus decesserit: & si vult seq patris iudicium nõ poterit petere plus relicto. Facit. d. aut. ex testamento. & quod ibi notat Bal. in. ij. colũna ver. ibi quelibet. C. de secun. nup. nec dicitur sua nisi in ea parte que ei relinquitur fm Bal. & Alex. in locis supra allegatis. & dicam j. in. xj. articulo princi. prima. q. & ex potentia dicte rationis & interpretationis passiue tolluntur alia fundamenta facta in principio huius questionis suadentia in statutis non fieri extensionem & ab eorum verbis non esse recedendum: & etiã tolluntur illa fundamẽta de renunciante hereditati vel grauato illam restituere vt non intelligatur comprehẽsa legitima: cum illis casibus cessent pdicte rationes suadentes de illa sentiri. Item non valet argumentũ de pacto ad statutum negatiue fm Bar. in. l. alia. §. elegãter. ff. solu. ma. ita intelligentem tex. in. l. fi. C. de fideius. & vt dixi predicta procedũt si statutũ in indiuiduo de legitima nõ loquitur vl' disponit. Nam si disponeret cessaret difficultas. l. ille aut ille. §. cũ in verbis. ff. de lega. iij. An autem stante predicta conclusione vt filia a legitima excludat debeant ei dotes: & in quota seu quanta quantitate necnõ & alimenta. j. dicam in sequentib⁹ questionibus. (Istã autẽ cõclusionem q exclusa a successione per statutum intelligatur exclusa a legitima: licet habeat pro dubia Mari. 9sil. ccxc. inci. circa. ij. volu. j. colũ. limitat ibi in terminis statuti Aretini dum vult per transitum ad secunda vota non posse generari preiudiciũ filijs primi matrimonij in legitima. & sic vult q habeatur legitima: qd non attingo cum non habeam nota omnia verba illius statuti.

Secundo casu principali qñ statutũ tali femine seu filie aliqd preteruat: sed pstari mandat: seu disponit eam ad aliqd ab intestato admitti: si loquimur i eo qui decessit intestatus nulla adest difficultas: qr statutum expresse prouidet. si vo loquimur in eo qui decessit testat⁹ sunt tres casus 9siderãdi. Nã aut testator tali filie reliquit illud idem qd ab intestato debebat seu eam quantitatẽ que erat minus legitima aut plus aut vo minus. Primo casu qñ reliquit eã partẽ que ab intestato debebat si erat minus legitima solet dubitari an possit agere ad supplementũ legitime: & cõcludendũ est q non. & ita voluit Pet. de anc. in cõsi. ccccxxix. inci. sup casu mihi transmisso. cui 9sil. se subscripsit quidam alius doctor: quod cõsilium refert & sequitur. d. Fabia. de monte in repe. aut. nouissima in. iiij. q. quarte pn. in. ij. col. in fi. cõcludendo q mater ab intestato exclusa mediãte certa re. cui ex testamento ipsa res fuit per filium relicta non possit agere ad supplementum: mouet qr rõ quare mater ex testõ p filium excludi non possit est qr ab intestato deficientib⁹ descendentibus ex filio succedit. l. j. & l. iij. & in aut. defuncto. C. ad tertul. iuncto. §. sed hoc quidã in aut. vt cum. de ap. cogno. et aut. in testamento. C. ad tertul. & est de mente glo. fm eum in. l. nam & si parẽtibus. ff. de inoffi. test. que hoc nõ videt dicere: sed dicit q rõ succedendi est pietas: vnde si nõ succedit ab intestato non debebitur ei supplementum legitime: & ita etiam voluit Pau. de cast. in consi. cccxlviij. inci. in puncto queritur. ij. col. in vol. antiquor cõsi. fm primã impressionẽ. motus qr non debet alicui imputari cur testatus decesserit d. l. posthumus. in prin. ff. de inoffi. testa. & pro hac parte facit tex. in aut. ex testamento. C. de secun. nup. & qd late dixi s. in precedẽti membro: & etiã facit quod dicã. j. in. iij. casu.

Scdo casu quando testator relinquit plus q̃ ab intestato fuisset talis mulier habitura: tenendũ est q valeat relictum: qr tale statutũ nõ intendit phibere testatorẽ plus relinquere vt est de mente Oldra. in 9si. cvij. inci. circa ius municipale. & dixi in pcedenti arti. pn. in. iij. q. qd intelligo salua legitima filior quor cõtemplatione mulier excludit: que quãta sit dicam in. xiij. arti. pn. in. vj. & vij. q. & alij ex testamẽto relinqui phiberetur vt dixi in. j. arti. prin. & in precedenti arti. in. v. & vij. q. vbi conclusi in. vj. q. q non debet esse deterioris conditionis filia ita exclusa q̃ extraneus.

Tertio vo casu qñ min⁹ relinquit est aduertẽdũ: qr Pe. de anch. in cõsilio. ccccxxij. incipi. submittẽdum est q statuta

dixit talem feminā cui de iure cōi legitima debetur: de alijs
eim non loquor posse agere ad supplementuꝫ habita rōne
⁊ cōmensuratiōe legitime ad portionem in qua vigore sta-
tuti succedere pōt ab intestato: non autē totius patrimonij
defuncti: vnde sm eum si statutum disponat ꝙ decedēti ab
intestato mater succedat in vsufr. ⁊ agnati masculi proximio-
res in proprietate: ⁊ cōtingat filium decedere relicta matre
superstite ⁊ condito testamento in quo aliquid modicum ei
relinquat: mater poterit agere ad supplementum legitime
vsq; ad tertiam partem vsufru. tm̄. ⁊ ideꝫ dicit Pe. de anc.
fuisse consultum per Ange. Monetur q̄ statutuꝫ debet re-
duci ad intellectum iuris communis. l. ij. C. de nox. ⁊ c. cū
dilectus. de consue. ⁊ quod notatur in. d. l. fi. §. in cōputatio
ne. C. de iure deli. sed de iure cōi quis capit cōdito testamē
to non totū qđ caperet ab intestato: sed solūmodo parteꝫ de
qua in auē. nouissima cum ibi notatis: ⁊ in corpore vnde su-
mitur. C. de inoffi. testa. facit. l. que nuper. ⁊ l. parentibus. ⁊
l. cum querit. eodem titulo. subdit Pet. de ancha. illud qđ
per statutum preseruatur subrogari loco successiōis ⁊ legiti
me: de quo dicam in articulo sequēti in secūda. q. ⁊ alia ver-
ba dicit que per seipsum potest lector videre: ⁊ cuꝫ predicta
conclusione videtur transire Cuma. in consilio. xxxv. incipi.
stante statuto. ij. col. concludens legitimam computari pro-
portionabiliter ad id in quo ex forma statuti ab intestato suc-
ceditur siue ex testō siue ꝯ testamentū succedat: per iura pdi
cta. ⁊ l. j. §. vocantur. ff. de contrata. ⁊ l. fi. C. de libe. prete.
⁊ l. filio. §. matri. ff. de adi. leg. ⁊ l. penalis. §. fi. ff. ad legem
fal. ⁊ ad hoc facit ꝙ dixit Ful. in consi. xxvj. inci. stāte statu-
to in. ij. col. vbi voluit ꝙ statuto augēte successionē alicui⁹:
puta masculi: eius legitima sit computāda proportionabili-
ter ad id in quo erat masculus successurus plus q̄ femina:
maxime cum statuta recipiant interpretationem passiuaꝫ. l.
j. §. lex falcidia: cum ibi notatis. ff. ad. l. fal. l. j. ff. de mune. et
hono. Bar. in. l. omnes populi. iiij. q. sexte prin. ff. de insti.
⁊ iure. facit quod consuluit Oldra. in consilio. cxxiij. incipiē.
qđā potuisset: ⁊ qđ in simili dixit Bald. in. d. auē. nouissima
de filia exclusa a patris successione per renunciationē: vt le
gitima masculi tunc sit triens. de quo plenius dicetur. j. in
xiij. arti. prin. in. iij. q. predictam conclusionē temperat Ful.
in consi. xl. inci. dñicus testator. in. iij. col. esse veram nisi qn̄
resultaret ex hoc euidens iniquitas ⁊ enormis lesio filie: pu
ta si statutum ab intestato excluderet filiam extantibus ma-
sculis ⁊c. ⁊ mandet illam dotari: quia etiam cōdito testamē-
to poterit petere congruas dotes: licet sit ei minus relictuꝫ
nec erit verum ꝙ possit solum petere tertiam partē cōgrua-
rum dotium: quia non est verisimile ꝙ statuētes taliter dis-
ponere voluerint: nisi ꝙ in omneꝫ casum filia congrue dote
tur cum aliās posset euenire ꝙ filia grata congrua dote priua-
ri posset contra. l. fi. C. de do. promis. ⁊ l. qui liberos. ff. de ri
tu nup. que interpretatio tanq̄ benigna est sumēda. l. in am
biguis. ff. de leg. Cum enim dotare filiam sit paternum offi
cium. d. l. fi. dicendum est ꝙ licet statutum velit filiam a suc-
cessione excludere: ex hoc consequenter nō dicatur velle pri
uare congruis dotibus. de quo lati⁹ dicam. j. in. q. seq. quod
etiam fortificatur: quia dos filie prestanda non censetur suc-
cessio filie sed onus hereditarium filio seu masculis successo
ribus ⁊ vocatis iniunctum a statuto tanq̄ es alienū. l. quo-
tiens. C. de here. insti. ⁊ l. quotiens. §. heredes. iunctis no-
tatis in. l. j. §. si ex fundo. ff. de here. insti. sm Cu. in. d. consi.
xxxv. inci. stante statuto. ij. col. ⁊ est de mente Pau. de cast.
in. d. auē. nouissima. j. col. ⁊ in. d. consilio. cviij. inci. super eo
de quo queritur. ⁊ in consi. cx. incipi. super primo quesito. ij.
col. ver. ad scōm. in volu. antiquoꝝ ꝯsilioꝝ sm primā impres
sionem: vbi concludit non esse curādum quando statutū mā
dat filiam exclusam dotari de legitima vel eius quantitate:
sed inspecto patrimonio esse ꝯsiderandū an dos sit congrua
vel nō per. l. quero. ff. de iure dot. ⁊ q̄ relictū pro dote est cō
ditionale si matrimoniū contrahat qđ esse non posset si vt le
gitima deberetur. l. qm̄ in prioribus. C. de inoffi. testa. iūctis
notatis per Bar. in. l. titio centuꝫ. §. titio genero. in pe. col.
ff. de condi. ⁊ demon. vbi Bart. vult legitimam tunc esse re
⁊ tempore minutam. Ad quod etiam facit qđ late consuluit
ipse Cu. ꝯsi. cxviij. inci. dñs Ant. in. ij. col. post Cy. in. l. san-
cimus. in fi. cōmen. C. de nup. dum voluit talē dotem non re-
gulari instar legitime nec successionis ab intestato: ita vt nō
possit fieri supradicta detractio ex testō: lꝫ Saly. in. d. l. san-
cimus. in fi. cōmen. aliter voluerit: de quo latius dicam. j. in
xj. arti. prin. ij. q. ex quibus in proposito hui⁹ tertij casus cō
cludo ꝙ si relinquitur filie excluse vel alteri cui legitima de
iure cōi debet mīn⁹ ea parte quā fuisset ab intestato per sta-
tutum habitura vt possit agere ad supplementuꝫ legitime
habita cōmensuratione legitime ad successioneꝫ tm̄ statuta
riam ⁊ non iuris communis cū limitatione predicta: (sequitur
Corne. consi. cxv. inci. in hac. ij. col. ver. nō ergo. iij. volu.)
⁊ si dicat ꝙ debitum ab intestato possit quicq; ex testō indiffe
renter minui. §. sed nostra. insti. de suc. libe. ⁊ §. hoc solito.
insti. de here. que ab inte. defe. respōdetur ꝙ nō licet argue-
re de casibus specialibus. l. quod vero contra. cum simili. ff.
de legi. ⁊ ꝙ non valet argumentatio in his quibus legitima
non debetur: quia etiam agnat⁹ collateralis succedet ab in-
testato ⁊ in totū ex testō excludi poterit. Item qđ dixi exclu
sas a statuto etiā itelligi exclusas a legitima. limitabāt aliq
vt non pcedat qn̄ fuissent institute alie psone q̄ he pp̄ter q̄s
femine a statuto excludunt: de quo dicā in arti. seq. in. iiij. q.
circa mediū. ⁊ in. xij. arti. pn. in. vj. q. (Et p istā rationē dixit
do. Sozi. ꝯsi. cclxxviij. inci. circa pmā. j. vol. x. col. v̄. prima
ꝯclu. ꝙ exclusa in certo loco a successiōe ⁊ in alio nō: cōputa
bit legitimā suaꝫ habita relatione tm̄ ad bona sita in loco in
quo nō est exclusa. vult Cor. ꝯsi. ccij. inci. circa pñteꝫ. vj. col.
ij. vol. Et pdicta pcedūt qn̄ statutū nō puidet sup supplemē-
to legitime: q̄ vbi puidet vt est Florētie per reformationē:
stādū est statuto sm. d. Sozi. ꝯsi. cclxxxviij. ix. col. in fi. j. vol.
⁊ Cor. d. ꝯsi. cxv. ij. col v̄. nō ergo. iij. vo. ⁊ dixi late. s. j. art.)
Illud autem quod dixi non habere difficultatē si sumus
in cā intestati qn̄ statutū disponit filiam in aliquo succedere
tanq̄ certa sit dispositio: pcedit si statutū taxet illud qđ filie
pseruat: sed si nō taxet vt q̄ illā simplr̄ mādet dotari: quanta
tūc debebit esse dos seu ei⁹ portio magna est inter doctores
difficultas vt. s. dixi in pn. huius. q. Nam aliqui vt Bal. in
auē. res que. in. ij. colū. ver. quero statuto cauetur. C. cōmu.
de le. voluerūt sufficere ꝙ mulier sit dotata quacunq; dote:
dicentes ita de ꝯsuetudine seruari: moti q̄ lꝫ statutuꝫ sit ini
quum hoc est nimis rigorosum nō tn̄ est ꝯ bonos mores. Et
ideo est seruandū. l. prospexit. ff. qui ⁊ a qui. ⁊ qđ no. Cy. in. l.
publico. C. de adul. qđ sm Paul. de ca. in. d. ꝯsi. cx. inci. sup
primo q̄sito. circa septimū dubiū i antiqs. ⁊ in ꝯsi. ccccxx. inci.
visis ⁊ ponderatis. cū seq. in volu. nouorū cōsiliorum sm vlti
mā impressionem pcederet vbi pater dotasset: q̄ semper pa
tris dotatio presumitur cōueniens nisi euidēter appareret
de magno excessu: secus aūt si esset dotata a fratre: vt ibi la-
tius per eū: quem refert ⁊ sequit do. Lau. in repe. §. ceterū.
in. xxij. col. ver. reperio aūt. insti. de legi. agna. suc. (Et dñs
Fran. cur. ꝯsi. xliiij. inci. statuto. ⁊ Maria. d. ꝯsil. xxx. incipi.
q̄uis. ij. col. iij. dubio. ⁊ Pau. de ca. ꝯsi. cxcvj. incip. in pñ-
cto. ij. dubio. j. volu. in nouis. ⁊ Alex. d. ꝯsi. lxxxiij. iiij. volu.
volētes hoc pcedere vbi masculi sunt instituti. sequit Sozi.
d. cōsi. cclxxxviij. inci. circa primū. ix. col. v̄. ꝯfirmant p̄missa.
j. vol. vbi refert ⁊ sequit pdictū ꝯsil. Pau. de ca. voluit Cor.
cōsi. ccx. col. fi. j. vol. ⁊ dñs meus Jas. in. d. l. volūtatis. C. de
fideicō. ⁊ Cor. ꝯsi. cxv. inci. in hac. circa fineꝫ. iij. volu.) ⁊ do.
Fran. cur. in ꝯsi. ccccxlj. in fi. alij aūt voluerunt dotē indistin
cte non posse assignari minus legitima: ⁊ q̄ncq; agi posse ad
supplementū cōgrue dotis etiā vltra legitimā si q̄litas pso-
narū ⁊ patrimonij hoc exigat. §. quaꝫ obrē. in auē. de resti. ⁊
ea que pa. vt dixi in pn. hui⁹. q. maxime qn̄ nō adsunt mascu
li descēdētes defuncto: quā opi. vltra doc. s. allegatos legē-
do tenuit. d. pcc. me⁹. d. Jas. in repe. auē. nouissima. in fi. C. d
ioffi. testa. ⁊ in auē. res que. in. xiij. col. in. vij. notabili. C. cōia
de le. ⁊ d. Frā. cur. in ꝯsil. lxxiij. in. xxx. col. ⁊ dicit modernus
senen. in. l. heredes mei. §. cū ita. in antepe. col. ff. ad treb. ꝙ
ita etiā tenuit Bal. in quodā ꝯsi. inci. statutū tria hꝫ capita. ⁊
i alio ici. materia diuidit: subdēs ꝙ moderni ⁊ moderniores
psssini sepius ꝯsuluerūt pro hac opi. hūtes eam pro canoni-
zata dicens ꝙ sm hanc opi. fuit superioribus annis Floren
tie in ardua q̄ōne facti obtētum in qua q̄ōne erant hincinde
consilia toti⁹ italie: cum qua opi. videt etiā ipse transire ibi-
dem. Alij aūt voluerunt talem dotē non regulari nec de
beri pro modo ⁊ instar legitime: sed deberi cōdecenter pro
modo patrimonij ⁊ sm qualitatem personarum cōsideratis
circūstantiis quas. j. proxime subijcio. ⁊ ita voluit Bar. post
Ray. in. l. si filie. ff. de leg. iij. Bald. in. d. l. fi. C. de do. pmis.
in lect. noua. ij. col. ver. sed pone dictat statutuꝫ. ⁊ Ange. in
auē. de

aut. de resti. ⁊ ea que parit. in fi. principii. colū. iiij. ⁊ Paul. de ca. in. d. ꝯsil. cx. ⁊ Baldus nouellus in tractatu dotiū in xviij. charta in. xviij. priuilegio. (Bal. in. l. si pr. vbi Alexā. l apostillis. C. de do. pmis. ⁊ Alex. ꝯsil. xxxiij. j. col. iiij. vol.) pro quo, facit ꝙ dotis appellatio arbitrio boni viri intelligitur. l. si cū ca. C. de do. pmis. l. j. ff. de le. ij. ⁊ d. l. si filie. ⁊ dicitur dos cōgrua habitu ꝯsideratione quātitatis patrimonij qualitatis ⁊ honestatis psonarū numeri liberorum ⁊ cōsuetudinis regionis ⁊ familie per iura pdicta. ⁊ l. quero cū seq. ⁊ l. cū post. §. gener. ff. de iure do. ⁊ l. fine generalis. C. e. ti. iūcta. l. ꝙ si nollit. §. qui assidua. ff. de edil. edi. ⁊ l. titianus. ff. ꝙ cum eo. ⁊ l. nūmis. ff. de le. iij. ⁊ l. imperatores. cū si. ff. de contrahen. emp. notat Bal. in. d. aut. res que. in. ij. colū. in quā sententia videtur inclinare do. Bap. de sancto seue. in repe. l. omnes populi. in. xx. col. ver. Uigesimotertio quaeritur. ff. de insti. ⁊ iure. ⁊ d. Fabi. in repe. d. aut. nouissima. in viij. arti. pn. in fi. ⁊ do. Laur. in repe. d. §. ceter. in. xxij. col. ⁊ licet. d. Alex. in consil. vij. preallegato dicat posse pdictis responderi: scilicet verum esse ꝙ dos dicatur congrua habita rōne personarum ⁊ predictarū circūstantiarum: ⁊ sic arbitrio boni viri: sed ꝙ tale arbitriū non debeat esse in minus legitima: tamen puto ꝙ in pūcto iuris ista vltima opinio sit verior: licet precedens sit magis communis nisi distinguendo concordemus opiniones: iuxta. l. adeo cū vulg. ff. de acq. rerum domi. Et faciamus conclusionem ꝙ dos nō debeat esse in dubio minus legitima quasi sit minuscula vt dictum est ⁊ portio que legislatoribus visa est congrua filijs ⁊ filiabus: que conclusio limitatur: nisi cōsuetudo regionis aut familiarum: aut honestas ⁊ qualitas personarum ac alie circūstantie. s. allegate aliud suadeant in tantum vt quandoq; sit taxanda maior legitima prout dictum est: ⁊ etiam not. Baldus nouellus in loco pallegato puta si nobilis hēat paruū patrimonium ⁊ plures liberos. Nam sas erit ꝙ dos sit maior legitima vt eius filie possint in familia nobilium nubere vel plebeiorum: cum quibus coniungi non sit eis indecorū: qd facile fieri non pōt cum parua dote qualis est portio legitime vbi adsunt plures liberi ⁊ modice facultates. ⁊ quandoq; sit taxanda minor: puta si vilitas psone hoc exigat vt videmus in rusticis diuitibus seruari: ⁊ in comitibus quandoq; ⁊ baronibus ac magnis nobilibus qui si vnicā tm̄ filiā habuerint ⁊ vnicum filium: non dabunt filie pro dote portionem legitime hoc est sextam partem etiā allodialiū: ⁊ hoc suadent dicta. l. quero. ⁊ iura supra allegata. Itē limitatur nisi adsint in statuto verba que inferāt: ꝙ etiam si dos sit minor legitima nō liceat plus petere: vt. s. dixi allegādo Bal. Saly. Pau. de ca. ⁊ Alex. (Et ꝙ verior opi. sit ꝙ dos nō debeat arbitrari esse minꝰ l'tima nisi ex circūstātijs de qbꝰ h seu ꝯsuetudine regiōis vl' ptie aliō suadeat: firmat elegāter Corneus consilio. xlviij. incipi. de pluribus. v. colū. ij. volumine. dicens se in consulendo solere ita tenere: ⁊ ꝙ secum ita etiā consuluit dominus Baldus de bartolinis ⁊ Corneus consi. cvij. inci. in hac. penul. ⁊ fi. col. eo. vol. ⁊ Corneus consil. cx. inci. videtur. ij. col. ij. volumine. ⁊ cōsi. clxij. inci. primo aspectu. iij. col. in fi. ij. volumine. ⁊ consilio. ccij. inci. circa presentem. iij. col. eo. volu. ⁊ pulchre consil. cxv. inci. in hac. prope fi. iij. volu. ⁊ cxxiij. inci. licet. in fi. eo. volu. Itē has circūstantias ⁊ ꝯsiles optime explanat Frā. de are. in ꝯsil. xvij. in pe. ⁊ fi. col. ver. ad quintum. ⁊ ver. alio. ēt declarādo q̄le debeat esse arbitriū boni viri sup dote taxanda. Et hanc meā distinctionem sequit ⁊ firmat pro cōi snia. d. Bartho. sozi. in cōsi. clxxxviij. inci. circa pmā. j. volu. in. vij. ⁊ viij. ac. ix. colū. vbi subtiliter loquitur dicēs: īter cetera nō esse ꝯsiderandam legitimam etiam commensuratiue in ea que succedere non debet: cum sit vt supra exclusa a legitima.) Item quod dixi dotem posse assignari minus legitima sequitur ⁊ temperat Baldus nouellus in loco supra allegato vt procedat: dummodo quantitas assignata sufficiat ad alimenta correspectiue tamen ad vires patrimonij prestanda: quia commēsuranda est dos ad alimenta citra ⁊ vltra legitimam ſm qualitatem personarum. l. seruis vrbanis: cum ibi notatis. ff. de legn. iij. cum statutum non possit tollere alimenta: vt dicam in. q. sequēti. quod dictum potest argui tanq̄ dubium: quia eo modo filia diues non posset petere dotes vel se congrue dotari contra. d. l. fina. C. de dotis promissione. ⁊ no. Alex. in. l. j. in quarta colūna. ff. soluto matrimonio. ⁊ in. l. mulier. §. cum proponeretur. vltima columna. ff. ad trebel. quoniā talis filia a patre ali non debet. l. si quis a liberis. §. sed si filius. ff. de liberis agnoscendis. nisi dicamus ꝙ dos est taxanda correspectiue ad alimenta ad eum finem vt nō desint alimenta: non autem vbi filia habet vnde se alat: ⁊ ꝙ non procedat argu. de dote ad alimenta notat in proposito Cyn. in. l. sancimus. in fine cōmēti. C. de nup. Ange. in. l. a filia. in principio. ff. ad trebel. ⁊ Alexan. in. d. l. mulier. §. cum proponeretur. in fine cōmen. Imol. ⁊ Ro. in. d. l. j. ⁊ ibidem Alexā. in. iiij. ⁊ in. vj. colum. ff. soluto matrimonio. vnde verius dicendum est prout dicebat Ange. in dicto consilio. cccclxv. inserto inter ꝯsilia Bal. tertio volumine ſm vltimā impressionem ꝙ etiā alimenta sint quid separatum a dote. Ita ꝙ si dos non sufficiat ad alimenta non petitur supplementū dotium sed alimentorum: seu quicquid ad alimenta sufficiat p se. Insuper est aduertendum ꝙ quando statutum filiam dotatam excludit habet locum etiam si non sit cōgrue dotata: vt quia modica dos sit data vel constituta ⁊ inequalis alijs sororibus: quia actum dotandi non modum considerat ſm Bal. in consilio incipiente: cum in causa: quod consilium refert ⁊ sequitur. d. Bapti. in. d. repe. l. omnes populi. in loco s. allegato. (licet sit facienda reductio ad dotem congruam vt per Corneum consi. cx. incipien. videtur. ij. colū. ij. volu. ⁊ cclxij. iij. col. ij. volumine.) Facit quod in simili dicimus de legitima in. l. q fo. ⁊ quod notat in aut. nouissima. in proposito legitime. C. de inoffi. testa. ⁊ faciunt ad hoc auctoritates doctorum supra allegate volentium agi ad supplementum congrue dotis: ⁊ dicebat dominus Benedictus capra in consilio. xxxviij. incipiente: ⁊ si viso ⁊c. ꝙ si statutū disponat filiam dotatam seu cui aliquid sit pro dotibus solutum non succedere: satis esse ad eius exclusionē ꝙ constet de particulari solutione dotis: vt ibi per eum. dixi in. vj. arti. principali in quarto membro. (Plus dixit Bald. in. c. si proponente. de rescrip. ꝙ si statutum excludat dotatam procedit si mulier sit etiam in vno nummo tm̄ dotata. Pro quo faciūt notata in aut. qui rem. cum concordan. ibi traditis per dn̄m meum Iaso. in. v. colum. C. de sacro san. ec. sequit Corneus consil. c. incipiente nō caret. in. j. col. in fi. iij. volumine. quicquid in contrarium consuluerit ipse Cor. in cōsil. lxxvij. inci. licet. ⁊ cvij. secundo volumine. Quid aūt sit si statutū excludat cōgrue dotatā seu legitime. d. Bartho. sozi. ꝯsil. ccvij. inci. in causa. j. col. j. vol. dicit debere ꝯstare ⁊ probari ꝙ sit cōgrue dotata. ⁊ ꝙ aliās nō sit a successiōe exclusa. sequit ꝯsi. ccij. inci. circa pn̄tem. v. colū. in fi. ij. vol. eo ꝙ qualitas illa a statuto requisita debet deduci ⁊ probari: iuxta not. per Io. an. in. c. j. de homici. in. vj. ⁊ Bal. in. l. hi qui ad ciuilia. C. d appel. ⁊ in. l. si quis nō dicā rapere. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ Ange. in. l. fideicōmissum. §. tractatū. ff. de iudi. Q si dicatur vbum legitime significare ius: qd est pbata pbatio. l. ab ea parte. ff. de pba. respondet ꝙ cū hoc ius depēdeat a facto est pbandum vt per glo. ij. in. l. j. C. que sit lon. ꝯsue. Et hoc est tēperādū nisi in dotatiōe pris: que vt dixi. s. presumitur legitima nisi de ꝯtrio appeat: vt. s. in pce. col.) ¶ Post pdicta queri pōt an dicat dos congrua considerato tpe quo aliqua dotatur seu dos datur: an vero cōsiderato tēpore mortis patris dotantis seu alterius de cuius successione agitur: puta si tēpore mortis pater repertatur ditior q̄ tempore dotis date vel constitute inter viuos. Nam si per testamentum seu in vltima voluntate constituitur: sine dubio inspicitur tempus mortis cum ante non sumat effectum vltima voluntas. ⁊ prima facie videtur dicendum attendendum esse tempus mortis prout dicimus in legitima: que si fuerit assignata filio in vita ⁊ demum aucte fuerint patris facultates: debebitur ſm valorem bonorum mortis tempore ſm veriorem opinionē de qua p Bal. in. l. pactū. in. vj. op. C. de colla. ⁊ in. l. q̄uis. C. de fideicom. Imol. Ro. ⁊ alios in. l. stipulatio hoc modo concepta. ff. de verborum obligationi. Pau. de castro in. l. in ratione. la. ij. ⁊ ibi Alexan. in vltima col. ff. ad legē fal. per tex. in. l. si quando. §. primo. ⁊ in. l. cum queritur. ⁊ vtrobiq; nota. C. de inoffi. testa. omnes illi tex. volunt in computatione legitime attendi tempus mortis: licet aliqui cōtrariū tenuerint vt ibi traditur: ⁊ ita tenuit Bal. nouel. in trac. dotiū in xviij. charta. in. xviij. priuilegio per fundamentum pdictū: ⁊ quia ista qualitas ꝙ qua sit dotata debet attendi tempore successiōis: et sic ſm tēpus mortis eius de cuius successione agitur. l. in delictis. §. si extraneus. ff. de noxa. ⁊ pro hoc adducit decisionem Pau. de castro in cōsilio. cxxxj. incipi.

licet ista domina Lisa. in prin. in volumine antiquorū consi‑liorum fm primam impressionem: quia fm veritatē loquit in diuerso casu: scilicet in ea que propter patris paupertatē erat maritata sine dotibus. Contrariam tamen sententiam quam puto veriorem tenuerunt Bal. in. l. fi. in. ij. col. C. de dotis promis. ⁊ Ja. bu. in. d. l. pactū. ⁊ Bal. Pau. de cast. ⁊ dñs preceptor meus in. d. aut. res que. C. cōmu. de le. pro qua facit quod notat Bal. in. c. cum. M. ferrariēsis. in. v. col. de cōsti. vbi voluit filiam dotatam que cum iuramēto promisit plus nō petere: non posse plus petere si paterne facultates aucte fuerint. Est enim dos debita propter matrimoniū ⁊ tēpore matrimonij. l. j. ff. solu. matrimo. l. iij. ff. de iure dot. ⁊. l. fi. C. de do. promis. adeo vt illo tempore dote data pater ab obligatione liberetur. Unde talis obligatio sortita effe‑ctum ⁊ extincta non debet reuiuiscere. l. cum res. §. areā. ff. de solu. at in legitima secus est quia in patris vita nō debe‑tur. l. j. §. si impuberi. ff. de colla. bo. vnde consequēter eo tē‑pore nō recipit taxationem. ⁊ ita dixerunt quidam moderni in. l. gallus. §. ⁊ qd si tm̄. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊ ita sentit dñs Laur. in repe. §. ceter. in. xxi. col. ver. sed an filia. qui vlteri⁹ dicit ꝙ sicut hereditate diminuta dotes iā date non minue‑rentur. ita esse debet econtra cum non debeat quis admitti ad petendum id cuius contrariū non foret petiturus. l. pe. C. de solu. que fortius fm eum procedunt si augerētur facul‑tates post mortē. argu. l. In lege falcidia seruorū. ff. ad legē fal. (Et ita late cōsulerit Corneus cōsil. cvij. inci. in hac. col. fi. ij. vol.) p̄dicta ꝑcedūt in dote iam cōstituta seu data ante t̄ps mortis dotātis: alī ait dos esset taxanda fm facultates existētes t̄pe mortis vt voluit Pau. de ca. in consi. supra al‑legato: q: eo t̄pe. s. mortis successio defertur ⁊ ius petitiōis dotis imminet ⁊ non est extinctum: facit in arg. d. §. si extra‑neus. ⁊. l. ij. ff. de au. ⁊ ar. lega. cum iuribus. s. dictis.

Secundo quero an statutum excludens filias a succes‑sione propter masculos non facto mentione dotiū vel alimentorum videatur etiā illas excludere a petitione eorum. s. dotis ⁊ alimentorum: ⁊ est dicendū ꝙ non: q: dos ⁊ alimenta sunt quid separatum a successione imo vt dixi in p̄cedenti. q. dos censetur ea alienum ⁊ nō debetur ad instar successiōis: qd patet q: dos debetur filie in vita patris ⁊ de necessitate. l. fi. C. de dotis ꝑmis. vnde stat regula ꝙ ex sepa‑ratis non infertur. l. papinianus exuli cum vul. ff. de mi. ⁊ ꝙ casus omissus relinquitur dispositioni iuris cōmunis. l. si cū dotem. in prin. ff. solu. ma. l. si extraneus. ff. de condi. ob cau. ⁊. l. commodissime. cum concor. ff. de libe. ⁊ posthu. Itē cū alimenta sint de iure nature vt patet insti. de iure na. gen. ⁊ ciui. in principio. ⁊. l. j. §. ius naturale. ff. de insti. ⁊ iure. iccir‑co tolli non possunt. §. sed naturalia. insti. eo. ti. supra allega‑to. ⁊ ꝙ notat Bar. ⁊ repe. in. l. omnes populi. ff. de insti. ⁊ iu‑re. Nec enī debet intellectus statuti referri ad impossibilia statuentibus. l. continuus actus. §. cū quis sub hac. ff. de ver‑bo. obli. ⁊. l. apud Jul. §. fi. ff. de leg. j. ⁊. l. ij. ff. de admi. rerū ad ciui. per. ⁊. l. si pater. ff. de his que in frau. credi. c. j. si de feu. fue. contro. inter do. ⁊ ag. no. Jo. an. in. c. fi. de immu. ec‑cle. in. vj. in nouel. dotes autē admiuēte sunt ob publicam vtilitatem vt mulieres facili⁹ maritos inueniāt ⁊ liberis bo‑minib⁹ respublica repleat: ita vt in ambiguis sit sumēda in‑terpretatio pro dote. l. j. cū ibi late notatis. ff. solu. ma. ⁊. l. in ambiguis. ff. ꝺ iure do. ⁊ de re. iur. Et in alimētis ita volue‑rūt Bu. ⁊ doc. in. c. raynuti⁹ de testa. Cy. Bal. ⁊ scribētes in l. sancim⁹. C. de nup. ⁊ ibi clare Saly. in fi. cōmē. Bal. in ꝯsi. clxxix. inci. anno dñi. alī incipit punctus talis est quidam. d. Gregorius. v. vol. fm vltimam impressionem alī est. xxj. ter‑tia parte fm eandem impressionem ⁊ fm penul. impressionē in primo volumine numero. ccxviij. alī in secūdo volumine numero. cccliij. Ro. in. l. j. in pe. colū. C. qui admi. d. Lau. in repe. §. ceterum. in. xxxj. colum. in fi. insti. de legi. agna. tu. ⁊ Baldus nouel. in loco. j. proxime allegando ⁊ infinio doct. tenentes ꝙ legitima filijs per statutum tolli nō possit: eo q: succedat loco alimentorū quos retuli supra in primo articu‑lo prin. p̄ma. q. vbi de hac materia etiā dixi vbi retuli Bal. in. l. fi. §. ipsum autem. C. de bo. que libe. dicentem ꝙ statutū non pōt filiorum legitimam adeo minuere vt alimenta non habeant: de quorum veritate ad ibi dicta me remitto: ⁊ hec adeo vera sunt vt etiam si dos sit filie exclusē a successione constituta ⁊ data ⁊ non sufficiat ad alimenta possit filia pete‑re tantum ꝙ ad alimenta sufficiat vt dixi in precedenti ques‑tione allegando in terminis Ange. in consilio. ccclxv. inci‑piente: statuto ciuitatis Mantue. inserto inter cōsilia Bal. in tertio volumine fm vltimam impressionē. ⁊ sequitur Jo. an. in addi. Specu. in rubrica de sta. mo. circa finem allegao do Rizar. mal. in dispu. inci. habet ꝯsuetudo. ⁊ dixerūt Bal. ⁊ Ang. in. l. qui filium. ff. vbi pupil. edu. debe. ꝑ illū tex. ꝙ si talis exclusa dotari debeat alenda est per excludentes quo‑usq; dotetur: vt q: statutum mandet filiam exclusam dotari cum nupserit. (Sequitur Bal. in. l. alimenta. C. de neg. ge. vbi subdit ꝙ si mater eo casu alimētauerit filiam poterit re‑petere alimenta a filio masculo herede vniuersali: ⁊ q ex for‑ma statuti in totū succedit.) Item qd nō intelligatur in ter‑minis nostre questionis filia exclusa a dote voluerūt. Bal. in. d. l. fi. in secūda col. ver. sed pone statutū. C. de do. ꝑmis. dicens ꝙ agnati excludentes tenentur illā dotare ꝑ ea que not. Dy. ⁊ Bar. in. l. si marito. §. si voluntate. ff. solu. matri. vbi volunt onus dotādi transire ad heredes etiā in fiscū: no. Bar. in. l. post dotē. vbi allegat in ꝓposito in. xi. col. ⁊ Dyn. ac doc. in. l. insulā. in prin. e. titu. idem in ꝓposito questionis nostre voluit Saly. in. l. pactum. C. de colla. ⁊ Ful. in consil. ccxxviij. inci. Antonius de morando. in fi. Ro. in. d. l. j. in pe. col. ff. solu. ma. d. Laur. in. d. §. ceterū. in. xij. col. in fi. ⁊ Bal. nouel. in trac. dotiū. in. vi. parte. in. xx. charta in. xviij. priui. v. tamen etiā si non loqueret: ⁊ pro hac parte facit quia fm Fulg. in loco preallegato dotis causa fauorabilior est q̄ ali‑mentorum cum dotes alimentorum cām habeant annexā. l. pro oneribus. C. de iure dotiū. ⁊. l. si cum dotem. §. si autē in seuissimo. ff. solo. ma. plus voluit Bal. in. d. cōsi. clxxix. ꝙ statutum excludens simpliciter filiam intelligatur de dota‑ta: adeo vt si moriatur nulla sibi dote ꝯstituta per defunctū vel heredem transmittat hereditatem paternā seu portio‑nem ad filios suos seu posteros ⁊ cum eo transit. d. Laur. in repe. d. §. ceterum. in tertia col. de cuius dicti veritate dixi in. vi. articulo princi. in quarto membro. Et sic Bald. vult ꝙ in casu premisse questiōis nupta sine dote possit nihilomi‑nus petere dotem: ex quo predicta ꝯclusio ampliatur: quod etiam est de mēte Pau. de castro in. l. si socer. in principio. vltima. col. ff. soluto matrimonio. ⁊ in consilio. cxxxi. incipi. licet ista domina Lisa. in volumine antiquorum cosiliorum fm primam impressionem. ⁊ per Alex. late in cōsilio. vij. inci‑piente: visis ⁊ diligenter. ij. volumine. (Unde dixit Corne. consilio. c. incipiente ad caret. ij. col. ver. videtur tamen. iij. vol. ꝙ esto ꝙ statutum excludat filiam a legitima vel legi‑time supplemento. nihilomin⁹ poterit petere dotes vel sup‑plementū cōgrue dotis.) cui decisioni ob. quod not. Guil. de cu. in. l. cū is. §. si mulier. alī. §. si ia cā. ff. de cōdi. indebi. ⁊ Bar. in. l. obligationū. §. lege. ff. de act. ⁊ obli. ⁊ in aut. res que. C. cōmu. de lega. ⁊ in. l. mulier. §. cum proponeretur. ff. ad trebel. Saly. in. l. qui liberos. ff. de ritu nup. ⁊ Pa. in. c. j. de adul. vbi volunt patrem non teneri dotare filiā nuptam sine dote: q: videt cessare ratio ꝑpter quā dos est constituen‑da. l. fina. C. de repu. ⁊ in aut. de nup. §. si quis igit. ⁊ q: dos succedit loco alimentoꝝ: vt no. Cy. ⁊ Bald. in. l. vbi adhuc. C. de iure do. Cy. in. l. nō enim. C. de admi. tu. ⁊ Bar. in. l. fi. ff. de his qui. vt indi. ⁊ qd no. in. d. l. qui filium. Mari⁹ enim tenet vxorem alere nulla dote ꝯstituta seu data. l. qd si nul‑la. ff. de reli. ⁊ sump. fu. Cy. ⁊ doc. in. l. qui vxorē. C. de nego. ge. ⁊ in. d. l. pro onerib⁹. C. de iure dotiū. solet dotari in. d. §. si autē in seuissimo. ⁊ vbi quis habet vnde se alat. a patre vel simili persona alimēta petere nō pōt. l. si quis a liberis. §. qd si filius. ff. de libe. agno. sed ad hoc rñdet ꝙ cōis opinio est in ꝯtrium. s. vt pater teneatur ad prestandum dotem etiā fi‑lie nupte sine dote data vel cōstituta fm glo. ⁊ Ange. in. d. §. lege. ⁊ Bal. in. d. aut. res que. in. ij. col. ⁊ in. l. fi. C. de sen. que sine certa quanti. ⁊ in. d. l. cum his. §. si mulier. in lectu. antiqua ⁊ in. l. j. vbi etiam Ro. Jmol. ⁊ moderni ita tenent ff. solu. ma. ⁊ Pau. de cast. in. d. l. si socer. in prin. ⁊ Cu. in cō‑silio. cxxxj. inci. duo fratres. Imo fortius voluit glo. in. c. hoc sanctū. xxxij. q. ij. ⁊ in. c. j. de rapto. xxv. q. j. ꝙ pater teneatur dotare filiā nuptā etiā si nupserit eo inscio ⁊ sine illius licen‑tia. Et pro predictis adducit q: pater tenet ad duo. s. filiam maritandā ⁊ dotandā. d. l. qui liberos. vnde alteri non suffi‑cit. l. si heredi plures. ff. de cōdi. insti. ⁊ facit qd no. Bart. in d. l. j. in pen. col. in quarta. q. ⁊ in. l. nupta. ff. solu. matri. quia in filia maritata non videtur cessare ratio dotis constituen‑de vt ibi: ⁊ quia interest nupte habere dotes vt a viro meli⁹

tractetur

tractetur argu. notatoꝝ in. §. sic itaqȝ alias si quis re. in auт. de aup. Nec ob. d. l. fi. C. de repu. cum concoꝛ. qꝛ non faciunt ad rombum ſm Pau. de ca. in. d. l. si socer: qꝛ hoc ſolum probant ꝙ maritus qui accepit vxoꝛē ſine dote tenet̄ eam alere: ꝛ non pōt eam de domo expellere: non tamen negant quin mulier ad sui cōmodū poſſit dotes petere: ꝛ hoc eſt de mēte Cuma. in conſil. ſ. allegato ibi. Preterea videtur adeſſe: ꝛ Alex. in dicto conſil. vij. nec lȝ arguere de alimentis ad dotes qꝛ non valet argu. vt dixi in. q. prece. in pe. col. ꝛ patet qꝛ pater tenetur filiam diuitē dotare. l. fi. C. de do. promiſ. quā alere non tenetur. d. l. si quis a liberis. §. ꝙ si filius. Ubi autē ſtatutum mandaret expreſſe filiam dotari res eſſet magis clara ſm Pau. de ca. in. d. l. si socer in prin. ꝛ in dicto conſil. cxxxi. ꝛ notatur late p Alex. in. d. conſil. vij. Quia ſtatutum excludēs pꝓpter dotem videt̄ omnino velle ꝙ mulier dotem habeat p nō. per glo. in. d. l. si socer. §. j. ꝛ cōpetit ad dotem actio ſeu condictio ex ſtatuto. l. j. cū ibi traditis. ff. de cōdi. ex leg. Bar. in. l. omnes populi in vltima col. ff. de iuſti. ꝛ iure. ꝛ in. l. j. in princ. ff. ad leg. falci. ꝛ in. l. de quibus circa fi. poſt Guil. de cu. ff. de legi. ꝛ in. l. si duo patroni. §. si quis iurauerit. ff. de iureiur. Bal. in. l. ex placito in. x. q. C. de re. permu. cum ſimili. Quo caſu qñ actio competit ad dotem bene concordant Docto. vt filia nupta ſine dote poſſit agere. Et hoc vult Guil. de cu. in. d. §. si mulier. Bar. poſt Oldra. in. l. lucius. ff. de lega. ij. Et Bal. in. l. filiā. C. de lega. ꝛ in. l. huiuſmodi. §. cum pater. ff. de lega. j. ꝛ Pe. de anch. in. l. filius. ff. de teſta. Et notatur in dicto conſil. vij. qd̄ conſilium in hoc paſſu mihi partem laboꝛis ſuſtulit. Sequit̄. d. preceptoꝛ meus. d. Jaſon in. l. de alimentis in fi. C. de tranſact. Et conſequenter iuxta predicta infertur: ꝙ vbi ſtatutū excludēs filiaȝ a patris ſucceſſione mandat illā dotari: lȝ fuerit a matre vel alia perſona dotata: poterit nihilominus a patre vel heredibus dotes petere: nō obſtante ꝙ ſit nupta per iura predicta iuncta. d. l. fi. C. de do. promiſ. Dum ibi traditur filiā diuiteȝ eſſe: nihilominus a patre dotandā. ꝛ hoc in terminis voluit Bal. in dicto conſi. clxxix. ꝛ Pau. de ca. in dicto cōſi. cxxxi. ꝛ in. d. l. si socer in pꝛin. ꝛ Alex. ꝛ. d. preceptoꝛ meus in locis proxime allegatis. Ubi aūt ſtatutum ſimpliciter filiaȝ excluderet non diſponendo aliter ꝙ dotetur. Idē eſſet dicenduȝ vt predixi: qꝛ nihilominus de iure cōi dotari a patre debet: faciunt que dixi. ſ. in. vj. articulo prin. in quarto membro in x. q. vbi concluſi ꝙ ſtatutū excludens dotatam non hȝ locuȝ in dotata ex bonis matris vel pꝛopꝛijs ipſius dotate. Eſt aūt differentia quo ad effectum ſuccedendi: an excludat̄ dotata: an filia ſimpliciter: ꝛ mandet̄ dotari: vt dixi late. ſ. in. d. vj. articu. prin. quarto membro. vij. q. Item predicta concluſio ampliatur: vt etiā procedat in filia facta moniali: qꝛ lȝ a ſucceſſione excludatur: qd̄ qñ ſit dixi in. d. vj. articu. prin. primo membro in. ij. q. Nihilominus debebit dotari ſm Pet. de ancha. in conſi. cvij. incip. in paucis verbis: qꝛ contrahit matrimonium ſpirituale: qd̄ eſt fortius ꝙ̄ carnale. c. inter coꝛpoꝛalia de tranſla. Et probat̄ ſm eum in auт. de triē. ꝛ ſemiſ. §. ij. ꝛ in auт. niſi rogati. C. ad trebel. Attenta ratione illius auт. que eſt vt legatum dotis: vel in cauſaȝ nuptiarū debeat̄ etiā ingredienti religionem: ne alꝰ impediatur vita contemplatiua: de quo credo dixiſſe. ſ. in. d. vj. articulo prin. primo membro. ij. q. (Quid si ſtatutū dicat̄ ꝙ nō poſſit facere querimoniam de dote illa que fuit dotata per decem annos. Coꝛneus conſi. xlix. incip. videtur. j. volu. col. fi. Dicit ꝙ tale ſtatutum lapſu decem annis excludit querellam dotis nō hereditatis vel ſucceſſionis in hereditate que debet̄.) Quid autem si ſtante predicto ſtatuto pater relinquat filie p dote ſeptingenta si nupſerit: ꝛ tricenta si monaſterium fuerit ingreſſa: an olim ſeptingenta debebunt̄. Thomas de foꝛmaginis quē refert Jo. an. in addi. ſpec. in dicta rubrica de ſta. mo. circa fi. Tenuit ꝙ ſic: ꝛ eum ſequit̄ Albe. de roſa. in ſcða parte ſtatutoꝝ in. ciiij. q. incip. adhuc ex codeȝ themate: ꝛ in l. deo nobis. C. de epiſ. ꝛ cle. Pꝛo quo facit ſm eos: qꝛ talis condictio reijci debet: cuȝ tale relictum dotis ſuccedat loco legitime per. l. qm̄ in prioꝛibus. C. de inoffi. teſta. Et qꝛ ſicut condictio si non nupſerit hodie eſt turpis in virgine auт. cui relictum. C. de indi. vidui. tol. Et relictū debetur vt ibi: ita etiā iſta condictio si nupſerit adiecta volenti pꝛofiteri ꝛ religionem ingredi: debȝ reijci ꝛ relictum deberi. §. ſed hoc de preſenti. in auт. de ſan. epiſ. Sed cōtrarium tenuit Richar. malū. in diſputatione ſua incip. habet conſuetudo: cum quo videt̄ tranſire Jo. and. in addi. ſpecu. in rubrica. ſ. allegata. Motus qꝛ eſt in filie arbitrio eligere qd̄ legatū velit vel nubendo vel religionem intrando. l. si quis ſempꝛonium. ff. de here. inſti. ꝛ. l. nōnunq̄. ff. de condi. ꝛ demon. ꝛ. l. si ita leget̄. ff. de lega. ij. Et lȝ conditiones de nubendo vel religionem intrando a iure remittant̄: non tamen videtur remitti tacita optio filie cū remiſſa condictione non tollatur cōdictionatū: argu. l. que ſub cōdictione. §. quotiens. ff. de condi. inſti. ꝛ. l. hec ſcriptura. ff. de cōdi. ꝛ demon. Maxime qꝛ hoc caſu iſta remiſſio cōdictionum concernit fauoꝛem filie. Unde in eius leſionem ꝛ ad tollendū eius optionem retoꝛqueri nō debet l. qd̄ fauoꝛe. C. de legi. ꝛ. l. plane. §. fi. ff. de lega. j. Pꝛo ſolutione dicendū eſt in hac. q. (Que nō procedit ſine difficultate: per predicta ꝛ per notata per Docto. in. l. ij. ff. de his que pe. no. vbi Bar. ꝛ Alex. cōſil. cxxiiij. incip. viſo themate iiij. col. ij. volu. ꝛ Matheſil. notabili. lij. incip. nō. ꝙ conſuetudo Sozi. conſi. cclxix. incipi. pꝛo inueſtigatione Fely. late in. c. in pꝛeſentia. xv. col. de pꝛba. Doct. in auт. si qua mulier. C. de ſacroſan. eccle.) ꝙ in terminis ſtatuti si relicta vel coꝛ alterum nō aſcendunt ad cōgruas dotes in oēm caſum peti poſſit ſaltem ſupplementū ad congruas dotes per ea que in precedenti. q. dicta ſunt. (Ubi etiaȝ tango: an dotata agere poſſit ad ſupplementū alimentoꝛum.) Ubi aūt relicta ad congruas dotes aſcenderent vel eſſemus in meris terminis iuris cōmunis. ſ. an cōdictio reijci debeat: ꝛ demum ſit in facultate filie eligere quā ſummam velit: remitto me ad nō. in locis. ſ. allegatis. ꝛ per Bart. in. l. ij. ff. de his que pene no. per Bal. in. l. j. in lectura antiqua. C. eo. ꝛ in. d. l. deo nobis: ꝛ in. d. auт. niſi rogati. Ubi dixit ꝙ conſuetudo obſeruat: vt attendi debeat diſpoſitio teſtatoꝛis cōdictione non reiecta: quē ſequitur ibi Pau. de ca. de qua materia etiā ibi notant moderni peru. ꝛ Roma. in. l. ſtipulatio hoc modo cōcepta. ff. de verb. obli. cum concoꝛ.

Tercio quero: an si ſtatutum excludens filiā mandet illam dotari: ꝛ contingat fieri legatuȝ pꝛo dotibus: adiecta maxime clauſula ꝙ plus petere non poſſit. filia ſibi preiudicet acceptando legatū quo minus agere poſſit ad cōgruas dotes si legatum ad eas nō ſufficiat. Pau. de caſt. in conſi. cxxxi. incip. iſta dña Liſa in volu. antiquoꝝ conſilioꝛuȝ ſm primā impꝛeſſionem tenuit ꝙ ſibi non preiudicet: motus qꝛ dos eſt debita vigoꝛe ſtatuti ſicut legitima de iure cōmuni: adeo vt pater vel frater legando dotes minus congruas videat̄ legare minꝰ debito: nec poſſit apponere aliqd̄ onus vel pꝛohibitionem circa debitū. l. ij. §. idem iulianus querit circa pꝛin. ff. de dote prele. l. si arrogatoꝛ. §. ſed an impuberi ff. de adop. ꝛ. l. qm̄ in prioꝛibus. C. de inoffic. teſta. Nec enim debet eſſe in patris vel fratris poteſtate ſe per predicta verba vel alia eximendi ab ipſa obligatione per nō. per Glo. ꝛ Doc. in. l. alimenta. C. de neg. geſt. Unde cū pꝛohibitio vel oneris adiectio ipſo iure non tenuerit per predicta pariter filia acceptando legatuȝ non debebit ſibi preiudicare: quaſi non acceptet cum onere vel pꝛhibitione. Faciunt que notat in ſimili Bal. in. l. hac edictali in. iij. col. verſi. iuxta hoc pone ꝙ filie. C. de ſecun. nup. ꝛ in. l. si quando. §. fi. C. de inoffic. teſta. ꝛ ibidem Saly. ꝛ Pau. de ca. ꝛ Bal. ꝛ Pau. de ca. in l. omnimodo. eo. ti. Ang. in. l. iubemus. C. ad trebel. Imol. ꝛ Alex. in. l. quid de bonis. §. cū fideicōmiſſum. ff. ad leg. fal. ꝛ Jo. de ana. in conſi. xcix. incip. viſis ꝛ cōſideratis viri. col. ꝛ Alex. in conſi. lxviij. incip. ſuper primo dubio queritur primo volu. (Et late Coꝛneus conſi. cclxv. incip. in hac. ij. colū. tertio volu.) Dum loquunt̄ de legitima vel debito legali ſicut eſt preſeruatū filiis primi matrimonij ex diſpoſitione. d. l. hac edictali vt filius in eis ſibi non preiudicet: lȝ acceptet relictum ſibi factum cū clauſula ꝙ plus peti nō poſſit. Plus dixit Pau. de ca. in. d. l. omnimodo: ꝛ in. d. l. si quādo. §. fi. ꝛ ibideȝ Moderni ꝙ etiā si dicatur ꝙ filia petente dotes ſit priuata relicto: nihilominus poſſit petere per ea que voluit Bar. in. l. j. C. de his que pe. no. Quis fuerit ſm eos contrarium conſultū per do. Jo. de periglis ſenenſem preceptoꝛeȝ Bal. ꝛ male. ꝛ predicta ſequit̄ Bal. nouel. in tractatu dotium in. xviij. charta in. xviij. pꝛiuileg. Item dixit Pau. de ca. in d. conſi. cxxxi. quē ſequuntur Moderni in. d. l. si quādo. §. fi. ꝙ filia renunciante legatis ſibi in teſtamento factis: nō intelligitur renunciatū iuri petendi cōgruas dotes put dicimus in legitima p illum tex. ꝛ notatur in locis. ſ. allegatis. Predictam cōcluſionem ampliandam puto etiam vbi ſtatutum

expreſſe

expresse non prouideret sup dotibus: tñmodo non prohiberet dari cũ eo casu etiã sine de iure cõmuni debite iuxta. l. fi. C. de do. promis. ⁊ dixi in prece. q. ꝙ tunc filia acceptando legatum nõ debet sibi preiudicare: quominus agere possit ad cõgruas dotes p predicta. Quid aũt si filia succedat masculo illam pro parte excludenti ⁊ qui pro parte debet ipsi feminie portionem per statutũ preseruatam: an si talis femina nõ conficiat inuentariũ amittat illam partem. Pau. de cast. in consi. cxiij. incip. substitutio predicta cum sequen. in volumine antiquorum consiliorum.

Quarto quero: an si statutũ dicat ꝙ filia sit contenta dote pro sua falcidia: siue pro falcidia debita i bonis patris possit petere legitimã. Bar. in. l. j. in prin. ff. ad leg. fal. Tangit hanc. q. ⁊ dicit ꝙ non: tum qꝛ propter cõem vsum loquendi legitima appellatur falcidia: arg. l. cũ delationis. §. asinam molendinariã. ff. de fun. instru. Tum quia verba debent intelligi sm qualitatem persone ad quã referuntur. l. plenum. §. equitij. ff. de vsu. ⁊ ha. l. si quis exheredato. §. irritum. ff. de iniust. rup. ⁊ ad hoc vlterius adducit glo. in. l. si patronus. ff. de dona. Dicens hoc esse de mente Azo. in summa in auc. de heredi. ⁊ fal. versi. que primo capite. ⁊c̃. cum qua opinione cõmuniter transeunt doc. vt attestat Alex. in. d. l. j. in. iiij. col. qui vlterius adducit ad hoc ꝙ falcidie appellatione possit intelligi de legitima. Glo. in auc. Unde si parẽs. C. de inoffi. testa. ⁊ in corpore vnde sumitur. ⁊ in. l. quotiens in ver. facilis. C. famil. hercis. ⁊ qd̉ notat glo. in verbo falcidia. Instr. ad legem falcidiam. ⁊ in. §. hinc nobis in ver. falcidia. in auc. de here. ⁊ fal. hinc sm Bart. in. d. auc. Unde si parens si filius instituatur in aliqua re pro sua falcidia: non põt impugnare testamentum quasi videat relictum pro legitima: iuxta. §. aliud quoq; capitulum in auc. vt cum de ap. cogno. de quo per Doc. in locis predictis tradit ⁊ per dñm preceptorem meum: ⁊ repetentes in auc. nouissima. C. de inoffi. testa. cum concor. allegatis p Alex. in. d. l. j. in. iiij. col. vbi relinquit hoc indecisum. Sed contrarium tenuerunt aliqui put dicit Albe. de rosa. in scda parte statu. q. xxix. incip. ꝙ si statuto caueatur: vbi refert predictam decisionem Bar. Moti qꝛ verbum falcidia proprie sumptum intelligitur de debita iure institutionis: vt per glo. l. d. auc. vnde si parens: ⁊ per totum titulum. ff. ⁊. C. ⁊ insti. ad. l. falc. ⁊ in iuribus. s̃. allegatis. Et notant Alex. ⁊ Are. in. l. cũ filio in notabilibus. ff. de leg. j. Et verba statutoꝝ sumi debent in proprio significato maxime quando sunt contra ius cõmune vt est in terminis nostris. l. non aliter. ff. de leg. iij. l. j. §. j. ff. si ager vecti. vel emphi. pet. in qua opinione videtur ibi residere Albe. ⁊ Nico. de neapo. in. d. l. j. in prin. ff. ad leg. fal. Et Modernus bono. in trac. dotiũ in vltima parte in. xxxiij. q. ⁊ illud qd̉ dixit Bar. de cõmuni vsu. vt sm illum legitima appelletur falcidia in partibus istis aliter se habꝫ. Sed his non obstantibus puto tenendam primam opinionem: eo maxime qꝛ verba debent intelligi iuxta materiam subiectam. l. si olei. C. loca. l. si vno in prin. cum concor. ff. eo. ti. ⁊ sm personas ad quas diriguntur per predicta.

Quinto quero: an statutũ loquens in legitima vt qꝛ illã minuat sibi locũ vẽdicet in trebellianica: ⁊ sic an statutũ excludẽs a legitima vel debito bonoꝝ subsidio intelligat pariter excludere a detractione trebellianice. Jo. an. in addi. spec. in rub. de succes. ab intesta. post mediũ ver. est sciendũ tenuit ꝙ non per regulam que a iure ciuili in. vj. l. qd̉ vero contra cum concor. ff. de legi. Quia legitima ⁊ trebellianica sunt diuersa ⁊ separatoꝝ separata est causa. c. cum causa in fi. de testi. ⁊. l. si maritus de dona. inter vir. ⁊ vxo. l. papinianus exuli. ff. de mino. Item deseruiendũ est verbis statuti. c. si papa de priuileg. l. j. §. si is qui nauem. ff. de exer. Saltem vt vitetur legum correctio. c. cum expediat in prin. de elec. in. vj. l. j. C. de inoffi. do. faciunt notata in. l. illud. C. de sacrosan. eccle. ⁊ per Bar. in. l. si cõstante in prin. in. ix. q. ff. sol. matri. cũ similibus. Et predicta cõclusio est de mente Oldra. in consi. cvij. incip. circa ius municipale in. j. ⁊. ij. col. versi. circa secundũ per iura predicta ⁊ sequitur eam Alber. in. l. qm̃ in prioribus in fi. cõmen. C. de inoffic. testa. ⁊ in scda parte statu. in. cvj. q. incip. sed p̱supposito ꝙ statutũ vbi autẽ statutum non minueret legitimã sed daret facultatem patri possendi illam minuere forte vsq; ad dimidiã: ⁊ contingat filium vel filiã esse institutum heredem vniuersalem ⁊ grauatum restituere dimidiã hereditatem altera dimidia existẽte consumpta in legatis: quãta deberet esse portio filij vel filie disputat Jo. an. in rubrica preallegata circa fi. presupponendo ꝙ hereditas valeret. xxiiij. marchas auri ⁊ est etiam presupponendũ ꝙ grauamen de restituendo esset iniunctũ sub cõdictione qꝛ alias vna tantũ quarta seu pars tantum legitime detraheretur sm opi. canonizatam in. c. raynutius de testa. vt late habetur ibi ⁊ per Alex. in. l. coheredi. §. cum filie ff. de vulg. ⁊ pupil. ⁊ in. l. in rõne. §. qd̉ vulgo. ff. ad leg. falci. Et cõcludit Jo. an. post Pileum ꝙ in predicto casu heres detrahat legitimã hoc est. viij. marchas ex. xxiiij. ⁊ de reliquis portione que debet fideicõmissario que ascẽdit ad quattuor marchas iure trebellianice detrahat quartã ⁊ sic vnaꝫ marcham ⁊ reliquas tres marchas fideicõmissario restituat ⁊ sic vult Jo. an. ꝙ testator non videat voluisse minuere legitimam sed sm iuris cõmunis dispositionem testari: vbi autẽ statutum taxaret legitimam ad dimidiã eius qd̉ de iure cõi debetur tunc sm Jo. an. post Pileum heres grauatus iure legitime caperet quattuor: ⁊ de reliquis octo detraheret quartam trebellianicã hoc est duas ⁊ sic ipse heres haberet sex ⁊ fideicõmissarius alias sex que supersunt: ⁊ idem sm eos est dicendũ si taxaret trebellianicaꝫ: quod intelligo proportionabiliter non aũt in effectu nec in eadẽ quantitate detractionis. Et est aduertendũ: qꝛ Jo. an. ⁊ Pileus in hoc passu presupponunt totam legitimã capi super dimidia ⁊ nõ super tota hereditate quibus obstat. l. papinianus. §. quarta autẽ. ff. de inoffi. testa. Et questio habet in. c. raynutius ⁊ raynaldus de testa. Et si dicat ꝙ pater expresse voluit prestari integra legata. respondeo ꝙ aut ex hoc voluimus diminui legitimam: ⁊ non esset bona conclusio Jo. an. ⁊ Pilei aut non voluimus: ⁊ tunc necessario legitima capienda esset tam sup bonis legatis ꝙ̃ super relictis per fideicõmissum: ⁊ sic maior esset portio fideicõmissaria de quattuor marchis cum legitima sup ea pro dimidia tantum caperetur. s. pro quattuor marchis: ⁊ sic octo essent in restitutione ex quibus due iure trebellianice detraherentur sm predicta. Item adhuc videretur ꝙ maior deberet esse portio heredis. Naꝫ si non videt sm Jo. and. ⁊ Pileum per testatorẽ vi statuti prohibita seu resecata trebellianica: non etiã videtur falcidia per easdem rõnes: ⁊ quando accidit ꝙ hereditas est grauata partim legatis ⁊ partim fideicõmisso: tunc tam ex legatis ꝙ̃ ex fideicõmisso simul proportionabiliter detrahitur vna quarta: ⁊ nõ detrahitur tota super fideicõmisso. l. qui quadringenta: ⁊. l. seq. ff. ad trebel. Et sic heres detrahet dimidiã. s. ex tota hereditate octo iure legitime ⁊ ex sexdecim que supsunt quattuor iure falcidie ⁊ trebellianice: sed veritas est in contrariũ in ambabus oppositionibus sm Bar. in. d. l. Marcellus. §. idem pomponius. Mouetur qꝛ testator legando pure: videt velle statim legata deberi ⁊ integraliter: qꝛ ante aduentum condictionem fideicõmissi hereditas predicta non patit detractionẽ falcidie ⁊ ad ibi nota. me remitto ⁊ habui in facto.

Sexto quero: an filia exclusa a successione possit dicere donationem patris inofficiosam: teneo ꝙ sic in dote in qua est creditrix. l. fi. C. de do. promis. Et dixi. s̃. in. ij. q. sicut in legitima qã debetur. l. j. ⁊. ij. ⁊. l. si totas ⁊ fere p totum. C. de inoffi. dona. ⁊. l. j. C. de inoffi. dot. ⁊ per totũ tit. ff. ⁊. C. de his que in frau. cre. Et idem esset dicendum si pater permutasset alodialia in feudalia ad que filia non posset habere recursum sm Fulgo. in consi. cxxviij. incipi. Anto. de morando in. j. col. in fi. cũ seq. Quã materiã quisq; ampliare: restringere: ⁊ declarare põt ex notatis in titu. s̃. allegatis.

Septimo quero: si statutũ disponat ꝙ mortuo filio mater succedat i vsufructu partis legitime: an succedet in vsufructu omniũ bonoꝝ: an vero legitime de iure nature. Dy. in. l. filiusfa. §. j. ff. de lega. j. Quẽ sequitur Albe. de ros. in tractatu statu. in scda parte in. cx. q. Tenuit ꝙ non succedat nisi in vsufruc. legitime debite de iure nature que non debet nisi facto testamento: non obstante ꝙ sit proximior in gradu succedendi ab intestato. Mouet qꝛ si filius testamentum cõdidisset poterat matrẽ vltra legitimã grauare onere fideicõmissi igitur statutũ debet itelligi de legitima debita iure nature nõ que obuenire potuisset ab intestato quasi velit Dy. si cũ bene intelligo ꝙ nisi sic intelligeremus nõ erat multũ necessaria puisio statuti: qꝛ etiã sine statuto potuisset mater a filio testante excludi a tali vsufructu vltra legitimã debitam de iure cõmuni: ita vt non foret necessaria prouisio statuti. Sed hec ratio nõ videtur vrgens: qꝛ imo vtilis esset

prouisio:

prouisio: vbi filius decederet intestatus alios pariter videretur inutilis prouisio iuris cōmunis disponens de successionibus ab intestato: cū etiam quis testando posset prouidere. Unde cum hoc statutū intelligatur de successione intestati: vt dixi. ſ. in prece. arti. in. viij. q. Intelligerem de vsufructu partis ab intestato debite que dicit legitima toto titulo. ff. ⁊. C. de suis ⁊ legi. ⁊ de legi. here. ⁊ Insti. de legitima agna. succes. ⁊. l. lege obuenire. ff. de verb. sig. ⁊ Insti. de here. que ab intesta. defe. §. j. cum infinitis concor.

Octauo quero: an si statutū exclusiuum feminarū preseruet mulieri legitimā seu dotes: vt predictum fuit tacite vel expresse: illud qđ ei relinquitur per defunctū imputetur in illa. Dicendum est ꝙ sic: per text. in. l. qm̄ nouella. ⁊ qđ ibi notat Bal. in scđo notabili. C. de inoffi. testa. ⁊ voluit Pau. de ca. in consi. cxx. incip. si dicta Cornelia. ⁊ in consil. cclilj. incip. qm̄ fundamentum in pe. ⁊ vlti. col. in volumine antiquorū consiliorum sm̄ primam impressionem: ⁊ in consil. cccclxx. incip. visis ⁊ ponderatis in volu. nouorū consiliorū sm̄ vltimam impressionem: vbi loquitur in dote: ⁊ in dote ꝓbatur in. l. si cum dotem. §. si pater cū ibi plene notatis. ff. solu. ma. Dum ibi relictum a patre debente dotem ex legali ꝓuisione intelligitur relictū animo cōpensandi in debito dotis: ex quo inferunt ibi Jaco. de are. Bar. Alexā. ⁊ Scribentes ⁊ Frā. tigri. Bar. Richar. de saly. Bartholo. de saly. Fulg. Imol. Pau. de ca. Roma. Alex. ⁊ alij scribentes in auten. preterea. C. vnde vir ⁊ vxor. ⁊ Bal. in. d. l. qm̄ in prioribus ꝙ stante statuto ꝙ vxore predefuncta maritus lucretur dimidiam dotis: legatum simpliciter ab vxore marito factū imputabitur in illam per tex. in. d. §. si pater: ⁊ in. d. aut. preteren in qua materia latius nō dico: qꝛ ex notatis in locis ꝑdictis possunt colligi notabiles: declarationes: ⁊ restrictiones ad hanc questionem.

Nono quero: an talis filia ab intestato per statutum exclusa ⁊ ex testamento instituta cōferat dotes ⁊ alia a patre data que solent de iure conferri: ⁊ an ei per filiū coheredem cōferatur: ac si non esset a statuto exclusa. attento ꝙ etiā succedentes ex testamento hodie cōferunt. aut. ex testamento ⁊ in corpore vnde sumitur. C. de colla. Et notatur ibidem in. l. j. ista est pulchra questio tacta per Modernos in. l. si emancipati. eo. ti. vbi Alex. in. iiij. col. tenuit non esse locū collationi: nec actiue: nec passiue. Mouetur ex notatis ibi per Bal. in. iij. col. versi. ⁊ vnū scias. Ubi voluit ꝙ inter eos qui nō succedunt ab intestato ⁊ quibus legitima nō debetur ꝗuis sint de liberis nō habeat locum collatio ex testamento: qđ etiā sequitur ibi Pau. de cast. in vltima oppo. ex quo infert Bald. ꝙ si pater habeat filium: ⁊ ex eo nepotes ⁊ filium instituat in legitima nepotes autē heredes vniuersales: nō habebit locum inter nepotes collatio: eo qꝛ illi ab intestato nō successissent: nec eis legitima debebat cum pater eos precederet. Ad idem facit: qꝛ etiā si filius veniat non vt filius nec ex capite vnde liberi: sed vt extraneus puta ex capite: vnde agnati siue vnde cognati nō vendicat sibi locum in eo collatio: nec actiua: nec passiua que non nisi inter filios ⁊ tanꝗ filios succedentes siue liberos primū locum tenentes locū habet. vt dixit Bal. in. d. l. si emancipati in. ij. col. vers. ex predictis. ⁊ ibidem Alex. in. iij. col. versi. ⁊ iuxta predicta per nō. in. l. j. C. de legi. here. Unde idem est dicendū in tali filia per statutū ab intestato exclusa cū non succedat tanꝗ filia: obstāte statuto nec ei legitima debeat. vt dixi. ſ. eo. arti. in. j. q. Nec sit sua saltē preter partē in qua instituitur: iuxta nō. per Bar. in. l. j. §. sciendū. ff. de suis ⁊ legi. Et. j. dicaꝫ in arti. seq. in. x. arti. prin. in. iij. q. ⁊ in predicta opi. est Oldr. in consi. cxxxv. incip. factū tale est: vbi dicit filiam dotatā exclusam a successione ꝑ statutū nō teneri cōferre dotes ꝑ ꝑdicta. l. qꝛ qs non cōfert nisi succedat. l. pe. in fi. ff. de colla. do. Et nō succedenti non confertur: qꝛ nulli alij nisi succedenti ꝑ alterius cōcursum irrogatur iniuria. l. j. §. emancipatus. ff. de cōiun. cum eman. libe. ⁊ sic preseruatū filijs exclusis sm̄ doc. predictos non cōfertur. Sed cōtrarium voluit dñs preceptor meus do. Jason in. d. l. emācipati in. x. col. cum duabus seq. Motus qꝛ talis filia retinet iura suitatis in eo ꝙ sibi per statutum reseruat: vel qđ per defunctū ei relinquitur. vt dixit Alex. in consi. cxxj. incip. transmissum est consiliū primo vol. Unde si est sua ergo nō succedit vt extranea. Sꝫ hoc nō obstante sum in opinione do. Alex. qꝛ huic filie legitima nō debetur: nec pōt agere ad supplementū. vt dixi. ſ. eo. arti. in j. q. Unde causa equalitatis seruande in ea cessat sup qua talis collatio fundatur. d. aut. ex testamēto: ⁊ in corpore vnde sumitur: ⁊ ista iura statutis hꝫ particularia: vnde ad non preseruata vel relicta non se extendet: sed restringet ad terminos suos. l. in agris. ff. de acqui. re. do. Secundo mouet do. preceptor meus impugnando fundamentū Bal. ſ. pro contraria parte factū: qꝛ non valet consequentia affirmatiue posita: vt his cōferatur: ⁊ hi conferant quibus legitima debet. vt traditur in. d. l. si emancipati. ⁊ in. l. illud in prin. eo. ti. C. de colla. Et si dicat ꝙ non sumus in terminis: respondet ꝙ etiā non valet cōsequentia negatiue cōcepta. s. vt inter eos quibus legitima non debet: non habeat locū collatio per. l. illam. eo. ti. Dum loquitur de nepotibus ex filia: ⁊. l. vt liberis eo. ti. iuncto. §. mater. insti. de exhere. li. qꝛ inter eos habet locū collatio: ⁊ tñ eis legitima non debet: sed ab hoc fundamento recedit ipse do. preceptor meus ⁊ bene: qꝛ lꝫ possit in his filius a matre preteriri: vel ab auo materno citra nullitatem testamenti: non tñ sequitur ꝙ eis legitima nō debeatur d. §. mater. ⁊. l. illud. §. ad testamenta. ff. de bo. pos. cōtra tab. ⁊ qđ notatur in. l. filium. C. de inoffi. testa. Mouetur etiā do. preceptor meus: qꝛ iura dicunt generaliter collationeꝫ fieri debere inter liberos: nec distinguunt magis de nepotibꝫ ex filio predefuncto ꝗ superstite: adeo vt dispositio aut. ex testamento sit generalis: maxime qꝛ ratio sup qua fundatur. s. equalitatis seruande: vt patet in corpore vnde sumitur: ita militet in nepotibus ex patre superstite sicut in alijs: sꝫ etiā hoc fundamentū: non obstat qꝛ dixit Bal. in. d. l. si emancipati in ver. ⁊ vnū scias. ſ. allegato: si omnia iura in ꝓposito loquentia videant: loquuntur de nepotibus quibꝫ legitima debetur: ⁊ tex. in. §. illud quoqꝫ in aut. de triē. ⁊ semi. Unde sumitur. d. aut. ex testamēto ꝗuis habeat respectū ad equalitatem seruandā: non tñ vult alterare naturam propriā collationis: vt ibi est expressum. Et ad hoc pōderanda sunt illa verba sed habere eum qui cogit ex lege conferre: sane intelligendo que significāt ꝙ ille text. de his loquatur qui alias ex antiqua lege ab intestato succedētes fuissent obligati ad cōferendum: cum ex testamento nō habeat locum ante iura autenticorū collatio. l. j. C. de colla. ⁊. d. §. illud quoqꝫ: ⁊ ideo arbitror primā opi. veriorem: ꝗuis Roma. ⁊ Fulgo. teneant cōtra predictam decisionem Bal. necnon ⁊ do. Philip. corneus ⁊ Saly. relinquat sup ea cogitandum. Et est aduertendum ꝙ vbi filia esset inequaliter instituta cessaret dubitatio predicta: an conferre teneret. s. si dote collata eius portio nō esset pinguior. l. si filia. ff. de colla. do. ⁊. d. §. illud quoqꝫ: alls hoc quoqꝫ notant Fulg. ⁊ Roma. in. d. l. si emācipati. ⁊ ibidem do. Philip. corneus in. viij. col.

Decimo quero: an per talia statuta femine ita excludant ꝙ etiā eis nō accrescat portio per alterū ex masculis vocatis repudiata: puta si sint duo fratres ⁊ vna filia: ⁊ alter ex fratribꝫ repudiet hereditatē. In quo passu Ray. de forli. dicebat ꝙ non: qꝛ illud qđ habent masculi vltra virilem habent de iure speciali. Et iden inter eos non debet locū habere ius accrescendi: sed deuenire debet illa pars repudiata ad feminā per tex. cum glo. in. l. mulieri ⁊ ticio. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊. l. iij. §. sed coniunctim. ff. de le. pre. Et loquitur in terminis successionis ab intestato delate. Sed cōtrarium voluit Bar. in. d. l. mulieri ⁊ ticio. ⁊ ibidem Pau. de cast. ⁊ Imol. ⁊ Bar. in. l. re cōiuncti in. x. colū. in. j. q. tertie prin. ff. de lega. iij. ⁊ Bal. in. l. j. in. vij. colū. in. iiij. q. C. qm̄ non pet. par. per tex. in. l. sed cū patrono. ff. de bo. pos. titulo generali iuncta. l. si duobus in prin. ff. de cōtra tab. ⁊. l. j. §. si quis ex nepotibus. ff. de cōiun. cū emanci. liber. ꝑ que iura probatur ꝙ in hereditatibus est locus iuri accrescendi: etiā inter succedentes de iure speciali ⁊ cōtra ius cōmune: ita ꝙ portio repudiata accrescat filio ⁊ filia nihil habeat de ea. Ad idē adducunt Doc. predicti qꝛ portio accrescit portioni ⁊ non persone. l. hec scriptura. §. fi. ff. de cōdi. ⁊ demon. ⁊. l. si ticio. §. j. ff. de vsufruc. ⁊. l. j. §. interdū. ff. de vsufruc. accres. Et nihil habenti sicut est talis mulier: nihil accrescit. l. si tota. ff. de acqui. here. Nec. n. pōt priuationi aliquid accrescere cū accrescere sit quidam habitus qui non pōt super merā priuationē fundari. vt notatur in. l. ex facto. §. fi. ff. de vulg. ⁊ pupil. ⁊ in l. j. ff. de acqui. here. Adeo vt sm̄ Bald. in loco. ſ. allegato: tantū excludatur filia per vnum fratrem sicut per multos: ex quo infert Bal. ꝙ ius accrescendi est eiusdem cōdictionis ⁊ cōnis cuius est suum principale: arg. l. inter socerum. §. cum

inter. ff. de pac. dot. Ad. l. mulieri ⁊ ticio respondet Bar. ꝙ loquit in legatis sed in hereditatibus contrariũ est: vt patet per iura. s. allegata. Itẽ fm Bal. in. d. l. j. C. qui admit. iiij. q. responderi põt ꝙ in. d. l. mulieri ⁊ ticio coniuncti nõ erãt eiusdem condictionis ⁊ rõnis sicut sunt masculi feminas excludentes: insup dicit Bald. ꝙ in terminis statuti successio non defertur masculis de iure speciali cum statutũ habeat vim iuris cõis in loco statuti. l. oẽs populi. ff. de iusti. ⁊ iure. Quod fundamentũ potest morderi: q: masculi feminas excludentes priuilegio sexus ⁊ fauore singulari. s. agnationis admittunt: ⁊ ꝙ iure speciali admittantur sentiũt alij Doct. s. allegati. pro cuius veritate videri possunt que dicam. j. in xiij. arti. prin. ij. q. Et cũ hac opinione puto transeundũ. (Cũ qua transit etiã do. meus Ias. in. d. l. re cõiuncti. lviij. colũ. ⁊ Curtius senior cõsi. xliiij. in. ix. col. ⁊ h. in. xiiij. col.) Predicta conclusio declarat: vt procedat in successione ab intestato delata: vt predixi. Et vbi adest masculus coheres cui possit accrescere: nã si nõ esset talis masculus femina admitteretur fm Bal. in. l. j. in fi. cõmen. C. de secun. nup. Ubi dixit ꝙ statuto disponente ꝙ mater nõ succedat nisi in quarta parte fauore agnatoꝝ: ⁊ cõtingat agnatos repudiare vel nõ extare ꝙ mater in totũ admittetur: quã decisionem sequitur ⁊ cõprobat Roma. per alia media in. d. l. j. in. iiij. colũ. C. qui admit. Ubi subdit ꝙ posito ꝙ nõ veniret per ius accrescẽdi: saltem veniret per remediũ succedẽdi ab intestato ex senatusconsul. tertul. Maxime q: ista exclusio que fit ꝓpter agnatos debet intelligi si agnati possint vel velint succedere: vt late dicam. j. in. xij. arti. prin. l. vj ⁊. viij. q. Sed si extaret filia que in certa re a statuto vocaret puta dote vel aliter: ⁊ eẽnt duo fratres: an vno repudiante eius portio ita accresceret filie sicut alteri filio adcunti: ⁊ vbi mater vocatur ad quartã tantũ agnatis extãtib⁹: si ex plurib⁹ agnatis alter repudiet: an ei⁹ portio etiã accrescat matri. Dicendum est ꝙ nõ: q: idez operatur non esse vel reduci ad non esse: sed si a principio frater vel agnatus repudians non extitisset mater nisi quartã habuisset ⁊ filia nõ nisi dotem ergo ⁊c. ꝑ nõ. per Bal. in. d. l. j. in. ii. q. C. qui admit. ⁊ ibidẽ Fulgo. ⁊ Roma. Itẽ fm Roma. si casu filia vel mater veniant iure diuerso: ergo in eis nõ hꝫ locum ius accrescendi: ex quo inferunt ꝙ in casu aut. ꝑterea. C. vnde vir ⁊ vxor. cesset in matre ius accrescendi. d. l. si cum patrono: qđ etiã voluit Bal. in. d. aut. pretera. Item portio filie vel matris videt limitata ⁊ per statutũ in pluri successio ꝓhibita: vnde non hꝫ locum ius accrescendi fm Bal. ⁊ Roma. in. d. l. j. in. iii. q. Dicentes hanc esse rõnez quare in casu. d. l. j. C. de secun. nup. Non habeat locũ ius accrescendi propter prohibitionẽ legis ⁊ limitatam successionem: facit in arg. l. lucius. §. q habebat. ff. ad trebel. Et qđ notat Bar. in. d. l. j. C. de secun. nup. Ubi aũt essemus in successione testati: ⁊ nihil foret filie relictũ clarum est: ꝙ non haberet locum ius accrescendi per predicta maxime q: nihil habenti nihil accrescit. Si vero aliquid foret eidez filie relictũ: puta dotes vel certa res nõie institutionis: nã si titu. legati cessat ius accrescendi. vt. j. dicam: ⁊ tunc cõsiderandi sunt duo casus: aut enim simul cũ filia reperitur institutus vnus mascul⁹ tantũ qui repudiat: puta frater heres vniuersalis qui repudiat vel nõ succedit: ⁊ tunc totum accrescet filie nõ obstante ꝙ adsint fratres testatoris qui ex forma statuti excludant filiaz ab intestato: etiã si testator in institutione filie adiecerit clausulã ꝙ plus petere nõ possit: propterea q: fm Bal. in. l. quotiens. §. si duo. ff. de here. insti. Non obstat statutum qđ prefert fratres defuncti ab intestato ⁊ nõ ex testamento: pro quo facit qđ dixi. s. Item non obstat illa clausula ꝙ plus petere non possit: q: intelligitur apposita fauore instituti: vt ibidem ꝑ Bar. Bal. ⁊ cõiter scribentes cũ concor. de qbus per Alex. in. l. quotiens. C. eo. ti. Ubi autem essent duo fratres vniuersaliter seu in certa quota instituti ⁊ filia in certa re: tunc altero fratrũ repudiãte filie nihil accrescet: vt notãt Saly. Alex. ⁊ Moderni in. d. l. quotiẽs in textualib⁹. Moti q: equiparat legatarijs per illũ tex. inter quos nõ est locus iuri accrescendi. l. ⁊ proculo. ff. de lega. ij. Notat Bart. in. l. bona. §. fi. ff. de bo. pos. ti. generali qđ maxime verum est: qñ agitur de accrescendo inter legatariũ ⁊ heredem fm Imol. in. d. §. si duo per. l. eam quã. C. de fideicõ. Mouent etiaz q: portio accrescit portioni ⁊ non persone: vt fuit predictum. Ubi aũt filia esset instituta in legitima: quo casu itelligitur instituta in quota: vt notatur in locis predictis: ⁊ per Cy. in aut. nouissima. C. de inoffi. testa. Et adiecta esset clausula ꝙ plus petere non posset. videant notata in. d. §. si duo. ⁊ in. d. l. quotiẽs. ⁊ in. d. l. j. per Bal. ⁊ Roma. C. q admit. Postremo predicta conclusio in qua tenui ꝙ portio deficiens accrescat masculis: ⁊ femine excludant. limitatur fꝫ Roma. in. d. l. j. C. qui admit. in. v. col. iiij. q. Ut procedat intelligendo ꝙ statuta equiparent vltime voluntati: ⁊ non contractibus: vt tenuit Bal. in tit. de pace constan. in verbo nos romanorũ: qđ est etiã vez fm Roma. lꝫ idẽ Bal. aliter dixerit in repe. l. oẽs populi. Et iccirco fm Roma. si statuta essent iurata: non haberet tunc in proposito nostro locũ ius accrescendi: q: tunc magis equiparant contractibus ꝗ̃ vltime voluntati fm Bal. in. l. quotiens in lectura antiqua. C. de fideicõ. allegantem ad hoc Io. an. in. c. cũ dilectus de consue. Nã regulariter in cõtractibus non hꝫ locum ius accrescẽdi. l. si mihi ⁊ ticio. ff. de verb. obli. l. si duo patroni in prin. ff. de iureiur. cum concor. Que limitatio non videt mihi vera: q: lꝫ statuta sint iurata: non tñ successio dicitur deferri ex cõtractu. l. j. ff. vt ex legi. vel senatuscõsul. Et itelligo talia statuta sapere naturam contractuũ quo ad effectum obseruantie ⁊ vinculũ municipij: qđ qñ sit colligitur ex notatis per Bar. in repe. l. omnes populi in. iij. q. prin. versi. circa tertium. ff. de iusti. ⁊ iure. Et per Doc. in. c. dilecto de preben. cum concor. traditis per Moder. in. c. cũ accessissent in. v. col. de consti.

Undecimo quero: an statuto prohibente relinqui bona mulieribus: puta immobilia nuptis extra territorium si contingat relinqui debeat saltem estimatio: breuiter cõis opinio est ꝙ sic: prout voluerunt Iac. de are. Bal. ⁊ Alex. in. l. apud iulianũ. §. fi. ff. de lega. j. Et Iaco. de are. Bar. Bal. Ange. Imol. ⁊ Pau. de ca. in lectu. bonon. in. l. filiusfa. §. si quid alicui. eo. ti. ⁊ aliqui scribentes in. l. multũ. ff. de verb. obli. Et Alberi. de rosa. in scḋa parte statu. in. ij. q. in. ii. col. ⁊ Pe. de ancha. ⁊ Imol. in. c. filius de testa. Qui tenent ꝙ lꝫ forẽsis sit prohibitus acquirere ex forma statuti: si tamen ei legetur: debebit estimatio. (Simile in fratribus minoribus qui nõ possunt habere proprium: vt per Alex. in. d. §. fi. Et Zabarel. in cle. exiui. §. proinde vltima col. cũ ꝑce. de verb. sig. Et Bar. in trac. minoricharũ scḋa parte versi. pone aliquis: ⁊ in quarta parte versi. primo incip. de hereditatibus: ⁊ fm ibi dicta est intelligendũ quod legitur in consil. Pe. de anch. inserto inter cõsilia Calde. sub rubri. de testa. consi. xx. ⁊ qđ dixit ibi Calde. consi. penul.) Et hoc idẽ dixit dñs Dionisius de perusio in. l. benignus. ff. de legi. quez sequit do. Fran. cur. in ꝯsi. xxvii. in pe. col. esse in cõstitutione dotis: q: si talia bona in dotem dentur fm eos estimatio debebitur: lꝫ regulariter secus sit in cõtractibus: vt notatur in. d. l. multũ: vbi tex. ⁊ per Roma. in consi. lix. versi. quo ad tertium. Mouent ipsi q: non est minus fauorabilis causa dotis ꝗ̃ vltime voluntatis: vt colligit ex rõne Bar. in. l. legatum fm intellectũ ibi traditum per eum. ff. de annu. leg. Ubi fauore dotis ampliat legatum: qđ alias restringeret: quo argumento vtuntur Ange. ⁊ Imol. in. l. j. ff. solu. mat. ⁊ Bar. in consi. xxxvj. Et est clarum ꝙ in fauorabilibus fit extensio: nedum a maioritate verum etiã a paritate rõnis fm eos: vt est glo. ⁊ doc. in. l. illud. C. de sacrosan. eccle. Notat Io. an. in. c. tenor qui filij sint legi. Mouentur etiaz q: dos est causa pia l. si mulier. ff. de cõdi. ob cau. Item mouentur ex rõne differentie. d. l. multũ interest: que fm Cuma. ⁊ Roma. ibi est ꝙ debeat estimatio magis in vltimis voluntatibus ꝗ̃ in contractibus: q: in vltimis volũtatibus fit lata interpretatio. l. in testamentis. ff. de regu. iur. ⁊ in cõtractibus stricta. l. veteribus. ff. de pac. l. quicquid astringende. ff. de verb. obli. Ad idem facit q: videmus ꝙ bona subiecta restitutioni possunt in subsidiũ ex causa dotis alienari. vt est tex. in aut. res que ⁊ in corpore vnde sumitur. C. cõmu. de le. Et licet hec decisio de dote sit notabilis: tñ pro nunc eã nec approbo: nec improbo: q: aliqua ex fundamentis predictis sunt debilia. Itez id qđ dixi vt per viam cõtractus nõ debeatur etiã estimatio limitatur nisi expresse cõtrahentes egissent vt mulier prohibita acquirere rem alienaret ⁊ precium retineret: etiã si statutum dicat ꝙ nec per viam cõtractus: nec per viam vltime voluntatis rem acquirere possit fm Roma. in sing. cclxxxix. incip. prohibetur forensi: vbi loquit in terminis statuti prohibentis forensem acquirere: allegat glo. in. c. j. in verbo dominum de religi. domi. Et est ratio q: qđ non durat alienatum nõ videt alienatum. c. j. quid iu. si vas. post alie. feu. id recep. ⁊. l. pro parte.

& l.pro parte.§.versum.ff.de in rem verso. Et quod notant Ange.& Roma.in.l.sequitur.§.item labeo.ff.de vsucapio. Et do.preceptor meus in.l.fi.in.xxxv.col.in.xx.& xxi.q.C. de iure emphi. Ad predicta faciunt que dicunt Jaco.de are. Bar.Bal.& Doc.in.d.l.apud iulianum.§.fi.de legato rei imobilis facto fratribus minoribus qui sunt incapaces cle.exiui.de ver.sig.vt debeat nihilominus estimatio ipsius rei.

Duodecimo & vltimo quero: an tale statutũ prohibẽs relinqui vel dari mulieri etiã ex cõtractu habeat locum in re parua seu modica. Roma.in singulari.cccxvi. incip.hodie quidã procurator loquendo in terminis statuti prohibentis acquirere forensem tenuit ꝙ nõ per tex.in.l.senatus.§.marcellus.ff.de lega.i.fm expositionem Pe Jac. de are.& Bar.ibi vel melius fm expositionẽ. Jo.de imol.& fm Bal.in.c.i.§.si duo fratres de duobus fratribus de no. benefi.inve. statutũ prohibẽs forensez acquirere immobilia non hz locum in parua domũcula vel cabana: & statutum de domo non hz locuz in cabana seu parua domo: pro quo facit qd habetur in.l.lex cornelia.§.domũ.ff.de iniur. Ad idẽ facit qr in re ecclesie parua seu minima alienanda nõ est necessaria solemnitas.c.sine exceptione.xii.q.ii.& aut.hoc ius porrectũ.C.de sacrosan.eccle.fm tex.in.§.terrulas.q.d.allegata: de quo plene p Jo.and.in regula qui tacet in mercu.& Ange.in aut.de ali.& emphi.§.hoc etiã in fi.& Alex.in.d.l. marcellus.& dixit Panor.in.c.vt sup de reb.ec.nõ alie.allegando Federi.de senis in cõsilijs suis ꝙ sub iuramento prelati iurantis nõ alienare imobilia inconsulto pontifice: non cõprehenditur res modica seu modice vtilitatis: & dicam.j. ea.q. Facit etiã ad predicta qd dicunt Glo.Bal.& Saly.in aut.minoris debitor.C.qui da.tu.pos.ꝙ propter modicum debitũ vel creditum vel modicã cõmunionez: puta vilis possessionis quis non remouetur a tutella: & dicunt Bal.Saly. & Moderni in aut.preterea victima.q.C.vnde vir & vxor.ꝙ dispositio illius aut.loquẽs in matrimonio sine dote habet locum: etiã si dos parua existat: & dicit etiã Bald.in.l.si proca in prin.ff.man. Non attendi dilapidationẽ principalis debitoris: vt possit per fideiussorem contra eũ agi: qñ dilapidatio est modica & cõsequenter qñ non est ordinata ad suspitionem: adeo vt sit necesse ꝙ talis sit dilapidatio vt fideiussor possit verisimiliter dubitare de creditore: quia si debitor de centum habẽs in bonis mille dissipet forte ducenta: nõ propterea poterit allegari suspitio: quod dicit facere ad statuta permittentia iurari de suspecto. Et dixit idem Bald.in aut.sed tam necesse.C.de dona.ante nup.ꝙ statutum disponens capi posse suspectum de fuga: nõ habebit locum in debitore modici seu parui debiti: qd sequitur Roma.in consil. cccxxx.& in singulari.xcvij.incip.dic mihi tu habes. Hinc fm Bal.in.l.si.C.de edil.actio.& in.c.cum adeo de rescrip.& Ang.in.l.si pignore.§.furem.ff.de furtis.& in.l.extat.ff.qd met.cau.& Roma.in.l.i.§.fi.ff.ad sil. Statutum loquens de vulnere nõ intelligitur de modica scisura: facit tex.in.l.i.§. sciendũ.ff.de edil.edic. Ibi vel leuis febricula & ibi vel vulnusculum modicũ: & dixit Bal.in.l.si prediũ.C.de edil.edi. in.iij.q.ꝙ modicũ vulnus nullũ habet in se delictũ: facit.c. pro illor in fi.de sen.excõ.& fz Bal.in.d.c.cũ adeo.& Jmol. in.d.§.marcellus.& Panor.in.c.pposuisti de consec.eccle. vel alta. Statutũ penale loquẽs de sanguinis effusiõe nõ hz locũ in modica vel minima: sic videmus ꝙ pro modica re nõ datur in integrũ restitutio.l.scio.ff.de in integ.resti.titulo generali: nec in locatione modica res attendit.l.si quis conductionis.C.loca.(Nec pro modico fit rescissio contractus: vt per Bal.in autenti.qui rem secundo notabili.C.de sacrosan.eccle.) Nec modica res viciat contractum: nec parit actionem vel exceptionem.l.habitatores eo.titu.& l.in rebus.§.possunt.ff.cõmo.l.si quidẽ.ff.de dona.inter vir.& vx. Nec nocet si modicũ amittatur.l.i.in fi.ff.de ven.inspicien.

Nec pro modica serui percussione dñs agit.§.seruis.ist. de iniu.nec pro modica fraude dicit rumpi dispositio testatoris.c.requisisti de test.nec pro modico cogit quis cauere c.per vestras de dot.post diuor.resti.& de modicis impẽsis per virũ in res dotales factis non curatur.l.omnino: & l.qd dicitur.ff.de impen.in re.dota.fa. Ibi queuis modica refectio.nec modicaz pecuniã tenetur tutor deponere.l.ita aut. ff.de admi.tut. Nec pro parua iniuria quis notat infamia.c. cum te.de re iudi. Nec pro modica summa quis infamatur: nec etiã actione de dolo agitur.l.si oleum.§.fi.cum.l.seq.ff. de dolo. Nec pro modica causa quis debet excõmunicari.xi. q.iii.c.episcopi. Nec modica donatio inducit simoniam.c.& si questiones de simo. Nec mora modici temporis obligationem mutat.l.si in lege.§.colonus.ff.loca. Nec in mora modici temporis est periculũ.l.si debitori.ff.de iudi. Sic dicimus ꝙ in breui reuersurus est expectandus.l.si longius in prin.ff.de iudi.l.cũ antiquitas.C.de testa.vbi Alex.ex hoc infert ad aliquas qõnes: vbi etiam dicit impeditum modico tempore excusari si non mittat procuratorem: nec modica deformitas nocet promouẽdo c.Thomas de eta.& quali. Et vbi res modico precio emitur titulus habet pro non titulo.l.nec vlla.§.sed quid.de peti.here. Sicut etiã dicim⁹ ꝙ qui modicaz transgreditur non vituperatur.l.Quis: & ibi Bar.& Pau.de ca.ff.de cõdi.& demon. Et vbi adest minima cõtrauentio cessat regula.l.cum proponas la.ii.C.de pactis.ꝙ frangenti fidem fides frangatur eidez fm Bal.in consi.ccclxv.incip pactũ inter locatorem.iij.vol.fm penult. impressionẽ: & Jo.de ana.in consi.vij.in.ij.col. Et statutũ mandans seruari certũ modũ seu solẽnitatem in criminibus non intelligit loqui de leuibus & modicis sed de grauibus. Bar.in.l.leuia.ff.de accu.& Ange.in trac.male.in clausula hec est quedã inquisitio in.viij.colũ.cum concor.de quibus per do.Bapti.de sancto Seue.in tract.de debi.fugi.in.iij. q.prin.in penult.& vlti.col.que hic annecti possunt pro pleniore cõmento. Hinc etiã dicimus ꝙ modica cõtrarietas in teste nõ viciat. Bar.in.l.eos.ff.de fal. But.in.c.ij.de reg.& Alex.in consi.v.incip.in casu qõnis in pe.col.in fi.versi.ad idem qd signanter.j.volu. Et dici cõsueuit ꝙ lz scholaris nõ possit legere pro doctore.vt dicit gl.in.l.j.C.de mi.& colo. lib.x.& Bar.& Bal.in.l.parabolani ver.exceptis.C.de epi.& cle.possit tamẽ legere pro modico tempore. Et dicebat Bal.in.d.l.Quis.ff.de condi.& demon.ꝙ stante statuto ꝙ officiales debeant sindicari in fine sui officij non debent pro quolibet leui errore sindicari. Item ꝙ qui nõ soluendo certam quãtitatem incurrit penã corporalez pro modico errore calculi nõ incurrat: vt ibi per eũ. Et dicit lex ꝙ res bona fide empta propter minimã causam inempta fieri nõ debet.l.res bona fide.ff.de contrahen.emp. Nec per leuem metũ habet locũ actio qd metus causa.l.v.que incipit metuz.ff.de eo qd met.cau. Et valor rei seu charistia que modico tempore durauit: non consideratur.l.precia rerum: & ibi Doct.maxime Jmol.& Alex.ff.ad leg.fal. Nec pro leui causa põt quis torqueri fm Mathesil.in notabilib⁹ in notabili.xxxv. Nec attenditur furor modici tẽporis seu qd quis fuerit modico tempore mutus fm Bar.in.l.ij.in fi.ff.de bono.pos.fm tabu.& Alex.in.d.l.precia rerũ.i.col.& Doct.in.l.furiosum.C.qui testa.face.pos. Sic etiã dicimus ꝙ episcopus qui iurauit nõ alienare res ecclesie: non intelligitur sensisse de minimis fm Pet.Panor.Jmol.& do.Andr.sicu.in.c.ad aures de reb. eccle.non alie. Adeo vt possit in emphiteosim rem modici valoris concedere qd est notabile dictũ propter iuramentũ: vt in eo intelligant minima excepta: & dixi.s.ea.q.circa prin.

Item fm Ant.de but.Panor.& Jmol.in.c.que in ecclesiarum: & ibi.do.Fely.in.xviij.col.versi.quarta declaratio. de cõsti.põt princeps sine causa ledere in modica quãtitate.

Hinc etiã videmus ꝙ vbi modicum preiudiciuz infertur dilatio legalis abbreuiata: nõ prorogatur fm Glo.que reputatur singularis in.c.cũ pia in verbo octo dierũ de excep. in.vj.de quo p Alex.in.l.ij.in.iiij.col.ff.de re iudi. Sic etiã videmus ꝙ solẽnitates iudicior locuz non habent in causis breuioribus aut.nisi breuiores.C.de sen.ex peri.reci.notat Panor.in.c.j.de libel.obla.cum concor. Item Quis liceat occidere furem nocturnũ pro defensione rerũ: hoc non hz locum in re modici vel vilis precij.l.si ex plagijs.§.tabernarius.ff.ad leg.acquil.l.si adulterium.§.liberis.ff.de adult. Quo casu nec etiã lz vulnerare. Sic etiã dicim⁹: ꝙ vbi est modica & breuis dilatio dies non interpellat pro hoie. Bal.in l.si mihi & ticio.§.j.ff.de lega.j. De quo p Roma.in rubrica de arbi.in.iij.col. Hinc etiã dicimus ꝙ omissio leuis solẽnitatis nõ viciat.l.j.§.fi. Et ibi Bar.ff.de ven.inspi. Bar.in l.cũ hi.§.si pretor.ff.de transac. Bal.in.l.fi.versi.sed numqd delegatio.C.de sen.ex peri.reci.& spero deo dãte late alibi dicere in quodã alio tractatu meo. Et dicit Bar.i.l.illud. C.de sacro.largi.titu.lib.x.ꝙ potestas põt modicaz pecuniã ex ea que debetur camerario cõis conuertere ad sui palatij in necessitates publicas lz alias secus: ad qd facit.l.diuus. ff.de bo.dãna.

ff. de bo. dāna. per quā dixit Ro. in singularibus scđi anni in singulari. xxix. ꝙ statuto mandante bona dānatoꝝ confiscari iudex poterit modicas res seu modici valoris conuertere in necessitatem sui officij: de quo p Ang. in. l. qñ. C. de bo. dā. ꝛ Catal. in trac. sindicatus in. xxiij. q. Et do. Augu. in additionibus ad Ange. in tract. malefi. in verbo ꝛ eius bona publicamus in tertia additione. Et videmus etiā ludum pmissuꝫ in modica re. l. qđ in cōuiuio. ff. de alea. De quo p Ang. in trac. malefi. in verbo metidore de mali dadi. ꝛ ibi late per do. Augu. vbi dicunt modicā summam dici in pposito vnū aureū: sic ꝛ alis in cōtrahenda societate nō attendit cōmunio paruoꝝ lucroꝛum p notata per Bar. in. l. riciū ꝛ meuium. §. altero. ff. de admi. tuto. Et videmus etiā ꝙ si dñs petat seruitium a seruo vxorato ꝛ mulier eodē tempore exigat debitum matrimonij ab ipso seruo preferendus erit dñs: nisi ex expectatione modicuꝫ preiudicium dño inferatur: puta per expectationem modici temporis ſm glo. in. c. j. de coniugi. seruo. Sicut ꝛ ex modico tempore non inducitur cōis vsus vtendi vel loquendi per nō. per glo. ꝛ Bar. in. l. labeo. ff. de sup. leg. Item ex modica deterioratione emphiteota etiā ecclesie nō cadit a iure suo. auc. qui rem. C. de sacrosan. eccle. vbi Bal. in scđo notabili. Et dixit Bal. in. l. edem in iij. colū. versi. sed nunquid pro vno nūmo. C. loca. ꝙ pro vno nūmo cessato in solutione pensionis cōductoꝛ non pōt expelli: lꝫ secus sit vbi honoꝛ dñi versat: vt in feudo ꝛ emphiteosi §. itaqꝫ in auc. de non alie. ꝛ Doc. magis cōiter in dicta auc. qui rem. C. de sacrosan. eccle. q̄uis glo. ibi etiā teneat ꝙ pro cessatione canonis vnius nūmi emphiteota ecclesie nō possit expelli: ꝛ de cessatione nūmi: videat omnino Glo. ꝛ Bal. in. d. l. res bona fide. ꝛ Bal. in. d. l. q̄uis. ff. de rēdi. ꝛ demō. ꝛ in addi spec. in tit. de appel. versi. sed pone dicit statutaꝫ. (Et Alex. consi. cvj. in. v. col. iij. volu. Ubi dicit ꝙ defectus vnius nūmi nocet conductori illū non soluenti ꝛ emptori seu alteri obligato ad gabellam: ac debenti soluere bannum. cum concoꝛ. ſ. allegandis. Et de quibus p Modernos in repe. l. si quis maioꝛ. C. de trāsac. Facit qđ dixit Bal. in. l. res bona fide. ff. de cōtrahen. emp.) Item videmus ꝙ leuis febris nō excusat citatum. l. quesitum. ff. de re iudi. ꝛ plura similia poterit curiosus lectoꝛ inuenire: nec predicta spernat: cū non inuenerim predicta ab alio ita late cumulata. Et ex predictis puto esse transeundū in terminis qōnis nostre cuꝫ conclusione. ſ. facta. Licet qñqꝫ etiā lex sentiat de minimis: vt in actione furti que pro re minima etiā pro duo datur. §. gallinaꝝ. Insti. de re. diui. notat glo. in. l. idest. ff. de dolo. Ubi assignat rōnem: sic etiā in actione ne go. gest. l. omnino in fi. ff. de impen. in re. do. fa. Et ratio de se patet: q2 gerens nō intendit donare sed repetere etiā minimum: ꝛ diuersa est ratio in marito in re dotali impendente. Itē in emphiteota ꝛ feudatario cessantibus in solutione modici canonis: etiam est ratio quare cadant: vt predixi. Sic etiā videmus in expromissore dāni infecti: q2 repetit modicam prestationē. l. si proprietarius. ff. de dā. infec. ne sit in damno. Et dixit Bal. in. l. j. §. de executoribus. ff. nau. cau. sta. ꝙ statutum puniens cōburentem domum hꝫ locuꝫ in domūcula: ꝛ ſm iura antiqua institutus in re modica ꝛ exheredatus equiparant. l. ij. in fi. ff. ꝙ cum eo. facit. l. si quis filiū. §. fi. ff. de inoffic. testa. Licet hodie secus sit fauore testamenti cōseruandi. l. omnimodo. C. de inoffi. testa. Item modicum beneficiū tacitū ab impetrante reddit gratiam nullā. c. non potest. ꝛ. c. si motu proprio. §. fi. de preben. in. vj. (Et statutū de amouente de pecunia cōis habet locū in amouente vnum tantū denariū. Ang. in. l. si quis dederit. §. pretoꝛ in fi. cōmen. ff. de acqui. here. Et statutū prohibens extrahi vinū cōprehendit portantem amphorā causa gustus: vt p Doc. Moder. in. l. non dubium vbi dñs meus Ias. xj. col. C. de legi. Et modica seu minima contrauentio: maxime preiudicat vbi adest iuramentum: vt per Fulg. consil. cexiij. incipi. ex facto: ꝛ Cuma. consil. clxxix. incip. facta fuit cū concoꝛ. de quibus p modernū taurinēsem dñm Parpaliam in repe. d. l. si quis maioꝛ penult. col. xj. q. C. de transac.) Et pro pleniore cōmento videri possunt: que dixi de actu momētaneo. ſ. in. vj. arti. prin. in quarto mēbro in. xxj. q. (Et plura dicit i hac materia do. Corsetus in trac. de potestate regia: vbi inserit tractatū de minimis.) Itē qđ dicitur quē non posse trahi vltra dietam. c. statutū. §. cuꝫ autem de rescrip. in. vj. Procedit etiā si modicum vltra trahat ſm glo. ibi in ver. remotus. Circa quoꝝ declarationē puto faciendā esse regulam ꝙ in dubio lex vel disponens nō intelligat sentire de modicis ꝛ leuibus per predicta: siue loquentur generaliter. siue respectiue ad illud: vt dixit Bald. in. d. l. scio. ff. de in integ. resti. in. v. generali inferens ex hoc ꝙ minori non cōpetit restitutio aduersus interlocutoriā modici preiudicij. puta latam sup reiectione declinatorie post Inno. in. c. coram felicia de resti. in integ. de quo ibi habet per Hostiē. ꝛ Imol. ꝛ Io. an. ac Gemi. in. c. ij. eo. tit. in. vj. ꝛ Fely. in. c. exceptionē in. x. col. in. vj. fallē. de excep. ad quam conclusionem facit illa regula ꝙ verba debeant capi in potiore significato. l. j. §. vitare. ꝛ. l. ob que vitia. ꝛ. l. cui dens. ff. de edil. edic. ꝛ. l. iteꝫ apud labeonem. §. qōnem. ff. de iniu. Ubi appellatione qōnis non venit leuis questio: ꝛ ideo ſm Cy. ꝛ Bal. in probe. sfoꝝ. §. sed nos: appellatione calciolarij nō venit zabaterius: ꝛ pbationis appellatione in dubio intelligimus de plenaria glo. in cle. ij. de censi. facit qđ nō. Bal. in. l. j. circa medium cōmen. C. de suc. edic. Ad. §. de exercitoribus respondet ꝙ erat eadeꝫ ratio in exercitore nauicule seu nauis parue sicut est scapha. l. scaphā. ff. de euic. Et propterea credo ꝙ statutum puniens cōburentem domum non habeat locū in cōburente cabanam vel indistincte in comburente domū paruā: q2 posset esse adeo vilis: vt ratio ꝛ mens statuētiū verisimiliter ad eam se nō extenderent seu traherent considerata maxime qualitate pene. vbi aūt querim⁹: an lex voluerit ad minima seu modica agi posse seu actioneꝫ institutā ad ea trahi: ꝛ an tūc de minimis sit curandū. Bar. facit distinctionē in. l. si propietarius. ff. de dā. infer. in prin. Cū quo ibi transit Ange. Dicit enim ꝙ aut agimus de iure cōmuni ꝛ regulariter de minimis non curatur. l. j. §. illud. ff. de contun. cū emanci. libe. ꝛ. l. q̄uis. ff. vt in pos. lega. ꝛ. d. §. gallinaꝝ. fallit ſm eum in. l. in rebus. §. possunt. ff. cōmo. ꝛ in. d. l. omnino. ff. de impē. in re. do. fa. ꝛ in. l. item si seruū. ff. de edil. edic. ꝛ in. d. l. si proprietarius in qbus iuribus apparet ratio specialitatis. Si vero agimus de iure speciali cōtra ius cōmune: tunc pro modico nō recedimus a iure cōmuni. d. l. scio. ꝛ. d. l. res bona: ꝛ eadem pōt esse ratio ſm eum in actiōe de dolo: q2 versatur in ea quedaꝫ spēs restitutionis. l. ꝛ. ff. de dolo. Et dicit ſm Bar. post Dy. agi de iure speciali contra ius cōmune vbi cōpetit aliquod remedium qđ restitutioneꝫ indulget. Idem dicit Ange. si agitur de iure cōi pretorio famoso. d. l. si oleum: qđ membruꝫ confunditur in distinctione Bar. que distinctiones possunt ex predictis vberius declarari. Et dicit modica quātitas vel res arbitrio iudicis: inspecta. s. condictione personaruꝫ ac qualitate negocij ſm tex. ꝛ glo. in. l. illicitas. §. ne tenuis. ff. de offi. presi. Glo. ꝛ Doct. in auc. preterea. C. vnde vir ꝛ vxoꝛ. Bart. in. l. si constante in prin. ff. solu. matri. ꝛ in auc. nisi breuiores. ſ. allegata. ꝛ in. l. admonendi cū concoꝛ. ibi adductis per moder. maxime do. preceptorem meū. ff. de iureiur. Et vile precium dicit duoꝝ aureorum: maxime qñ agitur de magno preiudicio: q2 in ea quātitate parcitur fame. d. l. idest. ff. de dolo. Item parcitur morti ꝛ cruciatui ſm Matbesil. in notabili. cxxv. quē sequit do. Bapti. in trac. de debi. fugi. in. iij. q. prin. in fi. ad pdicta facit glo. in. l. sciendū in prin. ff. qui satisda. rogan. ꝛ in. l. sed ꝛ si susceperit. ff. de iudi. ꝛ in. §. hinc nobis. Et ibidem Ange. in auc. de here. ꝛ fal. ꝛ gl. in. l. fi. C. si cer. pe. ꝛ qđ habetur in c. si quis. ꝛ. c. terrulas. xij. q. ij. ꝛ per Albe. de rosa. in dictionario in verbo modica summa: ꝛ in verbo res modica: quod aūt dicatur modicū tempus. notant Bar. Alex. ꝛ scribentes in. l. ꝛ si post tres. ff. si qs cau. Alberi. pulchre in dictionario in verbo modicum tempus. ꝛ Barba. in. c. ad nostram in fi. cōmen. de reb. eccle. non alienā. Reliqua dicit Corsetus in tracta. de minimis preallegato. Laus deo ꝛ virgini.

¶ Sequitur decimus articulus principalis.

Decimo articulo principali

est videndum qualiter ꝛ q̄ndiu intelligant femine excluse. Circa quē articulum est primo videndum. An intelligantur excluse tam de iure pretorio q̄ ciuili: ꝛ videt ꝙ solum intelligant excluse de iure ciuili: quātūcūqꝫ verba statuti sint generalia: puta si statutū dicat ꝙ extātib⁹ masculis femine nullo iure succedant: q2 illa verba nullo iure vel alia generalia ad ius ciuile non autē ad pretorium referri debent ſm Fulgo. in. l. maximum vitiū. C. de libe. prete. per tex. in. l. gallus. §. ille casus versi. porro cū glo. in verbo nullo iure. ff. de libe. ꝛ posthu. facit. l. quotiens duplici via. ff. de regu. iur. Ad ideꝫ facit: q2 qđ

facit q: qđ dicitur in. §. nullam in aut. de here. ab intesta. q bodie sit sublata differentia emācipationis ⁊ patrie potesta tis solū procedit in successione ciuili ⁊ non pretoria fm cōez sniam traditam in aut. in successione. C. de suis ⁊ legi. here. De quo late p Alex. ⁊ alios in. l. gallus. §. ⁊ quid si tanti. ff. de lib. ⁊ postbu. cū concor. Adeo vt edictum de cōiungēdis cum eman. libe. videatur adhuc bodie locū3 habere de iure pretorio. Tertio pro hoc facit: q: iura dicentia q remedia pretoria non prosunt his quibus successio ex. l. xij. tabu. vel senatusconsul. vel constitutionibus princip̄ū non defert: procedunt in bis qui probibentur succedere propter solum odium probibiti: secus si probiberent propter aliu3 defectū contingentē fm Dy. in regula cum quid de reg. iur. in. vj. ⁊ Bar. in. l. nō est ambigendū. ff. de bo. pos. titu. generali. Et certū est q femine in proposito nō solent excludi odio earū: sed fauore masculor: seu agnationis: vt notat Bart. in. l. j. in fi. C. de secun. nup. Et late dixi. s. in. iiij. arti. prin. cu3 prece. Unde de iure pretorio non videntur excludi: ita q eis cōpetant bo. pos. ⁊ remedia pretoria. Et pdicta maxime videnl vera in statutis conditis ab his quor statuta seu decreta appellantur ius ciuile: iuxta nō. per Bart. ⁊ scribentes in. l. stipulationum alie in prin. ff. de verb. obli. iunctis notatis per Bar. in. l. j. ff. de bo. pos. titulo generali: ⁊ per Bal. ⁊ scribētes in rubrica. C. qui admit. in. vj. q. De quo dicam. j. in. xiij. arti. princi. in. q. ij. Sed in contrarium faciunt que dicam. j. eo. arti. in. iiij. q. ⁊ ad ibi dicenda me remitto. (Ubi cōcludo feminam excludi: etiā de iure pretorio. Et ita transit etiam dñs Sozi. in consi. cl. primo vol. in. xix. col. in fi. versi. super vltimo: vbi in hoc passu nihil allegat.)

Secundo quero: an si masculus velit feminam a statuto exclusa3 secū ad successionē admittere: ⁊ illā nō excludere hoc facere possit: an vero standū erit pcise dispositioni statutarie. Bal. in. l. maximū vitiū in. iiij. col. versi. sed pone q frater. C. de libe. preteri. Dicit q si tunc creditores hereditarij velint masculum insolidum conuenire: ⁊ ille velit renunciare beneficio statuti: ⁊ secum feminam admittere audietur q: res de facili reddit ad naturam suam. l. si vnus. §. quod in specie. ff. de pac. Et q: iuri municipali in suum fauorem inducto quis pōt renunciare. l. si quis in conscribendo. C. de pac. ⁊ est argumētum in. §. s3 his pmittit pretor: insti. de here. quali. ⁊ diffe. Et hanc partem tenet Pau. de cast. in. l. titio centum. §. titio genero. ff. de condi. ⁊ demon. in fi. cōmen. ⁊ Alex. in. l. patrem. ff. de his que in frau. cre. in apostil. Et modernus bononien. in tracta. dotium in vlti. arti. prin. in xxviij. q. allegando Bal. in quoddam consil. incipi. Mafrenia cum concor. allegandis. j. in. xij. arti. prin. vij. q. Pro quo facit quod dixit Rota. in deci. xij. sub rubrica de consue. in antiquis. q si sit cōsuetudo vt acquisita per coniuges equaliter diuidantur alter eorum poterit consuetudini renunciare: sed ibi aderat consensus veriusq: ⁊ dubium faciebat. q: videbatur ex tali renunciatione insurgere tacita donatio que non valet inter virum ⁊ vxorem. Nec predictis obstat si dicatur q sicut quis non potest diuidere iudicium testatoris: ita nec legis: argu. l. penul. ff. de acquir. here. Quia responsio patet ex predictis cum possit quis renunciare fauori suo: nec renunciando dicitur diuidi iudicium legis seu statuti si bene consideremus: cum masculus renuncians admittatur de iure cōmuni ⁊ non beneficio statuti. Et ex predicta conclusione infert Pau. de ca. in. d. §. ticio genero: q si statutū excludens feminam mandet illam dotari: ⁊ masculus velit eam admittere ad successionē potius q dotare: ex eo forsan: q: hereditas sit modica: ⁊ illa mallit dotari q succedere. Audiendus sit masculus propterea q statutum est factum fauore masculi cui potest renunciare: maxime quādo plus affert incōmodi q cōmodi. cōtra quā illationem tenet Alberi. de rosa. in secunda parte statu. in. cij. q. incip. Item quero cōmuniter est statutum: cum quo transit Modernus bonon. in loco. s. allegato. arg. l. fideicōmissa. §. cum esset. ff. de lega. iij. Ubi de hoc etiam tradit Alberi. ⁊ per tex. in. l. petende cum ibi notatis. C. de temp. in integ. resti. per. Sed hoc non obstante puto transeundum cum opinione Pau. de ca. per fundamenta per eum allegata. Nec ob. tex. in. d. l. petende. Dum ibi queritur: an reus possit renunciare dilationi sibi date intra quā est etiam actori permissu3 probationes facere: ad finem vt excludat actorem a probando: q: respondetur q decisio illius qōnis facit pro opi. Pau. de ca. Ibi enim magis cōiter concluditur q non possit: ea ratione q: beneficium illius dilationis actor consequitur beneficio legis sic disponentis pretextu equalitatis seruande ⁊ nō priuilegio rei: licet eius occasione consequatur: quo casu generaliter quis non pōt renunciare beneficio in dannum talis persone: l3 secus foret vbi cōcederetur beneficiū priuilegio ⁊ contēplatione renunciantis: ⁊ non tantū eius occasione. ⁊ ita volunt Bal. Pau. de ca. Alex. ⁊ magis cōiter Doct. in d. l. petende. Bar. ⁊ Bal. in. l. si arroga. vlti. col. Et ibi etiā dñs preceptor meus. ff. de adopt. Bal. ⁊ Ange. in. l. fi. ff. de ferijs. Bal. in. l. postq̄ liti in vltima col. C. de pac. ⁊ Ange. in. l. fi. ff. de cōsti. pecu. Sed in proposito femina excludit non tantū occasione masculi: sed etiā fauore ⁊ contemplatione ipsius: ergo masculus in preiudicium femine d3 posse statuto renunciare. facit. l. si post mortē in fi. ff. de bo. pos. cōtra tab. ⁊ l. amicissimos. ff. de excu. tu. ⁊. l. j. in fi. cum seq. ff. de ope. nomun. Preterea fm Bal. in. d. l. postq̄ liti: ⁊ in. l. qđ fauore. ff. de legi. ⁊ Jaco. de are. in d. l. si post mortem: qui refert ibi Bart. ⁊ in. d. l. petende: q: tale beneficium alicui competit de iure speciali pōt ei indistincte renunciari etiā in alterius preiudicium: vt patet in. l. si iudex circōuento. ff. de minori. Propterea q: facilius tollit ius speciale q cōe. l. eius militis. §. militia missus. ff. de mili. testa. Et nemini est dubium quin masculus excludat feminā dotatā seu dotandā de iure speciali ⁊ municipali. Ad. §. cū esset responderem q ibi grauatus fideicōmisso: l3 posset partem retinere nō erat grauatus beneficio suo. Ideo inuitus cogi poterat adire fm naturam fideicōmissi: ⁊ l3 econtra partem retinere posset: non comminus dicitur beneficio fideicōmissarij grauatus: sed in casu nostro masculus propter se feminā excludit: nec tollit hunc respectu3 dos que est femine prestanda: vt de se patet. (An autem si minor nollit feminā excludere detur ei restitutio in integrū. Bal. q non in. l. nō pro numero. C. ad orphi. in lec. antiqua. Cuius opinio est cōis vt per Sozi. cōsi. ccvij. incip. in causa. iij. col. in fi. primo volu.)

Tertio quero: an filia per statutū a paterna successione exclusa iura suitatis retineat: ista est necessaria qstio. Et pulchra que cōfert ad decisionē plurium qōnum: in qua Bar. in. l. j. §. sciendū. ff. de suis ⁊ legi. dicit q non: mouetur q: sicut filius exheredatus nō est suus per illū tex. ita nec ista filia priuata a successione per statutū. Idē vult Bal. in. l. maximū vitium in fi. cōmen. C. de libe. prete. Dicens q cū in ea non continuetur dñiu3: nō possit iure suitatis dicere testamentū patris nullum si est preterita p. l. in suis a cōtrario sensu. ff. de libe. ⁊ posthu. De quo. j. dicam hoc co. arti. ⁊ est de mente eiusdē in consi. ccccxxvj. incip. antiquū statutu3 in. volu. fm vltimā impressionem. Idem etiā vult Roma. in l. apud iulianū. §. idem iulianus. ff. ad trebel. ⁊ in. l. ventre. ff. de acqui. here. ⁊ Alex. in cōsi. cxxxj. incip. trāsmissum est ad me. j. volu. Et do. preceptor meus do. Jason in. l. si emancipati in. xj. col. cū seq. C. de colla. Idē voluit Bar. in. l. j. §. si pater in. ij. col. versi. ex hoc cōcludo. ff. de cōiun. cū eman. li. Dicens q tanq̄ sua ad successionem venire non potest propterea q: masculus ei prefert. d. §. si pater. ⁊. l. si quis exheredato in prin. ff. de iniust. rup. Et sic sentit Bar. q non intelligatur exclusa: sed q masculus ei preferat quasi scđo loco femina vocetur. Pro qua cōclusione facit qđ diximus de statuto pmittente renūciari hereditati paterne: vt operetur q filius nō sit suus saltem renunciatione secuta: vt per Bar. ⁊ Pau. de ca. in. l. qui se patris: ⁊ ibidē Alex. xj. colū. C. vnde libe. ⁊ Pau. de cast. in. l. si fratris. C. de iure delibe. ⁊ in. l. ventre. Ubi etiā Fran. de are. in. xxij. col. ff. de acquir. here. Nam si voluntarius repudiatione secuta desinit esse suus: multo magis filia que est ipso iure a successiōe exclusa. Sed istud de renunciante nō tenetur ab oībus. Nam Cy. Bal. ⁊ Saly. i. l. quidā culogio. C. de iure delib. quos sequit Alex. cū limitatione in. l. si filius qui patri in. xxiij. col. in fi. cu3 seq. ff. de vulg. ⁊ pupil. Tenent q per renunciationē non tollat suitas: sed nō loquunt q: adesset statuti pmittēs repudiari. Pro predicta cōclusione fortius facit: q: fm Pau. de ca. in volu. antiquor consiliorum fm primam impressione3 in consi. cccxxviij. incip. presens casus alī. cccxlvj. Statutum predictum videtur facere filium inhabilem ad succedendū: quod non credo verum: vt patet ex his que dixi in precedenti. q. ⁊ infra dicendis. Et dicebat Ang. in. §. optime vero in aut. de nuptijs. q talis filia reducitur ad instar filij ingrati qui

non pōt impugnare testamentū paternum aut. non licet: ⁊ aut. ex causa. C. de libe. prete. De quo dicā hoc co. arti. Et si dicas non licere arguere de exheredatione ad hanc exclusionem: cum exheredatio proueniat a culpa ⁊ ob delictum exheredati: ⁊ exclusio statutaria femine ob fauorem. vt dixit Bal. in. l. maximū vitium in. i. col. C. de libe. prete. Et alias dixi: respondeti pōt ꝙ ad effectum suitatis licitum est. arg. cum in ea simpliciter consideretur exclusio vel admissio ad successionem. (Et ita etiā tenet Soci. consi. clxi. incipi. pulchra. iii. col. in fi. primo volu. versi. sed clarius fine habeatur talis filia pro mortua. siue pro exheredata: siue equiparetur emancipate: vt ibi per eum. Et fm Pau. de ca. in. l. si. ff. de acqui. here. Ubi allegat consiliū Bal. tales filie habentur pro mortuis. Sequitur Soci. consi. cclxvi. incipi. in presenti ii. col. i. vol. ⁊. xxx. iiii. col. versi. quinto principaliter. ⁊. xxxvi. col. penul. versi. quarto probatur.) Et licz predicta conclusio ꝙ filia a statuto exclusa non sit sua patri sit cōmunis: tamen de illa dubitat dñs Philip. cor. in. l. si fratris in. iiii. col. in sexta fallen. C. de iure delib. Mouetur qz si filia instituatur succedit vt sua: vt. i. dicam. Item qz filio repudiante vel nolente ab intestato succedere filia succedit vt sua fm Roma. in. d. §. idem iulianus penul. charta per nō. per Bar. in. l. ii. §. sed si sunt sui. ff. ad tertul. ⁊ in. l. i. §. si. ff. de contratab. faciunt que dixi in prece. q. ⁊ que dicam. i. in. iii. articu. prin. in. q. vii. Et in hac opinione videtur fuisse dñs promotor meus dñs Carolus ronerinus doctor subtilis i repe. sua. §. ⁊ quid si tantum in. l. gallus in. iiii. col. ff. de libe. ⁊ posthu. Dicens ꝙ talis filia etiam si preteretur nihilominus tempore testamenti est sua: qz eius exclusio differtur in tempus successionis: ⁊ qz qualitas adiecta verbo regulatur fm tempus verbi. l. in delictis. §. si extraneus. ff. de nota. l. titius. ff. de testa. mili. cum cōcor. sepe allegatis. Item qz tunc excluditur excludendus: qz includitur includendus: vt nō. Bar. in. l. ii. §. videndum. ff. ad tertul. Et propterea ipse dominus Carolus dixit sensum talis statuti esse: vt det licentiā patri: vt possit filiam preterire ꝙ sua sit sua tempore testamenti. (Maria. ani. in consil. lxxviii. incipi. visa col. fi. dicit ꝙ talis filia a statuto exclusa censetur extranea: ⁊ allegat plures in contrarium.) Sed his non obstantibus nō est recedendum ab opinione cōi: qz quem alter precedit in successione actu vel potentia cum in eo cesset cōtinuatio dominii non potest dici suus ⁊ necessarius. l. in suis. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊. §. sui. Insti. de here. quali. ⁊ dif. ⁊. d. §. sciendū: ⁊ qd vult Alex. in d. l. si filius qui patri in. vii. col. versi. extra gl. Ideo dixi potentia vt euacuetur obiectum. Bal. in. l. apud hostes in. ii. col. versi. sed circa predicta. C. de suis ⁊ legi. qz ista cōtinuatio pōt tolli in totum per testatorē exheredando filium: vt in. d. l. in suis. Item pro parte si testator filium pro parte instituat: vt dixit Bal. ibi. Et hoc procedit ex legis permissione: ⁊ facto testatoris simul iunctis propter que non tollitur potentia. Predictam cōem cōclusionem limitat Roma. in d. §. idem iulianus: quē sequitur do. Philip. corne. in. d. l. si fratris in. vi. fallen. vt procedat qn statutum esset factū a populo seu principe non recognoscente superiorem: qz tunc dr̄ ius ciuile: secus si esset factum ab officialibus vel alio recognoscente superiorem sicut esset episcopus: qz tunc tale statutum dicitur ius pretorium per nō. per Bar. in. l. stipulationum in prin. ff. de verbo. oblig. Et dicam late. i. in. iiii. artic. prin. i. q. Et pretor non pōt quem facere desinere esse suum seu heredem. §. quos autē. Insti. de bo. pos. Pro quo facit qd notat Pau. de ca. in. d. l. si filius qui patri in fi. cōmen. Et qz tunc femina de iure ciuili concurreret cū masculo: ⁊ ex statuto seu decreto habente instar iuris pretorii masculus ei preferetur: posset adiuerti ad id qd dicimus de filio emancipato qui hz filium in potestate retentū: quo casu in successione patris eiusdēqz aui concurrunt per titulū. ff. de coniun. cū eman. libe. de quo per Bar. ⁊ scribentes in. d. l. gallus. §. ⁊ quid si tantū cum concor. ibi allegatis. Sed tunc patri masculi preferri: qz pretor pōt ius ciuile corrigere: vt insti. de bo. pos. in prin. l. z̄ndo nomine remaneat heres de iure ciuili: vt notat in. d. §. quos autem. ⁊ in. l. i. ubi in. C. si vt se ab here. ab. nec ob. titulus de coniun. cum eman. libe. qz vt pz in. l. i. in prin. do. ei. pretor ad dimidiam tantum emancipatum vocat: ⁊ admittit concursum nepotum in potestate retentorum.

¶ Secundo limitat predictam conclusionem Roma. d. §. idem Julianus. Et videt esse de mente do. Philip. in loco

ꝺ. allegato. vt procedat filio masculo acceptāte hereditatē. Secus si repudiet: qz tunc filia succedit vt sua per iura. ꝺ. ad hoc allegata. Pro quo facit tex. in. l. papinianus. §. sz si ex causa ver. ⁊ suus heres erit. ff. de inoffic. testa. ⁊ in. l. filius a patre in prin. Et quod vtrobiqz nō. Ange. ff. de lib. ⁊ posth. Ubi patet ꝙ destituto testamento est consequēter destituta exheredatio. l. filium. §. sed cum exheredatio. ff. de bo. pos. cōtra tab. Et exheredatus efficitur ⁊ est suus propter quod Ange. ⁊ sequaces dicebant ꝙ exheredatio non tollit suitatem sed suspendit. Unde idem videtur dicendū in hac filia: vt statutum non faciat ipsam desinere esse suā. sed suspendat iura suitatis quousqz masculus adeat vel repudiet. Sed ista limitatio non videtur sustentabilis: qz licet masculus repudiet: non tamen desinit esse suus. d. §. sed si sint sui. ⁊. d. §. sui autem: ⁊. l. cum quasi. §. sed ⁊ si quis. ff. de fideicō. liber. Cum ius abstinendi habeat a pretore: vt predictum est. Insup fm magis cōmunem sententiam exheredatio tollit suitatem ⁊ non suspendit: ita ꝙ destituto testamento exheredatus veniat vt voluntarius fm Alex. post Pau. de ca. in. d. l. si filius qui patri in. v. col. Et late in. d. l. si filius heres: facit. d. l. i. §. sciendum. ff. de suis ⁊ legi. ⁊. l. sed si plures. §. si ex asse cum ibi notatis per Ange. ff. de vulg. ⁊ pupil. Notat Imol. in. l. iam dubitari reprehendendo Ange. aliter tenentem. ff. de heredi. insti. Et notatur etiam in. d. l. in suis: ⁊ ad iura. ꝺ. in contrarium adducta ipse Alex. respondet in. d. l. si filius qui patri in. v. col. Ad cui⁹ dicta me remitto gratia breuitatis.

¶ Tertio limitatur predicta conclusio fm Bal. in. d. consi. cccclxxxi. incip. antiquum statutum: ⁊ in consi. lxix. incip. cum statutum in primo volu. fm vltimam impressionem: vt procedat in statuto simpliciter filiam excludente: secus si excludat tempore aliter. Puta quousqz masculus superuixerit: qz tunc existentia suitatis fm eum in filia suspenditur. De quo contingit plenius dicere in sequenti articulo in. ix. q. vbi de transmissione dicemus: ⁊. i. e. v. q.

¶ Quarto limitatur fm Alex. in dicto consi. cxxxi. ⁊ do. preceptorem meum in. d. l. si emancipati: nisi statutum reseruet filie legitimam qz tunc non potest dici exclusa a successione: nec similis exheredate: qd probat Alex. qz principale fundamentum doctorum tenentium predictam conclusionem est ꝙ ideo filia non sit sua: qz perinde est ac si foret exheredata: que nō est sua. d. l. i. §. sciendum. ⁊. d. l. sed si plures. §. ex asse cum concor. ꝺ. allegatis. Et ille qui consequitur legitimam vel aliquid loco legitime: licet habeat aliter ꝙ fm voluntatem patris: non dicitur exheredatus. l. papinianus. §. si quis mortis. Et ibi in proposito nō. Ange. ff. de inoffic. testa. ⁊. l. omnimodo. ⁊. l. cum queritur. C. eo. ti. Et licet dicat ꝙ iure agendo sit necesse: vt id qd filius habet: titulo institutionis habeat: vt notat clarius ceteris Pau. de cast. in. d. §. si quis mortis per. §. ceterum in aut. vt cum de ap. cog. Tamen in preseruato per. l. vel statutum cesset hec cōsideratio: cum ab intestato debeatur: in qua causa intestati de institutionis titulo non curatur fm Alex. in consi. ꝺ. allegato post Ang. in d. §. si quis mortis. De quo: passim an preseruatū filie titulo institutionis debeatur condito testamento ad validitatem testamenti dicam late. i. Ad predicta etiā facit: qz exheredata habetur pro mortua: nimirum si non dicitur esse sua. l. i. §. si pater el primo. ff. de coniun. cū eman. libe. Et hoc non procedit nisi quis sit malamente exheredatus. l. multi non note. ff. de libe. ⁊ posthu. Sed quando statutum vult filiā habere legitimam: vel aliquid loco legitime nō excludit eam a reliquo mala mente seu odio ipsius filie sed fauore masculorum: vt late dixi. ꝺ. in tertio ⁊ quarto articulo prin. Unde non debet tunc filia haberi pro exheredata. Et ideirco dicebat Pau. de cast. in consil. cclxi. incip. super primo puncto ⁊ seq. in volumine antiquorum consiliorū fm primam impressionem: ꝙ filia cui statutum aliquid vult prestari: non habet in hereditate patris pro extranea: licet secus in hereditate matris. Et predicta dicunt procedere do. Alex. ⁊ do. preceptor meus: etiā si statutum mandet filiam dotari vel excludat dotatam: non disponendo aliter ꝙ dos succedat loco legitime: qz mero iure talis dos vel aliud preseruatum intelligitur succedere loco legitime. l. quoniā nouella: ⁊ ibi notat Saly. in scōo notabili. C. de inoffi. testa. Bal. i. l. ii. C. cōmu. de lega. Imol. in. l. titio centum. §. titio genero. ff. de cōdi. ⁊ demon. Sed hoc nō habeo pro simpliciter vero vt preseruatū a statuto succedat loco legitime. Et de hoc dixi in arti. precedenti

precedenti.j.q. Et late dicam.j.in hoc codez articulo in.q.seq.in.vij.al's.viij.col.versi.postremo. Et latius in articulo seq.ij.q. Item dubito de predicta limitatione qꝛ institutus in re certa:non dicitur suus s'm magis cōem sententiam:sed successor vniuersalis vnus vel plures:vt voluit Bal.ꝛ Saly.in.l.quotiens.C.de here.insti.Ang.ꝛ Imol.in.d.l.si filius qui patri. Et ibidez Alex.in.viij.col.versi.quarto tollitur.vnde multominus dici videt' suus cui statutum aliquid certum prefigit nec vniuersaliter succedit. Itē s'm Bal.ꝛ Ang.in.l.qui se patris.C.vnde libe.quis non succedit vt suus nisi ex.l.xij.tabu.successio deferat':de quo dicam.j.in.xij.arti.princi.in.iiij.seu.iij.q. Ubi tradam an in eo qđ debetur filio masculo ex exclusione femine filius masculus dicatur suus.

¶ Quinto limitatur predicta conclusio:vt non procedat si aliquid filie ex testamento relinquatur:qꝛ pro ea parte dicit' sua s'm Alex.in dicto consi.cxxxj. Et do.precepto.meum in d.l.si emancipati quasi predicta conclusio procedat in causa intestati:vel vbi filia venerit contra testamentum als' secus:mouetur Alex.per nō.p Bal.in.d.l.apud hostes in.ij.col.C.de suis ꝛ legi. Ubi voluit ꝙ filius istitutus in re certa vel veniens ad supplementū legitime dicit' esse suus.(Et ita ēt est de mente Maria.consi.xxx.incip.ꝙuis.xij.colū.versi.ad quintum. Ubi dicit ꝙ filia exclusa per statutum:tunc est ad instar extranei:qñ est exclusa ex testamēto ꝛ ab intestato ꝙ si est exclusa solū ab intestato:tunc facto testamento nō est ad instar extranei.) Et aliter dicendo sequeretur ꝙ deterioris condictionis esset filia ab intestato exclusa legis prouisione ꝛ preter mentez patris:ꝙ̄ solēniter in testamento preterita contra.d.l.maximum vitium.ꝛ.d.l.posthumus.§.si quis ex his.ff.de inoffi.testa.ꝛ.l.j.§.j.ꝛ.l.illud.ff.de bo.pos.contra tabu.ꝛ nō.per Bal.ꝛ Doc.in.l.gallus.§.ꝛ quid si tantū.ff.de libe.ꝛ posthu. Ubi in proposito dicunt Ange.ꝛ Imol.ꝙ statutum loquens ab intestato non hz locum condito testamento qꝛ.s.res non reducitur ad causam intestati. Et notat Pe.de anch.in.l.tres fratres.ff.de pac. Quasi statutū emanauerit in casu in quo nō militet prouisio testatoris.arg.l.fi.C.de pac.conuen.de quo dicto plene dicetur in.q.seq.ꝛ dixi plene in precedenti articulo in.j.q. Iccirco s'm Pau.de ca.in dicto cōsil.cclij.ꝛ seq. Relictum filie excluse a statuto per patrem non intelligitur relictum vt extranee:sed imputatur in portione a statuto preseruata si aliquid preseruet:aut in portione debita de iure cōmuni idest legitima. Et per predicta infert Alex.in consil.ſ.allegato ꝙ filia a statuto exclusa filio pupillo substituta transmittet hereditatem pupilli non aditam ad eius heredes:qꝛ quem potest testator sibi facere suum ꝛ necessarium pariter potest impuberi.l.sed si plures.§.quos possum.ff.de vulga.ꝛ pupil.de quo continget alibi dicere. Sed ꝛ hanc limitationez non habeo pro tuta siue filia instituatur in re certa per ea que dixi in precedenti limitatione siue vniuersaliter ꝛ in quota:propterea qꝛ eam masculus precedit potentialiter:ita vt continuatio dominij in eam proprie non cadat.vt dixi.ſ.hac.ea.q.iij.col. Nam ꝛ extraneus vel nepos in potestate patris ex filio in potestate sua peruiuente institutus suus non dicet'.d.l.in suis.ꝛ.d.§.fin.

Et est aduertendum s'm Bal.in dicto consilio.cccclxxvj.incip.antiquū statutum in tertia parte s'm vltimam impressionem in secundo dubio:qꝛ potest dubitari:an iste filie habeantur pro simpliciter exclusis:an vero reddant' inhabiles ad succedēdum:an vero intelligatur per statutū datus ordo prelationis masculorum ad feminas.ꝛ Bal.nihil firmat sed puto ꝙ tutior sit sententia ꝙ datus sit ordo prelationis:put etiā voluit Bar.quem retuli in prin.presentis qōnis. Et est de mente doc.quos referam.j.in.iij.q.in.j.ꝛ.ij.col.hoc eo.articulo.vult Bal.i.l.imperatores.ff.de postu. Et patet qꝛ videmus illas admitti cū masculis nolentibus vti beneficio statuti.vt dixi in precedenti qōne:quo casu nō possunt dici inhabiles. Item videmus ꝙ repudiantibus masculis hereditatez vel existentibus incapacibus ipse succedunt.vt dixi ſ.hac.ea.q.maxime in secunda limitatione. Et dicaz latius j.in.xij.articulo prin.per multas questiones:ꝛ aliquid in.q.seq. Et dixit Bal.in cōsil.clvj.incip.clausula codicillaris.ij.volu.s'm vltimam impressionem ꝙ agnati excludentes habentur loco institutoꝝ:ꝛ femine exclusae eis extantibus loco substitutorum in materia substituibili. Sequitur Pet.de ancha.in consi.cxxxj.incip.hec questio iam vulgaris vltima col. De quo etiam aliquid tangit Bal.in consilio.cccclxxvj.incip.antiquum statutum.iij.volu.s'm vltimā impressionem in.j.col.als' incipit cum statutum in.j.volu.s'm eandem impressionem numero.xlix.(Et s'm quod refert Sozi.consi.cl.in.xvij.col.versi.sed ad hanc.j.volu.Bal.cōsulendo tenuit ꝙ filia exclusa per statutuz non dicitur ipso iure exclusa:sed ope exceptionis:quod dependet ab his que dixi.ſ.eo.ij.q.

Ceterum est aduertenduz:qꝛ si in minus solēni testamēto filie aliquid relinquatur:quando est conditum inter liberos valet testamentū ꝛ relictum.vt dixi in precedēti articu.j.q.v.col.ꝛ in.viij.arti.prin.circa sextam questionem.)

Quarto quero:an talis filia a statuto ab intestato exclusa si pretereatur a patre rumpat testamentum. Hec questio est diffuse examinata per Docto.maxime Bal.ꝛ Alex.in.l.gallus.§.ꝛ quid si tantū.ff.de lib.ꝛ posth. Et in ea varie fuerunt opiniones ꝛ diuidit' in duo membra principalia. Primum membrum est qñ instituti sunt agnati quoꝝ contemplatione filia excluditur. Aliud vero qñ instituti sunt extranei ꝛ filia est p̄terita. Et circa primū membrūz loquendo ꝙ̄ breuius potero videtur dicendū ꝙ filia preterita possit dicere testamentum nullum remedio iuris ciuilis seu per ius dicendi nullum. Propterea qꝛ statutū loquitur ab intestato non autē condito testamēto:ꝛ in exorbitantib' ꝛ correctorijs non fit extensio.l.precipimus.C.de appella.l.sancimus.C.de testa.cum simi. Facit ꝙ dixit Pe.de anch.in.l.tres fratres.ff.de pac. Ubi dixit ꝙ statutum loquēs de successione ab intestato non extenditur ad casum testati per rationem.l.quicquid astringende.ff.de verb.obli.ꝛ.l.si extraneus.ff.de condi.ob cau. Sed hec consideratio nō est bona:qꝛ preteritione filij testamentū redditur nullum ꝛ hereditas est in causa intestati.vt late dixi.ſ.in.viij.articulo prin.in.x.q.cū seq. Iccirco dñs Petrus besutius doctor papiēsis in consi.incip.stat dubitatio:dum pro hac parte cōsuleret:prout refert do.Lauren.in repe.§.ceterum in.ix.col.Insti.de leg.agna.suc. Dicebat ꝙ cum testamentum preteritione filij reddatur nullū:ex eo qꝛ dominium rerum paternaruz in eum cōtinuatur nisi exheredet':vt per Bal.in repe.l.in suis.ff.de libe.ꝛ posthu.ꝛ in.l.pater filiū.ff.de inoffi.testa. Ita ꝙ alius institutus non possit effici dñs:idem est dicendū in tali filia preterita cum duo dñi insolidum esse nō possint.l.iij.§.ex contrario.ff.de acqui.pos.l.si vt certo.§.si duobus vehiculum.ff.cōmo. Sed hec ratio parum valet cū talis filia non sit sua:ꝛ in ea dñium non continuetur.vt dixi in precedenti qōne.ꝛ Ange.in.d.l.in suis dicit hanc rōnem esse persuasiuam.vnde Bal.in.l.si emācipati in.v.oppo.in.iij.col.C.de colla. Presupposito ꝙ non competat huic filie ius dicendi nullū ꝛ consequenter remediū iuris ciuilis:tenuit ei competere bo.pos.ꝯtra tabu.ꝛ sic remediū pretoriū.eo qꝛ talis bo.possessio cōpetit ex testamento ꝛ nō simpliciter ab itestato.vt notat glo.in.l.vt liberis.C.de colla.ꝛ in.l.illud.ff.de cōtratab.qđ s'm Ange.in.l.filie dotem in lectura Florē.C.de colla.ꝛ Pau.de ca.in.l.certum.C.vnde cogna. Procedit si filia expectet vt masculus institutus adeat hereditatez:ꝛ tunc intentet bo.pos.cōtratab.qꝛ tunc non dicet' proprie ab intestato venire:secus si ante aditionem cōtratabularet. Iccirco dant cautelam vt filia expectet ꝙ masculus institutus adeat hereditatem ꝛ demū intentet bo.pos.predictā. Idez tenet Roma.in consi.clxxix.incip.amplissime doctor in.iij.colū. Ubi allegat ad hoc Iaco.but.ꝛ Bal.in.d.l.si emancipati.ꝛ Ang.in.d.l.filie dotem. Pro qua sententia adducit qđ in simili videmus de filio emancipato:qꝛ lz de iure stricto foret inhabilis ad successionē.§.emancipati.Insti.de here.que ab inte.defe. Tamen de iure pretorio vigente tempore eiusdē iuris ciuilis admittebat' ad rumpendū testamentum per bo.pos.contratab.si reperiebat se preteritū toto tit.ff.ꝛ.C.de bo.pos.cōtratab. Sed istud simile est debile:qꝛ pretor vocabat expresse filium emancipatū ab intestato:ꝛ in terminis questionis nostre filia nullo iure ab intestato vocat':nisi dicamus prout dicebat modernus bonon.in tract.dotium in vltima parte in.lxxj.q.in fi.ꝙ statutū excludens filiam ab intestato:non intelligitur illam excludere a bo.pos.vnde li. Et sic de iure pretorio nisi hoc expresse dicat' in statuto.pro eadem opinione facit qđ decidit Barto.in.l.j.in prin.in.ij.col.ff.de coniun.cum emanci.libe. Dum voluit ꝙ lz de iure ciuili nepos ex filio emancipato non succedat auo vna cum patre.§.nullā in aut.de here.que ab inte.ꝛ s'm aliquos per l.meminimus.C.de legi.here. Tamē si pater nō vtat' bene

ficio iuris ciuilis: puta q non velit vel aliter nepos per bo. pos. contratabu. Admitteretur ad successionem aui contra testamentum ipsius aui in quo ipse ⁊ pater fuerunt preteriti: ⁊ ad corroborationẽ predictorum adducunt Bal. in. l. maximum vicium in penul. col. C. de libe. prete. Et moderniores in. d. §. ⁊ quid si tantũ. Alia iura ⁊ fundamenta que nõ refero: q multũ nõ stringũt. nec ob. ꝫ aliquos modernos disputatiue loquentes in. d. §. ⁊ quid si tantum. Si dicatur ꝙ qui non põt ab intestato succedere non potest bo. pos. contrata. intentare. l. j. §. vocantur: ⁊. l. non putauit. §. in adoptiuo. ⁊. l. filium. §. videamus. ff. de bo. pos. contratab. q istud non ponitur ita precise pro regula qm̃ sic sequeretur ꝙ filius emancipatus non posset intentare bo. pos. cõtratabu. cum de iure ciuili eo tempore ab intestato nõ succederet: sed hec solutio nõ placet. q illa iura recte cõsiderata volunt ꝙ ei qui alias etiã remoto obstaculo emancipationis de iure ciuili nõ fuisset ab intestato successurus non competat dicta bo. pos. contratab. Et ita dicit Glo. in. d. §. vocantur in verbo eo iure: ⁊ ipsa regula clare pbaẽ in. §. item adoptiui. Insti. de here. q̃ ab intesta. defe. Nec etiã obstat ꝫ aliquos modernos in. d. §. ⁊ quid si tantũ. Si dicaẽ ꝙ filia non dꝫ esse melioris condictionis veniendo cõtra testamentũ q̃ꝫ si ab intestato veniret per tex. in. d. l. maximũ vitium: q alibi hoc videmus: ⁊ aliqñ hoc nõ est absurdum: vt patet in. d. §. in adoptiuis: ⁊ in. d. §. videamus. ⁊ in. l. iij. §. si emancipatus. ff. de cõtratab. ⁊ l. d. l. pater filiũ. ff. de inoffi. testa. Sed ⁊ ad hoc respondeẽ ꝙ casus speciales nõ sunt trahendi ad cõsequentias. l. qd̃ vero cõtra. ff. de legi. Nam in. d. §. videamus. ⁊ in. d. §. in adopti. alĩs ab intestato nõ successurus admittiẽ ad bo. pos. contratabu. Tum q erat scriptus heres: tum q sibi per aliũ cõmittebaẽ edictum: ⁊ alterius beneficio cõsequebatur beneficiũ: et qua respõsione posset attentari ꝙ filie a statuto excluse instituẽ here. in modica parte posset cõpetere bo. pos. cõtratabu. Si filius foret preteritus: aut aliqua filia nõ exclusa: ad finem: vt plus cõsequeretur q̃ꝫ id in quo foret instituta: maxime q ẽm aliquos non est penitus extranea vt dixi in. q. pcedenti: que bo. pos. peti põt non expectato ꝙ preteritus impugnaret testamentum. l. si post mortẽ. §. fi. ff. de contratabu. Et notant cõiter Doc. in. l. posthumo. C. de bo. pos. cõtratabu. vbi late Alex. ⁊ moderni. sup qua tñ illatione pro nunc relinquo cogitandum. Sed contrariã opi. s. ꝙ filia preterita in terminis q̃nis nostre non possit impugnare testamentuꝫ: siue remedio ciuili per ius dicendi nullũ: seu pretorio intentando bo. pos. cõtratab. tenuit Bal. in. d. §. ⁊ quid si tantũ: vbi arguit ad partes: ⁊ moueẽ primo fundamento Bart. in. d. l. fi. q nõ fit aliqua iniuria filie: si pater eos ex testamento vocet quibus poterat tacite relinquere ab intestato decedendo: iuxta. l. si quis cum nullũ. ff. de iure codicil. Et is cui nulla fit iniuria non põt testamentũ etiã de iure pretorio impugnare d. l. maximũ vitium. Itẽ moueẽ: q nõ est alicui imputandũ cur testatus decesserit. l. posthumus. §. si quis ex his. ff. de inoffi. testa. facit. d. l. si post mortẽ. §. liberi. Itẽ p hoc facit: q qui non põt ab intestato succedere non põt contra testm̃ etiã de iure pretorio venire: vt patet in. d. l. si adoptionẽ in fi. ⁊ in. d. l. j. §. pe. ⁊. l. non est ambigendũ. ff. de bo. pos. titulo generali. ⁊. l. j. §. recte. ff. si ta. test. nul. ex. d. §. itẽ adoptiuos: insti. de here. q̃ ab intesta. Insup vt alĩs dixi maxime in pce. articulo prin. j. q. Preteritio eoꝝ quibus nulla legitima debetur: nõ vitiat testamentũ. l. cum queriẽ. C. de inoffi. testa. ⁊ notat Bar. in. d. §. ⁊ quid si tantũ. in. iiij. col. versi. venio ad declarationẽ. Pro qua opi. facit: q vt dixi in contraria opi. s̃. proxime relata. Sequereẽ ꝙ melioris ꝯdictionis esset filia veniens cõtra voluntatẽ patris impugnando testamentũ q̃ꝫ si veniret preter eius voluntatẽ hoc est ab intestato: qd̃ iura reputant absurdum: vt in simili dixit Bar. in. d. l. pater filiũ. ff. de inoffi. testa. Et patet in. d. l. maximũ vitium circa medium. Ubi etiã dicitur absurdũ esse ꝙ aliter quis vocetur ad expugnandum testm̃ de iure ciuili ⁊ aliter de iure pretorio. Ad idem facit. q quis non dꝫ admitti ad id qd̃ sua nõ interest. l. ille a quo. §. si de testamẽto. ff. ad trebel. l. j. ff. de appel. reci. c. cum inter. r. seniorẽ de elec. Sed filia in terminis nostri statuti rupto testamento: ⁊ sic ab intestato succedere nõ posset: ergo ⁊c̃. Facit. d. l. si post mortẽ. §. liberi. versi. frater. ff. de contratab. Unde si admitteretur ad rumpendũ: ex sola ratione affectionis rumperet: que ratio non cõsideratur ẽm Ange. in. d. §. ⁊ quid si tantũ. Ad idem etiã facit ꝙ concludunt Bar. ⁊ Doct. in. d. §. ⁊ quid si tantũ. Dum volunt ꝙ si nepos ex filio emãcipato existens in aui potestate: preterea testamentũ non sit nullũ. Unde et hodie in successione preferatur filius emãcipatus. d. §. nullũ in aut. de here. ab intesta. ⁊. d. l. meminimus. C. d legi. here. Et qd̃ in pposito plenius dicunt Bar. ⁊ doc. in. d. §. ⁊ quid si tantũ. Ad idem facit ꝙ voluit Bar. in. d. l. j. §. filii. iiij. q. ff. de bo. pos. cõtratab. Et Bald. in. l. filio. ff. de libe. ⁊ posthu. ꝙ filius qui renunciauit successioni paterne ab intestato nõ rũpat testm̃ si in eo pretereatur. Pro quo faciũt aliqua que dixi in. q. prece. Et predictam opi. fortificat Bal. in. d. l. maximũ vitiũ in pe. ⁊ vlti. col. octo fundamentis que includuntur in predictis. Et hec opi. est cõis quã sequitur etiã Bar. in consil. incipi. quidam dñs Jaco. Pau. de ca. in. d. l. maximũ vitium. Bal. ⁊ Ang. in. d. l. posthumus. §. si quis ex his. Ubi Bal. dicit se ita cõsuluisse: ⁊ Ange. in. l. papinianus. §. si qs mortis. ff. de inoffi. testa. Ubi etiã mouetur alio fundamẽto: q sicut de iure ffoꝝ filius qui habebat quartam inter viuos: nõ poterat testm̃ expugnare per illum tex. multo minus põt filia que est dotata ⁊ vltra dotes aliud petere non põt: lꝫ vtrobiq; dicat Ange. tutius esse vt filie saltem in vno nũmo heres instituatur: vt notat glo. in. l. iij. §. sed vtrum. ff. de mino. Eandem opi. sequitur ipse Ange. in. d. l. gallus. §. in omnibus: ⁊ in consilio xxxiij. incip. in questione vertente inter ser Benedictum. ⁊ in consi. xcix. alĩ. xcvij. incipi. Petrus de vrbe veteri: ⁊ dñs Signo. de homo. in consi. cclij. incip. super dubiis in. iij. col. ⁊ in consi. xxiiij. incip. questio talis est circa fi. ⁊ Ang. in ꝯsil. ciij. incip. statuto cauetur: ꝙ si aliquis decesserit ab intestato. Et Bal. in repe. l. pater filium in. iiij. col. ff. de inoffic. testa. Licet ibi hoc bene non affirmet Pau. de ca. in aut. ex causa. C. de libe. prete. Cuma. in consi. lxxxix. incipi. de risorum videtur. j. col. Ange. Cuma. Imol. Pau. de ca. Alex. ⁊ Moderni in. d. §. ⁊ quid si tantũ. Ubi dicunt istam esse communem opi. ⁊ Alex. ibi dicit se quinquies in hac materia cõsuluisse. Idem tenuerunt Fulg. Pau. de cast. Alex. ⁊ Moderni in d. l. filie dotem. C. de colla. Ubi etiã dicunt hanc opi. esse cõmunem. Cuma. in repe. l. si filius qui in potestate in. xii. col. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊ in consil. clvij. incipi. mengus in testamento. Albe. de rosa. in scda parte statu. in. q. ciiij. alĩ. ciiij. incip. ex eodem. Pau. de ca. in. l. qui superstitis vlti. colũ. ff. de acq. here. ⁊ in ꝯsi. ccclviij. incip. sup primo puncto: queriẽ an testamentũ: ⁊ in consi. cclij. incip. qm̃ fundamentuꝫ in. ij. col. versi. restat nunc expedire. ⁊ in cõsi. cxx. incip. si dicta cornelia. Ubi dicit hanc esse cõem opi. in volumine antiquoꝝ consiliorum ẽm primam impressionem. Roma. in. l. vt liberis. C. de colla. ⁊ in consi. xvij. incip. videtur mihi de iure cõcludendum. Et ita etiã consuluit notabiliter Bal. in consil. cccxxix. incip. circa primum dubium in tertio volumine ẽm vltimam impressionem. ⁊ in alio consi. incip. queritur vtruꝫ filia dotata. ⁊ in alio incip. proponitur ꝙ quidaꝫ dñs Anto. caratosam eius filiã: prout refert dñs Fabia. in repe. aut. nouissima in. xv. q. prin. in. j. q. ⁊. ij. col. Ubi etiã transit cuꝫ hac opi. idem consuluit Alex. in cõsi. xlvij. incip. habunde in pe. col. secundo volumine. Ubi dicit hanc opinionem esse verã ⁊ cõmunem. ⁊ do. Fran. de are. in consi. clx. incipi. longa est consultatio in. xv. col. cum sequen. in. xi. dubio. Et dominus Benedictus capra in consil. lxiiij. incip. punctus ⁊c̃. quidaꝫ nomine Antonius. ij. ⁊. iij. col. Et ita etiam tenuit Gui. de de peru. gener Bar. in quoddam consilio quod composuit super hac materia post Pe. de ancha. in consil. incipiẽ. hec questio iam vulgaris: quos refert ⁊ sequitur do. Lauren. in repe. d. §. ceterũ in. vij. col. Insti. de legi. agna. suc. Ubi adducit etiã ad hoc consiliũ Panor. ꝙ incipit. Idem in respectu arbitrorum. ⁊ Bal. in consi. incip. statuto ciuitatis Perusij cauetur ꝙ mulier. Et ibi etiã adducit alia fundamenta pro corroboratione presentis conclusionis que partim dicenẽ in seq. membro. Et ab hac cõclusione ⁊ cõmuni sententia temerarium foret recedere. Nec obstat si dicatur ꝙ exclusus a successione intestati per statutũ: non intelligitur exclusus de iure pretorio per ea que dixi. s̃. hoc eo. arti. in. j. q. Quia vt ex predictis apparet cõmunis sententia est in contrariũ: ⁊ vt dixi iura volunt ꝙ quẽ ius ciuile non admittit ad successionem intestati: non admittat pretor ad bo. pos. contratab. vel expugnandum testamentũ: quasi pretor imitetur ius ciuile p iura ad hoc allegata. facit tex. insti. de bo. pos. in prin. versi. aliqñ tamen. ⁊. §. ⁊ cũ de testamentis: ⁊ non dat successionẽ p

vnde liberi

vnde liberi ab intestato nisi his quos ad bo.pos.contratab. admittit.l.j.§.recte ⁊ seq.ff.si ta.te.nul.extn. Ita ꝙ talis femina exclusa a successione intestati per statutũ non possit de iure pretorio succedere:qꝛ ei non competit bonoꝝ possessio contratab.que non competit vbi nõ reperitur expresse prouisum nisi suis.l.illud.§.ad testamenta.ff.de ꝯtratab.l.fi.C. de suis ⁊ legi.Nec.n.est talis filia sua:vt dixi in prece.q.⁊ si dicatur ꝙ predicta procederent in exclusis odio ipsius:vt dixit Bar.post Dy.in.d.l.nõ est ambigendũ.§.vbicũqꝫ ⁊ dixi s.eo.arti.j.q. Respõdeo ꝙ illa regula procedit affirmatiue. vt patet in.d.§.vbicũqꝫ:non autem negatiue nisi sm̃ predicta exp:out patet ex iuribus allegatis:ꝑpter quaꝫ solutionem etiã non obstat qδ dicebatur ꝙ bo.pos.contratab. non dicit ab intestato competere qñ adita est hereditas per institutũ: sed ex testamento per iura allegata:de quo etiã habetur per scribentes in.d.l.si emancipati:⁊ per Pau.de cast.⁊ Alex. in.l.j.in.ij.col.C.de bo.pos.contratabu. In totũ vt non liceat arguere de causa testamenti ad causam intestati:qꝛ vt dixi hec bo.pos.cõtratabu.habet cõnexitatem ⁊ dependentiam a successione intestati ⁊ ecõtra:⁊ statuta bene recipiũt interpretationẽ passiuã a iure cõmuni:vt per Bar.in repe. l.omnes populi in.vi.q.prin.ff.de iusti.⁊ iur.Imol.⁊ Alex. late in.l.j.§.j.ff.ad leg.falci.cum concor.alias allegatis.Et facit qδ in simili dixi in prece.arti.in.j.q.Et hoc etiaꝫ nobis suadet ratio euitande absurditatis ne melioris sit cõditionis veniens contra voluntatem patris ꝙ̃ pieter.arg.l.maximum vicium.Et notant Doc.maxime Alex.in.d.l.filie dotem:tunc maxime vbi est institutus agnatus veniens ab intestato per statutum.Ad decisionem Bar.in.d.l.j.in prin. ff.de coniun.cũ emanci.libe. Respondet ꝙ non est vera per fundamenta ⁊ iura.s.adducta.Et illã reprehendunt Imol. Cuma.⁊ Alexã.in.l.si.ff.de libe.⁊ posthu.⁊ Fran.de are.in dicto ꝯsi.xvj.qui dant aliam responsionẽ que nõ est tuta.Ad alia cõtraria de se patet responsio.Et ex his stat defensata cõis conclusio seu sententia ꝙ filia exclusa a statuto ab intestato si preterent instit uti s his ꝑpter quos excludit non põt impugnare testamentũ nec de iure ciuili nec de iure pretorio. Que conclusio procedit siue filia sit in potestate:siue emancipata sm̃ Ange.Imol.Alex.⁊ modernos in.d.§.⁊ quid si tantũ:⁊ Alex.in.d.l.filie dotem ꝑ iura preallegata: quamuis aliqui moderni intellexerint eos aliter loqui in emancipata sed sm̃ veritatem:vũ faciant differentiam inter emancipatã: ⁊ nõ:loquuntur in terminis membri sequentis.sicut qñ sunt institute alie persone ꝙ̃ he propter quas filie a statuto excludũtur. Predicta cõis sententia limitatur:vt non procedat qñ tempore conditi testamenti filia nõ habebat qualitates propter quas excludit:puta si statutũ excludat filiã dotatã: ⁊ pretereatur non dotata vel excludat maritatã:⁊ pretereat nubilis.Nam lꝫ postea dotetur vel maritetur:non ꝑpterea testamentũ est validum sm̃ Nellũ in ꝯsi.ccviij.incip.si dicta dña inserto inter consilia Pau.de ca.in volu.antiquoꝝ consiliorum sm̃ vltimã impressionem:facit.l.si filius qui in potestate.ff.de lib.⁊ posthu.⁊ insti.de exhere.lib.in prin.Et ipse Nellus sentit ꝙ etiã tale testamentum de equitate pretoria non recõualescat iuxta.l.posthumus in prin.ff.de iniu.rup. test.Sed verius credo ꝙ tale testamentum recõualescat de equitate pretoria ꝑ tex.in.d.l.posthumus versi.ideꝫ ⁊ circa: iunctis ibi notatis.⁊ per Alex.in.l.gallus.§.etiã in.j.colũ. post Ange.⁊ Imol.ff.de libe.⁊ posthu.Et lꝫ ille tex.non loquatur in hoc specifico casu:tamen debet ad hunc casuꝫ fieri extensio:argu.in.d.l.gallus.§.⁊ quid si tantũ cum sit eadeꝫ ratio per ibi nõ.⁊ per Bar.⁊ doc.post eum in.l.si constante in prin.in.ix.q.ff.solu.ma.qδ procedit in terminis nostris.s. institutis his qui vigore statuti forent ab itestato successuri d.§.idem ⁊ circa cum ibi notatis:⁊ in.d.§.etiam.(Et ꝙ predicta opinio sit cõmunis:attestatur etiã Sozi.consi.cl.maxime in.xvj.col.versi.quã etiaꝫ confirmo.j.volu.Et Corneus consi.j.pe.⁊ si.col.ij.volu.⁊.cvij.incip.in hac.ij.colũ.⁊.cxvj. incip.difficultas.j.col.eo.volu.⁊.lxv.incip.plura col.si.iij. volu.Et predicta procedunt in dubio.nã quando adesset statutum ꝙ filia nõ possit impugnare testamentũ vel vltimam voluntatem aut donationem rõne alicuius legitime vel supplementi res esset clara ꝙ seruandum esset statutum:vt est Florentie per reformationẽ:vt per do.Bartho.sozi.in ꝯsi. cclxxxviij.incip.circa primum.ix.col.in si.primo vol.iunctis his que dixi.s.in primo articulo prin.j.q.iiij.col.⁊ Corneũ dicto consi.primo col.si.secundo volu.)

Secundo membro principali qñ filia est preterita non institutis agnatis seu his quoꝛuꝫ contemplatione excludit:sed aliis personis insurgit maius dubiũ ⁊ multum difficile. In quo passu sm̃ Ang.in.d.l.gallus.§.⁊ quid si tantũ in.iij.col.in si.Est dicendum ꝙ femina admittatur ad rumpendũ testamentum.Et lꝫ eo rupto ⁊ reducta hereditate ad successionem intestati non admittatur propter superexistentiã agnatoꝝ qui ex forma statuti ei preferuntur:tamen interest ipsius filie habere ipsum ius rumpendi venale:vt in simili patet in.l.filiũ.§.erit.ff.de bo.pos. cõtratab.Et sic videt presupponere Ang.ꝙ testamentũ sit validum:qꝛ qδ nullum est amplius rumpi non põt.l.nam ⁊ si sub conditione.ff.de iniu.rup.te.Item presupponit ꝙ nullatenus filia ad successionem admittatur:sed qδ sibi tantum prosit in gratificando cui velit:⁊ in habendo beneficium venale.Adeo ꝙ sit in sua facultate impugnare vel non impugnare testamentum:quã considerationem ante Ange.fecit Bal.in.d.§.⁊ quid si tantum:lꝫ loquatur quando erant instituti venientes ab intestato:quo casu posset talis consideratio fieri si vni foret plus ꝙ̃ alteri relictum.Imol.autem in d.§.⁊ quid si tantum:reprehendit Ang.in decisione:⁊ rõne decidendi:cuius Alex.⁊ alij videant eos aliter intelligere. Et mouetur:qꝛ in.d.§.erit:ille qui habebat beneficium venale erat heres institutus:⁊ certum ꝙ ipsum beneficium illi competebat:cum indubitanter esset in facultate sua adire vel non adire:⁊ eo modo vel facere locum cause testati vni ⁊ vni prodesse:vel cause intestati ⁊ alteri prodesse:sꝫ in casu nostro non est certum filie tale beneficium competere cum non sit determinatum immo dubium in iure:an possit admitti ad impugnandũ testamentũ que facultas impugnãdi causat beneficium venale.Et ipsummet deci.Ang.reprehẽdit Pau.de ca.in consi.cccxlvij.incipi.super primo puncto queritur in.iij.col.in volu.antiquorum consiliorum sm̃ primam impressionem per rationem supradictam.Et qꝛ validitas vel inualiditas testamenti non potest esse in pẽdenti:sed vel statim testamentũ est nullum vel statim validum.l.si.in si.ff.cõmu.predio.vnde sm̃ Io.de imol.in loco preallegato dicendum est:ꝙ filia non põt impugnare testamentum per ius dicendi nullum cum ei nulla legitima debeatur:⁊ ab intestato non succedat per iura in prece.membro ad hoc allegata:sed bene possit venire per bo.pos.contratabu.maxime si filia sit emancipata ⁊ preterita cum causa:qꝛ ꝑ bo.pos.contratab.res non reducit ad causaꝫ intestati simpliciter.l.si ex duobus.ff.de bo.pos.cõtratab.⁊.d.l.vt liberis.C.de colla. ⁊.§.sunt autem.insti.de bo.pos.propter qδ mens ⁊ ratio statuti qδ ab intestato loquitur non repugnant.Est enim dictũ remedium aduocatoriũ non autem simpliciter apertiuum cause intestati:vt dixit Imol.in.d.l.si filius qui in potestate. ff.de libe.⁊ posthu.Et voluit sentire Glo.sm̃ eum in.d.l.si pater filiũ.ff.de inoffi.testa.propter quã rõnem idem est dicendum sm̃ eum etiã si filia emancipata fuerit preterita sine causa:vel si fuerit in potestate.Et sic concludit Imol.ꝙ filia siue emancipata:siue preterita in terminis statuti predicti: non possit dicere testamentũ nullum:sed per bo.pos.contratabu.que ex testamento defert ad successionem admittatur: nõ aũt habeat beneficiũ venale. Pro quo adducit:qꝛ mens ⁊ ratio statuti etiã non repugnant:qꝛ statutum excludit filiã fauore agnatoꝝ qui in casu isto nõ succederent:qꝛ pater non hꝫ iure proprio ꝙ possit filiaꝫ preterire sed fauore agnatoꝝ: vnde cessante ipso fauore nõ dꝫ posse impune ꝑterire.l.filio §.mater.ff.de adi.leg.l.ticia.§.vsuras.ff.de leg.ij.Et lꝫ non intersit filie dicere testamentũ nullũ:qꝛ eo modo reduceret rem ad causam intestati:⁊ tũc agnati succederent.Et nõ ipsa tñ interest sua cõtratabulare:vt sic ipsa succedat nõ ab intestato.Nec ob.sm̃ Imol.si dicat ꝙ is cui legitima nõ debet: non admittat ad rumpendũ per predicta:qꝛ hoc procederet in eo cui nullo iure legitima deberet.s.nec de iure speciali: nec de iure cõi.Secus aũt in eo cui de iure cõi legitima debetur:vt in proposito sm̃ eum.Et hanc opi.Imol.sequitur Roma.in.d.l.vt liberis:⁊ Are.in.d.§.⁊ quid si tantũ necnõ ⁊ modernus seneñ.dicens sm̃ illã fuisse cõsultũ p.d.Mariã genitorem suũ.⁊ per alios aduocatos seneñ.⁊ ꝑ aduocatos Florentinos maxime.d.Salustiũ:⁊.d.Bñdictũ de accoltis ⁊ hec opi.est multum equa sm̃ Alexã.⁊ modernos in.d.§.⁊ quid si tñ pro qua opi.adducit modernus seneñ.l.d.§.⁊ qd

si tantum quoddā consilium Nelli. de sancto Gemi. vbi vo-
luit q̄ ille excludat a iure cōtratabulandi qui generaliter: ⁊
omni iure excludit a successione intestati: non autē qui certo
modo a successione ex forma statuti excludit: prout filia que
excludit ꝓpter agnatos: arg. l. si filius. ff. de bo. libe. ⁊ l. j. §.
quibus. ff. de suc. edi. Pro quo facit qḋ dicam. j. in. xij. arti.
prin. in. vij. q. Ubi tango an filia exclusa per statutū fauore
agnatoꝝ intelligatur exclusa si nō succedant agnati: q̄ paria
sunt nō extare ⁊ extare ⁊ nō succedere. o. l. j. §. filiū. ff. de con-
tratab. l. si necē. §. si deportatus. ⁊ l. si ex modica. §. si filius.
ff. de bo. libe. §. sed nostra. Insti. de suc. libe. Et hoc, maxime
verū est si dicamus talem filiā equiparari exheredate: vt no-
tatur. ā. e. in. ij. q. Cū exheredati habeant pro mortuis. l. j. §.
emancipatus de cōiun. cū emā. libe. Ubi idem dicit in aliter
exclusis ⁊ ibi dicit in. §. si pater: q̄ nepos ex filio exheredato
admittit: ac si pater nunq̄ fuisset. plus voluerunt aliqui mo-
derniores in. d. §. ⁊ quid si tantū posse attentari cōsideratis
rōnibus predictis maxime ratione ⁊ mente statuti q̄ talis fi-
lia preterita non solū possit venire ad successionem per bo.
pos. contratab. Uerū etiam per ius dicendi nullum: q̄ testa-
tor prouidendo aliter q̄ disponat statutum: facit vt a proui-
sione statuti intelligat recessum: ita q̄ successio fm ius cōmu-
ne deferatur: cum prouisio hominis tollat prouisionem le-
gis. l. si. C. de pac. conuen. l. si cum dotem in prin. ⁊ ibi Doc.
ff. solu. ma. Quo casu filia ab intestato succedet: nō obstante
statuto: q̄ talis recessus durat q̄diu prouisio hominis effe-
ctum non habeat: vt videmus in simili q̄ per dationem sub-
stituti vel coheredis extranei tollitur suitas q̄uis talis da-
tio vel substitutio effectū nō sortiatur. l. sed si plures. §. filie.
Et ibi moderni. ff. de vulga. ⁊ pupil. ⁊ l. si mater. §. j. ⁊ quod
notat Alex. in. l. si quis filium eo. ti. iunctis que late habent
in. l. apud iulianū. §. idem iulianus. ff. ad trebel. (Et pro ista
opinione multa adducit do. Sozi. in dicto consil. cl. quā in
xvj. colū. ibi dicere videtur cōmunem primo volu.) Et hanc
opi. videtur sequi. do. Lauren. in repe. d. §. ceterum in. vij.
col. cum tribus seq. Insti. de legi. agna. suc. allegādo ad hoc
Bal. in consil. incipit. statuto ciuitatis Perusij cauetur q̄
mulier: ⁊ Panor. in dicto consi. incipi. idem in effectu arbi-
tror: ⁊ do. Salu. in preallegato consi. incipi. presens cōsulta-
tio. eo fundamento: q̄ testator agendo contra mentē statuti
videt ab eius dispositione recessisse. Nam vbi cōceditur ali-
quid contra ius ex aliqua causa durat illud concessum ad li-
mites cause qua cessante cessat concessio. c. deus qui de vi. ⁊
hone. cle. l. generaliter. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ l. cū pater. §. dul-
cissimis. ff. de lega. ij. Et hoc probat do. Laurē. per alias ge-
neralitates. Item fm do. Salu. si filia rumpat testamentuꝫ
q̄uis sibi principaliter non aperiat viā fm opi. aliquorū sed
agnato cuius contēplatione excluditur: tamen hoc poterit
sibi prodesse si agnatus nō adeat hereditatem: ⁊ ꝑdicta opi.
Imol. ⁊ sequaciū ampliatur ex dictis p Pau. de ca. in dicto
consi. cccxlvij. in. l. col. in volu. antiquoꝝ consiliorum fm pri-
mam impressionem: vt procedat etiā si agnatis quoꝝ cōtem-
platione filia excluditur foret aliquid relictū: vel fuissent in
aliqua re seu parte hereditatis instituti: q̄ statutū hoc casu
non sortitur effectum cū excludat filias: vt fauent agnatis: vt
patet ex notatis per Bar. in. l. ij. §. nunc videndum. ff. ad ter-
tul. Et dicam latius. j. in. xiij. arti. prin. j. q. ⁊ dixi. ā. in tertio
articu. prin. De cuius amplationis veritate dicam. j. in. xij.
arti. prin. in. vj. q. in prin. Item oportune ad predicta accō-
modatur qḋ consuluit Pau. de ca. in ꝯsi. cexciij. alīs. cclxxvi.
incipit. puto sine dubio in volumine nouorum consilioꝝ fm
vltimam impressionem: vbi voluit q̄ tali filie debeatur legi-
tima ex testamento: si in aliquo sit instituta qḋ sit minus legi-
tima quando non sunt instituti agnati quoꝝ cōtemplatione
excluditur: etiā si instituta sit mater filie: allegat nō. p Bar.
post Nico. de matarel. in. l. penul. C. de impube. ⁊ ali. substi.
in penulti. q. versi. quid ergo in casu illius. l. ⁊ l. si. in si. C. de
insti. ⁊ substi. sub cōdi. fa. Ubi substitutus qui excluditur pro-
pter matrem. si matri non fauetur: q̄ moriatur ante euentū
condictionis non excluditur: ⁊ idem si esset incapax vel he-
reditatē pupilli repudiaret fm eum post Bar. in. l. centurio.
ff. de vulga. ⁊ pupil. Et idem etiā tenuit do. Benedi. capra
in consil. clj. incip. subscripsi. Dicens q̄ statutum excludens
matrem a successione filij extante fratre non excludit eam a
petitione supplementi legitime quando frater defuncti non
fuit ab eo institutus: sed alius forte vxor defuncti per nō. p

Bal. in. o. l. emancipati: ⁊ Bal. Ang. ⁊ Imol. in. d. §. ⁊ quid
si tantum cum concor. De quo contingit dicere. j. in. xij. ar-
ticulo prin. in. vj. q. in prin. Alia fuit opi. q̄ filia exclude-
tur a successione siue per ius dicendi nullum: siue per bono.
pos. contratabu. Licet alie persone sint institute q̄ he pro-
pter quas talis filia a statuto excluditur ⁊ inter ceteros: ita
tenuit Bar. in. l. j. §. si pater. ff. de coniun. cum emanci. libe.
⁊ in consil. cxj. incipi. viso testamento Mini de sancto Qui-
rico: ⁊ diffuse Pau. de ca. in. d. consil. cccxlvij. incipi. super
primo puncto queritur in volu. antiquoꝝ cōsiliorum fm pri-
mam impressionem: ex quo infert Bar. in locis. ā. allegatis.
q̄ stante statuto Senarū q̄ mater non succedat ab intestato
filio suo extantibus fratribus ipsius filij vel filijs fratrū. ma-
ter preterita per talem filium habentem fratres quos nō in-
stituat: non poterit impugnare testamentum. Mouetur q̄
lꝫ statutum intendat excludere matrem ab intestato fauore
fratrum defuncti vel nepotum ex fratre: tamen adeuntibus
ipsis extraneis institutis fratres vel filij fratrum perfecte a
successione excluduntur ⁊ eoꝝ exclusio confirmatur: sicut di-
cimus de exheredatione que ex additione hereditatis su-
mit effectum. l. filiū. §. si exheredatus. ff. de leg. pre. Credo
q̄ voluerit allegare. l. filiū. §. sed cum exheredatio. ff. de bo.
pos. cōtratabu. Unde fm eum non poterunt dici isti fratres
vel filij fratrum tempore mortis defuncti exclusi: quo tem-
pore mater non succedebat ⁊ cōsequenter preterita non ha-
bebat ius querelandi testamentum: ad qḋ facit fm euꝫ quod
dicimus de nepote ex filio exheredato qui nō dicit testamē-
tum nullum: lꝫ succedat filio in iure querelandi qḋ filio com-
petebat. l. si quis filiū. C. de inoffic. testa. l. iij. §. si emancipa-
tus. ff. cōtratab. l. si quis posthumos. §. si filiū cū ibi traditis.
ff. de libe. ⁊ posthu. Et est ratio vt ibi patet: q̄ ante aditam
hereditatē nepos. ā. dictus non poterat obtinere primū lo-
cum cū pater illū precederet: vnde idem in proposito videt:
q̄ mater cum nō teneret primū locū in succedendo nō pote-
rat dicere testamētū nullū: ⁊ idem in filia exclusa per easmet
rationes. Preterea fm Bar. qñ non est necessaria exhere-
datio si per testatorem pōt illud qḋ ad alterū pertinet alteri
assignari: is qui ad talem assignationem admittit ita impe-
dit alios succedere: sicut si ipse succederet. l. j. §. si. ff. de assi-
gna. libe. per queꝫ tex. Bar. in. o. l. j. §. si pater versi. ex hoc
excludo. ff. de cōiun. cū eman. libe. Facit vnū correlarium q̄
quotienscūq̄ ille qui me impedit in successione: q̄ a iure in
succedendo prefertur: excluditur iudicio testatoris si actus
translationis in alium de portione que tali impedienti debe-
batur ⁊ actus priuationis est vnus ⁊ idem: ille exclusus a te-
statore me impedit: sicut si exclusus nō esset. ibi enim. s. in. d.
§. si. erant duo patroni vnius liberti quoꝝ vnus habebat du-
os filios: ⁊ habens duos filios assignauit libertum alteri ex
eis: ⁊ cum alias liberto succederetur per dominos in capita.
Iccirco filius priuatus ex paterna assignatiōe faciet partem
ad validitatem fratris in detrimentū filij alterius patroni.
Propterea q̄ facto patris facta fuit exclusio ⁊ actus exclu-
sionis vnius ⁊ inclusionis alterius fuit vnus ⁊ ideꝫ adeo vt
ille cui facta fuit assignatio habeat duas partes successiōis.
Sic ergo idem est dicenduꝫ in proposito fm Bar. ⁊ clarius
Pau. de ca. in dicto consil. cccxlvij. maxime in pe. colū. cum
actus exclusionis a testatore factus de agnatis ꝓpter quos
femina excludit: ⁊ actus inclusionis extraneoꝝ institutorum
sit vnus ⁊ idem. Ad idē facit fm Pau. de ca. q̄ si talis filia
tanq̄ preterita vellet venire vel per ius dicendi nulluꝫ vel
per contratabu. non posset. ergo ⁊c. Item ad predictam de-
cisionem facit fm Bar. in cōsi. ā. allegato auc. lꝫ. C. de sa. li.
Prout loquit de vxore que licet nō succedat: excludit filios
naturales: ⁊ hāc opinionē dicit de iure veriorē. Alex. in. d.
l. filie dotē: ⁊ in. o. §. ⁊ quid si tantū: allegando Ang. in cōsi.
xxxij. (Sequitur Corneus in ꝯsi. c. incip. hāc qōnem. iij. col.
j. volu. vbi cōsuluit in simili casu in quo dñs Benedi. capra
ā. pro contraria opi. relatus.) Et ita etiā est de mente Bal.
in. d. l. maximum vitiū. Ad cōtraria ⁊ maxime ad. §. sed no-
stra. Insti. de suc. lib. cū concor. pꝫ responsio ex ꝑdictis ⁊ ma-
xime ex inductione. o. l. j. §. si. ff. de assigna. libe. que diuersi-
ficat vnū casum ab alio: ⁊ ꝯsequenter ius diuersum insurgit.
Nec etiā obstat si dicatur: put dicebāt quidā moderni in. d.
§. ⁊ quid si tantum: scilꝫ q̄ non videatur tuta illatio. Bart. ⁊
tenentium cum eo que sit ex tex. o. l. j. §. si. Quin eo modo se
queretur q̄ si quis institutus vniuersaliter extraneis ⁊ ma-
tre in modica

tre in modica re preteriret fratres: ipsi fratres facerent partem matri in legitima: ita q mater non haberet integram legitimam cum actus exclusionis fratrum & inclusionis extraneorum sit vnus & idem & exclusio iudicio testatoris qd esset contra eadem opi. sm Alex. in. l. plane. §. si duob'. in fi. comm. post Ange. & Jo. de imo. ibi. ff. de lega. j. & Oldra. in consil. cxxiij. inci. Quidam potuit. & Ful. in consi. xxxv. incipi. proponit q mater. & Saly. in aut. nouissima. C. de inoffi. testa. q respondetur q fratres qui excluduntur iudicio testatoris non impedirent matrem: cessante tali iudicio in legitima: q ab intestato non debetur sed condito testamento. Unde cum cessante exclusione facta per testatorem no fuisset impedita per exclusum a testatore non debet per inclusum: & sic per extraneos institutos impediri. His itaq opinionib' sic relatis patet istum passum esse difficilem ita q attemptare possem vnamquamq opi. sustentare respondendo fundamentis tenentium contrariam sententiam: verum q fieret nimium compendiosus sermo: & q intendo vnam conclusionem tm proponere & vni opinioni adherere: iccirco omitto que ad eam opinionem necessaria non putaui. Et breuibus arbitror opinionem Bart. quam vltimo loco retuli veriorem per rationes & iura pro ea allegata: & maxime q licet statutum no videatur pcise excludere feminas: tamen masculos illis preponit & illos primo vocat vt dixi in. q. precedenti. in fi. & si masculi sint tales qui possint impune preteriri vel a successione excludi ex testamento adeo vt exheredatio no sit necessaria. l. quidam cum filium. ff. de ver. oblig. multo magis filie femine q post eos vocantur preteriri possunt. argu. l. si quis posthumos. §. si filium. ff. de libe. & posthu. cu concor. supra allegatis. propter qd vt etiam sentit Barto. non puto competere bono. pos. cotra ta. ipsi filie: q uis simus in casu in quo ex testamento succederet per rationes supra allegatas: & maxime quia talis bo. pos. datur preteritis: ita demu si sint tales persone quibus competeret ius dicendi nullum. d. l. illud. §. j. ff. de contra ta. cum concor. s. allegatis. Et si sint tales psone que possent ab intestato succedere vt predixi. quod etia sentit Bart. in. l. si. §. si. in vltima colum. ff. ad tertul. & pulchre Pau. de cast. in consi. cclvij. in tertia col. dices iuxta theoricam Bar. in. d. §. si pater. q tunc instituti ingrediunt locu eorum qui vigore statuti filiabus preferuntur. argu. l. equissimu. ff. ad tertul. in quam sententiam etiam videtur inclinare do. Philip. corneus in. d. l. filie dote. in vltimis verbis. Et predicta procedunt qndo ille qui vigore statuti prefertur filiabus non est de personis in quib' erat necessaria institutio vel exheredatio: alio ait sm Paul. de cast. licet non competeret filie ius dicendi nullum vel bo. pos. contra ta. posset tamen competere querela inofficiosi testamenti que orit post aditam hereditatem per. l. iij. §. si emancipatus. ff. de bono. pos. contra ta. & d. l. j. §. si pater. ff. de coniu. cum eman. li. qn scilicet filius fuisset rite exheredatus & hereditas adita iuxta. d. l. filium. in prin. ff. de contra ta. ppterea quia tuc actus priuationis masculi ex exheredatione insurgens & translatio iuris in alium qui ex institutione insurgit essent diuersi. De q materia habetur in. d. l. pater filiu. ff. de inoffi. testa. & in. d. l. si quis posthumos. §. si filium. vbi Alex. dicit communem opinionem esse q exheredato eo qui pcedit in gradu sequens in gradu habet ex sua persona querellam si se reperit preteritum quando est talis persona que necessario fuisset no existente primo instituenda vel exheredanda: & Alexa. ibidem dat ad hoc limitationes per quas iste passus potest restringi & declarari quem alibi examinabo latius. Ubi aute filius in potestate fuisset simpliciter preteritus: quo casu testamentum est nullum. l. si filius qui in potestate. ff. de lib. & posthu. insti. de exhere. li. in prin. iunctis notatis in. l. filio preterito. ff. de iniu. ru. vel si filius emacipatus foret sine causa preterit': quo casu pariter testamentum est nullu vt per gl. in. §. exheredatos. in aut. de here. & fal. & notatur in. d. l. filio preterito. talis filia per querelam non admitteretur: quia competit vbi testamentum valet: item quia filius eam ab intestato excluderet si vellet succedere vt sentit Bart. in. d. §. si pater. ver. ex hoc concludo. Si autem filius nollet tunc succedere & approbaret testamentum in quo extraneus esset institut' & filia preterita: videtur dicendum q filia no succederet per nota. per Bal. post Ja. de are. in. d. l. filio preterito. & ibide Pau. de ca. & Bald. in repe. l. in suis. ff. de libe. & posthu. in si. op. & Alex. in. l. posthumo. in. vj. col. versi. sed pone q extraneus. C. de bono. pos. contra ta. vbi volunt q filius preteritus possit approbare testamentum in preiudicium sequetis in gradu quem expugnando testamentum poterat excludere. Item predictam sententiam & conclusionem quam supra firmaui vt filie non competat nec ius dicendi nullum nec bono. pos. contra ta. limitat Alexa. in. d. §. & quid si tm. & plenius in. d. l. filie dotem. vt procedat in filia in potestate preterita: quo casu regulariter testamentum est nullum & res reducitur ad casum intestati. In quo filia non succedit propter statutum vel in filia emancipata sine causa preterita: quo casu regulariter etiam testamentum solet esse nullum & reducitur res ad causam intestati per no. per glo. in. d. §. exheredatos vel si hereditas esset repudiata per heredes scriptos: quia tuc ab intestato succeditur. l. j. §. ff. de iniu. ru. test. & d. l. filium in prin. ff. de contra ta. & insti. de suc. ab inte. in princi. Sed si filia esset emancipata & preterita cu expressione cause & hereditas esset adita: tunc sm Alex. procederet opi. doct. tenentium q filia possit succedere intentando bono. pos. contra tabu. eo q testamentum valet & res no reducitur ad causam intestati vt patet ex notatis in. d. l. illud. in prin. iunctis his que habentur in. d. §. exheredatos. cum concor. s. allegatis. nec tunc obstat sm Alex. quod habetur per Barto. & sequaces in. d. §. & quid si tantum. q ibi erat institut' filius emancipatus: cuius contemplatione nepos ex eo in potestate retentus excludebatur. nec etiam ob. d. l. j. in fi. ff. de assi. liber. et quod per illam dixit Bar. in. d. §. si pater. cum concor. s. allegatis: q ibi cessabat ratio suadens q lex excludens restringeret se ad causam intestati & q propter bono. pos. contra ta. res non esset in causa intestati: propter qd etiam cessat illa regula q qui non succedit ab intestato no admittatur ad compendium: cum istud eueniat propterea: q rupto testamento non admitteret rumpens exclusus ab intestato. & Bart. etia loquitur qndo statutum simpliciter excludebat matrem ita q in casu Bart. si mater admitteretur res reduceret ad causam intestati vel per ius dicendi nullum vel per querellam. Item filia vel mater ab intestato non est exclusa nisi fauore agnatorum: & in casu predicto vbi instituti sunt extranei cessat fauor. & sic pariter cessat mens & ratio statuti: quam limitationem si esset vera putarem procedere in quacuq filia siue in potestate siue emancipata: quia cum ab intestato no succedat non potest per ius dicendi nullum vel per bo. pos. contra ta. ante aditam hereditatem intentatam venire: q vt predictu est: tunc reduceretur successio ad causam intestati: a qua filia siue in potestate siue emancipata reperitur exclusa per statutum. Si autem expectaret q hereditas esset adita pariformiter copeteret filie in potestate bo. pos. contra ta. que non deduceret rem ad cam intestati. & hoc est quod voluerunt Ang. in. d. l. filie dotem. & sequaces. s. allegati. & hoc etiam ibi voluit post Ang. d. Phil. cor. Sed dubito de hac limitatioe: q filie que ab intestato non succedit: siue in ptate siue emancipata: siue cui de iure ciuili non solet competere remedium iuris dicendi nullum: pretor non videtur concedere remedium bono. pos. cotra ta. vt predixi. Et stante conclusione quam. s. feci credo q hec limitatio non sit tenenda. Ite illud quod dixi de statuto excludente matrem a successione filii propter fratres vt etia procedat si frater defunctus instituisset extraneum sm Bart. in. d. §. si pater. & in consi. s. allegato limitat sm eu nisi extraneus esset turpis psona & ratio est in promptu: quia tunc fratres preteriti possent querellare testamentum l. fratres. C. de inoffi. te. & §. soror. insti. eo. & eo casu fratres admitterentur ad successionem: nec tuc procederet questio Bar. Postremo dubitari potest an predicte conclusiones facte ta in casu vbi sunt instituti hi propter quos statutu feminas excludit: q etia vbi extranei & alie persone sunt institute pcedant etiam vbi statutum aliquid filie reseruat. An vero sit tunc necesse ad hoc vt no dicatur preterita nec possit infringere testamentum q illud reseruatum sibi titu. institutionis relinquatur iuxta. l. aliud quoq capituli in aut. vt cum de ap. cogno. In hac questione Bal. in. l. maximum vitium. in. ij. col. ver. vlterius queritur. C. de libe. prete. que sequunt Pau. de ca. in aut. nouissima. in. ij. col. C. de inoffi. testa. e in. l. si. §. in computatione. in fi. comm. C. de iure deli. & Ro. in consi. cccxcix. inci. vt presens consultatio. in pe. col. ver. vltimo non est dubium tenuit q tali filie sufficiat relinquere preseruatum a statuto quoquo relicti titu. mouetur: q hoc statutum habet se derogatiue ad ius comune. Et ideo

non recipis

non recipit interpretationez ab ipso iure cõmuni sed debet
simpliciter intelligi prout iacet: q2 verbis statuti nihil adde
re vel detrahere debemus. l. j. §. hunc ergo. C. de insti. codi.
confir. ⁊ arg. in. l. j. in prin. C. de lati. liber. tollē. ⁊ in. l. in con
uentionalibus. ff. de verbo. ob. ⁊ in. c. Raynutius. de testa.
vbi sufficit statutariā portionē quoquo relicti titu. relinque
re. Ad idem facit ꝙ dixit Bal. in. c. cuz non liceat. vlti. col.
de prescri. vbi voluit ꝙ stante statuto ꝙ actionibus psonali
bus prescribatur spacio. x. annoꝝ cum de iure cōi exigantur
xxx. anni: si contingat ante finitaz dictā statutariā pscriptio
nem litem super actione personali contestari actio ipsa non
perpetuabit ad. xl. annos iuxta. l. fi. C. eo. ti. quia hoc statutū
venit derogatiue ad ius cõmune. ar. l. qui cū vno. §. qui post
desertionem. ff. de re mili. facit quod dixit plene Bal. in. l.
ita pudor. C. de adul. ⁊ Ange. in. l. non possunt. circa fi. ff. de
legi. ꝙ statutum nō recipiat extensionem a iure cõmuni: ma
xime quādo est contrarius cõmune. Et circa predicta est ad
uertendum ad dictum Paul. de ca. in. d. aut. nouissima. in
ij. col. dum dixit ꝙ statuto augente legitimam potest relin
qui quouis titu. ⁊ loquitur in terminis vbi statutū sensit pre
seruatum subrogari loco legitime: ⁊ in proposito statuti tri
nisini ⁊ Bal. in. d. l. maximum vitiū. loquitur in termino sta
tuti disponentis patrem teneri relinquere quintam partem
filijs: stante alio statuto ꝙ testamentum in quo non relinqui
tur filijs: integra legitima sit nullum ipso iure. Cōtrariā opi
nionem sentit Riz. mal. quem refert Cyn. in. l. sancimus. C.
de nup. ⁊ Alber. in. l. quoniam in prioribus. C. de inoffi. te.
dum voluit tale preseruatum succedere loco legitime: ⁊ sa
pere eius naturam: de quo plene dicam in arti. seq. in. ij. q. ⁊
expresse contrarium tenet Ro. in. l. si ꝗs priore. ff. ad trebel.
dicens se apud valentiam fm hanc vltimam opinionem cō
suluisse: ⁊ se credere ꝙ bene consuluerit: quaz opinionē etiā
ibi Alex. dicit se credere veriorem. mouetur Alex. q2 non
est verum ꝙ statutuz veniens derogatiue ad ius commune
non debeat fm illud interpretari. immo recipit passiuam in
terpretationem a iure communi. l. j. §. lex falcidia. cū ibi no
tatis per Bar. Imol. ⁊ doc. ff. ad. l. fal. cum concor. ibi tradi
tis: ⁊ nisi ita teneremus sequeretur fm euz ꝙ filiusfami. ex
forma statuti posset testari: quod est contra ius cõmune. l. q
in potestate. ff. de testa. l. senium. C. qui testa. fa. pos. non re
quireretur ꝙ testes essent in tali testamēto rogati ad eius va
liditatez: aut ꝙ essent septem testes: nec in eo haberet locū
fal. contra nota. per Bar. ⁊ omnes in. d. §. lex falcidia. ⁊ no.
plene per Alex. in. l. ij. in prima ⁊ secunda col. ff. de leg. j. fa
cit ꝙ voluit Bal. in rubri. de cau. pos. ⁊ propri. in vlti. col.
ꝙ si statutum venit ad ampliandū ius cōe: idem erit in am
pliante quod in ampliato. arg. l. inter socerum. §. cuz inter.
ff. de pac. dota. pro quo facit etiam q1 statutum bene recipit
interpretationem declaratiuam a iure communi. c. cum dile
ctus. de consue. l. ij. C. de nota. ⁊ traditur in. d. l. fi. §. in com
putatione. C. de iure deli. facit etiam quod not. Bart. ⁊ co
piose post eum Alex. in. d. l. ij. ff. de leg. j. ꝙ iura disponētia
super habilitate seu facultate testandi trahantur ad codicil
los vt ibi per eosdem. Facit etiā tex. cum glo. in aut. offerat.
C. de litis contesta. vbi dispositio illius aut. correctiue ⁊ ge
neraliter loquētis distingui debet per antiqua iura. s. per. l.
sciendum. ff. qui satisda. cogā. ⁊ quod per ipsa iura dixit Io.
de imol. in. l. si vero. §. de viro. in primo mēbro. ff. solu. ma. ⁊
quod traditur in. l. non est nouum. ff. de legi. facit etiā qđ di
xit Bal. in. l. milites agrum. vlti. colū. C. de testa. mili. ⁊ ad
corroborationem sue opinionis Alex. in. d. l. si quis priore.
in tertia col. adducit decisionē quasi in terminis do. Io. cal
deri. in cōsil. xxxij. sub rubrica de testa. vbi vult ꝙ si legitima
filiorum augeatur per statutū habebunt tunc locū iura cōia
disponētia de legitima: ita ꝙ filius in tali legitima nō pote
rit grauari sicut nec fm ius cōe pōt. l. quoniam in prioribus.
C. de inoffi. testa. mouetur etiam per tex. in. d. §. lex falcidia:
⁊ sic ex predictis videtur fm doc. preallegatos concludendū
ꝙ filia in eo quod sibi preseruatur sit instituenda ad validi
tatem testamenti nec sufficiat quoquo relicti ti. relinquere.
in qua opinione etiam fuit Bal. in consil. suo inci. considerā
dum est ꝙ testator fecit duas substitutiones: quem refert et
sequitur do. Fabi. de monte in repe. aut. nouissima. in. j. q.
xv. prin. iiij. col. per. d. §. aliud quoqȝ capitulum. quasi tunc fi
lia non sit incognita sed attendenda sit forma a iure cõmuni
tradita: quia qđ non mutatur cur stare prohibet. l. sancim⁹.
C. de testa. l. precipimus. C. de appel. ⁊ ita etiam tenuit dñs
preceptor me⁹. d. Iason in. d. aut. nouissima l. viij. col. ver.
quarto fallit quando statutum ⁊c. Bal. aūt in. l. non fine.
in fi. cōmen. C. de bo. que li. loquendo in terminis statuti ex
cludentis dotatā vi sentire ꝙ non sit necesse talez filiā in do
te pseruata institui nisi sumus in casu in quo cōtingeret ipsaz
filiam ita priuari dote ꝙ eam ad heredes transmittere non
posset: puta si legetur dos infanti forte cum nupserit: q2 tpe
mortis sue cum cole legatum sit conditionale inueniet se pte
ritam. Et ideo cōsuluit vt tali filie aliquid relinquatur iure
institutionis. Sed est aduertendum q1 Bal. innuit ꝙ dum
modo habere possit rem preseruatam etiā alio titu. ꝙ̄ insti
tutionis puta legati satis sit: ꝙ si habere non possit vt in pre
misso casu non vult ꝙ preseruatum iure institutionis relin
quatur sed aliquid aliud modicum: ex quo talis infans nō
est capax dotis. His peroratis in predicta difficultate puto
distinguendum quo pacto statutum aliquid filie preseruet.
Nam si velit filiam in aliqua certa re vel summa ab intesta
to succedere: illud non diceretur sua legitima nec habebit in
star legitime: cuz legitima ab intestato non debeatur sed sit
pars eius in quo quis posset ab intestato succedere vt alꝫ di
xi. ⁊ plenius dicam in arti. seq. vnde non est idem ius censen
dum. Aut statutum disponit ꝙ pater vel similis persona nō
possit ex toto filiam priuare sed ei teneatur certam partē re
linquere: que forsan erit minus legitima de iure cōi debita
vel forsan plus: ⁊ si illud debetur instar legitime: qđ quādo
sit dicam in arti. seq. ij. q. tunc necesse sit filiam illud habere
titu. institutionis dummodo alꝫ ab intestato foret successu
ra: q2 legitima correspondet successioni ab intestato vt late
dixi. s. in. viij. arti. prin. j. q. tunc enim militant fundamenta
adducta supra pro hac opinione: nisi forsan in statuto adsint
verba aliter sonantia. alꝫ autē credo sufficere relinqui quo
quo relicti titulo per fundamenta pro alia parte allegata. ⁊
predicta procedunt vbi filie potest habere rem preseruataz
a statuto; alꝫ autem est instituenda fm Bal. in. d. l. non fine.
in fine cōmenti. Et ratio est in promptu: q2 tunc cessat dispo
sitio statuti ⁊ remanemus in terminis iuris cōis vt dicam in.
articulo sequen. in. iij. q. fm quod ius commune filia debet
institui. d. §. aliud quoqȝ capitulum. Item in casu Bald. est
alia difficultas an statutum excludens dotatam habeat lo
cum in infante. de qua dixi. s. in. vj. arti. prin. in quarto mē
bro in. iij. q. (Ex pdictis infertur an filia ꝗ excludit ab inte
stato possit donationem inofficiosam dicere: ⁊ dicendum est
ꝙ non vt per dñm Soz. consi. cclxxviij. inci. circa primum.
vj. col. ver. certio q2 magister. j. volu. q2 exclusa a successione
non habet querelā inofficiosi testamenti. l. scrip. ff. vnde lib.
Bar. in. l. gallus. §. ⁊ quid si tm. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊ est ca
sus in. l. fi. C. de de inoffi. dona.) Quid aūt si erit in loco cō
diti statuti in quo filia est preterita testator habeat bona et
etiam alibi vbi nō adsit tale statutum sed vigeat ius commu
ne: an quo ad omnia bona valebit testamentū ⁊ quomodo in
eis filia preterita succedet: decisio hui⁹. q. pēdet ex his que
dixi in. viij. arti. prin. in. xxij. q. vbi incidenter de hac. q. dixi
⁊ licet non occurrat nubi nunc doctor qui hanc questionem
in specie seu in indiuiduo examinauerit; tamen veritas eius
colligi potest ex notatis per Barto. in repe. l. cunctos popu
los. in. vij. q. in prima secūda ⁊ tertia col. dicte. q. C. de sum.
tri. ⁊ posset argui ꝙ valeat testamentum etiaz extra territo
rium per ea que ibi late notat Bart. dum dicit ꝙ quando p
statutum tollitur obstaculum solēnitatis testamēti: puta nu
meri testium vel aliter prout dici potest in ꝓposito: q2 in lo
co statuti filia potest preteriri: testamentuz valet ⁊ ex eo pōt
adiri hereditas. qua adita locum habet etiam extra territo
rium statuentium. Nam sicut actio competēs pōt alibi ꝓpo
ni ꝙ̄ sit fundus: ita etiam dispositio pōt alibi fieri ꝙ̄ vbi est
res. l. fi. C. de prescrip. lon. tempo. Item circa solemnitatem
actus inspicitur locus vbi geritur. l. j. in fi. ff. de ven. inspi. ⁊
pro hoc videtur casus in. l. omnium. in fi. C. de testa. vbi pōt
adiri hereditas ex testamento facto coram vno iudice coraz
quo minor solennitas requiritur: que additio habet locum
vbilibet. Ad idem adducit Bar. l. fi. C. de testa. vbi testamē
tum ruri cum minore solemnitate factū habet effectū vbiqȝ.
⁊ hanc opi. prout refert Bar. tenuit Iaco. but. per. l. si non
speciali. C. de testa. ⁊. l. ij. ff. quemad. testa. ape. ⁊ Pe. Gui.
de cu. ⁊ Cy. in addi. Bal. in. d. l. si non speciali. cum concor.
ibi per Alex. allegatis. que opinio est cõmunis prout etiaz
notat

nota. d. preceptor meus in repe. l. si arrogator. in. xxiiii. col. ff.
de adop. ⁊ in. l. cūctos populos. circa fi. quīus Cy. ⁊ alij quos
refert Bar. vbi. s. aīs 2trium tenuissent: sic etiā3 videmus ꝙ
interdictio bonorum trahitur ad bona sita extra territoriu3
per not. in. l. is cui bonis. ff. de vbo. oblig. iuncta. l. iulianus.
ff. de cu. fu. ⁊ acta facta coram vno iudice faciunt fidem corā
alio. l. is apud quem. C. de eden. l. nec causas. ⁊. l. a proconsu-
libus. C. de appel. l. ne in arbitris. C. de arbi. Facit qd notat
Bal. in. l. in hac. C. de dona. dum loquitur de testamēto cō-
dito Venetijs vt alibi sit validum. (Et pro hoc facit qd di-
xit dñs Bartholo. sozi. in consi. cclxxxviij. inci. circa primā.
vi. col. ver. ij. qr magister. cum seq. i. volu. vbi voluit dispositionem factam in vno loco in quo femine certo modo exclu-
duntur regulari sm statuta illius loci etiā quo ad bona ali-
bi sita. Et fortius subiungit ꝙ si in loco in quo femina est ex-
clusa pater donet bona fratri. qui ea3 virtute statuti illic ex-
cludit: non possit agi alibi nec quo ad alia bona querella in-
officiose donationis: eo qr quo ad personam contrahentis
⁊ contractus decisionem inspicitur locus cōtractus: vt in. l.
si fundus. ff. de euic. etia3 si alibi sita sit res soluenda: vt per
Bar. in. l. cunctos populos. iiij. colū. vers. veniamus nunc ad
glo. C. de summa tri. Et qr quando agitur de rescissione con-
tractus, inspicienda sunt statuta loci vbi causata est lesio sm
Bar. in. d. l. cunctos populos loco preallegato. Que mate-
ria examinatur per me. j. volu. statutoꝝ. in arti. qs personas
⁊ res ligent constitutiones statuta ⁊c.) Sed his non obstan-
tibus puto ꝙ tale testamentū solum valeat intra territoriū
statuentium: qr alīs sequeretur inconueniens: scilicet ꝙ pre-
textu talis statuti ⁊ testamenti filia excluderet a bonis sitis
extra territorium statuentium vbi ab intestato de iure com-
muni succederet: cōtra ea que dixi in preallegata. q. xiiij. s.
in. ix. arti. prin. maxime qr ꝙ filia preterita non possit impu-
gnare testm̄: insurgit ex eo: qr ab intestato nō succedit vt dixi
s. hac. e. q. vnde in his bonis in quib9 ab intestato pōt succe-
dere preterita debet posse dicere testm̄ nullum. Et pro hac
decisione facit quod dixit Bart. in. d. l. cunctos populos. in
loco. s. allegato qd quando statutum tollit obstaculum perso-
ne habilitando aliquē: non porrigit effectum extra territo-
rium ⁊ vbi viget ius cōe ⁊ vbi talis persona non solet esse ha-
bilitata. Nam idem debet esse vbi talis persona inhabilitat
in totum vel certo modo. arg. l. pupillo. ff. de tuto. ⁊ cu. da.
ab his. ⁊. l. non solum. §. qui in testamēto. cum ibi notatis. ff.
de excu. tu. ⁊. l. titius. §. tutorem. ff. de admi. tu. simplex enī
dispositio non intelligitur nisi de bonis que sunt in territo-
rio disponentium. l. si vnus. §. his qui: cum concor. ff. de bo.
au. iu. pos. Facit ad idē: qr legitimatio facta per papā nō tra-
hitur ad bona sita extra iurisdictionem eius. c. per venerabi-
lem. qui filij sint legi. Hinc dicebat Cy. in. d. l. cunctos popu-
los. in lec. post Jac. de are. ⁊ post eos Bal. in. d. l. si arroga-
tor. in. vj. col. ⁊ Ful. ꝙ testamentū factum in vno loco cū mi-
nori solēnitate ex permissione statuti non trahitur ad bona
alibi sita: licet cōis opinio sit in contrarium vt dixi. Nec ob.
huic conclusioni si dicatur ꝙ ea ratione testator decederet p
parte testatus ⁊ pro parte intestat9 ꝯ. l. ius nostrū. ff. de reg.
iur. qr ex legis potestate hoc licet. sicut videmus in milite. l.
miles. ⁊. l. si miles. ita. ff. de testa. mili. facit quod habetur in
l. j. C. de secū. nup. ⁊ declarat Bar. in. d. l. cunctos populos.
in loco supra allegato reprehendendo Guil. de cu. qui di-
xit ꝙ non est bona ratio si dicatur ꝙ testamentum in vno lo-
co conditū cum minori solemnitate ex permissiōe statuti por-
rigat effectum vbiqꝫ per quandam cōsequentiā licet statutū
in bona sita extra territorium directo disponere non possit.
cum plura liceāt in consequentiam que directo non licent. l.
ij. §. i. cum similib9. ff. de legi. tu. Nam sm Bar. hoc est verꝫ
quando consequentia est necessaria. l. is qui duos. ff. de lib.
leg. l. atletas. §. fine autem. ff. de his qui no. infa. ⁊ quod ha-
betur per Dy. in. l. j. ff. de anc. tuto. Nec enim est de necessi-
tate ad validitatem testamenti ꝙ institut9 habeat bona sita
extra territorium. cum ex legis potestate quis possit vt dixi
decedere pro parte testatus ⁊ pro parte intestatus: ad quod
facit qr ad vnam pluralitatē qnqꝫ aliquid sequitur ppter qd
in perplexis fallūt regule. l. si pater. ff. de here. insti. ⁊ qd no-
tatur in. l. si ita stipulatus. ff. de vbo. obli. Sic ergo hoc facit
diuersitas iuris militaris in diuersis locis. Simile aīs vide-
mus in diuersitate patrimonij. d. l. si arrogator. cū ibi nota-
tis. Nec etiā ob. quod dicitur de testō cū minore solēnitate

puta numeri testiū3 in vno loco facto ex forma statuti vt por-
rigat effectum extra territoriū sm opi. cōem quam. s. retuli:
qr eo casu non sequit inhabilitatio vel exclusio alicuius: nec
insurgit dispositio super bonis principaliter sicut si qn̄ filia
preteritur. Nā primo casu statutū pncipaliter ⁊ consequēter
respicit actus solēnitatē. Scdo vero casu: ⁊ in proposito no-
stro statutū principaliter respicit actum: ⁊ inducit dispositio-
nem sup bonis. Pro qua differentia facit qd dicit Bart. in
d. l. cunctos populos. in. q. s. allegata. ⁊ illa regula ꝙ inspi-
ciamus id qd principaliter agitur. l. si qs nec cam. in prin. ff.
si ce[illegible] l. j. in fi. cum cōcor. ff. de anc. tu. Ad qd facit qd dicit
Bal. in consi. cccv. incipiēte: Queritur vtrum. iij. vol. sm pen.
stampā. ꝙ stante statuto loci Wasij ne mulier transiens ad
scda vota possit succedere filio vllo modo vl ingenio: ppter
qd sm eum vt ex testamento phibita succedere: talis mulier
poterit institui in bonis filij Ast. vel in alio territorio per fi-
lium: quīus cōtingat eum decedere pro parte testatum ⁊ pro
parte nō: per rōnem pdictam. Est tamē aduertendum: quia
prima opi. posset pcedere qn̄ in loco cōditi statuti filia exclu-
deret a successione aliquo sibi relicto quouis titulo iuxta di-
cta. s. hac. e. q. ⁊ i alio loco vbi sunt bona pariter excludere-
tur: ca rā lege vt in aliquo institui deberet qd nō esset minus
suetma seu re per aliud statutū pseruata: qr si in loco cōdita te-
stamēti nō institueret: sꝫ ei alio titulo relinqueret: nihilomi-
nus valeret testm̄ etiā in loco, in quo disponeret ꝙ filia esset
in aliquo instituēda: qr tūc ageret solum de solēnitate actus
nec vigore statuti in quo cōditū esset testm̄ sequeret exclusio.

Quinto quero si filia per statutū3 excludat quousqꝫ
superfint masculi: an tunc preterita poterit dice-
re testm̄ nullum statim mortuo testatore. An vo ita demū si
eueniat casus ꝙ heres institut9 decedat nō superstitib9 ma-
sculis liberis suis vel alijs. Et prius qꝫ attingam hanc qōnē
oportet aliam examinare: scilicet an deficientibus masculis
ppter quos femina ex statuto excludit: possit filia a prin. ex-
clusa venire ad successionem defuncti: in qua. q. Bar. in. l. si.
§. j. in. j. col. ff. ad certul. ⁊ Bal. ⁊ Ang. in. l. gallus. §. ⁊ quid
si tm̄. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊ in locis. j. allegādis distinxerunt
duos casus. Nam aut statutum simpliciter excludit feminā3
propter masculos vel aliquem ex eis aut vero disponit tem-
poraliter: puta ꝙ donec ⁊ quādiu vl quousqꝫ superuixerit ma-
sculus filia femina nō succedat. Primo casu vera ⁊ commu-
nis sententia est ꝙ femina omni tempore sit exclusa sm Bart.
Bal. ⁊ Ange. in locis. s. allegatis. ⁊ Bal. ⁊ cōiter scribētes
in. c. j. §. quinetiā. in titulo epi. vel Abba. ⁊ Bal. in aut. sed
⁊ si quis. in quarta col. ⁊ in. l. In quibus. C. de secun. nup. et
in. l. si pontionilla. C. quando di. leg. ce. ⁊ in consi. xxj. incipi.
Sint contente. iij. volu. sm vltimā impressionem. ⁊ in consi.
ccccxv. inci. Verba legis municipalis. j. vol. sm penul. stāpā
⁊ in consi. cclxxvij. inci. ad conseruationē3. ij. volu. sm eandē
impressionem. Pan. in consil. xcij. incipiente: Illud indubi-
tati iuris. ij. volumine. ⁊ Alex. incidenter in cōsilio. xxix. in
si. primo volu. (Sozi. consilio. cexcvi. inci. in presenti. j. col.
⁊ per totum. j. volu.) Pro qua opinione facit sm doct. s. al-
legatos: qr in successione ab intestato ille admittit q est pxi-
mior tempore mortis. §. ita demū. insti. de here. que ab ite.
defe. ⁊. l. ij. §. proxime. ff. de suis ⁊ leg. ⁊. l. fina. cum ibi nota-
tis. ff. de condi. insti. vnde cu3 talis femina tempore mortis
defuncti non sit proximior sed masculus q ei prefertur ex for-
ma statuti: merito talis femina non succedet. Vbicunqꝫ eni3
loquimur de prelatione alicuius alteri facienda inspicimus
tempus quo successio acquiritur: adeo ꝙ ille qui tūc prefer-
tur efficitur perpetuus heres ⁊ transmittit: ⁊ alterū semper
excludit: insti. de legi. agna. suc. §. proxime. ⁊. l. si. ff. de suc. edi.
Ad idem facit qr postqꝫ hereditas patris fuit per filiū adita
cepit esse hereditas filij sine alterius adeuntis. l. sed ⁊ si plu-
res. §. filio. ff. de vul. ⁊ pu. ⁊ notat in. l. j. §. veteres. ff. de acq.
pos. ⁊ dixi. s. in. vj. arti. prin. l. q. adeo vt postqꝫ filij facti fue-
runt heredes non sit amplius de patris hereditate tractan-
dum: ⁊ posito ꝙ statutum excludat feminā extātibus mascu-
lis adeo ꝙ illi ablatiui absoluti in conditionem resoluantur
iuxta. l. cuiens. ff. de visur. ⁊. l. a testatore. ff. de cōdi. ⁊ demō.
tm̄ resoluunt in cōditionē momentaneā: adeo vt sufficiat ma-
sculū eo momēto heredē extitisse. l. pe. ff. de test. tu. (Et vult
Anto. de bu. in cōsi. xx. inci. Eqtas. ⁊ facit. l. ij. ⁊. iij. cū ibi no-
tatis. C. de posthu. here. insti. iūctis traditis per modernos
in. l. si qs. in. ij. ⁊. iij. col. C. de cōdi. insti. ⁊ qd dixi s. in. vi.
arti. pu.

arti. pñ. iiij. mébro. xxj. q.) Itez semel ⁊ simplr exclusus perpetuo censet exclusus. d. l. in quibus. ⁊ qd ibi dixit Bald. post glo. q qñ aliquid descédit ab aliquo ita q ad aliú pvenit exclusio censet perpetua. (Aulr Corne. ɔsil. xij. inci. in hac in st. j. vol.) Pro quo facit qd tradit late in. l. in substõne. ff. de [illegible] pu. ⁊ in. l. si quis: maxime per do. prece. meuz. C. de cõ. [illegible] ficiat aliquid puta cõdictioné semel fuisse imple [illegible] uret implementuz. ⁊ alia iura ⁊ fundamenta adducit [illegible] cõsi. ccccxv. q de quisq a seipso videre poterit: ⁊ hec sum[illegible] m de mête Cyn. in. l. j. in fi. C. de adul. ⁊ Jo. an. in addi. Spec. in rubri. de suc. ab inte. in. ij. co[illegible] ius vt ipsi referunt Ja. de are. ⁊ Alber. de bobi. aliter senserint volentes si ex forma statuti filius excludat filiá a successione patris: ⁊ contingat filium adita patris hereditate decedere relicta filia q illa filia neptis nõ excludat amitam: qñ túc cesset ratio statuti ⁊ per alia iura q de. j. referam in. xij. arti. pñ. in. iiij. q. (Et qñuis etiam aliter videat velle Bal. in. l. imperatores. ff. de postul. dicés statuto excludéte filiá a successione sup̃stite masculo q deficiente masculo filia sit admittéda: qñuis masculus diu possederit bona: q: iste est magis quidã ordo succedédi q̃ sit inhabilitas.) licet etiã pro hac opinione ⁊ contra cõem consuluerit. d. Franciscus caput liste ciuis patauinus qué refert. d. Lau. in repe. §. ceterum. in. iiij. col. insti. de legi. agna. suc. cũ quo ipe do. Laur. videtur trãsire: q: illa verba: extantibus masculis sunt cõditionalia ⁊ resoluuntur: si ⁊ quatenus ac donec quousq ⁊ q̃diu extabũt masculi. Nam hec vba: si extabunt: bene possunt sm eos exponi quatenus extabunt. arg. l. stichũ qui meus erit. ff. de leg. j. ⁊ eius qd dicimus de clausula codicillari: q: si queritur an illa cõfirmet legata in testõ relicta in quo filius sit p̃teritus licet videret dicendũ q non ex quo cõfirmant per aut. ex cã. C. de li. pre. tamé aliter cõcludit q: intelligit cõfirmare cõditionaliter si qua sunt que per illam aut. nõ confirmentur: ⁊ illa cõditio dicte clausule codicillaris si non valet iure testamenti exponitur quatenus vel donec vel quousq nõ valet. arg. d. l. stichum. ⁊ probat in. l. querebatur. ver. verũ aũt. ff. de test. mil. ⁊ in. l. posthumoz. §. si paganus. ff. de inin. rup. ⁊ tradit p Bar. in. l. j. ff. de iure codi. ⁊ hoc etiã fuit de mête Ange. ⁊ Imol. in. l. ei qui soluẽdo. ff. de here. insti. qui senserunt q non sit differẽtia siue statutum dicat: supuiuente masculo siue donec supuixerit masculus. Pro qua parte sm quã cõsuluit dictus. d. Fran. etiã adducit Bald. alia fundamenta in d. ɔsi. ccccxv. quib⁹ respondet. Ex supradictũ fundamentum qd ipse. d. Frã. faciebat. ⁊ alia pro eo facientia eliduntur ex iuribus adductis pro cõtraria sententia quam teneo. ⁊ etiã q: aliud est dicere: si masculus supuixerit. quo casu nulla significatur acquisitio extinctiua. Aliud aũt si dicatur donec vel quousq: q: tunc talis acquisitio significat: vt per Bart. in. l. j. in. ij. q. prin. in. iij. col. Ibi ⁊ quero de dictiõe quoad ⁊ donec: ⁊ quousq. ff. de cõdi. ⁊ demon. (Istud aũt qd perpetuo sit exclusa illa que semel fuit exclusa: pcedit etiã si masculus instituat extraneuz vide Maria. cõsi. v. in prin. vsi. secundo loco. ⁊ in fine. d. Decius ɔsi. lxxxvij. incipi. pro resolutione. j. col. ⁊ Sozi. consi. l. inci. viso testõ. ij. volu. ⁊ habet in locis preallegatis. Aliqñ tamé non est perpetuo exclusa ex reseruatione legis: vt q: pater succedat filio exclusa filia ex forma statuti: qui pater transeat ad scḋa vota. ex quo secũdo matrimonio habeat masculũ. Nam filia non obstãte statuto p̃ferente masculos feminis redibit ad bona fratris mortui q̃ preseruantur filijs prioris matrimonij ex legis prouisiõe: vt dixit Saly. in. l. femine. §. illud. in fine cõmenti. C. de secun. nup. ⁊ dixi lati⁹. s. in. viij. arti. prin. in. xv. q. in additiõib⁹.)

Alio ⁊ scḋo casu qñ statutum temporaliter filiaz excludit: vt q: dicat: donec ⁊ quousq masculus supsit argui posset sm Bar. in. d. l. si. §. j. ff. ad tertul. qd etiam tũc filia perpetuo sit exclusa propter plura ex fundamentis. s. relatis. ⁊ maxime q: inspicit qs sit pximior tpe hereditatis delate ⁊ mortis testatoris: ⁊ q: postq̃ hereditas est adita non ampli⁹ dr hereditas patris defuncti. sed ei⁹ qui fact⁹ est heres: nec illa verba quousq: q̃diu: vel similia importãt vt filia post tps possit esse heres p tex. in. l. impatores. ff. de ma. test. ⁊ in. l. pe. ff. de excu. tu. ⁊ l. iij. §. q si qs. ff. de suspe. tu. et qd dixit Inno. in. c. cũ hone. de eta. ⁊ ɋli. Et hanc opi. visus fuit tenere Bar. in ɔsi. xix. inci. Factũ sic se habet quidaz. d. Jaco. in. j. col. vbi allegat dictũ Imol. in. d. c. hone. q voluit q dictio quousq vel siñs non resoluant mero iure nisi noua prouisio superueniat: ex quo infert Innocẽ. q si cleric⁹ est suspensus quousq satisfaciat: nõ cesset suspẽsio secuta satisfactione nisi de nouo suspensio reuocetur. ⁊ cõsequẽter videt q non subsistente in pposito alia prouisione: filius masculus qui semel adeundo fact⁹ est heres acquisiuerit ius stabile: nisi fuerit aliter reuocatum: ⁊ prout refert Bal. in. l. ij. circa medium cõmen. C. de li. prete. Idem ɔsuluerũt in terminis statuti perusini Ray. de forli. ⁊ collegiũ senense eo maxime: q: cum tpe mortis pris ⁊ adite hereditatis filia inueniat se exclusam ⁊ hereditatem fuisse alteri applicatã: non põt redire ad ius dicendi nullum nec de iure ciuili nec de pretorio. ar. d. l. in quib⁹. C. de secũ. nup. Nullitas enim nisi insit tpe mortis: cõfirmat testm̃ inexpugnabiliter. l. si quis filio. in prin. ff. de inin. ru. Et ideo in tota. l. gallus. ff. de liber. ⁊ postbu. nõ consideratur nisi qs precedat tpe mortis testatoris: quo casu si tunc reperitur testm̃ valere inexpugnabiliter valet vt dictum est: ⁊ certum est q viuẽte masculo filia non potest dicere se preteritam vt dixi. in. iiij. q. huius arti. Quã sententiaz fortius cõprobat ipse Bal. lz aliter decidat in. l. si qs postbumos. §. j. ff. de libe. ⁊ postbu. ⁊ in. l. si qs filium. in pe. col. ver. extra querit. C. de inoffi. test. ⁊ in hac opi. videt residere. d. Laur. in repe. d. §. ceterũ. in. v. col. pro qua etiaz ɔsuluit collegium paduani vt refert Ange. in. d. l. ei qui soluendo. ff. de here. insti. (Et istã cõem opi. sequitur Bar. consi. xj. inci. Proponitur. ⁊ xliiij. inci. Super pdictis. ⁊ Bal. in. c. j. §. j. epm vel abba. ⁊ Alex. in. d. l. ij. C. de li. prete. ⁊ in. l. si qs posthumos. §. si qs filiũ. ff. de li. ⁊ postbu. Et pro ista opi. multa fundaméta iura ⁊ multas auctoritates doct. adducit Marianus in ɔsi. lxiij. inci. in cã vtẽte inter dñam Caterinã. pe. col. in fi. cũ seq. col. vsq in fi. vbi dicit q legẽdo ⁊ disputãdo eam teneret licet cõsulẽdo habeat hanc. q. pro dubijssima). Contrarium th̃ est cõis sententia scribentiuz. ⁊ ɔtrium voluit ipse Bar. in. d. l. si. §. si. ff. ad tertul. motus q: illa verba: quousq: donec: q̃diu ⁊ silia significant q masculo non superstite seu filio: filia possit admitti quasi defunctus in pte delata masculo non habeat heredez nisi dum supuixerit masculus vt probatur in. l. v. §. si. ff. de ven. in pos. mitten. ⁊ l. sine. §. tãdiu. ff. de cõdi. fur. ⁊ in. l. in delictis. §. si detracta. ff. de noxa. ⁊ in. l. j. ff. de cu. furiosi. facit q: pmissuz ad tps intelligit post tempus prohibitum ⁊ econtra. l. imperatores. ff. de postul. l. statuliber. a ceteris. ff. de statu. Ita q consequenter tpalis exclusio non sit trahenda ad perpetuam. ⁊ potest statutũ sicut ⁊ miles facere vt quis sit heres alicuius dũ vixerit ⁊ post mortem desinat esse heres ⁊ alius directo succedat vt patet in. l. in fraudem. §. heres. ⁊ in. l. miles ita. in prin. ff. de testa. mili. ⁊ in aut. hoc amplius. C. de fideicõ. ⁊ ibi not. facit insti. de eo cui liber. causa bona adij. in fi. ⁊ est casus in. l. ex facto. §. iulius lõginus. ff. de vul. ⁊ pu. ⁊ notat Ange. in. l. fi. §. si. e. ti. ⁊ Bald. in proposito in. d. l. ij. C. de libe. pre. ⁊ in. d. l. si qs filium. ⁊ hoc fundamento sm Bal. in. d. l. si quis filium. ⁊ in d. l. ij. hanc partem sustinebat collegium florentinum: quod fundamentum dicit etiam Bal. esse verum in. l. extraneũ. C. de here. insti. Idem tenuit Bal. in. d. l. in quibus. dicens q ista est veritas: motus quia statutuz intendit hereditaté defuncti suspendere magis q̃ feminam precise excludere. ar. §. gregoriana. in aut. de nõ eligen. scḋo nuben. ⁊ §. qm̃ infirmas. in aut. de nup. ⁊ l. titi⁹. ff. de mili. te. ⁊ l. cũ alijs. de cu. furio. Idé tenuit Bal. in. d. l. si pontionilla. ⁊ Bal. ⁊ Ang. in. d. §. ⁊ qd si tm̃. Bal. in. d. l. extneum. Bal. Saly. Alexã. ⁊ moderni in. d. l. ij. Ange. in. §. si quis aũt. in aut. de heredi. ⁊ fal. Bal. Imol. Pau. de ca. ⁊ Are. in. l. si qs postbumos. §. j. ff. de lib. ⁊ postb. Ang. ⁊ Imo. in. d. l. ei q soluẽdo. Ang. in. l. sine pars. per illum tex. qué dicit meliorez de iure. ff. de pe. here. Bal. in consi. ccccxxvj. inci. Antiquum statutũ. ij. volu. vlti. stampa. ⁊ in consil. lxix. incipi. Cum statutuz. pmo vol. sm eandé impressionem. Pau. de cast. in ɔsil. cccxlviij. sm numerum aliquorum. Pe. de anch. late in. consil. ccxxj. inci. hec questio. vbi recitat Guil. de perusio generũ Bar. Pau. in. d. consi. xcij. Alex. in consi. xiij. incipi. Circa pmuz dubium. vlti. col. nj. volu. (vbi dixit q si tunc filij masculi sũt fratres minores: quo casu habent pro mortuis vt ibi per eũ hereditas ad filias deuolueretur. Frã. de are. in consil. cxlmj. incipiente: Uisa consultatione. in. j. colũ. vbi dicit hanc esse cõem opinionem. ⁊ dñs Benedictus capra in consilio. lxxj. inci. punctus decessit ⁊c. vbi pulchre ⁊ breuiter loquit. ⁊ in consi. xxxix. in. ij. col. ⁊ in consi. lxxvj. inci. Quidaz Antoni⁹.

vbi dixit

vbi dicit q mortuo masculo filia poterit agere ad supplemẽtum congrue dotis que eo viuẽte non poterat. ⁊ ita etiaz tenuit moder. bonon. in tracta. dotium in vlti. parte. in. xxiij. q. Et hanc sententiam tenuit Fran. tigri. de pisis vt refert Bl. in. d. l. ij. C. de lib. prete. Et pro hac sentẽtia consuluit collegium bononiense vt dicit Ange. in. d. l. ei qui soluẽdo. ⁊ Pe. de ancha. in. d. consi. cc.xxj. (⁊ hec opinio est tenenda quam late comprobat Corne. ɔsil. cxxvi. inci. principale. in. ⁊. iiij. col. ij. volu.) Quia vt dicunt Bal. in. d. l. si quis h'iuz ⁊ in. d. l. ij. ⁊ Ange. ⁊ Imol. in. d. l. ei qui soluendo. dum hec questio occurrisset in facto Ray. de fot. Barto. Bal. ⁊ plures alij docto. ac collegium senen. padue bononie ⁊ florentinum diuersimode consuluerint: ita vt prout dicunt Ange. ⁊ Imol. in. d. l. ei qui soluendo audiente ipso Ange. ⁊ pñte propter varietatez opinionum fuerit sup causa transactum. (Et tutta hec consuluit Soci. consi. xcij. inci. circa primum. iiij. col. ver. secundã. j. volumi. ⁊. cxxj. ij. col. eodem volumi. q filia exclusa per statutum existentibus fratrib⁹ si moriãtur sine legitimis heredibus descendentibus: non est precise exclusa sed cõdictionaliter ⁊ per modũ suspẽsionis: q dictio si iuncta verbo futuri temporis importat cõditionez. l. si ita. ff. quando di. leg. ce. l. j. C. de dona. que sub mõ uel. Bar. in l. j. ver. videamus per que verba inducat cõditio. ff. de cõdi. ⁊ demõ. ⁊ conditionis natura non est statim inducere sed suspendere actum in euentũ vel defectũ cõditionis: tam in cõditione expressa vt habetur in. d. l. j. ff. de cõdi. ⁊ demõ q̃ in tacita vt habetur in. l. item q. ff. de pac. ita q fm Soci. filie nõ exclusio sit conditionalis: ⁊ sic in suspenso q̃diu vt predictum fuit interim masculus sit heres ex dispositione ⁊ potẽtia statuti: qd dicit procedere etiã si adsit in statuto salua testamẽtaria dispositione patris vel fratris: vt. d. in. viij. arti. prin. vj. q. Et cum ista sentẽtia quaz dixi cõem transit Alex. ɔsi. lxxiiij. inci. viso themate. vlti. col. iij. volu. ⁊ q hec opinio sit cõis attestatur Mari. dicto ɔsil. lxiij. j. col. ⁊ dñs Decius cõsi. lxxj. inci. in casu. j. col. ⁊ Corneus consi. lxxiiij. incipi. de duobus. j. volu. volens q tpalis exclusio in vna parte statuti extendatur ad aliam exclusionem simpliciter factam maxime in q̃ sit maior rõ: vt ibi in. iiij. colũ.) Ad ɔ̃ria rñdet fm Bar. in. d. l. si §. si. ff. ad tertu. ⁊ pmo ad iura que dicunt inspici debere tps mortis ⁊ adite hereditatis: ⁊ q hereditas semel acqsita acquirit irreuocabiliter: q nõ sum⁹ in illis terminis: qr in casu nostro statutũ defert hereditatez masculis nõ simplr put in illis iuribus facit ius cõe sed tpaliter pp̃ter verbũ donec quousq vel silia que hoc operant. An autẽ testamentũ interim valeat ⁊ hereditas sit applicata masculo an vo stet in suspenso dicam in. x. arti. v. q. ⁊ licet superi⁹ aliquid incidenter dixerim. Itẽ ad obiecta de dictione donec quousq ⁊ similibus. Rñdet Bart. q si apponant actibus habẽti limitationẽ circa tps faciunt magis diem seu quãdam suspensionem q̃ cõditionem suspensiuã als secus: vt in proposito nostro: ⁊ ita intelligit Bar. l. iij. §. si quis tutor. ff. de suspe. tu. ⁊. l. pe. ff. de excu. tu. ⁊. l. fi. §. donec. C. de iure deli. cum iurib⁹. d. allegatis. Ad dictuz Inno. in. c. donec rñdet Bar. q loquitur in verbis platis per iudicez qui debet esse cert⁹ de futuro euẽtu: que certitudo nõ presumit nisi secuta iudicis declaratione. Est eñ possibile q suspensus quousq satisfecerit dicat satisfactũ ⁊ alius nõ: put dicit Inno. Simile videmus fm Bar. vbi. d. in. l. j. ff. de cura. fu. vbi dr q prodigus ⁊ furiosus tãdiu durant in cura quousq ad sanos mores redierint: qd put dicit Jac. de are. intelligitur si hoc fuerit per iudicẽ manifeste declaratuz. Ad. l. imperatorem. ff. de ma. test. rñdet Bart. q ibi hoc contingit: qr testator prãtem ad tps conferre nõ potuit. l. libertus. eo. ti. Et iccirco ex defectu potestatis disponentis illa verba operantur extinctionem libertatis: ⁊ licet idem sit in hereditate que ad tps conferri non põt. l. hereditas. cum ɔcor. ff. de here. insti. tñ lege pmittẽte hoc fieri posset vt predictũ fuit. Predictã conclusionẽ in terminis statuti iacentis ampliabat Pa. in. d. cõsi. xcij. viij. colũ. vt procedat si statutũ dicat q supstite vel extante masculo filia femina non succedat nec audiat agẽdo vel excipiẽdo: q̃uis ibi non adsit dictio donec. q̃diu: vl' alia similis suspensiua vel resolutiua: motus qr illud verbũ nõ audiatur adiectũ in predicto statuto psupponit q masculo non existẽte possit audiri. arg. l. si prior. in prin. ff. de iudi. ⁊. l. maritus. C. de pcur. Et qr in statutis habet locũ argu. a ɔ̃rio sensu fm Bar. in. l. oẽs populi. in. vj. q. prin. ff. de iusti. ⁊ iure. ⁊ Bal. in. l. conuenticulã. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ als late dixi. Item mouet qr q̃litas adiecta verbo restringit dispositionẽ ad terminos ⁊ tps verbi. l. ex facto. in prin. ff. de vul. ⁊ pu. l. in delictis. §. si extraneus. ff. de nox. l. precipimus. C. de appel. Bal. in. l. generaliter. C. de epi. ⁊ cle. glo. in. c. statutum. in ver. canonicis. in fi. de rescrip. in. vj. attento q illi ablatiui absoluti superstite masculo faciunt cõditionem q̃si sit sensus q mulier non audiatur super successione fratris dũ supest masculus. ⁊ hoc videtur sentire Ange. in. d. l. ei qui soluendo. s. q non sit differentia dicere supstite masculo vel donec masculus supuixerit. Sed ista ampliatio mihi non placet. quia nõ est differẽtia an adsit verbum audiat vel nõ: ⁊ hec fundamenta militant etiam si non adsit verbũ audiat: ⁊ nõ sunt de iure valida per ea que dixi in primo mẽbro huius questiõis tangẽdo quid iuris sit qñ nõ adest dictio donec vel alia similis suspensiua vel resolutiua: pp̃ter que confunditur dictum Ange. ⁊ Imol. quo ad istam partẽ ⁊ etiam ista consideratio de vbo audiatur. in tantũ vt etiã si dicatur put dicebat Pa. q post mortem masculi filia possit redire ad domum patris ⁊ ibi pcipere alimenta: ista verba non adminiculẽtur vt succedere possit imo innuunt ɔ̃rium: qr statutuz videt ei nõ succedenti prouidere de alimentis. Item predictã conclusionẽ limitat Fulgo. in cõsi. xcviij. inci. visis petitionibus. in vlti. col. vt non procedat si statutũ dicat q femina dotata nõ succedat ab intestato defuncte persone donec sit masculus qui succedere possit ⁊ velit: qr illa verba casum ⁊ tps successionis nondum quesite significãt vt. s. mulier admittat eo casu quo masculus adsit qui nõ succedit: vel qr noluit: vel qr nõ possit: ⁊ illo succedẽte excludatur ⁊ eo tpe ⁊ perpetuo. Nec obstat tunc illa dictio donec vel q̃diu: qr solutio fm eum patet ex tex. in. l. q̃diu. ff. de acqui. here. vbi apparet q quãdiu institutus potest succedere substitutus nõ succedit: ⁊ tamẽ certuz est q instituto adeunte nusq̃ locus est substitutioni. l. post aditaz. C. de impu. ⁊ ali. substi. simile patet in. l. j. §. si nemo. ff. ad tertul. Nam q̃diu filius vult ⁊ põt matris hereditatez ex orficiano accipere: consanguinei ⁊ agnati a matris successione excludentur: ⁊ tñ filio mortuo postq̃ matri heres extiterit agnati nõ admittunt ad talis mulieris successionez. similis est sermo fm eum in. l. inter agnatos. §. q̃diu. ff. vnde legi. ⁊ facit. l. ij. §. j. ff. de bono. pos. ɔ̃ta. In quibus iurib⁹ lz iurisconsultus vtatur verbo q̃diu: illo tamen qui primo vocabatur succedente sequẽs perpetuo remanet exclusus. Ad iura per Bar. ⁊ doc. pro cõclusiõe. d. allegata respõdet Ful. q procedunt qñ verba statuti dicunt q̃diu vixerit filius masculus femina dotata patri intestato non succedat: eo qr tũc ipsa verba comprehendunt ipsum filium siue sit heres siue non: sed in proposito vt fuit dictum verba statuti excludunt filiam casu quo filius sit heres: ⁊ casu quo non velit vel non possit filius succedere dimittunt filiaz in termino iuris communis. Sed hanc limitationem non credo iustam. qr non videtur in effectu differre siue dicat donec sit masculus: vt in casu Ful. vel donec vixerit vel superuixerit masculus: vt in casu Bart. ⁊ aliorum per iura ⁊ auctoritates. d. allega. ⁊ illa adiectio qui succedere velit vel possit licet argui posset q veniat restrictiue. l. ea tamen adiectio. ff. de leg. a. iij. l. omnes populi. cum ibi notatis in textualib⁹. ff. de iustitia ⁊ iure. tamen significat q per solam superexistentiam masculorũ statutum non velit feminas excludere ⁊ ponetur gratia dubitationis tollende: ne si statutum illam non posuisset dubitari potuisset: an expectanda fuisset mors filij etiã adire nolẽtis q̃uis vt dicam. j. in. xij. arti. prin. in. vij. q. pari ratione etiã vbi statutum simpliciter loquitur vel q masculus nõ sit vel q adire non velit. Et sic illa adiectio soluz ponetur restrictiue ad personam masculi nec restringit tempus existẽtie seu quo sit masculus ad tempus adite hereditatis seu adeũde: ⁊ hec opinio videtur magis applaudere menti statuentium ⁊ minus ledit ius commune in exclusione filie. Ad. l. q̃diu ⁊ alia iura per Ful. allegata posset respõderi q non bene cõcludunt pro opinione Ful. ⁊ q in eis dictio q̃diu ⁊ similes non operantur resolutionẽ vel suspensionem: quia lex vltra pcedit declarando q aditio semel facta per eum quẽ vult preferri sequens perpetuo remaneat exclusus. subtilis tamẽ est inuestigatio Fulgosij. Et ex predictis apparet q non bene sentiunt docto. qui dicunt q etiam si statutum excludat filiam simpliciter intelligitur excludere donec masculus superest: prout dicebat. d. Laur. in repe. d. §. ceterum. in. xi. col. ⁊ dicã. j.

col. ⁊ dicam. j. (Item predictam cōem ꝯclusionē limitabat Alex. d. ꝯsi. lxxxiij. inci. viso themate. col. fi. iij. volu. ⁊ lati⁹ Mari, consi. lxiij. ij. ⁊ penul. col. vt procedat si ista mulier a tpe quo defuncto masculo potuit admitti non fuerit passa la bi annos. xxx. iuxta. l. licet. C. de iure deli. vt ibi latius p eos ⁊ per doc. in. d. l. licet. Et ita etiam transit dñs Bartholo. soci. ꝯsi. cxx. inci. visa cōtingētia. ij. ⁊. iiij. colū. j. volu. ⁊ ante eum Alex. cons. iiij. inci. videretur. iij. col. in prin. ver. insup pōt. ij. volu. ⁊ deco. j. xix. arti. viij. q. in fi. Itē ꝫ ista conclusio limitatur nisi filia renunciasset successioni sibi deficientibus masculis deferende: vt per Corneil. consi. lxx. incipi. placet iiij. volu. vbi consulit in caso illo renunciationem non preiudicare aut saltem peti posse absolutionē a iuramento. Ab autem qd dicitur de filia tpaliter exclusa habeat locū in ꝑte ex ea dicetur. j. in fi.) Deueniendo nūc ad questionē propositam an adueniente casu quo filia admittatur quādo temporaliter excluditur si fuerit preterita rumpat testamentum. Cōmunis opinio docto. est ꝙ sic. ⁊ ita tenuit Bart. in d. l. si. §. primo vltima. q. ff. ad tertul. ⁊ Bal. in locis ⁊ consilijs supra allegatis ⁊ infra allegandis. Pe. de ancha. in. d. consilio. cccxi. Bald. in consilio. lxviij. incipi. proponitur ꝙ pater. cum seq. j. volu. fm vltimam impressionem. ⁊ in consi. xliij. incipiē. domina Vangarda scda parte. a. stāpa. ⁊ in. d. consi. cccxxvi. inci. antiquum statutum. secundo volu. eadē stampa. ⁊. n. Benedi. capra in cōsil. lx. inci. pōctus ⁊c. quidā nomine Antonius. iij. col. cum cōcor. allegandis in articulo seq. circa. ix. q. vbi tangit an femina talē partem trāsmittat ⁊ iuxta hoc dicit Bar. in. d. §. j. vltima. q. ꝙ testamētū dum viuit masculus est in pendēti sicut videmus in filio posthumo preterito. l. si posthumus. ⁊. l. si posthuma. ff. de libe. prete. ⁊ quod dixit ibi Bar. ⁊ in. l. j. §. totiens. §. de ven. in posses. mit. Nam viuente masculo nō potest filia impugnare testm̄ cum non possit ab intestato succedere. l. j. §. pe. ff. de ꝯtrata. cum cōcor. allegatis supra hoc. e. articulo in. iiij. q. ⁊ si dicatur ꝙ imo interim masculus institutus est heres ex testamento per. l. miles. in prin. ff. de testa. mili. ꝫ. hac. e. q. allega. respondet Bartho. ꝙ illud verum esset si statutum aliqd disponeret circa testamentum: puta ꝙ filia nupta si sit preterita non possit rumpere testamentum quousq masculus superixerit. tunc enim interim bene valeret testamētū ⁊ eo mortuo rumperetur iuxta. d. l. miles. sed qñ statutum nihil disponit circa testamentū sed tm̄ circa successionem filie illam excludendo quousq masculi supersint: tunc quia possibile est ꝙ aliquo casu filia reperiat se preteritā ⁊ se posse succedere: testamentum tunc habet in pendenti: sicut dictum fuit de posthumo: ⁊ patet in filio qui captus fuit ab hostibus. l. pe. ff. de li. ⁊ posthu. quasi hec filia ad instar postliminij succedat. l. gallus. §. si eius. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊ not. Bart. in consil. xliij. inci. super predictis. ⁊ predicta sententia est omnino tenēda. (Sequit Cornelius ꝯsi. cxxvi. inci. principale. iiij. col. ij. vol.) Sed difficultas circa hoc insurgit an filia impugnet testamentum vt ex retro idest ex tempore mortis patris: an vt ex tūc, idest tempore quo succedit: q2 vt infra dicam ex hoc diuersi insurgunt effectus: ⁊ fm qd dixi. ꝫ. referendo verba Bar. in d. l. si. patet eum voluisse ꝙ testamentum impugnet vt ex retro quasi ante a filius masculus non fuerit fact⁹ heres ex testamento. ⁊ idem tenuit ipse Bar. in consilio. xj. inci. proponitur ꝙ pater filiam. ⁊ in. d. consi. xliij. inci. super predictis. Et hoc comprobat Bar. q2 certum est ꝙ statutū vult posse nunc per filiam testm̄ dici nullum: quo casu est necesse dicere ꝙ hoc non sit possibile, nisi dicatur nullū vt ex retro: cū illo demū preteritus dicat nullum qui tempore mortis testatoris debebat institui. d. l. si quis filio exheredato. in prin. ff. de inius. rup. Et si diceremus testamentum viuente masculo ⁊ a prin. valuisse ⁊ nō fuisse necessarium filiam instituere: nec nunc rumpetur per illam. l. Ad idem facit fm Bart. glo. in. l. gallus. §. ⁊ quid si tm̄. ff. de libe. ⁊ posthu. dum vult ꝙ si fili⁹ deportatus post mortem patris restituatur nō dicit testamētū nullum nisi restituatur ex causa que retrotrahat: ⁊ sic ista filia que incipit esse habilis ad succedendum: nō succedet nisi vt ex retro. Ad idē facit fm eū: q2 ex testō qd sperat rūpi nō pōt adiri hereditas nec suus heres existere. l. ij. §. expectandi. ff. de bo. pos. fm ta. ⁊. l. vetre. ⁊. l. cū quidā. §. qd di. ff. de acqui. here. cū simili. vnde testm̄ est nullum a prin. saltem attento ꝙ non fuit ex eo hereditas adita. Et q2 nullus heres extitit: ad idē addūcit tex. in proposito vrgentē in. l. equissimū. §. j. ff. de bo. pos. fm tab. vbi di ꝙ quādiu superest aliqs qui possit venire per bo. pos. ꝯ tab. si talis sit exclusus morte vel alio modo: instituti veniūt per bo. pos. fm ta. non ꝙ ex tunc confirmet testm̄ sed ex eo ꝙ retro valuerit: lꝫ tūc instituti venire non possent. Sic ergo ⁊ in ꝑposito filia veniet nō quasi nunc seu de presenti testm̄ annullet sed quasi retro fuerit nullū. ⁊ sic Bar. vult duo vnum ꝙ vis testamenti fuerit in pendēti: ⁊ ꝙ filius ex eo nō fuerit heres nec hereditatem adire potuerit. Item aliud ꝙ ipsum testm̄ annullet ⁊ impugnet tanqȝ a prin. ⁊ retro fuerit nullum: ⁊ in hac opi. fuit Bal. in consil. lxviij. incipi. Proponit ꝙ pater. j. vol. fm vltimā impressionem: qd consilium non credo fuisse Bal. q2 ꝯtrium dicitur in consi. seq. Et ad hoc etiam facit qd dixit Bal. in consi. xliij. incipi. dña Vangarda. ij. vol. eadē impressione: vbi voluit ꝙ si pater decesserit intestatus filius debeat cōferre dotem heredibus filij tanqȝ vt ex retro succedatur: ⁊ opi. Bar. dicit sustentabilem Alex. in. l. ij. C. de li. prete. dum examinat ꝑdictam. q. ⁊ demū transit cum ea ibidem in pen. q. dū loquitur de clausula codicillari. Sed Bal. in. d. l. ij. ⁊ in. d. l. si qs filium. in pe. col. ver. extra querit. C. de inoffi. testa. tenet ꝯ Bar. volens ꝙ filia impugnet testm̄ seu dicat nullum vt ex nūc nō aūt ex retro. ⁊ ꝙ fili⁹ in eius vita fuerit heres: mouet q2 absurdū ⁊ contra mentem statuti esset dicere ꝙ interim filius non esset heres ⁊ ꝙ interim agere non posset vel conueniri: vel posito ꝙ posset ꝯueniri per. l. fi. C. de pe. here. tamē agere nō posset vt ibi notat. ⁊. l. j. §. apud iulianū. ff. depo. Item adducit Bal. q2 dñs Fran. ti. qui in materia cōsuluit ⁊ pariter collegiū florentinū: ista filia est heres anormala in qua non seruantur regule iuris cōmunis ꝑpter statutum qd ipsas regulas excludit: filiam ad tempus vite fratris excludendo ⁊ reintegrando ad ipsam successionem. argu. d. l. statuliberum. §. stichum. ff. de lega. iij. ⁊. d. l. imperator. cū concor. allegatis: ꝑpter qd in tpe quo filia excluditur filius vocatur: iuxta no. per Bar. in. l. ij. §. videndū. ff. ad tertu. cum cōcor. alijs allegandis: ita vt dicendum sit ꝙ filius durāte ei⁹ vita vere fuerit heres ⁊ testamentū valuerit: lꝫ mortuo filio redeat ad causam intestati ex defectu preteritionis. quo fit vt causa finalis medio tempore obstiterit mulieri ⁊ ampli⁹ non obstet arg. l. sed ⁊ militis. in fi. ff. de excu. tu. propter qd dicēdum sit ꝙ testamentum vt ex nunc sit nullum. nec fm eos est inconueniens ꝙ ex dispositione. l. vnus incipiat ⁊ alter desinat esse heres. d. l. in substitutione. ff. de vul. ⁊ pupil. ⁊ insti. de eo cui liber. causa bo. adi. in fi. cum glo. Ex quo concluditur fm eos ꝙ filia pro parte dimidia euincet hereditatē: que portio de iure cōmuni nisi obstitisset statutum debita fuisset ipsi filie preterite vsq a prin. ⁊ dixit Pau. de cast. in. l. si quis posthumos. §. j. ff. de li. ⁊ posthu. ꝙ ista filia succedet ad instar exheredate que auocat dimidiā firmo manente testō in alia dimidia iuxta. l. circa. ff. de inoffi. testa. ⁊ pro corroboratione opinionis ꝑdicte ꝙ filius possit hereditatē adire insolidū nō obstāte ꝙ testm̄ ex filie preteritione possit annullari adducunt moderniores in. d. §. ⁊ quid si tantum. in. lix. col. fundamentū qd vbicunq pñs statutus nō tendit ad anullationē: tunc pōt interim adiri hereditas: licet sec⁹ sit vbi tendit ad annullationē vt in posthumo ꝑterito ⁊ existēte apud hostes. Nam est verisimile ꝙ posthum⁹ nascatur ⁊ existēs apud hostes reuertatur ex coniectura a lege approbata per notata per Bar. in. d. l. equissimū. in prin. facit. l. nec nos. ⁊. l. pen. C. de cap. ⁊ posthum. reuer. non sic est verisimile ꝙ filius moriatur ⁊ sine prole masculina. Pro quo fundamento adducitur doctrina Bart. post Oldra. in. l. iulianus. vltima col. ff. de condi. indebi. vbi dicit ꝙ vbicunq presens status tendit ad exclusionem: sed dubiū est an in futurum exclusio inducatur: habetur pro exclusione perpetua. l. sufficit. eodem titulo de condi. indebi. si vero non tendit ad exclusionem: tunc non habet vim perpetue exclusionis. l. sub conditione ff. de assi. liber. ⁊. l. vbi aūtē. §. marcellus. ff. de in dī. adiec. ⁊ quod dixit Bald. in. l. illud. circa finē. C. de sacrosan. eccle. sed hoc fundamentum concernit perpetuam exclusionē de qua. ꝫ. dixi hac eadem questione. ⁊ cū iste passus iste reputetur a doctoribus multum dubius: tanē hec secunda opinio vt magis cōis: pro qua vt dixit Bal. in. d. l. ij. C. de li. pre. ⁊ in. d. l. si qs filiū. ꝯsuluit Frā. ti. ⁊ collegiū florētinū ⁊ cū bal. transeūt Saly. ⁊ Pau. de ca. in. d. l. ij. ⁊ eandem opi. tenuit ipse Bal. l. c. j. §. j. in ti. ex. vel ab. Ange. in. d. §. si qs aūt. in. inst. de here. ⁊ fal. Imol. in. d. l. ei qui soluendo. Pau. de ca. ⁊

Areti.

Areti.i.d.l.si quis posthumos.§.j.ff.de li.τ posth. τ Aret.
in 9ß.cl.inci.longa est ista cõsultatio in.xvj.col.in fi. τ hec
opinio fm Are.in.d.l.si qs posthumos.§.i.applaudet men
ti τ verbis statuentium:qui cum ppter filium feminã exclu se
rint a successione viuẽte filio verisimiliter voluerunt filio he
reditatẽ deferre:nõ aũt illam stare in suspenso: quia hoc non
esset fauor filij.facit.l.cum emancipati.§.si duo.ff.de colla.
bo.τ quod dixit Barto.in.d.l.ij.§.videndum.ff.ad tertul.
τ hanc sententiam dicit communem.d.Lauren.in repe.d.§.ce
terum in.ij.colum.cu3.in.seq.vbi plene dicit iuxta hunc ar
ticulũ. Nec dicatur φ statutum filiam condito testamẽto nõ
excludat:sed testator: qui illam preterit:vt dixerunt qdã mo
derniores papien.seu papie cathedrantes in.d.§.τ quia si
tantum in.iiij.colum.allegando Paul.de ca.in consi.cccxc.
incip.super primo quesito. τ Bald. qui hoc non dicit in.d.
l.j.C.de suis τ legi.propter quod inferunt: quod l3 testator
fauore masculi filiam ex testamẽto exclu serit: nõ tamen face
re potuit:qꝛ pendentibus viribus testamenti hereditas cõ
tra regulas iuris cõmunis adiretur.l.nemo põt.ff.de leg.j.
qꝛ etiam voluit Bart.in.d.l.si.§.j.in.j.q.ff.ad tertul.respõ
dendo ad.l.miles j prin.ff.de mili.test.quem.s.retuli: quia
respõdetur φ statutũ excludens ab intestato dat facultatem
patri ex testamẽto illam preterẽdi: alias sequeretur quod im
putãdũ esset patri cur testatus decessisset 9tra.l.posthumus
in prin.τ.§.j.ff.de inoffi.test.τ late dixi.s.in.q.precedenti.τ
9sequẽter quo ad acquirendam hereditatem filio tollit ob
staculum filie ad tempus vite filij:τ si tunc obijciatur φ hec
responsio nõ concludit:prout dicunt ipsi moderniores in.d.
§.τ qd sitm in.iiij.colu.na3 existens apud hostes vel posthu
mus ab intestato non succedunt:τ tamen impediunt institu
tum adire ex testamẽto:respõdetur φ in illis iuribus nõ pro
hibetur inter pares in gradu aditio pro parte tangente insti
tutu3 seu filium: vt patet in.l.cumquidam.§.quod dicitur τ
§.suum.ff.de acqui.here.l3 prohibeat in parte que obueni
re poterat posthumo vel existẽti apud hostes: τ hoc ideo est
qꝛ tales erant pares in gradu succedendi:sed in proposito fi
lia ppter statutũ non est in pari gradu cum masculo sed i po
steriore.vt dixi.s.hoc.e.arti.in.iij.q.in fi.τ hanc 9sideratio
nem inueni 9firmatam per Imol.in.d.l.ei qui soluẽdo in vl
timis verbis. τ sic cura que volunt φ quãdiu validitas testa
menti põt esse in pẽdenti: vel aliquis potest admitti preter
ac 9tra testm institutus non possit ex eo hereditatẽ adire:lo
quuntur qñ ille propter quem validitas stat in pendenti est
in pari gradu cum instituto. Item responderi posset. prout
s.dixi post Bal.in.d.l.ij.τ Fran.τc.ac collegium Florenti
num:φ cũ hec successio sit anormala contra regulas iur cõis
nõ debet fm illas regulari etia3 ex passiua interpretatione.
Item dici potest:φ statutum tacite prouidet in causa testati:
quo ad facultatem filiã preterẽdi viuente filio citra preiu
dicium nullitatis testamẽti quãdo illam ab intestato exclu
dit:cum alias nullitas regularetur fm φ filia posset ab intesta
to succedere:vt plene dixi.s.eo.arti.in preced. qõne. Ad.l.
equissimũ que est.l.ij.§.primo.ff.de bo.pos.fm tab.dum ibi
suspẽdit a successiõe:vt ex retro succedit remoto obstaculo:
l3 ex predictis appareat satisfactũ:tñ potest aliter rñderi fm
Are.in.d.l.si is quis posthumos.§.j.φ ibi semper cõpetijt
ius heredibus scriptis in testamẽto:cum institutio heredis
esset ipso iure valida de iure ciuili τ pretorio: licet posset p
contrata.expugnari.ideo non mirum si remoto obstaculo
institutis vt ex retro succedũt:non sic in filia q viuẽte masculo
excludit:qꝛ eo viuẽte nullũ ius ei competijt in paterna here
ditate:τ 9sequẽter ius filie cũ nõ esset in esse nõ poterat filio
obstare:non tñ propter hoc fm Aretin.potuit ius filie dici
fuisse extinctũ:sed stare in suspẽso per tex. in simili in.§.si ab
hostibus in fi.insti.qui.mo.ius pa.po.sol. Itẽ rñdet Are. φ
ideo in.d.l.equissimum fit retrotractio:ne 9tingat φ qs de
cedat pro parte intestatus 9.l.ius nostru3.ff.de reg.iur.que
ratio cessat in pposito attenta mente statuti: vt predictum
fuit:que rñsio cõprehenditur in alijs respõsionibus supradi
ctis.nec dicatur fm Are.in.d.§.si filiu3: φ filius poterit sibi
consulere intrando bo.pos.fm tab.cu3 institui nõ expectẽt
preteritos qui sunt in pari gradu cum illis fm Bart.in.d.l.
equissimum in prin.ff.de bo.pos.fm tab. τ in.d.l.si duo.ff.d
lega.prestan.qꝛ recte inspicienti hoc nõ satisfacit.nã vt dicit
tex.in.d.l.si duo in fi.institutus pro sui parte tñ succedit pe
tendo bo.pos.fm tab.τ patet in.d.l.cũ quidam.§.j.iunctis

notatis in.§ suum.ff.de acqui.here.τ hoc modo efficeretur
pculdubio filius deterioris 9ditionis succedẽdo ex testamẽ
to:τ fm patris voluntatem φ ab intestato 9 iura als allega
ta.nam vt dicit glo.in.d.l.equissimũ.§.j.τ Bar.in.§.sequ.q
incipit si sub 9ditione.tuc bene cõpeteret filio successio per
vnde liberi.de qua materia etiã habetur in.l.plane la prima.
§.si 9iunctim.ff.de lega.primo. Item illud dictum Bart.in
d.l.equissimũ in princ.s.relatum cõiter non tenet fm Imol.
in.l.j.ff.de iniu.rup.τ in.l. ventre.ff.de acq.here. Pau.de
ca.τ Alec.in.l.posthumo.ff.de bo.pos.9tra ta.τ Aret.in.l.
si filius q in potestate.ff.de lib.τ posthu. Preterea vt decla
rat Bar.in.d.l.equissimum in principio.etia3 presupposito
p vero φ vbi adest paritas gradus:institutus non expectet
pteritu3:quominus possit intrare bo.pos.cõtra ta. Illud nõ
habet locũ vbi expectaret tristis euẽtus:vt φ filius premo
riatur:τ sine prole masculina per.l.illud.§.j.fm intellectum
Bart.ff.de contra tab. Nec dicatur fm Areti. in.d.l.si quis
posthumos.§.j.φ imo filia retro fingatur pterita. τ testamẽ
tum fingatur retro fuisse nullũ cũ lex hoc facere possit iuxta
plene tradita in.l.si is qui pro emptore.ff.de vsucap. τ.in.l.
lex cornelia.ff.de vulg.τ pu.τ in simili in.d.l.vẽtre:qꝛ nobis
suadet mens statuti que videt fauere velle filie masculo de
ficiente.pro quo facit in arg.tex.in.d.§.qm infirmas in aut.d
nuptijs:vbi alienatio facta per trãseuntem ad scda vota de lu
cro donationis propter nuptias:ita demum irritatur si aliq
superfuit filij tempore mortis alienãtis:τ dicit ibi tex.φ ista
irritatio retrotrahitur: vt plenius filijs consulatur: p quo ẽt
facit tex.in.l.fi.§.sin autem sub conditione.C.cõmu.de leg.
vbi patet φ alienatio facta per heredem grauatum fideicõ
misso sub 9ditione irritatur adueniẽte 9ditione:vt ex retro:
τ tanq a princip.non valuerit ad fauorem fideicõmissarij.
Nam respõdetur fm Are.φ in predictis locis nõ erat causa
media impediẽs alienationẽ sicut in proposito erat filiꝰ im
pediens filie successionẽ.τ ẽ fm veritatem statuti nõ itendit
fauere filie femine nisi mortuo filio masculo sine prole mascu
lina illã admittit l3 nõ itedat ei eo casu nocere per ea que la
te dixi supra in artic.ij. Ex predictis apparet de multipli
ci effectu:q potest insurgere an filia succedat: vt ex retro: an
vt ex nunc.primo videlicet in modo adeundi hereditatem:
τ illa3 masculo acquirendi:τ vt sciri possit quis agere possit
cõtra debitores hereditarios : τ qs 9ueniri iuxta predicta.
Itẽ in modo trãsmittendi:vt late dicam in arti.sequenti cir
ca.ix.qõne3 vbi tradam. An in filia ius suitatis suspendatur
an vero in totum tollatur vel eneruetur. Item in modo con
ferendi qꝛ fm Bal.in.d.consi.xliij.inci. dña Mangarda.ij.
volum.fm vltimam impressionem si succedit:vt ex retro h3
locum collatio:alias autem videtur velle φ nõ: sed credo φ
quouis casu habeat locu3 collatio cum semper militet τ du
ret eius causa τ ratio. (Sed hic cadit alia difficultas: an si
si ista temporaliter exclusa a successione puta patris dece
dat viuo masculo q eã tpaliter excludit τ relicta vna filia:τa
lis filia exclusę mortuo masculo admittatur ad successionem
aui ab intestato:vel ad impugnandum testamẽtum sicut fuis
set eius mater admissa. Bart. in.d.l.fi.§.fi.ff.ad tertul. vult
φ sic quãdo talis neptis fuit viuo auo cõcepta alis nõ.qꝛ ego
late examio in seq.articulo.x.q.iij.col.cum tribus seq.ver.
qd autẽ si statutum.)

Sexto quero an filia exclusa donec masculus superuixe
rit possit petere cautionẽ a masculo qui admittit de
nõ dissipãdis bonis defuncti τ de hereditate sibi pro sua por
tiõe restituẽda si casus aduenerit : in qua.q.Bar.in.l.fi.§.j.
ff.ad tertul.reliquit cogitãdu3 sed Bal.in.l.si quis filiũ vlt.
col.ver.tertio querit.C.de inoffi.testa.dixit φ põt peti cau
tio si masculus incipit dilapidare:vel est suspectus per.l.im
perator.ff.ad trebel.τ.l.inter oẽs.ff.qñ satisda.cog.τ in hac
opinione est.d.precep.meum.d.Iason.in.d.l.inter oẽs i pe.
col.fortius volunt Imol.in.l.et q soluendo vlti.col.ff.de he
redi.insti.ver.circa quintum φ indistincte possit peti cautio
de hereditate restituẽda:τ 9sequẽter de bonis nõ dissipandis
que in illa includit:qꝛ de parte hereditatis paterne : τ non de
hereditate filij cautio petit per ea que leguntur τ notatur in
l.ij.§.ceter τ in.l.coheredi.§.cũ filie.ff.de vul.τ pu.S3 idem
Bal.in.l.extraneum circa fi.cõm.sub dubio tñ forte dixit φ
masculus nõ tenet satisdare:cũ sit prelatus τ nõ grauatꝰ arg.
d.l.inter oẽs:est ei3 filius in eius vita heres fm eũ: cu3 statu
tum possit hoc facere.de quo plenius dixi in.q.preced.τ in

terim idē masculus omnia administrabit bona fide ſm Bal. ibidem arg. l. quotiens. ff. de acqui. here. ⁊ l. in integrum. ff. de in inte. resti. maxime l iudicio. l. i. §. denunciari. ff. ꝺ ven. inspi. puto tenēdam opinionem Bal. in. d. l. si quis filium: vt scꝫ non teneatur masculus ad satisdationē nisi superueniat iusta cā vel incipiat dilapidare: ⁊ q: masculus vere est plaius ⁊ non grauatus: vt dicit Bal. in dicta. l. extraneū facit. l. paulus noi. ff. de pro. sti. que vult nō pstari cautionem p eum qui antecedit in gradu. Nec obstat. d. l. inter omnes: q: cum sit exorbitās nō est trahenda ad ꝯsequētias. l. quod vero ꝯtra. ff. de legi. ppter quod ſm spec. in ti. de testa. §. pen. ver. qd si quis est sub cōditione institutus illa. l. inter omnes nō debet habere locum ab intestato lꝫ Pau. de ca. ibi aliter dixerit. Itē respōdetur ex decisione. d. l. Paulus noiat.

Septimo queri posset: an filie exclu e lꝫ non admittātur ad partem: faciāt tamen partem ad cōmodū masculorum vocatoꝝ. de hoc late dicam. j. in. xiij. arti. princi.

Octauo quero: an stante statuto: q femine ab intestato non succedant cum masculis: si cōtingat patrem instituere filias in modica re: ⁊ filios heredes vniuersales: ⁊ demum substituere inuicē: intelligātur etiam filie ad substitutionem vocate ⁊ quid l institutis. dixi late supra l quinto articulo principali in. xij q.

(Nono si stante statuto q mulier dotata sit ꝯtēta dote sua: ⁊ q filij ex filia nō possint succedere auo materno extantibus masculis ex auo materno: sꝫ debeant esse contenti dote materna: tale statutum presuppōit q dos filie nō debeat redire ad patrem: sꝫ remanere ipsis filijs filie ſm consuetudinē martini: vt per Mari. consi. ix. in. vij. colū. de quo in art. seq. iij. q. iiij. col.)

(Decimo quero ꝺ statuto disponēte: q filia dotata teneatur refutare hereditatē. quale ius habet filia l hereditate. Corne. ꝯsi. cxix. incip. placet. j. ⁊ ij col. j. volu. dicit q est heres mero iure: sed nō in effectu subiungēdo q mortuo eo cui est facta renūciatio posset succedere qꝺ est intelligendum ſm predicta.)

(Undecimo quero: an stāte statuto q filia nō succedat: sed debeat dotari sufficiat illā esse aquocunq alio dotatam: dns Jas. in. l. de alimētis in ſi. cōm. C. de transa. tenuit q nō. ⁊ q dotata ab alio possit petere dotē a fratribus vult Alex. ꝯsi. vij. inci. visis. iij. col. ij. vol.)

(Duodecimo quero: an si masculi proximiores vocent p statutum ad bona mobilia ⁊ immobilia: ⁊ supsint psone defuncte mater ⁊ patruus: ipsa mater ali qd hēbit Corn. ꝯsi. cxiij. inci. circa primū. iiij volu. in. ij. colū. tenuit q patru⁹ habebit bona mobilia ⁊ imobilia: ⁊ q mater erit heres vniuersalis habēs iura ⁊ actiones: ac noia debitorū que nō inueniunt appellatiōe bonoꝝ mobilium ⁊ immobiliū: vt ibi per eum facit qꝺ dixit Barto. in. l. cēturio. ix. col. ver. vel qd si dicat. ff. de vulg. ⁊ pu. oum dixit q substitutus in bonis mobilibus ⁊ immobilibus nō expsso iuribus ⁊ actionibus dicitur in re certa: ⁊ nō vniuersaliter substitutus ad qꝺ possunt videri not. p Pau. de ca. ⁊ Alex. in. l. nam qꝺ liquide. §. nō omnis. ff. ad treb. ⁊ Pau. de ca. ꝯsi. cclxvij. inci. viso supra scripto in antiq: ⁊ Saly. Pau. de ca. ac Corn. in. l. ambiguitates. C. de testa. ⁊ Alex. ꝯsi. xxv. col. fi. j. vol. de clausula testamētaria. In omnibus autem bonis suis mobilibus ⁊ immobilibus ⁊c.)

Ultimo queri posset an stante statuto q femine teneantur stare cordiatiōi patris: possit pater eis directo substituere post pupillarē etatem. Bart. in. l. cēturio cū quo ibi transit Alexā. in. xix. col. ff. de vul. ⁊ pu. ⁊ in. l. Marcellus. §. quidam. ff. ad trebel. tenuit q sic. ⁊ euꝫ sequitur Bal. in textualibus in. c. si pater de testa. lꝫ Jo. de Imol. in. d. l. cēturio ⁊ in. d. c. Raynutius aliter dixerit cui respōderi potest: put respondet Alex. in. d. l. centurio.

Undecio articulo pricipali

Uidendum est quale ius habeat filia in eo quod sibi a statuto vel testatore reseruatur: aut quod de iure cōmuni reseruatum esse intelligitur. Circa quem articulum pulcherrime: ⁊ ad totum tractatum necessarie accomodantur qōnes.

Et primo quero qua actione petatur dos filie per statutum reseruata. Pau. de ca. in consi. cxxxi. incip. lꝫ ista domina Liza in prin. in volumine antiquoꝝ cōsilioꝝ ſm primam impressionem dixit q petitur conditione ex statuto per. l. fi. versi. postq in fi. C. de peti. here. de quo per Bart. in. l. i. ff. de condi. ex leg. ⁊ in rep. l. omnes populi in. vij. q. princi. ff. de iust. ⁊ iure. ⁊ in. l. j. in princ. circa fi. cōmen. cū cōcor. ff. ad leg. fal. idem in alia re per statutū masculis preseruata. vt dixit Alexan. in consilio. lv. inci. consideratis verbis j. volum. post Bart. in. l. si duo patroni. §. si quis iurauerit. ff. de iureiur. ⁊ in. l. de quibus in fi. commen. ff. de legi. cum concor. supra allegatis. (plus dixit Pau. de ca. in. l. si socer. §. Lucius vlti. colum. ff. solu. matrimo. q ⁊ si statutum expsse non mandet filiā dotari: sꝫ illam excludat a successione disponendo q debeat stare dote contenta: adhuc poterit dotem cōditione ex statuto petere. q: excludit ab hereditate propter dotem. q: quando quis excluditur ab emolumēto contemplatione alterius cōmodi vr agi ex illa dispositione q cōmodum debeatur per Glo. ⁊ not. in. d. §. lucius. ⁊ probat in. l. emptor. §. fi. ff. de rei ven. habetur per. d. Jas. in. l. de alimentis in fi. commen. C. de transac. post Alexan. cōsilio. vij. incip. visis in. iij. colum. ij. vol. vbi dicit quando pro dote possit officium iudicis implorari. Et q dos a statuto pseruata petatur conditione ex lege seu statuti tenuit do. Sozi. licet non audeat bene firmare pedem in consilio. cl. quinta seu. vj. colum. ver. aliud tamen. j. volum. propterea q: multi tenuerunt q debeatur vt successio vel legitima. vt in. q. sequen. dicetur ⁊ firmat Sozi. consilio. cclxxxviij. ix. colum. versi. confirmatur ista conclu. eo. volu.) De iure autem cōmuni quomodo dos petatur: notatur in. l. fi. C. de do. promi. p Glo. ⁊ doct. in. l. si socer in prin. ff. soluto ma. per Bar. in. l. obligamur. §. leg. ff. de act. ⁊ obligatio. per Alexan. in. l. mulier. §. cum proponeretur. ff. ad trebel. in pen. colū. vbi tangunt an detur actio contra patrem: an vero officium iudicis transitorium ad heredes.

Secundo quero an illud quod preseruatur per statutū filie exclusē ab vniuersali successione puta dos: censeatur eius legitia vl succedat in locū legitie legatis. ista est pulchra ⁊ antiqua qꝺ in qua vr dicendū q sic ſꝫ Ryzar. maxime. in. q. p eū disputata quā refert Cy. i. l. sancim⁹. C. ꝺ nup. ⁊ Bar. in. l. ticio cētum. §. ticio genero. ff. de ꝯdi. ⁊ de. ⁊ hāc partem tenuit Joan. an. maxime si alr non prouidetur de alimentis in addi. Spec. l tit. de sta. mona. sup rub. post mediū ver. scire debes Bal. ⁊ Saly. in. d. l. sancimus ⁊ Alberi. i. l. qm in prioribus. vlt. col. C. de inoffi. test. vbi plenius ceteris examinat qōeꝫ Ryzar. mouentur maxime. q: hoc eū pars filie que solet legitima appellari tū legitima filij sua pars appelletur. l. sancimus. ij. respō. C. de inoffi. te. que legitia aliis ēt modis a iure nūcupatur vt not. Joā. an. in Rub. ꝺ. allega. in vlti. col. Eandē ēt opiniōem tenuit Bal. in ꝯsi. cccxcviij. inci. factū super quo ꝯsiliū petitur prima parte ſm vltimam impssionem ⁊ in aut. res que in. ij. col. ver. scdo quero. C. cōmu. de lega. ⁊ in ꝯsi. cxviij. inci. sunt ꝯtente. j. vol. ſm penul. impssionem reperitur in ꝯsil. cciiij. ij. vol. ſꝫ eādē impssiōeꝫ: ⁊ incipit Anno dñi. vbi dicit q si femina excludit ꝯtēplatiōe dotis date vel dande: talis dos succedit loco alimētoꝝ ⁊ ideo circo filia hꝫ legitimā sibi in dote taxatam q verba cōueniūt verbis Ryzar. put ea refert Cy. in. d. l. sancimus: q ēt voluit id qꝺ datur p legitia succedere loco alimētoꝝ. Eādē opinionem inuenio teneri in decisionibus nouis rote sub rub. ꝺ cōsue. deci. prima in fi. alr est ſm ordinē antiquū decisio. xviij. ⁊ incipit itē fuit dubitatū. hoc idē vult Panorm. in ꝯsi. xcij. inci. illud idubitati circa mediū ibi p̄terea ⁊c. ij. vol. vbi dixit q qn statutū filiā a successione excludēs mādat illam dotari: vult dotē succedere loco legitie ⁊ esse pr imoniū mulieris: ⁊ statim peti posse. idē vult Bal. post Jac. butri. in. d. l. qm in prioribus in pe. col. ver. scdo queritur vbi dixit q statuto disponente q filia sit ꝯtenta q̄titate quam pater ei relinquere volet: q̄titas p p̄rem relicta q̄tumcūq sit modica succedit loco legitime: qꝺ seqtur ibi Saly. ⁊ Pau. de ca. ⁊ Imol. i. l. fratri antep. col. ff. de cōdi. insti. Cu. in. d. §. ticio genero quē incidēter seqtur Alex. in ꝯsi. xiiij. inci. circa pmuꝫ. iiij. col. ij. vol. ⁊ dixit Bal. in. l. maximū viciū i. iiij. col. in fi. ver. vlteri⁹ querit. C. de libe. prete. q stante statuto q pater teneatur relinquere filijs qntam partē: illa qnta pars succedet loco legitime legatis. plus voluit Bal. in ꝯsi. clxxxiij. inci. psupposito q statutū. j. vol. ſm vlti. impssionē q si statutū excludat filiā a successione ⁊ quatenus nō sit dotata: mandet sibi puideri arbitrio ppinquoꝝ: tale preseruatū quantūcūq incertum ante sequutū arbitriū succedat loco legitime. idem voluit in ꝯsi. cccxix.

ɔsil. ccccxix. incip. ad euidentiam. iij. vol. ſm eãdem ſtãpam: & credo q ſit idẽ caſus. idẽ voluit Pe. de anc. in ɔſil. ccccxxij. incip. premittendum eſt q ſtatuta. volens q eti ſi ſtatutũ velit matrem in vſufructu tm̃ ſuccedere ille vſufructus loco legitime ſubrogetur. & hanc ſententiam expreſſe firmat Paul. de ca. in ɔſi. cxxj. incip. ſubſtitutio predicta in fi. & in ɔſi. ſeq. i volu. antiquoꝝ conſilioꝝ ſm primam impreſſionem & Alex. in ɔſi. lv. inci. viſo titulo ver. ĩcõo caſu: & ver. ſupradicta fortificantur & ver. & cõmilla. ij. volu. Et ſm Pau. de ca. in cõſi. ccxlv. ſupra allegato in. vi. col. hanc opi. tenuerunt Ant. de peru. ɔſulẽdo: & Fulg. in qua opi. reſidet Roder. bonon. in trac. dotium in quinta parte in. xxvj. q. inci. an valeat ſtatutum: motus: q ſtatutum arbitratur dotem eſſe cõgruaz portionem mulieris dotate: & legitima nihil aliud eſt q̃ portio taxata legum arbitrio & appellatur debitum bonoꝝ ſubſidiuz & dos dicitur ſubſidium mulierũ. l. j. C. vnde vir & vxor. (Idẽ tenuit Corn. ɔſi. xlviij. inci. de plurib⁹. ij. col. in prin. & v. col. ij. volu. & conſi. xl. v. col. cũ. ij. ſeq. iij. vol. & conſi. cxcix. inci. in hac. ij. col. iij. volum.) ℭ Contrariam opinionem videtur tenere Cy. in d. l. ſancimus in fi. cõmẽ. & Bart. in d. §. tricto genero i antepe. q. & ibidẽ Pau. de ca. & clarius ipſe Pau. in aut. nouiſſima. j. colum. C. de inoffi. teſt. & in conſi. lxxviij. incip. viſo dicto puncto in. j. col. & in conſi. cviij. inci. ſup eo de quo queritur in volu. antiquoꝝ conſiliorum ſm primam impreſſionẽ. maxime quando tale preſeruatum non debet tempore ſucceſſionis: vt quãdo ſtatutũ mandat filiã dotari: & expectandum ſit tempus nubilis etatis. quod an & quã ſit dicam in. q. ſeq. Idem dixit ipſe Pau. de ca. in conſil. cx. inci. ſuper primo queſito in. j. colum. ver. ad ſm & in ɔſil. cxx. inci. ſi dicta comitiſſa. & in ɔſi. cccxxij. inci. pro pleniore & in conſil. ſeq. & in cõſi. cviij. inci. ſuper eo quod queritur clara & indubitata: vbi loquitur in dote eadem met ſtampa: & in conſilio ccxlv. aľs. cccxiiij. incip. ſuper primo dubio in. vj. col. ver. ſuper tertio & vltimo. j. vol. ſm vltimam impreſſionem. Cardi. conſi. clj. inci. quod autem inſi. Cu. in conſil. xxxv. inci. ſtante ſtatuto vincentie: vbi voluit dotẽ filie a ſtatuto preſeruataz non deferri ſibi iure ſucceſſionis: adeo q pro illa non faciat partem in legitima filij: eo q in certa re ſeu pecunia nõ cadit hereditaria ſucceſſio. l. j. §. ſi ex fundo & l. quotiens. §. hſdes ff. de here. inſti. & l. quotiens. C. e. ti. ita vt filij maſculi ſuccedant in totum cum onere preſtandi illam certam rem. Idez & latius voluit ipſe Cu. in conſil. cxxiiij. incip. d. Anton. de verona: & hoc etiam aperte teſtatur Alexan. in conſi. clxxix. incip. viſo proceſſu cauſe vertẽtis. ij. col. iij. volum. & eſt de mente Bal. in. l. nõ ſine in vltimis verbis. C. de boniſq; lib. ſi bene ɔſiderentur verba ſua. & dixit Bal. nouel. in tractatu dotium. vj. parte in. xij. charta q dos magis dicitur ſuccedere loco legitime q̃ alimentoꝝ: & ego infra. xiij. arti. princip. teneo q dos preſeruata per ſtatutũ debeatur vt ex alienũ. & pro hac ſententia facit: quia legitima eſt portio eius quod ab inteſtato debetur. l. cum queritur. & l. parentibus. C. de inoffi. teſta. ergo ipſum preſeruatum nõ eſt legitima. Eſt hĩ verum ſm Pau. de caſt. in d. conſi. ccxlv. in. vj. col. q ſi ſtatutum non excludat feminas a ſucceſſione: ſed dicat q debeãt ſtare contente his que fuerint ſibi relicta pro dote: q tunc talis dos videbitur ſubrogata loco legitime: & predictã ſcdam opi. tenuit conſulendo. Franc. de ram. prout dixit Pau. de ca. in. d. vj. col. (cui opinioni ɔuenit illud quod dixit Mari. conſi. xxx. inci. q̃uis. ij. col. iij. dubio dum dixit q ſi ſtatutum diſponat q filia dotata vel dotanda ſit contenta dote & õ eo qd ſibi pater dederit vel promiſerit: nec vltra illud petere poſſit nec fratres vel patruos ſuos inquietare occaſione falcidie: tunc dos ſuccedat loco legitime propter illud verbum falcidie: quod ex neceſſario intellectu: intelligitur de legitima. vt per modernos in aut. nouiſſima. C. de inoffi. teſta. qd ſʒ Mari. fortius pcedebat in caſu ſuo ſtante alio ſtatuto ferrarienſi. q ſi. ſ. tẽpus ibi determinatum frater ſororem non dotauerit: duplicari debeat legitima ſeu falcidia: tãq̃ ſit ſenſum q in. j. ſtatuto legitima innuatur: & in alio data negligẽtia duplicetur. At dñs Philip. corne. ɔſi. cvij. incipi. in hac in finalibus verbis. ij. volu. concludit q dos debita p ſtatutũ filie excluſe a ſucceſſione ſuccedat loco legitime: retinẽdo tñ naturã dotis in tpe. & idem vult in ɔſil. c. incipi. nõ caret pe. col. iij. vol. Sed idẽ Corn. ɔſi. xxxij. inci. licet col. ſi. iiij. vol. dicit q dos nõ ſuccedat loco legitime ſaltem vt aſſumat naturã legitime: & inter ceteras rationes aſſignat rõnẽ:

q rõin opi. eſt q excluſa filia dotata legitima maſculi ſit maior q̃ de iure cõi: & q dos cenſeatur tanq̃ ex alienũ: vt late dicet. ſ. in. xiij. arti. iij. q. & ſi dos ſuccederet loco legitime: ſi illa ɔcurreret in legitima: & legitima filij maſculi vel filioꝝ nõ eſſet maior q̃ de iure cõi ɔ cõez opinionẽ. o. aũt Bartol. ſozi. fuit varius in iſto arti. naz i ɔſi. cclxxxviij. inci. circa primum. vij. col. ibi adducit. ij. loco. j. volu. & in multis alijs locis quos referã. ſ. in dicto. xiij. arti. iij. q. tenuit q dos & alia pſeruata filie excluſe per ſtatutũ nõ ſint legitima nec loco legitime ſuccedant. Et ibi in. d. ɔſi. cclxxxviij. in. ix. col. ver. cõfirmatur iſta ɔcluſio dicit q dos cenſetur filie preſeruari iure ſucceſſionis. & in multis locis quos referaz in p̃alleg. xiij. art. iij. q. tenuit q dos tali filie debita vel preſeruata ſit tãq̃ ex alienũ. Et in ɔſi. cl. in. vj. col. ver. illud tñ. j. vol ipſe dñs Barto. ſozi. Refert quoſdã tenuiſſe q dos predicta ſeu tale pſeruatũ debeatur iure legitime: & quoſdã alios tenuiſſe q debeatur iure inteſtati & ſucceſſionis ab inteſtato: & quoſdã tenuiſſe q debeatur: vt quoddã pcium extrinſecus patrimonium: & refert Ant. de but. in conſil. xlj. qui in ſua iuuentute fuit vnius opinionis: & alterius in ſenectute dicens q hec difficultas fecit vacillare plures magnos doct. tangendo ẽt ibi in. ix. col. ver. vij. ɔfirmatur an talis dos vel tale pſeruatum debeatur: vt ſucceſſio.) Iſte paſſus apud me eſt difficilis: & niſi intelligatur nõ poſſunt decidi plures q̃ões i hac materia. in quo duo ſunt ɔſideranda. primo an id quod a ſtatuto preſeruatur filie debeat inſolidum & tam ex teſtamẽto q̃ ab inteſtato: demum an id qd debetur habeatur loco legitime legalis: & eius naturam aſſumat: circa primum ɔſiderãda ſunt primo verba ſtatuti an loquantur tam ex teſtamento q̃ ab inteſtato: an vero ab inteſtato per ſe: an vero ex teſtamento per ſe: nam ſi loquatur vtroq; caſu ſcʒ tam ex teſtõ q̃ ab inteſtato: clara eſt diſpoſitio cuʒ in oẽm caſuʒ puideatur: ſi vero loquuntur ab inteſtato tm̃ puta q extantibus maſculis filia non ſuccedat: ſʒ dotetur vel nõ ſuccedat niſi in certa re: & ɔtingat q quis decedat inteſtatus adhuc res eſt clara q totũ id qd ei preſeruatur ei debetur: vbi autem cõtingit quẽ decedere teſtatum relinquendo filie minus q̃ ei ab inteſtato per ſtatutũ preſeruatur: eſt difficultas: pptereã q filios q de iure cõi ab iteſtato ſuccedũt in tota hereditate põt pater p teſtamẽtum relinquere tertiaz aut dimidium eius q ab inteſtato habituri fuiſſent: nõ autẽ tenet eis relinquere totuz id in quo ab inteſtato ſuccederent. d. aut. nouiſſima: & in corpore vnde ſumitur & l. parentibus & l. cũ querit. C. de inoffi. teſta. & l. papinianus. §. quarta. ff. e. titu. vnde ſimile dicit vr̃ in eo q ab inteſtato p ſtatutũ preſeruatur cũ patri nõ teneat id totum relinquere: cuʒ ſtatuta etiam correctoria iuris cõis bene recipiant interpretationem a iure cõi aut. offeratur. C. de litis cõte. iuncta. l. ſciẽduʒ. ff. qui ſatiſda. cog. & ita ɔſuluit Pe. de anch. in conſi. ccccxxij. incip. premittẽdum eſt: õ quo late dixi. ſ. in. ix. artic. princi. j. q. & ad ibi dicta me remitto. & eo caſu quo tota portio a ſtatuto ab inteſtato prefixa nõ debetur ex teſtamẽto non põt dici ipſa tota portio eſſe legitima: q eſt pars eius nõ autem totum id q ab inteſtato debetur iuribus pre allegatis: idem eſt dicendum: vbi portio pſeruata in totũ: tam ex teſtamẽto q̃ ab inteſtato debetur per rationẽ predictaʒ. ppter qd melius ſenſerunt illi qui dixerunt q preſeruatum filie ab inteſtato non eſt legitima nec ſubrogat loco legitime. Et ad clarius habẽdũ intellectum pdictorum ponderanda ẽt ſunt verba ſtatuti an velint preſeruatuʒ capi de manu maſculoꝝ & nõ iure directo. & an preſtari in pecunia & nõ de ſubſtantia defuncti iuxta. l. ſancimus. §. repletionẽ. C. de inoffi. teſt. & no. plene per Alex. in. l. in quartam. ff. ad leg. fal. an vero pſtari poſt tẽpus & non tpe delate ſucceſſionis iuxta. l. q̃m in prioribus. C. de inoffi. teſta. q eo modo indubitatũ videtur q ſtatuentes noluerunt illud preſeruatũ ſuccedere loco legitime ppter naturã ɔriã legitime: nã ſubrogatuʒ tunc ſapit naturã eius in cuius locũ ſubrogatur qñ ad idẽ et non ad diuerſum ſubrogatur. l. ſi in fundo. §. ſi fundus. ff. de iure dot. vbi autẽ ſtatutũ taxat filie aliquid ex teſtamento diſponẽdo q pater non poſſit ex teſtõ minus relinquere vel q filia nõ poſſit plus petere ſi exiſtant maſculi: tũc ſi illud taxetur ſub nomine quote: vt q dicat de decima parte vel duodecima tenẽdum in dubio eſt q tale pſeruatũ ſuccedat loco legitĩe quaſi ſic ſenſus q filia partem decimaz vel duodecimã eius qd habitura fuiſſet ab inteſtato petere poſſit & nõ plus: nec poſſit pater minus relinquere iuxta no.

per glo. j. ꝛ. ij. in aut. nouissima. ꝛ omnia iura de legitima lo
quentia in ista parte locũ habebũt vt in locis p̄dictis. ꝛ per
Cal. in consi. xxxij. sub rubri. de testa. facit. l. j. §. j. ff. ad legez
fal. Sed si p̄seruat certa summa vl' res nõ puto ꝙ succederet
loco legitime legalis p p̄dicta: ꝛ qꝛ iste res nõ debent habi-
ta ratione eris alieni ꝛ impense funeris sicut debetur legiti
ma. d. §. quarta. ꝛ. §. seq. ꝛ qd̓ declarat Bar. in. l. ex facto. la
grande. in. ij. col. ff. de here. insti. iunctis notatis per doct.
maxime Bal. ꝛ modernos in. l. quotiens. C. eo. ti. (Ubi aũt
statutum ab oĩ successione filias excludit ꝛ a legitima nihil
eis reseruando: tanto magis est dicẽdum ꝙ dos nõ succedit
loco ltime: vt p Ro. ꝯsi. cxxxiij. lci. p declaratiõe. circa p̄n.
Quid autem si statuto caueat ꝙ mater habens filios vel fi-
lias non possit relinquere extraneis vltra q̃rtã ptẽ: an tres q̃rte
dicent legitima filioꝝ ꝛ filiarum ꝛ legitima iuris cõis fuisse
p statutũ aucta ad tres q̃rtas. Mari. ꝯsi. lxxxiiij. incipi. visa.
circa fi. ꝛ Sozi. ꝯsi. cxvj. lci. nõ põt. ꝛ. xxx. inci. viso testõ. pen.
col. j. vol. tenuerunt ꝙ sic. Ad qd̓ Mari. in. d. ꝯsil. lxxxiiij. ꝛ
Sozi. d. ꝯsi. ccxxx. colũ. fi. allegãt multas decisiones q̃ essent
hic transportãde. Sequit idẽ Bartho. sozi. cõsi. cl. p alle. vj.
col. ꝛ s̄m doc. p alle. ista legitima ita aucta regulat p ut legiti
ma iuris cõis. nec in ea põt apponi grauamẽ: p ut etiã tenuit
Calde. cõsi. xxxij. lci. an si statutũ. sub rub. de testa. de quo la
tissime dixi. ĩ. in p̄ce. seu. x. arti. p̄n. iiij. q. antepe. ꝛ pen. col.
v̓. postremo. Et s̄m hic ꝛ ibi dicta per me ista opi. vl' viioꝝ. ꝛ
ꝙ dicat aucta legitima etiã tradidi. ĩ. in. j. arti. p̄n. iiij. q.)
¶ Et ex predictis decidit alia questio: ꝛ cõsequenter tertio
quero: an stante statuto ꝙ filia dotata nõ succedat: poterit fi
lia petere dotes anteꝗ̃ nubat etiã si testator eas relinquat:
quam questionẽ late disputauit Rizar. malũ. quez latius ce
teris refert Alberi. de rosa. in. ij. parte statu. q. ciiij. incipi.
adhuc ex eodem themate: ꝛ in. l. qm̃ in prioribus. vbi vtitur
eisdem verbis. de inoffi. test. ꝛ Cy. in. l. sancimus. C. de nup.
vbi magis succinte refert q̃onem predictam. ꝛ Bart. in. d. l.
titio centum. §. titio genero. in pe. col. ꝛ fi. ff. de condi. ꝛ de-
monstra. vbi breui⁹ loquit s̄m morẽ suum: qꝛ ex multiloquio
antiquoꝝ excerpebat iura ad casum sp̄alius faciẽtia: ꝛ in pro
posito questionis magis conferentia. nõ ignorãs ꝙ volenti
bus ambulare per generalitates ꝛ similia pateret processus
in infinitũ. ꝛ iste fuit mos legislatorum ꝛ iurisconsultoꝝ quo
rum interpretationes sunt nobis pro lege tradite. Nam sub
vno vel duobus fundamentis q̃ones decidebant. licet etate
nostra doctores cõi errore ducti arbitrẽtur in multiloquio
esse scientiã. Et prout referũt Cy. ꝛ Alberi. post Rizar. ista
questio depẽdet a p̄cedente. s. an talis dos vel aliud prefer-
natum mulieri a successione exclusẽ censeat ei⁹ legitima seu
loco legitime succedat: ꝛ posito ꝙ sic: voluerunt eandez do
tem deberi non expectato tempore matrimonij vel nubilis
etatis si relinqueret impuberi: ppterea qꝛ legitima non re-
cipit diem nec conditionez: vt est tex. in. d. l. qm̃ in priorib⁹.
ꝛ succedit in locum alimentoꝝ ꝛ a iure nature fundamentuz
trahit: ita vt appellet debita de iure nature. l. j. §. ius natu
rale. ff. de iusti. ꝛ iure. ꝛ in aut. de trien. ꝛ semis. §. j. in fi. ꝛ. §.
ꝛ hoc prohibemus. ꝛ. l. cũ ratio. in prin. ff. de bo. damna. ꝛ. l.
quisquis. §. ad filios. C. ad. l. iul. maie. Debet enim propter
coniunctionẽ patris ad filiũ ꝛ econtra. d. §. j. ibi nam ⁊c. ꝛ qꝛ
propter eam pietas que est inter p̄rem ꝛ filium excusat a ve-
recundia quã pater incurreret filio nihil dando: vt innuit in
§. cũz aũt. insti. de inoffi. testa. Nã sicut in vita pater teneba-
tur alere filium: cõgruum fuit vt lex filio ex bonis paternis
certam partez assignaret ex qua posset post mortem p̄ris ali
d. §. j. ꝛ. d. §. ꝛ hoc prohibemus. cũ iurib⁹ allegatis. Nec ob
stat si dicat istam legitimã minui nõ posse per statutum: cum
ius naturale sit imutabile. §. sed naturalia. insti. de iure na-
turali gen. ꝛ ci. qꝛ cum legitima possit minui per legẽ. atten
to ꝙ ius naturale illam nõ taxauit sed ius ciuile vt plene di
ctum fuit in primo arti. prin. j. q. poterit etiã per statutuz. l.
omnes populi. ff. de iusti. ꝛ iu. qd̓ statutum dĩ minuere ꝛ non
tollere: dotes loco legitime subrogando. Et hãc opi. tenẽt
prout vtrobiq̃ refert Alberi. vltramontani ꝛ cõiter docto.
cum qua ipse vtrobiq̃ transit dicens ꝙ si femina esset extra
nea: vel si filie pro dotibus vltra debitum bonoꝝ subsidium
relinqueret: ꝙ impleta demuz cõditione vz tp̄e matrimonij
tale relictuz peti posset. l. qui heredi. §. fi. ff. de cõdi. ꝛ de. l.
j. §. finaũt sub cõditione. C. de cadu. tol. l. cedere diem. ff. de
v̓bo. sig. Tale enĩ relictũ est cõditionale. l. cũ ita legatũ. §. vi
deamus. ff. de cõdi. ꝛ de. ꝛ. l. qd̓ pupille. ff. de iure dotium. ꝛ
confert in euentũ matrimonij: cũ dos nõ possit esse sine ma-
trimonio. l. fi. C. de do. ante nup. ꝛ in. l. in p̄tãe. ff. de spon. ꝛ
l. tali stipulatione. ff. de iure dot. ꝛ predictã opi. Rizardi re
fert ꝛ sequit Jo. an. in addi. Spec. in ti. de statu mo. in rub.
v̓. scire debes. post mediũ. ꝛ eaz tenuit Bal. in. l. sancim⁹. C.
de nup. dicẽs ꝙ si expectaret tp̄s matrimonij: vz nubilis eta
tis: qñ relinquit impuberi posset filia fraudari dote ꝛ legiti
ma: ꝛ in toto p̄rimonio p̄ris si interea moreretur: qd̓ esset ini
quum: ppter qd̓ impugnat decisionẽ Bar. quam. j. referam
dicẽtis ꝙ sicut statutũ põt minuere legitimã in q̃titate. Ita
etiã põt in tp̄e differendo eius prestationẽ. Et istã opi. etiaz
tenuit Pe. de anc. in cõsi. cxxxij. inci. subtilissime. ꝛ Pau.
in consi. xcij. inci. Illud indubitati iuris. ij. vol. per rationez
Bal. ꝛ Alex. in cõsi. lv. inci. viso titulo. maxime in vlti. col.
ver. supradicta fortificant. ij. volu. ꝛ Ange. are. in. §. fuerat
in. xix. col. cum seq. insti. de act. vbi voluit ꝙ etiam si interim
puideat filie de alimẽtis per statutũ vel testatorẽ: nihilomi
nus dos statim ꝛ pure debeat. Bar. aũt in. d. §. titio gene
ro. in vlti. col. dixit ꝙ dos statim peti non põt: cum tale reli-
ctum dotis sit q̄d conditionale: vt dictum fuit. Nec obstat ꝙ
legitima non recipiat diem nec cõditionẽ. d. l. qm̃ in priori-
bus. qꝛ s̄m Bar. ista dos non succedit loco legitime: ꝛ posi-
to ꝙ succederet statutũ põt tollere legitimaz: ꝛ posito ꝙ nõ
posset: põt saltem minuere. Unde s̄m eum si statutũ põt mi
nuere in quantitate: põt etiam minuere in tp̄e: arguendo de
re ad tp̄s iuxta nota. plene in. l. vinũ. ff. si cer. pet. per illum
tex. ꝛ. l. miles ita. ff. de mili. test. ꝛ hanc opi. sequitur Pau.
de ca. in. d. l. qm̃ in prioribus. dicens se ita pluries ꝯsuluisse
ꝛ in aut. nouissima. C. de inoffi. testa. ꝛ in consil. cxxxvi. inci.
pro pleniore. in. j. col. in volu. antiquoꝝ consilioꝝ s̄m primã
impressionẽ: vbi dixit conditionem non modo posse apponi
sed tacite inesse. Idez voluit ipse Pau. de ca. in ꝯsi. cxcviij.
alĩa. cclxxvj. in volu. nouoꝝ consilioꝝ s̄m vlti. impressionem.
ꝛ Cu. in cõsi. cxxvij. inci. mengbus. ꝛ in cõsi. cxxiiij. inci. dñs
Antonius de verona. post mediũ vbi dicit: si statutum dicit
filiã nõ succedere sed debere esse cõtentã eo qd̓ sibi pro dote
relinqueret: ꝙ sicut p̄r põt pretextu statuti quantitatẽ legiti
me minuere: ita põt modũ ꝛ formã relicto adijcere. arg. l. vi
deamus. §. pe. ff. de in lit. iurã. ꝛ eius qd̓ dicit Bar. in. d. §. ti
tio genero. sicut econtra q non põt minuere nõ põt modum
nec formam adijcere. d. l. qm̃ in prioribus. ꝛ. l. oĩmodo. C. de
ĩoffi. te. adeo vt possit p̄r dans dotẽ: aliis filijs stipulari mor
tua filia dotata sine liberis: de quo dicã in. q. seq. Idẽ voluit
Fran. de are. in ꝯsi. xliij. inci. placet mihi ꝯclusio. ꝛ. d. Bñdi
ctus capra in ꝯsi. lxxij. inci. quidã Michael. iij. col. ꝛ. d. p̄ce.
me⁹ in. d. l. qm̃ in priorib⁹. circa fi. cõmẽ. ꝛ dixit Pau. de ca.
in ꝯsi. cxx. inci. si dicta cornelia. in volu. antiquoꝝ ꝯsilioꝝ s̄m
primã impressionẽ: ꝙ de relicto p p̄rem facto femine dotate
p statutum exclusẽ a successione cõditio nõ reicit: qꝛ loco legi-
time nõ succedit. Et hãc opi. tenet Bal. nouel. in trac. dotiũ
in. vj. p̄te in. xix. charta. vbi satis late attingit hunc passum.
(Sequit Cor. cõsi. cccx. inci. in hac. in fi. j. volu. ꝛ. xlviij. inci.
de plurib⁹. iij. col. in p̄n. ij. vol.) Est etiã aduertendũ qꝛ Cy.
in. d. l. sancim⁹ vi obscure loqui adeo vt Bar. in. d. §. titio ge
nero. dicat Cy. fuisse sue opi. ꝛ Bal. in. d. l. sancimus. dicat
eum fuisse ꝯrie opi. sed Saly. eum intelligit fuisse opinionis
quã supra tenuit Bar. ꝛ in p̄dicta s̄nia vl' etiã fuisse Bart. in
l. qui negociationẽ. §. pupillo. ff. de admi. tu. dũz se remittit
ad dicta per eũ in. d. §. titio genero. Sed Saly. in. d. l. san-
cimus. in vlti. col. distinguebat ꝙ aut testator relinquẽs do
tẽ filie disposuit illã debere alimẽtari anteꝗ̃ maritaret de
bonis sue hereditatis: ꝛ tunc videat cõpensasse dicta alimẽ-
ta cũ mora dicti tp̄is ꝛ dilacionis q̃si talia alimenta succedãt
loco interusurij medij tp̄is: ita vt in hoc versetur cõmoditas ꝛ
fauor filie qꝛ interim alimentabit ꝛ q̃titas ei relicta depe
rire nõ poterit: subdit idem esse si statutũ disponeret filiam
debere alimentari: qꝛ tunc cessat ratio. d. l. qm̃ in priorib⁹.
sed vbi nõ esset puisum mulieri de alimentis: tunc sequitur
opi. Rizar. malũ. de qua Bal. etiam meminit in. l. genera-
liter. in pe. col. C. de epi. ꝛ cle. (Ange. vero in consi. cccxlix.
inci. cõsultatio. dicit ꝙ si statutũ mandat filiã dotari per he
redẽ: ꝛ interim anteꝗ̃ tradatur nuptui ali. actus dotis cõsti
tuende est purus ꝛ actus dotis exigẽde ꝛ soluende est condi
tionalis ꝛ in tp̄s matrimonij ac incertum: habens implicitã
conditionem si matrimoniũ sequet per iura ad hoc allegata

dicens

dicens q filia põt petere constitutionem dotis ante matrimonium ⁊ ẽt infans: ⁊ q matrimonio ɔtracto seu qñ vult cũ effectu nubere potest exigere. Nã sm Ang. differunt mulierem esse dotatam: ⁊ dotem esse: q sola dotis assignatio pro matrimonio nõ ɔtracto sed ɔtrahendo: facit vt aliqua dicat dotata. l. si quis priore. §. certum. C. de secun. nup. non tñ q subsit dos nisi matrimonio sequuto. ideo sm eum vulgo dicimus q puella nubilis est dotata: si dos sibi solũ est assignata. Et dicit Ang. sequẽdo Bar. q dos ista assignata seu relicta non transmittitur si filia ante matrimonium ɔctuʒ decedat: cum deficiat ɔditio sub qua debetur dos sequendo in hoc sententiam Barto. supra relatam: quod dicit veruʒ nisi heres fuerit in mora: vt q puella nubilis volens nubere interpellauit heredem masculũ: vt dotem assignaret ⁊ tradetur: ⁊ ille nõ tradidit: propter qd matrimoniũ nõ est sequutũ: q conditio habetur pro impleta: ex quo stetit per heredem. l. iure ciuili. ff. de condi. ⁊ demon. iunctis his que dixit Bar. in. d. §. ticio genero in fi. commen. volens dotem dari etiam ante matrimonium: vt matrimoniũ sequi possit. Et tunc sm Ange. etiam fructus dotis arbitrio boni viri taxandi erunt prestandi arg. eius qd dicimus de fructibus legitime q sunt prestandi post moram: prout etiam consuluit Alex. cõs. vij. in. ij. volu. ⁊. lxix. ⁊. clxxx. j. volum. Et sic Ang. transit in effectu cum opinione Bar. sumpta maxime occasione cõmunis vsus loquendi.) Pau. autem de cast. in. d. §. ticio genero lʒ fateatur statutum posse minuere legitimam tempore ⁊ caussa prout dicebat Bar. Tamẽ aliter loquitur ⁊ subdit se pluries in casu ɔsuluisse ⁊ milies interrogatum fuisse: dicit enim q aut statutum disponit q extante masculo filia femina non succedat: sed debeat dotari: ⁊ tunc procedat opinio Barto. q non excluditur nisi propter existentiam masculi: ⁊ q subicitur q debeat dotari nõ operatur vt etiã ppter dotes intelligatur exclusa: sed illa verba debent intelligi si ɔtingat filiaʒ nubere. alias enĩ dotatio non esset necessaria: ⁊ q tunc filie legitima non debetur cum ab intestato non succedat etiaʒ si pater nihil pro dote eidem cõtulisset. si pater ei pro dote relinquat non censet relinquere pro legitima: sed tanq̃ extraneus: ⁊ relictum pro dote censebitur cõditionale in tempus nuptiarum: aut vero statutum loquitur q femina dotata nõ succedat put figurat Bart. in. d. §. ticio genero: ⁊ tunc dicit Pau. de ca. q Bar. non bene dicit. ⁊ q relictum pro dote est purum alr non diceretur filia dotata si intelligeretur cõditio inesse vel si sub ɔditione dotes relinquerentur: q relictum sub ɔditione non dicitur in esse nec efficaciam habere ante cõditionis euentum. d. l. cedere diẽ: ⁊ hoc modo Bar. in. d. §. ticio genero implicaret sibi ɔtrarietatẽ volendo q filia dicatur dotata ⁊ q relictum sit conditionale: nam vel est necesse dicere q dos pure debeatur vel q talis filia non dicatur dotata ⁊ consequenter non ligetur statuto: attẽto maxime q excludit filiam ppter dotem: ⁊ sic vult q illã habeat argum. l. qui volebat. ff. de here. insti. subdit Pau. de cast. q sua distinctio est ipsa veritas. Eandem opiniõem ⁊ distinctionem. sequitur ipse Pau. de ca. in consi. cviij. inci. clara ⁊ indubitata ⁊ in ɔsi. lxxviij. inci. viso dicto puncto prima col. in vol. antiquorum ɔsiliorum sm primam impressionem concordans hoc modo opinionem Riʒ. ⁊ sequacium vt scilicet opinio Riʒ. procedat in statuto disponente filiam dotatam non succedere: (⁊ opinio Bart. procedat qñ filia simpliciter excluditur ⁊ mandatur dotari.) Idem ẽt voluit ipse Pau. in consi. cccxxiij. incip. super eo q queritur an dicta domina Joanna licet quo ad reiectionem ɔditionis discrepet ab his que alibi dixit: de quo dicam infra hac. e. qõe. (Et cũ distin. Pau. de ca. transit Sozi. ɔsi. cclxxviij. inci. circa psonã. xij. col. ver. sm decidit ⁊. xcij. etiam inci. circa. iiij. col. j. volu. ⁊ Corneus consi. xxxij. inci. licet. ij. col. quarto volu. ⁊ videtur cõmunis opi. modernorum.) Et hanc distinctionem etiam firmat Cuma. in. d. §. ticio genero volens fortius q in casu Bart. nõ dicatur filia dotata cui sunt dotes pure relicte: nisi deuentum fuerit ad actum pure traditionis ipsius dotis de quo dixi supra in. vj. arti. princi. in quarto membro in. vij. q. subdit Cum. q posito q talis posset dici dotata cui sunt dotes relicte dicenduʒ: sit tale relictum esse purum: ⁊ pure deberi quia succedit loco legitime: ⁊ eius naturam sequi debet iuxta. l. si eum. §. qui iniuriarum. ff. si quis cau. ⁊. l. emptor. §. ancillam. ff. de rei vend. ⁊ in hac opinione videtur persistere Alexan. in consi. xij. inci. circa primum dubium quarta col. tertio volum. (Et Corneus cõsi. xl. incip. circa hanc. v. ⁊. vj. colum. tertio volum.) plus voluit Alex. in consi. lx. incipit. viso tenore questionis scda ⁊ tertia colum. ij. voluminis. q siue statutum dicat q femina dotata non succedat siue q debeat esse contenta dote sibi relicta: statutum intelligi nõ debeat: vt velit posse relinqui dotem in tempus nuptiarum vel conditionaliter: sed qd velit solummodo ipsam dotem minuere in substantia ⁊ quantitate per nota. per Jac. but. in. d. l. quoniam in prioribus ⁊ Joan. de imol. in. l. si. in antepe. colum. ff. de condi. insti. cum statutum non disponat de die vel dilatione: de quo plenius dicam in. q. sequen. Ad no. p Bar. in. d. §. ticio genero respondet Alex. vel quod verior sit contraria opinio: vel q loquitur quando statutum viterius pcedit dicendo q dotata non succedat nec possit testamentuʒ impugnare. Sed ista saluatio Alexan. ⁊ concordia non est bona: vnde teneo Paulum de ca. in sua distinctione de mero iure bene dixisse per rationes suas: quia non dicitur dotata illa saltem que conditionaliter est dotata ante conditionem impletam: vt predictum fuit. ⁊ quia ista qualitas debet adesse tempore successionis delate que adesse nõ posset pendente conditione an dos debeatur: vt dixi supra in. vj. arti. prin. quarto membro in. vij. ⁊. iij. qõne. (Puto tamen predictam opinionem Barto. posse procedere attento cõmuni vsu loquendi scdm quem illa dicitur dotata: cui sunt dotes simpliciter relicte: prout dixit Ang. dicto consilio. cccxlix. ⁊ latius tetigi in. vj. art. pricipali quarto membro in. vij. ⁊. iij. qõne Ita q tunc talis femina cui sunt dotes in testamento relicte ligetur statuto: ⁊ non possit dotem statim petere: sed matrimonio sequuto vel inuento marito: coniungendo communem vsum loquendi cum dispositione iuris hoc modo: videlicet q dos dicatur propter matrimonium ⁊ consequẽter q peti non possit ante matrimoniuʒ per iura supra ad hoc allegata per Barto. ⁊ Ange. cum concor. de quibus. ã. eo. prima colum. Et q nihilominus attento cõmuni vsu loquẽdi dicatur dotata illa cui sunt dotes relicte: q est destinatione licet non actu dotata. vt in. d. vij. ⁊ etiaʒ tertia questione. debebit tamen: vt dixi in. d. vij. qõne constare de isto cõmuni vsu loquendi ⁊ clare. q multi vulgares sm eorum vsum loquendi dicunt illaʒ dotatam cui sunt dotes relicte quãdo qñcũqʒ etiam matrimonio nõ sequuto põt exigere dotes ꝑ improprĩado verbum dotis. Et predicta opinio Pau. de ca. quam dixi veriorem mero iure ⁊ circũscripto cõmuni vsu loquendi procederet etiaʒ si in statuto diceretur q mulier relictum petere debeat debito tempore ⁊ non vltra ratione cuiuslibet legitime: vel alia non obstante q contrarium dicat Benedictus capra in dicto consilio. lxxij. nam talia verba non operantur dilationẽ quando alr non est.) ¶ Ubi aũt statutum simpliciter excluderet ⁊ mandaret dotari: tunc q cessat dictus cõmunis vsus loquendi ⁊ consequenter sumus in terminis iuris communis in aus dubie standum erit decisioni Pau. de cast. per rationes suas quia filia excluditur simpliciter ⁊ dos exigit matrimonium: ⁊ tunc si legetur dos in tempus nuptiarum conditio non reicietur per predicta: ⁊ notat etiam Pau. de cast. in consilio. cxcviij. in volum. antiquorum consiliorum in prin. sm primam impressionem quod ɔsilium incipit in casu presenti. (Et hic est aduertendum: q distinguendũ est an ipsa dispositio statuti excludentis dotatã seu volẽtis q dotata nõ succedat sit ɔditionalis: ⁊ an relictũ quod sit i executionẽ ipsius statuti. Nã ipsum statutũ bene stat ɔditionaliter scʒ q filia non succedat si fuerit dotata: vt dixi. š. in. vj. ar. prin. in. mẽbro. xv. q. penul. col. post. d. mei Jas. in. l. cũ mota. vj. col. C. d transl. Nõ sic est in legato dotꝫ: q aliqñ est ɔditionale: aliqñ purũ sm Bar. ⁊ doct. l. d. §. ticio genero pen. col. vbi Bar. dicit q nullo extãte statuto legatuʒ dotis est puruʒ qñ legitima nõ relinqtur: q pater alr esset relicturus. Et sm Pau. de ca. ibi idẽ est qñ dotata excluditur a statuto: q nisi legatum esset purum sʒ ɔditionale nõ diceretur filia dotata ⁊ succederet cũ presumatur testator velle se ɔformare voluntati statuti: vt per Bart. in. l. hẽdes mei. §. cum ita. ff. ad trebel. cũ concor. adductis. š. in. v. arti. pa ac. xj. q. seqtur Com. in ɔsi. xxxij. inci. licet. ij. col. iiij. vol. ⁊ in ɔsi. clxij. inci. primo aspectu in. ij. col. ij. volu. ⁊ alibi sepe cũ concor. š. allegatis p opi. Pau. d ca. dicens q q dotata excluditur a successione ppter doteʒ esset absonũ q excluderetur ab hẽditate ⁊ dote: qd fieret si legatũ dotis eo casu eẽt ɔditionale: ⁊ filia ante matrimonium ɔctum moreret iuxta

predicta qꝺ est intelligendũ nisi obstet cõis vsus loquẽdi de quo constet. Si vero statutum simpliciter excludat filiã ꝛ mandet illam dotari: tunc fm Pau. de ca. ꝛ Corneu; vbi supra ac cõmuniter modernos legatum dotis erit conditionale ꝑ iura. ŝ. ad hoc allegata quasi sit sensus statuti ꝙ dos dari debeat non ꝑpter successionẽ sed propter matrimoniũ: vt predixi.) Generaliter autẽ loquẽdo quãdo legatũ dotis sit cõditionale purũ vel modale. Et quid si relinquatur ꝑ filia maritanda. tradunt Bar. ꝛ alij in. d. §. titio genero. ꝛ Cy. in dcã l. generaliter. vbi etiam Bal. in pe. ꝛ vltima col. C. de epis. ꝛ cleri. Cy. Bal. ꝛ Sali. in. d. l. sancimus. C. de nuptijs. Bal. in. l. si. in pe. q. C. de libe. prete. ꝛ in. l. filia legatorum. C. de lega. ꝛ in. l. si plures. C. de condi. inser. ꝛ in. l. j. in peñ. qꝺ. C. de priui. dot. ꝛ in. l. itẽ quia. ff. de pactis. ꝛ in. l. si pater. vbi etiam Fulgo. in repe. C. de insti. ꝛ subst. ꝛ in. d. l. quoniã in priorib⁹. ꝛ per Ange. in dispu. incipi. facti contiston ꝛc. per Bar. in l. si diuortio. in fin. cõmen. vbi etiã per alios. ff. de verborum oblig. cũ concor. ibi traditis. (Et late Sozi. consi. xcij. incip. circa. iij. quinta ꝛ. vj. col. j. volu. ꝛ Corneũ cõsi. xl. incip. circa banc. iiij. ꝛ. v. col. iij. vol. vbi tenet illud nõ esse cõditionale ꝛ transmitti quãdo sit filie: de quo. j. in. ix. qꝺ.) Ex predictis colligitur ꝙ quãdo statutũ excludit filiam dotatã nõ disponẽdo quo tẽpore dos peti possit nõ possit testator disponere ꝙ peti nõ possit ante tẽpus nuptiarũ: sꝫ ꝑ annũ post nuptias ẽt attento cõmuni vsu loquendi de quo dixi: cum ius velit illas statim deberi. (qꝛ esto ꝙ cõis vsus loquendi faceret dici dotatam sine matrimonio: non tñ operatur circa dilationẽ dande dotis matrimõio secuto.) Facit. l. nemo potest. ff. de leg. primo. ꝛ arg. in. d. l. quoniã in prioribus. secus autem vbi ius ita non vellet: vt quãdo simpliciter excludit ꝛ mãdat illã dotari prout dcm̃ fuit. Est tamẽ aduertendũ: qꝛ vbi statutũ non videtur prohibere dotẽ statim peti posse seu deberi: ꝛ testator illas relinquat sub ꝯditione vel in tẽpus nuptiarũ: potest dubitari an dies vel cõditio reijciatur sicut dicimus in legitima. d. l. quoniã in prioribus. an vero non bẽat pro dotata. Et Pau. de ca. in. d. consi. cccxxiij. vult filiã haberi pro dotata ꝛ consequenter excludi per statutũ reiecta conditiõe ꝛ tẽpore nuptiarum: nõ ex eo qꝛ dos succedat loco legitime: sed ex eo qꝛ filia propter dotem excluditur: qꝺ multomagis ꝓcederet si teneremus istã dotẽ succedere loco ltime: prout plures docto. ŝ. allegati tenuerunt per tex. in. d. l. qm̃ in prioribus. ꝛ tunc in eo in quo excederet legitimã de iure cõmuni debitã non reiceret conditio. cũ filia hẽatur pro extranea: vt dixit Albe. in dicta. l. qm̃ in prioribus. ꝛ in. d. q. ciiij. seqtur Bar. in. d. l. qui negociatorem. §. pupillo. ꝛ Pau. de ca. in. d. §. titio genero. in antepe. col. (ꝛ ita videt̃ residere do. Philip. corneus. d. consi. xl. in. v. ꝛ. vj. col. iij. volu. post Rizar. malũ. ꝛ Bal. in. d. l. sancimus. ac Cu. ꝛ Pau. de ca. in. d. §. titio genero.) verum qꝛ tenui in prece. q. ꝙ dos non succedat loco legitime: qꝺ maxime dignoscitur: qꝛ dos debet̃ in vita pr̃is filie. secus in ltima. l. j. §. sed nec impuberis. ff. de colla. bon. facit qꝺ dixi. ŝ. in nono arti. prin. ij. q. seqtur Pau. de cas. in consi. cccclx. incip. visis ꝛ ponderatis. in volu. nouorũ ꝯsiliorũ fm vltimã impressionẽ. ꝛ hoc etiã tenuerunt pleriqꝫ doc. allegati. ŝ. in hacmet. q. item qꝛ vt alias dixi statutum simplr excludens dotatã non ligat illã cui dotes sunt sub ꝯditiõe constitute: vt pꝫ. ŝ. in. vj. arti. prin. in quarto mẽbro. xvj. q. iccirco tenendũ puto ꝙ tunc filia tanqꝫ non dotata: ꝛ ꝯsequenter tanqꝫ non comprehensa sub statuto succedat sicut masculi sꝫ dispositionem iuris cõmunis per nota. in locis predictis: et per Pau. de ca. in dicto consi. cviij. ꝛ Alexan. in dcõ ꝯsi. lv. (Ideo do. Philip. corne. in dicto cõsi. xl. in qnta ꝛ. vj. colũ. in. iij. volu. dixit ꝙ ambo Raphaeles Cuma. ꝛ Ful. ꝛ alij cõsuluerunt ꝙ in muliere cui dotes sunt sub ꝯditione vel cũ nupserit relicte: nõ habeat locũ statutũ qꝺ excludit dotatã: quia cũ in articulo mortis sit certũ legi ꝛ nature ꝙ ista non nubet deficit cõditio ꝛ successiue qualitas ꝙ sit dotata: ita ꝙ dicat̃ idotata. l. i illa stipulatiõe si kalẽs. ꝛ. l. hoc iure. ff. de v. obli. ꝛ. l. si. ff. ꝺ ꝯdi. isti. cũ ꝯcor. de q̃ materia ẽt dicet̃ i si. hui⁹. q.) Ubi autẽ esset tale preseruatũ qꝺ succederet loco ltime: tunc bene reiceret̃ conditio. d. l. qm̃ in prioribus. Quid autẽ sit in modo vel onere appositis doti vel rei preseruate? dicebat Pau. de ca. in. d. consi. cccxxij. incip. pro pleniore. ꝙ pãt põt modum resolutiuũ doti adijcere: vt scilꝫ mortua filia dos ad alium redeat per. l. si. §. pe. ff. de lega. ij. ꝯtuis pater teneatur filiam dotare. l. si. C. de dot. promis. ꝛ hoc etiã voluit Cuma. in. d. consi. cxxiij. incipi. dñs Antonius de Verona. post medium. reprehendendo Bar. in. l. suus quoqꝫ. in pri. ff. de here. insti. sed Anto. de bu. in consi. j. in tertio dubio tenuit cõtrarium: scilꝫ ꝙ filia non excludatur si pater adijciat modum ꝙ dos sibi restituat̃ soluto matrimõio: ita ꝙ dos ad heredes filie nõ trãseat: ꝛ ita voluit do. Laur. in repe. §. ceterũ. in. vj. col. insti. de leg. agna. suc. Bal. aũt in. l. si. in. ij. col. in princi. in lec. noua. C. de dot. promis. voluit filiã excludi: dummodo modus doti adiect⁹ seu stipulatio predicta filio remittatur. (Seqtur Maria. cõsi. ix. in. vij. col. dicens ꝙ qñ statutum excludit filiam a successione ꝛ vult illã esse dote contentã dꝫ talis dos dari filie transmissibilis ad heredes: ꝛ ꝙ filia ꝛ eius filij possunt agere vt eis remittatur stipulatio de restituẽda dote patri ꝛ eius heredibus. seqtur Corne. consi. clxij. icip. prio aspectu. iij. col. ij. vol. vbi dicit ꝙ dꝫ tolli stiplõ ꝺ q̃. ŝ.) Pro quo facit qꝺ dixit ipse Bal. in. l. auia. in pe. col. ver. ex hoc dcõ. gl. in lec. noua. C. de iure dot. vbi dixit ꝙ qñ pater reliquit dotẽ filie instituto filio masculo herede: nõ põt filius masculus dotans sororẽ apponere pactũ ꝙ dos sibi restituat̃ per ea que dixit Jac. de are. in. l. vxorem. §. pater naturalis. ff. de leg. iij. Idem dixit Bal. in cõsi. cl. v. vol. fm vltimã stãpam. alias autẽ est. cccclxiiij. incip. ꝑponitur ꝙ qdã. in. ij. colũ. ver. tertio querit̃. fm penul. stampã. volẽs ꝙ si i alio filia fuerit grauata de restituendo dotes in ea nõ habebit locũ statutum excludens dotatã: eo qꝛ non dr̃ dotata que nõ est libere dotata nisi grauamẽ remittatur. d. §. pater naturalis. iuctis ibi notatis per Jac. de are. ꝛ ꝯtuis in eo. scđo vol. in ꝯsi. pe. reperiatur ꝯtrium ꝯsultum: tñ non fuit cõsilium Bal. nã ꝑut refert Cuma. in. d. §. pater naturalis. Jaco. de are. dicit ꝙ filia non cõputat sibi in ltimam dotẽ quã pater stipulatus fuit sibi reddi in casu quo decesserit sine liberis nisi fratres vel heredes remittant sibi stipulationem: ꝛ hoc colligit ex gl. ibi: de qua materia traditur ibi per Bald. in. l. j. §. videamus. C. de rei vxo. act. per Dy. ꝛ doc. in. l. peñ. §. filia. ꝛ latius in. l. post dotẽ. ꝛ ibi etiã Alex. in. xj. col. ff. solu. matri. ꝛ ita videt̃ trãsire Bal. nouel. in tracta. dotiũ. vj. parte. in. xviij. char. seqtur do. Bap. de sancto seue. in rep. l. oẽs populi. in. xx. col. vñ. xxij. ff. de iusti. ꝛ iure. plus dixit Bal. nouel. in tracta. ꝑdicto in. j. parte. in pe. col. vidisse ꝯsultum: ꝛ ita fuisse ꝯclusum ꝙ si pater stipulatus sit dotẽ filie sibi reddi soluto matrimonio et pater dotẽ exigat viro mortuo sibi genero. Et demum decedat filia existente vidua ꝙ nihilominus filia excludet̃ per statutũ excludẽs dotatas ex quo filie remanet actio petendi dotem contra filios ꝛ heredes pr̃is vt possit ꝯgrue renubere cũ ius illã met dotẽ integram pro alio marito destinet. aut. sed ꝯtuis. ꝛ qꝺ notat Cy. in. l. j. §. videamus. C. de rei vx. act. facit l. si. C. cõmu. vtri. iudi. ꝛ qꝺ notat Bar. in. l. post dotẽ. ꝛ in. l. si marito. §. j. ff. sol. ma. ꝛ in terminis statuti Ang. ꝛ Are. in §. fuerat. in. vij. columna. versicu. adde tu. institu. de actio.

Sed qꝛ in terminis statuti ꝙ aliqua sit dotata dependet a facto dotantis: credo in pũcto iuris ꝙ non sufficeret remissio heredis: qꝛ tempore delate successionis nõ potest libere dici dotata. l. in delictis. §. si extraneus. ff. de nora. cũ concor. ꝛ sic tunc non hẽbit locũ in ea statutũ etiam si hr̃s velit facere remissionẽ: ꝛ in hoc sequor opi. Anto. de but. lꝫ forsitã verum foret in practica hoc obtinere: ꝛ ꝯñter minus tenẽdũ erit dictum Bal. nouel. prime relatũ dote iam per pr̃ez exacta: qꝛ etiam alia quauis habet actionẽ ad dotem contra pr̃em: ꝛ tamẽ nõ dr̃ dotata: ꝛ qui habet actionẽ ad rem lꝫ rem habere videat̃: non tñ rẽ vere hꝫ: vt in regula q hꝫ. ff. de reg. iur. facit. l. i. §. deiecisse. ff. de vi ꝛ vi arma. dũ vtitur verbo vr̃ qꝺ est fictiõis. ꝛ ꝯ hoc facit qꝺ dixit Pau. de ca. in. l. q supstitꝫ. in si. cõmẽ. ff. de acq. here. post Jac. but. in. q. icip. qdã nõie. ꝙ statuto excludente dotatã si ꝯtingat filiã premori pr̃i suo dote iam per pr̃em exacta vt qꝛ eã sibi dari fuerat stipulat⁹: vel qꝛ essemus in loco vbi nõ seruatur ꝯsuetudo Martini sꝫ ius cõe de quo in. l. dos a pr̃e. C. sol. mat. filij filie nõ excludent̃ a successione pr̃na eadẽqꝫ auita: qꝛ statutũ excludit filiã nõ tñ fauore masculorũ sed etiam contẽplatione dotis quã habuit ꝛ si ea ad patrem reuersa cessat causa exclusionis: ergo ꝛc.

¶ Ex predictis pꝫ qꝺ non liceat apponere onus: vel modũ in dote per statutũ preseruata. ideqꝫ dicẽdũ est in aliare preseruata filie excluse. etiã si idubitatũ sit talem rẽ succedere loco ltime sꝫ Bal. Sali. ꝛ Pau. de ca. post Ja. but. in. d. l. qm̃ in prioribus. ꝛ Imol. in. d. l. si. in añpe. q. ff. de ꝯdi. isti. Alex. in. d. cõsi. lv. icip. viso titulo qõnis. in. ij. col. ꝛ Frã. de are. in d. ꝯsi. xliij.

d. ꝯsi. xliiij. icipi. plz mihi. qd̄ pbatur fm eos: qꝛ lz lex oino. C. de inoffi. tes. puideat in q̄titate leĝime: non tñ erat puisum in onere: ideo successit dispositio. l. qm̄ in pͦribus. per quā legē statutum passiue declarat: ꝛ fm eā determinatur. (Maxime autē non licet apponere onus nec minuere dotē preseruataꝫ qñ statutū excludit cōpetēter dotatā: qꝛ tūc non excludit icōpetenter dotata: vt per Corñ. cōsi. ccij. icip. circa pñtē. v. col. in fi. ij. vol. vel dꝫ saltē dos reduci ad cōpetentē q̄titateꝫ fm ip̄m Corneū cōsi. clxij. incip. ꝙ respectu. ij. col. eo. vol. quorū alterū an sit verū dixi. ṡ. loco suo. Qd̄ si statutū velit filiā stare testō patris: tūc pr̄ pōt apponere dilationē fm Corn. ꝯsi. ccx. incip. in hac. col fi. j. volu. vel si velit ꝙ dotata ad supplementū leĝime agē non possit: qꝛ tūc non pōt cōqueri de onere sꝫ Corñ. ꝯsi. cxv. ici. i hac. ij. col. ij. vol. qd̄ depēdet ab his q̄ dixi in. ix. arti. §. ij. ꝛ. iij. qd̄. de exclusa a successione: an possit agere ad supplemētum leĝime vel cōgrue dotis: qd̄ ēt tangit Corñ. cōst. cvij. icip. in hac. pe. col. ij. vol. dicēs ꝙ statutū excludens dotatā dꝫ intelligi ꝙ cōgrue dotet. Et p̄dicta ꝯclusio ꝙ non liceat apponere onus rei p̄seruate: pcedit ēt si tale preseruatū filie sit plus q̄ leĝima: qꝛ in illo ēt augumēto ꝛ plurī nō poterit filia grauari per ea que dixit Cald. in cōsil. xxxj. incip. an si statutū. sub rubr. de testa. ꝛ late Soci. in ꝯst. ccxlj. incip. circa. j. col. j. vol. vbi ita tꝫ ēt si onus apponat in beneficium pie cāe. de quo etiā dicet. j. in. xiij. arti. viij. q. sic ēt ecōtra si statutū minuat leĝimam fm Soci. in. l. cēturio. vj. col. ff. de vul. ꝛ pup. qꝛ si testōr relinquat filie leĝimam iuris cōis nō poterit apponere onus qd̄ nō examino qꝛ nō est presentis speculationis.) Ad predicta facit qd̄ dixit Pau. de ca. in cōsi. ccxlv. alꝰ. cccxiiij. icipi. super. j. dubio. in vol. nouoꝝ consiliorum. fm vltimā impressionē in. iij. col. ꝙ in pte p̄seruata p statutū filie: nō pōt substitui filie per fideicōmissum pure vel conditiōaliter vel in diē: nec in vita filie vel post mortē aliqd̄ preiudicari: alꝰ de facili possent re p̄seruata fraudari. allegat ad hoc Ang. de pu. in terminis statuti taruisani volētis nō posse per ascendentē cuꝫ liberos hꝫ relinq persone extranee vltra tertiā partem: ꝛ ꝙ reliqui applicet veniētibus ab intestato. Ad idē allegat Fran. de rāpo. qui dicebat ꝙ in fructibus illius tertie preseruate: poterant descendentes grauari fideicōmisso: qd̄ intelligit Pau. de ca. pcedere in fructibus iudicio testōris pceptis. l. mulier. §. si heres. ff. ad trebel. de quo nunc aliter nō dico. subdit Pau. de ca. ꝙ in tali re p̄seruata pōt fieri substitutio pupillaris vel exēplaris: vt ibi latiꝰ per eū. (Seqtur Corne. cōsi. xxxij. incip. licet. in prin. iiij. vol.) qd̄ est clarum cū in bonis pupilloꝝ ꝛ filioꝝ fieri possint tales substōnes. ꝛ ex his ptꝫ Pau. de ca. non bene dixisse in cōsil. clxxxj. incip. super eo. in fi. fm p̄mam ipressioneꝫ dum vult in dote preseruata filie p statutū posse dari filie substitutuꝫ per fideicōmissum. mouet qꝛ cū dos non succedat loco leĝime non habet in ea locū. d. l. qm̄ in pͦribus. Et an pater posset alꝰ in dote substōnē fideicōmissariaꝫ facere. vltra p̄dicta videri pōt nota. per doct. in. l. pe. alꝰ fi. §. filie. ff. d leg. ij. per Sal. in. d. l. qm̄ in pͦribus. ꝛ per doc. in. d. l. mulier. §. cuꝫ proponeret. qd̄ declarandū est: vt per Bar. in. d. §. filie. vbi maxime vult ꝙ filia agnoscente sibi relictū vltra dotē teneat grauamē. de quo alibi in hoc tractatu: scꝫ in. ix. articu. principa. iij. q. dico. (Et in isto puncto dixit Corne. cōsi. xxxij. incip. licet. pe. col. iiij. volu. valere substōnē vulgarem ꝛ fideicōmissariā sup dote que est per statutuꝫ p̄stāda filie excluse a successiōe q̄cenꝰ relictū dotis excedit leĝiam de iure cōi. subiūgendo ꝙ si legatum dotis est in tēpus nuptiarū debet deduci q̄tū minꝰ valet pp̄ter dilationē cū in eo potuerit onꝰ ꝛ dilatio apponi.)

Sed tunc cū relictum dotis potest esse cōditionale dubitat qñ adsit tp̄s petende dotis: an tp̄s nuptiarū: an procinctus et preparatio matrimōij: an vō tp̄s nubilis etatis: siue relinquatur pro maritando siue pro dote vel in tempus nuptiarū circa qd̄ videatur Bar. in. d. §. titio genero. in fi. cōmen. contra quem tꝫ ibi Pau. de ca. ꝛ Bal. in. d. l. sancimus. C. de nupt. ꝛ in. d. l. generaliter. in pe. col. C. de epi. ꝛ cle. An aūt valeat institutio filie in dote sola siue iā data sit siue dāda. Not. moder. late: maxime dn̄s Jas. in auc. nouissima. l. xviij. col. cū se. C. de inoffi. testa. ꝛ ibidē dn̄s Fabianus in. j. arti. prin. in. j. q. qd̄ dubium procedit vbi filia esset instituēda: de quo dixi. ṡ. in articu. preceden. in tertia questione.

Quarto successiue quero: an possit filia rem p̄seruatā per statutuꝫ pp̄ria auctoritate cape. Breuiter ex mēte Pau. de ca. in consi. cccciij. alꝰ. ccclxxxiij. incipi. de iure cōi in volu. antiquoꝝ cōsiliorum fm vltimā impressionē est distinguendū: an statutū vtatur verbis obliquis: an vbis directis: qꝛ si vtit̄ verbis obliquis: puta det assignetur. q̄ vba sunt obliqua. l. fundi trebatiani. ff. de vsufruc. lega. ꝛ qd̄ not. Bar. in. l. centurio. in. iij. q. principa. ff. de vulg. ꝛ pupill. Et tunc non licet capere auctoritate pp̄ria. Sed capienda est res preseruata de manu alterius. s. heredis: iuxta notata i. l. inter omnes. ff. qui satis. cog. ꝛ in dicta. l. cēturio. Sed est aduertendum: qꝛ etiā vbi preseruatuꝫ iure directo preseruatur quātus sumus in casu in quo succedat iure legitime nihilominus videt ꝙ capi non possit auctoritate pp̄ria sicut nec leĝima fm Bar. in. l. ij. C. qñ ꝛ qui. quar. pars debe. li. x. per illū tex. qui vult ꝙ quarta que debet curialibus de successiōe alteriꝰ curialis defuncti nō possit propria auctoritate capi: ꝛ dicit Barto. ibi ꝙ quia nescitur q̄ta sit legitima: ꝛ qꝛ in qualibet parte predij non debetur: ꝛ quia non est determinata ratiōe eris alieni: ꝛ impēse funeris que sunt primo deducenda si qs capiat illius possessionem auctoritate propria. nihil facit nec sibi acquirit possessionem. l. iij. §. incerte. ꝛ. l. locus. ff. de acqren. possef. ꝛ ita tenet etiā Alexan. in cōsi. penul. quarti volumi. sed Bal. in. l. si quis in suo. in prima questione. C. de inofficio. test. post Gui. de cu. tenuit posse legitimā capi auctoritate propria tanq̄ debitam iure directo: lꝫ secus sit in certa re debita in qua certa re procedit dispositio. l. non dubiū. C. de lega. puto opi. Pau. de ca. veram.

Quinto successiue ad p̄dicta quero: an stante statuto ꝙ mater habēs filios vel deinceps descēdētes non possit relinquere vltra quartā partē nisi ipsis filijs ꝛ descendentibus: si ꝯtingat ipsam facere plura legata: ille tres partes sint sine onere legatoꝝ: ista qd̄ videt de indubitabili fm Pe. de ancha. in cōsi. cxj. incip. supstite dn̄a Auantina. in fi. tum qꝛ statutū vtitur verbo relinquo qd̄ est ḡnale etiam ad fideicōmissa ꝛ legata. l. his verbis. ff. de here. insti. tū qa seruendo ꝯtrium sequeret ꝙ prouisio statuti esset delusoria: tum qꝛ sicut ab onere legatoꝝ leĝima est immunis: ita ꝛ ista portio aucta per statutū que quodāmodo succedit loco leĝime. l. j. §. hec actio cū simi. ff. si quis test. li. esse ius. fu. iutta qd̄ an talis pars succedat loco legitime videatur qd̄ dixi in. qd̄. precedenti. ꝛ in secūda presentis articuli.

Sexto quero qualiter diuidētur debita ꝛ credita īter filiam cui aliqd ex statuto preseruat ꝛ masculos q vniuersalr̄ succedunt ꝛ in tota hereditate: circa qd̄ aduertendum est ad rem p̄seruatā ꝛ modū p̄seruādi q difficulter p ola considerari pōt. aut eīn defunctus hēbat diuisum p̄rimoniū: ꝛ contingit ex puisione statuti posse assignari vnā partem filie: ꝛ eo casu pars assignata ꝛ preseruata filie pp̄riū omne creditorum ꝛ emolumentū debitoꝝ exigendoꝝ supportabit fm tex. in. l. si certarū. §. j. cū ibi notatis. ff. de mili. testa. ꝛ. l. hinc queritur. §. post. ff. de pecul. aut ex prouisione statuti aliqua pars ꝛ quota totius hereditatis indiuise filie preseruat: ꝛ tūc cum vnicū ꝛ indiuisum sit p̄rimonium onus eris alieni respiciet etiaꝫ totum p̄rimonium: ꝛ quālibet ptem pro rata: ita vt pars p̄seruata filie pro rata subiciatur oneri eris alieni ꝛ sentiat exactiones debitoꝝ. arg. l. celsus. cū. l. seq. vsq ad. l. si sic pro rata. §. j. ff. de relig. ꝛ sump. fune. ꝛ. l. si vir vxori. ff. ad leg. fal. ꝛ ita sentit Ang. cōgruēter in pposito in. d. §. pōt. et hec distinctio est de mēte Gui. de cun. ibi: quē Ange. minus perfecte refert. ꝛ Alex. in consi. xxxj. incipiē. viso titulo q̄ntū. in penul. col. ver. ꝛ ad defendendū. primo volumi. vbi dicit ꝙ stante statuto ꝙ proximus ex parte patris debeat succedere in bonis īmobilibus: ꝛ ex parte matris in bonis mobilibꝰ: debita diuidantur pro rata bonorum: non autem creditores facti contemplatione bonorum mobilium cōueniunt heredes ipsoꝝ bonoꝝ: nec pariter creditores facti ex ꝯctibꝰ respicientibus bona imobilia: qꝛ tūc demū debita fcā ꝯtēplatiōe alicuiꝰ partis p̄rimonij respiciunt illā solū ptem qñ defunctꝰ tp̄e vite sue hꝫ diuisa peculia vel p̄rimoniū diuisum. ꝛ ita itelligit d. §. pōt. ꝛ. d. l. si certaꝝ. §. j. vbi Bal. hoc limitat dupliciter: vt ibi per eū (facit qd̄ dixit And. de Iser. in. c. j. in p̄ncip. an agnati vel fil. defun. ꝙ qñ agnati succedūt in feudo ꝛ filie in allodialibus debita ꝯtra occasiōe feudi: puta empti vel i bonificationē solui debeāt p agnatos: ꝛ ita alꝰ ꝯsului i cā successiōis bonoꝝ ꝛ hr̄editatꝫ ꝯdā. d. Baldasarꝫ notarij ꝯciuis ast.) vbi aūt statutū nō assignaret nec p̄seruaret certā quotā ptem hr̄ditatis sꝫ mādaret illā dotari an tūc dos supportare debeat onus eris alieni. maxie qꝛ ēt leĝima patit̄ deductionē eris

alieni

olim .l. papinianus. §. qm̄ autē. quarta. C. de inoffi. testa. cū simi. esset distinguendum inter dotem iam datam: ⁊ pmissaz: ⁊ dandam: quia data vel promissa habet instar heris alieni: ⁊ non esset amplius in corpus patrimonij: vt alibi dixi. maxime in .ix. arti. princi. in .ij. q. ⁊ alibi. j. dicam. Item qr dos censetur effecta propriuu patrimonium filie .l. pomponius phi lad. l. fius. ff. fami. hercis. facit .l. j. §. videamus. C. de rei vxo. actio. ⁊ .l. si socer in prin. ⁊. §. j. ff. sol. ma. ⁊ .l. r. §. si. ⁊ .l. si. ff. de colla. dotis. vbi patet q dos data non est amplius in pTimonio patris: ⁊ q per mortem patris consolidabitur in filiā. facit .l. pater filiam in prin. ff. ad .l. fal. Dos autem danda que est cōmensuranda viribus patrimonij tempore mortis defuncti: vt dixi in octo arti. ix. in .ix. q. consequēter patere tur defalcationem creditorum existentium tunc tpis. An autez teneatur filia dotes vel rem preseruatam ꝯferre in casu successionis dixi. ꝺ. in. ix. art. princ. in .ix. q.

Septimo quero: an statuto excludēte feminam dotatā: legatum dotis patietur defalcationez falcidie Bal. nouel. in tract. dotium in sexta parte in .xix. charta in .xlix. priuilegio dixit q non: siue dos sit relicta filie alias nihil habenti quo casu etiam mero iure falcidia non detrahitur per no. per doc. in aut. similiter ⁊ ibi Roma. circa principiuz. C. ad .l. fal. siue sit relicta filie diuiti: puta qr successerit in bonis maternis: ppterea qr dos capitur vt es alienum ⁊ non iure hereditario: vt per glo. ⁊ docto. in .l. cum a matre. C. de rei vendica. per Bart. in .l. quesitum. §. i. ff. de priuile. credito. iūctis notatis per Bal. post Jaco. but. in .l. qm̄ in prioribus. C. de inoffi. testa. faciunt que dicam. j. in .viij. artic. principa. in .iij. ⁊ .viij. q. ⁊ que latius dixi supra hoc eodem arti. in .iij. q. Idem dicendum in alia re preseruata debita ex necessitate statuti: qr illa non patitur falcidiam cū iudicio testatoruz non debeatur .l. j. ⁊ .l. quod dicitur cū concordan. ff. ad .l. fal. ⁊ .l. pater filiam in prin. ⁊ .l. in quartam eo. ti. ex quibus iuribus patet quid de trebellianica.

Octauo quero: an filiafam. in re preseruata forte dote possit heredē instituere ⁊ testari: breuibus dico q non: qr non lz filijsfam. in potestate ꝯstitutis testari .l. senium ⁊ .l. pe. C. qui testa. face. possunt. ⁊ instit. eo. §. j. ⁊ .l. q in potestate. ff. de testa. ⁊ in dote hoc volunt Bal. Ang. ⁊ Salyce. ⁊ Alex. in .d. l. senium ⁊ Bal. in .d. l. ix. in vlti. colum. C. de heredi. actio. ⁊ in .l. si. C. de falsa cā adiecta leg. ⁊ in aut. sz ⁊ si quis in .vi. col. C. de secun. nup. ⁊ late consuluit Alexā. in ꝯsi. xxvii. incipi. visis ⁊ opportune consideratis. ij. volu. Nec obstat q sm aliquos nō dicatur talis filia esse sua: vt late dixi supra in .x. art. princip. in .iij. q. qr ex his ibi dictis patet responsio: ⁊ non propterea minus desinit esse i potestate vt vidimus in nepotibus ⁊ filijs exheredatis: vbi autez talis mulier testaretur de dotibus vel rebus preseruatis post mortez patris indubitanter valere poterit ⁊ valebit dispositio: ⁊ ita tenet Bal. in ꝯsil. xlix. inci. questio ista est de apicibus iuris ij. volu. sm vltimam impressionem. Quod limitat Pau. de ca. in consi. cviij. inci. super eo de quo queritur in si. cum ꝯsi. seq. in volu. antiquorum consiliorum sm primam impressionem: vt procedat nisi pater i dote substitutionē filie fecisset: que limitatio non est vera: vt dixi supra hoc eodem articulo in .iij. q. vltima colum.

Nono quero: an filia q ex statuto dotari debet trāsmittat ad heredes suos ius agendi ad dotem seu illarū exactionez: circa hoc est distinguendū: qr aut preseruatuz p dote est conditionale vere seu interpretatiue quod quando sit dixi supra eodem arti. iij. q. ⁊ tunc non transmittatur p .l. primam. §. in nouissimo. C. de cadu. tol. ⁊ .l. heres meus. ⁊ .l. quibus diebus. §. quidam ticio. ff. de condi. ⁊ demon. cū enim nihil debeatur nihil transmittitur .l. cum antiquioribus. C. de iure delib. Et si legata sit filie: quam statutum mandat dotari: dos vel aliquid loco dotis simpliciter in tempus nuptiarz vel cum nupserit: vel simpliciter: quo casu cēsetur cōditionale relictum: vt dixi in .d. iij. q. non transmitteret tale relictum ad heredes filie mortue anteq̄ nuberet. (qđ limitat notabiliter. Ang. in ꝯsi. cccxlix. inci. ꝯsultatio nisi possit imputari mora heredi dotare debenti: vt etiam dixit Corneus ꝯsi. xxxij. inci. licet. ij. col. iiij. volu.) alias autez vbi dos preseruata a statuto vel relictum dotis est euidēter vel iuris interpretatione purum: transmittitur per filiam ad eius heredes. d. l. pe. C. de cadu. tol. iunctis notatis in .l. ventre. C. de acquir. heredit. ⁊ hoc sequitur Bal. in consil. cccxliiij. inci.

proponitur q quidaz in pe. col. cum seq. ij. vol. sm penul. impressionē. sequitur Pau. de ca. in .l. ticio centum. §. ticio genero. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ in ꝯsi. ccxxiij. incip. super eo qđ queritur in volumine antiquorum consiliorum sm primā impressionē alias est consi. quinto in octo vol. sm vltimā impressionem ⁊ est de mente Panor. in ꝯsi. xcij. ij. volu. (sequitur dñs Bart. soz. in ꝯsi. cclxxviij. inci. circa primā. xij. colum. ver. scđm decidit. j. vol. ⁊ consi. xcij. etiam inci. circa primam iiij. col. eo. volu. ⁊ Corn. cōsi. xxxij. inci. licet. ij. col. iiij. vol. ⁊ consi. xl. inci. circa hanc. iiij. ⁊ .v. col. iiij. volu.) Et cōmuniter doct. in locis allegatis in .d. q. tertia licet doct. discrepēt intelligendo qn̄ tale legatum vel preseruatuz habeatur pro puro vel ꝯditionali ⁊ qn̄ possit apponi modus vel ꝯditio vel onus: vt dixi plene in .d. iij. q. ⁊ in predicta opiniōe ēt residet Pau. de ca. ꝯsi. ccxlvi. alias. ccxxiiij. incip. super primo dubio in .iij. col. in tertio dubio. in volumine nouorum consilioruz sm vltimā impressionez: ⁊ in consi. ccxciij. alias cōsilio. cclxxvi. incip. puto sine dubio eodez volu. ⁊ est de mente Ange. de are. in .d. §. fuerat in .xix. col. cum seq. ⁊ Bal. nouel. in tracta. dotium in .vi. parte in .xix. charta cum concordan. ⁊ ita sunt intelligenda que dixit Bal. in .l. generaliter in pe. ⁊ vlt. col. C. de episc. ⁊ cle. Et sicut preseruatum vel relictum conditionaliter sicut dos nō transmittitur ita nec relictuz vel preseruatū modaliter seu sub modo vel ob cām matrimonij puta si relinquatur pro filia maritanda vel vt nubere possit: qr causa nō secuta non habet locum trāsmissio cū talis modus nō possit impleri per heredē sm Bart. ⁊ docto. in .d. §. ticio genero ⁊ Bar. in .l. quibus dieb⁹ in .§. milites ver. scđo principaliter. ff. de condi. ⁊ demon. An autem si statutū excludat filias dotatas a successiōe ⁊ casu quo nō sint dotate disponat eis prouideri sm arbitrium propinquorum si ꝯtingat filiam pupillā mori nō facta prouisione iuxta arbitriuz ppinquorum dicta filia pupilla transmittat ius prouisionis tanquā purum: an vero non tanq̄ condictionale. Bald. in consilio clxxxiiij. incip. presupposito q statutum in primo volum. sm vltimā impressionem ⁊ in quarto vol. in consi. cxix. in eadem impressiōe: loquēdo in terminis statuti triuisij ꝯsuluit q tale ius transmittatur tanq̄ purum lz quantitas sit obscura: idez voluit in ꝯsi. cccclxx. inci. ad euidentiā infra dicendorum. iij. vol. sm eandem impressionem ⁊ credo q sit idem casus: (sed ꝯtrium tenuit Ang. d. ꝯsi. cccxlix. nisi heres interpellatus ab ea que esset nubilis fuisset in mora: vt dixi. ñ. proxime.) An autē filia transmittat ius agendi ad supplemētum dotis cōgruarum quādo fuit minus cōgrue ⁊ condecenter dotata in casu in quo dos fuit vel cēsetur pure relicta: aut modus vel conditio adiecti sunt purificata: videtur q sic: vt supra diximus in supplemēto legitime: ⁊ in querella nōdum preparata in .l. si quis filium cum ibi notatis iunctis traditis per Saly. in .l. j. in .j. q. C. de inoffi. test. ⁊ qđ no. Bal. in .l. ix. in vlt. q. C. de libe. prete. cū ꝯcord. ⁊ prout dicimus in lucro dotis dote delato marito ex forma statuti post mortē mulieris q transmittitur ad heredes ēt si non fuerit p defunctū agnituz vt p Bart. in .l. si arrogator in .ij. col. in .vj. oppositiōe ⁊ ibidem Bal. in .j. colū. in .ij. op. ff. de adopt. qr ea que nō deferuntur titulo vniuersali nec per viaz successionis. Sed ex legis dispositiōe nō aūr ex prouisione testatoꝝ transmittuntur etiam non agnita. hoc idem voluit Bal. in .l. generaliter. §. in his C. de secun. nup. Saly. Pau. de ca. ⁊ Alex. in .l. cum antiquioribus. C. de iure delib. Alexan. in .l. si vir vxori. ff. ad .l. fal. ⁊ in consilio. cl. incipien. viso themate suprascripto in vltima columna. ix. volumine. ⁊ do. Jas. in repe. d. l. si arrogator in vltimo notabili in decima colum. cuz seq. vbi reprehendunt Ange. cōtrarium tenentem in ꝯsi. lxxix. incipiente dña Maria de bastarijs: q sz meā impressionez est numero. lxxxi. vbi voluit Angelus q si statutum defert dotem matris filijs: illam non transmittant nisi agnouerint: quia intelligitur deferre tanq̄ hereditatem cum hoc non bene probet Ange. per iura sua. cuius decisio sz prefatos docto. potest saluari: vt procedat quādo statutuz simul cum hereditate dotē deferret. vnde in casu nostro cū filia non habeat dotem titulo vniuersali nec iure successionis. Sed titulo singulari ⁊ ex prouisione statuti illam transmittit insolidum: ⁊ multomagis facultatem agendi ad supplementum congruarum dotiū. per predicta ⁊ argumē. in .l. que de tota. ff. de rei vendica. simile videmus in trebellianica que lz nō fuerit accepta a per defunctū nihilominus transmittit .l. q̄q̄. C. ad .l. fal. idē videmus in quarta

mus in quarta de qua loquitur tex. in. d. l. si arrogator. & in l. j. §. si impuberi. ff. de colla. bono. prout cōiter intelligunt doc. in. d. l. si arrogatori. Simile etiā videm⁹ in lucro legis l. l. edicto. §. ad heredes. ff. de iure fisci. Facit etiam ad predicta q dixit Bal. in aut. imo: per glo. ibi. C. de actio. & oblig. Q: stante statuto q bona homicide debeant applicari filijs defuncti q si illi moriant transmittant ad heredes. (Et ita est de mente Comei cōsilio. cxij. incipi. primo aspectu. col. fi. ij. volu.) Predicta conclusio indubitanter procederet in filia mortua post mortem patris: in ea autē cui dos fuit promissa & que mortua est viuo patre attendenda esset cōsuetudo Martini de qua in. l. dos a patre. C. solu. matri. cum ibi no. & in. l. illam. C. de colla. & in. l. post dotem. ff. solu. matri. & consequenter an illa consuetudo habeat locū in dote non data hic non examino: sed remitto me ad ibi nota. iunctis his que dixi. s. in. vj. arti. princi. in quarto membro. in. iij. & vij. q. vbi tetigi an statutum excludēs dotatam habeat locū in dote promissa. Alimenta autem que debentur filie exclufe per statutum tanq̄ personalia non transmittuntur ad heredes filie seu eius liberos vt dixit Bald. in. l. j. §. ius naturale in fi. ff. de iusti. & iure. (Et Ange. d. consi. cccxlix. & est expressum in. l. cū hi. §. cause. v. constat. ff. de transac.) Q: auus pater natum & filios filiorū alere tenetur. l. si filia. §. j. ff. fa mil. her. & Bar. in. l. si quid a liberto. §. nō tm̄. ff. de li. agno. & Saly. in. l. fi. C. de alendis liberis. Aliud autē preseruatum a statuto pure & non cōditionaliter quādo transmittatur est distinguendum iuxta predicta an alio iure q̄ iure successionis preseruetur: & tunc transmittatur vt dictum fuit supra: an vero iure successionis & tunc non transmittatur in extraneos iuxta. l. j. C. de his qui ante aper. tab. cum ibi notatis. & in. l. si infanti. C. de iure deli. imo fortius dixerunt quidam fm̄ q refert. d. Phil. Cor. in. d. l. si fratris. in. iiij. col. in. vj. fallētia q talis filia exclusa a statuto etiam instituta nō transmittat hereditatem non agnitam eo q: desinit esse sua a quo iure suitatis causatur transmissio in quoscunq; iuxta. l. si fratris predictam cum ibi notatis. & no. in. d. l. vētre. ff. de acq. here. cū materia: qd dictū mihi nō placet: q: talis filia nō desinit esse sua maxime qn̄ instituit: & in eo in quo instituit vt late dixi. s. in precedēti arti. in. ij. q. Tum q: obstare vī quo ad descendentes. tex. in. d. l. j. C. de his qui ante aper. tabu. saltem extēdendo illā. l. ad successionē statutariam per interpretationē passiuam iuxta not. per Bar. in repe. l. oēs populi. in. vj. q. prin. ff. de iusti. & iure. cum concor. allegatis in. l. j. §. j. vbi de materia late tradit. ff. ad. l. fal. & in hac sententia residet dn̄s Phil. cor. in loco preallegato. & in consi. cxxiij. inci. viso. j. col. j. vol. & memini q dn̄s pceptor me⁹ Jas. mainus trib⁹ annis decursis dū essem Papie me de hoc passu interrogauit cum tunc consuluisset in proposito in ciuitate Florentie: qui vt dixit tenuit hanc sniam licet per alios fuisset ɔtrium cōsultum. & maxime hoc verū esset fm̄ do. Phil. corne. vbi statutū esset conditū ab officialibus recognoscentibus supiorem quorū statuta sunt ius priuatum: cum pretor nō possit facere desinere quem esse heredem. §. quos autem. insti. de bo. pos. de quo late dixi in. d. ij. q. & si quis attentare vellet q filia exclusa non desinat esse sua in parte preseruata de quo dixi. s. in. ij. q. portio illa trāsmittetur ad quoscunq; d. l. si fratris. & l. hereditatis. §. filius. ff. de castren. pecu. qd pcederet ex mente. d. Phil. cor. in loco preallegato in vñ. quinto fallit. vbi allegat Saly. in. l. fi. C. de repu. heredi. q in meo libro hoc nō dicit: nisi pseruaretur filie maior portio q̄ sibi de iure cōi deberetur: q: in eo pluri debito per statutum non esset sua: & cōsequēter non habet locum trāsmissio: qd dictum nō puto tutum. & de hoc dicto dicam. j. in. xiij. articulo prin. in. q. vj. Et ad ibi per me dicēda remitto me. An autē matre exclusa a successione filij per statutum hereditas filio delata saltem transmittatur ad matrem priuilegio matris iuxta glo. in. l. apud hostes. C. de suis & legi. & in. l. prima. C. de his qui ante aper. tabu. tetigit Bald. in consi. clvj. inci. clausula codicillaris. ij. vol. fm̄ vltimā impressionem: & puto tenēdū q non. Quid autē si statutum disponat q quousq; vel q̄diu vixerit masculus femina non succedat. An si cōtingat filiā post mortem pris decedere supstite fratre masculo qui demū decedat sine liberis: talis filia transmittat ad suos heredes tale ius succedendi post mortē fratris masculi: in hac q. Bar. in. l. fi. §. fi. in pe. col. ff. ad trebel. dixit q aut descendentes ex filia volūt venire ex psona matris & nō possunt: cū hereditas non fuisset matri delata iuxta. l. cū antiquiorib⁹. C. de iure deli. & cōseqnēter ex mēte Bart. nō transmittitur etiā ius deliberandi: q: q nihil habet nihil trāsmittit vt ibi. facit. d. l. pe. §. sinautē sub ɔditione. C. de cadu. tol. & d. l. heres meus. & l. quibus dieb⁹. §. qdam titio. ff. de ɔdi. & demō. vbi patet q iura cōditionalia seu in diem incertā non transmittuntur. Aut vo tales descendētes ex filia volunt venire ex persona eorū: & possunt si erant nati vel cōcepti tpe aui alias secus. l. ij. §. si qs ꝓximior. ff. vnde cog. & sic Bart. facit duo mēbra. Primum est qn̄ filius vult venire ex persona matris: aliud qn̄ fuit nat⁹ vel ɔceptus viuo auo & vult venire ex psona sua. Circa primū ɔsiderandū est an pr̄ filie decesserit testato p̄terita filia: & tūc hesitari pōt de transmittendo iure dicendi nullū per filiam. an vo decesserit intestat⁹: & nūc simpliciter agitur de trāsmittendis hereditate seu iure adeūdi vl̄ deliberandi. Et quo ad primū membrum qn̄ pr̄ decessit testatus & filius filie vult venire ex psona matris: multi doc. ɔsulēdo voluerūt locum esse transmissioni put refert Are. in. l. si qs posthumus. §. si filiū. in. vj. col. ff. de li. & posth. (Et Cor. ɔsi. cxxvj. inci. pncipale. iiij. col. ij. vol. qui ita tenet.) moti p l. script⁹. ff. ad carbo. & no. per Bar. in. d. l. ventre. in. ij. fallētia. quā ponit ad regulam q hereditas nō adita nō transmittatur. Et fm̄ hāc opi. ɔsuluit Bal. fm̄ q refert Pe. de anc. in ɔsi. cxxj. inci. hec qd iam vulgaris. in pe. col. motus p tex. in. l. si quis filiū. C. de inoffi. testa. vbi videt expressum q qn̄ persona nō impedit in prosecutione ppter defectū sui iuris: sed propter defectū extrinsecum alterius psone que hoc ius differt & suspendit: ipsum interim moriens trāsmittit: & sic dicit esse in pposito: q: filia impedit succedere non ex eo q ius suum sit diminutum in substantia sed in tpe ppter extrinsecā psonam masculi: ita vt merito istud ius cum ius successione trāsmittat ad liberos filie iuxta. d. l. j. C. de his q ante ap. ta. Et ita ɔsuluit Bal. in ɔsil. lxx. inci. cū statutū. in. j. parte fm̄ vlti. impressionē: vbi tenet q talia statuta suspēdant ius suitatis & non penit⁹ eneruēt qd ɔsilium alias incipit antiquum statutū. & est repetitū in. iij. pte fm̄ eandē impressionē numero cccc xxvj. Et in hoc q ius suitatis nō eneruet sed suspēdat inuenio doc. magis cōiter ɔuenire. & ita etiā vult Pe. de anc. in ɔsi. pallegato. Sed redeūdo ad ppositū. Quidam alij doc. fm̄ q refert Bal. in. l. ij. in fi. cōmen. C. de libe. pre. voluerūt filiam transmittere ius agendi. s. quo ad legitimā vel supplementū legitime q̄si non fuerit intētionis statuentium illā filie adimere sed eius exactionem viuente filio suspendere: sequitur Benedict⁹ capra consi. lxxvj. inci. quidā Antonius. in. iij. col. quā decisionē impugnat Bal. ibidem: tū q: negari nō pōt qn̄ talia iura sint ad instar mortis cā capionis: quo casu nō transmittunt nisi sint certa. l. j. §. sinautē aliqd. & §. fi. C. de cadu. tol. tum etiā q: iura que cōpetitura sunt alicui p mortē alicuius siue sint vniuersalia siue q̄si siue simplr̄ particularia nō transmittunt: facit. d. l. quib⁹ diebus. §. quidam titio. & dicit Bal. ita cōiter teneri p doc. q nō fiat talis transmissio. Quā ɔclusionē limitat ibi pcedere: & sequit Saly. tenendo opi. q testm̄ pris in quo filia est p̄terita interim dū viuit fili⁹ masculus valeat: & q interea masculus sit heres. cū interea filie nō sit ius rūpendi acqsitū. Pro quo facit tex. in l. ventre. in prin. ff. de acq. here. quē Bar. ponderat ad hoc: vbi pbatur q si heres militis⁹ morit anteq̄ deferat sibi hereditas que impedit deferri per posthumū nasciturū: nō trāsmittit hereditatē non delatā nisi in oēm euentū sit successurus: sed tenendo opi. Bart. de qua in. d. l. fi. §. fi. ff. ad tertul. s. q testm̄ vt ex retro vicat nullū: sec⁹ esset fm̄ Bal. & Saly. vbi. s. q: licet qs decedat anteq̄ possit de nullitate agere: tn̄ facultatē illam trāsmittit per tex. in. l. si a primo. ff. de lib. & posthu. Que limitatio nō est tenenda: q: etiam hoc vltimo casu: & tenendo predictam opi. Bar. dicta cōclusio procedit prout voluit Alex. & Moder. in. d. l. ij. in pen. col. & Alex. in l. si quis posthumos. §. si filiū. ff. de libe. & posthu. vbi respōdent ad tex. in. d. l. si a primo. & adducūt iura hoc cōprobātia quorum sententiā & verba non curo referre: ppterea q: teneo q testm̄ vicat nullum vt ex nunc: vt patet ex his que dixi in arti. precedēti in. v. q. & hec cōclusio est cōmunis vt patet ex his. j. allegandis. Ubi autē pater decessisset intestat⁹ seu nullo condito testamento idem est concludendū q de causa testati quoniam testamentū ex preteritione reddit nullū. ar. l. j. ff. de iniu. & legi. & est de mente Barto. in. d. l. fi. §. fi. in pe. col. ff. ad tertu. & vult Alexā. in. d. l. ij. in pe. col. C. de li. pre.

pro quo

pro quo faciūt fundamēta. s. ad hoc allegata ꝙ nō transmit-
tatur ius dicendi nullū: ⁊ que infra proxime subijcio in solu-
tionibus ad ꝯtraria. Nec pdictis obstat. d. l. scriptus ⁊ qđ
notat Bar. in. d. l. ventre in scđa fallentia: q: fm Frāciscum
de aretio in. d. l. si quis posthumos in. v. col. illa iura loquū-
tur in diuerso casu. s. quando quis impeditur adire ex facto
hominis nō quādo impedit̃ ex legis dispositiōe: vel melius
fm Franc. de are. ibidem ⁊ in. d. l. ventre in. xij. col. vbi vero
bi transit cū conclusione quam feci. quando quis impedit̃
adire ex voluntate legis vel testatoris: q: alius eius precedit
tūc nunꝗ͂ fit transmissio per tex. in. l. qui posthumos. §. fi. ff.
ad silani. ⁊ in. d. l. j. §. fi. ff. vnde cogna. ⁊ est ratio: q: lex non
vult eum neq; testator succedere eius cōditionale regulari-
ter nō transmittitur. d. l. j. §. fin. autem sub conditione. C. ꝺ ca-
du. tol. ⁊ hoc totū tollitur ex voluntate. l. vel testatoris: sed
quādo quis impedit̃ ex facto tertij etiam iuste hoc non pro-
cedit imediate a. l. vel testatore: sed ab ipso facto tertij pter
legis vel testatoris voluntatem: ⁊ iccirco casus nō sunt simi-
les. ex qbus solutionibus patet responsū ad tex. in. d. l. si qs
filium. qbus iuribus salua veritate aliter respondemus. s. ꝙ
d. l. scriptus ⁊. d. l. si quis filium loquitur quādo incertū erat
tēpore impedimenti an trāsmittens posset succedere. Et ex
post facto declaratur ipsū succedere potuisse ⁊ ius successio-
nis ei fuisse delatum. Sed in proposito termini sunt diuersi
imo contrarij: q: certum erat filiā nō posse succedere ⁊ ei de-
latam nō fuisse hereditatē: ⁊ qđ filius masculus erat efficaci-
ter heres: merito ergo non transmittit: ⁊ in hac diuersitate
verisimilius standū est regule ꝓhibitiue trāsmissionis iuxta
l. iij. C. de iure delibe. ⁊. l. primā. §. in nouissimo. C. de cadu.
tol. ⁊ notatur per Glo. ⁊ Bart. in. d. l. ventre. in. iij. colum.
versi. venio ad materiā. Masculus. n. prout dicit Pe. de an-
cha. in ꝯsilio. s. allegato videt̃ habendus loco instituti ⁊ fe-
mina loco substituti. quo casu nō vr̃ femina posse trāsmittere
l. si ex pluribus. ff. de suis ⁊ legitimis de quo dixi supra i art.
precedenti in. iij. qōne in fi. Et ex predictis solutōibus etiam
tollitur quod dixit Jo. and. in addi. ad spe. super rubrica. l. ti.
de feudo. in qōne de nepote ex primogenito an preferat̃ pa-
truo secūdogenito circa finem qōnis: dum ad ꝓpositū circa
finem dicit ꝙ quādo aliquid ex. l. prouisione cōi vel spāli de-
betur: taliter ꝙ nō pōt tolli vel auferri p illum a quo debet̃:
transmittitur ēt si nundum sit delatum. mouet̃ inter cetera p
d. l. primam. §. si impuberi. ff. de coll. bono. ⁊ in. d. l. iij. §. fin.
cū duabus legibus seq. ff. de assigna. lib. ꝙ maxime procede-
re videtur: quia tale ius est i habitu ⁊ spe approbata filio vi-
uente: q: potest competere in futurum ex causa de presenti
seu de preterito. idest ex ꝑteritiōe per notata per Bart. in. l.
inter stipulantem. §. sacram. ff. de verb. obli. ⁊ in. l. qui rome
§. duo fratres in. vj. q. co. tit. ⁊ in. l. post emancipationem. §.
fi. ff. de libe. lega. ⁊ in. l. si vxor. §. diuus. ff. de adul. Nā diuer-
si sunt termini: ⁊ illa iura loquuntur in iure iam delato: ⁊ in
actione nata: vt est expressum in. d. §. si impuberi. ⁊ patet in
d. l. si arrogator. ff. de adop. Item ex mente Jo. an. ibi rńdet̃
alio modo: dum dicit illud dictum suum nō procedere: dum
quid debetur tanꝗ͂ heredi. arg. l. emancipatum. §. fi. a con-
trario sensu. ff. de senato. cum alijs iuribus per eum alle-
gatis. ⁊ in proposito non posset fieri transmissio: nisi tanquā
heredi ⁊ in heredem. pro quo facit quod dixi hac ea. qōe. iij.
col. Item Jo. and. vbi. s. dicit ꝙ talis trāsmissio iuris debiti
habet instar eris alieni que omnia cessant in proposito: lꝫ de
hac opi. Jo. and. veritate disputare nō expediat. Predicta
ꝯclusio limitatur ex his que dixit Bal. in ꝯsi. lv. incip. qdaꝫ
libellus in. v. volu. fm vlti. impressionem: vt non procedat in
filia monacha: q: posito ꝙ in ea loci habeat tale statutū ex-
cludens filias quoad superuixerit masculus: de quo late dixi
s. in. vj. artic. prin. j. membro nihilominus trāsmittitur i mo-
nasteriū ius succedēdi ꝗ͂uis filia eēt premortua masculo. mo-
uetur propter existentiam fictitatis que operatur trāsmissio-
nem. l. apud hostes. C. de suis ⁊ legit. ⁊. d. l. iij. C. de iure de-
lib. ⁊ q: monasteriū succedit loco filie: ⁊ habet priuilegia que
hꝫ filia ⁊ sic perinde est ac si filia viueret. c. in presentia de ꝓ-
batio. ⁊ in aut. de sanc. epis. §. sed hoc presenti: quam limita-
tionem non approbo nec improbo.

☞ ¶ Scđo predictā ꝯclusionē limitat Cor. l. d. ꝯsi. cxxvi. inci.
principale. iiij. col. ij. vol. nisi adesset cū nepote vel nepte ex
filia preterita: alia filia testatoris preterita: q: ista neptis ad-
mitteretur mediāte ꝑsona amite dicētis testamentū nullum:
⁊ aperientis viam cause intestati: vt ibi per eum.)

Secundo mēbro principali. An filius filie possit ex sua ꝑsona ad talem hrditatē veni-
re qñ fuit viuo auo natus vel ꝯceptus. aliqui ēt tenuerunt ꝯ
Bart. in. d. l. fi. §. fi. ff. ad tertul. q volunt ꝙ sic per. d. l. primā
§. proximior. ff. vnde cogna. ⁊ maxie Bal. in. d. l. si quis filiū
in pe. col. versi. quero retento. C. de inoffi. testa. motus: quia
tale statutū hꝫ duo capita: vt dixit Bar. in. l. ij. §. vidēdū. ff.
ad tertul. ⁊ alibi latius dixi. vnū. s. inclusiuum masculoꝝ per
quod vocantur masculi: ⁊ aliud exclusiuum filiaꝝ ad tempus
siue cū resolutiōe: ⁊ illa virtus resolutiua successiōis masculi
hꝫ in se ꝯditionem que respicit ꝑsonā filie: ita vt ipsa ꝯditiōe
deficiente in ꝑsonā filie ꝑmorientis stabilis fit successio mas-
culi: ex virtute inclusiua taliter ꝙ nepos ex filia nō admittat̃
ad rumpēdum testamētū vel succedēdum: cum inueniat ius
pfecte ⁊ irreuocabiliter masculo sibi paterno quesitum. ⁊ cō-
tra Bar. ēt tenuit Jmol. in. l. ei qui soluēdo in pen. col. ver.
circa quartū. ff. de heredi. insti. dicēs ꝙ q: filius filie nō tene-
bat primū locum tempore testamēti nō erat necesse eū insti-
tuere: ⁊ pro tanto preteritio eius nō officit: facit lex si quis fi-
lio exheredato in princ. ff. de iniust. rup. testam. ⁊. d. l. si quis
posthumos. §. si filium ⁊ hoc sequitur Alex. in. d. l. ij. in vlti.
col. C. de libe. prete. dicens hoc esse de mēte Bald. in. l. si qs
filium. qđ dictū Jmo. latius declarat Fran. de are. in. d. §. si
filium in. iij. col. dicens ꝙ nō est eadē ratio admittendi ad rū-
pendū filium ex filia ⁊ ipsam filiam: q: filia repellitur a tenen-
do primum locum de iure speciali: sꝫ filius filie de iure spāli
⁊ cōi: q: filia tempore mortis patris eum ꝓcedebat ⁊ facilius
tollitur ius speciale. l. iij. §. j. ff. de testa. mili. Itē facilius tol-
litur vnum obstaculum ꝙ duo. l. si ventri in fi. ff. de pe ui. cre-
di. §. affinitatis insti. de nup. ita vt dicendū sit ꝙ priuilegiū
rūpendi ad filium ex filia nō extēdatur. pro quo facit fm eum
tex. in. l. j. §. si sit nepos: ⁊ quod ibi dicit Bar. ff. de colla. do-
tis. vꝫ ꝙ licet nepos succedat in gradu paterno nō tñ succe-
dit ex persona patris: sed ex ꝓpria sua: ita vt priuilegiū con-
cessum filio ꝙ nō conferat nō extendatur ad nepotem succe-
dentē cū patruo. ꝓpter quod idē videtur dicendū in propo-
sito: vt priuilegiū rumpendi contra regulas iuris cōis non
trahatur ad nepotē ex filia. Pro hac opinione adducitur ēt
q: successorium edictum nō habet locū in iure dicēdi nullū
fm Bal. in. l. qui se patris. ij. col. C. vnde lib. ⁊ in. d. l. si qs fi-
lio exheredato. ff. de iniust. rupt. ⁊ in repe. l. in suis in nona
oppo. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊ in. d. §. si filius vbi ēt Ange. ⁊ in
d. l. si qs filiū vbi etiā Saly. quā opi. Fran. de are. dicit cōem:
quod quidem successorium edictum potest habere locum ēt
vbi ius est spe vel habitu delatum fm Pau. de ca. in. d. §. si
filium circa finem cōmen. facit. l. si his qui in princ. in ver. nō
possit. ff. de inoffi. testa. facilius enī qs admittitur ad succe-
dendum per successorium edictū ꝗ͂ via transmissionis. d. l.
si his qui iuncta. l. posthu. §. fi. cū. l. seq. ff. de inoffi. testa. ⁊ lꝫ
predicta multum stringant ꝯtra opi. Bart. tñ illā veriorem
puto quā secutus fuit in consulēdo Bal. cuius cōsilio se sub-
scripserunt Pe. de ancha. Saly. ⁊ Anton. de but. prout re-
fert Fran. de are. in. d. §. si filium in. vj. col. qui dicit opinio-
nem Bar. esse magis cōem ⁊ magis consonam menti statuē-
tium: ꝗ͂uis pateat difficulter posse responderi ad contraria:
pro qua opinione facit fm eum: quia de iure cōmuni regula
est ꝙ nepos succedat loco filij i rūpendo ⁊ in iure dicēdi nul-
lum. §. cū filius ⁊ seq. insti. de here. que ab inte. defe. ⁊. l. gal-
lus in prin. ⁊ p totā. l. ff. de libe. ⁊ posth. ita vt dispositio q̇ fit
de filia per statutum ⁊c. interpretatiōe passiua trahatur ad
filiū ex ea per no. per Barto. in. l. liberorum. ff. de verb. sig.
facit. l. j. §. j. ff. ad leg. fal. cum concor. Item mouetur: quia p
statutū in persona filie fuit recessum a iure cōi ita: vt iura cō-
munia suadentia filium ex filia nō posse ex persona sua testa-
mētum aui ipugnare nō sint habēda in ꝯsideratiōe p no. per
Bal. in. l. maximū vitiū. iiij. col. C. de libe. prete. ⁊ Pau. de
cast. in. l. fi. §. in computatione circa finem cōmen. C. de iure
deli. ex quibus duob⁹ fundamentis dicit Franc. de are. esse
responsum ad contraria: licet sibi ex toto non satisfaciant.

In quo passu. Puto considerandum an auus decesserit
testatus: ⁊ nūc quantū ad hoc membrū non sumus in forma-
li casu Barto. sed recurrendum est ad illam materiam an
nepos ex sua persona succedat in iure dicendi nullū qđ mři
nō competit. circa quem articulū vidim⁹. s. varias opiniōes
hincinde; ⁊ q: negari nō pōt quin filius filie in casu ꝓposito

non teneat primum locum tempore mortis aui propter sta-
tutum quod viuēte filio testatoris: non vult filiam admitti:
⁊ consequēter nec filium ex filia: vt dixi supra in. vi. arti. prin.
in tertio mēbro in. j. qõne. non video quomodo ſm regulas
iuris cõis possit ex sua psona talis nepos admitti ad ius di-
cendi nullum per. d. §. si filium. ⁊. d. l. si quis filio exheredato
in prin. cum nunq̄ fuerit auo suus heres nec esse potest: qr
est filius filie. §. sui insti. de here. quali. ⁊ diffe. iuncto. §. fin.
insti. de patri. pote. ⁊ glo. magna in. §. exheredatos in auc.
de here. ⁊ fal. nec tenuerit vnq̄ primum locum: nec tūc est
curādum de successorio edicto: posito q locum habeat in iu-
re dicēdi nulli vt voluerūt Cuma. Pau. de ca. ⁊ Alex. i. d.
§. si filium. Quā opinionē dixit cõez Alexā. in. l. posthumo
in. v. colum. ff. de bo. pos. contra tabu. qr non h3 locum nisi in
iure quod competit precedenti in gradu. l. j. §. quibus. ff. d
suc. edi. ⁊ Glo. ⁊ docto. in. l. j. C. e. ti. ⁊ Jac. but. ⁊ Ful. in. d.
l. si quis filium. C. de inoffi. testa. ⁊ Alexan. in. d. §. si filiū: qc-
quid ibi dicat Pau. de ca. in vlti. colū. sed viuēte filio nūq̄
tale ius filie competijt: ergo ⁊c. Aut vero auus decessit in-
testatus ⁊ tūc non video etiā quō ſm regulas iuris cõmunis
possit filius ex filia ex persona sua admitti: tum qr in eo nõ h3
locum successorium edictum per rationem predictam: tum
qr mortuo auo viuēte filio vigore statuti: nõ tenebat primū
locū: nec ipse: nec eius mater: ita vt filius factus heres trans-
mittat hereditatē ad suos proprios heredes. l. j. §. si nemo
ff. ad tertul. l. inter agnatos. §. q̄diu. ff. vnde legi. l. ij. §. j. ff.
de cõtra tab. ⁊ quod in simili dixi. s. in prece. arti. in. v. qõne.

Saluanda ergo erit opinio Bar. hoc saltē fundamento:
q ista successio sit anomala: ⁊ vt dixi in arti. prece. in preal-
legata qõne: q statutum excludēdo filiam ad tempus videa-
tur velle illam post tempus admittere. l. imperator. ff. de po-
stula. ⁊. l. statuliber a ceteris. ff. de statu. propter quod dicen-
dum erit statutum velle ita post tempus admittere filium ex
filia sicut ipsam filiam si viueret quasi post temp⁹ cessit exclu-
sio statuti: ⁊ admittetur filius filie vel ex cessante prouisione
⁊ obstaculo: vel ex remedio statuti iuxta. l. j. ff. vt ex legi. se-
na. ve. consul. ⁊ no. in. l. j. ff. de condi. ex lege: ⁊ iura disponē-
tia filium tenere locum matris iuxta. l. gallus in prin. ⁊. d. §.
cum filius ⁊. l. posthumorū. ff. de iniu. rupt. ex passiua inter-
pretatione ad hunc casū se extēdent: poterit tñ subtilius do-
ctor vel lector circa p̄dicta subtilius considerare. Et cū ista
opinione trāsit Soci. ↄsil. x. inci. ↄsideratis. ij. volum.

Laus deo ⁊ gloriose virgini.

☞ (Decimo non est omittēdū: q si mater excludatur a suc-
cessione filij propter fratrem ipsius filij: vel patruū
preterq̄ in quarta. dicta mater nõ petendo pupillo dari tu-
torem: potest ipsa quarta priuari: vt per Corneum ↄsi. clxvi.
inci. minime in si. iij. volumi. ⁊ in consil. cxiij. incipi. circa pri-
mum p totum. iiij. vol. ⁊ dicetur. j. in. xiiij. art. prin.)

☞ (Undecimo quero si per statutū mater propter patruos
excludatur preterq̄ a quarta. quo casu exclusa ma-
tre censetur esse exclusus et auunculus mediāte matre con-
iunctus: vt dixi in. vi. arti. princ. tertio membro. j. q. An si cõ-
tingat matrem nõ extare auunculus in illa quarta matri pre-
seruata succedet. ita q illa quarta sit debita etiam his q ve-
niunt mediante matre. dñs Philip. corn. ↄsi. clxij. inci. con-
stat. iij. volu. dicit q sic: qr si dicamus auunculum excludi ex
verbis statuti. falsum est. q si eum dicamus ex mēte mixta iu-
ris interpretatione que vult: q exclusa matre cēseantur ex-
clusi cõiuncti per illam: non sunt exclusi nisi pro tribus quar-
tis: seu p parte p qua est exclusa mater. Et qr talis portio nõ
põt censeri legitima que deberet matri ⁊ nõ auunculo cū le-
gitima ab intestato nõ debeatur: vt dixi l. ix. arti. j. q. ⁊. s. eo.
ij. q. ⁊ idem tenet Pe. de anch. in rep. c. primi. xij. q. de con-
sti. ⁊ dixi in. vi. arti. iij. membro.)

Sequitur duodecimus articulus principalis.

Duodeciō articu. p̄ricipali.

videndum est propter quas personas intelligantur femine
excluse.

Et primo quero an excludantur propter arrogatos: ⁊ ista
questio h3 duo capita nā potest eē dubitatio an arro-
gatus excludat illas que sunt de agnatiōe patris naturalis.
Itē an excludat eas que sunt de agnatiōe p̄ris arrogātis:
propterea qr dando se in arrogatiōē mutat familiam patris
naturalis ⁊ desinit esse de illius agnatiōe. §. si. insti. de legi.
agna. tu. ⁊. §. minima insti. de capi. di. ⁊. l. tutellas in prin. ff.
eo. tit. ⁊. §. j. insti. de acqui. p arrog. ⁊ in eo cessat rō qua mo-
uentur statuētes: vt agnatorū salua sit dignitas ⁊ diuitie i fa-
milia ⁊ i agnatione preseruētur: iuxta ea que dixi in. iij. art.
princ. quasi statutū velit preferre filiabus illos masculos qui
sunt agnati. ⁊ hanc partē tenet modernus bono. in trac. do.
in vlti. arti. princi. in. xxvij. qõe incipi. an illud ius. mor⁹ etiā
ex notatis per Bal. in. d. l. tutellas. Sed ↄtrium facit: qr ar-
rogatus quāuis patiatur minimam capitis diminutionē ni-
hilomin⁹ succedit sicut alij agnati patri naturali: si erat eman-
cipatus tpe arrogationis: qr alis in filiumfa. nõ caderet arro-
gatio iuxta. §. primum insti. de adop. aut alias de agnatiōe si
pater erat defunctus. ⁊ ↄiuncti p patrem naturalem pariter
illi succedūt iuxta not. p Glo. in. §. mortuo insti. de acqui. p
arro. ⁊ ibi Ang. ⁊ in. §. p̄ce. ⁊ Glo. in auc. in successione. C. d
suis ⁊ legi. ⁊ Glo. in ver. p̄xātis in auc. de heredi. que ab in-
test. dese. §. primo: facit. §. nullam eo. titulo. vbi patet quod
in successiōibus equiparantur agnati cognatis: propter quod
videtur q ista capitis diminutio nõ sit attēdenda cum statu-
ta recipiāt interpretationem passiuam. l. j. §. j. ff. ad leg. fal. cū
ibi notatis p Jmol. ⁊ Alex. ⁊ p Bart. in. l. omnes populi in
vj. q. princ. ff. de insti. ⁊ in. cū ↄcor. alis allegatis. ⁊ qr quādo
duo casus a lege antiqua equiparantur: lex noua superueniēs
in vno extēditur ad alium. l. si quis seruo cum ibi notatis. C.
de furtis iuncta. l. interdum. ff. eo. titu. ⁊ p hac opinione facit
tex. in. d. l. tutellas: dum vult successiones ex nouis legibus.
⁊ p̄ter legem. xij. tabu. delatas nõ tolli minima capitis dimi-
nutione: cui textui cõcordat. §. sciendum insti. ad senatuscõ.
orphi. ⁊ hanc opi. videntur sequi. Joan. fa. ⁊ Ange. aret. in
d. §. si. insti. de legi. agna. tu. vbi volunt q beneficia statuto-
rū p̄ferentia i successionibus ⁊ tutellis agnatos cognatis:
nõ tollantur minima capitis diminutione per tex. in. d. l. tu-
tellas: que opinio maxime procedere videretur si statutum
vteretur nominibus naturalibus ⁊ nõ ciuilibus nec p̄seferē-
tentibus ius agnationis. puta q frater excludat sororem vel
masculus feminā: qr hec nomina sunt naturalia: nam nõ eo
minus quis desinit esse frater q arrogetur vel capite minua-
tur: nec eo minus desinit eē quis masculus p notata p Bar.
in. d. l. tutellas. vbi et Bal. ⁊ Bar. in l. hos accusare. §. oib⁹.
ff. de accu. puto ↄcludēdū q attēdenda sit ratio statuti que
si sit exp̄ssa in fauorē agnationis: res est clara: vt arrogatus
q non est agnatus feminā nõ excludat: q si nõ sit expressa ⁊
sumus in casu in quo fauor agnationis ⁊ familie paterne mi-
nime p̄sumatur: iuxta ea que dixi in. iij. art. tūc cessante agna-
tione p capitis diminutionē: ⁊ qr per arrogationē mutatur
familia: nõ puto feminā excludi: qr cessante ratione legis ⁊
eā cessat. l. ⁊ effectus cause. l. adigere. §. q̄uis. ff. d iur. patro.
nisi hereditas esset iam delata: qr in ea capitis diminutio nõ
operatur: vt dixit Bar. in. d. l. tutellas in si. commen. ⁊ ad hoc
me mouet. d. l. tutellas. dū loquitur de. l. xij. tabu. ⁊ assignat
rõnem. qr. d. l. xij. tab. hereditatē deferebat agnatis: quia p
capitis diminutiõē desinunt esse tales. ⁊ subdit q successio-
nes per nouas leges delate nõ tolluntur capitis diminutiõe
minima: eo qr nõ tanq̄ agnatis solent deferri seu plerūq̄ nõ
deferuntur: sed ſm ordinē ⁊ terminos nature: prout naturali
psone designātur. nõ tñ negat ibi iuriscõsultus quin in casu
in quo noua lex sub agnationis nomine aliquē vocaret: suc-
cessio capitis diminutiõe tolleretur: ⁊ ita sentiunt ibi Bar.
⁊ Bal. ⁊ aliter dicendo tex. implicaret sibi ↄtrarietatem: ⁊ il-
la lex cū sit interp̄tatiua reperiretur sine ratione: quare magis
in. l. xij. tab. operetur minima capitis diminutio q̄ in aliis:
vbi sub ciuili noīe quis vocaret quod esse nõ debet: vt habet
in. l. nõ oīum. ff. de legi. ⁊ vere ille tex. non reperitur sine diffi-
cultate iuncto. d. §. sciēdum. insti. ad orphi. qd autē hec suc-
cessio que masculis deferē exclusis feminis: dicaē deferri ex
iure statutorio patet qr p̄ter iuris ciuilis formā succedunt p
ea que habentur in. l. ius autē ciuile. ff. de insti. ⁊ iure. facit
qd dicam. j. in. xiij. arti. prin. in. xi. q. in si.

Secundo vero casu qū querimus: an arrogatus excludat
feminas: que sunt de agnatiōe p̄ris arrogātis: distin-
guendum est: qr aut statutū loquitur de agnatis legitimis ⁊
naturalibus: ⁊ certum est q non comprehenduntur arroga-
ti qui sunt legitimi tātum: propterea qr quando statutum exor-
bitans requirit plura: debent oīa interuenire tanq̄ de sub-
stantia ⁊ forma iuxta not. per Bal. in. l. j. ff. de lib. ⁊ posth. ⁊
tex. cū ibi not. in. l. si heredi plures. ff. de cōdi. insti. ⁊ in. c. si.
de rescri.

pe rescrip. ꝛ per Bal. in auc. iubemus. C. de iudi. nec posset comp. ebẽdi arrogatus nisi per subauditos itellectus: ꝛ certum est ꝙ per subauditos ꝛ tacitos intellectus nõ debet induci legum correctio fm Glo. vulgarẽ ꝛ cõiter approbataꝫ in. c. cupientes. §. ꝙ si per. xx. in verbo petere de elec. in. vi. ꝛ si secus diceremꝰ sequeretur ꝙ legitimus tm̃ haberet plus iuris ꝙ̃ filia legitima ꝛ naturalis. qđ esset absurdũ fm Glo. in. §. cum aũt. in ver. honoꝝ insti. de adop. ꝛ est indubitatum ꝙ nulla dispositio ita itelligi debeat: vt inducatur absurdũ. c. quẽadmodum de iureiur. c. dudum cum ibi notatis de preben. in. vi. l. diuortio in prin. ff. solu. ma. ꝛ notat Bal. in. l. cõuenticulam. C. de episco. ꝛ cle. ꝛ pro predictis faciunt aliqua iura que adducentur in. q. seq. vbi dabitur respõsum ad aliq ꝯtraria que hic opponi possent. Et in hoc proposito ita consuluit Joã. de an. per iura predicta in consi. xxvij. incip. viso casu mihi proposito. Aut vero statutum nõ exprimit de legitimis ꝛ naturalibus: sed simpliciter loquitur. puta ꝙ filius filiam excludat: vel frater sororem ꝛc. ꝛ tunc adhuc nõ comprehenditur arrogatus: qꝛ nõ est proprie nec vere filiꝰ iuxta distinctionem. l. filium diffinimus. ff. de his qui sunt sui vel alie iur. ꝛ no. in. c. per tuas de probationi. ꝛ in. c. michael de fili. presbyte. nec vere frater. §. per adoptionem insti. de leg. agna. suc. sed dicitur filius ꝛ frater fictus: vt ibi ꝛ. l. filio. quẽ pater. ff. de libe. ꝛ posthu. ꝛ notãt doc. maxime Jmol. ꝛ Cu. in. l. si ita quis. §. fi. ff. de leg. ij. ꝛ ita ꝯsuluit Bal. in consilio xxiij. inci. statuto cum aliis. j. vol. fm vltimã impressionẽ: idẽ est de mẽte Rom. in. l. si is qui pro emptore in. viij. col. ff. de vsuca. ꝛ hoc firmant Jo. de Ana. in ꝯsi. preallegato queꝫ sequitur ibi. d. Lud. in addi. ꝛ d. prece. meus. in. l. cuꝫ filiusfa. col. fi. ff. de lega. j. ꝛ latius in. l. quecũq. §. pretor aut. ff. de in ius voc. in vlti. col. alr est. l. patris adoptiui cum seq. ꝛ in. l. generaliter. §. fi. in antepe. col. C. de condi. insti. vbi adducũt ẽt qđ in simili dicitur de legitimato qui non excludit filiam in terminis statuti nri: de quo. j. dicã: qꝛ plus est esse filium legitimum ꝙ̃ esse arrogatum seu adoptatum. lꝫ vterq̃ dicatur filius legitimus tñ. vt tradit Bal. in. l. si te parens. C. de suis ꝛ legi. iccirco. Alex. in d. l. adoptiuũ dixit. Ad in statuto faciẽte mentionem de filio intelligat vocatus adoptiuus seu arrogatus esse deueniendum ad illam materiam: an puisio statuti in casu vero trahatur ad fictum: de qua traditur p Bart. in. l. omnes populi in. vj. q. prin. ff. de iust. ꝛ iure cum concor. adductis per Alex. ꝛ modernos in. l. gallus. §. ꝛ qđ si tm̃. ff. de lib. ꝛ postb. ꝛ in. l. j. §. lex falcidia. ff. ad. l. fal. ꝛ dixi ꝯ. in. vj. art. princ. in. j. q. quarti membri: ꝛ cõiter concluditur ꝙ non: ꝛ ad hoc facit tex. in. l. fideicõmissum. ff. de cõdi. ꝛ de. ꝛ in. l. si ita quis. §. fi. ff. de lega. ij. ꝛ in. c. adoptiuus in titulo si de feu. fuc. contro. inter dñm ꝛ agna. ꝛ quod dixit Spec. in titulo de loca. §. nunc aliqua ver. lxxxij. ꝛ docto. in. l. fi. C. de his qui. ve. eta. impe. vbi dicũt inter cetera: quod in ꝯcessione emphiteosis facta alicui pro se ꝛ filiis nõ veniunt filij adoptiui. Ad idem facit: qꝛ verba debent in dubio naturaliter nõ aũt ciuiliter intelligi. l. fi. C. de his qui veniam eta. impe. ꝛ ibi traditur. ꝛ attendimus magis naturam ꝙ̃ ac. idens. l. qꝫ in prin. ff. de tutel. l. si quis posthumos in prin. ff. de libe. ꝛ posth. ꝛ. c. requisisti de testa. Et iccirco Bal. in. l. si arrogator. ff. de adop. dixit ꝙ lꝫ filius legitimus ꝛ naturalis detrahat duas quartas: nõ tamẽ hoc hꝫ locum in filio arrogato. Item fm Cy. Ange. ꝛ modernos in. d. l. generaliter. §. cum autem: dispositio. l. cum acutissimi. C. de fideic. ꝛ. l. cũ auus. ff. de cõdi. ꝛ dem. nõ habet locum in filio adoptiuo seu arrogato. Item dixit Ang. in. l. cum in adoptiuis. C. de adop. ꝙ lꝫ in statuto disponẽte: ꝙ de hereditate alicui obueniẽte solui debeat gabella: nõ comprehẽdatur filius a suo patre heres institutus per no. in. l. suis. ff. de libe. ꝛ posth. vbi Jmol. ꝛ in. l. j. C. ꝺ impo. lucra. descri. li. x. bene comprehẽdetur filiꝰ adoptiuus a patre adoptiuo institutus heres per Glo. in. d. l. cum in adoptiuis: ꝛ ita dicit se in qõne facti ꝯsuluisse: Simile ẽt dixit Bal. in auc. nisi rogati. C. ad trebel. ꝙ filius spiritualis baptismi nõ excludit substitutũ: qꝛ non est filius ꝙ̃tum ad succedẽduꝫ. qđ dictum est aliquãtulum extra propositũ: ꝛ dixit Glo. in auc. de trien. ꝛ semis. §. j. ꝙ hodie nõ intelligitur aucta quarta que debet filio adoptiuo sicut illa que debetur filio legitimo ꝛ naturali: de quo per Bar. ꝛ doc. in. d. l. si arrogator que iura partim refert. do. Alad. ficu. in repe. c. Raynaldus in. xxvi. col. cuꝫ seq. ver. sed vnũ pondera de testamẽ. vbi etiam concludit idem eẽ generaliter in statutis quoꝝ verba sunt stricte ꝛ proprie intelligẽda. l. j. §. si is q naucta. ff. de exer. l. iij. ff. de nego. ge. cũ simili. quãuis Doctor. bonon. in tracta. dotium in vltima parte in. ix. q. inci. quid in filio videatur transire tanq̃ dubius. Ex quibus rationibꝰ ex fundamẽtis. puto ꝙ ẽt si statuti dicat ꝙ extãtibus masculis femine nõ succedant: intelligendũ fore de masculis naturalibus ꝯiunctiõe coniunctis: ꝛ facit ꝙ dicam. j. de legitimato. Item est aduertẽdum ꝙ nõ lꝫ passim arrogare. l. nec eiꝫ. §. preterea. ff. de adopt. Et ex his patet non obstare q arrogatis defertur hereditas patris arrogantis insti. de adop. §. j. ꝛ insti. de acqui. per arroga. ꝛ. §. in nostra insti. de here. que ab intes. dese. ꝛ insti. de legi. agna. suc. §. per adoptione ꝛ. d. l. si arrogator cum ibi notatis. ꝛ. l. j. in fi. ꝛ. l. ij. §. patrui. ff. de suis ꝛ legi. in tantum. vt fm Bar. in. l. j. in prin. ff. de legi. tu. etiam ad eos spectet onus reprobata Glo. ibi: ꝛ etiam non obstat si dicatur ꝙ arrogatus fit suus heres patri arroganti ꝛ eius familie aggregatur: vt dicit tex. in. l. pe. ꝑ fi. C. ꝺ adop. ꝛ ꝙ ẽt edictum de in ius vocan. habeat in eo locuꝫ. l. patris cũ. l. adoptiuũ in prin. ff. de in ius vocan. qꝛ proprie nõ sunt filij: sed improprie: ꝛ ciuiliter tantuꝫ: nec est par ꝛ similis per oĩa ratio inter arrogatos ꝛ legitimos ꝛ naturales: vt dixit Glo. in. d. l. fideicõmissum: qđ patet: qꝛ fortius est vinculuꝫ naturale ꝛ ciuile ꝙ̃ ciuile tantũ: vt dictũ fuit: ꝛ patet in. d. l. pen. ꝛ in. §. si vero insti. de adopt. facit. d. §. affinitatis insti. de nup. cum glo. lꝫ ad hoc posset respondẽri ꝙ imo arrogatus prefert vlterioribus in gradu ꝛ succedit cuꝫ aliis in pari gradu ꝙ̃uis habeant duplex vinculũ: vt patet in iuribus. s. allegatis. Iteꝫ in tutella aliud est ꝙ̃ in hoc statuto: qꝛ ratio deferende tutelle fundatur in eo qđ qui habet cõmodũ successionis debeat habere onus tutelle. §. fi. insti. ꝺ cap. di. nec sumus in materia stricti iuris ꝛ correctoria: nec ibi isurgeret aliquod absurdum sicut hic insurgeret. propter qđ nec etiaꝫ obstat quod dicitur de edicto de in ius vocan. Et hec dicta intelligãtur in arrogatis: ac in adoptiuis qui arrogati nõ dicuntur cũ remaneant in potestate patris naturalis: ꝛ nõ transeant in familiã patris adoptiui nisi vbi daretur nepos l adoptione ia auo materno: vel nepos ex filio emãcipato daretur in adoptione ia auo paterno iuxta. d. l. pe. C. de adopt. ꝛ. §. primum cum seq. insti. e. clarius est ꝙ non excludant filiã feminam patris adoptiui per predicta. Sed bene excludãt filiam patris naturalis cũ in eius familia remaneãt ꝛ iura suitatis non amittant. d. l. pen. ꝛ. §. sed ea omnis in fi. de legi. agna. suc. (qđ limitat Com. ꝯsi. lxv. inci. plura. j. col. iij. vol. nisi isti adoptiui sint de agnatis excludentibus filias quãuis hẽntes alios agnatos anteriores: vt ibi per eum.)

Secundo quero an propter filium emancipatum excludatur filia a statuto exclusa a successione: cum per emãcipationem videatur filius ius agnationis amittere. §. fi. insti. de legi. agna. tutel. ꝛ. §. minima insti. de cap. dimi. ꝛ. l. tutellas l prin. ff. eo. ti. ꝛ. §. preterea insti. qui. mo. ius pa. pote. sol. ꝛ. §. emancipati insti. de here. que ab inte. dese. ꝛ. l. fratres. C. de inoffi. testa. habeo hanc qõnem pro difficili quando statutum non intendit simpliciter preferre masculos: sed agnatos femis: quod i dubio presumitur: vt dixi. s. in. iij. articulo princi. ꝛ ꝙ nõ excludantur femine per filios emãcipatos. voluit Ange. de peru. in repe. l. qui se patris in penult. col. C. vnde libe. quia emancipatio tollit filio ius agnatiõis per iura predicta: lꝫ quo ad personaꝫ patris emancipãtis secus sit. §. fi. insti. ꝺ legi. agna. suc. ꝛ. l. fi. C. de eman. lib. Saly. aũt ibi in. d. l. qui se patris. vlti. col. aliter dixit. s. ꝙ filiꝰ emãcipatus ꝛ nepos ex eo cõceptus post mortem aui feminas excludant tanq̃ agnati. motus post Jac. bu. qꝛ aut consideramus agnationem respectu facti. ꝛ neduꝫ hodie. sed nec olim desinebat filius esse agnatus. insti. de leg. agna. suc. in princ. Aut ꝯsideramus respectu iuris effectus: ꝛ tunc cum effectus eius: nihil aliud esset ꝙ̃ vt coniuncti per lineam masculinam retinẽtes nomen agnationis preferentur coniunctis p lineã femininam in successionibus. ꝛ iste effectus fit sublatus p. §. nulli in auc. de here. que ab inte. dese. sequitur ꝙ nec illius respectu desinit filius emancipatus esse agnatus. ꝛ hoc maxime procedit: qꝛ nõ dicitur prorsus extinctũ qđ in pristinum statũ reuocari põt. l. qui res. §. arenam. ff. de solu. l. inter stipulantem. §. sacram. ff. de verb. obliga. sed per ingratitudinem potest filius reuocari in potestatem. vt. C. de ingra. li. per totũ. ergo. ꝛc. Subdit Saly. forte dici posse ꝙ attendendꝰ. dus sit cõmunis vsus loquẽdi statuẽtium ꝛ vulgi appellatio

iuxta. l.

tutta l. vel vniuersorum. ff. de pigno. ⁊ l. cum de lanionis. §. asinaz. ff. de fun. instru. qd dictũ non habet dubiuz. l. librorũ. §. qd tñ cassius. ff. de lega. iij. ⁊ qd no. in. l. stipulatio. §. hoc quoqz. ff. de ver. ob. ⁊ pro opi. Saly. facit ex mēte Ro. in. d. l. qui se patris. in. xx. col. q: qñ dispositio iuris cõis vult per oia idem esse in casu ficto qd in casu vero: tūc dispositio municipalis simpliciter loquens in illa materia habet etiā locũ in casu ficto. c. ad audientiam. ⁊ c. cuz dilectus. de cleri. non resi. ⁊ vtrobiqz notat per cano. ⁊ per Jo. and. ⁊ alios in. c. si. de consue. in. vj. ⁊ per Bar. Jmol. ⁊ modernos in. l. gallus. §. ⁊ quid si tñ. ff. de libe. ⁊ posth. que equiparatio probatur ex. l. meminimus. C. de legi. here. ⁊ ex tex. in. d. §. nullã. vbi est expressum ꝙ nulla est differentia emancipationis ⁊ ptie ptãtis in succedendo. Ang. aūt de are. in. §. fi. insti. de legi. agna. suc. distinguit ꝙ aut loquimur in fratre ⁊ filiis fratruz in quibus cessat quo ad ius successionis ⁊ tutele amissio iuris agnationis per emancipationē seu in quib⁹ a iure agnatio preseruatur: vt in. l. fratres. C. de legi. tuto. ⁊ ibi glo. ⁊ in aut. cessante. C. de legi. here. ⁊ glo. in. d. §. fin. insti. de legi. agna. tu. cum simili. ⁊ tunc admittantur ad exclusionem feminarũ. alias secus: inferens ex hoc ad statutum ꝙ agnati preferantur cognatis in successionibus in quibus personis verificetur tale statutum. Et hanc opinionez puto tenendã maxime per not. in simili in. d. l. qui se patris. vltí. col. per Bald. Ro. Pau. de cast. Alex. ⁊ modernos dum volunt ꝙ statutum mandans inter agnatos causas debere compromitti cõprehendat filios emancipatos ⁊ nepotes ex eis conceptos post emancipationem per predicta fundamēta: ⁊ q: tale statutum est fauorabile ⁊ late intelligendum. l. cuz quidã. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊ c. odia. de reg. iu. in. vj. Nam ⁊ hoc statutuz exclusiuum feminarũ est fauorabile vt conclusi. s. in quarto arti. prin. Et in hac opi. videtur residere. d. preceptor meus in d. l. q se patris. tam in terminis qõnis nostre q̃ in qõne statuti predicti mãdãtis causas compromitti inter agnatos: lz in contrarium adducat nonnullas bonas considerationes. (Sed contra istam opi. cõsuluit dñs Decius cõs. xiij. incipi. ⁊ pro tenui⁹ ⁊c. diligenter cõsideratis in. iij. ⁊. iiij. col. mot⁹ per decisionē Bal. in proposito in aut. in successione in fi. cõmē. C. de suis ⁊ legi. ⁊ q: emancipati ⁊ nati ex eis post emãcipationem nõ sunt pprie agnati per iura hic ad hoc allegata. et not. per Bal. in. d. l. meminimus. ac Ful. Pau. de ca. ⁊ modernos in. l. i. C. cõmu. de succes. ⁊ Pau. de ca. in. l. si ab eo. C. de legiti. here. Nihilominus tñ recedendum non puto ab opinione quam hic firmaui: q: hoc statutuz sm magis cõem opi. est fauorabile vt dixi. s. in. iiij. arti. prin. ⁊ consequenter extendendum vt ibi ⁊ latius in. iij. arti. prin. vbi tenui attendendã esse rationem statuti nõ obstante ꝙ dñs Decius loco preallegato dicat hoc statutũ odiosuz ⁊ stricte interpretãdũ.) Ubi aūt statutũ vellet simplr prouidere masculis: q: tunc nõ subest rõ agnationis preseruande vt dixi. s. in. iij. arti. pn. nõ obstaret emãcipatio. Nã hec nõia naturalia capitis diminutione nõ alterant vt patet ⁊ no. l. l. tutelas. ff. de capi. dimi. ⁊ dixi in. q. prece. An aūt verum sit ꝙ pater filij emancipati non desinat esse agnatus put dicebat Ange. de peru. in. d. l. qui se patris. tradūt Ro. ⁊ scribētes post eũ ibi reprehendētes Ang. ⁊ an saltem ei preseruentur iura agnationis patet in. d. §. fi. insti. de legi. agna. suc. ⁊ in. l. fi. C. eman. li. ⁊ not. in l. legitim⁹. ff. vnde agnati. ⁊ in. l. quesitũ. ff. de adop. Laus deo. Jn festo sancti Pauli Anno domini. M. cccc.

Tertio quero an femina excludatur ppter filium naturalem vel spurium stãte statuto excludēte feminã propter masculos: ⁊ quidez si loquimur in naturali nato ex vnica concubina ⁊ indubitato affectu iuxta. l. in cõcubinatu. ff. de cõcubi. ⁊ §. si quis autem. in aut. qui. mo. natu. effi. sui. Reperio fieri varias distinctiones: an tales in dispositione legis vel statuti comprehēdant vt per Jmol. ⁊ plene Alex. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. cũ concor. ibi traditis. ff. ad treb. per Bart. in consil. cc.xxij. incipi. cauetur statuto. cum addi. ibi positis ⁊ plures remissiões tradit Alex. l. l. quiqz. ⁊ l. parentes. quam legit. cum. l. ij. in. ij. col. cum seq. ff. de in ius vo. Sed in terminis nostris dixit Bal. in. l. cum acutissimi. in. ij. col. ver. quero nunquid naturales. C. de fideicom. ⁊ in consilio. xxiiij. incipiente statuto ciuitatis. j. volumine sm vltimam impressionem ꝙ per eos femine non excluduntur: cum qua sententia transit dñs And. sicu. in repe. d. l. cũ acutissimi. in. xcviij. col. ver. querit hic Bald. an filij naturales. ⁊ ita etiã tenet moder. bonon. in trac. dotiũ in vlti. parte in. lviij. q. inci. si statutuz dicit. pro que opinione adduci possent plura iura relata per Bar. in consil. s. allegato ⁊ maxime q: naturales nõ dicunt ex ppria significatione filij qñ statutum de filiis loqueret iuxta. l. filium diffinimus. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. ⁊ no. in. c. per tuas. de pbatio. ⁊ in. c. Michael. de filijs presby. Facit tex. in. §. ad hec. in aut. vt liceat mři ⁊ auie. Jtem naturales iura legitimorũ in certis tñ casibus habēt vt. s. vna cum legitimis parentib⁹ ex materna linea succedant. l. pe. C. ad orphi. ⁊ etiã sine eis vt in. §. item quesitũ. insti. eo. ⁊ eorum parentibus ex paterna linea in certis tñ casibus ⁊ certa parte. §. discretis. ⁊ seq. in aut. quib⁹ mo. na. effi. sui. ⁊ aut. licet. C. de natu. libe. Jtem in alio casu succedūt pietatis intuitu vt in. l. vxor. §. codicillis. in fi. ff. de leg. iij. Jtem quãdoqz substitutus ab eis excludit. d. §. si quis rogatus. ⁊ l. generaliter. §. cum aūt. C. de insti. ⁊ substi. sub condi. fac. vnde extra eos casus: maxime quo ad successionē non debent haberi pro filijs legitimis: nec vocari ad successionem prout legitimi. Facit. l. tribunus. §. cum aliqñ. ff. de testa. mili. ⁊ §. vt aūt. in aut. de non alie. ⁊ l. ius singlr. ff. de legi. ⁊ notãt Pau. de leaza. ⁊ Pe. de anc. vbi etiaz Jmol. in. iij. co. in cle. j. de baptis. s. ꝙ in actib⁹ successionum nõ sit idem de eis iudicãdũ qd de legitimis: lz quo ad paternũ honorem sic: vt solet notari in. l. j. ff. de regu. iur. ⁊ extra. c. per Dy. in phemio. Plus dixit Bñdi. de plũbi. in disputatiõe sua incipi. statuto Pisano cauetur. in vlti. charta ꝙ naturalis nõ cõprehenditur in. l. vel statuto non tñ si tractet de fauore filij. d. l. filium diffinimus. ⁊ ibi Bald. ⁊ c. naturales. si de feu. fue. contro. inter do. ⁊ agna. ⁊ l. fi. ff. de iure deli. ⁊ l. cum legitime. ⁊ l. lex nature. ff. de statu ho. gl. in. d. cle. j. de baptis. ⁊ tex. ⁊ glo. in. l. senatoris filius. cũ seq. ⁊ in. l. liberos. ff. de sena. Bal. in. d. §. cum aūt. Jac. de belui. in. d. l. parentes. ff. de in ius voc. ⁊ Paul. de cast. in. d. §. si quis rogatus. vbi etiam Alex. in. xxiiij. col. ver. male etiaz videtur. Uerũ etiam si tractetur de fauore ipsius patris. l. ij. §. j. ff. de excu. tuto. Et si diceremus naturales filios in tali statuto comprehendi sequeretur absurdum ꝙ filia legitima excluderet per masculum naturalem: ⁊ sic ꝙ plus haberet luxuria q̃ castitas z. §. fi. cũ ibi notatis in aut. de resti. ⁊ ea que parit ⁊ not. per glo. Jo. an. in. c. statutũ felicis. in. v. volum⁹. de hereti. in. vj. ⁊ per Bal. in. l. libertinũ. C. de lter. ma. ⁊ Cy. Ange. ⁊ Saly. in. l. quisquis. C. ad legez iul. maie. Ad predicta facit: q: nec isti filij naturales sunt in potestate. insti. de pa. pote. in prin. nec dicunt de agnatione ⁊ familia pris. l. tutelas. cũ ibi notatis. ff. de capi. dimi. ⁊ §. vulgo. insti. de suc. cogna. ⁊ vt alias dixi in tertio articulo prin. hoc statutum censet in dubio factuz fauore agnationis preseruãde ⁊ vt pudeat agnatio. Que ratio cessaret in naturalib⁹ tñ: pro quo facit quod in proposito dicit Bal. in cõs. lxv. inci. filia dicte cõcubine. iiij. volu. sm vltimam impressionē. Ubi aūt concurrerent filij ⁊ filie naturales tñ in casu in quo succedere possent: iuxta aut. licet. C. de na. li. cum iuribus. s. allegatis: vel vbi ageretur de successiõe materna seu materne linee: quo casu naturales bene succedūt. §. nouissime. insti. ad senatuscon. orphi. ⁊ ꝙ habetur in. l. si qua illustris. C. e. tit. si essemus in casu in quo statutum feminas propter masculos etiaz a successione materna ⁊ ascendentium per maternã lineã excludat: an tūc per filios naturales filie femine excludentur videt dicendũ ꝙ sic: q: quando sumus in materia indifferenti etiam filij naturales comprehenduntur sm Bal. in. l. parentes. prope fi. cõmen. ver. item facit ad aliam. q. ff. de in ius voc. ⁊ Ang. in cõs. xxc. alias. xxxiij. inci. dña Francischa. post Cy. in. l. quisqz. C. ad legem iul. maie. volentes ex hoc ꝙ statutum disponēs ꝙ filij ⁊ nepotes non soluant gabellam sibi relictoruz: trahatur etiam ad naturales: qd sequit Pe. de ancha. in repe. c. canonuz statuta. post mediũ. ver. vltra predicta quero si statuto cauet. de cõsti. Facit qd dicit Jo. an. in addi. Spe. in ti. qui filij sint legi. in. ij. col. v. qstionē. de statuto vbi post Bnt. de suz. in aut. ex cõplexu. C. de ince. nup. dixit ꝙ statuto disponente patrem teneri ad damnum datum per filiũ tenetur pater emēdare dãnum datũ per filiũ naturalez licet secus sit in incestuoso: eo quia filius naturalis filij nomen habet. Ad idem etiam facit qd dixit Benedi. de plumbi. in quodã cõs. inserto inter consilia Ange. sm ordinem aliquoruz numero ccclxiij. alias. ccclv. ⁊ in relictis ita vult Gemi. in. d. c. statutũ felicis. Cuz enim sumus in materia indifferenti sola natura

videt cõsiderari. Facit. l. i. C. de impo. lucr. descri. li. x. ⁊ d. l. tutelas. ⁊ d. l. si spuri⁹. ⁊ d. §. vulgo. hinc dispositio legis ciuilis loquens in successionib⁹ se referens ad ascendentes ⁊ descendentes ex linea feminina procedit etiã in naturalibus prout videm⁹ in senatuscõsul. tertuliano. §. fi. institu. ad tertu. ⁊ in senatuscõ. orphiciano insti. ad orphi. §. nouissime ⁊ l. si qua illustrin. C. e. Et propterea Imol. indubitãter voluit in. d. §. si quis rogatus. naturalem cõprehendi in concernentibus lineam maternã. inferens ex hoc: ꝙ stãte statuto ꝙ coniuncti compellant ad compromittendum: l3 nõ comprehendãtur nõ legitimi de agnatione paterna: q: quo ad eos non dicuntur coniuncti: tamẽ quo ad matrem ⁊ cõiunctos p matrẽ bñ comprehendent: cũ inter eos bene sit cõiunctio cognatio ⁊ ꝓximitas. d. §. vulgo. ⁊ d. l. si spuri⁹. ⁊ l. si suspecta. §. de inofficioso. ff. de inoffi. test. ⁊ qd notat Cy. in aut. itaq3. C. cõmu. de suc. Ad idẽ facit qr iura volentia cõiunctũ posse agere pro coniuncto: iuxta. l. i. §. i. cum ibi notatis. ff. iudica. sol. ⁊ l. exigendi. C. de procura. procedit in naturali saltem pro matre agere volẽte sm Imol. in. d. §. si quis rogat⁹. vbi etiã Alex. in. xxviii. col. ⁊ Hosti. in. c. nõnulli. de rescrip. ⁊ solet notari in. d. l. exigendi. Facit etiam ad hoc qr sm magis cõem opi. põt mater inter filios naturales testari coram duobus testib⁹ iuxta. l. hac cõsultissima. §. ex imperfecto. C. d testa. per ibi not. ⁊ plene per Alex. in. d. §. si quis rogat⁹. in. xxxi. col. Sed in cõtrium faciunt iura ⁊ decisiões doc. in precedẽti membro allegata: per que paret tales naturales nõ comprehendi in. l. vel statuto etiam vbi agitur de parentũ fauore: non aũt solũmodo vbi agitur de ipsorum naturaliũ fauore: immo sm Alex. in. d. §. si quis rogatus. in. xx. col. ver. sed l3. ⁊ in. xxii. col. versi. ex predictis habemus. Magis cõmunis conclusio est ꝙ dispositio iuris ciuilis regulariter nõ cõprehendat filium naturalẽ vel illegitimũ. ⁊ hoc notat Pau. de ca. in consi. lxix. inci. sup eo. ⁊ plenius in cõsil. clxxxiii. incipi. in causa que vertitur in. i. ⁊. ii. col. in volumine antiquorũ cõsiliorum sm primam impressionem post Cyn. ⁊ Bal. in. d. l. quasi pris. vbi mouet inter cetera ex eo q: in vsu loquẽdi intelligimus de filiis legitimis ⁊ naturalib⁹ nõ de naturalib⁹ tñ. ex quo infert ꝙ statutũ de causis cõpromittendis nõ habet locũ in naturalib⁹ tñ. sequitur late Alex. in cõsi. lx. inci. visa legitimatione. ii. ⁊. iii. col. ii. volu. predicta vult Pet. de ancha. in cõsi. lxxvi. Et iccirco Ange. in. d. §. cum antẽ. ⁊ Cy. ⁊ Imo. in. l. cum pater. §. volo. ff. de leg. ii. dixerunt ꝙ in priuilegiis ⁊ rescriptis pape non comprehendunt in dubio naturales: qr non presumitur princeps in dubio de tali prole cogitare: cum eos abhorreat ⁊ nõ nisi in certis casib⁹ vt fuit predictum ad successionẽ admittat. Facit qd dixerũt Ray. ⁊ Bal. post Dy. in. d. l. cum pater. §. mater. ⁊ Bar. in l. item in potestate. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. ⁊ dixit Ang. in. l. iubemus. C. ad trebel. ꝙ per dispositionẽ illius. l. nõ cõprehendunt naturales. Ipsi enĩ inuicẽ cõiuncti esse nõ videntur nisi quo ad matrimonium. l. nõ facile. §. affines. cũ glo. ff. de gradi. iuncta. d. l. si spurius. Unde tales fratres ex eodem tñ patre inuicẽ non succedũt vt no. Cy. in aut. itaq3. C. cõmu. de suc. Bal. ⁊ Ange. in. l. fi. C. vnde cog. Bal. in. l. in testã. in. ix. q. C. de test. mil. Ang. in. §. si in aut. q. mo. na. effi. sui. ⁊ est glo. ordinaria in. l. hac parte. ff. vnde cogna. fortius dixit Jo. an. in addi. Spe. in rub. de suc. ab intc. in fi. ꝙ stãte statuto preferẽte proximiorem vlterioriib⁹ in gradu: filii⁹ matertere legitim⁹ pferri⁹ nepoti ex sorore paterna naturali. Et l3 iste articulus apud me non sit sine difficultate: tñ puto attẽta cõi opi. supra relata hanc vltimã opi. tenendã ⁊ maxime per notata per Pau. de cast. in. d. cõsi. clxxxiii. in. i. col. vbi examinando an ⁊ qñ prouisio legis cõprehendat naturalem. dicit ꝙ quãdo sumus in casu in quo tractet de alterius preiudicio nõ comprehenditur naturalis. l. lege iulia. §. hoc capite. ff. de nup. sed vbi tractatur de honore cõmodo seu beneficio ipsius naturalis iuxta glos. in cle. i. de baptis. Itẽ vbi dispositio est mere ciuilis vl' iuris positiui ꝑ3 Gui. de cu. in. l. parentis. alñ est. l. libera. C. de suis ⁊ legitimis. ⁊ in. d. l. generaliter. §. cũ autem. Item qñ verba proferuntur n statuto per notata per Bal. in. d. l. quisquis. ⁊ decisiones Ange. in. d. consilio. xxx. ⁊ Imol. in. d. §. si quis rogat⁹. reprehendit ibi Alex. in. xxiii. col. ⁊ respondet vt ibi per eum: que conclusio maxime pcederet in terris ecclesie: vel vbi essemus in dispositione ab ecclesia emanante cum ecclesia naturalibus conceptionibus resistat. Ita dixit Gemi. in. d. c. statutũ. post Ange. in. d. consi. xxx. Et predicta multo magis procederẽt in spuriis ⁊ vulgo quesitis. d. §. vulgo. ⁊ §. si aduersus. insti. de nup. ⁊ qd no. Bal. l. d. cõsi. lxiii. ⁊ Ang. in. d. cõsi. xxx. ⁊ Pau. de ca. in. d. cõsi. lxix. ⁊ Bar. l. l. si gener. ff. de his qui. vt indi. ⁊ Pa. in. c. tãta. qui fil. sint le. ⁊ Alex. l. d. cõsi. lx. vbi plura bona dicit in. ii. ⁊. iii. col. ⁊ multo magis in incestuosis. ar. c. i. xxxv. q. v. ⁊ notatorũ in. l. qr semp. ff. de in ius vo. ⁊ per Bal in. l. parẽtes. ff. e. ti. ⁊ glo. in. d. l. si qua illustris. cum ibi notatis per doct. ⁊ in. d. §. nouissime. insti. ad senatuscon. orphi. facit tex. in. l. si quis incestũ. ⁊ in aut. ex cõplexu. C. de incest. nup. vbi patet ꝙ tales non merent filii vocari: ⁊ omni beneficio iuris sunt priuati. §. i. in aut. quib⁹ mo. na. effi. sui. ⁊ aut. licet. in fi. C. de natu. lib. (Et ita consuluit tã in naturali q̃3 in spurio Corne. cõsi. ix. incipi. meminit. iii. col. iiii. volu. ⁊ Ludo. bolu. late cõsi. lviii.) Predicta possent limitari: nisi statutum tales naturales ad successionẽ habilitaret: vt colligit ex not. per Barto. in. l. heredibus. §. fi. ff. ad treb. (Et per Alex. cõsi. cl. ii. volu. ⁊ Cor. cõsil. cxxxi. ii. col. ii. volu.) pro cuius limitationis veritate esset videndum de validitate talis statuti: de quo per Bart. ⁊ scribentes in l. testamenti factio. ff. de testa. cum concor. de quibus ibi per Alex. in apostillis. ⁊ in. l. seyus. in prin. ff. ad trebel. ⁊ per. d. And. sicu. in. c. in presentia. in. lxviii. col. de probationibus. (Quid econtra an pl naturalis cõprehẽdat in statuto: puta ꝙ soluto matrimonio sine liberis dimidiã lucret maritus et alia dimidia ad ꝓximiores deueniat: an pater naturalis vel spurii succedat in illa alia dimidia. Alex. consi. cl. ii. volu. ⁊ non est materia nostra. Qñ lex considerat solũ naturalẽ cãm reuerentie vel affectidis appellatione parentũ veniũt etiam naturales sm doc. ⁊ dñm. meũ in. l. parentes. ff. de in ius vo. cum cõcor. ibi signatis: ⁊ nõ est etiam materia nostra.)

Quarto quero an mulier pretextu statuti preferentis masculos feminis excludatur p legitimatos. Ista est subtilis ⁊ difficilis questio ⁊ partem negatiuam tenuerunt Bal. in cõsi. cii. inci. In Christi nomine est considerandum. quarta parte sm vltimam impressionẽ. ⁊ in quodam alio consilio incipiẽte In nomine domini de iure communi. motus quia legitimatus non proprie est legitim⁹ nec de propria significatione continetur appellatione filii: iuxta l. filium diffinimus. ff. de his qui sunt sui vel alieni iuris. Hoc idem voluit Benedi. de plumbi. in disputatione sua incipe. cum statuto pisano. quarto dubio principali. motus inter cetera per tex. in. l. i. ff. si tabu. testa. nul. exta. ⁊ per gl. in. l. gallus. §. ⁊ quid si tantum. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊ quia si secus diceremus scilicet ꝙ pretextu talis statuti filia legitima ⁊ naturalis excluderetur per legitimatũ: concurrerent circa idẽ duo specialia. vnum. s. ꝙ legitimat⁹ admitteretur sicut legitimus ⁊ naturalis: aliud ꝙ filie femine preferreretur contra tex. cum glo. in. l. i. C. de dotis promis. nec debet esse melioris conditionis legitimatus q̃3 filia legitima ⁊ naturalis. §. ⁊ quoniam varie. in aut. quibus modis natu. effi. sui. quod dixit Ro. in. l. si his q pro emptore. in. xii. vel. xi. col. de vsucapione absurdũ. Hinc dixit Bal. in. c. per tuas. d maio. ⁊ obe. ꝙ statutum ꝙ filia nõ succedat stantibus masculis nisi in vncia intelligitur limitare portionẽ etiam legitimati vt in plus non succedat. d. §. ⁊ quoniam varie. ⁊ ita potest intelligi. §. illud. ⁊ §. reliqui. eodem titulo. dum equiparat legitimos ⁊ legitimatos sm Alex. in. l. sed si hac. §. patronũ. ff. de in ius voc. ⁊ illud dictum Bald. refert ⁊ sequitur Alexan. in. l. necessarie. in penultima columna. ff. de acquiren. heredita. ⁊ in. l. ex facto. §. si quis rogatus. col. fin. ff. ad trebel. ⁊ Ro. in dicta. l. si is qui pro emptore. ⁊ Benedictus de plumbi. in dispu. prealle. Predictã sniam sequit Ant. de bu. in. c. tãta. q fil. sint legi. ⁊ in. c. p venerabilem. pen. charta. e. ti. vbi dicit ꝙ etiã si statutũ loquat de filiis legitimis non cõprehendet legitimat⁹ etiã p subsequẽs mrimoniũ: qr debet intelligi de legitimo naturaliter ⁊ nõ ficte put ẽ legitimat⁹. l3 sec⁹ esset sm eum vbi verbũ legitimum pferreret a iure cõi per glo. in c. innotuit. in ver. coniugatam. de elec. Eãdẽ opi. sequit ⁊ dicit equiorẽ. Ful. in. l. fi. ff. de insti. ⁊ iure. ⁊ in consil. lxi. incl. stante statuto ciuitatis Verone. vbi dixit ex cõmuni vsu loquendi istos non venire appellatione filiorum. Idem tenuit Pau. de cast. in. d. l. cum acutissimi. ⁊ in. l. fin. C. de his qui ve. eta. impe. mot⁹ ex predicto vsu loquendi: ⁊ qr verba debent intelligi in potiore significatu sc3 de legitimo ⁊ naturali p tex. in. d. l. fi. vbi dicit hanc partẽ sibi videri veriorem.

idem voluit

(Idem voluit ipse Paul. de ca. ɔsi.cxxi. inci. super eo. vlti. col. in antiquis.) Et idẽ voluit Ro.in.d.l.si quis pro empto re.in.xii.colũ. vbi late examinat hunc arti. z dicit q plures doc. sua sniam secuti fuerunt. Idem voluit Imol.in.l.si ita quis.§.fi.ff.de leg.ij. vbi Cu. dicit hanc opi. equiorez sm le cturã aliquoꝝ. Et hanc opi. dicit cõem dñs Fran. cur. in cõ silio.lxxiij.incipi.sup memorata.in.xix.col.cum plurib⁹ seq. ver.transeamus mõ ad scdam dubitationez vbi dicit in.xxi. col. se ita etiam alr cõsuluisse z q consi. suo se subscripserunt clarissimi doc. d. Bartho. sozinus z Uincẽtius palleot⁹. et subdit q sm hanc opi. fuit alr iudicatuz per clarissimũ dñm Jo. de besutio mediolanẽ. z hoc idem tenuit ipse do. Frã. cur. in consi.xvi.incipi.clarus vir. vbi subsequenter ponitur predicta ɔsilia dominoꝝ Bartho. sozini z Uincẽtij paleoti tenentium predictã sententiã prout dictuz fuit. (Et ita etiã consuluit dñs Decius consi.lij.inci. viso eleganti ɔsilio. vbi hoc maxime dicit verum in dispensatis z pariter etiã ita cõ suluit dñs Sozi.consil.cclvi.incipi.eleganter.pe.colũ. z fi. primo volu. vbi dicit hoc maxime verum in legitimatis per comitem palatinũ qui regulariter non potest legitimare in preiudicium filiaruz: nisi expresse sit in priuilegio sibi conces sum. subiungendo super hoc quid operetur clausula dũmo do in preiudicium filiorum masculorũ nõ fiat legitimatio.) Et pro corroboratione huius opi. facit qr lz donatio reuo cetur per supuenientiaz liberoꝝ.l.si vnq̃.C.de reuo. dona. non tñ reuocatur per legitimationem filij post donationem factam sm Bald.in.l ij.in fi.C.si quid in frau.pa. z in.l.j.in pe.col.C.de inoffi.test. z Saly.in.l.si tota.C.de reuo.dona. facit glo.in.d.c.innotuit. que dicit q legitimatus nõ ẽ legi timus sed tanq̃ legitimus. z Bal.in.d.consi.clxi.in pe.col. in fi. dicit q non dicit decedere cũ filijs legitimis q decedit cũ legitimatis. z Bald.in.l.etiã.C.de appel. dicit q legiti mat⁹ ẽ imago legitimoꝝ. Et ideo differt a legitimo tanq̃ similitudo seu ymago ab eo cuius ymaginẽ repñtat. Et pro pterea ibi Saly. dicit q legitimatio nõ facit esse essentiali ter legitimũ. inferẽs ex hoc q etiam legitimatus per princi pem de patris voluntate nõ erit legitimus sed legitimat⁹ z dicit Bal.in.c.fi.in.ij.col. de trãsla. prela. q legitimat⁹ assi milatur homini medicato a morbo in quo semper remanẽt alique cicatrices. z idem Bal.in.c.j.xvij.col. de cõsti. dicit q legitimatio est filia alchimie: que facit apparere quod nõ est: qr legitimat⁹ figuram legitimi gerit sed non eandẽ sub stantiã. Propterea ipse Bal.in.l.eã quã.in.ix.col.ṽ.quero vtrũ legitimatio.C.de fideicõ. dixit q legitimat⁹ non est ve re legitimus sed ficte: z q legitimatio habet ad instar postli minij qd retrotrahit z fingit hoiem semp fuisse in ciuitate.l. j.C.de cap. z postli.re. z.l. si qs filio.§. pe.ff.de iniu.rup. Et dicit Bal.in.l. Paulus.ff.de sta.ho. q legitimatus dicit fi li⁹ abusiue. z sm Bal.in.c.j.de ɔsti. licet gerat legitimi na turã non tñ gerit in eadẽ substãtia per tex.in.§.filium in vbo machinatione.in aut.qui.mo.na.effi.sui. Ideo Bal.i.l.ma numissiones.ff.de iusti. z iure. assimilat legitimatũ baptiza to: qr per baptismum non sumus in illa primeua puritate in qua creat⁹ fuit Adam. Et in legitimato et priuilegio q si cte dicatur legitimus notãt Anto. de rosel. in suo tractatu legitimationũ z Jac. de belui.in.§.trib⁹ in aut.quib⁹mo. na.effi.sui. Bal. z Imo.in.d.l.si ita quis.§.fi. ff.de leg.ij. et Bal.in apostillis in.c.sine culpa.de reg.iur.in.vj. z dicitur filius fictus iure speciali sm Pa.in.d.c.per venerabilem. z Bal. z Ang.in.l.ij.C.de iur.aure.anu. z Pet. de ancha. in ɔsi.cclij.in tertia col. plus dixit Jac. bu.in prohemio.C. et in cõsi.incipi.thema tale ponitur: q nec comes palatin⁹ nec etiã pinceps possunt spurios facere legitimos sed bene pos sunt exequare legitimis z facere eos loco legitimorum ha beri. z clarum est q statuta nõ trahunt ad casuz fictum.l.iij. §.hec verba.ff.de nego.ge. z.l.j.ff.de fonte. vbi Bart. cum vul. Pro eadẽ snia facit quod sub dubio dixit Ang.in.l.su bemus.in prin.C.ad trebel. q illa lex loquẽs de filijs primi gradus non trahat ad legitimatos maxie qr est correctoria z stricte intelligi debet vt ibi in fine dicit. Ad idem adducit Ro.in.d.l.si his qui pro emptore q in simili diximus supra in precedentibus questionibus de adoptiuis vt per eos fe mine non excludantur: cum verba debeant in dubio natura liter intelligi iuxta.l.fi.C. de his qui ve.eta.impe. z qr legi timatus z adoptiu⁹ equiparant.l. filios.C.de muni. z origi. li.x.l.j.ff.ad muni. cum glo. z.l.cuz legitime.ff.de sta.homi z videmus vt dictũ fuit in questionibus.l. allegatis q cõsti tutio nouissima augens legitimã filiorum non habet locum in adoptiuis vel arrogatis z pariter nec in legitimatis sm glo.in.§.primo in vbo hoc obseruãdo in aut. de tri. z semis. Insuper legitimati principis beneficio tunc demum admit tuntur ad successionez: cum nullus ex vere legitimis super est.§.generaliter in aut.quibus mo.na.effi.sui. z aut. preterea la.si.C.de natu.libe. vnde extantib⁹ feminis legitimis z na turalibus non debet succedere legitimatus. Ad idem facit quia statutum z consuetudo equiparantur.l.de quib⁹.ff.de legi.§.ex non scripto.insti.de iure natu.gen. z ciui. sed con suetudo feudoꝝ loquẽs de filijs nõ extendit ad legitimatos e. naturales.si de feu.fue.contro. prout ibi cõcludunt aliqui doc. Host.in.c.lator.qui filij sint le. Pan.in.d.c.tãta.in.ij. col.eo.ti. Ergo nec statutuz. Idẽ in pacto: qr nõ compꝛehẽ dit sub se ciuiliter habilẽ sed naturaliter: vt pbatur in.l. san cimus.C.de nup. z qd not. Bal. Saly. z Pan. de ca.in.d.l. fi.C.de his qui ve.eta. impe. de cõcessione in emphiteosim ab ecclesia facta. z ɔsequenter idem debet esse in statuto p l.non impossibile.ff.de pac. z glo. in rub.C. de decre. decu. li.x. facit etiã qr factũ ciuiliter nõ dz equiparari facto natu raliter: nisi vbi hoc reperit expressum sm doctri. gl.xvj.q.j. c.placuit. z in.c.suscepti. de rescri. in.vj. facit.l.ex ea parte. §.insulã.ff.de ver.ob. z.l.si arius.§.cornelio.ff. de iure fi. vñ si in nulla parte statuti reperitur q legitimat⁹ concurrat cũ legitimo z naturali nõ licet extendere statutũ ad legitima tos. Ad idẽ adducitur qr dispositio legis z testõris equipa rantur.§.disponat in aut.de nuptijs. cuz simi. sed dispositio testatoris non cõprehendit ciuiles filios.d.l.si ita qs.§.fi. et l.fideicõmissum.ff.de condi. z demõ. z.l.si qs posthumos.ff. de libe. z posthu. nisi in casu spẽli.l. herẽnius.§.lucius.ff.de ɔdi. z demõ. Ad idem facit qr principis rescriptuz sup legi timatione nõ videt debere trahi ad statutũ: de quo non pre sumit princeps cogitasse tanq̃ ab eo ignoratum.c.j.de ɔsti. in.vj. iuncta.l.mater decedẽs cũ vul.ff. de inoffi. test. Item iura abhorrent spurios.d.c.per venerabilẽ. qui fil.sint legi. z dixi in precedẽti.q. vnde merito de eis ɔ̃uis legitimatis nõ vident sensisse statuentes. Ad idez facit qd dixit Bal.in l.ciues z incole. ver.querit gl.C. de appel. q statuti loquẽs de ciue in dubio debet intelligi de originario nõ autẽ de re cepto per gratiam de quo dicto dubitat Paul. de ca.in.d. l.fi.C.de his qui ve.eta.impe. (Et cum ista opi. transit dñs meus Ias.in repe.l.si is qui pro emptore. in.lxviij. col. cum duabus seq. ver.iuxta predicta.ff. de vsucapi. vbi dicit hanc opinionem veriorẽ z magis cõmunem: vbi tenet predictam opinionẽ q statutũ limitãs quotã succedendi filie stantibus masculis censeatur etiam pariformiter limitare legitimatis z cum ampliatione de qua ibi.) Cõtrariam autez opi. te nuit Bal.in.d.l.eam quaz.in.vj.col. ver. item fuit quesitũ. z in.l.cum acutissimi.versi.quero nunquid naturales filij.C. de fideicõ. motus qr legitimatio se extẽdit ad statutũ quod recipit passiuaz interpretationẽ.l.j.§.lex falcidia.ff.ad leg. fal. ponuntur enim legitimati in vero statu legitimoꝝ licet non habeant verũ principium. facit.§.illud in aut.qui.mo. na.effi.sui. z hanc opinionẽ tenuit Paul. de cast.in.l.sed si hac.§.patronũ.ff.de in ius voc. in fi. cõmẽ. z in.l.si ita quis. §.fi.ff.de leg.ij. z in rubri.C.de iure aureo.anu. z in consilio cccxvi.incipiente dicendum est in volumine antiquoruz cõsi liorum sm primã impressionem: dicens q tunc filia non põt impugnare testm legitimato herede instituto: z loquit in le gitimato a comite palatino seu ab habente potestatẽ a prin cipe: Tales enim sm euz dicunt legitimi z nihil a legitime natis differũt.§.illud tamẽ. ver. sit ergo licentia in aut. qui bus mo.natu.effi.sui. z.§.si quis igitur ibi nihil a legitimis differẽtes.in aut.qui.mo.na.effi.legi. Hoc idez voluit ipse Pau. de ca.in consi.cccxvij. inci. super primo dubio.ij.col. eo.vol. sm eandẽ impressionẽ vbi appꝛobat supradictas de cisiones Bal. mot⁹ qr legitimatio ɔsistit i iure. Nã sicut quẽ esse sui iuris vl in patria pt̃ate est meri iuris.§.j.insti.de pa. pote. sic etiã quẽ esse legitimũ vel non: est meri iuris cum ab ipsa natura hec differentia non fieret.§.liceat.in aut.quib⁹ mo.na.effi.legi. z ea que sunt iuris non recipiunt fictionẽ ita vt si lex aliquem faciat sui iuris vel legitimum cum nõ esset: istud faciat sm veritatem per not. per Bart.in.d.l.si qs pro emptore.in.xv.col.ver.item querit verũ ista fictio. z ibidem Pau. de cast.ff.de vsuc. z Bal.in.l.nuper.C. de natu.lib. z

hoc videtur probari in. l. ij. C. de iure au. anu. vbi libert⁹ restitutus natalibus dicitur esse vere ingenuus. Facit tex. in l. imperialis. ibi quasi nunq̃ seruiuissent ⁊ in vbo presenti sanctione ibi omnis macula ⁊c. C. de nup. ⁊ in hanc opi. videtur inclinare Alex. in. ii. §. patronũ. vbi etiã hoc firmat. d. preceptor meus ⁊ in. l. adoptiuum. ff. de in ius vocã. (Et idem dominus meus Jas. in. l. cum filiofa. col. fi. ff. de leg. primo. (⁊ ita tenet idem Alex. in cõsi. ij. primo volu. repetitu in consilio. lxxxvij. secundo volumine. ⁊. d. Pet. in. l. liberi. per illum tex. C. de colla. ⁊ ita late concludit dñs preceptor me⁹ in. d. l. cũ acutissimi. vbi dicit q̃ ita bis consuluit ⁊ q̃ ita fuit iudicatuʒ: idem tenuit Marti. landeñ. in disputatione quã fecit Papie incipiente: augerius seio patre in ver. an si statutum faciat mentionem de legitimo: motus q̃ filiorum appellatione veniunt etiam legitimati ex quadam iuris interpretatione per not. in simili per Bal. in. l. vnica. in. ij. col. v̄. ⁊ hoc facit ad questioñe. C. si ser. ex. emi se mãda. ⁊ per Jo. an. in regula pro possessore in mercu. de regu. iu. in. vj. dum voluit statutum loquens de possessore haberet locũ in eo q dolo desijt possidere. Item quia iura disponentia super testamentis habent locum non : in vbi testamentum valet ex veritate verum etiam vbi valet sm fictionem: iuxta. l. j. §. fi. ff. ad legem fal. Ad idem facit quod dixit Joan. an. in addi. Spe. in rubrica de succes. ab intest. circa fi. de substitutione facta filio si decesserit sine filijs legitimis ⁊ naturalib⁹ vt substitutus excludat pro legitimatione: que opinio est cõis sm Alex. ⁊ moder. in. l. generaliter. §. cum aũt. C. de cõdi. insti. ⁊ in. d. ɔsi. ij. ⁊ in consi. xxv. ⁊. lxvij. j. volu. in consi. ccxxix. ij. volu. Est enim bonũ argumentum de vltimis voluntatib⁹ ad statuta. imo statuta magis regulantur sm naturam vltimarum voluntatum q̃ ɔtractuum sm Bart. in. l. j. post glo. ibi C. de his qui. vt indi. ⁊ in. l. omnium. C. de testa. ⁊ in. l. nõ solum. §. morte. vbi Jmo. in peu. col. ff. de ope. no. nũ. ⁊ Bal. post Nico. matha. in. l. pe. C. de verborum signi. ⁊ Pet. de ancha. in consi. clxij. incipiente visis ⁊ diligẽter perspectis. ⁊ Ro. in consiliu. cxxiij. ⁊. cccxcix. cum similibus. ⁊ in p̃dicta sententia fuit reuerendissimus. d. preposit⁹ mediolaneñ. nũc cardinalis in. d. c. per venerabilẽ. in. liij. col. ver. sub hac questione. vbi succincte ⁊ remissiue tractat an ⁊ qñ in materia statutaria filiorum appellatione veniant legitimati ⁊ in. cxiij. col. ver. decimo quero. ⁊ in. cxxix. col. j. xv. q. ⁊ ibidẽ zochus dum dixit q̃ legitimati in materia fauorabili etiam in statutis veniunt appellatione legitimorũ. Nam talia statuta preferentia masculos feminis sunt fauorabilia vt dixi. s̄. in tertio articulo prin. sequitur Anto. de rosel. in tractatu legitimationum primo libro in prima parte ver. vltimo est videndum ⁊ in secũdo libro ver. causam vltimaʒ. quarta columna.

Quidam autem distinxerunt inter legitimatos per subsequens matrimonium ⁊ alios modos legales de quibus in c. per tuas. qui filij sint legiti. per glo. ⁊ docto. in aut. quibus mo. na. effi. legi. ⁊ legitimatos per principẽ seu principis rescriptuʒ. volentes q̃ legitimati per subsequẽs matrimoniũ vel alios modos legales excludant feminas ⁊ comprehẽdantur in statutis appellatione legitimorum: ⁊ q̃ secus sit in legitimatis per principis rescriptum: q2 dato q̃ non possit negari eos esse vere legitimos non tamẽ sunt legitimi de iure communi sed de iure speciali: de quibus statutuʒ non censetur cogitasse maxime in preiudicium alior: seu ad effectum alios excludendi. ar. l. ius. ff. qui ⁊ a qui. sed cẽsetur cogitasse de legitimatis de iure cõmuni: ⁊ ita tenuit Anto. de bu. in d. c. per venerabilem. in vlti. q. qui filij sint legi. vbi ita limitat ⁊ corrigit ea que dixerat in. c. tanta. e. ti. quẽ refert et sequitur Pa. in. d. c. tanta. in notabilibus. ⁊ Pau. de cast. in l. fi. C. de his qui veniam eta. impe. vbi mouetur ex cõmuni vsu loquendi ⁊ in consi. cxxxij. inci. super eo quod primo loco. vlti. col. in volu. antiquorũ consilior: sm primã impressionem: alis est. clxxvj. eodem volumine. sm vltimã impressionẽ vbi stat cum hac sententia propter auctoritatẽ ipsius Ant. de bu. Jsta enim legitimatio per subsequẽs matrimoniũ est fauorabilis ⁊ facit legitimos quo ad oĩa: ⁊ facit matrimoniũ censeri a principio ɔtractum sm no. per doct. maxime Pan. in d. c. tanta. ⁊ Hosti. in. d. c. lator. e. ti. ⁊ Jac. de bel. ac doc. in d. c. naturales. si de feu. fue. contro. Legitimatio aũt per rescriptũ est odiosa: vt ibi notat. ⁊ per Pa. in. d. c. per venerabilem. qui fi. sint legi. Bal. ⁊ Ang. in. l. ij. C. de in. au. anu. ⁊ Pet. de ancha. in consi. cxlij. in. iij. col. ⁊ Ant. de rosel. in tractatu legitimationuʒ cum simili. Ideo est restringendũ: vt notatur in locis predictis. facit. c. odia de regu. iu. in. vj. ⁊. l. cum quidã. ff. de libe. ⁊ posthu. Ex predictis apparet huc passum non esse sine difficultate in quo modernus honorẽ. in trac. notium vlti. pte in. lix. q. nihil audet firmare.

Puto concludendum q̃ statutum istud habeat locuʒ in masculis legitimatis indistincte ẽt in legitimatis per principis rescriptum seu per comitem palatinuʒ maxime quando statutum vtitur nominibus naturalibus: puta si dicat extantibus filijs vel masculis prout dicebat Fulgo. in. d. l. fi. ff. de testi. ⁊ iure. pro quo facit quod notat Bart. in. l. tutelas. ff. capi. dimi. iunctis his que dixi supra in prima ⁊ in tertia. q. Nam isti legitimati bene sunt filij vel masculi. Item habent vinculum ciuile propter ipsam legitimationeʒ: pro quo etiã facit quod in simili concludit post multa dñs Ant. de rosel. in tractatu legitimationuʒ. in primo libro ver. vltimo est videndum de ipsa causa finali in. viij. col. ⁊ dñs prepo. in. d. c. per venerabilem. in. xxvj. col. dum volunt q̃ si statutuʒ vel consuetudo simpliciter vocet primogenitum ad successionẽ: naturalis primogenitus postea legitimatus excludat sequẽtes legitime natos: non obstante inhabilitate medij tpis. l. non oportet. ff. de lega. ij. Et ideʒ in ꝓposito nostro puto dicendum si statutũ vtatur verbo legitimis. puta si dicat extãtibus filijs legitimis ⁊ naturalibus: q2 siue dicam⁹ eos vere legitimos prout voluit Bart. in. d. l. si quis pro emptore. cũ concor. ibi allegatis maxime per Ro. in. x. colũ. quod dicit Paul. de cast. in. ii. l. fi. C. de his qui. ve. eta. impe. cõiter teneri per doct. res est clara: siue dicamus eos ficte legitimos ex quo per oĩa legitimis equiparant. ideʒ erit ex passiua interpretatione: iuxta. l. j. §. j. ff. ad legem fal. cum concor. allegatis: q2 vbi per omnia casus a iure cõi equiparant prouisio in casu vero trahit ad fictum vt dixi late. s̄. in. vj. arti. prin. in. iiij. membro in prima. q. ⁊ alibi sepe incidenter. Ex quib⁹ duobus fundamẽtis patet rñsio ad contraria preterq̃ ad. c. naturales. in quo est spãlis prouisio per tõnes ibi traditas: ⁊ quia in generali dispositione ⁊ sic legitimatione nõ veniũt feuda vt ibi notatur ⁊ dixi. s̄. in. viij. articulo in. xxiij. qõne.

Predicta ɔclusio limitat vt non pcedat si statutũ diceret q̃ filij legitimi ⁊ legitime nati feias excludãt: q2 p̃supposito q̃ legitimati possint dici vere legitimi non tamen dicuntur legitime nati sm Ro. in dicta. l. si is qui pro emptore. in. xiiij. columna. quia non sunt ex iustis nuptijs a principio nati iuxta. l. filiuʒ diffinimus. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. Ideʒ si diceret statutũ de masculis ex legitimo matrimonio natis sm Ang. in cõsi. lxxv. incipi. per reformationẽ cũ seq. als incipit: posita pro cõstanti. ⁊ Pa. in quodã consi. inci. in questione vertente. qd nõ est insertum in volu. suorum cõsilior. ⁊ Ant. de rosel. in trac. legitimationũ prima parte ver. vltimo est videnduʒ. j. col. vbi loquit qñ statutũ dicit de legitime natis. ⁊. d. prepos. mediolaneñ. nũc cardinalis reuerẽdissimus in. d. c. per venerabilẽ. in liij. col. et late. d. Frã. cur. in ɔsil. xxxv. inci. statuto seu capitulis Janue. in iiij. col. ver. venio mõ ad scõm. cuʒ col. seq. vbi loquit in casu Ange. ⁊ in cõsil. lxxiij. in. xxvij. col. faciunt no. in ꝓposito per Bal. in. l. si quis posthumos. in prin. ⁊ in. l. gallus. §. si eius. ff. de lib. ⁊ posthu. ⁊ in. l. iunius. la. ij. ff. de here. insti. ⁊ Bal. in. d. l. paulus. in p̃ma lectura in fi. ff. de sta. ho. ⁊ But. Pa. ⁊ Jmol. in. d. c. tanta. dum volunt appellatiõe legitime natorum non venire legitimatos: de quo etiã per Ant. de bu. in. d. c. per venerabilẽ. ⁊ Ang. in dispu. inci. nobilis quidam gñe. Bal. Alex. ⁊ modernos in. l. generaliter. §. cũ aũt. C. de ɔdi. insti. ⁊ Alex. in. d. ɔsi. ij. ⁊. lxvij. j. vol. ⁊ p. d. Andre sic. in repe. l. cum acutissimi. circa. penulti. chartã. C. de fideicõ. Bal. in. l. in vrbe. ff. de statu ho. Jnno. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. ff. ad trebel. ⁊ in. l. ex facto. ff. de vulga. ⁊ pu. Facit quod dicam. j. proxi. tertia limitatione subsequenti.

Secundo limitatur predicta conclusio nisi ex cõi vsu loquendi legitimor appellatione nõ cõprehenderent legitimati per no. in ꝓposito p Paul. de cast. in. d. l. fi. C. de his qui ve. eta. impe. facit. l. libeor. §. qd tamen cassius. ff. de leg. iij. cum simili. quem cõem visum esset necesse probare: licʒ Pan. de ca. illũ ponat pro ɔstãti dicẽs q̃ legitimatio stat in hoc noĩe. ⁊ hoc sequit Jmol. in. d. §. si quis rogatus. ⁊ in dicta. l. si ita quis. ⁊ Alex. in consil. xxv. primo volumine. inci. circa primum. ⁊ in consilio. vj. incipiente visa legitimatiõe. j. volumine. ⁊. d. Frã. cur. in. d. consil. xvj. in. v. col.

Tertio limitatur nisi de mente statuti in contrarium appareret ſm Marti. de lau. in disputatione predicta incipiente: Augerius seyo patre ⁊c. dum tenuit predictam conclusionem quam firmaui: quem sequitur dominus Fran. curtius in dicto consilio. lxxiij. incipiente: Super memorata. in. xxvj. colum. in fi. inferens ex hoc ad statutum excludens feminas propter masculos ex eodem vel altero matrimonio natos: vt non comprehēdat legitimatos: qꝛ statutum loquitur de natis ex matrimonio: ⁊ certū est legitimatos non esse natos ex matrimonio: pro quo faciunt que dixi ꝫ. proxime in prima limitatione. ⁊ notatur per Bal. ⁊ Imo. in dicta. l. si quis. §. fina. ff. de lega. secūdo. que mens ex verbis colligitur vulgata. l. non aliter. ff. de lega. tertio. ⁊. l. ille aut ille. §. cum in verbis. eodem titulo. quod maxime verū est in casu predicto: quia dictio ex denotat causam immediatam ⁊ proximam. l. prima. §. ex incendio. ⁊ ibi Bar. ff. de incen. rui. naufra. ⁊. l. ex hoc iure. Et ibi Bart. Bal. ⁊ moderni. ff. de iustitia ⁊ iure. ⁊. l. non dubium. vbi etiaꝫ Bar. ⁊ doctores. ff. de legi. Pan. ⁊ moderni in. c. inter dilectos. de fide instru. quod procedit etiam in legitimatis per subsequēs matrimonium: quia non dicuntur nati de matrimonio ſm Bald. in dicta. l. filium diffinimus. in secunda col. ff. de his qui sunt sui vel alieni iur. quem refert ⁊ sequitur dñs Fran. curtius in consilio. ꝫ. allegato.

Quarto limitatur predicta cōclusio ex mēte Pau. de castro in. d. l. sed si hac. §. patronum. ff. de in ius vocā. vt procedat in legitimato: secus auteꝫ si aliquis esset ad actuꝫ successionis tm̄ habilitatus: quia in tali nō est sublatus defectus originis: mouetur per illuꝫ tex. in ver. sed si ius. vbi libertus qui impetrat ius aureorum anulorum: qꝛ cum eo dispensatur non autem natalibus restituitur: debet nihilominus reuerentiam patrono. secus si natalibus restitueretur: ex quo infert ꝙ stante statuto ꝙ filia nō succedat nisi in eo quod sibi a patre relinquitur et ꝙ plus petere non possit: si contingat extare masculum legitimatum quo ad quedam ⁊ quedam non: puto ꝙ possit succedere ex testamēto non autem ab intestato: nō fit locus statuto ita ꝙ filia poterit petere supplementum legitime instituto dicto legitimato herede vniuersali. quod sequitur dñs preceptor meꝯ in. d. §. patronum. ⁊ in. l. quicꝫ. §. pretor ait. in vlti. colū. eo. titu. vbi allegat Pau. de ca. in ꝯsi. ccxx. incip. super primo puncto. ⁊ Anto. de but. in. d. c. tanta. ⁊ in. d. c. per venerabilem. vlti. q. Pro quo facit ſm eum: qꝛ legitimatiōes sunt fauorabiles: dispensationes vero odiose: vt per Gemi. in. c. j. §. primo in penultima col. de filijs presbyte. in. vj. ⁊ Pe. de ancha. in consilio. ccccxviij. incipiente: circa primuꝫ quesitū. fuit satis expediens. (Et ita consuluit Corneus consilio. ix. incipiente: meminī. colū. fina. iiij. volumine. faciunt que dixit Sozi. in consilio. xlij. incipiē. viso indulto. ij. volumine.) Et hanc limitationem puto tenendam: ꝗuis Pau. de cast. in cōsilio supra allegato videatur aliter sentire dum vult ꝙ legitimatus ad actum succedendi ab intestato quo ad illum actum ⁊ quo ad effectum vt ex testamēto institui debeat vel possit habetur perinde ac si ad omnes actꝯ fuisset legitimatus: ⁊ excludit substitutum datum eius patri sub conditione si sine liberis decesserit. de cuius dicti veritate non intendo hic disputare. ⁊ Alexan. in dicto. §. patronuꝫ videtur sentire contra dictam limitationem licet habeat eam pro dubitabili: ⁊ pro fortificatione huius limitationis facit quod vult Anto. de but. in dicto. c. tanta. ⁊ in dicto. c. per venerabilē. dum vult ꝙ dispensationes que non reducunt ex toto ad primeuam naturam nō operentur vt etiam in materia iuris cōmunis taliter dispensati veniant appellatione legitimoruꝫ. plus voluit Maria. in tractatu cita. in septimo articulo in vltima colūna. ꝙ in dispensatione quo ad quid exigatur cause cognitio ⁊ citatio eoruꝫ qui ledi possunt: allegat Pe. de ancha. in dicto ꝯsilio. ccxlij. incipiente: ex tenore priuilegij. ⁊ Jo. an. in consi. incipiente visis ⁊ cōsideratis. de quo aliqd dicam infra in. vj. limitatione.

Quinto limitari pōt dicta cōclusio vt non ꝓcedat in legitimato post hereditatē delatā ꝑ no. ꝑ bar. ⁊ doc. in. l. gallus. §. ⁊ quid si tantū. ff. de lib. ⁊ posthu. ⁊ per Bal. in. d. ꝯst. cij. iiij. parte ſm vltimam impressionem.

Sexto limitauit ꝑdictā conclusionem moder. senen. d. Bertho. sozi. in. d. §. ⁊ qd si tm̄. in pe. col. v. tertio ⁊ vltima ꝯclusio vt nō ꝓcedat quādo filia ad legitimationeꝫ filij vocata non fuisset: qꝛ. s. filia per statutū in totū excluditur cum pater nō potuisset eā in totū excludere: sue si non excludatur in totū sed in minus legitima: qꝛ eadē est rō vt filia citari debeat etiā viuo patre cuꝫ non sit in mera patris ꝑtāte filiam excludere a legitima. Tūc enim est filia citanda: qꝛ per actum legitimationis contingit illam excludi iuxta tradita ibidem per Bart. ⁊ alios. Et hoc idem voluit ꝑfatus. d. doctor in. d. consi. xviij. inci. iuxta eius stilū. dñs labia mea ⁊c. eleganter ⁊ subtiliter inserto inter consilia dñi Frā. curtij in iiij. col. vbi ad hoc allegat Pe. de ancha. in cōsilio. ccccxxi. inci. circa primum. Pro quo facit qd voluit Jo. an. in regula sine culpa. de reg. iur. in mercu. ꝙ legitimatus per subsequens matrimoniū non auferat spem successionis acquisitaꝫ iure primogeniture: ⁊ qd voluit Jo. de imol. quem refert et sequit Gemi. in. c. grandi. de sup. negli. pla. in. vj. dum volunt ꝙ dicta Barto. in. d. §. ⁊ quid si tm̄ procedant qñ pater pōt bonis suis cōsanguineos ꝑuare: inferētes ꝙ si rege decedēte sine filijs cōtingat deferri successionem cōsanguineo filius non pōt filius regis naturalis sine illius ꝯsensu legitimari: qd etiam vult dñs Fran. in. d. ꝯsi. xvj. facit qꝛ qui non potest priuare non debet facere aliqd cuius ꝑtextu per legem vel ꝯtractum insurgat priuatio per no. ꝑ Bal. in. l. hac edictali. C. de secun. nup. ⁊ in. l. ea. l. ver. tertio q̄ro. C. de ꝯdi. ob cau. ⁊ in. l. j. vlti. q. C. q admit. ⁊ Bar. in. l. peto. §. fratre. ff. de leg. ij. ⁊ in. l. codicillis. §. matre. ꝑ illū tex. c. ti. Sꝫ ꝯtriū huiꝯ limitatiōis vult idē. d. Frā. in. d. ꝯsil. lxxiij. in. xxxj. col. ver. sexto ex capite. vbi vult predictam limitationē ꝓcedere vbi quis dispenset ꝯ statutum non autē vbi simplr̄ legitimat vt ibi latius per eū. Est tamē aduertenduꝫ ad tenorem rescripti per qd conceditur potestas legitimādi ſm Pau. de cast. in cōsilijs. ꝫ. allegatis ⁊ notata late in dictis consilijs cuꝫ duobus sequentibꝯ. ccxxxv. ⁊. lxxiij. insertis in volumine consilioruꝫ ipsius domini Francisci curtij: ad quorum dicta breuitatis gratia me remitto. (Et si quis vellet videre hāc materiam diuerso stilo ⁊ per sex casus examinatam: videat dominum Joannem de crotis ortum ex ciuitate aquis nostre vicina in repeti. d. l. si is qui pro emptore. pen. charta. ff. de vsuca.

Quinto quero an femina excludatur propter existentiam agnati vel masculi non successibilis. Breuiter regula est ꝙ non: etiam si tales masculi vel agnati conditionaliter nominentur: vt per Corneum consilio. xij. incipiente: in hac. ꝓpe finem. ⁊. cccxlj. incipiente multa in prin. primo volumine. ⁊ xlviij. ij. colū. in fi. ⁊. xciiij. in principio. ij. volumine. ⁊. ccvj. incipiente viso. secūda col. tertio volumine. ⁊. lxxxiiij. inci. in hac. secunda columna. ⁊. xxvij. incipiente de hac. vij. col. in principio. ver. sed tunc videndum. iiij. volumine. Et fortius hoc procedit si statutum excludat feminaꝫ propter masculos qui actu succedāt: quia exigitur ꝙ sint successibiles ⁊ actu succedāt ſm Corneum cōsilio. cxxv. incipiente als. secū secunda col. iiij. volumine. cum qualitas statuti sit verificanda vt ibi: iunctis his que dicentur. j. eodem. vij. questione Quod autem dixi masculos etiam positos in cōditione debere esse successibiles vt excludant feminam intelligit quando ad eorum commoduꝫ femine excludūtur: vt dicam infra in articulo sequenti prima qōne: ita ꝙ saltem tacite inuitentur vt ibi. als autem si femine excludantur propter solā existentiam alicuius qui nec expresse nec tacite ad successioneꝫ inuitetur non est necesse ꝙ talis sit successibilis: vt per Corneum consilio. xcviij. incipiente. In hac maxime in quarta columna scōo volumine. ⁊ dicetur infra eodem. vj. q. circa finem. ⁊ etiam dictum fuit. ꝫ. in. vj. articulo principali. iij. mēbro. iij. questione penul. colū. seu finali. Et ſm Corneum cōsilio. xcv. incipiente: in hac. quinta col. scōo volumine. quando exclusio est precisa: puta ꝙ mater filio nullatenus succedat non attenditur an agnatus vocatus succedat: quo agnato non succedente poterit amita matri preferri. Et si statutum dicat ꝙ si quis decesserit sine descendentibus masculis patrui vel alij agnati succedant: non est necesse ꝙ tales descendentes sint successibiles quia non videntur inuitati ſm Corneum consilio. ccxlvj. incipiente: videtur. iij. col. in fine. secundo volumine. ⁊. lxj. incipi. licet. iij. col. ver. nec obstant adducta. iiij. volumine. ⁊ quod dicetur infra hac eadeꝫ questione. vsi. nec obstat. cū v. seq. Q. si non extent masculi quorum contemplatione femina excluditur clarius est ꝙ tūc femina succedere possit: non obstante statuto vt per Corneuꝫ consi. cxxxv. inci. primum. in prin. ꝫ. volu. ⁊ cōsi. cclix. incipi.

videtur. secundo colũ. tertio volumine. ⁊. xxxij. incipi. videt. v. col. ⁊ in consi. sequenti. colũna fi. quarto volumine. ⁊ pulchre consi. lxj. inci. licet. ij. columna eodem volumine. Stat ergo cõclusio ꝙ femina q̃ ꝯtẽplatione masculi vel agnati excludit: nõ excludat ꝑpt existẽtiã talis ꝗ nõ est successibilis.) in quo passu qr potest quis nõ succedere multipliciter. Primo videamus de inhabili ⁊ nõ successibili ex di posĩtiõe legis statuti vel consuetudinis: puta in deportatis seu exbannitis ⁊ similibus: ⁊ quidem dicendũ est ꝙ propter tales femine non excluduntur ſm Barto. in. l. j. §. quidam filiuz. per illum tex. ff. de contra tabu. ⁊ per tex. in. l. si necem. §. si deportatus. ff. de bo. libe. ⁊ in. l. gallus. §. ⁊ quid si tñ. ff. de libe. et posthu. vbi etiam Bal. ita tenet in penul. columna: motiuum quia bannitus est priuatus commodo statutorum sue ciuitatis: ⁊ statuta non patrocinantur odiosis sue ciuitati vt ibi per eum qui se remittit ad ea que dixit Barto. in disputatione sua incipiente: statuto Lucane ciuitatis. Et hanc opinionẽ sequuntur Pau. de cast. ⁊ moderni maxime dominus preceptor meus in. l. j. C. de heredi. insti. (⁊ dñs Bartholome⁹ Sozi. consi. cliij. incipiẽ. pulchra. pmo volumine. vij. col. ver. sed ad hanc.) Et ex hoc infert Bar. in. d. l. j. §. quidam filiũ. ad questionem in qua dicit se pluries ꝯsuluisse: ꝙ si superest filius qui sit de ordine fratrum minorum non impediet succedere filiam (Sequitur Corneus cõsilio. xxxij. incipi. videtur. v. col. iiij. volumine.) Idem dicit Bald. in. l. fratres. in fi. C. de inoffi. testa. de eo qui est de tertio ordine fratruz minorum. Predictam sententiam sequitur Dy. in. l. ij. §. sed si sint sui. ff. ad tertul. ⁊ Bart. in. l. j. §. si pater in potestate. ff. de coniun. cum emã. libe. in. ij. col. ver. cõtra predicta opponitur fortiter. ⁊ Bal. in. l. si quis filiũ. vltima. q. C. de inoffi. testa. ⁊ in. l. maximum vitium. quarta col. de libe. prete. vbi vult generaliter tale statutum non excludere feminam per non succedẽtes vel non successibiles: ⁊ specialiter per fratrẽ minorem vel renunciantem hereditati. ⁊ idem Bal. in aut. ingressi. in fi. cõmẽ. C. de sacrosan. eccle. vbi loquitur de fratre minore. ⁊ Bal. in. l. in substitutione. ff. de vulg. ⁊ pupil. dicens tale statutum intelligi debere de masculis si sint heredes ⁊ extent tpe successionis delate. Idem voluit Fulgo. in consilio. cix. in. ij. col. inci. presupposito statuto. ⁊ Ro. in consi. cccxcix. incipiente: vt presens. in. iij. col. versi. hoc aũt. Fran. de are. in cõsi. clxj. incipi. in presenti. vlti. col. Et dñs Lau. in repe. §. ceterum in. iij. colũ. in fi. insti. de legi. agna. succes. Et ad hoc facit quod dixit Bal. in. l. omnes populi. in. ix. col. ff. de insti. ⁊ iure. quem sequitur ibi dñs Bapti. de sancto seue. in. lxxiiij. col. quod statutum preferens primogenituz debet intelligi de habili ⁊ capace: quia beneficia legũ capacibus sunt scripta. l. lucius. §. lucius dãnam. ff. de lega. ij. ⁊ hec procedunt etiaz si post hereditatẽ delatã ante tamẽ q̃ sit adita quis fiat incapax: vt qr fiat frater minor ſm Bal. in l. si matre. vlti. col. C. de suis ⁊ legi. cum quo transit Frã. de are. in. d. consilio. clxj. vltima columna. Et ex his patet ꝙ in excõmunicatis: hereticis: ⁊ alijs personis nõ successibilib⁹: quas numerat glo. in. §. legare. institu. de lega. Et si aliquo tpe isti inhabiles reperiant habilem. cui⁹ tpis capacitas sit inspicienda: patet ex his que dixi. s. in. vi. arti. prin. vlti. mẽbro. Nec pdicte conclusioni obstat ſm Bar. in. d. §. quidã. aut. licet. C. de natu. li. vbi qui nõ succedit ipedit aliũ succedere: qr responsio patebit ex his que dicam in seq. q. Nec etiam obstat. l. filiusfami. §. cum quis. ff. de le. j. vbi fili⁹ incapax vel non heres facit deficere conditionem si quis sine filiis decesserit. de quo tex. opponit Barto. in. d. §. si sint sui: qr rñdet ſm euz in. d. l. j. §. si pater in potestate. ff. de coniũ. cum emã. li. in. ij. col. ꝙ ibi filius erat positus in conditione. vnde non attenditur succedat vel ne: quia sufficit ꝙ sit filius cum in conditionibus merum factum simpliciter ⁊ sine effectu consideretur. l. mcuius. ⁊. l. in conditionibus primum locum. ff. de condi. ⁊ demon. sed in proposito statuti masculi ⁊ eorum existentia non consideratur per modum conditionis simpliciter sed ad finem vt succedat vt dicam in. q. sequẽti ⁊ in arti. seq. j. q. ⁊ dicta responsio tenetur per Bart. ⁊ doc. in in. d. §. cum quis. (Dicitur etiam inhabilis ex dispositione legis quãdo adest statutũ ꝙ qui nõ subeunt onera cõmunis non gaudeant beneficijs statutorum: vt per Corneũ cõsilio lxj. inci. licet. ij. col. iiij. volumine. qr agnatus excludere volens feminam nõ admittitur si nõ subit onera cõmunis quãdocunq; clericus: vt ibi de quo dico. j. e. xj. q.) Predicta cõclusio dum locutus fui de bannitis est limitatiua ſm ea que dixit Bar. in. l. amissione. §. qui deficiunt. in fi. commẽ. ff. de de capi. dimi. ⁊ per Bal. in. d. §. ⁊ quid si tñ. in antepe. ⁊ pe. col. iunctis notatis per Pau. de cast. ⁊ modernos in. d. l. j. C. de here. insti. ⁊ illam aliqui etiam limitarunt vt non procedat vbi bona banniti sunt fisco applicanda: qr fauore fisci femina excluderetur quasi bannitus excludat sororeʒ ⁊ ei tanq̃ ab indigno bona auferuntur per no. p Bal. in. l. iij. §. vtruʒ. ff. ad silla. qui hoc nõ dicit nec hec limitatio vi vera puto etiã vult Lau. de sano in. l. in quoq. vj. col. C. de manu. faciuntur. per Saly. in. l. quisquis. §. filij. ff. ad. l. iul. maie. hinc igit statutum dicat ꝙ extãtibus filijs ex eodem patre femina nõ succedat: vel ꝙ soror non succedat fratri extantibus fratrib⁹ ex eodem patre stat firma conclusio ꝙ si non sint habiles ⁊ successibiles tales filij vel fratres facto legis statuti vel consuetudinis per eos femina nõ excludatur ſm Bar. in. d. §. quidam filiuz per predicta iura. (Sequit Corneus ꝯsi. cxxxiij. incipi. eleganter. iij. col. in princi. ij. volu.) Quid autẽ erit si papa hereditate iam delata dispẽset cũ fratre minore: vt qr ei concedat ingredi religionem capaceʒ successionis. Bal. in. d. aut. ingressi. in fi. tenet ꝙ si hereditas sit agnita nõ admittatur: quasi hec dispensatio tunc retro non fingat: alis innuit secus esse: sed veritas huius dubietatis pendet ex notatis in. l. gallus. §. ⁊ quid si tñ. ff. de libe. ⁊ posthu. dũ tangit an bãnitus restitutus admittat ad bona ⁊ hereditates iam delatas vel acq̃sitas. Et dixi in pce. q. v. limitatiõe. Ubi aũt contingeret illos masculos esse habiles ad succedendũ: ita ꝙ cuʒ eis esset testamẽti factio: ed impedirent in casu occurrenti succedere ex dispositione legis vel statuti: puta qr stantibus statutis predictis ꝙ soror non succedat fratri extãtib⁹ fratrib⁹ ex eodem patre: contingat aliquẽ decedere relicto fratre ex patre tñ ⁊ matre ac sorore ex vtroq; parente: quo casu mater prefertur fratri an soror predicta possit cũ matre succedere: non obstante tali superexistente talis fratris exclusi a matre sibi nouerca: ⁊ quidẽ Bar. in. d. §. quidã habebat. dixit ꝙ sic: quia licet regulariter ablatiui absoluti sicut sunt illi extantibus fratribus vel filijs resoluantur in conditionẽ. l. cuictis. ff. de vsur. l. a testatore. ff. de cõdi. ⁊ demon. Tamen in pposito faciunt dispositioneʒ vt sciʒ frater succedat ⁊ sorori preferatur quasi fauore fratris factũ sit statutuʒ vt alias dixi ⁊ dicam in arti. seq. pro quo facit. l. seruo legato. §. si testator. ff. de le. j. ⁊. l. fideicõmissi. §. cum esset. ⁊. §. interdum. ff. de leg. iij. ppter qd apparet ꝙ soror excluditur a fratre tanq̃ ab habẽte potiun ius: ⁊ ideirco fratre excluso in tali matre soror admittetur cum matre. l. ij. §. si sit cõsanguinea. ff. ad tertul. de qua materia plenius dixi in. vj. arti. princi. in iiij. membro circa tertiam. q. idem vult ipse Barto. in. d. §. sed si sint sui: vbi generaliter loquitur de masculis nõ succedentibus vt non excludant feminas. dicens ꝙ statutũ excludens feminas extantibus masculis intelligitur de succedere valentibus per. d. §. si sit consanguinea ⁊. l. fine. §. fi. ff. de inre pa. ⁊. l. si ex modica. §. fi. ff. de bo. liber. ⁊ alias cõcor. dedi. s. hac met. q. ⁊ vult Ro. in. d. l. in. iiij. colũ. C. qui admit. Et ex his colligitur quid iuris sit quãdo superest psona que vincit excludentem vel concurrit ⁊ non est exclusa: an sit loc⁹ statuto de quo plenius dixi in. d. iij. q. ⁊ si contingeret queʒ excludi a successione ppter non petitum curatorẽ impuberi: dixi. s. in quinto articulo prin. (Et predicta inducebam ad intellectum statuti asiensis disponentis ꝙ filia maritata a patre vel fratre non succedat cum fratre vel fratribus in bonis paternis vel maternis: vt si contingat patrem contraxisse duo matrimonia ⁊ ex prima vxore habuisse vnam tñ filiam ⁊ ex secunda vxore habuisse masculos: ꝙ non excludatur filia primi matrimonij a successione matris ppter filios secunde vxoris: qui prime vxori sunt extranei ⁊ nullatenus succedere possunt: quia filia non excluditur propter masculos non successibiles: ⁊ quia bona matris peruenirent ad alias personas q̃ ad filios secundi matrimonij contra mentem statuẽtium. Et quia statutum censetur sensisse de filijs ⁊ fratribus eiusdem matrimonij: iuxta. l. cũ vir. vbi ita tenet dñs Sozi. ff. de ꝯdi. ⁊ demon. ⁊ per no. per Bar. in. d. §. sed si sint sui. Sequitur Marianus consilio. lxxxiiij. incipiente: visa. secũda ⁊ tertia columna. ⁊. xxxiiij. ⁊ Corneus consilio. cccxiiij. incipiente: videtur. prima ⁊ secundo colũ. quarto volu. ⁊. ccxlij. inci. circa. penul. col. ij. volumine. ⁊ Sozi. consilio. cclxiij. prima colũ. primo volumine. ⁊ Decius ꝯsi. lxxxvij. in fi. post Solycetum in. l. femine.

in.l.femine.§.illud.C.de secun.nup.Et dixi latius.s.viii. arti.xv.q.Et etiã dicetur.j.eo.xx.q.magis ad propositum statuti nostri attentis q̃ alibi. An autem ea que non excluditur propter non successibiles excludatur propter alios remotiores dicetur in.q.seq. Quid autẽ erit si statutum expresse excludat feminam propter eum qui de iure cõmuni succedere põt:an intelligetur de eo qui succedere põt exclusa femina:et tenet primum locuz ea exclusa puta patruo qui ea exclusa reperitur proximior defuncti:an vero de eo qui est paris gradus cum exclusa:puta de fratre cũ quo de iure cõi soror ad successionem non existente statuto cõcurreret. Dñs Philip.cor.cõsil.cxxv.incip.ads.ij.col.quarto volu.Dicit intelligi debere de agnato vel masculo qui est in pari gradu cũ exclusa:ne cõtingat eam per masculũ remotiorez excludi. De qua materia dicet.j.eo.in.xiiij.et.xvi.q.ac.xx.Et ad ibi dicenda me remitto.Et ista decisio facit ad hoc propositũ: qñ is qui est paris gradus nõ esset ex dispositione iuris successibilis:q tunc femina non excludatur cum per masculos disparis gradus nõ censeatur femina exclusa.)

Sexto quero:quid si masculi quoꝝ contemplatione femine excludunt:nõ succedant facto testatoris: in hac q̃ne est distinguendum:q aut testator excludit masculum pro parte tantũ:vt qr pater instituat filium in re certa et extraneũ heredẽ faciat vniuersalem:et tunc sm Bart.in.l.j. §.quid.ĩ filium in.iiij.q.ff.de contratab.Filia femina excludetur:qr talis partẽ habens facit aliis partem et alios excludit:ac si totaliter succederet.l.j.§.si aduersus.ff.si quid in frau.pa.Et facit partem in legitima et impedit alios succedere tanq̃ existens:vt ibi sequit Pau.de ca.in ꝯsi.cccxlvij. j.allegando.j.col.Fran.de are.in consi.xlix.incipi.libenter etc.in pe.col.(Et Corneus ꝯsi.cxxv.incip.ads.ij.col.et.clxix. incip.multe.iiij.volu.)Et aliqua dixi.s.in.x.arti.pri.in.iiij. q.iij.char.versi.et predicta.Aut vero masculus in totuz excluditur:vt qr si est filius aut nepos quẽ nemo precedit sit exheredatus:vel si est frater sit preteritus a fratre nõ instituta turpi psona.Et tũc dicit Bar.in.l.j.§.si pater in potestate. ff.de ꝯiun.cũ emã.li.Loquẽdo in exheredato ꝯsiderãdũ esse q exheredatio assumit effectũ post aditã hereditatem:ita ve hereditate nõ adita pereat exhẽdatio.l.filiũ.§.sz cũ exheredatio.ff.de bo.pos.cõtratab.Et tunc qd dr exheredatũ haberi pro mortuo:iuxta tex.in.d.§.si pater procedit cũ hereditas est adita et exheredatio confirmata.Et iccirco si nepos quẽ filius exheredatus precedit:velit venire per contratab. que oritur ante aditam hereditatẽ iuxta.l.illud in prin.ff.de contratab.vel vellet dicere testamentũ nullum:non põt cuz eo tempore quo tale ius oriri debet pater exheredatus qui filiũ precedebat nõ haberetur pro mortuo.d.§.si pater:et.l. si quis filio exheredato in prin.ff.de iniust.rup.testa.Sed si nepos vult venire per querellã que oritur post aditam hereditatem bene põt.Et pater exheredatus sibi non obstat:cũ habeatur pro mortuo.d.§.sed cũ exheredatio.facit.l.si proponas.et.l.si pater.ff.de inoffi.testa.cum ibi notatis:et quod plenius dixi.s.(Et sm predicta est intelligendũ quod dixit Corneus cõsil.cxxvj.incip.principale.iij.col.in fi.et.cxxxiiij. incip.eleganter.iij.col.versi.sed dicti nepotes.ij.vol.et ꝯsil. xlij.incip.videt.v.col.versi.nec obstat huic interpretationi iiij.volu.Dum dicit q non tantum propter nõ successibiles modis predictis:et de quibus in seq.q.femina nõ excluditur: sed nec etiã per remotiores:qui ea exclusa nihilominus non admitterent.Ad qd facit:qr agnatus nõ succedens eo quia alius agnatus eũ precedat:non excludit feminã vel psonam de iure cõi succedentem:ve dixi late in.vj.arti.princi.tertio membro iij.q.Et vult Corneus consil.x.incipi.transeamus v.col.et per totũ.iij.volu.et.cccxiij.incip.circa primũ.iiij.col. ij.volu.)Quibus premissis adiunctis aliquibus iuribus ad corroborationem predictoꝝ in proposito presentis.q.Dicit Bar.q aut exheredatio est annullata aliquo modo:vt quia non fuit rite facta iuxta.l.non putauit.§.nõ queritur cum con co.ff.de contratab.vel qr hereditas ex testamento nõ fuit adita iuxta.d.§.sed cũ exheredatio.Et tunc perinde est ac si facta nõ esset:et femina exclusa per statutuz non succederet: cũ exheredatus tunc succedat.aut vero filius masculus fuit rite exheredatus:ita q non põt rumpere testamentũ:et tunc aut filia vult succedere tanq̃ sua:et non põt qr tempore mortis defuncti filius masculus precedebat:cũ non deberet institui.d.§.si pater:et.d.l.si quis filio exheredato in princ.Aut vult venire per querellã que oritur post aditam hereditatẽ: et eo tempore quo exheredatio est cõfirmata:et tunc exheredatus habet pro mortuo:et põt tunc filia succedere per iura s.de nepote allegata.Et hoc etiã tenuit Bal.in.l.fratres in fi.C.de inoffi.testa.De illo aũt passu an per tale statutuz femina amittat iura suitatis.Dixi late.s.in.x.arti.princi.in iij.q. Et predicta cõclusione psupposita pro vera esset limitanda sm Bar.in.d.§.si pater vii.col.vt nõ procedat qñ actus priuationis masculi:et translationis in aliũ essent vnus et idem:puta si extet statutuz q mater non succedat filio habenti fratres carnales ex patre:et contingat fratrẽ decedere fratre preterito:ac matre etiã preterita et extraneo nõ turpi persona herede instituto.Propterea qr frater priuatur facto defuncti:et actus priuationis non precedit actũ translationis hereditatis in aliũ siue in illum extraneũ sed est vnus et idẽ actus.Et iccirco qr licuit defuncto auferre vni et dare alteri ille frater impediet matrẽ:sicut si succederet sz eundẽ Bar.qui idem voluit in consi.cc.incip.viso testamento.Et sequit Pau.de ca.in consi.cccxlvij.incip.sup primo puncto iij.col.sm primã impressionem.et Alex.in.l.gallus.§.et quid si tantũ in.viij.col.versi.circa sm casum.ff.de libe.et posthu. Et ibidem Fran.de are.in.xj.col.et do.Fabia.in repe.autẽ. nouissima in.xv.q.prin.in.ij.col.C.de inoffi.testa.Sed si talis masculus cuius fauore femina excluditur esset filius vel descendẽs tenens primũ gradum:aut alia persona quã foret necesse institui vel exheredari:nõ pcederet dicta limitatio sm Pau.de ca.in.d.consi.cccxlvij.q: qñ interuenit exheredatio actus inclusionis et exclusionis nõ sunt vnus et idẽ:sed sunt duo actus separati vnus.s.exclusionis talis psone exheredate ex expressa exheredatione insurgens:alius inclusionis extranei instituti ex expressa institutione insurgens.Et ita ẽt decidit Pau.de ca.in.l.j.in vlti.col.ff.de inoffi.testa. Licet alia rõne moueatur.et propterea Bar.in.d.§.si pater figurauit casum in fratre preterito:qñ non fuit turpis p ona heres instituta:qui potuit impune preteriri.l.cũ fratres.C. de inoffi.testa.et.§.soror.insti.eo.ti.Sed si actus inclusionis et exclusionis sm fictionẽ essent diuersi et separati et sm veritatem forent vnus et idem.Eo casu idem est dicendũ ac si sm veritatez essent diuersi sm Bar.in.d.§.si pater.Puta si is cuius cõtemplatione femina excludit.esset talis persona cu ius preteritio pro exheredatione haberetur:iuxta.§.mater. insti.de exhere.libe.Quo casu actus exheredationis subintelligitur:et ad hoc facit sm Bar.l.si patronus in prin.ff.de bo.libe.et.§.sed nostra versi.sed cũ testamentũ.Insti.de inc. libe.inducendo vt ibi per eum.Sed contra predictã limitationem tenuerunt aliqui:quos refert et sequit Pau.de ca. in consi.cccxlviij.incip.in puncto queritur in.ij.col.in volu. antiquoꝝ consiliorum sm primaz impressionem:volentes q qñ facto testatoris excluditur masculus qui prefert femine per statutuz sit locus indistincte statuto.Eo qr statutum est factum fauore masculoꝝ:quo cessante non dz esse locus statuto:nec excludi dz femina que in consequentiã ad vocationem masculi excludit.argu.l.filium.§.sed cum exheredatio ibi vt testamentũ per omnia irritum.ff.de cõtratab.facit.l.si iure in rõne fun.ff.de lega.iij.et.l.seruo legato.§.j.cũ ibi notatis p Bar.et doc.ff.de lega.j.et per Bart.in.l.ij.§.fi.ff.de colla.bono.Et cũ hac opi.transit Alex.in consi.lxix.incip. super primo dubio in prin.primo volu.vbi allegat Pau.de ca.in.d.l.j.in vlti.col.ff.de inoffi.testa.et Ang.et Imol.in.l. gallus.§.et quid si tantũ.ff.de lib.et posthu.Et Roma.in.l. vt liberis.C.de colla.et decisio Bart.de qua in.d.§.si pater videt confundi:ex his que dixit ipse Bar.post Cy.in repe. l.pater filiũ.ff.de inoffi.testa.cũ concor.traditis per Alexã. in.l.planc.§.si duobus in fi.ff.de lega.j.Dum volunt q si testator instituat extraneũ non turpem personã:matrem in re certa:fratrez vero preterea:legitima matris sit triens et fratres nõ faciant partem:lz excludantur per eundem actũ et facto testatoris.Et ista opinio videt equior et cõprobat ex his que latius dixi.s.in.x.arti.prin.iiii.q.ij.et.iij.char.in versic. secundo membro principaliter.Et hec limitanda sunt:nisi verba statuti suadeant vt etiã per masculos exclusos facto testatoris femine intelligant excluse:vt in casu in quo consuluit Bal.in consi.cccxxj.incip.sup eo in.iij.volu.sm vltimã impressionem.(Et prout est qñ caput exclusiuũ est precisum non cõnexum cum inclusiuo:nec illũ respiciens prout dixi in prece.q.Ut si statutũ dicat qd mater nullo modo filio succedat:sed sic

dat: sed sit penitus a successione exclusa: ⁊ aliūde vocet proximiores ex parte patria: vt p Corneum consil. xcv. incip. in hac. v. col. ij. volu. Facit qđ vult idem Corneus consi. xcviij. etiā incip. in hac. iiij. col. eo. volu. Pōt. n. agnatus dici exclusus facto testatoris: si testator instituat extraneū. de quo materia dixi late. s. in. x. arti. iiij. q. Uel si detur substitutus pupillaris filio. De quo dixi. s. in. xi. arti. iij. q. in fi. Et si sit statutū q intestato vel intestabili succedat proximior agnatus de iure vel ex forma statutoꝝ succedens: an substitutus pupillaris tali p̄ferat. Corneus cōsi. ccv. incip. ꝙꝙ. j. ⁊. ij. col. iiij. volu. Et si mulier excludatur propter masculum infantem cui datus est vulgaris substitutus: qñ nullus noie infantis adiuit: vtraq; que dixi in prece. sen. xj. articu. iij. q. circa fi. Possunt videri que dixit Pe. de anch. consi. xxv. ⁊ que dicentur latius. j. in. xiij. arti. vj. q.)

Septimo quero: quid si masculus sit exclusus facto suo. Puta qꝛ nolit succedere vel renūciauerit hereditati aut qꝛ velit filiā secum admittere. Bar. in. l. j. §. quidā filiū in. iiij. q. ff. de cōtrahē. Dixit q si frater sit exclusus pacto: qꝛ aliquid habuit ⁊ promisit cū iuramento non venire cōtra hereditatem facit partē alijs ⁊ alios excludit: ac si totaliter succederet: vt i. l. j. §. si adversus. ff. si quid in frau. pa. Et facit partem in cōputatione legitime ⁊ alios īpedit succedere tanq̄ existens: qñ statutum vult extantibus filijs vel fratribus filias vel sorores excludi. Et si talis frater foret p̄terit⁹ a fratre nō rūperet testamentū non instituta turpi p̄sona: qꝛ institui non debet. §. soror. Insti. de inoffi. testa. ⁊. l. cum fratres. C. eo. tit. Et q filius qui mediante certa re hereditati renunciauit: ita excludat filiā ac si vniuersaliter succederet. tenuit Fran. de are. in consi. xlix. incip. cū tenuisset in penul. col. motus ex predicta decisione Bar. pro quo faciunt que latius dixi in prece. q. Ubi aūt masculus nollet omnino succedere: vt qꝛ renunciasset hereditati simpliciter. dixit Bar. in. d. §. quidā filium in. v. q. q non impedit sororē per tex. in d. l. ij. §. sed si sint sui. Et ibi etiā Bart. ff. ad tertul. (Sequit Maria. consi. lxxxv. incip. viso in fi. Et Sozi. ꝯsi. cxvj. incip. non pōt. iij. col. versi. nec tunc. j. volu. Corneus consi. cxlj. iij. col. j. volu.) Nec ob. tex. in. l. filiusfa. §. cū quis. ff. de leg. j. qꝛ vt dictum est. s. eo. articu. in. v. q. Filius ibi non impediebat alios eo qꝛ haberet potentius ius in successione: sed qꝛ conditionem alterius faciebat deficere: sed in ꝓposito masculi excludunt feminas: qꝛ habent potentius ius in successione. Et eandē opi. tenuit Bal. in. l. maximū vitium in. iiij. col. ⁊ ibi Saly. in fi. cōmen. C. de libe. prete. ⁊ in. l. in substitutione. ff. de vulg. ⁊ pupil. ⁊ Pau. de ca. in consi. cccxc. incipi. super primo quesito respōdeo in prin. ⁊ Fulgo. in consil. cij. incip. presupposito statuto in. ij. col. ⁊ do. Laurē. in repe. §. ceterū in. iij. col. in fi. Insti. de leg. agna. suc. (Et Corneus consilio xlviij. ij. col. in fi. ij. volu. Et Corneus cōsi. cxxxiiij. in. iij. col. ij. volu. ⁊ in consi. xxxij. incip. videt. v. colū. iiij. volu.) Et ad predicta faciunt que dixi late. s. in. x. arti. princ. in. ij. q. Ubi tetigi quid iuris si masculus nolit vti beneficio statuti: sꝫ velit feminā secum ad successionem admittere ex forma iuris cōis ⁊ conclusi q potest. (Sequitur Sozi. in cōsi. cliij. incip. pulchra. vij col. j. vol. versi. sed ad hanc.) Facit etiā q dixit Bal. in. l. j. in fi. cōmen. C. de secun. nup. q si mater non pōt succedere ex forma statuti ꝑpter masculos nisi in octaua pte prout est statutū in ciuitate Tudecti: ⁊ masculi repudient illud applicabit ex iure accrescēdi matri. De quo latius dixi s. in. ix. arti. prin. in. x. q. Si aūt fili⁹ seu masculus decessisset in vita defuncti hoc non haberet difficultatē: qꝛ essemus in meris terminis iuris cōis sm q filio nullꝫ ius esset quesitū. Et in proposito notat Saly. post Ugolinū de fontana in. l. j. C. de adul. vlti. colū. (Et Roma. in consil. clxij. incipi. super puncto versi. ceterū. ⁊ Sozi. consil. ccxcvj. incipi. in presenti j. col. ⁊. iij. primo volu.) Sed si decessisset hereditate nondū adita sed iam delata: an per eū femina excluderet: an vero ius excludendi trāsmitteret ad suos heredes: dicam in arti. seq. in. vj. q. Facit qđ dixi. s. in. vj. arti. prin. in quarto mēbro circa. xxiij. q. Ubi aūt statutum disponeret q quousq; superuixerit masculus femina non succedat: an ex morte masculi sine liberis qui factus fuit heres: fiat locus femine in succedendo. Dixi late. s. in. x. arti. prin. in. v. q. Et si masculus minor. xxv. annoꝝ semel repudiet: ita vt femina admittatur vel illam ad successionē secum admittat: non audiet volens in integrum restitui sm Bal. in. l. nō pro numero in lectura antiqua. C. ad orphi. (Cuius opi. est cōis vt per Sozi. consi. ccvij. incip. in causa. iij. colū. in fi. j. volu. Quid aūt si sint duo masculi quoꝝ vnus adeat ⁊ alter repudiet: dico q portio repudiantis accrescit masculo adeūti vt in prece. arti. Sed hic quero quid iuris si masculus nō sit exclusus: non ex eo qꝛ nō sit de iure successibilis: nec facto testatoris: nec facto suo sit exclusus: vt qꝛ sit insanus qui decedat hereditate nō adita an femina admittet: breuiter aut fuit ꝓuisum de substituto. ⁊ dictū fuit in. q. prece. videlꝫ. v. Aut null⁹ fuit ei datus substitutus: ⁊ tunc est materia: an dictus insanus ius suū transmittat ad heredes. De quo late dicā in arti. seq. in dicta. vj. q. Et aliquid tangit etiā Decius cōsi. lxxxvij. in. ij. col. loquēs de infante cui non sit de substituto ꝓuisum: q virtute statuti p̄ferat in materna successione sorori qui īsanus hereditate non adita decedat. Et si dubitet: an femina excludat per eū qui statim decessit vel momento fuit heres: tāgit Anto. de but. in consi. xx. incip. equitas: ⁊ vt dixi in. x. arti. j. q. j. colū. videt q sic in eo qui fuit momento heres: ⁊ faciunt nō. in. l. qđ dicitur. ff. de lib. ⁊ posthu. ⁊ in. l. ij. ⁊. iij. C. eo. Ubi aliqui distinguunt: an is qui statim decessit: potuisset sm naturam viuere: an non. vt qꝛ sit natus in sexto vel octauo mense: q si non fuit heres est materia transmissionis: de qua. s.)

Octauo quero: an femina excludatur propter agnatos seu masculos successibiles qui nō possunt iura agnationis cōseruare naturaliter vel accidentaliter: vt qꝛ sunt castrati vel eunuchi. vel aliter impotentes ad generandū vel votum cōtinentie emiserunt. Hanc. q. decidit Bal. in cōsi. cclxx. incipi. Martinus Joānis de Florentia. j. col. inserto inter cōsilia Ange. sm meaꝫ impressionē. dicens q propter tales femina excludit: qꝛ debet attendi cōis bonum nature: non aūt alicuius speciale vitiū cui cōmuni nature adherent legislatores absq; exceptione vitij singuloꝝ. l. si quis posthumos in prin. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊. l. iusto. §. non mutat. ff. de vsucap. ⁊. l. nā ad ea. ff. de legi. ⁊ l auf. vt matres debi. ⁊ creditri. §. qꝛ vero. Et ita tenet Lap. allegatione. cj. incip. in ciuitate Florentie in. vj. col. ⁊ seq. vbi dixit q talis hereditas: ita defertur fratri seu agnato apto productioni prolis sicut inepto: qꝛ defertur infanti ⁊ cuiuscūis etatis existēti ⁊ in mortis articulo cōstituto quē constat non posse generare ⁊ tam volenti continere q̄ volenti vxorari ac clericis ⁊ religiosis: de quibus dicā. j. eo. arti. xj. q. Et ita sm eum obseruat consuetudo alias fieret nimis magna restrictio. (Et de infante dixi. s. in. viij. arti. princi. in. xv. q. in fi.) Item monetur: qꝛ naturale non accidentale vitiū attenditur qđ fundamentum est intelligendū de cōmuni natura: prout dicebat Bal. facit l. ij. ff. de adop. Facit qđ dicitur in. l. j. ff. solu. ma. de muliere sterili vt gaudeat priuilegio dotis quasi sola ratio statuti nō fuerit bona remonere in agnatione: qꝛ alias sequeretur q agnatus qui feminaꝫ excludit: non posset bona alienare: sed teneret seruare filijs suis q est absurdū: ⁊ aliter de consuetudine seruatur: de quo rōne dixi. s. in. iij. arti. princi. Item sequeretur sm euꝫ alia absurditas q si decederet frater sine filijs hereditas deberet ad filiā redire: qꝛ finita causa bñficij finitur beneficiū. l. titia seio. §. vsuras. ff. de lega. ij. Sed hoc non est verū: qꝛ hereditas semel acquisita agnato nō potest ab eo abdicari: vt dixi. s. in. x. acticulo. v. q. Et cum predicta sententia transit do. Andr. sicu. in. c. in presentia in. iiij. col. de proba. Et credo q hec sit veritas q̄uis quidam Doc. in ꝯsi. cxxxij incip. ex in aduertentia statuitur in fi. inserto iter consilia Ange. aliter senserit sub dubio tñ forte: dicens q si simus in casu in quo agam⁹ de preferen. agnatū qui teneret vltimū locum agnationis femine: forsitan non haberet in eo locuꝫ statuti: qꝛ tendit ad finē vt bona in agnatione durent: vt predictū fuit. Et ad predicta faciunt que dicam in. q. seq. Ubi aūt statutuꝫ preferret simpliciter masculos feminis: qꝛ tunc ratio statuti non respiceret fauorem agnationis: vt dixi in. iij. arti. prin. ista questio non haberet dubitationem.

Nono quero: an statuto excludente matrem vel cognatos propter agnatos intelligant etiaꝫ exclusi tales persone ꝑpter feminas agnatas. Bal. in consi. cclxx. incip. Martinus Joānis de Florentia inserto in cōsilijs Ang. sm meam impressionem in. j. col. Tenuit q non: qꝛ cōis opinio doc. est vt mens statuentium sit excludere feminas propter agnatos mares in qbus effectus dicti statuti operatur: tam publice vtilitatis argumentū q̄ cōmune: tam viuentium q̄ morientiū q̄ etiā debitam ⁊ rōnabilem oneris ⁊ emolumēti compensationem.

compensationem. In femina. n. non perpetuatur sed finitur memoria agnationis. l. pronunciatio. §. fi. cum. l. seque. ff. de verb. signi. et l. liberorum in fi. eo. ti. et §. fi. insti. qui. modis ius pa. pot. sol. et ex hac ratione dixit Bald. vbi. s. q verba statuti debent appropriari ad finem vt quis non intelligat exclusus per feminam agnatam: qd etiam est de mente Bar. in consil. cclij. incip. statuto cauetur. v. vol. circa mediu. (Sequitur Corneus consi. xj. in prin. et lxxiiij. incip. de duobus in fi. et cccxxxv. incip. primu. j. col. j. volu. et in consi. cclxxj. incip. de hac in. v. colu. circa prin. iiij. volu. Dicens q tunc masculinu non concipit femininu prout late dixi. s. in. v. arti. prin. in. xiij q. Et idem tenet Corneus consi. cexxiiij. incipi. nd sequendo. iiij. col. ij. volu. Dicens q statutu excludens matrem propter agnatos nd excludet propter amitam.) Quod est intelligendum nisi essemus in casu claro. l. ille aut ille. §. cu in verbis. ff. de leg. iij. cum simil. Puta si statutu excludat matrez propter collaterales vtriusqz sexus. Nam tunc etia excludetur vterinus per amitam sm Jo. an. in addi. spec. in rubrica de succes. ab intest. ij. col. De quo late dixi. s. in. vj. arti. prin. in tertio membro j. q. Et si statutum excludit cognatos propter agnatos amita nd excludet vterinum sm Fran. de are. prout aliqui referunt in consi. suo incip. sup puncto mihi transmisso: lz aliter dixerit sm eos. Bar. in consi. suo incip. viso pacto sine dubio &c. Et si statutu excludat femina: puta matrem propter fratrez non etiam excludit propter sororem sm Pau. de ca. in consi. cccxli. incip. hereditas predicta in volu. antiquorum consiliorum sm prima impressione. (Vult Corneus. d. consi. lxxiiij. incip. de duobus in fi. j. volu. vbi allegat consiliu Bal. de quo ibi: et ipse Corneus dicto consi. cclxxj. iij. col. in fi.) Et si excludat filia stante herede masculo non excludet propter filiam filij. Pau. de ca. consi. xcviij. incip. proponitur in volu. antiquoru consiliorum sm prima impressionem. Facit qd de hoc dicam. j. eo. in. xviij. q. in fi. Hinc si statutu excludat matrem propter coniunctos de linea paterna vsqz ad quartu gradum: femina agnata intra illum gradu matrem non excludet: q statutum hz predictum respectu ad conseruandu bona in agnatione sm do. Signo. de homo. in consi. cexxvij. incip. in qone comprehensa: que opinio comprobatur etia qz in statutis correctorijs iuris communis masculinu non concipit femininu: vt per Dy. in. l. j. ff. de verb. sig. et Bar. ibi et in. l. si quis in tantam. C. vnde vi et in. l. si quis id qd. ff. de iurisdi. om. iudi. Et per Archi. l. c. si quis suadente. xvij. q. iiij. et in terminis per do. Signo. in cons. cliiij. incip. questio talis est: veru est: vlti. col. et in consi. s. allegato. (Et ita etia dixit Corneus dicto consi. cclxxj. incip. de hac. v. col. circa prin. iiij. volu. et dicto consil. lxxiiij. incip. de duobus. j. volu. vbi dicit q ita consuluerunt Jo. de ligna. Jo. de fantu. et Richar. de saly. sequitur idem Corneus consil. clviij. incip. de duabus. j. col. ij. vol. Quicqd in contrariu dixerit Alex. consi. cxv. incip. circa dubitatione ante fi. ij. volu. Cu quo transit dns meus Jas. in. l. si quis id qd. ij. colu. ff. de iurisdi. om. iudi. Quorum opi. verba statuti Imolen. qd nd vidi forte possent tollerare. Ideo sz Corneu consi. ccxxiiij. incip. nd sequendo. ij. volu. Statuto disponente q proximiores ex parte patris succedant in patrimonio: et ex parte matris in matrimonio: verbu proximiores intelligetur: hincinde de masculis in tantu q per feminas hincinde non excludentur: qd intelligo quando constaret ex verbis vel mente q fauore masculorum emanasset tale statutum nd fauore linee agnationis vel cognationis: de quo latius dixi. s. in. v. arti. prin. xiij. q. ij. col.) Hinc bene dixerut Bal. et moderni per. in. l. j. C. de colla. q statutu excludens matrez propter patruu: non etia excludat propter amita. et sm Jo. de ana. in consi. iiij. Statutu excludens lineam materna et vocans agnatos: non videtur vocare velle feminas agnatas. Ad idem facit qd ad. do. Fran. cur. in consi. ix. incipi. ticinensi statuto. iij. col. cum alijs concor. traditis per me. s. in. v. arti. prin. in. xiij. q. Vbi tetigi an in talibus statutis masculinu concipiat femininuz. Et si statutu preferat matri agnatos in successione: multomis nus excludet matre filius sororis qui equiparatur agnatis sm Bal. in. l. meminimus. C. de legi. tu. et Pau. de ca. et Bal. in. l. lege. xij. tab. C. eo. ti. et Pau. de ca. in. l. fi. §. in coputatione. C. de iure delibe. in fi. comen. et do. Bapti. de caciatu. in repe. l. omnes populi in. xvj. col. versi. item limita. ff. de iusti. et iure. Maxime qz in statutis non hz locum fictio: vt ibi. Et iccirco do. Alex. in. l. maximu vitium in. iij. colu. C. de libe. prete. Dixit q statuto excludente matrem extantibus suc-cessoribus masculis: vterinus illam non excludet: nec auus maternus: nec alius de linea materna: et qui non sit de agnatione patris. Et dixit Bal. in consi. lxxxv. incip. statuto ciuitatis Florentie. j. volu. sm penul. impressionem. Quod stante statuto florentino q nulla mulier possit ab intestato succedere filijs vel filiabus: extantibus ex psona defuncti aliquo filio vel nepote ex patre auo paterno fratre vel patruo: si contingat aliquez decedere relicta matre et solo fratre vterino tantu: mater per talez patruum non excludetur qz non propterea patruus. vt notat Jo. glo. quem communiter sequuntur doc. in l. j. C. de succes. edic. qzuis sm eum Pla. Cyn. et quidam alij aliter tenuerint. Et hoc maxime verum est sm Bal. in consi. s. allegato in terminis predicti statuti florentini. in quo nominantur plures persone agnate tantuz. per qd apparet de mente statuti l. fi. §. cum dulcia. ff. de vi. tri. ole. q lego. Hoc idem voluit Ange. in consi. cclxxj. incip. subtiliter et virtuse per germanum meu in fi. et ibi in consi. seq. Decidit enim q soror germana non excludit vigore talium statutoru per fratrem vterinum per ronem predictam: vt tale statutu extendat ad personas marces agnatorum. (Sequitur latissime Maria. consi. lxxxiiij. incip visis. ij. colu. cum seq. Et dicam late. j. eo. arti. xviij. q.) Nec predictis obstat qd dixit Pau. de ca. in consi. cclxxj. incip. presens casus in fi. in volu. antiquorum consiliorum sm prima impressionem: q si statutu excludat feminas propter masculos descendentes: habebit etia locum in hereditate materna: qz descendentes ex filijs masculis feminarum dicuntur descendere ex linea masculina ipsarum: et sic non attenditur illa ratio agnationis qn verba sunt apta tam ad masculos qz ad feminas: vt p Alex. dicto consi. cxv. circa fi. qz hoc dependet ab his que dixi. s. in arti. viij. a quorum et quibus successionibus et bonis femine intelliguntur exclude in. iij. q. (Que ratio agnationis bene attenderetur: qn verba essent apta ad agnatos tantu: prout est qn statutuz preferret agnatos feminis: qz tunc filius sororis nd excluderet amita: vt per Bal. in. c. j. in vlti. colu. in ti. an agna. vel fi. defun. in vsibus feu. Et dixi in. iij. arti. prin. circa fi.) Reliqua de vterino dicam. j. in. xviij. q. Nec etia obstat ad predicta decisio Bald. in. l. si viua matre in princi. comen. C. de bo. ma. vbi dixit q stante statuto ne filia dotata succedat: talis filia dotata excludetur per alia non dotata: cui decisioni concordat qd dixit Andr. de Iser. in. c. j. in prin. in. v. col. versi. idem si fuit dotata a sorore de na. suc. feu. Vbi vult constitutionem regni Sicilie excludentem sorore dotata a successione feudi fraterni: operari vt soror nd dotata et eius filij et filie et neptis non dotata sororem dotata seu amitam vel matertera excludant. qz hoc non facit sexus nec ratio agnationis ex mente statuti: sz qualitas differentialis filiarum: super qua se fundat statutum: que insurgit ex eo q aliqua sit dotata vel nd. Nec etia obstat qd notat Bal. in consil. cccxxij. incipi. factu tale est in. iiij. parte sm penul. impressionem als est in consi. xlvij. v. volu. Vbi tz q statuto ciuitatis Aretij excludente matrem existente fratre vel sorore defuncti: vel filijs ipsorum: vel patruis: vel fratribus patruelibus defuncti: q soror patruelis excludet matre a successione fratris patruelis defuncti: qzuis in statuto hec non dicantur quasi statutum respiciat agnationez: et alia ratio nd possit reddi: et talis femina bene sit agnata: ita q in ea par sit ratio que in masculo et consequenter idem ius. l. his solis. C. de reuo. dona. qz appellatione fratris soror continetur. l. lutius. § quesitu. ff. de lega. iij. et l. tres fratres. ff. de pac. Et masculinu concipit femininum sm regulas iuris comis. d. l. j. ff. de verb. sig. et. d. l. si quis id qd: qz respondetur q in volumine statutorum Aretij extat aliud statutu disponens q masculinum in quolibet capitulo concipiat femininu si congrue pot adaptari: prout etia extat in hac ciuitate asten. De quo passu late scripsi. s. in. v. arti. prin. xiij q. Item in dicto statuto pariformiter excludit mater per sorores agnatas sicut per fratres germanos. Na precedentia declarant sequentia. vt in. l. heredes pala. §. sed si nota. ff. de testa. et in. l. si seruus pluriu. §. fi. ff. de lega. j. Licet posset hec vltima solutio forsitan morderi: ex eo qz in precedentibus pariformiter vocantur masculi et femine agnate: et in sequentibus vocantur solum masculi inferioris gradus: quasi sit signu q statutuz noluerit in sequentibus psonis feminas agnatas vocare. l. j. §. fin autem ad deficient. C. de cadu. tol. et l. si seruus seruu. §. non dixit. ff. de acqui. here. Et per hoc credo nd bene dixisse dominu Benedictu capram in consi. xcj. Dum voluit statutu exclu-

dens

dens matrem ꝑpter consanguineos proximiores etiã eam excludere ꝑpter amitam paternã:lȝ bene credam q auia impediat agnatos tanq̃ non exclusa per statutũ:⁊ qd faciat locum matri:vt dixi.s.in.vi.arti.prin.in tertio membro.iij.q. Illud puto verum q lȝ femine non intelligant vocate in casibus predictis ad exclusionem aliarum:tñ si ponerentur in condictione ꝑpter earum superexistentiam poterit cessare prouisio statuti:vt q2 statutũ vocet aliquos si contingat defunctum de cuius hereditate agitur decedere sine ascendẽtibus ex linea paterna. Nam si superstit auia paterna cessabit dispositio statuti sm Pau.de ca.in cõ.cccclxiii.incip.viso statutis in volu.antiquoꝝ consilioꝝ sm vltimã impressionẽ. (Et item etiã tenet Soci.consi.cxxi.incipi.visa contingentia ij.col.als.iii.primo volu.Dicens q stante statuto q dotata nõ succedat cũ fratribus:si de eis fuerint legitimi heredes: filia fratris dicet legitima heres per cuius existentiam filia dotata excludetur. Ista.n.de iure cõprehenditur in condictione:vt patet in.l.j.C.de cõdi.inser.⁊ in.l.iubemus.§.fin aũt is.C.ad trebel. Item vt dixi.s.eo.post Bal.predicta cõclusio limitatur qñ sumus in casu claro q vna femina etiã per aliã excludatur:prout etiã vult Alex.in dicto consi.cxv. prope fi.cuius decisionem non fui in decisione sua secutus.

Que conclusio etiã limitat vbi frater excludens vel alia persona semel fuisset heres:q2 si decedat cũ filia femina:nihilominus talis persona semel exclusa ꝑpetuo erit exclusa: vt late dixi.s.in.xi.arti.princi.v q.iunctis his que dicent.j. ea.q. Item limitatur predicta conclusio:qñ caput exclusiuum directo nõ respiceret caput inclusiuum:sed exclusiuum esset precisum:vt q2 statutũ precise excludat matrẽ:dicendo q mater nullo modo ad successionem filij admittatur:sed q ipsius statuti auctoritate sit penitus exclusa. Nam si in alia parte eiusdem vel alterius statuti vocentur proximiores ex parte patris:mater propter amitã excludetur:vt p Corneũ consi.xcv.incip.in hac.iiij.⁊.v.col.⁊ cõsi.cxxxiii.incip.Quis §.⁊.ii.col.ii.volu.Quis in casu Cornei dicto cõsil.xcv.mater fuisset exclusa sm eum:etiã si proximiores nõ successissent:⁊ in precedentibus diceret de masculo ⁊ femina succedere valente in singulari numero:⁊ caput exclusiuũ contineret duas vniuersales exclusiones. Et faciũt aliquã dixi.s.eo.v.q.)

¶ Et ex predictis infertur ad aliam q̃nem:an stãte statuto ciuitatis Aretij per qd excluditur femina a successione materna auita ⁊ pauita existẽtibus masculis agnatis:prout.s. filius ex filia excludat a successione auie propter filiã ex filio qui decessit superstite auia:⁊ punctum q̃nis stat in hoc:an propter filiã ex filio matre vel patre suo predefuncto excludat filia defuncti sibi patria vel matris:⁊ quinis nati ex ipsa filia siue masculi siue femine a successione.s.ipsoꝝ patris matris ⁊ auoꝝ. In quo puncto cõcludendũ est q nõ excludant: vt in effectu voluit Cy.Albert.Saly.⁊ Ang in lex.paduana in.l.publico als pma.C.de adul.post Uber.de bob.Oldra. Iaco.de are.⁊ Ugoli.de fontana doctorem parmensem. Mouetur q2 tunc cessat ratio agnationis vt in superioribꝰ dictum fuit:nec põt tunc neptis ex filio amite vel eius soboli obijcere q teneat locum patris iuxta.c.si quis in suo alterius de regu.iur.in.vi.⁊.§.cũ filius.Insti.de here.que ab intest. defe.⁊.l.si filius a patre.§.j.ff.de libe.⁊ posthu.q2 lȝ hoc verum sit tñ neptis admittitur vt ipsa ⁊ vt femina non autẽ vt masculus.arg.l.non tantũ.§.si emancipatus.ff.de cõtra tab. ⁊.l.si quis in fi.ff.de inoffi.testa.⁊.l.adoptiuũ.⁊.l.sed si.§.fi. ⁊.l.seq.ff.de in ius vocã.⁊.l.titia seio.§.vsuras.ff.de leg.ij. Et videmus sepe iura priuilegiare masculos.l.j.ff.de iure. immu.Et qd notatur in.l.in multis.ff.de sta.homi.Et hãc opi.etiã sequit Io.an.in addi.specu.in rubrica de succes.ab intesta.in.ij.col.versi.similem q̃nem.⁊ Bar.in ꝑpitijs terminis in.l.liberoꝝ in.vi.col.versi.quero pone retento eodẽ themate.ff.de verb.sig.Motus non rõne agnationis:q2 sm eum hec ratio est persuasiua:lȝ aliter teneam in.iij.arti.pn. Sed q2 filij appellatio de iure cõmuni porrigit ad nepotes: qui profertur simpliciter sub ea appellatione:q2 filius:secus si respectu alterius qualitatis:vt ibi per.l.vltimam.C.de natu.libe.Et in predicto statuto filius excludit feminam:nõ q2 filius:sed q2 masculus. Ita vt in feminam nõ transeat statuti dispositio:nec tenent locũ patris.Et ita etiã tenet Pau.de ca.in consi.xlvij.als.xcvij.incip.proponitur in castro ante fi. in volu.antiquoꝝ consiliorum sm primam impressionẽ.Et Pe.de ancha.in cle.j.vlti.colũ.de bapti.⁊ Fran.de are.in consi.cxxxij.incip.viso statuto cõis Aretij per predicta fundamenta.Et maxime:q2 ista qualitas q excludatur femina existentibus masculis dȝ superesse tempore quo defertur hereditas.l.ex facto.§.si quis aũt.ff.ad trebel.Et notat glo.in l.cũ vxori.C.quando di.leg.ced.qd tempus est post mortem eius de cuius successione agitur.l.si titius.ff.de vulg.⁊ pup. ⁊ notatur in.l.ex facto.§.ne aũtẽ eo.tit.⁊ patet in.l.si extraneus.§.in delictis.ff.de noxa.Et pro hac decisione adducit Fran.de are.tex.in.c.j.de eo qui sibi ⁊ heredi.suis masc.in vsi.feu.Dum ibi masculus natus ex filio femine ad quã erat deuolutũ feudum concessum pro masculis ⁊ feminis excludit feminã natam ex alio filio ipsius femine eius patruo qui tex. requirit talem inuitatũ sub ea qualitate:q2 sit masculus:superesse tempore mortis eius de cuius successione agitur.

Sed est aduertendũ:q2 Bar.in.d.l.liberoꝝ in loco.s.allegato.Si bene eius verba cõsiderentur loquitur qñ statutũ excluderet filiã extantibus filijs masculis:sed si statutum non exprimeret de masculis.sed simpliciter diceret extãtibus filijs:innuit Bar.q neptis ex filio masculo defuncto excluderet filiã seu natos ex ea:dum Bar.non vult attendi rationẽ agnationis preseruande:sed vult inspici qualitatem sub qua filius vocetur.s.q: masculus:⁊ ita eundem Bar.intelligit ⁊ declarat Bal.in.l.gallus.§.instituens.ff.de libe.⁊ posthu. in fi.cõmen.Et iccirco teneo q Bar.in hoc male loquatur qñ.s.statutum loquit simpliciter de filijs per predicta. Idem tenuit Pau.de ca.in consi.cccclxviij.in volu.nouoꝝ cõsilioꝝ sm vltimam impressionem. Ubi dixit q statutum excludens matrem propter parentes masculos ex parte patris:debet intelligi:si sint nati ex masculis qd non habet dubium:q2 nõ possunt dici nati ex feminis parentes ex parte patris.§.fin. Insti.de pa.pote.(Sequit late Maria.in consil.xxx.incipi. prosequendo.j.col.cũ duabus seq.Dicens q stante statuto sub rubrica de successionibus ab intestato:q parentes masculi ex latere patris vsq ad quartũ gradũ inclusiue capiẽdo gradus sm ius canonicũ succedant defuncto ab intestato in tribus quartis exclusa matre que solum succedat in reliqua quarta parte:mater non excludet per masculũ nepotem ex sorore:q2 sicut mater huius nepotis non excluderet matrem defuncti a successione:etiã nõ excludit filius sororis q̃tũcũq masculus.Et q2 statutũ q parentes ex sobole vel progenie paterna vsq ad certũ gradum excludant matrem vel feminas intelligit de agnatione nõ cognatione:primũ probatur videlȝ de progenie sm Maria.in.l.si.C.de dot.promis.⁊ in l.dedit dotem.ff.de colla.bono.sm de sobole probatur in.l. duo fratres.ff.de libe.cau.⁊ in.l.officiales.C.de epis.⁊ cle. De quo etiã dicetur.j.eo.xx.q.vbi allegabo concor.Et ita etiã transit Corneus consi.lvij.col.fi.ij.volu.Et q verbum parentes masculi intelligatur de agnatis:vult Bal.in.c.j. quẽad.feu.ad fi.per tit.in materia talis statuti.Facit quod vult Bar.in.l.quotiẽs.C.de primi.schola.lib.xij.quẽ vide ⁊ patet ex tex.in.c.j.de eo qui sibi ⁊ here.suis ma.⁊ fe.⁊ in.§. iconomus in aut.de alie.⁊ emphi.notat Io.an.i addi.spec. in tit.de succes.ab intesta.)Et ex hoc apparet bene dixisse Bal.in.c.j.in fi.cõmen.de feu.mar.Ubi refert se cõsuluisse q statuto excludente filiam feminã propter fratres:si supsit frater cõsobrinus filius sororis:filia per illum non excludet: lȝ ipse alia ratione moueat:nam si illa decisio intelligat de fratribus patruelibus male diceret. Predictam opi.sequit Saly.in.l.ij.C.de suc.edi.Dicens q statutũ excludens matrem propter nepotes defuncti:intelligit de nepotibus ex filio seu fratre:nõ ex filia vel sorore:q2 mens statuti est successionem non velle transire in cognationem.Sequit Alex.in d.l.maximũ vitium.iij.colũ.C.de libe.prete.Et q2 predicta conclusio procedit qñ masculus qui prefert ex forma statuti predecessit viuente eo de cuius successione agitur dubitari posset quid si decessisset post illius mortẽ nondũ adita hereditate:sed de hoc dicã in fi.huius.q. Item est aduertendũ q vbi tractatur de successione materna seu linee feminine nõ attẽdit ratio agnationis:vt dixi.s.in.iij.arti.pn.circa fi.

¶ Et ex predictis fundamentis infert ad decisionem q̃nis quã formaliter ponunt Cy.Saly.Albert.⁊ Ang.in.d.l.publico als prima.q statuto disponente q filie femine debeãt maritari de bonis patris ⁊ contentari dote:⁊ filij masculi in totum succedere:si cõtingat aliquem decedere relicto filio masculo ⁊ filia femina ⁊ masculũ decedere relicta filia femina priusq̃ soror maritetur. In qua q̃ne dicendum videt q

soror ⁊ amita

forore ⁊ amita per neptem seu filiã filij non excludetur: quia in ipsa nepte cessat ratio statuti: ⁊ qz non succedit nisi tanq̃ femina prout supra dictum fuit. Quã opi. etiã sequit Pau. de ca. in. d. cõsi. xcvij. pro quo facit qz priuilegia personalia personam non egrediuntur. l. priuilegia. ff. de regu. iur. ⁊ c. priuilegium psonale. e. ti. l. quia tale. ff. solu. ma. ⁊ l. ex pluribus. ff. de adm. tu. ⁊ qz vt dixi in multis melior est conditio masculorum. Sed hec decisio fm Cy. Alberi. Saly. ⁊ Ang. in locis supra allegatis. ⁊ Jo. an. in. d. rubri. de suc. ab inte. in ij. col. ⁊ Pau. de ca. in consi. prox̃i allegato. (Et late Soci. consi. ccxcvj. inci. in prĩci. prope fi. j. volu.) procedit qñ filius masculus vt dictum est viuo patre decessisset. secus autẽ si decessisset post mortẽ patris scilicet eius de cuius successione agitur: qz cum esset ius iam quesitum in psona ipsius filij masculi: illud transmittit in filiã suam. l. cum antiquioribus. C. de iure deli. l. j. C. de his qui ante aper. ta. l. j. §. in nouissimo. C. de cadu. tol. ⁊ qz hereditas est successio in vniuersum ius. l. nihil aliud. cum similibus. ff. de verbo. sig. ⁊ qz sufficit semel ius fuisse constitutum. l. videamus. ff. q met. cã. Facit qz sufficit semel hereditatẽ venisse ad casum q amita debet esse dote contẽta. l. cuius bonis. ff. de cura. fu. ⁊ qd notat in. d. l. si quis hac. ⁊ qd dixi. s. in. x. arti. v. q. vbi tetigi an sufficiat quem semel factũ fuisse heredem ad hoc vt per illum ⁊ ei⁹ heredes femina perpetuo intelligatur exclusa. Et ita dicebat Ugoli. se de facto obtenuisse. ⁊ predicta simpliciter refert Alber. in. ij. parte statu. q. xiij. inci. Item quero communiter est statutum. vbi dixit Barolum qui scripsit sup lõgobarda tenuisse q amita succedat equaliter: ⁊ de questione ista tetigit Gui. de suza. in questionibus statutorũ in vlti. charta ver. sed pone statutum vel consuetudo est ⁊c. ⁊ predicta opi. Ugol. cum sua declaratiõe cõmuniter tenetur. ⁊ cũ illa transit moder. bonon. in tracta. dotiũ in vlti. arti. prin. in. xij. q. inci. statuto ⁊ iure longobardo: ⁊ de illius veritate clarius patebit in arti. seq. in. vj. q. vbi tangã an facultas excludendi filiam transmittat: ⁊ ita alS cõsului in hac ciuitate Ast. Postremo in materia huius questionis est notãdũ dictum Ange. in auc. de nup. col. iiij. in. §. optime. vbi dixit q stante statuto q filia dotata patri nõ succedat si cõtingat patrem scđe vxori plus relinquere q̃ filie illud plus nõ irritabitur ⁊ consequenter filia per talẽ vxorem excludetur ab illis bonis ita relictis. Mouet Ange. per illum textũ q probat q filius ingratus non potest tale relictum irritare ⁊ ɔsequenter nec talis filia que patri inuito succedere nõ potest.

Decimo quero an statuto excludente feminas propter agnatos vel masculos: excludant propter hermofroditum. Bal. in. l. queritur. ff. de sta. ho. dicit esse distinguendum in quo sexu preualeat hermofrodit⁹. Nam si preualeat in masculino excludetur: si autem in feminino non excludet: rationes sunt in promptu ex his que dicta fuerũt in q̃nib⁹ precedẽtib⁹ scz. vij. ⁊ viij. Et si talis hermofroditus nõ incalesceret magis in vno sexu q̃ in alio vel esset dubium: tũc ex mente Ang. in. l. de quibus. in. iij. col. vñ. extra queritur. ff. de legi. non excluderet feminã nisi constare faceret se preualere in masculino seu virilitate: qz in virilitate non tñ sexus q̃ agilitas corporis ⁊ exteriores actus considerant: per que apparet q aliquis magis sit vir q̃ femina: q etiam patet ex notatis per Bald. in. l. quotiens. in. ij. col. C. de suis ⁊ legi. de eo qui habet solum testiculos ⁊ vnum foramen per quod emittebat vrinam ⁊ in agilitate corporis agebat actus viriles: cõcludendo q talis tanq̃ masculus foret ad feudũ admittendus: ⁊ licet aliqui voluerint credendũ esse in quo sexu preualet ipsi hermofroditu vt refert Alberi. de ro. in. d. l. queritur. Jstud est verũ vbi nõ ageretur nisi de eius prouisione: subdit Alberi. ibi q si sit infans qui nesciat discernere nec a seipso cognoscere in quo sexu preualeat admittetur ad portionem que est minor ⁊ que feminis tanq̃ minor debet: ⁊ sic conuenit cum opi. Ange. qñ est dubium: qd dictum nõ habeo pro indubitato dũ loquitur de infante: qz forsan melius dici posset expectandum tempus pubertatis quo hoc discerni poterit (per no. per Bar. ⁊ doc. in. l. plane. §. si coniunctim. ff. de lega. j. ⁊ in. l. ij. post gl. ff. si pars here. pe. ⁊ l. illud. ⁊ l. antiqui eo. ti. ⁊ no. in. l. cũ quidã. §. sui. ff. de acq. here. ⁊ in. l. sed ⁊ si restituantur. §. si. ff. de iudi.) ⁊ an iudicio medicorum an mulierum hec cognitio cõmittat tangit ipse Albe. ibidem. Quid aũt sit in monstruosis ⁊ prodigiosis an excludant feminas si sint masculi vl habeãt apparentiam masculorum: distinguendum est an habeant aiam rationalẽ perceptibilem ⁊ consensum ɔtrahendi licet aliquid habeat auctum vel diminutum a natura. vt qz quis habeat tres pedes vel quattuor manus: vel careat pedibus et manib⁹ ⁊ sit boni ⁊ perceptibilis sensus. prout vidi vnum Papie annis sex vel septẽ decursis dum ibi vtranq̃ censura profiterer: ⁊ eo casu femina per talem excludatur per predicta. Si autẽ non habeat intellectum perceptibilem tunc per eũ femina non excluderetur: qz tales non sunt filij nec loco filiorum habentur nec preteriti rumpunt testamentũ. l. non sunt liberi. ff. de statu hominum. l. ostentum. ff. de verbo. signi. ⁊ l. que- ret aliquis. e. titu. ⁊ l. quod certatum. C. de posthu. heredi. insti. ⁊ quod notatur in. l. qd dicit. ff. de libe. ⁊ posthu.

Undecimo quero an vigore talium statutorũ femine excludantur pp̃ter agnatos clericos: habui quãdoq̃ hanc questionem in facto ⁊ fuit de facto in psonã. d. L. appi abbatis de sancto Miniato qui scripsit sup. vj. ⁊ clemẽtinas vt refert dñs Cardi. florentinus in repe. c. perpendimus. in xvij. col. v. octauo quero si cõstitutio laycorum. de sen. excõ. ⁊ Pa. in. c. quod clericis. in. ix. col. de fo. compe. in qua questione aliss L. appus de castelione late ɔsuluit in allegatione. c. alb. cj. incipi. in ciuitate Florẽtie. vbi arguit ad partes ⁊ tandẽ concludit q sic: mouetur qz priuilegium in genere laycis concessum comprehendit clericos. c. dilecti. cũ ibi notatis de fo. cõpe. Itẽ qz statuta recipiunt intellectũ a iure cõi. l. ij. C. de nox. l. j. §. j. ff. de act. ⁊ obli. Bar. in. l. si. ff. de legi. ⁊ quod habet in. l. nam ⁊ posteriores. e. ti. ⁊ in. l. si. §. licẽtia. C. de iure deli. sed clerici ⁊ monachi religiosorum saltem non mendicantium iure consanguinitatis de iure cõi succedunt non obstante religione. l. deo nobis. ⁊ ibi notatur. C. de epi. ⁊ cle. §. nullam. in auc. de sanc. epis. ⁊. xviij. q. j. c. stat. xviij. q. vlti. c. pen. Unde idem est dicendum in statuto vt ius cõmune imitemur ita vt non sit difformitas per iura. s. allegata. ⁊ l. ex facto. ff. de vul. ⁊ pu. ⁊ l. si ita fuerit. ad si. ff. d ma. test. ⁊ l. labeo. ff. de statulibe. ⁊ hoc maxime verũ est: qz vba statuti quibus deseruire debemus nisi cõstet de mẽte ɔtria. l. non aliter. ff. de leg. iij. l. j. §. in re igit dubia. cũ simili. ff. de exer. Ita admittunt agnatũ clericũ sicut alium laycum: cũ iura sanguinis dispositione ciuili non mutent. l. ius aũt agnationis. ff. de pactis. Item per ascensum ad dignitatẽ agnatio vel ciuilitas nõ dz amitti. l. pe. ff. de sena. l. hiij. ff. ad mun. l. ad vi. mediam. C. qd metus causa. ⁊ clerici assequuntur dignitatẽ: vt in auc. de mona. in prin. ⁊ in auc. consti. que de digni. nec debemus verba legis in dubio restringere. l. quicqd astringende. ff. de vbo. ob. l. ille aut ille. §. cum in verbis. ff. de le. iij. quãdocunq̃ lex sit dura est seruanda. l. prospexit. ff. qui ⁊ a qui. Item cum statutũ non distinguat inter tales psonas: nec nos distinguere debem⁹. l. de precio. ff. de publi. l. iij. in fi. ff. de offi. presidis. l. si rẽ quã mihi. §. si. ff. de eui. l. qui fundum. ff. de ɔhen. emp. ⁊ l. in venditione. §. de rpe. ff. de bo. auc. iudi. pos. cum simili. Item coniecturandum est q statutum non minus voluerit fauere clericis seu religiosis q̃ laycis: qm magna est ratio que pro religiõe facit: que nunq̃ in ambiguis rerum dispositionibus solet omitti. l. sunt persone. ff. de reli. ⁊ sump. fu. ⁊ non minus sunt merito reipu. ac fauorabiles deo seruientes q̃ seculo. l. ius publicũ. ff. d iusti. ⁊ iure. ⁊ in fauorabilibus dispositionib⁹ non minus censendũ est comprehendi magis meritos q̃ minus meritos. l. lutius ff. de leg. iij. ⁊ l. cũ pater. §. rogo. ff. de manumis. ⁊ predictũ consi. domini L. appi plures docto. se subscripserũt: vt patet in allegatione predicta in fi. Idẽ ɔsuluit in. d. casu. d. L. appi abbatis. d. Jo. de ligna. put refert dñ. Car. florẽ. in loco pre allegato qui transit cum predicta opi. motus inter cetera: quia quilibet potest dare priuilegia ecclesie super pertinẽtibus ad se: ⁊ qz statuta ⁊ leges extendunt ad non subditos in concernentibus eorũ fauorem. l. j. cum glo. ⁊ ibi notat. C. de eman. de cuius fundamẽti veritate patet ex his que dixi. s. in. vj. arti. prin. in primo mẽbro in. j. q. eandem opi. post hu. ⁊ Jo. de ligna. ibi tenuit Pa. in. d. c. qd clericis. in lectu. in x. col. ver. hec sunt vera. de foro cõpe. ⁊ in repe. in. xviij. col. vñ. scđo casus. ⁊ in. c. constituimus. in. ij. col. de in inte. resti. p ter. ibi in. d. c. dilecti. Idẽ voluit Bal. in. l. cũctos populos. in lect. in. vij. col. ver. sed hic vlteri⁹ queritur. C. de sum. tri. allegat tex. in. c. si aduersarium. x. disi. Et idem Bal. in cõsi. ccviij. inci. Martinus Joannis de florentia. in. ij. col. inserto inter consilia Ange. ⁊ in cõsi. xxx. inci. presupposito. in. j. col. ver.

col. ver. queritur vtrum. vbi pulchre loquitur in. iij. vol. fm penul. impressionē. Facit qđ dixit in proposito Pan. de ca. i. l. oēs ppli. ff. de iusti. ⁊ iu. ⁊ qđ dixit Ro. i singu. cccccxxix. inci. capitulum. vbi refert Lapū in locis. š. allegatis ⁊ q dixit ibidem paulo ante in singu. cccccxxvij. ⁊ Alexā. in consi. ccx. incipi. ponderatis his. maxime in. iij. col. versi. ad id qđ notat. ij. vol. ⁊ in terminis in consi. seq. in. j. col. vbi dicit cōmunem opi. esse q statuta laycor privilegiativa si materia est cōis ⁊ indifferens sunt apta etiam comprehendere clericos: ⁊ hoc est de mente Jo. an. in. c. si. in prin. de offi. deleg. in. vj. per illum tex. ⁊ ibi clarius Gemi. ⁊ cum hac snia transit d. And. sicu. in repe. rubrice. C. qui admitti. in. vj. col. vbi refert se aliās ita consuluisse. ⁊ allegat Pan. in repe. c. ecclesia sancte Marie. de consti. ⁊ Saly. in auc. cassa. C. de sacrosan. ec. Sequitur dñs Laur. in repe. §. ceterū. in. xviij. col. insti. de legiti. agna. suc. ⁊ do. Fely. in. c. ecclesia sancte Marie. in xxij. col. in. vij. q. (⁊ hec opi. est cōis prout etiam dicit Sozi. cōsi. ccxlj. inci. circa. j. col. j. volu. vbi multa hic relata allegat ⁊ qdā alia) que opi. pcedit nisi specialiter loqueretur de clericis qr non valeret: per text. in d. c. ecclesia sancte Marie. Nam debet ad hoc vt valeat simplr loqui ⁊ per verba apta comprehendere clericos. Nec est mirum fm Bal. in. d. cōsi. xxx. si conferantur premis his quibus gravamina inferri nequeunt per nota in. l. quotiens. C. vbi sena. vel claris. ⁊ in. l. nemo qui condemnare. ff. de regu. iur. ⁊ licet clerici non supportent onera tamen gaudent beneficiis statutorū: qr sufficit q subeāt onera spūalia vt dixit Pau. de cast. cōsi. cccxvj. inci. ad primum dicendum. in volu. antiquorū consiliorū fm primam stampam. quem refert dñs Fely. in. d. c. ecclesia sancte Marie. in. xxiiij. col. in si. in. viij. q. facit qđ dixit Barto. de epo in. l. ij. in si. ff. de his qui sunt sui vel alie. iuc. ⁊ ab hac opi. non est recedendum: quāuis aliqui doct. contrariū voluerint. scz Pe. de ancha. in repe. c. canonum statuta. in. xxxvij. col. ver. hic etiam quero. de constitu. ⁊ Mathe. in notabili ccliij. inci. nota vnam luccosam: per tex. in. d. c. ecclesia sancte Marie. ⁊ in. c. bene quidē. xcvj. di. ⁊ per regulam positam in c. si. de solu. quam etiam firmat Jmol. in. d. c. que in ecclesiarū. scilicet q clerici non possint vti statutis editis per laicos etiam si eis sint multum favorabilia nisi sint approbata per papam qđ dicit Mathesi. procedere nedū in foro ecclesiastico sed seculari ⁊ etiam in terris ecclesie vt est Bononie. In qua opinione sub dubio tamen fuit etiam quidam doctor in cōsi. cclxxxij inci. inadvertentia statuentiū. in si. inserto inter consilia Ang. motus qr ratio statuti que fuit perpetuitatis ⁊ conservationis generis masculini ⁊ agnatorū cessat in clerico presbytero seu ad sacros ordines promoto. Quam opi. etiam tenet ⁊ nititur defendere. d. And. sic. in. d. c. qđ clericis. in. xxvij. col. pro quo possent adduci plura fundamenta relata per Lappum in allega. pallegatis: quib' patet respōsum et predictis reassumptis simul respōsionib' Lappi: preter illam in qua dicit aliā rationem non posse dari in talib' statutis nisi persuasivam: quia ad hoc solutio patet ex his q dixi. š. in. iij. arti. prin. Et predicta procedūt in clericis capacibus successionis. Nā per nos capaces vt sunt fratres minores cle. exivi de paradiso. de ver. signi. femine nō excludunt vt dixi. š. e. arti. q. v. (Et an clerici in minoribus cōstituti ligentur statutis laicor. Alexā. consi. ccx. inci. ponderatis. ij. vol. ⁊ dñs Nata in pposito is trac. quem fecit in hac materia iij. parte. xvj. q. ⁊ Fely. in. c. ecclesia sancte Marie. penulti. charta. ver. quarto scias. de cōsti. Et in hac materia posuit vnā notabilem limitationem Corneus cōsi. lxj. inci. licet. ij. col. iiij. volu. q si adsit in volumine statutorum q qui non sustinent onera cōis non gaudeant beneficiis statutor: agnat' qui ex forma statuti excludit feminā: illam non excludet si sit clericus qui onera non sustinet vt ibi latius per eū: qđ dictū alibi deo dante tangam.)

Duodecimo videndum esset an propter agnatum forensem femina excludat: de quo dixi. š. l. vj. arti. prin. in. j. membro in. q. j. (Et ibi circa si. apparet an excludatur per originarium vel eum qui aliquando habuit domiciliū in loco statuti ⁊ postea illud mutavit vel per eū q hz plura domicilia.) Itē videndū esset an p agnatū iudeū vel infidelē ⁊ hereticū ⁊ an p agnatū vsurariū: de qb' dixi. š. in pdicto. vj. arti. prin. in. j. membro. ij. ⁊. iij. q. ⁊ in. viij. arti. prin.

Decimotertio quero an stante statuto q existentib' masculis femine nō succedāt: sit locus statuto si vnus tm̄ adest masculus: attento q verba statuti loquunt pluraliter. ⁊ de plurib' masculis. Bal. in. l. j. in. ij. col. C. de cōdi. inser. per illum tex. dixit q sic: motus qr naturalis ratio attendit potius q plurali locutio. Et qr pluralis numerus resolvit in singularitatē: id est in clausulas separatas absq modo cōiunctionis. l. falsa. §. si. cum concor. ibi traditis. ff. de cōdi. et demon. Facit in pposito. l. iubemus. §. sin autē. ff. ad trebel. ⁊. l. cum vxori. C. qn̄ di. lega. ce. ⁊. l. non est sine liberis. ff. de ver. signi. ⁊ quod not. in cle. plerisq. de elect. Facit qr quod de pluribus dicitur de vno tm̄ est dicendum. l. heredes mei. §. cum ita. ff. ad trebel. l. pretor ait. §. homines. ff. vi bo. rap. l. iij. §. negocia. ff. de neg. ge. ⁊ econtra. l. j. §. quāuis. ff. de offi. liber. l. j. §. item hoc edictum. ff. quod fal. tu. auc. cum simili. Et hanc opi. sequit dñs And. sicu. in repe. c. Raynaldus. in xxxi. col. versi. ⁊ pondera. de testa. habens hanc decisionem pro mirabili: attento q tale statutum est exorbitans ⁊ concipit verba in plurali numero: quia videretur non debere vltra illum casum extendi. l. si servum. §. non dixit pretor. de acqui. here. cui fundamento respondetur q naturalis ratio que prepōderat hoc operatur. Et propterea dicebat Bal. in. d. l. i. C. de cōdi. inser. q stāte statuto q vir lucret dotem vxore pdecedente sine filiis: si vxor pdecedat cū vno tm̄ filio maritus dotem nō lucrabitur: movet etiam qr dictio sine ⁊ dictio absq requirunt omnimodam carentiā fm Butri. in. d. l. j. hinc dicimus q si statutum apponat penam producenti falsos testes: si vnus producat vnū tm̄ falsum testē nihilominus habebit locum statutum. d. l. iij. §. j. ff. de nego. gest. vbi Jaco. bu. Bar. ⁊ alii. ⁊ Bar. in. l. pretor ait. ff. vi bo. capto. ⁊ in. l. stichus qui. ff. de lega. j. facit tex. in. c. ij. requiris. de appel. vbi tex. loquitur de arbitris eligendis. ⁊ glo. illum tex. exponit in arbitro in singulari: cū qua glo. transeūt ibi doc. Facit ad idem tex. cum glo. in. l. accepta. co. ti. tex. in. c. prudentia. §. adiicimus. de offi. dele. ⁊ quod voluit Bald. in. c. mādatū. de rescri. ⁊ qđ habet in. c. quotiēs. maxime p Pe. de testi. p Archi. in suis reportatis in. c. accepim'. de eta. ⁊ quali. quē refert Gemi. in. c. quāuis. de preben. in. vj. ⁊ qđ voluit Pe. de ancha. in. c. relatū. vbi de materia per. d. And. sicu. de testa. (Et iuxta predicta dixit Corne. cōsi. cxvj. inci. difficultas. iij. col. scdo volumine. q statutum excludēs filiā dotatā stantibus sororibus ⁊ neptibus nō dotatis: nō exigit q adsint sorores ⁊ neptes simul nō dotate sed sufficit q altera ex eis adsit per iura per eum allegata. Hinc fm Bald. in l. j. in ij. col. C. de privile. dot. emphiteosis concessa pro marito vxore ⁊ eor liberis: intelligitur etiā pro liberis nō cōibus seu alterius coniū.) Ad predicta facit quod not. Anto. de butr. in. c. si. in quarto membro ver. fallit nono. de consue. ⁊ predictam conclusionem sequitur dñs Fely. post multa similia in. c. oēs leges. in. iij. col. prima dist. referens. Mariā. so. c. super eo. in. xxij. col. de cōdi. apposi. qui dicit se vidisse consultum in cōtrarium: scilicet q vnus masculus feminam nō excludat: propterea quia cū statutum loquatur in plurali ⁊ sit correctorium odiosum irrationabile ⁊ accusatorium nature iuxta. l. maximum vitium. C. de libe. preteri. debet stricti' intelligi. l. si ve co. §. de viro. ff. solu. matri. Et qr iste casus de vno masculo est a statuto omissus: relinqui debet dispositioni iuris cōis. c. suspectum. de rescri. l. si extraneus. ff. de condi. ob cau. l. si cum dotem. in princi. ff. solu. matri. Nec obstat fm illum cōsultorem. l. j. C. de condi. inser. ⁊. d. l. non est sine liberis. ff. de verbo: um signi. quia loquunt de verbo liberorum qđ nō habet singl̄re. Et hāc rationem fm eum assignat. d. l. nō est sine liberis. sed verbū filius declinatur tam in singulari q in plurali fm eandem significationē. Sed. d. Maria. fm q refert do. Fely. dicit q vidit servari cōtrariū ⁊ q noluit se subscribere illi cōsilio. Et ista respōsio fm veritatem non satisfacit ad cōdem rōnem traditam in. d. l. j. C. de condi. inser. ⁊ cōfunditur quia par est ratio exclusionis femine: sive vnus tm̄ sit masculus sive plures: quo casu fit extēsio etiam in correctoriis. l. his solis. C. de revo. dona. ⁊ late dixi in. iij. arti. prin. Item posset contra predictam conclusionem opponi de eo quod dixit Bal. in. c. j. circa si. de duob' fra. a capi. invest. vbi dicit q statutum q frater succedat fratri carenti filio ⁊ filia non habet locum si frater defunctus careat altero tm̄: sed ibi hoc ideo est propter copulam que requirit carentiam vtriusq extremi vt ibi latius per eū. Posset etiā contra predictam cōclusionem adduci qđ dixit Joan. an. in addi. Spe. in ti. de testa. in. §. j. in additione viti. in. iiij. q. vbi dixit

Ubi dixit q si testator habens vxorem pregnantẽ: sic dicat si na scant posthumi mares vnꝰ vel plures illos vniuersales mihi heredes instituo: et si cũ vno vel plurib⁹ nascat femina iussit illam in certa quantitate dotari: substituendo posthu mos supuiuentes vnũ vel plures morientibus in pupillari etate vel alias sine liberis: et si omnes morerentur substituit a. et b. sorores suas equis portionibus: et contingat mortuo testatore nasci posthumum qui moriatur in pupillari etate matre superstite: non excludi matrẽ propter substitutionem amitarum: que fuit concepta in casum plurium posthumorum: quoniam vbi vnus tantum natus fuit posthumus: est casus omissus qui debet haberi pro omisso. l. cõmodissime. ff. de libe. et posthu. Facit. d. c. susceptum cum concor. ibi signatis super glo. quinta de resc. que omnia probant omissum debere haberi pro omisso: licet eadẽ versetur equitas in omisso que in expresso. quod fortius procedere dicit Jo. an. vbi in exten dendo versatur odium: sicut quando mater excluditur a lu ctuosa filij hereditate cõtra. l. si. C. de condi. insti. et. l. j. §. sed et si incertum. ff. de ven. in pos. mit. Et ita dicit fuisse indica tum: sed ad hoc patet responsio ex dictis ibi per Jo. an. dum vult q illa pluralitas nõ resoluatur in singularitates ne ve rificentur in singulari: propterea qꝛ in premisso casu erat di ctio vniuersalis et collectiua omnes: que ex propria significa tione in vno intelligi et seruari non posset: et nõ admittit re solutionem in singularitates: vt probat. l. cum ita: alias incipit legatorum. §. cum qui cum ibi notatis. ff. de lega. ij. Item põt responderi q equitas ne mater excluderetur a luctuosa filij hereditate hoc suadet iuxta dictã. l. si. cum ibi traditis. (Dixit tñ Corneus consi. j. iij. colũ. ij. volu. q stante statuto q ascendentes per lineam masculinam vna cum fratribus vtrinqꝫ coniunctis succedant defuncto: si adsit solus pater cum sorore defuncti: soror per patrem non excludetur: qꝛ est casus a statuto omissus. qð dictũ habeo pro dubio.) Sed quid e contra si statutum excludat filiam extãnte masculo: an habebit locum si plures adsint masculi: dicendum est q sic per predicta et per ea q̃ notat Butr. in. d. c. si. in quarto mem bro in. d. versi. fallit nono de consue. Facit q dixit Bald. in c. questioni de appel. q si statutum puniat detinentem vxo rem alterius per vnum mensem habeat locum in detinente per duos menses. Et ex predictis patet q si statutum exclu dat feminam propter masculos sibi locum vendicabit etiam contra plures feminas et e contra: vt dixi in. vj. arti. princi. in tertio membro in. vj. q. (Ad predicta facit quod dixit dñs Bapti. de sancto Blasio in repe. rubrice decreti. xj. charta. q stante statuto vt de omni pace vel concordia soluantur quinqꝫ: habeat locum statutum si quis fecerit plures concor dias. Non sic est in substitutione facta vni: qꝛ nõ refertur ad plures: vt per Fran. de are. consi. clvj. j. et. ij. col. Ceterum in presenti materia Maria. in consi. xliij. incip. visa prouisione ante si. Ponit tres casus in quibus pluralitas solet in singu laritates resolui: quos quisqꝫ videre põt q sunt notabiles.)

Decimoquarto quero: an statutum exclusiuũ feminarum propter agnatos seu masculos: intelligatur tantũ eas excludere propter eos qui sunt in pari gradu: non autem pro pter existentes in vlteriori gradu. Pau. de cast. in consilio cccxlvj. incip. casus presens in vltima col. versi. cogitaui etc. in volumine antiquorum consiliorum sm primam impressio nem: et in consi. xxviij. incipi. in puncto suprascripto eo. volu. sm vltimam impressionem: tenuit q non excludatur ꝓpter existentes in vlteriore gradu. Sequitur Alex. in. l. si dotali in si. cõmen. ff. solu. matri. Mouetur qꝛ non est verisimile sta tuentes voluisse vlteriorem agnatum preferre femine exi stenti in priore gradu. Et Modernus bononien. in tractatu dotium vltima parte in. xlvij. q. incip. stante statuto q stan tibus masculis etc. Refert Fulgo. Roma. et Pe. de ancha. consuluisse pro hac parte: quorum consilia non inueni. (Et ita etiam transit Corneus consi. cxxv. incip. alias secunda col. quarto volumine. Dicens q si statutum excludit feminam propter eum qui de iure cõmuni succedere potest: intelligitẽ de eo qui est in pari gradu non in remotiore: ita q filia per fi lium soror per fratrem: non autem per patruum excludatur: ad quod facit quod consuluit ipse Corneus consi. cxix. j. col. primo volu. incip. placet. q filia dotata exclusa ne succedat in bonis dotãtis cum fratribus et alijs heredibus: debet in telligi de alijs cum quibus posset ipsa dotata concurrere propter verbum alijs: et non de his quibus prefertur.) Sed contrarium tenuerunt plurimi Doct. volentes pretextu ta lium statutorum excludi filiam propter nepotem ex filio. Et ita voluit Fulgo. in consi. lxxviij. incipi. supposito statuto: et Pau. de ca. in consi. clxxj. incip. presens casus in volumine antiquorum consiliorum sm primam impressionem: et Roma. in consi. xliij. incip. quattuor sunt cum concordan. allegatis per Alex. in consi. xcvij. incipi. viso themate: maxime in vltima col. scðo volu. et per me. j. xvj. q. Et hanc contrariam opinio nem dicit veriorem Moder. bononien. in loco preallegato. Dicens ita fuisse iudicatum Mantue de anno. M. cccclxj. pro qua opinione facit: qꝛ ratio statuti: s. fauor masculorum ita militat in vlterioribus in gradu sicut in existentibus in pari gradu. Et ita etiã sentit Fulgo. in consi. incip. tenor consue tudinis ciuitatis Alexandrie inserto inter consilia dñi Fran cisci curtij numero. xxxiij. Ubi voluit stante consuetudine scripta ciuitatis Alexandrie: q si pater dotauerit filiam vel frater sororem sit contenta dote pro paterna et fraterna sub stantia: nisi pater vel frater aliquid reliquerit: nec amplius requirat a patre vel a fratre vel filijs fratrũ: q soror dotata a fratre excludetur a fraterna successione: non tantũ si adsint fratres superstites vel filij fraterni: sed etiam per patruum et vlteriorẽ agnatum. põderata ratione statuti: qð maxime sm eũ procedit stante ibi alia consuetudine scripta q decedẽti ab intestato agnati preferantur cognatis. Cõcludendo bre uibus veritas huius questionis dependet: ex hiis que dicam j. in. xvj. q. huius arti. et in decimaseptima: et oĩno videantur que dicam. j. e. in. xx. q. Et presupposita pro vera vltima opinione est limitanda sm Pau. de ca. in consi. xcvij. incip. proponitur in castro. in volumine antiquorum consiliorum sm primam impressionem: vt non procedat si statutum diceret q filia nupta seu dotata nõ succedat patri existente masculo herede: qꝛ tunc intelligeretur de masculo eiusdem gradus vere: vt qꝛ sit frater eius vel per iuris interpretationem: vt qꝛ sit filius fratris qui de iure cõmuni patris sui locũ subintrat: iuxta. §. posthumorum. Insti. de exhere. liber. et. l. gallus in prin. et per discursum. ff. de libe. et posthu. et. l. posthumorum. ff. de iniust. rup. et. §. cum filius. Insti. de here. que ab intest. defe. et aut. cessante: et aut. post fratres. C. de legi. here. Mo uetur qꝛ alias sequeretur q agnatus decimi gradus cui pa rum debita est hereditas excluderet filiam: cui est multũ de bita. l. scripto. ff. vnde libe. et. l. cum ratio. ff. de bo. dãna. qð esset inconueniens: argu. l. ex facto. §. si. cum ibi notatis. ff. ad trebel. Et hanc limitationem sequitur Modernus senen. in d. l. gallus. §. etiam in. iiij. col. versi. tertio limita. ff. de lib. et postu. Sed cum supportatione milita ratio statuti in casu huius limitationis sicut in vltimo agnato sicut alias: vnde credo hanc limitationem saluari vt agnatus collateralis vl terior non excludat: propterea qꝛ illa verba masculis here dibus conueniunt descendentibus tantum: non autem col lateralibus sm magis cõmunem opinionem: vt per Bal. in c. j. quali. olim feu. pote. alie. et in. d. l. gallus. §. etiã: vbi late Alex. et Fran. de are. ac scribentes cum cõcor. ibi allegatis. Et ita recte intuenti sentit Pau. de ca. in. d. consi. xcvij.

Decimoquinto quero: an si statutum excludat feminas propter masculos de aliqua linea: intelligatur etiam excludere propter masculos de alia linea: puta si statutũ ex cludat matrem propter superexistentiam masculorum collatera lium: an auus paternus etiã excludat illã. Et quidẽ dicendũ videt q si agnatus collateralis remotioris gradus põt ex cludere talem feminã: multo magis poterit excludere mascu lus ascẽdens de linea ascendentiũ proximior: ne deterioris sit conditionis proximior q̃ remotior. Ita dixit Roma. in consi. incip. visa municipali in vltima colũ. versi. octauo etc. arg. l. si viua matre. C. de bo. mater. Facit qð notat Bal. in. l. venia. C. de in ius vocan. et in. l. si vero. §. de viro. ff. solu. ma. et in. l. qð vero. ff. de legi. et Jo. an. in addi. specu. sup rubrica de succes. ab intesta. cum concor. allegatis. ꝑ in. vj. arti. prin. tertio membro in. j. seu. ij. q. Dum ibi dicunt q statutum ex cludens filiam feminam propter masculos: videtur etiã ex cludere neptem ex filia tanq̃ remotiorem. Facit quod dixit Bar. in. l. ij. §. videndum. ff. ad tertul. Dum voluit statutum excludens matrem fauore agnatorum videri etiã excludere auiam maternam tanq̃ remotiorem. Ergo idem debet esse in proposito: maxime qꝛ saltẽ ex parte masculorum hoc statutum reputat fauorabile: et est ampliandum: vt traditur in. l. venia. C. de in ius vocã. De quo dixi late in quarto articulo prin.

Et hanc opinionem sequitur Pau. de ca. in consil. cccxlvi. incip. presens casus in volu. antiquorum consiliorum secundum primam impressionem vbi loquitur in proposito illius niet statuti in quo consuluit Roma. ⁊ mouetur eadem ratione dicens hoc verum esse quando ille collateralis qui est expressus in statuto: non potest venire ad successionem nisi propter superexistentiam ⁊ coniunctionem talis ascendentis: vt est patruus magnus qui non nisi per coniunctionem aui paterni ac eius personam potest venire ad successionem nepotis: quia nisi auus generasset filium ex quo natus esset talis nepos: patruus magnus ad eius successionem non admitteretur: ⁊ quia omne ius debet esse potentius in causa quam in causato. l. digna vox. C. de legi. ⁊ auus vt dixi est causa per quam patruus contingit ⁊ excludit feminam. Facit etiam regula si vinco vincentem te: ergo multo magis vinco te. l. de accessionib⁹. ff. de diuer. ⁊ temp. prescrip. ⁊ c. auctoritate de conces. preben. Et late dixi. s. in. vi. arti. prin. vnde cum statutum per collaterales excludat feminam: ⁊ tunc comprehendatur patruus magnus: multo magis comprehendetur auus paternus: vt matrem excludat. ⁊ si vellem⁹ arguere de fratre defuncti ad auum quasi maior sit ratio in auo: dicit Pau. de cast. in consi. preallega. hoc verum non esse quia frater vtrinque coniunctus bene excludit auum sed non matrem: vnde secundum eum melius est arguere de remotiore. ad illud de maioritate rationis. Respondet Pau. de ca. quod quia sumus in correctoriis non fit extensio ex identitate vel maioritate rationis. l. illud: ⁊ autem. quas actiones cum ibi traditis. C. de sacrosan. eccle. Et predictam conclusionem dicit Pau. de ca. procedere etiam si adesset aliud statutum mandans verba statutorum intelligi ad litteram: de quo late dixi. s. in. v. arti. princ. in. xxvij. q. Et cum hac sententia transit do. Lau. in repe. §. ceterum in. xxviij. col. cum seque. insti. de legi. agna. succes. Vbi refert ⁊ sequitur predictum consilium Pau. de ca. Et pro predicta opi. in terminis predicti statuti Senarum consuluerunt Romo. ⁊ Pau. de ca. vt concipere possum: ⁊ consuluit Panor. in consi. lxxv. incip. primo est videndum. i. volu. Dicens non esse verisimile statuentes voluisse feminas excludi per collaterales ⁊ non per ascendentes: qui possent simul succedere vel qui eas excluderent de iure communi. Mouetur etiam ex ratione statuti que est in conseruanda agnatione que militat in ascendentibus de linea paterna. sed secundum veritatem in statuto excludente matrem non cadit talis ratio: vt dixi. s. in. iij. arti. prin. Et in hac. q. puto transeundum cum sententia Pau. de ca. in consi. preallegato ad vnguem ⁊ cum sua declaratione: per ea que dicta sunt. s. in vi. arti. prin. in. iij. membro: maxime in. l. q. ⁊ in. ij. membro: ⁊ latius predictorum veritas innotescet ex dicendis in seq. q.

(Et predicta procedunt etiam si illi de linea non expressi equiparentur a iure expressis: puta fili⁹ sororis qui non est agnatus. l. ij. §. i. ff. de suis ⁊ leg. ⁊ §. i. insti. de legi. agna. suc. Nam vt dicitur in. l. meminimus ⁊ in. l. lege. xij. tabu. C. de legi. here. quod censetur agnatus: ⁊ habet iura agnatorum: vnde si extet statutum quod agnati a successione matrem excludant: non per hoc filius sororis matrem excludet: vt per Bal. in. d. l. meminimus. ⁊ Pau. de ca. in. d. l. lege. xij. tabu. ⁊ in. l. si. §. in computatione. C. de iure delibe. ⁊ in. l. in ambigua. ff. de legi. ⁊ do. Ias. in repe. l. omnes populi in si. comme. ff. de insti. ⁊ iure. Sed potest etiam dici quod in his cessat ratio statuti per ea que dicta sunt. s. in. ix. q.)

Decimosexto generaliter quero: an statutum excludens feminas per vnam personam trahatur ad aliam. In hac questione facio tres casus: nam quandoque persona non expressa in statuto venit mediante expressa: ⁊ que femine prefertur expresse: vt quia statutum dicat quod filia femina propter filios vel fratres masculos excludatur ⁊ premortuo filio masculo contingat superesse filium masculum natum ex eo: de quo dubitetur an excludat amitam. ⁊ eo casu. Et in hoc exemplo secundum Bald in. l. venia in si. commen. C. de in ius vocan. quem ibi sequuntur Saly. Pau. de ca. Alex. ⁊ scribentes post eum talis filius vel nepos excludet amitam. Mouentur ex lata verborum significatione iuxta. l. liberorum. ff. de verb. sig. ⁊ l. lucius. ff. de here. insti. Quam opi. ante eos tenuit Bart. in. d. l. liberorum in. v. col. cum seq. post Iaco. de are. in quadam disputatione: vbi Bar. impugnat rationem predictam. Et mouetur per alias rationes. s. quia beneficium datum filio porrigitur ad nepotes ex eo ex dispositione iuris communis iuxta. l. militeo: ⁊. l. a diuo Marcho. C. de questioni. ⁊ l. decurionum. ff. de penis: ⁊ l. emancipatum. ff. de sena. ⁊ l. i. C. de priuileg. dot. Item quia nepos ex filio sublato filio de medio incipit locum filij tenere. §. cum filius. insti. de here. ab que intesta. defe. ⁊ §. posthumorum. insti. de exhere. li. cum simili. Vnde sicut filius excluderet sororem suam: ita debet illam excludere filius ex eo. Facit quia subrogatum sapit naturam eius in cuius locum subrogatur. l. si eum. §. qui iniuriarum. ff. si quis cau. l. i. §. hoc. ff. si quis test. li. es. ius sue. Facit quia statuta bene recipiunt interpretationem extensiuam passiue. l. j. ff. ad muni. l. j. §. j. ff. ad leg. fal. Et notanter per Bar. in. l. omnes populi in. vj. q. princ. ff. de insti. ⁊ iure. Item pro hoc adducebat Iaco. de are. in disputatione. s. allegata. Rationem statuti que ita bene militat in nepote ex filio sicut in filio. licet hoc fundamentum non placet Bar. ⁊ male: vt dixi in. iij. arti. prin. eandem opi. tenuit Io. an. in addi. spec. in rubrica de succes. ab intesta. ⁊ Bal. in. l. scimus. C. de inoffi. testa. ⁊ in. l. maximum vitium. C. de libe. prete. Vbi late examinat hunc passum: ⁊ Pau. de cast. in. i. l. si vero. §. de viro. ff. solu. matri. Motus ex ratione statuti: ⁊ in. d. l. maximum vitium: ⁊ in consi. clxxi. incip. presens casus: ⁊ consi. cccxxviij. alias. cccxlvj. incipi. etiam presens casus in volu. antiquorum consiliorum secundum primam impressionem: ⁊ Fulg. in. l. de quibus: quem ibi sequitur do. preceptor meus in. xxvi. col. ff. de legi. Et idem Fulgo. in consi. lxxviij. incip. supposito statuto: ⁊ Ange. in consi. xxvii. ⁊ Pe. de anch. in repe. c. canonum statuta in. lxxix. col. versi. tertio principaliter: ⁊ in penul. ⁊ vltima col. de constitu. ⁊ in cle. j. de baptis. Panor. in consi. lxxv. incipi. primo est videndum. j. volumi. Alex. in. d. l. maximum vitium in. ij. col. in si. cum seque. ⁊ in d. l. venia: ⁊ aliquid in. l. illam. C. de colla. (Et do. Ias. in. l. j. §. hoc autem secunda lectura. ij. col. ff. ad trebel. Et Ang. are. in. §. j. col. si. insti. de iure natu. gen. ⁊ Cy. ⁊ Lau. de fano. in repe. §. ceterum in. iiij. col. insti. de legi. agna. succes. ⁊ do. prepositus in arbore consanguinitatis posito post. c. si. de consangui. ⁊ affi. in. xiiij. col. cum seq. cum concor. per eum allegatis. Et hec opinio in tali nepote ex filio est communis ⁊ tenenda quamuis aliter senserit Bal. in. l. sed ⁊ milites in prin. ff. de excu. tuto. ⁊ in. l. gallus. §. instituens in si. comme. ff. de lib. ⁊ posthu. Et expressius in. d. §. de viro. ⁊ Alex. in consi. ciiij. incip. consideratis verbis vltima col. ij. volumi. ⁊ Barba. in consi. xxxix. incip. hac dubitatione in. iij. col. in si. ij. volu. Ex eo quia filij appellatione proprie nepos non continetur: ⁊ quia non est facienda extensio de persona ad personam. Sed ex predictis ⁊ notatis per Bar. in. d. l. liberorum apparet solutio ad hec fundamenta. Quamuis Imol. in. d. §. de viro in vltima col. querat saluare Bal. cum quadam distinctione. s. quod aut ratio est expressa in statuto: ⁊ tunc si concernit personas solummodo filiorum: vt quia dicatur volentes fauere filijs masculis primi gradus. nepos ex filio feminam non excludet: arg. l. iubemus. C. ad trebel. Si vero dicatur in statuto volentes fauere agnationi masculorum: tunc vi rationis bene comprehendetur nepos ad exclusionem femine: cum per rationem mens disponentis colligatur. l. j. C. que sit lon. consue. l. cum mulier. ff. solu. matri. Si autem nulla sit expressa ratio: tunc secundum Imol. quia sumus in dubio: an statutum voluerit fauere agnato: an vero solis liberis primi gradus: ⁊ sumus in materia correctoria iuris communis: interpretandum est statutum: vt minus ledat ius commune quam fieri possit. Et idcirco non comprehendit nepotes. l. ij. C. de noxa. ⁊ c. cum dilectus de consue. Nam ista consideratio etiam confunditur per predicta. Et maxime quia ratio agnationis sola reddi potest: ⁊ habetur pro expressa vt in locis predictis: ⁊ per dnm Preceptorem meum in. d. l. de quibus in. vj. col. Et late dixi. s. in. iij. arti. prin. Et predictam conclusionem quam dixi tenendam limitat Bal. in. l. maximum vitium. procedere nisi tale statutum sit intelligendum secundum vulgarem ⁊ expositiuam interpretationem: vt quia statutum expresse talem interpretationem prohibeat: vel adsit tale statutum generale disponens statuta debere ita intelligi: siue ad litteram: quia nepos proprie ⁊ secundum talem expositionem non dicitur filius: ⁊ tunc non attenditur ratio statuti: que alias non intelligeretur prohibita: nisi expresse prohiberetur interpretatio ex identitate rationis insurgens: cum non dicatur extensiua sed declaratiua ⁊ intellectiua: de qua prohibitione ⁊ eius effectu latius dixi s. in. v. arti. prin. in. xiij. q.

¶ An autem quod conclusum est de nepote ex filio: vt excludat amitam etiam procedat in nepote ex fratre seu ex filio fratris: vt excludat amitam vel sororem patruelem. Stante statuto quod extantibus fratrib⁹ sorores non succedant: per predicta apparet quod sic: ⁊

q⁹ per tale

q per tale statutū frater patruelis excludat sororē patruelē: volunt Jo. an. in addi. spec. in rubrica de suc. ab intest. j. col. versi. est sciendum post Jaco. de are. Cū quo transit Bal. in l. scimus in fi. prin. C. de inoffi. testa. ⁊ Ange. in 2fi. cccxliiij. incip. totum dictum statutū. Monetur q: hi fratres appellantur. l. iurisconsultus. §. cum autem. ff. de gradi. ⁊ §. iiij. insti. co. ti. ⁊ l. si frater. C. qui testa. face. pos. Saltez large vt probatur in. l. lucius. §. quesitum. ff. de leg. iij. ⁊ sic verba statuti conueniunt huic casui. Jtez ⁊ mens que est vt agnatorū salua sit dignitas: vt late dixi. s. l. iij. arti. pri. Et statutū exorbitans loquens in vno casu extenditur ad aliū qui large sub lata significatione comprehenditur in expresso. l. filium habeo. ff. ad macc. l. senatusconsulto. ff. de ritu. nup. Notat glo. in. l. j. §. miles in prin. ff. de re iudi. Cy. in. l. j. C. que sit long. consue. Et Bar. in. c. fi. ff. de consue. cum concor. traditis p Modernos in auc. quas actiones. C. de sacrosan eccl. Et cū hac sententia videtur transire Alex. in consi. cciiij. incip. cōsideratis verbis in. ij. ⁊ iij. col. scdo volu. Contrariū vero tenuit Bal. in. l. iubemus. §. fi. C. ad trebel. scilicet q statutum predictum intelligatur de fratribus primi gradus: vbi dicit se ita consuluisse: ⁊ in. c. que in ecclesiarum in pe. col. de consti. Ubi reprehendit quendā magnum doctorem qui aliter cōsuluit: ⁊ in. c. ij. in fi. de feu. marchi. vbi etiā dicit se ita consuluisse. Motus q: iste est casus omissus a statuto: ⁊ per tex. in. d. c. j. ⁊ per nō. per Jac. butri. in. l. j. C. de succes. edic. Ubi vult statutum excludens matrem propter patruum defuncti non intelligi de patruo magno: de quo. j. dicā. Jdem volunt Roma. Alex. ⁊ Moderni in. l. j. C. de suc. edic. Pe. de ancha. in repe. c. canonum statuta in. lxxij. col. ver. dicto de filijs de cōsti. maxime q: verba sunt capienda in potiore significatu: iuxta notata per Dy. in. l. j. ff. de verb. signi. ⁊ q: cōmunis vsus loquendi ita se habet: ⁊ q: statutum est interpretandum vt minus ledat ius cōmune q̄ fieri possit: idem consuluit Roma. in consi. xliij. incip. quattuor sunt. ij. colū. ⁊ Alex. in consi. xcvij. incip. viso themate. ij. volu. Ubi loquit in terminis statuti Jmole: ⁊ in. l. si dotali. ff. solut. ma. ⁊ dñs preceptor meus in. ij. l. j. C. de succes. edic. ⁊ in. l. tres fratres in. iiij. col. ff. de pactis. Et modernus bonon. in tractatu dotium vltima parte. q. xxxviij. incipi. statuto cauet q fratres: ⁊ q maxime in statutis appellatione fratris intelligam⁹ de carnali ⁊ non consobrino: volunt Ange. in. l. j. per glo. ibi. ff. de inoffi. testa. ⁊ in auc. matri ⁊ auie. C. quando mul. tu. offi. fun. pos. ⁊ in cōsi. cccxxj. incipi. dñs Jordanus ⁊ est generale in dubio in quauis materia: vt per Bar. in. d. l. lucius. §. quesitum: ⁊ Jmol. ⁊ Pau. de ca. ac Alex. in indiuiduo in. d. l. si dotali: ⁊ Ange. in. d. l. j. ⁊ in locis. s. allegatis: ⁊ Bald. in. l. vxor. C. qui accu. non pos. Et ideo consuluit Bald. in consil. xxx. incip. presupposito statuto in. j. volu. sm vltimā impressionem: q statuto excludente filiam dotatam propter fratrē defuncti: non succedet filius fratris simul cum patruo excludente: qd dictum non habeo pro vero per ea que dixi late. s. in. vj. arti. prin. in tertio membro in. iij. q. Quando concurrit persona non exclusa a statuto. Pro concordia harum opi. dicebat dñs preceptor meus in. d. l. j. l vltima col. C. de suc. edic. q quando statutum excludit fratres: intelligitur etiaz excludere patrueles ac remotiores. Et ita intelligit Jo. an. in dicta rubrica de succes. ab intesta. ⁊ Ange. in dicto consi. cccxliiij. cum concor. s. allegatis. Sed quando admittit fratrem: tunc intelligitur de fratre primi gradus: ⁊ ita itelligit notata per Bar. in. d. §. quesitum. Sed Alex. in dicto cōsil. xciiij. Cum quo transit dñs Curtius iunior consi. v. xxj. colū. Aliter saluat dictum Jo. an. in rubrica preallegata volens q procedat quando frater patruelis non tractat de excludendo illam personam quā verus ⁊ proprius frater excludebat videlz amitam patris sui sororem: sed querit excludere sororem patruelem. Et ita etiā sentit in. d. l. si dotali: ⁊ hoc ante eum voluit Roma. in. l. j. vltima col. C. de suc. edi. Mouentur q: nō est par nec tanta ratio in admittēdo remotiorē ad exclusionem proximioris. Facit qd etiā dicit Bald. in. l. qd vero circa fi. cōmen. ff. de legi. ⁊ Alex. in consi. xcvij. scdo volu. Alia concordia posset colligi ex notatis per Jmol. in l. si vero. §. de viro in penulti. ⁊ vltima col. ff. solu. matri. sed illam concordiam. s. reprobaui. Brevibus cōmunis opi. est q tale statutum intelligatur de fratribus primi gradus sm q intelligit ius cōmune. l. ij. C. de noxa. ⁊ c. cuz dilectus de consue. (Quā opi. sequitur Corneus consilio. lvij. incipi. videtur in fi. primo volu. ⁊ in consil. clx. incip. in consilijs. iij. col. versi. ⁊ statuta. ij. volu. ⁊ consil. clxix. incipiē. multe in fi. iiij. volu. Et ita etiā late consuluit Maria. consil. xxx. incipi. q̄uis. v. col. cum seq. Dicens q si filia dotata excludat propter fratrem filie vel patruum non excludetur propter filiuz patrui: videlz fratrem patruelem. Et est regulare q quādo statutū excludit propter agnatos vel agnatas vsq; ad quartum gradum: duz includit has personas: ceteras videtur excludere: vt per Corneum consil. cxv. incip. in hac. iij. colū. ij. volu. Hinc dixit Sozi. consi. ix. incip. viso. ij. volu. q exclusa propter fratrem ⁊ patruum: non excluditur propter filiū patrui.) Et si dicat q saltem ex vi rationis que versatur in preseruanda agnatione: debet intelligi etiā de fratribus ⁊ sororibus patruelibus cum habeatur talis ratio pro expressa: vt dixi. s. in. iij. arti. prin. Respondetur q aut presupponimus q intelligatur de filio fratris ad exclusionē amite: ⁊ tunc nō trahitur ad eum statutū nec ex verbis: q: respectu amite nullo modo est frater: nec ex rōne: q: non est par vel tanta ratio in filio fratris qui est remotior quē est i fratre: vt dixi per ea que dicam in seq. casu. versi. vbi autem: sed quādo agitur de fratre patruele: vt excludat sororem patruelem: non potest bona solutio accōmodari iuxta ea que in simil. Dixi. s. l. vj. arti. prin. in tertio membro in. iij. q.

Secundus casus est qñ psona expressa in statuto est iuncta per non expressam que vult feminā excludere: vt q: excludatur soror vel filia extante patruo: ⁊ tunc multo magis excludetur extante patre per quē patruus defuncto coniungitur sm Pau. de ca. in cōsi. cccxlvj. incip. casus presens in. iij. col. in fi. in volu. antiquorū consiliorum sm primaz impressionem: vel q excludatur propter filium fratris: nā multo magis excludetur propter fratrem: vt dixit Pau. de cast. in cōsi. cccxlij. incip. hereditas predicta. eo. volu. post notata per Jaco. de are. quē refert Jo. and. in addi. spec. in. s. allegata rubrica de succes. ab intesta. Dum volunt q statutum loquens de vna persona extenditur ad aliam que venit illa mediante. (Et dixit Corneus consi. xcvij. incip. q̄q̄ colū. fi. v. volu. q si filia excludit patrem auū ⁊ proauū pariter excludat patruum vel fratrem qui non attinent persone defuncte nisi mediante persona patris aui vel proaui. Et cū hac sniā transit Sozi. 2si. ix. incip. viso. ij. volu.) Facit qd notat Bal. in. l. illam. C. de colla. Et dixi late in. vj. arti. prin. iij. mēbro §. ij. ⁊. iij. q. qd maxime procedit quando ex larga significatione contineri pōt persona non expressa: q: tunc lz arguere a maioritate vel paritate rōnis: de quo dictū fuit in precedēti membro. Facit qd dicam in casu seq. scilz q ex idētitate vel maioritate rōnis in terminis statuti nostri licita sit extensio cum limitationibus quas ibi dicam. (Ex predictis infertur q si mater vel auia excludat propter fratrem patruelez seu filiū fratris: multo magis excludatur propter ipsum patruū qui est causa coniunctionis ipsius fratris patruelis: vt plene cōsuluit Corneus 2sil. clxxxviij. incip. in psenti. ij. volu. Ubi idē dicit si statutū excludat matrē ppter fratrē patruelez: q: nihilominu⁹ patruelis excludet auiā q̄ venit mediāte matre.)

Tertius casus est qñ persona masculi nō expressa in statuto: de qua dubitat an excludat feminā: non est cū coniunctionis expresse: nec cōiuncta per illam: puta q: statutū excludat matrē vel filiam vel sororē propter patruuz: ⁊ adsit frater germanus vel alia psona proximior vel in pari gradu succedēdi expresse: ⁊ in qua sit tanta vel maior ratio. Jn quo casu Pau. de ca. in. l. illā. C. de colla. quē sequit Alex. i 2si. xcvij. incip. viso themate in vlti. col. in pn. ij. volu. tenuerūt q mater p fratrem germanū nō excludat: ppterea q: in correctorijs ex maioritate vel idētitate rōnis non est licita extensio. l. illud. ⁊. d. auc. quas actiones cum ibi traditis. C. de sac. san. eccle. Et ideo sm eos si talis frater sit cōiūctus ex latere patris tantū defuncto. mater ei preferē ex dispositione iuris cōis cū cesset statutū. auc. defuncto. ⁊ in corpore vnde sumit. C. ad tertul. Sed cōtrariā partē puto veriorem: q: vt totiens dixi ⁊ late cōclusi in. iij. arti. pn. sm veriorē ⁊ magis cōez sniam rō pseruande agnationis habet pro expressa in statuto quo casu bñ est licita extēsio: vt ibi dixi: ⁊ tradit in l. q̄uis. C. de fidei. Cy. ⁊ Ange. in. l. j. C. de adul. Pau. d ca. in. l. si vero. §. de viro. ff. solu. ma. ⁊ p Bal. in. l. maximū vitiū in. iiij. col. C. de lib. pte. vbi dixit q tūc nō dr fieri extēsio sed subesse interpretatio intellectiua seu declaratiua: nō. Alex. in. l. si cōstante in prin. ij. col. ff. solu. ma. ⁊ do. pcep. me⁹ in. d.

auk. quas actiones qꝺ maxime procedit: qꝛ tale statutum est fauorabile maxime ex parte masculoꝝ: vt traditur i. l. vema. C. de in ius vocan. Et late dixi. ꝫ. in. iiij. arti. prin. Et consequenter est ampliandū vt in regula odia de regu. iur. ⁊ in. l. cum qmdā. ff. de libe. ⁊ posthu. Faciunt etiā que notat Pe. de ancha. in repe. c. canonum statuta in. xc. colū. cum seq. de cōsti. Et que dixi. ꝫ. in p̄ece. q. (Et ita etiā tenet Corneus consi. cclxix. incip. constat. ij. vel. iij. col. iiij. volu. Dicens ꝙ statutum excludens matrē propter patruos ⁊ filios patruorum: multo magis excludit propter fratres consanguineos tantum: ⁊ ꝙ excludens matrem ⁊ ascendentes per lineā maternam propter auiam maternā: multo magis excludit propter sororem consanguineā tantum.) Et predicta sunt intelligenda nisi persone masculoꝝ essent limitate: vt qꝛ statutū excludat feminas propter agnatos vsqꝫ ad talem gradū: vel propter fratres primi gradus: vel volendo fauere fratribus primi gradus: vel alio modo equipollenter ſm Bal. in ꝯsi. lxxv. incip. statuto ciuitatis Florentie. i. volu. ſm penulti. impressionem: ⁊ in cōsi. lxir. incip. Martinus ioānis inserto inter consilia Ange. ⁊ Imol. in. d. §. viro in penul. colū. quē in hoc bene dicit: qꝛ tunc ex idētitate rōnis etiā expresse non fieret extensio ſm Bal. l. d. auk. quas actiones in. ij. col. post Guil. de cu. ⁊ Cy. Ita intelligentes text. in auk. hec consti. inno. quos ibi sequit dñs preceptor meus in. vij. colū. versi. secundo limita. Facit. l. in agris. ff. de acqui. re. do. scilꝫ ꝙ limitata causa limitatum debeat parere effectum. Idem esset si adesset dictio taxatiua tantū ſm doc. in locis predictis. ⁊ Saly. in. l. illud. C. de sacrosan. eccle. Ubi respōdet ad glo. in. l. ob es. C. de predi. mi. que allegat ꝙ dictio taxatiua non excludit casus similes vel similem rōnem habentes. Item predicta nō procederent vbi cessaret talis ratio: vt qꝛ ageret de successione femine: vt late dixi. ꝫ. in. iij. arti. prin. circa fi. qꝛ tunc procederet regula ꝙ in correctoriis ex idētitate vel maioritate rationis nō fiat extēsio. Ubi aūt persona agnati masculi non expressa que vult excludere feminā esset remotior expressa: adhuc ſm aliquos dicendū esset feminam excludi. Propterea qꝛ in ea militat ratio statuti per iura predicta: ⁊ ita voluit Fulgo. in consi. xxxiiij. incip. tenor consuetudinis inserto inter consilia dñi Fran. cur. cui cōsilio se subscripserunt alij non modice auctoritatis. Doc. vbi tenuit ꝙ stante consuetudine Alexandrie in scriptis redacta ꝙ si pater dotauerit filiam vel frater sororem sit contenta dote pro paterna ⁊ fraterna substātia: nisi pater vel frater aliquid reliquerit: nec amplius requirat a fratre vel a patre vel filiis fratrum: ꝙ soror dotata a fratre excludatur a fraterna successione: non tantū si adsint frater superstes vel filij fratrum sed etiaꝫ propter patruum vlteriorem agnatum ponderata rōne statuti: qꝺ maxime procedat ſm eum stante ibidem alia cōsuetudine scripta ꝙ decedenti ab intestato agnati preferantur cognatis. Cōtrariū credo verius: qꝛ non est par vel tanta ratio in remotiore vt excludat feminam que est in proximiore a statuto nolatim vocato: per ea que in simili. Dixi ꝫ. in. vj. arti. prin. in secūdo membro. iij. q. in fi. ⁊ dicā in seq. col. plus sensit do. Signo. de homo. in consi. cclxviij. incipi. in themate questionis: ꝙ non tantū in personis sed etiaꝫ in casu successionis debēt verificari verba statuti ad hoc: vt habeat locū eius dispositio ⁊ vt agnatis femine preferantur. De quo alibi dixi maxime in. viij. arti. prin. in vlti. q. cū prece.

☞ (Ceterum in hac materia est facienda regula negatiua: ꝙ si persona proximior vel qua mediante remotior est cōiuncta non excludit feminam: minus excludat persona coniuncta per illam proximiorem: ita ꝙ auunculus qui est coniunctus mediante persona matris non excludat filiam: quando mater eam non excluderet vt per Corneum consi. cxv. incip. in hac. ij. ⁊. iij. colū. ij. volu. Idem vult ipse Corneus consil. xc. incipi. scrupulosa. v. col. versi. ⁊ pro ista. iij. volu. Dicens ꝙ vbi patrui nominati sunt in statuto excludente filiam: debemus talem sumere interpretationem ꝙ si parentes primi eā non excluderent: multo minus excludat patruus: ⁊ faciunt q̄ dixi in. vj. arti. prin. in tertio membro.

¶ Incidenter iuxta predicta contingit dubitari: an statutū excludens matrem propter patruū: intelligatur etiam excludere propter patruū magnum. Iaco. but. in. l. j. C. de succes. edic. Cū quo simpliciter transit Bal. in. l. oēs populi in. ix. col. ff. de iusti. ⁊ iure. ⁊ Ange. ⁊ Roma in. d. l. j. ⁊ Roma. in consil. xlij. incip. quattuor sunt. ij. col. tenuit ꝙ nō: motus qꝛ patruus magnus est improprie ⁊ largo modo patru⁹: vt dicit glo. in. d. l. i. cū qua transeunt ibi Pe. Cy. Ray. ⁊ cōiter antiqui. ⁊ in statutis verba debēt ꝓprie ⁊ stricte intelligi. l. iij. §. hec verba. ff. de neg. gest. l. i. §. si is qui nauem cū simili. ff. de exer. Et ita ꝯsuluerunt multi Doc. bonon. ſm Bal. in d. l. i. sed hoc fundamentū impugnant Bal. Saly. Pau. de ca. Fran. de are. Alex. ⁊ cōiter Moder. in. d. l. j. volentes ꝙ patruus magnus sit ꝓprie patruus: qꝛ illa dictio magnus nō denotat improprietatē: sed apponitur gratia differentie ⁊ demōstrationis: vnde ipsi idē tenent per alia fundamenta. s. qꝛ verba indifferenter prolata: debent intelligi p primo: ⁊ sic de patruo proximiore ⁊ nō per posterius: nec de patruo remotiore sicut est patru⁹ magnus. l. qui liberis. §. hec verba. ff. de vulg. ⁊ pupil. Itē qꝛ statuta sunt stricti iuris ⁊ sunt stricte intelligenda ⁊ restringenda: vt minus habeant absurditatis: nec ſm Bal. per abusiuū modum loquēdi illitteratarū personarū siue vulgariū verbum prolatū a statuto inciuiliter extendi debet. Itē presupponit Bal. nō debere hoc statutū late intelligi tanq̄ sit odiosum. c. odia de reg. iur. in. vj. l. cū quidam. ff. de libe. ⁊ posthu. Et cū predicta opinione transeunt idē Bal. in. l. iubemus. §. si. per illū tex. C. ad trebel. ⁊ in consi. incip. in Christi nomine si mater nō extat. Et Pet. de anch. in repe. c. canonū statuta in. lxxxvij. colū. versi. quid dices de patruo magno de consti. Roma. in cōsi. xviij. incip. viso themate. ⁊ Alex. in cōsi. xcvij. incip. viso themate circa mediū. ij. volu. Et hec opinio est cōis pro qua facit qꝺ dixit Bal. l. l. qꝺ vero. ff. de legi. ⁊. l. hac edictali sup ver. qui obseruationem. C. de secun. nup. Quod statutū faciēs mentionem de nouerca seu excludens materterā non cōprehendet materteram magnā seu nouercam magnā. Ad ideꝫ facit ſm Bal. in. d. l. ꝙ vero: ⁊ Roma. ⁊ Alex. in. d. l. j. C. de suc. edi. qꝛ nō est par vel tanta ratio in admittendo remotiorē agnatum sicut proximiorem ad exclusionē femine: prout etiā dixi ꝫ. hac. ea. q. in prece. col. (Et cū ista opi. trāsit dñs Maria. ☞ consil. xxx. incipi. q̄uis in. vij. col. Et pulchre ac copiose sub verboꝝ breuitate dñs Bartho. sozi. in cōsil. cxliiij. incip. diligenter cōsiderata ante medium. j. volu. Dicens ꝙ si statutum excludat feminas extantibus fratribus vel filiis fratrū aut patruis vel filijs patruoꝝ: soror non excludetur a successione fratris nec mulier ꝓpter filium patrui magni que nec per ipsum patruū magnum fuisset exclusa: qꝛ statutum de patruo non trahitur ad patruum magnū. Sequitur Corneus consi. xcij. incip. videtur. iij. col. ij. volu.) Sed in cōtrariū arguit do. preceptor meus in. d. l. j. Primo qꝛ hoc statutū saltem ex parte masculoꝝ est fauorabile: ⁊ ideo extendendū per ea que late dixi. ꝫ. in. iiij. arti. prin. Secundo ex ratione preseruande agnationis que ita militat in patruo magno sicut in alio per ea que dixi. ꝫ. in. iij. arti. prin. Item in contrarium facit ſm Alex. d. l. i. qꝺ dixit Bar. ⁊ post eum Bal. in. l. cui cori. §. affinitatis. ff. de postu. ⁊ Bar. in. l. si sub conditione versi. quero qd in proauia. ff. de testa. tutel. ⁊ Bar. in. l. gallus. §. instituens. Cum quo trāseunt ibi Imol. ⁊ Cu. ff. de lib. ⁊ posthu. volentes per tex. in. d. §. affinitatis: ꝙ dispositio auk. matri ⁊ auie. C. quādo mu. tu. offi. fun. pos. licet sit correctoria loquens in auia trahitur ad proauiam: verū ex predictis patet respōsio maxime: qꝛ non est par: vel tanta ratio admittendi remotiorē agnatū sicut proximiorē. Itē qꝛ verba debent intelligi p prius ⁊ nō p posterius: vt attestatur philosophus: ⁊ facit in. l. hoc legatū: ⁊ ibi Bar. ff. ꝺ leg. iij. ⁊. l. legatū. ff. de lega. ij. De alijs enim fundamentis non est curandum. Item ad notata in. d. §. affinitatis: respondet Alex. in. d. l. i. dupliciter vt ibi per eum ⁊ p Moder. perusi.

¶ Ubi aūt statutum excluderet patruum: tunc bene excluderetur patruus magnus in quo maior esset ratio vt excluderetur: ⁊ qꝛ vbi excludit proximior in gradu: sequētes etiā excludunt. l. j. in prin. Et ibi glo. notabilis in verbo fisco. ff. si quis ali. testa. probi. Statuta. n. recipiunt interpretationē per punctā rationis: vt dixit Bal. in. c. j. in. v. col. de consti. Facit regula. l. de accessionibus. ff. de di. ⁊ tempo. prescrip. Et quod dixi supra post Bal. in. d. l. quod vero. Et qꝺ dixi supra late in sexto articulo principali in tertio membro in prima secunda ⁊ tertia questione. Et ꝙ dixit Ange. in cōsil. cccxliiij. incipien. totum predictum statutum de statuto excludente fratres: vt intelligatur multo magis excludere fratres patrueles. Et ita transeundum puto post dñm preceptorem meum in. d. l. j. qui late examinat hanc questionē. Insuper

(Predicta

(Predicta decisio ꝙ femina non excludat per patruū magnum: limitatur nisi in statuto excludēte feminā propter patruū fieret in aliqua parte mētio de patruo magno: taliter ꝙ posset cōiecturari dicta in vna parte aliā partē declarare: vel nisi nolarent in statuto ad exclusionē feminaꝝ alie psone que non essent patruo magno ꝓximiores: vt per dominum Bartbolo. soꝝi. consilio suo. cclxxx. inci. cōsiderata. j. volu.) ¶ Iuxta predicta vidēdū est an statutū excludēs filias propter filios excludat neptes ꝓpter nepotes ex filio masculos. Hec questio h abet duo capita. Primū est an statutū excludens filias pariter excludat filios filiarū seu neptes ex filijs masculis: qd late examinaui. ā. in. vj. arti. pn. in. iij. membro. prima. q. in quo conclusi ꝙ sic. Aliud est an statutum excludens feminas propter filios pariter excludat propter filios filioꝝ: in quo etiam cōclusi ꝙ sic supra hac met. q. in princi. ex quibus capitibus simul iunctis stat conclusio ꝙ nepos ex filio masculo ita excludat filios ex filia sicut ipsaꝝ filiā: ⁊ etiā excludat neptes ex filio non tm̄ ex filia: cum maior sit ratio excludendi remotiorem. argumen. l. si viua matre. C. de bo. mater. ⁊ notat Bald. in. l. quod vero. in fine. ff. de legi. ⁊ supra proxime dixi. Et predicta conclusio est cōmunis quaꝝ tenet Io. an. in addi. Spe. in rub. de suc. ab intesta. post Iaco. de are. ⁊ Bar. in. l. liberorum. in pen. col. ff. de vb. sig. Bal. in. l. maximum vitium. in. ij. ⁊. iij. col. vbi etiā Alex. C. de li. prete. vbi hoc limitat Bal. nisi statutum expresse phiberet talem interpretationeꝝ: prout dixi. ā. in hac met. q. Alberi. de ro. in aut. itaqꝫ. vlti. col. C. cōmu. de suc. vbi plene examinat hanc questioneꝝ ⁊ arguit ad partes: ⁊ refert ita fuisse de mente predicti Iaco. de are. in disputatione sua incipi. cum sm̄ consuetudinem. alās incipit statutum est vel consuetudo: quam questionem etiam examinat Pet. de ancha. in repe. c. canonum statuta. in penul. ⁊ vlti. col. ver. tertio principaliter in statutis. de cōsti. vbi trāsire videtur cum hac met sententia ⁊ expressius in cle. j. in. iiij. q. de baptis. ⁊ Alexan. in. d. consi. xcvij. ⁊ in consilio. xxiiij. incipiēte cōsideratis verbis. pe. col. secundo vol. lꝫ in scda responsione quam dat ad dicta Io. an. in addi. Spe. in rub. de suc. ab inte. nō bene dicat per ea que. ā. proxime dicta sunt. (Idem sequitur Ange. are. in §. j. col. fi. ff. de iure natu.) Et. d. Cardinalis ⁊ Alexāder in materia arboris affinitatis quam posuit post. c. fi. de consan. ⁊ affim. in. xiiij. col. cum seq. cū concor. que colligunt in illis duabus questionibus per quas dixi hāc decidi. Et lꝫ Bal. in masculo nepote nato ex femina tenuerit ꝙ nō excludatur quādo statutum excludit filiam dotatā: tamen veritas est in contrarium vt late dixi etiaꝫ supra in. vj. articulo princi. iij. membro in prima questione circa finem. Et predicta conclusio vt ibi dixi procedit etiam si adsit statutum ꝙ verba statutorum intelligantur sm̄ verum ⁊ proprium intellectū absqꝫ aliqua interpretatione vel subauditione sm̄ Bal. ⁊ modernum perusi. in. d. l. maximū vitium. ⁊ Pe. de ancha. in rep. c. canonum statuta. circa finem cōmen. de consti.

Decimoseptimo quero an statutum excludens feminaꝫ extantibus fratribus intelligatur de fratrib⁹ defuncti vel femine excluse an vero de vtrisqꝫ. Ro. in ꝯsi. xvj. incipiente viso themate consultationis. cōsuluit ꝙ intelligatur de vtrisqꝫ motus ex presumpta ratione statuti que consistit in conseruandis familijs ⁊ agnatione ⁊ fauore masculorū vt plene dictum fuit supra in tertio arti. princi. Que ratio cum sit cōmunis ad vtrosqꝫ fratres facit statutū ⁊ eius verba generaliter de vtrisqꝫ fratribus intelligi. l. cum pater. §. dulcissimis. ff. de le. ij. l. regula. §. qui ignorauit. ff. de iuris ⁊ facti igno. l. de precio. ff. de publi. cum vul. ꝙ vbi lex vel statutum non distinguunt nec nos distinguere debemus. Et sm̄ veritatem he sole rationes non mouerunt Ro. ad ita consulendum sed alie mixte scꝫ prefatio statuti super quo ꝯsuluit ac eius rubrica ⁊ ratio que ex his colligebatur. Item qꝛ statutuꝫ illud specifice prouidebat in alio caplo quādo extarēt fratres femine: propter que fundamenta ipse Ro. consuluit ꝙ stante statuto ꝙ femina dotata extātibus fratribus nihil possit petere vltra relictum etiam ratione legitime: ⁊ alio femina excludatur a petitione supplementi etiam extantibus patruis non tm̄ fratribus eius. Et sm̄ hanc opinionem modern⁹ bonon. in tractatu dotium in vltima parte in. xxiiij. q. inci. sed cadit. refert se consuluisse apud Cassale Montisferrati: ⁊ in ciuitate Cremone: dicens ꝙ ista est pura veritas. (Quam opinionem stricto iure dicit etiam veriorem dominus Georgius nata in tractatu quem fecit in hac materia in quinta. q. tertie principalis: ⁊ legendo sequitur dn̄s Curti⁹ senior in. l. j. C. de succes. edi. ⁊ consulendo cum multis alijs quos refert dn̄s Fran. curtius iunior in suo consi. quinto in xviij. col. (Sed in casu questionis formate per Moder. bononien. non videbatur subesse dubium: qꝛ loquitur quando statutum disponit ꝙ filia dotata nullum habeat regressum ad bona paterna cōtra fratres parētis defuncti vl' heredes: ⁊ sic in casu claro pro quo adducit: qꝛ statutum exclusiuuꝫ feminarum non dicit odiosum: ⁊ habet vim legis nō dispensationis. l. omnes populi. ff. de iusti. ⁊ iure. ⁊. §. j. insti. de iure natu. gen. ⁊ ciui. imo ex parte saltem masculorum est censendum fauorabile ⁊ extendendum sm̄ cōiter scribētes in. l. venia. C. de in ius voc. ⁊ late dixi. ā. in quarto arti. princi. Ad idem facit qꝛ statutum indefinite loquitur: ⁊ indefinita solet equipolere vniuersali. l. si pluribus. ff. de leg. ij. cuꝫ cōcor. in qua vniuersali solet dari regula ꝙ nihil itelligatur exceptū. l. hoc articulo. ff. de heredi. insti. Et hec maxime vera sunt: quia intelligendo de vtrisqꝫ fratribus non agimus de aliqua extensione. immo aliter dicendo v̄ba restringeremus. (Contrariam sententiam ꝙ tale statutū intelligatur de fratribus ipsius filie excluse tenuit Maria. cōsilio. xxx. incipiēte q̄uis. septima colum. vbi allegat Bald. ita consuluisse ⁊ Corneuꝫ consilio lxv. incipi. plura. secūda colū. tertio volu. ⁊ Soꝫi. consi. ix. incipiente viso. ij. volumine. ⁊ est de mente Cornei in consilio. cxxv. incipiente als. scda col. quarto vol. dicentis non esse in dubio sumendam interpretationem ꝙ transuersalis excludat filias ⁊ descendētes. Ad quod faciūt etiam quod volunt glo. in. l. fratres. C. de inoffi. testa. ⁊ in. l. j. ff. eodem. ⁊ Barto. in. l. lutius. §. quesitum. ff. de lega. iij. ⁊ Bal. in. c. j. in fine cōmen. de feu. marchi. ⁊ in. l. vxor. in principio cōmen. C. qui accusa. non pos. ⁊ Pet. de anc. in repe. c. primi. in. xiiij. arti. principali. lxxxij. colū. ver. dicto de fratribus. de constitu. ⁊ Ro. d. ꝯsi. xvj. ⁊ pulchre Ang. in. l. j. ff. de inoffi. testa. ⁊ Alex. consilio. cciiij. inci. consideratis. col. fi. ij. volu. dum volunt etiam in hac materia ꝙ fratrū appellatione intelligatur de primis nō de cōsobrinis seu vlterioris gradus. vt dixi. ā. in. ꝓxe. q. licet hoc simile multū non stringat. Ideo Corneus consil. xc. inci. scrupulosa. iij. et. iiij. colū. tertio volumi. dixit ꝙ exclusa per collaterales debet intelligi de illis qui sunt paris vel primi seu prioris gradus et habentibus similitudinem cum exclusa. Et supradictam contrariam sententiam etiā tenuit dominus preceptor me⁹ in. d. l. j. in. iij. col. cum seq. v̄.) Itē vltra alios. C. de suc. edi. vbi dicit se in hac. q. post plures ꝓstātissimos iurisconsultos cōsuluisse in. d. loco Cremone volēs tale statutum intelligi de fratrib⁹ femine: motus ex doctrina Bal. cōiter approbata in. d. l. j. vbi vult ꝙ statutum excludens matrem ꝓpter patruum illā non excludit ꝓpter patruuꝫ magnū: qꝛ verba simpliciter plata penes rōnem vel affectionē in materia priuilegiata debent intelligi per prius ⁊ nō per posterius. l. qui liberis. §. hec verba. ff. de vul. ⁊ pu. ⁊ latius dixi in. q. ꝓcedēti circa fi. Unde qꝛ in successione ⁊ affectione prior est frater filie q̄ patruus ⁊ frater defuncti de eo est intelligendum: maxime qꝛ in eo est ratio excludendi ꝓpter maiorem proximitatē vt etiā dixi in. q. prece. ⁊ verba legis in dubio debent intelligi a proximis magis q̄ a remotis. sic dicimus ꝙ statutū vel dispositio loquens de fratribus intelligit de primis nō aūt scdis vel vlterioribus sm̄ Bar. in. l. lutius. §. quesituꝫ. ff. de lega. iij. ⁊ late dixi. ā. in prece. q ver. an aūt quod conclusum est ⁊c. Item prout dicebat Ro. in consilio preallegato verba statutorum debent intelligi sm̄ qualitatem persone ad quam referuntur. l. plenū. §. equitiꝫ. ff. de vsu ⁊ habi. l. ex militari. §. si. ff. de testa. mili. l. pe. ff. de ali. ⁊ ci. leg. Unde cum verba tendant ad exclusioneꝫ femine intelligemus statutū loqui de fratribus eius: lꝫ dici posset verba etiaꝫ referri ad defunctum de cuius successione agitur sm̄ dominū ꝓceptorem meuꝫ in. d. l. j. Ad idem facit qꝛ statutum correctorium iuris cōis debet intelligi vt minus ledat ius cōe q̄ fieri possit. l. ij. C. de noxa. c. cū dilectus. de consue. cum concor. igitur debemus intelligere de fratre tm̄ femine: maxime qꝛ statuentes vnū tm̄ sensum ⁊ non duplicem habuerūt iuxta. l. in ambiguo. ff. de re. iu. ⁊ varietatem ac diuisionem voluntatis statuentium non lꝫ assumere. l. cum qui. in fine. ff. de his qui. vt indig. Item cum hoc statutum habeat vim inclusiuā masculorum vt dixit Bart. in. l. ij. §. videndum. ff. ad tertu.

⁊ dicam in arti. seq. j. q. si diceremus ipsum statutum sensisse
cõiter de fratrib⁹ tam defuncti ꝙ̄ femine sequeret ꝙ indistin
cte eos vocando voluisset illos simul succedere: qꝛ vna de-
terminatio respiciẽs plura determinabilia: dꝫ ea vniformi-
ter determinare. l. iam hoc iure. ff. de vulg. ⁊ pupil. qḋ esset
absurdum: sed hoc fundamentũ non est bonũ per ea que di-
cam in arti. seq. in. iiij. q. Teneo tamẽ ꝙ in puncto iuris hec
vltima opinio sit verior per fundamẽta pro ea allegata. Et
ad illud de ratiõe statuti que ita militat in vno sicut in alio
patet responsum: qꝛ non est par ratio vt masculus remotior
excludat feminã proximiorem: sicut in masculo qui est in pa
ri gradu vt dixi in prece. q. post Bal. in. l. qḋ vo. circa finem
cõmen. ff. de legi. cum ꝯcor. per me allegatis: ⁊ ex his tollũ-
tur contraria que possunt colligi ex his que dixi. s. in. xv. q.
(Et iuxta predicta consuluit dñs Curtius iunior consi. vj. p
totum ⁊ maxime in. iiij. col. vsi. quarta conclusio. ꝙ si statutũ
excludat filiam propter agnatos primi gradus computãdo
gradus sm ius canonicũ: non excludetur propter agnatos
primi gradus ipsi defuncto: puta propter patruum filie fra-
treꝫ defuncti: sed propter agnatum qui ipsi filie sit in primo
gradu: vꝫ per fratrẽ ipsius filie per predicta. Nec obstat qḋ
consuluit Pau. de ca. cõsi. cxj. inci. super primo dubio. pen.
col. vsi. preterea non dicunt. in antiquis. vbi dicit ꝙ exclusa
ꝑpter eos qui sunt coniuncti ex parte patris intelligitur de
cõiũctis ex parte patris defuncti non ipsius filie excluse: qꝛ
vt est de mente Pau. de cast. ibidẽ istud est propter mate
riam subiectã ⁊ mentem statuti sic exigentem. Nam si pona-
mus ꝙ filia sororis vellet succedere auunculo: esset absurdũ
inuestigare lineam paternã talis filie cuius pater solũ erat
affinis auunculo defuncto: que affinitas in successione nõ at
tenditur. l. affinitatis. C. cõmu. de suc. Quid autem erit si
statutũ excludat feminas propter nepotes: de quib⁹ intelli-
gemus an de filijs filiorum an de filijs fratrũ: an de his om-
nibus: breuiter est distinguẽdũ an statutũ excludat propter
filios ⁊ nepotes: ⁊ tunc intelligemus de nepotibus ex filijs
qui proprie sunt nepotes: an vero dicat propter fratres et
nepotes seu propter patruos ⁊ nepotes. Et tunc intelliget
de nepotibus ex fratre propter copulaꝫ que copulat ea que
sunt de eodem genere. l. cũ de lanionis. §. asinam. ff. de fun.
instru. ⁊ l. si. §. cui dulcia. ff. de vino tri. oleoqꝫ lega. ⁊ ita te-
nuit Alex. consi. clix. inci. videt. prima cõsideratione. i. vol.
post Bal. in. l. si. C. de succes. edi. ⁊ Pet. de ancha. in repe.
c. primi in. xiiij. arti. in. lxxxj. col. ver. circa nepotes. de ꝯsti.
cum cõcor. ibi per Alex. allegatis. Proprie autẽ ac in du
bio intelligitur de filio fratris vt ibi per eos: quod intelligo
nisi aliter se haberet cõis vsus loquendi: vt per Bart. in. d.
§. asinam. iunctis his que dixi in. viij. arti. xij. q. ⁊ in. vi. arti.
iiij. mẽbro. vij. q. Et stante statuto ꝙ preferãtur in successio-
ne fratres patrui ⁊ nepotes: nõ comprehendetur nepos pa
trui sed filius filie qui est ꝓprie nepos aut fili⁹ fratris: qui ali
quando etiam nepos ex cõi vsu loquendi appellatur: maxi-
me quando dicit fratres ⁊ nepotes per ṗdicta. Et qꝛ verisi-
militer debet intelligi de nepote proximiore aut ꝓprio: in tã-
tum qꝛ nepos ex talis patruo nõ excludat auunculum qui de
iure cõi est eo proximior. l. auunculo. C. cõia de suc. sm Cor
neum consilio. xcix. incipiẽte videtur. penul. ⁊ si. col. iij. vol.
Et si statutum excludat feminam ꝑpter agnatuꝫ vel mascu
lum: qui de iure cõi succedere põt: nõ excludet propter oẽm
agnatum seu masculũ sed propter eum tñ qui sit in pari gra
du ⁊ concurrat in successione de iure cõi cum femina exclusa
a statuto: non autẽ per remotiorẽ: quia in dubio statutũ dꝫ
taliter intelligi ꝙ non contingat feminam per masculuꝫ vel
agnatum remotiorem excludi sm Corneũ. d. cõsi. cxxv. inci.
alis. ij. col. iiij. vol. de qua decisione etiam memini. s. e. v. q.
in si. Et licet magnific⁹ dñs ꝑceptor meus aliquãdo me p̃nte
dixerit istam questionẽ. xvij. fuisse in prima impressione ple
ne tactam ita vt nihil addendũ reliquissem: põt quilibet in-
spicere quot auctoritatibus nouis vltra dicta in prima ipres
sione sit mea prima decisio comprobata.)

Decimo octauo quero iuxta predicta an statutum exclu
dens sorores extantibus fratribus: intelligat de fra
tribus vtrinqꝫ coniunctis an vero de consanguineis tñ vel
vterinis tñ: ⁊ de vtrinqꝫ coniunctis nõ est dubium ꝙ exclu-
dant: sed si loquamur de vterino teneo ꝙ non. s. e. arti. ix. q.
⁊ ita etiam reperio fuisse cõsultum per quendã doct. in cõsil.
cclxxxij. inci. in aduertentia statuentium. inserto inter consi

lia Ang. j. col. eo qꝛ tale statutum tendit ad fauendũ linee
agnatorum ⁊ vocandũ eos qui sunt agnati: prout dictũ fuit
s. in tertio arti. prin. ⁊ vterinus cõsequenter nõ debet cõpre
hendi sub statuto cũ sit coniunctus per feminã tñ: arguen
do a ratione statuti iuxta. l. iij. ff. de iniu. rup. ⁊ l. adigere. §.
ꝙ̄uis. ff. de iure pa. quod consiliũ non fuit Ang. vt declarat
ꝯsilia precedentia. ⁊ idem dicit Pau. de ca. in ꝯsi. cccxlviij.
inci. in puncto queritur. j. col. in volu. antiquorũ cõsilioꝝ sm
primam impressionem: vbi dixit ꝙ etiam si statutũ predictũ
excludat filiam extante fratre carnali non intelligit de vte-
rino tñ: vt ibi per eum ⁊ per Bal. in cõsi. xxx. inci. presuppo
sito ver. tertio queritur. j. vol. sm vltimam impressioneꝫ vbi
hoc limitat preterqꝫ in bonis maternis a quibus vterin⁹ nõ
excluditur sed succedit vt. j. dicam dummodo sm Bald. fra
ter sub noĩe agnationis non vocet. (Et cum hac opi. ꝙ femi
na non excludatur per fratrẽ vterinum transit Alex. in. l. ex
facto. in pñ. l. xiiij. col. ver. ex his. ff. de vul. ⁊ pu. qñ ex narra
tiõe statuti appet statuentes voluisse cõseruare agnationẽ:
quod tamen in dubio presumitur iuxta ea que dixi. s. in. iij.
arti prin. Eandem opi. etiam sequitur Corne⁹ cõsi. cccxxxv.
incipi. circa primum. ij. col. j. volu. ⁊ in cõsi. cclxxj. incipi. de
hac. vj. col. circa prin. iiij. volu. ⁊ Sozi. consil. cclxj. x. colũ. j.
volu. Ad que facit decisio Ange. in. l. j. ff. de inoffi. test. vbi
dixit ꝙ stante statuto ꝙ de legatis factis inter fratres nõ sol
uatur gabella. tale statutuꝫ nõ habet locum in legato facto
fratri vterino: qꝛ fratrum appellatione non veniunt vterini
cum non impugnẽt testm̃ sed germani. l. fratres vel sorores.
C. eo. titu. qḋ est intelligendũ in materia statutaria vt fratrũ
appellatiõe nõ veniãt vterini: vt per Alex. in. d. l. ex facto.
xiij. col. Et si statutum excludat aliquam personam propter
agnatos: minus excludetur per fratrem vterinum cũ non sit
agnatus: vt consuluit Corneus cõsi. xxj. incipiẽ. videtur. iuj.
col. j. volu. ⁊ vult Bal. in. d. consi. xxx. Item hec conclusio
forti⁹ qñ ꝑcedit ex precedentib⁹ vel sequẽtibus verbis statu
ti excluderetur linea cognatoꝝ ꝑut dixit Bal. in consil. lix.
incipi. de iure cõmuni. in si. iiij. volu. sm vltimam impressio-
nem. Fortius dixit dñs Bartho. sozi. in. l. cũ vir. j. col. ff. de
cõdi. ⁊ demon. se consuluisse ꝙ stãte statuto ꝙ filia dotata a
patre extantibus masculis nõ succedat neqꝫ patri neqꝫ ma-
tri: si cõtingat patrem decedere relicta filia vnica dotata et
vxore: que vxor trãseat ad secũda vota ⁊ ex secũdo matrimo
nio habeat masculos: predicta filia dotata nõ excludetur ab
hereditate materna ꝑpter fratres vterinos tñ: qꝛ absurduꝫ
foret ꝙ dotans patri excluderet proprias filias ꝑpter ma-
sculos patri extraneos. ar. l. cũ acutissimi. in si. C. de fideicõ.
iuncta. l. tale pactum. §. si. ff. de pac. ⁊ ar. d. l. cum vir. vbi pa-
ter per suaꝫ dispositionem videt sentire de suis tñ proprijs
filijs: licet hoc posset impugnari ꝙ nõ sit pater qui inducat
priuationem successiõis in filia: sed lex ꝑpter dotẽ ad quam
pater ex necessitate teneri solet: iuxta. l. si. C. de dotis ꝓmis.
Et simile consuluit Mari. consi. lxxxiiij. incipi. visa. secunda
⁊ tertia col. loquens in casu e conuerso quando ex primo ma
trimonio essent masculi ⁊ ex secũda vxore essent femine do-
tate: vt ipse filie dotate a patre nõ excludãtur ab hereditate
earum matris ꝑpter masculos prioris matrimonij: de quo
etiam dixi aliquid. s. in. v. q. ⁊ in. viij. arti. xv. q. ⁊ lati⁹ vt cre
do. j. eo. arti. in. xxx. q. ¶ Predicta cõclusio ꝙ filia nõ exclu
dat propter fratrem vterinũ tñ. limitatur sm Mari. in suo
consi. j. vt non procedat quãdo statutum excluderet vnam fe
minam propter aliã: cum tũc videatur cessare ratio agnatio
nis vt dixi in. iij. arti. prin. circa si. quod procedere posset qñ
certum esset ꝙ statutum vellet indifferẽter fauere masculis
alś autem secus. Et ideo de veritate illius cõsilij aliter non
dico lꝫ dubitem cum nota nõ habeam verba statuti. Pro q̄
limitatione facit qḋ consuluit in terminis statuti Aretini. d.
Bartho. sozi. ꝯsi. cccimj. j. vol. ⁊ xxv. ici. viso statuto. ij. vol.
ꝙ statutum Aretij excludẽs matrem propter sororem intel
ligitur etiã de vterina. De qua decisione etiaꝫ dubito: tũ qꝛ
non est par rõ lino maior in vna sorore ꝙ̄ in alia. Et qꝛ vt di
ctum fuit in materia statutaria fratris ⁊ sororis appellatio-
ne: in dubio nõ intelligim⁹ de vterinis. Uerũ quia nõ habeo
nota dicti statuti verba etiam subsisto. Item facit pro hac
limitatione qḋ consuluit Cor. d. consi. cclxix. inci. constat. j.
col. cum seq. iiij. vol. volẽs ꝙ statuto disponẽte ꝙ mater nõ
succedat existente fratre vel sorore persone defuncte: hñ ex-
cludatur per fratrem vel soroꝛ vterinos tñ magis ꝙ̄ per
cõsanguineos

consanguineos tm: quãdo per statutum linea materna excluditur etiam per patruos & filios patruorum ac etiã per auitã maternã. Et possunt pro cõplemẽto hui⁹ materie videri que dixi. s. e. in. xv. q. vbi etiã tetigi an in materia statutaria vterini excludant matrem: & que dixi. s. viij. arti. xv. questione. Si vero loquamur in fratre ɔsanguineo tm: an excludat sororem vtrinq3 coniunctam stante statuto pdicto q sorores extantibus fratrib⁹ non succedãt: adhuc videtur dicẽdum q non excludat talẽ sororem vtrinq3 cõiunctam fm Ful. consi. lxxv. incipi. in proposita questione. ij. col.) qui mouetur ex eo: quia cum de iure cõi equaliter succedãt fratres & sorores vtrinq3 coniuncti & cõsanguineo tm preferant. aut. itaq3. C. cõmu. de suc. satis esse debet vt equalis de iure cõi preferat ex lege municipali & non posterior: prout est consanguineus tm: per ea que dicta sunt in. q. precedẽti: tum q tale statutũ tanq3 accusatorium nature iuxta. l. maximũ vitium. C. de li. prete. debet stricte intelligi. l. quod vo contra. & . l. qd non ratione. ff. de legi. tũ q statuta spãlia & iura singularia sunt ita interpretãda: vt quãto minus fieri possit iura cõia corrigãt: dũmodo possint aliquid operari. c. cu3 dilectus. de consue. & . l. ij. C. de nota. Ita q satis operetur statutu3 faciendo eũ qui de iure cõmuni erat par anteriore3: tum etiam q lex noua etiam cõis que latiorem recipit interpretationem q3 municipalis si generaliter loquatur potius est distinguẽda per veterem distinctionẽ q3 sit putandũ q lex vetus distinguẽs per nouam indistincte loquentẽ penitus abrogetur: vt colligitur ex. l. sciendum. in prin. ff. qui satisda cog. iuncta aut. offeratur. cum ibi notatis. C. de lit. cõtesti. Et hanc opi. videt tacite affirmare verã. d. Benedi. capra in consi. viij. inci. & si visio: limitando illam: nisi statutũ aliud suadeat per alia verba pu: a q loquat de gradibus vel linea paterna que conueniant consanguineis tm. Et predictam opi. tenuit Fran. de alber. consulẽdo prout refert Firmi. in versi. frater vl primo versi. septimo in suo repertorio. (Et ita videt transire Corneus. d. consi. cclxxi. inci. de hac. vj. col. iiij. vol. & multa fundamenta pro hac parte adducit ipse Corneus. d. ɔsi. cclxix. inci. constat. j. col. iiij. volu. & est de mẽte Alexã. in. d. l. ex facto. in pn. xiiij. col. ff. de vul. & pu.) Sedd Ro. in cõsil. ccccxi. incipi. quattuor sunt. Voluit etiam per fratrẽ cõsanguineũ tm sorores vtrinq3 coniunctas excludi: motus q verba hoc patiunt cũ dicat frater germanus tm: sicut ita vtrinq3 ɔiunctus: & mens statuti etiam ad illum adaptat propter paritatem rationis: que ita militat in vno sicut in alio. l. illud. ff. ad l. aquil. l. a titio. cum simi. ff. de vbo. ob. que mens ex ratiõe colligitur. l. ab oĩbus. in fi. ff. de le. j. l. talem. in fi. ff. de here. insti. Et hanc opi. tenet dñs Pau. de ca. in. d. ɔsi. cccxlviij. j. col. & in eam inclinat dominus pceptor meus in. l. tres fratres. in. iiij. col. ff. de pac. cum qua puto transeundu3: licet in ɔtrariũ multũ stringant que dicta sunt in pce. q. & . s. in. xiiij. q.

¶ Que opi. limitat vt non pcedat quo ad bona que defuncte prouenerunt a matre vel linea materna: in quib⁹ sorores & fratres ex matre tm cõiuncte solẽt succedere. aut. itaq3. C. cõmu. de suc. & . l. de emãcipatis. §. exceptis. C. de legi. here. Nam in eis cessat ratio agnationis fm Ful. in cõsi. s. allegato in fi. qui voluit q soror vterina nõ excludet per germanũ tm quo ad ipsa bona: quod etiã vult Bal. in. d. cõsil. iij. inci. psupposito vsi. tertio queritur. vbi limitat put dixi in pn. q. (Et prout etiã voluerũt dñs Sozi. in. d. l. cu3 vir. & Mari. d. ɔsi. lxxxiiij. ij. & . iij. col.) Jmmo dixit Ful. q quo ad bona materna etiam nõ excludetur per fratrẽ vtrinq3 coniunctũ: qd est 3 eõem sententiã traditã in. d. aut. itaq3. & in aut. post fratres. C. de legi. here. cu3 cõcor. de qua materia dixi. s. in viij. arti. pn. in. xv. q. An aũt si adsint soror & frater vtrinq3 coniunctus & germanus tm intelligatur germanus vocari ad exclusionem simul cũ vtrinq3 cõiuncto tangit Ro. in ɔsi. s. allegato & dicam in arti. seq. in. iiij. q. Vbi aũt statutu3 excluderet sororem extante fratre carnali quis erit iste frater carnalis: Pau. de cast. in. d. ɔsilio. cccxlviij. in. j. col. dixit q erit frater vtrinq3 coniũctus vel consanguineus tm: nõ autẽ vterinus iuxta. l. fratres. & . l. fratris. cũ glo. C. de inoffi. test. sequitur dñs Benedi. capra in cõsil. cxxxviij. inci. si statutũ. & est veritas per predicta. (Ceterum nõ est omittendum q predicta differentia an quis sit ɔiunctus ex latere patris an ex vtroq3: scilicet patris & matris nõ cadit inter patruos: vt per Corneũ. consil. cccxxxvj. inci. constat. iij col. j. volu. Nec enim fm Corneum. d. consi. cclxix. etiam inci. constat. j. col. iiij. volu. Jn patruis & filijs eorum est dare coniunctionẽ ex vtroq3 latere: cum necessario nascantur ex diuersis matrib⁹ sed datur cõiunctio ex latere patris tm: vt ibi per Corneũ.)

De cimonono q solẽt statuta diuersimode masculos inuitare ac feminis pferre & sub certis nominib⁹ quorũ omnia referre difficile esset. Est aduertendum q quãdoq3 femine excludant propter masculos de agnatione seu cippo vel de domo vel domesticos vel de casata vel de familia vl de antiquitate defuncti: quandoq3 propter prolem & progeniem masculinam & propter cõsanguineos defuncti vel ipsi⁹ femine. quandoq3 propter masculos de genere vel de affinitate vel de prosapia vel propter consortes seu de consortio: quandoq3 propter masculos coniunctos defuncto vel suos descendentes quãdoq3 propter masculos de cognatiõe vel de proximita. e seu propter pximos defuncti & filios & liberos & sic de similibus. Et tunc qui masculi intelligant inuitati ad exclusionem feminarũ lõgũ esset tradere: & deo duce in alia materia de istis & alijs nominibus & eorũ clausulis & significatione dicere cõtinget. Jccirco pro remissione videatur. d. Laur. in repe. §. ceterum. insti. de legi. agna. succes. in xxxiij. col. cu3 seq. Bal. & moderni in repe. c. si pater. in vltimis chartis de testa. Barba. in repe. l. cum acutissimi. C. de fideicõ. in. xlviij. col. cũ plurib⁹ seq. cũ cõcor. p eos allegatis. (Et dñs Jas. in. l. j. col. fi. ff. de consti. prin. vbi de multis nominibus ex pdictis & infrascriptis tractat: & aliquid in. l. j. in iij. col. C. vn vir & vxor. & Corne. consi. ccxvij. inci. videtur. iij. vol. vbi loquitur qui veniant appellatione illorũ de pgenie: de quo etiam per eũ cõsil. cxxiij. inci. licet. ij. col. eo. vol. & . cxxxiij. incipi. in hac. iiij. volu. vbi etiam tradit qui dicant de generatione & qui dicant de linea masculina in hac materia: de quo etiam qui dicant de linea masculina vel eorũ descendentia habet per Alex. consi. xliij. in. iij. vol. & per Corneum cõsi. xix. incipi. in proposita. ij. col. iij. vol. & . cxiij. inci. circa primum. j. & . ij. col. iiij. volu. & qui dicantur de linea paterna habet per. d. Curtiũ iuniorẽ ɔsi. v. xiij. col. vbi dicit q idem est dicere de linea paterna ac ɔiuncti ex parte patris. Et per Corneũ. d. consi. cxiij. j. & . ij. col. iiij. volu. vbi dicit q patruus nõ dicitur de linea paterna que incipit a patre sed de auita post Bar. in consi. lv. inci. Gualterus. & cõsi. seq. & dicetur in fi. huius. q. & qui dicant de linea paterna & q de materna tradit etiam Ange. consi. clxxxij. incipi. in aduertẽtia. pe. col. & Pau. de ca. consi. cxj. inci. super primo dubio. col. fi. in antiquis. als cõsi. vj. j. volu. in nouis. Et si statutum loquatur de descendẽtibus masculis: an veniãt masculi nati ex feminis tangit Corne. consil. ccxlvj. incipit. videt. ij. vol. dicens q sic quando ponunt in conditione. Et si statutũ vocet heredes ex linea masculina non vocabunt filie masculorum licet sint agnate: vt per Alex. d. ɔsi. xliij. & dixi. s. in. vj. arti. prin. secũdo membro. iij. q. Et vltra predicta qui dicant de generatione late Corne. consil. ccxix. inci. ex duplici. iij. col. cum. ij. seq. secundo volu. & cõsi. lj. in. colũ. tertio volu. & Fulg. ɔsi. lxxxiij. in. iiij. col. vbi tradit quomodo intelligat statutu3 disponẽs q illi de domo vel generatione succedãt. Et si dicat de natis in domo vel ex linea masculina: quo sumatur tota hec oratio. Cor. d. cõsi. cxcviij. inci. in proposita. ij. col. iij. volu. & . cxiij. inci. circa primum. j. & . ij. col. iiij. volu. Et si dicatur q mater excludatur pter parentes ex pgenie vel sobole paterna: an filius femine excludet matrẽ: late declarat Mari. ɔsi. xxxj. inci. prosequendo. maxime in. iij. col. & dixi in. vj. arti. prin. ij. membro. iij. q. Jtem appellatione illorum de domo vel de cippo domus nõ veniunt filie nupte extra familiam: vt late per Corneum consi. lv. inci. pro decisione. iij. col. & seq. j. volu. vbi idẽ dicit in nubili licet sint de familia: vt habetur in. l. voluntas. vbi dñs meus Jas. in pn. cõmen. C. de fideicõ. De qua materia habet per Alex. cõsi. lv. inci. ponderatis his. iij. vol. et per Corneu3 cõsi. xxvj. et xlj. in. iiij. volu.) Et si statutum excludat propter homines: quomodo intelligatur ille terminus homo. tradit. d. Lau. in loco preallegato post Bal. in. d. c. si pater. iunctis notatis per Alberi. de rosa. in dictionario in verbo homo. vsi. j. ij. col. & vbi statutũ vocat proximiores consanguineos filia patrui prefertur filio amite: vt tradit. d. Bap. de sancto seue. in rep l. omnes populi. in. cxxic. col. ver. xiij. &c. vbi allegat Bal. in quod im consi. cxxv. inci. filia dicte concubine ita cõsuluisse: & ibidem in col. prece. in fi. ia ver. xiij. queritur dicit q filij amite non dicunt attinere vel esse coniuncti ex parte

paterna:

patris: qꝛ filius amite genus paternũ nõ maternũ sequitur: vt ibi latius per eum post Bal. in quodã consi. inci. premis- sis ꝛc. Qui autẽ veniant appellatione suorũ vel maiorũ de domo (tradit Pau. de cast. in consi. ccclnj. ij. col. ꝛ consilio ccclinj. j. col. j. volumi. ſm primam impressionem. ꝛ Bal. ac Pau. de ca. in. l. peto. §. fratre. ff. de leg. ij. vbi dicit ꝙ ista verba de domo: casata: vel agnatione: habent eandẽ signifi- cationem.) Et. d. Bapti. in loco preallegato in. xviij. ꝛ. xix. q. circa que vt dixi latius me non extendam. Et si statutum excludit feminas stante herede masculo nõ continebuntur nisi filij vel nepotes qui filiorũ locũ subintrãt non aũt agnati ſm Pau. de ca. in consi. xeviij. incipi. proponitur in castro. in volumine antiquorũ consiliorum ſm primam impressionẽ: aliis est. xlviij. in volumine nouorum consiliorum ſm vltimaz impressionem. notat Ant. de rosel. in trac. de suc. ab intest. in. lxiiij. col. pro quo facit qꝛ heredum masculorum appella tione veniant descendentes masculi: vt dixi. ṡ. hoc eo. arti. in. xvij. q. circa fi. Item si statutum excludat matrẽ ꝑpter pa rentes masculos ex parte patris: ipsa mater non censebit ex clusa propter nepotem ex filio ſm Pau. de castro in consil. cccexviij. inci. ꝙ ista mater. in volu. antiquorum cõsiliorũ ſm vltimam impressionẽ: vbi loquitur in terminis statuti senẽ- sis. Facit qꝛ iste nõ dicitur ꝓprie ex parte patris: qꝛ qui na- scuntur patris non matris familiam sequunť. §. fin. cum vul. insti. de patri. pote. ꝛ ibidẽ tradit Pau. de ca. quo interpre tetur illud verbum parentes ſm cõem vsum loquendi. ꝛ di- xit Bal. in. c. j. in fi. cõmen. quemad. feu. ad filij. per. ꝙ si sta- tutũ excludat filiã ꝑꝑ parẽtes masculos vsqꝫ ad quartũ gra dum: intelligetur excludere ꝑpter agnatos tñ. (Et si statu- tum prout est Senis inuitet ad successionem defuncti parẽ- tes. potest intelligi de cognatis ꝛ agnatis ſm vulgarem ser monem: vt per Corne. consi. lvij. inci. videtur. pe. col. ij. vol. Sequitur Bart. consi. xxij. ꝛ dixi. ṡ. x. q. in additionib⁹. seq tur Corne. ꝯsi. cxxiij. inci. ꝙuis. j. col. cũ seq. ij. volumine.) Insuper si statutuꝫ excludit feminas propter masculos pxi miores ex parte matris: nõ cẽsebitur mater exclusa propter masculos ex eius parte coniunctos: qꝛ nõ cadit in eis quali- tas illa ꝙ sint proximiores: cum ipsa sit principiũ deriuatio nis ꝛ cõsequenter nõ possint dici ex parte matris proximio- res. nec possit quis dici seipso proximior: qꝛ excessus gradus requirit duo extrema: ꝛ non cadit in eodẽ subiecto ſm Bal. in consi. lxxviij. incipi. statuto cauetur. in. iiij. volu. ſm pe- nultimam impressionem: ꝛ alibi dixi. ṡ. videlicet in sexto ar ticulo prin. tertio mẽbro tertia qõne. ¶ An autẽ sub talib⁹ statutis de proximioribus loquentibus veniãt naturales tñ vel spurij: ponit Jo. an. in addi. Spec. in rubri. de succes. ab intest. in fi. de qua. q. dixi. ṡ. eo. arti. in. iij. q. (Ceterũ in hac materia potest dubitari: an exclusa a successione patris ma- tris vel fratris existente aliquo masculo de progenie patris matris vel fratris excludatur a successione oium: si extet ali quis masculus de progenie alterius eorum tñ: puta si extet aliquis de progenie matris: an excludat a successiõe patris. Cornelius in cõsi. xij. in. iij. col. j. volu. dixit ꝙ statutum intel ligitur existente masculo de progenie illius de cuius succes sione agitur. ꝛ dixi latius in. viij. arti. prin. in. vj. questione. Item ex his que dixi de linea patris ꝛ matris. ṡ. hac eadeꝫ q. infertur ad statutum disponens ꝙ ad successioneꝫ decedẽ tis ab intestato sine filijs veniant proximiores ex linea pris seu nati in domib⁹ patris deinde mulieres proximiores: vt stante tali statuto patruus matreꝫ defuncti nõ excludat nec cum illa concurrat: qꝛ alia est linea aui de qua dicit patru⁹: alia patris de qua patruus esse nõ dicitur: vt per Bar. in. d. consi. lv. inci. gualterius. cũ consilio seq. Et ita cõsuluit Cor neus in. d. consi. cxcviij. inci. in proposita. iij. volu. dicens ꝙ dictio seu nati in domibus patris ponit augumẽtatiue in tã tũ ꝙ exigatur ꝙ masculi sint de linea patris ꝛ nati in domo patris: vt ibi per eum cuꝫ cõcor. ṡ. ea. q. allega. ¶ Et consu luit dominus Franceschinus curti⁹ iunior in consil. v. ꝙ sta- tuto Papie volẽte agnatos vel cognatos masculos vel fe minas ex latere patris primo succedere: ꝛ demum eos q sunt ex latere matris: ꝙ fili⁹ fratris qui frater patruelis dicitur preferretur filie nate ex sorore defuncti: qꝛ talis filia sororis non dicitur cognata ex latere patris sed matris. Et qꝛ idem est dicere cognatus ex latere patris ꝙ coniunctus ex linea pſna vel ꝙ agnat⁹ ꝛ dictio vel ibi ponitur pro idest: aut pro siue iuxta illud. Alexã. siue paris ꝛc. vt ibi per eum qui etiã hoc probat ex rubrica statuti preferente ꝯsanguineos alijs ꝛ ex cauda statuti declarantis qui dicanť agnati ex parte pa tris ꝛ nihil dicentis in tali declaratione de cognatis ex pte patris simul iunctis in prin. nigri: quasi vno declarato cẽsue rint statuentes aliud esse declaratum tanqȝ forent vnum et idem: vt ibi latius per eum.)

Vigesimo quero si statutum excludat dotatam a patre vel fratre a paterna vel fraterna substantia: nec dicat propter quos: que persone in dubio intelligentur vocari ad portionem exclusarum: ratio statuti de qua dixi. ṡ. in tertio arti. prin. suadet vt masculi agnati intelligantur vocati ſm quod sunt proximiores de iure cõi prout dicam in arti. seq. iiij. q. Dñs aũt Signo. in ꝯsi. ccx. inci. factuꝫ sic se habet: sta tuto cauetur ꝛc. sentit ꝙ contemplatione personarum simi lium expressio intelligatur factum statutuꝫ ꝛ consequenter ꝙ pr excludat filiaꝫ a successiõe filij eiusdẽqꝫ fratris ꝛ ꝙ frať excludat sororem a successione fratris. allegat in ar. l. peto. in prin. ff. de leg. ij. ꝛ. l. filiusfa. §. diui. ff. de lega. j. pro quo fa cit qꝛ in agnatis remotioribus non est par vel tãta ratio ex cludendi sicut in istis: nisi sint tales persone que de iure com muni in locum istorum subintrant sicut sunt filij fratrum ꝛ si miles: vt dixi. ṡ. in. xvj. q. in fine primi membri: ꝛ in. xvij. q. (Nec enim est verisimile ꝙ statuẽtes voluerint feminas ex- cludere: non considerato fauore alterius ad successionẽ ve- nientis ſm Corneum consi. cxxvj. inci. principale. iij. colũ. in fi. ij. volu. ꝛ. lx. iij. volu.) Contrariũ credo verius vt scꝫ istis exclusis deferatur successio alijs personis que de iure cõmu ni vocantur: ꝛ ſm earum gradum etiam si sint femine dũmo do sint indotate per. l. j. §. si intra. cum simi. ff. de suc. edi. ꝛ ꝑ no. per Bal. in. l. si viua matre. C. de bo. ma. in prin. cõmẽ. vbi vult ꝙ statuto excludente dotatam non dotata succedit in toto residuo: quasi tunc non attẽdatur ratio agnationis ꝛ differentia sexus: qꝛ statutũ se fundat in eo ꝙ aliqua sit dota ta vel non vt dixi. ṡ. hoc eo. arti. in. ix. q. idem si excludat nu pta: qꝛ secus in non nupta que succedet ſm Bal. in cõsi. clx. inci. verba pactorum in fi. j. volu. ſm penul. impressionẽ aliis est. ccxcij. secũdo vol. ſm vltimam impressioneꝫ. Et pro pre- dicta cõclusione faciunt que dixi. ṡ. e. arti. in. xiiij. q. que nõ repeto. Si autem statutum excluderet simpliciter feminas vel sub alia qualitate ꝙ sint dotate vel nupte extãtibus ma sculis. aliud esset: quia propter illa verba extantibus mascu lis femine nõ exclusẽ nõ vocarentur ad portionem exclusaꝝ vt late dicam in arti. seq. prima. q. ꝛ. iij.

Vigesimoprimo quero an ꝛ quando femine excludunť propter agnatos vsqꝫ ad certum gradum puta qrtũ: computentur gradus ſm ius ciuile an vero ſm ius canonicũ communis sentẽtia est ꝙ etiam in terris ecclesie in materia successionis intelligant gradus ſm ius ciuile: vt per Bart. Bal. Saly. Paul. de cast. ꝛ Alexan. in. l. fi. C. de suc. edic. ꝛ Pau. de cast. in consi. ccxlvj. inci. ꝙ dicta substitutio in vo lumine antiquorum cõsiliorum ſm primam impressionem. ꝛ in consi. xxxiij. inci. de iure communi. etiaꝫ in volumine anti quorum cõsiliorum ſm vltimam impressionem. Et de mate ria tradit Pe. de anc. in repe. c. canonum statuta. in. lxxxij. col. de ꝯstitu. cũ ꝯcor. in. d. l. fi. allegatis. c. ad sedẽ. xxxij. q. j (Sequitur Corne. cõsi. lvij. inci. videtur. in princi. ij. volu. ꝛ xcij. inci. videtur. ij. col. eo. volumine. ꝛ. ccxlviij. inci. videť. iij. col. iij. volu. Fortius cõsuluit dñs Franci. curtius senior cõsi. vj. ꝙ si statutum in prima parte vocet agnatos tenẽtes primum gradum ſm ius canonicum non sit in alijs partib⁹ eiusdem statuti facienda computatio ſm ius canonicuꝫ: vbi ex hoc induceretur iurium correctio per glo. cum qua doc. transeunt in. l. talis scriptura. §. fi. ff. de lega. j. in glo. magna ad fi. dictio his que dicit ibi Bart. in. j. col. ꝛ in. l. pretor ait. §. ij. ff. vi bo. rapto. ꝛ per no. per Anto. de bu. ꝛ Imo. in cle. j. de supplẽ. negli. prela. cum cõcor. Et qꝛ clausula apposita in vno capitulo ad qualificãdum dispositionem nõ refertur nisi ad illud. l. filiuꝫ. vbi Bar. ff. qñ dies lega. ce. l. fi. §. titia. vbi etiam Bar. ff. de libera. leg. notãt Bart. Pau. de ca. ꝛ alij in. l. si idem. cum cod: in. §. fi. ff. de iuris. om. iudi. cum cõ cor. ibi traditis per Alexã. ꝛ per Fely. in. c. causam que. iiij. col. de rescrip. sic ꝛ clausula in prin. vel medio posita non re fertur ad oĩa quãdo ratio diuersitatis dari potest ſꝫ Gemi. per glo. ibi in. c. illi qui. vj. q. v. vult Pau. consi. xcv. inci. vi- so instrumẽto. ꝛ Fely. vbi. ṡ. qđ aliter nõ examino: qꝛ nõ ha- beo noĩa v̄ba statuti. ꝛ obstat illa regula. l. iam hoc iure coꝫ sili. ff. de vul. ꝛ pu. ꝙ vna determinatio respiciens plura de- terminabilia debeat ea vniformiter determinare: ꝛ ꝙ qual. s

fuerit in sequētibus mens statuentium ex precedētibus decla ret. l. si seruus plurium. §. si. ff. de leg. i. & C. officij. de electio. cum concor. ¶ Ceterū in hac materia non est omittendum: qr Corneus in quodam cōsilio cuius nunc nō memini dixit q si statuta loquentia de gradibus in materia successionis sint condita a vulgaribus qui nō habeant peritiaz iuris: sed sm eoꝝ cōmunē vsum loquendi capiant gradus put capit ius canonicū: eo casu debeamus intelligere statutum sm eorum cōmunem vsum loquendi: & bene meo iudicio: vt dixi. s. in. viij. arti. princi. xij. qōne. & in. vj. arti. princip. iiij. mēbro. vij. q. cū concor. de quibus per Feli. in probe. here. iiij. col. in si. versi. modo his decursis. deberet tamē probari iste cōmunis vsus fuisse tēpore quo fuit conditū statutū: vt per Alexan. in. l. quinta. in prin. iij. col. ff. de ver. obliga. vel q statutum ita semper fuit interpretatum & vsitatum: q cōputarentur gradus succedēdi sm ius cano. iuxta. l. minime. cum ibi not. & l. si de interpretatiōe. ff. de legi. alr deberet fieri interpretatio quā ius facit nō idiote: vt per Ro. & modernos in rubri. ff. de oper. no. nūcia. vbi Alex. in. vj. & vij. colum. & Bal. in. l. lege. in si. cōmē. C. de legi. here.

Vigesimosecundo quero: si adsit statutum q filia excludatur extante filio: & q si filia non sit dotata debeat dotari: & qd dictum est in filijs habeat locum in fratrib⁹ patruis & auūculis: patruus & auūculus non excludent filiam: sed intelligitur tale statutum singulariter singulis referendo: hoc est q frater excludat sororē: patruus amitā: & auūculus materterā matris sororē: ne īsurgat absurditas q remotior excludat proximiorem: & q coniunctus mediāte matre sit melioris conditionis q ipsa mater. cōtra tex. in. l. si viua matre. C. de bo. mater. cū his que late adduxi in. vj. articu. principa. in. j. ij. & iij. q. & ita ꝯsuluit Corneus consi. xv. incipien. in hac. ij. volu. & faciunt multe ratiōes quas adduxi. s. eo. in. xvj. & xvij. q. & s. in. viij. articu. prin. in. xvj. q. & idē cōsuluit in terminis statuti ciui. Gemini. ipse Corneus consil. xc. incipien. scrupulosa. iiij. col. iij. volu. vbi dicit non esse sumendam in dubio interpretationē: q femine descendentes per agnatos vel masculos collaterales excludātur: vt etiaz probat tex. in. l. cum auus. ff. de condi. & demon. faciunt que dicam. j. in. xxij. q.

Vigesimotertio queri posset an persona agnati a statuto nominata semel exclusa propter aliquem nō exclusum: remaneat exclusa mortuo excludēte: per illā que est a statuto exclusa que a prin. non potuisset excludere. & breuiter dicendū est q sic: nisi exclusio fuisset temporaliter per statutum inducta: puta quousq masculus vixerit: vt p Corneum consi. xij. incipien. in hac. j. volu. iunctis his que late dixi in. x. artic. v. questione. & s. eo. vij. qō. & que dicentur in seq. articu. viij. qōne. Ideo sm Corneū in dcō consil. xij. statuto excludente sororem dotatam propter patruū si extet mater que prefert patruo. potius illa matre mortua poterit filie dotate spectare excluso patruo. Et idem tenet Corne⁹ consi. cxxxiiij. incipien. eleganter. ij. volu. j. columna vbi plene loquitur.

Vigesimoquarto quero de statuto Sinigalie excludēte filiā stantibus masculis descendentibus vel collateralibus: de quibus collateralibus intelligatur. Corn. ꝯsi. xc. incipien. scrupulosa. iij. & iiij. col. iij. volu. dicit q debet intelligi de collateralib⁹ paris & similis gradus: ac pimi seu prioris gradus. ne contingat proximiorem per remotiorem excludi: prout dixi. s. in. xxij. q. ac. xvj. & xvij. & inuit Corne⁹ vbi. s. non esse in dubio sumēdam interpretationem: q femine descendentes a masculis collateralibus excludātur. subdit q si excludat filia per aliquē collateralem seu collaterales & eius filios: debet intelligi de ptimis filijs qui locū pris subintrant: hoc est filijs fratrum: iuxta auf. post fratres. C. de legi. here. qr absurdū esset q filia excluderet a successiōe patris & matris per quēuis collateralez q̄tuicunq agnatū. quibus obstant que dixi. s. eo. xx. qōne. propter qd ad ibi dicta me remitto: & ad dicenda in. xxvj. q. j. eo.

Vigesimoquinto queri potest de exclusa propter aliqā personas & eius filios de quibus intelligatur de quo dixi in qōne preceden. & latius in. xvj. q.

Vigesimosexto est in hac materia notandum: q ex modo predilectionis apparentis in statuto vel contrario modo. Possumus coniecturare: an vna persona masculorum remotior possit aliam excludere: vt per Corneum consi. cxxij. incipien. circa primum. ij. col. ver. ij. q facit iunctis his q dixi in. iij. & iiij. col. ver. nec ēt obstat aliud statutum. ij. volu. & consi. xcvj. incip. licet. iij. col. versi. si itaq. cū seq. eo. volu. vbi dicit esse alienū a mente statuentium q patruus qui virtute statuti cōcurrit cū matre & cum sorore excluderet virtute eiusdē statuti in totum filiam a paterna successione: & q filia concurrens cū auo & proauo eos excluderet: de qua materia predilectiōis multa dixi in quto articu. princip. xij. questiōe. post not. per Bar. & doct. in. l. si. & in. l. heredes mei. §. cum ita. ff. ad trebel.

Vigesimoseptimo quero: an statuto requirente plures qualitates in masculis excludentibus feminas: necessarius sit cōcursus oīum illarum qualitatū: breuiter regula est q sic. l. si heredi plures. ff. de condi. insti. & qd habet in. l. generaliter. C. eo. vult Corneus consi. cxxv. incipiē. alis. iiij. volu. Ex quo infert q statuto excludente feminaz propter masculū qui de iure communi succedere possit & cū effectu succedat filia non excludet propter patruū: qr patruus tali filia extante de iure cōmuni succedere non pōt nec actu succedit. sed tunc erit sensus q filius excludat filiam a successione patris: & frater sororē a successione fratris: vt dixi in. xxij. q. & pro hac cōclusione q oēs qualitates requisite in tali excludente debeant interuenire. faciunt que dixi in. vj. articu. princi. in. iiij. mēbro. xxviij. q. & in. v. articu. principa. xxxiij. q. & que dicit do. Philip. decius consi. xiij. in. iij. col. cū concor. que adduxi in locis preallegatis.

Vigesimooctauo quero: an stāte statuto prout est in loco Fulginatis: q dotata a pře: matre: auo: vel fratre non succedat in bonis paternis: maternis: auitis: vel fraternis tam dotantis q̄ nō dotātis si masculi supersint: sufficiat q ex altero istorum supersit masculus ad effectum vt femina dotata excludatur a successione oīum & cuiuslis istorum nominatorum: an vō statutū debeat intelligi q supersit masculus descendens ex persona eius de cuius successiōe agit. d. Philip. corneus consi. cxxxiiij. incipien. eleganter. j. col. ij. volu. refert q dominus Benedictus capra quem appellat virum integerrimi iudicij: ac dūs Baldus de bartholinis et multi alij prestantes docto. ꝯsuluerunt apud Camertinū q tale statutum debeat intelligi si supersint masculi descendētes ex eo de cuius successione agitur: ita restringentes statutum q̄uis verba viderentur repugnare: & hoc ne iniqtas & absurditas resultaret: videlz q ille qui alr non attineret: nisi forte ratione affinitatis: que affinitas in materia successionis de iure cōmuni non est in cōsideratione. l. vitrico. & l. affinitatis. C. cōmu. de succes. & etiā qui nullo iure esset cōiunctus excluderet feminas descendētes: vt ibi latius per Corneum dicentē predictam decisionē posse ampliari: etiā si statutum diceret: si masculi ex ipsis seu ex eis oībus vel ex ipso seu altero eorum supersint: qr intelligitur ex eis de quorum hereditate agatur: & sic discretiue non cumulatiue: vel alterius eorū de cuius hereditate agatur per predicta & ea que dicta sunt in. viij. arti. prin. xvj. q. qd procedit sm Corn. cōsi. precalleg. nisi verba oīno vel plurimum repugnarent: & contingeret illa plurimū violari ex predicta interpretatiōe & segregatione. Subditq ibi Corneus se dū pisis legeret apud diocesim lunēsem cōsuluisse. Q statutū disponēs q nulla femina si dotata fuerit conuenīēter de bonis patris: mřis vel fratruz possit vel debeat ipsa nec eius filij succedere nec peruenire ad hereditatē patris: matris vel fratris: vel alicuius eoꝝ filr⁹ si ex ipso patre: mře vel fratre remāserit. vel aliquis de descendētibus heres masculus q dcm̄ statutū intelligat si superessent descēdētes ex eo de cuius successiōe agit: referendo illa verba: si ex ipso patre: matre &c. scilz de cuius successione agitur demōstrando q dicte interpretationi verba non repugnabant: qr illud relatiuū ex ipso poterat referre ipsum de cuius hereditatis exclusione statutum loquebat: & ita tenet ipse Corneus consi. xcvij. incipi. q̄q̄. col. si. iij. vol. loquens quādo statutum excludit feminā seu filiam etiā propter patruum ab hereditate patris: aui vel proaui existentibus descendentibus masculis: vt intelligatur si supest filius defuncti de cuius hereditate agitur. Idem etiaz tenet ipse Corneus consi. xij. in. iij. col. j. volu. stante statuto q filie dotate a patre non succedant in bonis patris: vel mřis: vel fratris extante aliquo masculo de progenie patris: matris vel fratris: qr sm eum multi consulu[illegible] q tal. st[illegible] intelligatur extante masculo de progenie illius de cuius successione agit.

sione agitur. Subiungit Comeus in dicto consil. cccxiiii. se semper fuisse opinionis: q si verba statuti patiebantur restrictionem aliquam ex qua restringerentur huiusmodi exclusionea feminarum q deberent posse restringi: secus autem vbi verba omnino vel plurimu violarentur. ¶ Cōtrariā opinionem tenuit ipse Comeus in dcō consi. cccxiiii. dicens q spō Camerinum bis ɔsuluit pro ista cōtraria opinione: videlz q dotata a patre excludatur etiā ab hereditate fratris carnalis existentibus filiis patrui: ꝛ ɔsequenter q excludatur ab hereditate omnium ꝛ cuiusuis ex nominatis in statuto: esto q non extet masculus ex eo de cuius successione agitur: dūmodo masculus extet ex aliquo nolatorum seu cōprehensorum in statuto: subiungens q pro ista cōtraria opinione consuluerunt Bal. de perusio ꝛ Pau. de cast. monet Comeus: qi in terminis illius statuti apud camerinū verba erant multum precisa ꝛ alteri contrarie opinioni quā primo retuli repugnantia: ita q contingebat verba ex illa interpretatione multum violari: dicens q in terminis statuti fulginatis verba poterant pati ipsam primā ꝛ cōtrariam interpretationē: quia in successione descendētium verba stant hoc modo: nisi superfit persona descendens a predictis: absq eo q dicatur vel repetat: vel ab aliquo predictorū: quo casu si decedit frater sororis dotate sine filiis non est locus statuto nec excluditur soror dotata: q: verbū a predictis intelligitur ab eo de cuius successione agitur p predicta. Et q quādo verba repugnant vel principiū statuti aliud suadet sit tenenda hec opinio scda. vult ipse Comeus consi. xxxij. incipiē. videt. iiij. colum. iiii. volu. ꝛ consi. sequen. iii. col. ꝛ consi. xlij. ꝛ seq. e. vol. Et ita puto transeūdum: q vbi verba non repugnāt sit tenēda prima opinio: ꝛ maxime quia est equior. Et in terminis statuti camerini qd sentiam: dixi in. viij. arti. principa. xviij. questione. in fine.

Uigesimonono ex dictis in precedenti q̄stione: ꝛ latius ex his que dicentur in sequenti questiōe apparet q femina non excluditur per masculos affines cum in eis non sit dare successionē. l. vitrico. ꝛ. l. affinitatis. C. cōmu. de succes. ꝛ sequitur docto. allegati in preceden. q̄ne ac in sequē. ꝛ ea que dixi. s̄. eo. in quinta q̄ne. q femine excludātur per masculos successibiles.

Trigesimo quero: an stante statuto q mulier dotata non succedat: filia ex vxore premortua excludatur a successione materna per filium ex secūda vxore: hec questio quandoq fuit in facto in ciuitate Astensi: stante statuto q maritata a patre ano ꝛc. non succedat in bonis pr̄is nec maternis cū fratre vel fratribus ex parte patris: nec contra eorum heredib⁹: nec in bonis paternis vel maternis cōtra predictos vel aliquem predictorum agere possit ad legitimam vel legitime supplemētū. Qð statutū est sub rub. ne mulier veniat ad hereditatē patris vel matris. Dñs comeus in ɔsilio. cccxiiii. incipi. videt. j. col. arguit q sic p̄ilo ex generalitate rubrice: cui⁹ verba sunt dispositiua per ea que dcā sunt s̄. in. viij. articu. princ. in. xx. q̄ne. scdo q: statutum in nigro excludit expresse ab hereditate materna propter fratres: et fortius in casu statuti astēsis in quo expresse dicitur q excludatur ab hereditate matris propter fratres ex parte patris: ꝛ sic ɔsanguineos tm̄. Postea ipse Comeus determinat cōtrarium. eo q: ipsi filij nati ex secūdo matrimonio nihil attinet prime vxori: que si viueret eēt eis nouerca: nisi iure affinitatis cū ex capite affinitatis non detur successio: ꝛ affinis affini non succedat. l. affinitatis. ꝛ. l. vitrico. C. cōmu. de succes. ꝛ etiam q: concepti ꝛ nati post mortem alicuius nō dicūtur ei attinētes iure agnationis vel cognationis. l. j. §. si qs proximior. ff. vnde cogna. ꝛ. l. titius. ff. de suis ꝛ legi. ꝛ. l. paulus. §. paulus. ff. de bo. liber. iunctis his que dixi. s̄. Et qa plura multū fauent filiis primi matrimonii vxore vel marito secūdo nubente. l. femine. cū multis aliis. C. de secun. nupt. cum nephas esset natos ex coitu prime mulieri odioso ei succedere: ita q nullo modo sit interpretandū statutū q intendat filiabus propriis preferre natos ex secūdo matrimonio in bonis prime vxoris nec filias excludere p priuignos: imo magis q̄ per priuignos cū statuta sint taliter interpretāda ne possint a sapiente reprehendi: ꝛ ne sonent in absurdū: vt late dixi. s̄. in quinto articu. princi. ix. q. Preterea s̄m Comeum ꝛ dixi. s̄. eo. v. q̄ne principa. filia excluditur per eos q possunt succedere: sed isti filij ex scda vxore non possunt p̄me vxori succedere. d. l. vitrico. ꝛ. d. l. affinitatis. quibus nō succedentibus esset aperta via aliis agnatis vel cognatis p̄me vxoris qui nō reperiūtur exclusi per statutū: et qui excluderent istos a filios ex secūda vxore: per ea que dixi in. vj. articu. princip. iij. mēbro. iij. q̄ne. cū prece. Et predicta fortius militant s̄m Comeum: qi mortua matre ꝛ prima vxore relicta filia: antequā nascitur filius ex scdo matrimonio est delata hereditas ipsi filie: ꝛ statutum excludens a successione non excludit a successione iam acquisita: ꝛ idem in statuto excludente maritatam: quia non excludit ab hereditate iam acquisita: vt late dixi. s̄. in. vj. articu. principali. iii. membro. in. xv. q. Et cū predicta opinione q per filios secūdi matrimonij non excludatur filia prioris matrimonij. transeunt Maria. cōsil. lxxxiij. incipien. visa p̄dicta. ij. ꝛ. iij. col. vbi plene examinat hunc passum. ꝛ Soz. in. l. cū vir. ff. de conditio. ꝛ demō. cum multis concor. allegatis. s̄. eo. in quinta q̄ne. in fine. ꝛ hoc maxime procedit in terminis statuti astensis: vbi dicitur q non succedat mulier cū fratribus: ꝛ sic loquitur statutum nostrum in successione fratribus delata cū ista non deferat vt ibi. ꝛ dicit Maria. vbi. s̄. in. iij. col. q ipse existens arbiter semel iudicauit: ꝛ refert multos docto. qui idē consuluerūt: de qua q̄ne etiam dixi. s̄. eo. xviij. q̄ne. Ad illud verbū q nō succedat in bonis maternis cū fratribus ex parte patris pōt dici q non est ibi dcō tm̄: ꝛ q hoc dicitur ad differētiā vterinorum tm̄: quasi statutum nolit de vterinis disponere si forte talis vxor fuisset alio nupta cū de eis sit dispositū p aliud statutum. qð incipit detestanda. vel q illud verbū intelligatur in hereditate paterna.

Trigesimoprimo tangit Comeus consi. cccxiiij. incip. videtur. iiij. volu. an persona in vna parte statuti nominata possit in alia parte repeti vt aliā personam: puta agnatam vel feminā excludat. Puta si statutū excludat dotatam ꝛ descendentes ex ea ab hereditate patris ꝛ ascendētium ex paterna linea: si superfint frēs ipsius mulieris vtrinq coniuncti vel ɔsanguinei tm̄. Et in alia parte statuti filia dotata sit excludatur ab hrditate matris ꝛ ascendentiū per lineam maternā existentibus fratribus vtrinq cōiūctis dicte filie: an intelligatur quo ad successionē matris repetitum existentibus etiā fratribus consanguineis tm̄: ꝛ arguit q sic: maxime extante rubrica generali q dotata non succedat per ea que dixi in. viij. arti. princi. in . q. tū q: dictū in vna parte legis: in alia parte censet repetitum: ꝛ in alio capitulo multū non distanti. l. quēadmodū. §. fi. ff. ad leg. aquiliā. vbi Bal. ꝛ Flo. ꝛ. l. j. in prin. ff. de incen. rui. naufr. ꝛ. l. p̄tor. la. ic. §. erit. vbi late Bar. ff. vi bono. rapt. postea concludit Come. non fieri repetitionem: tū qi in precedenti capitulo legis respicienti a narrationem facti: prout est existentia fratrum consanguineorū tm̄ non intelliguntur repetita: vt per Barto. in dcō. §. erit. Tū qi vbi est ratio differentie non fit repetitio. ar. l. j. in fi. C. de libe. prete. ꝛ. c. inquisitioni. de appella. ꝛ est ratio differentie q femina excludatur p vtrinq coniunctos ꝛ consanguineos tm̄: vt dixi. s̄. eo. in. xviij. q̄. et in casu in quo consuluit dñs Philip. come. erat multo maior ratio: vt dixi in prece. sen. xxx. q̄. Et placeat aduertere q non fuit mihi otium examinādi additiones quas feci prime impressiōi huius opis: ideo plerūq sicco pede ptrāseo.

Trigesimosecūdo ex dictis in. xxx. q̄. insurgit decisio alterius questionis q femina exclusa pp̄ter masculos: intelligitur exclusa propter eos qui sunt in natura tēpore delate successionis. seqtur Comeus consi. cccxiiij. incipiē. videtur. penul. col. versi. postremo. iiij. volu. Nam qualitas exclusiua post hereditatē acquisitam nō officit nec excludit vt dixi late. s̄. in. vi. articu. princip. iiij. membro. q. ix. cū concor. de quibus ibi per Come. Et qi conceptus ꝛ natus mortuo eo de cuius successione agitur ei non agnascitur nec dicitur attinere. l. j. §. si quis proximior. ff. vnde cogna. l. titi⁹. ff. de suis ꝛ legi. ꝛ. l. paulus. ff. vi bo. rap. ꝛ dixi. s̄.

Trigesimotertio quero: an exclusa pp̄ter aliquos masculos vel agnatos ꝛ eorū heredes excludatur extātibus quibusuis heredibus tā de agnatione q̄ extraneis: vt q: filia excludatur propter fratres ꝛ filios patruorū ac eorū heredes deinceps: prout in decretis patrie Montisferrati. Ista est pulchra ꝛ quottidiana questio in qua sepe consului. Et s̄m Bal consi. xcix. incipi. super his. in fi. iiij. volumi. vltima impressione. sub verbo heredum. hoc casu solum comprehēditur masculi descendētes ex istis nominatis in statuto ad femine exclusionem: ꝛ loquitur Bal. stante statuto q existente

existente masculo femina non succedat: eo saluo ꝙ si nō adsint heredes: tunc femina ad successionē admittatur. Et dicit ꝙ nisi masculus relinquat ex se filios masculos femia admitteretur: & ista est veritas ne alīs insurgeret absurditas & cōtrarius effectus mēti statuentiū: per nota. per Bar. & doc. in.l.gallus.§.etiam si parente.ff.de libe.& postbu.& doc. in c.in presentia vbi moderni late de proba.cū non sit sumenda coniectura ꝙ statutū voluerit preferre extraneos filiab⁹ propriis testatoris.l.cū acutissimi.in fi.C.de fideicō.cū simi. & dixi multotiens: maxime in.v.arti.principa.ix.& xvj.qō.& in.viij.articu.vj.& viij.q.contra.l.si totas.& l.si liqueat.C.de mosti.dona.facit tex.in.l.ex facto.§.fins.ff.ad trebel.cū ibi notatis.& per Alex.in.l.j.§.hoc autē.co.ti.iunctis his que dixit Frede.de senis consi.clix.ꝙ statuto disponēte ꝙ bona homicide applicētur heredibus occisi: ꝙ nō applicentur tūc facto monacho sed filiis ipsius.facit q: verisimiliter debet fieri exclusio propter pesonas filios expressis & in qb⁹ sit par ratio excludendi per ea que dicta sunt.s.in.xvj.qōne maxime in.ij.& iij.col.& in.xviij.ac nona: & per discursū huius artica.& in quinto articu.principa.xvj.qōne. Et forti⁹ procederet vbi esset dictio deinceps: deinde vel similis ordinis designatiua: prout est in decreto Montisferrati: ꝑ pulchrum tex.institu.de fiduci.tutel.in prin.& quod not. Bar. in.l.si quādo.vbi dñs meus Jas.in quinto notabili.C. vnde vi.& ita sępe ꝯsului & obtinui: de qua materia etiam in ꝓposito tangit satis late do. Georg.natta in tractatu quez fecit sup hac materia quarta parte.xxj.q. qō si statutū excludens filias dotatas vocet suos heredes masculos: intelligitur de filiis non de aliis agnatis vl' cognatis minusq; de extrāeis: vt per Sozi.in dicta.l.gallus.§.etiā.iiij. col.iij. limitatōe. ne contingat filiam excludi ab agnato remotiore cōtra nota.in dcā.l.ex facto.§.fi.& nota.per Pau.de ca.consi.xcvij. incipien.proponitur in castro in antiquis.

Trigesimoquarto multe alie qōnes ad hunc.xij. articulum pertinētes quis inueniet incidenter tactas quas discurrendo hunc articulum aut saltem illius repertorium facile inueniet. Et multas quis inueniet in remissionibus quas feci in.xix.q.pñtis articuli.)

Decimotertio articulo principali

est videndum qualiter & inquātum admittātur & vocate intelligantur persone ꝓpter quas femine excludūtur.

Et primo videndū est: an pretextu talis statuti excludētis feminas extātibus masculis: intelligātur masculi ad successionē vocati: (quā qōnem plene examinat domin⁹ meus Jas.in.l.seruo legato.§.si testator.ff.de lega.primo.) in qua questione Bar.in.l.ij.§.videndū.ff.ad tertul. tenuit ꝙ sic: etiaz si masculi sub ablatiuo absoluto nominent̄: puta extantibus masculis quasi tūc īducat talis ablatiuus dispositionem.l.fideicōmissa.§.cuz esset.ff.de leg.iij.& l.in rōne. §.tam & si.ff.ad leg.fal. item q: quando vna dispositio fit alterius contemplatione: lz verba ad illum expresse nō dirigātur tamē ei competit actio.d.l.fideicōmissa.§.interdum. et l.seruo legato.§.si testator.& ibi Bar. Ange. Pau.de cas. Cuma.& scribentes.ff.de lega.j. Item mouet̄: q: quando qs remouet̄ a lucro contemplatiōe alterius: lucrum debet illi applicari cuius contēplatione alius remouet̄: prout videm⁹ in tutore qui priuatur legato si nō gerat tutelam & legatum pupillo applicatur: vt.l.si post legatum.§.amittere.ff. d his qui.vt indig.& l.pe.C.de lega.optime facit tex.in.l.cū duo emancipati.§.si duo.& ibi illum ad hoc ponderat Barto.ff. de colla.bo.vbi hereditas applicatur illi cuius contemplatione alteri aufertur.notat Bal.in.l.si defunctus.C.d legi. here.vbi dicit esse casum formalem.& l.maximum vitiuz.C. de li.prete.& in.l.si vō.§.de viro.ff.solu.matri.& in.l.j.C. de secun.nup.& in consi.lxvij.incipi.Matiinus Joānis de florentia.inserto inter consilia Ange.notat Joā.and.in addi. Specu.in rubri.de suc.ab intes.& Ro.in consi.xxxij.incipiē. visa municipali.& dixit Bal.in.l.qō vō.ver. sed quid si vba. ff.de legi.ꝙ illa verba extantibus agnatis vel filiis resoluūtur in duo precepta: quorum vnum est affirmatiuum & inclusiuum masculoꝝ seu agnatoꝝ.aliud autē est negatiuum & exclusiuum feminarū: ita vt equipolleant ac si diceret̄ ꝙ masculi feminas excludant. Idem tenuit Alexan.in cōsi.cxiiij.incipien.pro decisione.in princi.quarto volu.cum concor.per eum allegatis.& per do.Andre.sicu.in consi.lx.incip. scribitur sapientie.j.volumi.vij.col.& hanc decisiōem.s. pluries firmaui.maxime in articu.prece.v.q.cum omnibus sequentibus tetigi: an quando extant agnati qui non succedunt sed sunt psi & per testatorem exclusi institutis extraneis femine excludantur.& hanc decisionē Bal.in consi.clxiij. incipien. statuto ciuitatis Palme.j.volumi.fm penul. impressionez dicit non procedere vbi ageret̄ de excludendo aliam psonā q̄ȝ in statuto nominatam: & sequeret absurditas vel legū correctio: & eo modo ipse Bal.restringit dicta Bart. in dicto §.videndum. de cuius dicti & restrictionis veritate dixi supra loco suo.(videlz in.vj.articu.principa.iij.mēbro.j.qō. & .iij.questione.& in.j.membro.& .iij.col.pe.vel fi.iunctis his que ibi dixi in.vij.questione.vbi patet ꝙ caput inclusiuū nō operatur vbi est specialiter prouisuz vel expressum que persone excludantur vltra q̄ȝ sit expressum.vult Soci.consi.ccviij.incipi.in causa.in fi.j.volu. Et statuto prohibente matri alienationē dotis vltra quartā filij videtur vocati in tribus quartis: vel hi quorum contēplatione fit prohibitio: vt per Mari.consi.lxxxv.incipien.viso.penul.& fina.col.& lxxiiij.incipien.visa.circa finē.& Sozi.consi.cxvj. incipien. non potest.j.col.j.volu.iūctis his que dicam.j.eo.in.viij.qōne.

Quod autē dixi caput inclusiuū agnatorum nō operari vltra personas nominatim exclusas: prout etiam dicit Bald. in.l.si defunctus.C.de legi.here.procedit nisi persone non nominate veniant mediāte persona nominata: q: excludunt̄ sicut nominatim exclusa: vt dixi in.d.vj.articu.iij. mēbro.in j.ij.& iij.qōne declarandō: vt ibi. Item predicta decisio ꝙ ꝙ masculi etiam cōditionaliter positi & nominati in statuto fm cōmunem sentētiam intelligantur vocati: procedit quando eorum contēplatione femine excludūtur: quia bene possunt nos successibiles vel nō tenētes primū gradum poni in conditione taliter ꝙ per solam eorum existentiam absq; eo ꝙ succedant femine excludentur: vt dixi in preceden.articu. j.questione.in princi.& in.vj.qō.ante finē.& s.in.vj.articulo prin.iij.mēbro.iij.qōne.iij.casu penul.col.) ¶ Illud hū verum & indubitatuz est ꝙ vbi nulla femina excluditur frustra tractat̄ de iclusiōe masculi.xxj.L aus deo.M.cccc.Bxlis.

Secundo quero an masculi intelligātur admitti seu vocari de iure ciuili: an vō de iure pretorio. distinguendum est ex mente Bal.in rubrica.C.qui admit.in.vj.qōne. in penul.col.inter statutum populi vel priorum populi vicēgerentium: & decretum Marchionis vel Ducis: vel p̄sidis: aut alterius magistratus. Primo casu dicit ꝙ si fiat statutū a populo vel a prioribus populi noie & vice totius populi lz cum presidis auctoritate erit tale statutum ius ciuile illius populi ita ꝙ successio intelliget̄ deferri de iure ciuili & hereditas poterit perpetuo adiri.scz iuxta.l.licet.C.de iure delibe. Scdo casu dicit tale statutum vel decretū dici ius pretorium: & ex eo hereditatem deferri per bo.possessionem et per remedia pretoria: non autē de iure ciuili: vt per Barto. in.l.j.in fi.ff.de bo.pos.titulo generali: subdit Bal.in.d.rubrica in nona.q.ꝙ etiam vbi statutum est populi: & qō ius ciuile appellatur potest hereditas per remedia pretoria acquiri & peti.q: pretor offert se & sua remedia cōmunicat etiā hereditatibus a iure ciuili delatis.l.j.ff. vt ex legi sena.de consul.bo.pos.de.tanq̄ȝ volens fauorem suū ampliare cum eis successio dicatur fauor: vt est fm eū tex.notabilis in.§.quos autem.institu.de bo.pos.& talis bo.pos. non communis dicit̄ concessa de iure pretorio imitatione: lz vbi a iure tm̄ pretorio defertur dicatur inuentione concedi. Idem qō supra tenet etiam ipse Bal.in.l.certum.in.ij.colū.versi.sequitur videre.d: bo.possessione.col.vij.C.vnde cogna. quod autem dixit Bal.de statuto vel decreto condito a Duce vel Marchione.etiā voluit Barto.in dicta.l.j.in fi.idem esse volēs in oībus inferioribus.inferens ꝙ est necesse talem successionem agnosci coram iudice: iuxta.l.fi.C.qui admit.& īra annum vel centum dies iuxta.§.fi.institu.de bo.pos.& l.j.ff. d succes.edi.sequitur Ange.are.in.§.sed iste.in.iiij.col.insti. de actio.& alios effect⁹ colligere quis potest ex his que tradunt Bal.in dicta rubrica.C.qui admit.in.vj.& nona.qō. & doc.in dicta.l.certum vbi late loquunt̄. & do. Bap.de sancto seue.in repe.d.l.omnes populi.in quinta.q.principa.in antepe.q.cum sequē.ver.huic qōni ānect. Bar.&c.(sequit̄ ipse Ange.are.in.§.quos autē.institu.de bo.pos.) In ꝯsuetudine autem inducente talem successionē dixit Bal. in.d. l.certum.in loco preallegato qō est ius ciuile.l.ex ea. in fin. ff.de postbu.

ff. de postbu. ⁊ ꝯsequēter successio deferť ſm remedia ⁊ pro
uisiones iuris ciuilis. facit. §. ex non scripto. insti. de iure na
tu. gen ⁊ ciui. Sed est aduertendū ad id qd dictum est de sta
tuto cōdito a prioribus nomine ⁊ vice totius populi: qr put
declarat Alexan. in. l. stipulationum. in prin. als est. l. v. ff. d
verbo. obliga. debet intelligi de talibus prioribꝰ ⁊ antianis
qui ex statuto vel ꝯsuetudine habeant potestatem quam ha
beat populus: cuꝫ de mero iure talem potestatē non hēant:
vt ibi per eum. Item qd dictum est de ducibus: marchioni
bus: ⁊ comitibus ⁊ alijs inferioribus a principe: videlꝫ Pa
pa vel Imperatore: vt eorūꝫ statuta vel decreta dicanť ius
pretorium. intelligunt Ro. in dicta rubrica. C. qui admit. in
quarta colum. versicu. nono ⁊c. ⁊ Alexan. in dicta. l. stipula
tionum. in princi. vt procedat quando tales duces vel mar-
chiones recognoscerēt superiorem: secus si non recognosce
rent superiorem: quia sua decreta habent vim legis ciui-
lis: vt ibi per eos: quorū dicta non curo transcribere: ⁊ hanc
puto veriorem ⁊ magis cōmunem opinionē: ⁊ si quis copio-
sius in materia videre vellet: posset recurrere ad ea q̄ dixit
do. And. sicu. in. d. rubri. C. qui admit. in. lxvij. col. cum plu
ribus sequentibus ver. Item dicit hic etiam Bal. ⁊c. post
Pa. ⁊ scribentes in. c. fi. de offi. leg. ⁊ per Alexan. ⁊ moder.
in dicta. l. stipulatio. ⁊ do. Bap. in. d. l. omnes populi. in lo
co preallegato. ⁊ ibidem traditur: maxime per do. Andre.
sicu. de statutis cōditis ab habētibus dignitates ecclesiasti
cas: de quorum potestate in proposito aliquid tradunt mo-
derni in. c. j. ver. legatus de latere. de rescript. Sed est ad
uertendum qr in ducibus ⁊ tales dignitates ꝑpetuas tamē
habētibus adhuc est dicendū q̄ eoꝝ decreta ⁊ ꝯstitutiones
dicantur ius ciuile ⁊ non pretoriū: ⁊ illud quod supra dictuꝫ
est habeat locū in non habētibus dignitates ⁊ officia perpe
tua: ac non transmissibilia ad posteros ⁊ eoꝝ filios ⁊ descēdē
tes: quasi habētes perpetua habeant iure proprio: ⁊ nō tāq̄
cōmissa simpliciter ⁊ sine vllo iure reali per no. per Ang. in
dicta. l. stipulationum. in p̄n. quod ibi sequūtur Lu. ⁊ Imol.
facit quod dixit Bal. in. l. recepticia. in. j. col. C. de cōsti. pe.
dum voluit q̄ comes in suo comitatu magis assimileť prin-
cipi q̄ presidi. ⁊ per hoc dicit eius decreta esse ius ciuile et
non pretorium. ad idem facit qd notat ipse Bal. in. l. ꝑgrā-
ma. C. cōmi. vel epi. ⁊ Angel. in. l. venditor. §. si cōstat. ff. cō-
mu. predio. ⁊ Imol. in. c. ij. de translati. prela. ⁊ iccirco dixit
Bal. in. l. more. ff. de iurisdi. om. iudi. q̄ prefecti ad tempus
censentur pretores: prefecti v̄o ⁊ habētes iurisdictionem iu
re proprio ⁊ in perpetuū possunt cōmittere causas summa-
rie ⁊ alterare formā iudicij: qr cū habeant iurisdictionē iure
proprio plus possunt: de quo puncto tangunt copiose mo-
derni in dicto. c. j. ver. legatus de latere. de rescrip. (⁊ Laf.
in cle. sepe. j. col. de v. sig. ⁊ d. Iason in. l. rescripta. j. col. C.
de preci. impe. offe.) ⁊ tales habētes administrationē per-
petuam ⁊ iure proprio in eoꝝ terris equiparantur impera-
tori ⁊ regibus: ⁊ sicut imperator potest vniuersalem legē cō
dere: ita isti possunt particularem condere etiā derogantēꝫ
legi imperatoris ac superioris. faciunt nota. per glo. in. l. ne
q̄s pignus. ff. de regu. iur. ⁊ in. l. j. §. qui magistratū. ff. qd qs.
iur. ⁊ qd notat Bal. in. l. penul. C. de dona inter virū ⁊ vxo.
dum dixit duces ⁊ marchiones nō ligari eorum legibus et
eorum contractus habere vim legis sicut principis: subdēs
q̄ Bar. ita cōsuluit inter duos barones. Idem qd. s. ꝯclusi
voluit ipse Bal. in. §. ius autē ciuile. ver. quinto quero. ff. d
insti. ⁊ iure. ⁊ Ange. in consi. cxc. als. cxciij. incipi. in causa ac
cusationis: ⁊ in rege: hec sunt minus dubia: qr vt dixit Gui.
de cu. in dicto. §. qui magistratum. ⁊ Bal. in prohemio feu
in. ij. col. Rex in suo regno equiparatur Imperatori. facit qd
dixit Specu. in titu. de feudis. §. quoniam. de homagijs. v.
xxxiij. ⁊ ſm Inno. in. c. cū. p. tabellio. de fi. instru. ⁊ Bal. in
l. ij. ff. de ori. iur. a sententia regis nō licet appellare qr in suo
regno habeť pro lege: ⁊ cū habeat supremā potestatē ⁊ iu-
risdictionem nemo posset in melius reformare: qd procedit
etiam si rex superiorem recognoscat ⁊ regnum teneat in feu
dum: nā lꝫ respectu toti⁹ regni ⁊ in vniuerso sit tñ vtilis do
minus ⁊ directum dominium existat penes eū qui recogno-
scitur. c. j. per quos fiat inue. c. j. §. rei autem. de inue. de re.
alī. fa. ⁊. t. j. §. preterea. de capi. contra. tamē respectu singu
lorum hominum regni ac iurium regni singulariter conside
ratorum seu quo ad singula generum habet plenitudinē po
testatis ⁊ directam iurisdictionem quā suo nomine exercet:

⁊ cōmoda iurisdictionis acquirit pleno iure ſm Bal. in dcō
prohemio feu. in. ij. col. notat Andre. de Iser. in. c. imperia-
lem. in. vij. col. de prohi. ali. feu. per Frede. ⁊ dixit And. de
Iser. in. c. j. in. iij. col. de vas. decre. eta. q̄ rex i suo regno ha
bet tantam vel maiorem potestateꝫ q̄ imperator in imperio:
qui nō transmittit imperium ad heredes sicut rex. c. licet d vo
to. ⁊ aliqua de rege tractat ideꝫ And. de Iser. in. c. j. de no.
for. fideli. ⁊ ſm Bal. in. l. exemplo. C. de proba. ⁊ in. d. prohe-
mio feu. ⁊ in. l. ea lege. C. de condi. ob cau. rex in suo regno
dicitur imperator regni ⁊ potest iudicare ⁊ scripturā suo sigil
lo roborare. cū in suo regno habeat supremā potestatem: ⁊
ſm Bal. in aut. hoc amplius. ver. quero an filius regis. C. d
fideicō. Rex in suo regno dicitur lex animata. qr plus potest
q̄ lex cōmunis vel ꝯsuetudo: ⁊ q̄ isti duces ⁊ comites perpe
tui in eorum territorio censeantur sicut Imperator in vniuer
so ⁊ toto orbe propter dignitates perpetuo eis cōcessas: te-
net Pau. de ca. in consi. cxxv. incipi. super primo dubio. in
iij. col. ⁊ fi. in volu. antiquoꝝ consiliorum. ſm primā impressio
nem: quem refert ⁊ sequitur Alex. in consi. ij. in tertia colū.
primo volu. ⁊ in consi. lxxvij. incipi. visis codicillis. ver. que
immo plus reperio consuluisse. ij. volu. ⁊ do. Andr. sicu. in
consi. xxiiij. in penul. col. ij. volu. loquētes de duce Medio-
lani: quem ducatū nunc tenet regia maiestas frācꝰ ⁊c. seu
xpianissimus Rex Ludouicus. ⁊ fuit scdo adeptus per capti
uitatem Illustrissimi dñi Ludouici Sfortie: qui Maurus
nūcupatur: de quo etiam per Ange. in dcō consi. cxciij. vbi
dixit q̄ comes virtutum dominus Mediolani censebať sup
premus princeps: ⁊ poterat delegare de plenitudine ptātis
omnem cām sicut Imperator: ⁊ omnia poterat que sibi place-
bant: sequitur ipse Ange. in. l. j. C. vt lice. sine iuſ. princi. Ex
quibus puto magis cōmuniter ita esse tenēdum vt taliū de-
creta ⁊ constitutiones dicantur ius ciuile ⁊ non pretoriū q̄-
uis superiorem recognoscant: lꝫ Ro. in dicta rubrica. C. qui
admit. in quarta col. ver. nono ⁊c. ⁊ Alexand. in. d. l. stipula
tionum. in prin. aliter senserint: ⁊ in hac sententia vidi quosdā
modernos extitisse: (⁊ ita transit do. Bartho. sozi. consilio
clij. incipien. pulchra ⁊ subtilis. vj. col. ver. tangit etiam. j.
volu. dicens q̄ statuta illustrissimi domini Marchiōis mā-
tuani sunt ius ciuile ⁊ non pretorium: cū illa faciat iure pro
prio ⁊ non tāq̄ vicarius alicuius principis quē recognoscat:
quo casu dicuntur ius ciuile: vt per Ange. Imol. ⁊ Moder.
in dicta. l. stipulationum. in princi. ⁊ Bal. in d. l. recepticia.
C. de consti. pe. ⁊ Jo. and. in titu. de instru. edi. §. porro. i ad
ditio. incipi. hec suspitio. ⁊ fuit de mente Bar. in dcā repe.
l. omnes populi. in quarta questione prime principa.) nec iu
ra allegata per Ro. ⁊ Alexan. in locis predictis probāt eoꝝ
opinionem: scilꝫ glo. in. c. j. in verbo obserueť. in titu. si de in
ue. feu. inter do. ⁊ vas. lis ori. scilꝫ q̄ talia statuta facta per
habētes iurisdictionem iure proprio ⁊ transitura ad hr̄des
sint ius pretorium ⁊ nō ciuile: lꝫ videatur equiparare comi-
tes presidibus cū non declaret de eoꝝ perpetua iurisdictiōe
vel temporali: ⁊ de ciuitatibus Venetiarū ⁊ Florētie ⁊ gñā-
liter de quibusuis principibus inferioribus a papa vel impe
ratore non recognoscētibus superiorē vt in ipsis ciuitatibꝰ
⁊ eorum principatibus oīa possint que potest imperator in to
to orbe videātur. Bar. ⁊ Imol. in. l. infamē. ff. de publ. iudi.
⁊ Bar. in. l. hostes. ff. de capt. ⁊ postli. reuer. ⁊ in. l. ambitio
sa. ff. de decre. ab ordi. fa. ⁊ in. l. quominus. in. ij. col. ff. de flu
mi. ⁊ in. l. iij in prin. ff. de mino. Bal. in. l. j. in fi. C. de her. vł
acti. ven. ⁊ in. l. ij. C. de sen. que sine cer. quā. Sali. post Bal.
in dcā. l. ea lege. Anto. de bu. ⁊ scribētes post eum. in. c. per
venerabilem. qui fi. sint legi. Joan. and. in addi. Specul. in
titu. de instru. edi. §. porro. ⁊ in. c. cum re. vbi etiā But. d re
iudi. Imol. in cle. ne romani. de elec. Pa. in. c. cū cōtingat.
quarta col. de foro cōpe. ⁊ Alexan. in dcō consi. xv. ver. ⁊ sa-
tis est. quinto volu. additis oīno his que dixit. d. Feli. in. c.
cū non liceat. in. iiij. col. cū seq. ver. ceterum ⁊c. de re iudica.
M. ccccc. In festo scī Marci die vigesimoquīto Aplis.

¶ Non tamē obliuioni puto tradendū q̄ eo casu quo mascu
li excludant feminas per decretū qd forsitā sit ius pretoriū:
non tñ dicentur de iure pretorio succedere in portiōe a qua
feminas excludunt: verū etiam in portione que sibi ex toto ⁊
insolidum pretextu talis decreti deferť: ꝓpterea qr ius pre-
torium addiciens iuri ciuili facit illud censeri ⁊ effici ꝓtinꝫ
l. ius autem ciuile. §. primo cum concordan. ibi traditis. ff.
de iusti. ⁊ iure. ⁊ tunc attendemus remediū iuris pretorij.

(Sed ꝯtra

(Sed ꝫ hoc vltimum tenet dñs Bartholo.soci.in.d.cōsil. ciiij.vj.colū.j. volumine dicens ꝙ portio que defertur virtute statuti quod sit ius pretorium propter vnionem quam habet cum portione que defertur de iure ciuili assumit sibi naturam partis que de iure ciuili defertur: vt ibi latius per Soci.in.d.vi.col.cū precedenti ver.preterea posito ꝛc.qd lꝫ posset procedere in casu suo vꝫ trāsmissionis per alias rationes ꝛ propter ius accrescendi: iuxta ea que dicentur.j. eodē articulo.vij.q.non tamen puto ꝙ per hoc sit recedendum a fundamento hic p me relato.) Qua aūt actiōe petat pars debita psonis nō exclusis pꝫ ex pdictis iūctis his q̄ dixi.ꝫ.in xj.arti.pn.j.q.ꝛ his que dicam.j.in octaua questione.

Tertio quero an femine exclose faciant partē in legitima: ꝛ quāta tunc erit legitima nō exclusorū: puta qꝛ statutum dicat ꝙ stantibus masculis filie femine nō succedant: ꝛ adsint q̄tuor filie femine ꝛ vnus masculus. Nam dubitatur an legitima masculi sit triens tanq̄ femine habeātur pro nō existentibus: an vō sit semis: tanq̄ exclose faciāt partem masculo ꝛ computentur in numero filiorum ad calculandum legitimam: vel qꝛ statutum excludat dotatas siue maritatas ꝛ adsint tres maritate seu dotate excluse ꝛ vnus masculus vel duo ꝛ vna non maritata vel non dotata non exclusa: an tunc legitima non exclusorum erit triens vel semis iuxta illud quatuor aut infra dāt; ꝛc.aut.nouissima.C. de inoffi.testa. Ista questio est pulchra ꝛ difficilis in qua pluries ꝯsului: ꝛ eam subtiliter ꝛ diffuse examinat Ro.quē non vidi in cōtingentia facti ab aliquo allegatū in.l.j.in vlti. charta ver.vltimo ex predictis.C.qñ nō pe.par.ꝛ Fulgo.in.d. aut. nouissima dixit dum haberet casū pre manib' se nescire qd consulere: ꝛ suam dubitationem demonstrauit in cōsi.xxvj. icipi.stante statuto. Et in ea posset fieri duplex ꝯsideratio. Primo an augeant numerum filiorū quando statutū filiam simpliciter excludit ꝛ in nihilo agnoscit. Scdo an pro parte sibi per legē vel statutū preseruata forte dotib': partē faciāt in computatione legitime vel aliter.ꝛ ꝙ augeāt numerū ita vt legitima sit pinguior q̄ si nō essent ꝛ sit semis vbi si nō cōputarentur foret triens vt quādo cōputatis maribus ꝛ feminis sunt quinq̄ filij: voluerunt Ange.in.l.papinianus.§.vn si quis.ff. de inoffi.test.ꝛ in.l.prima.§.in primo.in fi.cōmen. ꝛ quod ibi notat Bal.C.de cadu.tollen.ꝛ idem Ange.in.l. plane.§.si duobus.ff.de lega.primo.ꝛ Paul.de ca.in.l.huiusmodi.§.si titio.eo.titu. ꝛ in consilio.ccliij.inci. qm̄ fundamentum.in pe.col.in fi.in volu.antiquor cōsilior sm primā impressionem cū modificatione tñ si aliqd preseruetur: puta dos: alis secus: vt in col.prece.ꝛ ita ꝯsuluit collegium paduanum in cōsilio infra allegando: quod voluit quo ad reliquas ipsas filias exclusas haberi pro mortuis ꝛ extraneis: pro quo facit.l.j.§.ex tribus.ff. de contrat abu. vbi duo ex filijs existētes apud hostes: ꝛ sic ad successionē inhabiles faciūt partē in legitima vel hereditate filio existenti in ciuitate ꝛ sic habili: sed pōt respōderi ꝙ ibi sperabant illi filij ad partē admitti. Ad idem facit qd not. Bald.in.d.aut.nouissima.vij. q.ꝛ qd copiose dicit Ro.in.d.l.j. l antepe.col. cū seq. Cōtrariū tenuit Ang.in.d.aut.nouissima. in fi.cōmen.ꝛ Imol.et Pau.de ca.ac Frā.de are. qui dicit hanc esse cōem opi.in d.§.si duob'.pro qbus facit qꝛ qui nō admittitur ad partem nec admitti pōt per se vel aliū: partē non facit. d.§.si duob'. ꝛ.d.§.si titio.ꝛ idem tenet ipse Pau.de ca. in ꝯsi.cccclviij. inci.circa primū.in volu.nouor consilior sm vltimā impressionem in.ij.col.nec enim istis filiabus exclusis debet legitima cum ab intestato non succedant.l.cum queritur.C.de inoffi.testa. ꝛ illis solis legitima debetur qui exheredati querellam habent.l.quoniam in prioribus ibi qui ex antiquis legibus ꝛc.C.e.ti.ꝛ qui preteriti rumpere querellare aut nullum dicere testamentū possunt.l.oīno.ꝛ.l.si qvis filium.eo. ti.ꝛ de his fundamētis latius dixi.ꝫ.in.x. arti.prin.v.q.ꝛ in xj.arti.in scda qōne. Ad idem facit sm Ro. in.d.l.j. vltima charta: quia exheredatio legis ꝛ hoīs equiparātur intantū vt quilibet amittat iura suitatis sm Bar. in.l.j.§.sciendū. ff.de suis ꝛ legi.ꝛ dixi.ꝫ.in.x.arti.prin.iij.q.in fi.ꝛ in.ij.col. lꝫ in hoc differāt: qꝛ exheredatio legis statim sortit effectū: vt l aut.de nup.§. soluto. sꝫ exheredatio hoīs statim adita hereditate.l.filiū.§.sed cū exheredatio.ff.de ꝯta.ꝛ sm ipm Ro.post Bal.exheredatus per hoīem nullā facit partē in legitima: ergo nec hec filia exclusa que habet pro exhereda ta p legē municipalē.(Sequit Cardi.ꝯsi.clj.inci.qd autē.)

ꝛ hanc vltimā opi.credo veriorē: q̄uis Ro.in.d.l.j. in pe. col.dicat ꝙ qꝛ filia nō intelligit exclusa ab alimētis ꝛ alimēta succedūt loco legitime.l.quisq̄s.§.ad filias.C.ad legē iul. mate.tales filie faciēt partē pro quātitate valoris alimētorū: qd nō placet: qꝛ nō est vex ꝙ alimēta succedāt loco legitime que debet post mortē ꝛ diuiti: lꝫ secus sit in alimētis vt dixi ꝫ. Et huius mēbri veritas patebit clari' ex infra dicēdis vbi adducent iura ꝛ auctoritates ad pdicta faciētia. Quo autē ad scdam ꝯsiderationē an faciāt partē in legitima pro portione reseruata ipsis exclusis p legē vel statutum forte pro dotibus datis vel dādis ad q̄s pr̄ ex necessitate tenet: etiā si filia sit diues vel aliūde habeat bona iuxta.l.fin.C. de do. pmis. alr̄ argumētatiue dicebā videri dicendū ꝙ faciāt partē p ea summa: vel ꝙ nō exclusi succedāt cū onere computationis: motus qꝛ ita statuerāt legitimam esse trientē vel semissem oīum bonor.d.aut.nouissima.ꝛ in corpe vnde sumit: ꝛ qꝛ statutū nō tendit ad grauandū patrem vltra dispositionē iuris cōis: sed ad inuitādū masculos ꝛ ad exclusionē taliū feminarū ꝛ alia interpretatio assumēda non est: maxime qñ agit de lesione ꝛ interesse tertij.l.ij.C. de noxa.l.fi.§.in cōputatiōe. cū ibi plene traditis.C.de iure deli. Ro.ꝛ Alex. in.l.iiij.§. stor ait.ff.de dā.infe.sed sic est ꝙ de iure cōi pr̄ computatis dotibus ꝛ alijs q̄ dat filijs in dicto triēte vel semisse nō tenetur vltra filijs relinquere.l.oīnō.ꝛ.l.qm̄ nouella.C.de ioffi. te.ꝛ si filia exclusa nō faceret partē pro dotib': sequeret ꝙ pr̄ teneret ad dotandā talē filiam de suo pprio: ꝛ demū ad relinquendum filijs ꝛ filiabus non exclusis trientem vel semissē integrum: ꝛ sine alia imputatione dotis in legitimā: ꝛ fieret interpretatio in damnū pr̄is ꝛ ꝫ pr̄em insurgeret tacita correctio ex q̄dam ꝯsequētia ꝫ.l.qd vero ꝫ.ff.de legi.ꝛ due specialitates ꝛ correctiones ex eodē fonte insurgerēt ꝫ gl.in.l. j.C.de do.pmis.ꝛ no.per Bar.in repe.l.si is qui pro emptore.ff.d vsuca.vna.s.quo ad exclusionē filiarū ꝛ inclusionē ac inuitationē masculor seu non exclosor: alia vō quo ad grauandū pr̄em vltra dispositionē iuris cōis: ꝛ sic videret cōcludendū vt in legitima oīum filior cōputari deberēt dotes exclusarū: nec equū vr̄ ex psona exclusar plus peti posse q̄ petere potuissent ipse filie si nō essent excluse: que tūc dotes in legitimā imputassent.ar.l.si cuz.§.qui iniuriarū.ff.si qs cau. ꝛ ita disputādo tenuit Ful.put refert Cu.in.l. re cōiūcti.in pma lec.in vlti.col.ff.de le.j. Nā vt habeo in libro meo.Cu. bis legit illā.l.idē etiā voluit Nellus de san.ge.d.Anto.de rosel.d.Jo.de eugubio.d. Jo.de paglia d senis.d.Grafo. de montepolliciano ꝛ quidā alij doc.flor.numero sex quos referunt.d.Bapti.de caꝫ alupis ꝛ Bartho.soci.in eorum cōsilio sup hac materia edito inserto inter lecturas domini Bartho.post titulos ffor de excep. Idē etiā voluit Cu.in ꝯsi.xlv.inci.stāte statuto Vincētie.ꝛ Paul.de cast. in.d.l. hmōi.§.si titio.ꝛ in.d.ꝯsi.cccxxiij.incipiē.qm̄ fundamētū.et Ro.in.d.l.j.vlti. charta.C.q admit.ꝛ Fabi.de mōte in rep. d.aut.nouissima.in.ij.art.prin.in.ij.q.vbi dicit idē tenuisse alios doc.ꝛ maxime.d. Phil.de corñio.(Idē latissime cōsuluit.d. Phil.cor.ꝯsil.cxcvij.ici.circa.in.ij.ꝛ.iij.col.j.vol. dicēs ꝙ doc.cōiter ita tenēt: vbi allegat quosdā alios doct. lꝫ dubitet in ꝯsi.cciij.ici.plura.ij.col.eo.vol.ꝛ ꝯsi.xlviij.ici. de plurib'.in fi.ij.vol.vbi recitat tres opi. ꝛ nihil ꝯcludit.) ꝛ lꝫ isti doc.ꝯueniāt in effectu circa pdictā cōclusionē: in eo tñ fuerūt discordes: an directo ꝛ iure pprio masculi succedāt in triēte vel semisse cōputatis dotib' exclusarū: an vō femine excluse faciant partē: ita ꝙ reliquum vltra dotes deueniat ad masculos non directo iure successionis vel proprio: sed p ius accrescendi de quo infra dicam: et ista computatio fiet sm Paul.de castro in dicto.§. si titio. quia primo dotes in toto patrimonio cōputabuntur vt maior sit portio legitime ꝛ demum in legitima. Alia autē fuit opinio ꝙ filie excluse quibus aliquid preseruatur a lege vel statuto faciant partem in legitima perinde ac si nō essent excluse: ꝛ totam legitimam suam habuissent: ita ꝙ legitima nō exclusorum nō sit ppterea maior q̄ si excluse succederēt: ꝛ hoc tenuit Bal.cū quo ibi trāsit Joā.de imo.in.d.l. huiusmodi.§.si titio.ff.de lega.primo.vbi dicunt ꝙ etiam si filia non haberet nisi vnū denariū in dote q̄tum ad faciendū partem in legitima: reputaretur habere totā partē legitime: q̄uis ipsa filia iure successionis nihil petere possit sed iure tantū dotis. Propterea qꝛ licet veniat diuerso iure: tamen facit partē nec reliquum accresceret masculis: quorum contemplatione exclu

datur: q: ius accrescendi non potest dimidi cũ nõ habeat lo
cum nisi in portione dino defecerat: facit. l. duobus fm Bal.
ff. de leg. primo. cum cõcor. ibidem per Jmol. allegatis. idẽ
consuluit Bal. in consilio. cclvj. incipi. statuto cavet. ij. volu
mine. fm penul. impressionẽ. Sequit Frã. de are. in. d. l. j. in
vltimis vbis. C. qñ nõ peten. par. Et hanc opi. tanq̃ veriorẽ
firmat. d. Fran. cur. in ꝯsilio. v. incipi. astulphus pr. in fi. di
cens q̧ ita consuluerunt solẽnes doc. d. Ja. de puteo. ⁊ Ro
lãdus cruti⁹. ⁊ Bal. in quodã ꝯsil. xxxvj. incipi. quidã Alex.
in. v. col. alis est. cccccxviij. ⁊ incipit factum sup quo consiliũ
petitur quidã Alex. prima pte fm vltimã stampã: vbi refert
Bar. ita tenuisse eo audiẽte in. d. l. pr̃ filium. ff. de inoffi. te.
Facit qð not. Bald. in. d. l. j. in. vj. q. ver. quid de filia. C. qñ
nõ pe. par. ⁊ in. l. j. §. in primo. C. de ca. tollẽ. ⁊ quod dicit de
eo qui renũtiauit hereditati patris: vel alis excluso: vt q: sit
exheredatus iuste: deportat⁹: vel frater minor iuxta nota. p
Bar. in. l. j. §. filium. in. iiij. q. ff. de contrata. ⁊ in. l. j. §. si pa
ter. in fi. ff. de comun. cumemã. libe. ⁊ in repe. l. pr̃ filiũ. ff. de
inoffi. testa. ⁊ Alberi. Bar. Bal. Ange. ⁊ Jmol. in. d. l. pla
ne. §. si duob⁹. cũ ꝯcor. ibi per Alex. allegatis. Albe. Bal.
⁊ Saly. in. d. aut. nouissima. Alberi. Bal. ⁊ Ange. in. l. papi
nianus. §. vnde si quis. ff. de inoffi. test. q̃si cõior conclusio sit
q̧ aut exclusi habent pro mortuis sicut deportatus iuste ex
heredat⁹ ⁊ frater minor: ⁊ nõ faciant partez nec cõputent in
numero filiorum. alis secus: sicut est quãdo filia repudiat pro
dote: ⁊ predicta opi. est de mente Paul. de cast. in. d. l. j. §.
in primo. dum dixit q̧ si portio vnius in totuz deficit habet
locum ius accrescendi: secus võ si in totum non deficiat: q:
tunc qui non admittit ad partẽ bene facit partẽ: qð etiam te
net Saly. in. d. §. in primo. ⁊ Bal. ⁊ Ange. in. l. duob⁹. ff. de
le. j. facit q: dos succedit loco legitime fm Cy. Bal. ⁊ Saly.
in. l. fancimus. C. de nup. Et iccirco Fran. de are. in. d. l. pla
ne. §. si duobus. dixit veritatez huius passus pẽdere ab hoc
arti. an dos succedat loco legitime de quo dixi. s̃. in. xj. arti.
prin. in. ij. q. ⁊ ppterea Ful. nõ ab re dubitauit in. d. cõsi. xxvj.
inci. statuto ciuitatis Uincentie: an femina faciat partẽ ⁊ ni
hil masculo accrescat: attẽto q̧ pars femine in totuz non va
cat. vt ibi per eũ. Alia fuit opinio Anto. de but. in consi.
xl. incipi. in questione ista vltima col. vbi cõcludit q̧ si cõpu
tatis filiab⁹ filij excedũt numerũ quatuor: dimidia dotiuz sit
iure legitime filiarũ: ⁊ pro illa dimidia partem faciant ita q̧
reliquum deficiens ad supplementũ portiõis que sibi de iu
re cõi spectasset nullatenus accrescat masculis nec eorũ lu
cro cedat vt ibi lati⁹ p eũ. de quo an pars tertia vl' dimidia
dotis iuxta numerũ filiorũ sit loco legitĩe: vel tertia vel dimi
dia rei a statuto preseruate dixi. s̃. in. xj. articulo. prin. ij. q.
(Alia fuit opi. Mari. in ꝯsil. lxxxiij. inci. visa. pen. ⁊ fi. colũ.
dicẽtis sub dubio q̧ aut pñs causat inclusio masculorũ q̃ ex
clusio feminarũ exclusarũ: ⁊ tũc exclusẽ faciãt partẽ que appli
cetur masculis ⁊c. aut ecõtra. ⁊ tũc sec⁹: de quo dicet. j. e. q.)
Alia fuit opi. q̧ femine nullaten⁹ partẽ faciant etiã rõne do
tiũ: ⁊ q̧ legitima nõ exclusorũ sit tertia pars vel semis totius
hereditatis deducto ere alieno ⁊ funeris' impensa ac dedu
ctis dotib⁹ exclusarum primo ⁊ ante oĩa ex hereditate tãq̃
ere alieno nõ aũt semisse vel triente ita q̧ ipse dotes nec in
patrimonio nec in legitima quo ad calculandum ipsam legi
timã imputent. Et hanc opi. tenuit Bald. in. l. papinianus.
§. vnde si qs. ff. de ioffi. te. quẽ ibi sequunt Ang. ⁊ Rapha. ⁊
Ang. in. d. l. papinianus. §. q̃rta. ⁊ Cardi. in. d. cõsil. clj. inci.
qð autem. mouent q: legitima est quota eius qð quis habi
turus esset ab intestato: ⁊ a causa intestati sumit initiũ ⁊ fm
illam regulatur vt patet in. d. §. vnde si quis. ⁊ ibi glo. nota
bilis facit. l. posthumus. §. si quis ex his. ff. eo. ti. ⁊. l. parenti
bus. ⁊. l. cũ queritur. C. e. sed hic est q̧ masculi fuissent in toto
successuri exclusis dotibus et consequenter de toto exclusis
dotibus debent masculi vocati habere legitimaz: ⁊ per hoc
fundamentum idem tenuerunt Ang. ⁊ Jmol. in. d. l. plane.
§. si duobus. volentes idem esse in alia re per statutum filie
exclusẽ reseruata: idem voluit Ange. in. d. l. j. §. in primo. in
fi. cõmen. C. de cadu. tollen. Ange. in ꝯsi. ccxcix. alis. cccciiij.
inci. pũctus talis est statuto ciuitatis ortone: alis est. clxxiiij.
fine. clxxvj. ⁊ in consilio. ciij. incip. statuto cauetur. Cu. in. d.
consilio. xxxv. inci. stante statuto Uincentie. ⁊ in. d. l. re con
iuncti. in prima lectura. ff. de le. iij. vbi dicit se ita cõsuluisse.
Sequitur Ful. in. d. consil. xxvj. licet sub dubio inci. statuto
ciuitatis Uincentie. ad absurdum allegatũ q̧ portio filiorũ

iunctis dotibus exclusarum esset vltra tertiam partẽ vel se
missem respondet Cu. in locis allegatis q̧ hoc ideo est quia
dos filie est onus ⁊ es alienum ⁊ non subrogatur loco legiti
me sed cum augmento ⁊ additamento facto in personã non
exclusorum. (Et hanc opinionem dicit cõmunem Corneus
consilio. cxcix. incipiente in hac. secunda columna tertio vo
lumine. ⁊ Alex. in. l. j. §. filium. in apostillis. ff. de bono. pos.
contra tabu. vbi sub dubio forte dicit veriorem) Predictã
opinionem etiaz tenuit Alex. consulendo: quem referũt do
mini Baptista ⁊ Bartholomeus in consilio supra allegato
transeuntes cum hac sententia: qð consilium Alexandri in
impressis non inueni licet bene inuenerim Alexã. qui dubi
tat de hac opinione in consilio. iij. incipi. viso testõ. in fine.
quarto volumine. Eandem opinionez tenuit fm predictos
dños Bartho. ⁊ Baptistã Pet. de ancha. in consi. inci. in
augumento ⁊ diminutione legitime. qð non inueni in meo
volumine. ⁊ Saly. in cõsi. inci. in noĩe saluatoris nostri Jesu
christi de cuius ore. ⁊ ita fuit determinatum per collegium
paduanum. In eorum consilio inci. factum. super quo consi
lium petitur cuius collegij tunc prior erat dominus prosdo
cimus de comitibus ciuis Padue. (Item predictaz opinio
nem firmat etiaz dñs Sozi. in consi. cclxxxviij. inci. circa: pri
mã. xij. col. j. volu. dicens se pluries pro hac opi. consuluisse
⁊ semel iudicasse. Et idem sepius consultum vidisse. ⁊ in ꝯsi.
cl. xj. col. eo. vol. refert multos qui pro hac opi. consuluerũt:
⁊ pro ea multa bona fundamenta adducit Mari. in. d. consi
lio. lxxxiij. inci. visa. iij. col. ver. circa secundã. quam in fine
consilij dicit probabiliorem ⁊ cõmuniorez: scz vt filie exclusẽ
non numerent in numero filiorum in minuẽda legitima: vbi
etiam allegat multas docto. auctoritates. Et in hãc opinio
nem inclinat dominus meus Jason in. l. huiusmodi. §. si ti
tio. ff. de lega. j. licet non bene firmet pedem.) ⁊ in cõtingen
tia facti cũ occurrisset casus in hac ciuitate Asten. in succes
sione nobilium quondaz Georgij patris ⁊ Bartho. filij de
pelletis ciuium Asten. fuit ita consultuz per ipsum dominũ
Bartho. sozi. ⁊ p alios celebres doctores. In quo casu ego
prius consulueram: et ita fuit iudicatum per illustrissimum
d. d. Joannem Jacobum triuultium regium locũtenentem
generalem tunc in hac Astẽ. ciuitate degentem de consilio
clarissimi docto. domini Joannis campesij. Que opinio de
rigore iuris videt verior ⁊ cõis ac tenenda: attento q̧ dos
nõ succedit loco legitime fm magis cõem opi. prout dixi. s̃.
in. xj. arti. scða. q. ⁊ notat Areti. in. d. §. si duobus. cum non
deferatur dos iure successionis sed censeatur tanq̃ es alie
num: q̃uis contrarium voluisse videatur Ant. de bu. in. d.
consi. xl. licet prima opinio videatur equior ne contingat pa
trem in plus teneri pro legitima q̃ de iure cõi teneatur: scz
ad dotes exclusarũ ⁊ legitimã integrã nõ exclusorũ. Et qð
preseruatum filiabus exclusis nõ cõputetur in legitimaz in
telligo prout etiã declarat. d. Frã. de are. in. d. §. si duob⁹. nisi
subrogetur loco legitime vel censeatur legitima: qð quando
sit ⁊ quomodo dixi. s̃. in. xj. arti. ij. q. Et predicta cõclusio li
mitatur nisi dos per testamentũ legetur filie exclusẽ: q: ipu
tabitur in legitimam fm Paul. de cast. in. d. consilio. cclij.
incipiente super primo pũcto. in volumine antiquorũ ꝯsiliorũ
fm primam impressionẽ: vbi tenuit q̧ stante statuto q̧ extã
tibus masculis filie femine non succedant: si cõtingat aliquẽ
decedere relictis quattuor filiabus ⁊ vnico filio masculo: et
defunctuz legasse filiabus: illa legata imputabuntur in legi
timam que erit semis: nec censebunt facta super alio semisse
de quo pater potest disponere sine preiudicio legitime: mo
uetur auctoritate Bal. in simili in. l. pater filium. vlti. char
ta. ff. de inofficio. testamen. ver. vlterius quero hoc suppo
sito ibi sed si esset exheredat⁹ ⁊c. vbi determinat q̧ licet ex
heredatus habeatur pro mortuo ⁊ nõ computetur in nume
ro vt augeat legitimã: ⁊ illam faciat transire de triẽte ad se
missem. Hoc est verũ quando nil est sibi relictũ: alis facit nu
merum fm eum si non repudiet. allegat glo. in aut. de triẽ.
et semis. post principium super verbo occuntium. Nec ob
stat si dicatur q̧ censeatur relictum vt extraneis: cuz filie sint
a successione exclusẽ: q: non est verum fm euz q̧ dicãtur om
nino exclusẽ qñ potest ex testamento eis relinqui: nec tũc dr̃
vt extraneis relictum sed vt filiabus. arg. l. plenũ. §. equitij.
ff. de vsu ⁊ ha. ⁊. l. l. si qs filio exhr̃dato. §. tritiũ. ff. de iniu. ru.
⁊. l. cũ filio. ff. ð le. iij. ⁊. l. stipulatio ista. §. cũ hi. ff. de v̈. ob. sz
p hoc melius faceret illa doctrina: q̧ filie in aliquo agnite a
testatore

testatore nõ dicant̃ iura fuit atq̃ ꝑtextu taliũ statutoꝝ amittẽ
falcẽ pro ea parte ꝓ q̃ sunt agnite:de quo dixi.s.in.x.arti.
iij.q. Item Paul.de cast.respondet ad alia obiecta q̃ circa
hoc fieri possent que nõ refero.(Et ꝓ ista opi. Pau.de ca
stro ↄsuluit Come⁹ ↄsi.cxcvij.inci.circa.fi.⁊.iij.col.j.vol.)
¶Contrariũ voluit Saly.in ↄsi.s.allegato:quẽ referunt ⁊
sequunt̃ dñi Bap.⁊ Bartho.ĩ eoꝝ ↄsi.etiã.s.allegato:q te
nuit ꝙ si fiat legatuʒ ꝑ dote nõ poterit peti nec iure ltime:
nec vt pars debita hereditate. Pro quo facit q: aut statutuʒ
expresse preseruat dotẽ vel rem legatam:⁊ tunc legatũ cen
setur factum in cõpensationẽ rei preseruate.l. si cum dotez.
§.si pater.cũ concor.ff.solu.ma.⁊ sicut nõ computat̃ in legiti
mã tale preseruatũ:ita nec legatum per supradicta:aut testa
tor legat aliud q̃ rem preseruatã:vel q: statutũ nihil preser
uat:⁊ tunc sumus in formali casu Paul.de ca.nec iđc video
quõ possit in legitimã imputari id qđ iure legitime non de
bet:cũ femina exclusa nullã hẽat legitimã mero iure. Ad il
lud de exheredato posito ꝙ ꝓcedat ꝑut dicit Paul.de ca.
dico ꝙ an legitima debeatur ei pendet ex facto patris exhe
redantis:cũ filius iste sit mero iure successibilis:⁊ lex illũ nõ
agnoscat propter dispositionem pris:vnde nõ mirum si qua
tenus pater agnoscit lex etiam agnoscat:non sic in filia q̃ ex
cluditur a successione alio respectu q̃ paterne voluntatis.
Et ex hoc videnť sublata oĩa fundamenta que facit Paul.
de ca.pro sua decisione.(Sed pro ↄcordia dici potest ꝙ aut
statutuʒ prout dixi.s.proxime loco legitime aliquid preser
uat filie:licet sit minus legitima qđ qñ sit dixi.s.in.x.articu
lo prin.ij.q.⁊ tunc procedat opi. Pau.de cast. cum concor.
⁊ ita in facto dicebam:q: filia tũc cõcurrit ratione legitime:
⁊ summa pro qua cõcurrit tñ de legitima deducet̃ ita ꝙ le
gitima alioꝝ erit minor de tanta summa quãtum capit talis
mulier.⁊ est de mente Comei in.d.consi.cxcvij.in.iij.colũ.
⁊ aliorum qui tenuerunt hanc vltimam opi.dum mouent̃ ꝙ
dotata non computat̃ in calculanda legitima:eo q: dos non
est legitima nec ad eius instar. Aut statutum non preseruat
legitimã nec aliqđ qđ succedat loco legitime:prout est dos
que fm cõem opinionem de qua.s.hac eadeʒ.q.⁊ in.d.x.ar
ticu.ij.q.nõ est legitima nec loco legitime succedit. Et tũc
vera sit opi.Saly.⁊ cõis ꝙ legitima masculoruʒ detracta de
toto patrimonio dote:siue sit siue nõ sit soluta tãq̃ ere alie
no capiatur integre super residuo:ꝑut etiam voluit Come.
consi.cxcix.inci.in hac.iij.volu. ita ꝙ dos nõ cõputetur nec
in legitima nec in pñmonio. Et ꝑdicta inuestigatio quan
ta sit legitima non exclusorum a successione.⁊ an excluse fa
ciant partẽ in legitima est vtilis ad multa. Et primo vt dixi
in pn̄.huius questionis ad taxandũ quantitatem legitime
ipsorum nõ excluso ruʒ que redditur maior fm predicta. Itẽ
est vtilis si contingeret non exclusos grauari fideicommisso
erga pauperes vel ꝑsonas ↄ quas nõ habet locuʒ detractio
trebellianice fm Pau.de ca.in.d.l.huiusmodi.§.si titio.et
Cuma.in.d.consi.xxxv.⁊ do.Fran.cur.seniorem in.d.consi.
v.q: pro portione legitime non tenet grauamẽ vt ibi ꝑ eos
⁊ latius dixi.s.alibi maxime in.xj.arti. prin.iij.q. circa eius
fineʒ:firmando ꝙ etiam in legitima aucta per statutum fili⁹
grauari non possit post Calde.in cõsili.xxxij. sub rubrica de
testa. Item est vtilis propter oĩa priuilegia ⁊ specialia que
sunt in legitima. Item predictam conclusionem ꝙ exclusẽ a
successione parteʒ nõ faciant in legitima:intelligo qñ nulli⁹
contemplatione excludunť qđ quandoq; esse põt vt dixi in
ꝑcedenti articulo in.v.q.j.col. ac in.vj.q.circa fi.⁊ in.ix.⁊ in.
vj.arti.princi.in.xj.membro.iij.q.pen.col.ꝑut si excludat̃ fi
lia nupta extra territorium simpliciter.vel si statutuʒ dicat
simpliciter ꝙ mater nullatenus succedat:⁊ contingat tracta
ri:an faciat partem cum patre in legitima. Naʒ sec⁹ ẽ qñ con
templatione aliquarum ꝑsonarũ excludũtur:puta agnatoꝝ
vel masculoꝝ prout est qñ statutuʒ dicit ꝙ extantibus agna
tis aut masculis femina maritata seu dotata non succedat.
Tunc enim q: statutum duo facit:vnum scilicet in excludẽ
do feminas dotatas seu maritatas:aliud in vocando mascu
los:vt patet ex his que dixi.s.eo.j.q. femine faciunt parteʒ
ad cõmodum masculorum ⁊ non habentur perinde ac si non
essent in rerum natura fm cõem opinionem quã nũc referaʒ.
In qua questiõe an femine exclusẽ propter masculos faciãt
partem ad cõmodũ masculorũ in legitima:vel masculi intel
ligantur ad earum portionem vocati taliter ꝙ si excludatur
dotata stantibus masculis ⁊ adsit masculus ⁊ vna filia non

dotata ⁊ alia dotata:legitima masculi sit maior q̃ legitima
filie nõ dotate propterea q: portio dotate acquirat̃ mascu
lo:reperio Bal.dubitasse in cõsi.clvij.inci. gtinus.v.vol.⁊
vltra predicta fuisse tres.opi. Una est ꝙ filia nõ dotata nec
exclusa equaliter cuʒ masculo admittatur ⁊ succedat:vt per
Signo.late consi.xcix.inci.in lombardia. vbi est questio no
na:vbi late disputat hanc qõnem:sequit̃ Panor.consil.cxj.
inci.in cã Caterine.in si.ij.volu. Alia ⁊ secunda fuit opinio
Mari.qui in ista materia perplexus dixit in.d.cõsi.lxxiiij.
inci.visa penul.⁊ fi.col.considerasse infrascriptaʒ distinctio
nem:vʒ ꝙ aliquando quis excludit̃ cõtemplatione alicuius
nec adest aliqua alia persona in eodẽ gradu successionis:et
tunc illi applicatur portio exclusi ꝑ iura ibi allegata in quo
non sit dubium. Aliqñ vero quis excludit̃ contemplatione
vnius ⁊ adest etiam alia ꝑsona cui potest portio persone ex
cluse applicari.⁊ tunc fm Mari.aut prius causatur inclusio
inclusi q̃ exclusio exclusi:⁊ tunc verũ sit dicere ꝙ portio ex
cluse applicetur illi cuius cõtemplatione ipsa excluditur.l.
post legatũ.§.amittere.ff.de his qui.vt indi.l.pen.C.de le
ga.⁊.l.ij.§.si duo.ff.de colla.bo.cum concor.ibi allegatis.
Aut prius in ꝑsona exclusi seu exclusẽ causatur exclusio tpe
mortis eius de cuius successione agitur q̃ causetur masculi
inclusio. Et tunc fm Mari.verũ sit ꝙ persona exclusi habea
tur ac si non esset in rerum natura.per no. per Bar.in.l.j.§.
si pater.ff.de coniun.cuʒ eman.li.⁊ in.l.j.§. qui habebat .ff.
de contra tabu.cum iuribus ibi per Bar. allegatis.⁊ maxi
me per tex.in.l.ij.§.si sit agnatio.⁊ in.§. si sit consanguineo
soror.ff.de contra ta.iuncto tex.in.l.fi.§.fin autem.vbi Bal.
C.ad tertu.⁊ per nota.per Bald.in.l.quicunq;.iij.col.C.de
ser.fugi.⁊ in.l.si quis filiuʒ.C.de inoffi.testa. Pro qua opi.
etiam adducit Maria.ꝙ talis filia exclusa censeat̃ ad instar
extranei per iura ibi allegata. Subdit ibi Mari.in fi.ꝙ aliqñ
tractamus an femine exclusẽ cõnumerentur in numero filio
rũ in diminuenda legitima alioꝝ:⁊ tunc verior ⁊ cõmunior
opi.sit ꝙ nõ:de qua late dictum fuit.s.in decisione hui⁹ pn
cipalis qõnis in prin.⁊ vult Cardi.d.cõsi.clj. Aliqñ an con
numerentur in numero ad cõmodũ eorum quoꝝ contempla
tione excludunť ita ꝙ augeant eoꝝ partem:an vo habeant̃
ꝓ nõ existentibus in rerum natura ita ꝙ non exclusi tam ma
sculi q̃ femine equaliter concurrant:⁊ tunc dicit se subsiste
re q̃uis premiserit supradictam distinctioneʒ. Alia ⁊ tertia
opinio est ꝙ femine exclusẽ non habeantur pro mortuis sed
faciant partem ad cõmodum masculoꝝ quoꝝ contemplatio
ne excludunť:aut si habentur pro mortuis ꝙ hoc fit ad com
modum ipsorum masculoꝝ tñ:)taliter ꝙ masculi intelligen
tur vocati ad portionem quam de iure cõi habiture fuissent
ipse exclusẽ:ita ꝙ si extent aliquẽ filie non dotate que non
sint exclusẽ:maior sit legitima masculorum pro portione ex
clusaꝝ que masculis dʒ applicari:⁊ tũc femine nõ exclusẽ pin
guiorem legitimã habere nõ debebũt q̃ de iure cõi fuissent
habiture.⁊ hoc est de mente Pau.de ca.in.d.consi.ccliij.in
cipiente quoniam fundamentum. vltima columna v.ex hoc
dico.⁊ in.l.hmõi.§.si titio.ff.de le.j.⁊ Ro.in.d.l.j.C.quan
do non pe.par.in antepe.⁊ pe.colũ.⁊ ita alĩs cõsului in causa
predicta pelletariũ:pro qua parte ↄsuluerunt clarissimi doc.
do.Bartho.sozi.⁊ Ambrosius opizonus:⁊ ita fuit iudicatũ
de consilio clarissimi.d.Jo.cãpesij. Et hanc partẽ etiam te
nuit modernus ferra.in repe.§.⁊ quid si tãtuʒ in.l.gallus in
iiij.seu.lv.col.ff.de li.⁊ posthu.pro q̃ pte faciũt fundamẽta
relata supra hoc eo.arti.j.q.⁊ est tex.quem ibi notat Bal.⁊
Paulus de castro in.l.si defunctus.C.de legi.heredi.cum
alijs fundamẽtis relatis per Ro.in loco p̃allegato (Sequi
tur Sozi.in consilio.lxxvj.incipiente viso testamento.secun
do volumine. Et idem est in causa intestati:quia portio ex
cluse puta eius que est dotata:applicatur masculis quoruʒ
contemplatione dotate per statutuʒ excluduntur. ⁊ femine
non exclusẽ:puta non dotate non habent nisi illam portio
nem quam habiture fuissent si exclusẽ succederent vbi per
Marianuʒ late consilio quinto incipiente presens consulta
tio.vbi pro hac parte facit.xij. notabilia fundamenta tendẽ
tia fere omnia ad illam doctrinam:ꝙ quando quis exclud
tur a lucro vel commodo alterius contemplatione debeat
illi applicari cuius contemplatione talis excluditur. Que
fundamenta etiam refert ipse Marianus consilio. lxxiiij.
incipiente visa.quarta columna. Et idem vult ipse dñs Bar
tholomeus sozinus ↄsi:ccxlj.incipi.circa.x.⁊.xj.col.ver. fm

quod est presupponẽdum. ꝛ ver. tertium ꝛ vltimum. j. volu. vbi adducit antedicta fundamenta dñi Maria. patris sui ꝛ dicit se ita ter iudicasse ꝛ bis vidisse pronuntiatuꝫ. Sequit dñs meus Jas. in. l. seruo legato. §. si testator. ff. de le. j. post Panor. in. d. consilio. xx. incipi. in causa Caterine. ij. volumine qui aliter dicit in causa testati vt supra eum retuli. et ita in facto etiaꝫ obtinui. ꝛ hec opinio e strictior ꝛ cõmunis. Cui nõ obstant fundamenta in contrarium per doct. facta: que tollũtur illis precipue fundamẽtis ꝙ portio a qua feminine excluduntur applicari debeat illis quorum cõtemplatione femine excluduntur: ꝛ ꝙ adsint in tali statuto vnũ caput exclusiuum feminarum in statuto expressarum ꝛ aliud inclusiuum masculorum quoꝝ contemplatione fit exclusio: nõ aũt aliarum personarum vt cõclusum fuit. s. eo. j. q. Et qꝛ si masculus nollit vti beneficio statuti femina exclusa admittitur cum personis nõ exclusis: ita ꝙ exclusio ꝛ admissio personarum exclusarum per statutum dependeat a voluntate masculorum vt dictũ fuit in precedenti articulo. vij. q. licet multe alie responsiones dentur per doc. qui defendunt hanc cõmunem opinionem. Plus dicebat dñs Joannes campesi⁹ in consilio preallegato post dñm Barto. sozi. in ipsa causa pelletarum ꝛ post Fulgo. in dicto consilio. xxvj. ꝙ licet dotes filiarum maritatarum per nostrum statutum Astense exclusarum in calculanda legitima censerẽtur eo alienuꝫ ꝛ nõ computarentur in hereditate: hoc procedit in calculãda legitima masculorum: ꝛ ꝙ ad calculandum legitimaꝫ feminarum non exclusarum seu non maritatarum deberent computari in hereditate: ita ꝙ quantum ad feminas non exclusas partem facerent ꝛ dotes exclusarum nõ censerent eo alienũ ne contingeret legitimam exclusaruꝫ propter masculos esse vberiorem: que consideratio licet sit elegans nõ videt mihi vera per fundamenta relata supra eadem questione in scda ꝛ vltima opinione scda ꝛ tertia col. Et quia non debet eadẽ res diuerso iure censeri. l. eum qui edes. ff. de vsucapi. et sm Cardi. in dicto consilio. clj. in fine. si filie excluse per statutũ in successiõe legetur dos: non detrahitur vt eo alienuꝫ sed vt legatum. Et primo detrahitur legitima filiorum demũ dotes iuxta. l. papinianus. §. quoniã autẽ q̃rta. ff. de inoffi. test. Ubi aũt statutũ excluderet simplr feminas dotatas vel maritatas ꝛ nõ diceret extãtib⁹ masculis vt nõ pferret alia vba ppter que masculi viderent inuitati: tũc excluse non facient ptẽ masculis ad impinguãdũ eoꝝ portionẽ: cũ pariformiter excludant ppter feminas non maritatas vel non dotatas vt vult Bal. in. l. si viua matre. C. de bo. ma. vbi dixit ꝙ statuto excludente dotatã pariter excludet ꝛ in totum per nõ dotatam sicut p masculũ: ꝛ faciũt que dicent in si. hui⁹. q. An aũt portio repudiata per alterũ ex masculis accrescat femine sicut ꝛ alteri masculo dixi. s. in. ix. arti. prin. in. x. q. ad quoꝛuꝫ intellectũ ꝛ declarationẽ hec distinctio cõuenit. Ex pdictis põt iuuari determinatio none. q. formate p. d. Barto. sozi. in repe. l. cũ auus. in. vij. q. in si. v. sed hic cadit. ff. de cõdi. ꝛ de. quã nõ examino: qꝛ nõ est de materia nr̃a. ¶ Ista aũt pars q̃ applicatur masculis ppter exclusionẽ feminarũ nõ debetur iure accrescẽdi: cũ femina exclusa sit incapax masculo succedente: sed p remotionẽ ipsi⁹ femine excluse seu p ablationeꝫ factã ipsi femine p statutũ vt dixit Bal. in. d. l. papi. §. vnde si. ꝛ⁹. Cardi. in. d. cõsi. clj. ꝛ Ange. in. d. cõst. ccxcix. ꝛ Cu. in. d. l. re cõiuncti. ꝛ in. d. cõsi. xxv. ꝛ Pau. de cast. in. d. cõsi. cclij. inci. sup pmo puncto. j. col. in vol. antiquoꝝ cõsilioꝝ sm primã impressionẽ. ꝛ Ro. in. d. l. j. in vlti. col. ꝛ quidã alij doc. quos referunt dñi Baptista ꝛ Bartho. in cõsi. pallega. ꝛ est de mẽte Bal. in. d. l. si defunct⁹. in prin. cõmen. siue in sũmario p illũ tex. Nã cũ portio femine nõ deferat ppter statutuꝫ illã excludẽs: frustra querit de accrescimẽto: maxime qꝛ dos censet eo alienũ: facit. l. j. §. vbi aũt. C. de cadu. tol. ꝛ qd not. Bar. in. l. pr filiũ. in. iij. q. ff. de inoffi. test. ꝛ scribẽtes in. d. §. si duob⁹. dñi tractãt materiã an portio exheredati accrescat institutis: licet cõtrarium voluerit Pau. de cast. in. d. cõsi. cclij. inci. qm̃ fundamentũ. in pe. col. in si. ibi ex hoc dico ꝛc. ꝛ circa hoc videri põt qd dixit Bal. in cõsi. clvij. inci. giti⁹. v. vol. Itẽ est aduertẽdũ qñ masculus succedit in pte dotate exclusae: an onus dotiũ soluendarũ seu nõdũ solutaꝝ iputetur in tota hereditate: ꝛ sic etiã in portione filiarũ nõ exclusarum an so in portiõe masculi. Nã vt dictum fuit dotes solute saltẽ quo ad masculos detrahunt vt eo alienũ: fuit determinatuꝫ in q̃ne quã habui in facto ꝙ tale onus accedat portiõi quã fuisset exclusa p statutum de iure cõi habitura: ꝛ ꝙ cõcernat masculũ ꝛ nõ totã hereditatẽ p regulã. l. si cũ. §. qui iniurias rũ. ff. si qs cau. ꝛ. l. sm naturã. ff. de reg. iur. ꝛ ꝙ idẽ de filio sit iudicãdũ ꝙ ď filia: si succederet quo ad portionẽ sibi occasione filie excluse delatã. Nã si onus dotiũ excederet ex pmissione forsan paterna vel ex testã portioneꝫ legitime debite ipsi filie de iure cõi forte ex loci cõsuetudine vel q̃litate psonarũ vt dixi. s. in. viij. arti. pn. in. j. q. in. iij. ꝛ. xviij. col. tũc de portiõe filij masculi nõ esset illõ supplemẽtum dotis vltra legitimã portionẽ faciendũ: sed de reliqs bonis sm Pau. de cast. in. d. cõsil. ccliij. inci. qm̃ fundamẽtũ. in v. palleg. qd mihi plꝫ. die vlti a aprilis in festo scti Secũ patroni Asteñ. M. cccc.

(Quid autem erit si extet statutum prout est apud ciuitatẽ Burgi ꝙ mater ꝛ soror non succedant ab intestato extantibus fratribus: ꝛ contingat ꝙ frater instituat matrem in legitima vel minus legitima nõ instituta turpi persona herede vniuersali: vtrum in legitima matris calculanda habeat cõsideratio fratruꝫ: Corneus in consi. cl. incipi. hãc questionẽ. j. col. j. volu. refert multoꝝ opiniones ꝛ non decidit lꝫ inclinet in opi. Bar. in repe. l. pater filiuꝫ. ff. de inoffi. testa. iiij. col. ij. q. Pro qua opi. Bar. consuluit Alex. consilio. xliij. inci. super testamento. in si. j. volu. ꝛ eam sequitur ꝛ dicit cõmunem Fran. de are. in. l. plane. §. si duobus. post Ange. et ꝛ Jmol. ff. de lega. j. Uerum quia cõmunis opinio est ꝙ mater exclusa si in aliquo instituatur non possit petere supplementum legitime vt dixi. s. in. ix. articu. principali. j. q. Ista questio prout etiã dicit Corne. in. d. cõsil. videtur superflua: quia legitima non debetur ei qui ab intestato non succedit vt ibi tenui. De qua materia tradit etiam Corneus consil. clxxix. incipiente circa. ij. col. j. volu. Ceterum in materia presentis questionis nõ est per omnia omittendum quod cõsuluit dñs Barto. sozi. in. d. consi. ccxlj. incipi. circa. xi. col. cum quattuor seq. ver. ex qua cõclusione. j. volu. Ubi voluit ꝙ stante statuto ꝙ mater nõ possit de bonis suis nec de sua dote disponere in preiudicium filioruꝫ ꝛ filiarũ: nisi de quarta parte: quo casu etiam inuita matre tres quarte pueniunt ea mortua ad filios ꝛ filias: vt. j. eo. arti. viij. q. dicetur. Et stante alio statuto ꝙ masculis extantibus filie femine dotate a patre vel fratribus etiã matri seu in bonis maternis nõ succedãt. Itẽ stante alio statuto ꝙ non subeũtes onera cõis: nõ gaudeãt fauorib⁹ cõmodis ꝛ bñficijs. statutorũ talis loci: si cõtingat mulierẽ aliquã de tali loco ꝛ in tali loco bona habentem ꝛ ibi nuptam ex primo marito habuisse vnum filiuꝫ masculum ꝛ vnam filiam: ꝛ postea in alio loco transisse ad secundas nuptias ꝛ ex secundo viro habuisse etiaꝫ duos filios masculos: demum dictam filiam natam ex primo matrimonio a fratre vtrinqꝫ coniuncto dotatã ingressaꝫ fuisse monasterium. Quo casu non videbat gaudere posse beneficio statutorum: quia non subibat onera cõmunis: nihilomin⁹ mortua matre portio talis filie computabitur sm formam statuti pinguius prouidentis filijs ꝛ filiabus in successione materna q̃ ius cõe: non aũt sm ius cõe in minus puidens. ꝛ hoc ad impinguãdũ portionem masculi vtrinqꝫ cõiuncti: ppter quẽ excluditur ꝛ nõ ppter vterinos vt dixi in. xij. ar. prin. xviij. q. ꝛ mouetur octo fundamentis persuasiuis: quoꝝ vltimum fortius stringit vꝫ ꝙ inspici non debeat psona qua mediãte aliquid acquiritur: sed cui acquiritur ꝛ ad quam finale commodum deuenit. l. sed si mortis. §. hoc aũt solum. cũ. ij. seq. ff. de leg. pstan. ꝛ. l. cum dotẽ. ff. ad legẽ fal. l. si. in si. C. de bo. que li. ꝛ. l. auic. §. titio. ff. de cõdi. ꝛ demõstra. ppter qd dixit Bal. in. d. §. titio. ꝛ Pau. de ca. in. d. l. cum dotem. ꝙ sicut de legato ad pias causas non detrahitur falcidia: ita nec de legato facto alteri nõ priuilegiato qui hẽat imediate restituere pie cause: sed hec decisio non placet: tum qꝛ in his que proueniũt facto legis inspicim⁹ etiã psonaꝫ qua mediãte nobis acquirit: vt per Bar. in. d. §. hoc aũt solum. ꝛ modernos in. l. si mihi ꝛ tibi. §. regula. ff. de lega. j. Et qꝛ monialis isto casu dum est exclusa a beneficio statuti prohibentis matrem de tribus quartis disponere: non est exclusa contemplatione masculi sed propter statutum eam priuans cõmodo statutoꝝ: ppterea qꝛ non subit onera. in tantum ꝙ etiam priuaretur propter sororem que subiret onera beneficio dicti statuti. Merito igit cessante contẽplatione masculi ei nõ dꝫ taliter acqri: vt patet ex pdictis. vñ aũt excluditur cõtẽplatione masculi per aliud statutũ: qꝛ nulla sit expressio hasũ quartarum non facit ad rem ipsum statutum. Ceterum sequens statutum

statutum intelligitur inesse priori.l.nõ est nouũ:⁊.l.sed ⁊ posteriores.ff.de legi. Ideo femina nõ intelligitur inuitari in aliquo statuto:nisi cuʒ illa q̃litate ꝙ subeat onera. Illi ergo que habilis non fuit ad taliter succedendũ nihil dicit adimi l.decem.ff.de verb.obli.cum vulg. Et ideo si frater vtrinq̃ cõiunctus nihil inuenit ei ademptũ:non põt petere partem quã dicat sui contemplatione tali moniali ademptã per statutum:q: non entis nulle sunt qualitates.l.eius cuʒ concor.ff.si cer.pe. Et ad predicta faciunt que dixi.s̃.ea.q.versi.vbi autem:⁊ versi.item predictam conclusionem.

Quarto principaliter quero:an masculi intelligãtur vocati ad portionem exclusarũ iuxta ordinem ⁊ gradum succedendi iuris cõmunis:puta si statutum excludat filiaʒ feminam:vel sororẽ defuncti propter fratres filios fratrum ⁊ filios filiorꝫ patruos ⁊ alios deinceps agnatos:an tunc masculi in statuto nominati intelligentur simul vocati: an vero ordine successiuo:⁊ breuibus cõcludo masculos vocari sm formã ⁊ ordineʒ iuris cõmunis.§.si.insti.de capi.di. ne alias sequatur absurditas ꝙ remotior efficiat paris conditionis cũ propinquiore:etiã non obstante ꝙ nominentur copulatiue:puta propter fratres ⁊ patruos ⁊c. Facit.l.j.§.vocantur ibi eo ordine.ff.de contratab.vbi per edictũ pretoris intelligunt liberi vocati eo ordine quo per ius ciuile vocari solent. Facit etiã tex.notabilis in.l.peto.§.fratre.ff.de lega.ij. Ibi ita res temperari debet vt proximus quisq̃ primo loco videat inuitatus cũ cõcor.ibi per glo.allegatis. Ad idem facit.l.cum ita legatur.§.in fideicõmisso.ff.eo.tit. ⁊ qõ dixit Bal.in.l.fi.versi.scdo notandum.C.eo.⁊ que habentur p glo.⁊ doc.in.l.gallus.§.quidam. Ubi traditur de vocatis ordine successiuo lʒ copulatiue nominatis.ff.de lib.⁊ posthu.(Cũ concor.de quibus p Maria.consi.xlix.j.col.⁊ Deciũ in cõsi.j.vbi loquuntur in vltima voluntate. Et ad hoc facit qõ consuluit Corneus ꝯsi.cexiij.incip.circa penul.col.ij.volu.ꝙ statuto vocante fratres ⁊ nepotes cõsobrinos defuncti seu patrueles: preferentur fratres nepotib⁹ in successione sm ordinem iuris cõis.) Et iccirco bene dixit Pe.de anch.in repe.c.canonũ statuta in.xiiij.q.prin.de consti. Dum dixit ꝙ statuto disponente ꝙ decedenti ab intestato succedant priuiores cõsanguinei ex linea paterna:ꝙ frater vtrinq̃ cõiunctus preferetur coniuncto ex patre tantũ:lʒ sm eum fuerit contrariũ consultum ꝯnis do.Bapti.de sancto Seuerino relinquat cogitanduʒ in repe.l.oẽs populi in.xx.charta in.cclxxvij.col.ff.de iusti.⁊ iure. Contra quã decisionem facit ꝙ dixit Roma.in cõsi.cccexj.incip.quattuor sunt. vbi voluit ꝙ statuto excludente sororẽ pp̃ter fratres frater consanguineus simul admittat ad exclusionem cum vtrinq̃ coniuncto:ex eo q: ita militat ratio preseruande agnationis in vno sicut in alio:qõ etiã tenuit do.Ant.de rosel.publice disputando in aula episcopali padue:ex eo q: coniunctio ex latere matris est supabundans ⁊ nullam inducit agnationẽ. Pro quo facit qõ dixit Bal.in.c.j.de gradi.suc.in feu.⁊ in c.j.de feu.mar.(Simile dicit Corneus consi.cccxxxvj.incip.constat.iij.col.j.volu. De patruis si aliqui sint vtrinq̃ coniuncti aliqui vero cõsanguinei patris tantũ:vt in talibus statutis pariter admittant:⁊ loquitur vbi patrui preferunt auo materno in terminis statuti ciuitatis castelli. Et sm Corneũ consi.cccxxxj.incip.in hoc.ij.⁊.iij.col.j.volu. Si statutũ disponat ꝙ ad hereditatem intestati primo vocentur descendentes:secundo ascendentes:tertio fratres vtrinq̃ ꝯiuncti: filius fratris nihilominus admittet cum patruo:lʒ secus in fratre patrueli:q: a patruo excluditur sm Corneum consilio clxxxviij.in penul.col.ij.volu.) Et lʒ de iure cõmuni nõ considerentur differentia agnationis ⁊ cognationis.§.nullam in aut.de here.ab intesta. Tamen hoc in casu statutũ expresse tendit ad inducendũ hanc differentiã. Ad idem facit qõ dixit ipse Anto.de rosel.in trac.de suc.ab intesta.in.xiij.col. Ubi voluit ꝙ stante statuto ꝙ agnati excludãt cognatos ꝙ frater vtrinq̃ cõiunctus non excludet consanguineũ tantũ: sed insimul succedent. Et ita cõsuluit Jo.de prato. Nec ob. aut.cessante.C.de legi.here.q: statutum debet intelligi sm ius cõmune quando est ei cõforme.vt dixit Bal.in.l.maximum vitium.C.de libe.prete.⁊ Pau.de ca.in.l.fi.§.in computatione in fi.cõmen.C.de iure delibe. Sed per p̃dicta apparet ꝙ illa decisio non est vera. Et cõtrariũ tenet do.Lau. qui dicit se arguisse ꝯtra Anto.de rosel.in repe.§.ceterum in.xxviij.col.versi.nunc autem.insti.de legi.agna.suc.ad dicerum Bal.in.d.l.maximũ vitium respondeo:vt dixi.s̃.in.x.arti.in.iiij.q.circa.xvi.col. Satis.n.esse debet vt tale statutum qõ est contra regulas iuris cõmunis operetur:vt corrigat ius cõmune in exclusione feminarũ:absq̃ eo ꝙ corrigat in modo admittendi masculos inuicem.l.qõ vero contra.ff.de legi. Et videmus ꝙ lex noua distinguit per antiquã.l.nã ⁊ posteriores.ff.de legi.⁊.l.sciendum in prin.ff.qui satisda.cog.iuncta aut.offeratur.C.de lit.contest.vbi sũt posteriores in gradu cõcurrerent de iure cõmuni simul cũ proximioribus:tũc bene simul admitterentur qñ sunt nominati simul in statuto:sicut est qñ adessent fratres ⁊ filii fratrũ predefunctorũ:q: de iure cõmuni simul succedunt aut.cessante:⁊ aut.post fratres la.ij.C.de legi.here.⁊.§.reliquũ in aut.de heredi.ab intesta.vel qñ adesset filius defuncti.⁊ nepotes masculi ex altero filio predefuncto qui etiaʒ simul succedunt.§.cum autem.insti.de here.que ab intesta.defe. Pro quo facit qõ dixit Bal.in.l.in quibus causis in.j.colũ.C.de secun.nup. Ubi voluit ꝙ stante statuto ꝙ filia dotata existentib⁹ masculis nõ succedat:sed ipsi filij hereditatem possideant:⁊ contingat aliquem decedere relicta vna filia dotata ex filio masculo:ac nepote ex alio filio predefuncto:nepos cum filio cõcurret:etiã in portione que debetur filie de iure cõmuni:eo q: ingreditur gradũ paternum per tex.in.d.l.in quibus: lʒ prima facie videri posset contrariũ:propterea q: pater decessit tali tempore quo transmittere non poterat:nam non succedit iure transmissionis:sed tanq̃ subintrans gradum paternum qõ dictum refert ⁊ sequit Modernus bononieñ.in tractatu dotiuʒ vltima parte in.lxi.q.incip.quid si pater. Ex predictis patet ꝙ stante statuto ꝙ succedant agnati masculi seu cognati:prout in gradu sunt proximiores vsq̃ ad quartũ gradum filius fratris admittet ad successionem cum patruis. Et ita cõsuluit do.Alex.in consil.lxxxviij.incipi.ꝙ concurrere debeant.j.volu.(Et.cxxxvij.incipi.preclare eo.volu. Ubi idẽ dicit in testatore vocante proximiores ad successionem vel fideicõmissum. Et ideʒ voluit ꝯsi.xxvij.incip.videret penul.col.iij.volu. Et Corneus consil.cxv.incipi.in hac penul.⁊ fi.col.ij.volu.) Sequit do.Ludo.bono.in addi.ad tract.Matesil.de suc.ab intest.in.j.q.iij.arti.prin.vbi loquitur de successione transuersaliũ. Pro quo facit qõ dixit Bar.in.l.j.§.si filius.ff.de cõiun.cum eman.libe.de filio succedente in locũ patris:⁊ q: statuta recipiunt interpretationẽ passiuam a iure cõmuni.l.j.§.j.ff.ad leg.fal. Et ibi late traditur ⁊ p Bar.in.l.oẽs populi in.vj.q.prin. Sed sic est ꝙ de iure cõmuni filius fratris simul cũ patruo succedit:ergo ⁊c. Item regula est de iure cõmuni ꝙ subrogatũ sapit naturam eius in cuius locũ subrogatur.l.si eum.§.qui iniuriarũ.ff.si quis cau.c.ecclesia vt lit.pen. Sed sic est ꝙ filius fratris succedit in locũ ⁊ gradum patris sui.d.§.reliquum:ergo ⁊c. Et hec decisio clarius procederet sm doc.preallegatos. Si statutum diceret ꝙ succedant agnati masculi:prout in gradu sunt proximiores ⁊ concurrentes:q: concurrentes dicuntur illi qui simul ad aliqõ ius consequendũ de iure veniunt.l.j.versi.si vero non oẽs.C.de cadu.tollẽ.⁊.l.si finita.§.cũ autẽ.ff.de dã.infec.⁊.l.ideoq̃ in princi.ff.qui po.in pig.ha.(Et ex predictis tollitur dubiũ qõ tangit Corneus cõsi.lxxv.incip.q̃q̃ col.fi.j.volu. Ubi dicit de statuto perusino excludente filiã dotatam a successione etiaʒ fratris ⁊ vocante matrem ⁊ fratres cõsanguineos:⁊ dubitat an in tantũ succedat mater sicut oẽs consanguinei simul. Et videt sentire ꝙ si oẽs cõsanguinei vocarent sub vno nomine vniuersali collectiuo:tunc haberet dimidiam:⁊ oẽs consanguinei aliam dimidiaʒ. Et secus esse si vocarentur per indefinitam vel vniuersalem distributiuã.aut si esset verbũ equaliter:q: tantũ haberet quilibet frater cõsanguineus quantũ mater:⁊ sic succederet pro virili:vt ibi latius per eũ. Et si in statuto dicat:succedat proximior qui de iure cõmuni succedere debet:dixi in precedẽ.arti.v.q.in fi.⁊ in.xix.q.) Per predicta dicebat idem do.Ludo.in loco preallegato:ꝙ stante statuto Bononie sub rubrica de dotibus restituendis:ꝙ si mulier decesserit nõ extantibus ascendentibus nec liberis relinquere teneatur fratribus vtrinq̃ cõiunctis vel ex patre tantuʒ tertiam partem dotium suar:⁊ augumenti ⁊ aliorum bonorꝫ suorum:⁊ fratribus nõ extantib⁹ tertiã:vt.s̃.totius dotis:⁊ eius augumẽti: ⁊ aliorum bonorꝫ relinquere teneatur patruis vni vel pluribus pro dimidia:⁊ filijs fratrũ vni vel pluribus pro alia dimidia.⁊ filijs fratrũ non extantibus:patruis totaʒ tertiã relinquere teneatur:

quere teneatur: ⁊ non extantibus patruis ipsam tertiā filijs fratrum ⁊c̄. Cum contigisset decessisse feminā relictis fratribus ⁊ filijs fratris: institutis fratribus heredibus vniuersalibus ⁊ filijs fratrū in modicissima summa forte quinq̧ libris imperialiū: ꝙ filius fratris succedet in tertia parte pro dimidia cū patruo suo seu fratre defuncto: ad cuius terne lucruz maritus non admittatur ex forma dicti statuti: non obstante ꝙ videatur statutum vocare filios fratrū cum patruis: q̄r s̄m eum ratio statuti que fuit cōseruare agnationem: vt dixi. s̄. in. iij. arti. prin. Ita militat in filio fratris sicut in fratre. Item q̄r statutum pōt intelligi de patruis ipsius sororis: iuxta ea que dixi in arti. prece. in. xvij. q. Itē q̄r alias est necesse dicere ꝙ iste casus sit a statuto omissus: q̄r statutū nō loquitur eo casu quo adessent fratres defuncti ⁊ filij fratrū: quo casu relinquitur dispositioni iuris cōis iuxta. l. si extraneus. ff. de condi. ob cau. ⁊ l. si cū dotem in prin. ff. solu. ma. Et ea que late dixi s̄. in. vj. arti. prin. tertio membro in. iij. q. s̄m quā sententiam vt ipse dicit fuit iudicatū: sed cōtrarium credo verius vnico fundamento: q̄r statutū primo loco vocat fratres indistincte ⁊ simpliciter ac indiscrete hoc est siue extent filij fratruz siue non: ⁊ iste est casus prouisus clare: quo casu nō est locus interpretationi. l. ille aut ille. §. cū in verbis. ff. de lega. iij. cū concor. Demū facta prouisione pro fratribus cōsiderauit statutum posito ꝙ fratres nō essent: prouidere alijs agnatis: quo casu voluit vocare patruos psone defuncte expresse ⁊ filios fratrum cū eis: nec statutum loquitur de patruis filiorum fratrū hoc est de fratribus defuncte: de quibus iam dixerat sed de patruis ipsius defuncte: ⁊ casu quo nō essent tales patrui: voluit adhuc prouidere ipsis filijs fratrū. Unde non pōt dici ꝙ hic adsit aliquis casus omissus ꝑpter concursum filiorum fratris cum fratre: q̄r pec primū caput fuerat prouisum. Nec obstat aliud de rōne statuti. q̄r talis argumentatio habet locū: vbi ageretur de nō admittendo agnatos: nō autem de preferendo vnū alteri: alias esset necesse dicere ꝙ oēs agnati simul vocarentur contra predicta. Item sumus in casu claro cū verba sint clara a quibus in dubio nō est recedendum. l. non aliter. ff. de lega. iij. Item solet esse maior ratio admittendi proximiores gradu. per ea que dixi in articu. prece. in. xvj. q. Et nisi sic diceremus sequeretur absurdum: ⁊ ꝙ statuentes nō habuissent sanum intellectuz in faciendo condictionem patruorum persone defuncte equalē condictioni fratruz eius: in eo ꝙ simul admitterentur cum filijs fratruz q̄bus patruis fratres prefert. Item iuxta predicta est cōcludendū ꝙ tales masculi censeantur vocati in stirpes ⁊ in capita s̄m ꝙ a iure cōi vocantur. Et ita videmus fuisse ius pretoriū interpretatuz: vt patet in. l. si in adoptionē. §. exemplo. ff. de cōtra tabu. Et notat glo. in. d. l. j. §. vocantur in verbo ordine eo. ti. Iuxta qd̄ est aduertendū ad. q. quā format Pan. de ca. in consi. lxviij. incip. sup primo dubio in. ij. col. versi. quantū ad vltimum in volu. antiquorum consiliorum s̄m primam impressionez: alias est numero. lxx. eo. volu. s̄m vltimā impressionez: vbi ponit de statuto admittente ad successionē eos qui inter se succedunt in capita vna cū matre defuncti ꝙ operetur: vt oēs succedāt in stirpes. Quā qōnem non examino: q̄r deuiat a recto tramite presentis materie. (Et s̄m Corneum cōsil. cclxiij. incip. circa primū. ij. col. versi. secundo ꝙ falso iunctio his que dixit in. iij. ⁊ iiij. col. versi. nec etiā obstat aliud statutū. ij. vol. Ex modo predilectionis statuti coniecturamus modum ⁊ qualitatem successionis: ⁊ an plures vocentur in capita vel in stirpes ⁊ s̄m Corneū cōsi. xcvj. incip. licet. iij. col. versi. tertio pondero. iij. volu. Ex modo predilectionis patruus excludet sororem.)

Quinto quero: an masculi quorum contemplatione femine excluduntur: teneantur preseruare portiones a quibus feminas excludunt agnatis seu masculis subsequentibus: an vero possint de talibus portionibus ⁊ bonis ad libitū disponere: ⁊ in quoscunq̧ testari: memini dixisse incidenter in arti. prece. in. ix. seu. x. q. allegando Lap. in allegatione. cj. incip. in ciuitate Florentie ꝙ pōt talis masculus de talibus bonis tanq̄ suis disponere: ⁊ cōsequenter illa in quosuis alienare: ⁊ dicit ibi Lap. ꝙ ita obseruat cōsuetudo. Idem etiā vult Pe. de ancha. in consi. cccj. incip. posset probabiliter. vbi arguit ad partes ⁊ dicit contrarium videri dicendum. ne contingat feminas excludi propter extraneū ad quē deueniat hereditas ex dispositione agnati proximioris: qd̄ esset absurdū. l. si. C. de codicil. Itē q̄r eo modo mens statuti corrueret que fuit preseruare ius legitimarum hereditatū ⁊ bona in agnatione. l. vel singulis. ff. de vulga. ⁊ pupil. ⁊ qd̄ late dixi. s̄. in. iij. arti. princi. Demū concludit contrarium ⁊ prout. s̄. conclusuz fuit. Primo q̄r hereditas talis defuncti adita per agnatū masculum proximiorem desijt esse hereditas defuncti ⁊ effecta est hereditas ipsius proximioris agnati ⁊ confusa est cū eius bonis: argu. l. paulus. ff. de acqui. here. Facit qd̄ traditur in. l. j. §. de certo. ff. de acquir. pos. Et qd̄ dixi s̄. in. vj. arti. prin. in quarto membro in. xv. q. Item mouet: q̄r statuti nō dicit ꝙ agnati nō possint disponere in quosuis de talibus bonis: nec ꝙ agnati inuicez substituti intelligantur. l. si seruus seruū. §. non dixit. ff. de acq. here. Ita vt omissum debeat haberi pro omisso. l. quicquid astringēde. ff. de ver. obli. l. si extrane⁹. ff. de cōdi. ob cau. l. cōmodissime. ff. de lib. ⁊ posthu. l. si cū dotem in prin. ff. solu. ma. Itez s̄m eum esset absurduz dicere ꝙ tales hereditates perpetuo: ⁊ successiue deberent deuenire ad agnatos preter voluntatē succedentium. Et ꝑpterea concludit ipse Pe. de ancha. ꝙ agnatus subsequens non pōt talem hereditatem vendicare nec separare ab hereditate agnati qui primo successit ⁊ feminas exclusit. Et hanc dicit sibi videri equā ⁊ bonam interpretationem saluo iudicio melius sentientis: ⁊ sic Pe. de anch. non videtur habuisse hunc passum pro penitus indubitato: sed pro predicta snia que est vera. facit qd̄ dixi. s̄. in. x. arti. in. v. q. de hereditate semel acquisita a masculo: vt intelligatur illi fore perpetuo acquisita. ⁊ irreuocabiliter: qd̄ fundamentū dilucidat hanc decisionem. (Et p̄dicta sunt limitāda ex decisione Saly. in. l. femine. §. illud in fi. cōmen. C. de secun. nup. Dicit vult ꝙ portio hereditatis materne in qua frater successit ex forma statuti exclusa matre: que per mortē filij etiā ex forma statuti peruenit ad patrem: ipso patre transeunte ad secūda vota debet ipsi filie preseruari: vt latius dixi. s̄. viij. arti. prin. xv. q. ⁊ in. xij. arti. v. q. Et est aduertendū in hac materia: q̄r statutū ꝙ filia femina non succedat: non impedit quin pater possit relinquere secunde vxori plusq̄ tali filie s̄m Ange. in §. optime p glo. ibi in aut. de nup. Sequitur dñs meus Ias. in repe. l. si is qui pro emptore in. lx. colū. ff. de vsucap. Et dixi in prece. arti. ix. q. in fine.)

Sexto quero: an portio ad quā filius masculus admittitur excludendo feminā: transmittatur nō agnitam ⁊ ad quoscūq̧. Ista est pulchra questio quam late examinat Alex. in consil. xx. incipi. viso processu primo volu. (Et dñs Barth. sozi. consil. cliij. incipi. pulchra ⁊ subtilis. j. volu. ⁊ cclxvj. incip. in presenti eo. volumi.) In qua Saly. ex mente Iaco. de are. in. l. j. in. ij. ⁊ iij. col. C. de adult. tenuit ꝙ non: motus q̄r priuilegiū concessum ita demum hz effectū si appareat acceptatū: vt patet in filijs vel agnatis exclusis a iure ciuili ⁊ vocatis seu cognitis de iure pretorio: vt in. l. j. ⁊ in. l. emācipata. C. qui admit. ⁊ in. l. nōnunq̄ in prin. ⁊ in. l. qui in potestate. §. si solus. ff. de lega. j. ⁊ in. l. j. §. ibidem. ff. de coll. bo. Et cōsequenter masculus qui decessit non acceptato bñficio seu priuilegio statuti nō debet illud trāsmittere. Secundo mouetur: q̄r priuilegium concessum filijs masculis in hereditate parentū de transmittendo illam non aditam est concessum in portione eis debita a qua nō debent fraudari: vt patet in titu. C. de his qui ante aper. tabu. Sed masculus non pōt dici fraudatus portione que de iure cōi femine deberetur: ⁊ ad quā ipse masculus ex forma statuti admittitur: q̄r illaz non hz ex debito nature sed ex lucro ⁊ priuilegio. Unde merito pro illa parte non transmittit ex equitate dicti tituli: ⁊ sic sumus in regula ꝙ hereditas nō adita non transmittitur l. qm̄ sororem. C. de iure delib. l. j. §. in nouissimo. C. de cadu. tollē. Et ista duo fundamenta sunt generalia siue agatur de transmittēdo ad masculos: siue ad feminas. Tertio facit: q̄r vbi ageretur de transmittendo ad filiā ex filio: alia ⁊ speciali rōne nō esset locus trāsmissioni. s. q̄r hereditas nō solet trāsmitti: vt adita sed vt adeūda: vt patet in. d. l. j. C. de his qui ante aper. tab. circa mediū: ⁊ clarius in. l. si quis filiū in prin. ff. de acqui. here. Cū per hunc modū ius adeundi quesitum transmittatur. l. cum antiquiorib⁹. C. de iure delibe. Ita ꝙ ille qui succedit dicatur succedere in hereditate transmissa priori defuncto: sed filie ex filio nō est tale priuilegiū concessum: lz neptis veniat ex psona filij ⁊ eius transmissione: cū nō possit dicere ꝙ teneat locuz patris: q̄r non hz qualitates a statuto requisitas: ergo ⁊c̄. Et propterea vbicūq̧ statutum excludit feminas propter masculos: dicendū est ꝙ non fiat trāsmissio hereditatis.

hereditatis nō agnite ad alias personas que nō sint similes ipsis masculis: propterea qꝛ vt dixi hereditas trasmittitur tanq̄ʒ delata ⁊ adeunda: argu.l.qꝛ tale.ff.solu.ma.⁊.c.ꝑuī legium ꝑsonale de regu.iur.in.vj.⁊ in.l.ticia seia.§.vsuras.ff.de lega.ij.facit.l.j.§.si sit in tertio responso cū ibi notatis per Bar.ff.de colla.dotis.⁊ Bar.in.l.j.§.si filius.ff.de coniun.cū eman.libe. Et propterea do.Signo.de homo.in ꝯsi.cccxxv.incipi.qūdā Albricus in terminis statutorum terre Sozini: vbi aderat statutū ꝙ frater a paterna successione excludat sororē: ⁊ ꝙ mater filijs nō succedat: bene consulit hereditatem filio infanti ex testamento delatā ⁊ non agnitam ad matrē non transmitti sed sororem nō institutam ab intestato succedere: vbi subdit corruere legata in terminis illius testamenti: licet adesset clausula codicillaris si non valet iure testamenti: nō existentibus illis verbis vel valebit: ꝑpterea quia testamentum a principio valuit: vt ibi latius per eum.

Quarto facit ſm Alex.in consi.pⁱeallega.qꝛ dictum statutum excludens feminas propter masculos: intelligitur si masculi sint heredes.l.ij.§.sed si sint.ff.ad tertul. Et dixi in arti.prece.in.v.q.cum duabus seq. Sed sic est ꝙ ille qui non adiuit hereditatem non pōt dici heres: ergo ⁊c. Quinto ad idem facit: qꝛ beneficium transmittendi ad quoscūq̄ solū conceditur illis qui sunt sui heredes.d.l.quoniam sororem: ⁊.l.si fratris.C.eo.ti.⁊.d.l.j.C.de his qui ante aper.tab. Et tales videntur per statutum nomine tantum nature vocari l.tutellas cuʒ ibi nota.per Bar.ff.de capi.di.⁊ per hec duo fundamenta Roma.in.d.l.ventre.ff.de acqui.here. relinquit in hoc passu cogitandum. Sexto ꝓ predicta sententia facit ratio finalis statuti que est preseruandaꝝ legitimarum hereditatum: sed si fieret transmissio in quoscūq̄ cessaret ratio statuti: vnde cessare debet ratio transmissionis.l.adigere.§.q̄uis.ff.de iurepatro.c.cum cessante de appel.

Septimo quotienscūq̄ aliqua portio de iure speciali defertur: tunc non habet locum transmissio: arg.l.si mulieri ⁊ titio.ff.de condi.⁊ demon. Sed ista portio que aufert̃ feminis applicatur masculis de iure speciali: ergo ⁊c. Octauo debet statutum interpretari vt minus ledat ius cōmune q̄ fieri possit.l.ij.C.de noxa.c.cum dilectus de cōsue. Et sic cum statutū non disponat de transmissione debet intelligi quando masculi excludentes ipsi succedunt per seipsos: non autem si ante aditaʒ hereditatē decedant. Nono facit qꝺ dixit Bal.in.l.qui se patris.C.vnde libe.qꝺ etiam videtur de mente Ange.ibi: ꝙ nulla lege quis succedit vt suus nisi per legem.xij.tab.quo fundamento alibi Saly.transit cum predicta snīa: prout dixit Moder.perusi.in.d.l.si fratris in iiij.col.in.v.fallē.C.de iure delibe.licet aliter ipse ꝯcludat.

Ultimo facit: qꝛ ex quo filius non adiuit verisimile est ꝙ voluerit preferre sororem extraneo argu.l.cū acutissimi.C.de fideicō.⁊.l.generaliter.§.cum autem.C.de condi.insti. (Et pro hac parte consuluit etiā Pet.de anch.consil.xxvi.incip.in.q.supradicta.) ¶ Sed his nō obstātib⁹ verior opi. videtur in contrariū: vt late deducit Alex.in cōsil.preallег. qꝛ de iure cōi portio delata filijs in potestate transmittit̃ ad quoscūq̄.d.l.si fratris: ⁊.l.qm̄ sororem. Et ita debet statutū interpretari cū statuta recipiant interpretationē passiuam a iure cōi.l.j.§.j.ff.de mu.⁊ ho. Et notat Bar.l.l.oēs populi in.vj.q.princ.ff.de insti.⁊ iure. Et sic iura cōmunia volentia ꝙ portio delata filio in potestate transmittat̃ ad quoscūq̄ ex potentia suitatis: debent intelligi in portione etiā ex statuto delata in bonis patris. Et ita tenet Cy.post antiquos in.l.j.C.de adul.vbi vult dispositionem.l.j.C.de his qui ante ap.tab.⁊ alioꝝ iurium de transmissione loquentiū habere locū in portiōe a statuto delata: ita ꝙ portio delata tali filio masculo transmittatur per eum etiaʒ ad filias suas. Et ita dicit tenuisse Ugoli.de la fontana doctorē parmensem. Ad ideʒ facit qꝛ portio accrescens dʒ sapere naturam eius cui accrescit.l.si ex toto in prin.ff.de lega.j.l.inter socerū.§.cū inter in fi.ff.de pac.dota.l.etiā.C.de iure dot. Sic ergo esse dʒ de portione filiarum que accrescit portioni masculoꝝ. De quo an talis portio deferatur per ius accrescēdi: dixi.s̄.eo.arti.in.iiij.q. Tertio esset absurduʒ dicere ꝙ filius masculus esset pro parte suus heres: ⁊ pro parte nō posset trāsmittere iure suitatis: arg.l.titie si nō nupserit.ff.de condi.⁊ demon.l.si priuatus in fi.ff.de libe.cau.⁊.l.eum qui edes.ff.de vsuc.c.per venerabilem qui filij sint legi. Et nō.in.c.cū inhibitio de clan.despon.⁊ per istas rōnes ita consuluit Bal.in cōsi.cccxcviij.incip.in Christi nomine factū proponitur sub hac forma quidam nomine Alexander prima parte ſm vltimaʒ impressionem: quem refert Roma.in.d.l.ventre. Ad idem facit qꝺ dixit Pau.de ca.in.l.fi.ff.de acqui.here.qꝛ statutū excludens feminas ab hereditate: facit illas haberi pro mortuis.l.j.§.si pater emancipatus.ff.de coniun.cum emanci.libe.⁊.l.j.§.penul.in fi.ff.de bo.pos.contra tabu. Et sic tota hereditas defert̃ masculo iure suitatis: ac si femina nō esset in rerum natura.⁊ Pau.de ca.vbi.s̄.refert consiliuʒ Bal. De quo.s̄.quem dicit voluisse portionem masculi trasmittī alio iure q̄ suitatis: eo qꝛ portio ista debet sapere naturam portionis masculorum: vt idem sit de augmento qꝺ de principali: sed de eo an femine habeātur pro mortuis: dixi alias in.x.arti.iij.q.in fi. Ad idem facit quod dixit Bar.in.l.j.§.sciendum.ff.de suis ⁊ legi.⁊ Bal.in.l.maximū vitium circa fi.C.de libe.prete. Dum voluīt ꝙ femina desinat esse sua heres: vnde masculus erit insolidum suus heres: sicut olim cōtingebat quādo vnus filius erat in potestate ⁊ alius emancipatus. Nam existens in potestate erat insolidum suus ⁊ in totum succedebat.§.emancipatum.insti.de heredi.que ab intesta.defer.l.sed cum patrono.§.j.ff.de bono.pos. Idem apparet quando vnus filius est in totū institutus ⁊ alius exheredatus.l.si filius qui patri.ff.de vulg.⁊ pupil.substi. Ad idem facit: qꝛ portio relicta filio per testatorem etiam non agnita q̄uis excedat legitimam transmittitur: puta si vnus ex fratribus vel filijs instituatur in dimidia omnium bonoꝝ per tex.in.l.iij.versi.siue ex parte.C.de iure delibe.intelligendo illum tex.generaliter ⁊ indistincte loquenteʒ: si ergo procedit ista trāsmissio in portione aucta per testatorē: non debet secus esse in portione aucta per statutum. cum dispositio legis municipalis ⁊ testatoris a pari procedant.l.fi.C.de reb.eccle.non alienan.⁊ in aut.de nup.§.disponat. Ad idem videtur tex.in ratione sui in.l.qui patri.ff.de acquirē.heredi. Ubi licet regulariter ius substitutionis non transmittatur ad heredes.l.totiens eo.tit.⁊.l.qui liberis.§.hec verba.ff.de vulga.⁊ pupil. Tamen fallit quando ius substitutionis pupillaris esset connexum cum iure accrescendi: qꝛ tunc trahit ab isto iure accrescendi: vt trāsmittatur ad suos heredes: sicut transmittitur ipsum ius accrescendi.l.qui ex duabus.ff.de acqui.here.l.si ex pluribus.ff.de suis ⁊ legiti. Sic ergo in ꝓposito: portio que de iure cōmuni debet̃ filie: ⁊ ex forma statuti debetur masculis propter cōnexitatem ⁊ cōiunctionem: quaʒ habet cum parte debita masculis de iure cōmuni transmittetur: simile videmus in.d.l.qui ex duabus in prin.vbi ſm vnum intellectum: quē ibi ponit Bar.lʒ institutio condictionalis non transmittatur ad heredes.l.liber homo.§.si iiij.ff.de here.insti.l.fi.in prin.ff.de vulg.⁊ pup. Tamen facit quando esset iuncta cum iure accrescendi: quia tunc trahit ab isto iure: vt transmittatur ad heredes. Et posito ꝙ talis portio delata masculo per statutū non transmitteretur: deberet saltem ad illā heres masculi admitti ex iure accrescendi: ne contingeret ꝙ esset pro parte heres ⁊ pro parte non: contra.l.ij.ff.de acquiren.here. Nam prout dicit Ange.l.j.ff.eo.ti. Istud procedit siue certe partes seu certa cōmoda deferant̃ a lege siue a testatore. Allegat casum quē dicit singularem in.l.ij.C.de omni agro deser.lib.xij. Item nisi sic diceremus: posset sequi quē decedere pro parte testatum ⁊ pro parte intestatū contra.l.ius nostrū.ff.de reg.iur.

Ad idem facit tex.in.c.j.§.in omni in ti.epis.vel abba.in ver.fi.⁊ qꝺ ibi per illum tex.dicit Bal.cum quo alij ibi transeunt. Ubi voluit ꝙ statutū disponens ꝙ extantibus masculis filia femina non succedat: operetur ꝙ q̄ʒprimū extitit masculus post mortē patris femina perpetuo itelligat̃ exclusa. De quo dixi.s̄.in.ix.arti.prin.in.v.q.in.ij.⁊.iij.col. Et cuʒ predicta conclusione transit Alex.in.d.ꝯsi.xx.⁊ in.l.si filius qui patri in fi.cōmen.ff.de vulga.⁊ pupil.substi.⁊ Pau.de ca.in.l.fi.ff.de acqui.here.vltima colū.post Bal.in consilio preallegato. Motus qꝛ statutū facit filiam haberi pro mortua: ita ꝙ filius iure suitatis transmittat. Ideʒ tenuit Fran.de are.in.l.si quis posthumos.§.si filium in.vj.⁊.vij.colū.ff.de lib.⁊ posthu.qui dicit ita fuisse de mente Bal.ibi: ⁊ in.d.c.j.§.fi.in ti.epi.vel abba.⁊ in.l.in quibus.C.de secun.nup. Et ꝙ hec fuit opinio antiquoꝝ Doct.maxime Ugoli.de la fontana: quā sequitur Cy.in.d.l.j.C.de adul.⁊ Jo.an.l rub.de succes.ab intesta. Idem tenuit ipse do.Fran.in.l.ventre in.xx.col.versi.item adde inquantū dn̄s meus.ff.de acquir.here.

here. ꝗuis preceptor suus fm eum ibi contrariũ voluerit. Idem vult ipse Are. in consi. clix. incip. viso puncto vltima col. ⁊ in consi. l. incip. copiose ⁊ eleganter. iiij. col. Ubi vult sufficere masculum momento superuixisse. Idem ⁊ pulchre voluit Pau. de ca. in consi. cccxc. incip. super primo quesito in prin. in volumine antiquoꝝ consiliorum fm primã impressionem. Motus qꝛ portio quã dat statutum filio cẽsetur sibi conferri tanq̃ suo sicut ⁊ portio que sibi de iure cõi cõfertur l. ex militari in princi. cum ibi notatis. ff. de mili. testa. ne sit heres diuerso iure. s. partim vt suus: ⁊ partim vt extraneus: argu. l. eum qui edes. ff. de vsucapio. Cui transmissioni dicit Pau. de cast. multomagis esse locum condito testamento. Propterea qꝛ talia statuta exclusiua feminarũ itelligũtur ab intestato: vt dixi. s. viij. arti. prin. in. viij. q. quo testamẽto condito sumus in terminis iuris cõis fm qđ locus est in suis transmissioni. d. l. iij. C. de iure delibe. ⁊ d. l. j. C. de his qui ante aper. tab. cũ concor. iunctis his que late habentur per Bar. ⁊ doc. in. d. l. ventre. Idem tenuit Ant. de but. in ꝯsi. xx. incip. equitas valde suggerit sequens Pe. de anch. quẽ appellat patrem suum: vbi loquitur in filio trãsmittente hereditatem matris qui momento post matrem vixit: lꝫ fm eũ equitas videatur aliud suadere. Mouetur: qꝛ transmittens est verus ⁊ nõ fictus heres. attento ꝙ lex facit eum heredẽ: ita ꝙ hereditatem vt aditam transmittat: qꝛ lex fingendo ⁊ per verba fictionis loquendo in actu pendente a potestate legis: vere facit ⁊ non ficte: vt patet in. l. maritus. §. fi. Et ibi notatur. ff. de adul. ⁊ in. l. si is qui pro emptore. ff. de vsuca. Cum date hereditatem sit legis. l. obuenire. ff. de verb. sig. ꝗꝗ modus deferendi per legem sit fictus: ⁊ hoc fm eũ importãt verba in. l. si infanti ibi quasi quesita. C. de iure delib. ⁊ de hereditate materna. Idem sentit Fran. de are. in cõsil. clxj. incip. in presenti consultatione vltima col. Predictam conclusionem etiã sequitur Jo. de ana. in cõsi. iiij. in fi. ⁊ post eum ibi do. Ludo. in addi. Eandem opi. tenet do. Philip. corne. in. d. l. iij. C. de iure delibe. in. iiij. col. in. v. fallen. Motus qꝛ posito ꝙ in ea parte que de iure cõmuni defertur femine non succederent vt sue: tamen qꝛ portio filie ipso iure vnitur cum portione masculi simul cum ea transmitti debet: arg. l. si quis heres istitutus: ⁊ l. si tu ex parte: ⁊ l. qui patri. ff. de acqui. here. qđ fundamentum presensit Bal. in consil. preallegato. Dicens ꝙ non transmittitur: qꝛ idem iuris esse dꝫ de augumento qđ de principali. l. inter socerum. §. cũ inter. ff. de pac. dot. ⁊ l. etiam. C. de iure dot. que ratio fm Pau. de ca. in. d. l. fi. ff. de acqui. here. Nõ est necessaria cum filius in ea parte dicatur suus. Et hanc eadem opi. late cõprobat do. Lauren. in repe. §. ceterum in. xxxvj. colũ. versi. queritur etiã: an stante dicto statuto ⁊ in. iiij. col. versi. vltimo quero. Insti. de legi. agna. suc. vbi allegat. l. non pro numero. C. ad orphi. (Et pro hac opinione late ⁊ subtiliter consuluit dñs Bartho. sozi. in dicto consil. cliij. incipiẽ. pulchra ⁊ subtilis primo volu. Ubi allegat plures alios qui hanc partẽ tenuerunt maxime in. vj. colũ. versi. preterea posito. Et subiungit ꝙ predicta opinio procedit etiã si statutum excludat feminã extante masculo qui de iure admitti possit: vel velit ad successionem: esto ꝙ per ista verba prima facie tunc nõ videant succedere masculi vt sui: ⁊ consequenter regulariter non habeat locũ transmissio: vt ibi latius per eum in. vij. ⁊ viij. col. qui in. ix. ⁊ x. col. Dicit ꝙ in minore ista transmissio fortius fieret mediante restitu. in integrum: cuius dicta non refero propter prolixitatem. Et dum do. Sozi. ibi in. viij. col. dicit ex prefatione statuti posse induci ius transmittendi seu ampliari: non habeo hoc pro tuto. licet: vt infra dicetur possit ius transmissionis interpretatiue induci vel elici. Et ꝙ portio a qua excluditur filia femina per masculum nõ adita vel agnita per masculũ transmittatur ad heredes masculi: etiã si masculus reliquerit vnicam filiam que ex sui persona amitam excludere non potuisset: late consuluit ipse Sozi. in dicto consil. cxcvj. incipi. in presenti primo volu. Dicens hoc procedere etiam in hereditate materna. Et dicit hanc opi. cõmunem: ⁊ respondet ad. d. consilium. xxvj. Pe. de anch. Et hanc opi. etiã sequit Corneus ꝯsi. cccxxj. incip. premitto j. col. j. volu. ⁊ consi. x. incip. visa fuit. j. col. ⁊. cccxxxj. incip. in hoc: ⁊. lxxxvj. incip. dñs Petrus post Pet. de vbaldis. eo. volu. videlꝫ primo.) Et hec opinio est verior ⁊ cõis: quãuis hanc questionem habeat pro dubitabili ⁊ relinquat indecisam. Alberi. de rosa. in scđa parte statu. q. cv. incip. sed pone statuto contineri. Et dñs preceptor meus in. l. si arrogator in. xi. col. cũ duabus seq. ff. de adop. ⁊ in. l. si quis in. iij. col. C. de condi. insti. Pro qua opinione dñs Preceptor meus consuluit apud Florentiam vt mihi tribus annis decursis: dixit in terminis hereditatis materne. Motus inter cetera qꝛ in statutis locum habet extensio passiua: vt dictum fuit: ꝗuis contrariam opi. tenuerit Dy. in. l. ij. §. sed si sint sui. ff. ad tertul. ⁊ Pau. de ca. si bene inspiciatur in consi. ccxliiij. incip. primum est de intellectu in volu. antiquoꝝ consilioꝝ fm primam impressionem. Ubi vult ꝙ statuto excludente filiam feminam ab hereditate matris ꝑpter filios masculos: siue constet illos hereditatem adisse. siue non: propter talia verba que alĩs redderentur superflua contra. l. si quando in prin. ff. de lega. j. ⁊ c. si papa de priuileg. in. vj. ⁊ c. solite: de maio. ⁊ obe. filij masculi qui hereditatem matris non adiuerunt illam transmittant exclusis filiab⁹ sibi sororibus: in quo casu quando statutũ expresse disponit super transmissione: etiã ꝯsuluit Pe. de anch. in ꝯsi. cclv. incip. visis diligẽter.

Et pro predicta opi. cõmuni facit fm Fran. de are. in. d. l. ventre: ⁊ in. d. l. si quis posthumos: ⁊ l. apud hostes. ff. de suis ⁊ legi. Ubi patet ꝙ filius qui moritur apud hostes trãsmittit hereditatem paternam: licet talis filius non sit ꝑprie suus sed ficte: vt vult text. in. l. lege cornelia in fi. ff. de testi. Ita vt tali filio hereditas deferatur de iure speciali: ⁊ consequenter ita esse debet in proposito: cuius contrariũ dictum est. s. post Pau. de cast. scilicet ꝙ talis filius sit vere suus. Ad idem adducit Are. tex. in. l. j. §. idem iulianus ait. ff. de colla. bo. tam in primo q̃ in secundo dicto: sed melius fm eũ in primo. Dum ibi dicitur ꝙ si post petitas contra tabu. ab emancipato preterito filius suus institutus decessit: trãsmittit hereditatem ad heredem suũ: ⁊ tamen filio instituto conseruatur portio per edictũ pretoris expugnato testamento de iure speciali: vt patet in. l. si duo: ⁊ i. l. hi qui in potestate. ff. de leg. prestan. Ad idem facit qđ in simili concluditur de lucro dotis: qđ defertur marito vxore premoriente: vt illud transmittatur: vt per Bart. Bal. ⁊ cõiter scribentes in. l. si arrogator. ff. de adop. Saly. Pau. de ca. Alex. ⁊ cõiter modernos in. l. cũ antiquioribus. C. de iure delib. cum concor. per eos allegatis. Ad cõtraria respondet: ⁊ primo dũ dicitur bñficiũ nisi sit acceptatũ: non transmitti p iura allegata fm Are. in locis allegatis: ꝙ trãsmissio nõ impedit ibi: qꝛ cõcessum sit bñficiũ: sed qꝛ in agnoscẽda bo. pos. reqrit factum hois: sed in ꝑposito secus est: facit. l. cũ pr. §. surdo. ff. de leg. ij. ⁊ l. fi. §. tali. ff. de cura. fur. vel fm Alex. in. d. ꝯsi. ij. in. iiij. col. ver. ⁊ primo ad primũ: cũ filia habeat pro mortua fili⁹ ex potẽtia suitatis cẽset agnouisse talẽ portionẽ ⁊ acceptasse attenta dispositione iuris cõis q̃ ex passiua iterpretatione trahit ad casum statuti p iura allegata: ⁊ l. j. §. q in potestate. ff. si qs omis. cã test. ⁊ l. si post mortẽ in pri. ff. de leg. j. ꝑterea fꝫ Alex. priuilegiũ ẽt si nõ sit acceptatũ trãsmittit ad hẽdes. l. nõ solũ. ff. de in integ. resti. l. hẽdes. C. ad velleia. Et posito ꝙ essemus in tali casu vbi necessaria esset agnitio bo. pos. put exẽplificaui. s. hoc eo. arti. q. ii. Adhuc in hereditate ascendentiũ trãsmittẽda ad descendẽtes locus eẽt trãsmissioni fꝫ Jac. but. Bal. Fulg. Pau. de ca. ⁊ Moder. in. d. l. emãcipata Et glo. ⁊ Cy. l. l. j. in. ij. q. C. de his q ante ap. tab. ꝗuis ꝑtor nõ possit quẽpiã facere heredẽ vel desinere esse hẽdẽ. §. quos aũt. insti. de bo. pos. Ad illud qđ dicit nõ reperiri ꝙ fili⁹ nõ trãsmittat hẽditatẽ nisi p portione sibi debita: rñsio pꝫ ex fundamẽtis pro hac parte quã teneo adductis: maxie i quarto fundamẽto cũ seq. Et dicit Are. i. d. §. si filiũ ꝙ siue presupponam⁹ masculũ capere ex testamẽto: hẽditas est sibi debita. d. l. j. C. de his q ante ap. tab. ⁊ dixi. s. post Pau. de ca. siue ꝑsupponam⁹ cape ab itestato: pariter est sibi debita: cũ talis filia exclusa desinat esse sua fꝫ Bar. l. l. j. §. sciẽdũ. ff. de suis ⁊ legi. cũ cõcor. alĩs allega. Et ꝑpterea mascul⁹ trãsmittet hẽditatẽ vt acqsitã cũ bñficio abstinẽdi ⁊ ex qualitate ꝑsone ipsi⁹ masculi trãsmittẽtis: put dicebat Jaco. de are. ⁊ est tex. ⁊ ibi Bar. in. l. si qs filiũ. §. j. ff. de acq. here. Facit fm Are. tex. in. l. si qs filiũ. §. fi. C. de ioffi. test. Ubi pꝫ ꝙ in trãsmittẽdo de filio in nepotẽ non ꝯsiderant merita nepotis sed filij trãsmittentis. Et ex hac respõsione corruũt fere oĩa cõtraria. Itẽ dũ dr priuilegiũ excludẽdi cõpetere descẽdẽtib⁹: ⁊ iccirco nõ debere trãsmitti ad alias ꝑsonas. Rñdet Alex. i ꝯsi. s. alle. ꝙ ꝑuilegiũ nõ trãsmittit sꝫ ipsa hẽditas. ꝑpterea qꝛ suus hẽs habet ꝓ hẽde in his q̃ sunt sibi fauorabilia: put est ius

est ius trãsmittẽdi. l. j. §. q in ptãte. iuncta. l. & quia. ff. de inst. act. itẽ cũ fili⁹ propriã portionẽ trãsmittat necesse est: vt dcm̃ est aliã saltẽ per ius accrescẽdi hrdi ei⁹ deferri. Et dũ dr q statutũ excludens feminas pp masculos: intelligit si masculi fuerint heredes. dicit Alex. illã decisionẽ intelligi respectu repudiantiũ vel icapaciũ: qꝛ filius in ptãte fit heres a lege. d. §. q in ptãte. & sic illa decisio non pcedit vbi qs est subrogat⁹ loco persone masculi: & q eius psonã repñtet: & hoc est de mẽte Bar. in. l. j. §. qdam. ff. de cõia. Et dum dr q transmittendo hrditatẽ ad extraneos fit ꝯ mẽtem statuti & eius rõnez ac cãm finalẽ. rñdet Alex. satis esse ad exclusionẽ filie q filius sit perfuerit tpe mortis defuncti. §. primus. insti. de leg. agna. suc. & l. ij. §. interdũ. ff. de suis & legi. attẽto maxime q lex facit hunc filiũ heredẽ: vt predictũ fuit: que rñsio est ꝯiungẽda cũ precedenti vt sit ꝯsona. Itẽ facit qꝛ sufficit filiam semel excludi vt sit perpetuo exclusa: vt dixi late. s. in. ix. arti. prin. in v. q. Itẽ non fit ꝯ mẽtẽ cõsideratis his que dixi. s. hoc eo. arti. v. q. Itez portio femine deferẽ heredi filij masculi qui suã portionẽ indubitanter trãsmittit: vt dcm̃ fuit. Et dũ dr bene ficia legum non cõpetere venientib⁹ de iure spãli iuxta. l. mulieri & titio. ff. de cõdi. & demõ. rñdet Alex. q illa lex pcedit in venientibus ꝯ voluntatẽ defuncti. iuxta. l. filiuz. §. fi. ff. de leg. prestã. & tradit l. d. l. mulieri & titio. que rõ cessat in pposito. Itẽ illa lex non hz locũ nisi in legatis: vt in terminis statuti nr̃i firmant Bar. & doc. in. l. re ꝯiuncti. ff. de leg. iij. & in l. j. C. qñ non pe. par. Ad. l. pmã. §. si sic. ff. de colla. do. respõdet Alex. q ibi non fuit delata hereditas pr̃i in cuius locuz succedebat nepos. & ideo ibi non ꝯsideratur persona pr̃is: secus est in pposito nostro: qꝛ filio fuit hrditas delata. facit. d. l. si quis filiũ. in fi. C. de inoffi. test. Et dũ dr statutũ debere iterpretari vt minus ledat ius cõe. rñdet Alexã. q minus ledit ius cõe. si contingat totum deferri heredibus masculis ppẽ inconueniẽtias que sequerent: maxime ne ꝯtingeret quẽ essi ei pro parte heredẽ: & p pte non: & ne cõtingeret quẽ decedere pro pte testatũ & pro pte nõ: & ne cõtingeret offendi ius cõmune in iure accrescendi & pariter in iure trãsmittẽdi: maxie qꝛ statuta recipiunt passiuã iterpretationẽ: vt dcm̃ fuit. insup sm Alex. qñ statutũ derogat iuri cõi nõ est sm illud interptãdum sm Bal. in. l. maximũ vitiũ. pe. q. C. de li. pre. & ꝯ Paul. de ca. in. l. fi. §. in cõputatione. C. de iure deli. sed hec iductio non plz: qꝛ sm hoc istud statutũ cũ sit correctoriũ iuris cõmunis nõ opareẽ transmissionẽ: nec ius accrescendi que ex interpretatione iuris cõis insurgunt: & de veritate huius dcĩ dixi s. in. x. arti. pri. in. iiij. q. circa. xx. col. Itẽ hz Frã. de are. in. d. l. ventre. in. xx. col. dicere: put dicebat ibi Ro. post Bal. q ista portio que deferẽ masculo deferẽ per nomẽ filij seu nature: non aũt suitatis est ꝯ iura pallegata. & lex cõis ꝯcedẽs trãsmissionẽ etiã per nomẽ nature filios iuitat. d. l. ventre. & d. l. apud hostes. & l. cũ rõ. ff. de bo. dã. & si dicatur eẽ verisile filiũ non adeũtẽ velle preferre sororẽ extraneo. rñ. Frã. de are. q aut isti heredes filij sunt penitus extranei: & nõ succedũt nisi ex testamẽto: qꝛ soror preferẽ: & ea rõne qua frater eos pfert sorori ex testõ in alijs bonis censenẽ prelati in istis que pariter sunt sua bona. l. liber hõ. §. fi. ff. de stip. ser. Aut illi qui debẽt succedere fratri succedũt ab intestato: & tũc adhuc est dicendum idem: qꝛ volũtas defuncti presumiẽ esse ꝯformis dispõni legẽ c. j. §. filia võ. de suc. feu. plene per Bar. in. l. iurisiurãdi. §. si liberi. ff. de oper. lib. cũ ꝯcor. quas dedi in. v. art. pñ. in. xij. q. & vr̃ quis ab intestato tacite vocare quos vocat lex. l. si quis cũ nullũ. ff. de iure codicil. cũ ꝯcor. & si hñ videãtur fundamẽta pdicta & rñsiones ad ꝯria reperieẽ ẽt defensata ꝯclo quam feci vbi agiẽ de hereditate ascendẽtis delata eis q non sunt in ptãte sicut materna. (Et p rñdendo ad ꝯria etiã multũ insudauit. d. Sozi. in. d. ꝯsi. cliij. qui videri põt.) Ex predictis insurgunt due pricipales ꝯclusiões. Prima est q filia in potestate ex capite suitatis portionẽ sibi a statuto delatã: & a q̃ filie excludũtur trãsmittat in quoscũq: iuxta. d. l. iij. C. de iur. delib. cũ cõcor. qõ pcedit nisi lapsi forent. xxx. anni qbus hereditas agnita nõ foret: iuxta. l. licet. C. e. ti. & not. Paul. de ca. in. d. cõsi. cccxc. l. j. & ij. col. (& dixi. s. in. x. arti. v. q. v. col.) Scda est q hereditas mr̃na & alterius ascendẽtis non adita etiã pro dcã portiõe trãsmittatur per eũ qui nõ est suus in descendentes: iuxta. d. l. j. C. de his qui añ ap. tab. ẽt si iste descẽdens in quẽ fit trãsmissio nõ foret natus vel cõceptus tẽpore mortis aui. put not. Ro. in. d. cõsi. cccxlii. & Jo. de ana. i ꝯsi. iiij. in fi. & Frã. de are. in cõsi. cxlij. faciũt not. per Bar. & Cy. in. d. l. j. & Bal. in. d. l. si qs filiũ. j. q. C. de inoffi. te. vbi aũt cõtingeret talẽ transmittẽtẽ q preferẽ feie esse de agnatis collateralibus q appellãtur extranei: tũc lz nõ trãsmitteret hereditatẽ. d. l. iij. & d. §. in nouissimo. posset tñ transmittere ius deliberãdi iuxta dispositionẽ. l. cũ antiquiorib⁹. C. de iur. deli. (Qñ scilz trãsmittens habuit sciaz hereditatis delate. vt ibi notatur. & per Corñ. ꝯsi. cccxj. in fi. iiij. vol. Et hoc est intelligẽdũ nisi statutũ fingeret hereditates delatas aditas: qꝛ tũc ad quoscũq ius adeũdi trãsmitteret: vt per Corñ. cõsil. cccv. incip. in hac. col. fi. iiij. vol. & Sozi. in cõsi. cxvj. icip. non põt. iij. col. ver. beneficio & c. j. vol. vbi limitat in. iiij. col. hoc procedere non posse in infante. Et stat regula in hac materia q portio delata per statutũ trãsmittiẽ nõ agnita si deferaẽ persone que de iure cõi põt trãsmittere: iuxta no. in. l. si fris. C. de iure deli. sm Corne. cõsi. clxxxviij. icip. in pñti. pe. col. ij. vol. Et dixit in minore Corne. in cõsi. cccxliij. icip. videẽ. in fi. iiij. vol. q si nõ adijt transmittit in itegrum restõnẽ: & est cõmunis opi. tradita per Bar. & moder. in. d. l. si ifanti. C. de iure delib. seqtũr Sozi. cõsi. pcalle. cxvj. icip. nõ põt. iij. col. j. volu. vbi dicit hanc opiniõem magis cõem. lz sm Sozi. ibidez in. iiij. col. Si loquamur in ifante casus sit disputabilis & indigens sm doc. cesarea decisiõe. Plus dixit Sozi. ꝯsi. ccvij. icipi. in cã dñe Anne. iij. col. ver. iij. rñdet. j. vol. q restitutio in integrũ pro infante qui nõ adijt pr̃nã hereditatẽ non trãsmittatur ad patruũ in preiudiciũ filie: & ibi late examinat presentẽ materiam.) In ascendẽtes aũt fiet trãsmissio per infantes: prout dcm̃ fuit iuxta dispõnẽ. l. si infanti. C. eo. ti. (& pariẽ ad frẽs simul cũ patre: vt late per Deciũ cõsi. lxxxvij. incip. p resolutione. j. col. & seq.) & vt dcm̃ fuit ista trãsmissio fiet i heredes eo modo quo a iure ad successionez admittunẽ: nam si transmittens hz filiũ & filiã nõ transmittet in filiã cui ex statuto filius masculus preferẽ: nisi ꝯdito testõ institutaq filio heredẽ: vt predictũ fuit: qꝛ tunc nõ hz locũ statutũ qõ in dubio intelligiẽ de hrditate ab intestato delata. Itẽ est aduertẽdũ sm Pau. de ca. in. d. cõsi. xxxiiij. in pri. qꝛ si statutũ excluderet feias extantibus masculis adeũtibus vel se imiscẽtibus: & alis velit seruari ius cõe: nõ erit locus trãsmissioni. nec miruz qꝛ statutũ clare loqtur. An aũt masculus adiens ex testõ iuste sibi piudicet vt trãsmittere nõ possit: dicã in art. seq. i. vj. q. (An aũt trãsmissio fiat sub ꝯsimili qlitate & priuilegio put erat apud transmittentẽ: late examinat Sozi. in. d. ꝯsi. cxvj. in. v. col. in fi. cũ seq. Et si statutũ excludat feiam & mandet illam dotari: an onus dotãdi trãsmittaẽ ẽt per infantẽ tradiẽ. ibidẽ p Sozi. iiij. col. & clarius. d. consi. ccvij. in. ij. & iij. col. & dixi in. vj. arti. post. d. meũ Jas. i. l. cũ mota. vj. col. C. de trãsa. Sed non est hic omittendũ dubium tactũ per. d. Sozi. in. d. cõsi. cliij. in. vj. col. An si femia excludatur virtute statuti qõ sit ius ptoriũ: puta ꝯditi aliquo ab iure pprio: nõ ꝯdẽtis: sed vti vicario pricipis quẽ recognoscat statuente hebit locum transmissio in pte que masculo virtute statuti debeẽ a q̃ feia excludiẽ: & prima facie videẽ q nõ hẽat locũ transmissio cum pretor nõ possit ipso iure quẽ facere heredẽ: nisi adeat: nec q femina ipso iure desinat esse hrs. §. quos aũt. insti. de bo. pos. & ita tz Ro. in. l. vẽtre. ff. de acq. hẽ. & in. l. apud iulianũ. §. idẽ iuli. ff. ad treb. Sed ꝯriũ tz Sozi. i. d. cõsi. cliij. i. vj. col. dicẽs q ista portio a qua feia excluditur de iure ptorio est vnita cũ portione delata masculo iure ciuili: & q ppter hãc vnionem sapit naturam portionis delate de iure ciuili: iuxta not. in. l. emancipata. per Pau. de ca. C. q admit. vt ibi per eũ. sed cũ Ro. transit Fran. de are. eius discipulus in. d. l. vẽtre. xx. colũ. qꝛ cum necessaria sit bo. pos. nõ trãsmittitur nisi agnita. d. l. emancipata. vnde restat aliud fundamentũ q iure accrescẽdi acqratur: vt dixi. s. eo. & habeẽ p. d. Sozi. consi. pcalleg. & Bar. in. l. re coniuncti. in. ij. q. prin. ff. de leg. iij. An autẽ bo. pos. non agnita transmittaẽ: regula est q non: nisi in descẽdẽtes: vt per Alex. in. d. l. emãcipata. dicentẽ q fallit inter descendentes.)

Septimo quero de statuto excludente dotatam vel nuptam: an videatur insolidũ vocare non nuptã vel nõ dotatã si nullus adsit masculus: dixi. s. in articu. precedẽ. in xx. q. circa fi. & hoc eo. arti. in. ij. qõne.

Octauo quero: an de parte preseruata filijs masculis possit per defunctũ inter viuos vel in vltima voluntate disponi: in quo passu est distinguẽdum: qꝛ aut preseruatur aliqua res vel pars simpliciter. aut võ preseruaẽ ita q alienari nõ possit in alias psonas. sed equaliter iter filios de

uidat. Ex hoc secũdo casu aut querimus de dispositiõe testa
mentaria facta in eũ modum quo prouidet statutuz: vt qꝛ sta
tutum permittat mulieri disponere de quarta pte bonorũ
suorum in quascũs personas ẽt extraneas: ⁊ phibeat de aliis
tribus q̃rtis posse disponi reseruãdo illas filiis inter eos eq̃
liter diuidendas: ⁊ defunctus instituat in quarta pte ex̃neũ
⁊ filios in trib⁹ quartis: nã valebit testm̃ sm Pau. de cast. in
consi. cccc.xvij. incipi. pro declaratiõe. ij. col. in volumi. anti
quoꝝ cõsi. s; vltimã impssionẽ. nec obst. si dicat ꝙ filii sint pti
co qꝛ instituti sint in portione tñ eis debita p statutũ: ⁊ sic il
las tres ptes non ꝯsequitur iure testõnis: ita ꝙ videat̃ corrue
re institutio extranei. pro quo facit no. p Bal. in. l. scim⁹. in
iiij. q. ⁊ ibidẽ Pau. de ca. C. de inof. tes. q: sm Pau. de cas. i
consi. palleg. in. ij. col. ver. pone enĩ. ista dispositio statuti suc
cedit loco dispõnis testõris ⁊ eius naturaz sapit: que solutio
non tollit ꝯriũ. vñ põt aliter dici ꝙ hoc pueniat ex mẽte sta
tuti hoc suadentis: ⁊ ne mr̃ fraudet̃ puisione ipsius statuti in
disponẽdo de q̃rta in extraneos: ⁊ vt vitet̃ absurditas. l. põp.
ff. de neg. ge. nec ẽẽt bonũ dicere ꝙ idẽ sit in hac pte pserua
ta per statutũ ꝙ in lrã iuris cõis: que lz sit q̃si debita filiis: vt
not. in. l. iij. C. de iur. ⁊ fac. ig. tñ põt filius in ea sola istitui. l.
parẽtibus. ⁊ l. cũ q̃rit. ⁊ p totũ. C. de inof. tes. qꝛ sm Pau. de
ca. in ꝯsi. palleg. lrima nõ est ita dbita filiis sicut talis portio:
cũ pater possit in vita sua dissipare bona ⁊ filiũ fraudare legi
tima. l. nõ vsq; adeo. ff. si qs a pa. fue. ma. ⁊ no. in. l. j. C. de inof.
don. nõ liceat itali re pseruata per statutũ: de quo. j. dicã. Et
iccirco sm Pau. de ca. ibidẽ in ver. pone ꝙ mr̃: ẽt si nihil fi
liis relinquat̃ sed oĩno ptereant valebit testm̃: nec enĩ ex pre
teritione eis sit aliq̃ iniuria. arg. l. multi nõ note. ff. de li. ⁊ po
st hu. ⁊ l. cũ ex filio. ff. de vul. ⁊ pup. sub. nec pñt dicere tales
filii sm Pau. de ca. se hẽre rẽ preseruatã ex cã testamẽti: nec
iure hrditario: per id qd in simili videm⁹ de bonis subiectis
restõni que si relinquant̃ ex testõ per grauatũ fideicõmissario:
nõ valet relictũ nec capiunt̃ iure hrditario grauati. l. vnũ ex
familia. §. si de falcidia. ⁊ §. si duos. ff. de leg. ij. in tex. ⁊ glo.
sup verbo hrditario: ⁊ per id qd in fili videmus de debito le
gato creditori: qꝛ nõ valet. l. sin autẽ. ff. de leg. i. ⁊ l. menio. ff.
de leg. ij. ⁊ §. ecõtrario. inst. de leg. dz enĩ voluntas testãtis
esse libera. l. j. C. de sac. san. ec. ⁊ ppterea sm Pau. de ca. ta
le preseruatũ est sile lucro qd alter cõiugũ lucratus est ab al
tero coniugũ: ⁊ qd si transeat ad scda vota tenet̃ reseruare fi
liis cõib⁹ anterioris mr̃imonii: iuxta. l. fem. C. de sec. nup. qd
si mater lr̃ filios diuidat inequalr̃ nõ põt. auf. lucrũ. C. ð se
cũ. nupt. ⁊ si diuidit equalr̃ nihil de nouo dat: s; vt executiõi
mãdare legis vel statuti dispõnẽ. d. auf. lucrũ. ibi lege distri
buitur: vñ sm Pau. de ca. talis mater cẽsebit hr̃e duo patri
monia. vnũ liberũ: de quo poterit disponere qd cõsistet in q̃r
ta. aliud võ qd cõsistet in aliis trib⁹ q̃rtis pseruatis: qd nõ ap
pellabit̃ pp̃ie eius pr̃imoniũ: cũ de illo sit tñ dña in vita: ⁊ i
morte disponere nõ possit: ita vt in eo sit magis sicut vsufru
ctuarie. Itẽ sm Pau. de ca. ad dictas tres q̃rtas filii vocant̃
tanq̃ vniũs successores ex dispõne statuti: q̃ successio est ter
tia species separata a successione testati ⁊ itestati: sicut dici
mus in fisco q nõ est heres s; vlis successor. l. inter eos. §. si. ff.
de fideius. cũ ibi notatis. ⁊ sic videmus in pr̃e qui occupabat
olim bona filioꝝ iure peculii: nõ iure hereditario. l. j. ⁊. ij. ff. ð
castrẽ. pecu. ⁊ dicebatur vlis successor: vt in eũ trãsirent illa q̃
in heredẽ trãsire solẽt. l. tã ex ꝯtrib⁹. ff. de iudi. Ex quo due
sequũtur cõclusiones sm eũ. Prima est ꝙ filii teneãtur p ta
libus ptibus pseruatis ad onera hereditaria: ac si essent veri
heredes: ⁊ tanq̃ vles successores. l. pro rata. l. si tutoris. C. ad
leg. iul. de vi publi. iũctis notatis in. l. pñcipes. ff. de verbo.
sig. ⁊ i. l. mulier bona. ff. de iure dot. circa qd videri pñt que
dixi. s. in. xi. articu. prin. in. vj. questiõe. ⁊. j. proxime dicam.
(vult Mari. cõsi. lxxxv. ici. viso ꝯpromisso. col. pe. vbi ẽt dixit
ꝙ talis mulier scdo nubendo nõ põt in scdm maritũ trãsferre
bona lucranda per maritũ virtute statuti loquẽtis de lucro
dotium: nisi pro parte de qua põt disponere.) Scda ꝯclusio
est ꝙ matre mortua ab itestato filii possint istas tres partes
bonoꝝ reseruatas petere tanq̃ filii ⁊ tanq̃ eis debitas ex dis
positione statuti: etiã si dicant se nolle esse heredes matris:
que cõclusio sm Pau. de cast. pbatur ad lrãz in auf. heres.
C. de secun. nup. ⁊ in. l. filiusfa. §. cuz qs. ff. de lega. j. Si võ
querimus de dispositione inter viuos: tũc sm Pau. de cast.
in consi. palle gato est dicendũ ꝙ nõ possit mater vel persona
probibita tales portiones alienare vel de eis disponere ali

quid in vita qd valeat post mortẽ: lz talis alienatio valeat in
vita matris phibite alienare pro iure qd hz ipsa mater viuẽs
⁊ post mortẽ reuocabitur q̃tũ ad eius effectus post mortẽ ꝯfe
ratur: iuxta. l. pero. §. prediũ. ff. de lega. ij. facit. c. tertius. si de
feu. fue. cõtro. inter do. ⁊ agna. ⁊. l. si. §. sin autẽ auaritie cupi
dus. C. cõmu. de leg. l. ij. cũ glo. in vbo reuocare. C. si quid in
frau. pat. ⁊ hanc cõclusionẽ suadet phibitio alienationis. d.
§. prediũ. cum ibi notatis. ⁊ per Bar. in. l. j. C. de pre. mu. per
Alberi. de ro. in tracta. statu. ij. q. per Bal. in auf. ei qui ius
rat. in. xiij. col. ver. vlterius quero si mittor. C. de bo. auc. iu
di. pos. vbi traditur: maxime in. d. §. pdium. an tunc itelligat̃
probibita alienatio volũtaria tñ: an võ etiã necessaria ⁊ pp
exsolutionẽ eris aliẽni psone phibite: de quo ẽt tradit̃ in. l.
filiusfa. §. diui. ff. de leg. j. ⁊ sm hoc est intelligendũ qd. s. pri
me dixi vt pro talibus ptibus preseruatis: successor in eis te
neatur sustinere onera hereditaria. (Dixit tñ Maria. sozi.
ꝯsi. xlviij. ici. in pñti. iij. col. ꝙ poterit disponere q̃si habuisset
ista mulier bona a testatore q ei dedisset facultatẽ disponẽdi
l. pe. C. q̃n decre. opus non est. cũ concor. per Mari. allatis.
Et ex predictis ptz nõ esse tenẽdã decisionẽ dñi Sozi. in ꝯsi.
cxvj. incip. nõ põt. j. volu. dũ tenuit ꝙ possit hoc casu p mrẽz
substitui filie infanti vulgariter vel p fideicõmissum: maxime
ad pias cãs: qꝛ ista bona seu iste tres quarte pseruate: vt dcm̃
fuit nõ sunt in dispõne testatoris nec filiis applicãtur scdm tes
statoris sed legis: ita ꝙ nõ succeditur iure hereditario defun
cto: vt dcm̃ fuit: ⁊ per vulgarẽ succedit̃ defuncto. insti. ð vul.
subst. in pn. ⁊. l. j. in prin. ff. eo. vbi Bar. in. iiij. q. pel. ⁊ parit̃ p
fideicõmissum. l. coheredi. §. cũ filie. ff. de vul. ⁊ pu. nisi dica
mus esse locũ vulgari que pcederet si lucrũ statuti repudia
retur per filios p ea que dixi in arti. pce. in. vij. q. ⁊ non ẽẽt lo
cus trãsmissioni. de quo dixi. s. eo. vj. q. vel data icapacitate
filioꝝ: vt in eo. arti. v. qd. qꝛ tunc tota dos fuisset matris. Nec
placet mihi qd subiungit do. Sozi. d. cõsi. cxvj. ppe finez. ꝙ
talia statuta nõ hẽant locũ in relictis ad pias cãs: vel vbi pia
cã esset substituta pe r ea que ipsemet dicit ibi in. j. col. ⁊ que
dixi. s. eo. vj. arti. prin. iiij. mẽbro. v. q. ⁊ latius do. Sozi. ꝯsi.
ccxlj. j. colũ. Posset tñ in re masculis pseruata pupillr̃ substi
tui: cũ talis substõ hẽat locuz ẽt in bonis pupilli. l. ij. in pn. et
l. patris ⁊ filii cũ vul. ff. de vul. ⁊ pup. ⁊ qd dixi. s. in. xj. artic.
prin. iij. q. circa si. ⁊. x. arti. pri. vlti. q. ⁊ in. viij. arti. xxv. q. ⁊ in
xij. qd. iiij. limitatione.) Alio võ casu q̃n statutũ masculis
seu agnatis simplr̃ aliquid pseruat: hoc est nõ phibẽdo illud
alienari in alias personas: vt qꝛ statutũ dispõat ꝙ mulier te
neatur relinquere tertiam partẽ dotis sue fratribus ⁊ filiis
fratrum: prout facit statutũ bonoñ. sub rubri. de dotibus re
stituendis: faciẽdi sunt duo casus. naz aut illa alienatio fit in
alias personas ti. lucratiuo ⁊ nõ valet. arg. l. si. C. si qd i fraũ.
pa. que loqtur de q̃rta debita filio arrogato q̃ debet̃ ꝯditiõe
ex lege. l. si arrogator. ⁊ ibi gl. in verbo bonoꝝ. isti. de adop.
sicut ẽt debet̃ ista portio per statutũ pseruata: vt dixi. s. l. xj.
arti. prin. j. q. ⁊ seq. ⁊ faciunt not. per Bar. in. l. si duo pñoni.
§. si qs iurauerit. ff. de iureiu. ⁊ in. l. j. ff. de ꝯdi. ex leg. de qua
quarta debita arrogatis ad lucrũ statuti. arguit Bal. in. d. l.
si arrogator. in. ij. col. ⁊ ibidem ẽt Bar. in repe. in. v. oppo. ⁊
si secus diceremus esset apta via malicijs ⁊ facile fieret fraus
statuto cõtra. l. in fundo. ff. de rei vẽ. ⁊. l. quotiens nihil. ff. ð
reg. iur. ⁊. l. fraus. ff. de legi. ⁊ cũ hac sentẽtia trãsit Alexã. in
consi. lv. incip. cõsideratis verbis. j. col. j. vol. Si võ aliẽatio
fieret titulo oneroso. dubitauit Alexan. in ꝯsi. palleg ato: an
possit reuocari per filios seu masculos qbus statutũ preserua
uit per no. per Bar. i. l. nõ vsq; adeo. ff. si qs a pa. fue. ma. ⁊ p
Cy. in. d. l. j. in. vij. q. vbi ẽt Bal. ⁊ scribẽtes. C. si qd in fraud.
pa. ⁊ in. l. j. in. vii. q. vbi etiã Bal. C. de inoffi. dona. vbi videt̃
cõcludere post Pe. de bellap. ꝙ nõ possit talis alienatio re
uocari: nisi appareat illum in quem facta fuit participasse de
fraude: vel nisi in eo qd res valet plus pretio habito: qꝛ i plu
ri presumit̃ donatio. d. l. j. C. si qd in frau. pa. ⁊ hec est opinio
magis cõis. per no. in locis predictis. ⁊ per Bart. in. d. l. ij.
C. si qd in frau. pa. ⁊ Cano. in. c. raynu. de test. cũ concor. ibi
signatis. nã in filio impubere arrogato cuius quarta ps cẽset̃
es alienum. l. papi. §. si quis ipubes. ff. de inoffi. test. cõpetit
reuocatio ad instar patroni: scilz per caluisianã ⁊ fauianã vti
lem. d. l. si. ff. si qd in frau. pa. ⁊ not. in. d. l. si arrogator. ⁊ i pa
trono fit distictio predicta: vt habet̃ i locis predictis: cui pa
trono lex mandat tertiaz partem bonorum vbi non hz libe
ros: ⁊ est maior centenario relinq. §. sed nostra. instit. de suc.
libe. vnde

libe. vnde siue equparemus tale preseruatum portioni debite patronis: siue portioni debite impuberi arrogato procedet distinctio predicta: et multomagis procederet si equparemus legitime debite filijs in qua videbatur minus versari dubium quod possit filius ea fraudari per alienationes priuatas: per tradita in locis preallegatis. Item est aduertendum: quia glo. in. §. item si quis in fraudem. in glo. ij. in prin. insti. de actio. equparat alienata in fraudem patroni quo ad ius reuocandi: et alienationes factas in fraudem creditorum quis in aliquibus differant: vt ibi per doct. et valet. arg. de legitima patroni ad legitimam filij. l. fi. C. de inoffi. tes. et hoc secundo casu si contingat alienari per vltimam voluntatem vel alios modos. Et an res preseruata possit mediante precij restone ab emptore auocari stantibus predictis equparationibus posset colligi notabilis distinctio ex distinctione Cy. in. d. l. j. in ij. col. C. si quid in frau. pa. verum quia dixi quartam debitam impuberi arrogato censeri es alienum. idem dixit Cy. in. d. l. j. de quarta debita patrono. et glo. in. l. patronus. ff. de proba. contra quis Bart. in. d. l. non vsque adeo. velit etiam quartam debitam arrogato impuberi non censeri es alienum: circa quod distinguit Ang. in. d. §. si quis impubes. per quam distinctionem potest saluari vtriusque opinio. An autem possit tale preseruatum donari ob benemerita: videtur quod sic per tex. in. l. vnius. ff. si quid in frau. pa. et glo. in. l. quod si in dic. §. idem scribit. ff. de peti. here. et Cy. in. d. l. j. in. ij. col. C. si quid in fran. patro. et dicetur benemeritus qui aliquod insigne seruitium fecisset: vt notat glo. xij. q. ij. c. si quis. et Alex. in consi. s. alleg. et debet esse donatio iuxta seruitij metam secundum Jo. an. in rub. de reb. eccle. non alie. et Alex. in eo. consi. per. c. ad hec. et. c. relatum. el. ij. §. licet. de testa. et. l. cum plures. §. pe. ff. de admini. tu. et. l. j. §. j. ff. de tutel. et ra. distra. et debet secundum Jo. an. et Alex. in locis predictis considerari tempus seruitij et quantum durauit eius causa: arg. c. statutum. in fi. de rescrip. in. vj. et. c. cum non deceat. de elec. eo. lib. nec secundum eos debet stari assertioni donantis dicentis benemerita precessisse: sed debet de ipsis benemeritis constare. l. si forte. et quod ibi notat Barto. ff. de castren. pecu. l. j. §. si mutuam. ff. si quid in fraudem patro. Baldus in. l. iubemus. in fine. C. de sacro sanctis eccle. et notat glos. in. l. si donatione. et ibi late doc. Alexan. et moder. C. de colla. et est de mente glo. in. d. l. vnius. nec enim in regulariter prohibitis et certo casu permissis stari debet dicto asserentis casum permissum subesse l. qui testamentum. ff. de proba. l. cum quis decedens. §. ticia. ff. de lega. iij. ¶ Ex predictis elicitur conclusio quod in dubio quotta pars preseruata intelligitur de bonis que superunt seu extabunt tempore mortis defuncti: de cuius successione agitur: dummodo in fraudem alienatio facta non fuerit: et hoc videtur maxime probari in dicta. l. fi. ff. si quid in frau. patro. que lex vt dictum fuit loquitur de legitima arrogati. Idem est in legitima debita patrono de bonis liberti. l. etiam. §. fi. et. l. si patronum. §. fi. ff. de bon. liber. idem est in legitima debita filio legitimo et naturali. l. cum queritur. C. de inoffi. testa. et probatur in aut. nouissima. ibi ex substantia deficientis. et ibi no. C. eo. tit. sed si statutum loqueretur in dote: prout facit statutum bononiense quod mandat relinqui tertiam partem dotis. Aliud forsan dici posset: quia dos diminuta non est illa dos que fuit data vel constituta. et que certo fine clauditur: sed pars eius: et si statutum expresse mandet relinqui certam partem de bonis que supererunt: an valebit alienatio: et quomodo hoc intelligatur colligitur decisio ex tex. in. l. deducta. §. fi. et in. l. ticius. ff. ad treb. cum ibi notatis. et in aut. contra rogatus. C. eo. ti. et an preseruata filijs per statutum censeantur legitima satis habunde tactum fuit. s. in. xj. art. princi. in secunda questione. (Et circa hoc dixit Maria. consi. lxxxiiij. incip. visa. circa finem. quod statutum mandans quod mulier non possit disponere in preiudicium filiorum vltra quartam: censetur augere legitimam filiorum ad tres quartas: de quo dixi in dicto. vj. arti. prin. ij. q. in additionibus. vult etiam Sozi. consi. cxvj. incip. non pot. j. col. et. cexxx. lesp. viso testo. penul. col. j. volu. et dixi etiam. s. in. j. arti. prin. quarta. q.) An autem vbi statutum mandat certam quotam seu partem relinqui filijs masculis possit disponi in aliquos ex eis alijs exclusis: breuiter aut statutum vlterius progreditur disponendo preseruatam portionem inter masculos diuidi equaliter: et non potest aliter per defunctum disponi. d. aut. licitum hoc. C. de secun. nup. aut vero hoc non dicit statutum. et non permittit aliquam electionem defuncto: et tunc omnes vocantur: nec potest vnus eligi. l. peto. §. fratre. et. l. cum pater. §. a te peto. et. §. a filia. et. l. cum ita. §. in fideicommisso. et. l. vnum ex familia. in prin. ff. de leg. ij. (Sequitur do. Ludo. bolog. in consi. xvj. incipit. vt in presenti. iij. col. quem puto hec mea scripta vidisse.) sic et videmus in emphiteosi concessa alicui pro se et filijs: quia non potest pater vni filiorum illam plegare secundum Bar. in. l. iurisiurandi. §. si liberi. ff. de oper. lib. et in consi. lx. incip. quod ista habet duo dubia. et Bal. in. c. j. in prin. iiij. col. ver. quero nunquid pater. de prohibi. ali. feu. per Fre. Bal. Ang. et Pau. de ca. l. l. apud iulianum. §. si quid alicui. ff. de leg. j. Ro. l. l. j. in. xij. q. C. qui non pet. par. Frede. de se. in consi. cexxviij. incip. secundum tale est: duo fratres. Salice. in. l. fi. C. de iure emphi. et Pe. de anch. in consi. cccvij. incipi. in themate presupposito tria sunt. et Alexan. in consil. lxxxix. incipi. verum emphiteosis. in pe. col. et in consi. cvj. incip. viso themathe instri. vlti. col. vbi dicit quod hec est magis communis opi. et in consi. seq. iiij. volu. in quo passu de emphiteota plures doc. tenuerunt contrariam sententiam: vt patet ex notatis per Alexan. in. d. §. si quid alicui. et Imol. Alex. et doc. in. l. quod dicitur. ff. de verb. obl. et do. preceptorem meum in. l. ij. circa fi. C. de iure emphi. postremo est aduertendum: quia vbi statutum simpliciter excludit feminas propter masculos aliter non disponendo quod debeant ipsis masculis relinqui ipsa bona a quibus sese excluduntur: licet hoc censeatur facere vt bona in familia permaneant: non tamen videtur velle illas partes haberi pro preseruatis: ita vt de eis disponi non possit: quia potest de iure communi licet: quia statutum intelligitur vocare masculos eo modo quo a iure communi vocari solent. argu. l. j. §. vocantur. ff. de bo. pos. contra ta. et eorum que dixi. s. in hoc. eo. arti. iiij. q. iunctis hiis etiam que dixi in. v. q. et quia in dubio statutum intelligitur vocare masculos ab intestato: et vbi aliter per defunctum dispositum non fuit: vt pulchre dixit Pau. de ca. in consi. cclij. incipi. supprimo. in. ij. col. in volu. antiquorum consiliorum. secundum primam impressionem. et dixi late. s. viij. arti. prin. in. viij. q.

(Nono quero: an si vigore vnius statuti mater admittatur cum fratribus vterinis: et vigore alterius admittatur cum fratribus patruelibus defuncti: si concurrant mater: frater patruelis: et frater vterinus: omnes simul admittantur. do. Phili. corne. consi. cexiij. incip. circa. ij. col. ij. vol. arguit quod sic. postea in. iij. et. iiij. col. determinat contrarium. et bene: eo quia de iure communi frater vterinus prefertur in successione fratri patrueli. et per ea que dicta sunt late. s. in. vj. art. prin. iij. membro. iij. q. in. ij. et. iiij. casu. et fortius in casu in quo consuluit Cornelius in quo apparet quod vterini erant predilecti patruelibus: quia in plus non vocabuntur vterini quam patrueles: videlicet pro dimidia cum matre et alij simpliciter in stirpes: vt ibi in. iiij. col. in prin. vnde matre non existente vterinus solus succederet: vt ibi.

Decimo quero si mater tenetur filio relinquere duas partes ex tribus: an lucrum quod capit ex. l. hac edictali. C. de secu. nup. computetur in eis. Pet. de ancha. consi. c°. j. col. dicit quod sic. dixi. s. eo. viij. arti. octaua. q. et Pe. de ancha. in. d. consi. tangit alias questiones circa istam emergentes: videlicet quid erit de onere legatorum: ad quod faciunt que dixi. s. in. xj. arti. vi. q. et etiam tangit quid erit si maritus fuit pactus de lucranda dote.)

Decimoquarto articulo principali

videndum est de prouisionibus et remedijs contra dicta statuta et modo agendi. Et primo queri posset: an per principis rescriptum posset derogari talibus statutis. et quidem prius videndum est: an princeps possit iuri alterius preiudicare: quo casu si loquimur quando hereditas est iam acquisita masculis. scilicet delata et adita: est materia de qua traditur in. l. item verberatum. ff. de rei ven. in. l. lucius. ff. de euic. in. l. bene a zenone. C. de quadri. prescrip. cum concor. de quibus per moder. in. c. que in ecclesiarum. maxime in. iiij. col. ver. secundum vero membrum. et in xviij. col. ver. quinta declaratio. cum seq. de consti. vbi late examinat: an princeps possit alicui ius quesitum tollere: de quo etiam per Bar. in prohemio ffor. in tertia col. vbi etiam tradit quid in vniuersitate vel statuto. per Bal. in. l. rescripta. C. de preci. impera. offe. per Bar. in. l. fi. C. si contra ius vel vtili. publi. et in. l. aut hiocensium. ff. de priui. cre. Aut loquimur in hereditate nondum delata seu non acquisita: et que est in Spe. et tunc an princeps possit tali iuri preiudicare: magis communis opi. est quod sic vt traditur in locis allegatis: et plene per scribentes in. l. gallus. §. et quid si tantum. cum concor. de quibus ibi per Alexan. ff. de libe. et posthu. hiis premissis esset denuo videndum: an princeps possit tollere statuta ciuitatis seu illis derogare: quam materiam non licet examinare: propterea quia in proposito fui consulens in casibus nondum decisis sed pendentibus: sed vt detur materia cogitandi possunt videri notata per Bal. in. l. qui se patris. in viij. col. ver. et scias. C. vnde li. et per Pau. de ca. in consi. cclxxxv. incipi. primum dubium. in. ij. colum. in volu. antiquorum consi-

lio:um. ſm primā impreſſionem. Bald. in. l. fi. C. de tranſac. Butri. in. c. in noſtra. de iniu. ⁊ dā. dato. Bar. in. l. ij. in fi. ff. de iure iniu. Pa. in. c. nouit. in. x. col. ver. quarta ſolutio. de iudi. Ro. in conſi. cclij. ⁊ cccclxxvj. in quarta col. Angel. in in conſi. cclxij. incip. in anno dñi. in. iiij. col. ⁊ in conſi. ccc. incipi. generoſus miles. Alex. in conſi. cj. incipi. viſis inſtrumē tis. in quarta col. ver. pro hoc etiam. j. volu. ⁊ in cōſil. cxiij. in quarta col. ⁊ cclxviij. ſcdo volu. ⁊ conſi. vlt. quarta pte: pul chre ⁊ plene per Barba. in. c. j. in. vij. col. cū pluribus ſequē. ⁊ ibi etiā per do. Feli. de proba. ⁊ per Barba. in cōſi. xxvj. in ſcda parte. cū concor. per eos allegatis.

Secundo quero: an per pactū initum cū defuncto femīa dotata excluſa a ſucceſſione poſſit ſibi ius ſucceſſiōis preſeruare inſcijs agnatis qui ei ex forma ſtatuti preferunt: ⁊ an valeat pactū ſaltē talibus agnatis ꝯſentientibus. dixi ſu pra in. vj. arti. prin. in quarto mēbro. in. xiij. q.

Tertio quero: an ſtatuto excludēte filiā ſeu feminā dotatam: poſſit mulier cui dotes offerūtur illas recu ſare ad finē ne a ſucceſſione excludat: aut dotes capiendo ſibi ius ſucceſſionis reſeruare. dixi. ſ. in ſexto arti. prin. in. iiij. membro. in. xij. qōne.

Quarto quero: an proſit filie donare ius a quo exclu ditur alteri nō excluſo: puta agnato remotiori. Ro. in conſi. ccccxj. icip. quattuor ſunt. in. ij. colū. inſi. tenuit ꝙ non: ⁊ bene: vt ibi per eum.

Ab iſta manu ⁊ parenteſi vſq ad aliā oēs ſūt additiōes.

(Quinto queri poſſet: an talibus ſtatutis poſſit renū ciari. de quo dem ſuis in. x. arti. prin. in. ij. q. et in. xij. art. vij. q. ꝙ ſic regulr videlꝫ vbi non ageret de alteriꝰ preiudicio. de quo etiā per Barba. in ꝯſi. xij. in. ij. col. j. vol. ⁊ l ꝯſi. xxxix. ij. vol. ¶ Et ſi minor nolit feminā excludere an reſtituat in integrū. dixi. ſ. in. xij. art. prin. vij. q. in fi. ⁊ ibi ne in qōnibus prece. multa remedia. ⁊ in. x. arti. pn. in. ij. qōne. ¶ Et ad propoſitū pdicte renūciatiōis querit etiā Corneus conſi lxx. incipi. placet. iiij. volu. an filia dotata excluſa do nec ſuperſunt maſculi renūciando maſculis ⁊ eorū heredibꝰ omne ius ſibi cōpetens ⁊ cōpetiturū cenſeatur renunciaſſe iu ri ſuccedendi maſculis deficientibus. do. Philip. corñ. vbi ſupra tenet ꝙ non: q: filia mortuis maſculis nō petet petitio ne hereditatis ab heredibus maſculoꝝ tanqꝫ ab heredibus: ⁊ q: renunciatio habet tacitā conditionē rebus ſic ſtantibus: ⁊ q: renūciatio iuris de futuro nō trahitur ad ius de futuro habens depēdētiam a iure de preterito p iura ibi allegata: qō dependet a notatis in l. j. C. de pac. cum concor. ſubdit Corneus ꝙ ſaltē proderit abſolutio a iuramento: vt ibi.

Sexto femina que excludit habet aduertere ad obſer uantiā ⁊ ad validitatē ſtatuti: vꝫ an ſit a ſuperiore cō firmatum. Aut ꝙ non ſit vſu receptuꝫ vel ꝯſuetudine appro batum ſm Corneum in conſi. clxxj. incipiē. licet. in fine. quar to volumine.

Septimo queri poſſet: an ꝯſueta interpretatio in talem ſenſum: ꝙ ſtatutuꝫ femine nō preiudicet vel minꝰ pre iudicet qꝫ ſonet ſenſus ſtatuti ſm interpretationē iuris com munis proſit femine: de hoc dicet in ſeq. arti.

Octauo etiā queri poſſet: an femina a tali ſtatuto poſ ſit appellare ſaltē tāqꝫ ab extraiudiciali grauamine: ⁊ an proſit ſibi appellatio. Bal. in. l. iudicibus. C. de appell. tenuit ꝙ non: ⁊ eſt de mēte Bar. in tex. l. oēs populi. in vltia qōne quinte principalis. ff. de iuſtit. ⁊ iure. ⁊ Cano. in. c. cum omnes. de conſti. vbi late tangunt: an a ſtatuto liceat appel lare. ⁊ concludunt ꝙ nō: niſi quādo fieret odio certe perſone ⁊ ſm cōmunem ſentētiam iſtud ſtatutuꝫ dicitur fieri nō odio feminarum ſaltē pricipaliter: ſed fauore maſculoꝝ: vt dixi la te. ſ. in. iiij. arti. prin.

Nono ſuccurritur mulieri ſi maſculus non probat qua litates requiſitas a ſtatuto: vt dicetur in arti. ſeq.

Decimo poteſt maſculus excludi a poſitione ſibi delata per ſtatutum preſcriptione ⁊ ſpacio. xxx. annoꝝ iuxta l. licet. C. de iure delibe. ⁊ faciunt que dixit Alexan. in conſi lio. lj. incipien. viſo themate. ij. colum. ſecūdo volumi. ⁊ lxxx iij. incipien. viſo. col. fina. tertio volumi. cū concordan. addu ctis ſupra in decimo articu. quinta queſtione. ſexta columna in principio.

Undecimo quero: an maſculus perdat partē ad quā vocatur virtute ſtatuti ſi nō petat tutorē. Corneus conſilio. clxvj. incipien. minime. circa finem. iij. volu. ⁊ latius conſi. cxiij. incipiē. circa primum. per totum. ⁊ lxxxiij. incipien. in hac. colūna fina. quarto volumi. cōcludit ꝙ ſic et bene. Quod autē tangit ibi de matre ꝙ perdat reꝫ ſibi a ſta tuto preſeruatam propter non petitum tutoreꝫ: et placet ex quo poterat admitti ad tutelam qꝫuis ſit ab vniuerſali ſuc ceſſione excluſa: vt dixi in quinto articulo. in. xxx. queſtione. ⁊ quia in re preſeruata cōcurrit cū maſculo. Et qō dixit Corneus in dicto conſilio. cxiij. de matre que tranſiuit ad ſecūda vota non petito tutore: nec reddita ratione vt amittat rem ſibi a ſtatuto preſeruatam: iuxta nota. in. l. eiſdem. cum cōcor dan. C. de ſecundis nup. etiam placet prout etiaꝫ dixi ſupra in ſexto articu. principa. quarto membro. xxvij. queſtione. cir ca finem. quod latius non examino propter celeritateꝫ impreſ ſorum mihi tempus auferentium.

Duodecimo poſſet qri: an ſit mulieribꝰ ſuccurſum per ius pretorium quaſi excluſe dicantur ſolum per ius ciuile: maxime quando excluditur per ſtatuta populorū: de qua materia dixi ſupra in. xiij. articu. ſecunda queſtione. ⁊ in decimo arti. j. qōne.)

Decimotertio qro: an filia agnoſcēs relictū in quo ſibi mi nus relinquatur qꝫ de iure ⁊ ex forma ſtatuti liceat ſi bi pīudicet: maxime quando in relicto adeſt clauſula ꝙ plus petere non poſſit. Pau. de ca. in ꝯſi. cclxx. inci. lꝫ iſta domina liſa in volu. antiquorum conſiliorum ſecundum vltimam im preſſionem tangit hanc queſtionem: alias eſt in conſil. cxxj. c. vol. ſecundū primam impreſſionem ⁊ dixi in nono articu lo. prin. tertia. q.

Decimoquarto qro an maſculꝰ qui adit hereditatē ex te ſtamento inutili ſibi preiudicet qñ ſtatutū excludit fe minam que eſt proximior ab inteſtato: ita ꝙ maſculus ab inte ſtato amplius ſuccedere non poſſit quaſi videatur ab inteſta to repudiaſſe Bal. in conſil. cxlij. incip. queritur an frater in tertia parte ſecundum vltimam impreſſionē diſtinguit iuxta tex. in. l. clodius Felix. ff. de acqui. here. ⁊ videtur conclude re ꝙ non: quaſi ex capite quod ignorat quis ſibi adeundo nō preiudicet: ⁊ tangit ibidem an taliter adiens tranſmittat: hec tamen veritas colligit ex traditis in. d. l. clodius ⁊ in. l. fin. C. de codicil.

Ab iſta manu ⁊ parenteſi vſq ad aliā oēs ſūt additiōes.

(Decimoquīto ⁊ vltimo arti

culo principali eſt videndū de iudicialibus ⁊ modo agendi in preſenti materia.

Et primo quero an ſi quis non intentet beneficium ſta tuti ſuccumbat: breuibus dicendum eſt ꝙ ſic vt patet ex notatis per Bart. in rep. l. omnes populi vltima queſtiōe ff. de iuſti. ⁊ iure. ⁊ in. l. j. ff. de condi. ex leg. cum concor. ꝙ ſi prouiſio ſtatuti ac factum apte narretur ⁊ beneficium ſtatu ti ſeu actio inepte proponatur tunc ſecundum cōmunem ſen tentiam ſuſtinetur petitio ſecundum Bar. Bal. ⁊ cōiter ſcri bentes in. l. j. in prin. ff. de edē. ⁊ in. l. edita. C. eo. tit. ac Inno. Imol. Panor. ⁊ communiter cano. in. c. examinata de iudi. cum concor. vel niſi cum inepta actione ſeu concluſione quis ſubijceret clauſulam ius ⁊ iuſtitiam miniſtrari quā cauti po nunt aduocati q: operatur vt remedium de iure competens videatur imploratum ſecundum Cardina. Panor. Anto. de but. ⁊ communiter doc. in. c. ij. de ordi. cogi. poſt Inno. ibi ⁊ butri. Imo. Panor. ac dominum Andream ſiculuꝫ in c. j. in notabilibus de offi. deleg. ⁊ butri. in. c. eccleſia ſancte marie el. j. vt lit. pen. ⁊ ſecundū Panor. in. c. fi. in fi. de iure iur. quando actor ponit iſtam clauſulam videtur interpella re iudicem vt poſſit ſuppellere ⁊ ſuum officium impartiri et ſi aliter non petatur vult Panor. in. c. fi. in fi. conuenienti de iureiur. ⁊ Alexan. in conſil. xcj. in quinto volu. ⁊ dixit Ale xan. in conſi. lxj. incip. viſo proceſſu. iij. col. ⁊ lxvij. incip. viſo themate col. fi. ij. volu. ꝙ vbi adeſt talis clauſula intelligitur concluſum prout ex narratis quoquomodo concipi poteſt. ⁊ ꝙ actio itelligitur propoſita que magis poteſt adaptari pro ut etiam dixit Alex. conſi. c. incip. attentis quinto volu. ⁊ Fe li. in. c. auditis. ij. col. de preſcri. ⁊ ideo dixi dummodo factū ſeu beneficium ſtatuti fuerit apte narratum: quia hec clauſu la reſtringit ſe ad narrata vt habetur i locis predictis. adeo vt actio contraria narrationi non poſſit dici intentata prout declarat Alexander conſi. iij. alias. cxj. inci. viſo proceſſu pri mo volumine ⁊ ſecundum Angel. in. l. prima in principio. ff. de edendo hec clauſula facit vt procedat libellus generalis ⁊ idem eſt de clauſula omni meliore modo in concluſione li belli appoſita: q: operatur vt libellus ſuſtineatur eo meliore

modo

modo quo fauorabilius iuuari potest intentio proferentis per nota.per Antoniū de butri.in.c.littere de vita.⁊ in.c. examinata de iudi.iunctis hijs que dixit Felin.in.c. cum ex offi.quarta conclusione de prescri. ⁊ que operatur vt illam proferens non videatur se astrinxisse ad specificata tantum secundum Bald.in.l.vinum quinta columna.ff.si cer.pet.et in.c.si cautio de fi. inst. ⁊ Lanfran. in rep.c. quoniam contra in verbo confessiones quinta col. de proba.⁊ Alexan.consil. vj.incipien.circa processum secunda columna ⁊.cxliij. incipi. post redditum secundo volu.cum infinitis concor.

Secundo quero an debeat fieri fides de statuto: de hoc habetur per Barto.in rep.l. omnes populi in si. cō men.ff. de iusti.⁊ iure vbi dominus Joānes Bapti. iunctis notatis per Bartol.in. rubrica.ff. de oper. no.nun. colū. si. cum concor. ibi allega. vbi examinant hanc questionem in quauis materia .Et si refricet in dubium de viribus consuetudinis excludentis feminas dotatas a successione quomodo verificabitur ipsa consuetudo : tradit Signor. de homo.consilio.ccxxxiij.incipien.in questionibus circa finem q loquitur de consuetudine ciuitatis Alexandrie.habet in.l. j.C.que sit lon.consue.ac in.l.ij.⁊ per Barto.in.l. de quibus ff.de legi.per Anto.de butri.in repe.c.fi.de consue. ⁊ quod dicetur.j.eodem septima questione. Laus deo omnipotenti qui trinus est ⁊ vnus deus verus ⁊ deus noster ac gloriose virgini marie totiq₃ celesti curie triumphanti.

Tertio quero an a tali statuto appelletur de hoc dixi in articulo prece.viij.questione.

Quarto quero an masculus qui vult vti tali statuto teneatur probare qualitates a statuto in eo requisitas: ⁊ dicendum est q sic vt dixi in quinto articulo principali in.xxxiij.questione ac in.xij. articulo in finalibus questionibus: vult corneus consilio.cxxv.inci. alias secunda columna quarto volumi.dicens q qui se fundat in statuto debet probare q verificētur omnia verba ipsi⁹ statuti alias debet secundum eum succumbere.

Quinto quero an statuto excludēte filiam a successione intestati propter masculos: sit necesse probare q quis decessit intestatus Ro.in.l.si emācipati.C. de colla. videtur velle per illum textum q dicenti quem decessisse intestatum incumbat onus probandi: ⁊ ita transit corneus in d.consilio.cxxv.inci. alias tertia columna quarto volu. nisi communis opinio ⁊ fama esset q quis decessisset testatus vel intestatus qr is pro quo laborat communis opinio ⁊ fama habet presumptionē iuris pro se ⁊ transfert onus probandi in partem aduersam vt per Barto.in.l. is potest.ff.de acqui.pos.vbi alii: ⁊ corneum consilio precallegato.

Sexto generaliter est dicendum in hac materia q ei qui nititur ex iure correctorio in presenti materia incumbit onus probandi q sit in casu legis correctiue vt late per corneum consilio cxcviij.incip.in proposita secunda columna versi.accedat: tertio volu.

Septimo sciendum est q consuetudo potest statutum interpretari in talem sensum qui obstet vel non obstet filie que dicit exclusa.l.si de interpretatione ⁊.l. minime vbi Bald.⁊ doct.ff.de legi.⁊ quid exigatur in probatione talis consuetudinis tradidit Corneus in.d. consilio.cxxv. incipi. alias quarto volu.⁊ Bald. in.l. diutina.ff. de legi.⁊ dixi.s. eodem secūda questione.⁊ inter cetera secundum Corn. consilio preallegato exigitur q probentur tales actus ex quib⁹ concludenter seu verisimilr appareat consuetudinem peruenisse in notitiā populi vel maioris partis vt ibi latius p eū.)

Finitū fuit hoc opus prīa cōpositiōe anno.M.cccc. p me Albertū brunū qñ sumpsi gradū anno. M.cccccvj.pluresq₃ feci additiōes nouas addēdo q̄ones ⁊ decisiones quas perfeci de anno presenti.M.cccccxviij. et hec omnia dei gratia ⁊ ad eius gloriam ac ad publicam vtilitatem. Arbitrorq₃ q hij qui hoc opus aliqua ex parte minus perfectum putabant pp codices post primam meam cōpillationem impressos sententiam mutabunt.

Reliqua circa statutarias successiones comperientur in meo repertorio seu tertio volumine statutorū nuper impresso sub verbo successio vbi ali⁹ ordo seruatur ⁊ sub verbis ad que ibi in fine fit remissio.

Sequitur Repertoriū predicti tractat⁹

de statutis exclusiuis feminarū a successionib⁹ dñi Alberti Bruni cū additionibus ⁊ nouis q̄stionibus ac decisionibus que apparent vbi sunt signa manus ⁊ parentesis.

Presens opus diuiditur in

xv. Articulos principales.

Quorum primus est An valeant statuta excludentia feminas a successione.

Secundus articulus est de origine statutorū ⁊ iuriū feminas a successionibus excludentiū pp masculos seu agnatos.

Tertius articulus est qua ratione sint facta talia statuta.

Quartus articulus prin.est qualia sint talia statuta: ⁊ an sint fauorabilia vel odiosa.

Quintus articulus prin.est de generali ⁊ extraordinaria talium statutorum interpretatione.

Sextus articulus prin.est. Que persone per talia statuta intelligantur excluse.

Septimus articulus prin.est. Quib⁹ casibus seu per quā dispositionem intelligantur femine excluse vel admisse.

Octauus articulus prin. est a quorum ⁊ quibus successionibus: hereditatib⁹: reb⁹ ⁊ bonis intelligant femine exclufe.

Nonus articulus prin.est inquantum intelligantur exclufe vigore talium statutorum.

Decimus articulus prin.est. Qualiter ⁊ quādiu intelligantur femine exclufe.

Undecimus articulus prin.est. Quale ius habeat femina in eo quod sibi a statuto vel testatore reseruatur vel reseruatum intelligitur.

Duodecimus articul⁹ prin.est propter quas personas intelligantur femine exclufe.

Decimustertius articulus prin.est. Qualiter ⁊ inquantum admittantur ⁊ vocate intelligātur persone ppter quas femine excluduntur.

Decimusquartus articulus est de prouisionibus ⁊ remedijs contra dicta statuta.

(Decimusquintus ⁊ vltim⁹ articulus est de iudicialib⁹ in ista materia ⁊ de modo agendi.)

Primus articulus.

An valeāt statuta excludentia feminas a successione continet infrascriptas questiones.

Et primo an valeant statuta excludentia a successione feminas quibus nulla debetur legitima.

Et quo iure introducta fuerit successio ⁊ facultas testandi prima.q.in prima ⁊ secunda col.

Quid autem sit vbi excluduntur in totum vel in partē femine quibus debetur legitima scilicet filie et descendentes an valeat statutum ibidem in secunda et tertia colum. cum pluribus sequentibus.

Legitima an tolli vel minui possit per statutum.

Et an minui possit in tempore: puta q nō debeatur nisi infra certum tempus: puta nuptiarum.

Et quid in trebellicanica an possit tolli vel minui per statutum.ibidem in.iij.col.

(Quid in legitima debita in bonis matris ibi quarta columna in fine.)

(Et quid in terminis statuti feminas excludentis propter agnatos ibi in quinta col.)

An possint per statutum femine ascendentes a successione excludi: ⁊ an hereditas sit ita debita ascendentibus sicut descendentibus. ibidem in quinta col.

Collaterales an possint per statutum a successione priuari: et an eis legitima debeatur : ⁊ quo iure. ibidem in quinta columna.

Statutum priuans feminas a successiōe: dotibus: ⁊ alimētis an valeat.ibidem in quinta col.in fi.

Alimenta an sint debita filijs ⁊ quando: ⁊ an ascendentibus: ⁊ quo iure debeantur quando contingit ea deberi.ibidē circa finem questionis secunda q̄ne.

(Retenta illa opinione q statutum possit minuere legitimam ex causa an possit minui ad enormem lesionem ibi in fine prime questionis.)

(Statutum priuans matrem relicto sibi facto per maritū vel filij successione pp transitū ad.ij.vota non valet ibidē.)

Statutū

¶ Statutum prohibēs mulierem trāseūtem ad secūda vota succedere filijs: sicut facit statutū Ast: et Masij: an valeat. et an correcte et sublate sint leges ciuiles īponētes penas mulieribus transeuntibus ad scda vota.

Qõ. ij. ¶ Et an valeat statuta ppter que femine reddūtur timidiores in 9bendis matrimonijs. in. ij. qõne.

(¶ Statutum priuās mrem relicto sibi fcō per maritū vel filij successione ppter transitū ad scda vota. nō valet. ibidē.)

¶ Statutum excludens a successione mulierem nuptā extra territoriū seu iurisdictioné statuentium: sicut est statutū Mediolani: an valeat. ibidem in fi.

Qõ. iij. ¶ Statutum excludens felas a successiōe tam ex testō q̄ ab intestato: sicut est Mediolani: an valeat in. iij. q.

¶ Et qd si non excludat in totū: sed in parte: puta q mulier extra territoriū nupta nō succedat in Imobilib⁹ vel fundis: vel domibus: tā ex testō q̄ ab intestato. ibidem. j. col.

¶ De statuto Laudensi volēte mulierē cū hrditate ex testō vel ab intestato nubere nō posse extra iurisdictionē cōmunis Laudensis. ibidem. Et de quo iure sit testri: et an princeps contra illud rescribere possit. ibiden in fi. qõnis.

¶ Statuta priuantia feminas nubētes extra territorium ab hereditate iā delata et agnita: an valeant. ibidem.

Qõ. iiij. ¶ Statutum q nō liceat ascēdentibus: puta patri: matri: seu alijs: relinquere psonis extraneis nisi tertiā partē bonoꝝ suorum: an valeat in. iiij. qõne.

¶ Quid aūt si statutū disponat q nō liceat mulieri habenti filios disponere in vltima volūtate vel aliquo tpe inter viuos de bonis suis: nisi. x. pro cētenario: et pro anima. ibidem.

(¶ De statuto Mediolani: q maritus nō possit vxori relinquere vltra quartā partem: an valeat. ibidem.

¶ Valet statutū: q maritus lucret dotē in preiudiciū filioꝝ anterioris matrimonij. ibidem.

¶ Valet statutū q filius pro ltia hēat dimidiā: vel vxor de bonis viri hēat dimidiam fm Bal. in. l. si quādo. in prin. vsi. sed hic quero. C. de inoffi. tes.)

Qõ quinta. ¶ Statutū q nō liceat relinquere filie igresse monasteriū: et excludens felas ecclesiasticas et forenses a successione: an valeat in quinta questione.

¶ Statuta pdicta excludētia felas et alia ad hoc vt valeant debent fieri per psonas habiles et hūtes ptātem statuendi et sup bonis et circa personas subditis et subditas: et de modo et forma statuendi ibi remissiue.

¶ De pactis initis inter cōitatē Saulliani et pncipē achaie q in successiōibus ab intestato seruētur iura quāuis 9suetudine et pactione suprascripta vel īfrascripta nō obstāte. Que cōitas per aliud capl'in 9uenit q consiliū predicti cōis possit qñcūq ad suā liberā volūtatē capitula et ordinamēta minuere: augere et mutare ad suā propriā voluntatē: et que fecerint valeant et teneant q̄tum cōsilio placuerit: postmodū dcā cōmunitas seu cōsilium fecit quoddā statutum positū sub rubrica: q nulla femina possit petere etc. per qd disponit q nulla femina postq̄ fuerit nupta possit aliqd petere: aut questionē mouere fratri seu nepotibus suis occasiōe alicuius successionis patris aut matris seu fratris. Demū accidit casus q decessit frater relictis fratre et nepotib⁹ et sorore nupta: que volebat succedere de iure cōi nō obstante statuto in 9riū fcō p dictum cōmune tanq̄ facto cōtra conuētionem cum pricipe initam. Nunc queritur qd iuris: et an illa verba q seruent iura: intelligantur de iure cōmuni vel statutario: et an de iure presenti vel futuro. ibidem.

Secūdus articulus.

De origine talium statutoꝝ et iurium feminas a successione excludentium.

¶ Origo talium statutoꝝ: an sumpserit exordium a iure diuino et lege mosayca: et de tenore legis mosayce super hoc prouidentis. ibi in princi. q.

¶ Ansuerit aliquo modo de iure ciuili introductū q femine cum masculis nō succederent. Et qd de media iuris prudentia iureq pretorio et impialibus cōstitutionibus: et de iure lōgobardorum. Et ibi traditur progressus iuriū que feminas masculis adequabant: et que masculos preferebāt tam ex testamento q̄ ab intestato vsq ad ius nouissimum et ius lōgobardorum: et plures ponuntur differentie quas iura iter masculos et feminas in successionibus adinuenerunt. ibidē per discursum.

¶ Plura de iure longobardorum: et vnde processerit: et an sit in vsu. ibidem in. ij. col.

¶ Statuta ideirco diuersimode preferunt masculos fels fm diuersitatē locoꝝ et regionū: qr quelibet ptia habūdat in sensu suo. Et ex diuersitate locoꝝ et tempoꝝ contingit leges diuersimode fieri. ibi in fi. qõnis.

Tertius articulus.

Qua rōne fcā sint talia statuta felas a successione excludentia.

¶ Statuti predicti ratio qñ nō est expssa in statuto: an possit esse dubia in prin. q. et per totam.

¶ Interest reipu. et in hoc versatur publica vtilitas vt bona in agnatione preseruentur: et aliqua de prerogatiua diuitiarum. ibidem.

¶ Statuti pdicti rō est vt bona in agnatiōe preseruētur: seu vt agnatoꝝ salua sit dignitas. ibidem.

¶ Statuti predicti rō habet pro expressa: et ex ea argui pōt ac si foret expressa ad personas et casus nō expssas. ibidem in penulti. colūna.

(¶ An sit differētia si collateralis excludat collateralē: vel filius filiam. ibidem et etiam circa finē qõnis.)

¶ Qñ statutum excludit felas a successiōe materna seu ascēdentium per lineam mīnaz: nō potest dici factū fauore agnatorum: et tunc eius rō est vt masculorum salua sit dignitas. ibidem in vlti. col.

¶ Statuti predicti rō: an sit specialis ad masculos expssos: an vo generalis qñ statutum solūmodo vocat aliquos masculos in vltima col.

¶ De ratione statuti excludentis a successione feminas dotatas: siue maritatas: siue nuptas extra territoriū: siue ad secunda vota transeuntes.

¶ Et an vbi femina excludit sub aliqua q̄litate rō statuti sit gñalis: reliqua de effectu rōnis statutorū predictoꝝ. (ibi circa fi. et in quinto arti. circa finem qõnis.)

(¶ Statutum inhabilitans filias ad successionē patris nisi in eo qd pater voluerit relinquere: censet quo ad personā ptis fauorabile. ibi circa finem.

¶ Si in statuto alique femine aliqbus agnatis preferantur ratio statuti nō est agnitio. ibi in fine.

¶ An fiat extēsio de casu simplici ad mixtū. iiij. arti. iij. col.)

Quartus articulus.

Qualia sint statuta excludētia feminas a successione: et an sit fauorabilia vel odiosa.

¶ Lex vel statutū qñ inducunt diriam sexus: an sint accusatricia et dānatricia nature: viciosa: iniqua: impia: intollerabilia cōtra naturalē eqtatē et nimia subtilitate sufulta: et correctoria iuris cōis. et an inducant exheredationē mulierū: et an sint odiosa in. j. col.

¶ Quid in statuto excludente parentes a successione filioꝝ. ibi in scda colum.

¶ Quid in excludentibus dotatā: et quid si excludant dotatam a patre a successione matris. ibi. ij. col.

¶ Statutum excludens mrem propter agnatas et agnatos: an dicatur odiosum in. iiij. arti. in fi.

¶ Talia statuta an possint dici mixta: scilz ex pte masculorū fauorabilia: et ex parte mulieruz odiosa: an vo dici potius debeant simpliciter fauorabilia tanq̄ fauore agnationis et masculorum facta: et nō odio sexus. ibi in. iij. col.

Quintus articulus.

De generali et extraordinaria interpretatione statutorum feminas a successione propter masculos excludentium.

¶ Statuta excludentia feminas a successiōibus: an sint stricte et tenaciter intelligenda: et an regulr statuta cōtra ius cōe extendantur vltra q̄ verba loquantur. j. q. Qõ. j.

¶ Statuta sunt interpretanda vt minus ledant ius commune q̄ fieri possit: et vt intelligantur fm distinctionem iuris cōmunis. ij. questione. Qõ. ij.

¶ Statuta sunt taliter interpretanda vt aliquid operentur: et ne aliqua pars reddatur superflua. iij. q. Qõ. iij.

¶ Statutum cōtinēs idem quod ius cōmune: an aliquid vtilitatis afferat. iiij. qõne. Qõ. iiij.

¶ Statuta sunt intelligenda potius vt sint frustratoria q̄ q aliquis dānū indebite patiatur. v. questione. Qõ. quinta.

¶ Verba statutorum sunt interpretanda fm pprium significatū nisi materia subiecta aliud suadeat. vj. q. Qõ. vj.

(¶ Et ibi que sit propria significatio remissiue.)

¶ Intellectus

Qō. vij. ¶ Intellectus statuti non dz referri ad impossibilia statuētibus.vij.questione.

Qō.viij. ¶ Temperatur statutum vt ex eo non insurgat enormis lesio.viij.questione.

Qō.ix. ¶ Temperaf statutū vt ex eo nō insurgat absurditas.ix.q.

(¶ Potius est tolleranda superfluitas q̄ inducēda absurditas.ibidem.

¶ Statutū non dz taliter intelligi q̄ sit iniquū.ibi.

¶ Statuta sunt taliter interptāda:ne possint a sapiente reprebendi. ibi.

¶ Itē ne fouēt in alienū a verisili vel in absurdum.ibi.

¶ Et minor absurditas vbi aliter fieri nō pōt est āplectēda.ibi.

¶ Et in reducēdo ad ꝯcordiā statuta sumi dz interpretatio que minori caret absurditate.ibi.

¶ Et non est sumēda interpretatio q̄ auūculus filiā testatoris excludat:q: foret absurdum.ibi.

¶ Itē non est sumēda interpretatio:q̄ cōiunctus mediante matre sit melioris ꝯditionis q̄ mater.ibidem.

¶ Et potius est sumēda īterpretatio q̄ agnata excludat cognatum q̄ q̄ agnatus agnatā pp minorem absurditatē. ibi.

¶ Et vbi resultaret absurdū si aliqua verba ad oīa referenf sit solum relatio ad proxima.ibi.

¶ Nec statuta sunt iudaice intelligēda. ibidem in fi.)

Ab ista manu r parenthesi vsq ad aliā sūt oēs additiões.

Qō. decia. ¶ Unum statutū est intelligendū ſm aliud: r vna particula ſm aliam in.x.q.(r sunt ad cōcordiā reducenda.ibi.)

Qō.xj. ¶ Statuta materie successionū:an sint interptanda ſm ius ciuile:an vero ſm ius canonicum.Et an ſm ius longobardū in.xj. questione.

Qō.xij. ¶ Dispositio hominis vel testatoris:an intelligaf ſm statuta r ꝯsuetudines locorum in.xij.q.

¶ Statuto excludente a successiōe patris vel aui filias r neptes extātibus filijs masculis seu nepotibus:si ꝯtingat prez hñtē duos filios illos instituere r eis substituere:ita q̄ si vter q̄ sine liberis decesserit hereditas filie sue vel nepti ex alio filio predefuncto restituaf: r cōtingat vnū filiuz mori cū filijs: r alium vltimo loco sine liberis.portio vltimi morientis sine liberis nō deueniet ad filiā:cū limitatōe ppterea q: ꝑdilect⁹ a statuto censef ēt fuisse ꝑdilectus a testatore r filij masculi nati ex filio ꝑdefuncto sunt ꝑdilecti a statuto. ibidem in.j.col.

(¶ Statuto preferēte masculos feis:institutio vel substō fcā de masculis r feminis intelligef ordine successiuo vt primo vocētur masculi demū femine.ibi.

¶ Probibitio alienatiōis eo q: testator velit peruenire in posteros r successores:intelligef de masculis qñ per statutū feminis preferunf. ibidem.)

¶ Statuto excludēte filias vel sorores a successiōe pr̄is vel fr̄is extātib⁹ fribus vel filijs: r mādāte illas dotari. si pr̄ simplicif istituat filios:nō itelligenf filie istitute nec sorores si fr̄ instituat frēm:lz alr̄ de iure cōi secus sit.ibi in.ij.col.

¶ Statuto preferēte agnatos masculos feminis: agnatorū appellatione in successiōe testamētaria r dispositiōe testōris non venient femine agnate.ibidem.

¶ Statuto ꝑferente masculos feis in successione si pr̄ substituat filio si sine liberis decesserit masculū agnatū: r filius decedat cum filia vna vel pluribus:illa vel ille nō excludēt substitutum.ibidem.

¶ Stāte statuto ꝑdicto:an istitutio de fratre r eius filijs intelligef fcā ordine successiuo:vt primo frater veniat ad successionē. Demuz filij masculi ipsius fratris istituti: r vltimo loco eius filie femine.ibidem.ij.col.in prin.

¶ Stātib⁹ statutis ꝑdictis:an in substōne fcā filijs in q̄ subintelligitur clā si sine liberis decesserint:cōprebēdatur filia femina seu neptis:ita vt excludat substitutū.ibidem.

¶ Et qd erit si neptis seu filia filij instituti ab ipso filio instituatur in totū vel in ptem.ibidem in.iij.col.

(¶ Testator nō cēsef semp se velle ꝯformare cū dispositiōe statuti.ibi.iiij.col.in medio.)

¶ Stante statuto Ast.q̄ mulier maritata vel que olim fuerit maritata non succedat in bonis paternis vel maternis cū fratribus vel filijs fratrū.An si testator instituat filias maritatas in re certa vel eis nibil reliquat r filiū masculū istituat beredem vniuersalē r ei substituat si sine liberis decesserit. Et contingat illum filiū decedere cū filiabus maritatis vna vel pluribus:illa vel ille filie dicti instituti faciant deficere fideicōmissum.ibi in.iiij.col.

¶ Quid autez erit si filie testatoris in predicto casu sint instiute solum in dotibus: r quid sit in eo casu de iure cōmuni cessante statuto.ibidem.

¶ Statuto admittente filios naturales tm̄ ad successionem: censef sicut r legitimos: testator loquēdo de filijs simpliciter cēsef etiam de naturalibus fuisse locutus:ita q̄ excludent substitutum sub conditione:si institutus sine liberis decesserit.ibidē in quinta columna.

¶ Dispositio etiam statutaria intelligitur loqui de alio iure statutario:seu intelligitur ſm aliud ius statutariū:ita vt si statutum disponat nō valere testm̄ in quo filio non relinquif integra legitima:intelligatur de legitima per statutum introducta.ibidem.

¶ Etiam contractus r actus inter viuos videnf facti ſm cōformitatem statutoꝝ r ꝯsuetudinis patrie: r prescriptum nō continet plusq̄ sit a iure vel ꝯsuetudine diffinituz. Et plura exempla habentur circa predicta de concessione in feudum r in empbiteosim r collatione pontificis vt intelligantur facta ſm statuta r ꝯsuetudines patrie. Et late q̄ quilibet act⁹ intelligantur facti iuxta consueta:tam in rescriptis q̄ in alia dispositione.ibidem.

(¶ Dispositio bolis intelligitur etiā ſm ꝯsuetudinē:vt per multa exēpla.ibidem in.vj.col.)

¶ Stante statuto q̄ frater excludat sororem a successiōe patris:saluo q̄ debeat dotari:an si pr̄ istituerit filios r filias in eo qō sibi de iure spectat:intelligaf filia instituta in dotibus iuxta dispositionē statuti:an vero equaliter ſm formaz iuris cōmunis. Et an iuris appellatione in cōpromissis r alijs dispositionibus:intelligamus de iure cōmuni:an vero de iure statutario r consuetudinario seu de iure superioris: scilicet decretorum dominicalium. Et an legū appellatione veniāt statuta r consuetudines ac iura canonica.ibi r in col.seq.

(¶ Et quid si sit differentia inter ius ciuile r canonicuz. ibi in fine questionis.)

Qō.xiij. ¶ In statutis exclusiuis feminarum vel admittentibus certum gradum seu lineam:an masculinum cōcipiat femininuz in.xiij.q.per totam.

¶ Stante statuto q̄ mater nō succedat filio:an poterit succedere filie.ibidem in.j.col.

¶ Stante statuto q̄ existēte patruo nō succedat auus mrn⁹ an intelligef per pr̄uum exclusa ēt auia mr̄na.ibidem.

(¶ Statutū excludens a successiōe patris:non habet locuz in successione matris.ibi.)

¶ Statutum excludens a successione fratris:an itelligatur etiam excludere a successione sororis.ibidem.

¶ Statutum excludens pr̄uum:an porrigaf ad amitam.

(¶ Statutum excludēs matrem ppter agnatos non excludet propter agnatas.ibi.

¶ Statutū excludēs auūculos ppter patruos r filios pr̄uorum:nō intelligif excludere materteram.ibi.

¶ Idem est in terminis statuti perusini.ibi.

¶ Mater exclusa propter fratrem non excludif per sororez. ibi r etiam in.ij.col.

¶ In noīb⁹ difformib⁹ masculinū nō ꝯcipit feinū.ibi.l.j.col.)

¶ Stante statuto:q̄ si qs decesserit ab intestato feie nō succedant existēte aliquo agnato vsq ad quartū gradū:an si moriatur mulier supstite fratre: r relicta sibi filia hēbit locū statutum:ita q̄ frater filie preferatur.ibi in.ij.col.

¶ Statutum vocans ad successionē agnatos paternos:an intelligaf ēt vocare filiā vel agnatas pr̄nas.ibidez r in col.fi.

¶ Statutum mādans pr̄em debere assignare legitimam filio in eius vita:an trabatur ad matrem.ibidem.

(¶ Stāte statuto q̄ ꝯiūcti ex linea mr̄na excludant matrez: femina agnata mr̄em non excludet.ibi in.ij.col.

¶ Stante statuto q̄ ꝑximiores ex pte pr̄is succedant in pr̄imonio: r ex parte mr̄is in mr̄imonio vbū ꝑximiores itelligif de masculis:in tantū q̄ per feias hincinde non excludantur. Et quomō hoc statutū nō excludat agnatos vel cognatos. ibi in.ij.col.de quo ēt in.iij.col.in fi.

Ab ista manu r parenthesi vsq ad aliā sūt oēs additiōes.

¶ Contraria opinio ibidem.

¶ Statutum mādans mr̄em filio non succedere extante patruo trahif ad successionem filie.ibidem.

¶ Statutū Imol.q̄ filij masculi ꝑferanf feis ꝑsone dfuncte quibus nō existētibus succedant fr̄es r filij fr̄um:lz excludat feias descendētes ppter masculos descendētes in successiōe ascendētiū:tn̄ in successiōe fratris admittit sororē:cū sub eo appellatione veniat soror.ibi in.iij.col.

¶ Stante statuto

¶ Stāte statuto q̄ si quis decesserit ab intestato bona pris perueniant in proximiores consanguineos ex parte pris: ꝛ bona matris perueniant in proximiores ex parte matris: appellatione proximorum venient tam masculi q̄ femine ibi in iij. col. de quo etiā in col. prece.
¶ Debet sumi interpretatio q̄ potius agnate excludant cognatos q̄ q̄ agnati agnatas: ibi. iij. colū. in fi.
¶ Solutio ad predicta. ibidem.
¶ Statutū si qs decesserit intelligitur etiā de muliere. ibid.
¶ Coniunctorum appellatione cū preferuntur coniuncti ex linea paterna in successione: an veniant femine. ibi in. iiij. colum. in principio.
¶ Consanguineorum appellatione in ipsa materia: an veniant femine. ibidem.
¶ Si tractamus in predicta materia de vocādo feminas: sub masculino non cōprehendetur femininum propter nominis diuersitatem.
¶ Quid si tractemus de qua hereditate sentiat statutum: vz tam masculi q̄ femine. ibidem.
¶ Statutū vocās agnatos semp nō excludit agnatas. ibid.
¶ Statutū preferens in successione primogenitū secūdogenito: nō intelligit preferre primogenitā secūdogenite.
¶ Quid si statutum mandet statuta ad litteram intelligi. ibidem circa finem.
¶ Statutū loquens de fratre non cōprehendit sororē quando contingeret q̄ ex tali cōprehensione femina remotior excluderet proximiorē. ibi circa finē. iiij. col.
¶ Statuti disponēs fratres patrueles excludere m̄rem ꝛ lineam maternā: an trahatur ad sorores patrueles. ibi in. iiij. colum. in fine.
¶ Quid si adsit statutū q̄ masculinū concipiat femininū. ibi in. v. col. in prin. ꝛ in. ij. in fine.
¶ Et an tunc auus minus qui ex forma statuti excludit patruum excludat amitā. ibi in. v. col. in prin.
¶ Et qd si statutum loquatur discretiue in ipsa materia de masculis ꝛ feminis. ibi in. v. col. in tribus vel q̄tuor locis.
¶ Statuto excludente m̄rem ꝓpter ꝓximiores ex parte patris: mater excludet ꝓpter amitā si statutū habeat vnū caput exclusiuū non respiciens iclusiuū: vt q̄ dicat q̄ m̄r nullo modo admittatur. ibi col. fi.
¶ Idem si excludat propter coniūctos ex linea paterna matrem: vt ibi paulopost ꝛ contra.
¶ Idem si in aliqua parte statuti femine cū masculis vocentur. ibidē in duobus locis.
¶ Predicto casu: si statutū disponat q̄ proximiores consanguinei succedāt: agnati masculi nō excludent feīas agnatas: ꝛ erit q̄ agnati ꝛ agnate excludant cognatos. ibidem.
¶ Qn̄ sunt ↄ̄rie ↄiecture statutū excludens a successiōe fris intelligitur excludere a successiōe sororis. ibidem.
¶ Ex modo predilectionis ↄiecturamus: an masculinum in tali materia ↄcipiat femininū. ibi circa finem q̄ōnis.
¶ Stāte statuto q̄ agnati excludant cognatos p̄ter q̄ in q̄rta ex p̄seruatione que fit fratribus ↄsobrinis vel vterinis pōt concipi q̄ appellatiōe fratrū ↄsobrinor̄ vel vterinor̄ veniāt etiā sorores ↄsobrine seu vterine. ibidē in fine questionis.
¶ In materia differenti s̄m qd ꝛ s̄m qd non: an masculinum concipiat femininū. ibidem in fine.
¶ Attendit̄ an insurgat absurditas non tn̄ correctio vt masculinū ↄcipiat vel non cōcipiat femininū. ibi in fine q̄ōnis.)
¶ Statutū ꝓhibēs mulierē hn̄tē filios: nepotes: pnepotes vel aliquos descendētes relinquere nisi filiis ꝛ aliis descēdētibus: an hēat locū in filia superstite vt ei sit relinquēdū. ibid.
¶ Statuto preferente matri coniunctos ex linea p̄ris vsq̄ ad quartum gradū: an femine coniuncte ex illa linea preferētur matri. ibidem.
¶ Statutum excludēs dotatam a fratre a successiōe fratris: an habeat locū in dotata a sorore. ibidem.
¶ Reliqua in proposito dixi in q̄ōne precedenti. ꝛ aliqd. s. in xij. arti. prin. in. ix. q̄ōne.

Qõ. xiiij. ¶ Statutū an extēdatur ex idēptitate rōnis ad casus ꝛ personas nō expressos: etiā verba improp̄iando in. xiiij. q.

Qõ. xv. ¶ Et an ad casum qui sub lata significatiōe vocabuli pōt cōprehendi in. xv. q.
¶ An vbi rō est expressa in statuto vel lege correctoria: licita sit extensio si alia rō suadeat ↄ̄rium. ibidem.

Qõ. xvj. ¶ An sit par rō excludendi magis ꝓximas ꝛ magis distātes feminas in gradu succedendi in. xvj. q.
¶ An sit par vel maior ratio in excludēdo nepotē ex filia sicut in excludendo ipsam filiam. ibidem.
¶ An sit par ratio q̄ femia excludat masculū sicut q̄ masculus excludat feminam. ibidem.
(¶ In admittendo vocatos attendi debet ratio p̄dilectionis. ibi in. xvj. q̄ōne.
¶ Nō est maior rō excludendi sororem q̄ matrem lz m̄ri legitima debeatur. ibidem.
¶ Nec in dubio est sumēda interpretatio q̄ transuersalis excludat filias ꝛ descendētes defuncti. ibidem.)

Qõ. xvij. ¶ In materia extēsionis piculosū est aliqd firmare ꝛ adherendum est decisionibus doctor̄ in. xvij. q.

Qõ. xviij. ¶ Quādo nola apellatiua oino discrepant: an statutū in vna persona trahatur ad aliā in. xviij. q.

Qõ. xix. ¶ Statutum in casu vero: an trahatur ad fictum. in. xix. q.

Qõ. xx. ¶ Mens ꝛ rō statuti colligunt̄ ex prefatiōibus. in. xx. q.

Qõ. xxi. ¶ Argumētū a ↄ̄rio sensu an hēat locū in statutis. in. xxi. q.

Qõ. xxij. ¶ An licitum sit extēdere dispositionē statuti qn̄ redit ad ius cōmune in. xxij. q̄ōne.

Qõ. xxiij. ¶ Statutum in vno correlatiuor̄: an censeatur disponere in alio in. xxiij. q̄ōne.

Qõ. xxiiij. ¶ Statutum in vno equparatorū: an trahatur ad aliud ex paritate vel maioritate rōnis in. xxiiij. q.

Qõ. xxv. ¶ Mens ꝛ ratio legis: an sint idem: ꝛ an sit credēdū aliquid esse ex mente qd̄ sit contra ius cōmune in. xxv. q.

Qõ. xxvj. ¶ Fit extensio vbicūq̄ est verisile q̄ statuentes in casu omisso idem statuissent in. xxvj. q.
(¶ Et oia statuta extēsiuā interpretationem recipientia debent in equitate fundari. ibi.)

Qõ. xxvij. ¶ Non inspicimus in quē verba statuentiū dirigātur: sz verborum effectus in. xxvij. q.

Qõ. xxviij. ¶ An ex gn̄alitate rubrice nigrū sp̄ale extēdatur ꝛ ecōtra: et an nigrū per rubricā declaret̄ vel restringatur in. xxviij. q.

Qõ. xxix. ¶ Statutū: qd̄ verba statutor̄ debeant intelligi ad l̄ram: et prout sonant seu prout iacent: seu grosso modo: seu q̄ nō recipiant interpretationē aliquam: glosationē: subauditionē: diminutionē: vel extraneum intellectū: quid operet̄: ꝛ quam interpretationem excludat: ꝛ an operetur vt non fiat extensio ad casus tacitos: siue ad casus vel p̄sonas nō exp̄ssos vel non expressas. Late in. xxix. q. cū multis additionibus.
¶ Stante tali statuto: an statutū preferens agnatos cognatis in successione ēt eos preferet in tutela. ibi in. ij. col.

Qõ. xxx. ¶ Generalr̄ an statutū corrigens ius cōmune in successione etiam corrigat in tutela in. xxx. q. cū multis additionibus.
¶ Quid si corrigat in aua vel proaua. ibidem.
¶ Si statutū velit tutelam durare vsq̄ ad. xviij. annū. an m̄r non petens tutorem filio. xv. annor̄ non habēti. xviij. annos priuetur successione. ibi in. ij. col.
¶ Quādo statutum mādat aliquos succedere in certa re: an tales admittantur etiam ad tutelam. ibidem.
¶ Lex priuans hereditate hz locū etiam in hereditate p statutum delata: sicut est lex que priuat matrem non petentem tutorem filio impuberi. ibidem.

Qõ. xxxi. ¶ Eatenus se correctio extendit quatenus se protendit seu extenditur extensio in. xxxi. q.

Qõ. xxxij. (¶ Illud qd̄ passiue interpretatur censet̄ esse vanū. ꝛ idem cum interpretante in. xxxij. q.

Qõ. xxxiij. ¶ Omnes qualitates ꝓpter quas femie excludunt̄ sunt probande in. xxxiij. q̄ōne.

Qõ. xxxiiij. ¶ Statuta que vident̄ ↄ̄ria sunt ad cōcordiā reducēda sumpta ea interpretatione que nō ↄtineat absurdū. in. xxxiiij. q.

Qõ. xxxv. ¶ Statuta presentis materie extenduntur vbi alr̄ non pn̄t operari. xxxv. q̄ōne.)
¶ Reliqua per discursum tractatus habentur.

Sextus articulus.

Que persone itelligātur excluse ꝛ cōtinet quattuor mēbra: quorum primum est.

Qõ. j. ¶ Quando talia statuta generaliter excludunt feminas.
¶ Statuta predicta an vendicent sibi locū in personis forēsibus. j. q̄ōne per totam.
¶ An valeāt si expresse excludant forenses. ibi in. j. col.
¶ An vendicent sibi locum in forensibus receptis in ciues. ibi in. ij. columna.
¶ Illi qui nō subeunt munera: vt incole non gaudent beneficijs loci. ibi.

¶ An referat

Repertorium.

(¶ An referat q statutum loquat in rem vel in personam. ibi. z in col. sequen.)

(¶ Stante statuto q bona deueniant ad primogenitũ femine, etiam forenses excluduntur ibi in.ij.col.)

¶ Stante statuto tudertino q mater nõ possit succedere filio nisi in octaua parte. An mulier de vrbe veteri matrimonio copulata tuderti: que mortuo viro relicto ex ea filio masculo ad naturale domicilium z locum originis reuersa fuit possit succedere filio in bonis que habuit tuderti solum in octaua parte tanquã sit forensis quo ad ipsum locum tuderti. ibi in tertia col.

¶ Stante statuto q vir nõ possit instituere vxorem: an si forensis testetur in loco statuti valebit institutio. ibi in.iij.col.

(¶ Si queratur an statutũ liget subditũ extra territoriũ: vt quia statutum dicat q mulier non possit testari sine consensu viri z nihilominus testetur extra territorium sine eius consensu ibi in.vij.col. ante finem.)

¶ Generaliter z plenissime an statuta possint ligare forenses z an ad eos trahant sive sint pmissiua sive prohibitiua.

¶ Et quid de statutis mandantibus solui collectas z prohibentibus granum trahi extra territorium z pluribus alijs an ligent forenses. ibi per totam.q.

¶ Qui dicantur forenses z qui non tam generaliter loquendo q̃ ad propositum statutorum feminas excludentium: z an comitatenses z illi q habẽt domiciliũ vel q sunt de castro seu villa existente intra territorium seu districtum loci statuentium: z qd de medico conducto salariato a cõi z rectoribus ciuitatis z ecclesiarum z stipendiarijs z scholaribus ac similib' personis. ibi in col. penultima cum prece.

(¶ Nõ dicitur forensis qui subest eidem foro. Adeo q si statutum alicuius ville subdite ciuitati disponat q mater forẽsis nõ succedat: mater que est de vna villa subdita ciuitati nõ excludetur a successione in villa in qua viget tale statutum ibi penultima col.)

(¶ Originarius nulla bona in loco statuti habens licet alibi habitet an succedat exclusa femina Ibidem.)

¶ Si statutum dicat q forensis non succedat: an mulier originaria nupta extra territorium succedet: z an dicatur forensis. Ibidem.

¶ Si statutum excludat illas que sunt de loco masij an comprehendantur ibi nupte alibi nate Ibidem col.fi.

¶ Uidue honeste vel inhoneste viuentes a cõcubine z trãseuntes ad 2m matrimonium de quo territorio dicant. Ibidem.

¶ An in proposito nostro dicatur forensis que tempore delate successionis non est forensis sed tempore testamenti ibi circa finem questionis.

(¶ Si adsit statutum in aliqua ciuitate q maritus non possit legare vxori quo ad proprietatem. An si quis mutet domicilium vbi nõ sit tale statutũ poterit legare ibi in fi. qõnis.) Qõ.ij.

¶ Statuta excludentia feminas a successionibus edita per laicos an ligent personas ecclesiasticas: z an trahantur ad illas in secunda.q. per totam.

¶ Statutum dicens q ingrediens monasterium vel si quis intret sit successione priuatus vel non succedat an valeat ibi in prima z secunda col.

¶ Quid si dicat si quis ingressus fuerit z disponat de iam ingresso. Ibidem.

¶ Quid autem si dicat q extãtibus masculis filia femina nõ succedat ẽt si monasteriũ fuerit ingressa ibi in secũda col.

¶ Quid si femina ante conditum statutum esset persona ecclesiastica: z statutum dicat q eius effectus trahatur ad preterita presentia z futura. ibi in tertia col.

¶ Stante statuto q monaci non succedant an monaci facti post statutum succedent. Ibidem.

¶ Statutum vel consuetudo excludens secũdo genitũ a successione regni an excludat secundo genitũ clericum. Ibidẽ.

¶ Stante statuto q extantibus agnatis vsq3 ad tertium gradum cognati licet sint intra illum gradũ nõ succedant: an clericus in sacris constitutus cognat' excludat. Et qd si sit factus clericus post hereditatẽ delatam. ibi in quarta col.

¶ Generaliter an statuta laicorum ligent clericos z qd de lege cõmuni. per totam qõnem.

(¶ Limitatio ad pdicta vt nõ pcedãt qñ p vnũ statutum filie reperirent melioris conditiõis in succedẽdo q̃ sint de iure cõi: puta q mr nõ possit in piudiciũ filiarũ disponere nisi de vna qrta: stãte alio statuto q nõ subeũtes onera cõis nõ gaudeãt bñficio statutoz nã tale sm statutũ nõ excludet monialẽ a bñficio primi statuti.)

¶ Que persone dicant ecclesiastice z que religiose z de clerico tonsorato ab epo qui non potuit z que dicantur persone religiose z quid de clamidatis in pposito ibi in fine qõnis.

¶ Statuta exclusiua feminarum an habeant locum inter iudeos. in tertia qõne per totam. Qõ.iij.

¶ Iudei dicunt seruari de consuetudine inter eos vt succedant scdm dispositionẽ legis mosaice cui' tenor exprimitur ibi z in secundo articulo prin. ibidem in prima col.

¶ Ex consuetudine iudeoz masculi an succedãt exclusis feminis. Et nisi mulier vidua iuret se nihil habere de bonis mariti presumit tantũ subtraxisse quantũ ascendit dos sua: ita q de suis dotibus disponere non possit. ibidem in.ij.col.

¶ Generaliter an inter iudeos seruanda sit lex mosaica an ius cõmune romanorum an vero dispositio statutaria. ibi in scda col. cum sequentibus.

¶ Iudeis seruãdus est rigor z nõ equitas. ibi in col. penul.

¶ Stante statuto predicto si contingat filios masculos esse christianos z filias feminas z parentes iudeos z ecõtra quid iuris. ibi in vltima col.

¶ Filius iudeus factus christianus potest petere legitimam in vita patris z dz esse melioris conditionis q̃ si foret iudeus z paterna successione non priuatur. ibi.

¶ Plurima de iudeis cumulata vide per totam.q.

¶ Quid aũt de alijs infidelibus z hereticis an in eis habeãt locum statuta feminarũ exclusiua. ibi in fine qõnis.

¶ Hermofrodite prodigiose z monstruose persone an pretextu talis statuti excludantur in quarta. qõne. Qõ.iiij.

¶ Stante statuto predicto an excludantur filie naturales. in quinta questione. Qõ.quinta.

¶ Quid de filia legitimata. in sexta qõne. Qõ.sexta.

¶ Quid de filiabus dñorum z principum an excludant per talia statuta z per decreta ipsorum dominorum. in.vij.q. Qõ.vij.

(¶ Decreta Marchionalia montis Ferrati an hẽant locũ in terris vasallorum. ibi.)

(¶ Et statuta ciuitatum an habeãt locũ i subditis. Ibidẽ.)

(¶ Et quid si tales ville in materia successiõis habeant propria statuta. ibi.)

¶ Statuta simpliciter excludẽtia feminas ppter masculos an intelligãtur excludere filias primi gradus seu neptes ex patre predefuncto: an vero intelligantur de his quibus nullo iure legitima debetur in.viij.q. Qõ.viij.

¶ Generaliter que persone ligentur statuto vel consuetudine loci. in vltima.q.

Secundũ membrũ

huius sexti articuli est quando statutum excludit certam lineam seu gradum feminarum.

¶ Statutũ excludẽs ascendẽtes p lineã femininam an videat ẽt excludere descendẽtes per eandẽ lineam. prima.q. Qõ.prima.

¶ Statutũ excludens lineam maternã z vocans agnatos an videatur excludere etiã feminas agnatas puta amitam z an sit bona consequẽtia vt exclusa vna linea intelligatur alia exclusa. ibi in secunda qõne. Qõ.ij.

¶ Statutum excludens matrem z ascendentes per lineam maternam non excludit auiam paternam. ibidem in fi.

¶ Statutum excludens descendentes ex femina. extãtibus masculis an videat ẽt excludere ipsam feminam. ibi in.iij.q. Qõ.iij.

¶ Statutum excludẽs cognatos ppter agnatos an videat excludere matrem z oẽm lineam maternã. quarta qõne. Qõ.iiij.

(¶ Statuto pferẽte cognatos q sũt ex pte pris illis q sũt ex pte mris an fili' sororis excludat p filiũ fris pr vellis in.v.q.) Qõ.quinta

(¶ Statuto excludẽte lineã femininã vel vocãte hẽdes de linea masculina an cõprehẽdat filia masculi in sexta qõne.) Qõ sexta.

Tertiũ membrũ.

Sexti articuli. Quando statutum excludit certas personas simpliciter z sine aliqua qualitate.

(¶ Statutũ specialiter aliquas personas excludens non est generaliter intelligendum ibi in prin.)

¶ Statutum excludẽs ab hereditate vnã personã an videatur excludere quasuis psonas ab illa descendentes etiã si forent masculi: qñ contingeret feminas excludi: vt q excludat filiam propter filios masculos an intelligentur exclusi nepotes vel neptes ex ea. ibi in prima.q. per totam. Qõ.prima.

¶ Et statutum excludens matertera etiam excludit filiũ matertere. ibidem in col.ij. in prin.

¶ Si statutum excludat filiam dotatam: an nepos ex ea vel neptis non dotata intelligentur exclusi. Et quid si excludat feminam nuptã: an nepos vel neptis non nupta intelligentur exclusi. Ibidem in secunda col. et iij.

(¶ Statuto excludẽte matrẽ trãseuntẽ ad .ij. vota a successione filiorũ primi matrimonij: an videantur exclusi filij scdi matrimonij .ibi in .iij. col.)

¶ Si statutum excludat matrem ppter amitã: an videatur exclusus frater vterinus: et generaliter: an exclusa matre a successiõe filij intelligatur frater. Idemq; matris filius a frater na successione exclusus. Ibidem.

{ ¶ Exclusa mr̃e cẽset exclusa auia et amita ibi ppe.finẽ qõis.

(¶ Statuto singulis excludẽte filiã dotatã stãtib⁹ descẽdẽtibus vel collateralib⁹: p̃mus nõ excludet matrem a successione descendentiũ ex filia secus in successione patris matris vel collateralium ibi in fi. qõ.)

Q5.ij.

¶ Statutũ excludẽs vnã personã an videat̃ excludere ascendentes per illam vt q: excludat matrẽ extãte fratre vel alijs agnatis an videat̃ excludere auiã seu auũ maternum et quoĩuis ascendẽtes ex linea materna. ibi in secunda .q. per totã.

¶ Exclusa radice omnes sequentes vident̃ exclusi .et ibi an exclusio sit exheredatio. ibidem in fine qõnis.

Q5.iij.

¶ Statutum excludens vnam personã an videat̃ excludere omnes de illa linea etiam si non sint coniuncti per illaz: vtq: non sint ascendentes nec descendentes sed collaterales. ibi in tertia questione per totam.

¶ Et ista qõ. est tripartita q: aut persona a statuto nominatim exclusa: excludit de iure cõi nõ nominatã et non superest: aut excludit et superest: aut vero non excludit sed pariter succedunt vel venit post illam. vt ibidem per totam .q.

(¶ Regulariter caput inclusiuũ non est potẽs ad excludendum alios. l verbis statuti nõ cõprehensos ibi in .iij. q. i. col.

¶ Stante statuto q extante patruo mater excludat̃ si cõtingat extare patruũ et fratrez defuncti ex latere p̃ris tñ matre predefuncta an patruus sicut excludebat matrẽ ita excludat fratrem predictũ cui mater si viueret de iure cõi prefertur. et ibidem de regula si vinco vincentẽ te et c. Et quid si adsit frater vtrinq; coniunctus. ibi in prima: et scda col.

¶ Statutũ excludens matrem et auiam extantibus agnatis masculis an excludat amitam quando nec mater nec auia supersunt. ibi in secunda col.

¶ Statuto exludente matrem ppter agnatos an videantur exclusi omnes cognati. ibidem in .ij. col. scdo casu.

¶ Statuto excludẽte matrẽ trãseuntẽ ad scda vota a successione filij ppter agnatos si adsit soror defuncti ex p̃te p̃ris rãtũ an agnatus forte patru⁹ matrez et sororẽ excludet ẽt si in alia parte statuti soror tali agnato preferatur. Ibidem col. iij.

¶ Quid si adsit frater ex latere patris tantum ibi in .iij. col.

¶ Quid si adsit soror vtrinq; coniuncta. ibi in .iij. col.

¶ Statuto excludente matrem ppter agnatos vtriusq; sex⁹ an videatur exclusus frater vterinus per amitã. ibi.

¶ Statuto excludente matrẽ ppter proximiores consanguineos: si contingat superesse matrẽ auiam paternã et agnatos masculos remotiores auia. qui preferentur. ibi in .iij. col.

¶ Statuto preferente agnatos transuersales filiabus si contingat aliquem decedere relicta filia ac patre et agnatis trãsuersalibus an filia succedet. ibi. in .iij. col.

¶ Ubi ↄcurrũt psone q̃ de iure cõi et statutario preferunt̃ inspicitur persona que de iure cõi prefertur. ibidem in .iiij. col.

¶ Statuto excludẽte filiam dotatam a successione dotantis et descendentis ab eo: an si quis decesserit relicto fratre et sorore dotata et nupta vtrinq; coniunctis et matre: talis filia succedat. ibi in nona col. ver. iij. casu.

¶ Stante statuto q soror non succedat fratri extantibus fratribus ex eodem patre: si contingat aliquez decedere relicto fratre ex patre tantum et relicta matre et sorore ex vtroq; parente an soror admittetur. ibi in .v. col.

¶ Statuto excludente auum maternũ existente patruo si cõtingat extare auum maternum auiam et patruuz an auia vel auus admittentur. ibidem.

(¶ Stãte statuto q existente patruo mater non succedat si extet mater et soror defuncti ac patruus mater et soror excludent patruum. ibi in col. viij. in prin.

¶ Stante statuto tuderti q hereditas defũcti deuoluat̃ ad fratres suos et filios fratrũ si sint: vel ad patruos et filios patruorum exclusis auunculis: an si adsit amita cum fratrib⁹ patruelibus defuncti et auunculis sit locus statuto. Ibidem.

¶ Statuto excludente matrem et lineam maternam non est locus statuto si adsint auia paterna cum auia materna volentes succedere. Ibidem.

¶ Statuto excludente filiam dotatam propter patruũ si cõtingat superesse filiam non dotatam illa dotata admittetur patruo excluso. Ibidem.

¶ Statuto excludente filiã maritatã seu que olim fuerit maritata prout facit statutũ Ast. existentibus fratribus vel patruis et c. si contingat extare filiam maritatam et aliam nõ maritatam cum filio masculo an simul admittentur ad successionem paternam ibi in .vj. col.

¶ An persona exclusa nominatim a statuto que alterius beneficio admittitur: teneatur expectare q illa cuius beneficio admittitur adeat: et quid sit ea repudiante. Ibidem.

¶ Statutũ excludẽs patruũ an porrigat̃ ad amitam: et excludens auũ maternũ an porrigat̃ ad auiaz maternã: et excludẽs matrez an intelligatur excludere sororem et excludens auunculos an intelligatur excludere materterã. Ibidẽ. viij. col.

¶ Statuto excludente matrem propter patruũ an sit locus statuto si adsint auia paterna et auus et auia materna matre p̃defuncta. Ibidem

(¶ Statutũ perusinũ excludẽs auunculũ pp patruũ vl filios patrui nõ excludit sororẽ. ibi in .viij. col.)

¶ Statutum excludens amitã non videt̃ excludere materteram et excludẽs materterã non intelligit̃ excludere auunculum. et quando nomina appellatiua omnino discrepant statutum in vna persona non trahitur ad aliam. Ibidem.

¶ Statuto excludente filiam an neptis ex filio intelligat̃ exclusa. et quid si filius iam adierit. et an dispositũ in filijs in materia statutaria ad nepotes trahatur. Ibidem.

¶ Statuto excludente materteram an videatur exclusa matertera magna. Ibidẽ.

¶ Statutum excludens sorores an habeat locum in sororibus patruelibus et an excludens patruum habeat locum in patruo magno. Ibidem.

¶ Statuto vocante primiores agnatos vbi contingit quez decedere deficiẽtibus descendẽtib⁹ ex latere patris exclusa matre et ascendẽtibus ex linea materna: si ↄtingat quem decedere relicta matre auia p̃na et agnatis collateralibus remotioris gradus an mater excludetur. Ibidem in vltima col.

¶ Statuto excludente sororẽ extantibus fratribus etiã consanguineis tantũ: si contingat extare fratrem consanguineuz tantum et sororem vtrinq; coniunctã mortua matre vel superstite et repudiante an sit locus statuto. ibidem.

¶ Declaratio regule si vinco vincentem te et c. Ibi in vltima columna.

¶ Stãte vno statuto q femina nõ succedat extãte masculo: et alio q extante fratre etiã consanguineo tñ soror non succedat an si mater supersit prosit sorori vt succedat. Ibidem.

¶ Statuto excludente matrem existente auo paterno vel ẽt auia paterna an sit locus statuto si cum matre supersit amita. Ibidem.

(¶ Si persona nominatim exclusa que põt venire mediante nõ nominata vocetur in aliquo a statuto: an sibi prosit nominata ibi in penul. col.

Ubi istam nu. et parte test. vsq; ad aliã oẽs sũt additiões.

¶ Si statutum disponat q agnati excludant cognatos excepta quarta: et supersint fratres patruelles amita et soror vterina defuncti . vterini succedent in quartã et fratres patrueles in reliquo exclusa amita ibi in antepe. seu. pen. col.

¶ Stante statuto q si qua persona decesserit sine filijs ab intestato succedãt proximiores ex latere patris vsq; ad quartum gradum. et q mater solum succedat in quarta bonoruz: et contingat superesse matrem amitam et agnatos remotioris gradus. mater succedet in quarta et agnati quãuis remotiores amita in reliquo: exclusa amita. Ibi in penulti. seu antepenultima columna.

¶ Si filij patrui ex forma statuti excludunt matrem et concurrant filij patrui mater et soror consanguinea tantum defuncti succedet agnatis non obstante q de iure communi excludatur a sorore consanguinea et soror consanguinea a matre. Ibidem.

¶ Statuto Bononiensi disponente q patruus succedat in proprietate et mater in vsufructu. si contingat in medio extare sororem consanguineam tantum defuncti an sit locus statuto cum soror de iure cõi patruo preferatur. Ibi penul. col.

¶ Statutũ excludẽs

¶ Statutum excludẽs auunculos salua quarta pp patruos vel filios patruorum an excludat eos extante amita vel matertera. ibidem.

¶ In talibus perplexitatibus debet recurri ad coniecturas & circumstantias. ibidem.

¶ Si sint duo statuta in quorum altero disponat q̃ mater succedat cum fratribus patruelib?: & in altero q̃ mater succedat cũ fratribus vterinis & contingat supesse matrem fratres patruelles & fratrez vterinũ succedẽt mater & frater vterinus. Ibidem.

¶ Stante vno statuto q̃ frater consanguineus tantũ excludat sororem vtrinq; coniunctã & alio statuto q̃ filia eiusdem mr̃imonij excludat matrẽ: si decesserit aliquis frater relicto fratre consanguineo tantum ac matre & sorore vtrinq; ꝯiuncta mater & soror predicta succedent excluso fratre consanguineo tantum. Ibidem in fine q̃ōnis.

¶ Persona media non nominata esto q̃ non excludatur ex capite exclusiuo potest tñ excludi ex capite inclusiuo agnatorum. vt ibi in fine questionis.

¶ Ex gñalitate verborũ an cẽsenda sit mr̃ esse exclusa a filij successione: puta si statutum excludat feĩas extantibus fratribus vl̃ agnatis vel lineã maternaz & vocet paternã i. viij. q.

¶ Statuto excludente cognatos mater excluditur cum sit cognata. Ibidem.

¶ Statutum excludens masculũ puta auum maternũ: an ẽt excludat feminam puta auiam maternam in. ix. q.)

Qõ.iiij. ¶ Stante statuto q̃ proximiores ex parte matris succedant in matrimonio: & ex parte p̃ris in patrimonio ita tñ q̃ semp masculi feminis preferant. si cõtingat extare matrẽ & masculos coniunctos per matrẽ persone defuncte: an mater ab illis excludatur. ibi in quarta q̃ōne.

Qõ.quinta ¶ Stante statuto q̃ extantibus agnatis mater nõ succedat nec etiam soror an sit locus statuto si mater & soror simul cõcurrant. ibi in. v. q̃ōne.

Qõ sexta. ¶ Statuto excludente filiam vel feminã pp masculos in numero plurali an sit locus statuto si vnus tantum adsit masculus. Ibi in. vj. questione.

Qõ.vij. ¶ Stante statuto q̃ frater & soror inuicem succedant an mater videatur exclusa. Ibi in. vij. q̃ōne.

¶ Statutum simpliciter excludens feminaz an intelligatur de dotata. j. in nono ar.

Quartum membrum

Septi articuli. Qñ aliquae persone excluduntur sub aliqua qualitate quia forte sint dotate vel maritate vel extra territorium nupte vel q2 transierint ad secunda vota. & tunc contingit de infrascriptis questionibus dubitari.

Qõ.prima. ¶ Statutũ disponens q̃ dotata a patre non succedat dotãti vel alij ascendenti an habeat locuz quando auus dotasset neptem vt excludat a successione patris vel aui. prima. q.

¶ Statutum vel constitutio excludens sororem dotatam a successione fratris licet intelligatur qñ fuit dotata a fratre & de eius bonis: an habeat locum quando fuit dotata a patre cõmuni auo vel proauo de ipsius patris vel aui bonis. Ibidem in prima columna.

¶ Et generaliter an statutũ loquens de dotata ab vna personã sibi locum vendicet vbi non est ab ea: sed ab alia dotata. Ibidem in secunda col.

¶ Et quid si extraneus: patris contemplatione dotasset: an censeatur a patre dotata. ibidem vltima col.

¶ Et an in dubio censeatur patris cõtemplatione dotata. Ibidem vltima col.

¶ Et quid si sit dotata a curatore patris. ibidem.

Qõ.ij. ¶ Statutum excludens dotatã an habeat locũ in ea que fuit dotata ab auo ipsa nepte nõdum concepta. Et an nepotum appellatione veniant tales. ibi in secunda. q.

Qõ.iij. ¶ Statutum excludens dotatam an liget posthumã infantẽ vel impuberez cui sunt dotes constitute vel relicte & quid si excludat nuptam vel maritatam & an habeat locum in sponsa de futuro & ibi aliqua traditur de destinatione an habeatur pro actu. tertia q̃ōne.

(¶ Statuto excludẽte dotatã seu desponsatã per verba de presenti: dictio seu stat ampliatiue: ita q̃ excludat vtrãq; videlicet tam dotatã q̃ desponsatã per verba de p̃nti & verbũ dotata importat matrimoniũ & traditionẽ dotis ita q̃ excludatur tam nõdũ tradicta q̃ traducta dũmodo sit per verba de presenti desponsata. ibi in fine q̃ōnis.)

Qõ.iiij. ¶ Statutum excludens dotataz an habeat locum in furiosa cui sunt dotes constitute. quarta. q.

Qõ.quinta. ¶ Statutum p̃dictũ excludẽs dotatã i casu in quo talia statuta cõprehẽdunt moniales an hẽat locũ in igrediẽte monasteriũ cui pr̃ offert aliquid vel ponit sup altari. ibi in. v. q.

(¶ Quid in clamidata sancti Antonij de padua ibi prope finem questionis.

(¶ Potest p statutũ fieri declaratio quomodo intelligat aliq̃ eẽ dotata ita q̃ clamidata nõ cõprehẽdet i statuto ibidẽ.

(¶ Relictũ dotis qñ sit i testõ: an debeat fieri filie titulo institutionis statuto excludente dotatam a successione. ibidez prope finem questionis.

(¶ An dicatur dotata illa cui relinquuntur dotes in testamento nullo. ibi in fine questionis.)

Qõ.sexta. ¶ Statutum excludens dotata an habeat locũ in ea que semel fuit nupta & habuit dotes & tempore mortis eius de cuius successione agitur est vidua. ibi in. vj. q.

¶ Statutũ senarũ q̃ mulier non possit testari in preiudiciũ filiorũ ẽt pro anima nisi de quarta parte sue dotis an habeat locum in vidua & an dicatur proprie dos soluto mr̃imonio.

Qõ.vij. ¶ Statutum excludens dotatam an habeat locum in ea cui sunt dotes relicte promisse vel ꝯstitute nullo matrimõio subsequuto: etiam stante statuto q̃ verba statutorum proprie intelligantur. ibi in. vij. q̃ōne.

¶ Statutum de lucro dotis an habeat locum in dote ꝓmissa. ibidem secunda col.

¶ An si sit mora in dãdis dotibus sit locus statuto & an cõuentus ad dotes posset offerendo illas quandocũq; ante sententiam excludere feminam a statuto exclusaz a successione. ibidem secunda col.

¶ An sit differentia si statutum excludat dotataz an vero si simpliciter excludat & mandet dotari. & an dos & dotis ꝓmissio sint diuersa: & an pactum de faciendo aliquid & ipsum factum. ibidem.

(¶ Si statutum requirit dotem etiã datam vel probari: an dicetur dotata si de hoc nõ ꝯstet. ibi.)

¶ An si fuerit dos promissa in diem vel sub conditione vel onus fuerit adiectuz doti vel pater illã sibi stipulatus fuerit reddi sit locus statuto. ibidem in penul. col.

¶ An si sint relicta filie centum simpliciter intelligatur nomine dotis. ibidem vltima col. & in fine q̃ōnis.

¶ Et quid si relinquat pro aliqua maritanda: an in ea sit locus statuto vt dicatur dotata. ibidem in fi. q̃ōnis.

(¶ Si statutum excludat dotatã in vita: an sufficiat q̃ sit dotata in testamento. ibi circa finem q̃ōnis.

(¶ Si filia debet dotari vt excludatur: an tutores adeundo simplr̃ p infante obligẽt se ad dotes. ibi in fine q̃ōnis.)

Qõ.viij. ¶ Statuto excludente dotatam si ꝯtingat aliquam esse maritatam & non appareat de dotibus; an presumetur dotata. ibi in. viij. questione.

(¶ Si nesciatur a quo sit dotata illa quam constat esse dotatam. Ibidem.

¶ Si statutum velit constare de dotibus per publicum instrumentum vel per prothocollum est necesse q̃ ita constet vt dicatur dotata. ibi.

¶ Si rubrica simpliciter excludat dotatã: & i nigro dicatur intelligi dotatam quando constat de numeratione vel confessione aut promissione restituende dotis attenditur declaratio statuti. ibidem.

¶ Et si statutum presumat q̃ maritata. post. xxv. annos presumatur fuisse dotata: illa que. j. ipm tp̃s decessit non presumetur fuisse dotata etiam lapso tempore. ibidem.

¶ Ubi constat aliquaz fuisse dotatam: & nescitur per quẽ quid iuris. Ibi.)

(Ab ista manu & parentesi vsq; ad aliã oẽs sũt additiões)

Qõ.ix. ¶ Statutum predictum an liget illam que fuit dotata in matrimonio ꝑsumpto vel inualido seu putatiuo ibi in. ix. q.

Qõ.x. ¶ Statutum predictum an liget illaz que de proprijs facultatibus est dotata & quid si non constet de quibus facultatibus sit aliqua dotata & cui incũbat onus probandi. ib. in. x. q.

(¶ Dotata in cõmunione de bonis cõmunibus non excludetur per statutum excludens dotatam nisi statuto expresse hoc caueatur. ibi secunda col.

¶ Dotãda de bonis patris vel matris: an excludatur si eis mortuis de eorum bonis dotetur. Ibidem.

¶ Si pater promisit filie. L. de bonis matris vel filie: dicetur

(Ab ista manu & parentesi vsq; ad aliã oẽs sũt additiões.)

dotata de bonis patris quasi pmissio de bonis filie intelligatur si bona patris non sufficient. Ibidem.

¶ Quũ pr̃ nus: et curator pr̃is furiosi promittũt dotẽ an dicat dotata a pr̃e. Et an ipsi pmittentes obligentur. ibi.

¶ Presumitur aliqua dotata de bonis patris qñ bona que possidet fuerant per patrem possessa. ibidem.

¶ Si appareat q pater aut frater dederit filie dotẽ nec apparet q dederint titulo dotis: an psumatur dotata. ibi in fine qõnis. et clari⁹ i. viij. q. col. fi. ver. et si relinquat aliq̃ summa.

¶ Quid pbandũ sit vt aliq̃ dicat dota in dicta. x. q. in fine.

Qõ. xj. ¶ Statutũ pdictũ an excludat eã q̃ nunq̃ fuit dotata nec requisiuit se dotari. et an sit fauor vl on⁹ filie q sit dotata. ibi in xj. q.

Qõ. xij. ¶ Statutum excludens dotatam: an habeat locũ in ea q̃ nõ vult dotari ad finem ne excludatur. Ibidem in. xij. q.

¶ Et an oporteat q sit dotata tpe successiõis delate: an vero possit excludi si postmodũ dotes offerant. Ibidẽ in. ij. col.

¶ Item an habeat locum in ea cui sunt legate dotes. et vult repudiare legatum: vel in ea que omissa cã testamẽti vult ab intestato succedere. Ibidem.

Qõ. xiij. ¶ Statutum predictuz: an habeat locum in ea que quando dotatur reseruat sibi ius succedẽdi saltem interueniẽte pr̃is consensu vel eius de cuius successione agit. Ibi. in. xiij. q.

Qõ. xiiij. ¶ Statutum predictũ: an habeat locum in ea que quãdoq fuit dotata. et dotes amisit. ibi in. xiiij. q.

¶ Et quid si dẽtur dotes marito lasciuo: et eas verisimiliter perdituro. Ibidem.

¶ Item an habeat locum in ea que fuit incongrue dotata. Ibidem in fine qõnis.

Qõ. xv. ¶ Statutum excludens dotatam vel maritatam: an habeat locum in ea que tempore conditi statuti iam erat dotata vel maritata: et quid si statutum expresse velit suũ vigorem extẽdere ad casus preteritos. ibi. in. xv. q.

¶ Quid si tempore cõditi talis statuti disponentis etiam in preteritũ litigaret super hereditate delata: an ad illam porrigat statutum. Ibidem in vltima col.

Qõ. xvj. ¶ Statutũ predictum: an liget illaz que fuit dotata post hereditatem delatã siue sit adita siue non. ibi in. xvj. q.

¶ Et si esset statutũ excludens dotatam etiã ex testamento quo tempore debeat esse dotata. ibidem in secunda col.

¶ De statuto M̃i disponente q mulier nupta extra territoriuz M̃i nõ succedat in territorio M̃i: an liget illã q̃ post hereditatẽ delatã nubit ex territoriũ M̃i pulchre. ibidem.

Ab ista manu et parentesi vsq; ad aliã oẽs sũt additiões.

(¶ Limitationes q statutũ pdictum locum habeat in dotata post hereditatez delatã puta q: statutũ expresse vel tacite se referat ad tps post aditam vel agnitã hereditatez. Ibi. iij. col. post medium.

¶ Statutũ de dotata extra hereditatẽ paternã vel ex pr̃na hereditate hz locũ in dotata post agnitam hereditatẽ. Ibi.

¶ Statutũ q dotata nõ possit redire ad pr̃nam hereditatẽ hz locũ in dotata post agnitã patris hereditatẽ. Ibi.

¶ Quid si statutũ dicat q dotata non possit aliud petere in paterna vel materna successione. ibi in. iij. col. in fi.

¶ Si iura successionis assignent pro dote presumit hereditas prius adita q̃ dos 9stituta: q: assignatio predicta psupponit acquisitionẽ hereditatis. ibi. in penul. col. in prin.

¶ Si quis sit in mora dotandi quid iuris. Ibidem.

¶ Si statutũ excludat sororẽ. et mãdet illam dotari quo casu statutũ locũ hz post hr̃ditatẽ delatã. An mascul⁹ excludẽs feminã trãsmittat ad hr̃des facultatẽ dotãdi si ipse mascul⁹ decedat anteq̃ dotet feminam. Ibi penul. col.)

¶ Et an valeant statuta prohibentia nubi cuz hereditate extra territorium. et que sit eorum ratio. ibi in vltima col.

¶ Et an ligent eas q̃ sunt nupte extra territoriũ qñ nõ dant in dotem hereditatem. et an pr̃ dando filie hereditatẽ maternam in dotem illi preiudicet. ibidem in vltima col.

¶ Statuto excludente dotatã si cõtingat aliquã esse dotatã tpe statuti quod postea fuit reformatũ: an attẽdem⁹ tps prioris statuti: an vero tẽpus reformationis. ibidẽ in fi. qõnis.

¶ Reliqua de dotata exclusa vide supra eo. arti. tertio mẽbro. et j. in nono arti.

¶ Statutum excludens maritatã: an liget impuberẽ despõsatam vel maiorem sponsam de futuro.

Qõ. xvii ¶ Et an habeat locum in matrimonio presumpto vel inualido. ibi in. xvii. q.

Qõ. xviij. ¶ Statutũ excludẽs maritatã simplr an vẽdicet sibi locuz in simplr dotata tanq̃ sit destinatione maritata. ibi in. xviij. q.

¶ Statutũ excludens maritatam an requirat q ẽt aliqua sit dotata. Ibidem in fi. qõnis.

(¶ Et si statutum in rubrica excludat maritatas. et in nigro maritatas et dotatas. ibi in fine.)

Qõ. xix. ¶ Statutum excludens maritatas vel matrimonio copulatas: an ita demum eas excludat si copula sit sequuta: et de ratione talis statuti. ibi in. xix. q.

Qõ. xx. ¶ Statutũ excludẽs maritatam: an excludat viduam. Et an vidua censeat esse in mr̃imonio tã quo ad emolumenta: et honores q̃ quo ad penas iuris Iposit as maritatis. ibi. in. xx. qõ.

Qõ. xxj. ¶ Statutũ excludens maritatã: an habeat locũ in ea que habuit maritum qui statim mortuus fuit: et plura de actu momẽtaneo: an habeatur in consideratione. ibi in. xxj. q.

¶ Et an statutũ de lucro dotis habeat locum vbi matrimonium momento durauit. ibidem.

Qõ. xxij. ¶ Statutum excludens maritatã: an habeat locum in habẽte maritum inutilem forte furiosum. ibi. in. xxij. q.

Qõ. xxiij. ¶ Statutũ excludens nuptas vel nubentes extra territoriũ a successionibus: an habeat locum in hereditatibus iam delatis dictũ fuit. s. et etiam habetur. ibi in. xxiij. q.

¶ Item an habeat locum in muliere q̃ nupsit extra territorium: et remansit vidua. Ibidem.

Qõ. xxiiij. ¶ Statutũ predictũ exclusiuũ feminarũ a successionibus: an trahatur ad filias primi gradus. Ibi in. xxiiij. q.

Qõ. xxv. ¶ Statutũ excludens matrem transeuntẽ ad secunda vota a successione filioꝝ primi mariti: an videat pariter excludere filios primi mariti a successione matris. Ibi. in. xxv. q.

¶ Et an tunc filij ex secundo matrimonio intelligãtur exclusi a successione filiorũ ex primo matrimonio et ecõtra. Ibidẽ.

¶ De rõne talis statuti. Ibidem et in questione seq.

Qõ. xxv. ¶ Et an si mulier. s. biduũ vel triduũ a morte prioris mariti trãseat ad scd̃a vota filius natus. s. decem menses censebit filius primi vel secundi mariti. Ibidem in fi. dicte. xxv. q.

Qõ. xxvj. ¶ Statutũ excludẽs mulierem transeuntẽ ad secunda vota a successione filioꝝ: an habeat locum in vidua inhoneste viuente. et an talis equiparet secundo nubenti. Ibi. in. xxvj. q.

Qõ. xxvij. ¶ De intellectu statuti Ast. positi sub. xvj. colla. q incipit detestẽda rẽ. et de rõne dicti statuti. et an ex sola dotis traditione filij primi mariti excludant a matris que transiuit ad secunda vota successione: ita q maritus lucret dotem stante dico statuto q liceat tali mulieri 9ferre de bonis suis in dotez dare: vel aliter disponere exclusis liberis prioris vel alteri⁹ matrimonij. stante ẽt alio statuto Ast. q soluto matrimonio sine liberis maritus lucretur dotem: et presupposito q vxor decesserit supstite secundo viro nullis ex eo relictis liberis sed relictis filijs ex priore matrimonio in. xxvij. q.

Ab ista manu et parentesi vsq; ad aliã oẽs sũt additiões.

(¶ Stãtib⁹ dcis statutis si mulier decedat l. ij. mr̃imõio sine filijs ex. ij. mr̃imõio relictis liberis ex. j. mr̃imõio: ac. ij. marito: vpse mulieris ad quẽ spectabit dos. ibi. viij. co. i. fi. cũ seq.

¶ Si liberi primi mr̃imonij sunt de villa nõ subdita ciuitati nr̃e: an excludant a successione matris scd̃o loco nupte in nostra ciuitate vbi viget dictum statutũ detestanda excludens liberos prioris matrimonij a materna successiõe put supra. ibidem col. penultima.

¶ Predictũ statutũ detestanda an sibi locũ vendicet in bonis que vidua dat scd̃o viro futuro anteq̃ cũ eo 9hat ibi col. fi.

¶ An virtute dicti statuti detestãda mulier q̃ trãsit ad scd̃a vota nõ reddita rõne tutelle pseruet a penis iuris ibi l fi. q.)

¶ Statutũ de dote lucrãda marito decedẽte sine liberis: an intelligatur de liberis ex illo mr̃imõio: et q̃ sit rõ talis statuti.

¶ Reliq̃ de statuto excludẽte trãseuntẽ ad scd̃a vota quas psonas excludat. vide. s. eo. arti. tertio membro.

¶ Quando statutũ excludit aliquã mulierẽ pp plures qualitates an sit necesse eas omnes concurrere vt q: excludat maritatam: et dotatam. ibi vltima. q.

(¶ Si rubrica statuti excludat maritatas: et nigrum maritatas: et dotatas. Ibidem.

(¶ Statutum excludẽs cognatos pp agnatos: an excludat filium sororis pp patruuz vel alium agnatũ in. xxix. qõne.

(¶ Si statutum excludat ductas ad domum mariti sine voluntate patris. ibi in. xxx. questione.)

Septimus articulus

Quibus casibus seu p quã dispositionem intelligantur femine excluse vel admisse continet infrascriptas questiones.

Qõ. prima. ¶ Admissa ad successionem in certo casu: an videatur in cõ trarium

tarium casum exclusa.prima.q.per totam.

¶ Statutum Florentinum ꝙ quelibet mulier succedat matri ab intestato si non extant filii masculi: an operetur vt existentibus filiis masculis filia a materna successione excludatur. Ibidem prima columna.

¶ An in statutis: ⁊ materia correctoria procedat argu.a contrario sensu.ibidem.

¶ Stante statuto ꝙ mulier forensis non habens filios possit dimittere ⁊ legare dotes suas cuicumque voluerit: an a contrario sensu videatur disponere ꝙ si habeat filios nō possit. ibi in fine.q.

Q̃ō.ii. ¶ Femina exclusa per statutum certo casu a successione.an videatur in aliis admitti.ibi in secunda.q.

¶ Stante statuto senarū ꝙ fratre decedēte ab intestato sine ascendentibus succedāt fratres exclusis sororibus: an si extet mater admittetur ad successionē tam mater ꝙ̄ sorores. Ibidē.

¶ Si vnum statutum simpliciter excludit matrem a successione filii propter fratrem: ⁊ aliud excludat sororem a successione fratris defuncti non superexistentibus ascendentibus an quando concurrunt mater ⁊ soror cum fratre sit locus statuti. Ibidem in vltima col.

(¶ An soleant vel possint duo statuta coniungi: vt femina aliqua intelligatur exclusa. Ibidem in fi.q̃ōnis.)

Q̃ō.iii. ¶ Statutum excludens sororem a successione fratris: an videatur econuerso excludere fratrem a successione sororis Ibi in tertia questione.

(¶ Statutum prohibens ne maritus relinquat vxori nō procedit econtra: Ibidem.)

¶ Statutum excludens matrem a successione filii: an intelligatur excludere filium a successione matris. Ibidem.

¶ Statutum ꝙ vitricus succedat priuigno: an videatur disponere econtra ꝙ priuignus succedat vitrico. Ibidem.

¶ Statuto excludēte fratrem a successione sororis vel filium a successione matris: an ideo sit ecōtra. Ibidem in fi. q̃ōnis.

(¶ Statutum ꝙ filii primi matrimonii non succedant matri transeunti ad secunda vota: ⁊ econtra non habet locum quando sunt diuersi fori taliter ꝙ statutum non ligat matrem ne succedat filiis.ibi in fine questionis.)

Q̃ō.iiii. ¶ Stante statuto ꝙ extantibus masculis femina non succedat ab intestato nisi in dote: facto vero testamento non succedat nisi quatenus pater ei duxerit relinquendum: an pater possit ei relinquere minus legitima.ibi in.iiii.q.

Q̃ō.v. ¶ Statuto prohibente bona in non subditos transferri: an mulier forensis videatur prohibita succedere parentibus fratribus aut aliis in territorio statuentium. Ibi in.v.q.

¶ Et quid si talis mulier forensis ante delatā hereditatem se iurisdictioni statuentium submiserit. Ibidem.

¶ Statuto prohibente relinqui vxori vltra centū: an valeat relictum sibi factum distribuendum inter pauperes: ⁊ quid si detur sibi ⁊ alteri talis potestas.⁊ an possit testator disponere ꝙ non liceat heredibus alienare vel locare sine vxoris licentia.ibidem in fi.q̃ōnis.

Q̃ō.vi. ¶ Statuto disponente ꝙ femine cum masculis equaliter nō succedant: an ex hoc videantur a successiōe excludi: ⁊ inquantum.ibi in.vi.questione.

Q̃ō.vii. ¶ Statutum preferens agnatos cognatis in tutella: an videatur ēt in successione preferre.ibi in.vii.q.

Q̃ō.viii. (¶ Statuta que videntur habere repugnantiam sunt ad concordiam reducenda in.vii.arti.viii.q̃ōne.

Ab ista materia ⁊ parentesi vsque ad aliā oēs sunt additiōes. ¶ Stante statuto senensi ꝙ si aliquis decesserit sine liberis ⁊ ascendentibus proximior: parens vsque ad quartū gradū succedat: ⁊ alio statuto ꝙ ad hereditatem defuncti sine filiis: et ascendentibus mater vocetur vsque ad certam portionē: aliam habeant parentes masculi ex parte patris: ⁊ contingat superesse persone defuncte duos coniunctos vno ex latere paterno: ⁊ alio ex latere materno proximiore quid iuris .ibi.

Q̃ō.ix. ¶ Statutum excludens dotatā a patre matre fratre vel auo ⁊ ab hereditate patris matris fratris aui ⁊c.si ex eis masculi supersint. An vt habeat locum sufficiat ꝙ supersit masculus ex vno istorum vt ab omnium successione excludatur in nona questione.

Q̃ō.x. ¶ Ex modo excipiendi potest concipi: an statuentes de aliqua hereditate senserint vel non in.x.q̃ōne.

Q̃ō.xi. ¶ Si extent duo statuta vnum ꝙ in successione decedētis ab intestato sine descendentibus filie dotate veniāt ad dimidiā ⁊ alii proximi ad aliam dimidiā. Stante alio: ⁊ posteriori statuto ꝙ decedente aliquo sine descendētibus mater succedat in tertia. An si extet mater filie defuncte: ⁊ filius sororis ipsius defuncte: ⁊ agnatus vno gradu magis distās puta patruus magnus vel eius filius: erit locus primo vel secūdo statuto.in.xi.q̃ōne.

Q̃ō.xii. ¶ Stante statuto ꝙ decedēti ab intestato sine liberis: superstitibus sibi aliquibus de sua agnatiōe: an nepos ex filia faciat nō esse locum statuto in.xii.questione.

Q̃ō.xiii. ¶ Si statutū prohibeat virum succedere vxori vltra octauā partē ab intestato extātibus cōsanguineis succedet in reliquo xiii.q̃ōne ⁊ est materia prime q̃ōnis huius.vii.arti.

¶ Statutū excludēs feminas pp agnatos: an excludat vxorez a successiōe viri i cās auct.preterea.C.vñ.vir.⁊vxo.ibidē.)

Octauus articulus.

A quorum. Et quibus successionibus hereditatibus rebus: ⁊ bonis intelligantur femine exclusae. Circa quem articulum contingit de infrascriptis questionibus dubitari. Et primo.

Q̃ō.prima. ¶ An intelligantur exclusae femine a successione forensis habentis bona in territorio statuentium.ibi in prima.q.

Q̃ō.ii. ¶ An intelligatur femina exclusa a successiōe clerici. ibi in secunda questione.

Q̃ō.iii. ¶ An statuta excludentia feminas vendicent sibi locum in bonis ⁊ successione iudeorum ⁊ infidelium.ibi in.iii.q.

Q̃ō.iiii. ¶ An vendicent sibi locū in bonis vsurariorū.ibi in.iiii.q.

Q̃ō.quinta. ¶ An statutum prohibens mulierem succedere ex testamento videatur illam prohibere succedere ab intestato vt quia disponat ꝙ filie nupte extra territorium nihil possit ex testamento relinqui.ibi in.v.q.

Q̃ō.vi. ¶ Statutum prohibens succedere ab intestato: an etiam videatur prohibere succedi ex testamento.ibi in.vi.q.

Ab isto manu ⁊ parentesi vsque ad aliā oēs sunt additiōes. (¶ Si statutū excludat filiā frātibus masculis saluo si defunctus aliquid sibi relinquat ex hoc statuto nō tollit facultas defuncto disponēdi de bonis suis in alios ibi circa principium q̃ōnis nec ēt in ipsas feminas vt ibi in fine q̃ōnis.

¶ Si statutū dicat ꝙ mater ab intestato nō succedat nisi in legitima: ⁊ pr̄ duabus filiabus reliq̄rit vni plus tertia alteri minus: ⁊ fratrē eis substituerit: in q̄ntū mater succedet.ibi prima col.

¶ Si statutū in rubrica dicat ꝙ mater non succedat sed proximiores coniuncti filio per patrem: ⁊ in nigro loquatur q̄n pater decessit sine testō: statutū nihilominus locum habebit esto ꝙ pater decesserit testatus dūmodo de bonis filiorum nō disposuerit nec eis testm̄ fecerit pp gn̄alitatē rubri.ibidē.)

Q̃ō.vii. ¶ Si vnum statutū excludat feminā puta matrē a successiōe testati preterq̄ in aliqua parte ⁊ extet aliud statutum excludens feminas simpliciter a successione intestati an intelligatur in successiōe intestati reseruata pars que ex testō peti posset ex statuto disponente in causa testati ⁊ generaliter: an preseruatum in cā testati ab intestato debeatur.ibi in.vii.q.

¶ De statuto ciuitatis Esculi quod disponit matrez ad successionem filiorum venire non posse extantibus fratribus vel sororibus defuncti preterq̄ in legitima quā petere possit saluis institutionibus a filiis factis ⁊ substitutionibus factis a parentibus: an operetur vt mater legitimam ab intestato petere possit.ibidem in fi.questionis.

(¶ Si statutum in prima parte excludat a successione ab intestato: ⁊ in secunda a successione testati minus plene: an fiet extensio de casibus: ⁊ personis in successione intestati expressis ad successionē testati.ibi in fine q̃ōnis.)

Q̃ō.viii. ¶ Statutum simpliciter feminas excludens si non dicat ex testō vel ab intestato: an videatur excludere a successione tā ex testamento q̄ ab intestato delata. Ibi in.viii.q.

¶ Filia que renunciat successioni paterne cum iuramēto: an videatur renunciare ei que ex testō debetur.ibidem.

¶ Et quid si statutum dicat ꝙ mulier transiens ad secunda vota non possit succedere filio vllo modo vel ingenio.ibidez in fine questionis.

(¶ Statutum loquens per verbuz successionis intelligitur de successione ab intestato.ibidem.

(¶ Stante statuto ꝙ decedenti ab intestato succedat proximior: qui de iure ⁊ ex forma statutoruz succedere debet: an proximior preferatur substituto Corneus consi.ccv.incipien. q̄q̄ .i.⁊.ii.col.in.volu.⁊.x.in.xi.arti.)

¶ Stante statuto ꝙ extantibus filiis masculis vel fratribus defuncti filia femina ab intestato nō succedat: an si sit instituta in modica re ita ꝙ plus petere non possit sit locus iuri accrescendi si filius masculus heres vniuersalis institutus premortuus

mortuus sit viuo patre. Et an tunc talis filia ita instituta pa-
truum excludat. ibi in.x.q.

Qō.x. ¶ Statutū excludens a successiōe decedentis ab intestato: an habeat locū si aliquis faciat testm̄ nullum. ibi in.x.q.

(¶ Quid si fiat testamentū imperfectū inter liberos. ibidē.
(¶ Et stante statuto ꝙ filie & neptes teneant obseruare patris testamentū: an intelligatur de validis iure institutionis vel aliter. Ibidem.)

Qō.xi. ¶ Statutum predictū: an locū habeat condito testō valido qd̄ postea rumpitur agnatione posthumi vel ex quo heredi tas non aditur saltem in.xxx. annos. ibi in.xi.q.

Qō.xii. ¶ Statutum predictum: an habeat locum in successione intestabiles vt est pupillus furiosus prodigus & similes persone. ibi in.xii. questione.

¶ Et an habeat locum dato substituto pupillari tacite vel expresse. ibi in quinta col. in fi.

¶ Et quid si tunc statutum excludat a successione decedentis ab intestato sine liberis vel si dicat de decedēte nullo cōdito testamento. ibidem in vltima col.

Qō.xiii. ¶ Statutū excludēs a successione feminas pp masculos: an intelligat excludere non tm̄ a successione delata de iure cōi verum etiā a bonis ex alio statuto filiis reseruatis: vt q2 extet vnum statutū quod mulier non possit disponere nisi de quarta parte bonorum suorum: & ꝙ reliquum filiis reseruetur inter eos equaliter distribuendum: & extet aliud statutū ꝙ mulier a fratre dotata non succedat ab intestato & contingat sororem a fratre dotatam velle succedere in illis tribus quartis. ibi in.xiii. questione.

(¶ Stante statuto ꝙ si filii ab intestato decesserint succedāt proximiores: an si contingat pupillo esse factam substitutionem in testō patris sit locus statuto. ibi in fine qōnis.

Qō.xiiii. ¶ Statutum simpliciter excludēs feminas a successiōe ascēdentium an videatur excludere tam a successione bonoꝝ maternorum seu per maternam lineam delatorum q̄ paternorum & per paternam lineam delatorum & quid si excludat dotatas. ibi in.xiiii. questione.

¶ Quid autem si excludat feminas descendentes per lineā masculinam. Ibidem in fi. qōnis.

Qō.xv. ¶ Statutū ꝙ frater consanguineus tm̄ in successione fratris preferatur fratribus & sororibus vterinis tm̄: an intelligatur tam in bonis a patre ad fratrem defunctū peruentis q̄ a matre & aliunde quesitis. ibi in.xv.q.

(¶ Stante statuto ꝙ masculi feminis pferant̄ si ɔtingat matrem decedere relicto filio: & filia ac superstite marito cui filius vigore statuti succedat: & deinde mori filiū cui pater exclusa filia etiam ex dispositione statuti succedat: & ipsum patrē trāsire ad secunda vota & ex scdo mr̄imonio filium masculū suscipere. Et demū pater moriatur. An filia ex primo matrimonio per germanum natum ex secundo mr̄imonio in totum a paterna successiōe excludetur an vero dicta filia succedet in bonis matris sue que ad patrem suū peruenerunt. Ibidem.

(¶ Statutū preferens agnatos cognatis non excludit vterinum a bonis maternis. ibi pauloante.)

¶ Statutum predictū an sibi locum vendicet in successione infanti delata: & non adita. Ibidem in fi.

Qō.xvi. ¶ Statutum excludens filiam dotatam propter fratrem vel aliam personam: an intelligatur tantū excludere a successione dotantis. ibi in.xvi.q.

¶ Quid si statutū dicat qd̄ dotata a fratre non succedat fratri an erit locus statuto si frater illā dotet de bonis ipsius femine & quid si sit dotata a patre cōi: & de eius bonis. ibidem.

(¶ Quid si verba statuti multū repugnent restringendo illud ad hereditatem dotantis tantū. Ibidem.ii.col.

Ubi ista manu & parentesi vsq3 ad aliā oēs sūt additiōes.

¶ Quid si pluribus dotantibus dicatur dotata ab aliquo eoꝝ: an intelligatur ab aliquo eoꝝ q dotauerit. ibidē ēt paulopost.

¶ Quid si dicat̄ dotata a patre mr̄e vl' fr̄e nō possit venire ad eoꝝ hr̄ditatem nec illius qui eā dotauerit. Ibidē.

¶ Quid si dicatur ꝙ femina excludat̄ ab hereditate dotantis: & non dotantis. Ibidem & in col. seq. ver. & iuxta. & in antiquis columnis habetur de aliis modis.

¶ Stāte vno statuto ꝙ mulier dotata a patre matre vel patruo q̄diu supersint masculi nō succedat: & alio statuto ꝙ mulier dotata de bonis cōmunibus non possit venire ad diuisionem vel cōmunionē bonoꝝ cōium que penes fratres remanserunt si de dictis fratre vel fratribus legitimi heredes remanserint an si ex fratre superstit femina soror a fratre dotata de bonis cōmunibus excludetur a fraterna successione ibi in penultima col. in fi.)

¶ Et quid erit si statutū dicat ꝙ dotata a patre non succedat in eius hr̄ditate vel matris vel aui materni: & qd si dicat ꝙ mulier dotata non succedat patri matri auo vel fratri nec dicat a quo sit dotata. ibidem in scda col.

¶ Quid autem si contingat aliquam esse dotatam & non appareat a quo. ibidem in fi. qōnis.

Qō.xvii. ¶ Statuta predicta an excludant a successionibus iam delatis vel acquisitis tempore conditi statuti. ibi in.xvii.q.

Qō.xviii. ¶ Statutum excludens ab hereditate vnius an vendicet sibi locum in eadem hereditate postq̄ deuenit ad aliū. puta si statutum disponat ꝙ femina dotata non succedat in hereditate patris & contingat patrem decedere relicta filia femina & relicto filio masculo qui post delatam paternam hereditatem decedat superstite dicta sorore an poterit ipsa soror succedere in bonis fr̄ quōdam patris & an hereditas adita dicatur amplius hereditas illius defuncti. ibi in.xviii.q.

Qō.xix. ¶ Generaliter an statutum excludens a successione vnius vendicet sibi locum in successione alterius. ibi in.xix.q.

¶ Statutum excludēs feminā dotatā a pr̄e a successiōe matris aui materni & auie materne an multo magis excludat ab hereditate patris. ibidem.

¶ Statutum excludens feminā a successione pp agnatos an videatur excludere vxorem a successione viri de qua in aut. preterea. C. vnde vir & vxor. ibidem.

¶ Statutum excludens feminā a successione fratris an videatur excludere a successione sororis. ibidem.

¶ Statutum excludens a successione matris an videatur excludere a successione fratris. Ibidem.

¶ Statutum excludēs a successione masculi an etiam videatur excludere a successione femine. Ibi.

(¶ Statutum excludens a successiōe patris an intelligat̄ excludere a successione aui. ibi.

(¶ Limitatio nisi per alia statuta puta ciuitatis superioris aliter prouideatur. ibi in fine.q.)

Qō.xx. ¶ Si ex rubri. statuti gn̄alr̄ & simplr̄ excludant̄ feie & i nigro excludant̄ a successiōe vnius an extendat̄ nigrū iuxta rubricam ad exclusionē a successiōe alterius: puta si rubrica statuti dicat ꝙ femina dotata vel a pr̄e dotata nō succedat & in nigro dicatur ꝙ dotata a patre non succedat matri. Ibi. in.xx.q.

¶ Si rubri. statuti dicat ꝙ primiores succedant defuncto & in nigro dicatur ꝙ mater excludat̄ per primiores consanguineos an auia paterna excludet matrem. Ibidē.

¶ Si Rubri. statuti dicat ꝙ femina dotata nō succedat extātibus masculis: & i nigro dicat̄ ꝙ femina dotata nō succedat matri nec alteri de linea mr̄na: & ꝙ dotata intelligat̄ qn̄ ɔstat de cōfessione dotis per maritū facta vel de reali numeratiōe an vt excludat̄ ex generalitate rubrice necesse sit ꝙ cōstet de dote iuxta declarationem nigri. ibidem.

(¶ Nigrū noīans aliquas psonas an intelligatur de generaliter apprehensis in rubrica. Ibi.

(¶ Si rubrica gn̄aliter admittat primiores ex pte pr̄is exclusa matre: & nigrū loquat̄ si pr̄ decesserit sine t. stō; excludet mater ēt ɔdito per patrē testō. Ibidem.ii.col.)

¶ An rubrica ampliet vel declaret nigrū vel ecōtra. Ibidē.

Qō.xxi. ¶ An exclusa a pr̄is successiōe pp filios masculos admittat̄ ad bona patris cōfiscata quoꝝ pars filiis ex gratia reseruat̄: vt q2 statutū bona alicuius delinquentis mādet publicari salua aliqua parte quam filiis reseruet. Ibi in.xxi. qōne.

Qō.xxii. ¶ Exclusa a successiōe bonoꝝ paternoꝝ an possit venire ad successionem rerū emphiteoticarū etiam ab ecclesia ɔcessarū etiā si statutum sit conditū post concessionem. Ibi. in.xxii.q.

¶ In emphiteosi ɔcessa pro se & filiis & nepotibus an veniāt filie femine ēt fm̄ ius cōmune. Ibidem.

¶ Et an emphiteota ecclesie teneat̄ ad collectas (vel dominus directus) Et an vtile dominium emphiteote ecclesiastici censeatur ecclesiasticum. Ibidem.

Qō.xxiii. ¶ Statuta predicta exclusiua feminarū: an habeant locū in bonis feudalibus. ibi. in.xxiii.q.

Qō.xxiiii. ¶ Statuta predicta an excludant feminas a successiōe iuris patronatus. Ibi. in.xxiiii.q.

Qō.xxv. ¶ Statuta predicta an excludant feminas ēt quo ad bona sita extra territoriū. Ibi in.xxv.q.

¶ Et ibi latissime an statuta trahātur ad bona sita extra territorium statuentium.

¶ Stāte ɔsuetudine

¶ Stante cõsuetudine bononie q vir possit vxori relinque-re i minus cõmune. Et regij contrario statuto. si regius origine et bononie ciuis habeat bona regij et bononie quo ad bona regij seruabitur statutum regij et quo ad bona sita bononie ius cõe. Ibi. in prima col.

¶ In talibus statutis an sit considerandus locus vbi bona sunt sita an vero locus originis an vero locus vbi adita fuit hereditas an vero locus statuti sub cuius iurisdictione fuit defunct⁹: an vero loc⁹ vbi est maior pars hereditatis. Et an locum vbi sunt mobilia an vero locus vbi sunt transportãda. ibidem per totam qõnem.

(¶ Quid si quis sit ciuis ciuitatis dominantis aut existens de loco subdito efficiatur ciuis de ciuitate dominante. Ibi in fi. cõmen.)

Q.xxvj. ¶ Statutum predictum an excludat mulierem a successione nominum debitorum existentium extra territorium statuentium: et de quo territorio censeantur esse nomina debitorum latissime. Ibi. in. xxvj. qõne.

¶ Quid de actione ad dotem an cẽseatur de territorio mariti et de quo territorio cẽseant annui redditus: canon: cẽsus vel prestatio. Ibidem.

¶ Exclusa ab hereditate: an censeatur exclusa a dote materna. Ibidem.

(¶ Mulier habẽs filios prohibita testari vel donare de bonis mobilibus vel immobilib⁹ an intelligatur prohibita de nominibus debitorum ibi in fine qõnis.)

Q.xxvij. ¶ Statutum excludens ab vltima volutate an intelligatur excludere ab hereditate delata per viam substitutionis vt qi statutum prohibeat aliquid relinqui vxori vltra dotem p ut in longobarda dicitur. Ibi. in. xxvij. q.

Q.xxviij. ¶ Stante statuto vrbis veteris q si quis decesserit sine liberis proximiores ex parte patris succedant in patrimonio et ex parte matris in matrimonio: an si contingat aliquem decedere sine liberis viua adhuc matre sit locus statuto vt proximiores ex parte patris succedãt in patrimonio et matri preferantur. ibi in. xxviij. questione.

Q.xxix. (¶ Exclusa a successione an excludatur a promissione. l. hac edictali. C. de secun. nupt. in. xxix. qõne.

Q.xxx. ¶ Statuto excludente mulierem a successione patris et matris saluo si sibi per eos aliquid relinquat ab eis p vltimã voluntatem an operetur q non possit sibi relinqui nisi modicũ ibi in. xxx. questione.)

¶ Stante statuto ciuitatis Ianue sub rubrica de successiõe pupilli q soror vterina succedat in his que a matre seu materna linea prouenerunt et in aliis bonis agnati proximiores: in agnati masculi preferẽtur amite in omnibus bonis pupilli qñ nulla adest soror vterina an vero amita pferet agnato remotiori: et non sit locus statuto. ibi in vltima qõne.

¶ Reliqua vide in arti. prece. in pe. et vltima. q.

Nonus articulus.

In quantum vigore statuti feminas excludentis intelligantur femine excluse in quo arti. contingit de infrascriptis qõnibus dubitari

Q.j. ¶ An per tale statutũ filia vel alia persona cui legitima debetur intelligatur ab illa exclusa. plenissime ibi in prima questione per totam.

¶ In dubio vero videtur quin renunciare legitime nec grauatus legitimam restituere et valet arg. de pacto ad statutũ ibi in prima colum.

¶ Statutum deferens successionem primogenito intelligitur reseruare legitimam secundogenito. ibi in secũda col.

¶ Si statutum mandet filias non succedere sed dotari debere arbitrio propinquorum: an propinqui debeãt arbitrari dotem vsq ad legitimam vel etiam in pluri etiam in toto patrimonio. ibidem.

¶ Et an incongrue dotata possit agere ad supplementum cõgrue dotis. ibidem.

¶ Quid si statutum mandans filias dotari disponat q plus petere non possint: vel q dotata non succedat q̃ticunq modicam dotem habeat: vel q filia debeat stare contenta dote data vel promissa: vel q quelibet dispositio patris inter liberos rata sit: vel q filia debeat stare ordinamẽto patris et eius dicto esse contenta an sufficiat quevis dos etiam minus legitima et an pater poterit ex hoc minuere dotem ibi in. iij. columna. et quinta.

(¶ Si statutũ excludat dotatã q̃ntacunq sit dos vel decreto mõtis ferrati ibi in. iiij. col. in fi.

¶ Quid si excludat dotatã et subiugat q debeat eẽ dote cõtẽta vl q plus petere nõ possit. Ibidẽ et in pce. col. in prin.)

¶ Qñ statutũ filie excluse aliqd pseruat an id totũ ẽt ex testõ dcaf. et an possit per testatorem augeri. ibi. in. vj. col. cum se. ver. secundo casu.

¶ Si min⁹ p testatorẽ relinquaf q̃ a statuto pseruef an hoc fieri possit. et an sic lrima ẽ tertia ps vel semis ei⁹ qõ ab itestato debef ita sit tertia vl semis ei⁹ qõ a statuto femine excluse a successiõe pseruaf. ita q testator possit vsq ad pdictũ modũ rẽ pseruatã minuere. in ver. tertio casu i. vij. col. cũ seq.

(¶ Et si in vno loco qs hẽat bona vbi nõ sit tale statutũ et i alio vbi sit tale statutũ quomõ cõputabit legitima ibi in. iij. col. versi. item qõ dixi ibi et per istam.)

¶ Si statutũ excludat feminã ab intestato et mãdet illã dotari an dos erit tertia vel dimidia dotis cõgrue cõdito testamẽto per eum qui minus filie reliqt. Ibidem. in. x. et. xj. col.

¶ Dos vsq ad quã q̃titatem dicatur congrua. Ibidem.

¶ Statutum excludens dotatam an habeat locum in incongrue dotata. Ibi in. xij. col.

¶ Dos an dicaf congrua cõsiderato tpe quo aliq dotaf. an vo tpe mortis defuncti dotãtis seu dotare debẽtis. Et an diminuta hereditate cẽsenda sit ẽt dos diminuta. Ibidem.

Q.ij. ¶ Statutũ excludens filiam a successione pp masculos non facta mẽtione dotium vel alimentorũ: an videatur etiã excludere a petitione dotium vel alimentoꝝ. In. ij. q.

¶ Et quid erit si filia exclusa a statuto sit dotata dote q̃ non sufficiat ad alimenta. ibidem in prima col.

(¶ Itẽ qd si mater psliterit alimẽta filie: an poterit repetere a filio masculo herede vniuersali. ex forma statuti. Ibidem secunda columna.)

¶ Statutum simpliciter excludens filiam an intelligatur de dotata vel dotãda ita vt si filia moriatur nulla data dote vel constituta transmittat partem sibi in hereditate paterna de iure cõi debitam ad filios suos. ibidem.

¶ Nupta sine dote: an possit petere dotem. Ibi in scda col.

¶ Statutum excludẽs pp dotem vf oĩno velle q mulier dotem habeat. Et an tunc non dotata excludatur. Ibidem.

¶ Stante statuto predicto: dotata a matre vel alia persona poterit nihilominus dotes petere. Ibidem.

(¶ Et si statutum dicat q non possit facere querimoniã de dote illa que fuit dotata per. x. annos. lapsis decem annis. excludetur a querella inofficiose dotis. ibidem.)

¶ Stante statuto pdicto q femine non succedant: an monialis poterit dotem petere. Et quid. Si tunc pater reliquerit filie septingenta si nupserit et tricenta si monasterium ingressa fuerit an omnino septingenta debebuntur. Ibidem et in columna sequenti.

Q.iij. ¶ Statuto excludente filias et mandante illas dotari an si contingat fieri legatum pro dotibus adiecta clã q plus petere non possit: filia accipiẽdo legatũ sibi preiudicet ita vt agere non possit ad congruas dotes. Et quid si statutũ non prouideat super dote an idem sit qõ. s. in. iij. q.

¶ Stante statuto feminas pp masculos excludente pro pte: an si filia succedat masculo illã pro pte excludenti et nõ conficiat inuentarium amittat illã partem. ibi in fi. qõnis.

Q.iiij. ¶ Si statutum disponat q filia sit contenta dote pro sua falcidia siue pro falcidia debita in bonis patris: an poterit filia petere legitimam. Et an legitime appellatione veniat falcidia ita vt si filius instituatur in aliqua re pro sua falcidia non possit impugnare testamentum. in. iiij. q.

Q.quinta. ¶ Statutũ loquens in legitima vt qi illã minuat an sibi locum vẽdicet in trebellianica et an statutũ excludens a legitima videaf excludere a trebellianica. ibi in. v. q.

¶ Et quid si minuat legitimam vel det ptãtem illam minui posse vsq ad dimidiam: et contingat filium vel filiam esse institutum vniuersalem heredem et grauatum restituere dimidiam hereditatem alia dimidia existente consumpta in legatis quãta erit portio instituti. ibidem.

Q.sexta. ¶ Statuto excludente filiam a successione an filia possit dicere donationem patris inofficiosam. ibi in. vj. q.

Q.vij. ¶ Stante statuto q mortuo filio mater succedat in vsufruc. partis legitime an succedet in vsufructu omnium bonoꝝ: an vero legitime debite de iure nature. Ibi in. vij. q.

Q.viij. ¶ Si statutũ exclusiuum feminarũ pseruet mulieri legitimã seu dotes tacite vel expresse: an illud quod ei relinquif per defunctum

defunctum imputetur in filia. Ibi in.viij.q.

Qõ.ix. ¶ Filia per statutum a successione exclusa & ex testamẽto instituta an conferat dotes & alia a patre data que solent de iure cõmuni conferri: & an collatio locum habeat inter eos qui ab intestato non succederent quando concurrũt cum succedẽtibus seu inter inequaliter succedẽtes. in.ix.q.

Qõ.x. ¶ Statuta exclusiua feminarũ an operentur ꝙ portio repudiata p masculum femine nõ accrescat sed masculis: vt qñ sunt duo fres & vna filia & alter ex fratrib⁹ repudiet hereditatẽ. & an inter succedentes de iure spãli & contra ius cõe ac iure diuerso sit locus iuri accrescendi. ibi.in.x.qõne.

¶ Statuto disponente ꝙ mater non succedat nisi in quarta parte fauore agnatorũ si cõtingat agnatos repudiare vel nõ extare mater in totum admittetur. Ibidem in scõa col.

¶ Predicta an procedãt siue matri vl' filie per testatorẽ aliquid relinquatur vel per statuti p̃seruet scilꝫ certa res dotea vel legitima siue nihil. Ibi in scõa col.

¶ Stante statuto ꝙ extãtibus fratribus vel patruis filie nõ succedant seu sorores: si ꝯtingat aliquẽ decedere relicta filia quam instituat in dotibus vel re certa ita ꝙ plus petere nõ possit & relicto filio quem instituat heredem vniuersalẽ qui repudiet hereditatẽ ac relicto fratre ipsius defuncti quẽ nõ instituat: an filie totum accrescet excluso patruo & an qñ relinquitur titulo legati cesset ius accrescẽdi: & an clausula ꝙ plus peti nõ possit impediat ius accrescendi. Ibidem.

¶ Portio que defert ex statuto ẽt iurato an dicatur deferri ex ꝯctu an vero iure successiõis. Et an statuta iurata sapiãt naturam contractuum. Ibi. in fi. qõnis.

¶ Statuto ꝓhibente relinqui bona mulieribus puta bona immobilia ampli⁹ extra territoriũ an si ꝯtingat relinqui debeatur saltem estimatio. Ibi. in. xi. q. Qõ.xj.

¶ Licet forensis sit prohibitus acquirere ex forma statuti si tamen legetur ei debetur estimatio. Ibidem.

¶ Quid autem sit si per viam ꝯtractus forensi vel tali mulieri aliquid promittatur. Ibidem.

Qõ.xij. ¶ Statuta prohibẽtia relinqui vel ex contractu dari an habeant locum in re parua seu modica data vel relicta. Ibi. in xij. questione.

¶ Statutum prohibens forensem acquirere nõ habet locũ in domicula. ibi prima col.

¶ Generaliter an in dispositionibus qbuscũqꝫ intelligat excepṫum qd modicum sit vel leue vel breue & quid dicatur modicum vel breue tp̃s latissime. Ibidem per totam qõnem.

(¶ Statuto disponẽte ꝙ femine cũ masculis equalr̃ non succedãt: inquantum feminas excludat dixi in. vij. arti. vj. qõne que etiam hic caderet.

Decimus articulus.

Est qualiter et qñdiu intelligatur femine per talia statuta excluse & continet infrascriptas questiones. Et primo.

Qõ. prima. ¶ An femine per talia statuta intelligantur excluse tam de iure ciuili ꝙ̃ pretorio & quid si statutum dicat ꝙ femine nullo iure succedant. ibi in prima. q.

Qõ.ij. ¶ Si masculus vult feminã a statuto exclusam secũ admictere ad successionem an hoc facere possit. Ibi in. ij. q.

¶ Si extet consuetudo vt acquisita per coniuges equaliter diuidant: alter eorꝫ poterit ꝯsuetudini renunciare. Ibidem.

¶ Si statutum feminam excludens mandet illã dotari & masculus malit admittere ad successionẽ ꝙ̃ dotare forte qr hereditas sit modica an audiendus erit masculus si illa malit dotari ibidem in scõa. q.

Qõ.iij. ¶ Filia per statutum a paterna successione pp masculos exclusa an amittat iura suitatis & an habeatur pro extranea latissime. ibi in. iij. qõne.

¶ Item an talis filia substituta filio pupillo trãsmittat hereditatem pupilli nõ aditam iure suitatis. ibi in vltima col.

¶ Femine q̃ pp masculos a successiõe excludunt an hẽant p simplr̃ exclusis: an võ reddant ihabiles ad succedẽdũ: an võ intelligat dat⁹ ordo ꝓlatiõis vt primo inuitent masculi & secũdo loco femine: & an habeantur masculi loco institutorum & femine loco substitutorum. ibidem in fi. qõnis.

¶ Item an talis filia habeatur instar filij ingrati vel exheredati. Ibidem in prima col.

¶ Filia a statuto ab itestato exclusa si p̃tereat a p̃re an rũpat testm̃ siue sit in p̃tãte siue emãcipata & diuidit i duo mẽbra.

Qõ.iiij. ¶ Primũ est qñ istituti sunt agnati quoꝝ ꝯtemplatiõe filia excluditur. Aliud qñ istituti sunt extranei. ibi i. iiij. q. p totã.

¶ Filia a statuto exclusa a successione si instituatur heres in modica parte existente aliquo filio masculo preterito an poterit contratabulare testamentum ad finem vt plus cõsequatur ꝙ̃ sit sibi relictum. Ibidem in. ij. col.

¶ Statutum excludens matrẽ a successione filij pp fratres militat etiam vbi frater instituisset extraneũ dũmodo nõ sit turpis persona. Ibidem in. x. col. in fine cum seq.

¶ Preseruatum filiabus a reliquo exclusis per statutũ an debeat relinqui titulo institutionis ad hoc vt testamentum valeat. Ibidem. in. xiij. col. in fi. ver. postremo & in. vj. art. quarto mẽbro quinta qõne in fine & in octauo arti. nona. q. in fi.

¶ Legitima aucta vel minuta per statutũ an possit quouis titulo relinqui: & an tunc in ea habeãt locum iura cõia de legitima disponentia. Ibidem in. xiiij. col. in fine.

¶ Quid in dote. ibidem.

(¶ Filia ab intestato exclusa an possit dicere donationem patris inofficiosam ibi in. xiiij. columna post medium.)

¶ Si testator habeat partem bonorũ in loco in quo filia excluditur a successiõe pp masculos: & in alio loco vbi viget ius cõmune: & contingat illum filiam preterire vel eam non instituere: licet ei aliquid reliquat: an quo ad omnia bona valebit testamẽtum vel non. ibi in. xiiij. col.

¶ Stante statuto loci Masij ne mulier transiens ad secunda vota possit succedere filio vllo modo vel ingenio quo casu sm̃ cum videtur prohibita ex testõ succedere. talis mulier poterit per filium institui in bonis sitis Ast. vel in alio territorio ꝙ̃uis contingat filium decedere pro parte testatũ & p parte non. Ibidem. penul. col.

(¶ Disposito facta in vno loco in quo femine certo modo excluduntur: an regulari debeat secundũ statuta illius loci ẽt quo ad bona alibi sita ibi in penul. col.)

(¶ Et si in loco in quo filia excluditur pater donet bona fratri an quo ad bona alibi sita possit donatio per filiam dici inofficiosa. Ibidem.)

¶ Statuto excludente filiam a successione pp masculos aliquo sibi relicto quouis titulo. Si in alio loco vbi sunt bona pariter excludatur ea lege vt in aliquo institui debeat quod non sit minus summa seu re per aliud statutũ preseruata: an sufficiet quouis titulo relinqui iuxta dispositionẽ statuti loci in quo conditum est testamentum. Ibi in fi. questionis.

Qõ. qnta. ¶ Si filia excludat quousqꝫ supersint masculi an p̃terita poterit dicere testm̃ nullũ stati mortuo testatore: & quaten⁹ possit an dicet vt ex retro an vt extunc. & pro quota parte latissime. in. v. q. sexta col. versi. deueniendo &c. cum pluribus seq.

¶ An deficiẽtibus masculis ꝓpter quos femina excludit p statutũ possit filia a pricipio exclusa venire ad successionẽ si femina simplr̃ excludat per statutũ. ibi in prima col. cũ seq.

¶ Quid autẽ si excludat tp̃aliter scilꝫ quousqꝫ vel q̃diu superuixerit masculus in secũda col. cum seq.

¶ Femina semel exclusa an ꝑpetuo sit exclusa etiã instituto extrãeo herede & an qui semel est vel fuit heres perpetuo sit heres. & an sufficiat ad exclusionem femine ꝙ masculus etiã momento heres fuerit ibi in prima & scõa col.

¶ Statutum an possit quẽ facere heredẽ ad tẽpus. Ibidẽ.

¶ Qñ femina tp̃aliter excludit pp masculos scilꝫ donec superuixerint: an eis vel eo mortuo poterit agere ad supplemẽtum congrue dotis. ibi in. iiij. col. in prin.

(¶ Filia exclusa p statutũ existẽtibꝫ frĩb⁹ si moriant sine legitimis hr̃dib⁹ descẽdẽtib⁹ nõ est p̃cise exclusa sꝫ ꝯditionalr̃ & per modũ suspensionis vt ibidem in fine.)

¶ Si statutũ dicat ꝙ supstite vel extãte masculo filia femina nõ succedat nec audiat agẽdo vel excipiẽdo an ipso nõ existẽte admittat ad successionẽ. ibi in. iiij. col. in fi.

¶ Quid si statutũ dicat ꝙ femina dotata nõ succedat ab intestato desũete psone donec sit mascul⁹ q succedere velit & possit: an mulier admittat eo casu quo masculus adsit qui nõ succedat vel qr nolit vel qr non possit. In col. sequenti.

(¶ Si filia tp̃aliter exclusa passa fuerit labi. xxx. annos post tempus successionis sibi delate ibi in. vj. col. in prin.

(¶ Quid si filia vsqꝫ a principio renunciasset successioni sibi deficientibus masculis deferende. Ibidem.

¶ Quis sit effectus ꝙ filia temporaliter exclusa scilicet quousqꝫ supersit masculus si sit preterita possit rumpere testamẽtum vt ex retro an vero vt ex tunc.

¶ Et quis soluet debita hereditaria interim.

¶ Et an

¶ Et an vbi succeditur vt ex retro vel ex tunc dos sit conferenda: ⁊ generaliter quomodo habeat locum in talibus statutis collatio. in fine qõnis.

(¶ Si filia temporaliter excludatur a paterna successione videlicet donec masculus superuixerit: ⁊ decedat relicta sibi filia ac superstite fratre: an filia filie mortuo fratre sibi patruo succedet deficiẽte masculo sicut eius mater successisset. ibi in fine cõmen.)

Qõ.vj. ¶ Filia exclusa a successione donec masculus superuixerit: an possit petere a masculo cautionẽ de non dissipãdis bonis ⁊ de hereditate restituenda casu quo contingat masculũ sine liberis premori. in.vj. questione.

Qõ.vij. ¶ Filie excluse per statutum licet non admittant ad partẽ: an faciant partem. in.vij. qõne.

Qõ.viij. ¶ Stante statuto ꝙ femine ab intestato non succedant cum masculis: si contingat patrem instituere filias in modica re: ⁊ filios heredes vniuersales ⁊ demum substituere inuicem. An intelligantur filie etiam ad successionem vocate: ⁊ quid in institutione. in.viij. questione.

(¶ Stante statuto ꝙ mulier dotata sit contenta dote sua: ⁊ ꝙ filii ex filia non possint succedere auo materno extantibus masculis ex ipso auo sed debeant esse contenti dote materna tale statutum presupponit ꝙ dos filie non debeat redire ad patrem sed remanere ipsis filiis. in.ix. qõne.

[Margin: Ab ista nia nu ⁊ parentesi vsq ad aliã oẽs sũt additiões.]

Qõ.x. ¶ Stante statuto ꝙ filia dotata teneatur refutare hereditatem quale ius habet filia in hereditate. in.x. qõne.

Qõ.xj. ¶ Stante statuto ꝙ filia non succedat: sed debeat dotari: a quo debeat esse dotata vt dotibus sit ⁊ esse debeat contenta in.xj. questione.

Qõ.xij. ¶ Stante statuto ꝙ masculi proximiores vocentur per statutum ad bona mobilia ⁊ immobilia: si supersint persone defuncte mater ⁊ patruus: mater erit heres vniuersalis. quia succedit in iuribus. in.xij. qõne.

¶ Stante statuto ꝙ femine teneantur stare ordinationi patris: an possit pater eis directo substituere post pupillarem etatem. Ibidem.

¶ Reliqua ad propositum huius articuli possunt videri. s. in quinto articulo principali.)

Undecimus articulus

Est quale ius habeat filia in eo qđ sibi a statuto vel testatore reseruatur vl' reseruatum intelligitur.

Qõ.prima. ¶ Qua actione petatur dos per statutum preseruata filie excluse a successione. ⁊ an detur officium iudicis transitorium ad heredes ⁊ quid in alia re per statutum etiam masculis preseruata. in prima qõne.

Qõ.ij. ¶ Illud quod preseruat filie excluse per statutũ a successiõe puta dos: an censeatur eius legitima vel loco legitime subrogetur vel alimentorũ latissime. in secunda. ⁊ tertia.q.

¶ Talis dos: an deferatur iure successionis in scđa.q.ij.col.

¶ Id quod preseruatur per statutum: an debeatur filie insolidum: ⁊ tam ex testamento ꝙ ab intestato. Ibidem.

(¶ Ubi statutum excludit filias ab omni successione: ⁊ legitima nihil eis reseruãdo dos non succedit loco legitime. ibi secunda qõne in fi.

(¶ Stante statuto ꝙ mater nõ possit relinquere extraneis vltra quartam si habeat filios: tres quarte sunt legitima filiorum ⁊ regulantur fm naturam legitime iuris cõmunis: ⁊ dicit legitima aucta a statuto. ibi.)

Qõ.iij. ¶ Stante statuto ꝙ filia dotata non succedat: an poterit petere dotes statim ⁊ anteꝙ nubat siue testator eas relinquat siue non. in.iij. qõne.

¶ Stante statuto ꝙ filia non succedat: sed ꝙ debeat esse cõtenta eo quod sibi pro dote relinquitur: an tunc poterit quantitas legitime minui ⁊ adiici modus ⁊ forma tali relicto. ibi in secunda col.

¶ Generaliter an statuto excludente dotatam sit locus statuto si dies vel conditio adiiciatur doti. Et quid si statutum dicat ꝙ filia debeat esse contenta dote sibi relicta: vel si in statuto adsint hec verba ꝙ mulier relictum petere debeat debito tempore: ⁊ non vltra: ratiõe cuiusuis legitime vel alia quauis. ibi in tertia col. cũ fine prece.

¶ Relictum pro dote quando censeatur conditionale purum vel modale ⁊ quid si relinquatur pro filia maritãda. Ibidem. in.iij. ⁊ iiij. col.

¶ An vbi dos per statutum preseruatur si adiiciatur dies vel grauamen in relicto dotium vel modus vel grauamen: vel pater illas stipuletur sibi reddi ⁊ non filie: reiiciantur talia grauamina modus dies vel cõditio: an vero cesset statuti dispositio. Ibidem in.v. col. cum seq.

¶ Quid autem sit in alia re preseruata. Ibidem.

¶ An in re pseruata possit fieri pupillaris substitutio vel exẽplaris vel fideicommissaria. Ibidem.

(¶ Quid si statutum excludat competenter dotatam: an liceat onus apponere. ibi. col. fi.)

¶ An si filia agnoscat relictum sibi vltra dotem a statuto preseruatam teneat grauamen doti impositum per testatorem. Ibi in vltima col.

¶ Quando relictum dotis potest esse cõditionale quo tempore peti possit. ⁊ an valeat institutio in sola dote data vel danda. ibi in fi.q.

Qõ.iiij. ¶ An filia seu femina exclusa a successione possit rem preseruatam per statutũ capere propria auctoritate ⁊ quid in legitima. quarta questione.

Qõ.quin. ¶ ¶ Stante statuto ꝙ mater hñs filios ⁊ deinceps descendentes nõ possit relinquere vltra quartã partẽ nisi ipsis filiis ⁊ descẽdentibus: an si contingat ipsam facere plura legata ille tres partes sint sine onere legatorum. ibi. in.v.q.

Qõ.vj. ¶ Statuto aliquid preseruante femine excluse qualiter diuidentur debita ⁊ credita. Ibi in.vj.q.

¶ Stante statuto ꝙ proximus ex parte patris succedere debeat in bonis inmobilibus: ⁊ ex parte matris in bonis mobilibus qualiter diuidentur debita ⁊ credita. Ibidem.

¶ An dos preseruata mulieri excluse per statutum supportare debeat onus heris alieni. Ibidem.

Qõ.vij. ¶ Statuto excludente feminam dotatã: an legatũ dotis patietur detractionem falcidie. ⁊ an preseruata patiant detractionem trebellianice. in.vij.q.

Qõ.viij. ¶ Filiaf.a. in re perseruata. an possit heredẽ instituere: ⁊ de ea testari puta de dote. Ibi. in.viij.q.

Qõ.ix. ¶ Filia que ex statuto dotari: dz an trãsmittat ad heredes suos ius agendi ad dotes vel illarũ exactionem qñ preseruatum seu relictũ est cõditionale: ⁊ quid in alia re preseruata: ⁊ quid in preseruatis modaliter. Ibi in.ix.q.

(¶ Et quid si debens dotare sit in mora. ibi in prin. ⁊ secunda columna.)

¶ Si statutũ excludat filias dotatas a successiõe: ⁊ casu quo nõ sint dotate disponat eis pinderi arbitrio propinquorum. si contingat filiam pupillã mori nõ facta puisiõe iuxta arbitriũ ppinquorum: an filia pupilla transmittat ius prouisionis tanꝙ purum vel tanꝙ conditionale. Ibi in secunda col.

¶ An in terminis statuti excludentis dotatas filia transmittat ius agendi ad congruas dotes. ⁊ an lucrũ statuti qđ facit maritus de dote vxoris transmittatur. Ibidem.

¶ Si statutum deferat dotẽ matris filiis: an illam transmittant posito ꝙ non agnouerint. Ibidem.

¶ Stante statuto ꝙ bona homicide debeant applicari filiis defuncti: an talia bona per eos transmittantur.

¶ Alimenta que debẽtur filie excluse per statutum: an trãsmittantur. Ibidem.

¶ Preseruata a statuto pure: ⁊ nõ cõditionalr: an trãsmittãtur sine iure successiõis debeant siue nõ. Ibi in tertia col.

¶ Matre exclusa per statutum: an hereditas filio delata saltem transmittat privilegio matris. Ibidem.

¶ Stante statuto ꝙ quousq vel ꝙdiu vixerit mascul9 filia femina non succedat: an si contingat filiã post mortem patris decedere superstite fratre masculo qui demum decedat sine liberis talis filia transmittat ad suos heredes tale ius succedendi post mortem masculi. ⁊ an filia eo casu preterita transmittat ius dicendi nullum. Ibidem.

¶ An in casu predicto ius suitatis in filia in totum eneruet: an vero suspendatur. ibidem.

¶ Quid de filia monacha: an transmittat in monasterium. ibi in.v. col.

(¶ Quid si cum nepte ex filia adsit alia filia testatoris preterita. ibi in.vj.q. in fine.

(¶ Mater cui ex statuto aliquid preseruat illud amittere potest propter tutorem non petitum. ibi in.x.q.)

¶ Filius filie in terminis statuti predicti: an saltem admittatur vbi non est locus transmissioni ex sua persona ad hereditatem aui quando eo viuo fuit natus vel conceptus. Ibidem cum pluribus col.

Duodecimus articulus.

Est p[er]pter q̃s personas intelligantur femine exclusẽ in quo cõtingit de in frascriptis qõnibus dubitari. Et primo.

Qõ. prima. ¶ Statuto excludente filias seu feminas a successione: an excludantur propter filios adoptiuos seu arrogatos siue querimus: an arrogatus excludat eas que sunt de agnatione patris arrogantis siue eas que sunt de agnatione patris naturalis. quando pater non esset in potestate aui. Et an fratris vel filij appellatione proprie veniant adoptiui: vel arrogati late traditur. ibi in prima qõne.

Qõ. ij. ¶ Filia a statuto a successione exclusa: an excludatur p filiuz emancipatum: vel nepotem ex eo. Et an statutum mandans causas compromitti inter agnatos comprehendat emãcipatos. Et an pater filij emancipati desinat ei esse agnatus. ibi in secunda qõne.

Qõ. iij. ¶ Statuto excludente feminas seu filias propter masculos seu filios. An femine excludantur propter filium naturalez: vel spuriũ maxime in casibus in quibus naturales succedũt. z generaliter: an in statutis filiorum appellatione veniãt naturales. ibi. in. iij. qõne.

(¶ Pater naturalis: an cõprehendatur in statuto q[uod] proximiores succedant defuncto si filius naturalis decedat sine filijs. ibi in fine questionis.)

Qõ. iiij. ¶ An autem femina excludatur per masculos legitimatos: z generaliter: an filiorum appellatione veniant legitimati. ibi in quarta questione.

¶ Quid autẽ si statutum loquat[ur] de masculis legitimis z legitime natis: vel si statutum excludat pp[ter] masculos ex eodem vel altero matrimonio natos. ibi in. iiij. col. cum seq.

¶ Quid autẽ in habilitatis tantũ ad successionem: z non legitimatis: an excludent feminas. ibi in. v. col.

¶ Quid ĩt de l[egit]imatis post hereditatẽ delatã: z qd si in legitimatiõe femina nõ sit vocata. ibi in vltima columna. iuncta prece. in fi.

Qõ. v. ¶ Femina in terminis statutoz predictoruz: an excludatur pp[ter] existentiã agnati seu masculi nõ successibilis ex dispositione legis statuti vel consuetudinis. vt q[ui]a masculus sit deportatus: vel exbãnitus. in. v. q.

¶ Itẽ an excludat[ur] per filiũ q[ui] sit de ordine fratrũ minoz: z qd de eo q[ui] sit de tertio ordine ipsoz fratrũ minorũ. Ibidem.

¶ Tale statutuz intelligi dz si masculi sint heredes: z extẽt tempore successionis. Ibi in prima col.

¶ Et quid si quis fiat incapax post hereditatez delatã priusquam sit adita. Ibidem.

¶ Excõmunicati. heretici. z similes persone non successibiles: an feminas excludant. Ibidem.

¶ Limitatiões ad illud qd dcm̃ ẽ de bãnitis: an hoc pcedat vbi bona bãnitoz sunt fisco applicanda. Ibi in scda col.

(¶ Ille qui non subit onera si non debet gaudere beneficio statutorum dicitur etiam inhabilis. ibi.)

¶ Si papa post hereditatẽ delatam dispẽset cũ fratre minore: vt q[ui]a ei concedat ingredi religionẽ capacem successionis: an per illum femina excludatur. Ibidem. iij. col.

¶ Si masculi qui ipediunt succedere ex dispositione legis vel statuti sint ad successionem habiles: ita q[uod] cũ eis sit testamenti factio: an per illos femine excludantur: vt q[ui]a stante statuto q[uod] soror non succedat fratri extantibus fratribus ex eodem patre: ɔtingat aliquem decedere relicto fratre ex p[at]re tãtum: z matre: z sorore z vtroq[ue] parẽte: an p existentiã fratris qui a matre excluditur soror excludatur. Ibidem.

¶ Si contingat quem excludi a successione pp[ter] non petitum tutorem. ibi in penul. col.

(¶ Statuto excludente ab hereditate patris: z matris filiam propter fratres etiam germanos tantuz: an excludat filiam primi matrimonij ab hereditate matris defuncte propter filios secundi matrimonij. ibi in fine.

(¶ Exclusa propter non successibiles: an excludatur propter remotiores. ibi remissiue.

(¶ Quid si statutum excludat feminam propter euz qui de iure cõmuni succedere nõ potest. Ibidem in fi.)

Qõ. vj. ¶ Quando masculi quorum cõtemplatione femine a successione per statutum excluduntur non succedunt facto testatoris: an sit locus statuto siue testator excludat masculum pro parte tantum siue in totum. ibi in. vj. q.

¶ Filia femina: an excludat[ur] per filium exhere datum. ibidẽ.

(¶ Femina si non excludatur per non successibiles non excluditur pro remotiores. ibi.

¶ Quod non procedit si mulier sit penitus exclusa ita q[uod] caput exclusiuũ non respiciat inclusiuum. vt ibi in fine.)

¶ Stante statuto q[uod] mater non succedat filio habẽti fratres carnales ex patre: si contingat fratrez decedere preterito fratre ac preterita etiam matre z extraneo: nõ turpi persona herede instituta: an sit locus statuto. ibi in scda col.

(¶ Si sit statutum q[uod] intestato vel intestabili succedat proximior agnatus de iure vel ex forma statutorum succedẽs: an substitutus pupillaris ei preferatur. ibi in fi. q.

(¶ Et si mulier excludat[ur] p masculũ ifantẽ cui sit datus vulgaris substitutus z null[us] eius noie adiuit. ibi in fine. q.)

Qõ. vij. ¶ Si masculus sit exclusus facto suo: vt q[ui]a renunciauerit hereditati vel generaliter nolit succedere vel velit feminaz secum admittere: an sit locus statuto. Ibi in. vij. q.

¶ Stante statuto tuderti q[uod] extantibus masculis mater nõ succedat nisi in octaua parte: si masculi repudient illud applicabitur matri ex iure accrescendi.

¶ Et an filius minor repudians z locum faciens filie possit petere restitutionẽ in integrum. ibidem prope finem.

(¶ Si sint duo masculi quorum vnus repudiet alius adeat an aliquid accrescat femine. ibi remissiue.

(¶ Si mascul[us] nõ sit exclusus facto legis nec testatoris nec suo sed casu vt q[ui]a infans decedat hereditate non adita: an femina admittetur: z quid si sit infanti de substituto prouisum. Ibidem in fi.

¶ Et an femina excludatur per eũ qui statiz decessit vel momento fuit heres. Ibidem in fine qõnis.)

Qõ. viij. ¶ Femina an excludat[ur] pp[ter] agnatos successibiles q[ui] nõ p[ossu]nt iura agnatiõis ɔseruare naturaliter vel accidẽtaliter vt q[ui]a sint castrati vel eunuci vel aliter ipotẽtes ad generãdũ: vel q[ui]a also votũ continẽtie emiserint vel q[ui]a hereditas sit delata existẽti in articulo mortis. ibi in. viij. q.

Qõ. ix. ¶ Statuto excludente matrem vel cognatos propter agnatos: an intelligantur tales persone excluse etiam pp[ter] feminas agnatas. ibi in. ix. q.

(¶ Statutũ excludens matrez pp[ter] agnatos non excludit pp[ter] amitam: nec tunc masculinum concipit femininum. ibi. ij. col.)

¶ Si statutũ excludat matrẽ propter agnatos collaterales vtriusq[ue] sex[us]: vterinus excludet[ur] per amitã. ibi in prima col.

¶ Si statutũ excludat cognatos propter agnatos: amita nõ excludet vterinum. Ibidem.

¶ Si statutũ excludat feminam puta matrem pp[ter] fratrem non excludet propter sororem. Ibidem.

¶ Statutum excludens filiam stante herede masculo nõ ẽt excludet propter filiam filij. ibidem.

¶ Si statu. excludat m[at]rez pp[ter] ɔiũctos õ liea p[atr]na vsq[ue] ad q̃rtũ gradũ feia agnata itra illũ gradũ m[at]rez nõ excludet. ibidẽ.

(¶ Statutũ q[uod] proximiores ex parte p[at]ris succedãt in patrimonio: z ex parte matris in m[at]rimonio intelligit hincinde de proximioribus masculis intantũ q[uod] per feminas hincinde nõ excludantur. ibi in. ij. col.)

¶ Statutum excludens matrem propter patruum non etiã excludet propter amitam. ibidem.

¶ Statutũ excludens lineam maternaz: z vocans agnatos non v[idetu]r velle vocare feminas agnatas. ibidem.

¶ Stante statuto ne filia dotata succedat talis filia dotata excludetur per non dotatam. ibidem.

¶ Si statutuz preferat agnatos matri in successiõe: an filius sororis qui equiparat[ur] agnatis excludet matrem. ibidem.

¶ Cõstitutio regni sicilie excludẽs sororẽ dotatã a successiõe feudi f[ra]tri: opat[ur] vt soror nõ dotata z eius filij: z filie: z nepotes ex fratre nõ dotata sororẽ dotatã z amitã excludant. ibidem.

¶ Statuto excludente matrez extantibus successo. masculis vterinus illam non excludet nec auus maternus nec aliquis de linea materna. Ibi in. j. col.

¶ Stante statuto florentie q[uod] nulla mulier possit ab intestato succedere filijs vel filiabus extãtibus ex persona defuncti aliquo filio v[e]l nepote z c. ex patre auo patruo fratre patruo: an si contingat aliquem decedere relicta matre z solo fratre vterino tantum ipsius matris mater per talẽ vterinũ patruũ defuncti excludetur. ibidem. ¶ Et an vigore talium statu. soror germana per vterinũ tantũ excludatur. ibidem.

¶ Statutum excludens feminas pp[ter] masculos descendẽtes: an habeat locum in hereditate materna. ibidẽ. in scda col.

¶ Statuto

¶ Statuto aretij excludente matrem existente fratre vel sorore defuncti: vel filiis ipsorum: vel patruis: vel fratribus patruelib⁹ defuncti soror patruelis excludetur a successiõe fratris patruelis defuncti. q̃uis in statuto h nõ dicat. Ibidẽ.

¶ Statutũ excludens matrẽ pp cõsanguineos proximiores: an eam excludat ppter auiam p̃inam. ibidem. iiij. col. in p̃n.

¶ An vbi femine ponuntur in conditiõe in talibus statutis licet non intelligantur vocate faciant saltem deficere conditionem: vt quia statutum vocet aliquos si contingat defunctũ de cuius hereditate agitur decedere sine ascendentibus ex linea paterna. nam si superstit auia paterna cessabit dispositio statuti. Ibidem.

(¶ Limitatiões ad conclusiõẽ predictã. ibi in. iiij. col.

(¶ Stante statuto q̄ dotata non succedat cum fratribus si de eis fuerint legitimi heredes filia fratris dicetur legitima heres. Ibidem.)

¶ Statuto excludente filiam seu feminam propter filios seu propter agnatos seu masculos: an filia filij excludat amitam sicut filius sororem ꝛ sic de similibus. ibidem.

¶ Statuto aretij excludente feminã a successione m̃rna aui ta: ꝛ proauita existentibus masculis agnatis: an filius ex filia excludatur a successione auie propter filiam ex filia. Ibidẽ.

¶ Statutum excludens matrem propter parẽtes masculos ex parte patris debet intelligi si sint nati ex masculis. ibi. in columna quinta.

(¶ Stante statuto q̄ parentes masculi ex latere patris vsq ad quartũ gradum inclusiue succedãt defuncto ab intestato in tribus quartis exclusa matre que succedat I quarta: mater non excludet per masculũ nepotem ex sorore sicut mater huius nepotis matrẽ defũcti nõ exclusisset. ibidem. v. col. I medi.

(¶ Statutum q̄ parentes ex sobole: vel progenie paterna vsq ad certum gradum excludãt matrem itelligitur de agnatione non de cognatione. Ibidem.)

¶ Statuto excludente filiam feminam propter fratres: an si si superstit frater consobrinus filius sororis filia per illum excludatur. Ibidem.

¶ Statutum excludens matrem propter nepotes defuncti: an intelligatur solum de nepotibus ex filio seu fratre nõ autem ex filia seu sorore. Ibidem.

¶ Statuto disponẽte q̄ filie femine debeãt maritari de bonis p̃ris: ꝛ contentari dote: ꝛ filij masculi in totum succedere: si contingat aliquem decedere relicto filio masculo: ꝛ filia femina: ꝛ masculum decedere relicta filia femina p̃usquã soror maritetur: an soror eademq amita per neptem seu filiam fratris excludetur. ibidem.

¶ Et quid si masculus predecessit patri suo: seu q̄d si ius iam est quesitum in persona masculi. Ibidem.

¶ Stante statuto q̄ filia dotata patri non succedat: an si cõtingat patrem secũde vxori plus relinquere q̃ ipsi filie illud plus irritabitur vel ne. ꝛ an filia per talem vxorem a bonis ita relictis excludetur. ibi in fi. q̃onis.

Qõ. x. ¶ Statuto excludente feminas propter agnatos vel masculos: an excludetur per hermofroditum. in. x. q̃one.

¶ Quid autem sit de monstruosis ꝛ prodigiosis. ibidem.

Qõ. xj. ¶ An vigore talium statu. femine excludantur propter agnatos clericos. in. xj. q̃one.

¶ Et an statuta laicorum comprehendant clericos vt eis p sint. Ibidem.

¶ Quid autem sit de fratribus minoribus: an feminas excludant. ibi in fine q̃onis.

(¶ Quid de clerico in sacris ordinibus cõstituto ibi in fi.

(¶ Quid si statutum disponat q̄ qui non sustinet onera cõmunis non gaudeat beneficio statutorum clericus non excludet feminam. ibi in fine.)

Qõ. xij. ¶ An pp agnatum forensem iudeum hereticũ vel aliter infidelem: vel vsurarium femine excludantur. in. xij. q.

Qõ. xiij. ¶ Stante statuto q̄ extantibus masculis filie femine nõ succedant: an sit locus statuto si vnus tantum adsit masculus. Et an pluralis loquutio verificetur in singulari seu in singularitates resoluatur. ibi in. xiij. q̃one.

(¶ Statutum excludens filiam dotatam stantibus sororibus ꝛ neptibus non dotatis non exigit q̄ adsint sorores ꝛ neptes simul. ibi in prima col.)

¶ Statutum q̄ muliere predecedente sine filijs maritus lucretur dotem: an habeat locum si mulier cum vno tantũ filio decedat. Ibi in prima col.

¶ Statutum q̄ frater succedat fratri carenti filio ꝛ filia: an habeat locum si frater defunctus careat altero tm̃. ibidem.

¶ Statutum excludens filiã extante masculo: an vendicet sibi locum si plures extent masculi. Ibi. in fi. q̃onis.

Qõ. xiiij. ¶ Statutum excludens feminas propter agnatos seu masculos: an intelligatur eas excludere propter eos tantum qui sunt in pari gradu. in. xiiij. q̃one.

(¶ Si statutum excludit aliquam feminam propter eum qui de iure cõmuni succedere potest: an intelligatur propter eũ tantum qui sit in pari gradu. Ibidem.)

¶ An pretextu talium statutorum excludatur filia propter nepotem ex filio. ibi.

¶ Stante statuto seu consuetudine ciuitatis Alexandrie q̄ si pater dotauerit filiam: vel frater sororem sit contenta dote pro paterna ꝛ fraterna substantia: nisi pater: vel frater ei aliquid relinquerit nec amplius requirat a patre: vel fratre: vel filijs fratrum: an soror dotata a fratre excludetur a fraterna successione non tantum si adsint frater superstes: vel filij fratrum: sed etiam per patruum: ꝛ vlteriorem agnatum. ibidem.

¶ Et quid si statutum excludat nuptam: vel dotatam stante herede masculo: an intelligetur de quouis herede etiam vlterioris gradus q̃ sit filia. Ibidem.

Qõ. xv. ¶ Si statutum excludat feminas propter masculos de aliqua linea: an itelligatur excludere propter masculos de alia linea maxime proximiores in gradu succedẽdi. ibi. xv. q̃one.

¶ Si statutum excludat matrem propter superexistentiam collateraliũ: an auus paternus ẽt illam excludet. Ibidem.

Qõ. xvj. ¶ Generaliter an statutum excludens feminã propter vnã personam excludat ẽt pp aliam: ꝛ iste articulus diuiditur in tria membra. q: quãdoq persona non expressa in statuto venit mediante expressa: quandoq vero persona expressa est cõiuncta per non expressam que vult feminam excludere: quandoq non expressa que vellet succedere non est causa coniunctionis expresse nec coniuncta per illam in. xvj. q̃one per totã.

¶ Stante statuto q̄ filia femina pp filios masculos excludatur si contingat premori filium relicto nepote masculo: an excludent amitam. Ibidem. j. ꝛ. ij. col.

¶ Stante statuto excludente sororem propter fratres: an nepos ex fratre excludet amitam: vel sororem patruellem. Et an in statutis appellatione fratris intelligamus non tantum de carnali verum ẽt consobrino. ꝛ an statutum excludẽs fratres intelligatur excludere patruelles. ibi in scda col. cũ seq.

¶ Statuto excludente filiam dotatam propter fratrem defuncti: an filius fratris succedat simul cum patruo excludente. ibidem in. iij. col.

(¶ Si filia dotata excluditur propter fratrem filie: vel patruum non excludetur propter filium patrui. ibi in quarta colum. in prin.)

¶ Statutum excludens sororem: vel filiam a successione extante patruo: multomagis excludet extãte patre. in ver. secũ cundus casus. ibidem.

(¶ Si filia excludit patrem auum vel proauum pariter excludit fratrem ꝛ patruum qui per illos coniunguntur. ibi. iij. col. secundo casu.

(¶ Et si mater excludatur propter filium fratris fortius excludet propter fratrem. ibi.)

¶ Si femina excluditur propter filium fratris multo magis excludetur propter fratrem. ibidem.

¶ Et statu. loquens de vna persona trahitur ad aliã que venit illa mediante. ibidem.

¶ Si statutum excludit matrem: vel filiam: vel sororem propter patruum: ꝛ adsit frater germanus: vel alia persona proximior: vel in pari gradu succedendi sicut patruus in q̃ sit tãta vel maior rõ: an feia p eũ excludet. ibidẽ ver. iij. casus.

(¶ Statutũ excludẽs matrẽ pp p̃uos ꝛ filios p̃uos multo magis excludit propter fratres consanguineos tantum. ibi v. col. in prin. versi. iij. casus.

(¶ Statutũ excludens matrẽ ꝛ lineã m̃nã pp auiã paternã fortius excludit pp sororem consanguineam tantum ibidẽ.)

¶ Quã psone excludẽtes sunt limitate puta q: statutũ excludat feias ppter agnatos vsq ad talẽ gradũ: vel propter fres primi gradus: vel q: dicat statutũ volentes fauere fratribus primi gradus: an ex idẽptitate rõnis ẽt expresse licita sit extẽsio: ꝛ quid si adsit dictio taxatiua tm̃. ibi. v. col.

¶ An vbi statutũ excludit feiam pp aliquẽ agnatũ feia excludat p agnatum ẽt remotiorẽ expssũ ex idẽtitate rõnis. ibidem.

(¶ Stãte statuto seu ꝯsuetudine Aleřã. ꝙ dotata n pře vel fre sit ꝯtēta ꝑ př na: ⁊ fraterna substãtia: an soror n fre dotata excludet̃ ꝑꝑ filios fratrũ vl pr̃uos. Ibidẽ. v. col. ĩ medio.

(¶ Si ꝑsona proximior non excludit feminam: minus excludit coniunctus mediãte tali proximiore. Ibidem.)

¶ Statutum excludens matrem ꝑꝑ patruum: an intelligat̃ etiam excludere propter patruum magnum. ibidem.

¶ Statutum excludens materterã vel novercam: an cõprehendat materteram vel novercam magnaꝫ. ibidẽ. col. xxxvi.

(¶ Si statutũ excludat feĩas extãtib⁹ frĩb⁹ vel filijs fratruꝫ aut pr̃uis vl̃ filijs pr̃uorum: soror an excludat̃ a successiõe frĩs ꝑ filios pr̃ui magni vel ꝑ patruũ magnum. Ibidem.)

¶ Statutum excludens filias ꝑꝑ filios: an excludat neptes propter nepotes ex filio. ibi in vltima col.

Qõ. xvij. ¶ Statutũ excludẽs feminã extãtib⁹ frĩb⁹: an itelligat̃ ỏ frĩbus defuncti: an v̇o seie excluse: an v̇o de vtriusq;. in. xvij. qõ.

(¶ Debet in dubio fieri interpretatione ne mulier excludatur per agnatum qui sit in gradu remotiori.

Ab ista manu ⁊ parentesi vsq; ad aliã oẽs sũt additiões.

¶ Et ꝙ transuersalis non excludat filias: ⁊ descendẽtes. ibi in. xvij. qõne in secunda col.

¶ Exclusa per collaterales debet intelligi de illis qui sunt paris vel prioris aut primi gradus. Ibidem.

¶ Si statutũ excludit filiã ꝑꝑ agnatos primi gradus: an intelligatur de agnatis primi gradus s̃m ius canonicuꝫ persone defuncte: ⁊ sic de patruis: an ipsius succedere volentis: ⁊ sic de fratribus. ibi col. fi.

¶ Exclusa ꝑꝑ eos q̃ sunt ꝯiũcti ex pte pr̃is itelligit̃ ỏ ꝯiũctis ex pte pr̃is ipsius defuncti. ibidem in col. fi. circa principiuꝫ.

¶ Si statutũ excludat feĩas ꝑꝑ nepotes: de qb⁹ itelligamus an de filijs filiorum: an de filijs fratrũ. Ibidẽ ĩ col. fi. añ mediũ.

¶ Stante statuto ꝙ ꝑferant̃ ĩ successiõe frẽs pr̃ui ⁊ nepotes nõ cõprehendet̃ nepos pr̃ui. Ibidem post mediũ col. fi.

¶ Statutũ excludens feminam ꝑꝑ agnatum vel masculum qui de iure cõi succedere potest non excludit ꝑꝑ remotiorẽ sed per eum qui est paris gradus.)

Qõ. xviij. ¶ Statutum excludẽs sorores extãtibus fratribus: an intelligatur de fratribus vtrinq; coniunctis: an vero de consanguineis tantum vel vterinis tantum. ibi in. xviij. q.

¶ Si statutum excludat feminã extante fratre carnali: an intelligatur de vterino tantum. Ibidem. ⁊ in fine qõnis.

¶ Et quid sit in bonis que a matre seu materna linea proueniunt. ibi. ⁊ in fi. qõnis.

(¶ Fratrum appellatione in materia statutaria nõ veniunt vterini tantum. ibi in secunda col.

Ab ista manu ⁊ parentesi vsq; ad aliã oẽs sũt additiões.

¶ Exclusa a successione per statutum ꝑꝑ agnatos non excluditur per vterinum. Ibidem.

¶ Stante statuto ꝙ dotata extantibus masculis non succedat in bonis pr̃nis nec m̃rnis filia nata ex prio marito nõ excludetur a m̃rna successiõe ꝑꝑ natos ex scdo marito. Ibidẽ.

¶ Idẽ est ecõtra si mater trãsisset ad scda vota: ⁊ ex prio mr̃imonio essent masculi ⁊ ex scdo filia dotata. Ibidem.

¶ Quid si certum sit ꝙ statutuꝫ delit omino fauere masculis Ibidem post medium. ij. col.

¶ Statutum aretij excludens matrem ꝑꝑ sororem intelligitur ẽt de vterina. ibi secunda col. in fi.

¶ Stante statuto ꝙ mater non succedat extãte fratre vel sorore persone defuncte: excludet̃ indubitanter ꝑ vterinos tantum quando per statutum linea materna excludit̃ etiam ꝑꝑ patruos. ibi tertia col. in principio.

¶ Predicta conclusio non procedit quo ad bona materna vt in fine questionis ⁊ in principio.

¶ Inter patruos ñ cadit dr̃ia: an sint ꝯiũcti ex vno latere vl̃ duobus nec inter filios patruorum. ibi in fine qõnis.)

Qõ. xix. ¶ Si femine excludant̃ ꝑꝑ masculos de cippo vel de domo vl̃ domesticos vl̃ de casata vl̃ de familia seu de antiqtate defuncti: vl̃ ꝑꝑ plẽ ⁊ ꝓgeniẽ masculinã: vel ꝑꝑ ꝯsanguineos defuncti seu ipsius femine: vel ꝑꝑ masculos de genere vel de affinitate vel de ꝓsapia: vel ꝑꝑ consortes seu de ꝯsortio vel ꝑꝑ masculos ꝯiũctos defuncto vel suos descẽdentes vel masculos de agnatiõe de cognatiõe vl̃ ỏ ꝓximitate seu ꝑꝑ ꝓximos defũcti ⁊ filios ⁊ libos q̃ masculi itelligãt̃ vocati. ibi in. xix. q.

(¶ Quid si dicat̃ de ꝓgenie linea masculina: de linea pr̃na de descẽdentib⁹ masculis: ⁊ qd si dicat̃ de domo ⁊ gñatiõe simul de natis in domo vel ex linea masculina de parentibus ex progenie vel sobole paterna. ibi.

(¶ Et an nupte vel nubende extra familiaꝫ dicantur de cippo domus. ibi prima col.)

¶ Si statutum excludat feminas propter homines qũo intelligatur ille terminus homo. Ibidem.

¶ Si statutum vocet ꝓximiores consanguineos: an filia patrui preferetur filio amite. Et an filij amite dicantur attinere vel esse coniuncti ex parte patris. ibidem.

¶ Maiorum suorum vl̃ maiorum ỏ domo appellatiõe q̃ veniãt. ibidẽ

¶ Si statutuꝫ excludat feminas stante herede masculo quis erit iste heres masculus. ibidem in scda col.

¶ Si statutum excludat matreꝫ ꝑꝑ parẽtes masculos ex parte patris vt facit statutum senen. an censebitur mater exclusa ꝑꝑ nepotem ex filia. ibidem.

¶ Quid si excludat ꝑꝑ parentes masculos simpliciter ⁊ sine alia aditione. ibidem.

¶ Si statutum excludat feminas ꝓpter masculos proximiores ex parte matris: an mater censebitur exclusa ꝓpter masculos ex eius parte coniunctos. ibidem.

¶ An sub statutis loquentibus de proximioribus veniant naturales vel spurij. ibidem in fi. qõnis.

(¶ Exclusa a successiõe pr̃is mr̃is vl̃ fr̃is existẽte aliquo masculo de ꝓgenie pr̃is mr̃is vel fr̃is: an vno masculo ex altero horum extante ⁊ de progenie vnius excludatur ab omnium successione. Ibidem prope fi. cõmen.

(¶ Statuto Papie volente agnatos vel cognatos ex latere patris prius succedere demum eos qui sunt ex latere matris operatur ꝙ filius fratris in successione patrui preferat̃ filio sororis. ibi in fine cõmenti.)

Qõ. xx. ¶ Si statutũ excludat dotatam a patre vel fratre a paterna vel fraterna substantia nec dicat propter quos que ꝑsone intelligentur vocari ad portionem exclusarum. ibi in. xx. q.

¶ Si statutum excludit nuptam non nupta succedet. ⁊ ideꝫ si excludit dotatam. quia non dotata succedet. Ibidem.

¶ Quando femine excludunt̃ ꝓpter masculos vsq; ad certũ gradum qũo computentur gradus. ibi in vltima. q.

(¶ Si statutũ in prima pte vocet agnatos tenẽtes primum gradum secundũ ius canonicum: an in alia parte erit facienda computatio secundũ ius ciuile. Ibidem.

Ab ista manu ⁊ parentesi vsq; ad aliã sũt oẽs additiões.

¶ Quid si statuta loquentia de gradibus sint condita a vulgaribus. Ibidem.

Qõ. xxij. ¶ Stãte statuto ꝙ filia excludat̃ extãte filio. ⁊ qδ dictũ est ĩ filijs hẽat locũ ĩ fr̃ib⁹ pr̃uis ⁊ auũculis pr̃uus ⁊ auũculus nõ excludẽt filiã sꝫ statutũ itelliget̃ singula singulis referẽdo ꝙ frater excludat sororẽ pr̃u⁹ amitã ⁊ auũcul⁹ mr̃terã. i. xxij. q.

Qõ. xxiij. ¶ An mulier semel exclusa ꝑꝑ masculum eo mortuo remaneat exclusa per heredes masculi in. xxiij. q.

Qõ. xxiiij. ¶ Statutũ sinigalie excludẽs filiã stãtib⁹ mascul̃ descẽdẽtib⁹ vl̃ collateralib⁹ de qb⁹ collateralib⁹ intelligat̃ in. xxiiij. q.

Qõ. xxv. ¶ Exclusa ꝑꝑ aliq̃s ꝑsonas ⁊ ei⁹ filios ỏ qb⁹ itelligat̃. xxv. q.

Qõ. xxvj. ¶ Ex modo ꝓdilectionis vel ꝯrio videlꝫ minoris dilectiõis apparentis in statutis possumus cõiecturari: an aliqua persona feminam excludat vel non excludat. in. xxvj. q.

¶ Non est censendum ꝙ patruus qui virtute statuti cõcurrit cum matre: ⁊ cum sorore excludat virtute eiusdem statuti in totum filiam a paterna successione ibi.

¶ Nec etiam est censendum ꝙ filia concurrens cum auo ⁊ ꝓauo eos excludat. ibi.

Qõ. xxvij. ¶ Statuto requirẽte plures qualitates in masculis excludẽtibus feminas: an sit necesse ꝙ oẽs ꝯcurrãt. in. xxvij. q.

Qõ. xxviij. ¶ Stante statuto fulginatis ꝙ dotata a patre matre auo vl̃ fratre non succedat in bonis paternis maternis auitis: ⁊ fraternis tam dotantis q̃ꝫ non dotantis: si ex altero istorum supersit masculus: an debeat intelligi ꝙ supersit ex persona ei⁹ de cuius successione agitur. in. xxviij. q.

Qõ. xxix. ¶ Femina nõ excludit̃ ꝓpter masculos affines. in. xxix. q.

Qõ. xxx. ¶ Stãte statuto ꝙ mulier dotata nõ succedat: an filia ex vxore ꝓmortua excludat̃ ꝓpter filios scde vxores in. xxx. q.

Qõ. xxxj. ¶ Persona in vna parte statuti nominata: an possit in alia parte statuti repeti vt feminam excludat. in. xxxj. q.

Qõ. xxxij. ¶ Exclusa ꝓpter masculos intelligit̃ exclusa ꝓpter eos qui sunt in rerũ natura tẽpore delate successiõis. in. xxxij. q.

Qõ. xxxiij. ¶ Exclusa ꝓpter masculos aliquos: ⁊ eorum hẽden de qb⁹ heredib⁹ itelligat̃ puta ĩ decreto mõtis ferrati. in. xxxiij. q.

Qõ. xxxiiij. ¶ Multe alie questiones reperiuntur ex discursu. xix. questionis ⁊ huius. xij. articuli.)

Decimus tertius articulus.

Est qualiter

Est qualiter ꝛ in quantū admittant ꝛ vocate intelligant per sone propter quas femine excluduntur a successione.

Qō. prima. ¶ An p̄textu statuti feminas ꝓpter masculos seu agnatos excludentis intelligantur masculi vocati ad successionem. ꝛ an tale statutum contineat duo capita vnum exclusiuum fe minarum: ꝛ aliud inclusiuū masculorū in. j. q.

(¶ Statuto prohibente matri alienationem vltra quartaz filij vocantur ad tres quartas. ibidem.)

Qō. ij. ¶ Masculi: an itelligant admitti seu vocari d iure ciuili: an vo de iure p̄torio siue per statutū siue per decretū. in. ij. q.

¶ Statuta: ꝛ decreta principuz: an censeantur ius ciuile vel pretoriū: ꝛ quid de conditis ab habentibus dignitates eccle siasticas. ibidem in. j. ꝛ. ij. col.

¶ Reges ꝛ pncipes: an in eoꝝ territorio hēant iura iperij: ꝛ possint q̄ p̄t ipator i vniuerso. latissime. ibidē. j. ij. col. cū. seq.

¶ Ubi masculus prefertur femine per decretū q̄ sit ius pre torium. an etiam in ea parte que de iure ciuili sibi deferēba tur dicatur de iure p̄torio succedere. ibi in fi. q̄onis.

Qō. iij. ¶ An femine excluse faciant partē in legitima non exclusis ita vt eam impinguent vt qr adsint quattuor femine: ꝛ vnus masculus quo casu de iure cōi legitima est semis que nō exi stentibus filiabus esset trieno latissime in. iij. q.

¶ Quid si excludant dotate vel filie qbus aliquid reseruat: an ꝓ parte reseruata puta dote faciāt partē i legitima: ꝛ quo modo. ibi in secunda col. cum pluribus sequentibus.

(¶ An legitima aucta per statutum possit. in ea onus ap poni. Ibidem.)

¶ Quid si res preseruata per testatorē legef. ibi in. v. col.

¶ Portio repudiata per masculū: an accrescat femine non excluse sicut masculo qui nō repudiat. ibi in. vij. col.

(¶ Portio q̄ applicaf masculo ꝓpter exclusionē femīe quo iure ei debeaf: an iure accrescendi vel alio. Ibidem.)

¶ Si dos filie excedat legitimā q̄ sibi de iure cōi cōpetit: an illud plus debeaf de ltia omniū vel de reliquis bonis. ibidē.

(¶ Si extet statutū ꝓut in loco burgi q̄ mr̄ ꝛ soror non suc cedant ab itestato extātibus masculis: ꝛ ꝯtingat q̄ frater in stituat matrem in legitima vel minus nō institata turpi per sona herede vniuersali. vtrūm legitima matris calculāda ha beatur consideratio fratrū. ibi in. viij. col. circa principiū.

(¶ Filia que nō gaudet bn̄ficio statutoꝝ vl̄ qr monialis aut nata ex scdo mr̄imonio extra territoriū: an cōputef i calculā da ltia in successiōe mr̄is ad p̄iudiciū vterini ꝛ i fauorem ger mani stantibus trib⁹ statutis. ibi expsīte in. iij. q̄one. col. fi.)

Qō. iiij. ¶ Masculi an itelligant vocari ad portionē exclusarū iuxta ordinem ꝛ gradum succedendi iuris cōis. ibi in quarta. q.

¶ Si statutū excludat filias seu sorores ꝓpter fr̄es ꝛ p̄ruos: p̄rui nō admittenf ad successionē simul cū fratribus. Ibidez.

¶ Stāte statuto q̄ decedēti ab intestato succedāt proximio res ꝯsanguinei ex linea p̄rna: an frater consanguineus tantū succedet simul cum vtrinq̄ cōiuncto. Ibi in. j. col.

(¶ Statuto vocāte fratres ꝛ nepotes defuncti cōsobrinos seu p̄ruelles: p̄ferētur fratres nepotib⁹ i successiōe fm ordinē iuris cōmunis. ibi.

(¶ Patrui vtrinq̄ ꝯiūcti pariter cū nō vtrinq̄ ꝯiūctis ad mittunf ꝛ p̄ferunf auo mr̄no virtute statuti castelli. ibidem.

(¶ Si vigore statuti primo vocanf descēdētes secūdo ascē dentes tertio fratres vtrinq̄ coniuncti filius fratris nihilo minus cum patruo admittetur. ibidem.)

¶ Stante statuto q̄ filia dotata existentibus filijs masculis non succedat sed ipsi filij hereditatem possideant. si ꝯtingat aliquē decedere relicta vna filia dotata ꝛ filio masculo ac ne pote ex alio filio predefuncto: an nepos cū filio concurret ēt in portione exclusē. ibidem. ij. col.

¶ Stante statuto q̄ succedant agnati masculi prout in gra du sunt proximiores vsq̄ ad quartum gradū: filius fratris ad mittetur ad succes. cum patruis. ibidem.

(¶ Quid autem si dicat statutum prout sunt in gradu proxi miores ꝛ concurrentes. ibidem.

(¶ Statuto excludēte filiam dotataz a successione fratris ꝛ vocante matrem ꝛ consanguineos fratres: an mater vocetur in dimidia vel pro virili. ibidem.)

¶ Stāte statuto bononie sub rubri. de dotib⁹ restituēdis q̄ si mulier decesserit nō extātib⁹ ascēdētib⁹ nec liberis relique re teneaf fratribus vtrinq̄ ꝯiūctis vel ex parte patris tm̄ ter tiā ptē dotiū suaꝝ ꝛ augumēti ꝛ alioꝝ bonoꝝ suoꝝ ꝛ fratrib⁹ nō extātibus tertiā de qua supra patruis vni vel pluribus ꝓ dimidia: ꝛ filijs fratrū vni vel pluribus ꝓ alia dimidia. ꝛ filijs fratrū nō extātibus patruis totā tertiā relinquere teneatur fi lijs fratrū ꝛc. An si ꝯtingat decedere feminaz relictis fratri bus: ꝛ filijs fratrū: institutis fratribus heredibus vniuersali bus: ꝛ filius frotris in modicissima summa forte quinq̄ libris imperialium filius fratris succedat in tertia parte pro dimi dia cum patruo suo fratre defuncti ad cuius tertie lucrū ma xime ex forma p̄dicti statuti non admittif non obstante q̄ sta tutum videat vocare filios fratrū cum patruis. ibidē.

¶ Masculi qui per statutum vocati intelliguntur: an intelli gantur vocati in stirpes vel capita. Ibi col. fi.

(¶ Ex modo predilectionis conięcturamus: an quis vocef pro virili an in plus. ibi in fine q̄onis.)

Qō. quīta. ¶ Masculi quoꝝ contēplatiōe femine excludunf: an tenean tur p̄seruare portiones a qbus feminas excludūt agnatis seu masculis subsequētib⁹: an vero possint de talibus portiōib⁹ ꝛ bonis ad libitū disponere pulchre. in. v. q.

(¶ Portio quā lucraf pater ex successiōe filij exclusa filia. si pater trāseat ad scda vota dz filie ēt preseruari. in. v. q. in fi.

(¶ Statuto excludente filiam pater potest relinquere scde vxori plusq̄ tali filie. Ibidem.)

Qō. sexta. ¶ Portio a qua femina excludif vigore statu. ꝛ ad quā ma scul. admittitur: an trāsmittatur non agnita ꝛ ad quoscūq̄ ēt ad feminas vide late in. vj. q.

¶ Quid si mascul⁹ momēto supuixerit. Ibi in. iiij. col. in p̄n.

¶ Quid in hereditate matris. Ibi in quinta col. ꝛ fi.

¶ Quid in lucro dotis. Ibidem seu pen. col.

¶ Quid si lapsi sint. xxx. anni. Ibidem vltima col.

¶ Et quid si is in quem transmittif non foret natus vel con ceptus tempore mortis aui. Ibidem.

¶ Et an collateralis saltē transmittat ius delibērādi. ibidē.

¶ Et an trāsmissio fiat in feias a statuto exclusas. Ibidem.

(¶ An transmissio fiat in ascendentes. ibi col. fi.

(¶ Quedam pulchre doctrine in ipsa materia. ibi.

(¶ De transmissione infantis. Ibidem.

(¶ Si femina excludatur ꝛ mādetur dotari: an facultas do tandi ēt per infantē transmittatur. ibi.

(¶ Portio delata iure p̄torio an transmittaf. Ibidē.)

¶ Quid aūt si statutū excludat feminas extātibus masculis adeuntibus vel se immiscentibus ꝛ alias mandet seruari ius cōmune. ibi in fi.

Qō. vij. ¶ Statutum excludens dotatā vel nuptā: an videatur insoli dum vocare non dotatam vel non nuptam. in. vij. q.

Qō. viij. ¶ An de pte masculis preseruata possit defunctus de cuius successiōe agif i vltima volūtate vel inter viuos disponere. in octaua questione.

¶ Et quid si preseruetur ita q̄ non possit alienari. Ibidem.

Qō. ix. ¶ Tale p̄seruatū ita q̄ nō possit alienari: an capiaf iure he reditario. ꝛ an assimilef lucro qd alter ꝯiugū lucratus est ab altero ꝯiugū: ꝛ qd si transeat ad scda vota tenef reseruare fi lijs cōibus anterioris mr̄imonij. ꝛ an in taliter p̄seruato quis sit filijs vsufructuario vel sit tertia spēs separata a iure succes sionis testati ꝛ itestati. sicut est fiscus ꝛ sicut erat pater q olim occupabat bona iure peculij. Ibi in prima col. ix. q.

¶ Q̄ṅo soluanf debita. ꝛ an res preseruata sustineat onera hereditaria. ibidem.

¶ Res simpliciter preseruata absq̄ eo q̄ prohibeaf aliena ri in alias personas: an possit inter viuos vel in vltima volū tate alienari. Et an eqparetur quarte debite arrogatis: vel portioni debite patronis. ibi in. j. col.

(¶ De parte p̄seruata filijs masculis nō pōt mulier que trā siuit ad scda vota in fm maritum disponere. ibi. j. col.

Ab ista ma no ꝛ paren tesi vsq̄ ad aliā oēs sūt additiōes.

¶ Si mulier habuit bona a testatore qui dedit ei facultatē disponendi poterit disponere non obstante preseruatiōe sta tuti. ibi secunda col. circa principium.

¶ Talis mulier in re preseruata filijs per statutū: an possit fi lio vulgariter seu per fideicommissum substituere piam cau sam. ibidem secunda col. in medio.

¶ Et an ipsa disponere possit in piam cām. Ibidem.)

¶ An stante statuto Bonoñ. sub rubrica de dotibus resti tuendis q̄ mulier teneatur relinquere tertiam partē dotis: ꝛ suorum bonorū fratribus ꝛc. teneat alienatio facta per talē mulierem in alias personas. ibidem.

¶ Res preseruata alienata: an possit mediante restitutione precij auocari. ibi in tertia col.

¶ Quid aūt si sit statutū mandet relinqui certam partem de bonis que

bonis que supererunt tēpore mortis. ⁊ an in dubio pars p̄ reservata capetur secundum tempus mortis. in vltima col.

¶ An vbi statutum mandat bona relinqui filijs possit in aliquos ex eis disponi alijs exclusis. ibidem.

¶ An vbi statutū simpliciter excludit feminas propter masculos: videatur velle tales partes haberi pro p̄seruatis. ibi in fine questionis.

Qō.ix. ☞ (¶ An si vigore vnius statuti mater admittatur cum fratribus vterinis ⁊ vigore alterius admittatur cum fratribus patruellibus defuncti: si concurrant mater frater patruelis: et frater vterinus omnes simul admittantur. in. ix. qōne.

Qō.x. (¶ Si mater tenetur filio relinquere duas partes ex tribus An lucrum quod capit ex lege hac edictali. C. de secū. nupt. cōputetur l eis in. x. qō. Et qd erit de onere legatorū. Ibi.)

Decimus quartus

Articulus est de p̄uisionibus: ⁊ remedijs contra dicta statuta.

Qō.prima. ¶ An per principis rescriptum possit talibus statutis derogari. in prima questione.

Qō.ij. ¶ An per pactum initum cū defuncto inscijs agnatis qui a statuto vocantur. in secunda qōne.

Qō.iij. ¶ Quando statutum excludit feminam dotatam a successione propter masculos: an possit mulier recusare dotari ne excludatur in. iij. questione.

Qō.iiij. ¶ An prosit filie donare alteri ius a quo excludit. in. iiij. q.

☞ (¶ An talibus statutin possit renunciari. v. qōne.

Qō.v. ¶ Femina que excluditur habet aduertere ad obseruantiaz

Qō.vi. statuti: ⁊ ad eius validitatem. Et an sit vsu receptū. in. vi. q.

Qō.vij. ¶ Prodesse pōt sele ꝯsueta iterp̄tatio statuti q̄ eā nō excludit vel min⁹ q̄ꝫ sonēt verba excludit. in. vij. qōne.

Qō.viij. ¶ An femina possit a statuto eam excludente appellare. Et an prosit appellatio in. viij. qōne.

Qō.ix. ¶ Succurritur mulieri si masculus non probat qualitates a statuto requisitas in. ix. qōne.

Qō.x. ¶ Potest masculus excludi a portione sibi per statutum delata prescriptione vt in. x. qōne.

Qō.xi. ¶ Masculus perdit portionem sibi a statuto delatam p̄pter non petitum tutorem. in. xi. qōne.

Qō.xij. ¶ An mulieri excluse per statutum succurratur per ius pretorium sicuti ei que non vocatur de iure ciuili. in. xij. q.

Qō.xiij. ¶ Filia agnoscens relictum in quo sibi minus relinquit q̄ꝫ et statuto preseruetur. an sibi preiudicet. in. xiij. qōne.

Qō.xiiij. ¶ Masculus qui adit hereditatem ex testamento inutili: an sibi preiudicet vt ab intestato filiam non excludat. in. xiiij. q.

Decimus quintus

Et vltimus Articulus principalis.

¶ Si quia non intentat beneficium statuti succumbit.

¶ Et de clausula ius ⁊ iustitiam ministrari.

Qō.prima. ¶ Et de clausula omni meliore modo. in prima qōne.

Qō.ij. ¶ An debeat fieri fides de statuto. ibi secunda qōne.

¶ Et si refricetur in dubium de viribun consuetudinis feminas excludentis quomodo verificetur. Ibidem.

Qō.iij. ¶ An a talibus statutis feie possint appellare. in. iij. qōne.

Qō.iiij. ¶ An mascul⁹ q̄ vult vti talibus statutis teneat q̄litates a statuto requisitas verificare. in. iiij. qōne.

Qō.quinta ¶ An masculun qui prefertur femine in successione intestati seu ab intestato teneatur probare q̄ is de cuius successione agitur decessit intestatus. in quinta qōne.

Qō.vj. ¶ Ei qui innititur ex iure correctorio in presenti materia incumbit onus probandi q̄ sit in casu legin correctorie in. vj. q.

Qō.vij. ¶ Consuetudo potest statutum interpretari in talem sensuz qui obstet femine vel non obstet in presenti materia in. vij. q.

¶ Quid exigatur in probatione consuetudinis. Ibidem.

Finitum

Fuit hoc opus: ⁊ prima impressio Anno. M. cccce. Et secunda Impressio cum additionibus. Anno. M. cccce. xviij. Ad Dei eterni gloriā ⁊ gloriosissime virginis Marie ⁊ ad publicam vtilitatem.

¶ Sequitur consilium eiusdem. dñi Alberti in materia prime qōnis articuli noni vz. an exclusa a successione intelligatur exclusa a supplemento legitime.

Cōsiliū dñi Alberti Bruni.

Omnipotentis Dei: ⁊ gloriose virginis Marie nominibus inuocatis ⁊ p̄sidio. viso statuto Inclite ciuitatis Taurini sub rubrica. Q. filia maritata habēn fratres: nō possit pēt: vl̄ matre ab intestato decedente: partez petere ⁊c. visoq̄ꝫ testamento sempronij ciuis Taurinī. in quo instituit tres filias in dotibus: ⁊ in florenis quinquaginta pro hēdictiōe paterna: ⁊ pro legitima ⁊c. Ita q̄ plus ēt ex cā legitime petere non possit. Dubitat an Lucretia altera ex dictis filiab⁹ possit admitti ad petitionem supplemēti legitime.

¶ Et licet prima facie ardua: ⁊ quodāmō īsolubilis videat hec questio in gnē sumpta seu simpliciter: vt late p̄ Soci. cōsilio. cl. ⁊ do. Philippū cornelī ꝯsi. ccxc. iii. volu. Tamen deueniendo ad istū casum: ⁊ istud statutum in indiuiduo videt qō ista reddi clara q̄ agi non possit ad supplemētū legitime.

¶ Et moueor. q̄ cōis opinio est: vt statutū possit priuare filiam successione ex cā: saltem mediantibus dotibus: ⁊ munere legitimā vt in p̄posito per Io. de Imol. in. l. ticio cētū. §. ticio genero. ff. de condi. ⁊ demō. dicētē q̄ hec est cōin opi.

¶ Pro cuius cōprobatione q̄ sit vera ⁊ cōis: memini multas cōcor. cumulasse in tractatu meo de statu. excludētib⁹ feminas a successio. i. arti. j. q. ij. col. cū tribus seq. quas longū esset transcribere. Et hec opinio est de iure diuino vt patet numeri. c. xxvij. Q. filie admittant ad successionē ita demum si fratres nō extant: ⁊ plus dr̄ ibi. c. si. q̄ si succedūt: debeāt capere maritū de agnatione seu tribu. Et videmus q̄ ita obseruat consuetudo totius Italie. prout ēt dicit Bal. in. l. cuz lege. C. de episco. ⁊ cler. ⁊ vltra allegata ibi idem tenet Ange. consi. cccxcix. incip. consultatio. ⁊ Ro. consi. cccxxxiiij. incipiente pro declaratione: cū concor. j. allegandis.

¶ Et hoc statutū duo facit: primo enim feminam excludit a successione extante fratre. scōo taxat id qō vult filiam habere posse: determinādo q̄ filia debeat extantibus fratribus esse contenta dote sibi per patrem data vel constituta. Quo casu scōz Bal. in. l. si. ij. col. versi. sꝫ pone dictat statutū. C. de do. pro. in lectura noua: nō pōt filia agere ēt ad supplementuz legitime seu dotis. Quia tūc statuēt es cōsisi fuerunt de taxatione patris: ⁊ illius iudicio illaz cōmiserunt: quod fieri licet: sm̄ Pau. de cast. consi. cx. incip. super primo quesito circa septimum dubiū in antiquis: ⁊ consi. cxcvj. incip. in puncto secūdo dubio: primo volu. in nouis: ⁊ cōsi. cccexx. incip. visis ⁊ pōderatis cum sequētī in. ij. volu. ēt in nouis. Dicens q̄ semp patris dotatio p̄sumitur congrua nisi appareat de magno excessu: ⁊ sequit Alex. qn̄ masculi sunt instituti ꝯsi. lxxxiij. iiij. vol. Et Laurē. in repet. §. ceterū. xxij. col. versi. reperio aūt insti. de legi. agna. suc. ⁊ do. Frācisc9 Curtius senior consi. xliiij. incip. statuto col. si. Et ita vult ⁊ generalius Bal. in auf. res que. ij. col. versi. quero statuto cauet. C. cōia de leg. cuz ꝯcor. alle. in predicto meo trac. de statutis excludentibus feminas n succes. in. ix. arti. j. qōne maxime in noua impressione.

¶ Est ergo differentia: an statutum excludat a successione filiam mediāte dote simpliciter: quo casu pōt subintelligi mediante dote scōm taxam legalem vsq̄ꝫ ad legitimā: retēta opinione eorū qui dotem talem esse debere dicunt. An vero statutum taxet dotem per se: vel per aliū: cōmittendo patri vel matri taxationez. seu referendo se ad taxā patrin vel matris: vt in proposito. Quasi perinde sit ac si statuētes ipi taxassent vt in regula turin. Qui per alium facit ⁊c.

¶ Nam dum statutū vult filiam debere esse contentaz dote data vel constituta per patrē: approbat taxam patris: que potest esse correspondens: ⁊ nō correspondens taxe iuris cōis. ⁊ sic qualiscūq̄ꝫ sit ipsa taxa p̄tis statuti vult filiaz debere esse contentā: quo casu cessat petitio supplemēti legitime: quā statutum excludit: q̄ data tali petitione: offenderemur verba ⁊ mens statuti volentis attendi taxam paternā: cum petendo plus dote per patrē constituta: euidens fit q̄ nō sit contenta constitutione patris: prout ēt consuluit Pau. de cast. consil. clx. incip. si statutū in nouis ⁊ sequitur Bal. nouellus in tractatu dotiū. vi. parte. xvj. q. in. ix. col. ⁊ si. ⁊ patet etiam ex decisionibus preallegatis.

¶ Ceterū geminatio ⁊ accumulatio alioꝝ verboꝝ positorū in dicto statuto vr̄ predicta comprobare: nam statutū nō tantum excludit filiam maritatā a successione: sed subiūgit q̄ nō possit partem petere: que verba ne sint superflua debent intelligi

telligi in parte que non fit successio. Quo casu censetur etiã expresse excludi a legitima: vt est de mente ẽt tenentiũ partẽ ꝯtrariam prout patet in. d. ꝯsi. Sozi. cl. in. iiij. col. alias. v. in pn. versi. pro cuius opiniõe. ⁊ patet ex text. in. l. seruus in princi. vbi Bal. ⁊ Saly. ac do. meus. Jaso. in. iij. nota. cũ cõcor. ibi alleg. C. de inoffi. testa. dicentes ex hoc ꝙ relictum filio pro parte sua dr̃ relictum pro legitima.

¶ Ex his ꝯcludo ꝙ data ẽt pro vera opi. ꝙ exclusa a successione mediãte dote non sit exclusa a legitima nec a dote congrua que non censetur esse minor legitima tamen hec conclusio nõ procedit vbi statutũ vult dotes esse iuxta taxam patrie: ⁊ ꝙ filia debeat ea esse ꝯtenta: qꝛ ea plus petente nõ eẽt contenta ꝯ dispo. statu. qđ potest minuere legitimã. maxime in tali casu ſm cõem sniam. Itẽ nõ ꝓcedit vbi nõ tm̃ excludit a successiõe sed ẽt a pte. ita ꝙ nõ possit petere ẽt partẽ. Itez multo magis nõ procedit qñ hec omnia accumulantur.

¶ Non obstat si dicat̃ ꝙ statutum loquit̃ abintestato ⁊ nos sumus in cã testati. qꝛ videtur ꝙ aut ista filia vult venire ex testamẽto ⁊ ſm tenorẽ testamẽti: ⁊ non põt petere supplementum legitime. qꝛ testãt expresse prouidit ꝯ eam vt etiaz rõne legitime vltra peteꝛ nõ possit. Aut vult venire ꝯ testamentum bñficio. l. omnimodo cũ. l. sequen. per quas statuitur ꝙ si pater relinquat filie min⁹ legitima possit agere ad supplementum. Et non põt: tum qꝛ regula est ꝙ filia ⁊ alia persona que non põt succedere abintestato non potest venire ex cã testati ꝯ voluntatem testatoris. Ita ꝙ ei non debeatur legitima. l. posthumus. §. si quis ex his ⁊ in prin. ff. de inoffi. testa. ⁊. l. maximũ vitium ver. cum eniz per ꝯtrab. C. de libe. preteri. ⁊. l. cũ ex filio. ff. de vulg. ⁊ pupil. ⁊. l. nõ est ambigendũ. §. j. cum ibi notatis. ff. de bo. po. ti. generali. l. j. §. vocant̃. ff. de ꝯtrattab. vult Bart. in. l. si. in vlti. col. ff. ad tertul. ⁊ cõiter doc. in. l. gallus. §. ⁊ quid si tm̃ vbi Alex. in. ix. col. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊ Alex. consi. lxviij. incip. circa ꝓmissa. iij. ⁊. iiij. col. in. iiij. volu. Et est cõis opi. quam tenuerũt prestantiores doctores vz Bar. Bal. Ange. ⁊ Pau. de ca. Alex. ⁊ Panor. in locis alleg. per Corneũ in consi. ccxc. incip. ardua. ij. col. i prin. versi. hinc est. iij. vol. vbi dicit hanc opin. cõiter teneri p doc. ⁊ ibidem in col. vij. ver. ⁊ scdm: vbi dicit ꝙ in via decisiua ita transiret ⁊ Sozi. dicto consi. cl. col. v. ver. in ꝯtrium ⁊ i iij. col. ver. succedit cum concordãtibus ibi alleg. ⁊ alijs accumulatis in tractatu meo de statutis excluden. feminas a succes. ix. arti. prin. j. q. iij. ⁊. iiij. col. et in. x. arti. prin. iiij. q. quas non refero propter euitandaz prolixitatem. tum etiã qꝛ tex. in. d. l. omnimodo per quẽ fuit inductũ legitime supplemẽtũ declarat illud fuisse iductum vt fieret debitã his qui testm̃ querelare aut quouismodo subuertere poterant ⁊ consequẽter abintestato succedere: tum qꝛ ipsum supplementũ legitime fuit inuentuz vt suppleretur proportionabilr̃ ad id i quo succedi põt abintestato. l. que nuper. C. de inoffi. te. q̃ est post l. omnimodo hoc est vsqꝫ ad quartã ei⁹ in quo talis persona esset abintestato successura vt ibi. ita ꝙ non sit dare legitimã nec legitime supplementum ſm dispositionẽ ipsius. l. omnimodo que adinuenit supplementũ, ac regulariter vbi non est dare successorem intestati: esto ꝙ alibi dari posset in casibus specialibus ex quibus non licet inferre. l. qđ vero contra. ff. de legi. Et qꝛ. d. l. omnimodo reddit se claram in proposito iuncta. l. que nuper. Et qꝛ si deficit relatum deficit ẽt se referens ad illud. l. in testamẽto. la. j. ff. de. cõdi. ⁊ demon. ⁊. l. fi. C. de fals. cau. adie. leg. ⁊ notat Bal. in. l. inciuile. ff. de legi. sicut ẽt non est dare filium vbi deficit pater: qꝛ destructo vno correlatiuorum aliud destruitur. l. fi. ff. de accep. ⁊. l. fi. C. de indic. vid. tol. cum ibi notatis: vbi habetur ꝙ hoc procedit ẽt in materia correctiua. sic ⁊ vnum correlatiuorum aliud declarat ⁊ determinat ſm Alex. in. l. generaliter. §. cum autem in fi. ff. de condi. insti. Et quando vnum se habet respectiue ad aliud: prouisio facta in vno extenditur ad aliud vt per Bal. in. l. q̃uis. C. de adul. facit. §. illud insti. pro socio. Simile patet in dote ⁊ dona. pp nup. que sunt correspectiua. Nam si statutum vel immutatum aut correctum in vno intelligitur in alio. §. est ⁊ aliud cum glo. insti. de dona. ⁊ in aut. equalitas cum sequen. ⁊ in corpore vnde sumit in auten. de equali. dot. Simile est in successiõe ⁊ tutella que correspectiue pertinẽt. qꝛ statutum corrigens in successione censetur ẽt corrigere in tutella vt per Bart. in. l. j. ff. de legitimis tuto. ⁊ facit tex. in §. ex his in auten. de here. que abintest. defe. dum ibi dr̃ ꝙ qꝛ iura nouissima corrigebant antiqua. ⁊ per ea agnati erãt in successione adequati cognatis contra iura antiqua manifestum redditur quid sit de tutella dicendũ quasi idẽ censeatur in tutella statutum. Facit ꝙ dixit Bart. in. l. illud. C. de sac. sanc. ecclesijs ꝙ statutũ immutans in vno cõmensuratorũ cẽsetur in alio immutare super quo plura adduci possent. Qđ si dicatur prout aliqui dicebant ꝙ lex oĩmodo cũ. l. sequen. loquuntur in his qui poterant succedere de iure cõi ⁊ qui poterant impugnare testamẽta vel querelare ſm iura antiqua. Et nos loquimur in ea que virtute noui iuris ⁊ statuti nõ succedit. Rñdetur ꝙ hoc nihil obstat. qꝛ quando duo casus equiparantur vel cõmensurantur a. l. antiqua per modũ regule: vt in. l. prima. ff. de lega. j. ⁊ in. l. j. ff. de bo. po. ti. generali ꝓ vt est petitio supplementi vel querela que cõpetunt alis succedentibus abintestato ſꝫ iura antiqua iuribus ꝓallegãtis ⁊ d. l. oĩmodo. Et quod supplementuz debetur respectiue ad successionẽ intestati. d. l. que nuper. C. eo. ti. tunc lex noua superueniens in vno trahitur ad aliud vt patet in. l. si quis seruo. C. de fur. iuncta. l. vt tantũ. ff. eo. Bart. in. l. ii. ff. de leg. j. ⁊ in. l. Marcellus in princ. vbi alij. ff. ad trebel. Saly. in. l. ii. vlti. col. C. de nox. ⁊ habetur late in aut. quas actiões. C. de sac. san. eccl. Et aliter tenẽdo oporteret dicere ꝙ qꝛ ipsa lex omnimodo ⁊ lex que nuper ac ipsa iura. C. loquuntur de supplemento legitime ſm iura antiqua non habeant locum in legitima hodie immutata ſm iura aut. tanq̃ de illa non loquantur sed de antiqua. Et sic ipse leges hodie redderẽtur inutiles. vnde ista consideratio est verbalis ⁊ gratia disputationis tantum meretur in medium adduci ⁊ non decisiue vt etiam dixit corneus. d. consi. ccxc. vij. col.

¶ Ceterum rõ. l. eñ amma. legis. l. addigere. §. q̃uis. ff. de iurepatro. l. illud. ff. ad. l. aquil. consimili. sed ex tex. in. l. omnimodo apparet ꝙ illa lex facta fuit principaliter vt esset ꝓuisum voluntati testantium ne testamenta subuerterent̃ per eos qui alias poterãt subuertere. igitur esto ꝙ lex illa loqueretur de subuersione que poterat fieri ſm illa tẽpora. qꝛ tamen ratio est generalis ne testamenta subuertantur pp eos qui poterant ea ad causaz intestati reducere ⁊ succedere: merito debet lex quãtumcũqꝫ in sui dicto spãlis generaliter intelligi. l. regula. §. qui ignorauit. ff. de iuris ⁊ fac. igno. l. cuz pater. §. dulcissimis cum concordan. ff. de leg. ij. vbi patet ꝙ ratio gñalis maxime expressa ampliat dictum ⁊ extendit ad limites rationis. Item secundũ tex. ibi in prin. in verbo omnimodo ⁊ in verbo innumerabilẽ occasionẽ facta sunt pp omnem modũ per quẽ posset fieri subuersio testamentoꝝ. Nam ita importãt ipsa verba vt per Alexã. in. l. precibus. ij. col. C. de impub. ⁊ alijs substi. vnde lꝫ lex illa loquatur in subuersione illoꝝ tẽporũ cum alia tunc non inuenireꝫtur non est presumendũ ꝙ lex ad illam voluerit se restringere cõtra verba prefationis. l. fi. cũ materia. ff. de here. insti. Et qꝛ lex semp loquitur. l. Arriani. C. de hereti. vbi. Bar. allegãs ad hoc omnes autẽticas que incipiũt hodie. Et insuper põt ille tex. intelligi de subuersione que fieri poterat ex prioribus legibus vel actionibus hoc est tam iuris ciuilis q̃ꝫ legibus municipalibus siqui erant: cũ statuta dicantur ius cõe illius loci. l. omnes populi. ff. de iusti. ⁊ iure ⁊ omni tpe fuerint statuta excludẽtia feminas pp agnatos. §. itẽ vetustas insti. de hereditatib⁹ que abinte. defe. ⁊. §. ceterũ. insti. de legitima agna. success. iuncto eo ꝙ habet̃ numeri. c. xxvij. ⁊ demonstrat experiẽtia.

¶ Insuper placeat aduertere ꝙ. d. lex omnimodo etiã facta fuit fauore filiorũ quibus legitima debetur vt patet in ipsa. l. Sed sic est ꝙ si diceremus per. d. l. admitti filiã exclusam a statuto a successione abintestato ad petendum supplementũ legitime condito testamẽto: hoc cederet in odium filiarum qꝛ pater hoc videns qui in mẽte sua statuisset filie aliquid relinquere min⁹ legitima. vel decederet intestat⁹: ⁊ sic filia nihil haberet eius qđ pater relinquere statuisset vel ipsam in testamento preteriret: quo casu ſm cõem opinionẽ non posset dicere testamentũ nullum vt fuit supra probatum. ⁊. d. l. omnimodo facta in fauorẽ redũdaret in odium ꝯ. l. ꝙ fauore. C. de legi. ⁊. l. nulla. ff. eo. cum sua materia.

¶ Insuper non est sumenda via restringendi facultatem testandi que debet esse libera. l. j. C. de sacro. sanc. ecclesi. que profecto restringeretur si exclusa abintestato posset plus petere q̃ꝫ sibi foret in testamẽto relictũ: ⁊ qꝛ prestaret occasionẽ decedendi abintestato. Simile dicimus in matrimonio qđ cum plena libertate confici debet. qꝛ per penas ⁊ metũ amissionis bonoruz non potest eius libertas restringi: vt habetur in. c. gẽma

in.c.gẽma de spon.⁊ in.l.ticia.ff.de verb.obli. ceterũ simile videmus in edicto ꝑtoris cui statutũ equiparaṫ vt per doct.i l.iij.§.hec verba.ff.de neg.gest.arguentes ex illo edicto ad statuta:nã videmus ꝙ edictum ꝑtoris non admittit contra testamentũ exclusos ab intestato.d.l.j.§.vocantur.ff.de bo.po.contra tab.facit lex non est ambigendũ.§.vbicunq̃.ff.de bo.po.ti.generali.

¶ Ceterũ pro hac opinione facit.q2 non dz fieri interpretatio qđ alicui sit imputandum cur intestatus nõ decesserit vt dicit tex.in.l.posthumus in prin.ff.de inoffi.testa. prout hic fieret si teneremus ɔtrariam opinionẽ.Et interpretatio que insurgit ex regulis iuris cõis inest statuto de illa materia tangenti vt per Bart.⁊ doc. in.l.j.in prin.ff.ad.l.falci. vbi late Alex.⁊ Bar.in.l.omnes populi in.vj.q̃ne prin.ff. de insti.⁊ iure.q2 statuta recipiunt interpretationẽ passiuã a iure cõi ita ꝙ ea que sunt de natura actus fm iuris cõis dispositionẽ vel traduntur pro regula insunt aut subintelliguntur in statuto de tali materia disponẽte.⁊ fm ius cõe exclusus ab intestato non admittitur ɔ voluntatẽ testatoris.nec est alicui imputandũ cur intestatus non decesserit.Item dicere ꝙ sit imputandum patri qui voluit aliquid filie relinquere qui poterat non relinquere:est penitus absurdum ⁊ ɔ.l.primam supra allegatã.C.de sac.san.eccle.Et qr doc.tenẽtes contrariam opinionẽ pro maiori parte arguunt de casibus specialibus.non est admittenda talis argumẽtatio vt dicit textus in in.l.quod vero.ff.de legi. Et predicta fortius procedunt.q2 facilius quis põt excludi ex testamẽto ẽt in legitima q̃ ei possit successio ab intestato denegari.l.in arẽnã cum ibi nota.C.de inoffi.testa.Et si presupponamus casum disputabilez est in dubio ferenda sñia pro reo.c.cũ sint partiũ iura obscura ⁊ c.de reg.iur.in.vj.l.fauorabiliores.ff.eo.l.arrianus cũ ibi notatis.ff.de actio.⁊ obliga.est glo.in.c.i.infra de testi. cum multis concordãtijs. Item ⁊ pro possessore vt in regula in pari de reg.iur.in.vj.⁊ per glo.in.c.Michael de filijs ꝑsbyterorum facit.§.cõmodum cũ ibi notatis insti. de interdic. cũ simili.Insuper cõis opinio est ꝙ sufficiat dotẽ esse fm cõsuetudinem regionis vel prie nõ habita cõmensuratione ad legitimam si de tali consuetudine possit apparere prout cõiter in istis partibus apparet:vt per multos doctores auctoritates probaui in.o.meo tract.in.ix.arti.j.q.vbi retuli alios tenere ꝙ ẽt attendẽda sit cõsuetudo familie:quãtitas patrimonij:⁊ numerus liberorum prout late videri põt in ipso tractatu in noua ipressiõe:⁊ fm tales qlitates sentio hanc dotẽ fuisse ꝓ oĩa ɔgruã. Et Magnifici dñi Iudices debẽt multũ aduertere ne aliter interpretãdo publicã ledãt vtilitatẽ ⁊ forte successorum suorum.quorum dentes facile obstupescent si parentes vuas comedent acerbas. ¶ Ceterũ qr extantibus agnatis femine virtute alterius statuti predicte ciuitatis nõ succedunt in domibus.certum est ꝙ domus quo ad eas non cõputantur in hereditate ad augendũ legitimã:⁊ ꝙ in eis legitimaz petere nõ potest ista filia:⁊ ex ꝙ in re ꝑseruata filie masculi legitimaz petere non possunt.q2 vbi non datur successio hereditaria.in illis non cadit legitima vt per glos.cũ Bal.⁊ Ange.ac fulgo.in.l. Papinianus.§.vñ si quis ⁊ Ange.i.§.q̃rta.ff. de inoffi.test. idẽ volunt Ang.⁊ Imo.in.l. plane.§.si duobus.ff.de leg.j.facit qđ dicimus de feudo ⁊ emphiteosi.In quibus qui vt heres succedere nõ põt:ꝙ talis in eis nõ possint petere legitimã fm.cõez opinionẽ de qua per Alex.in.l.si patroni in prin.ff.ad trebel.⁊ consil.xxix.ij.col.in vlti.volu.⁊ alibi:ad idez faciunt fundamenta pro alio statuto cõtra filiam allegata:⁊ tanto magis.q2 hoc statutũ fortius est primo q2 excludit filias a successione domorũ ꝑꝑ agnatos:⁊ primũ ꝑꝑ fratres tantum.Item primum excludit filias dotatas seu verius maritatas.Istud autem generaliter excludit etiam non maritatas. Laus Deo ⁊ virgini gloriosissime.

Albertus Brunus.

¶ Sequuntur quedã remissiones de vno loco ad aliũ ipsius tractatus cũ correctione aliquorum errorum.

a ij col. ij. linea lxv. in primo ṽbo vbi dicit Pan. debet dici Panor.

b j col. ij. linea xliiij. dicatur ⁊ idem tenuit dominus Io.Bertachinus.

b vj col. ij. linea lxx. in fine adiũgaṫ l hoc passu.

d iiij col. iiij in fine ponaṫ.⁊ de istis duab⁹ q̃nib⁹ latius dicetur.j.in.viij.arti.x.q.in fi.⁊ in.x. arti.iij. questione.xiij.col.in fi.

d v col. iiij. linea xx. añ verbum ⁊ si relinquatur deficiũt hec verba de quo ẽt dicã.j.eo.x.q̃ne in fine.

d vj col. ij. linea lxvj. post verbũ q̃nta q̃ne ponaṫ.iũctis his que dixi distiguẽdo.š.eo.vij.q.col.fi.ver.quid autem si relicta.

e vj linea xliij. col. iiij. ante verbum eo q2. ponatur ⁊ tenendum puto ꝙ non.

f iiij col. ij. in fine .x. q̃nis ponaṫ vbi tangã an titulo institutionis debeat filie excluse res ꝑseruata relinqui:de quo ẽt dixi in.vj.artic.iiij.mẽbro quinta q̃ne añ finem.et in fine ⁊ in.x.q̃ne in fine.

f iij col. iiij vj. q̃ne in fine dicaṫ.j.e.art.xxx.q̃ne.

g vj col. ij xxix. q̃ne in fi.addatur.⁊ potest videri qđ diceṫ.j.in.xij.arti.ix.q̃ne in fine.

h j col. ij. in ꝑ̃a.dicaṫ.l tñ ꝙ vt.š. ꝑte dictũ fuit.

i iiij col. iiij linea xlij. añ verbũ ex ꝑdictis ponaṫ.⁊ fm predicta sunt intelligẽda ea q̃ dixi.š.in.vj.arti.prin.iiij.mẽbro q̃nta q̃ne in fine:⁊ in.viij. arti.x.q.circa fi. vbi tãgo an ꝑseruata filie sit titulo institutiõis relinquendũ ⁊ quid si relinquatur in testõ nullo.

l iij col. ij. linea lxi. post verbũ seu finali ponaṫ.⁊ lati⁹ l.x.arti.iiij.q.v.col.vlti.ij.membro.

l iij col.fi. linea lvij ante verbũ ⁊ predicta ponaṫ.⁊ latius dicetur.j.in.xiiij.arti.prĩa.

l iiij in.iiij.col. linea xliij. ante verbũ item moneṫ ponatur.⁊.š.eo.in ꝑce.q̃ne in fine.

m iiij j. col.in fi. linea lxxj. ante verbum ceterũ ponatur.⁊ dictũ fuit.š.eo.in prin.huius q̃nis

m iij. col. iiij. linea xj. ante verbũ ⁊ per Bal. ponatur. iunctis his que dicã in fine huius q̃nis.

m iiij col. iij linea lv. ante verbũ nẽ ⁊ his ponaṫ.de quo ẽt dicetur.j.eo.in.xxviij.q̃ne.

m. v col. ij. linea xxxiiij. ante verbũ oñs Phili.ponatur de hoc dixi aliquid.š.eo.xix.q̃ne ante finez sed plenius in agendo.

m v col. iiij. linea xv. in fine ante verbum ⁊ hoc ponatur ⁊ in.xviij.circa medium.

n ij col. iiij. linea xix. añ verbũ ceterũ ponatur.faciunt q̃ dixi.š.in.x.arti.iiij.q.viij.col.in prin.

¶ Sequitur tractatus super eadem materia editus per Magnificum. J. U. doctorem ꝛ militem dominū Georgium natam ciuem Astensem sumptus ex repetitiōe sua c. quānis de pactis in. vj. In vltima parte.

Hunc tractatū

Diuido ī quattuor principales questiones. In quarum prima dicetur de essentia seu qualitate decreti seu statuti. In secūda que persone excludantur virtute dicti decreti seu statuti. In tertia que persone excludant filiam dotatam. In quarta a cuius successione a quibus bonis ꝛ a quo iure excludantur.

Circa primam Principalem questionē. Primo quero an dictum statutum valeat concludo quod sic quia per statutum potest in totum tolli legitima debita filio in bonis patris vt disputauit Ricar. malumbra ꝛ sequitur. Di. in regula indultū. li. vj. Cy. in. l. sancimus. C. de nup. Barto. in. l. ticio centum. §. ticio genero. ff. de conditio. ꝛ demonstra. Angel. in. l. pāpi. §. quarta. ff. de inoffi. testa. Ray. de forli. ꝛ domi. Signorolus in suo consilio quod incipit detestāda Panor. in suo cōsilio. lxxvj. incipiente quidam decessit in etate sanili vbi dicit in fi. quod communior opi. ita tenet saltem existente causa legitima: ꝛ causa legitima est fauor masculorū ꝛ agnationis de quo per Jo. an. in addi. Spec. super Rub. de success. ab inte. per do. de rota in deci xviij. que incipit. Item fuit dubitatum ꝛ in relationibus positum per doct. in. c. Raynucius. ē. de testa. vbi optimus text. ibi secundum consuetudinem ꝛc. ꝛ per Bal. in. l. cum lege. C. de epis. ꝛ cle. ꝛ in. l. fi. §. filium autē. C. de bo. que li. per Ludo. in consilio. xxiij. ꝙ incipit visa municipali constitutione ꝛ in consilio. xvj. incipiente viso themate consultationis ꝛ in consilio. cxxxiij. quod incipit pro declaratione plenius per Bald. in. l. j. §. ius naturale. ff. de iusti. ꝛ iur. ergo a fortiori valebit statutum excludens filiam dotatam quasi tunc voluerit dotē succedere loco legitime ꝛ dotis contemplatione filiam excludere a successione facit. l. qui volebat. C. de here. insti. ¶ Secundo facit ratio quia legitima non est nisi quedam portio congrue a lege taxata autē. nouissima. C. de inoffi. testa. ꝛ df esse bonorum subsidium: sed hec filia dotata satis habet subsidium ꝛ dotis ꝛ mariti. l. j. C. vnde vir. ꝛ vxo. ergo tale decretum de iure valet. ¶ Tertio plus dixit Bal. in. d. l. cum lege quod statutum excludens feminas vt masculus in totum habeat valet ꝛ ita dicit consuetudine comprobari ꝙ etiam ipse sequitur in. l. cunctos populos in lectu. in. iiij. charta ver. cōsequēter queritur. C. de sum. trini. ꝛ fi. catho. pro qua sententia adde rationem quam posui. j. eadem questione in articulo an istud statutum sit fauorabile in fine ꝛ ita videtur tenendū lꝫ ipse Bal. in. d. l. cunctos populos in repetitione in. v. carta in ver. sed pone ꝙ statutum ꝛc. dicat ita demum valere statutum si filia sit dotata tali dote ex qua possit sustentari de quo etiam per eum in. c. cum tanto. ē. de cōsue. ꝛ in. c. si proponente. ē. de rescrip. sed forte minus bene loquitur quia lꝫ filia sit in totum exclusa a successione paterna potest tamen agere contra patrem vel fratres vt eam dotent per. l. fi. C. ꝺ dotis promis. ꝛ. l. q liberos. ff. de ritu nup. similiter agere potest ad alimenta qꝛ ista sunt diuersa. s. successio paterna dos ꝛ alimenta ergo filia exclusa a successione non intelligit exclusa a dote vel alimentis ar. l. si domus. ff. de serui. vr. pdi. ꝛ. l. si mihi. ff. de ser. ru. pre. facit ꝙ no. Ange. in. l. modestin. ff. de solu. Jmol. in. l. stipulatio hoc modo ꝯcepta. ff. de verborum obliga. ꝛ expresse hoc tenet Bal. in. d. l. cunctos populos in repetitione in quarta charta ver. vnde si statutum prohibet ꝛc. probatur ex autē. si qua mulier secundum vnam lec. C. de sacro san. eccle. ꝛ faciunt que dixi. ē. circa principium huius decre. ¶ Aduerte tamen circa predicta ꝙ lꝫ cōmunior opi. teneat per statutum posse in totum tolli legitimam filij: tamen aliqualis de hoc est dubitatio inter docto. quo tamen ad legitimam debitam parenti in bonis filij nulla est dubitatio quin illa possit in totum per statutum tolli. ita determinat Bald. in. l. j. §. ius naturale. ff. de iusti. ꝛ iure quem sequitur Ludo. in consi. xxxij. quod incipit viso municipali ꝯstōne facit ratio qꝛ talis legitima non vꝫ debita de iure naturali sed de iure ciuili ꝛ positiuo vt probaꝫ in. l. de emācipatis. C. de legi. heredi. per quā colligit ibi Bar. ꝙ parentem succedere filio non est de iure naturali sed potius ciuili ꝛ positiuo. ¶ An autem filia dotata sic per statutū exclusa possit agere ad legitimam vel eius supplementum vꝫ quod sic qꝛ bonū est argumentū de pacto ad statutū vt qꝺ fieri nō potest per pactum non possit per statutum vt est glo. no. in Rub. C. ꝺ decretis decurio. li. x. ꝛ in. l. cū te. ꝛ in. l. nō impossibile. ff. de pac. sed per pactum vel renunciationem filia exclusa admittitur ad petitionem legitime cui non presumitur renunciasse. l. si quādo. §. illud. C. de inoffi. testa. ꝛ. ē. dixi plene circa principium decre. in quinta limitatione. ergo eodē modo non presumitur statutum excludere filiam a legitima. Contrarium tꝫ Bar. in. l. ticio centum. §. ticio genero. ff. de condi. ꝛ demon. dicens ꝙ filie excluse per statutū nulla debetur legitima nec dos in eius locum succedit probaꝫ qꝛ doti condictio imponi potest puta si maritabitur que nō posset in legitima ꝛ Bar. sequitur Pan. de cast. in consi. suo. cviij. incip. super primo quesito ꝛ in consi. cxcvij. quod incipit ī casu presenti clarius in consi. cxviij. in principio incipiēte si domina Cornelia. ꝛ in consi. ccxxx. in princi. quod īcipit pro pleniori responsione ꝛ in consi. cccxlv. quod incipit super pacto quo queritur Ludo. in consi. xvj. quod incipit viso themate. clarius Bal. in quodam consilio cui subscripserunt Franciscus de albergotis ꝛ Petrus de vbaldis. frater Bal. ꝛ bal. in. l. si defunctus. C. de suis ꝛ legi. Pe. de ancha. in consilio xlviij. nec obstat. d. §. generaliter qꝛ loquitur in pacto non ī statuto cuius maior est auctoritas ꝛ potentia vt inquit bar. in. d. l. non impossibile ꝛ in. l. omnes populi. ff. ꝺ iusticia ꝛ iure Bal. in. l. de quibus. ff. de legibus glo. in. l. neque pignus. ff. de reg. iu. Jo. and. in. c. fi. ē. de consue. reprobans glo. i. d. Rub. de quo etiam per Bal. in. l. si cautione ī finali qōne. C. de non nu. pec. in. l. j. C. que sit lon. consue. in. d. l. ticio centū §. ij. in. l. j. C. comminat. vel epistolas vel dic affirmatiue valet argumentū de pacto ad statutum. sed non negatiue vt dicit Jmol. in. l. alia. §. eleganter. ff. so. ma. ꝛ facit tex. in. l. fin. C. de fideius. ¶ Aduerte tamen ꝙ lꝫ filia exclusa per statutum ꝛc. non possit agere ad legitimā vel eius supplementū qātū esset incongrue dotata posset agere vt congrue dotetꝫ arbitrio boni viri ita eleganter Bal. in. l. fi. C. de dotis promis. per tex. in. l. si filie. ff. de lega. iij. Et facit eo qꝛ statutum loquens de filia dotata ꝛ sic de dote debet intelligi de congrue dotata. ar. l. cum post. §. gener. ff. ꝺ iure do. facit quod notat Jmol. in. c. accedens. ē. de procura. fallit vbi statutū diceret quod deberet filia esse ꝯtenta dote data vel promissa a patre sm Bal. in. d. l. fi. ar. l. q volebat. ff. de here. instit. quod ēt clarius voluit ipse Bal. in autē. res que. C. cōia de le. dicēs ita consuetudine comprobari. qꝛ lꝫ statutū sit durū cū tamē non sit ꝯ bonos mores est seruandum. l. prospexit. ff. qui ꝛ a quibus. c. scriptum. vj. q. tertia facit quod no. in. l. balista. ff. ad trebel. quod tene menti.

¶ Secundo quero an tale statutum seu decretum dicaꝫ ius ciuile vel pretorium. Conclude quod si fuit factum a summo principe dicitur ius ciuile. Si ab inferiore dicitur ius pretorium quia quicquid statuitur ab inferioribus dicitur ius p̄torium. l. ius autem ciuile. §. primo. ff. de insti. ꝛ iur. no. bart. in. l. prima in fi. ff. de bono. pos. dicens ꝙ si ex constitutiōe ducis Marchiōis comitis vel inferioris a principe hereditas deferaꝫ necessaria est bonoꝝ possessio. qꝛ ipsa ꝯstō est ius pretorium ꝛ cōmuniter agnitio bonorum possessionis fiēda est ꝯ. centum dies ꝛ coram iudice idem voluit Bart. in. l. quinta in principio. ff. de verbo. oblig. ꝛ Bal. in Rub. C. qui admit. fallit vbi dux vel conditor statuti haberet dignitatem perpetuam. ꝛ ad suos descendētes trāsmissibilem. nā tunc eius ꝯstō pro lege perpetua seruanda est sm Bar. in. d. l. omnes populi in prima. q. principali versi. quarto quero ꝛ Ange. in d. l. v. in princip. de quo articulo ibi vide per Jmol. ꝛ ludo. per Bar. in. l. fi. ff. de penis ꝛ in. l. ij. §. fi. ff. pro emptore bal. in. l. recepticia. C. de consti. pecu. facit quod notat Joan. an. in. c. fi. de appel. lib. vj.

¶ Tertio quero an dictū statutū dicaꝫ odiosū vel fauorabile. vꝫ ꝙ odiosū qꝛ excludere filiā ꝛ alios vocare ad successionem paternā est odiū nutrire inter descēdētes ꝯ. l. illam. C. ꝺ collationibus ꝛ. l. cum oportet. §. fi. C. de bo. ꝙ lib.

¶ Secundo quia vt ad galat. quarto si filius ergo here-
no.glo.in.l.si cum dotem.§.transgrediamur.ff.so.mat.ꝛ no-
tatur in.l.necessarios.ff.de acqui. here.
¶ Tertio quia filia sic exclusa vr quodammodo exhereda
ta.l.qui volebat.ff.de here.insti.sed exheredatio est odiosa
l.cum quidam.ff.de lib.ꝛ posthu.l.quidam cum filium.ff.de
verbo.oblig.ergo ꝛc.
¶ Quarto irrationabiliter fauor est odium.l.maximum vi-
cium.C.de libe.prete.
¶ Quinto tale statutum correctorium est iuris cōis et quo fi
liam priuat successiōe paterna sibi debita vel quasi.l.si.C.de
codicil.ꝛ.l.si.§.j.C.de curato.furio.cū filibus ergo ꝛc.
¶ Sexto equitas est vocare descēdētes ad hēditatē pētnam
l.si defunctus.C.de leg.here.ergo excludere est iniquum.
¶ Septimo tale statutum vr accusare naturam ꝙ feminas
ꝛ non masculos genuerit ꝫ.d.l.maxi.vicium.Et hanc ptem
tꝫ Bar.in.l.cunctos populos in ver.vi.videndum.C.d sum
ma trini.Pe.Ja.de ra.ꝛ Cy.in.l.nō sine.C.de bōis;que li.
Bal.in autē.res que.C.cōia de lega.ꝛ idem sentit in.l.ij.C.
qui ad liber.peruenire non possunt ipse tamen Bal.in.d.l.
si defunctus allegat Bar.in.l.liberorum.ff.de verbo.signi.
dicentem ꝙ huius statuti nulla potest assignari ratio sed mi
nus bene per.j.dicenda.
¶ Contrarium.s.ꝙ imo sit fauorabile probat:nam bonū est
ar.a tacita mente statutētium.l.milites agrū.ff.de testa.mili.
qꝛ mens ꝛ ratio statuti idē est sicut in homine idē est mens
ꝛ ratio ita Bald.in.d.l.maximum vicium facit glo.in.l.tale
pactum.§.si.ff.de pac.tertio mens statuētium que colligitur
ex consuetudine locorum vbi sunt talia statuta.l.si seruꝰ plu
rium.§.j.ff.de leg.j.l.iij.ꝛ.l.labeo.ff.de supellec.lega.l.cum
de lanione.§.asinam.ff.de fun.instru.vr sumere ratione ex
eo qꝛ apud masculos remanent fere omnia onera defuncto-
rum ergo equum est ꝙ remaneant ꝛ cōmoda.l.sm naturā.ff.
de reg.iur.pꝫ primo qꝛ quo ad masculos solum pertinent p-
pulsatio iniurie defuncti actiue ꝛ passiue filia.n.femia laudā
leuare non pōt.i.iniuriā propulsare.vt dicit not.gl.in.c.j.an
mutus vel iperfec.ꝛ i.c.j.§.hoc aūt q feu.dare pos.l vsi.feu.
q vult ꝙ de iure lōgobardoꝝ filia femina nō succedebat pli.
Et per illam glo.dicūt Bal.ꝛ Ang.i.l.filij.§.catho.ff.de v.
ob.ꝛ Bal.i.l.ticia.§.luciꝰ.ff.de leg.ij.ꝛ i.l.pro herede.§.si.
vbi ēt p Ang.ff.de acq.here.ꝙ si statutum dispōat h.initum
nō debere exhiniri nisi prius habita pace cū heredibus dfun
cti ꝙ filia femina non pōt pacem hēre de nece patris:qꝛ hoc
statum pertinet ad masculos:quod verꝫ masculis extātibus se
cus illis nō extātibus vt dicit Imol.i.l.si filius q patri.ff.de
vulg.ꝛ pup.ludo.tñ in.d.§.catho.col.pe.reprobat gl.in.d.
§.hoc autē.primo qꝛ consuetudo illa lōgobardorum non dꝫ
extendi ad consequentias.
¶ Secūdo qꝛ femine ꝛ mulieri lꝫ prohibeatur prosecutio in
iurie vi belli.dueli vel manu forti.tñ pmissa ē vindicta iudi
cialis.l.sororē.C.d his qbꝰ vt indig.l.si femie.C. ad turpi.l.
nō ignorat.C.q ac.nō pos.§.consequēs insti.de suspec. tuto.
¶ Tertio adducit tex.singularē i.l.j.§.potuisse.ff. ad sille.
vbi mulier ācilla ita vendicat necem patroni sicut seruus.
¶ Quarto istud non reperitur scriptum inter casus in qbus
est deterior condictio mulierꝫ de quibus in.l.in multis.ff.
de statu.ho.Sed aduerte qꝛ Ang.consi.xlviij.refert se hūc
q.habuisse de facto ꝛ p dictis glo.dicit esse casūꝫ in.l.si.§.vl
tro.ff.qui petant tuto.ibi virilis animi ꝛc. Sed dicit dictas
glo.intelligendas in defensione extraiudiciali. secus in iudi
ciali p.d.l.sororem. ¶ Itē aduerte qꝛ ꝫ dictas glo.s.quod ī
ipo inimicitia cadat in muliere tex.est in.l.j.C.de his qui se
deferunt lib.x. Ibi mulieri pariter inimicus. Ex quo infert
ibi Ang.ꝙ debens habere pacem cum heredibus defuncti
ita dꝫ habere cum muliere sicut cum masculo. Nec ob.ꝙ dē
in lombarda qꝛ sm eum inimicitia capitur dupliciter vno
modo prout concernit r.icorem animi.ꝛ ita cadit in muliere:
Secundo prout concernit actum extrinsecum ꝛ violentum
prout est arma portare ꝛ de iniuria vindictā petere vel duel
lum.ꝛ ista non cadit in muliere.ꝛ Ange.seqtur Jo. de ana.i
c.cum oporteat de accusa.modo in proposito cum tale onus
saltem vindicte violente spectet ad masculos statutum exclu
dens feminam a successione paterna tanquam recōpensans
dictum onus dꝫ fauorabile.
¶ Secundo hoc confirmo quia tale statutum concernit pu-
blicam vtilitatem que requirit honestatem in singulis fami

lijs conseruari.l.j.§.sed si heres.ff.de ven.in pl.l.super sta
tu.C.de questio.Constat autem ꝙ propter diuitias conser-
uatur honestas familiarum que perit propter inopiam.§.sans
cimus in autē.de testi.l.iij.in princ.ff.de testi.l.j.ff.de custo.
reorum in autē.de defen.ciui.in princip.in autē. vt oēs obe.
iudi.l.si creditores.ff.de priuil.cre.l.pietatis.C.de suspec.
tut.Sunt eniꝫ diuitie maximo adiumento honestati familie
iuxta illud Ouidij de fastis. In precio precium nunc ē dant
census honores census amicitias pauper vbiqꝫ iacet. Nam
pp diuitias homines redduntur nobiliores vt dicit Innoc.
in.c.sedes apostolica.ē.de rescrip.fact.l.honor.§.de hono
ribus.ff.de mu.ꝛ hono.pauperes enim ꝛ miseri cito flexibi-
les sunt vt dicit phs ꝛ probatur in.l.iij.in princip.ff.de testi.
Et egestate sordentibus mors est solatium.ꝛ vita suppliciūꝫ
l.quis.j.C.ad.l.iul.maie.ꝛ vr ecclesiastici.xl. melius est mo
ri quam indigere:nam vita eius est in cogitatiōe victus.vn-
de cum appellatione familie veniat agnatio.l. pronunciatio
in prin.ff.de verbo.signi.ꝛ agnatio conseruet per masculos
l.familie.ff.e.ti.ad publicam pertinet vtilitatem vt prolem
masculinam cōcomittent paterne diuitie cum per eam con
seruetur memoria eterna ascēdētiū.l.liberorum.ff. de verb.
sig.insti. qui.modis ius pa po.sol.§.j.l.ꝛ qꝛ.ff.de iterro.ac.
¶ Tertio tale statutū imitatur ius legis.xij.tab.p qd agna
ti preferebantur cognatis ꝛ masculi feminis insti.ad tertul.
in prin.ꝛ insti.de heredita.que ab intesta.§.itē vetustas. Et
hanc partem.s.quod tale statutum sit fauorabile tꝫ Jac. de
are.in qōestione disputata que incipit statuto vel consuetu-
dine sequitur Jo.an.in addi.Specu.super Rub.de success.
ab intesta.in addi.que incipit est sciendū ꝙ Ja.de are.ange.
in.d.l.quisqs vbi dicit hoc statutum esse equissimum ꝛ i qō-
ne disputata nobilis quidam generum.ꝛ in consil. suo.lxvij.
Cy.in.l.j.C.de adulte.ludo.in consil.cccc.xi.incipi.quattuor
sunt ꝛ in consi.xvi.quod incipit viso themate Bal.in.l.si ve-
ro.ff.de legibus hētur per Pau.de ca.in ꝯsi.cccxxiiij.ꝙ in
cipit primus casus dicētē non esse nouū naturali eqtati dero
gari p naturalē eqtatē p.l.j.ff.de vsuca.ꝛ p.l.ita vulneratus
ff.ad.l.acql.allegat ēt Bal.in.l.certū.C.vñ legi. dicētē tale
statutū esse bonū sed non equum :bonum pp publicam vtili
tatem ꝛ istud nō inconuenit quod aliquid sit bonum sed non
equum vt dicit glo.in.l.j.circa prin.ff.de insti.ꝛ iur.ergo di
ctum statutum factum fauore masculorum dicit fauorabile ꝛ
hanc credo cōem opi.quam ēt tꝫ Bal.in.l.maximum viciūꝫ
C.de libe.prete.Sed no.quod lꝫ statutum nō faciat mentio-
nem de masculis tamē eorum fauore vr factum fm Bal.i.l.
peto.ff.de leg.ii.ludo.in consi.ccccxj.Bar.in.l.j.§.filium.ff.
de ꝫcabul.Et hanc partem vi etiam tenere lapus in sua alle
gatione.ciii. sm ordinem meum que incipit in qōne.Circa
prin.Sed aduerte qꝛ Bal.varie loquitur in hoc articulo:nā
in.l.ii.C.de in ius vocan.dicit tale statutum respectu mascu
lorum fauorabile respectu feminarūꝫ odiosum per glo.ibi se
cundo Bal.in.l.j.in fi.C.de secūdis nupt.dicit quod aut qs
excluditur pp delictum ꝛ malos mores ꝛ hoc est odium. Si
vero excluditur pp prerogatiuā ꝛ honorē alterius puta ma
sculorum est fauorabile ꝛ circa hoc dꝫ ponderari intētio sta
tuentis an principaliter statuerit pp fauorem an pp odiūꝫ le
ge si quis nec cām.ff.si cer.pet.l.qui exceptionem.ff. de ꝯdi.
inde.pro quo dico esse glo.in.c.sciant cuncti.in ver. alius d
elec.li.vj.in.c. statutū in verbo enumerādo de preben.e.li.
ꝛ in.c.si pp i verbo primi anni de rescrip.eo.li. ꝛ vbiqꝫ notat
Gemi.In dubio tamen debet intelligi non pp odium statu
tum sed principaliter pp fauorem glo.est notabilis ꝛ ibi bal.
in.l.ii.C.q ad libertatem perue.non possunt.lꝫ ꝫ faciat glo.i
ver.similibus quam ibi ponderat Gemi.in.c.si.de vb.signi.
e.li.Bald.in.l.sancimus.C.de nup.dicit ꝙ de iure naturali
statutum est odiosum sed inspecto iure ciuili est fauorabile.
¶ Sexto Bald.in.d.l.ii.C.qui ad liber.dicit ꝙ si statutum
excludit feminas a successione ascendentiūꝫ dicitur odiosūꝫ
si vero excludat a successione fratrum vel transuersalium di
citur fauorabile.
¶ Septimo Bal.in repe.l.cūctos populos in.xix. col. ver.
item quero quomodo cognoscam dicit ꝙ si principaliter sta
tutum feminas excludat pter sexum est odiosum .d.l.maxi
mum viciūꝫ sed si fauore agnatorū est fauorabile.l.filiusfa.§.
diui.ff.de leg.ij.Et lꝫ statutū expresse hoc non dicat poterit
tñ cōprehendi coniectura qm si excludit nepotē ex filia pbat
ex hoc factum fauore agnatoꝝ.Sed si nepotēꝫ ex filia admit
tat probatur

tat probatur factum in odium sexus muliebris. Nec ob. d. §. maximum vicium qꝛ ꝯcedit bal. ꝙ statutū ꝯtinet odium secū dario sed per hoc non dꝫ dici statutū odiosum per supradcā.

¶ Septimo idem Bal. in lectura. d. l. cunctos populos in quarta carta in versiculo consequenter queritur dicit ꝙ est mixtum ex fauore ⁊ odio principaliter tamen fauorem conti net. d. l. qui exceptionem ⁊ supra dixi. Ecce ergo quaꝫ varie Bal. locutus fuit. ¶ Considerabam tamen pro cōi sīnīa. s. ꝙ tale statutum sit fauorabile facere vrgentem rationem quia hēditas inuenta est iure ciuili ⁊ donum est iuris ciuilis tex. est ⁊ ibi glo. in. l. j. in prin. ff. de acqui. rerum do. tenet glo. in l. pro herede in prin. ff. de acqui. here. ⁊ est tex. in. C. ius quiri tum. j. di. probatur in. l. seruo inuito. §. si pupillo ibi similitu dine est iuris ciuilis. ff. ad trebel. notat Bart. in Rub. ff. de acq. here. item proprium legum est aliquos vocare ad hēdi tatem ⁊ alios excludere. l. lege obuenire. ff. de verb. signi. l. fi. ff. de suis ⁊ legi. Modo sic disposita per ius ciuile possunt in totum tolli ⁊ ēt in parte vt in. l. omnes populi. ff. de iusti. ⁊ iure. l. de quibus. ff. de legi. §. pe. insti. de iure naturali no tat Bar. in. d. l. omnes populi in. iij. q. pricipali immo dicit Bal. in. l. vnica in. x. col. in versi. quarte questionī. C. quādo non petē. par. ꝙ statutum in loco non dr̄ dispensatio sed ius cōe pro quo facit qꝛ quelibet prouincia habūdat ritu suo. c. certificari. ē. ꝺ sepul. c. illa. xij. di. no. in. c. j. de cōsti. e. li. ergo tale statutum quod est ius particulare in loco vel prouincia potuit feminas quas prius vocauerat excludere. qꝛ in re pro pria quilibet est moderator ⁊ arbiter. l. in re mādata. C. mā. poterit feminam dotatam excludere nec dicetur odium cuꝫ eam excludat ab eius bñficio. ⁊ non odio personarum. sed fa uore masculorum quos forte predilexit. ex quo per ipsos cō seruatur honestas familie vt. ē. dixi. nam nemini iniuriā fa cit q vtitur iure suo. Nec ob. si dicit̄ ꝙ legitima est debita fi lijs iure naturali ⁊ sic tolli nō potest qꝛ videō hoc esse falsuꝫ: nam cuꝫ legitima habeat certas metas a iure ciuili autē. no uissima. C. de inofficioso testamento non minus in ea pōt ius ciuile. quam insgentium imo plus cuꝫ det illi formam. l. an in tilis. ff. de acceptilla. l. ius ciuile. ff. de iusti. ⁊ iur. ⁊ pondera hanc meam considerationem quia facit ad ea que. ē. dixi in j. q. si licet an tale statutum valeat.

Circa secūdam principalē. q. s. quā personā itēdat sta tutū excludere. Prīo q̄ro an si statutū excludat filiā dotatā sufficiat ꝙ dos sit ei assignata p patrem in testō vel aliter vr̄ ꝙ non qꝛ ex quo statutum loquitur de filia do tata vr̄ requirere ꝙ sit maritata qꝛ dos sine matrimonio eē non potest. l. fi. C. de dona. ante nup. Secundo sicut non pōt dici nupta ante matrimonium tex. est in. l. ꝙ pupille. ff. quā do dies lega. ce. ita nec dotata. Contrarium tenet Bar. l. l. ticio centum. §. ticio genero. ff. de condi. ⁊ demon. in versic. quero statutum ⁊c. primo per illum tex.

¶ Secundo per. l. non est matrimonij. ff. de ritu nup. ⁊ p. l. qui pupillam. ff. de ritu nup.

¶ Tertio per gl. que hoc videtur velle in. l. cum plures. §. j. ff. de admi. tu.

¶ Quarto statutum loquitur de filia dotata a patre ⁊c. Sꝫ pater dotem assignando exercuit actum dotādi quātum in eo fuit. l. mulier. §. j. ff. de cōdict. insti. l. stichum qui. ff. de sta tu liberis ergo ⁊c. Et per hoc dicit Bar. apparere so. ad cō traria ⁊ Bar. sequitur Bal. in. l. non sine. C. de bonisq; lib. dicens ita consuetudine obseruari in ciuitate perusij qꝛ cōis vsus loquendi interpretatur illam dotatam cui dos est assi gnata in dic ad hoc facere glo. not. in. l. vnica. §. accedit. C. ꝺ rei vxo. ac. que dicit ꝙ dos sit ex prouisione idem ēt sequit Pau. de ca. in consi. cxxxj. quod incipit super eo quod que ritur dicens fortius hoc procedere ēt si dos esset sub ꝯditio ne relicta. Jo. tamē de Jmol. in. d. §. ticio genero dicit opi. Bar. ⁊ Bal. equā sed de iure non procedere. Primo qꝛ sta tutum correctorium est. d. l. maximum vicium id eius verba sunt proprie ⁊ stricte intelligenda vt no. Dy. in. l. j. ff. de vb. signi. ⁊ not. in. l. constitutus. ff. ad municipa. maxime qꝛ ꝯcer nit preiudicium alterius ergo stricte interpretandum vt mi nus ledat. l. ij. C. de noxa. c. dilectus. ē. de consuetu. maxime qꝛ in correctorijs etiam ex idēptitate rōnis nō fit extēsio iuꝫ ta no. in autē. quas actiones. C. de sac. san. eccl. per gl. in ver. eligat in cle. j. de elec. constat autē ꝙ statutū ex proprio vo cabulo excludēs mulierē dotatā non includit dotatam quan do nondū est matrimo. vt. ē. dixi. Jtē facit tex. ad hoc l. d. §. ticio genero in versi. constante. ¶ Fallit tamen sm ipsuꝫ qn consuetudo loquendi aliter interpretatiua esset. l. cum de la nionis. §. asinam. ff. de fundo instruc. Non ob. d. l. non est ⁊ d. l. qui pupillam. quia ibi non dicitur quod mulier incipit esse dotata antequam sit matrimonium sed dicitur quod si pater in testamento ordinauerit quod puella maritetur tu tori vel filio tutoris lꝫ alias non posset toto titulo. C. de in terdic. ma. tā hoc casu tutor vel eius filius poterit accipe eā.

¶ Secundo non ob. glo. in. d. l. cum plures. §. j. quia potius sentit contra Bart. dum dicit quod si pater dotem assignet filie erit dotanda ⁊ sic innuit quod nundum erat dotata.

¶ Tertio non ob. d. l. mulier. §. j. qꝛ ibi non potuerunt ver ba de iure verificari ⁊ sm proprium sensum ideo verificātur mō quo possunt que ratio cessat in casu nostro qꝛ verbum do tatā positum in statuto verificari posset in maritata facit qd notatur in. l. meuius in. l. qui heredi. ⁊ in. l. hec ꝯdictio la. j. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ hāc partem tꝫ ēt Rapha. cu. l. d. §. ticio genero motus primo quia statutum debet proprie in telligi nisi aliud vsus loquendi in loco disponat ergo debet proprie intelligi de filia dotata ⁊ maritata.

¶ Secundo quia non est eadem ratio excludendi filiam do tatam ⁊ maritatam ⁊ dotatam nundum maritatam. maxime post mortē patris. qꝛ cōiter videmus quod sorores male tra ctantur a fratribus.

¶ Tertio facit allusio vocabuli ex qua argui pōt. l. ij. §. ap pellata. ff. si cer. pet. l. tiguri. ff. de ver. signi. notatur in. l. j. in princip. ff. de acqui. pos. ⁊ in. l. j. ff. de testa. dotata autem dr̄ q. dos data si ergo dos data non est. non potest dici dotata ⁊ sic in ea verba statuti non verificantur.

¶ Quarto vr̄ casus l. l. seruo inuito in. §. si testator. ff. ad tre bel. vbi si pater legat centum filie pro dote filia ex hoc nō dr̄ dotata. sed habet actionem ex tali legato vt illud ꝯsequatur ad hoc vt sit dotata ergo et tali legato non dr̄ dotata.

¶ Quinto facit quia legatum ꝙ fit filie non maritate pro do te dicitur condictionale si maritabitur vt dicit Barto. in. d. §. ticio genero ⁊. j. dicam in sequenti. q. Sed quamdiu pen det condictio dotis filia non dicitur dotata casus in. l. j. §. sub condictione. ff. de colla. dotis ergo per talem destinatio nem filia interim non dicetur dotata ⁊ per consequens non comprehendetur in statuto. ⁊ ista pars de iure verior videt quam sine dubio limita procedere. vbi statutum excluderet dotatam ⁊ maritatam quo casu non sufficeret filiam in testō fore dotatam sm Bal. in. d. l. non sine pro quo facit quia do tata maritata sunt duo adiectiua que stare non possunt sine copula vel sine puncto qui haberetur loco copule glo. not. in. l. pretia rerum. ff. ad. l. falci. in. l. in. §. due cause. ff. ad car bo. in. l. sepe. ff. de verbo. sig. in. l. cum duobus. §. si in cohēū da. ff. pro socio no. Jmol. post gl. in cle. sepe in. v. col. de vb. signi. Pe. de ancha. Gemi. ⁊ Jmol. in. c. si. de pactis eo. li. notatur in. l. qui cum plures. ff. de vul. ⁊ pupil. preterea duo adiectiua sepe posita in dubio ponitur pro coniunctis ma xime in. l. vel statuto sm Bar. no. in. d. l. sepe ⁊ sic perinde est ac si diceret statutū si aliqua filia maritata dotata fuerit quo casu requiritur cōcursus vtriusq; vt p Bar. in. l. j. ff. de insti. ⁊ iur. in. l. si is qui. §. vtrum. ff. de reb. dub. per doc. in. c. ij. de rescrip. ⁊ ad propositum bene facit ꝙ no. Bal. in. l. gallus. §. etiam in fi. ff. de li. ⁊ posthu. ergo non sufficit quod pater filie in testamento prouiderit.

¶ Secundo limita procedere sine dubio quando statutum requireret dotem datam quia tunc non verificatur in dote promissa ⁊ multo minus in dote destinata in testamento vt no. Bar. in. l. iubemus. §. sane. C. de sac. san. eccl. queꝫ sequi tur Bal. ⁊ ludo. in. l. ab hostibus. §. si vir. vxorem. ff. sol. ma. ⁊ Pau. de cast. in. l. si marito. §. j. ff. eo. tit. not. plene Andr. de iser. in. c. j. de succes. feu. Et facit quia aliud est dotēꝫ da tam esse aliud promissam ⁊ ad eam actionem habere probat in. l. sciendum. §. si fundus. ff. qui satisda. cog. ⁊. l. minus. ff. ꝺ regu. iur. preterea verbum simpliciter positum intelligi de bet in potiori significato insti. de iure naturali. §. sed ius. l. j. ff. si ager vectigalis ⁊ debet proprie intelligi. l. j. §. si is q. ff. de exercito. l. ille aut ille. §. cū in verbis. ff. de leg. iij. c. infa ē. de iureiur. ergo cum requirat statutum dotem datum ⁊ p cōsequens matrimonium esse contractum sine quo dos esse non potest dicta lege fi. ergo ⁊c.

¶ Salubre ergo ⁊ bonuꝫ consilium est ꝙ pater in testō insti tuat filiam nundum maritatam in illa portiōe destinata p do

te ne alias puta testamentum rūpat. quia hoc casu agere n̄
potest nisi ad supplementum legitime iuxta no. in. l. oimodo
⁊. l. quoniam. C. de inoffi. te. vbi tamen institutanon foret si
in testamento esset apposita clausula codicillaris lz filia dice
ret testamentum nullum tāquā preteritacogeret tñ hēditas
tem restituere hēdi vltra id quod percipiet pro sua legitima
fm cōem opi. de qua in autē. ex causa. C. de libe. prete. ⁊ in. l.
filio preterito. ff. de iniusto rupto.

¶ Tertio quero retenta opinione quod sufficiat dotez esse
assignatam filie an filia exclusa per statutum statim possit pe
tere dotem assignatam vel debeat expectare donec realiter
nubat questio est antiqua disputata per Rizar. malumbre q
terminante quod statim possit peti quia dos quam statutum
mandat dari filie excluse succedit loco legitime de qua relici
tur omne grauamen. d. l. omnimodo ⁊. l. qm̄ Jo. an. in addi.
Spe. i Rub. de statu. mo. ⁊ Ci. in. l. sancimus. C. de nup. refe
runt argumēta Rizar. sed Ci. aliter vt loqui Bar. in. d. §. ti
cio genero reprobat hanc opinionem duplici rōne. Prima
q2 stante dicto statuto dos non potest succedere loco legiti
me cum nulla legitima debeatur vt dixi plene in. j. q. princi.
Secūda rō est quia posito quod debeatur legitima ⁊ dos in
eius locum succedat tñ q2 voluit ipse Rizar. quod lz legiti
ma tolli non possit per statutū possit tñ minui certe sicut pos
set minui respectu quātitatis ita poterit respectu tpis q2 pl9
vt ⁊ minus rem respectu q̄titatis q̄z tpis. §. plus inst. de act.
sed dos ⁊ relictum pro dote sui natura vt dilatuz in tempus
matrimonij casus est in. l. quod pupille. ff. quando dies lega.
ce. ergo q2 dos sine matrimonio esse nō potest. d. l. si. sic ⁊ sti
pulatio pro dote. l. tali. ff. de iure dotium ideo remanebit ta
le relictum conditionale si ɔ̄bhatur matrimonium. Re tamē
vera per statutum potest in totū tolli legitima vt dixi supra
in prima principali questione. Concludit ergo Bart. q2 stāte
dicto statuto relictum pro dote est conditionale si mr̄imoni
um sequetur ⁊ ante conditionem peti non potest. Preterea
posito quod non esset cōditionale negari non potest quin sit
in diem vt dicit Bal. in. l. qm̄. C. de inoffi. testa. Modo cum
talis dies sit incertus vt conditionalis. l. dies incertus. ff. de
condi. ⁊ demon. siue ergo sit in diem siue sit sub cōditione an
nuptias peti non potest fm Bar. quam opi. pluries consulen
do secutus est Paulus de ca. vt ipse dicit consilio. lxxvi. qd
incipit viso puncto vbi ēt dicit se vidisse per alios ɔsultū. In
terim tamē filia debebit alimētari ar. l. qui filiuz. ff. vbi pupil
lus educa. debeat iunctis notatis per Cy. in. l. alimēta. C. de
neg. gest. Bal. tñ in. d. l. sancimus. C. de nup. tz opi. Rizardi
dicens illam esse equiorem q̄z opi. Bart. de quo p Paulum
de ca. in. d. consi. lxxvj. qui saluat opinionem Bar. ⁊ plenius
per eundē in consi. cclxxj. incip. super eo quod querit.

¶ Quarto quero stante predicto statuto qd si pater simplr
leget centum filie vel in centum eam instituat an ipsa dicat
dotata ita quod sit in casu dicti statuti: dic quod non quia le
gatum vel talis institutio multum differt a ɔstōne dotis. l. fi
lia legatorum cū ibi notatis. C. de lega. alias sequeret quod
mulier si nunq̄z nupsisset ex quocunq3 legato diceretur dota
ta quod lege non probat vnde iste casus omissus a statuto re
linquitur dispositioni iuris cōis. l. si cum dotem in prin. ff. so
lu. matri. l. ɔstōnibus. ff. ad mūicipales maxime cum agat de
lege corrigenda. ⁊ materia exorbitāti arg. l. cum qdam. ff. de
lib. ⁊ posthu. Itē cessat qualitas reqsita a statuto. s. dotatōis
ergo cessabit ⁊ ipsum statutū. l. iij. §. hoc aūt. ff. de itiere actu
q3 priuato ⁊ ita de facto consuluit Franciscus tigrini ⁊. do.
Andreas filius domini Raymondi de mōte robiano quod
no. Tu dic optime facere q2 notat Bartol. in. l. huiusmodi
§. cum pater. ff. de lega. primo. Dicens q2 si pater simplici
ter leget filie deinde illam dotet filia3 petit vtrūq3 ⁊ sic patet
q2 legatum non intelligitur factum ex causa dotis ad quod
vide no. l. d. l. si cū dotem. §. si patri. ff. sol. mat. ⁊ per ludo. in
cōsil. cclviij. questio. incipit videamus primo.

¶ Quinto quero presupposito q2 requiratur filiaz esse mari
tatam an sufficiat q2 sit sponsa lz matrimonium per verba de
presenti non ɔ̄terit Jaco. de are. ⁊ Pe. vt refert Cy. l. l. non
sine C. de bonis q3 libe. tenent q2 nō prio q2 vbi tractatur de
odio. sponsa non cōtinetur appellatiōe maritate. l. solet in fi.
⁊ ibi hoc no. Alberi. Bal. Ang. ff. d his qui notātur īfamia
⁊ Bal. l. l. si ait. ff sol. mat. vide Panor. l. c. illud de psūmpt.
¶ Secundo facit. l. si quis officium. ff. de ritu nup. l. qd fumo
ff. de condi. ob cāu. l. sancimus. C. de nup. l. cum testator. C. d
testamentaris manu. quibus probatur q2 appellatione spōse
non venit maritata.

¶ Tertio facit q2 sponsa est futura vxor. l. j. de spōsa. tum. l.
sequenti. ⁊ q2 futurum est nundum est. l. ⁊ qui nundum. ff. de
pigno. ergo ⁊c.

¶ Quarto verba legis loquentis de eo qd est in facto nō ve
rificāntur in eo q2 est in fieri. l. si quis id quod. §. primo. ff. de
iurisdi. om. iudi.

¶ Quinto vbi agitur de odio ⁊ legis correctione verba sta
tuti debent capi in proprio significato ⁊ stricte. l. precipim9
C. de appella. l. sancimus. C. de testa. glo. in. l. taz io. §. j. ff. de
dona. causa mortis ⁊ in auctē. quas actiones. C. de sac. san. ec
cle. ⁊ in clemen. prima in verbo eisdem de eta. ⁊ quali. notat
Bar. in. l. omnes populi. ff. de iusti. ⁊ iure. ⁊ Imol. in. l. si ve
ro. §. de viro. ff. solu. mat.

¶ Sexto vbi verba statuti possunt aliquid operari sunt vm
quam interpretanda. l. si a domino. §. si predo. ⁊ ibi Ang. ff.
de peti. here. facit. l. illud. ff. eo. titu.

¶ Septimo iste casus omissus a statuto qd loqtur de mari
tata relinqtur dispōi. cōi. l. cōmodissime. ff. de libe. ⁊ posthu.
cū similibus. ¶ Octauo vbi vba statuti non habent locum nec
etiam ipsum statutum. l. si seruum. §. non dixit pretor. ff. de
acqui. here. ⁊ ita etiam tenet Alberi. in. d. l. non sinelz re
ferat quosdam tenere contrarium. ¶ Eandem quoq3 sniaz tz
Pe. de ancha. in repe: c. canonum statuta. de consti. in col.
clxxij. versi. quero de qōne: fallit tñ hec cōis opinio vbi fois
contracta sponsalia de futuro inter impuberes que post sup
uenientiam legitime etatis ɔ̄transiuissent in matrimonium iuxta
no. in. c. i. de desponsa. impuberum lib. vj. nam in tali sponsa
statim haberet locum ēt si copula secuta non foret. l. nuptias
ff. de regu. iur. facit quod notatur in. l. deo nobis. C. de epi.
⁊ cle. Ex quibus infero tale statutum in dubio habere locū
in sponsa per verba de presenti lz nūdum copula sit secuta ⁊
ita sentiunt prefati scribentes ad quod vidēda sunt que in si
mili. q. plene tangit Panor. in consi. suo primo. Incipiente
quidam a contraxit sponsalia.

¶ Sexto quero an neptis ex filia exclusa stante dicto statu
to excludatur sicut ipsa filia Cy. post Nicolaum de matharel
lis in. l. j. C. que sit lon. consuetu. tenuit q2 sic idem Bald. ⁊
Imol. in. l. si vero. §. de viro. ff. sol. ma. ⁊ Bal. in. l. maximuz
vicium. C. de libe. prete. ⁊ in. l. quod vero. ff. de legi. ⁊ in. l.
lam. C. de colla. ⁊ in. l. de quibus. ff. de legi. ⁊ Ang. in. §. ne q
i autē. de triente ⁊ semisse ⁊ in consi. cccliij. q2 incipit totū
dictum statutum ⁊ Pau. de ca. in consi. cccxxiiij. incipien
te primus casus in. iij. col. pro hac snia primo facit q2 rō con
seruationis familie fortius excludit neptem quam filiam er
go ⁊c. ¶ Secundo facit q2 notat Bal. in. l. gallus in. §. insti
tuens. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊ Bar. in. l. liberorum. ff. de verb.
signifi. cuius dicta sequitur Pe. de ancha. in clemē. j. de bo
prissimo ⁊ facit quod notat Bal. in. l. in suis in fi. ff. de libe. ⁊
posthu. ⁊ in. c. j. §. hoc autem notandum qui feudū dare pos.
in vsi. feu. de quo etiam per. d. Signorolum in consilio. clxl.
¶ Tertio facit q2 neptis succedit loco filie excluse ergo ⁊ ip
sa excluderetur ⁊ ita Bal. l. l. venia. C. de in ius voci. ⁊ panor.
in consi. lxxvi. incipiente quidam decessit.

¶ Septimo quero an neptis ex filio masculo excludat p di
ctum statutum Bal. singulr in. d. l. venia. tz q2 non q2 neptis
ex filio masculo representat personam patris qui succedebat
ergo ⁊c. ¶ Contrarium tz ibi Rapha. Fulgo. q2 sicut filia p
pria defuncti excludit ita ⁊ neptis ex filio que non debet esse
melioris ɔditionis ar. l. si viua matre. C. de bōis mater. Itē
qualitas masculini sexus q̄ erat in patre cessat in filia ⁊ sicut
patrē representare non potest q2 non hz qualitatem requisi
tam a statuto. ar. l. fi. C. de naturali. libe. ⁊ hoc argumēto vti
tur Bar. in. d. l. liberoz in versi. pōe retento ⁊c. ¶ Tertio i
nepte ēt ex filio cessat ratio statuti. s. conseruationis agnatio
nis quā. s. dixi in prima principali qōne ergo ⁊c. Et ad ista fa
ciunt que pulchrē notat Pau. de castro in consi. lxxvij. inci
piente casus frequenter contingit vbi querit an si testator fi
lias eius feminas instituerit in certis suis rebus instituendo
masculum vniuersaliter cui substituat si sine filijs vel liberis
moreret an filio moriente relicta filia femina deficiat condi
tio vel non de quo ibi per eum ⁊ per eundē in consi. ccclv. qd
incipit viso dicto testō ⁊ in consilio. clxxxix. incipiente videt
dictum plene per modernum bononiensez in. l. cū acutissimi
C. de fideicom. col. clxx.

¶ Octauo quero nunquid nepos ex filia excludatur stāte di
cto statuto. Franciscus tigrini.in quoddā suo ɔsilio incipien
te super qōne que ori.consuluit nepotem masculū ex filia fe
mina non excludi a successione aui.immo pteritū posse rū-
pere testamentum non obstante dicto statuto:mouetur p̄io
quia casus iste omissus ē a statuto ergo ꝛc.d.l.cōmodissime.
¶ Secundo q: femininum non cōprehendit masculinū.l.si
ita scriptum in prin.ff.de lega.secundo vbi dicit tex. perſimil
Exemplum esse sub feminino genere masculinum compre-
hendi facit.l.qui duos.ff.de lega.iij.quod istud tꝫ gl.ꝛ bar.
in.l.j.ff.de verbo.signi.facit glo.in cle.attendētes de statu.
mo.dicens ꝙ appellatione abbatisse non venit abbas quod
maxime procedit in statutis que non recipiunt iterpꝛetatio-
nem extensiuam.Ex quo infert Albericus in prima pte sta-
tutorum.q.viiij.quod statutum prohibēs sub pena dños nō
tenere in suis agris capras ne vicini dānificentur non hꝫ lo-
cum in tenente hircum.ꝛ ita dicit tenere Hosti. ꝛ fuisse deci
sum in ciuitate mutine de consilio Alberti Papien.
¶ Tertio quia vbi lex dispōit respectu certe qualitatis ad
hoc vt lex locum habeat opꝫ illam qualitatem adesse.l.j.§.
non autem.ff.si quis testa.liber esse ius. fue.l.iij.§.hoc autē
ff.de iti.actuqꝫ.pri.l.in delictis.§.si detracta.ff.de noxa.er
go cū statutū non loquatur simplr̄ sed excludat filiā dotatā
vel maritatam que qualitas cadere non potest in nepotē ma
sculo ergo ꝛc.
¶ Quarto vbi v̄ba statuti locū nō habēt ibi nec ēt statutū.
¶ Quinto ea solū que ad filios peruenire possunt prouisio
ne patris adimuntur filijs per casum in patre contingentem
non ea q̄ prouisione legis veniunt.l.si arrogator.ff.de adop.
Sed successio aui ad nepotem non prouisione patris sed le-
gis transfertur.l.lege obuenire.ff.de verbo.signi.l.si. de suis
ꝛ legi.l.nam ꝛ si in prin.ff.de inoffi.testamēto facit.l.cū que
ritur in rōne sua.ff.de bo.liberto.ergo ꝛc.Et ad hoc facit q:
filia de medio sublata nepos intrat primum gradum.l.pater
filium.ff.de inoffi.te.l.si quis filium.C.eo.ti. ¶ Nec ob.si di
catur ꝙ sit eadem ratio in nepote masculo ad excludēdū eū
que est in filia.s.vt bona conseruentur agnatis. q: dicit ꝙ q:
in statuto mens ꝛ ratio non est expressa non est licitum ex il-
la arguere vt dicit glo.iij.in.l.quāuis.ff.de in ius voc.ꝛ in.l.
non dubium.C.de legi.
¶ Contrarium tñ tenuit Bart.lꝫ de predictis mentionem
non faciat in.l.liberorum.ff.de verbo.signi.ꝛ in.l.ij.§.fin.ff.
ad tertul.quē sequit̄ Pe.de ancha.in cle.j.d baptis. ꝛ ludo.
in suo consilio.xl.incip.visis ac discussis dicens idem tenere
Ci.in.l.j.C.que sit lon.cōsue.ꝛ Bal. in.l.ꝙ vero.ff. de legi.
adde. Idem tenere Andreā de iser.in.c.j.de natura succes.
feu.Bal.tñ in.d.l.maximum vitium distinguit ꝙ aut statu-
tum simplr̄ excludit filiam ꝛ tunc nepos ꝛ quilibet ex ea de-
scēdēs dr̄ exclusus tanq̄ descendens ex inhabili materia ar.
l.ij.C.de libertis ꝛ eorum li.facit.c.j.§.hoc autem notandū.
qui feu.dare pos.aut non simplr̄ loquit̄ puta q: excludit filiā
dotatā ꝛ maritatā.ꝛ tūc aut filia supuixit patri ꝛ hoc casu ne
pos ex ea excludetur aut predecessit patri ꝛ tunc nepos non
excluditur q: tunc in eo cessat rō statuti.s. dotationis ꝛ idē
tꝫ Bal.in.l.sancimus in prin.C.de inoffi.testa. Sed tu consi
dera primo ad hoc facere que dixi super glo.si.in hoc caplo.
Itē aduerte qꝺ oēs rōnes q̄bus mouet̄ Bal.ad dicēdū ꝙ ne
pos ex filia moriente post mortē patris excluditur militāt ēt
qñ pater primo morit̄ preterea ꝛ ille rōnes q̄bus supra ɔclu-
sum est neptē ex filia excludi habēt locū ēt i nepote masculo
ex filia ergo ꝛc.q: mutato sexu non mutat̄ rō exclusionis cū
talis non possit venire nisi tāquam imago matris ar.l. illam
circa fi.C.de colla.igit̄ exclusa erit tota linea ex filia descen-
dens.ꝛ facit q: nisi actus in principio sumat initiū non pōt ex
illo fieri vlterior productio.l.quecunqꝫ gerimus.ff. de acti.ꝛ
oblig.Sed principium.s.filie est exclusum ergo ꝛc.
¶ Tertio ad hoc facit ꝙ not. Io.an.in.c.ad apostolice de
re iudi.li.vj.ꝛ Bald.in.l.j.ff.de senato.vbi dicit ꝙ Rex An
glie nullū ius hꝫ in regno francie q: processit ex filia que de
ɔsuetudine non succedit i regno ꝛ in causato nō est plus vir
tutis quā procedat ab influenti potētia cāe s̄m ipsū.Et hāc
partē seqtur idem Bal.in.l.cūctos populos in.xv. col.C.de
summa tri.allegat Guil. ꝛ Ci.in.l.de quibus.ff. de legi.
¶ Quarto statutum nō ad personam sed ad naturā hūit re-
spectum ideo q: nepos masculus ex filia descendēs est alte-
rius nature ꝛ agnationis certe lꝫ filia de medio tollat̄ nō pp

hoc descendēs ex ea subintrat gradum vel locum:facit q̄ que
voluit Bal.in.d.l.maximū in.ij.col.Cōclude ergo quod si
filia sit dotata ꝛ maritata oēs ex ea descendētes femine ꝛ ma
sculi erunt exclusi siue filia morietur viuo patre siue post:vbi
vero filia non esset dotata ꝛ maritata sine dubio succederet
patri p̄morienti ꝛ ipsa ꝛ oēs ex ea descēdētes.Sed si p̄moriere-
tur forte tunc posset fieri distinctio inter nepotē masculū ꝛ
neptē ex ea q: neptis si dotet̄ ꝛ maritet̄ p auū nō succedit ex
quo in ipsa cadit ista qualitas dotis que cū cadere non possit
in nepote masculo forte aliud dicēdū q: tunc sumus extra ca
sum statuti requirentis filiam dotatam ꝛc.facit.l.oēs.C.sine
censu vel reli.l.ita demum in prin.ff.de excu.tuto.nec hoc ca
.su nepos dr̄ ex radice inhabili cum mater ex eo quod nō fue
.rit dotata nūquā fuit inhabilis ꝛ idē dic de nepte q̄ nō fuis-
set per auum dotata vel maritata cogita.
¶ Et tenendo opi.Bar.ꝛ cōem non ob.allegata in ɔ̄rium
.ꝛ primo.l.cōmodissime q: imo iste casus non est omissus a sta
.tuto sed comprehensus q: nedum feminam sed lineam femi-
ninam totam voluit excludere ꝛ per cōsequēs nepotē mascu-
lum in quo est eadem rō q: mutato sexu non mutatur rō sta-
tuti vt.s̄.dixi ꝛ bene facit.d.§.hoc autem notādū.pterea de
stricta significatione vocabuli ad latam ēt in exorbitātib⁹ li
.cita est extensio vt.j.dicam.Sed sub lato vocabulo appel-
latione filie venit nepos.l.liberoꝝ.ff.de verb. signi.ergo sta
tutum excludēs filiam excludet ēt nepotem ex ea qꝺ autē li
cita sit extēsio de stricta ad latam ēt in materia exorbitāti p
bo primo ex glo.in ver.in canonijs i.c.j.de elec. eo.li.que di
cit qꝺ illa ɔstō loquēs de canonijs hꝫ ēt locum in oībus bñfi-
cijs q: largo vocabulo canonie appellant̄ idē vult glo.i ver-
bo gregibus in cle.j.de deci.idē glo.in ver.epia in.c.q: peri
culosum de senten.excō.j.eo.li.idem glo.ꝛ Ioā.an.in.c.si.d
elec.e.lib.vbi extendit illam ɔstōnem loquentem de elec.ad
p̄statione que largo vocabulo dr̄ electio tex. est in.c.ij.de
iurepatro.ibi antequam illum elegerit ꝛc.hoc ēt tꝫ Io. an.
in.c.vnico de rerum permu.e.li.j.ꝛ Pau.in cle.j.de elec.di
cens illā clemē.loquētem de iñō electiuo hēre locum i quocū
que modo puidēdi.Idē tꝫ glo.in ver.clericus in.c.j.ꝛ in.c.
eos de tempo.ordi.e.li.ꝛ i cle.auditor de rescript. q̄ dicit qꝺ
illa cle.loquēs de bñficio hꝫ locū in dignitate que largo vo
cabulo dr̄ beneficium vt est glo.in regula prima.j.eo.li. Idē
voluit Bar.in.l.marcellus.ff.ad trebel.ꝛ in autē.sed cū testa
tor.C.ad.l.fal.dicēs quod iura noua p̄hibētia detractionē
falcidie quo ad p̄ram eius extēduntur ad trebellianicam que
largo vocabulo dr̄ falcidia.§.sinautē in versi.omni cessante
:falcidia in autē.de eccle.titulis colū.ix. Idē glos.vult in.c.j.
.de postula.p̄la.eo.li.dicēs quod ius illud exorbitās loquens
de elec.hꝫ locum in postulatione facit glo.in.c.si postquā de
elec.e.li.q̄ dicit ꝙ illa ɔstō loquēs de collatione hꝫ locum in
.prouisione. Idem tꝫ glo.ꝛ Bar.in autē. sacramēta puberū
C.si ad ver.ven.q̄ dicit qꝺ lex.loquēs de ɔ̄ctu hꝫ etiam locū
in quasi ɔ̄ctu. Item facit glo.in ver.ad correctionem i autē.
vt hii qui obligatas perhibēt res mino.§.j.ꝛ qꝺ not. Bar.in
d.l.liberorū. ¶ Quod tñ itellige nisi ɔstō sit exorbitās ꝛ pe-
nalis simul quia tunc de stricta ad latam non est licita exten-
sio glo.est notabilis in ver.ineisdē i cle.vt hi qui de eta.ꝛ q̄-
li.fin do.Anto.ꝛ Imol.ibi quod etiā tenet ludo. in consilio
cxxix.quod incipit lꝫ magna ꝛ in consilio.cl. incipiente i pro
posita qōne ꝛ gemi.in.c.j.de tempo.ordi. dicens saltem nō
posse extendi ɔstōnem exorbitantem ꝛ penalem simul ad la-
tissimā significationē vocabuli vt ibi p eū.vel aliter statutū
recipit interpretationē passiuā vt no.Bar. in.l.oēs populi
in versi.iiij.q̄ritur.ff.de iusti.ꝛ iur.plene gemi. in.c.si postq̄
de elec.e.li.Scōo non ob,quod femininum non includit ma
sculinum quia statutum agit nedū excludere filiam sed ēt om
nem lineam ex ea descendentem in qua nedum femine sed ēt
masculi continentur insti.de gradi. ꝛ.l. iurisconsultus.ff.e.
¶ Tertio non ob.quod in filio masculo ex filia non sit quali
tas dotationis quia respondeo quod sufficit illam qualita-
tem fuisse in persona filie quam ꝛ eius lineam statutum in-
tendit excludere facit.l.in substitutione.ff.de vulga.ꝛ pupi.
ꝛ.l.mella in principio.ff.de ali.lega.plene not.Bartol.in.l.
ex facto in principio.ff.de vulg.ꝛ pupil.ꝛ Bal. in.l.ante pe.
C.de insti.ꝛ substi.facit quod notatur maxime per Bal.in.l.
j.C.vnde vir.ꝛ vxo.
¶ Quarto non ob.l.iij.ff.de interdic.ꝛ rele. quia procedit
quando quis odio vel delicto principaliter excluditur a suc

cessione nos loquimur in exclusione in qua nõ consideratur persona. Sed ipsa natura ꝛ masculus sicut ꝛ eius mater facit quod not. Bal. in. d. l. maximum in. ij. col.

¶ Quinto non ob. quod in statuto non sit expressa ratio qꝛ cum in reddenda ratione legis vel statuti possit multipliciter per coniecturas procedi probatur in. l. scire oportet. §. alius. ff. de excu. tu. ff. de legibus. l. benignius in. l. i ambiguis. ff. de cegu. iur. in. l. adigere. §. quis. ff. de iur. patro. i. l. vt gradatiz. §. sed si lege. ff. de mu. ꝛ bono. in. l. ij. §. item varius. ff. de aqua plu. arcen. certe in casu nostro potest coniecturari ratio statuti quod fuerit fauor conseruationis familie vt. s. dixi i. j. q. princ. que ratio cum sit vnica debet haberi pro expressa glo. est notabilis in. l. quũis. C. de fideicõmis. ꝛ Bal. i l. fi. de libe. preteri. tex. in. l. nominatim. ff. de libe. ꝛ posthu. facit quod no. Bal. per illum tex. C. de fideicõ. in. l. quotiẽs tert. ꝛ ibi Panor. in. c. sugestum. ex. de deci. ꝛ in. c. ij. requiris. ex. de appella. facit. l. scire oportet. §. sufficit. ff. de excu. tu. ꝛ. l. codicillis. §. instituto. ff. de leg. ij. ꝛ. l. tale pactum. §. fi. ff. de pac. no. Panor. in. c. fi. de re iudica.

¶ Nono quero quid si filia non vult dotari nec nubere sꝫ castitatem seruare vt patri succedat dic quod quia stat per eã quominus dotetur debet haberi pro dotata ar. l. qui filium ff. vbi pupi. educa. debe. ꝛ. l. iure ciuili. ff. de condi. ꝛ demon. l. labeo scribit si mihi bibliotecam. ff. de contrahen. emp. naꝫ hoc casu cum statutum velit quod dos succedat loco legitime. l. qui volebat. ff. de here. insti. sufficit illam offerre facit quod not. ci. in. l. sancimus. C. de nup. ꝛ ita determinat Bal. in. l. pactum. C. de colla. versi. xx. quero ꝛ in. l. fi. C. de pac. in ver. sed ponamus quod soror: sequitur Pe. de ancha. in repetitione. c. canonum statuta. ex. de consti. in col. cxlix. Contrarium tamen videtur tenere Andre. de isernia in. c. j. in. iij. coll. de natura succes. feu. in versi. Modo fortius vbi tenet et quod si filia fuit contenta dote tamẽ potest petere restõnem rõne minoris etatis de quo ibi per eum. Tenendo tñ opini. Bal. limita illã procedere nisi istud ius succedẽdi iam sit delatum ꝛ quesitum ipsi filie quo casu non põt cogi inuita renũciare successiõi ad ꝙ sufficiunt que dicaꝫ. j. in qõne. an si filia sit mortua mr̃e dotet a pr̃e excludat a successione materna.

¶ Decimo quero quid si pater relicta posthuma vel infante vel furiosa moriatur ꝛ sic non potuit eam dotare. an frater si voluit eam dotare audiatur ꝛ ipsam excludat Bal. notabiliter in. l. si plures in versiculo iuxta premissa. C. de cõdic. infer. arguit ꝙ sic quia nihil potuit imputari patri. ¶ Secũdo quia ista condictio dotãdi sic a statuto anneta. transit ad heredes. ¶ Contrarium tamen tenet qꝛ iste casus omissus a statuto dꝫ relinqui dispositioni iur. cõis iuribus vulga. ꝛ Bal. sequitur Pe. de ancha. in. d. c. canonũ. in col. cxlix.

¶ Undecimo. quero quid si filia tempore quo dotatur reseruat sibi ius succedendi patri an talis reseruatio sibi prosit Bar. in. l. fi. C. de pac. tenet ꝙ sic per tex. l. §. fi. insti. de legi. agna. successio Bald. tamen ꝛ Pau. de castro limitant hoc verum quando masculi consentiunt quorum fauore emanauit statutum ar. l. seruo legato. §. si testator. ff. de lega. j. ꝛ ibi etiam notat Bar. ꝛ in. l. j. §. j. ff. de colla. bono. ꝛ in. l. ij. §. sed videndum. ff. de tertulia. Secus si masculi nõ consentiũt. quibus ius quesitum per statutum pater auferre non potest. l. fi. ff. de pac. l. si post mortem. §. fi. ff. de contra tabu. Idem sequitur Imol. ꝛ ludo. in. l. stipulatio. ff. de verbo. ob. ꝛ gemi. hic in col. quarta. moderni tamen in. d. l. fi. indistincte tenent cũ Bar. ibiqꝫ sicut pater testando potest filiam instituere ꝛ sic tollere ius masculis quesitum quando statutum expresse nõ prohibet feminas succedere etiam ex testamento vt cõiter tenent ibi docto. ita vt ꝙ possit paciscẽdo tale ius tollere maxime qꝛ masculis non est perfecte ius quesitum in vita pr̃is. Sed quedam impropria spes succedendi. que lꝫ eis ab intestato tolli non possit. tamẽ potest per pactum sicut per testamentum tolli ꝛ facit qꝛ istis masculis etiam in spe nõ est quesitum ius nisi postquaꝫ filia est dotata ergo pater a principio quando dotat filiam potest istud ius querendũ filiis impedire quia facilius tollitur ius querendũ quam quesituꝫ. l. seruus C. de pac. tu adde ad hoc facere quod sequit And. de iser. in. c. j. circa fi. prin. de natura succes. feu. vbi vult ꝙ si filia recipiendo dotem protestetur ꝙ pp hoc non intendit renunciare hẽditati ꝙ si pater dans consentiat protestationi ꝙ sibi ꝛ heredi suo preiudicat. Et hanc partem ꝛ opi. Bal. tenendo. limita non habere locum quando filia ex interuallo postqꝫ est dotata faceret pactum cum patre vt possit succedere. Et rõ est qꝛ tunc filiis masculis est ius quesitum saltem spe considerabili a iure que habet ortuꝫ a statuto ꝛ acũ de preterito. ergo non põt eis inuitis auferri. ¶ Preterea hoc casu filia semel exclusa a statuto inuitaretur per pactum ad hẽditatẽ. sꝫ hẽditas pactionibus dari non potest. l. cum donationis. C. de transac. l. hereditas. C. de pac. conuen. ergo ꝛc. Secundo limita procedere qñ filia facit pactum cuꝫ patre ꝙ possit succedere. secus si esset pactum ꝙ oĩno deberet succedere quia istud esset pactum de futura successione oĩno improbatũ. vt ita no. in. d. l. fi. ꝛ. s. dixi. in glo. in verbo lex ciuilis.

¶ Duodecimo quero quid si pater pro filia ingrediente monasterium aliquid donet monasterio puta ponit centum sup altari pro elemosina an ista filia habebitur pro dotata ita qõ excludatur statuto Bar. in. l. ticio centuꝫ. §. ticio genero. ff. de condi. ꝛ demõ. tenet ꝙ sic quia in vulgari id quod datur monasterio appellatur dos monialis ꝛ idem voluit Barto. in. l. prima. §. si vel parens. ff. si quis a parente fue. ma. facit ꝙ voluit Bal. in. l. omnimodo ꝛ in. l. quoniam. C. de inoffic. testamẽto. Et pro hac parte vltra eos facit ꝙ statutum loquitur de dotata ꝛ maritata. Sed constat ꝙ mulier que profitetur religionem ꝯhit matrimoniũ qꝛ spiritualiter nubit christo. ꝛ imortali sponso se coniungit. c. que christo ꝛ. c. ꝙ autem xxvij. questione prima vnde cum appellatione matrimõij veniat nedum carnale sed etiam spũale quod est dignius. cum in eo sit salus anime. xxvij. q. prima. c. nuptiarum bonum ergo ꝛc. lꝫ. n. virgines ꝛ continẽtes ꝛ ẽt coniugati per fidem rectam ꝛ bonam operationem placentes deo ad vitam eternã mereantur peruenire. c. firmiter in fi. ex. de summa trin. tamẽ continentes plus placent deo quam coniugati quia nõ expedit homini ad regna celorum tẽdẽti accipe vxorem. c. tunc salutabitur. xxxiij. q. quinta ꝛ est glo. notabilis in. d. c. firmiter in fi. ¶ Secundo facit statutũ loquitur generaliter ꝛ indiffinite de filia dotata. sed ita appellat dos illa que dat p matrimonio spũali sicut que dat pro carnali vt. s. dixi. ergo de vtroqꝫ statutum intelliget. c. vt circa. de elect. c. li. l. de precio. ff. de publiciana. maxie cũ rõ non suadeat magis includi matrimonium carnale. quam spũale. ar. l. generaliter. ff. de fideiusso.

¶ In ꝯtrarium tamen facit vrgens ratio qꝛ immo statutum excludit filiam dotatam a successione patris pp dotem que remanet penes filiam ꝛ illi queritur ꝛ ẽ eius patrimonium. l. vnica. C. de re. vxo. ac. sed illa pecũia posita sup altari, loco elemosine remanet penes monasteriũ cui acqritur ꝛ nõ moniali cum etiam illi acquiri non possit cum sit professa. ꝛ a se abdicauerit sua: imo nec propriũ possit hẽre. c. cuꝫ ad monasteriũ ex. de statu. mo. ꝙ ẽt probat qꝛ talis pecunia non restituitur moniali si ad aliud mõasteriũ trãsferatur. c. si quis rapuerit xxvij. q. prima. §. si vero relinquens in autentico de mona. c. cũ olim el secundo. ex. de priuile. plene notatur in. c. ꝙ a te. ex. de cleri. coniuga. Scdo facit qꝛ illa pecunia oblata sup altari loco elemosine non est dos illius matrimonij spũalis nec esse potest. qꝛ pro tali matrimonio spũali consequẽdo nulla dos potest assignari ꝛ si ex pacto assignaret esset simonia. c. nõ satis. ex. de simonia. vbi aũt sponte ꝛ sine vlla cõditiõe sed pura intẽtione aliquid det non est peccatum. c. veniẽs. c. ma. ꝛ. c. fi. ex. de simo. ꝛ. j. q. j. placuit. Non. n. dꝫ cẽseri dos matrimõij spũalis illud datum per elemosinã cum dos dari non possit. d. c. non satis nec in dubio presumit quis delinquere. l. merito. ff. pro socio nec imemor salutis eterne. c. sacramẽ. j. q. vij. l. sancimus. C. de sac. san. ecc. nec eligere viam ad impugnanda sua iudicia. l. iij. ff. de testa. mili.

¶ Tertio illa pecunia non cõputatur in legitima. cum non sit data vt apud filiã remaneat sꝫ pure sit oblata p patrẽ monasterio loco elemosine ꝛ monasterio acquirit vt predixi.

¶ Quarto statutũ ꝙ loquit de filia dotata excludẽda ab hereditate patris intelligit de dote respectu mr̃imõij carnalis p quo dat dos p patrẽ ipsi filie cui incũbit onus dotãdi. l. fi. C. de dotis pmis. l. qui liberos. ff. de ritu nup. nõ aũt intelligitur de matrimonio spũali pro quo dari dos phibet statutũ enim generaliter loquens interpretatur: sm̃ ius cõe. l. ij. C. de nova. c. cum dilectus. ex. de consue. nec includit aliquid a iure prohibitũ. c. j. de iureiuran. eo. li. Et hanc partem contra Bar. tenet Pe. de perusio in quodam cõsilio qõ incipit viso prefato pñcto ꝛ visis prefatis statutis quẽ refert. ꝛ sequitur Pe. de vbaldis nepos Bal. Pe. ꝛ Ang. i repet. solũt l. cum duobus. §. si inter fratres. ff. pro socio in. xi. pte princi. versic. quarto

versi. quarto quero. Tenendo tamē opi. Bar. quā nunc cogito posse saluari si dicamus quod vsus cōmunis loquendi illud datum pro elemosina vocet dotem monialis: nam statuta recipiūt interpretationē a cōi vsu loquēdi vt forte. J. dicā.
¶ Limita illam procedere qñ post statutum conditum illa filia ingressa esset monasterium: secus si ante fm do. Anto. in. c. qd clericis de fo. cōpe. dicentem fm do. Pe. de ancha. sic consuluisse: de quo nō. etiam L apus allegatione. cxj. fm ordinē meum que incipit in qōne: & facit qd nō. Bar. in aut. item nulla. C. de epis. & cle. & in. l. rescripto. §. fi. ff. de mune. & honori. Archi. i. c. j. de immu. eccle. eo. lib. & ita Panor. in. c. qd clericis in col. xiiij. quod tñ intellige verum qñ statutum excluderet feminā nulla facta mentione de moniali. Sed si etiā excluderet moniales: tūc distinguunt doc. quod aut statutū loquitur per verba preteriti temporis: puta qd ingressa monasterium non succedat &c. & tunc statutum non valet aut loquitur per verba presentis temporis: puta q ingrediens monasteriū nō succedat: & tunc valet cū initiat vinculū ante igressum fm Bar. i. l. fi. C. de pac. de quo ibi plene p alios & p Jo. and. i regula sine culpa. e. li. p Bal. in. l. deo nobis. C. de epi. & cle. & plene p doc. i. l. stipulatio de vb. ob. pulchre p Pau. de ca. in ɔsi. ccx. qd incipit primū dubiū &c.
¶ Xiij. quero dicit statutū q filia debeat esse cōtenta dote sibi data: an habeat locū si dos fuit data p eo ea eius marito videtur qd sic per nō. in. l. huiusmodi. §. cū pater. ff. de leg. j. facit tex. in. l. sciendum. §. cum fundus. ff. qui satisdare cog. Contrarium tñ tenet Ant. de iser. in. c. j. in prin. in. xij. colū. in versi. si vero promittitur de natura succes. feu. dicens qd licet si promittatur marito nō mulieri dos dicatur mulieris l. si mulier. §. fi. ff. de iure do. l. pater cū filie scdo responso. ff. de pactis dota. tñ illud verum si mulier hoc velit: intellige hoc velit. s. habere actionem. l. tali in fi. ff. de iure dot. q: ex promissione dotis facta viro. ipsi & non mulieri inuite acquiritur actio facit. l. si pro te. C. de dotis promis. secus dicit si dos nō sit promissa sed legata marito: de quo vide nō. in. l. seruo legato. §. si testator. ff. de leg. i. ¶ Quid autem si talis dos sit promissa vel soluta marito filia ignorāte. Item qd si filia tacente & non contradicente. Item quid si filia presente & tacente. Item an si filia sit minor habeat restitutionē: ponit ibi Andre. de iser. in col. viij. & sequenti: vbi et querit an in dubio presumatur vxor scire facta mariti arguit qd sic q: coniuncti presumuntur scire facta cōiunctorum. l. octaui. ff. vnde cogna. l. de tutella. C. de in integ. resti. mino. l. si filius C. de libe. causa ergo fortius presumet scire vxor: q: dr vna caro cum viro. l. j. ff. de ritu nup. preterea philosophus scdm do yconomice appellat dulcem collocutionem viri & vxoris quasi inter se conferant omnia: contrarium tenet ipse: q: predicta iura debent intelligi in condictione psone cōiuncte: puta de etate de valitudine & similibus: q latere nō possunt sed alia facta viri vxor nescit nisi probetur. l. si legibus ibi p batum fuerit. C. de epis. audi. preterea regulariter ignorātia presumit. l. verius. ff. de pba. regu. presumitur eo. li. hinc est qd frater nō presumitur scire testamentū fratris. l. qñ. C. de iure delibe. per quē tex. ibi colligunt Bal. & Ang. q in concernentibus progressuz sanguinis cōiunctus scire psumitur facta coniuncti sz non in aliis q sentit glo. in. d. l. de tutella.
¶ Xiiij. quero quid si pater promisit dotē pro filia sz noluit eā soluere & decessit an filia possit succedere stante dicto statuto si heres velit soluere Bal. nō. & in. l. si plures in versi. item iuxta hec. C. de condi. insertis concludit q non: q: filia nō potest dici indotata ex quo precessit obligatio dotis ad quod bene facit quod dixi. s. in. q. an sufficiat filie dotē esse destinatam in testamento patris.
¶ Xv. quero an istud statutum habeat locū in filia que fuit nupta: sed tempore mortis patris remāsit vidua: Bal. in. l. j. in fi. C. vnde vir. & vxor. arguit primo q non: q: vbi non est matrimonium non pōt esse dos. l. fi. C. de dona. ante nup. l. ij. ff. de iure dot. Contrarium tñ tenet q: dotata dicitur etiā que dotem recuperauit soluto matrimonio. l. fi. C. cōmunia vtriusq; iudi. l. si socius pro filia. ff. p socio. l. filie. C. de coll. item q: sic se habet cōmunis vsus loquēdi. Et hoc procedit qñ statutum solum requirit filiam esse dotatam vt excludat: sed si excluderet filiam dotatā & maritatam maius esset dubium per dicta. s. in. ij. q. huius. ij. q. principalis. & tūc esset videndum an vbi statutū requirit certam qualitatē sufficiat illam ab initio esse lz postea deficiat: de qua plene p Bart. in. l. ex facto in prin. ff. de vulg. & pupil. cuius dicta sequitur Pe. de ancha. in. c. statuti in prin. de rescrip. eo. lib. & ibi est bona glo. in verbo canonicos: plene etiā per Jmol. in cle. & si principalis de rescrip. facit q pulchre nō. Bar. in. l. precipimus. §. sanc. C. de appel. & Ang. in. l. si quis heredem. C. de insti. & substi. vbi querit si fiat legatuz mulieri si ingrediatur monasteriū vel accipiat habitum tertij ordinis: an si mulier accipiat & deinde dimittat: debeat habere legatum de quo plene per eum in consi. xxxiiij. & in cōsil. clj. p Ang. & Jmol. in. l. in substitutione. ff. de vulga. & pupil. vbi querit an si fiat legatum filie si vidua erit tempore mortis patris sufficiat illam fuisse viduā: lz postea maritetur: facit text. & ibi notatur in. l. reprehēdenda. C. de insti. & substi. & q pulchre nō. Jo. an. in regula. decet. eo. lib. in mercuriis. in. q. an q consequitur imunitatem a statuto propter numerum. xij. filiorū illam amittat si aliquis eorum moriatur: & concludit q nō: vide et Pau. de ca. in ɔsi. cclv. q incipit suprascriptus Egregius: vbi similiter querit de legato facto filie si erit vidua tēpore mortis patris an sufficiat illam illo tempore viduam fuisse si postea maritetur: de quo est gl. notabilis in ver. sufficit in l. fi. C. de indicta viduit. tol. & ibi vide notabiliter Bar.
¶ Xvi. quero q: statuta quę excludūt dotatam a patre vel a matre an etiā excludant dotatam ab auo vel auia cōclude q sic q: appellatione patris & matris cōtinetur auia & auus l. appel. & l. iusta in fi. ff. de vb. sig. pbat tex. in. l. nesennius. ff. de neg. gest. vbi hoc videtur velle Bal. & in. l. maximū vitiū C. de libe. prete. facit qd ipse nō. in. l. quicūq;. C. de ser. fugi. & per Bar. in. l. j. in. x. col. versi. vlterius quero vtrum tacita ff. de vulga. & pupil. & in aut. matri & auie. C. quando mulier offi. tutelle & q nō. Bar. in. l. ij. §. sz videndum. ff. ad tertul. & Pau. de ca. in consi. cccxlij. incip. primo videndum est: vbi concludit q statutum excludēs matrem excludit etiā auiam licet contra faciat q voluit Ang. per illum tex. in aut. bona damnatorum. C. de bo. proscriptorum.
¶ Xvij. quero stante dicto statuto qd si filia sit dotata a fratre vel a se ipsa: dic non habere locuz statutū: q: tunc cessant eius verba. s. illa dotata a patre vel a matre ergo cessabit statutum. l. si minor. ff. de verb. obli. l. si seruum. §. non dixit pretor. ff. de acqui. here. c. maiores versi. cetex. s. de baptis.
¶ Secundo iste est casus omissus a statuto ergo &c. l. cōmodissime. ff. de libe. & posthu.
¶ Tertio q: aliter seq̄ret: absurdū q: filia cui hēditas pris est debita. l. cū ið. ff. de bo. dā. l. fi. ff. d̃ codi. excluderet ab ea.
¶ Quarto ideo excludit filia dotata per statutū: q: cōsiderauit dotē esse congruā portionē & succedere in locū portionis sibi debite i hēditate pris ab itestato. l. q volebat. ff. d̃ here. insti. dz ergo filia eē dotata d̃ bōis illi⁹ de cui⁹ hēditate agit.
¶ Quinto facit: q: aliter seq̄ret q qs posset excludere aliuz a iure succedēdi tertio sine eius volūtate cōtra. l. fi. C. d̃ pac.
¶ Sexto statutum simpliciter excludens filiaz dotatam dz intelligi ipsi dotanti non autem alij glo. est nō. & ibi Bal. in l. j. C. de legit. here. fac. l. illā. C. de colla. & l. qñ. C. de inoffi. testa. & ita cōsuluit Fran. aretini in quodā ɔsi. incip. viso statuto &c. q etiā sequitur And. de iser. lz predictas rōnes non alleget in. c. j. in. ix. col. versi. & oportet de natura succes. feu. de quo etiā per Ang. in consi. cxviij. & p Pau. de ca. in cōsi. cx. qd incipit super. j. dubio qui videtur innuere cōtrarium consuluit. n. q stante statuto qd filia dotata non succedat q si filia sit a matre dotata nō succedit patri: de quo ibi p eum & per Ludo. in consi. cccclxxxv. incip. in casu proposite cōsultationis vbi limitat dictam glo. & Bal. in. d. l. j. non habere locum qñ statutum excluderet filiā dotatam a quacūq; persona: q: cum a iure cōmuni talis filia sit exclusa a successione extranei dotantis ad quā coniuncti & non extranei vocantur aūt. in successione. C. de suis & legi. aūt. defuncto. C. ad tertul. certe tale statutum intelligetur eam excludere ab hereditate parentuz vt aliquid operetur. c. si papa. de priuileg. eo. lib. l. si qñ. ff. de lega. j. tandem tenet Pau. de ca. in consi. cccxxvij. q incipit presupposito q dictum statutum.
¶ Xviij. quero quid si filia esset dotata de bonis ppriis an erit exclusa dicto statuto Bal. notabiliter in. l. mater. C. de iure do. tenet q non quem sequitur Pe. de ancha. in. c. canonum statuta in col. xlix. quod bene nota.
¶ Decimonono quero mortua matre filia dotatur a patre vel mortuo patre dotat a iure an illa filia excludet virtute dicti statuti ab hereditate parentis iam mortui: q̄stio est dubia & primo

bin ꝛ primo videtur ꝙ nō:qꝛ vbi lex disponit respectu certe qualitatis dꝫ illa qualitas adesse tēpore quo defertur hereditas.l.i.§.non nutē ff.si quis testamento.l.in delictis.§.si detracta.ff.de nox.sed filia excluditur propter qualitatem illam:qꝛ dotata oportet ergo quod sit dotata tempore quo ei hereditas defertur a lege alias ipso iure succedit patri.l.in suis.ff.de libe.ꝛ posthu.l.necessarijs.ff.de acqui.heredi.ꝛ matri succedet p orficianū.l.i.ꝛ.ij.C.ad orficianū.ergo ꝛc.

¶ Secundo casus iste omissus est a statuto:ergo ꝛc.v.l.cōmodissime ꝛ.l.constitutionibus.ff.ad municipa.

¶ Tertio hoc statutum est correctoriū ꝛ exorbitans.l.maximum vitium.C.de libe.prete.ꝛ videtur nutrire discordiā inter descendentes contra.l.illud.C.de colla.ꝛ.l.cū oportet §.si.C.de bo.q̄ libe.ergo restringendum quantum potest.l.ꝑcipimus.C.de appel.l.sancimus.C.de testa.glo.nō.in cle.ij.de eta.ꝛ qua.ꝛ notatur in.l.tam his.§.i.ff.de dona.causa mortis ꝛ in aut.quas actiones.C.de sacrosan.eccle.

¶ Quarto verba statuti nō sunt trahenda ad iniquum:nec dure interpretanda sꝫ benigne.l.si a domino.§.si predo.vbi per Ang.ꝛ.l.illud.ff.de peti.heredi.sed extendere statutū ad filiam que tempore delate hereditatis non erat dotata est iniquum:ꝛ restringere vt tantum includat filiam que illo tempore fuit dotata est equum ergo ꝛc.

¶ Quinto facit qꝛ negari non pōt quin hoc casu statutū sit dubiū ergo potius erit intelligendum fm ius cōmune quā cōtra.c.cū dilectus.ē.de ꝯsue.glo.est in.l.si.§.i cōputatione C.de iure delib.gl.ꝛ doc.in.l.ij.C.de nox.reg.odia.eo.li.

¶ Sexto facit qꝛ diuersa est ratio excludendi filiā dotatam ab hereditate iam delata ꝛ n deferēda qꝛ facilius impeditur ꝛ tollitur fiendum ꝛ deferendum q̄ iam factum ꝛ iam delatum l.patre furioso.ff.de his qui sunt sui.vel alie.iuris.ergo licet dos data filie:tollat ius successionis querende non tñ tollet iam quesite ꝓbatur optime in.l.si.ff.vnde libe.ꝛ in.l.videamus.ff.ꝙ met.cau.facit qḋ notat Cy.in.l.j.C.de adul.ꝛ Jo.an.in addi.in rub.de succes.ab intest.ꝛ Bal.in.l.si matre.C.de suis ꝛ legi.Et hanc partem tenet Bar.lꝫ predicta argumenta:non faciat in consil.xxxi.qḋ incipi. in noie dñi quidam intestatus decessit pro qua summa.

¶ Septimo facit ratio qꝛ statutum excludens filiam feminam illam non excludit si ex testamēto a patre vocetur vt.j.dicam in.iiij.prin.q.modo sic aut pater decessit condito testamento:ꝛ tunc si filia sit instituta habebit suam portionē:aut preterijt filiam ꝛ tunc testamentum est nullum cū adhuc filia non esset dotata:nec potest reconualescere per dotationem sequentem:qꝛ qualitas superueniens actū ab initio nullum non cōualescit.regula non firmatur de regu.iur.eo.lib.l.filiusfa.ff.de testa.notatur in.l.filio preterito.ff.de iniusto.rupto.irritoq̄ testa.in.l.j.§.j.ff.de leg.in.l.non dubium.C.de testa.l.ij.C.cōmunia vtriusq̄ iudi.nō.Jmol.in.c.dudū de rebus eccle.non alie.ꝛ in.c.cōsuetudinis de cōsuetudine ꝛ in.c.cum dilecti de elec.ꝛ Ludo.in consi.ccccc.ꝙ incipit circa propositā consultationē in.vij.col.aut moritur ab intestato ꝛ tunc ex tacita voluntate defuncti filia venit ad eius successionem.l.cōficiuntur.ff.de iure codicil.l.si fundum.ff.de lega.j.vnde vt tantum operetur tacita voluntas quantū expressa.l.qui ad certum.ff.locati:sicut si pater expresse filiā vocasset admitteretur.Ita ꝛ hoc casu tacite vocata dꝫ admitti ergo dotatio alterius parentis non dꝫ nocere filie quin consequatur portionē alterius parentis premortui ad quā saltem tacita eius voluntate est vocata quo casu statutū nō habet locum vt.s.dixi ꝛ hoc casu dicitur vocata per patrē et eo ꝙ ipsam non dotat ꝛ sic illam indotatam relinquit.

¶ Octauo facit qꝛ cum mortuo patre filia efficiatur eius heres ipso iure.l.pro hereditarijs.C.de heredi.actio.non pōt desinere esse heres:lꝫ postea dotem.l.ei qui soluendo.ff.de here.insti.sed si filia tēpore mortis patris reperiatur dotata ꝛ extet masculus si pater moriatur ab intestato cū presumat scire dispositionē statuti videtur filia ex tacita mente patris exclusa:qꝛ si aliud voluisset disposuisset:voluntas.n.testatoris ex consuetudine regionis interpretatur ꝛ recipit intellectum.l.si seruus plurium.ff.de lega.j.l.nūmis.ff.de lega.iij.facit qḋ nō.Bart.in.l.super creandis.C.de iure fis.lib.x.Et ideo voluntas ꝛ mens testatoris presumitur talis qualis est dispositio cōsuetudinis vel statuti sue patrie prout nō.ꝛ determinat Pe.de anch.in.l.tres fratres.ff.de pac.vbi dicit qḋ stante statuto excludente feminas masculis extantibus si pater generaliter instituat filios nō videtur filias instituisse sed exclusisse:secus dixit si extraneus instituat filios alicuius puta sempronij quo casu veniunt etiā filie ipsius sempronij l.qui filiabus.ff.de lega.i.ꝛ dicit se consuluisse. Sed fuit originale verbū Dy.vt refert Bart.in.l.heres.§.cū ita.ff.ad trebel.ꝛ ibi hoc sequitur Ang.Jmol.ꝛ Ludo.qḋ nō.est ꝑpetuo. Adde idem tenuisse Pe.de anch.in cōmento.c.canonum statuta de consti.col.clxvj.ꝛ sc.lꝫ ibi referat Pileꝰ ꝛ Bal.tenere ꝯtrariū tñ finaliter idem tenet Cy. ¶ Que finia ex multis confirmari pōt primo:qꝛ Bal.in.l.fratres in.xvij.col.C.de impu.ꝛ alijs substi.per.l.si duo.ff.de acqui.here.nō.dicit quod testator presumitur cogitare ꝛ velle disponere illud quod disponit ius cōmune ꝛ consequenter statutum.

¶ Tertio Bal.in.l.fideicōmissa in.§.j.ff.de lega.iij.dicit qḋ testator in dubio videtur voluisse ꝙ consuetum est fieri.

¶ Quarto Bal in.l.j.C.de sacrosan.eccle.in lectura dicit qḋ voluntas testatoris presumitur talis qualis esse dꝫ.Ex quibus apparet presumendum esse quē actum facere fm quod disponunt statuta ꝛ consuetudines patrie.Et hoc intelligit nedum in vltimis voluntatibus:sed etiā in actibus inter viuos in quibus etiā presumitur quis velle seruare consuetudines ꝛ statuta.l.ꝙ si nolit.§.qui assidua.ff.d edil.edic.l.ex ea parte in prin.ff.de verb.obl.l.si prius.§.i.de aqua plu.arcē.l.antepe.ff.de manumissis vindicta.l.si finita in princi.ff.de dam.infec.l.cū de lanionis in.§.asinum.ff.de fundo instru.l.semper in stipulationibus.ff.de regu.iur.

¶ Quod primo comprobatur ex eo quod dixit singulariter Jmol.in.c.potuit circa fi.de locato se cōsuluisse apud Luci qḋ licet quis accipiat in emphiteosim pro se ꝛ filijs suis non tñ venient filie femine:vt vult Arch.in.c.si quis suadente xvij.q.iiij.Tamen illud dicit verum nisi consuetudo vel statutum loci aliud disponat ad qḋ contrahentes semper presumitur habere respectum hoc etiā sequitur Anch.in consil.ccccxiii.ꝛ Jmol.in.l.si.ff.de condi.ꝛ demon.ꝛ Bart.in.l.vt iurisiurādi in.§.si liberi.ff.de operis liberto.Et pro predictis facit ratio qꝛ naturale est vt patrie ꝛ sic eius statutis pareamus.l.veluti.ff.de iusti.ꝛ iure in fi.ergo debet presumi testamentum vel contractus initus fm consuetudinem patrie:qꝛ quilibet ꝑsumitur talis qualis est in sua patria dicit Bart.in trac.de guelfis ꝛ gebelinis per.d.l.veluti.Hinc etiam dixit Bald.in.d.l.si duo per illum tex.qḋ faciens actum semper presumitur se subijcere statuto loquēti de illo actu qḋ nota ad statutum disponens pro cōtractu solui gabellam hinc et Bal.l.d.l.fideicōmissa.§.si seruo dixit qḋ quis nō presumitur velle id qḋ non est consuetum.l.si.C.de fideicomisso.Et ideo infert qḋ si clericus secularis impetret prebendā que non est consueta conferri seculari non valet impetratio etiam motu proprio facta:qꝛ non presumitur illa mens concedentis pro quo est etiā tex.in.c.cum de beneficio pre.eo.lib.hinc etiam And.de iser.in.c.j.de natura suc.feu.dixit ꝙ si quis simpliciter accipiat feudum videtur accepisse pro se ꝛ masculis qꝛ ita esset consuetudo. ¶ Hinc pulchre Bal.in addi.spec.in ti.de locato dicit ꝙ consuetudine stante ecclesie qḋ emphiteosis concedatur vsq̄ ad tertiā generationem certe si simpliciter concedatur:intelligitur concessa fm consuetudinem bene facit ꝙ nō.Panor.in consi.lxxv.in fi.qḋ incipit diues quidam:vbi limitat Spec.in ti.de loca.§.nunc aliqua versi.xxiij.dicentem emphiteosim concessam pro se ꝛ heredibus intelligi de filijs ꝛ nō de extraneis nō procedere vbi consuetudo patrie esset in oppositum:de quo ibi per eum:hinc etiā Bar.in.l.nemo est.ff.de duobus reis:dicit ꝙ doctor conductus ad legendum potest per substitutum legere qꝛ in loco esset talis cōsuetudo:facit qḋ nō.ipse Bar.in.l.dñi.prediorū C.de agric.ꝛ censi.vbi querit an partiarius debeat partem dominicā ad domum domini portare.ꝛ dicit standum cōsuetudini:facit qḋ nō.Ang.in.l.bene a zenone.C.de quadrie.prescrip.vbi dicit ꝙ procurator ad pacem contrahendā pōt contrauenientibus penam apponere:facit tex.in.c.ꝙ translationem de offic.lega.vbi legatus simpliciter constitutus intelligitur fm cōsuetudinē.Et qḋ notat Ludo.in ꝯsi.xxiij.qḋ incipit visis his que narrantur qui allegat Bar.in.l.j.C.de pascuis publicis lib.xj.dicentem ꝙ procurator principis constitutus ad vendendum gabellas ciuitatis intelligit vt vendat solito modo.Mandata.n.principis regulantur fm consuetudinē tex.in.c.si.de cōsue.eo.lib.in.c.ꝙ dilectio de cōsangui.ꝛ affi.bene facit tex.in.c.ecclesiasticarū ꝛ.c.in his

xj.dist.per

xi.dist.per que iura Panor.in consi.xvj.incip.ad clarā de-cisionem dicit ꝙ assumptus ad officium videtur obligari ad faciendum qđ est solitū per alios fieri:possent ad hoc propo-situm multa elegātia similia adduci que latissime ponuntur ꝑ modernos in.l.transactiōis placitū.C.de trāsac.⁊ in repe.c.Raynaldus.ꝫ.de testa.in.vi.xi.lit.⁊.clxviii.col.plenius in.c.ꝙ translationē.ꝫ.de offi.lega.in.vij.col.⁊ seq.⁊ aliquid in col.xlvj.Sed ne lōgior ꝙ̄ ꝓposuerim hā cōsulto omitto.

¶ In cōtrariā tñ partē.s.ꝙ imo talis filia pena dotata exclu-dat a successione iā delata primo facit:q2 quādocūq3 qs repel-litur ab aliqua actiōe respectu certe qualitatis:sufficit si illo tpe quo vult agere adsit qualitas vt repellat.l.in delictis §.si extraneus.ff.de nox.actio.facit.l.hoc deniq̄.ff.de ope.liber. Sed nunc qñ filia vult habere regressum ad hereditatē pa-ternā reꝑit dotata ergo tāꝙ̄ in statuto cōprehēsa d3 repelli.

¶ Secundo facit q2 in tali verba statuti habēt locum:ergo ⁊ ipsum statutum.l.j.§.si is qui nauē.ff.de exercito.

¶ Tertio videtur casus in.l.fi.ff.vnde lib.⁊ in.l.capitis.ff.vnde cogna.vbi l3 tempore mortis illius de cuius successio-ne agitur quis sit habilis ad petendum bonoꝝ possessionem tamen si tempore quo petit sit inhabilis repellitur.

¶ Quarto qñ agitur de hereditate materna vt filia ad eam admittatur duo tempora considerantur.s.mortis ⁊ additio-nis hereditatis.l.si alienum.§.in extraneis.ff.de here.insti. ⁊ si aliquo istorum tempoꝝ reperitur inhabilis excluditur ⁊ alius vocatur:ergo licet filia tempore mortis reperiat ha-bilis:q2 nondum dotata eo tamē tempore quo vult habere regressū ad bona est inhabilis effecta:q2 dotata quo casu al-ter est vocatus ad hereditatē cui est ius quesitum qđ ab illo sine facto suo auferri nō d3.l.id qđ nostrū.ff.de regu.iur.

¶ Quinto facit q2 filia que dotatur videt velle illud qđ se-quitur ex dotatione.l.j.§.hestias.ff.de postul.l.si mulier in princ.ff.ꝙ met.cau.⁊ sic cum ex dotatione sequatur amissio hereditatis ⁊ quodāmodo eius repudiatio:ergo amplecten-do dotem videtur velle hereditati renunciare: q2 qui vult consequens vult omne necessarium antecedens ad illud.l.illud.ff.de acqui.heredi.c.preterea de offi.deleg.

¶ Sexto facit ꝙ licet causa excludēdi sit de preterito.s.do-tationis ius tamen succedendi est de futuro: ⁊ participium dotata appositum in statuto potest etiam includere futuru3 ius ⁊ sic successionis vt tenet Bal.l.l.omnes populi in.xiij. col.versi.sed pone.ff.de iusti.⁊ iure.

¶ Nec ob.qđ semel heres ⁊c.q2 illud falsum est cum ius ci-uile possit facere heredem desinere esse heredem probatur in aut.hoc amplius.C.de fideicō.⁊ l.l.in substitutione.ff.de vulga.⁊ pupil.ergo statutum nostrum qđ dicitur ius ciuile loci vt.ꝫ.dixi in.j.q.prin.operabitur qđ ista filia propter se-quentem dotationem desinet ēsse heres ipso iure: preterea etiā si tenemus qđ nō obstante statuto filia dotata efficiatur heres ipso iure:sed repellatur a consecutione hereditatis: qđ videtur esse qñ statutum non simpliciter dicit ꝙ filia do-tata nō succedat:sed dicit ꝙ nullū habeat regressum ⁊c.per que verba non videtur excludi a iure succedendi sed a iure consequendi essentialiter suā portionem:aliud.n.est excludi a successione ⁊ iure succedendi aliud a iure cōsequendi pro-batur in.l.fi.ff.de suis ⁊ legi.iuncta hac decre.facit.l.j.in pr. ff.ad macedo.⁊.l.ij.§.j.ff.ad velle.⁊.l.j.§.si sublata.ff.ad tre bel.notatur in.l.nam ⁊ postea.§.si damnetur.ff.de iureiur.⁊ in.l.si eo tempore.ff.de pecu.in.l.cū putarem.ff.famil.her. in.l.posthumus.§.si quis.ff.de inoffi.testa.notatur ꝑ Bar. in.d.l.nam ⁊ postea in prin.tamē etiā hoc casu talis additio filie non trahetur retro in preiudicium iuris tertio quesiti l.fi.⁊.l.bonoꝝ ⁊ glo.optima in.l.si indebitum.ff.rem ra.hq. nō.Bal.in.l.fi.in aliquib⁹ lec.C.ad macedo.in.l.ordo in fi. C.de execu.rei iudi.Bar.in.l.alienam rem.ff.de pig.actio. notatur in.l.cum mihi.ff.de verb.oblig.per Spec.in tit.de obli.⁊ solu.§.scđo in versi.quid sit ergo ⁊c.qd ergo tenēdū.

¶ Considera tu ꝙ si statutū dicat filiam dotatā nullum ha-bere regressum ⁊c.sed debere dote cōtentā esse.Ista verba simul iuncta operantur ꝙ nedum repellatur ab hereditate parentis premortui immo etiā tali filie petitio vel actio non cōpetit:immo importaut ꝙ dicatur exclusa ⁊ exheredata.l.qui volebat.ff.de heredi.insti.facit.l.iij.C.de libe.prete.⁊.l.pactū.C.de colla.que dicit ꝙ per illa verba nō possit habere regressum in pacto apposita non prohibet filia patri succe-dere:q2 pactum non valet ergo si apponantur in statuto ꝙ valet ⁊ potens est excludere feminas vt.ꝫ.dixi in.j.princi.q. tunc per talia verba impeditur ⁊ tollitur ius succedendi qđ nota.q2 est magni effectus vt.j.dicam.Et ad hoc facit ratio q2 vbi impeditur petitio ibi ⁊ dominij translatio.l.quintus in.§.argento.ff.de au.⁊ argē.lega.⁊ per consequens heredi tatis acquisitio.§.pe.insti.de heredū quali.⁊ diffe.l.si ager in fi.ff.de rei vendi.vbi vero non impeditur quis heres esse licet impediatur agere:pōt tamē excipere ⁊ sic si possideret posset se exceptione tueri.Statutum.n.in materia maxime odiosa loquens in actore non h3 locu3 in reo vt dicit Inno. in.c.cum inter ⁊ in.c.significauerit.ꝫ.de excep.⁊ vide Pe.de ancha.in.c.canonū statuta de consti.col.clxxx.quantumo hoc casu si filia ageret :licet de statuto eam excludente: non opponeretur posset tamen per iudicem repelli iuxta notata per glo.in.l.vbi pactum.C.de transac.ꝑ Bal.in.l.vnica.C.vt que desunt aduocatis:vnde cum statutū in materia maxi me odiosa loquens de actore non vendicet sibi locū in reos vt.ꝫ.dixi ex mente Inno.videtur qđ si mulier possideret ab eo non auocaretur:de quo plene Signo.in consilio.xcvij.

¶ Distingue igitur in hoc articulo qđ aut loqmur de filia dotata per vnū ex parentibus ante mortem ipsoꝝ:⁊ tunc cla rum est ꝙ excluditur a iure succedendi:aut loquimur de filia dotata post morte3 vnius ex parentibus:⁊ tunc si agitur de hereditate patris qui predecessit antequā dotaretur:⁊ tunc ipso iure filia est heres patri pro sua portione.§.sui.insti.de here.quali.l.necessarijs.ff.de acqui.heredi.nō.in.l.si cū do tem.§.transgrediamur.ff.solu.matri.⁊ ibi glo.⁊ ideo cū sua portio sit acquisita filie:ita ꝙ illam tanꝙ̄ aditam non tanꝙ̄ adeundam transmittat ad heredē:vt est casus nō.in.l.si quis filiū.ff.de acqui.heredi.ergo licet postea dotetur non tñ de sinet esse heres:nec per ipsa3 dotationē d3 perdere ius iam quesitum in hereditate patris:facit optime.l.fi.ff.vnde libe.⁊ in hereditate paterna loquitur Bal.in.d.l.si matre.C.de suis ⁊ legi.⁊ ita ipse de facto cōsuluit in quodā cōsilio quod incipit quedā mulier nomine Laconeta.Motus primo q2 in herede suo tempus mortis patris tantū inspicitur qñ tracta tur de hereditate ab intestato:insti.de legi.agna.succes.§. proximo sed ista filia tempore mortis patris est successibilis immo per existentiā suitatis efficitur heres patri:ergo esse non desinet per regulā semel heres ⁊c.l.⁊ si fine.§.sed quod ꝑ papinianus.ff.de mino.l.aliquo casu.ff.ꝺ here.insti.all.nō. in.l.gallus.§.⁊ quid si tantū.ff.de libe.⁊ posthu.Idē tenet etiā Bal.in preallega.consi.motus eadem rōne.s.q2 in filia sua inspicitur tantū tempus mortis testatoris.l.si alienū.§. in extraneis.ff.de here.insti.Itē ius quesitu3 non amittitur per dotationem sequentem ꝙ etiā sequitur Cy.in.l.j.C.de adulte.⁊ Jo.an.in addi.spec.in rubrica de succes.ab intesta.

¶ Si vero agimus de hereditate materna:tunc si filia post mortē matris dotatur per patrem postꝙ̄ facta est heres ma tris:⁊ hoc casu per dotationem sequentē non desinit esse he res per rōnes predictas:vbi vero tempore dotationis nōdū est facta heres matris:tunc q2 in ea inspiciuntur duo tēpora s.tempus mortis ⁊ additionis.d.§.i extraneis vbi plene nō. nam filia matri non efficitur heres ipso iure cū nō sit in eius potestate:vt notatur in.l.apud hostes.C.de suis ⁊ legi.in.l.ventre.ff.de acquir.heredi.in.l.j.⁊.ij.C.ad orficianū:⁊ ideo cū tempore quo vellet adire:reperiet se dotatā ⁊ sic factā in-habilem ad successionem:credo tunc ꝙ adire non possit nec effici heres matris per tex.in.l.fi.C.vnde libe.⁊ ita sentiunt predicti doc.per iura ⁊ rōnes.ꝫ.deductas in hereditate pa terna que cū cessent in hereditate materna cessabit ⁊ dispo-sitio.l.adigere.§.ꝙ̄uis.ff.de iurepa.l.illud.ff.ad.l.aquil.ex quibus patet ratio differentie inter hereditatē paternam ⁊ maternam.¶ Preterea ēt facit q2 filia anteꝙ̄ adeat in he-reditate materna non h3 aliqđ ius:licet habeat beneficium iur.adeundi ꝙ ius adeundi est ius querendū:⁊ non dicit in bonis nostris:⁊ ideo per seruū non acquiritur dño.l.precia rerum.ff.ad.l.fal.immo ꝓpter ius adeundi cōpetens alicui nō dicitur ille habere ius in bonis hereditarijs.l.j.ff.de re-diui.nec ius ad bona:ꝓbatur in.l.j.cū.l.seq.ff.de peti.here. facit.l.ij.§.in hac.ff.vi.bo.rap.Dicitur.n.ius ad rē quoddā preambulum ad ipsa3 rem.l.j.§.qui semel.ff.de succes.edic. in hereditate vero patris dicit filia habere ius in rem:patet q2 illam non agnitam transmittit ad heredē.d.l.si quis filiū notatur in.l.gerit.ff.de acqui.hered.in.l.si filius patri.ff.de vulg.⁊ pup.in.l.si suis ⁊ in.l.si filius heres.ff.ꝺ lib.⁊ posth.

⁊.§.sui.

⁊.§.fin.insti.de heredi.quali.⁊ diffe.vnde cum facilius reti neatur ⁊ difficilius perdatur ius in re quã ius ad rem iuxta nõ.per Bar.in.d.§.⁊ quid si tantum ⁊ in.l.ij.ff.de iur.⁊ fac. igno.notatur in.l.j.C.de iur.aur.anullor⁊ ⁊ in rubri.C.de precibus impera.offe.in.l.nã⁊ ita diuus.ff.de adop.bo.tex. in.c.si.de concess.preben.in.vj.notatur per do.Anto.in.c.p venerabilẽ in.vij.char.ẽ.qui filij sint legi.dũ⁊ dicit q filius legitimatus euocat a venientibus ab intestato hereditate⁊ quã nundum adiuerunt:secus postq̃ illam adiuerint: vnde aliud dicendũ in hẽditate paterna quã in materna. Tande⁊ facit q filia hoc casu permittendo se dotari videt tacite re-nunciare iuri adeundi hereditatẽ maternam. ¶ Cogita q hoc casu forte non absurde posset dici q filia si nolet dotari per patrẽ:sed sibi reseruare hereditatem maternã ⁊ ius sibi suc-cedendi:qd tunc cogi nõ posset per patrẽ:q cũ tale ius iam sit delatum nemo inuitus cogitur iuri suo renũciare.l.si.C. de pac.facit.l.ij.ff.de iudi.⁊ qd nõ.Bald.in.l.sed si quis.§. quesitum.ff.si quis cau.⁊ notatur in.l.j.§.que honorande.ff. quar⁊ rerum actio nõ datur p Bal.in.l.transactionis ⁊ in.l. interpositas.C.de transac.⁊ sic statutum debet intelligi qñ filia non vult dotari ante ius adeundi sibi cõpetens:secus si post quo casu cogi non posset per patrem:nec tunc h⁊ locum cõsilium Bal.qd ponit in.l.si.C.de pac.⁊ in.l.pactum.C.de coll.i.de quo.ẽ.dixi in hac.ij.q.pn.⁊ bene facit q nõ.And. de iser.in.c.j.de natura succes.feu.i versi.feu.in articulo an filia sic dotata possit petere restitutionem rõne minoris eta tis ⁊ cõcludit q sic ergo fortius poterit tali dotationi resi-stere.s.ne fiat. ¶ Et ex predictis maxime in ver.nec obstat habes inferre an ⁊ qñ filia dotata exclusa per statutũ ab he-reditate patris statuto nõ obstante ipso iure heres dicatur hereditatis defuncti. ¶ An autẽ dicta filia saltẽ in dote si-bi ex forma statuti data dicatur heres ⁊ in ea habere nomẽ heredis videt q sic per tex.in.l.in condictionibus primum locũ.§.si patronus.ff.de condi.⁊ demon. Contrarium tñ de terminat Ange.in.l.quisquis.C.ad.l.iul.ma.circa si.dicẽs q talis proprie non dicitur heres:q sibi non cõpetit diffini-tio heredis qui succedit in vniuersum ius defuncti: dicit tñ Ange.q quo ad quedã habetur loco heredis per nõ.p glo. in.l.si qs priore.ff.ad trebel.⁊ nõ.in.l.quotiẽs.C.de heredi. insti.pondera tñ tex.in.d.§.si patronus.q videre meo pbat ɔ̃rium eius ad qd ipsum alle.Ange.⁊ vide in proposito que plenius nõ.Ange.in consi.lxxvij.qd incipit domina maria. ¶ An aũt filia dicatur adiuisse hereditatẽ matris ex eo qd pater suus illã penes se retinuit:vide Bart.in.l.gerit.ff.de acq.here.in añpe.col.⁊ nõ.in.l.cũ antiqoribꝰ.C.de iur.deli. ¶ Uigesimo quero quid si pater predecessit condito testa-mento in quo instituit filiam in aliqua re vel portione que fi lia:postea dotatur per matrẽ an poterit habere id qd eã sibi relictum in testamento patris dic q sic per iura ⁊ rõnes ad-ductas in proxima.q.precedenti:quinimmo si in minus quã legitima foret instituta licet postea dotetur per matrẽ:pote-rit tñ agere ad supplementu⁊ legitime sicut potuisset si non fuisset dotata:nã tacita renunciatio que surgit ex dotatione non debet plus operari quã expressa.l.cũ quid.ff.si cer.pet. sed expressa renunciatio que fieret per filium de hereditate patris nõ includit legitimã vel eius supplementũ fm Guil. ⁊ doc.in.l.de his.ff.de transac.⁊ dixi.ẽ.circa prin.decre.in quinta limitatione ergo nec ista renunciatio tacita que sur-git ex statuto:facit glo.in rubri.C.de decre.decurio.⁊ in.l. nõ impossibile.ff.de pac.idem ẽt dicas in filia instituta a ma tre in minus quam legitima si anteq̃ dotetur agnouit id in quo est instituta cũ protestatione valẽdi agere ad supplemẽtũ legitime quo casu postq̃ fuerit a pře dotata poterit agere ad supplemẽtũ legitime in hereditate materna sibi debita. ¶ Uigesimoprimo quero filia fuit exheredata vel pterita l testamento patris ⁊ anteq̃ impugnet testamentũ fuit a ma tre dotata vel econtra an poterit postea dicere testamentũ nullũ videtur q non:q donec tacet filia sic preterita cessat suitas ⁊ in eã non continuatur dñium heredi:atis paterne: vt nõ.in.l.in suis.ff.de libe.⁊ posthu.⁊ sic nullum ius est filie quesitum in dicta hereditate licet habeat ius impugnandi testamentũ probatur in.l.suis.C.de repu here.⁊ in.l.q sub condictione.ff.de condi.insti.facit q nõ.Bar.in.d.l.gerit ⁊ l.cũ quidam.ff.de bono.pos.dum cõcludit q filius dicendo testamentũ patris nullum videtur se immiscere:de quo per Bal.⁊ Imol.in.d.l.filio preterito.ff.de iniust.rup.ergo cũ

tẽpore dotationis non fuerit ei ius quesitum per dotationẽ sequentẽ excludetur a iure querẽdo.d.l.si.ff.vnde libe.dixi ẽ.in.xix.q. Et sic testamentum nullum reconualescit ex tali dotatione ⁊ ex tacita approbatione filie.d.l.filio preterito. ¶ Uigesimosecundo quero quid si pater in testamẽto leget centum filie pro dote ⁊ in illis eidẽ substituat:an valeat sub-stitutio conclude qd substitutio pupillaris valet ⁊ tenet:q dicitur esse prouisio ipsius filie ⁊ nõ patris.l.patris ⁊ filij.ff. de vulga.⁊ pupil.que etiã in legitima admittitur.l.in trib9 C.de inoffic.testa. Sed si substituat si sine liberis decesserit an valeat substitutio videtur qd non q primo nõ põt valere vt pupillaris:q cum sit facta per verbum cõmune substitutõ adiectũ certe rei vel quantitati non põt inducere directam pupillarẽ vt.l.cogi.§.⁊ generaliter.ff.ad trebel.⁊ nõ.Bar. in.l.centurio in.j.q.princi in arti.de compendiosa facta per verbum cõmunem ver.quero vlterius.ff.de vulga.⁊ pupil. per nõ.in.d.§.⁊ generaliter ⁊.l.his verbis.ff.de here.insti. per glo.⁊ Dy.facit glo.in.l.precibus.C.de impube.⁊ aliis substi.⁊ in.c.raynucius.ẽ.de testa.que dicit q illa verba sine filijs apposita in substitutione interpretantur illam fideicõmis sariam licet doc.cõmuniter teneant contra per.d.l.centurio vnde cũ ista substitutio dicatur fideicõmiss.que non põt fieri in legitima nec in aliis bonis filij.l.coheredi.§.cum filie.ff. de vulga.⁊ pupil.dubiũ est an in dote possit fieri cũ illa dica tur proprium patrimoniũ filie.l.iij.§.sed verũ.ff.de mino.⁊ ita est debita sine legitima.l.qui liberos.ff.de ritu nup.l.si. C.de dotis promis.⁊ qd non valeat:tenet Mar.fili.prout re fert Jo.an.in addi.spec.in tit.de instru.edi.§.vt aũt ⁊ Bal. in quodã consilio. Quod verũ limitat Dy.quantũ ad legiti-mam sed quantum ad id in quo excedit dos legitimã tenet Dy.talẽ substitutionem valere in dote per tex.in.l.si.§.filie ff.de leg.ij.vbi de hoc videtur casus:⁊ ita sequitur ibi Bal. ⁊ in.l.lucius.§.maritus.ff.ad trebel.⁊ Cy.in.l.vna.§.videa-mus.C.de rei vx.ac.in si.sentit Bar.in.d.§.maritus ⁊ ple-nius Bal.in.l.qñ nouella.C.de inoffi.testa. Contrariam tñ partem.s.qd indistincte in tota dote valeat talis substitutio tenet elegãter Pau.de ca.in ɔ̃si.lxxvj.qd incipit in Christi nomine viso dicto puncto ⁊ cõtra:q licet dos sit debita filie non tñ filia succedit in ea veluti in legitima:q stãte statuto excludente feminas ⁊c.feminis exclusis non debetur aliqua legitima:vt dicit Bar.in.l.ticio centũ.§.ticio genero.ff.de condi.⁊ demonst.⁊ plene dixi.ẽ.in hac principali.ij.q.ergo dos data non põt dici succedere in locũ legitime que nõ de betur. Nec ob.l.si arrogator.ff.de adop.q loquit in quarta debita arrogato que assignatur loco quarte debite iure na-ture ⁊ hanc partem inquit Pau.veriorem ⁊ tutiorẽ esse ⁊ idem sequitur ipse in consi.cvj.incip.super eo de quo querit de quo etiã per eundẽ in consi.cx.qd incipit substitutio facta ⁊ in consi.seq.hanc etiam partem te⁊ Ludo.in consi.cxxiiij. incip.pro declaratione:q cum dos non succedat loco legiti me stante dicto statuto:vt dixi ergo sicut põt substitutione⁊ fideicõmissariam facere valit in.l.insti.de pupil.substi.§.si.⁊ ad trebel.per totũ certe nihil ob.quinetiã in ista dote facta valeat:⁊ ita credo tenendũ. Et hec opi.Pau.⁊ Ludo.sine dubio procedit:vbi ista filia decederet anteq̃ nuberet:quia dos dicitur relicta sub cõditione si maritabitur:ergo ante conditionẽ purificatã potuit conditio fideicõmissi apponi: ⁊ ita tenet Pau.in dicto consi.lxxvj.qd autem dicatur reli cta sub conditione si nubat:dixi.ẽ.in hac.ij.q.principali. ¶ Secundo sine dubio procedit: vbi pater habens plures filias illas dotat ⁊ inuicẽ illas substituit per fideicõ.q talis mutua substitutio neutrã dicit grauare argu.l.si pater.C.de inoffi.testa.⁊ eorũ que nõ.in.l.j.⁊ in.l.licet.C.de pac.bonus tex.in.l.de fideicõmisso.C.de transac.notat Bal.in.l.cum archimedorũ.C.vt in pos.lega.plene per Imol in.l.si socer §.lucius.ff.sol.ma ¶ Hinc dicit Bal.in.d.l.si pater in si.q reciproca donatio inter vir.⁊ vxo.valet q nõ dicitur mera liberalitas: ⁊ ideo nõ requirit insinuationẽ:vt pulchre tenet Oldra.in consi.cxx.incip.ad habendũ Jo.an.in addi.spec. ti.de instru.edi.§.porro circa vltimam colũ.Saly.in.l.si.C. de pac.de quo per Ludo.in.l.acquilius.ff.de donatio. ¶ Tertio sine dubio procedit predicta opinio qñ statutum disponeret q filia teneatur seruare oia ordinata per patrem iuxta nõ.per Bar.in.d.l.centurio que omnia bene nõ. ¶ Uigesimotertio quero an dictum statutũ vigens in loco habeat locũ in iudeis in eo loco cõmorantibus dicta q mascu-
las filius

lus filius iudei excludat filiam feminā: videtur ꝙ sic per ea que notat Bal. in.l.spadonem.§.iam autē.ff.de excu.tuto. dicens ꝙ priuilegium datum incolis includit iudeos.
¶ Scđo ꝙ masculus excludat feminam est de.l.mosaica:vt habetur numeri.c.xxvii.ergo tale statutum reducens ad.l. mosaicā est cōmēdabile.l.lege.xij.tab.C.đ legi.her.ergo ⁊c.
¶ Tertio appellatione populi veniunt iudei:probat tex. in auť.de questoribus circa prin.quē singularem dicit Bal. in.c.j.de forma fidelitatis ⁊ in rubrica C.qui accus.non pos. circa fi.⁊ vide Pet.de ancha.in.c.si sententia đe sen.excō. co.lib Et hanc partem ꝙ statutum in iudeis locum habeat reperio tenere. Jo.de ana.in.c.iudei el.ij.ā.de iudeis:de quo ibi per eum plene examinantem illum articulum:an iudei in condendis testamentis vel iure succedendi debeant obseruare legem mosaicam vel legem ciuilem.
¶ Uigesimoquarto quero an istud statutum habeat locum in filia dotata anteꝗ̄ fieret tale statutū vł ꝙ sic:q̄ statutū ꝑm dicit si filia dotata fuerit ꝙ verbū fuerit est pterit i perfecti ⁊ plusquā pfecti:ergo tale statutū trahitur ēt ad prius dotatā.
¶ Scđo q̄ filia tpe quo dꝫ succedere patri reperit dotata: ergo ⁊c.faciūt que dixi.ā.in.q.xix.maxime in ver.in 2rium.
¶ Tertio verbum dotata habet causam permanentem.l. planciana.ff.de iure codi.⁊.l.verbū erit.ff.đ vb.sig.⁊ omne tempus significat:vt ibi nō.per cōsequens tale statutū extēdetur ad filiā prius dotatā:⁊ ita consulnit Bar.prout refert Ange.in auť.hec constitutio interpretatur colla.vi.ipse tñ tenet contra Bar.per illū tex.vbi dicitur de illo qui in monasterio intrare voluerit:⁊ sic loquitur per verbuꝫ preteriti perfecti ⁊ plusq̄ perfecti temporis:⁊ tñ illa dispositio non habet locū in ingresso anteꝗ̄ esset condita dicta constitutio immo talis pōt disponere de bonis post ingressuꝫ:preterea verbū fuerit prolatum a statuto cū etiā possit respicere tempus futurum ad illud debet trahi:q̄ illud proprium est statuti.c.fi.extra de consti.l.leges.C.de legi.⁊ hoc nisi in statuto fiat expressa mentio ꝙ trahatur ad preterita vt ibi:⁊ in auť.vt facte noue cōstitutiones ⁊ in auť.vt liberti de cetero in prin.ad hoc facit qđ nō.Bar.l.l.cū lex.ff.de legi.Nec ob. ꝑm Ange.ꝙ verbū dotata habeat causaꝫ permanentem:q̄ fatetur illud verū preterꝗ̄ quando apponitur in.l.vel statuto cuius proprium est respicere futura:vt dixi.Item non ob.qđ ista filia reperiatur dotata:q̄ hoc non obstante nō tñ fuit dotata post statutum sed ante:⁊ sic non ob.cōtrariū per tex.in.d.auť.hec cōstitutio inductū vt.ā.⁊ ita credit Ang. esse tenendū:lꝫ non firmet sed dicat cogitabitis.¶ Ego vero puto tenendā esse opi.Bar.quā etiam tenet Bal.non faciens mentionē de Bar.in l.oēs populi in.xiij.col.versi.sꝫ pone.ff.de iusti.⁊ iur.Nec ob.tex.in.d.auť.hec constitutio super quo Ange.facit fundamentū:q̄ ideo ibi verbū fuerit nō includit tempus preteritū:q̄ lex vlterius processit ita interpretando:vnde facit ille tex potius pro Bar.cogita tñ.
¶ Uigesimoquinto quero quid si statutū expresse disponat qđ trahatur ad filias de preterito dotatas an includet filiam de preterito dotatā que iam cū fratre suo hereditatē diuiserat: dic quod quo ad iam finita pacto vel transactione non extēditur statutū:⁊ ita in terminis tenet Bart.in.l.j.in fi.ff. ad tertul.facit qđ nō.Cy.in.l.leges.C.de legi.Pau.⁊ doc. in cle.ij.de eta.⁊ quali.facit.l.causas ⁊ qđ ibi nō.Bar.C.de transac.⁊.l.fi.cū ibi nō.per Bar.C.sen.rescin.nō pos.l.pe.C. de sac.san.eccl.⁊ ꝙ nō.Ja.de bel.in auť.vt cū de ap.cogno. ⁊ Ang.in consi.cexli.qđ incipit Philippus vbi cōcludit ꝙ cōpromissum generale:ita factū ꝙ trahatur ad preterita nō dꝫ extēdi ad lites pteritas pacto vel trāsact de finitas qđ nō.
¶ Uigesimosexto quero quid si filia dotata semel fuit exclusa ex eo qđ tempore mortis patris extabat filius masculus: an si postea filius moriať filia admittať ad successionē Bar. in.l.fi.ff.ad tertul.tenuit ꝙ semp remaneat exclusa:idē Bal. in.l.gallus.§.⁊ quid si tantum.ff.de libe.⁊ posthu.⁊ in.c.j. episcopū vel abbatē in vsibus feu.⁊ in.l.cū vsusfructus vxori C.q̄n dies le.ce.⁊ in.l.in quibus.C.de secun.nup.p glo.ibi singularem dicentem ꝙ q̄n aliquid discedit ab aliquo:ita qđ ad alium peruenit exclusio est perpetua ⁊ non temporalis:⁊ ideo in casu nostro sufficit ꝙ momento hereditas puenerit ad filios masculos ita qđ filia perpetuo excludatur:vide etiā Bal.in.l.si quis posthumus.§.si filiū.ff.de inoffic.testa.⁊ ad hoc singulariter facit simile qđ dicitur de filio primogenito q̄ si ex ꝯsuetudinē vel pacto regnum debetur primogenito secundogenitus etiā mortuo primogenito sine filijs non admittitur ad regnū:ita singulariter Bal.per illū tex.l.c.j.de filijs natis ex matrimonio contracto ad morga.facit.l.iubemus in fi.C.ad trebel.⁊ ita Bal.refert Ludo.in consi.xxviij. incip.quo ad id:de quo queritur qđ perpetuo nō.Limita tñ predictam conclusionē procedere:q̄n statutū simpliciter excludit feminā secus si non simpliciter:puta dicit ꝗ̄diu extat masculus ⁊c.⁊ sic nō loquitur per verba denotantia momentum temporis sed perseuerantiā ꝑm Bar.in.d.l.fi.Ang.in auť.hoc amplius.C.de fideicō.per glo.ibi dicentē ꝙ semel heres pōt auctoritate iuris ciuilis desinere esse heres:idem tenet Ang.in.§.si vero nō implens in auť.de heredi.⁊ fal. vbi dicit collegiū Flo.sic consuluisse.Idē tꝫ Bal.in.d.l.in quibus:q̄ tūc ista exclusio potius est tēporalis ꝗ̄ perpetua. Ideo deficiēte masculo admitteretř filia:facit.§.gregorianus in auť.de nō eligēdo scđo nubētes:⁊ tex.in.§.q̄n autē in auť. de nup.⁊ l.l.cui alius.ff.de cu.fu.⁊ in.l.ticius.ff.de excu.tu.
¶ Secundo limita predicta procedere q̄n filius iam factus heres patris decessit:secus si non fuit heres vel q̄ noluerit vel q̄ nō potuerit:de quo pulchre per Pau.de ca.in consi. ccexlij.incip.primo videndū est:dicam plene.j.in seq.princi. q.in.vij.⁊.viij.q.nam que ibi dicuntur:conferunt ad intellectum huius.q.¶ Aduerte tñ q̄ hec.q.in terminis q̄bus illā format Bar.in.d.l.fi.s.q̄n filius masculus moritur iā adita hereditate patris posset procedere q̄n ipsa filia hoc casu vellet venire ad talem hereditatē tanꝗ̄ heres patris:sed si venire vellet veluti succedens fratri bene posset:iuxta ea que dicā.j.in quarta prin.q.versi.quinto quero ⁊c.Itē intellige qđ dixi filiā mortuo fratre vocari ad successionē patris q̄n dicit statutū ꝗ̄diu extat masculus ⁊c.pcedere patre moriēte ab intestato ꝑm Ang.in.d.§.si vero non implens.Quid autē si fecit testamentū in quo instituit filium ⁊ filiam preterijt an stante dicto statuto mortuo fratre filia posset dicere testū nullum vt.j.e.j.in.iiij.q.prin.versi.xvj.quero.

Circa Tertium principalem.q.qua queritur quas ꝑsonas intendat statutum excludens feminam vocare ad successionē.Aduertendum est ꝙ talia statuta dicuntur emanasse propter fauorē fratrum vel heredū patris. Et ideo primo quero an filius naturalis tantum.i.natus ex cōcubina retenta in domo indubitata affectione ⁊ protestatione debita ꝑmissa ⁊c.de qua in.l.in concubinatu.ff.de concubi.⁊ in auť.qui.mo.naturales effi.sui.§.si quis autē excludat filiam feminā dotatam ⁊ maritatā videtur ꝙ non q̄ ꝑm propriam significationē filium esse diffinimus natuꝫ de viro ⁊ vxore.l.filiū diffinimus.ff.de his qui sunt sui vel alie.iur. l.quia semper.§.pater.ff.de in ius voc.habetur in auť.vt liceat matri ⁊ auie.§.ad hec colū.ix.Scđo facit q̄ ad certos actus ca ius vel respectus filij naturales veniunt appellatione filij.l.pe.C.ad officia.⁊ insti.e.in prin.⁊ in.§.itē quesituꝫ: puta q̄ certis casibus succedunt patri in certa parte in auť. qui.mo.na.effi.sui.§.discretis ⁊.§.seq.Itē q̄nq̄ intuitu pietatis naturales tantū cōprehenduntur appellatione filij.l. vxorem.§.codicillis in fi.ff.de leg.iij.imo q̄nq̄ excludit substitutum in certis casibus.l ex facto.§.si quis rogatus.ff.ad trebel.regulariter tñ filij naturales nō veniūt appellatione filij.l.generaliter.§.fi.C.de insti.⁊ subst.ergo cū exceptio in certis casibus firmat regulā.d.l.filium diffinimus in auť.de non alie.§.vt autē ⁊.l.tribunus.§.aliquis.ff.de testa.mili.sequitur qđ in casu nostro statutū loquens de filio nō includet naturalem tantū.¶ Tertio ad hoc facit glo.illa notabilis in cle.j.de baptis.¶ Quarto facit q̄ quo ad cōmoduꝫ filiorum naturales filij nō dicuntur filij:vt notatur in.l.j.ff.de regu. iur.per Dy.in rub.de reg.iu.eo.lib.¶ Quinto vbi lex pōt operari in proprio significato nō dꝫ ad improprium trahi.l. verbis ciuilibus.ff.de vulga.⁊ pupil.⁊ in.l.pupillari eo.tit. lege librorum.§.ꝙ tñ casius ⁊.l.nō aliter.ff.đ leg.iij.l.scevola ff.ad trebel.sed statutū nostrum satis pōt operari ꝑm ꝓpriū significatū in filio legitimo ⁊ naturali:ergo ⁊c.¶ Sexto de huiusmodi genere personarum parum est curandū:q̄ maxime hodie rarissimi filij naturales tantū reperiuntur:⁊ idem fortius dicendū esset de vulgo q̄sitis.i.de his filijs qui nascuntur ex publica ⁊ vulgari meretrice:q̄ in istis multominus quā in naturalibus tantum habebit locū statutum:⁊ sic nō venient appellatione filij cum nec patrē censeātur habere ⁊ ideo solent spurij appellari:insti.de nup.§.aduersus:⁊ đ legi.agna. succes.§.vulgo.Idem fortius est dicendū in incestuosis nefarijs

pbarijs ⁊ adulterinis.d.§.si aduersus:isti non merentur filij nuncupari:nec a patribus sunt alendi de iure ciuili aut.ex cōpletu.C.de incest.nup.lz aliud sit de iure canonico.c.cuz haberet:de eo qui duxit in vxorem ⁊c.nec patribus possunt succedere ⁊ vt vno verbo concludā omni legum būficio sunt priuati ⁊ penitus exclusi.l.si qs.C.de incest.nup.ibi nec a pie ⁊c.⁊.§.pe.in aut.qui.mo.na.effi.sui.⁊ aut.licet.C.d na.lib.

¶ Concludo ergo statutum excludens feminas extantibus filijs non cōprehendere naturalem tantum nec spurium incestuosum nec similes:⁊ ita reperio tenere Barto.in consi.cxxvij.qd incipit statuto cauetur in simili.q.Dicit.n.ibi q si statutū disponat de quocūq relicto in testamēto solui gabellam exceptis relictis filijs q de relicto filio naturali est soluenda gabella:⁊ sic in statutis appellatione filij nō venit naturalis:tu autem de hac.q.⁊ generaliter an appellatione filij veniat naturalis tantū:vide notanter Pe.de anch.referentem varias opi.in.c.canonū statuta.ē.de cōsti.in col.clxiiij.⁊ plene scripta per Jo.de imol.in.d.l.ex facto.§.si qs rogatus vbi posuit quid iuris qn̄ mentio filij fit a.l.cōmuni. Item quid qn̄ fit a statuto:item qn̄ a iudice:item qn̄ a testatore:⁊ ibi vide per eum q si dicta referrem sua:preter intentum fierem prolixior. ¶ Unum tn̄ singulariter nō.q vbi lex vel statutum considerat naturalitatē semper appellatione filij venit naturalis:ideo naturalis ita punitur.l.pompeia.de parricidijs sicut naturalis ⁊ legitimus fm Jnno.in.d.§.si quis rogatus circa fi.versi.itē pdicta ⁊ et p Bal.in.c.p tuas ē.de pba.⁊ in.l.parētes.ff.de in ius voc.⁊ in.l.ius ciuile in ij.col.ff.de iusti.⁊ iur.p Jnno.Doc.⁊ Panor.in.c.nō nulli §.sunt ⁊ alij.ē.de rescrip.p Bal.in.l.qiqs.C.ad.l.iul.maie. ⁊ in.l.j.l.vj.cbar.C.q accu.nō pos.in pena noua qd bn̄ nota.

¶ Secūdo quero an filius naturalis legitimatus excludat filiā feminam stante dicto statuto Bal.in.l.cū acutissimi C.de fideicō.tenet qd sic qz legitimatus hz verum principium ⁊ primo hoc probatur ex determinatione Jaco.de are.in.q.disputata quā refert Jo.an.in addi.spec.in tit.de succes.ab intest.circa fi.de substituto sub cōdictione si heres sine filijs decesserit legitimis ⁊ naturalibus. Dicit.n.q si heres moriatur relicto filio legitimato excluditur substitut⁹:qz tales dicuntur filij legitimi ⁊ naturales natura ⁊ lege cooperāte: facit tex.in aut.qui.mo.na.effi.legi.§.si quis circa fi.ibi donum patris ⁊ pn̄cipis qd est dicere nature simul ⁊ legis. Secundo quod legitimati vere ⁊ nō ficte dicantur legitimi: probatur in.l.ij.C.de iur.aureorum annullorū vbi libertus restitutus natalibus est vere ingenuus licet non sit naturaliter:secus si secum esset dispensatum:ita ⁊ in proposito legitimatus dicetur vere legitimus licet nō sit legitime natus.

¶ Tertio pbat ex doctrina Bar.in.l.si is qui pro emptore ff.de vsucap.vbi dicit q esse legitimū est iur.⁊ nō facti:⁊ ita qualitas ista per legitimationē vere ⁊ non ficte imprimitur.

¶ Quarto facit qz legitimare est maculam abstergere illegitimitatis que iur.nature inerat sed erat offuscata iure gētium:vt notatur in.l.manumissiones.ff.de iusti.⁊ iur.Bal. tn̄ ipse in.l.eam quā.C.de fideicō.in.iij.col.ver.itē quesitum fuit a me dicit qd propria significatione vocabuli appellatione filij legitimi ⁊ naturalis non cōprehenditur legitimatus: all.c.naturales filij si de feu.fue.contro. Idez sentit Bal.⁊ Saly.in.l.fi.C.de his qui ve.etatis impetra.dicens singulariter per illam.l.qd si quis recipit emphiteosiz pro se ⁊ filijs suis legitimis ⁊ naturalibus qd non venit legitimatus quia nō est naturaliter legitimus sed ex priuilegio ⁊ fictione do. quū Ant.de but.in.c.per venerabilē.ē.qui filij sint legitimi in vlti.q.dum tractat de effectu legitimationis tenet qd legitimatus per subsequens matrimoniū vel per alios modos legales de quibus in.c.per tuas.ē.qui filij sint legitimi comprehenditur appellatione legitimoꝝ etiam in statuto facta. Sed non legitimatus per rescriptuz principis:ratio qz dato qd non possit negari istum esse vere legitimum tn̄ non est legitimus de iure cōmuni sed de iure speciali:de quo statutuz non presumitur cogitasse maxime in preiudiciū alioꝝ seu ad alios excludendos:facit.l.iulianus.ff.qui ⁊ a quibus:sed solum censetur disposuisse de legitimis de iure cōmuni Pau. de ca.in cōsi.cxxi.incip.super eo q primo loco circa fi.dicit q in hoc articulo multa possent dici ⁊ sic dubiū esse tn̄ ppter auctoritatem tanti viri sicut fuit do.Anto.credit tenēdam eius distinctionē attento q statutum excludens feminas est contra ius cōmune.l.maximū vicium.C.de libe.prete.vnde cum per distinctionē do.Ant.opiniones reducantur ad cōcordiam:vt euitetur iuris correctio ⁊ materia fraudis.s.ne quis in fraudē se legitimari faciat:⁊ vt preiudicium aliorum tollatur arg.l.si ita quis.§.is cui.ff.de lega.ij.stat cum ipso do.Anto.quā opi.secutus est idē Pau.in.l.fi.C.de his q. ve.etatis impe.Sed idē Pau.in cō.cxxxiij.in fi.qd incipit videndū est primo videtur transire cum opi.Bal.in.d.l.cū acutissimi:⁊ idem facit in consi.cxxxv.incip.super primo dubio col.iiij.Eandē opi.sequitur Pe.de anch.in cō.quodā suo qd incipit stante validitate statuti:vbi refert idē determinasse Ange.in.q.disputata que incipit nobilis quidā genere Lndo.antē Roma.in.l.si is qui pro emptore in.x.col. versi.septimo.ff.de vsucap.dicit se vna cū alijs famosissimis doctoribus in hac.q.consuluisse. Tandem post multa argumenta hinc ⁊ inde facta concludit q si statutum dicat q filij legitimi ⁊ legitime nati excludant filiam q tunc in legitimato locuz non habet:qz posito q sit vere legitimus nō tamen est legitime natus:qz minus iustis nuptijs a principio.l.filii diffinimus.ff.de his qui sunt sui vel alie.iur.⁊.l.si vicinis.C.de nup.ideo iste casus tanq̄ omissus a statuto relinquit dispositioni iuris cōmunis.l.si extraneus.ff.de condi.ob causam: immo posito q habeatur perinde ac si esset legitime natus: hoc tamen fingitur cū aliud sit esse talē aliud haberi pro tali vt plene p Bar.in.d.l.si is qui pro emptore in.q.de ciue facto ex forma statuti disponentis illum haberi pro ciue:adeo merito de vno ad aliud non est inferendū.l.fi.ff.de calum.l. naturaliter.§.nihil cōmune.ff.de acquir.pos.l.papinianus ff.de mino. Preterea statutū non trahitur ad casum fictum l.j.§.hoc interdictum.ff.de fonte.per quē Bar.ibi decidit statutum puniens mulieres portantes perlas nō procedere in ea muliere que portat per las ficias ⁊ contrafactas. Pro quo facit glo.nō.in.l.ij.C.de heret.dicēs q falsus denarius nō est denarius:qd et tenuit glo.in.c.vera iusticia.xlv.dist. dicens qd sicut falsa iusticia non est iusticia:ita falsus denarius non est denarius. Accedat.q.nō.quam ponit Jo.an.in addi.spec.ti.de crimine falsi.de ludentibus ad par ⁊ impar: an si in numero pari reperitur falsus denarius debeat computari vel non. Preterea ad propositum facit glo.nō.in.l. assiduis.C.qui poti.in pig.ha. volens q priuilegia dotis non trahantur ad dotem fictam. Si vero statutum loquatur simpliciter:vel de legitimis tantum:tunc cōcludit ibi Lud. bonis rōnibus q femina nō excluditur per talē legitimatū: potissime per tex.quē dicit hanc.q.decidere in.l.j.§.si quis filiū.ff.si tabu.testa.nulle.ex.vbi lz sit in iure clarum q filius in potestate excludat nepotem ex se natū:tamen si filius ille emancipetur:⁊ postea readoptetur ⁊ sic potestati patrie pristine restituatur.l.filio quē pater.ff.de libe.⁊ posthu.tamen nō excludet nepotem:sic in proposito:licet si filius fuisset legitimus exclusisset feminam:si tamen postea ad iura legitimitatis restituatur ⁊ reducatur non dz excludere feminam filiam. Nec ob.l.j.§.si filium.ff.de contra tabu.vbi etiā restitutus excludit sequentē in gradu:de quo etiam habetur in l.gallus.§.⁊ quid si tantum.ff.de libe.⁊ posthu.qz ille casus est admodum diuersus a casu nostro:vt ibi dicit glo.⁊ nō.in d.§.⁊ quid si tantum:ita in hoc notabili quottidiano ⁊ practicabili passu esse tenendū:dicit Lud.vbi.ē.siue loquamur de legitimato siue per rescriptū principis siue per oblationem curie qui non nisi legitimatus dici pōt:cum non legitimetur quo ad oēs sed solum quo ad patrez.§.filium vero in aut.qui.mo.na.effi.sui.siue per subsequens matrimoniū:qz nec iste in veritate saltem inspecto principio originis est legitimus sed fictus:nam lz legitimatio trahatur retro.l.cuz quis.§.neq3.C.de natu.libe.non tn̄ pōt dici vere legitimus cum in veritate nō interuenerit tempore originis matrimonium:nec a principio natus sit legitimus:argu.l.in bello.§. facte.ff.de capti. Quod vltimum considera:qz probat distinctionem do.Anto.de qua.ē.non fore bonā:pro illa tamen facit glo.notabilis in.c.innotuit de elec.dum dicit q legitimatus per subsequens matrimoniū vere dicitur legitimus: nisi dicas qd vere dicitur legitimus a tempore matrimonij postea sed nō antea attenta origine per supradicta. Que diligenter ⁊ perpetuo memorie teneas. ¶ Domini iste quottidianus passus redditur valde dubius ⁊ videtis quā varie scripserint super ipso maiores nostri. Et dependet ab illo articulo an legitimatus vere dicatur legitimus aliter nō considerata origine:de quo plene p Pau.de ca.in consi.cxxix.

incip.super

incip. super puncto isto ꝛ in consi. cccxi. qd incipit super eo ꝙ primo loco pleuius p Roselun in tractatu legitimationis in. xxvi. char. ꝛ per Modernū imolensem in quoddā cōsilio qd incipit visis codicillis. ¶ Dictum tamen Bart. in. l. i. §. hoc interdictum. ff. de fonte. s. relatum: limitarem pcedere vbi statutum prohiberet delationem perlarum vt parcatur sumptibus: secus si prohiberet e a rōne ne mulieres ignobiles incedant ita ornate sicut nobiles per tex. in. l. vellcia. C. de vestibus. E lob oren. lib. xi. probantem vestes vel pannos non debere tingi colore simili colori muricis ꝛ purpure ꝛc.
¶ Tertio quero stante dicto statuto nunqd fili⁹ adoptiuus vel arrogatus ꝛ sic legalis excludat filiā feminam: videt primo ꝙ non: ꝛ adduco nō. p Cy. quē ibi sequit Ange. in. l. generaliter. §. cū aūt. C. de insti. ꝛ substi. vbi dicit ꝙ dispositio l. cū acutissimi. C. de fideicō. ꝛ. l. cū auus. ff. de cōdi. ꝛ demon. non hꝫ locuꝫ in filio adoptiuo: qꝛ illa iura loquunt de filiis legitimis ꝛ naturalibus. ¶ Scdo facit qd dicit Ange. in. l. cū in adoptiuis. C. de adop. vbi p glo. ibi dicit ꝙ si statutum disponat ꝙ de hēditate alicui relicta soluat gabella: tamen si pater instituat filium naturaleꝫ non debetur gabella: facit ad hoc tex. cū ibi nō. per Bar. in. l. i. C. de ipones. lucra. descriptio lib. x. ꝛ idē tenet Imol. in. l. in suis. ff. de lib. ꝛ posth. facit optima glo. l. c. pasto: alis de deci. que dicit ꝙ de lucro hereditatis delate filio nō debet decima: accedat singulare verbū Ang. i. §. si vero in aut. de nup. col. iiii. ¶ Sec⁹ dicit Ange. in. d. l. cū in adoptiuis vbi pater instituit filiū adoptiuum quo casu debet gabella cū statutū loquēs de filio nō habeat locū i adoptiuo: ꝛ ita dicit Ang. se i facti qd. cōsuluisse.
¶ Tertio facit: statutum considerauit naturalitatem: ergo non comprehendit adoptiuum qui est ciuiliter filius: facit. l. fi. C. de his qui. ve. eta. impetra.
¶ Quarto facit qd vult Bal. in aut. nisi rogati. C. ad treb. dicēs ꝙ lꝫ filius meus spūalis forte sit a me patre spirituali alendus: tñ nō excludit substitutū sicut nec filius adoptiuus.
¶ Quinto facit. l. si quis ita. §. is cui. ff. de lega. ii. per quam dicunt doc. ꝙ si quis recipit emphiteosim pro se ꝛ filiis suis non veniunt filii adoptiui sm Ray. de forli. ꝛ doc. ibi ꝛ in. l. fi. C. de his qui. ve. et a. impetra.
¶ Sexto facit glo. l. §. i. in aut. de trie. ꝛ semis. q̄ dicit ꝙ hodie nō est aucta legitima que debetur filio adoptiuo: lꝫ illa que debet filio legitimo ꝛ naturali sit aucta: de quo p Bar. post Iac. de are. in. l. si arrogator. ff. de adop. ꝛ p Bar. in. l. heredib⁹. §. fi. ff. ad trebel. dixi alias in. c. si pater. s. de testa.
¶ Septimo facit qꝛ magis attendenda est natura quā accidens. l. fi. C. de hiis qui ve. eta. ipe. ꝛ. l. qui hꝫ. ff. de i. utcl. l. si quis posthumos. ff. de libe. ꝛ posthu. c. requisisti. s. de testa. ergo statutū potius interpretabitur sensisse de filio tm naturam quā sm accidens ad quod optime facit qd vult Bal. ꝛ refert Panor. in. c. licet. s. de offic. lega.
¶ Octauo facit qd nō. Bal. in. d. l. si arrogator: vbi dicit qd iura dicentia filiū legitimum ꝛ naturalē grauatuꝫ restituere posse detrahere duas quartas hꝫ locum in filio legitimo ꝛ naturali nō in adoptato vel arrogato. ¶ In cōtrium tñ facit tex. ꝛ ꝙ ibi nō. Bar. l. l. si cognatis. ff. de reb. du. vbi dicit ꝙ appellatione cognatoꝝ veniunt etiam cognati ciuiles: nec ob. d. l. si ita quis. §. is cui: qꝛ ibi ideo illud est qꝛ illi filii ciuiles facti sunt non facto testatoris sed alterius: sed vbi essent facti facto testatoris appellatione filiorum venirent: etiam ciuiles ꝛ sic adoptiui ꝛ arrogati per. d. l. si cognatis.
¶ Secundo facit. c. in presentia de proba. vbi appellatione filiorum venit monasterium ꝛ sic filius ciuilis.
¶ Tertio facit qd voluit Bal. in quoddā cōsilio posito inter consilia Ang. consil. lxv. vbi cōsuluit ꝙ statutū excludēs feminas extantibus masculis ob fauorē cōseruande familie hꝫ locū in agnatis clericis ꝛ religiosis lꝫ in eis cesset hec ratio naturalis: ꝛ tenendo hanc partē ex predictis colligit. so. ad ar. cōtraria ꝛ vide ad predicta modernū in. c. Raynaldus in col. lxxiii. ꝛ se. s. de testa. mihi tñ magis placet opi. prima qꝛ verba statuti sunt proprie intelligēda vere ꝛ naturaliter.
¶ Secundo quia tale statutum est exorbitans. d. l. maximū vitium: ergo restringendum regula odia cum simi. lib. vi.
¶ Tertio qꝛ de istis adoptiuis ꝛ arrogatis nō presumit statutum cogitasse per ea que dixi. s. in proxima precedenti. q.
¶ Quarto istud statutuꝫ preiudicat filiabus feminis: vnde cū satis possit operari si intelligatur de filio naturali ꝛ legitimo certe non dꝫ interpretari vt comprehendat filium ciuilem in odiū feminarum: cogita tamen qꝛ passus dubius est.
¶ Quarto hanc questionem decidit tex. in. l. i. §. si qs filium ff. si tabule testa. nulle extabunt inducendo vt. s. dixi in proxima precedenti questione. ¶ Quarto quero dicit statutuꝫ qd extantibus filiis masculis filia femina ꝛc. an sufficiat vnuꝫ masculū extare: videtur ꝙ non: qꝛ pluralis locutio vno non est cōtēta. l. vbi numer⁹. ff. de testi. regula. pluralis. i. eo. lib.
¶ Secūdo vnus non est numerus sed principium numeri.
¶ Tertio statutū est exorbitās loquēs in plurali: ergo extra casum nō dꝫ extēdi. l. si seruū. §. nō dixit pretor. ff. de acq. here.
¶ Contrariū tenet Bal. in. l. i. C. de cōdi. inser. per illū tex. dicens qd stante statuto quo disponatur qd vir lucratur dotem premortua vxore sine filiis non hꝫ locum mortua vxore cū vno filio: mouetur Bal. qꝛ hoc suadet ratio naturalis.
¶ Scdo facit tex. notabilis in. l. iubemus. §. pe. C. ad treb.
¶ Tertio facit ꝙ nō. Bar. in. l. iii. §. i. ff. de neg. gest. vbi dicit ꝙ statutū puniens producētes falsos testes habet locum in producente vnū tantum: idem tenet Bar. in. l. i. §. hoiem ff. vi. bo. rap. facit ꝙ ipse nō. in. l. stichus qui. ff. de lega. i. qd etiam sequitur Pe. de ancha. in. c. pe. de re iudic. lib. vi.
¶ Quarto facit tex. iūcta gl. in. c. ii. regrio. s. de appel. vbi tex. loquit de arbitris: ꝛ tñ glo. ibi intelligit ēt de arbitrio.
¶ Quinto facit. c. accepta de appel.
¶ Sexto quod nō. Bald. in. c. questioni de appel. vbi dicit ꝙ statutum puniens detinentem vxoreꝫ alterius per vnum mensem habet locum in detinente per plures.
¶ Septimo facit dictū Bal. in. c. mandatuꝫ. s. de rescrip. ꝛ tex. in. c. prudentiam. §. addicimus de offic. delega. tex. ꝛ ibi Panor. i. c. quotiēs: de testi. ꝛ qd no. Io. an. in ti. de rescrip. presenta. §. i. in addi. que incipit ꝛ nota. ꝛ qd nō. Gemi. in. c. q̄uis de prebē. eo. lib. in articulo an clausula illa si pro aliis non scripserimus: procedat vbi pro vno solo scriptum est: de quo etiā per Pe. de ancha. in. c. relatum. s. de testa. ꝛ in. c. i. s. de lit. cōtest. facit qd nō. Bal. in. d. l. iubemus ꝛ in. l. i. ff. de procu. in. d. l. diuus. §. diuus. ff. de peti. heredi. p Gemi. in. c. pe. de rescrip. eo. lib. in. c. si cōpromissarius de elec. eo. lib. in. c. i. de tēpo. ordi. eo. lib. per Io. de imol. in. c. ii. s. de rescrip. vide tamen qd voluit do. Anto. in. c. cū venerabilis s. de excep. vbi dicit qd si concedatur alicui vt possit permutare suum beneficiū cū vno: ꝙ nō poterit permutare cū pluribus pro quo dic facere tex. in. c. non pōt infra de prebendis.
¶ Quinto quero dicit statutū ꝙ extantibus fratribus filie excludantur: an intelligi debeat de fratribus filie excluse: an vero de fratrib⁹ defuncti ꝛ sic patruis dicte filie: videtur ꝙ intelligi debeat de fratribus filie exclusē: qꝛ verba statuti interpretantur sm qualitatem persone ad quam referuntur. l. plenum. §. equiciī. ff. de vsu ꝛ habi. l. ex militari. ff. de testa. mili. l. sed si susceperit. §. si libertus. ff. de iudi. per quē dicit ibi singulariter Ang. ꝙ si testator leget. x. corbes frumenti ad mensuram paduanam videtur legasse ita vt padue soluī debeant: facit. l. pe. ff. de alimen. leg. ꝛ tex. in. c. cū de bñficio i. de preben. ꝛ melior de iure in. c. si pater. i. de testa. Cōstat autem ꝙ verba statuti referuntur ad filiam exclusam: ergo verbum fratribus ibi positum intelligetur de fratribus filie ꝛ non testatoris. ¶ Scdo facit ꝙ interpretatio iusta ꝛ congrua naturali rationi semper fieri debet. ff. de cōdi. ꝛ demō. l. in his. C. de bonisq̄ libe. l. non sine. ff. de consti. pecu. l. sed si alia. ff. de excu. tuto. l. scire oportet. §. sufficit.
¶ Sed interpretari statutum loqui de fratribus testatoris esset iniquuꝫ: qꝛ per illos excluderetur filia que est in prima causa succedendi aut. in successione. C. cōmu. de succes. ergo tale statutuꝫ tāq̄ exorbitans ꝛ cōtrarius. d. l. maximū vicium inquātum potest debet restringi ꝛ ad ius cōmune reduci. c. cum dilectus. s. de consue. l. fi. §. in computatione. C. de iure delibe. l. ii. C. de nota. l. cesar. ff. de publica. ꝛc. ¶ Sed in cōtrariū facit psumpta rō statuti que fuit cōseruatio agnationis: vt dixi. s. in. i. prin. q. que ratio cū pariter habeat locū in fratribus defuncti sicut in fratrib⁹ filie ex quo p illos ēt conseruatur agnatio: ergo in illis locum habebit statutum.
¶ Secundo statutum loquitur generaliter ergo de vtroq̄ fratre debet intelligi. l. de precio. ff. de publi. c. si romanorū pōt. dist. in. quod sine dubio procederet quādo in prefatione siue prohemio statuti apparet de dicta causa: quia ex prefatione mens statuti restringitur ampliatur ꝛ declaratur prīmum probatur in. l. ticia. §. idem respondit. ff. de verb. obli. ꝛ in. l. item quia. §. idem respondit. ff. de pac.

¶ Secundum voluit glo. in verb. consentientes in. l. j. ff. de
iudi. in ver. si queras: ꝛ glo. in. l. eleganter. ff. de condi. inde.
nõ. Inno. in. c. innotuit de tempo. ordi. facit. l. quotiens. §. si
cum primum. ff. de here. insti.

¶ Tertium probatur in. l. j. ff. de ori. iur. in. l. si. ff. de here.
insti. hinc dixit glo. nõ. in. l. j. C. ne liceat in vna eadẽq; causa
. tex. dubium declarari ex rubrica ꝛ etiã interpretari ꝙ mul-
tum singulariter nõ. ibi Bal. pro quo dicas facere glo. sing.
in. l. j. C. de capitatione ciuiũ censibus exhibenda: que dicit
qḋ vbi rubrica est generalis tex. etiã debet generaliter intel
ligi ꝛ illam glo. singu. dicit Ludo. in rubri. ff. si cer. pe. ex ra-
tione enim statuti mens restringitur ꝛ ampliatur. l. cũ pater
§. dulcissimus. ff. de lega. ij. l. si is qui animo cũ glo. ff. de acq.
pos. l. pe. ver. ꝛ licet. ff. de iur. ꝛ fac. igno. Et hanc partem te
nuit Ludo. in consi. suo. xvj. incipi. viso themate cõsultatio-
nis tenuit etiã consulendo recolende memorie dñs Oberti.
natta auus meus paternus iurisconsultus maximus qui ab
his qui astensem agrũ incolebant el fauio vulgariter appel
labatur in quoddam suo consilio vbi sic intellexit decretum
illustrissimi dñi Marchionis montisferrati disponens qḋ fi
lia dotata ꝛc. nullũ habeat regressum ꝛc. contra fratres aut
heredes defunctorũ: nam illud verbum fratres intelligitur
de fratribus defuncti ꝙ declarant sequẽtia verba ibi aut he
redes defunctoꝝ. l. si seruus plurium. §. si. ff. de leg. j. Item
qꝛ vna determinatio vniformiter dꝫ intelligi. l. iam hoc iur.
ff. de vulga. ꝛ pupil. ergo illa verba defunctoꝝ interpretant
illud verbũ fratres: vt etiã itelligatur de fratrib⁹ defuncti.
dura tamen ꝛ aspera: videtur hec decisio ita ꝙ Clarissimus
recolende memorie miles ꝛ doct. Henrietus natta genitor
meus ꝛ illustrissimi Marchionis mõtisferrati Senator cui
pluries presens questio de facto decidenda occurrit: nunq̃
ausus fuit alterã partem amplecti: sꝫ continue partes ad cõ-
cordiam nitebatur deducere. Nã pro parte cõtraria dicebat
facere rationem: qꝛ statutum debet intelligi vt minus ledat
ius cõmune ꝛc. ergo illud verbũ fratres simpliciter platum
dꝫ restringi ad fratres ipsius filie dotate: ne in tantũ ledatur
ius cõmune: ꝛ mens testatoris qui presumit noluisse alienos
sue posteritati anteferre qḋ etiã nõ est presumendũ voluisse
statutũ. Ideo erit recedendũ a verbis vt deseruiamus mẽti
l. nõ dubiũ. C. de legi. l. scire oportet. §. aliud. ff. de ex. tu. vbi
nõ. Bal. ꝙ vbi ex verbis simplr intellectis pfertur iniquum
equo recedim⁹ a verbis ꝛ stamus rõni legis: lex eniꝫ in duo-
bus restringit ad cõiecturatã mentẽ. s. ne quis ledat idebite.

¶ Scḋo ne quis ad lucrum perueniat indebite cũ alterius
iactura. l. adigere. §. q̃uis de iurepa. l. ij. C. de nox. l. vt gra
datim. ff. de mu. ꝛ hono. ꝛ hec enim duo sunt prorsus aliena
a mẽte legis et gñaliter loquẽtis: vt nõ. p Bal. in. d. §. aliud.

¶ Nec obstãt illa verba posita in statuto ibi contra fratres
aut heredes defunctoꝝ: qꝛ illud verbum defunctorum refe-
rendum est ad verbũ heredes: vt sit sensus ꝙ filia dotata nõ
admittatur ad successionẽ parentũ cõtra fratres ipsius filie.
Aut cõtra heredes ipsorum defunctoꝝ: nec est incõueniens
quia vnum ꝛ idem verbum prolatum a statuto restringitur
ratione odij ꝛ ampliatur rõne fauoris: vt inquit singularis
glo. in. l. cum hij. §. qui transigit. ff. de transac. Nec debet sta
tutum sic simpliciter intelligi ne cõfusus sermo ꝛc. l. si. C. de
dotis promis. sed debet benigna supplectione iuuari: vt ibi
iste sunt principaliores rõnes licet alias posuerit que men-
tem prefati genitoris mei dubiam reddebant. ¶ Ego vero
in stricto iure arbitror opi. Ludo. ꝛ do. aui mei meliorẽ: qꝛ
in patruis etiam militat ratio statuti qua attenta omnibus
fundamentis in contrarium deductis facile respondetur.

¶ Preterea intelligere verba statuti vt. s. est violare liãꝫ
imo sequeretur qḋ vna ꝛ eadẽ statuti dispositio simplex itel
ligeret diuerso iure contra. c. cũ in tua de deci. cũ cõcor. ibi
in glo. esset. n. necesse intelligere illud fratres. s. ab intestato
venẽtes ꝛ illud aut heredes. s. vocatos in testamẽto: qꝛ si in
telligeret illud verbũ fratres. s. institutos in testamẽto esset
restringere dictũ statutum locũ solũ vendicare cõdito testa
mẽto p patrẽ quo fratres filie aut alios heredes sibi fecisset
qḋ est absurdũ: qꝛ etiã dictum statutũ procedit vbi pater mo
ritur ab intestato: vere ista ratio multũ vrget pro hac parte
in hac difficili. q. ¶ Non omittã tñ vnũ singulare verbuꝫ ad
intelligentiam supradictorum ꝛ. s. dicendo: vnũ quod ponit
Ludo. in prealleg. consi. xvj. scilicet ꝙ appellatione fratris
venit carnalis ꝛ non consobrinus in dubio mouetur qꝛ sta-
tuta sunt in potiori significato interpretanda: ꝛ ita expresse
tenet glo. in. l. fratres. C. de inoffi. testa. ꝛ in. l. j. ff. eo. ti. quã
glo. nõ meminit: Bar. idẽ tenens in. l. lucius. §. questium
ff. de lega. iij. per. l. iurisconsultus. §. ij. ꝛ. iiij. ff. de gradi. nec
etiã Bal. referens se ita consuluisse in. q. trutinata in. c. j. in
si. de feudo marchie in vsibus feu. licet dicat alios ꝯsuluisse
contrarium sed male que oĩa diligenter nõ. ꝛ adde eandem
opi. tenere Pe. de ancha. referendo Bal. ita consuluisse in
repetitione. c. canonum statuta de constitu. col. clxviij.

¶ Sexto quero dicit statutum expresse ꝙ frater defuncti ex
cludat filiam: an frater filie etiam illam excludat: videtur qḋ
non qꝛ statutum est exorbitans. ¶ Secundo quia casus est
omissus a statuto ꝛc. Contrarium credo verius.

¶ Primo moueor qꝛ alias sequeret absurdum qḋ filia ex-
cluderetur per remotiorem in gradu ꝛ nõ per proximiorem
contra. l. scire oportet in. §. aliud. ff. de excu. tuto. facit quod
nõ. Bar. ꝛ Bal. in. l. nõ dubium. C. de legi. ꝛ Bar. in. l. oẽs
populi in. vj. q. prin. ff. de iusti. ꝛ iur. ꝛ Jo. de imol. in. l. si ve-
ro. §. de viro in. iij. articulo principali ver. an aũt. ff. sol. ma.

¶ Secundo facit bonus tex. in. l. pe. C. de bo. mater. ꝛ in. §.
nostra: insti. de heredi. que ab intest. quibus probatur quod
filius non debet esse deterioris condictionis quã nepos.

¶ Tertio facit tex. glo. ꝛ ꝙ ibi notant Bar. ꝛ Ange. in. l.
iij. ff. ad. l. pompe. de parricidijs vbi probatur ꝙ statutũ fa-
ctum in fauorẽ remotioris in gradu videtur quoq; factuꝫ in
fauorẽ proximioris. Ex quo infert ibi Angel. qḋ dispositio
loquẽs de fratre cõsobrino hꝫ etiam locũ in simplici fratre.

¶ Quarto facit quod nõ. Bal. in. l. illam. C. de colla. dicẽs
quod statutum in causa proxima censetur statutuꝫ in remota
que per illam ꝛ ex illa descendit.

¶ Quinto facit glo. in auẽ. preterea. C. vnde vir ꝛ vxor. que
extendit illã dispositionem loquentẽ de viro ꝛ vxore extan-
tibus filijs habere locum etiam extantibus ascendentibus.

¶ Sexto facit tex. in. l. filiũ habeo. ff. ad macedo. qui exten-
dit disposita in patre etiã ad auum ꝛ sic ad gradũ vlteriorẽ.

¶ Septimo facit singularis determinatio Ludo. in consil.
cccclxiiij. incip. in proposita qõne dicentis ꝙ statutũ dispo-
nens quod si hereditas perueniat ad tertium in gradu qḋ
debeat solui minor gabella habet etiam locum si ad scḋm in
gradu perueniat ꝛ sic ad proximiorem quod bene nõ.

¶ Octauo etiam facit quia presumpta ratio statuti magis
habet locum in fratre filie quã in fratre defuncti ergo ꝛc. fa-
ciunt que dixi. s. proxima. q.

¶ Nono facit theorica Bart. in. l. ij. in ver. sed si forte. ff. ad
tertul. dicentis ꝙ si fauore agnatorum excluditur mater suc
cessione filij per statutum: certe tale statutũ excludet etiam
auum maternum ꝛ alios remotiores ascendẽtes per lineam
maternam: ergo vt contrariorum eadem sit disciplina statu-
tum vocans remotiorẽ videtur etiam vocare proximiorem.

¶ Decimo facit determinatio. q. posite. s. in. ij. q. prin. ver.
sexto quero vbi conclusum fuit quod statutum excludens fi-
liam: excludit etiam neptem ex filia: de quo dic vt ibi. ergo
vt contrariorum par habeatur ratio statutum vocans remo
tiorem videtur etiam vocare proximiorem.

¶ Vltimo accedat determinatio Panor. in consi. lxxvj. qḋ
incipit quidam decessit in etate infantili: vbi determinat ꝙ
si virtute statuti frater defuncti excludit matrem certe for-
tius matrẽ excludat auus paternus: qꝛ si tale statutum voca
uit transuersales ad excludendũ matrem: fortius videtur vo
casse auũ paternũ qui est proximior vt ibi per eũ. ¶ Accedat
quoq; determinatio Pau. de ca. ꝯsi. cccxxxviij. incip. here
ditas pdicta: vbi dicit qḋ statutũ loquẽs de fratrib⁹ patrue-
libus: extendit ad fratrem carnalẽ qꝛ in eo est maior ratio.

¶ Septimo quero quid si stante predicto statuto filius non
efficiatur heres patri an filia erit exclusa Bar. in. l. j. §. sed si
non sit. ff. ad tertul. ꝛ in. l. j. §. q filiũ. ff. de contratabu. ꝛ Bal.
in. l. maximum vitium. C. de libe. prete. in. l. in substitutione
ff. de vulga. ꝛ pupil. Pau. de cast. in consi. ccclxxxviij. incip.
super primo quesito: tenent ꝙ filijs repudiantibus vel statu
to renunciantibus femina non excludatur.

¶ Sed quid si frater non põt succedere vel qꝛ exclusus per
pactũ factum patri de nõ succedendo vel qꝛ incapax: puta qꝛ
bãnitus vel frater minor: me remitto ad Bar. in. d. §. q filiũ
ꝛ in. l. j. §. si pater. ff. de cõiungen. cum emãcip. libe. Bal. in
l. gallus. §. ꝛ qd si tantũ. ff. de libe. ꝛ posthu. ꝛ in. d. l. maximũ
viciũ p Bal. in. l. quotiens. §. si duo. ff. de heredi. insti. ꝛ l. l.

in amissione. §. qui deficiunt. ff. de capi. dimi. p Ang. in. l. ij. C. de testa. mili. ⁊ an filius clericus gaudeat bñficio hui⁹ statuti videbimus. j. de bānito: tñ Saly. in. l. j. C. de here. dicit q licet bānitus de iure cōmuni nō excludatur a successione: tñ excludetur a beneficio huius statuti excludentis feminā: vnde ipse bānitus ⁊ femina pariter succedēt: ita dicit Saly. per illū tex. ⁊ se remittit ad ea q̄ dicit in. l. j. C. de here. insti.
¶ Octauo quero quid si iste frater masculus moriatur non agnita portione hereditatis que de iure cōmuni debebatur filie excluse: an illā trāsmittat ad heredes vel filia dotata ad eā vocetur: Saly. in. l. f. C. de adul. in fi. concludit q filia vocetur. Primo mouet: q2 priuilegiū ita demū locū habeat si accepte tur: patet in filiis ⁊ agnatis a iure ciuili exclusis ⁊ vocatis a iure pretorio. l. i. C. qui admit. l. nō nunq̄ ⁊. l. fi is qui in potestate. ff. de le. p̄stā. nō. l. l. q absenti. ff. de acq. pos. ⁊ in. l. absenti. ff. de dona. plene. l. c. j. f. de cōces. p̄be. s3 p filiū nō vr̄ acceptatū istud priuilegiū a statuto cōcessum ergo ⁊c.
¶ Scd̄o priuilegiū concessum filiis de transmittenda hereditate nō adita est cōcessum in portione hereditatis sibi debita quā nō d3 fraudari: p3 in. l. j. C. de his qui ante ap. tab. ergo secus erit in portione quā fili⁹ h3 priuilegio statuti excludētis feminā: q2 illā nō h3 iure nature s3 p̄uilegio ⁊ lucro statuti: vñ cū in ista cesset eq̄tas. d. l. j. cessabit ⁊ ei⁹ dispositio.
¶ Tertio q2 esto q transmittat non tñ transmittit vt additam sed vt adeundam. d. l. j. circa mediū: ⁊ clarius probatur fm ipsum in. l. si quis filium in prin. ff. de acqui. here. ⁊ p hūc modum ius adeundi transmittitur. l. cum antiquioribus. C. de iure delibe. ⁊ tunc ille in quē transmittitur succedit auo adeundo hereditatē transmissam cui sit quesitū priuilegiū statuti cōtra filium: ergo eam nō habebit excludere ⁊ hanc partem videtur tenere Pau. de ca. in consi. cccxliij. incipi. primo videndū est: vbi limitat hoc procedere nisi statutum excludat feminas siue cōstet masculos adiuisse siue nō cōstet: vt ibi per eum ⁊ in consil. cclxxxviij. qd̄ incipit super primo quesito. Adde que nō. Bal. in. l. si arrogator in princi. ff. de adop. ¶ Sed tu aduerte q2 contraria opi. contra Saly. verior videtur pro qua primo facit: q2 talis femina virtute statuti videtur de medio sublata: ⁊ sic perinde est ac si mortua esset. l. j. §. pe. ff. de contra tab. Itē videtur exheredata a statuto. l. qui volebat. ff. de here. insti. quibus casibus non est dubium totā hereditatem pertinere ad masculos qui in totum ipso iure efficiuntur heredes patri ac si soli superessent. l. necessariis. ff. de acqui. here. §. sui insti. de heredū quali. ⁊ diffe. ⁊ in eos est continuatum dñium. l. in suis. ff. de libe. ⁊ posthu. qd̄ dominium non continuatur in filiā sed talis dñij cōtinuatio impeditur per statutū quo ad feminas fm Bal. in. d. l. maximum vitium in fi. C. de libe. prete.
¶ Scd̄o facit q2 non debet aliter de ista portione que aliās erat debita filie excluse iudicari quā de illa que ipsi filio defertur ne censeatur heres diuerso iure: arg. l. eū qui edes. ff. de vsucap. Imo in illa efficiet heres ipso iure sicut in sua ergo ⁊c. nec est verū q ex priuilegio deferat filio ista portio: immo defertur iure cōmuni a statuto habente vim iuris cōmunis in loco vt. s̄. dixi in. j. prin. q. ⁊ in terminis dicit Bal. in. l. vnica. C. qn̄ non peten. partes versi. quarte questioni. dicens q statutū in loco non est dispensatio sed ius cōmune.
¶ Tertio filius hereditatem paternā sibi delatā trāsmittit tāq̄ additam nō aūt tāq̄ adeundam: l3 cum beneficio abstinendi: tex. in. l. si quis filium. §. j. ⁊ mirandum est q Saly. illam. l. pro se allegauerit cum ibi sit casus contra eum: ad qd̄ enim daretur ibi beneficium abstinendi filijs si nō essent heredes ipso iure: ad idem facit. l. si fratris. C. de iure delibe. non obstat etiam. d. l. j. q2 procedit in descendente non suo: questio nostra loquit in suo vnde nihil ad rem: ⁊ ideo aliqui distinguunt inter heredē suum ⁊ non suū vt est filius respectu matris. ¶ Sed tu dic idem esse etiā in illis per rationes predictas. Item q2 licet ipse filius nō fuerit heres matri: videtur tñ sufficere q aliū heredē faciat ad hoc vt filia excludatur: arg. l. iij. C. de here. insti. ⁊. l. si paterfami. ff. eo. ti. ⁊ ar. eius qd̄ in simili dicitur qd̄ transmissio iuris deliberandi: impedit vulgarē substitutū: vt dicit glo. nota in. l. iij. ff. de acq. here. vbi vide ⁊ nō. per Bar. in. l. j. ff. de vulga. ⁊ pupil. similiter transmissio que fit virtute. d. l. j. C. de his qui ante ap. tab. impedit vulgarem substitutum fm Bal. notabiliter in l. iij. C. de here. insti. ergo idem erit in casu nostro vt transmissio impediat filiam feminam. Et ex predictis habes eliꝯ certe casu3 in quo prouisio. d. l. j. fuit necessaria in successione ab intestato. f. qn̄ filia dotata excluditur a successiōe matris superstite masculo: qui postea moritur relicto filio nō agnita matris hereditate nisi enim iste filius ius adeundi hereditatem maternam transmitteret ad eius filium certe eius soror licet dotata que est amitta eius filij: succederet nec excluderetur per talē filium: q2 tūc veniret ex persona propria. Sed si venit ex persona patris: prout est qn̄ venit virtute transmissionis tunc sororem ⁊ sic amittam suam excluderet qd̄ est diligenter notandum: q2 Imol. in. l. venire circa quintā regulam. ff. de acqui. here. videtur velle. d. l. j. non habere locum qn̄ hereditas fuit delata ab intestato q2 tunc trāsmissio esset nullius fructus fm eum: sed certe vt ex premissis patet resultat magnus fructus cogita tamen.
¶ Nono quero an stante dicto statuto appellatione fratris veniat soror. Ita q si qs moriat ab intestato relicta vna filia dotata ⁊ maritata ⁊ alia nō dotata: an dotata excludatur a successione paterna p aliā nō dotatā subtilis est questio ⁊ qd̄ excludat: primo facit q2 vnius inclusio alterius est exclusio ⁊ ecōtra. l. cū pretor. ff. de iudi. l. ij. C. de adul. c. nōne extra de presump. sed ex tenore statuti filia dotata excludit ergo non dotata admittit: que a statuto p̄hibente nō cōprehendit: cū quatenus excludat filiā loquatur de dotata: ergo in non dotata locū non habet. ¶ Scd̄o in non dotata cessant verba statuti per consequens cessabit ipsum statutum. l. cōmodissime. ff. de libe. ⁊ posthu. l. quod cōstitutum. ff. de testa. mili. l. si vero. §. si viro. ff. solu. matri.
¶ Tertio quo ad filiā non dotatā casus reperitur omissus a statuto ergo relinquit dispositioni iuris cōmunis. d. l. cōmodissime cū si. s3 de iure cōi filia est prima causa succedendi patri aūt. defuncto. C. ad tertul. d. l. maximū vitiu3 ergo ⁊c.
¶ Quarto qn̄ diceret statutum qd̄ filia dotata non habeat regressum aduersus fratres pro hac parte facit: q2 tunc nedum tacite immo expresse filia nō dotata fuit vocata per illa verba aduersus fratres ⁊c. q2 appellatione fratris soror etiā continetur. l. tres fratres in prin. ff. de pac. l. lucius. §. questum. ff. de lega. iij. l. lucius. ff. ad trebel. l. lucius in prin. ff. famil. hercis. nec mirum q2 masculinū concipit femininum. l. j. ff. de verb. sig. l. si quis id qd̄. ff. de iurisdi. om. iudi. l. quicūq3. C. de ser. fugi. vnde cum statutum excludat filiam dotatā ne regressum habeat aduersus fratres ⁊ appellatiōe fratris veniat soror ex verbis statuti habebit locū ⁊ ipsum statutū ⁊ sic nō dotata excludet dotatā. l. j. §. si is qui nauē. ff. de exercitoria. l. venire. ff. de tuto. ⁊ cura. datis ab his. l. p̄tor in. §. si quis vi. ff. vi bo. rap. l. itē apud. §. ait pretor. ff. de iniurijs: qd̄ clarius videtur procedere qn̄ diceret statutū qd̄ filia dotata non habeat regressum contra fratres vel heredes fratrū: q2 tunc verbu3 heredes recte verificatur in filia nō dotata que etiā dicitur heres. §. sui insti. de here. qua. §. ita demū: insti. de heredi. que ab intesta. l. j. §. si is qui. ff. si quis omis. causa te. l. necessarijs. ff. de acqui. heredi. nō. tn. l. si cum dotem. §. transgrediamur. ff. solu. matri. facit. l. heredis appellatione ff. de verb. signi. ¶ In contrarium tamen facit quia cessante ratione statuti cessat statutum. l. adigere. §. q̄uis. ff. de iure patro. cum si. Sed ratio statuti saltem presumpta fuit fauor agnationis ⁊ conseruationis familie vt. s̄. dixi in. j. princi. q. que ratio cessat in filia non dotata ergo ⁊c.
¶ Scd̄o hoc statutum est exorbitans ⁊ cōtra ius. d. l. maximum vitium ergo ad alium casum non d3 extendi. l. precipimus. C. de appel. l. sancimus. C. de testa. aut. quas actiones C. de sacrosan. eccle. Sed statutū loquitur de fratre ergo ad sororem extendi non debet cum aliud sit frater aliud soror: insti. de gradi. in prin. qd̄ etiam docet cōmunis vsus loquēdi qui d3 attendi. l. cum de lanionis. §. asinam. ff. de fun. instru. l. librorum. §. qd̄ tamen cassius. ff. de lega. iij. etiam in statutis in quibus magis attenditur cōmunis vsus vulgariū quā iuris dispositio. l. quod si nepotes per glo. ⁊ doc. ff. de testa. tutel. Nā significationes vocabulorū vulgus adinuenit hinc dicunt grāmatici q ignoramus iusta vulgare ponam⁹: facit d. §. q tamen cassius ⁊ nō. Bal. in. d. l. maximum vitium.
¶ Tertio cessant hoc casu verba statuti ergo ⁊ ipsum statutum. l. si seruum. §. nō dixit pretor. ff. de acqui. heredi. l. hos accusare. §. omnibus. ff. de adulte.
¶ Quarto verba statuti sunt stricte interpretanda ⁊ p̄prie quia sunt stricti iuris. l. quicquid astringende. ff. de verbo. obliga. nō. Bal. in. l. si. C. de compensa.

¶ Quinto facit q dixi in.v.q.scilicet quod statutum disponens fratrem excludere sororem habet locum in fratre carnali non in consobrino.

¶ Sexto facit q notat Bal.in.l.j.C.de succes.edic.

¶ Septimo q in statutis contra ius sicut est statutū nostrū: masculinū non concipit femininū siue masculinū proferatur noie proprio:vt est glo.in.l.si quis ita.ff.de lega.ij.siue sub noie appellatiuo puta frater:nā tunc nō nisi ex interpretatiōe pōt cōtinere sororē sed statuta sunt pprie intelligēda: vt.s. dixi ergo rc.r ita Dy.quē sequit Bar.in.l.j.ff.de verb.sig.

¶ Hinc dixit singulariter Archi.in.c.si qs suadēte.xvij.q. iiij.q statutū excludēs matrē a successione filij nō excludit a successione filie:q2 est 3 ius sequit Gemi.in.c.generali de elec.eo.lib. ¶ Scdo dixit Bal.in.l.quicūqz.C.de ser.fugi. q statutū disponens filios bānitor expelli de loco nō habet locū in filiabus bānitī. Idē sequtur ibi Saly.r Alberi.in.iiij. parte statutor in.q.lxiiij.r Bal.in.d.l.si quis id:qd bn̄ nota.

¶ Nec obstant.s.allegata in oppo.q2 non est verum q isto casu filia dotata sit exclusa vt.s.dixi. ¶ Scdo nō est verum q in casu statuti appellatione fratris veniat soror de ppria significatione vt predixi que ppria interpretatio attenditur in statutis ergo r contra.nec ob.l.tres fratres cum aliis.s. deductis:q2 sm Jaco.but.ibi q appellatione fratris veniat soror est ex interpretatione:vt refert Alberi.in suo reper. in verb.fratris:non autē de propria significatione:ergo ista interpretatio in casu statuti odiosi fienda non est:vt predixi: qd cōfirmo ex nō.p Bal.in.l.j.C.de succes.edic.in articulo an statutū loquens de patruo:habeat locū in patruo magno r in.l.ij.eo.ti.in articulo an appellatione nepotis veniat filius fratris:bene tn̄ verū est q in casu fauorabili appellatiōe fratris:venit etiā soror vt dictis legibus:r expresse tz Pau. de ca.in consi.cccxxviij.incipi.hereditas predicta facit qd in simili nō.Bar.in.l.liberorum.ff.de verb.sig.in.q.an appellatione filij veniat nepos:r Bal.in.d.l.maximū vitium: r ad id qd dixi de masculino an comprehendat femininum: habetur in.d.l.si quis id qd r in.d.l.quicūqz:vbi similiter distinguitur inter casum fauorabilē r odiosum. ¶ Preterea in sorore non est eadē ratio.s.conseruationis familie que est in fratre:ergo statutū in ea non loquetur:arg.l.si.C.de nat. libe.iunctis notatis per Bar.in.d.l.liberor in versi.quero pone retento in si.dicit .s.qd ibi dicta an appellatione filij veniat nepos possunt deduci ad alios casus. Item ad predicta facit qd nō.Cy.in.l.j.C.que sit lon.consue.r qd in statutis appellatione fratris non veniat soror:tenet Bar.in 2si. cccxix.incipi.cauetur statuto in.ij.col.

¶ Decimo quero stante dicto statuto an appellatione fratris veniat frater tantū vterinus Pau.de ca.in 2si.cccxlvj. qd incipit in puncto queritur:tenet qd non q2 verbuz frater prolatū in statuto dz in potiori significato interpretari:r sic de vtrinqz coniuncto:maxime q2 hoc statutū respectu feminarum dicitur odiosum:vt nō.Bal.in.l.ij.C.de in ius voc.r dixi.s.in.j.prin.q.Scdo statutū habuit respectū ad conseruationem agnationis r familie:vt.s.dixi in.j.q.princi.que cōseruatio non fit per fratrem vterinū ex quo ille conseruat familiā sui patris.l.familie appellatiōe.ff.de vb.sig.ergo rc.

¶ Tertio facit qd.s.dixi in.x.q.scilicet quod appellatione fratris venit carnalis r non consobrinus : de quo tn̄ scilicet an appellatione fratris veniat tantum vtrinqz coniunctus: vide etiam per Ange.are.insti.de legi.agna.succes.

¶ Undecimo quero an statuto disponente qd extantibus filijs filie non succedant:an filius filij excludat filiam a patre dotatā Jac.but.disputauit hunc articulum in.q.que incipit statuto vel consuetudine:refert Jo.an.in addi.spec.in ti.de succes.ab intesta.super rubri.r Cy.in.l.j.C.de adul.Et concludit qd talis nepos ex filio excludit filiam dotatā a successione aui:q2 appellatione filij saltem sub lata significatione venit nepos:r idē sequitur Pau.de ca.in consi.clxix.incip. presens casus:q2 tale statutuz respectu masculor nō dicitur odiosum:vt dixi.s.in.j.prin.q. Item nepos ex filio venit ex persona patris qd dixit sine dubio procedere:qn̄ statutuz diceret q extantibus masculis descendentibus filia excludatur:q2 appellatione descendentium venit etiam nepos.l. liberorum.ff.de verb.sig.eandem sniam q nepos ex filio excludat filiam:tenuit idem Pau.in consil.cccxxxiij.incipiē. primus casus Ludo.in consilio.cxxix.qd incipit licet magna apud me fuerit dubitatio: Pe.de anch.in cōmento.c.canonum statuta de 2sti.col.clxj.versi.tertio quero:Bar.tamen in.d.l.liberorum:limitat hoc verum si in statuto esset expssa ratio secus si non esset expressa:q2 tunc nō est fienda extensio ad alium casum propter correctionem iuris iuxta nō.in aut. quas actiones.C.de sacrosan.eccle.Sed tu dic contrarium indistincte tenendum:q2 ex quo non pōt nisi vnica ratio assignari.s.conseruationis honestatis familie ista habetur pro expressa:vt est glo.notabilis in.l.cum his.C.de fideicō.notat Bal in.l.si.C.de libe.prete.r in.l.nominatim per illū text. ff.de libe.r posthu.sz si ratio fuisset expressa in statuto fieret extensio ad nepotem:r sic ad casum vbi est eadē ratio ergo r hoc casu fiet glo.est in cle.j.in ver.eligatur.j.de elec.nō. Bal.i.d.aut.quas actiones facit.l.emptor.§.si.ibi ea rōne reddita.ff.de rei vēdi.r in.l.in fideicō §.cum polidius ibi id que rc.ff.de vsuris.Jmmo nec tunc dicitur fieri extensio de casu ad casum:q2 vt inquit singulariter Bal.in.l.de quibus ff.de legi.post Pe.r Cy.in.l.iura nō in singulis eo.ti.qn̄ in pluribus casibus est eadem ratio:tunc vna r eadem ratio in vno decidit oēs similes casus non per extensionem:sed sicut genus cōprehendit species:sic generalis ratio diuersas species casuū emergentiū:sed qn̄ sunt diuerse rationes similes: tamen tunc est ista extensio que dicitur quedā congressio de termino ad terminū:per adequationē r paritatem rationis: ista pulchra r vera verba sunt Bal.vbi.s.r ita in hoc vltio casu loquit glo.in.d.aut.quas actiones:nā fauor publicus r fauor pius sunt diuersi specie : similes tn̄ genere:r ideo lz.l. si.C.de sacrosan.eccle.loquens de vtroqz corrigatur querenus loquitur de fauore pio p.d.aut.quas actiones:nō propterea corrigitur quo ad fauorē pium:male ergo allegatur illa glo.q per idētitatem rationis nō fiet extensio q2 debet allegari q per paritatem vel similitudinē rationis:lex non dz extendi:qd etiam voluit Cy.post Pe.in.l.qd vero cōtra ff.de legi.dicens q vbi est eadem ratio numero non dicitur fieri extensio sz ex virtute.l.vel statuti directo determinat: lz deficiant verba:facit.l.de pupillo.§.si qs riuos.ff.de ope. no.nun.r.l.his solis.C.de reuo.dona.l.ij.C.de indic.vidu. tol.l.si filium.ff.ad macedo.Bal.tn̄ in.l.sz r milites.§.hoc autem.ff.de excu.tut.r idem Bal.in.l.si vero.§.de viro.ff. solu.ma.quem ibi sequitur Jmol.circa si.tenet contrarium scilicet q nepos ex filio non excludit sororem : nisi aliter de mente statuentiuz appareat:tu tene primā opi.per predicta quā tamen limita procedere qn̄ statutum dicit filium excludere sororē:secus si diceret q frater excludat:q2 licet appellatione filij veniat nepos:nō tamen reperio q appellatione fratris veniat nepos.Cogita tamē q2 hoc est mihi dubium: nam licet sub verbis appellatione fratris nō veniat nepos: tamen sub ratione statuti venit cū per ipsum etiam conseruetur agnatio.Scdo adde que dicam.j.in prox.q.

¶ Duodecimo quero stante statuto q frater excludat sororem:an nepos ex filio excludet neptem dotatam natam ex alio filio premortuo a successione aui :dubium facit qd dixi in proxima precedenti.q.Bal.tamen in.l.sancimus circa si. prin.C.de inoffi.testa.dicit Jaco.de are.tenere quod sic cuius opi.sequitur Jo.an.in addi.in tit.de succes.ab intesta.r Pe.de anch.in.c.canonum statuta col.clxj.r in col.cxcij. facit primo quia nepos r neptis fratres appellātur:insti.de gradi.§.iiij.gradu. ¶ Secundo in ipso est eadem ratio que est in fratre r sorore:quare cum sit eadem ratio r verba statuti non repugnant:r mens concordat.s.vt agnatio conseruetur statutum debet habere locum.l.j.C.que sit lon.cōsue.

¶ Tertio facit qd ibi nō.Cy.ex qb9 iunctis dictis.s.in pri. q.infero qd lz appellatione fratris nō veniat nepos quo ad excludendā filiā r sic eius amittam:tn̄ secus est quo ad excludendā filiā ex filia r sic neptem:q2 cū isti sint 2sanguinei bene appellant fratres r sorores.d.§.quarto gradu qd est diligeter notandū:pondera tamen q2 cōtra facit qd dixi.s.in.v.q. s.qd appellatione fratris venit carnalis r non consobrinus pōt dici illud verū quo ad excludendū fratrem vel sororem carnalem:secus quo ad excludendum consobrinum cogita.

¶ Tertiodecimo quero pater habens filium r filiā dotauit filiam ex filio nata est filia an ista filia r sic neptis habebit toram hereditatē aui exclusa filia dotata Cy.in.l.j.C.q sit lon. cōsue.cōcludit qd si filius moritur in vita patris filia dotata nō excludetur p neptē:q2 ad eam eius pater nihil trāsmittit: secus si moriatur post mortem patris:q2 tunc ius excludēdi filiam dotatam dicitur a patre ad eam transmissum per.l.j.

C.de his

C.de his qui ante aper.tab.⁊.l.cū antiquioribus.C.de iure delibe.in.l.vnica.§.in nouissimo.C.de cadu.tol.Idē sequit Jo.an.in tit.de succes.ab intesta.Tu limita hoc procedere quo ad excludendam amitam a successione paterna:secus a successione materna per ea que plene dixi.s.in.viij.q.

¶ Quartodecimo quero quid si pater moritur superstite filia dotata filio masculo ⁊ nepote ex alio filio premortuo: an iste nepos admittet ad portionē ad quā filia de iure cōmuni admitteretur questio notabilis est ⁊ Bal.notabiliter in.l.in quibus.C.de secun.nup.illā format:⁊ primo argum̄ Bal. quod non:q: eius pater decessit tali tempore quo nō potuit transmittere cum mortuus sit viuo auo: contrarium tamen determinat per tex.in.aut.adeos.C.eo.ti.q: iste nepos cū succedat in loco sui patris dicta portio ad eū defertur. Item licet nepos appellatione fratris non cōprehendatur tamen cum filia femina iam sit exclusa per fratrem:debet nepos ex alio fratre admitti:arg.l.fi.C.de legi.here.per quā singulariter Bal.in.l.quicūqȝ in.iij.col.ver.attende hic.C.de ser. fugi.determinauit ꝙ statutū excludens auā patruo extante non excludit auiam:q: cum statutum sit contra ius masculinum non comprehendit femininum:vt.s.dixi in.ix.q.tamen singulariter dicit ibi Bal.⁊ fortius ꝙ auia extante auus nō excluditur sed beneficio persone auie admittetur ad successionem non obstante statuto:arg.d.l.fi.nam inclusus trahit ad se exclusum non econtra quod est perpetuo notandum.

¶ Ex quo infero ꝙ quis ex alterius persona cōsequitur beneficium quod ex sua consequi non posset ad quod. Primo facit.l.si cōmunem.ff.quēadmo.serui.amit.vbi in seruitute quā pupillus habet cōmunem cum maiore nō currit prescriptio etiam contra maiorem beneficio minoris.

¶ Secundo facit qđ singulariter tenet Bal.in.l.res publica.in fi.C.ex quib.cau.maio.vbi singulariter dicit ꝙ si i castro villa vel vniuersitate sint aliqui minores ipsorū fauore non currit prescriptio contra vniuersitatem.

¶ Tertio facit glo.nō.in.c.j.J.de iurepa.dicens ꝙ vbi ius patronatus est cōmune laici ⁊ clerici laicus beneficio clerici compatroni habet semestre ad presentandum.

¶ Quarto facit ꝙ pulchre vult Fede.in consil.lxiij.vbi dicit ꝙ si ius patronatus est cōmune clerici ⁊ laici legatus se intromittere non potest:de quo per Lap.⁊ Gemi.in.d.c.j.in fi.per Panor.in.c.fi.eo.ti.

¶ Quinto facit elegans verbum Bar.in.l.precipimus in fi. C.de appel.dicens ꝙ vbi est causa cōmunis clerici ⁊ laici dȝ appellari ad superiorem clerici ⁊ non laici:de quo etiaȝ per ipsum in.l.solent.ff.de alt.lega.⁊ plene per Pe.de ancha. in regula ea que in.xxvij.col.⁊ per eundem in.c.romana de appel.eo.lib.in.xiii.col.facit qđ voluit Bar.in.l.j.§.si quis ff.de appel.⁊ in consi.cxxxv.quod incipit clericus.

¶ Sexto facit glo.nō.in.c.j.de offi.lega.eo.lib.dicens ꝙ si papa nominat collegiū cardinaliū vocat eos fratres:lȝ in ipso sint aliqui diaconi cardinales quos si in specie nolaret diceret filios.c.q̄ gram.s.de cri.fal.de quo p do.Anto.s.in probe.grego.⁊ per Gemi.s.in probe.huius libri.

¶ Septimo facit glo.nō.in.l.j.C.si in cōmuni eadēqȝ causa restitutio ⁊c.que dicit ꝙ in re indiuidua restitutio minoris prodest maiori:de quo tñ ibi per doc.cōiter dicentes ɔtrarium ⁊ per Flori.in.l.loci corpus.§.si fundus.ff.si seruitus ven.

¶ Octauo facit qđ dicit Bal.in.l.j.C.pro socio:dans cautelam patri relinquendi spurio.s.ꝙ faciat spuriȝ contrahere societatē omnium bonorum cum aliquo habili:⁊ deinde pater illum habilem instituat heredem:quo casu spurius rōne societatis cōsequit de hereditate patris:sȝ hoc fuit origina le dictū Dy.i.l.si is qui duos p illū tex.ff.de lib.lega.sequtur Pe.de ancha.in.c.ij.s.de iudeis:qđ intellige nisi cōstaret de fraude fm Bar.in.d.l.si is qui duos ⁊ fraus dignoscitur ex nō.per Bar.in.l.post contractum.ff.de dona.

¶ Nono facit tex.⁊ ibi Gemi.in.c.si duo de offi.de leg.eo. lib.per quem dicit Gemi.ꝙ ratione cōmunionis processus facti per vnum delegatum simul cum duobus subdelegatis ab alio delegato:debet appellari ad superiorem delegati non autem ad superiorem subdelegatorum.

¶ Decimo facit elegans verbum Bald.in.c.j.quibus mo. feu.amit.dicens quod si duo fratres habeant feudum cōmune a domino ⁊ vnus fratrum viriliter defendit dominum in prelio alter vero frater fugit ꝙ coniunctio fratris viriliter defendentis excusat contumaciam fugientis.

¶ Undecimo facit qđ ibi etiā nō.Bal.dicens qđ si ciuitas habeat nobiles ⁊ populares ⁊ castrum in feudum qđ si nobiles sint rebelles populares nō:feudum non applicatur dño propter talē mixturam ⁊ coniunctionē populariū ⁊ nobiliū.

¶ Duodecimo facit qđ dicit Panor.in.c.j.de prescrip.volens qđ si res est cōmunis episcopi ⁊ capituli:sede episcopali vacante contra capitulum non currit prescriptio.

¶ Decimotertio facit cle.si religiosus de procura.vbi dicitur qđ qñ causa est cōmunis monasterij ⁊ laici monachus monasterij potest esse procura.laici in illa causa.

¶ Decimoquarto facit glo.singu.in.l.fi.C.de imm.⁊ bono. non continuandis lib.x.que dicit qđ vbi aliquis est immunis a collectis:⁊ contrahit societatem cum alio nō habente immunitatem qđ ratione coniunctionis alter consequitur immunitatem qđ perpetuo nō.⁊ lȝ Bar.ibi contradicat tñ hoc āno cōsulendo secutus sum glo.ibi cui consilio se subscripserunt prestātissimi iuriscōsulti Hieronymus tortus ⁊ Jo.puteus.

¶ Decimoquinto facit qđ nō.Cardi.in.c.Joānes.s.de testa.dicens ꝙ si clericus ⁊ laicus sint executores testamenti episcopus potest ambos cogere ad exequendum.

¶ Decimosexto facit qđ idem Cardi.nō.in.c.cum ⁊ canonicus de offi.deleg.dicens qđ iurisdictio perpetuata c[illegible] uȝ vno collega dr̄ etiā quo ad aliū collegam perpetuata ppter talē mixturā ꝙ notādū est ad.c.cū plures de offi.dele.li.vj.

¶ Decimoseptimo facit qđ nō.Jmol.post alios in.c.fi.[illegible] de postu.dicens qđ si laicus ⁊ ecclesia habent causam cōmunem sacerdos poterit esse aduocatus pro tali laico.

¶ Decimooctauo facit dictum Bal.in.l.imperator.ff.de sta.ho.dicentis qđ si duo notarij sint rogati ⁊ vnus est probate fidei alter infamate propter fidē alterius valet instrumentum:⁊ idem voluit in.l.si quis ex argentarijs.§.cogent vbi casus.ff.de eden.facit qđ ipse voluit in.l.prescriptione C.si contra ius vel vtili.publi.

¶ Decimonono facit qđ scribit Ange.in suo consilio.j.dicens per tex.in.d.§.cogentur quod si in numero testium sit vnus domesticus quod respectu aliorum substinetur eius dictum:⁊ ita in facto cōsuluit:plus dicit quod licet dicto testis vilis ⁊ deplorate fidei non sit credendum:tamen si factū probatur per alios testes credetur illi:dūmodo in totum nō sit inhabilis ad testificandum:⁊ ad hoc facit ꝙ dicit Ludo.in suo consi.ccxc.incip.in casu proposite consultationis in fi.⁊ in consi.cccclxxxvj.in fi.quod etiam incipit in casu proposite consultationis.

¶ Uigesimo facit tex.in.c.ad audiētiam.s.de prescrip.vbi ille nobilis consequitur ex persona ecclesie ꝙ non fuisset cōsecutus ex propria.

¶ Uigesimoprimo facit tex.in.c.pe.J.de conces.preben.

¶ Uigesimosecundo facit tex.in.c.ij.s.de iudeis vbi licet iudeus non possit habere de per se seruum christianum:tamen vna cum alio cui esset ascriptus seruus christianus illū possidere potest.

¶ Uigesimotertio facit.c.per tuas.s.de arbi.vbi lȝ laicus de per se nō possit esse arbiter super spiritualibus:tamē vna cū alio clerico potest quem tex.dicit ibi singularē Panor.

¶ Uigesimoquarto facit glo.singularis in cle.j.de testa.dicens ꝙ vbi actus pro parte est gestus ⁊ pro parte gerendus: constitutio noua dans formam actibus gerendis non includit istum etiam in parte gerenda:propter mixturam actus iam gesti quod singulariter nō.ad limitationem.c.fi.de consti.⁊.l.leges.C.de legibus.

¶ Uigesimoquinto facit quod notat Ange.per illum tex. in.l.iulianus.ff.qui satisda.cogan.

¶ Ultimo facit qđ notat Panor.in consi.ij.vbi allegando do.de rota.dicit ꝙ lȝ appellatus nō possit ex sua persona instare vt sñia confirmetur.c.qđ ad consultationē de re iudic. tamen si appellans instat cōtra sententiam potest appellatus petere:vt illi sententie addatur vel diminuatur:facit.l. omnem honorem.C.quando prouoc.non est necesse. Alia quedam similia ad propositum facientia:vide per Moder. in.c.dilectus de offic.lega.

¶ Quintodecimo quero statuto cauetur ꝙ filia dotata nō succedat superstite filio vel nepote quid si superest filius ⁊ nepos ex alio filio premortuo:dic ꝙ ambo succedūt ⁊ excludunt filiam:q: non corrumpitur gradus cuȝ nepos succedat in locum filij:sed per ipsum representatur eius pater.§.cum filius.insti.de here.que ab intesta.ita singulariter determi

nat Bal. in. l. i. C. de secun. nup. pro quo facit ratio: quia filius dicitur pars corporis patris. l. cum scimus. C. de agrico. & censi. lib. xi. ad quod accedat plene no. in. l. gallus. §. & quid si tantum. ff. de libe. & posthu.

¶ Sextodecimo quero stante statuto quod frater vel filius excludat sororem: an beneficio huius statuti possit uti frater qui est clericus do. Anto. in. c. quod clericis. s. de for. compe. & in c. ecclesia sancte Marie. s. de consti. tenet quod sic dicens ita consulendo tenuisse Jo. de ligna. & Pe. de anch. Idem sequitur Lap. in allegatione. ciij. que incipit in questione proposita & sequitur Panor. in. d. c. quod clericis in. xiiij. colu. & Bal. in l. cunctos populos. C. de sum. tri. & in. l. j. in lec. C. de sac. san. eccle. in ver. sed hic ulterius quero: Pe. de ancha. in. c. canonum statuta in col. lxxxiij. licet Panor. in. d. c. quod clericis referat illum tenuisse contrarium sed male. & hanc partem sequitur etiam Bal. in consi. quod incipit Martinus Jodnes posito inter consilia Ange. consil. lxv. & hec opinio servaretur in practica: ut dicit Imol. in. c. dilecti de foro compe.

¶ Pro qua sententia primo facit tex. in. d. c. dilecti: ubi privilegio concesso anglicis clerici uti possunt per quem tex. determinat ibi do. Ant. quod clerici uti possunt statuto laicorum disponente quod instrumenta guarentigiata habeant executionem paratam quod etiam firmat Pe. de anch. in. c. canonum col. lxxxiij.

¶ Secundo facit quia quando statutum privilegiando affert commodum etiam includit clericos: ut plene no. in. d. c. quod clericis.

¶ Tertio ista opinio confirmatur ex no. per Jo. an. per illum tex. in. c. fi. in prin. s. de offi. delega. eo. lib. dicentem quod privilegio concesso districtualibus gaudent clerici & prelati: & sic clerici appellatione districtualium comprehenduntur per. c. accedens el. ij. s. ut lit. non contest. & c. principes. xxij. q. v. quod dicit Bal. in. d. c. fi. in apostillis esse bene notandum.

¶ Tu adde quod idem sequitur Pau. de cast. in consi. cxxxi. incip. notandum est in ultima col. dicens hoc procedere in concernentibus favorem secus in concernentibus odium. Idem sequitur Oldr. in consil. xxxij. & Pe. de anch. in regu. ea que col. lxxxij. j. eo. lib. ubi post Oldr. in. d. consi. ponit an clerici dicantur de universitate: & concludit quod sic. Idem ibi tenet Joan. an. Pe. de ancha. & Gemi. in. c. si sententia in prin. j. de senten. excomu. & Bal. in. l. j. §. in initio. ff. de offi. prefec. urb. in ver. & no. ex predictis Ludo. in consilio. clxx. quod incipit si admittimus in prin.

¶ Tertio pro hac parte facit quod no. Bar. in. l. j. ff. ad munici pa. ubi querit an appellatione civium veniant clerici & facit quod dicit Bal. in. c. j. de eo qui arma bellica depo. in usi. feu. dicens quod ecclesia dicitur esse de corpore civitatis.

¶ Quarto facit quod no. Bar. in. l. non dubito. ff. de capti. & postli. rever.

¶ Quinto facit quod no. Jo. an. in addi. spec. titu. de consti. §. j. versi. & no. in. vij. ratione. ¶ Contrariam tamen sententiam s. quod clericus non excludat sororem de iure fore veriorem inquit Imol. in. d. c. dilecti & in. d. c. ecclesia pro qua primo facit quia in clerico cessat ratio statuti intrinseca. s. conservationis familie: de qua dixi. s. in. j. princi. q. nam per clericos qui matrimonium contrahere non possunt: non potest agnatio conservari cum prolem nisi damnatam habere non possint: ergo cum in tali clerico cessat ratio dispositionis cessabit & ipsum dispositum iuribus vulgaribus.

¶ Nec ob. d. c. dilecti quia loquitur in privilegio concesso a papa & sic a persona ecclesiastica nos de statuto condito a laicis: quod non potest continere ecclesiam nec clericos etiam si favorem ipsorum concernat. d. c. ecclesia.

¶ Secundo non ob. dictum Jo. an. in. d. c. fi. quia non probatur ex illo tex. qui non loquitur de talibus pactis vel statutis: sed de conservatore dando a papa. preterea in contrarium est tex. in. d. c. ecclesia. ¶ Tu non recedas a prima opi. cui dicunt non obstare argumenta Imol. Et primo argumentum a cessante ratione statuti: quia cum istud sit impedimentum accidentale. s. quod non possit sobolem procreare & conservare familiam & non naturale non debet attendi: ita notabiliter Bal. in dicto suo consilio dicens: statutum excludens feminas extantibus masculis vel agnatis habere locum etiam in agnato non habente virilia sua: vel alias inhabili ad procreandum: quia ista sunt ex accidenti. & non a natura: ideo debet attendi communis natura hominum: & non alicuius speciale vitium. l. si quis posthumus in prin. ff. de lib. & posth. l. iusto. §. non mutat. ff. de usuca. §. quia vero in aut. ut debitrices & creditrices mres & in. l. paa ad ea. ff. de leg.

¶ Secundo non ob. d. c. ecclesia quia secundum Imol. in. d. c. dilecti loquitur quando de rebus vel personis ecclesiasticis specialiter disponit: secus si in genere & hanc solutionem approbat tanquam suam Panor. in. d. c. quod clericis col. xiiij. & hoc ne noteetur superioritas statuendi in ipsis laicis respectu clericorum quod probat text. in. d. c. ecclesia ibi a quibus si quid motu proprio &c. Fatetur tamen Panor. quod prima ratio ibi in tex. posita procedit quando statutum loquitur generaliter prout disponebat in casu. d. c. sed dicit illum procedere quando statutum non affert commodum simpliciter vel quando loquitur statutum precipiendo vetando vel prohibendo quibus casibus non extenditur ad clericos ne videantur statuentes habere potestatem in ipsos vel in ecclesias: sed ista solutio non multum est tuta: ut dicit Imol. in. d. c. dilecti per no. per Joan. in. c. fi. de immu. eccle. eo. lib. ¶ Quare tu dicas ex mente Lap. in dicta allegatione & Gemi. in. c. fi. in prin. de offi. dele. eo. lib. quod quedam sunt statuta preceptiva & arctativa: & ista non ligant clericos nec ecclesiam: etiam in concernentibus favorem & sic debet intelligi. d. c. ecclesia: quedam sunt statuta privilegiativa seu concessiva immunitatis: & ista si proferantur per verba apta comprehendere clericos illos includunt: puta si loquantur per verbum cives vel districtuales vel similia quibus comprehenduntur clerici ut. s. dixi. ¶ Vel aliter respondeo quod cum tale statutum sit fundatum super honestate & bonis moribus familie conservande: ut dixi. s. in. j. princ. q. quod includit clericos non intuitu statuti sed intuitu honestatis: ut tenet Bar. in. l. cunctos populos. C. de sum. tri. & fi. catho. refert Imol. in. d. c. quod clericis: facit. c. cum causam. s. de re iudi. c. constitutus. s. de in integ. resti. c. cum venissent de eo qui mit. in pos.

¶ Vel quarto dico quod quia statutum tale super naturali ratione conditum est: ut. s. dixi in. j. prin. q. ligabit etiam clericos maxime in concernentibus favorem: nam dicit Bal. in. c. j. de alie. feu. quod statutum fundatum super naturali ratione ligat clericos & hanc partem credo veriorem que sine dubio procederet quando superessent duo fratres quorum unus esset clericus alter laicus: quia tunc beneficio laici clericus etiam succederet arg. l. fi. C. de legi. here. facit quod plene dixi. s. in. xiiij. q.

¶ Decimoseptimo quero quid si masculus qui superest non habet virilia vel aliter est incapax ad sobolem procreandam: an excludat feminam dic ut. s. dixi in precedenti. q.

¶ Decimooctavo quero an statutum predictum habeat locum quando agitur de hereditate illius qui est clericus: Imol. in d. c. quod clericis: tenet quod non quia tale statutum agit facere heredem decedenti: unde cum ipse decedens sit clericus & sic non subiectus statuenti statutum eum non comprehendit per ea que habentur in. d. c. quod clericis & per Bar. i. d. l. cunctos populos: & ita dicit Imol. ubi. s. se consuluisse apud civitatem lucanam quod no. quia sepius contingit de facto: videmus. n. quod habentes filios & filias mortua uxore plerique efficiuntur clerici & prelati: nam hoc casu eorum filij masculi non excluderent feminas virtute dicti statuti.

¶ Decimonono quero an tale statutum habeat locum in clericis coniugatis: credo quod sic per tex. in. c. j. ver. in ceteris. j. de clericis coniugatis: de quo me remitto ad ibi no.

Circa Quartam & ultimam principalem. q. qua queritur a qua successione seu a quo iure excludant filie femine virtute dicti statuti. Primo quero an statutum vendicet sibi locum quando pater habens masculum & feminam moritur intestabilis: puta furiosus vel aliter incapax testamenti factione activa: questio notabilis est & difficultas in eo stat. nunquid statutum disponens de defuncto ab intestato habeat locum in intestabili & omissis opi. antiquorum quas plene refert Alberi. in opere suo statutorum reperio duas fuisse opi. prima fuit Bar. in. l. j. ff. de suis & legi. & in suo consilio quod incipit in questione predicta dicentis quod licet secundum propriam significationem intestatus dicatur qui cum testamentum facere posset testatus non est ut ibi & l. intestatus ff. de verbo. sig. tamen attento communi usu loquendi appellatione intestati venit etiam intestabilis. i. ille qui testamentum facere nequit. ¶ Ex quo infertur quod licet alias statuta sint proprie & stricte intelligenda. l. iij. §. hec verba. ff. de neg. gest. l. j. §. hoc interdictum. ff. de fonte. tamen ex quo communis usus loquendi qui prefertur proprie interpretationi l. librorum. §. quod tamen cassius. ff. de lega. iij. l. labeo. ff. de suppelec. lega. l. cum de lanionis. §. asinam. ff. de fun. instru. secundum illum statuta interpretanda sunt ergo &c. & pro hac opinio.

Bar.

Bar. Ludo. in consi. xxxij. incip. visa municipali qōne addu cit tex. in. l. in testō ibi filie intestate. C. de testa. mili. ꝛ in. l. i testato. ff. de legi. tuto. in. l. hereditatē. C. ᵭ ipub. ꝛ aliis sub sti. vbi tex. itestatū appellat decedentē cui erat prohibita te stamēti factio. Quare dicit ipse non solum ex cōi vsu loquen di sed etiam naturali iure infans intestatus dici potest.

¶ Secunda fuit opi. Bal. in. c. primo de succes. feu. ꝛ Pet. de ancha. in cōmento. c. canonum statuta de cōsti. col. xix. dicentis se pro hac pte consuluisse: q aduersantur Bart. di centes quod quandoq; verba statuti proferuntur ab idiotis ꝛ vulgaribus ꝛ tunc intelliguntur grosso modo. C. de dōa. ante nup. l. si cum te. glo. est in. l. quid si nepotes. ff. de testa. tutel. in. l. quotiens. C. fam. her. quandoq; verba proferunt a statuentibus iurispitis ꝛ tunc non est inspiciendum quid idiote loquantur sed quid iuriste sentiant: nihil allegant sed Ludo. in dicto consilio alle. l. deinde ibi non vt vulgus opi natur. ff. de euic. ergo cum verbum intestatus proferatur a statuentibus cōiter iurisperitis debebit proprie intelligi ꝛ modo quo intelligunt iuriste facit glo. ꝛ quod ibi no. Bar. in. l. stipulatio ista. §. hec quoq;. ff. de verbo. obli. ꝛ. l. dicaz. Jtē facit glo. ꝛ quod ibi no. doc. in. l. cum antiquioribus. C. de iure delibe. que dicit q successio pupilli non dicitur ex testō vel ab intestato sed facit tertiam speciem.

¶ Quid ergo dicēdum Ludo. in ꝓllegato consilio dicit me liorem esse opinio. Bar. qꝛ primo nō est veruz q dicit Bal. q statuta sint intelligenda proprie imo debent intelligi sm eorem vsum loquendi cum statuta debeant cōuenire ciuitati vbi facta sunt facit glo. in. c. nōnulli. ᵭ. de rescrip. Nec obstat d. l. si dictum qꝛ loquitur in interpretatione legis generalis. questio nostra loquitur de interpretatione statuti particu laris ꝛ ita debet intelligi dictum Jnnocē. in. c. cum olim de verbo. signifi. in ver. si autem ad quod facit quod no. Bart. in. d. §. hoc quoq; post glo quod fuit originale verbum Jn nocen. in. c. cum clamor. in fi. in versi. si autem ꝛ in. c. cum cāz ᵭ. de testibus in versi. intelligo dictum test. ꝛ hanc partem credo meliorem maxime qꝛ Bal. in. d. c. primo ꝛ in. d. l. inte stato quem sequitur Pe. de ancha. in. d. c. canonum colum. xix. dicit suam opi. procedere in odiosis secus in fauorabi libus ꝛ sic intelligit. d. l. prima. §. primo. ff. de suis ꝛ legi. sed statutum excludens feminas est fauorabile vt. ᵭ. dixi in pri ma principali questione ergo verbum intestatus in eo posi tum capietur large vt etiaz comprehendat intestabilem.

¶ Preterea ratio statuti saltez presumpta est conseruatio agnationis vt dixi in prima principali. q. modo cum lz argue re a ratione tacita. vt dicit glo. in. l. quāuis. C. de fideicomi. ꝛ Bal. in. l. maximum vicium. C. de libe. prete. qui allegat. l. miles agrum. ff. de re. mili. certe cuz ipsa ratio habeat ita lo cuz in intestabili sicut i intestato ergo ꝛ in ipso, habebit locū statutum ꝛ ita in simili questione determinauit Ludo. in. d. consi. xxxij. volens q statutum disponens matrem excludi a successione filij intestati hēat locū ēt si filius mortu⁹ sit pupil lus ꝛ sic intestabilis. ꝛ adde quod hāc opi. sequif notabiliter Pau. de ca. in consi. cclxxxiij. incip. presupposito quoddaz statuto dicens se sepius ita consuluisse in qōne facti ꝛ se vi disse a multis consultum.

¶ Secundo quero an statutum excludens feminas mascu lis extantibus habeat locum in hereditate materna. Cōclu de q si statutum simpliciter excludit feminas propter mascu los dz restringi respectu hereditatis dotantis ipsas feminas sm Bal. notabiliter in. l. j. C. de legi. heredi. per gl. si. illius l. vnde filia dotata a patre de bonis paternis non succedet patri. sed in bonis maternis sic: quia tale statutum debet re stringi ad cām legis. l. cancelauerat. ff. de his q̄ in testō delē tur. l. ita tamen in princ. ꝛ. §. j. ff. de admi. tu. l. lucius. ff. de fi deius. Sed causa exclusionis filie est dos seu dotatio. l. q vo lebat. ff. de here. insti. ergo ad hereditatem dotantis dz re stringi per supra dicta. Tu autem tene hoc verum si statutū diceret simpliciter q mulier dotata non succedat extātibus filiis masculis: vel diceret q frater excludat sororem dotatā nec vltra diceret ꝛ ita caute loquitur Bal. in. d. l. j. quasi sen tit q tunc debeat statutum restringi ad hereditatem do tantis secus si statutum diceret ꝛ specificaret personam seu personas puta q filia dotata non succedat patri vel matri vl' patruo qꝛ tunc si dotetur ab vno istorum excludetur ēt a suc cessione aliorum qꝛ quantum ad dotationez statutum loquif tur in rem dum dicit filia dotata ꝛc. ꝛ non dicit a quo vñ non

refert a quo fuerit dotata quo ad hoc vt a successione oium excludatur. l. item veniunt. §. a quo. ff. de peti. heredi. l. item illa. §. si. ff. de consti. pecu. l. hec autem. §. si. ff. ex quibus cau. in pos. ea. fuit enim intentio statuti q debeat stare dote con tenta nec debeat aliquid vltra petere de hereditate nomia torum in statuto nec hoc casu est fienda restrictio ad heredi tatem dotantis qꝛ verba statuti hoc casu habent largiorem interpretationem. ꝛ ideo dico q si statutum generaliter ex cludit dotatam mulierem a successione ascendentis qꝛ ver bum ascendens comprehendit nedum patrem sed matrē. l. q que. §. parentes. ff. de in ius vocan. excluditur hoc casu femi na ēt ab hereditate materna perinde ac si dixisset statutum ab hereditate patris vel matris. nam tantum operaf genus quātū species nominata. l. si duo. ff. de acqui. here. ꝛ. l. si duo ff. de admi. tu. sed si diceret ab hereditate patris vel matris res esset clara. ergo idem dicendum si dixit ab hr̄ditate ascē dētium ita tenuit Pau. de cast. in consil. cccxxxvij. incipiēte preposito q dictum statutum: pro quo facit qꝛ statutum pdi ctum principaliter habuit respectum ad sexum masculorum quātum ad excludēdas feminas non quātum ad dotationez quod patet qꝛ per dotationem excludētur tāmm ab hr̄ditate dotantis ergo ꝛc.

¶ Tertio quero an statutum excludēs filiā dotatā a succes sione patris ēt a successiōe aui vel auie excludat: dic vt. ᵭ. di xi in secunda principali qōne in articulo an nepos ex filio ex cludat filiam dotatam de quo ēt per Bar. in lege liberorum ff. de verbo. signi. ergo ꝛc.

¶ Quarto quero an statutum excludēs filiā a patre dotatā ne succedat matri dicatur illaz excludere a successiōe patris dotantis: de quo vide Pau. de ca. in consi. cccxxxiij. quod incipit primus casus vbi concludit quod sic.

¶ Quinto quero an statutum excludens filiam dotatam a successione ascendentium illam etiam excludat a successione fratris agnatorum vel cognatorum ꝛ sic collateraliuz: vi q sit qꝛ filia semel exclusa nunquam postea debet admitti per ea que dixi. ᵭ. in secunda principali questione in vers. xxvj. q̄ꝛ to tamen Bal. notabiliter in. c. j. §. j. epm vel abbatem i vsi. feu. tenet q non qꝛ hoc non dicit statutum ergo cum cessant eius verba cessabit ꝛ dispositio. l. si seruum. §. non dixit pre tor. ff. de acqui. here. facit. l. si minor. ff. de verbo. ob. c. maio res ver. ceterum de baptismo. maxime cum sit exorbitans ꝛ contra ius ꝛ sit stricte interpretandum.

¶ Preterea iste casus est omissus a statuto ꝛ ideo dz relin qui dispositioni iuris cōis. l. cōmodissime. ff. de libe. ꝛ posth. pro qua sniā facit qꝛ exclusio in vno non inducit exclusionez in alio. l. si domus. ff. de seruí. vr. predio. l. suuz. C. de iure de liberandi. l. j. §. videndum. ff. de suis ꝛ legi.

¶ Secundo facit simile qꝛ virtus contractus non se extēdit ad alium casum quam expressum vel ad aliaz personam. l. ita stipulatus in. §. grisogonus. ff. de ver. ob. l. ad probationē. C. de proba. nec ob. si dicatur q ista hereditas fratris oliz fuit in hereditate ꝛ bonis patris a quibus filia dotata excludif: qꝛ rūdeo q per imixtionem quam fecit filius ista hereditas desinit esse patris ꝛ totaliter translata est in dominium filij. l. j. §. veteres vbi glo. dicit quod hereditas addita non dici tur amplius hereditas sed patrimonium. l. per seruuz. §. he res. ff. de acqui. pos. vbi hoc dicit glo. ꝛ. l. si plures. §. filij. ff. de vulga. ꝛ pup. merito ergo talia bona mutatione persone nouum assumpserunt statū: adeo quod virtus statuti hoc ca su non nocebit filie que non vt heres patris petit sed vt hr̄s fratris: facit. l. paulus. ff. de acqui. heredi. l. cuz pr̄onus. ff. ᵭ lega. ij. c. primo de iur. patro. lib. vj.

¶ Tertio facit qꝛ sicut renunciatio quā facit filia patri ēt cū iuramēto in terminis huius decre. non impedit filiam succe dere ex iur. de nouo. c. cum inter de renūcia. l. si patro. ff. de bōis liberto. similiter tale statutū hoc casu non ꝑiudicabit.

¶ Quarto pulchre facit quod dicit Ludo. roma. in consil. clxviij. incip. circa primum quod queritur vbi dicit quod re nunciatio etiam cum iuramento in terminis huius. c. nō pre iudicat filie quo ad succedendum fratri ergo nec etiam pre iudicabit statutum: ꝛ hanc partem firmat Ludo. in. d. §. vete res dicens tempore suo hanc questionem fuisse bononie.

¶ Ultimo facit quod in simili inquit Bal. in. l. si mater. C. ᵭ suis ꝛ legit. volens q statutum disponens mulierem dotatā ꝛ maritatam extra territorium excludi a successione pr̄is nō hz locum qñ filia postquam successit patri nupsit extra terri

torium qꝛ

torium q: amplius non dr hereditas patris sed sua p glo in
d.§.veteres z Bal.sequitur Ludo.in consi.xl.incipiē.visis
et discussis Pe.de ancha.in.c.canonum de constit.colum.
xviij.versi.sed pone quod statutum.
¶ Sexto quero an statutum excludens feminam ab heredi
tate patris z matris respectu masculorum z heredum paren
tum defunctorum excludat illam a successione alterius quā
parentum dic quod lz quandoqz appellatione parentum ve
niant consanguinei.c.consanguinei.iij.q.v.c.j.quemad.feu.
ad filiam pertineat tamen fm propriam significationem ap
pellatione parentum veniunt tantum ascendentes.l.qciqz
§.parentes.ff.de in ius vo.z ideo statutum nostrum de ipsis
tantum intelligetur nisi cōis vsus loquendi faceret in oppo
situm per ea que no.Bar.in Rub.ff.de no.oper.nun.z que
8.dixi in.j.q.huius quarte principalis qōnis.
¶ Septimo quero an statutum excludens feminam mascu
lo extante illam quoqz excludat quo ad ea bona que non cō
sequitur heres vt heres sed ex contractu patris vel promis
sione alicuius. Exemplum pone in emphiteosim quaz pater
accepit p se z filijs suis masculis z feminis an si superstit ma
sculus qui virtute statuti excludit feminam dotatam possit
ipsa femina exclusa in emphiteosi succedere .in feudo exem
plum poni non potest quia aut feudum simpliciter concedi
tur z femine ad eius successionem non veniunt.c.j.§. hec au
tē.qui feu.da.pos.z in.c.j. de succes.feu.aut accipit pro se z
filijs suis masculis z feminis z tunc quādiu extant masculi fe
mine non succedunt.c.j.episcopum vel abbatez z notatur in
dictis iuribus z que sit ratio no.per Bald.in.l.liberti.C.de
op.liber. Item in feudo est speciale q si filius vult admitti
debet prius agnoscere hereditatē patris text. est in.c.j.ar.
agna.vel filius. Quod tamen intellige verum si filius potest
hereditatem agnoscere vt no.in dictis iuribus z que sit ra
tio vide Bald.in.l.qui se patris.C.vnde libe. ipsum tamen
fundum non habebit filius lz efficiatur heres patris tāquaz
hereditarium vt inquit glo. notabilis in.d.c primo episco
pum vel abbatē.vnde in emphiteosi potest procedere q̄stio
nostra. Quare pro declaratione ipsius tria occurrunt dubia
Primum an filius vel filia possit consequi emphiteosim licz
non efficiatur heres patri. Secundum si est casus in quo opz
ipsum esse heredem ad hoc vt possit consequi emphiteosiz
an sufficiat quod sit heres i certa re de quibus duobus vide
Bart.in.l.vt iur.iur.§.si liberi.ff.de operis liberto.plenius
per Bal.in autē.si quas ruinas.C.de sac.san.eccl. z l.l.liber
ti.C.de oper.liberto.plene per Jmol.post Bart.in.l.quod
dr.ff.de verbo.obliga.per Bar.Bal.z Ange.in.l.si tibi.§.
pac.ff.de pac.per Spec.in ti.de loca.§.nunc aliqua ver.c.p
Bal.z Jo.de Jmol.in.l.gaius.ff.so.ma.per Bald.in.d.l.q
se patris per Pau.de cast.in consi.ccxxxij.incipiente visis z
consideratis z in consi.cclv.quod incipit visis actis z in ꝯsil.
clv.incipiente viso puncto per Ludo.in consilio.xxxv.quod
incipit visa facti serie dixi alias in.c.si pater.j.de testa.super
glo.in ver.in re certa. Quid autem si capiat emphiteosiz p
se z successoribus suis an institutus in re certa dicatur succes
sor Bal.notabiliter in.l.quedam.§.nihil.ff. de eden. tenet
q non de quo per eundem in.l.ij.in repet.C.de iur.emphi.
in.xiij.col. Item quid si dixit pro se z heredibus suis an isti
tutus in legitima tantum admittatur vide Bald. in.l.ex fa
cto in prin.ff.de here.insti.z in.d.l.ij.in.xiij.col.dixi in.d.c.
si pater. Tertium dubium est si impeditur filia succedere pa
tri extante masculo ex forma statuti an poterit habere em
phiteosim quam pater accepit pro se filijs suis masculis z fe
feminis dic q si loquitur eo casu quo oportet filiaz esse here
dem patris ad hoc vt possit habere emphiteosim q quādo
sit notatur in locis preallegatis tunc q: prohibetur filia esse
heres in necessariam consequentiam prohibetur etiam ha
bere emphiteosim.ar.l.ad rem mobilem z.l.ad legatum.ff.
de procur.z.c.preterea.de offi.dele. si vero nō sit necesse q
sit heres z tūc Bar. in.d.§.si liber dicit q hoc casu filia pro
hibita succedere non admittatur ad emphiteosim pro quo
facit quia verba illa ꝯctus pro se filijs suis masculis z femi
nis debent interpretari fm ordinationem statuti.s. mascu'o
non existente ar.l.si duo.ff.de acqui.here.z eius q no.Ey.l
l.si.§.in computatione.C.de iure delibe.dixi plene.8.in se
cunda principali questione in ver.xix. quero contrarium ta
men tenet Bal.in.d.autē.si quas ruinas ar.l.si.C.de pact.z
l.si post mortem.§.si.ff.de contrahē.pro cōcordia conside

ratu posse dici q aut statutum excludit dotatam ab heredi
tate patris z hoc casu cum istud ius emphiteoticum sit sepa
ratum ab eius hereditate filia poterit succedere sicut ma
sculus z ita procedat opi.Bal.in.d.autē.per iura ibi alleg.
aut statutum disponit q filia dotata non succedat in bonis
patris z tunc quia appellatione bonorum venit ius emphi
teoticum.l.bonorū.ff.de ver.sig.filia excludetur ab ipsa em
phiteosi per masculum z ita procedat opi.Bar. in.d.§.si li
beri.z hanc concordiam sumpsi ex doctrina Bald. in.d.l.li
berti.in .ix. col.in ver.quid si statutum est cogita tamen.
¶ Adde tamen inquantuz.8.dixi q femina non succedit i
feudūz quia illud verum regulariter.
¶ Fallit primo nisi feudū ad certum seruitiū datum esset qd
non minus decenter per feminam quam per masculum pēt
exhiberi casus est no.i.c.si qui militi.de capitulis extraordi.
in vsi.feu.quem titulum pauci libri habēt illum tū ad hoc al
leg.Bal.in.l.quotiens.C.de suis z legiti.
¶ Scdo fallit vbi feudum ita dat q nullū seruitiuz faciat:fa
cit.d.c.si qui militi.fm Bal.in.d.l. quotiens.
¶ Tertio fallit vbi feudum est exiguū:nā tunc cum ex eo nō
causetur obligatio ad seruitiū vel ad faciēdum fidelitatē ca
sus est in.c.j.de capitulis extraordi.quem ad hoc alleg.bal.
in.c.j.§.est alia que fuit prīa cā benefi.amit.ergo tūc femina
succedat.c.si qui militi.
¶ Quarto fallit in feudo iur.emptionis quesito in quo etiā
femina succedit magis ex natura ꝯctus emptionis quā feudi
vt refert Bal.dicere eleganter odofre.in.c.j.ver. decedēte
qui feu.dar.poss.facit quod no.Bar.in.d.l.liberti z dixi al
as in.c.ad apostolice de re iud.co.lib.
¶ Quinto fallit vbi femina a dn̄o feudum redimit.c.j.quē
admo.feudum ad filiam pertinere.
¶ Sexto fallit vbi feudum est femineum vel vbi spālr est
cōuentum q ad feminam ptineat.c.j. de feudo femineo.
¶ Ultimo fallit vbi dn̄s de nouo feminam inuestiuit ꝯsen
tientibus tū illis qui alias in feudo erant successuri: nā in eo
rum preiudicium non posset dn̄s alium inuestire.c.j.de alie.
feu.pat.c.j.§.hoc quoqz de succes.feu. Et has omnes nota
biles fallentias posuit Ludo.in consi.cclxvij.incipien.circa
primum quas diligenter no.
¶ Octauo quero statutum disponit q dimidia pars bonoz
eius cuius bona publicantur reseruentr filijs an filia dotata
exclusa a successione paterna virtute statuti nostri admittat
ad dictam dimidiam Ange.singulariter in.l. si deportatus
C.de bono.proscrip.concludit quod nō per illum tex. vbi est
casus q filius emancipatus non vocatur ad successionez pa
tris damnati ēt quo ad bona reseruata filijs ex gratia ita in
proposito filia exclusa a statuto non admittetur ad bona re
seruata filijs ex gratia alterius statuti tene menti perpetuo.
¶ Nono quero an filia dotata exclusa a successione dicat ex
clusa ēt respectu bonorum existētium extra territoriū statuē
tis: qd disputabilis est z quod nō excludatur primo probat
sic simplex dispositio nō extenditur nisi ad bona sita in terri
torio statuentis.l. cum vnus.§.si is qui.ff.de bo.auct.iudi.
pos.cle.pastoralis de re iudi.
¶ Secūdo simplex dispositio nō extēditur nisi ad ius dispo
nētis.l.si domus.§.si.ff.de leg.j.l.vxor patrui.C.de lega.ff.
de ꝯhen.empt.l.qui tabernas ergo tale statutum nostri re
stringi dz ad bona sui territorij que potuit afficere facit lex
si quis duas.ff.cōia predio.
¶ Tertio quando vnum z idem censetur diuerso iure illud
habetur pro duobus.l.papinianus.§.sed nec impuberis.ff.
de inoffi.testa.l.patris z filij.ff.de vulga.z pup.sed patrimo
nium talis patris censetur diuerso iur.respectu diuersorum
territorioz ergo reputabuntur duo z sic respectu vnius gu
bernabitur vna lege respectu alterius alia lege ar.l.si miles
z.l.si certarum.ff.de testa.mili.z.l.procuratoris.§.sed si du
as.ff.de tributoria.l.pupillo.ff.de tuto.z cur.da.ab his fa
cit quod habetur in.l.controuersia.ff.de transac.
¶ Quarto qui succedit :in bonis succedit.l.cuz heredes in
prin.ff.de acqui.pos.z sic ius succedendi respicit bona z per
consequens situm bonoruz.l.indictiones.C.de annonis z tri
bu.li.xj.l.censu.C.sine censu vel reli.l.forma.§.si vero.ff.de
censi.l.i.ff.de mulie.z in quo loco li.x.z q ita sit probatur:q
tangit bona dr adire hereditatem z consequenter persone
succedere.l.pro herede.§.papinianus z.l.gerit.ff. de acqr.
hered. ¶ Ex quo vr inferri quod successio bonorum trahit
ad se

ad se successionem in personam. Ideo bona censentur quid principale. l. ex pupillari. ff. de vulga. ⁊ pupilla. l. si pacto. C. de pac. cum ibi no. in. l. ij. ff. de peculio lega. Item successio immediate respicit ius quod habuit defunctus. l. hereditas ff. de regu. iur. l. iij. §. bonorum. ff. de bo. pos. Item in succedendo principaliter attenditur an sint bona soluendo instit. ad. l. falci. in princ. si ergo principaliter bona intuentur ergo ⁊ situs eorum.

¶ Quinto facit tale statutum est exorbitans ⁊ ꝯ ius. l. maximum vicium. C. de libe. prete. cum ergo nouam formā ꝯ ius det in succedendo non debet extendi ad bona extra territorio posita. l. non solum. §. testō cum ibi no. ff. de excu. tu. ⁊. d. l. pupillo ⁊ no. in. l. etiam. ff. de testa. tu.

¶ Sexto facit ꝙ no. Bar. in. l. cunctos populos. C. de sum. tri. in. q. de publi. bonorum vbi querit an publicatio facta in vna ciuitate extendatur ad bona sita in alieno distincto territorio ⁊ ibi ꝯcludit qꝺ si statutum est ꝯ ius cōe non veniunt alia bona in dicta confiscatione de quo ibi per eum.

¶ Septimo tale statutum sm aliquos est odiosum vt plene dixi. s. in prima principali qōne ergo non debet extendi extra territoriū. l. ex ea. ff. de postbu. c. si snia. §. fi. j. ꝺ sen. excō.

¶ Octauo facit dictū clegās Specu. in tit. de instru. edi. §. cōpēdiose in ver. quid si sit: vbi dicit ꝙ ꝯsuetudo anglicana qua cauetur ꝙ vxor superuiuens marito lucretur partē bonorum mariti non trahitur ad bona existentia extra territoriū ꝑ. l. iij. ff. de offi. presi. ⁊. l. ꝯstōnibus. ff. ad municipa.

¶ Nono facit verbū notabile Bar. in. d. l. cunctos populos i ver. vij. queritur vbi dicit ꝙ ꝯsuetudo anglie que hꝫ quod primogenitus succedit in omnibus bonis nō extēdit quo ad bona extra territorium scita.

¶ Decimo hanc partē firmo auctoritate Bar. idē tenētia in. d. l. cūctos populos ver. vj. vidēdum est ⁊ Bal. ibi in lec. in quarta carta ver. consequenter queritur dicit statutum. ⁊ Panor. in ca. proposuisti in quinta colum. ē. de foro competen. ⁊ pro ista parte etiam faciunt no. per Imol. in. c. cum oli in pe. ⁊ vltima colum. de clericis cōiuga. ¶ In ꝯtrium tamē arguitur sic ⁊ primo potestas statuendi inter suos subditos non arctatur nec circūscribitur territorio. l. fi. vbi per Bar. ff. de decre. ab ordi. faciē. l. merchatores. C. de cōmer. ⁊ merchatoribus. ⁊. c. fin. de clericis non resci.

¶ Secundo lex vel statutum inhabilitans personam sibi subiectam effectum sortitur quocunqꝫ accesserit persona. l. ex ea. ff. de postulando. l. relegatorum. §. interdicere. ff. de interdic. ⁊ relega. vbi per Barto. c. cum ab ecclesiarum supra de offici. ordina. d. ca. proposuisti no. in. l. is cui bonis. ff. de verbo. obliga. ⁊ in. l. his cui. ff. de testa. ⁊ in. l. his qui. ff. de tut. ⁊ cura. da. ab his facit quod dꝛ de suspensione ⁊ excōicatione que excōicatum cōcomittaꝛ quocūque vadat. c. quisquis. iij. q. v. no. gl. in. d. l. ex ea. ⁊ archi. in. c. is qui presbyter. vij. q. j. facit. l. j. C. vbi de cri. agi. oportet sed statutum facit inhabilem filiam dotatam ad succedendum patri ergo vbicunque locorum erit inhabilis lex. n. ⁊ statutum possunt suum subditum inhabilitare. l. item eorum in princ. ff. qꝺ cuiuscꝫ vniuersitatis. l. semper. §. lege. ff. de iure immu. l. non tantū. §. fi. ff. ad carbo. l. j. C. non licere. hab. metro. l. dudum in fin. C. de ꝯben. ēp. l. originarios. C. de agri. ⁊ cēsi. li. xj. ⁊ possunt quosdā ad successionem vocare ⁊ habilitare. ⁊ quosdam alios inhabilitare toto titulo. C. de heredita. decurio. l. si quis C. de incestia nup. l. j. ⁊. l. femine. C. de secundis nup. l. j. C. ꝺ natura. lib. l. lege obuenire. ff. de verbo. significa. l. illud. C. ꝺ sacro san. eccle.

¶ Tertio si de quominus vꝛ inesse ⁊ tamen inest. ergo ⁊ id de quo magis antē. multomagis. C. de sac. san. eccle. sed decretum iudicis vnius territorij effectum suum extendit in alterius territorium. l. magis puto. §. illud. ff. de rebus eorꝫ. Item snia iudicis lata habet executionem in alterius territorio. l. fin. C. vbi in rem actio. l. a diuo pio. §. j. ff. de re iudi. ergo multofortius hoc operabitur ipsum statutꝫ vel lex qꝺ dꝛ esse magis vt voluit Bal. in. d. l. cūctos populos i lec. in. iij. charta versū. sed quid econtra si subditus. fortior enim est sententia legis quam hominis. l. si libertus minorem in prin. ff. de iur. patro. foret enim ridiculum dicere quod plus possit iudex extra suum territorium quam lex vel statutum quod ita coheret territorio sicut iurisdictio lege fina. C. vbi ⁊ apud quos.

¶ Quarto facit in statuto vꝛ inesse tacitus consensus populi ⁊ per ꝯsequēs hui⁹ filie dotate ar. l. quod maior. ff. ad municipa. l. de quibus. ff. de legi. vnde ista filia ex tacita ꝯuētiōe excludetur ar. l. pe. ff. qñ appel. sit ⁊ amplius nō audietur. l. ij. C. de isan. expositis. l. si quis. C. rebus credi. Quare cum iudicium reddatur in inuitum. l. inter stipulātē. §. j. ff. de vb. ob. merito filia talis dotata excludetur.

¶ Quinto facit: nam si contentio oriatur inter filiū masculū ⁊ filiam dotatam de hereditate paterna iudicium est agendum in patria ipsorꝫ cui subditi sunt. l. j. C. vbi de hꝛditate: sed vigore huius statuti snia foret exequenda etiam in bōis extra territorium vt no. plene in. d. l. cunctos populos ⁊ in. d. l. j. nunc proxime allegata ⁊ sic ab illis filia excluditur. ergo ⁊ idem fiet per tale statutum qm̄ statuta habēt vim diffinitiue sentētie vt probat tex. iuncta glo. no. i. l. cum quasi. §. si plures. ff. de fideicō. liberta. no. Bar. i. l. programa. in pri. C. cōia. vel epistolas lꝫ nihil alleget ⁊ ista rō ponderāda est q: vrget pro hac parte vt quemadmodum snia hꝫ executōeꝫ in bonis alterius territorij auctoritate iuris cōis ita eadem auctoritate habebit statutum cui ius cōe dat talem executionem in alterius territorio facit. l. j. §. lex falci. ff. ad. l. fal. iuncta. l. oēs populi. ff. de iusti. ⁊ iur. bene facit. l. fi. ff. de decre. ab ordi. fa. ⁊ similia que ponit Bal. i. l. ex ea. ff. de postulando vbi dicit ꝙ bannū factum ꝑ ꝑtātem hꝫ ēt vires in curia epi. Item ꝙ statutum disponēs bannitum nō debere audiri operatur ꝙ etiam in curia epi nō sit audiendus facit qꝺ no. Innocen. in. c. j. de offi. ordi. Item non soluens gabellaꝫ qui ex forma statuti non dꝫ audiri nō audietur ēt in foro epi sm Bal. in dicta. l. ex ea quod tene menti.

¶ Sexto facit: nā qñ virtute statuti femina dotata excludiꝛ ab hꝛditate pꝛna. ⁊ sic ab ei⁹ successiōe cū hꝛditas nihil aliꝺ sit nisi successio i vniuersum ius defuncti. l. hꝛditas nihil aliud. ff. de verbo. signi. l. j. §. primo ⁊. l. item videndum. §. fi. ff. de rei ven. Sed vbi tractatur de hereditate non consideraꝛ situs bonorum. l. j. C. vbi de hereditate. l. fideicōmissum. §. tractatum. ff. de iudi. ergo ⁊c. Preterea cum disputatur de aliquo vniuersali singulares res sub illo contente nō ꝯsiderātur. l. cum qui edes. ff. de vsuca. ergo ⁊c. Item in consequentiam vniuersi veniunt ea que principaliter venire non pnt. l. quedā. ff. acq. rerum do. l. Itē vidēdū. ff. de peti. hꝛ. l. nō tm̄ §. fi. ff. de rei ven. ⁊. l. j. §. primo eo. ti. Itē cum agitur de iure succedendi. ⁊ sic vniuersali non attenditur locus. l. j. §. ꝗdaꝫ ff. de re. diui. facit. l. j. ff. de ꝯben. emptio. ergo cum hꝛditas nihil aliud sit ⁊c. non debet diuerso iure censeri dicta lege cū qui edes no. in. l. in quarta. ff. ad. l. falci. cuꝫ ꝯ quo remoretur gen⁹ remoueatur ⁊ species. l. si quis cum totum. ff. de except. rei iudi. Quare cuꝫ agaꝛ de hereditate paterna ⁊ sic de iure vniuersali ⁊ non debeat diuerso iure censeri sequitur ꝙ filia debet excludi etiam a bonis scituatis extra territorium statuentis.

¶ Septimo facit rō heres representat personā defuncti in autē. de iureiu. a moriēte ꝑsti. §. j. l. fi. C. de ipube. ⁊ aliis substi. pro ea parte pro qua est hꝛs vt dicit glo. no. in. l. ij. §. fi. ff. de ꝑto. stipu. quemadmodum ergo defunctus detinebat bona scita extra territorium ita dꝫ tenere eius hꝛs ⁊ non ali⁹ qui defunctum nō representet: bona [illegible] sunt accessorie ad personā autē. ingressi. C. de sac. san. e[illegible]le. l. si pater. ff. de adop. l. ꝑ litem. §. lꝫ. ff. de excu. tut. l. fi. C. si reus vel accu. l. ij. ff. de sta. bo. l. in pecudum. ff. de vsuris. l. sancimus. C. de sac. san. eccle. facit. §. fi. insti. de iure naturali. ⁊ optime etiam facit quod dꝛ de solutione collecte in. l. rescripto. §. fin. ff. de mune. ⁊ hono. ⁊. l. libert⁹. §. solam. ff. ad municipa. in. l. j. C. ꝺ mulie. ⁊ in quo loco. Nam ibi dꝛ ꝙ si persona subest vni iurisdictioni ⁊ bona sint scita in alterius iurisdictione ꝙ persona potest in loco cui subest collectari ēt pro bonis existētibus in alieno territorio de quo per Bart. in. d. l. j. C. de mulie. ⁊ in quo loco per Ludo. in consi. clxj. incip. viso proposite qōnis themate ⁊ in consi. cclxxv. quod incipit quo ad primum per Bal. in. l. ij. C. sine censu. vel reli. per Bar. in. l. placet. C. de sac. san. eccle. in. l. forma. ff. de censibus.

¶ Octauo facit q: lꝫ arguere ab absurdo euitando. l. nā absurdum. ff. de operis liber. c. dudum de preben. sed si tenem⁹ filiam dotatam in istis bonis posse succedere. sequeretur absurdum ergo ⁊c. absurdum probatur. pone patrem ꝯdidisse testm̄ in quo fretus auctoritate statuti. instituit masculum ⁊ feminam preterijt clarum est ꝙ tale statutū valet vt. s. dixi post glo. huius capituli in prima. q. principali. Sed si fili⁹ se

immiscuit

bis ⁊ primo videtur ꝙ nõ: q2 vbi lex disponit respectu certe qualitatis dz illa qualitas adesse tẽpore quo defertur hereditas. l. j. §. non autẽ ff. si quis testamento. l. in delictis. §. si detracta. ff. de nora. sed filia excluditur propter qualitatem istam: q2 dotata oportet ergo quod sit dotata tempore quo ei hereditas defertur a lege alias ipso iure succedit patri. l. in suis. ff. de libe. ⁊ posthu. l. necessarijs. ff. de acqui. heredi. ⁊ matri succedet p orficiand. l. j. ⁊ ij. C. ad orficiand. ergo ⁊c.

¶ Secundo casus iste omissus est a statuto: ergo ⁊c. v. l. cõmodissime ⁊ l. constitutionibus. ff. ad municipa.

¶ Tertio hoc statutum est correctoriũ ⁊ exorbitans. l. maximum vitium. C. de libe. prete. ⁊ videtur nutrire discordiã inter descendentes contra. l. illud. C. de colla. ⁊ l. cũ oportet §. si. C. de bo. ꝗ libe. ergo restringendum quantum potest. l. pcipimus. C. de appel. l. sancimus. C. de testa. glo. nõ. in cle. ij. de eta. ⁊ qua. ⁊ notatur in. l. tam his. §. i. ff. de dona. causa mortis ⁊ in aut. quas actiones. C. de sacrosan. eccle.

¶ Quarto verba statuti nõ sunt trahenda ad iniquum: nec dure interpretanda sz benigne. l. si a domino. §. si predo. vbi per Ang. ⁊ l. illud. ff. de peti. heredi. sed extendere statutũ ad filiam que tempore delate hereditatis non erat dotata est iniquum: ⁊ restringere vt tantum includat filiam que illo tempore fuit dotata est equum ergo ⁊c.

¶ Quinto facit q2 negari non põt quin hoc casu statutũ sit dubiũ ergo potius erit intelligendum fm ius cõmune quã. cõtra. c. cũ dilectus. ẽ. de ꝯsue. glo. est in. l. si. §. i cõputatione C. de iure delib. gl. ⁊ doc. in. l. ij. C. de nora. reg. odia. eo. li.

¶ Sexto facit q2 diuersa est ratio excludendi filiã dotatam ab hereditate iam delata ⁊ a deferẽda q2 facilius impeditur ⁊ tollitur fiendum ⁊ deferendum ꝗ iam factum ⁊ iam delatum l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui. vel alie. iuris. ergo licet dos data filie: tollat ius successionis querende non tñ tollet iam quesite ꝓbatur optime in. l. si. ff. vnde libe. ⁊ in. l. videamus. ff. ꝗ met. cau. facit qõ notat Cy. in. l. j. C. de adul. ⁊ Jo. an. in addi. in rub. de succes. ab intest. ⁊ Bal. in. l. si matre. C. de suis ⁊ legi. Et hanc partem tenet Lar. lz predicta argumenta non faciat in consil. xxxi. qõ incipi. in noie dñi: quidam intestatus decessit pro qua summa.

¶ Septimo facit ratio qꝛ statutum excludens filiam feminam illam non excludit si ex testamẽto a patre vocetur vt. j. dicam in. iiij. prin. q. modo sic aut pater decessit condito testamento: ⁊ tunc si filia sit instituta habebit suam portionẽ: aut preterijt filiam ⁊ tunc testamentum est nullum cũ adhuc filia non esset dotata: nec potest reconualescere per dotationem sequentem: q2 qualitas superueniens actũ ab initio nullum non cõualescit. regula non firmatur de regu. iur. eo. lib. l. filiusfa. ff. de testa. notatur in. l. filio preterito. ff. de iniusto. rupto. irritoqꝫ testa. in. l. j. §. j. ff. de leg. iij. l. non dubium. C. de testa. l. ij. C. cõmunia vtriusqꝫ iudi. nõ. Jmol. in. c. dudũ de rebus eccle. non alie. ⁊ in. c. cõsuetudinis de cõsuetudine ⁊ in. c. cum dilecti de elec. ⁊ Ludo. in consi. ccccxix. ꝙ incipit circa propositã consultationẽ in. vij. col. aut moritur ab intestato ⁊ tunc ex tacita voluntate defuncti filia venit ad eius successionem. l. cõficiuntur. ff. de iure codicil. l. si fundum. ff. de lega. j. vnde vt tantum operetur tacita voluntas quantũ expressa. l. qui ad certum. ff. locati: sicut si pater expresse filiã vocasset admitteretur. Ita ⁊ hoc casu tacite vocata dz admitti ergo dotatio alterius parentis non dz nocere filie qn consequatur portionẽ alterius parentis premortui ad quã saltem tacita eius voluntate est vocata quo casu statutũ nõ habet locum vt. ṡ. dixi ⁊ hoc casu dicitur vocata per patrẽ ex eo ꝙ ipsam non dotat ⁊ sic illam indotatam relinquit.

¶ Octauo facit: q2 cum mortuo patre filia efficiatur eius heres ipso iure. l. pro hereditarijs. C. de heredi. actio. non põt desinere esse heres: lz postea dotem. l. ei qui soluendo. ff. de here. insti. sed si filia tẽpore mortis patris reperiatur dotata ⁊ extet masculus si pater moriatur ab intestato cũ presumat scire dispositionẽ statuti videtur filia ex tacita mente patris exclusa: q2 si aliud voluisset disposuisset: voluntas. n. testatoris ex consuetudine regionis interpretatur ⁊ recipit intellectum. l. si seruus plurium. ff. de lega. j. l. nũmis. ff. de lega. iij. facit qõ nõ. Bart. in. l. super creandis. C. de iure fisc. lib. x. Et ideo voluntas ⁊ mens testatoris presumitur talis qualis est dispositio cõsuetudinis vel statuti sue patrie prout nõ. ⁊ determinat Pe. de anch. in. l. tres fratres. ff. de pac. vbi dicit qõ stante statuto excludente feminas masculis extantibus si

pater generaliter instituat filios nõ videtur filias instituisse sed exclusisse: secus dixit si extraneus istituat filios alicuius puta sempronij quo casu veniunt etiã filie ipsius sempronij l. qui filiabus. ff. de lega. j. ⁊ dicit se consuluisse. Sed fuit originale verbũ Dy. vt refert Bart. in. l. heres. §. cũ ita. ff. ad trebel. ⁊ ibi hoc sequitur Ang. Jmol. ⁊ Ludo. qõ nõ. est perpetuo. Adde idem tenuisse Pe. de anch. in cõmento. c. canonum statuta de consti. col. clxvj. ⁊ se. lz ibi referat Pileũ ⁊ Bal. tenere ꝯtriũ tñ finaliter idem tenet Cy. ¶ Que sñia ex multis confirmari põt primo: q2 Bal. in. l. fcibus in. xvij. col. C. de impu. ⁊ alijs substi. per. l. si duo. ff. de acqui. here. nõ. dicit quod testator presumit cogitare ⁊ velle disponere illud quod disponit ius cõmune ⁊ consequenter statutum.

¶ Tertio Bal. in. l. fideicõmissa in. §. j. ff. de lega. iij. dicit qõ testator in dubio videtur voluisse ꝙ consuetum est fieri.

¶ Quarto Bal in. l. j. C. de sacrosan. eccle. in lectura dicit qõ voluntas testatoris presumitur talis qualis esse dz. Ex quibus apparet presumendum esse quẽ actum facere fm quod disponunt statuta ⁊ consuetudines patrie. Et hoc intelligit nedum in vltimis voluntatibus: sed etiã in actibus inter viuos in quibus etiã presumitur quis velle seruare consuetudines ⁊ statuta. l. ꝙ si nolit. §. qui assidua. ff. de edil. edic. l. ex ea parte in prin. ff. de verb. obl. l. si prius. §. j. de aqua plu. arcẽ. l. antepe. ff. de manumissis vindicta. l. si finita in princi. ff. de dam. infec. l. cuz de lanionis in. §. asinam. ff. de fundo instru. l. semper in stipulationibus. ff. de regu. iur.

¶ Quod primo comprobatur ex eo quod dixit singulariter Jmol. in. c. potuit circa fi. de locato se cõsuluisse apud Ludo. qõ licet quis accipiat in emphiteosim pro se ⁊ filijs suis non tñ venient filie femine: vt vult Archi. in. c. si quis suadente xvij. q. iiij. Tamen illud dicit verum nisi consuetudo vel statutum loci aliud disponat ad qõ contrahens semper presumitur habere respectum hoc etiã sequitur Anch. in consil. cccxiij. ⁊ Jmol. in. l. si. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ Bart. in. l. ve iusiurãdi in. §. si liberi. ff. de operis liberto. Et pro predictis facit ratio qꝛ naturale est vt patrie ⁊ sic eius statutis pareamus. l. veluti. ff. de iusti. ⁊ iure in fi. ergo debet presumi testamentum vel contractus initus fm consuetudinem patrie: q2 quilibet ꝑsumitur talis qualis est in sua patria dicit Bart. in trac. de guelfis ⁊ gebelinis per. d. l. veluti. Hinc etiam dixit Bald. in. d. l. si duo per illum tex. qõ faciens actum semper presumitur se subijcere statuto loquẽti de illo actu qõ nota ad statutum disponens pro cõtractu solui gabellam hinc & Bal. i. d. l. fideicõmissũ. §. si seruo dixit qõ quis nõ presumit velle id qõ non est consuetum. l. si. C. de fideiusso. Et ideo inferi qõ si clericus secularis impetret prebendaz que non est consueta conferri seculari non valet impetratio etiam motu proprio facta: q2 non presumitur illa mens concedentis pro quo est etiã tex. in. c. cum de beneficio pre. eo. lib. hinc etiam And. de iser. in. c. j. de natura suc. feu. dixit ꝙ si quis simpliciter accipiat feudum videtur accepisse pro se ⁊ masculis qñ ita esset consuetudo. ¶ Hinc pulchre Bal. in addi. Spec. in ti. de locato dicit ꝙ consuetudine stante ecclesie qõ emphiteosis concedatur vsqꝫ ad tertiã generationem certe si simpliciter concedatur: intelligitur concessa fm consuetudinem bene facit ꝙ nõ. Panor. in consi. lxxv. in fi. qõ incipit dines quidam: vbi limitat Spec. in ti. de loca. §. nunc aliqua versi. xviij. dicentem emphiteosim concessam pro se ⁊ heredibus intelligi de filijs ⁊ nõ de extraneis nõ procedere vbi consuetudo patrie esset in oppositum: de quo ibi per eum: hinc etiã Bar. in. l. nemo est. ff. de duobus reis: dicit ꝙ doctor conductus ad legendum potest per substitutum legere qñ in loco esset talis cõsuetudo: facit qõ nõ. ipse Bar. in. l. dñi. prediorũ. C. de agric. ⁊ censi. vbi querit an partiarius debeat partem dominicã ad domum domini portare. ⁊ dicit standum cõsuetudini: facit qõ nõ. Ang. in. l. bene a zenone. C. de quadrie. prescrip. vbi dicit ꝙ procurator ad pacem contrahendã põt contrauenientibus penam apponere: facit tex. in. c. ꝙ translationem de offic. lega. vbi legatus simpliciter constitutus intelligitur fm cõsuetudinẽ. Et qõ notat Ludo. in ꝯsi. xciiij. qõ incipit visis his que narrantur qui allegat Bar. in. l. j. C. de pascuis publicis lib. xj. dicentem ꝙ procurator principis constitutus ad vendendum gabellas ciuitatis intelligit vt vendat solito modo. Mandata. n. principis regulantur fm consuetudinẽ tex. in. c. si. de cõsue. eo. lib. in. c. ꝙ dilectio de cõsangui. ⁊ affi. bene facit tex. in. c. ecclesiasticarũ ⁊ c. in his xj. dist. per

xi.dist.per que iura Panor.in consi.xvi.incip.ad clarã de⸗cisionem dicit ꝙ assumptꝰ ad officium videtur obligari ad faciendum qđ est solitũ per alios fieri.possent ad hoc propo⸗situm multa elegãtia similia adduci que latissime ponuntur p modernos in.l.transactiõis placitũ.C.de trãsac.⁊ in repe.c.Raynaldus.ẽ.de testa.in.vij.⁊ij.lit.⁊.clxviij.col.plenius in.c.ꝙ translationẽ.ẽ.de offi.lega.in.vij.col.⁊ seq.⁊ aliquid in col.xlvj.Sed ne lõgior ꝙ̃ pposuerim sũ cõsulto omitto.

¶ In cõtrariã tñ partẽ.s.ꝙ imo talis filia pena dotata exclu⸗dat a successione iã delata primo facit:qꝛ quãdocũqꝫ qs repel⸗litur ab aliqua actiõe respectu certe qualitatis:sufficit si illo tpe quo vult agere adsit qualitas vt repellat.l.in delictis §.si extraneus.ff.de noxa.facit.l.hoc iure.ff.de ope.liber.Sed nunc qñ filia vult habere regressum ad hereditatẽ pa⸗ternã reperit dotata ergo tãꝙ̃ in statuto cõprehẽsa dꝫ repelli.

¶ Secundo facit qꝛ in tali verba statuti habẽt locum:ergo ⁊ ipsum statutum.l.j.§.si is qui navẽ.ff.de exercito.

¶ Tertio videtur casus in.l.fi.ff.vnde lib.⁊ in.l.captiuis.ff.vnde cogna.vbi lꝫ tempore mortis illius de cuius successio⸗ne agitur quis sit habilis ad petendum bonorꝫ possessionem tamen si tempore quo petit sit inhabilis repellitur.

¶ Quarto qñ agitur de hereditate materna vt filia ad eam admittatur duo tempora considerantur.s.mortis ⁊ additio⸗nis hereditatis.l.si alienum.§.in extraneis.ff.de here.insti.⁊ si aliquo istorum temporũ reperitur inhabilis excluditur ⁊ alius vocatur:ergo licet filia tempore mortis reperiatur ha⸗bilis:qꝛ nondum dotata eo tamẽ tempore quo vult habere regressũ ad bona est inhabilis effecta:qꝛ dotata quo casu al⸗ter est vocatus ad hereditatẽ cui est ius quesitum qđ ab illo sine facto suo auferri nõ dꝫ.l.id qđ nostrũ.ff.de regu.iur.

¶ Quinto facit qꝛ filia que dotatur videt̃ velle illud qđ se⸗quitur ex dotatione.l.j.§.bestias.ff.de postul.l.si mulier in princ.ff.ꝙ met.cau.⁊ sic cum ex dotatione sequatur amissio hereditatis ⁊ quodãmodo eius repudiatio:ergo amplecten⸗do dotem videtur velle hereditati renunciare:qꝛ qui vult consequens vult omne necessarium antecedens ad illud.l.illud.ff.de acqui.heredi.c.preterea de offi.deleg.

¶ Sexto facit qꝛ licet causa excludẽdi sit de preterito.s.do⸗tationis ius tamen succedendi est de futuro:⁊ participium dotata appositum in statuto potest etiam includere futurũ ius ⁊ sic successionis vt tenet Bal.in.l.omnes populi in.xiij.col.versi.sed pone.ff.de iusti.⁊ iure.

¶ Nec ob.qđ semel heres ⁊c̃.qꝛ illud falsum est cum ius ci⸗uile possit facere heredem desinere esse heredem probatur in aut.hoc amplius.C.de fideicõ.⁊ in.l.in substitutione.ff.de vulga.⁊ pupil.ergo statutum nostrum qđ dicitur ius ciuile loci vt.ẽ.dixi in.j.q.prin.operabitur qđ ista filia propter se⸗quentem dotationem desinet esse heres ipso iure:pieterea etiã si tenemus qđ nõ obstante statuto filia dotata efficiatur heres ipso iure:sed repellatur a consecutione hereditatis:qđ videtur esse qñ statutum non simpliciter dicit ꝙ filia do⸗tata nõ succedat:sed dicit ꝙ nullũ habeat regressum ⁊c̃.per que verba non videtur excludi a iure succedendi sed a iure consequendi essentialiter suã portionem:aliud.n.est excludi a successione ⁊ iure succedendi aliud a iure cõsequendi pro⸗batur in.l.fi.ff.de suis ⁊ legi.iuncta hac decre.facit.l.j.in pr.ff.ad macedo.⁊.l.ij.§.j.ff.ad velle.⁊.l.j.§.si sublata.ff.ad tre⸗bel.notatur in.l.nam ⁊ postea.§.si damnetur.ff.de iureiur.⁊ in.l.si eo tempore.ff.de pecu.in.l.cũ putarem.ff.famil.her.in.l.posthumus.§.si quis.ff.de inoffi.testa.notatur p Bar.in.d.l.nam ⁊ postea in prin.tamẽ etiã hoc casu talis additio filie non trahetur retro in preiudicium iuris tertio quesiti l.fi.⁊.l.bonorꝫ ⁊ glo.optima in.l.si indebitum.ff.rem ra.hq.nõ.Bal.in.l.fi.in aliquibꝰ lec.C.ad macedo.in.l.ordo in fi.C.de execu.rei iudi.Bar.in.l.alienam rem.ff.de pig.actio.notatur in.l.cum mihi.ff.de verb.oblig.per Spec.in tit.de obli.⁊ solu.§.scđo in versi.quid sit ergo ⁊c̃.qd ergo tenẽdũ.

¶ Considera tu ꝙ si statutũ dicat filiam dotatã nullum ha⸗bere regressum ⁊c̃.sed debere dote cõtentã esse.Ista verba simul iuncta operantur ꝙ nedum repellatur ab hereditate parentis premortui immo etiã tali filie petitio vel actio non cõpetit:immo important ꝙ dicatur exclusa ⁊ exheredata.l.qui volebat.ff.de heredi.insti.facit.l.iij.C.de libe.prete.⁊.l.pactũ.C.de colla.que dicit ꝙ per illa verba nõ possit habere regressum in pacto apposita non prohibet̃ filia patri succe⸗dere:qꝛ pactum non valet ergo si apponuntur in statuto ꝙ

valet ⁊ potens est excludere feminas vt.ẽ.dixi in.j.princi.q.tunc per talia verba impeditur ⁊ tollitur ius succedendi qđ nota.qꝛ est magni effectus vt.j.dicam.Et ad hoc facit ratio qꝛ vbi impeditur petitio ibi ⁊ dominij translatio.l.quintus in.§.argento.ff.de au.⁊ argẽ.lega.⁊ per consequens heredi⸗tatis acquisitio.§.pe.insti.de heredũ quali.⁊ diffe.l.si ager in fi.ff.de rei vendi.vbi vero non impeditur quis heres esse licet impediatur agere:põt tamẽ excipere ⁊ sic si possideret posset se exceptione tueri.Statutum.n.in materia maxime odiosa loquens in actore non hꝫ locuꝫ in reo vt dicit Inno.in.c.cum inter ⁊ in.c.significauerũt.ẽ.de excep.⁊ vide Pe.de anch.in.c.canonũ statuta de consti.col.clxxx.quinimmo hoc casu si filia ageret:licet de statuto eam excludente:non opponeretur posset tamen per iudicem repelli iuxta notata per glo.in.l.vbi pactum.C.de transac.p Bal.in.l.vnica.C.vt que desunt aduocatis:vnde cum statutũ in materia maxi⸗me odiosa loquens de actore non vendicet sibi locũ in reo:vt.ẽ.dixi ex mente Inno.videtur qđ si mulier possideret ab eo non auocaretur:de quo plene Signo.in consilio.xcviij.

¶ Distingue igitur in hoc articulo qđ aut loquimur de filia dotata per vnũ ex parentibus ante mortem ipsorꝫ:⁊ tunc cla⸗rum est ꝙ excluditur a iure succedendi:aut loquimur de filia dotata post mortẽ vnius ex parentibus:⁊ tunc si agitur de hereditate patris qui predecessit antequã dotaretur:⁊ tunc ipso iure filia est heres patri pro sua portione.§.sui:insti.de here.quali.l.necessarijs.ff.de acqui.heredi.nõ.in.l.si cũ do⸗tem.§.transgrediamur.ff.solu.matri.⁊ ibi glo.⁊ ideo cũ sua portio sit acquisita filie:ita ꝙ illam tanꝙ̃ aditam non tanꝙ̃ adeundam transmittat ad heredẽ:vt est casus nõ.in.l.si quis filiũ.ff.de acqui.heredi.ergo licet postea dotetur non tñ de⸗sinet esse heres:nec per ipsaꝫ dotationẽ dꝫ perdere ius iam quesitum in heredit.ate patris:facit optime.l.fi.ff.vnde libe.⁊ in hereditate paterna loquitur Bal.in.d.l.si matre.C.de suis ⁊ legi.⁊ ita ipse de facto cõsuluit in quodã cõsilio quod incipit quedã mulier nomine L.conera.Motus primo qꝛ in herede suo tempus mortis patris tantũ inspicitur qñ tracta⸗tur.de hereditate ab intestato:insti.de legi.agna.succes.§.proximo sed ista filia tempore mortis patris est successibilis immo per existentiã suitatis efficitur heres patri:ergo esse non desinet per regulã semel heres ⁊c̃.l.⁊ si fine.§.sed quod pãpinianus.ff.de mino.l.aliquo casu.ff.d̃ here.insti.all.nõ.in.l.gallus.§.⁊ quid si tantũ.ff.de libe.⁊ posthu.Idẽ tenet etiã Bal.in pre.allega.consi.motus eadem rõne.s.qꝛ in filia sua inspicitur tantũ tempus mortis testatoris.l.si alienũ.§.in extraneis.ff.de here.insti.Itẽ ius quesituꝫ non amititur per dotationem sequentem ꝙ etiã sequitur Cy.in.l.j.C.de adulte.⁊ Io.an.in addi.spec.in rubrica de succes.ab intesta.

¶ Si vero agimus de hereditate materna:tunc si filia post mortẽ matris dotatur per patrem postꝙ̃ facta est heres ma⸗tris:⁊ hoc casu per dotationem sequentẽ non desinit esse he⸗res per rõnes predictas:vbi vero tempore dotationis nõdũ est facta heres matris:tunc qꝛ in ea inspiciuntur duo tẽpora s.tempus mortis ⁊ additionis.d.§.in extraneis vbi plene nõ.nam filia matri non efficitur heres ipso iure cũ nõ sit in eius potestate:vt notatur in.l.apud hostes.C.de suis ⁊ legi.in.l.ventre.ff.de acquir.heredi.in.l.j.⁊.ij.C.ad orficianũ:⁊ ideo cũ tempore quo vellet adire:reperiet se dotatã ⁊ sic factã in⸗habilem ad successionem:credo tunc ꝙ adire non possit nec effici heres matris per tex.in.l.fi.C.vnde libe.⁊ ita sentiunt predicti doc.per iura ⁊ rõnes.ẽ.deductas in hereditate pa⸗terna que cũ cessent in hereditate materna cessabit ⁊ dispo⸗sitio.l.adigere.§.ꝙ̃uis.ff.de iurepa.l.illud.ff.ad.l.aquil.ex quibus patet ratio differentie inter hereditatẽ paternam ⁊ maternam.¶ Preterea ẽt facit qꝛ filia anteꝙ̃ adeat in he⸗reditate materna non hꝫ aliqđ ius:licet habeat beneficium iur.adeundi ꝙ ius adeundi est ius querendũ:⁊ non dicit̃ in bonis nostris:⁊ ideo per seruũ non acquiritur dño.l.precia rerum.ff.ad.l.fal.immo ppter ius adeundi cõpetens alicui nõ dicitur ille habere ius in bonis hereditarijs.l.j.ff.de re.diui.nec ius ad bona:pbatur in.l.j.cũ.l.seq.ff.de peti.here.facit.l.ij.§.in hac.ff.vi.bo.rap.Dicitur.n.ius ad rẽ quoddã preambulum ad ipsaꝫ rem.l.j.§.qui semel.ff.de succes.edic.in hereditate vero patris dicit̃ filia habere ius in rem:patet qꝛ illam non agnitam transmittit ad heredẽ.d.l.si quis filiũ notatur in.l.gerit.ff.de acqui.hered.in.l.si filius patri.ff.de vulg.⁊ pup.in.l.si suis ⁊ in.l.si filius heres.ff.d̃ lib.⁊ posth.⁊.§.sui:

⁊.§.fi.insti.de heredi quali.⁊ diffe.vnde cum facilius reti neatur ⁊ difficilius perdatur ius in re quã ius ad rem iuxta nõ.per Bar.in.d.§.⁊ quid si tantum ⁊ in.l.ij.ff.de iur.⁊ fac. igno.notatur in.l.j.C.de iur.aur.anullor ⁊ in rubri.C.de precibus impera.offe.in.l.nã ita diuus.ff.de adop.ho.rex. in.c.fi.de conces.preben.in.vj.notatur per do.Anto.in.c.p venerabilẽ in.vij.char.ã.qui filij sint legi.dũ dicit ꝙ filius legitimatus auocat a venientibus ab intestato hereditatẽ quã nundum adiuerunt:secus postꝗ̃ illam adiuerint: vnde aliud dicendũ in hẽditate paterna quã in materna.Tandẽ facit qꝛ filia hoc casu permittendo se dotari videt tacite renunciare iuri adeundi hereditatẽ maternam.Cogita qꝛ hoc casu forte non absurde posset dici ꝙ filia si nolet dotari per patrẽ:sed sibi reseruare hereditatem maternã ⁊ ius sibi succedendi:qð tunc cogi nõ posset per patrẽ:qꝛ cũ tale ius iam sit delatum nemo inuitus cogitur iuri suo renũciare.l.fi.C. de pac.facit.l.ij.ff.de iudi.⁊ qð nõ.Bald.in.l.sed si quis.§. quesitum.ff.si quis can.⁊ notatur in.l.j.§.que honorande.ff. quarũ rerum actio nõ datur p Bal.in.l.transactionis ⁊ in.l. interpositas.C.de transac.⁊ sic statutum debet intelligi qñ filia non vult dotari ante ius adeundi sibi cõpetens:secus si post quo casu cogi non posset per patrem:nec tunc hꝫ locum cõsilium Bal.qð ponit in.l.fi.C.de pac.⁊ in.l.pactum.C.de colla.de quo.ã.dixi in hac.ij.q.pñ.⁊ bene facit ꝙ nõ.And. de iser.in.c.j.de natura succes.feu.ĩ versi.feu.in articulo an filia sic dotata possit petere restitutionem rõne minoris etatis ⁊ cõcludit ꝙ sic ergo fortius poterit tali dotationi resistere.s.ne fiat. ¶ Et ex predictis maxime in ver.nec obstat habes inferre an ⁊ qñ filia dotata exclusa per statutũ ab hereditate patris statuto nõ obstante ipso iure heres dicatur hereditatis defuncti. ¶ An autẽ dicta filia saltẽ in dote sibi ex forma statuti data dicatur heres ⁊ in ea habere nomẽ heredis videt ꝙ sic per tex.in.l.in condictionibus primum locũ.§.si patronus.ff.de condi.⁊ demon.Contrarium tñ determinat Ange.in.l.quisquis.C.ad.l.iul.ma.circa fi.dicens ꝙ talis proprie non dicitur heres:qꝛ sibi non cõpetit diffinitio heredis qui succedit in vniuersum ius defuncti: dicit tñ Ange.ꝙ quo ad quedã habetur loco heredis per nõ.p glo. in.l.si qs priore.ff.ad trebel.⁊ nõ.in.l.quotiẽs.C.de heredi. insti.pondera tñ tex.in.d.§.si patronus qꝛ videre meo pbat ꝯtrium eius ad qð ipsum alle.Ange.⁊ vide in proposito que plenius nõ.Ange.in consi.lxxvij.qð incipit domina maria. ¶ An aũt filia dicatur adiuisse hereditatẽ matris ex eo qð pater suus illã penes se retinuit:vide Bart.in.l.gerit.ff.de acq.here.in añpe.col.⁊ nõ.in.l.cũ antiquoribꝰ.C.de iur.deli. ¶ Uigesimo quero quid si pater predecessit condito testamento in quo instituit filiam in aliqua re vel portione que si lia:postea dotatur per matrẽ an poterit habere id qð est sibi relictum in testamento patris dic ꝙ sic per iura ⁊ rões adductas in proxima.q.precedenti:quinimo si in minus quã legitima foret istituta licet postea dotetur per matrẽ:poterit tñ agere ad supplementũ legitime sicut potuisset si non fuisset dotata:nã tacita renunciatio que surgit ex dotatione non debet plus operari quã expressa.l.cũ quid.ff.si cer.pet. sed expressa renunciatio que fieret per filium de hereditate patris nõ includit legitimã vel eius supplementũ fm Guil. ⁊ doc.in.l.de his.ff.de transac.⁊ dixi.ã.circa prin.decre.in quinta limitatione ergo nec ista renunciatio tacita que surgit ex statuto:facit glo.in rubri.C.de decre.decurio.⁊ in.l. nõ impossibile.ff.de pac.idem ẽt dicas in filia instituta a matre in minus quam legitima si anteꝗ̃ dotetur agnouit id in quo est instituta cũ ꝓtestatione valẽdi agere ad supplemẽtũ legitime quo casu postꝗ̃ fuerit a pre dotata poterit agere ad supplemẽtũ legitime in hereditate materna sibi debita. ¶ Uigesimoprimo quero filia fuit exheredata vel pterita in testamento patris ⁊ anteꝗ̃ impugnet testamentũ fuit a matre dotata vel econtra an poterit postea dicere testamentũ nullũ videtur ꝙ non:qꝛ donec tacet filia sic preterita cessat suitas ⁊ in eã non continuatur dñium hereditatis paterne: vt nõ.in.l.in suis.ff.de libe.⁊ posthu.⁊ sic nullum ius est filie quesitum in dicta hereditate licet habeat ius impugnandi testamentũ probatur in.l.suis.C.de repu.here.⁊ in.l.q sub condictione.ff.de condi.insti.facit ꝙ nõ.Bar.in.d.l.gerit ⁊ l.cũ quidam.ff.de bono.pos.dum cõcludit ꝙ filius dicendo testamentũ patris nullum videtur se immiscere:de quo per Bal.⁊ Jmol.in.d.l.filio preterito.ff.de iniust.rup.ergo cũ tẽpore dotationis non fuerit ei ius quesitum per dotationẽ sequentẽ excludetur a iure querẽdo.d.l.fi.ff.vnde libe.dixi ã.in.xix.q.Et sic testamentum nullum reconualescat ex tali dotatione ⁊ ex tacita approbatione filie.d.l.filio preterito. ¶ Uigesimosecundo quero quid si pater in testamẽto legat centum filie pro dote ⁊ in illis eidẽ substituat:an valeat substitutio conclude qð substitutio pupillaris valet ⁊ tenet:qꝛ dicitur esse prouisio ipsius filie ⁊ nõ patris.l.patris ⁊ filij.ff. de vulga.⁊ pupil.que etiã in legitima admittitur.l.in tribꝰ. C.de inoffic.testa.Sed si substituat si sine liberis decesserit an valeat substitutio videtur qð non qꝛ primo nõ põt valere vt pupillaris:qꝛ cum sit facta per verbum cõmune substitutio adiectũ certe rei vel quantitati non põt inducere directam pupillarẽ vt.l.cogi.§.⁊ generaliter.ff.ad trebel.⁊ nõ.Bar. in.l.centurio in.j.q.princi in arti.de compendiosa facta per verbum cõmunem ver.quero vlterius.ff.de vulga.⁊ pupil. per nõ.in.d.§.⁊ generaliter ⁊.d.l.his verbis.ff.de here.insti. per glo.⁊ Dy.facit glo.in.l.precibus.C.de impube.⁊ alijs substi.⁊ in.c.ranucius.ã.de testa.que dicit ꝙ illa verba sine filijs apposita in substitutione interpretantur illam fideicõmissariam licet doc.cõmuniter teneant contra per.d.l.centurio vt:de cũ ista substitutio dicatur fideicõmis.que non põt fieri in legitima nec in alijs bonis filij.l.coheredi.§.cum filie.ff. de vulga.⁊ pupil.dubiũ est an in dote possit fieri cũ illa dicatur proprium patrimoniũ filie.l.iij.§.sed verũ.ff.de mino.⁊ ita est debita sine legitima.l.qui liberos.ff.de ritu nup.l.fi. C.de dotis promis.⁊ qð non valeat:tenet Mar.fili.prout refert Jo.an.in addi.spec.in tit.de instru.edi.§.vt aũt ⁊ Bal. in quodã consilio.Quod verũ limitat Dy.quantũ ad legitimam sed quantum ad id in quo excedit dos legitimã tenet Dy.talẽ substitutionem valere in dote per tex.in.l.fi.§.filie ff.de leg.ij.vbi de hoc videtur casus:⁊ ita sequitur ibi Bal. ⁊ in.l.lucius.§.maritus.ff.ad trebel.⁊ Cy.in.l.vna.§.videamus.C.de rei vx.ac.in fi.sentit Bar.in.d.§.maritus ⁊ plenius Bal.in.l.qñ nouella.C.de inoffi.testa.Contrariam tñ partem.s.qð indistincte in tota dote valeat talis substitutio tenet elegãter Pau.de ca.in ꝯsi.lxxvi.qð incipit in Christi nomine viso dicto puncto ⁊ cõtra:qꝛ licet dos sit debita filie non tñ filia succedit in ea veluti in legitima:qꝛ stãte statuto excludente feminas ⁊c̃.feminis exclusis non debetur aliqua legitima:vt dicit Bar.in.l.ticio centũ.§.ticio genero.ff.de condi.⁊ demonst.⁊ plene dixi.ã.in hac principali.u.q.ergo dos data non põt dici succedere in locũ legitime que nõ debetur.Nec ob.l.si arrogator.ff.de adop.qꝛ loquit in quarta debita arrogato que assignatur loco quarte debite iure nature ⁊ hanc partem inquit Pau.veriorem ⁊ tutiorẽ esse ⁊ idem sequitur ipse in consi.cvj.incip.super eo de quo queritur de quo etiã per eundẽ in consi.cx.qð incipit substitutio facta ⁊ in consi.seq.hanc etiam partem tꝫ Ludo.in consi.cxxiiij. incip.pro declaratione:qꝛ cum dos non succedat loco legitime stante dicto statuto:vt dixi ergo sicut põt substitutionẽ fideicõmissariam facere valiturã.insti.de pupil.substi.§.fi.⁊ ad trebel.per totũ certe nihil ob.quinetiã in ista dote facta valeat:⁊ ita credo tenendũ.Et hec opi.Pau.⁊ Ludo.sine dubio procedit:vbi ista filia decederet anteꝗ̃ nuberet:quia dos dicitur relicta sub cõdictione si maritabitur:ergo ante condictionẽ purificatã potuit condictio fideicõmissi apponi ⁊ ita tenet Pau.in dicto consi.lxxvj.qð autem dicatur relicta sub condictione si nubat:dixi.ã.in hac.ij.q.principali. ¶ Secundo sine dubio procedit: vbi pater habens plures filias illas dotat ⁊ inuicẽ illas substituit per fideicõ.qꝛ talis mutua substitutio neutrã dicit grauare argu.l.si pater.C.de inoffi.testa.⁊ corũ que nõ.in.l.j.⁊ in.l.licet.C.de pac.bonis tex.in.l.de fideicõmisso.C.de transac.notat Bal.in.l.cum archimedorũ.C.vt in pos.lega.plene per Jmol in.l.si socer §.lucius.ff.sol.ma. ¶ Hinc dicit Bal.in.d.l.si pater in fi.ꝙ reciproca donatio inter vir.⁊ vxo.valet qꝛ nõ dicitur mera liberalitas: ⁊ ideo nõ requirit insinuationẽ:vt pulchre tenet Oldra.in consi.cxx.incip.ad habendũ Jo.an.in addi.spec. ti.de instru.edi.§.porro circa vltimam colũ.Saly.in.l.fi.C. de pac.de quo per Ludo.in.l.acquilius.ff.de donatio. ¶ Tertio sine dubio procedit predicta opinio qñ statutum disponeret ꝙ filia teneatur seruare oĩa ordinata per patrem iuxta nõ.per Bar.in.d.l.centurio que omnia bene nõ. ¶ Uigesimotertio quero an dictum statutũ vigens in loco habeat locũ in iudeis in eo loco cõmorantibus dicẽs ꝙ masculos filios

lus filius in fēi excludat filiam feminā: videtur ꝙ sic per ea que notat Bal in.l.spadonem.§.iam autē.ff.de excu.tuto. dicens ꝙ priuilegium datum incolis includit iudeos.
¶ Scdo ꝙ masculus excludat feminam est de.l.mosaica: vt habetur numeri.c.xxvij.ergo tale statutum reducens ad.l. mosaicā est cōmēdabile.l.lege.xij.tab.C.d legi.her.ergo ꝛc.
¶ Tertio appellatione populi veniunt iudei: probat tex. in auē.de questoribus circa prin. quē singularem dicit Bal. in.c.j.de forma fidelitatis ꝛ in rubrica C.qui accus.non pos. circa fi.ꝛ vide Pet.de anch a.in.c.si sententia de sen.excō. co.lib. Et hanc partem ꝙ statutum in iudeis locum habeat reperio tenere. Jo.de ana.in.c.iudei el.ij.ē.de iudeis: de quo ibi per eum plene examinantem illum articulum: an iudei in condendis testamentis vel iure succedendi debeant obseruare legem mosaicam vel legem ciuilem.
¶ Uigesimoquarto quero an istud statutum habeat locum in filia dotata anteq̄ fieret tale statutū vī ꝙ sic: q: statutum dicit si filia dotata fuerit ꝙ verbū fuerit est p̄teriti perfecti ꝛ plusq̄ pfecti: ergo tale statutū trahitur ēt ad prius dotatā.
¶ Scdo ꝙ filia tpe quo dꝫ succedere patri reperit dotata: ergo ꝛc.faciūt que dixi.ē.in.q.xix.maxime in ver.in 2ṁum.
¶ Tertio verbum dotata habet causam permanentem.l. plauciana.ff.de iure codi.ꝛ.l.verbū erit.ff.d vb.sig.ꝛ omne tempus significat: vt ibi nō.per cōsequens tale statutū extēdetur ad filiā prius dotatā: ꝛ ita consuluit Bar. prout refert Ange.in auē.hec constitutio interpretatur colla.vi.ipse tū tenet contra Bar.per illū tex.vbi dicitur de illo qui in monasterio intrare voluerit: ꝛ sic loquitur per verbuꝫ preteriti perfecti ꝛ plusq̄ perfecti temporis: ꝛ tū illa dispositio non habet locū in ingressu anteq̄ esset condita dicta constitutio immo talis pōt disponere de bonis post ingressuꝫ: preterea verbū fuerit prolatum a statuto cuius ēt possit respicere tempus futurum ad illud debet trahi: q: illud proprium est statuti.c.fi.extra de consti.l.leges.C.de legi.ꝛ hoc nisi in statuto fiat expressa mentio ꝙ trahatur ad preterita vt ibi: ꝛ in auē.vt facte noue cōstitutiones ꝛ in auē.vt liberti decetero in prin.ad hoc facit qd nō.Bar.i.l.cū lex.ff.de legi. Nec ob. fm Ange.ꝙ verbū dotata habeat causaꝫ permanentem: q: fatetur illud verū preter q̄ quando apponitur in.l.vel statuto cuius proprium est respicere futura: vt dixi. Item non ob.qd ista filia reperiatur dotata: q: hoc non obstante nō tū fuit dotata post statutum sed ante: ꝛ sic non ob.cōtrariū per tex.in.d.auē.hec cōstitutio inductū vt.ē.ꝛ ita credit Ang. esse tenendū: lꝫ non firmet sed dicat cogitabitis. ¶ Ego vero puto tenendā esse opi.Bar.quā etiam tenet Bal.non faciens mentionē de Bar.in l.oēs populi in.xiij.col.versi.sꝫ pone.ff.de iusti.ꝛ iur. Nec ob.tex.in.d.auē.hec constitutio super quo Ange.facit fundamentū: q: ideo ibi verbū fuerit nō includit tempus preteritū: q: lex vlterius processit ita interpretando: vnde facit ille tex potius pro Bar.cogita tū.
¶ Uigesimoquinto quero quid si statutū expresse disponat qd trahatur ad filias de preterito dotatas an includet filiam de preterito dotatā que iam cū fratre suo hereditatē diuiserat: dic quod quo ad iam finita pacto vel transactione non extēditur statutū: ꝛ ita in terminis tenet Bart.in.l.j.in fi.ff. ad tertul.facit qd nō.Cy.in.l.leges.C.de legi. Pau.ꝛ doc. in cle.ij.de eta.ꝛ quali.facit.l.causas ꝛ qd ibi nō.Bar.C.de transac.ꝛ.l.fi.cū ibi nō.per Bar.C.sen.rescin.nō pos.l.pe.C. de sac.san.eccl.ꝛ ꝙ nō.Ja.de bel.in auē.vt cū de ap.cogno. ꝛ Ang.in consi.ccxli.qd incipit Philippus vbi cōcludit ꝙ cōpromissum generale: ita factū ꝙ trahatur ad preterita nō dꝫ extēdi ad lites p̄teritas pacto vel trāsactōe finitas qd nō.
¶ Uigesimosexto quero quid si filia dotata semel fuit exclusa ex eo qd tempore mortis patris extabat filius masculus: an si postea filius moriaē filia admittaē ad successionē Bar. in.l.fi.ff.ad tertul.tenuit ꝙ semp remaneat exclusa idē Bal. in.l.gallus.§.ꝛ quid si tantum.ff.de libe.ꝛ posthu.ꝛ in.c.j. episcopū vel abbatē in vsibus feu.ꝛ in.l.cū vsusfructus vxori C.qñ dies le.ce.ꝛ in.l.in quibus.C.de secun.nup.p glo.ibi singularem dicentem ꝙ qñ aliquid discedit ab aliquo: ita qd ad alium peruenit exclusio est perpetua ꝛ non temporalis: ꝛ ideo in casu nostro sufficit ꝙ momento hereditas peruenerit ad filios masculos ita qd filia perpetuo excludatur: vide etiā Bal.in.l.si quis posthumus.§.si filiū.ff.de inoffic.testa.ꝛ ad hoc singulariter facit simile qd dicitur de filio primogenito q: si ex ꝯsuetudinē vel pacto regnum debetur primogenito secundogenitus etiā mortuo primogenito sine filijs non admittitur ad regnū: ita singulariter Bal.per illū tex.l.c.j.de filijs natis ex matrimonio contracto ad morga.facit.l.iubemus in fi.C.ad trebel.ꝛ ita Bal.refert Ludo.in consi.xxviij. incip.quo ad id: de quo queritur qd perpetuo nō. Limita tū predictam conclusionē procedere: qñ statutū simpliciter excludit feminā secus si non simpliciter: puta dicit q̄diu extat masculus ꝛc.ꝛ sic nō loquitur per verba denotantia momentum temporis sed perseuerantiā fm Bar.in.d.l.fi.Ang.in auē.hoc amplius.C.de fideicō.per glo.ibi dicentē ꝙ semel heres pōt auctoritate iuris ciuilis desinere esse heres: idem tenet Ang.in.§.si vero nō implens in auē.de heredi.ꝛ fal. vbi dicit collegiū Flo.sic consuluisse. Idē tꝫ Bal.in.d.l.in quibus: q: tūc ista exclusio potius est tēporalis q̄ perpetua. Ideo deficiēte masculo admitteretur filia: facit.§.gregoriana in auē.de nō eligēdo scdo nubētes: ꝛ tex.in.§.qñ aūt in auē. de nup.ꝛ.l.l.cui alius.ff.de cu.fu.ꝛ in.l.ticius.ff.de excu.tu.
¶ Secundo limita predicta procedere qñ filius iam factus heres patris decessit: secus si non fuit heres vel q: noluerit vel q: nō potuerit: de quo pulchre per Pau.de ca.in consi. cccxlij.incip.primo videndū est: dicam plene.j.in seq.princi. q.in.vij.ꝛ.viij.q.nam que ibi dicuntur: conferunt ad intellectum huius.q. ¶ Aduerte tū q: hec.q.in terminis qbus illā format Bar.in.d.l.fi.s.qñ filius masculus moritur iā addita hereditate patris posset procedere qñ ipsa filia hoc casu vellet venire ad talem hereditatē tanq̄ heres patris: sed si venire vellet veluti succedens fratri bene posset: iuxta ea que dicā.j.in quarta prin.q.versi.quinto quero ꝛc. Itē intellige qd dixi filiā mortuo fratre vocari ad successionē patris qñ dicit statutū q̄diu extat masculus ꝛc.pcedere patre moriēte ab intestato fm Ang.in.d.§.si vero non implens. Quid aūt si fecit testamentū in quo instituit filium ꝛ filiam preterijt an stante dicto statuto mortuo fratre filia posset dicere testm̄ nullum vt se.j.in.iiij.q.prin.versi.xvj.quero.

Circa Tertiam principalem.q.qua queritur quas personas intendat statutum excludens feminam vocare ad successionē. Aduertendum est ꝙ talia statuta dicuntur emanasse propter fauorē fratrum vel heredū patris. Et ideo primo quero an filius naturalis tantum.i.natus ex cōcubina retenta in domo indubitata affectione ꝛ procreatione debita pmissa ꝛc.de qua in.l.in concubinatu.ff.de concubi.ꝛ in auē.qui.mo.naturales effi.sui.§.si quis autē excludat filiam feminā dotatam ꝛ maritatā videtur ꝙ non q: fm propriam significationē filium esse diffinimus natuꝫ de viro ꝛ vxore.l.filiū diffinimus.ff.de his qui sunt sui vel alie.iur. l.quia semper.§.pater.ff.de in ius voc.habetur in auē.vt liceat matri ꝛ auie.§.ad hec colū.ix. Scdo facit q: ad certos actus ca us vel respectus filij naturales veniunt appellatione filij.l.pe.C.ad officia.ꝛ insti.e.in prin.ꝛ in.§.itē quesituꝫ; puta q: certis casibus succedunt patri in certa parte in auē. qui.mo.na effi.sui.§.discretis ꝛ.§.seq. Itē qñq; intuitu pietatis naturales tantū cōprehenduntur appellatione filij.l. vxorem.§.codicillis in fi.ff.de leg.iij.imo qñq; excludit substitutum in certis casibus.l ex facto.§.si quis rogatus.ff.ad trebel regulariter tū filij naturales nō veniūt appellatione filij.l.generaliter.§.fi.C.de insti.ꝛ subst.ergo cū exceptio in certis casibus firmat regulā.d.l.filium diffinimus in auē.de non alie.§.vt aūt ꝛ.l.tribunus.§.aliquis.ff.de testa.mili.sequitur qd in casu nostro statutū loquens de filio nō includet naturalem tantū. ¶ Tertio ad hoc facit glo.illa notabilis in cle.j.de baptis. ¶ Quarto facit q: quo ad cōmoduꝫ filiorꝫ naturales filij nō dicuntur filij: vt notatur in.l.j.ff.de regu. iur.per Dy.in rub.de reg.iu.eo.lib. ¶ Quinto vbi lex pōt operari in proprio significato nō dꝫ ad improprium trahi.l. verbis ciuilibus.ff.de vulga.ꝛ pupil.ꝛ in.l.pupillari eo.tit. lege librorꝫ.§.ꝙ tū casius ꝛ.l.nō aliter.ff.d leg.iij.l.scenola ff.ad trebel.sed statutū nostrum satis pōt operari fm pprium significatū in filio legitimo ꝛ naturali: ergo ꝛc. ¶ Sexto de huiusmodi genere personarꝫ paruum est curandū: q: maxime hodie rarissimi filij naturales tantū reperiuntur: ꝛ ideo fortius dicendū esset de vulgo q̄situs.i.de his filijs qui nascunē ex publica ꝛ vulgari meretrice: q: in istis multominus quā in naturalibus tantum habebit locū statutum: ꝛ sic nō venient appellatione filij cum nec patrē censeātur habere ꝛ ideo solent spurij appellari.insti.de nup.§.aduersus ꝛ d legi.agna. succes.§.vulgo. Idem fortius est dicendū in incestuosis nephariis

pbarijs ⁊ adulterinis. d. §. si aduersus: isti non merentur filij nuncupari: nec a patribus sunt alendi de iure ciuili aut. ex cõpleru. C. de incest. nup. l3 aliud sit de iure canonico. c. cum haberet. de eo qui duxit in vxorem ⁊c. nec patribus possunt succedere ⁊ vt vno verbo concludã omni legum bñficio sunt priuati ⁊ penitus exclusi. l. si qs. C. de incest. nup. ibi nec a pre ⁊c. ⁊. §. pe. in aut. qui. mo. na. effi. sui. ⁊ aut. licet. C. d na. lib. ¶ Concludo ergo statutum excludens feminas extantibus filijs non cõprehendere naturalem tantum nec spurium incestuosum nec similes: ⁊ ita reperio tenere Barto. in consi. cclxviij. qd incipit statuto cauetur in simili. q. Dicit. n. ibi q si statutũ disponat de quocũq relicto in testamẽto solui gabellam exceptis relictis filijs q de relicto filio naturali est soluenda gabella: ⁊ sic in statutis appellatione filij nõ venit naturalis: tu autem de hac. q. ⁊ generaliter an appellatione filij veniat naturalis tantũ: vide notanter Pe. de anch. referentem varias opi. in. c. canonũ statuta. ẽ. de cõsti. in col. clxiiij. ⁊ plene scripta per Jo. de imol. in. d. l. ex facto. §. si qs rogatus vbi posuit quid iuris qñ mentio filij fit a. l. cõmuni. Item quid qñ fit a statuto: item qñ a iudice: item qñ a testatore: ⁊ ibi vide per eum q2 si dicta referrem sua: preter intentum fierem prolixior. ¶ Unum tñ singulariter nõ. q vbi lex vel statutum considerat naturalitatẽ semper appellatione filij venit naturalis: adeo naturalis ita punitur. l. pompeia. de parricidijs sicut naturalis ⁊ legitimus sm Jnno. in. d. §. si quis rogatus circa fi. versi. itẽ pdicta ⁊ ẽt p Bal. in. c. p tuas ẽ. de pba. ⁊ in. l. parẽtes. ff. de in ius voc. ⁊ in. l. ius ciuile in ij. col. ff. de iusti. ⁊ iur. p Jnno. Doc. ⁊ Panor. in. c. nõ nulli §. sunt ⁊ alij. ẽ. de rescrip. p Bal. in. l. qigs. C. ad. l. iul. maie. ⁊ in. l. j. l. vj. char. C. q accu. nõ pos. in pena noua qd bñ nota. ¶ Secũdo quero an filius naturalis legitimatus excludat filiã feminam stante dicto statuto Bal. in. l. cũ acutissimi C. de fideicõ. tenet qd sic q2 legitimatus h3 verum principium ⁊ primo hoc probatur ex determinatione Jaco. de are. in. q. disputata quã refert Jo. an. in addi. spec. in ti. de succes. ab intest. circa fi. de substituto sub cõdicione si heres sine filijs decesserit legitimis ⁊ naturalibus. Dicit. n. q si heres moriatur relicto filio legitimato excluditur substitutꝰ: q2 tales dicuntur filij legitimi ⁊ naturales natura ⁊ lege cooperãte: facit tex. in aut. qui. mo. na. effi. legi. §. si quis circa fi. ibi donum patris ⁊ principis qd est dicere nature simul ⁊ legis. Secundo quod legitimati vere ⁊ nõ ficte dicantur legitimi: probatur in. l. ij. C. de iur. aureorum annullorũ vbi libertus restitutus natalibus est vere ingenuus licet non sit naturaliter: secus si secum esset dispensatum: ita ⁊ in proposito legitimatus dicetur vere legitimus licet nõ sit legitime natus. ¶ Tertio pbatur doctrina Bar. in. l. si is qui pro emptore ff. de vsucap. vbi dicit q esse legitimũ est iur. ⁊ nõ facti: ⁊ ita qualitas ista per legitimationẽ vere ⁊ non ficte imprimitur. ¶ Quarto facit q2 legitimare est maculam abstergere illegitimitatis que iur. nature inerat sed erat offuscata iuregẽtium: vt notatur in. l. manumissiones. ff. de iusti. ⁊ iur. Bal. tñ ipse in. l. eam quã. C. de fideicõ. in. iij. col. ver. itẽ quesitum fuit a me dicit qd propria significatione vocabuli appellatione filij legitimi ⁊ naturalis non cõprehenditur legitimatus: e§ l. c. naturales filij fi de feu. fue. contro. Idez sentit Bal. ⁊ Saly. in. l. fi. C. de hijs qui ve. etatis impetra. dicens singulariter per illam. l. qd si quis recipit emphiteosi3 pro se ⁊ filijs suis legitimis ⁊ naturalibus qd non venit legitimatus quia nõ est naturaliter legitimus sed ex priuilegio ⁊ fictione do. aũt Ant. de but. in. c. per venerabilẽ. ẽ. qui filij sint legitimi in vlti. q. dum tractat de effectu legitimationis tenet qd legitimatus per subsequens matrimoniũ vel per alios modos legales de quibus in. c. per tuas. ẽ. qui filij sint legitimi comprehenditur appellatione legitimoꝝ etiam in statuto facta. Sed non legitimatus per rescriptu3 principis: ratio q2 dato qd non posse negari istum esse vere legitimum tñ non est legitimus de iure cõmuni sed de iure speciali: de quo statutu3 non presumitur cogitasse maxime in preiudiciũ alioꝝ seu ad alios excludendos: facit. l. iulianus. ff. qui ⁊ a quibus: sed solum censetur disposuisse de legitimis de iure cõmuni Pau. de ca. in cõsi. cc§x. incip. super eo q primo loco circa fi. dicit q in hoc articulo multa possent dici ⁊ se dubiũ esse tñ ppter auctoritatem tanti viri sicut fuit do. Anto. credit tenẽdam eius distinctionẽ attento q statutum excludens feminas est contra ius cõmune. l. maximũ vicium. C. de libe. prete. vnde

cum per distinctionẽ do. Ant. opiniones reducantur ad cõcordiam: vt euitetur iuris correctio ⁊ materia fraudis. s. ne quis in fraudẽ se legitimari faciat: ⁊ vt preiudicium aliorum tollatur arg. l. si ita quis. §. is cui. ff. de lega. ij. stat cum ipso do. Anto. quã opi. secutus est idẽ Pau. in. l. fi. C. de hijs q. ve. etatis impe. Sed idẽ Pau. in 9si. cc§xiij. in fi. qd incipit videndũ est primo videtur transire cum opi. Bal. in. d. l. cũ acutissimi: ⁊ idem facit in consi. cc§xv. incip. super primo dubio col. iiij. Eandẽ opi. sequitur Pe. de anch. in 9si. quodã suo qd incipit stante validitate statuti: vbi refert idẽ determinasse Ange. in. q. disputata que incipit nobilis quidã genere Ludo. antẽ Roma. in. l. si is qui pro emptore in. x. col. versi. septimo. ff. de vsucap. dicit se vna cũ alijs famosissimis doctoribus in hac. q. consuluisse. Tandem post multa argumenta hinc ⁊ inde facta concludit q si statutum dicat q filij legitimi ⁊ legitime nati excludant filiam q tunc in legitimato locu3 non habet: q2 posito q sit vere legitimus nõ tamen est legitime natus: q2 iniustis nuptijs a principio. l. filiũ diffinimus. ff. de hijs qui sunt sui vel alie. iur. ⁊. l. si vicinis. C. de nup. ideo iste casus tanq̃ omissus a statuto relinquit dispositioni iuris cõmunis. l. si extraneus. ff. de condi. ob causam: immo posito q habeatur perinde ac si esset legitime natus: hoc tamen fingitur cũ aliud sit esse talẽ aliud haberi pro tali vt plene p Bar. in. d. l. si is qui pro emptore in. q. de cive facto ex forma statuti disponentis illum haberi pro ciue: adeo merito de vno ad aliud non est inferendũ. l. fi. ff. de calum. l. naturaliter. §. nihil cõmune. ff. de acquir. pos. l. papinianus ff. de mino. Preterea statutũ non trahitur ad casum fictum l. j. §. hoc interdictum. ff. de fonte. per quẽ Bar. ibi decidit statutum puniens mulieres portantes perlas nõ procedere in ea muliere que portat perlas fictas ⁊ contrafactas. Pro quo facit glo. nõ. in. l. ij. C. de heret. dicẽs q falsus denarius nõ est denarius: qd ẽt tenuit glo. in. c. vera iusticia. xlv. dist. dicens qd sicut falsa iusticia non est iusticia: ita falsus denarius non est denarius. Accedat. q. nõ. quam ponit Jo. an. in addi. spec. ti. de crimine falsi. de ludentibus ad par ⁊ impar: an si in numero pari reperitur falsus denarius debeat computari vel non. Preterea ad propositum facit glo. nõ. in. l. assiduis. C. qui poti. in pig. ha. volens q priuilegia dotis non trahantur ad dotem fictam. Si vero statutum loquatur simpliciter: vel de legitimis tantum: tunc cõcludit ibi Lud. bonis rõnibus q femina nõ excluditur per talẽ legitimatũ: potissime per tex. quẽ dicit hanc. q. decidere in. l. j. §. si quis filiũ. ff. si tabu. testa. nulle. ex. vbi l3 sit in iure clarum q filius in potestate excludat nepotem ex se natũ: tamen si filius ille emancipetur: ⁊ postea readoptetur ⁊ sic potestati patrie pristine restituatur. l. filio quẽ pater. ff. de libe. ⁊ posthu. tamen nõ excludet nepotem: sic in proposito: licet si filius fuisset legitimus exclusisset feminam: si tamen postea ad iura legitimitatis restituatur ⁊ reducatur non d3 excludere feminam filiam. Nec ob. l. j. §. si filium. ff. de contra tabu. vbi etiã restitutus excludit sequentẽ in gradu: de quo etiam habetur in l. gallus. §. ⁊ quid si tantum. ff. de libe. ⁊ posthu. q2 ille casus est admodum diuersus a casu nostro: vt ibi dicit glo. ⁊ nõ. in d. §. ⁊ quid si tantum: ita in hoc notabili quottidiano ⁊ practicabili passu esse tenendũ: dicit Lud. vbi. ẽ. siue loquamur de legitimato siue per rescriptũ principis siue per oblationem curie qui non nisi legitimatus dici põt: cum non legitimetur quo ad oẽs sed solum quo ad patre3. §. filium vero in aut. qui. mo. na. effi. sui. siue per subsequens matrimoniũ: q2 nec iste in veritate saltem inspecto principio originis est legitimus sed fictus: nam l3 legitimatio trahatur retro. l. cu3 quis. §. neq3. C. de natu. libe. non tñ põt dici vere legitimus cum in veritate nõ interuenerit tempore originis matrimonium: nec a principio natus sit legitimus: argu. l. in bello. §. facte. ff. de capti. Quod vltimum considera: q2 probat distinctionem do. Anto. de qua. ẽ. non fore bonã: pro illa tamen facit glo. notabilis in. c. innotuit de elec. dum dicit q legitimatus per subsequens matrimoniũ vere dicitur legitimus: nisi dicas qd vere dicitur legitimus a tempore matrimonij postea sed nõ antea attenta origine per supradicta. Que diligenter ⁊ perpetuo memorie teneas. ¶ Domini iste quottidianus passus redditur valde dubius ⁊ videtis quã varie scripserint super ipso maiores nostri. Et dependet ab illo articulo an legitimatus vere dicatur legitimus aliter nõ considerata origine: de quo plene p Pau. de ca. in consi. cc§x. incip. super

incip. super puncto isto ⁊ in consi. ccxxi. qd incipit super eo q pmo loco plenius p Roxelum in tractatu legitimationis in. xxvi. char. ⁊ per Modernu imolensem in quodda cosilio qd incipit visis codicillis. ¶ Dictum tamen Bart. in. l. i. §. hoc interdictum. ff. de fonte. s. relatum: limitarem pcedere vbi statutum prohiberet delationem perlarum vt parcatur sumptibus: secus si prohiberet ea rone ne mulieres ignobiles incedant ita ornate sicut nobiles per tex. in. l. vellcia. C. de vestibus. Eloboren. lib. xi. probantem vestes vel pannos non debere tingi colore simili colori muricis ⁊ purpure ⁊c.
¶ Tertio quero stante dicto statuto nunqd filius adoptiuus vel arrogatus ⁊ sic legalis excludat filia feminam: videt primo q non: ⁊ adduco no. p Cy. que ibi sequit Ange. in. l. generaliter. §. cu aut. C. de insti. ⁊ substi. vbi dicit q dispositio l. cu acutissimi. C. de fideico. ⁊. l. cu auus. ff. de cdi. ⁊ demon. non hz locu in filio adoptiuo: qa illa iura loquunt de filijs legitimis ⁊ naturalibus. ¶ Scdo facit qd dicit Ange. in. l. cu in adoptiuis. C. de adop. vbi p glo. ibi dicit q si statutum disponat q de hereditate alicui relicta soluat gabella: tamen si pater instituat filium naturalez non debetur gabella: facit ad hoc tex. cu ibi no. per Bar. in. l. i. C. de ipponen. lucra. descriptio lib. x. ⁊ ide tenet Imol. in. l. in suis. ff. de lib. ⁊ posth. facit optima glo. i. c. pastoralis de deci. que dicit q de lucro hereditatis delate filio no debet decima: accedat singulare verbu Ang. i. §. si vero in aut. de nup. col. iiij. ¶ Secus dicit Ange. in. d. l. cu in adoptiuis vbi pater instituit filiu adoptiuum quo casu debet gabella cu statutu loques de filio no habeat locu i adoptiuo: ⁊ ita dicit Ang. se i facti qd consuluisse.
¶ Tertio facit: statutum considerauit naturalitatem: ergo non comprehendit adoptiuum qui est ciuiliter filius: facit. l. fi. C. de his qui. ve. eta. impetra.
¶ Quarto facit qd vult Bal. in aut. nisi rogati. C. ad treb. dices q lz filius meus spualis forte sit a me patre spirituali alendus: tn no excludit substitutu sicut nec filius adoptiuus.
¶ Quinto facit. l. si quis ita. §. is cui. ff. de lega. ij. per quam dicunt doc. q si quis recipit emphiteosim pro se ⁊ filijs suis non veniunt filij adoptiui sm Ray. de forli. ⁊ doc. ibi ⁊ in. l. fi. C. de his qui. ve. eta. impetra.
¶ Sexto facit glo. i. §. j. in aut. de trie. ⁊ semis. q dicit q hodie no est aucta legitima que debetur filio adoptiuo: lz illa que debet filio legitimo ⁊ naturali sit aucta: de quo p Bar. post Iac. de are. in. l. si arrogator. ff. de adop. ⁊ p Bar. in. l. heredibus. §. fi. ff. ad trebel. dixi alias in. c. si pater. s. de testa.
¶ Septimo facit qr magis attendenda est natura qua accidens. l. fi. C. de hijs qui ve. eta. ipe. ⁊. l. qui hz. ff. de tutel. l. si quis posthumos. ff. de libe. ⁊ posthu. c. requisisti. s. de testa. ergo statutu potius interpretabitur sensisse de filio sm naturam qua sm accidens ad quod optime facit qd vult Bal. ⁊ refert Panor. in. c. licet. s. de offic. lega.
¶ Octauo facit qd no. Bal. in. d. l. si arrogator: vbi dicit qd iura dicentia filiu legitimum ⁊ naturale grauatuz restituere posse detrahere duas quartas hz locum in filio legitimo ⁊ naturali no in adoptato vel arrogato. ¶ In otrium tn facit tex. ⁊ q ibi no. Bar. i. l. si cognatis. ff. de reb. du. vbi dicit q appellatione cognatoru veniunt etiam cognati ciuiles: nec ob. d. l. si ita quis. §. is cui: qr ibi ideo illud est qr illi filij ciuiles facti sunt non facto testatoris sed alterius: sed vbi essent facti facto testatoris appellatione filiorum venirent: etiam ciuiles ⁊ sic adoptiui ⁊ arrogati per. d. l. si cognatis.
¶ Secundo facit. c. in presentia de proba. vbi appellatione filiorum venit monasterium ⁊ sic filius ciuilis.
¶ Tertio facit qd voluit Bal. in quodda cosilio posito inter consilia Ang. consil. xxv. vbi cosuluit q statutu excludes feminas extantibus masculis ob fauore coseruande familie hz locu in agnatis clericis ⁊ religiosis lz in eis cesset hec ratio naturalis: ⁊ tenendo hanc parte ex predictis colligit. so. ad ar. otraria ⁊ vide ad predicta modernu in. c. Raynaldus in col. xxxij. ⁊ se. s. de testa. mihi tn magis placet opi. prima qr verba statuti sunt proprie intelligeda vere ⁊ naturaliter.
¶ Secundo quia tale statutum est exorbitans. d. l. maximu vitium: ergo restringendum regula odia cum simi. lib. vj.
¶ Tertio qr de istis adoptiuis ⁊ arrogatis no presumit statutum cogitasse per ea que dixi. s. in proxima precedenti. q.
¶ Quarto istud statutuz preiudicat filiabus feminis: vnde cu satis possit operari si intelligatur de filio naturali ⁊ legitimo certe non dz interpretari vt comprehendat filium ciuilem in odiu feminarum: cogita tamen qr passus dubius est.
¶ Quarto hanc questionem decidit tex. in. l. j. §. si qs filium ff. si tabule testa. nulle extabunt inducendo vt. s. dixi in proxima precedenti questione. ¶ Quarto quero dicit statutuz qd extantibus filijs masculis filia femina ⁊c. an sufficiat vnuz masculu extare: videtur q non: qr pluralis locutio vno non est cotenta. l. vbi numerus. ff. de testi. regula. pluralis. j. eo. lib.
¶ Secudo vnus non est numerus sed principium numeri.
¶ Tertio statutu est exorbitas loques in plurali: ergo extra casum no dz extedi. l. si seruu. §. no dixit ptor. ff. de acq. here.
¶ Contrariu tenet Bal. in. l. j. C. de codi. inser. per illu tex. dicens qd stante statuto quo disponatur qd vir lucratur dotem premortua vxore sine filijs non hz locum mortua vxore cu vno filio: mouetur Bal. qr hoc suadet ratio naturalis.
¶ Scdo facit tex. notabilis in. l. iubemus. §. pe. C. ad treb.
¶ Tertio facit q no. Bar. in. l. iij. §. j. ff. de neg. gest. vbi dicit q statutu puniens producetes falsos testes habet locum in producente vnu tantum: idem tenet Bar. in. l. j. §. hoiem ff. vi. bo. rap. facit q ipse no. in. l. stichus qui. ff. de lega. j. qd etiam sequitur Pe. de ancha. in. c. pe. de re iudic. lib. vj.
¶ Quarto facit tex. iucta gl. in. c. ij. regris. s. de appel. vbi tex. loquit de arbitris: ⁊ tn glo. ibi intelligit et de arbitro.
¶ Quinto facit. c. accepta de appel.
¶ Sexto quod no. Bald. in. c. questioni de appel. vbi dicit q statutum puniens detinentem vxorez alterius per vnum mensem habet locum in detinente per plures.
¶ Septimo facit dictu Bal. in. c. mandatuz. s. de rescrip. ⁊ tex. in. c. prudentiam. §. addicimus de offic. delega. tex. ⁊ ibi Panor. i. c. quotiens: de testi. ⁊ qd no. Io. an. in ti. de rescrip. presenta. §. j. in addi. que incipit ⁊ nota. ⁊ qd no. Gemi. in. c. quus de prebe. eo. lib. in articulo an clausula illa si pro alijs non scripserimus: procedat vbi pro vno solo scriptum est: de quo etia per Pe. de ancha. in. c. relatum. s. de testa. ⁊ in. c. j. s. de lit. cotest. facit qd no. Bal. in. d. l. iubemus ⁊ in. l. j. ff. de procu. in. d. l. diuus. §. diuus. ff. de peti. heredi. p Gemi. in. c. pe. de rescrip. eo. lib. in. c. si copromissarius de elec. eo. lib. in. c. j. de tepo. ordi. eo. lib. per Io. de imol. in. c. ij. s. de rescrip. vide tamen qd voluit do. Anto. in. c. cu venerabilis s. de excep. vbi dicit qd si concedatur alicui vt possit permutare suum beneficiu cu vno: q no poterit permutare cu pluribus pro quo dic facere tex. in. c. non pot infra de prebendis.
¶ Quinto quero dicit statutu q extantibus fratribus filie excludantur: an intelligi debeat de fratribus filie excluse: an vero de fratribus defuncti ⁊ sic patruis dicte filie: videtur q intelligi debeat de fratribus filie excluse: qr verba statuti interpretantur sm qualitatem persone ad quam referuntur. l. plenum. §. equicij. ff. de vsu ⁊ habi. l. ex militari. ff. de testa. mili. l. sed si susceperit. §. si libertus. ff. de iudi. per que dicit ibi singulariter Ang. q si testator leget. x. corbes frumenti ad mensuram paduanam videtur legasse its vt padue solui debeant: facit. l. pe. ff. de alimen. leg. ⁊ tex. in. c. cu de beneficio j. de preben. ⁊ melior de iure in. c. si pater. j. de testa. Constat autem q verba statuti referuntur ad filiam exclusam: ergo verbum fratribus ibi positum intelligetur de fratribus filie ⁊ non testatoris. ¶ Scdo facit q interpretatio iusta ⁊ congrua naturali rationi semper fieri debet. ff. de codi. ⁊ demo. l. in his. C. de bonisq libe. l. non sine. ff. de consti. pecu. l. sed si alia. ff. de excu. tuto. l. scire oportet. §. sufficit.
¶ Sed interpretari statutum loqui de fratribus testatoris esset iniquuz: qr per illos excluderetur filia que est in prima causa succedendi aut. in successione. C. comu. de succes. ergo tale statutuz taq exorbitans ⁊ otra ius. d. l. maximu vicium inquatum potest debet restringi ⁊ ad ius comune reduci. c. cum dilectus. s. de consue. l. fi. §. in computatione. C. de iure delibe. l. ij. C. de noxa. l. cesar. ff. de publica. ⁊c. ¶ Sed in contrariu facit psumpta ro statuti que fuit coseruatio agnationis: vt dixi. s. in. j. prin. q. que ratio cu pariter habeat locu in fratribus defuncti sicut in fratribus filie ex quo p illos et conseruatur agnatio: ergo in illis locum habebit statutum.
¶ Secundo statutum loquitur generaliter ergo de vtroq fratre debet intelligi. l. de precio. ff. de publi. c. si romanoru pie. dist. in. quod sine dubio procederet quado in prefatione siue prohemio statuti apparet de dicta causa: quia ex prefatione mens statuti restringitur ampliatur ⁊ declaratur primum probatur in. l. ticia. §. idem respondit. ff. de verb. obli. ⁊ in. l. item quia. §. idem respondit. ff. de pac.

¶ Secundum voluit glo. in verb. consentientes in. l. j. ff. de iudi. in ver. si queras: et glo. in. l. eleganter. ff. de condi. inde. nõ. Inno. in. c. innotuit de tempo. ordi. facie. l. quotiens. §. si cum primum. ff. de here. insti.

¶ Tertium probatur in. l. j. ff. de ori. iur. in. l. fi. ff. de here. insti. hinc dixit glo. nõ. in. l. j. C. ne liceat in vna eademq; causa. tex. dubium declarari ex rubrica et etiã interpretari q multum singulariter nõ. ibi Bal. pro quo dicas facere glo. sing. in. l. i. C. de capitatione ciuiũ censibus exhibenda: que dicit qd vbi rubrica est generalis tex. etiã debet generaliter intelligi et illam glo. singu. dicit Ludo. in rubri. ff. si cer. pe. ex ratione enim statuti mens restringitur et ampliatur. l. cũ pater §. dulcissimus. ff. de lega. ij. l. si is qui animo cũ glo. ff. de acq. pos. l. pe. ver. et licet. ff. de iur. et fac. igno. Et hanc partem tenuit Ludo. in consi. suo. xvj. incipi. viso themate cõsultationis tenuit etiã consulendo recolende memorie dñs Oberti. natta auus meus paternus iurisconsultus maximus qui ab his qui astensem agrũ incolebant el sauio vulgariter appellabatur in quoddam suo consilio vbi sic intellexit decretum illustrissimi dñi Marchionis montisferrati disponens qd filia dotata etc. nullũ habeat regressum etc. contra fratres aut heredes defunctorũ: nam illud verbum fratres intelligitur de fratribus defuncti q declarant sequẽtia verba ibi aut heredes defunctor. l. si seruus plurium. §. fi. ff. de leg. j. Item q2 vna determinatio vniformiter dz intelligi. l. iam hoc iur. ff. de vulga. et pupil. ergo illa verba defunctor interpretant illud verbũ fratres. vt etiã itelligatur de fratrib9 defuncti. dura tamen et aspera: videtur hec decisio ita q Clarissimus recolende memorie miles et doct. Henrietus natta genitor meus et illustrissimi Marchionis mõtisferrati Senator cui pluries presens questio de facto decidenda occurrit: nunq; ausus fuit alterã partem amplecti: sz continue partes ad cõcordiam nitebatur deducere. Nã pro parte cõtraria dicebat facere rationem: q2 statutum debet intelligi vt minus ledat ius cõmune etc. ergo illud verbũ fratres simpliciter platum dz restringi ad fratres ipsius filie dotate: ne in tantũ ledatur ius cõmune: et mens testatoris qui presumit noluisse alienos sue posteritati anteferre qd etiã nõ est presumendũ voluisse statutũ. Ideo erit recedendũ a verbis vt deseruiamus menti l. nõ dubiũ. C. de legi. l. scire oportet. §. aliud. ff. de ex. tu. vbi nõ. Bal. q vbi ex verbis simplr intellectis pfertur iniquum equo recedim9 a verbis et stamus rõni legis: lex eniz in duobus restringit ad cõiecturatã mentẽ. s. ne quis ledat idebite.

¶ Scdo ne quis ad lucrum perueniat indebite cũ alterius iactura. l. adigere. §. q̃uis de iurepa. l. ij. C. de nox. l. vt gradatim. ff. de mu. et hono. et hec enim duo sunt prorsus aliena a mẽte legis et gñaliter loquẽtis: vt nõ. p Bal. in. d. §. aliud.

¶ Nec obstãt illa verba posita in statuto ibi contra fratres aut heredes defunctor: q2 illud verbum defunctorum referendum est ad verbũ heredes: vt sit sensus q filia dotata nõ admittatur ad successionẽ parentũ cõtra fratres ipsius filie. Aut cõtra heredes ipsorum defunctor nec est incõueniens quia vnum et idem verbum prolatum a statuto restringitur ratione odij et ampliatur rõne fauoris: vt inquit singularis glo. in. l. cum his. §. qui transigit. ff. de transac. Nec debet statutum sic simpliciter intelligi ne cõfusus sermo etc. l. fi. C. de dotis promis. sed debet benigna supplectione iuuari: vt ibi iste sunt principaliores rõnes licet alias posuerit que mentem prefati genitoris mei dubiam reddebant. ¶ Ego vero instricto iure arbitror opi. Ludo. et do. aui mei meliorez: q2 in patruis etiam militat ratio statuti qua attenta omnibus fundamentis in contrarium deductis facile respondetur.

¶ Preterea intelligere verba statuti vt. s. est violare lrãz imo sequeretur qd vna et eadẽ statuti dispositio simplex intelligeret diuerso iure contra. c. cũ in iure de deci. cũ cõcor. ibi in glo. esset. n. necesse intelligere illud fratres. s. ab intestato venientes et illud aut heredes. s. vocatos in testamẽto: q2 si intelligeret illud verbũ fratres. s. institutos in testamẽto esset restringere dictũ statutum locũ solũ vendicare cõdito testamẽto p patrẽ quo fratres filie aut alios heredes sibi fecisset qd est absurdũ: q2 etiã dictum statutũ procedit vbi pater moritur ab intestato: vere ista ratio multũ vrget pro hac parte in hac difficili. q. ¶ Non omittã tñ vnũ singulare verbuz ad intelligentiam supradictorum et. s. dicendo: vni quod ponit Ludo. in pcalleg. consi. xvj. scilicet q appellatione fratris venit carnalis et non consobrinus in dubio mouetur q2 statuta sunt in potiori significato interpretanda: et ita expresse tenet glo. in. l. fratres. C. de inoffi. testa. et in. l. j. ff. eo. ti. quam glo. nõ meminit: Bar. tñ tenens in. l. lucius. §. questium ff. de lega. iij. per. l. iuriscõsultus. §. ij. et. iiij. ff. de gradi. nec etiã Bal. referens se ita consuluisse in. q. trutinata in. c. j. in fi. de feudo marchie in vsibus feu. licet dicat alios cõsuluisse contrarium sed male que oĩa diligenter nõ. et adde eandem opi. tenere Pe. de ancha. referendo Bal. ita consuluisse in repetitione. c. canonum statuta de constitu. col. clxviij.

¶ Sexto quero dicit statutum expresse q frater defuncti excludat filiam: an frater filie etiam illam excludat: videtur qd non q2 statutum est exorbitans. ¶ Secundo quia casus est omissus a statuto etc. Contrarium credo verius.

¶ Primo moueor q2 alias sequeret absurdum qd filia excluderetur per remotiorem in gradu et nõ per proximiorem contra. l. scire oportet in. §. aliud. ff. de excu. tuto. facit quod nõ. Bar. et Bal. in. l. nõ dubium. C. de legi. et Bar. in. l. oẽs populi in. vi. q. prin. ff. de iusti. et iur. et Jo. de imol. in. l. si vero. §. de viro in. iij. articulo principali ver. an aũt. ff. sol. ma.

¶ Secundo facit bonus tex. in. l. pe. C. de bo. mater. et in. §. nostra: insti. de heredi. que ab intest. quibus probatur quod filius non debet esse deterioris condictionis quã nepos.

¶ Tertio facit tex. glo. et q ibi notant Bar. et Ange. in. l. iij. ff. ad. l. pompe. de parricidijs vbi probatur q statutũ factum in fauorẽ remotioris in gradu videtur quoq; factuz in fauorẽ proximioris. Ex quo infert ibi Angel. qd dispositio loquẽs de fratre cõsobrino hz etiam locũ in simplici fratre.

¶ Quarto facit quod nõ. Bal. in. l. illam. C. de colla. dicẽs quod statutum in causa proxima censetur statutuz in remota que per illam et ex illa descendit.

¶ Quinto facit glo. in auk. preterea. C. vnde vir et vxor. que extendit illã dispositionem loquentẽ de viro et vxore extantibus filijs habere locum etiam extantibus ascendentibus.

¶ Sexto facit tex. in. l. filiũ habeo. ff. ad macedo. qui extendit disposita in patre etiã ad auum et sic ad gradũ vlteriorẽ.

¶ Septimo facit singularis determinatio Ludo. in consil. cccclxiiij. incip. in proposita qõne dicentis q statutũ disponens quod si hereditas perueniat ad tertium in gradu qd debeat solui minor gabella habet etiam locum si ad scdm in gradu perueniat et sic ad proximiorem quod bene nõ.

¶ Octauo etiam facit quia presumpta ratio statuti magis habet locum in fratre filie quã in fratre defuncti ergo etc. faciunt que dixi. s. proxima. q.

¶ Nono facit theorica Bart. in. l. ij. in ver. sed si forte. ff. ad tertul. dicentis q si fauore agnatorum excluditur mater successione filij per statutum: certe tale statutũ excludet etiam auum maternum et alios remotiores ascendẽtes per lineam maternam: ergo vt contrariorum eadem sit disciplina statutum vocans remotiorẽ videtur etiam vocare proximiorem.

¶ Decimo facit determinatio. q. posite. s. in. ij. q. prin. ver. sexto quero vbi conclusum fuit quod statutum excludens filiam: excludit etiam neptem ex filia: de quo dic vt ibi. ergo vt contrariorum par habeatur ratio statutum vocans remotiorem videtur etiam vocare proximiorem.

¶ Ultimo accedat determinatio Panor. in consi. lxxvj. qd incipit quidam decessit in etate infantili: vbi determinat q si virtute statuti frater defuncti excludit matrem certe fortius matrẽ excludat auus paternus: q2 si tale statutum vocauit transuersales ad excludendũ matrem: fortius videtur vocasse auũ paternũ qui est proximior vt ibi per eũ. ¶ Accedat quoq; determinatio Pau. de ca. cõsi. cccxxviij. incip. hereditas pdicta: vbi dicit qd statutũ loquẽs de fratrib9 patruelibus: extendit ad fratrem carnalẽ q2 in eo est maior ratio.

¶ Septimo quero quid si stante predicto statuto filius non efficiatur heres patri an filia erit exclusa Bar. in. l. j. §. sed si non sit. ff. ad tertul. et in. l. j. §. q filiũ. ff. de contra tabu. et Bal. in. l. maximum vitium. C. de libe. prete. in. l. in substitutione ff. de vulga. et pupil. Pau. de cast. in consi. ccclxxviij. incip. super primo quesito: tenentes q filijs repudiantibus vel statuto renunciantibus femina non excludatur.

¶ Sed quid si frater non põt succedere vel q2 exclusus per pactũ factum patri de nõ succedendo vel q2 incapax: puta q2 bãnitus vel frater minor: me remitto ad Bar. in. d. §. q filiũ et in. l. j. §. si pater. ff. de cõiungen. cum emãcip. libe. Bal. in l. gallus. §. et qd si tantũ. ff. de libe. et posthu. et in. d. l. maximũ vitiũ p Bal. in. l. quotiens. §. si duo. ff. de heredi. insti. et l. l.

in amissione

in amissione.§.qui deficiunt.ff.de capi.dimi.p Ang.in.l.ij.C.de testa.mili.ꝛ an filius clericus gaudeat bñficio hui⁹ statuti videbimus.j.de bānito:tñ Saly.in.l.j.C.de here.dicit ꝙ licet bānitus de iure cōmuni nō excludatur a successione: tñ excludetur a beneficio huius statuti excludentis feminā: vnde ipse bānitus ꝛ femina pariter succedēt:ita dicit Saly. per illū tex.ꝛ se remittit ad ea q̄ dicit in.l.j.C.de here.insti.

¶ Octauo quero quid si iste frater masculus moriatur non agnita portione hereditatis que de iure cōmuni debebatur filie excluse:an illā trāsmittat ad heredes vel filia dotata ad eā vocetur:Saly.in.l.j.C.de adul.in fi.concludit ꝙ filia vocetur. Primo mouet:q2 priuilegiū ita demū locū habeat si acceptetur:patet in filijs ꝛ agnatis a iure ciuili exclusis ꝛ vocatis a iure pretorio.l.i.C.qui admit.l.nō nunꝗ ꝛ.l.si is qui in potestate.ff.de le.pstā.nō.i.l.q absenti.ff.de acq.pos. ꝛ in.l.absenti.ff.de dona.plene i.c.ꝛ.j.de cōces.pbē.sꝫ p filiū nō vr acceptatū istud priuilegiū a statuto cōcessum ergo ꝛc.

¶ Scdo priuilegiū concessum filijs de transmittenda hereditate nō adita est cōcessum in portione hereditatis sibi debita qua nō dꝫ fraudari:pꝫ in.l.j.C.de his qui ante ap.tab. ergo secus erit in portione quā fili⁹ hꝫ priuilegio statuti excludētis feminā:q2 illā nō hꝫ iure nature sꝫ priuilegio ꝛ lucro statuti:vñ ol i.sia cesset eqtas.d.l.i.cessabit ꝛ ei⁹ dispositio.

¶ Tertio q2 esto ꝙ transmittat non tñ transmittit vt additam sed vt adeundam.d.l.j.circa mediū:ꝛ clarius probatur fm ipsum in.l.si quis filium in prin.ff.de acqui. here.ꝛ p hūc modum ius adeundi transmittitur.l.cum antiquioribus.C.de iure delibe.ꝛ tunc ille in quē transmittitur succedit suo adeundo hereditatē transmissam cui fit quesitū priuilegiū statuti cōtra filium:ergo eam nō habebit excludere ꝛ hanc partem videtur tenere Pau.de ca.in consi.cccxliij.incipi. primo videndū est:vbi limitat hoc procedere nisi statutum excludat feminas siue cōster masculos adiuisse siue nō cōstet: vt ibi per eum ꝛ in consil.ccclxxxviij.qd incipit super primo quesito. Adde que nō.Bal.in.l.si arrogator in princi.ff.de adop. ¶ Sed tu aduerte q2 contraria opi.contra Saly.verior videtur pro qua primo facit:q2 talis femina virtute statuti videtur de medio sublata:ꝛ sic perinde est ac si mortua esset.l.j.§.pe.ff.de contratab. Itē videtur exheredata a statuto.l.qui volebat.ff.de here.insti.quibus casibus non est dubium totā hereditatem pertinere ad masculos qui in totum ipso iure efficiuntur heredes patri ac si soli superessent l.necessarijs.ff.de acqui.here.§.sui insti.de heredū quali.ꝛ diffe.ꝛ in eos est continuatum dñium.l.in suis.ff.de libe.ꝛ posthu.qd dominium non continuatur in filiā sed talis dñij cōtinuatio impeditur per statutū quo ad feminas fm Bal. in.d.l.maximum vitium in fi.C.de libe.prete.

¶ Scdo facit q2 non debet aliter de ista portione que alias erat debita filie excluse iudicari quā de illa que ipsi filio defertur ne censeatur heres diuerso iure:arg.l.cū qui edes.ff. de vsucap.imo in illa efficiet heres ipso iure sicut in sua ergo ꝛc.nec est verū ꝙ ex priuilegio deferat filio ista portio: immo defertur iure cōmuni a statuto habente vim iuris cōmunis in loco vt.s.dixi in.j.prin.q.ꝛ in terminis dicit Bal. in.l.vnica.C.qui non peten.partes versi.quarte questioni.dicens ꝙ statutū in loco non est dispensatio sed ius cōmune.

¶ Tertio filius hereditatem paternā sibi delatā trāsmittit tāꝗ additam nō aūt tāꝗ adeundam:lꝫ cum beneficio abstinendi:tex.in.l.si quis filium.§.j.ꝛ mirandum est ꝙ Saly.illam.l.pro se allegauerit cum ibi sit casus contra eum: ad qd enim daretur ibi beneficium abstinendi filijs si nō essent heredes ipso iure: ad idem facit.l.si fratris.C.de iure delibe. non obstat etiam.d.l.j.q2 procedit in descendente non suo: questio nostra loquit in suo vnde nihil ad rem:ꝛ ideo aliqui distinguunt inter heredē suum ꝛ non suū vt est filius respectu matris. ¶ Sed tu dic idem esse etiā in illis per rationes predictas. Item q2 licet ipse filius nō fuerit heres matri:videtur tñ sufficere ꝙ aliū heredē faciat ad hoc vt filia excludatur:arg.l.iij.C.de here.insti.ꝛ.l.si paterfami.ff.eo.ti.ꝛ ar. eius qd in simili dicitur qd transmissio iuris deliberandi:impedit vulgarē substitutū:vt dicit glo.nota in.l.iij.ff.de acq. here.vbi vide ꝛ nō.per Bar.in.l.j.ff.de vulga.ꝛ pupil.similiter transmissio que fit virtute.d.l.j.C.de his qui ante ap. tab.impedit vulgarem substitutum fm Bal.notabiliter in l.iij.C.de here.insti.ergo idem erit in casu nostro vt transmissio impediat filiam feminam. Et ex predictis habes eius certe casū in quo prouisio.d.l.i.fuit necessaria in successione ab intestato.s.qñ filia dotata excluditur a successiōe matris superstite masculo:qui postea moritur relicto filio nō agnita matris hereditate nisi enim iste filius ius adeundi hereditatem maternam transmitteret ad eius filium certe eius soror licet dotata que est amitta eius filij:succederet nec excluderetur per talē filium:q2 tūc veniret ex persona propria. Sed si venit ex persona patris: prout est qñ venit virtute transmissionis tunc sororem ꝛ sic amittam suam excluderet qd est diligenter notandum:q2 Imol.in.l.ventre circa quintā regulam.ff.de acqui.here.videtur velle.d.l.j.non habere locum qñ hereditas fuit delata ab intestato q2 tunc trāsmissio esset nullius fructus fm eum:sed certe vt ex premissis patet resultat magnus fructus cogita tamen.

¶ Nono quero an stante dicto statuto appellatione fratris veniat soror. Ita ꝙ si qs moriat ab intestato relicta vna filia dotata ꝛ maritata ꝛ alia nō dotata:an dotata excludatur a successione paterna p aliā nō dotatā subtilis est questio ꝛ qd excludat:primo facit q2 vnius inclusio alterius est exclusio ꝛ ecōtra.l.cū pretor.ff.de iudi.l.ij.C.de adul.c.nōne extra de presump.sed ex tenore statuti filia dotata excludit ergo non dotata admittit:que a statuto phibente nō cōprehendit:cū quatenus excludat filiā loquatur de dotata:ergo in non dotata locū non habet. ¶ Scdo in non dotata cessant verba statuti per consequens cessabit ipsum statutum.l.cōmodissime.ff.de libe.ꝛ posthu.l.quod cōstitutum.ff.de testa.mili. l.si vero.§.si viro.ff.solu.matri.

¶ Tertio quo ad filiā non dotatā casus reperitur omissus a statuto ergo relinquit dispositioni iuris cōmunis.d.l.cōmodissime cū si.sꝫ de iure cōi filia est prima causa succedendi patri aūt.defuncto.C.ad tertul.d.l.maximū vitiūꝫ ergo ꝛc.

¶ Quarto qñ diceret statutum qd filia dotata non habeat regressum aduersus fratres pro hac parte facit: q2 tunc nedum tacite immo expresse filia nō dotata fuit vocata per illa verba aduersus fratres ꝛc.q2 appellatione fratris soror etiā continetur.l.tres fratres in prin.ff.de pac.l.lucius.§.questitum.ff.de lega.iij.l.lucius.ff.ad trebel.l.lucius in prin.ff.famil.hercis.nec mirum q2 mas. ultimū concipit femininum.l.j. ff.de verb.sig.l.si quis id qd.ff.de iurisdi.om.iudi.l.quicūꝗ C.de ser.fugi.vnde cum statutum excludat filiam dotatā ne regressum habeat aduersus fratres ꝛ appellatiōe fratris veniat soror ex verbis statuti habebit locū ꝛ ipsum statutū ꝛ sic nō dotata excludet dotatā.l.j.§.si is qui nauē.ff.de exercitoria.l.ventri.ff.de tuto.ꝛ cura.datis ab his.l.ptor in.§.si quis vi.ff.vi bo.rap.l.itē apud.§.ait pretor.ff.de iniurijs:qd clarius videtur procedere qñ diceret statutū qd filia dotata non habeat regressum contra fratres vel heredes fratrū:q2 tunc verbuꝫ heredes recte verificatur in filia nō dotata que etiā dicitur heres.§.sui insti.de here.qua.§.ita demū.insti. de heredi.que ab intesta.l.j.§.si is qui.ff.si quis omis.causa te.l.necessarijs.ff.de acqui.heredi.nō.in.l.si cum dotem.§.transgrediamur.ff.solu.matri.facit.l.heredis appellatione ff.de verb.signi. ¶ In contrarium tamen facit quia cessante ratione statuti cessat statutum.l.adigere.§.quis.ff.de iure patro.cum si.Sed ratio statuti saltem presumpta fuit fauor agnationis ꝛ conseruationis familie vt.s.dixi in.j.princi.q. que ratio cessat in filia non dotata ergo ꝛc.

¶ Scdo hoc statutum est exorbitans ꝛ cōtra ius.d.l.maximum vitium ergo ad alium casum non dꝫ extendi.l.precipimus.C.de appel.l.sancimus.C.de testa.aut.quas actiones C.de sacrosan.eccle. Sed statutū loquitur de fratre ergo ad sororem extendi non debet cum aliud sit frater aliud soror: insti.de gradi.in prin.qd etiam docet cōmunis vsus loquēdi qui dꝫ attendi.l.cum delanionis.§.asinam.ff.de fun.instru. l.librorum.§.qd tamen cassius.ff.de lega.iij.etiam in statutis in quibus magis attenditur cōmunis vsus vulgariū quā iuris dispositio.l.quod si nepotes per glo.ꝛ doc.ff.de testa. tutel.Nā significationes vocabulorꝫ vulgus adinuenit hinc dicunt grāmatici ꝙ ignoramus iusta vulgare ponam⁹:facit d.§.ꝙ tamen cassius ꝛ nō.Bal.in.d.l.maximum vitium.

¶ Tertio cessant hoc casu verba statuti ergo ꝛ ipsum statutum.l.si seruum.§.nō dixit pretor.ff.de acqui.heredi.l.hos accusare.§.omnibus.ff.de adulte.

¶ Quarto verba statuti sunt stricte interpretanda ꝛ pprie quia sunt stricti iuris.l.quicquid astringende.ff.de verbo. obliga.nō.Bal.in.l.si.C.de compensa.

¶ Quinto facit ꝙ dixi in.v.q.scilicet quod statutum disponens fratrem excludere sororem habet locum in fratre carnali non in consobrino.

¶ Sexto facit ꝙ notat Bal.in.l.j.C.de succes.edic.

¶ Septimo ꝙ in statutis contra ius sicut est statutū nostrū: masculinū non concipit femininū siue masculinū proferatur nole proprio:vt est glo.in.l.si quis ita.ff.de lega.ij.siue sub noie appellatiuo puta frater:nā tunc nō nisi ex interpretatiōe pōt cōtinere sororē sed statuta sunt proprie intelligēda: vt.s. dixi ergo ⁊c.⁊ ita Dy.quē sequit Bar.in.l.j.ff.de verb.sig.

¶ Hinc dixit singulariter Archi.in.c.si qs suadēte.xvij.q.iiij.ꝙ statutū excludēs matrē a successione filij nō excludit a successione filie:qꝫ est ꝫ ius sequit Gemi.in.c.generali de elec.eo.lib. ¶ Scdo dixit Bal.in.l.quicūqꝫ.C.de ser.fugi. ꝙ statutū disponens filios bānitoꝝ expelli de loco nō habet locū in filiabus bāniti.Idē sequitur ibi Saly.⁊ Alberi.in.iiij. parte statutoꝝ in.q.lxiiij.⁊ Bal.in.d.l.si quis id:qđ bñ nota.

¶ Nec obstant.s.allegata in oppo.ꝙ non est verum ꝙ isto casu filia dotata sit exclusa vt.s.dixi. ¶ Scdo nō est verum ꝙ in casu statuti appellatione fratris veniat soror de propria significatione vt predixi que propria interpretatio attenditur in statutis ergo ⁊ contra.nec ob.l.tres fratres cum alijs.s. deductis:qꝫ fm Jaco.but.ibi ꝙ appellatione fratris veniat soror est ex interpretatione:vt refert Alberi.in suo reper. in verb.fratris:non autē de propria significatione:ergo ista interpretatio in casu statuti odiosi fienda non est:vt predixi: qđ cōfirmo ex nō.p Bal.in.l.j.C.de succes.edic.in articulo an statutū loquens de patruo:habeat locū in patruo magno ⁊ in.l.ij.co.ti.in articulo an appellatione nepotis veniat filius fratris:bene tñ verū est ꝙ in casu fauorabili appellatiōe fratris:venit etiā soror vt dictis legibus:⁊ expresse tꝫ Pau. de ca.in consi.cccxxviij.incipi.hereditas predicta facit qđ in simili nō.Bar.in.l.liberorum.ff.de verb.sig.io.q.an appellatione filij veniat nepos:⁊ Bal.in.d.l.maximū vitium: ⁊ ad id qđ dixi de masculino an comprehendat femininum: habetur in.d.l.si quis id qđ ⁊ in.d.l.quicūqꝫ:vbi similiter distinguitur inter casum fauorabilē ⁊ odiosum. ¶ Preterea in sorore non est eadē ratio.s.conseruationis familie que est in fratre:ergo statutū in ea non loquetur:arg.l.si.C.de nat. libe.iunctis notatis per Bar.in.d.l.liberoꝝ in versi.quero pone retento in si.dicit.s.qđ ibi dicto an appellatione filij veniat nepos possunt deduci ad alios casus. Item ad predicta facit qđ nō.Cy.in.l.j.C.que sit lon.consue.⁊ qđ in statutis appellatione fratris non veniat soror:tenet Bar.in ꝯsi. cccxix.incipi.cauetur statuto in.ij.col.

¶ Decimo quero stante dicto statuto an appellatione fratris veniat frater tantū vterinus Pau.de ca.in ꝯsi.ccclvj. qđ incipit in puncto queritur:tenet qđ non qꝫ verbuꝫ frater prolatū in statuto dꝫ in potiori significato interpretari:⁊ sic de vtrinqꝫ coniuncto:maxime qꝫ hoc statutū respectu feminarum dicitur odiosum:vt nō.Bal.in.l.ij.C.de in ius voc.⁊ dixi.s.in.j.prin.q.Scdo statuti habuit respectū ad conseruationem agnationis ⁊ familie:vt.s.dixi in.j.q.princi.que cōseruatio non fit per fratrem vterinū ex quo ille conseruat familiā sui patris.l.familie appellatiōe.ff.de vb.sig.ergo ⁊c.

¶ Tertio facit qđ.s.dixi in.x.q.scilicet quod appellatione fratris venit carnalis ⁊ non consobrinus: de quo tñ scilicet an appellatione fratris veniat tantum vtrinqꝫ coniunctus: vide etiam per Ange.are.insti.de legi.agna.succes.

¶ Undecimo quero an statuto disponente qđ extantibus filijs filie non succedant:an filius filij excludat filiam a patre dotatā Jac.but.disputauit hunc articulum in.q.que incipit statuto vel consuetudine:refert Jo.an.in addi.spec.in ti.de succes.ab intesta.super rubri.⁊ Cy.in.l.j.C.de adul.Et concludit qđ talis nepos ex filio excludit filiam dotatā a successione aui:qꝫ appellatione filij saltem sub lata significatione venit nepos.⁊ idē sequitur Pau.de ca.in consi.clxix.incip. presens casus:qꝫ tale statutuꝫ respectu masculoꝝ nō dicitur odiosum:vt dixi.s.in.j.prin.q. Item nepos ex filio venit ex persona patris qđ dixit sine dubio procedere:qñ statutuꝫ diceret ꝙ extantibus masculis descendentibus filia excludatur:qꝫ appellatione descendentium venit etiam nepos.l. liberorum.ff.de verb.sig.eandem sniam ꝙ nepos ex filio excludat filiam:tenuit idem Pau.in consil.cccxxiiij.incipiē. primus casus Ludo.in consilio.cxix.qđ incipit licet magna apud me fuerit dubitatio:Pe.de anch.in cōmento.c.canonum statuta de ꝯsti.col.clxi.versi.tertio quero:Bar.tamen in.d.l.liberorum:limitat hoc verum si in statuto esset expressa ratio secus si non esset expressa:qꝫ tunc nō est fienda extensio ad alium casum propter correctionem iuris iuxta nō.in aut. quas actiones.C.de sacrosan.eccle.Sed tu dic contrarium indistincte tenendum:qꝫ ex quo non pōt nisi vnica ratio assignari.s.conseruationis honestatis familie illa habetur pro expressa:vt est glo.notabilis in.l.cū quis.C.de fideicō.notat Bal in.l.si.C.de libe.prete.⁊ in.l.nominatim per illū text. ff.de libe.⁊ posthu.sꝫ si ratio fuisset expressa in statuto fieret extensio ad nepotem:⁊ sic ad casum vbi est eadē ratio ergo ⁊ hoc casu fiet glo.est in cle.j.in ver.eligatur.j.de elec.nō. Bal.l.d aut.quas actiones facit.l.emptor.§.si.ibi ea rōne reddita.ff.de rei vēdi.⁊ in.l.in fideicō §.cum polidius ibi id que ⁊c.ff.de vsuris. Immo nec tunc dicitur fieri extensio de casu ad casum:qꝫ vt inquit singulariter Bal.in.l.de quibus ff.de legi.post Pe.⁊ Cy.in.l.iura nō in singulis eo.ti.qñ in pluribus casibus est eadem ratio:tunc vna ⁊ eadem ratio in vno decidit oēs similes casus non per extensionem:sed sicut genus cōprehendit species:sic generalis ratio diuersas species casuū emergentiū:sed qñ sunt diuerse rationes similes: tamen tunc est ista extensio que dicitur quedā congressio de termino ad terminū:per adequationē ⁊ paritatem rationis: ista pulchra ⁊ vera verba sunt Bal.vbi.s.⁊ ita in hoc vltio casu loquit glo.in.d.aut.quas actiones:nā fauor publicus ⁊ fauor pius sunt diuersi specie: similes tñ genere:⁊ ideo lꝫ.l. si.C.de sacrosan.eccle.loquens de vtroqꝫ corrigatur quatenus loquitur de fauore pio p.d.aut.quas actiones:nō propterea corrigitur quo ad fauorē pium:male ergo allegatur illa glo.ꝙ per idētitatem rationis nō fiat extensio.qꝫ debet allegari ꝙ per paritatem vel similitudinē rationis:lex non dꝫ extendi:qđ etiam voluit Cy.post Pe.in.l.qđ vero cōtra ff.de legi.dicens ꝙ vbi est eadem ratio numero non dicitur fieri extensio sꝫ ex virtute.l.vel statuti directo determinat: lꝫ deficiant verba:facit.l.de pupillo.§.si qs ritos.ff.de ope. no.nun.⁊.l.his solis.C.de reuo.dona.l.ij.C.de indic.viduto.l.l.si filium.ff.ad macedo.Bal.tñ in.l.sꝫ ⁊ milites.§.hoc autem.ff.de excu.tut.⁊ idem Bal.in.l.si vero.§.de viro.ff. solu.ma.quem ibi sequitur Imol.circa si.tenet contrarium scilicet ꝙ nepos ex filio non excludit sororem: nisi aliter de mente statuentiuꝫ appareat:tu tene primā opi.per predicta quā tamen limito procedere qñ statutum dicit filium excludere sororē:secus si diceret ꝙ frater excludat:qꝫ licet appellatione filij veniat nepos:nō tamen reperio ꝙ appellatione fratris veniat nepos.Cogita tamē qꝫ hoc est mihi dubium: nam licet sub verbis appellatione fratris nō veniat nepos: tamen sub ratione statuti venit cū per ipsum etiam conseruetur agnatio.Scdo adde que dicam.j.in proxi.q.

¶ Duodecimo quero stante statuto ꝙ frater excludat sororem:an nepos ex filio excludet neptem dotatam natam ex alio filio premortuo a successione aui:dubium facit qđ dixi in proxima precedenti.q.Bal.tamen in.l.sancimus circa si. prin.C.de inoffi.testa.dicit Jaco.de are.tenere quod sic cuius opi.sequitur Jo.an.in addi.in tit.de succes.ab intesta.⁊ Pe.de anch.in.c.canonum statuta col.clxi.⁊ in col.cxcij. facit primo quia nepos ⁊ neptis fratres appellātur:insti.de gradi.§.iiij.gradu. ¶ Secundo in ipso est eadem ratio que est in fratre ⁊ sorore:quare cum sit eadem ratio ⁊ verba statuti non repugnant:⁊ mens concordat.s.vt agnatio conseruetur statutum debet habere locum.l.j.C.que sit lon.cōsue.

¶ Tertio facit qđ ibi nō.Cy.ex qbus iunctis dictis.s.in pri. q.infero qđ lꝫ appellatione fratris nō veniat nepos quo ad excludendā filiā ⁊ sic eius amittam:tñ secus est quo ad excludendā filiā ex filia ⁊ sic neptem:qꝫ cū isti sint ꝯsanguinei bene appellant fratres ⁊ sorores.d.§.quarto gradu qđ est diligēter notandū:pondera tamen qꝫ cōtra facit qđ dixi.s.in.v.q. s.qđ appellatione fratris venit carnalis ⁊ non consobrinus pōt dici illud verū quo ad excludendū fratrem vel sororem carnalem:secus quo ad excludendum consobrinum cogita.

¶ Tertiodecimo quero pater habens filium ⁊ filiā dotauit filiam ex filio nata est filia an ista filia ⁊ sic neptis habebit totam hereditatē aui exclusa filia dotata Cy.in.l.j.C.q̄ sit lon. cōsue.cōcludit qđ si filius moritur in vita patris filia dotata nō excludetur p neptē:qꝫ ad eam eius pater nihil trāsmittit: secus si moriatur post mortem patris:qꝫ tunc ius excludēdi filiam dotatam dicitur a patre ad eam transmissum per.l.j.

C.de his

C. de his qui ante aper. tab. ⁊. l. cū antiquioribus. C. de iure delibe. in. l. vnica. §. in nouissimo. C. de cadu. tol. Idē sequit Io. an. in tit. de succes. ab intesta. Tu limita hoc procedere quo ad excludendam amitam a successione paterna: secus a successione materna per ea que plene dixi. s. in. viij. q.

¶ Quartodecimo quero quid si pater moritur superstite filia dotata filio masculo ⁊ nepote ex alio filio premortuo: an iste nepos admittet ad portionē ad quā filia de iure cōmuni admitteretur questio notabilis est ⁊ Bal. notabiliter in. l. in quibus. C. de secun. nup. illā format: ⁊ primo arguit Bal. quod non: q: eius pater decessit tali tempore quo nō potuit transmittere cum mortuus sit viuo auo: contrarium tamen determinat per tex. in. aut. adeos. C. eo. ti. q: iste nepos cū succedat in loco sui patris dicta portio ad eū defertur. Item licet nepos appellatione fratris non cōprehendatur tamen cum filia femina iam sit exclusa per fratrem: debet nepos ex alio fratre admitti: arg. l. fi. C. de legi. here. per quā singulariter Bal. in. l. quicūq; in. iiij. col. ver. attende hic. C. de ser. fugi. determinauit q statutū excludens aui patruo extante non excludit auiam: q: cum statutum sit contra ius masculinum non comprehendit femininum: vt. s. dixi in. ix. q. tamen singulariter dicit ibi Bal. ⁊ fortius q auia extante auus nō excluditur sed beneficio persone auie admitteretur ad successionem non obstante statuto: arg. d. l. fi. nam inclusus trahit ad se exclusum non econtra quod est perpetuo notandum.

¶ Ex quo infero q quis ex alterius persona cōsequitur beneficium quod ex sua consequi non posset ad quod. Primo facit. l. si cōmunem. ff. quēadmo. serui. amit. vbi in seruitute quā pupillus habet cōmunem cum maiore nō currit prescriptio etiam contra maiorem in beneficio minoris.

¶ Secundo facit qđ singulariter tenet Bal. in. l. res publica. in fi. C. ex qui. cau. ma. vbi singulariter dicit q si i castro villa vel vniuersitate sunt aliqui minores ipsorū fauore non currit prescriptio contra vniuersitatem.

¶ Tertio facit glo. nō. in. c. j. J. de iurepa. dicens q vbi ius patronatus est cōmune laici ⁊ clerici laicus beneficio clerici compatroni habet semestre ad presentandum.

¶ Quarto facit q pulchre vult Fede. in consil. lxiij. vbi dicit q si ius patronatus est cōmune clerici ⁊ laici legatus se intromittere non potest: de quo per Lap. ⁊ Gemi. in. d. c. j. in fi. per Panor. in. c. fi. eo. ti.

¶ Quinto facit elegans verbum Bar. in. l. precipimus in fi. C. de appel. dicens q vbi est causa cōmunis clerici ⁊ laici dz appellari ad superiorem clerici ⁊ non laici: de quo etiaz per ipsum in. l. solent. ff. de ali. lega. ⁊ plene per Pe. de ancha. in regula ea que in. xxvij. col. ⁊ per eundem in. c. romana de appel. eo. lib. in. xiii. col. facit qđ voluit Bar. in. l. j. §. si quis ff. de appel. ⁊ in consi. ccxxv. quod incipit clericus.

¶ Sexto facit glo. nō. in. c. j. de offi. lega. eo. lib. dicens q si papa nominat collegiū cardinaliū vocat eos fratres: lz in ipso sint aliqui diaconi cardinales quos si in specie nolaret diceret filios. c. q̄s grauī. s. de cri. fal. de quo p do. Anto. s. in probe. grego. ⁊ per Gemi. s. in probe. huius libri.

¶ Septimo facit glo. nō. in. l. j. C. si in cōmuni eadēq; causa restitutio ⁊c. que dicit q in re indiuidua restitutio minoris prodest maiori: de quo tñ ibi per doc. cōiter dicentes cōtrium ⁊ per Floria. in. l. loci corpus. §. si fundus. ff. si seruitus ven.

¶ Octauo facit qđ dicit Bal. in. l. j. C. pro socio: dans cautelam patri relinquendi spurio. f. q faciat spuriū contrahere societatē omnium bonorum cum aliquo habili: ⁊ deinde pater illum habilem instituat heredem: quo casu spurius rōne societatis cōsequit de hereditate patris: sz hoc fuit origmale dictū Dy. j. l. si is qui duos p illū tex. ff. de lib. lega. sequitur Pe. de ancha. in. c. ij. s. de iudeis: qđ intellige nisi cōstaret de fraude sm Bar. in. d. l. si is qui duos ⁊ fraus dignoscitur ex nō. per Bar. in. l. post contractum. ff. de dona.

¶ Nono facit tex. ⁊ ibi Gemi. in. c. si duo de offi. deleg. eo. lib. per quem dicit Gemi. q ratione cōmunionis processus facti per vnum delegatum simul cum duobus subdelegatis ab alio delegato: debet appellari ad superiorem delegati non autem ad superiorem subdelegatorum.

¶ Decimo facit elegans verbum Bald. in. c. j. quibus mo. feu. amit. dicens quod si duo fratres habeant feudum cōmune a domino ⁊ vnus fratrum viriliter defendit dominum in prelio alter vero frater fugit q coniunctio fratris viriliter defendentis excusat contumaciam fugientis.

¶ Undecimo facit qđ ibi etiā nō. Bal. dicens qđ si ciuitas habeat nobiles ⁊ populares ⁊ castrum in feudum qđ si nobiles sint rebelles populares nō: feudum non applicatur dño propter talē mixturam ⁊ coniunctionē popularū ⁊ nobiliū.

¶ Duodecimo facit qđ dicit Panor. in. c. j. de prescrip. volens qđ si res est cōmunis episcopi ⁊ capituli: sede episcopali vacante contra capitulum non currit prescriptio.

¶ Decimotertio facit cle. si religiosus de procura. vbi dicitur qđ qñ cause sunt cōmunes monasterij ⁊ laici monachus monasterij potest esse procura. laici in illa causa.

¶ Decimoquarto facit glo. singu. in. l. fi. C. de mu. ⁊ hono. non continuandis lib. x. que dicit qđ vbi aliquis est immunis a collectis: ⁊ contrahit societatem cum alio nō habente immunitatem qđ ratione coniunctionis alter consequitur immunitatem qđ perpetuo nō. ⁊ lz Bar. ibi contradicat tñ hoc āno cōsulendo secutus sum glo. ibi cui consilio se subscripserunt prestātissimi iuriscōsulti Hieronymus tortus ⁊ Io. puteus.

¶ Decimoquinto facit qđ nō. Cardi. in. c. Ioānes. s. de testa. dicens q si clericus ⁊ laicus sint executores testamenti episcopus potest ambos cogere ad exequendum.

¶ Decimosexto facit qđ idem Cardi. nō. in. c. cum ⁊ canonicus de offi. deleg. dicens qđ iurisdictio perpetuata c. taz vno collega dr etiā quo ad aliū collegam perpetuata pp̄ter talē mixturā q notādū est ad. c. cū plures de offi. dele. li. vj.

¶ Decimoseptimo facit qđ nō. Imol. post alios in. c. fi. de postu. dicens qđ si laicus ⁊ ecclesia habent causam cōmunem sacerdos poterit esse aduocatus pro tali laico.

¶ Decimooctauo facit dictum Bal. in. l. imperator. ff. de sta. ho. dicentis qđ si duo notarij sint rogati ⁊ vnus est probate fidei alter infamatus propter fidē alterius valet instrumentum: ⁊ idem voluit in. l. si quis ex argentariis. §. cogent vbi casus. ff. de eden. facit qđ ipse voluit in. l. prescriptione C. si contra ius vel vtili. publi.

¶ Decimonono facit qđ scribit Ange. in suo consilio. j. dicens per tex. in. d. §. cogentur quod si in numero testium sit vnus domesticus quod respectu aliorum substinetur eius dictum: ⁊ ita in facto cōsuluit: plus dicit quod licet dicto testis vilis ⁊ deplorate fidei non sit credendum: tamen si factū probatur per alios testes credetur illi: dūmodo in totum nō sit inhabilis ad testificandum: ⁊ ad hoc facit q dicit Ludo. in suo consi. ccxc. incip. in casu proposite consultationis in fi. ⁊ in consi. cccclxxxvj. in fi. quod etiam incipit in casu proposite consultationis.

¶ Uigesimo facit tex. in. c. ad audiētiam. s. de prescrip. vbi ille nobilis consequitur ex persona ecclesie q non fuisset cōsecutus ex propria.

¶ Uigesimoprimo facit tex. in. c. pe. J. de conces. preben.

¶ Uigesimosecundo facit tex. in. c. ij. s. de iudeis vbi licet iudeus non possit habere de per se seruum christianum: tamen vna cum alio cui esset ascriptus seruus christianus illū possidere potest.

¶ Uigesimotertio facit. c. per tuas. s. de arbi. vbi lz laicus de per se nō possit esse arbiter super spiritualibus: tamē vna cū alio clerico potest quem tex. dicit ibi singularē Panor.

¶ Uigesimoquarto facit glo. singularis in cle. j. de testa. dicens q vbi actus pro parte est gestus ⁊ pro parte gerendus: constitutio noua dans formam actibus gerendis non includit istum etiam in parte gerenda: propter mixturam actus iam gesti quod singulariter nō. ad limitationem. c. fi. de consti. ⁊. l. leges. C. de legibus.

¶ Uigesimoquinto facit quod notat Ange. per illum tex. in. l. iulianus. ff. qui satisda. cogan.

¶ Ultimo facit qđ notat Panor. in consi. ij. vbi allegando do. de rota. dicit q lz appellatus nō possit ex sua persona instare vt sñia confirmetur. c. qđ ad consultationē de re iudic. tamen si appellans instat cōtra sententiam potest appellatus petere: vt illi sententie addatur vel diminuatur: facit. l. omnem honorem. C. quando prouoc. non est necesse. Alia quedam similia ad propositum facientia: vide per Moder. in. c. dilectus de offic. lega.

¶ Quintodecimo quero statuto cauetur q filia dotata nō succedat superstite filio vel nepote quid si superest filius ⁊ nepos ex alio filio premortuo: dic q ambo succedūt ⁊ excludunt filiam: q: non corrumpitur gradus cū nepos succedat in locum filij: sed per ipsum representatur eius pater. §. cum filius: insti. de here. que ab intesta. ita singulariter determi-

nat Bal.in.l.j.C.de secun.nup.pro quo facit ratio:qr filius dicitur pars corporis patris.l.cum scimus.C.de agrico.et censi.lib.xj.ad quod accedat plene nõ.in.l.gallus.§.et quid si tantum.ff.de libe.et posthu.

¶ Sextodecimo quero stante statuto q frater vel filius excludat sororẽ:an beneficio huius statuti possit vti frater qui est clericus do.Anto.in.c.qd clericis.ẽ.de for.compe.et in c.ecclesia sancte Marie.ẽ.de consti.tenet q sic dicens ita cõsulendo tenuisse Jo.de ligna.et Pe.de anch.Idẽ sequitur Lap.in allegatione.cix.que incipit in questione proposita et sequitur Panor.in.d.c.qd clericis in.xiiij.colũ.et Bal.in l.cunctos populos.C.de sum.tri.et in.l.j.in lec.C.de sac.san.eccle.in ver.sed hic vlterius quero:Pe.de ancha.in.c.canonum statuta in col.lxxxiij.licet Panor.in.d.c.qd clericis referat illum tenuisse contrarium sed male.et hanc partẽ sequitur etiam Bal.in consi.quod incipit Martinus Joãnes posito inter consilia Ange.consil.lxv.et hec opinio seruaretur in practica:vt dicit Imol.in.c.dilecti de foro compe.

¶ Pro qua snia primo facit tex.in.d.c.dilecti:vbi priuilegio concesso anglicis clerici vti possunt per quẽ tex.determinat ibi do.Ant.q clerici vti possunt statuto laicorũ disponente q instrumenta guarentigiata habeant executionem paratã qd et firmat Pe.de anch.in.c.canonum col.lxxxiij.

¶ Secũdo facit qr qñ statutum priuilegiando affert cõmodum etiam includit clericos:vt plene nõ.in.d.c.qd clericis.

¶ Tertio ista opinio confirmatur ex nõ.per Jo.an.p illum tex.in.c.si.in prin.ẽ.de offi.delega.eo.lib.dicentem q priuilegio concesso districtualibus gaudent clerici et prelati et sic clerici appellatione districtualium comprehenduntur per.c.accedens el.ij.ẽ.vt lit.nõ contest.et.c.principes.xxiij.q.v.qd dicit Bal.in.d.c.si.in apostillis esse bene notandũ.

¶ Tu adde q idem sequitur Pau.de cast.in consi.cxxxv.incip.notandum est in vltima col.dicens hoc procedere in concernentibus fauorem secus in concernentibus odium.Idẽ sequitur Oldr.in cõsil.xxxvj.et Pe.de anch.in regu.ea que col.lxxxvj.j.eo.lib.vbi post Oldr.in.d.cõsi.ponit an clerici dicantur de vniuersitate:et concludit quod sic.Idem ibi tenet Joan.an.Pe.de ancha.et Gemi.in.c.si sententia in prin.j.de senten.excõmu.et Bal.in.l.j.§.initio.ff.de offi.prefec.vrb.in ver.et nõ.ex predictis Ludo.in consilio.clxx.quod incipit si admittimus in prin.

¶ Tertio pro hac parte facit qd nõ.Bar.in.l.j.ff.ad municipa.vbi querit an appellatione ciuium veniant clerici et facit qd dicit Bal.in.c.j.de eo qui arma bellica depo.in vsi.feu.dicens quod ecclesia dicitur esse de corpore ciuitatis.

¶ Quarto facit quod nõ.Bar.in.l.non dubito.ff.de capti.et postli.reuer.

¶ Quinto facit q nõ.Jo.an.in addi.spec.titu.de consti.§.j.versi.et nõ.in.vij.ratione. ¶ Contrariam tamen sententiã s.quod clericus non excludat sororem de iure fore veriorem inquit Imol.in.d.c.dilecti et in.d.c.ecclesia pro qua primo facit qr in clerico cessat ratio statuti intrinseca .s.conseruationis familie:de qua dixi.ẽ.in.j.princi.q.nam per clericos qui matrimonium contrahere non possunt:non potest agnatio conseruari cum prolem nisi damnatam habere non possint:ergo cum in tali clerico cessat ratio dispositionis cessabit et ipsum dispositum iuribus vulgaribus.

¶ Nec ob.d.c.dilecti quia loquitur in priuilegio concesso a papa et sic a persona ecclesiastica nos de statuto condito a laicis:quod non potest continere ecclesiam nec clericos etiã si fauorem ipsorum concernat.d.c.ecclesia.

¶ Secundo non ob.dictuz Jo.an.in.d.c.si.qr nõ probatur ex illo tex.qui non loquitur de talibus pactis vel statutis:sz de conseruatore dando a papa.preterea in contrarium est tex.in.d.c.ecclesia. ¶ Tu.non recedas a prima opi.cui dic nõ obstare argumẽta Imol.Et primo argumentũ a cessante ratione statuti:qr cum istud sit impedimentũ accidentale.s.q non possit sobolem procreare et conseruare familiam et nõ naturale nõ debet attendi:ita notabiliter Bal.in dicto suo consilio dicens:statutum excludens feminas extantibus masculis vel agnatis habere locũ etiã in agnato non habente virilia sua:vel alias inhabili ad procreandum:qr ista sunt ex accidenti.et nõ a natura:ideo dz attendi cõmunis natura hominũ:et non alicuius speciale vitiũ.l.si quis posthumus in pri.ff.de lib.et posth.l.iusto.§.nõ mutat.ff.de vsuca.§.qr vero in qui.vt debitrices et creditrices mi ex et in.l.nã ad ea.ff.de leg.

¶ Secundo non ob.d.c.ecclesia qr sm Imol.in.d.c.dilecti loquitur quando de rebus vel personis ecclesiasticis specialiter disponit:secus si in genere et hãc solutionem approbat tanq̃ suam Panor.in.d.c.quod clericis col.xiiij.et hoc ne noteretur superioritas statuendi in ipsis laicis respectu clericorum quod probat tex.in.d.c.ecclesia ibi a quibus si quid motu proprio etc̃.Fatetur tamen Panor.q prima ratio ibi in tex.posita procedit quando statutũ loquitur generaliter prout disponebat in casu.d.c.sed dicit illum procedere qñ statutum non affert cõmoduz simpliciter vel quando loquitur statutum precipiendo vetando vel prohibendo quibus casibus non extenditur ad clericos ne videantur statuentes habere potestatem in ipsos vel in ecclesias:sed ista solutio non multum est tuta:vt dicit Imol.in.d.c.dilecti per nõ.p Jo.an.in.c.si.de imm.eccle.eo.lib. ¶ Quare tu dicas ex mente Lapi in dicta allegatione et Gemi.in.c.si.in prin.de offi.de leg.eo.lib.qd quedã sunt statuta preceptiua et arctatiua:et ista non ligant clericos nec ecclesiã:etiam in concernentibus fauorem et sic dz intelligi.d.c.ecclesia:quedã sunt statuta priuilegiatiua seu concessiua immunitatis:et ista si proferant per verba apta cõprehendere clericos illos includunt:puta si loquatur per verbũ ciues vel districtualem vel similia quibus cõprehenduntur clerici vt.ẽ.dixi. ¶ Vel aliter respõdeo q cũ tale statutũ sit fundatum sup honestate et bonis moribus familie cõseruande:vt dixi.ẽ.in.j.princ.q.qd includit clericos nõ intuitu statuti sed intuitu honestatis:vt tenet Bal.in.l.cunctos populos.C.de sum.tri.et fi.catho.refert Imol.in.d.c.qd clericis:facit.c.cum causam.ẽ.de re iudi.c.constitutus.ẽ.de in integ.resti.c.cũ venissent de eo qui mit.in pos.

¶ Vel quinto dico q qr statutũ tale super naturali rõne cõditum est:vt.ẽ.dixi in.j.prin.q.ligabit etiam clericos maxime in concernentibus fauorẽ:nam dicit Bal.in.c.j.de alie.feu.q statutum fundatum super naturali ratione ligat clericos et hanc partem credo veriorẽ que sine dubio procederet qñ superessent duo fratres quorum vnus esset clericus alter laicus:qr tunc beneficio laici clericus etiã succederet arg.l.fi.C.de legi.here.facit qd plene dixi.ẽ.in.xiiij.q.

¶ Decimoseptimo quero quid si masculus qui superest nõ habet virilia vel aliter est incapax ad sobolẽ procreandam an excludat feminam dic vt.ẽ.dixi in precedenti.q.

¶ Decimooctauo quero an statutum predictũ habeat locum qñ agitur de hereditate illius qui est clericus:Imol.in d.c.qd clericis:tenet qd non qr tale statutum agit facere heredem decedenti:vnde cum ipse decedens sit clericus et sic non subiectus statuenti statutum eum non cõprehendit per ea que habentur in.d.c.q clericis et per Bar.l.d.l.cunctos populos:et ita dicit Imol.vbi.ẽ.se consuluisse apud ciuitatẽ lucanam quod nõ.qr sepius contingit de facto:videmus.n.q habentes filios et filias mortua vxore plerique efficiuntur clerici et prelati:nam hoc casu eorum filij masculi non excluderent feminas virtute dicti statuti.

¶ Decimonono quero an tale statutum habeat locũ in clericis coniugatis:credo q sic per tex.in.c.j.ver.in ceteris.j.de clericis cõiugatis:de quo me remitto ad ibi nõ.

Circa Quartam et vltimam principalem.q.qua queritur a qua successiõe seu a quo iure excludant filie femine virtute dicti statuti.Primo quero an statutum vendicet sibi locum qñ pater habens masculum et feminam moritur intestabilis:puta furiosus vel aliter incapax testamẽti factione actiua:questio notabilis est et difficultas in constat.numquid statutum disponens de defuncto ab intestato habeat locum in intestabili et omissis opi.antiquorum quas plene refert Alberi.in opere suo statutorum reperio duas fuisse opi.prima fuit Bar.in.l.j.ff.de suis et legi.et in suo cõsilio quod incipit in questione predicta dicentis quod licet sm propriam significationem intestatus dicatur qui cum testamentum facere posset testatus nõ est vt ibi et.l.intestatus ff.de verbo.sig.tamen attento cõmuni vsu loquendi appellatione intestati venit etiam intestabilis.i.ille qui testamentum facere nequit. ¶ Ex quo infertur quod licet alias statuta sint proprie et stricte intelligenda.l.iij.§.hec verba.ff.de neg.gest.l.j.§.hoc interdictum.ff.de fonte.tamẽ ex quo cõmunis vsus loquendi qui prefertur proprie interpretationi l.librorum.§.quod tamen cassius.ff de lega.iij.l.labeo.ff.de suppelec.lega.l.cuz de lanionis.§.asinã.ff.de fun.instru.sm illum statuta interpretanda sunt ergo etc̃.et pro hac opinio.

Bar.

Bar. Ludo. in consi. xxvij. incip. visa municipali q̄stione addu cit tex. in. l. in testō ibi filie intestate. C. de testa. mili. ꝛ in. l. si testato. ff. de legi. tuto. in. l. hereditatē. C. ð lpub. ꝛ aliis sub/ sti. vbi tex. ītestatū appellat decedentē cui erat prohibita te/ stamēti factio. Quare dicit ipse non solum ex cōi vsu loquen di sed etiam naturali iure infans intestatus dici potest.

❡ Secunda fuit opi. Bal. in. c. primo de succes. feu. ꝛ Pet. de ancha. in cōmento. c. canonum statuta de cōsti. col. xix. dicentis se pro hac pte consuluisse: q aduersantur Bart. di centes quod quandoqꝫ verba statuti proferuntur ab idiotis ꝛ vulgaribus ꝛ tunc intelliguntur grosso modo. C. de dōa. ante nup. l. si cum te. glo. est in. l. quid si nepotes. ff. de testa. tutel. in. l. quotiens. C. fam. her. quandoqꝫ verba proferunt a statuentibus iurispitis ꝛ tunc non est inspiciendum quid idiote loquantur sed quid iuriste sentiant mihi allegant sed Ludo. in dicto consilio alle. l. deinde ibi non vt vulgus opi/ natur. ff. de euic. ergo cum verbum intestatus proferatur a statuentibus cōiter iurisperitis debebit proprie intelligi ꝛ modo quo intelligunt iuriste facit glo. ꝛ quod ibi no. Bar. in. l. stipulatio ista. §. hec quoqꝫ. ff. de verbo. obli. ꝛ. j. dicaꝫ. Ite facit glo. ꝛ quod ibi no. doc. in. l. cum antiquioribus. C. de iure delibe. que dicit ꝙ successio pupilli non dicitur ex testō vel ab intestato sed facit tertiam speciem.

❡ Quid ergo dicēdum Ludo. in pallegato consilio dicit me liorem esse opinio. Bar. qꝛ primo nō est veruꝫ ꝙ dicit Bal. ꝙ statuta sint intelligenda proprie imo debent intelligi fm cōem vsum loquendi cum statuta debeant cōuenire ciuitati vbi facta sunt facit glo. in. c. nōnulli. ð. de rescrip. Nec obstat d. l. si dictum qꝛ loquitur in interpretatione legis generalis. questio nostra loquitur de interpretatione statuti particu/ laris ꝛ ita debet intelligi dictum Innocē. in. c. cum olim de verbo. signifi. in ver. si autem ad quod facit quod no. Bart. in. d. §. hoc quoqꝫ post glo quod fuit originale verbum In nocen. in. c. cum clamor. in fi. in versi. si autem ꝛ in. c. cum cāꝫ ð. de testibus in versi. intelligo dictum test. ꝛ hanc partem credo meliorem maxime qꝛ Bal. in. d. c. primo ꝛ in. d. l. inte/ stato quem sequitur Pe. de ancha. in. d. c. canonum colum. xix. dicit suam opi. procedere in odiosis secus in fauorabi/ libus ꝛ sic intelligit. d. l. prima. §. primo. ff. de suis ꝛ legi. sed statutum excludens feminas est fauorabile vt. ð. dixi in pri/ ma principali questione ergo verbum intestatus in eo posi/ tum capietur large vt etiaꝫ comprehendat intestabilem.

❡ Preterea ratio statuti saltēꝫ presumpta est conseruatio agnationis vt dixi in prima principali. q. modo cum lꝫ argue re a ratione tacita. vt dicit glo. in. l. quānis. C. de fideicom. ꝛ Bal. in. l. maximum vicium. C. de libe. prete. qui allegat. l. miles agrum. ff. de re. mili. certe cuꝫ ipsa ratio habeat ita lo cuꝫ in intestabili sicut i intestato ergo ꝛ in ipso, habebit locū statutum ꝛ ita in simili questione determinauit Ludo. in. d. consi. xxxij. volens ꝙ statutum disponens matrem excludi a successione filij intestati hēat locū ēt si filius mortuꝰ sit pupil lus ꝛ sic intestabilis. ꝛ adde quod hāc opi. sequit notabiliter Pau. de ca. in consi. cclxxxiij. incip. presupposito quoddaꝫ statuto dicens se sepius ita consuluisse in q̄one facti ꝛ se vi/ disse a multis consultum.

❡ Secundo quero an statutum excludens feminas mascu/ lis extantibus habeat locum in hereditate materna. Cōclu de ꝙ si statutum simpliciter excludit feminas propter mascu los dꝫ restringi respectu hereditatis dotantis ipsas feminas fm Bal. notabiliter in. l. j. C. de legi. heredi. per gl. fi. illius l. vnde filia dotata a patre de bonis paternis non succedet patri. sed in bonis maternis sic: quia tale statutum debet re stringi ad cām legis. l. cancelauerat. ff. de his q̄ in testō delē tur. l. ita tamen in princ. ꝛ. §. j. ff. de admi. tu. l. lucius. ff. de fi/ deius. Sed causa exclusionis filie est dos seu dotatio. l. q vo/ lebat. ff. de here. insti. ergo ad hereditatem dotantis dꝫ re/ stringi per supra dicta. Tu autem tene hoc verum si statutū diceret simpliciter ꝙ mulier dotata non succedat extātibus filijs masculis: vel diceret ꝙ frater excludat sororem dotatā nec vltra diceret ꝛ ita caute loquitur Bal. in. d. l. j. quasi sen serit ꝙ tunc debeat statutum restringi ad hereditatem do/ tantis secus si statutum diceret ꝛ specificaret personam seu personas puta ꝙ filia dotata non succedat patri vel matri vl̄ patruo qꝛ tunc si dotetur ab vno istorum excludetur ēt a suc/ cessione aliorum qꝛ quantum ad dotationeꝫ statutum loqui tur in rem dum dicit filia dotata ꝛc. ꝛ non dicit a quo vñ non refert a quo fuerit dotata quo ad hoc vt a successione oium excludatur. l. item veniunt. §. a quo. ff. de peti. heredi. l. item illa. §. fi. ff. de consti. pecu. l. hec autem. §. fi. ff. ex quibus cau. in pos. ea. fuit enim intentio statuti ꝙ debeat stare dote con tenta nec debeat aliquid vltra petere de hereditate nomina torum in statuto nec hoc casu est fienda restrictio ad heredi/ tatem dotantis qꝛ verba statuti hoc casu habent largiorem interpretationem. ꝛ ideo dico ꝙ si statutum generaliter ex cludit dotatam mulierem a successione ascendentis qꝛ ver/ bum ascendens comprehendit nedum patrem sed matrē. l. q que. §. parentes. ff. de in ius vocan. excluditur hoc casu femi na ēt ab hereditate materna perinde ac si dixisset statutum ab hereditate patris vel matris. nam tantum operaē genus quātū species nominata. l. si duo. ff. de acqui. here. ꝛ. l. si duo ff. de admi. tu. sed si diceret ab hereditate patris vel matris res esset clara. ergo idem dicendum si dixit ab hēditate ascē dētium ita tenuit Pau. de cast. in consil. cccxxvij. incipiēte preposito ꝙ dictum statutum: pro quo facit qꝛ statutum pdi ctum principaliter habuit respectum ad sexum masculorum quātum ad excludēdas feminas non quātum ad dotationeꝫ quod patet qꝛ per dotationem excludētur tātum ab hēdita/ te dotantis ergo ꝛc.

❡ Tertio quero an statutum excludēs filiā dotatā a succes/ sione patris ēt a successiōe aui vel auie excludat: dic vt. ð. di xi in secunda principali q̄one in articulo an nepos ex filio ex cludat filiam dotatam de quo ēt per Bar. in lege liberorum ff. de verbo. signi. ergo ꝛc.

❡ Quarto quero an statutum excludēs filiā a patre dotatā ne succedat matri dicatur illaꝫ excludere a successiōe patris dotantis: de quo vide Pau. de ca. in consi. cccxxxiij. quod incipit primus casus vbi concludit quod sic.

❡ Quinto quero an statutum excludens filiam dotatam a successione ascendentium illam etiam excludat a successione fratris agnatorum vel cognatorum ꝛ sic collateraliuꝫ: vi ꝙ sic qꝛ filia semel exclusa nunquam postea debet admitti per ea que dixi. ð. in secunda principali questione in vers. xxvj. q̄ ro tamen Bal. notabiliter in. c. j. §. j. epm vel abbatem l vsi. feu. tenet ꝙ non qꝛ hoc non dicit statutum ergo cum cessant eius verba cessabit ꝛ dispositio. l. si seruum. §. non dixit pre/ tor. ff. de acqui. here. facit. l. si minor. ff. de verbo. ob. c. maio res ver. ceterum de baptismo. maxime cum sit exorbitans ꝛ contra ius ꝛ sic stricte interpretandum.

❡ Preterea iste casus est omissus a statuto ꝛ ideo dꝫ relin qui dispositioni iuris cōis. l. cōmodissime. ff. de libe. ꝛ posth. pro qua sñia facit qꝛ exclusio in vno non inducit exclusioneꝫ in alio. l. si domus. ff. de serui. vr. predio. l. suuꝫ. C. de iure de. liberandi. l. j. §. videndum. ff. de suis ꝛ legi.

❡ Secundo facit simile qꝛ virtus contractus non se extēdit ad alium casum quam expressum vel ad aliaꝫ personam. l. ita stipulatus in. §. grisogonus. ff. de ver. ob. l. ad probationē. C. de proba. nec ob. si dicatur ꝙ ista hereditas fratris oliꝫ fuit in hereditate ꝛ bonis patris a quibus filia dotata excludit: qꝛ rñdeo ꝙ per immixtionem quam fecit filius ista hereditas desinit esse patris ꝛ totaliter translata est in dominium filij l. j. §. veteres vbi glo. dicit quod hereditas addita non dici tur amplius hereditas sed patrimonium. l. per seruuꝫ. §. he res. ff. de acqui. pos. vbi hoc dicit glo. ꝛ. l. si plures. §. filij. ff. de vulga. ꝛ pup. merito ergo talia bona mutatione persone nouum assumpserunt statū: adeo quod virtus statuti hoc ca su non nocebit filie que non vt heres patris petit sed vt hēs fratris: facit. l. paulus. ff. de acqui. heredi. l. cuꝫ pronus. ff. ð lega. ij. c. primo de iur. patro. lib. vj.

❡ Tertio facit qꝛ sicut renunciatio quā facit filia patri ēt cū iuramēto in terminis huius decre. non impedit filiam succe dere ex iur. de nouo. c. cum inter de renūcia. l. si patro. ff. de bōis liberto. similiter tale statutū hoc casu non pindicabit.

❡ Quarto pulchre facit quod dicit Ludo. roma. in consil. clxviij. incip. circa primum quod queritur vbi dicit quod re nunciatio etiam cum iuramento in terminis huius. c. nō pre iudicat filie quo ad succedendum fratri ergo nec etiam pre/ iudicabit statutum ꝛ hanc partem firmat Ludo. in. d. §. vete res dicens tempore suo hanc questionem fuisse bonomie.

❡ Ultimo facit quod in simili inquit Bal. in. l. si mater. C. ð suis ꝛ legit. volens ꝙ statutum disponens mulierem dotatā ꝛ maritatam extra territorium excludi a successione pris nō hꝫ locum qñ filia postquam successit patri nupsit extra terri/ torium qꝛ

torium qz amplius non dr hereditas patris sed sua p glo. in
d. §. veteres z Bal. sequitur Ludo. in consi. xl. incipie. visis
et discussis Pe. de ancha. in. c. canonum de constit. colum.
cviij. versi. sed pone quod statutum.

¶ Sexto quero an statutum excludens feminam ab heredi
tate patris z matris respectu masculorum z heredum paren
tum defunctorum excludat illam a successione alterius quã
parentum dic quod lz quandoqz appellatione parentum ve
niant consanguinei. c. consanguinei. iij. q. v. c. j. quemad. feu.
ad filiam pertineat tamen sm propriam significationem ap
pellatione parentum veniunt tantum ascendentes. l. quiqz
§. parentes. ff. de in ius vo. z ideo statutum nostrum de ipsis
tantum intelligetur nisi cõis vsus loquendi faceret in oppo
situm per ea que no. Bar. in Rub. ff. de no. oper. nun. z que
s. dixi in. j. q. huius quarte principalis q̃onis.

¶ Septimo quero an statutum excludens feminam mascu
lo extante illam quoqz excludat quo ad ea bona que non cõ
sequitur heres vt heres sed ex contractu patris vel promis
sione alicuius. Exemplum pone in emphiteosim quaz pater
accepit p se z filijs suis masculis z feminis an si superest ma
sculus qui virtute statuti excludit feminam dotatam possit
ipsa femina exclusa in emphiteosi succedere. in feudo exem
plum poni non potest quia aut feudum simpliciter concedi
tur z femine ad eius successionem non veniunt. c. j. §. hec au
te. qui feu. da. pos. z in. c. j. de succes. feu. aut accipit pro se z
filijs suis masculis z feminis z tunc quãdiu extant masculi fe
mine non succedunt. c. j. episcopum vel abbatez z notatur in
dictis iuribus z que sit ratio no. per Bald. in. l. liberti. C. de
op. liber. Item in feudo est speciale q si filius vult admitti
debet prius agnoscere hereditatẽ patris tex. est in. c. j. ar.
agna. vel filius. Quod tamen intellige verum si filius potest
hereditatem agnoscere vt no. in dictis iuribus z que sit ra
tio vide Bald. in. l. qui se patris. C. vnde libe. ipsum tamen
fundum non habebit filius lz efficiatur heres patris tãquaz
hereditarium vt inquit glo. notabilis in. d. c. primo episco
pum vel abbatẽ. vnde in emphiteosi potest procedere q̃stio
nostra. Quare pro declaratione ipsius tria occurrunt dubia
Primum an filius vel filia possit consequi emphiteosim licz
non efficiatur heres patri. Secundum si est casus in quo opz
ipsum esse heredem ad hoc vt possit consequi emphiteosiz
an sufficiat quod sit heres l certare de quibus duobus vide
Bart. in. l. vt iur. iur. §. si liberi. ff. de operis liberto. plenius
per Bal. in autẽ. si quas ruinas. C. de sac. san. eccl. z l. l. liber
ti. C. de oper. liberto. plene per Imol. post Bart. in. l. quod
dr. ff. de verbo. obliga. per Bar. Bal. z Ange. in. l. si tibi. §.
pac. ff. de pac. per Spec. in ti. de loca. §. nunc aliqua ver. c. p
Bal. z Jo. de Imol. in. l. gaius. ff. so. ma. per Bald. in. d. l. q
se patris per Pau. de cast. in consi. cccxxij. incipiente visis z
consideratis z in consi. cclv. quod incipit visis actis z in zsil.
clv. incipiente viso puncto per Lodo. in consilio. xxxv. quod
incipit visa facti serie dixi alias in. c. si pater. j. de testa. super
glo. in ver. in re certa. Quid autem si capiat emphiteosiz p
se z successoribus suis an institutus in re certa dicatur succes
sor Bal. notabiliter in. l. quedam. §. nihil. ff. de eden. tenet
q non de quo per eundem in. l. ij. in repet. C. de iur. emphi.
in. xiij. col. Item quid si dixit pro se z heredibus suis an isti
tutus in legitima tantum admittatur vide Bald. in. l. ex fa
cto in p. in. ff. de here. insti. z in. d. l. ij. in. xiij. col. dixi in. d. c.
si pater. Tertium dubium est si impeditur filia succedere pa
tri extante masculo ex forma statuti an poterit habere em
phiteosim quam pater accepit pro se filijs suis masculis z fe
feminis dic q si loquitur eo casu quo oportet filiaz esse here
dem patris ad hoc vt possit habere emphiteosim q quãdo
sit notatur in locis preallegatis tunc qz prohibetur filia esse
heres in necessariam consequentiam prohibetur etiam ha
bere emphiteosim. ar. l. ad rem mobilem z. l. ad legatum. ff.
de procur. z. c. preterea. de offi. dele. si vero nõ sit necesse q
sit heres z tãc Bar. in. d. §. si liber dicit q hoc caso filia pro
hibita succedere non admittatur ad emphiteosim pro quo
facit quia verba illa zctus pro se filijs suis masculis z femi
nis debent interpretari sm ordinationem statuti. s. masculo
non existente ar. l. si duo. ff. de acqui. here. z eius q not. C. y. l.
l. si. §. in computatione. C. de iure delibe. dixi plene. s. in se
cunda principali questione in ver. xx. quero contrarium ta
men tenet Bal. in. d. autẽ. si quas ruinas ar. l. si. C. de pact. z
l. si post mortem. §. si. ff. de contra. abu. pro cõcordia conside

ratu posse dici q aut statutum excludit dotatam ab heredi
tate patris z hoc casu cum istud ius emphiteoticum sit sepa
ratum ab eius hereditate filia poterit succedere sicut ma
sculus z ita procedat opi. Bal. in. d. autẽ. per iura ibi alleg.
aut statutum disponit q filia dotata non succedat in bonis
patris z tunc quia appellatione bonorum venit ius emphi
teoticum. l. bonorũ. ff. de ver. sig. filia excludetur ab ipsa em
phiteosi per masculum z ita procedat opi. Bar. in. d. §. si li
beri. z hanc concordiam sumpsi ex doctrina Bald. in. d. l. li
berti. in. ix. col. in ver. quid si statutum est cogita tamen.

¶ Adde tamen inquantuz. s. dixi q femina non succedit i
feuduz quia illud verum regulariter.

¶ Fallit primo nisi feudũ ad certum servitiũ datum esset qd
non minus decenter per feminam quam per masculum pos
exhiberi casus est no. l. c. si qui militi. de capitulis extraordi.
in vsi. feu. quem titulum pauci libri habẽt illum tñ ad hoc al
leg. Bal. in. l. quotiens. C. de suis z legiti.

¶ Scdo fallit vbi feudum ita dat q nullũ servitiuz faciat ca
cit. d. c. si qui militi. sm Bal. in. d. l. quotiens.

¶ Tertio fallit vbi feudum est exiguũ: nã tunc cum ex eo nõ
causetur obligatio ad servitiũ vel ad faciẽdum fidelitatẽ ca
sus est in. c. j. de capitulis extraordi. quem ad hoc alleg. bal.
in. c. j. §. est alia que fuit prĩa cã bene. amit. ergo tñc femina
succedat. c. si qui militi.

¶ Quarto fallit in feudo iur. emptionis quesito in quo etiã
femina succedit magis ex natura zctus emptionis quã feudi
vt refert Bal. dicere eleganter odosre. in. c. j. ver. decedite
qui feu. dar. poss. facit quod no. Bar. in. d. l. liberti z dixi ali
as in. c. ad apostolice de re iud. co. lib.

¶ Quinto fallit vbi femina a dño feudum redimit. c. j. quẽ
admo. feudum ad filiam pertinere.

¶ Sexto fallit vbi feudum est femineum vel vbi spẽaliter est
cõuentum q ad feminam ptineat. c. j. de feudo femineo.

¶ Ultimo fallit vbi dño de novo feminam investivit zsen
tientibus tñ illis qui alias in feudo erant successuri: nã in eo
rum preiudicium non posset dñs alium investire. c. j. de alie.
feu. mat. c. j. §. hoc quoqz de succes. feu. Et has omnes nota
biles fallentias posuit Ludo. in consi. ccclxvij. incipien. circa
primum quas diligenter no.

¶ Octavo quero statutum disponit q dimidia pars bonoz
eius cuius bona publicantur reservent filijs an filia dotata
exclusa a successione paterna virtute statuti nostri admittat
ad dictam dimidiam Ange. singulariter in. l. si deportatus
C. de bono. proscrip. concludit quod nõ per illum tex. vbi est
casus q filius emancipatus non vocatur ad successionez pa
tris damnati et quo ad bona reservata filijs ex gratia ita in
proposito filia exclusa a statuto non admittetur ad bona re
servata filijs ex gratia alterius statuti tene menti perpetuo.

¶ Nono quero an filia dotata exclusa a successione dicat ex
clusa et respectu bonorum existẽtium extra territoriũ statuẽ
tis: qd disputabilis est z quod nõ excludatur primo probat
sic simplex dispositio nõ extendatur nisi ad bona sita in terri
torio statuentis. l. cum vnus. §. si is qui. ff. de bo. auct. iudi.
pos. cle. pastoralis de re iudi.

¶ Secũdo simplex dispositio nõ extẽditur nisi ad ius dispo
nẽtis. l. si domus. §. si. ff. de leg. j. l. vxor patrui. C. de lega. ff.
de zhen. empt. l. qui tabernas ergo tale statutum nostrũ re
stringi dz ad bona sui territorij que potuit afficere facit lex
si quis vilas. ff. cõia predio.

¶ Tertio quando vnum z idem censetur diverso iure illud
habetur pro duobus. l. papinianus. §. sed nec impuberis. ff.
de inoffi. testa. l. patris z filij. ff. de vulga. z pup. sed patrimo
nium talis patris censetur diverso iur. respectu diversorum
territorioz ergo reputabuntur duo z sic respectu vnius gu
bernabitur vna lege respectu alterius alia lege ar. l. si miles
z. l. si certarum. ff. de testa. mili. z. l. procuratoris. §. sed si du
as. ff. de tributoria. l. pupillo. ff. de tuto. z cur. da. ab his fa
cit quod habetur in. l. controversia. ff. de transac.

¶ Quarto qui succedit: in bonis succedit. l. cuz heredes in
prin. ff. de acqui. pos. z sic ius succedendi respicit bona z per
consequens situm bonoruz. l. indictiones. C. de annonis z tri
bu. li. x. l. censu. C. sine censu vel reli. l. forma. §. si vero. ff. de
censi. l. j. ff. de mulie. z in quo loco li. x. z q ita sit probatur q
tangit bona dr adire hereditatem z consequenter persona
succedere. l. pro herede. §. papinianus z. l. gerit. ff. de acqr.
hered. ¶ Ex quo vr inferri quod successio bonorum trahit
ad se

ad se successionem in personam. Ideo bona censentur quid principale.l.ex pupillari.ff.de vulga.⁊ pupilla.l.si pacto.C.de pac.cum ibi no.in.l.ij.ff.de peculio lega. Item successio immediate respicit ius quod habuit defunctus.l.hereditas ff.de regu.iur.l.iij.§.bonorum.ff.de bo.pos. Item in succedendo principaliter attenditur an sint bona soluendo instit.ad.l.falci.in princ.si ergo principaliter bona intuentur ergo ⁊ situs eorum.

¶ Quinto facit tale statutum est exorbitans ⁊ ꝯ ius.l.maximum vicium.C.de libe.prete.cum ergo nouam formā ꝯ ius det in succedendo non debet extendi ad bona extra territoriū posita.l.non solum.§.testō cum ibi no.ff.de excu.tu.⁊.d.l.pupillo ⁊ no.in.l.etiam.ff.de testa.tu.

¶ Sexto facit ꝙ no.Bar.in.l.cunctos populos.C.de sum.tri.in.q.de publi.bonorum vbi querit an publicatio facta in vna ciuitate extendatur ad bona sita in alieno distincto territorio ⁊ ibi ꝯcludit q̄ si statutum est ꝯ ius cōe non veniunt alis bona in dicta confiscatione de quo ibi per eum.

¶ Septimo tale statutum fm aliquos est odiosum vt plene dixi.ꝯ.in prima principali qōne ergo non debet extendi extra territoriū.l.ex ea.ff.de postbu.c.si snia.§.si.ꝯ.ꝺ sen.excō.

¶ Octauo facit dictuz egregiꝰ Specu.in tit.de instru.edi.§.cōpēdiose in ver.quid si sit: vbi dicit ꝙ ꝯsuetudo anglicana qua cauetur ꝙ vxor superuiuens marito lucretur partē bonorum mariti non trahitur ad bona existentia extra territoriū p.l.iij.ff.de offi.presi.⁊.l.ꝯstōnibus.ff.ad municipa.

¶ Nono facit verbū notabile Bar.in.d.l.cunctos populos i ver.vij.queritur vbi dicit ꝙ ꝯsuetudo anglie que hꝫ quod primogenitus succedit in omnibus bonis nō extēdit quo ad bona extra territorium scita.

¶ Decimo hanc partē firmo auctoritate Bar.idez tenētis in.d.l.cūctos populos ver.vj.vidēdum est ⁊ Bal.ibi in lec. in quarta carta ver.consequenter queritur dicit statutum.⁊ Panor.in ca.proposuisti in quinta colum.ꝺ.de foro competen.⁊ pro ista parte etiam faciunt no.per Imol.in.c.cum olī in pe.⁊ vltima colum.de clericis cōiuga. ¶ In ꝯrium tamē arguitur sic ⁊ primo potestas statuendi inter suos subditos non arctatur nec circūscribitur territorio.l.si.vbi per Bar.ff.de decre.ab ordi.faciē.l.mercbatores.C.de cōmer.⁊ mercbatoribus.⁊.c.fin.de clericis non resci.

¶ Secundo lex vel statutum inhabilitans personam sibi subiectam effectum sortitur quocunqꝫ accesserit persona.l.ex ea.ff.de postulando.l.relegatorum.§.interdicere.ff.de interdic.⁊ relega.vbi per Barto.c.cum ab ecclesiarum supra de offici.ordina.d.ca.proposuisti no.in.l.is cui bonis.ff.de verbo.obliga.⁊ in.l.his cui.ff.de testa.⁊ in.l.his qui.ff.de tut.⁊ cura.da.ab his facit quod dr̄ de suspensione ⁊ excōicatione que excōicatum cōcomittaꝛ quocūque vadat.c.quisquis.iij.q.v.no.gl.in.d.l.ex ea.⁊ archi.in.c.is qui presbyter.vij.q.j.facit.l.j.C.vbi de cri.agi.oportet sed statutum facit inhabilem filiam dotatam ad succedendum patri ergo vbicunque locorum erit inhabilis lex.n.⁊ statutum possunt suum subditum inhabilitare.l.item eorum in princ.ff.q̄ cuiusqꝫ vniuersitatis.l.semper.§.lege.ff.de iure immu.l.non tantū.§.si.ff.ad carbo.l.j.C.non licere.hab.metro.l.dudum in fin.C.de ꝯben.ēp.l.originarios.C.de agri.⁊ cēsi.li.xj.⁊ possunt quosdā ad successionem vocare ⁊ habilitare.⁊ quosdam alios inhabilitare toto titulo.C.de heredita.decurio.l.si quis C.de incestis nup.l.j.⁊.l.femine.C.de secundis nup.l.j.C.ꝺ natura.lib.l.lege obuenire.ff.de verbo.significa.l.illud.C.ꝺ sacro san.eccle.

¶ Tertio si de quominus vr̄ inesse ⁊ tamen inest.ergo ⁊ id de quo magis autē.multomagis.C.de sac.san.eccle.sed decretum iudicis vnius territorij effectum suum extendit in alterius territorium.l.magis puto.§.illud.ff.de rebus eoruz. Item snia iudicis lata habet executionem in alterius territorio.l.fin.C.vbi in rem actio.l.a diuo pio.§.j.ff.de re iudi.ergo multofortius hoc operabitur ipsum statutuz vel lex q̄ dr̄ esse magis vt voluit Bal.in.d.l.cūctos populos i lec.in.iij.charta versi.sed quid econtra si subditus.fortior enim est sententia legis quam hominis.l.si libertus minorem in prin.ff.de iur.patro.foret enim ridiculum dicere quod plus posset iudex extra suum territorium quam lex vel statutum quod ita coheret territorio sicut iurisditio lege fina.C.vbi ⁊ apud quos.

¶ Quarto facit in statuto vr̄ inesse tacitus consensus populi ⁊ per ꝯsequēs huiꝰ filie dotate ar.l.quod maior.ff.ad municipa.l.de quibus.ff.de legi.vnde ista filia ex tacita ꝯuētiōe excludetur ar.l.pe.ff.q̄ appel.sit ⁊ amplius nō audietur.l.ij.C.de isan.expositis.l.si quis.C.rebus credi. Quare cum iudicium reddatur in inuitum.l.inter stipulātē.§.j.ff.de vb.ob.merito filia talis dotata excludetur.

¶ Quinto facit:nam si contentio oriatur inter filiū masculū ⁊ filiam dotatam de hereditate paterna iudicium est agendum in patria ipsoruz cui subditi sunt.l.j.C.vbi de hr̄ditate: sed vigore huius statuti snia foret exequenda etiam in bōis extra territorium vt no.plene in.d.l.cunctos populos ⁊ in.d.l.j.nunc proxime allegata ⁊ sic ab illis filia excluditur.ergo ⁊ idem fiet per tale statutum q̄ statuta habēt vim diffinitiue sentētie vt probat tex.iuncta glo.no.l.l.cum quasi.§.si plures.ff.de fideicō.liberta.no.Bar.l.l.programa.in pri.C.cōia.vel epistolas lꝫ nihil alleget ⁊ ista rō ponderādo est q: vrget pro hac parte vt quemadmodum snia hꝫ executōez in bonis alterius territorij auctoritate iuris cōis ita eadem auctoritate habebit statutum cui ius cōe dat talem executionem in alterius territorio facit.l.j.§.lex falci.ff.ad.l.fal.functa.l.oēs populi.ff.de insti.⁊ iur.bene facit.l.si.ff.de decre.ab ordi.fa.⁊ similia que ponit Bal.l.l.ex ea.ff.de postulando vbi dicit ꝙ bannū factum p ptātem hꝫ ēt vires in curia epi. Item ꝙ statutum disponēs bannitum nō debere audiri operatur ꝙ etiam in curia epi nō sit audiendus facit q̄ no.Innocen.in.c.j.de offi.ordi. Item non soluens gabellaz qui ex forma statuti non dꝫ audiri nō audietur ēt in foro epi fm Bal.in dicta.l.ex ea quod tene menti.

¶ Sexto facit:nā q̄ virtute statuti femina dotata excludit ab hr̄ditate pīna.⁊ sic ab eiꝰ successiōe cū hr̄ditas nihil aliud sit nisi successio i vniuersum ius defuncti.l.hr̄ditas nihil aliud.ff.de verbo.signi.l.j.§.primo ⁊.l.item videndum.§.si.ff.de rei ven. Sed vbi tractatur de hereditate non consideratur situs bonorum.l.j.C.vbi de hereditate.l.fideicōmissum.§.tractatum.ff.de iudi.ergo ⁊c. Preterea cum disputatur de aliquo vniuersali singulares res sub illo contente nō ꝯsiderātur.l.eum qui edes.ff.de vsuca.ergo ⁊c. Item in consequentiam vniuersi veniunt ea que principaliter venire non pnt̄.l.quedā.ff.acq.rerum do.l.Itē vidēdū.ff.de peti.hr̄.l.nō tm̄.§.si.ff.de rei ven.⁊.l.j.§.primo eo.ti. Itē cum agitur de iure succedendi.⁊ sic vniuersali non attenditur locus.l.j.§.q̄daz ff.de re.diui.facit.l.j.ff.de ꝯben.emptio.ergo cum hr̄ditas nihil aliud sit ⁊c.non debet diuerso iure censeri dicta lege eū qui edes uo.in.l.in quarta.ff.ad.l.falci.cuz a quo remoretur genꝰ remoueatur ⁊ species.l.si quis cum totum.ff.de excep.rei iudi. Quare cuz agaꝛ de hereditate paterna ⁊ sic de iure vniuersali ⁊ non debeat diuerso iure censeri sequitur ꝙ filia debet excludi etiam a bonis scituatis extra territorium statuentis.

¶ Septimo facit rō heres representat personā defuncti in autē.de iureiu.a moriēte pstī.§.j.l.si.C.de ipube.⁊ aliis substi.pro ea parte pro qua est hr̄s vt dicit glo.no.in.l.ij.§.si.ff.de pto.stipu.quemadmodum ergo defunctus detinebat bona scita extra territorium ita dꝫ tenere eius hr̄s ⁊ non aliꝰ qui defunctum nō representet:bona eniꝫ veniunt accessorie ꝯd personā autē.ingressi.C.de sac.san.eccle.l.si pater.ff.de adop.l.pp litem.§.lꝫ.ff.de excu.tut.l.si.C.si reus vel accu.l.ij.ff.de sta.bo.l.in pecudum.ff.de vsuris.l.sancimus.C.de sac.san.eccle.facit.§.si.insti.de iure naturali.⁊ optime etiam facit quod dr̄ de solutione collecte in.l.rescripto.§.fin.ff.de mune.⁊ bono.⁊.l.libertꝰ.§.solam.ff.ad municipa.in.l.j.C.ꝺ mulie.⁊ in quo loco. Nam ibi dr̄ ꝙ si persona subest vni iurisdictioni ⁊ bona sint scita in alterius iurisdictione ꝙ persona potest in loco cui subest collectari ēt pro bonis existētibus in alieno territorio de quo per Bart.in.d.l.j.C.de mulie.⁊ in quo loco per Ludo.in consi.clxj.incip.viso proposite qōnis themate ⁊ in consi.cclxxv.quod incipit quo ad primum per Bal.in.l.ij.C.sine censu.vel reli.per Bar.in.l.placet.C.de sac.san.eccle.in.l.forma.ff.de censibus.

¶ Octauo facit q: lꝫ arguere ab absurdo euitando.l.nā absurdum.ff.de operis liber.c.dudum de preben.sed si tenemꝰ filiam dotatam in istis bonis posse succedere.sequeretur absurdum ergo ⁊c.absurdum probatur.pone patrem ꝯdidisse testm̄ in quo fretꝰ auctoritate statuti.instituit masculum ⁊ feminam preterijt clarum est ꝙ tale statutū valet vt.ꝯ.dixi post glo.huius capituli in prima.q.principali. Sed si filiꝰ se

immiscuit

amiscuit hereditati locus est cale testati. modo si filia vellet suc cedere in bonis extra territorium opz q ab intestato succe dat cum ex testo non possit cuz in illo non sit vocata. z sic ce=t dare casum z absurdum quod non patitur ius. s. testatorem decedere pro parte testatuz z pro parte intestatuz 3. l. ius nostrum. ff. de reg. iur. z. §. non autem insti. de here. instit. nec est bene dicere q hoc operatur diuersitas primoniorz q nullus priuatus dr habere diuersa patrimonia. l. iurispe ritos. §. oriundus. ff. de excu. tu. Item nec hoc operatur di uersitas consuetudinis q quando sunt diuerse consuetudines in diuersis locis vna tantu illaz viget z alia. simile. l. fi. C. de te sta. vbi habetur q testm factum in iure hz effectum et in ci uitate facit. c. cum dilectus de fide instru. nec est miruz quia bona alterius territorij subiacet dispositioni statuti alteri iurisdictionis in consequentiam persone z clarum est q lz sta tutum principaliter de bonis extra territorium statuere non possit. l. cum vnus. §. si his qui. ff. de bo. aucto. iu. pos. tamen in consequentiam potest facit. l. j. ff. de aucto. tuto. vbi actus qui geritur sm spalem consuetudinem loci trahitur ad acces soria: facit et qd no. Jo. an. in. c. pastoralis de priuile. z Inn. z Jo. an. in. c. ij. de immuni. eccle. notat in. d. l. rescripto. §. fi. z hoc expresse volunt Cy. Guil. z Jaco. butri. vt refert z sequi tur Bar. in. d. l. cunctos populos in ver. vij. queritur.

Aduerte tamen q ad hoc ar. posset videri sm Bald. in. d. l. cunctos populos in lec. in quarta carta dicentem q. d. l. ius nostrum non patitur non hz locum vbi concurreret auctori tas legis facit quod no. glo. in auc. hoc amplius. C. de fidei co. dicens qd auctoritate legis semel heres possit desinere ee heres vel aliter dic q illa. l. procedit de iure coi secus vbi 9sue tudo induceret 9riu de quo tamen dic vt ibi notatur per doc.

Nono facit statutum excludens filiam dotatam est factuz au ctoritate iuris ciuilis. l. oes populi. ff. de insti. z iure. §. j. insti. de iur. naturali. z sic censetur factum ab ipso iure ciuili pbat optime in prohemio instonum facit. c. si apostolice. j. de pre be. co. li. no. Bar. in. l. v. in prin. ff. de verbo. ob. z Bal. not. j. l. ex ea. ff. de postulando ius aut ciuile vbicunqz locorum viros hz facit. l. deprecatio. ff. ad. l. rodiam de iactu.

Quare cum proprium iuris ciuilis sit aliquos ad hereditas tem paternam habilitare z alios inhabilitare. l. lege obue nire. ff. de verbo. signific. l. fi. ff. de suis z legi. quemadmodu si filia dotata esset exclusa de iure coi a successione paterna ni hil posset habere et de bonis scituatis extra patria ita no dz habere qn excluditur a statuto facit regula qui per alium. j. de regu. iur. co. li.

Decimo in singulare priuilegium z de gratia concessa est hominibus libera testandi facultas vt inquit glo. singularis in. l. illa insto. ff. de heredi. insti. quaz sequit Panor. l Rub. j. de testa. z facit glo. in. §. ex his oibus. viij. q. j. dicens pa pa non posse sibi successore instituere cum insto referat ad id tempus quo desinit esse papa de quo tamen dic vt plene di xi in Rub. j. de testa. in secundo principali articulo vbi alle gaui Bal. z Ange. tenere 3. d. glo. que tamen rone innatur qm sm regulas iuris ciuilis z gentium nulli permittebat testari ea ratione q testm capit robur post morte testatis z ab adi ta hereditate. l. omnium cum similibus. C. de testa. nullus enim cogitur ad obseruantiam sui testamenti. imo potest qncunqz reuocare. hinc dr q vltima voluntas est ambulatoria vsque ad mortem. c. cum marte. de celebra. mis. l. iiij. ff. de adime. lega. no. in. l. si quis in princi. testamenti. ff. de leg. iij. qui er go facit testm vult ipsum sortiri effectum post mortem suam. z sic disponit de bonis eo tpe quo ipse futurus est cadauer z nihil erit nec poterit qm mors oia soluit. §. deinceps l au te. de nup. col. iiij. facit. l. ij. ff. de vsufruc. Item si considera mus iste disponit de bonis non suis. ar. l. quod sponse. C. de dona. ante nup. q non potest. l. nemo plus iuris. ff. de regu. in. c. q aute de iurepatro. c. dilecti. vij. q. j. mo in proposi to lz hominibus competat liber stilus testandi. l. j. C. de sac. san. eccle. debent tamen testari sm regulas iuris ciuilis. z sm illas disponere. z sic filijs z filiabus legitimam relinquere ti tulo institonis. §. aliud in aute. vt cum de appel. cogno. aute. nouissima. C. de inoffi. testa. sed stante dispone statuti nostri excludentis filiam dotatam potest testator filiam preterire z nihil ei relinquere. z sic de bonis extra territorium dispone re ipso et si pater cogeretur filie relinquere posset tamen de illis bonis disponere in aliuz. §. disponat in aute. de nup. ita q filia nihil habeat de ipsis. d. l. j. si ergo hoc potest testator fortius hoc poterit statutum maxime cum secum habeat vo luntatem testatoris ex duplici capite. primo q est subditus statuti z sic tacite statuto vr consensisse lege quod maior. ff. de municipa. lege de quibus. ff. de legi.

Secundo q aut de ipsis bonis scitis extra territoriuz te statur z tunc clara est eius voluntas. aut moritur ab intesta. z idem q presumitur voluisse disponere sm quod disponit statutum sue patrie. vt plene dixi. s. in. ij. principali. q. l ver. xix. quero. Et sic siue testetur siue ab intestato moriatur om ni casu voluntas patris 9rsiatur filie. facere aut differentiam quam facit Bar. in. d. l. cunctos populos in versi. vi. loco vi dendum an statutum sit permissiuum an prohibitiuuz an fa uorabile vel odiosum non hz in se rationem.

Quod primo probatur q prohibitio certaru personaru dr aliarum permissio z e 3. l. j. §. deinde. ff. de postulando. l. cum pretor. in prin. ff. de iudicijs. c. nonne extra de presump. l. patri in prin. ff. de mino.

Secundo q lex vel statutum et odiosuz extenditur ad id qd est 9secutiuuz. l. relegatoru. §. interdicere. ff. de interdic. z relega. cum ergo vt. s. dixi. bona veniant in consequentiam persone. respectu ipsor bonor non est considerandum an sta tutum sit fauorabile vel odiosum phibitiuum vel pmissiuuz lz regulariter odiosa restringantur. l. cum quidam. ff. de lib. z posthu. regula odia de regulis iuris eo. li.

Tertio eadem est ratio in vtroqz casu quod probat quia Bar. z alij tenentes tale statutum non extendi ad bona sci tuata extra territorium mouent q ad illa tanquam scituata extra ptatem statuentium statutum no porrigit effectum ra tione deficientis potestatis vel bailie in statuente p. l. extra territorium. ff. de iur. om. iud. z. l. cum vnus. §. si is qui. ff. de bo. aucto. iudi. possiden. sed ista ratio itaque militat si statutum cotinet prohibitione siue odium sicut si continet pmissione vel fauore ergo zc. capitulo translato de costit. l. illud. ff. ad l. acq. preterea non est ita clarum z expeditum q istud statu tum sit odiosum vt plene dixi. s. in prima principali qone et quibus pz rnsio ad aliqua argumeta. s. facta in oppositum q obstent huic sntie cui et non obstat. c. si filia. §. fi. j. de sen. exc. c. li. q si ponderet fauor vel odium ibi no est illud quod ope retur sed est vicium siue macula qua affecta est persona q affe cta vicio interdicti nulibi pt audire diuina officia si aute non esset affect a persona posset alibi audire z sic concordat cum l. ex ea. ff. de postulando.

Preterea si 9sideras. d. c. si filia z. d. l. ex ea potius facit 3 Bar. dicunt enim quod si psona est affecta interdicto vbi que sortitur effectum interdictum sed statutum nostrum affi cit z inhabilitat personam filie dotate quo ad hereditatem paternam quod facere potest vt supra dixi ergo trahi debet vbiqz z sortiri effectum et respectu bonor scitorum extra ter ritorium vnde lz in primo casu. d. l. ex ea interdictum no tra batur extra territorium ea ratione q psona no erat affecta. Item q in alieno territorio non offendit persona iudicis in terdicentis. Item q interdictum ibi habebat tempora suc cessiua q consistebat in no aduocado z 9stat q interdictum habens tempora successoria quottidie emanare vr z quotti die loqui. l. j. ff. de vsufruc. accrescendo. ideo quemadmodu iudex non posset tempore iterdicti extra territorium existes interdicere ita nec interdictum dz intelligi vt extra territo rium trahat cum quottidie loquat zc. sufficit enim qd iudici pareat. j. territorium. c. vt alarum. §. statuto de consti. e. li. z d. l. extra territorium: secus tamen est in pena que momento cosumit z pficit q secum trahit executionem q illa porrigit effectum et extra territorium ita pulchre terminat Bald. in repetitione. d. l. cunctos populos in antepe. charta in ver. sz hic queritur qn ista pena zc. Similiter no hz saporem rotis distinctio Bar. in. d. l. cunctos populos constituendo diffe rentiam an statutum loquatur in rem an in personam quia qualiacunqz sint verba statuti semp psumit testator vel de functus voluisse disponere sm dispositione statuti patrie sue vt supra dixi in. ij. principali qone versi. xix. quero z du bium no est quin statutum potuerit prouidere quod filia in bonis extra territorium non succedat vt supra dixi. ergo de verbis statuti non est curanduz. Ex quibus omnibus hec se cunda opinio coprobat verior de iure z per predicta tollun tur argumenta in oppositum deducta z ne hec opinio aucto ritate deficiat hanc partem primo tz Jac. butri. in. d. l. cun ctos populos. sequitur ibi Bal. in repe. l col. xxxiij. ver. sm exemplum

exemplum. vbi dicit ꝙ opinio. Bar. est trussa ⁊ ibi reprobat opi. spe. s. relatam. dum dicit primogenitum non consequi bona existentia extra angliam. hanc etiam partem sequitur do. Signorolus de homodeis mediolanēsis in cōsil. clxvi.
¶ Et ad predicta facit q: non attendit locus additionis he reditaris q: cā testati regulatur a testō ⁊ non a loco additio nis. l. ticius. §. rome. ff. de excu. tuto. sm Bal. in. d. l. cūctos populos in lec. in. iiii. car. ver. sed quero de effectu. ⁊ etiaz in repetitione in. vii. carta in ver. iiii. queritur. ¶ Cōsiderabā hanc ɔ̄rietatem forte posse concordare sic distinguendo ⁊ cō siderando verba statuti. q: aut statutum excludit filiaz ab he reditate paterna. ⁊ tunc cum bona extra patriam veniāt sub isto vniuersali hereditatis procedit opi. ii. ɔ̄ Bar. aut exclu dit a bonis paternis. ⁊ tunc non trahitur ad bona extra pa triam scita. q: hoc casu cessant vt plurimum rationes ɔ̄ ipsiuz adducte. vel distingue cāz testati a cā intestati. primo casu p cedat. ii. opinio. secundo casu procedat opinio Bar. ⁊ ita in simili. voluit Bar. in. d. l. cunctos populos versi. sed quero de effectu in repetitione.

¶ Decimo quero quid econtra. pōe ꝙ in domicilio patris viget ius cōe. s. q: filius ⁊ filia pariter vocant. sed in loco vbi sunt scita aliqua bōa disponit statutuz ꝙ filia excludatur ⁊c. an hoc casu filia excludetur a dictis bonis. questio redditur dubia ex dictis in precedenti questione. Ex quibus tñ appa ret dicendum fore filiam non excludi. primo q: bona illa con tinentur sub hereditate ⁊ sic sub vniuerso. secundo veniūt in consequentiam persone. Cogita tamen.

¶ Undecimo quero quid si filia fuerit dotata ⁊ maritata ex tra territorium vel locum vbi viget tale statutum. ⁊ in ipso loco viri vigeat ius cōe. an filia ligetur dicto statuto cui pa ter eius subditus erat vr̄ quod non q: filia pp tale matrimo nium est soluta lege originis glos. est notabilis in. l. origine C. de municipibus ⁊ originariis lib. x. quam sequitur Cyn. Bal. ⁊ Ang. in. l. secunda. C. de iurisdi. om. iu. ⁊ Bart. in. l. fin. §. item rescripserunt. ff. ad municipa. ⁊ hac ratione singu lari inquit Bar. per illum tex. in. l. quotiens. C. de priuilegi. scholarium lib. xii. quod si concedatur mihi priuilegium ⁊ meis filiis masculis ⁊ feminis quod femine descendētes ma ritate non gaudebunt priuilegio q: ex quo conuolauerūt ad matrimonium in totum sunt translate in alium quod dictuz sequitur Ludo. in. l. i. in fi. principii. ff. ad sill. ¶ Quod tamē tu limita singulariter habere locum respectu eorum munex ob que mulier maritata reuocaretur ab obsequiis marito p̄ standis: nam horum respectu vr̄ soluta a lege originis. ⁊ be ne facit. l. ceterum. §. mulierem. ff. de vsu ⁊ habi. secus est re spectu aliorum vt est tex. in. l. assumptio. §. filius. ff. ad muni cipa. ⁊ ita Bar. in. d. l. origine sic concordando iura que vidē tur ɔ̄ria distinguit: ex cuius dicto potest determinari questio nostra quoniam cum per hoc quod filia impediatur succede re non reuocetur ab obsequio marito prestando consequens est vt non dicatur soluta tali statuto sue originis. ¶ Nec ob. predictis si dicatur quod mulier vidua ē soluta ab obsequiis mariti vt notatur in. l. sicut. ff. de ope. liberto. per Bal. in. l. prima. C. de lega. ⁊ tamen retinet domiciliuz viri. l. filius. §. vidua. ff. ad municipa. ergo indistincte vr̄ dicendum qd mu lier sit soluta a. l. originis ⁊ indistincte sequatur forum viri. ⁊ sic non vr̄ bona distinctio Bart. q: respondeo quod vidua quousq; alii nubit retinet nomē prioris mariti. l. femine. ff. d senato. l. cum te. C. de nup. c. ex parte. h. de foro compet. imo vr̄ durare in primo matrimonio. §. soluto in autē. de nupt. colū. iii. hinc dicit glo. notabilis in clemen. ne romani ver. eo tamē de elec. quod vidua denominatur a dignitate primi mariti per. d. c. ex parte. h. hinc etiam Bal. in. d. l. cum te di cit quod mulier comitatiua nupta ciui gaudet priuilegio ci uis mortuo viro donec vidua manet. Quod tamen verum intellige si honeste viuat q: si inhoneste non gaudet priuile gio mariti sm Bal. ⁊ Ange. in. l. cum quedam puella. ff. de iur. om. iu. facit singulare verbum Bal. in. l. is solus. C. de re uocan. dona. dicentis quod omnes penas de quibus in. d. l. femine. C. de secun. nup. quas patitur mulier secundo nu bens patitur ēt vidua inhoneste viuens. ¶ Secundo limita nisi hoc. s. qd vidua gaudeat priuilegio mariti tendat i odiū ipsius vidue q: tunc mortuo marito extinguitur odium sm Bar. in. l. ticia. §. vsuras. ff. de leg. ii. dicentem statutū dispo nens ꝙ hāniti cum vxoribus nō possint stare in territorio nō habere locum in vidua mortuo marito idem tenet Bal. i. l.

eam quam. C. de fideicom. ⁊ in. l. filium diffinimus. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. ⁊ in. l. voluntas. C. de fideicom. vbi dicit ꝙ in lombardia si mulier nubit romano viuit lege lom bardorum ⁊ sm consuetudinem lombardorum lz de iur. ro mano mulier ēt vidua viuat. lege mariti. vbi ē ei⁹ fauor sec⁹ si eius odium quod diligenter no. ⁊ bene facit dictum Bar. in. d. l. quotiens dicens ꝙ priuilegio īpetrato pro se ⁊ filiis suis masculis ⁊ feminis vtitur vidua ⁊ sic in hoc non vtitur lege mariti q: istud esset sibi odiosum quod no.

¶ Duodecimo quero an filia dotata excludatur virtute di cti statuti si in testō patris fuerit instituta dic ꝙ non imo for te hoc casu non valeret hoc statutum tanquam tollēs liberā testandi facultatem per ea que dicit Bal. in. l. fi. C. de pact. ⁊ retuli. s. in prin. decreta. in prima limitatione. ¶ Et ideo statutum debet restringi ne succedat ɔ̄ vel preter voluntatē defuncti expressam vel tacitam qualis est qn moritur ab inte stato. l. conficiuntur in prin. ff. de iur. codicil. hoc enim casu fi lia excluditur q: per talem dotationem desinit esse sua quan tum ad hoc vt in ipsam non fiat continuatio dominii ar. l. in suis a ɔ̄rio sensu. ff. de lib. ⁊ posthu. no. Bald. in. l. maximum vicium. C. de libe. prete. facit quod notat Pau. de ca. in cō silio. ccl. incip. super primo puncto in quarta col. facit etiaz ꝙ no. Panor. in consi. xiii. incip. quedam mulier filium ha bens. Et ad hāc q. faciunt que plene dixi. s. circa princ. c. in prima limitatione. Aduerte tamen q: procedunt predicta vbi constat patrem in testō filiam vocasse. Sed an istud sit in dubio presumendum verbi gratia stante dicto statuto in lo co pater condidit testm̄ in quo dixit filios meos hr̄des insti tuo an filia dotata dicetur instituta ⁊ vocata i testō vr̄ quod sic q: filiorum appellatione ⁊ filie continent. l. si ita scriptum ff. de leg. ii. in ɔ̄rium facit q: iuxta consuetudinem regionis interpretāda ē voluntas testatoris. l. nūmis. ff. de le. iii. l. sem per. ff. de reg. iur. ⁊ illā retulisse vr̄. l. sed si susceperit. ff. de in di. faciūt ad hoc plene dicta. s. in. ii. q. princi. ver. xx. quero Primā tamē opi. ponēdo terminos in ɔ̄suetudine sic dispo nente qd extantibus masculis femina ab intestato non succe dat tenuit Pileus in. q. lxv. Idē tz Bal. in. l. quicunq;. C. d seruis fugi. in ver. sz pone statuto cauet vbi dicit quod si sta tuto cauet quod frater excludat sororem ab intestato saluo quod debeat dotari si pr̄ facit testm̄ i quo ita dixit filios me os hr̄des instituo in eo quod eis tāgit de iure quod filia vr̄ instituta non i parte statutaria sz in ea que debet de iure cōi i. in virili q: cum testator ad ius se retulit vr̄ de digniori iure l lexisse. §. ii. insti. de iur. naturali gen. ⁊ ciui. ita Bal. in. d. l. quicunq; qd vltimum ē dubitabile ⁊ ɔ̄ ipsum tenet Petr. de ancha. in. d. c. canonum col. clxvii. vbi ɔ pileum ⁊ Bal. vr̄ concludere pro quo faciant plene dicta. s. in secunda qōne. princi. ver. xx. quero.

¶ Tertiodecimo quero an statuti possit dare ptātez tertie psone puta vni ex parētibus dotādi filiam ita vt excludat a successione alterius parētis dic ꝙ sic q: proprium legis ⁊ sta tuti est aliquos excludere ⁊ alios vocare ad hereditatem. l. lege obuenire. ff. de verbo. signifi. l. fi. ff. de suis ⁊ legi. notat Bar. in Rub. ff. de acq. here. Sed an hoc possit fieri p pactū no. in. l. fi. C. de pact. ⁊ in. l. stipulatio hoc modo concepta. ff. de verbo. oblig. dixi. s. super glo. in verbo improbet.

¶ Quartodecimo quero an stante statuto excludēte filiā do tatā si filia in testō patris sit preterita an testm̄ sit nullum. Ad veritatem huius qōnis indagandam. repete hic remis siones quas dedi. s. in prin. decre. in tertia fallētia. ⁊ cōis cō clusio est: testm̄ valere nec posse dici nullum quam etiam te nuit Bal. dicens se ita consuluisse in. l. posthumus. §. si quis ex his. ff. de inoffi. testa. ⁊ Bar. in. l. fi. ff. ad tertul. ⁊ in. l. i. §. sciendum. ff. de suis ⁊ legi. vbi dicit ꝙ tale statutuz facit filiā desinere esse suam ⁊ per consequens in eam nō continuatur dnium ⁊ sic libere potest preteriri.

¶ Quintodecimo quero retēta cōi sententia ꝙ filia dotata exclusa per statutum ⁊ in testō patris preterita. non possit te stamētum dicere nullum: an saltem audiat de iure ptorio ve niens per bonox possessionem ɔ̄ tabulas: passus dubius ē ⁊ doc. variant. nam Ang. in. l. filie dotē. C. de colla. Jac. but. ⁊ Bal. in. l. si emancipati. C. eo. ti. ⁊ Pau. de ca. in. l. certum C. vnde cogna. tenent ꝙ sic quia filia lz sit exclusa ab intesta to tñ q: veniens per ɔ̄tab. non dz in totum ab intestato veni re. vt no. glo. in. l. vt liberis. C. de colla. ⁊ in. l. illud. ff. de bo. pos. ɔ̄tab. facit. l. i. in prin. ff. si tabule testamenti. nulle exta bunt ⁊ gl.

bunt ⁊ glo.in.l.j.ff.de bo.pos.titulo generali certe ista filia
audiet per ꝯtab.⁊ idem tenet Ang.in.d.l.vt liberis.⁊ Lud.
in consi.clxxxe.incip.amplissime doctor nortus qꝛ in simili vi
demus emancipatum de iure ciuili inhabilem ad successio-
nem paternam ab intestato.vt insti.de here.que ab inte.§.
emancipati.posse preteritū in testō venire per ꝯtab. toto ti.
ff.de bo.pos.ꝯtab. ¶ Et ideo cautela est ſm istos quod filia
preterita taceat quousqꝫ hereditas sit addita per institu-tū.
hr̄dem ne ipse timore ꝯtabularum omittat venire ex testō.⁊
veniat ab intestato quo casu filia reperitur exclusa per statu-
tum.⁊ sic nihil poterit petere. Et tenendo hanc partem in-
fero vnum ad quod queso aures ꝯstate qꝛ lꝫ regulariter si in
testō sit apposita clausula codicillaris per ipsam dicatur ve-
niens ab intestato grauari restituere hereditatem instituto
heredi in testō.l.si quis cum nullum.ff. de iure codicill.l.ex
ea.ff.de testa.no.in autē.ex cā.C.de lib.prete per Bar.in.l.
j.ff.de iure codicil.hoc tamen casu filia veniens per contra
tabu.non tenebit restituere hr̄ditatem heredi scripto vigo-
re clausule codicillaris.quod sic probo: veniens per ꝯtab.
⁊ sic iure pretorio dr̄ venire preter voluntatem defuncti gl.
est no.in.l.j.§.vel maxime.ff.de colla.bo.quaꝫ sequitur ⁊ so-
litariam dicit Bal.in Rub.C.qui admit.circa finem.sed ve-
niens preter voluntatem defuncti non dr̄ grauari per clau-
sulam codicillarem.vt inquit Bal.in.l.non iustam circa fin.
C.ad trebel.ergo sequitur talem filiū non teneri restituere
ergo ⁊c. Aduerte tamen quia glo.in.d.§. vel maxime repro
bat ibi Bar.⁊ Alberi.in.l.sed cum patrono in.§.bonorum
ff.de bo.pos.

¶ Secūda est opinio. Rapha.Fulg.⁊ Pau.de ca.in.d.l.si
hc.tenentium ꝯrium.primo qꝛ illi datur bonorum possessio
ꝯtabul.cui ab intestato debetur successio.l.j.§.filium ⁊.l.i-
lud.§.primo.ff.de bon.posses.ꝯtabu.Sed huic filie abinte-
stato non debetur successio vetante statuto ergo ⁊c.

¶ Secundo qꝛ sequeretur ꝙ melioris conditionis esset filia
veniens ꝯ voluntatem patris quaꝫ veniens preter.quod est
ꝯ.l.fi.C.de libe.prete.

¶ Tertio cuꝫ abintestato filia prohibeatur succedere nulla
fit ei iniuria si pretereat in testō cū nihil abintestato esset ha-
bitura.l.si preteritus.ff.de inofficio.testamē.⁊ hanc partē te-
Pau.de cast.in consi.cccxlv.incip.super puncto in colū.iiij.
adducens not.in.l.j.§.si pr̄.ff.de coniungendis.cum eman
cipato liberis.vbi habetur quod ista remedia dant̄ tātū his
personis que possunt dicere testm̄ nullum.sed filia non pos
set vt dixi in precedenti.q. ergo ⁊c.

¶ Secundo adducit.l.non est ambigendum.§.vbicūqꝫ.ff.de
bo.pos.vbi bonorum possessio non dat̄ excluso a successiōe l
testati.qualis est filia virtute statuti ergo ⁊c.

¶ Et hanc partem tenet etiam Bar.in.l.fi.in quinta colū.
ff.ad tertulia.⁊ in quodam consilio quod incipit quidaꝫ nor
mandinus.⁊ Bal.in.l.maximum vitiū preallegata vbi ple-
ne disputat.⁊ Angelus in.§.⁊ quid si tantum in.l.gallus.ff.
de liberis ⁊ posthumis.⁊ hec pars tanquaꝫ equior tenenda
est quam etiam firmat Bald.dicens se ita consuluisse in.l.
posthumus.§.si quis ex his.ff.de inoffi.testa.⁊ Ludo.roma
nus sibi contrari⁹ in consi.xiij.quod incipit idem videtur mi
hi.pro qua sententia etiam facit quia si filius est in potesta
te etiam posito quod preteriri non possit ſm opi. Ange.ta
men tunc si intentetur bonorum possessio contra tab. semper
verum est dicere qꝺ res est in causa intestati retenta cōmu-
ni sententia que habet ꝙ testamentum sit omni iur. ipso iu-
re nullum nec per contra tabu. conualescat vt cōmunis opi.
est doct.in.l.ij.C.de bo.pos.contra tab.⁊ in proposito ita te-
net Bal.clare in.l.certum in pe.col.C.vnde legi. Sed tu cō-
sidera quod immo non est testamentuꝫ ipso iure nullum per
tex.notabilem in.l.si duobus.§.si prius.ff.de bo.pos.contra
tabu.ſm intellectum quem ad illum text.dat do.honofrius
de perusio in.l.hac consultissima.§.ex imperfecto.C.de te-
sta.⁊ refert Imol.in.l.si fili⁹ in potestate.ff.de libe.⁊ posth.
dicebat enim do.honofrius ꝙ testamentum in quo filius est
preteritus tunc est nullū quando est fauor preteriti ꝙ sit nul
lum sed secus si esset eius odium per.d.§.si prius.modo in p
posito testamentum in quo filia est preterita non debet dici
nullum qꝛ si nullum esset res esset in cā intestati ⁊ sic filia eēt
exclusa per statutum quare ne contingat odium filie dicen-
dum est testm̄ valere ipso iure ⁊ esse locum bonorum posses
sioni ꝯtra.per.d.§.si prius nisi dicas qꝺ ille text. hoc probat
cum habeat multiplices intellectus de quibus in.d.l.si fili⁹
vbi Imol.reprobat hunc intellectum do.hono.⁊ sic ille tex.
nō obstabit predicte opi.ꝯfirmate rōnibus de quibus supra.

¶ Ex quibus apparet solutio ad argumenta contraria ⁊ ad
vltimum argumentum aliter dic quod eo ipso quod statuē-
tes disposuerunt filiam dotatam excludi debere ⁊c. Intelli-
gitur hoc statutum voluisse derogare iuri communi tam ci-
uili quam pretorio vt abintestato filia nihil habere debeat
secundum Bal.in.d.l.gallus.§.⁊ quid si tantuꝫ. ¶ Aduer
te tamen quia hec opi.contra Ang.satis clare procedit qn̄
do ille cuius fauore statutum excludit filiam esset institutus
in testamēto in quo filia est preterita. ¶ Sed quid si ille pu
ta masculus esset exclusus ⁊ alius institutus puta extraneus
⁊ filia preterita an hoc casu testamentum sit nullum vel sal-
tem possit contratabulari varie reperiuntur opi. Quidā enī
dicunt testamentum tunc esse nullum per rationeꝫ supra de
ductam posito quod ipsa nullitas nō prosit filie sed ei qui ab
intestato illam excludebat. ¶ Nec hoc mirum est quia simi
le alibi contingit in.d.l.si filius qui in potestate vbi secun-
dum testamētum in quo filius est preteritus est nullum.⁊ ta
men hoc non prodest ipsi filio sed instituto in primo testamē
to in quo ipse filius erat exheredatus .sed contra hanc opi-
nionem facit tex.in.d.§.si prius.qui vult ꝙ testamentuꝫ va-
leat quia interest sua valere ad hoc vt rollat primum. ⁊ ipse
possit contratabul.secundum: vel etiam aliter si in primo fu
it exheredatus secundum in quo fuit preteritus est nullum
quia interest sua vt si instituti in primo non habeant here-
ditatem.ad ipsum deuoluatur hereditas abintestato ꝙ nō
esset si valeret ⁊ hec ratio ⁊ dictum probatur in.l.si posthu-
mus a primo.in principio.ff.de liberis ⁊ posthu.sed in casu
nostro non potest filie interesse ratione successionis abinte-
stato cum ab illa sit exclusa per statutum ad quam alius ve
nit. Ideo hec opinio non videtur bona per.l.si post morteꝫ
§.si liberi.ff.de bo.pos. contratabul. ¶ Nec ob. text.d.§.si
quis.vbi testamentum rumpitur ad instantiam eius cuius
non interest:quia ibi fit ruptura per sententiam iudicis non
ipso iure per preteritionem secundum gl.no.in.l.antiqui.ff.
si pars hereditatis petatur.in verbo immo ⁊ pro hac parte
ꝙ testamentum non sit nullum ipso iure facit quia preteri-
tio que non est odiosa filio non reddit testamentum nullum
vt no.in.l.cum ex filio.ff.de vulga.⁊ pupilla.⁊ in.l.gallus in
principio.ff.de libe.⁊ posthu.sed ista preteritio filie non est
iniuriosa cum nihil auferat de eo ꝙ esset habitura abinte-
stato cum ei nihil debeatur vetante statuto igitur ⁊c.

¶ Item quia preteritus rumpit testamentum.vt sibi faciat
locum.l.nam.⁊ si sub conditione.ff.de iniusto rupto irrito-
qꝫ testamento.quem locum sibi hec filia non faceret sed alij
ergo ⁊c. ¶ Preterea talis extraneus institutus in testamē-
to succedit in locum masculi qui filiam exclusisset abintesta
to.§.in omnibus in autē.de heredibus ⁊ falcidia vbi glos.⁊
in autē.hoc amplius.C.de fideicom.l verbo.nullo modo cir
ca medium.sicut ergo ille excluderet filiam a rumpendo ſm
opi.Bar.ꝯ.relatam.ita ⁊ iste institutus qui succedit in locū
masculi excludetur.vt idem iudicetur de substitutor.l.filie
§.titia.ff.de condi.⁊ demon.facit.c.ecclesia. vt lite penden
te.⁊ infra dicam.

¶ Quare alia secunda videtur fuisse opi. Ang.in.d.§.⁊ qd
si tantum scilicet quod testamentum non sit nullum precise.
sed ita demum si filia.preterita velit dicere nullum ⁊ sic sta-
bit in pendenti vt alibi inquit glo.notabilis in.l.is qui.ff.de
leg.j.⁊ in.l.filio preterito.ff.de iniusto rup.que glo.lꝫ cōmu-
ter per doc.non approbentur dicentes quod immo testamentū
est statim nullum in quo filius in potestate preteritus est le-
ge prima.ff.de iniusto rup.non expectata aliter declaratio
ne filij quod patet quia statim alijs filijs non preteritis est
aperta via intestati lege prima.ff.si tabule testa.nulle extra-
bunt tamen ſm Pau.de ca.in consi.cccxlv.incip.super pun
cto ille glo.hoc casu procedant ⁊ sic validitas testamenti pē
debit ex voluntate ⁊ approbatione filie ⁊ magnus resultat
effectus qꝛ ipsa q̄ fuit p̄terita poterit gratificari cui voluerit
scilꝫ vel extraneo instituto in testō vel venientibus abintesta
to ⁊ sic habebit beneficium venale vt est alibi in lege filius.§.
enr.ff.de bo.pos.ꝯtab.quod non posset scilicet gratificari si
testm̄ simpliciter esset nullum qꝛ cum tunc iam esset ius alijs
quesitum ⁊ aperta via intestati:filia per suam approbatōeꝫ
illud auferre non posset.l.si post mortem.§.fi.ff.de bo. pos.
contratab. ⁊ in

contra tabu. ꝛ in. l. si. ff. de libe. ꝛ posthu. lꝫ Bar. videat dicere contrarium in. d. l. filio preterito. in pe. col. reprehendendo. Jaco. de belui. qui tenebat q̄ modo dixi saltem hodie per tex. in. §. sine igitur. in aut. vt cum de appel. cognoscitur vbi lex vltra procedit assignando bona aliis filiis ab intestato: nā dicit Bar. illam assignationē intelligi secūdum: nisi filius approbauerit testm̄ per. d. l. filio preterito. ꝛ. l. nā ꝛ posteriores. ff. de legibus. q̄ videtur bene dictum quantum ad hoc vt auferat fratribus scriptis ius succedendi ab intestato si ipsorum interest ab intestato venire: puta q̄ forte maiores portiones hereditatis sunt habituri vel ēt filius exheredatus. d. l. si. ꝛ d. l. si post mortē. §. si. ꝛ sic illō erit verum ēt iur. veteri: sꝫ hō posset approbare in preiudiciū fratris instituti quantum ad hoc vt teneatur ad legata in testō relicta: q̄ cum possit hēre ex testamēto si velit habere ab intestato ad legata tenet per titulum si quis omissa causa testamenti.

¶ Sed ista opinio Ange. non videt bona: q̄ validitas vel inualiditas testamenti non pōt pendere sed vel statim nullū est vel aliq̄. l. fina. ff. commu. predio. ꝛ si est non poterit filia gratificari: vt dicit Ange. nec vendere hoc beneficium.

¶ Naꝫ si dicim⁹ testm̄ nullum aperta erit via aliis masculis succedentibus ab intestato etiā filia tacente quam postea filia approbando non poterit illis auferre per iura preallegata. Sic si dicimus testm̄ validum non poterit ex postfacto rūpi rōne preteritionis: q̄ in hoc inspicitur initiuꝫ. l. si q̄s filio. in prin. ff. de iniusto rup. nec obstat. d. l. filium. ff. de bonorū posses. contra tabu. q̄ ibi certum erat testm̄ valere ꝛ institutum posse adire: ꝛ sic esse in eius volūtate vel potestate adire vel non: vnde bene poterit gratificare vel filio exheredato non adeundo vel preterito adeūdo. Sed hic non est certum validitatem vel inualiditatem testamēti pendere ex arbitrio filie preterite: imo est certum de contrario: scilꝫ q̄ nō pendet ex eius voluntate: sed statim est nullum iuribus predictis: ꝛ sic non hꝫ de quo gratificet alicui.

¶ Quare alia est opinio q̄ imo testm̄ sit nullum vel saltem possit contra tabu. q̄ tenuit Imol. ex mente Ange. in. d. §. ꝛ quid si tm̄. ꝛ Ludoui. in. l. vt liberis. C. de colla. mouentur q̄ paria sunt filios masculos non extare vel extare ꝛ nō succedere. l. si ex modica. §. si filius. ff. de inoffi. testa. §. sed nostra. institu. de liber. succes.

¶ Secūdo q̄ hoc casu cessat ratio statuti que fuit velle fauere masculis: vt dixi. s̄. in. j. principali q̄one. ꝛ hoc casu quādo extranei sunt instituti ꝛ filia erat emancipata preterita cū cā debet posse contra tabu. q̄ per istud remedium res nō in totum deducitur ad cām intestati: vt. s̄. dixi: ꝛ est casus in. d. l. si dotem. C. de colla. ibi ab intestato. vel contra tabul. hinc dicit glo. no. in. l. pater filium. ff. de inoffi. testa. ꝛ Imol. in. l. filius qui patri. ff. de vulg. ꝛ pupil. q̄ remedium ꝯtra tab. est aduocatorium: non aūt simpliciter aperit viā successiōis ab intestato: ideo non tollet hoc remedium sibi cōpetēs iure cōmuni: ꝛ idem est si filia esset in potestate patris: q̄ tūc sua etiam interest contratabulare testm̄ vt habeat beneficiū venale. Sed ista opinio lꝫ colorata non tamē videtur tenenda per rōnes supra allegatas: ꝛ ad. §. sed nostra. dic vt statim. j. dicam. ad rationem statuti dicas q̄ imo non cessat. Sed habet locum ratio statuti ex quo ille extraneus īstitutus succedit in locum masculi ꝛ actus institutionis illius fuit vnus et idem cum actu exclusionis masculi: vt statim dicaꝫ. Quarta est opinio q̄ imo testamētum valeat etiaꝫ isto casu quo esset institutus extraneus: ꝛ sic alius q̄ ille qui fuisset filiam exclusurus: quam tenuit Bar. in. l. j. §. si pater. ff. de coniungē. cū emancipato libe. in ver. ex hoc concludo. vbi subtiliter tractat hunc passum quando femina ab intestato excluditur stātibus masculis seu extante masculo ꝛ masculis excludatur a successione facto ꝛ voluntate testatoris instituentis aliuꝫ q̄ illum masculum: an tunc filia excludatur a rūpendo per ius dicendi nullum vel contra tab. ꝛ distinguit ipse q̄ aut actus exclusionis istius: ꝛ actus translationis in alium est vnus et idem: puta q̄ institutio facta de extraneo est exclusio masculi: ꝛ tunc filia excluditur a rūpendo per. l. j. §. si. ff. de assignādis libertis: q̄m ille institutus ingreditur locū illius qui filiā exclusisset: ergo ꝛ ipse illam excludet: vt. s̄. dixi. facit. l. eqssimum. ff. ad tertul. aut actus exclusiōis masculi: ꝛ actus trāslationis in alium sunt diuersi: vt si masculus esset de suis vel descēdentibus in quo fuit necessaria exheredatio que est diuersa ab institutione per quam instōnem fit trāslatio in aliū:

ꝛ tunc aut filia vult venire per ius dicendi nullū vel per ꝯtra tabu. tanq̄ preterita: ꝛ sic non potest: q̄ istud ius oriri dꝫ a principio: vt. s̄. dixi: aut vult venire per querelam: ꝛ tunc pōt q̄ illa oritur post aditaꝫ hereditatē: ista est notabilis doctrina Bar. quam tāq̄ tutiorē ꝛ melius fundataꝫ: sequtur Pau. de ca. in. d. cōsi. cccxlv. incipi. super puncto. Nec obst. d. §. sꝫ nostra. vbi preteritus a matre vel auo matris vel a patre milite hr̄ pro exheredato ꝛ patruū non impedit: ꝛ tamē ibi fuit vnus ꝛ idem actus ꝛc. q̄ dicit Bar. in. d. §. si pater. q̄ lꝫ ibi inspecta figura verboꝝ sit vnus ꝛ idem actus: tn̄ sm̄ veritatē lex fingit exheredationeꝫ precedere: quod patet: q̄ illa preteritio habet vim exheredationis: ꝛ sic nō manet in terminis preteritionis: ꝛ ita credo tenendum: tu cogita.

¶ Decimosexto quero: statutū disponit q̄ filia dotata non succedat patri donec vel quousq̄ vel quādiu supuixerit masculus contingit q̄ pater filiū masculum instituit ꝛ filiā quaꝫ dotauerat preterijt mortuo patre filius masculus decessit sine liberis filia preterita vult dicere testm̄ nullum an poterit variant doc. Nam primo loco Rainerius de forliuio ꝛ collegium senēse tenet q̄ dicta filia nihil possit petere vel nullum dicere testm̄. primo mouentur q̄ tempore mortis prīs ꝛ adite hereditatis filia inuenit se exclusam per masculum: ideo nunq̄ poterit dicere testm̄ nulluꝫ: nec de iure ciuili: nec pretorio: q̄ inuenit hereditatem iam aliis applicatā. ar. l. in quibus. C. de secū. nup. nisi cū nullitas sit tpe mortis testm̄ lex pugnabiliter confirmatur. l. si quis filio. ff. de iniusto rup. et patet in tota. l. gallus. ff. de lib. ꝛ post. vbi non cōsideratur nisi quis precedat tempore mortis testatoris.

¶ Secundo facit. l. si quis posthumos. §. si filium. ff. de lib. ꝛ posthu. vbi postq̄ filius excludit nepotem: ꝛ sic eius filiū a rupela testamenti aui in quo nepos erat exheredatus licet postea filius sit sublatus de medio nepos tn̄ nō pōt rumpe.

¶ Tertio talis filia libere poterit preteriri: ergo cū ei⁹ preteritio non sit iniuriosa: non rumpit testamentum.

¶ Quarto q̄ alr̄ sequeret q̄ quis decederet pro parte temporis testatus ꝛ pro parte intestatus. contra. l. ius nostruꝫ. ff. de reg. iur. si diceremus q̄ quādiu viuat masculus valeat testamētum: sed illo mortuo filia preterita rumpat.

¶ Quinto ex testō q̄ speratur aliqua via rūpi non potest adiri hereditas. l. pen. ff. de iniusto rup. l. si filius heres. ff. de libe. ꝛ posthu. sed si diceremus tale testm̄ posse rumpi p filiā nunq̄ posset adiri hereditas per eum ergo ꝛc.

¶ Sexto lꝫ statutum dicat quādiu masculus superstit ꝛc. q̄a cum masculus moriendo transmittit hereditatē etiam ignorans ad filium vel heredem suū virtute suitatis. l. si q̄s filiuꝫ. ff. de acqui. here. ergo facta transmissione dꝫ dici extare masculus. argu. l. si pater. ff. de libe. ꝛ posthu.

¶ Septimo lꝫ statutū dicat quādiu viuet ꝛc. tamen illo mortuo filia non dꝫ audiri: q̄ cum argumētum a contrario sit improprium: vt. l. apud antiquos. C. de furtis. notatur in. l. qui testamento. §. mulier. ff. de testa. non debet habere locuꝫ in statutis: vt tenet Bar. in. l. omnes populi. ff. de iusti. ꝛ iure. ꝛ docto. in. l. j. §. huius studij. ff. de offic. eius cui manda. est iurisdi. ꝛ Ludo. in consi. xj. incipi. in proposita q̄one. ꝛ in ꝯsi. cccxcij. q̄ incipit circa primum. ꝛ in consi. cccxcix. incipiē. vt presens consultatio.

¶ Octauo ratio huius statuti est conseruatio agnatiōis: vt dixi in prima principali q̄one: que ratio etiam habet locum mortuo masculo: ergo ꝛ statutum habebit locuꝫ. Et ad precedens argumētum facit singulare verbum Bald. in. l. ij. C. de conditio. inser. vbi dicit q̄ nunq̄ in dispositione priuatiua debet sumi argumētum a contrario ex quo dicit q̄ si pater exheredat filium nisi in patriam redierit nō intelligitur institutus si in patriaꝫ redeat: q̄ in dispositione priuatiua ꝛc. quod etiam sequitur Pe. de ancha. in repetitione. c. canonum statuta. extra de constitutio. in vltima char. ꝛ Pau. de castro in consilio. cccciij. quod incipit cōsiderandum est: modo sic statutum predictum excludens feminam q̄diu superuiuit masculus est dispositio priuatiua: ergo in ipsa argu. a contrario non debet habere locum.

¶ Et hanc partem sequitur Rapha. cuma. in dicta. l. si q̄s posthumos. §. si quis filium. dicens collegium paduanuꝫ sic consuluisse: vt refert Angelus in. l. ei qui soluendo. ff. de heredibus instituen.

¶ Secunda est opinio Barto. in dicta. l. finali. ff. ad trebel. ꝛ in suo cōsilio. xj. q̄ incip. in nomine domini proponitur q̄

pater habens filium ⁊ filiam:⁊ in ꝯsi. xliiij. quod incip. in dei nomine amen. super predictis occurrunt dubia Bald. ⁊ Ange. in dicta. l. gallus. in. §. ⁊ quid si tantū. Bal. ⁊ Imo. in dicta. l. si quis posthumos. §. filium. Ange. ⁊ Imol. in. d. l. ei q soluendo. ff. de here. insti. vbi dicit q ita consuluit Collegiū bononiense. Bal. in. l. cū vxori. C. qñ dies leg. ce. ⁊ in. l. in q bus. ⁊ in auſ. sed ⁊ si quis. in. vij. col. C. de secū. nup. Bal. et Sali. in. l. si annus. C. de libe. prete. tenentium contrarium. s. q imo mortuo fratre ista filia ꝯsequatur dimidiam hereditatis quam ab intestato habitura fuisset. Et primo hoc opant verba statuti ibi quādiu vixerit masculus. argu. l. pater seuerinam. §. fi. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊. l. pe. cum ibi no. C. de legatis. l. titius. ver. quo ad hoc. ff. de excu. tuto. cum simi.

¶ Secundo facit q: prohibitus vsq ad tempus videt post tempus permissus. l. imperator. ff. de postulādo. notatur in. c. penulti. de constitu.

¶ Tertio q: postq filius masculus desinit esse: filia dicit redire iure. quodam postliminij vt ostendat testm̄ fuisse retro nullum. l. gallus. §. si eius. ff. de liber. ⁊ posthu. ⁊ sic ipsa filia succedet in dimidia sicut successisset cū masculo si statutū nō fuisset.

¶ Quarto facit simile qd dicitur de filio preterito qui non potest dicere testamentum nullum quousq viuit: sed postea retro rumpit: vt. j. dicam: ⁊ notatur in. l. ventre. ff. de acquirenda hereditate.

¶ Quinto idez videmus de filio capto ab hostibus: q: si est apud hostes non potest dicere testm̄ nullū: sed postea reuersus rumpit: vt no. in. d. l. gallus. §. ⁊ qd si tantum.

¶ Sexto hoc videt quasi expressum in. d. l. equissimum. ibi expectandi ⁊c. ff. de bono. posses. sm tabul. vbi dicit q q̄diu superest aliquis qui potest venire per contratabulas nō pōt venire alius per sm tabulas: ergo q̄diu superuixerit masculus non veniet femina: sed illo mortuo sic: ⁊ sic stat cōmunis opinio q ante mortem fratris: filia non potest dicere nullū vel rumpere seu aliter impugnare: q: cum illo viuēte nō possit succedere ab intestato non debet posse rumpere: quia his demū rumpit qui ab intestato est successurus. l. si quis filio exheredato. in principio. ff. de iniusto rup. l. j. §. filium. ⁊. l. illud. ff. de bo. posses. contratabu. ⁊ in. l. posthumus. §. si quis ex his. ff. de inof. testamen. nota. in dicto. §. ⁊ quid si tantū. ⁊ etiam supra dixi. post mortem vero fratris statutum bene permittit illam succedere: patet ex his verbis statuti quādiu ⁊c. ⁊ per consequens poterit tunc impugnare. statutum eniz potest facere q qui semel fuit hēs desinat esse hēs: ⁊ q alius habeat hereditatem ex testamento certo tempore: ⁊ postea successio redeat ad causam intestati. auſ. hoc amplius. C. de fideicōmis. vbi glo. in. l. in substitutione. cum ibi notatis. ff. de vulga. ⁊ pupilla. simile probatur in milite qui ex permissu legis potest decedere testatus vsq ad tempus: ⁊ postea intestatus. l. miles ita in prin. ff. de testa. militis. facit quod not. Bal. in. d. l. cūctos populos. in. iiij. char. C. de summa trini. vbi dicit q. l. ius nostrum. ff. de regu. iur. non habet locum vbi concurrit auctoritas legis.

¶ Non obstat primum: q: procedit nisi exclusio fieret ad tps limitatum per rationem supradictam. ⁊. pro cōmuni opi. limitata eñ cā limitatum producit effectum. l. ne in agris. ff. de acquir. rerum domi.

¶ Secundo non obst. d. §. si filium. vbi primus in gradu excludit perpetuo sequentem: quia illud procedit de iure communi: sed nos loquimur de iure statuti: qd ad tempus tantū excludit.

¶ Tertio non obstat q filia potuerit preteriri: q: fateor illud verū quousq superuixerit masculus: secus si post eius mortē.

¶ Quarto non obstat quartum argumētum: q: statutū bene potest facere q quis decedat pro parte temporis testatus ⁊ cetera per supradicta: ⁊ eodē modo respōdeo ad quintum et sextum argumentum.

¶ Non obstat septimum: quia fateor q argumentum a ꝯrio in statutis non debet sumi ad correctiōem iuris cōis: vel alterius statuti: q: iste est sensus improprius qui nō cadit in statutis ⁊c. sed in casu nostro ex tali sumpto argumento a ꝯrio non corrigitur ius cōmune: imo ad illud obseruandum iura interpretari debent improprie ⁊ abusiue vt est tex. not. sm dñm Card. ibi: ⁊ immo. per transportationē in. c. causamq. de rescrip. c. ad nostram. de iureiur. c. dilecto. de verbo. sig. facit. l. ij. C. de noxali. ⁊ est glo. singu. sm Ludo. ibi in auſ. ex testamento. C. de colla. ergo vt istud statutum exorbitans a iure reducatur ad consonantiam iur. qd pariter vocat masculos ⁊ feminas: vt. l. maximū vitium. C. de libe. prete. nō erit incongruum sumere argumentū a ꝯtrario: qd diligēter not.

¶ Non ob. etiā vltimum argu. q: respondeo illud pcedere vbi statutum simpliciter loqueretur: non autem qñ limitatur ad tempus per supradicta.

¶ Decimoseptimo quero retentis terminis predicte q̄stionis: an viuēte fratre masculo interim testamentum efficaciter valeat ita vt ex illo possit adiri hereditas. Bar. in. l. fi. ff. ad tertul. ⁊ in. d. consi. xj. tenet q non: mouetur primo vt dixi in proxima. q. q: certum est q post mortē fratris filia potest impugnare testamētum: ergo necessariū est dicere q testamentum fuerit nullū a principio ⁊ retro qd probatur sic quia ille preteritus potest dicere testamētum nullum: qui a tempore mortis debeabt īstitui. d. l. si quis filio exheredato. ⁊. ꝫ. dixi in proxima qōne. Sz si diceremus viuo filio masculo testamētum esse aliqd ⁊ non fuisse necesse institui filiā: ergo sequeretur q per filiam testm̄ non posset rumpi: cuius tamē cōtrarium apparet per supradicta: ergo oportet fateri q hodie appareat illam tempore mortis debuisse institui: ⁊ sic testamentum retro fuisse nullum.

¶ Secundo adducit simile qd no. glo. in. d. §. ⁊ quid si tantū. vbi si filius deportatus post mortem patris restituitur: nō dicit testamētum nullū nisi restituatur vt ex retro: vt ibi dicit glo. in fi. sic in proposito aut ista filia dotata post mortem fratris incipit esse habilis ad succedendum ex causa: quia retro non tenuit testamentum: ⁊ tunc cōstat testm̄ retro fuisse nullum: aut quia retro tenuit testamētum: ⁊ tunc idem: q: ex testamēto qd speratur rumpi ex causa preteritionis non potest adiri. l. suus quoq. versi. ⁊ ideo. ff. de here. insti. l. j. §. expectandi. ff. de bono. pos. sm tabu. sed istud testamentum est huiusmodi: ergo concluditur q fuit nullum retro: saltem ex eo quod ex dicto testamento non fuit adita hereditas: nec suus heres extitit.

¶ Tertio simile videmus in filio preterito qui quousq est apud hostes nō potest dicere nullum: tñ postea reuersus rumpit vt ex retro: vt no. in. d. §. ⁊ quid si tantum.

¶ Quarto in terminis hoc est quasi expressum in. d. l. equissimum. ff. de bo. pos. sm tabu. vbi dicitur q q̄diu superest aliquis qui possit venire per ꝯtratabu. si iste est exclusus morte vel alio modo: certe tunc instituti in testamento venient per sm tabu. sic erit in casu nr̄o: q: statutum disponit q q̄diu superuixit masculus non veniat femina: modo pone q illi qui possunt venire per cōtratabu. sunt exclusi morte vel alio modo: certe tunc instituti veniunt per scdm tabulas: non q ex tunc confirmet testamētum: sed tāq retro valuerit testm̄: lz eo tēpore. i. retro venire nō potuerit: ita ergo erit q iste debeat expresse venire quasi ex retro testm̄ fuerit nullum: nō qz hodie annullet quod etiam significatio illorum verbor quādiu ⁊c. importat vt ibi habetur.

¶ Contrariam tamen sniam tenuit Bal. in. l. si annus. C. de libe. prete. dicens Franciscū tigri. de piso ⁊ Collegiū florentinum sic consuluisse. primo q: statutum potest facere filium esse heredem vsq ad tempus ⁊ postea desinere esse heredē ipso iure. auſ. hoc amplius. C. de fideicōmis. not. in. l. in substitutione. ff. de vulga. ⁊ pupil. facit institu. de eo cui liberta. causa bona adijciuntur. §. fina.

¶ Secundo statutum potest facere q filius dum viueret sit patri heres ex testamēto ⁊ postea desinat esse heres ⁊ extinguatur causa testati: ⁊ filia succedat patri in portione sibi debita ab intestato: sic dicitur in milite qui pmissione legis potest testatus decedere vsq ad tempus ⁊ postea intestatus. l. miles ita in prin. ff. de testamē. mili. cū ergo predictū statutum prohibeat filiā succedere vsq ad tempus vite fratris: videtur permittere q post tempus succedat. d. l. imperator. ff. de postulando: ⁊ per consequens rumpat. l. illud. §. j. ff. de bon. posses. contratabu. ⁊ sic filius dū viuet erit heres ex testamēto: postea vero filia succedet ab intestato: q: statutum solū infringit regulam iuris cōmunis. scz. l. maximum vitium. C. de libe. prete. excludēdo filiam ad tempus vite fratris postea reintegrando illā ad successionē. arg. l. statu liberū. §. stichum. de lega. ij. ⁊ ideo frater masculus interim vere erit heres insolidū ex testō ⁊ non filia: sed mortuo ipso fratre redditur res ad cām intestati ex defectu preteritionis filie: ⁊ sic causa finalis que medio tpe filie prestabat obstaculum: deficit per mortem

mortem masculi: ita q̄ femina potest succedere sine obstacu-
lo vt ex nunc. i. post reuocationē finalis obstaculi: ⁊ ad rōnes
Bar. respondet Bal. vbi supra q̄ procedunt: vbi essem⁹ in
terminis iuris cōmunis: sed nos loquimur in casu prouiso a
statuto cuius mens est quā supra dixi: ⁊ cū ista opiniōe Bal.
contra Bar. transit Sali. ⁊ Pau. de cast. in. d. l. si auus. quā
etiam sinam secutus est ipse Bal. in. d. l. si quis filium. C. de
inof. testa. ⁊ in. c. j. §. j. episcopum vel abbatē in vsi. feu. An-
ge. in. §. si quis autē. in aut. de here. ⁊ fal. Pau. de cast. in. l.
si quis postbu. §. si filiam. ff. de libe. ⁊ posthu.

¶ Aduerte tñ q̄ lz cōmunis opi. videatur contra Bar. mo-
dernus tamē Jmolensis in. d. l. si auus. sustinendo opinionē
Bar. dicit non esse responsum sue rationi quam adducit ipse
Bar. in. l. si. ff. ad tertul. in finali col. Nam lz opi. Bart. non
procederet vbi statutum disponeret ↄ̃trium per rationes su-
pra deductas per Bar. tñ in q̄ōne nostra negat Bar. statu-
tum disponere ↄ̃trium: q̄ diceret̄ dispositum contrarium q̄ñ
statutum disponeret circa testm̄: vt puta si diceret q̄ filia do-
tata non possit rumpere testamētum quousq̄ vixerit mascu-
lus: ⁊ hoc casu procederet opi. Bal. ⁊ sequacium per. d. l. mi-
les ita: secus est q̄ñ statutum non disponit circa testm̄: sz solū
circa personam filie: scz q̄ non succedat quousq̄ extat mascu-
lus. Tunc enim q̄ possibile est q̄ filia preterita in testamēto
aliquo casu ⁊ tempore. s. post mortem masculi poterit succe-
dere: ⁊ sic rumpere testm̄: ideo interim testm̄ debet esse in pē-
denti: ⁊ sic ex eo non debet posse adiri hereditas: ⁊ per conse-
quens rumpetur vt ex retro sicut in simili dictum est quādo
posthumus vel filius existens apud hostes est preteritus. l.
penulti. ff. de libe. ⁊ posthu. et. d. l. ventre. Et pondera dili-
genter hanc rationem Bar. q̄ nullus ex tenētibus cū Bal.
ad illam aduertit: ⁊ sic sustentabilis est opi. Bar. cogita ta-
men propter auctoritates aliorum.

¶ Circa predicta successiue queritur an si filia femina prete-
rita viuo fratre instituto moriatur transmittat ius succedēdi
ad heredes si postea decedat masculus stāte statuto: de quo
supra Bar. notabilr in. l. si. ff. ad tertul. cōcludit q̄ si isti here-
des filie vellent venire ex persona eorū matris: ⁊ sic iure trāś-
missionis non possunt: q̄ cum hereditas nō esset delata ma-
tri viuo fratre non potuit mater transmittere etiā ius deli-
berandi. l. cum antiquioribus. C. de iur. delibe. Sed si vellēt
venire ex persona sua si essent nati tempore aui possunt. l. j.
§. si quis proximior. ff. vnde cognati. cū Barto. quo ad pⁱmū
membrum. s. q̄ isti heredes non possint venire iure trāsmis-
sionis ex persona matris transit notabiliter Jmola in dcā. l.
ei qui soluendo. ṗro q̄b⁹ facit: quia tale ius dicendi nullū vi-
uente fratre interim est conditionale vel in diem incertū: er-
go non transmittitur. l. heres meus. ⁊. l. q̄bus diebus. §. qui-
dam titio. ff. de conditio. ⁊ demonstra.

¶ Preterea vt supra dixit Bal. ⁊ seq̄ntes iste filius iterim
efficaciter est heres: ergo filia nō hz ius deliberādi ⁊ adeūdi
⁊ sic nihil transmittit: q̄ñ oportet illum qui transmittit hēre
vel ius deliberandi vel ius adeundi. l. finis. C. de repu. hēdi.
nam qui nihil hz nihil transmittit. d. l. cum antiquioribus cum
vulgaribus. facit. c. q̄ autem. de iure patro. Contrariam tñ
sententiam tz Bal. in. d. l. si auus. q̄ si tenemus opi. Bart.
de qua. s. q̄ testm̄ fiet retro nullum: tūc sine dubio trāsmittit
q̄ casus legis est q̄ ius transmittitur: lz decesserit anteq̄ de
nullitate potuerit agere. l. si posthumus. ff. de libe. ⁊ posth.
sed si tenemus q̄ interim testamētum valeat cū effectu: tunc
non fiet transmissio iuris dicendi nullum sicut nō fit quando
posthumus preteritus decessit viuo testatore: q̄ tale ius ad-
huc non est in potentia effectuali ad aliquid: tu aduerte sm
modernum Jmolēsem in. d. l. si auus. q̄. d. l. si posthumus.
non obstat contra Bar. q̄ ibi non dr̄ q̄ filius decedens anq̄
institutus in primo gradu repudiet trāsmiserit ad suos here-
des ius dicēdi nullum gradum substōnis a quo ipse erat pre-
teritus: imo in illo casu non succedunt heredes filij iure trāś-
missionis: sed succedunt ab intestato iure ṗprio: q̄ erāt pⁱ-
miores testōri tpe quo testm̄ ↄ̃stituit. i. tpe quo īstitutus hēs
in primo gradu repudiauit: vt est tex. in. l. si q̄s posthumos.
§. si filiū. ff. de libe. ⁊ posthu. Itē quo ad scdm mēbrū Bar. dū
dicit q̄ heredes filie preterite ex eorū persona possunt veni-
re. aduertendū est q̄ Bal. in. d. l. si auus. ⁊ Jmol. in. d. l. ei q
soluendo. reprehendūt Bar. quia cum tempore mortis aui
istos filios filie preterite: precederent filius masculus ⁊ filia
ipsa preterita testatoris nō possunt filij filie preterite rumpe-
testamētum. l. si quis filio exheredato. s. allegata. ⁊. d. §. si fi-
lium. vnde cum tpe mortis filie preterite adhuc extaret fra-
ter masculus non est persona que possit rūpere: ⁊ in hoc cum
Bal. ⁊ Jmol. stat. moder. Jmolēsis in. d. l. si auus.

¶ Quero iuxta predicta: pone pater habēs filiam dotatam
illam preterijt ⁊ masculū īstituit adiecta clausula codicillari
in testō si non valet via testamēti valeat omni vi a modo ⁊c.
Contingit q̄ filius institutus decessit supstite filia pterita q̄
dicit testm̄ nullum: an virtute cle codicillaris per quam ve-
niens ab intestato dz restituere hereditatē heredi scripto. l.
si quis cū nullum. ff. de iure codicilloꝝ. l. ex ea. ff. de testa. no-
ta. in aut. ex cā. C. de libe. prete. per Bar. in. l. j. ff. de iure co-
dicilloꝝ. dicatur filia grauata restituere hereditatē hēdib⁹
filij masculi premortui. Bar. qui hāc q̄ōnez habuit de facto
in dicta. l. si. ff. ad tertul. tz q̄ si tenemus desi testamētūz vi-
uo filio valuisse: sed post eius mortē anullari ↄ̃stat q̄ illa clā
si non valet ⁊c. habuerit effectum post mortē filij masculi: ex
sic eo viuo nō cessit dies fideicō. ergo eius heredibus nō de-
betur: sed remanet penes filiam grauatam. l. vnica. §. ne aūt.
C. de cadu. tol. l. si in personam. C. de fideicō. sed si tenemus
testm̄ retro fuisse nullum: vt tz Bar. et. s. dixi tunc q̄ retro
cedit: etiam dies fideicōmissi filia heredibus filij masculi te-
nebitur restituere: ⁊ idem tenuit Bar. in dicto consil. xliiij.
incipien. super predictis. dicens q̄ ista filia sic grauata resti-
tuere detrahet suam legitimaz in qua computabitur dos ei
data ⁊ legata sibi facta. l. q̄ñ nouella. C. de inoffic. testa. tre-
bellianicam vō non detrahet: q̄ cum eo tēpore testm̄ sit nul-
lum ⁊ statim cogatur restituere ⁊ non sub ↄ̃ditione vel in diē
incertum nō possunt detrahi due quarte: quia cōis est opi. q̄
tunc demū filius grauatus detrahit duas quartas q̄ñ graua-
tur sub ↄ̃ditione: vt no. glo. in. l. q̄si q̄s. C. ad leg. fal. ⁊ notat̄ in
l. papinianus. §. sed nec impuberes. ⁊. §. meminisse. ff. de inof.
testa. ⁊ in aut. de here. ⁊ fal. §. si quis autem non implēs: ⁊ sic
loquitur. c. rainutius. ⁊. c. rainaldus. s. de testa. vt inqt Bar-
to. in dicto consilio.

¶ Tu adde q̄ eandem cōmunem distinctionē tenēt Bar.
Bal. ⁊ Ange. in. d. §. meminisse. dicentes q̄ cōmunis cōsue-
tudo mundi sic seruat: idē tenet glo. ⁊ Ange. in. l. j. §. inter-
dum. ff. si cui plusq̄. per. l. fal. ⁊ no. per Bar. in. l. filium quē
habentem. C. fami. her. ⁊ in. l. iubemus. C. ad trebel. ⁊ in. d.
l. q̄ñ nouella. ⁊ in. l. sancimus. in prin. in. v. notabili. C. de in-
offi. testa. ⁊ in. l. si arrogator. in septima opi. ff. de adop. An-
ge. ⁊ Jmol. in. l. coheredi. §. cū filie. ff. de vul. ⁊ pupil. Ang.
in. l. j. in prin. ⁊ in. l. in ratione. §. q̄ vulgo. ff. ad leg. fal. Ho-
stien. in summa de testa. §. qualr infirmatur. in fi. ⁊ sequitur R. n-
do. in consi. cxxxv. incipi. pro decisione questionꝫ. Bal. tamen
⁊ Sali. in. d. l. si auus. ⁊ Bal. in. d. l. si quis filium. ⁊ Jmol. in
d. l. ei qui soluendo. tenent ↄ̃tra Bar. q̄ testm̄ toto tpe vite
filij masculi fuit efficaciter validum sm opi. Bal. ⁊ cōem su-
pra relatam: ⁊ ideo viuo ipso filio non fuit verificata cōditio
clausule codicillaris: sed fuit verificata post eius mortem: q̄
tunc rumpitur testm̄ ob preteritionē filie superuiuētis: ergo
cum filius decesserit anteq̄ fuerit verificata ↄ̃ditio dicte cle
non potuit ipsum fideicō. tanq̄ conditionale transmittere. l.
vna. §. sin autē sub conditione. C. de cadu. tollē. not. in. l. j. C.
de his qui ante aper. tabu. Modernus tamen Jmolensis in
dicta. l. si auus. tenet opinionē Barto. quia verior est opiñ.
Bal. q̄ testamentum ab initio fuerit nullum etiaz viuo filio
masculo adeo q̄ ex eo non potuit adiri hereditas: vt. s. con-
clusi: ⁊ sic cum conditio sit verificata viuo masculo: quia con-
stat ex dicto testamento hereditatem amplius adiri nō pos-
se: consequenter q̄ testator decessit intestatus. in stitu. de he-
redi. que ab intes. in princi. ⁊. l. j. ff. de minū. rup. sequitur q̄ fi-
lius masculus premoriens ius tale fideicō. ad suos heredes
transmittit: hec tamen decisio dependet a virtute eorū que
dicta sunt. s. in. xvij. q. ⁊c.

¶ Uigesimo quero stante themate predicti statuti q̄ femi-
na excludatur q̄diu superest masculus: an filia audiat̄ petēs
cautionē a filio de non dissipādo bona: ⁊ de hereditate resti-
tuenda si casus euenerit q̄ decedat sine filijs. Bar. in. l. si. ff.
ad tertul. mouet q̄ōnem ⁊ nō decidit: sed dicit cogita. Tu di-
cas q̄ decidi potest ex not. in. l. in oībus. ff. de iudi. ⁊. l. dedi.
in principio. ⁊. l. si pecuniam. ff. de conditi. ob caus. per glo.
⁊ pulchre per Bal. in. l. ij. versi. nec cogitur. ff. solu. matri. et
glo. in. l. fine apud acta. C. de transac.

¶ Uigesimoprimo ⁊ vltimo quero: q̄ sepenūero statuta ex-

cludentia feminas dotatas disponunt sic q filia dotata aduersus fratres vel eorum heredes regressum habere nō possit. Quero qui veniant appellatione heredū. Et ad intelligentiam scias q hoc nomen heres gnāle est cōprehendens oēs successores. l. heredis appellatione. ff. de ver. signi. ⁊ sic tam venientes ab intestato q̄ ex testō: tam suos q̄ legitimos ⁊ etiā extraneos: nisi de mēte disponentis esset solū descendentes comprehendere: vel nisi mētio heredis fieret in materia ad extraneos non transmissibili fm Panor. in. c. l quādā. ē. de penis. per glo. ibi notabilem. ⁊ Bar. in. l. gallus. §. ⁊ quid si tantum. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊ Bal. in. c. j. de alie. feud. in. ij. col. quinimo verbū heres cōprehendit nedū primū: sed etiā omnes alios successores. l. heredis appellatione. ff. de verb. signifi. ⁊ sic tam veniētes ab intestato q̄ ex testō de quo in. l. fi. C. de heredi. insti. per Bar. in. d. l. gallus. §. etiam. facit. l. tertia. ff. de iure immunita. l. stipulatio ista. §. iterdū. ff. de ver. obli. ⁊ pulchre bal. in. c. si pater. j. de testamen. co. lib. ⁊ in. l. maximum vitiū. C. de libe. prete. Bal. in. l. alimenta. ⁊ in. l. cum vnus. ff. de alimen. lega. ⁊ in. l. in annalibus. C. de lega. not. Bar. in. l. liberorum. ff. de ver. signifi. per glo. in. c. raynaldus. de testa. ⁊ in. c. ij. ē. de ver. sig. in fi. vbi per do. Anto. et Cardi. florentinum: imo fortius appellatiōe heredis venit fiscus fm Bal. in. d. c. si pater. qui allegat glo. in. l. ex scō. §. fi. ff. ad trebel. ⁊ in. l. iij. C. ad leg. iul. de vi publica. ⁊ in. l. nō intelligatur. §. cum ex causa. ff. de iure fisci. ⁊ in. l. nouatio. ff. de nouatio. sequitur Petrus de ancbara. in. c. vbicunq. j. de penis. eodem libro.

Aduerte tñ q glos. no. in. l. j. C. de bo. libe. dicit q fiscus venit veluti heres extraneus: ⁊ notat Ludo. in suo consilio pcxij. incipi. visis que superius ɔsulta. ⁊ Bar. in. l. inter omnes. §. fina. ff. de fideius. in. l. quotiens. §. fin. ff. de noua. in. l. cum fisco. ff. ad silleia. nam proprie fiscus dicitur possessor. l. j. §. an bona. ff. de iure fisci. appellatione heredis tñ non venit successor de iure pretorio. glo. est in. l. heredes. ⁊ in. l. hereditas. C. de verbo. signifi. fm Petr. de ancha. in. d. c. vbicunq. allegantē bar. ita velle in eius tractatu de substōnib⁹. Item appellatione heredis non venit fideicōmissarius vniuersalis qui lz effectualiter sit heres. l. si filius. ff. qd cum eo. l. postulante. in fi. ff. ad trebel. non tamē est heres: sed est filius heredis. §. inordinatum. in aut. de here. ⁊ fal. col. j. fm. bal. in d. c. si pater. ⁊ Pe. de ancha. in. d. c. vbicunq.

An autem monasterium veniat appellatiōe heredis dic q sic. c. in presentia. ē. de probatio. not. in aut. nisi rogati. C. ad trebel.

Sed an appellatione heredis veniat singularis successor puta legatarius vel similis dicitur q sic per. l. in ɔuentionalibus. ff. de verborum obligatio.

Contrariū tñ teneas: q hereditas est successio in vniuersum ius. l. hereditas. ff. de verbo. signifi. ad. l. in ɔuentionalibus. fm bal. in. d. c. si pater. dicas ibi speciale esse. An autem appellatione heredis veniat ascendens: videt q sic: q regulariter verbum heres significat omnem directo succedentem in vniuersum ius qd defunctus habuit. l. fin. C. de here. insti. l. sub diuersis. §. j. ff. de condi. ⁊ demon. l. quedam. §. his autē. ff. de edendo. sed hoc intellige verum esse in ɔtractibus ⁊ in legib⁹: secus vbi verbū heres apponitur in vltima voluntate in substitutione: quia tunc non significat alios q̄ descēdentes fm Specu. ti. de testamētis. §. in primis. ver. si. quem seqtur bal. in. c. j. de natura alie. feudi. qd est bene notandum.

Et ista faciunt ad notabilem qō. s. an si feudum fuerit cōcessum pro me ⁊ heredibus meis quibuscūq: an possim extraneo legare: ⁊ sic transeat in singularem successorem in hac qōne reperio bal. variasse: nam in. c. j. §. donare. qbus modis feu. alie. pos. arguit pro ⁊ contra. Et primo videt q sic: q legatarius est quodāmodo heres. l. id tps. §. j. ff. de vsuca. In contrarium facit: q videt q imo veniat successor ab intestato. arg. l. si quando. in prin. C. de inoffi. testa. ⁊ ideo vxor que ab intestato venit aut. preterea. C. vn de vir ⁊ vxor. hoc casu cōprehenderet appellatione heredis: qd tamen sibi nō placet: q esset impropriare feudum in duobus. Primo ratiōe heredum qui non sunt agnationis cōmunis. Scdo ratione femine regulariter prohibite in feudis succedere: qd fieri non debet ne duo specialia ad eundem effectum causandū ɔcurrant. argu. l. j. C. de dotis promis. vnde illa dictio qbuscunq restringitur hoc casu. l. j. C. de sacrosan. eccle. no. in. l. j. §. nūciatio. ff. de ope. no. nū. ⁊ in. l. j. ff. so. ma. ⁊ hoc dicit Bal. refert Ludo. in. d. l. id tps. lz dicat se ibi hoc nō examinare.

Sed secundo loco idem Bal. in. l. j. ff. de rerum diuisio. in prin. q. tenuit expresse contrarium dicens q si quis acceperit feudum pro se ⁊ heredibus suis quibuscūq q illa dictio quibuscūq porrigit feudū ad omnes heredes etiā extrāeos per tex. notabilem in. c. j. de feudo non habente propriā naturam: ⁊ ita cum bal. stat Ludo. in. l. etiam. in prin. ff. so. ma. Qd minus dubium haberet si inuestitura diceret pro se ⁊ successoribus quibuscūq: q bal. in. c. j. in prin. ver. quid si commissum est. de prohi. feu. alien. per Fcderi. inquit q si recipio feudū pro me ⁊ successoribus quibuscūq q ista verba nō solum comprehendunt tria genera heredū: scz voluntariorū suorum ⁊ necessariorum tñ: de quibus insti. de here. quali. ⁊ diffe. in prin. sed etiam continent legatarium. l. quedam. §. his autem. ff. de edendo. quoniam legatarius in re legata quodāmodo est heres. d. l. id tempus. §. j. pro quo lz nō allegat. facit. l. j. §. permittitur ibi qualitercūq heredem ⁊ successorem. ff. de aqua quoti. ⁊ esti.

Secūdo facit tex. iuncta glo. in verbo quibuscūq. in cle. j. de iudi. vbi illa verba quibuscūq non solum clericos sed ⁊ laicos cōprehendunt: ⁊ sic alteratur natura actus p ista verba pregnantia ad qd solet allegari glos. in verbo oīmode. in cle. j. de vita ⁊ hone. cle. ⁊ in cle. j. in verbo queuis. de reiud. in cle. j. in verbo diocesanus. de iure patro. in clemen. ne in agro. in verbo oēs ⁊ singuli. de sta. mo. in cle. j. de senē. exc. not. Bal. in aut. sed cū testator. C. ad leg. fal. bar. in. l. balista. ff. ad treb. in. l. j. C. de sacro san. ec. in. l. decem. ff. de ver. obl. in. l. grece. §. illud. ff. de fideius. in. l. rogo. ff. de fideicō. lib. in l. ex facto. ff. ad treb. in. l. lucius. ff. de vulg. ⁊ pupil.

Tertio tñ loco ipse bal. in. l. cū virum. in finali col. C. de fideicō. in ver. sed pone. Inquit q si feudū est familiare ⁊ accipio illud pro me ⁊ familia mea: an tale feudū veniat in restitutione fideicōmissi concludit q non nisi fideicōmissarius esset de familia vasalli vel in ea alle. l. q perinde. ff. ad trebel. nam lz iura sepulchrorū ⁊ iura patronat⁹ nullo modo veniāt in restitutione fideicōmissi: q non cōcernunt corpus hēditariū: tamen tale feudū veniet in ipsa restōne: ⁊ intelligit ibi Bal. feudum dici familiare si accipiatur pro se ⁊ herede suo masculo: nā ex hac dictione masculo natura feudi significat: aut est feudū hereditarium. s. q quis accipit pro se ⁊ heredibus suis qbuscūq: nā per hanc dictionē quibuscūq feudū extenditur ad oēm heredē: ⁊ tūc veniet in restōne fideicōmissi sicut cetera bona. alle. no. in. d. c. j. de feu. non habē. propriā naturam: nam ⁊ fideicōmissarius vniuersalis heres esse videtur. l. querebatur. ff. de testa. mili. postea vo Bald. ibi videt ab hac opi. recedere sub verbo tamen forte. ⁊ dicit q ista dictio quibuscunq debet referri ad habiles ⁊ sic agnatos: nō autem prorsus extraneos: mihi magis placet opi. bald. in. d. l. j. cogita tamen.

Quandoq tñ hoc verbū heres ad primum heredem refertur. l. cum patronus. §. ij. ff. de ope. lib. l. qui liberis. §. primo. ff. de vulg. ⁊ pupil. Quādoq accipitur pro descendentibus tñ masculis ⁊ feminis. d. l. ex facto. §. fin. Quandoq pro masculo tñ. c. j. de natura successionis feudi. not. bar. in l. gallus. §. etiam. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊ bal. in. l. liberti. C. de operis libertorum. Qualr autē accipiatur in materia nostri statuti. s. an pro descendentibus tñ vel pro oībus heredibus siue ex testamēto siue ab intestato venientibus operepretium est intelligere. Et primo videt q dcā filia dotata excludatur per oēs heredes vocatos ex testamēto patris: quoniam per dcm statutum tollitur suitas ⁊ impeditur dnij continuatio que als fit de patre in filium ⁊ filiam. l. in suis. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊ no. bal. in. l. maximū vitium. C. de liber. pte. qd maxime procederet qñ statutum vltra pcederet iubendo filiam esse contētam dote: ita q nullum habeat regressum ad paternam hereditatem: quo casu statutum videt illā exheredare. l. qui volebat. ff. de here. insti. vnde cū impediatur dcā suitas ⁊ dnij continuatio: pater hoc casu liberā habet testādi facultatē in quoscūq: ⁊ prout voluerit q etiā confirmaret ex verbis statuti dicentis filiā non habere regressum ⁊c. nisi eius parētes in eorum vltimis volūtatibus aliud voluerint ordinare: per que verba constaret dcm statutum loqui in casu quo pater condidit testamētum: quo casu vult statutum q filia dotata nihil habeat preter vel contra voluntatem patris de eius hereditate: sed tantūmodo fm eius volūtatē: ⁊ sic illud qd ipsi filie dotate relinqueret per parentem. dictio enim nisi

enim nisi exceptiua est: vt est gl. in. l. testium. C. de testibus. no. in. l. actionē. C. de trāsac. per Bar. in. l. i. ff. de cōdi. ⁊ de mon. per Bar. in. l. ⁊ si post tres. ⁊ in. l. si eū. §. iniuriarum. ff. si quis cautio. ⁊ exceptio lꝫ non ampliet neqꝫ dilatet regulā: vt est tex. no. ſm Bar. ibi in. l. gnāli. §. vxori. ff. de vsufru. lega. ⁊ sequit̄ Pe. de ancha. in rubrica de regu. iur. in. vi. ⁊ in c. ij. de offi. vicarij. eo. li. ⁊ in. c. j. ⁊. de priuileg. Ludo. roma. i consi. cccIxxix. incipien. circa primū. ⁊ in consi. ccccIxj. qḋ incipit in eo qḋ queritur. ⁊ in consi. cvij. incipi. circa id qḋ queritur. ipsa tñ̄ exceptio declarat regulam: ⁊ illam firmat habere locum in casibus non exceptuatis. l. nam qḋ liquide. §. fi. ff. ꝺ penu lega. §. vt autē. in auſ. de non alie. l. quesitum. ff. de fundo instruc. ⁊ sic apparet ꝙ hoc verbū heres includit oēs vocatos in testō patris. similiter credo ꝙ etiam includat venientes ab intestato sed non oēs: sed solum fratres filie dotate et alios qui appellatione fratrum continētur: ⁊ qui sint isti plene dixi. ꝰ. in. iij. ⁊. ij. principali qōne. Ceteri vō venientes ab intestato non includūtur in statuto: nec per illos filia dotata excluderet a successiōe patris intestati: moueor primo qꝛ cū tempore mortis patris morientis ab intestato superſit filia non potest dici ꝙ alius existens in vlteriori gradu quaꝫ filia illam excludat cū illa nō sit heres: ⁊ sic non cōprehendatur a statuto: imo ipsa cū sit filia statim mortuo patre ipso iure heres efficitur. l. necessarijs. cū ibi no. ff. de acquir. here. plene no. in. l. ventre. ff. eo. titu. ⁊ in. l. apud hostes. C. de suis ⁊ legit. Adeo ꝙ inter mortē testatoris ⁊ immixtionem filie in hereditate paterna non est dare mediū: vt no. in. l. fi. ff. de cōdi. insti. si ergo filia est heres alius non pōt effici heres nec dici: qꝛ dicit gl. in verbo qḋ autem ⁊ est finalis. in. c. cor. episcopi. lxviij. di. ꝙ si re priueris nec nomen habere mereris. facit l. qḋ vero contra. §. vni duo. ff. de re mili. l. inter agnatos. §. quādiu. ff. vnde legit. l. j. C. ad orſi. ⁊ qui non est heres nō excludit filiam: qꝛ in statuto non cōprehenditur. ar. l. iiij. §. condemnatum. ff. de re iudi. l. rei. §. fina. ff. de penis. ⁊ sic vbi nō habent locū verba statuti nec ipsum statutum. l. si ferunm. §. non dixit pretor. ff. de acqu. here. maxime in exorbitātibus quale est statutum nostrum: vt dixi pluries in. j. qōne pncipali: ⁊ idem per oīa puto procedere in hereditate materna qñ statutum excluderet filiam dotatā etiam materna hereditate: nam lꝫ in illa: filia non efficiatur heres ipso iure: vt plene legitur in. d. l. ventre. ⁊ in dcā. l. apud hostes. tñ̄ remotior in gradu nō potest adire cum filia illū precedat. d. l. inter agnatos. §. q̄ꝺdiu. ⁊ sic cū non sit heres non excludet filiaꝫ que rō cessat in herede extraneo instituto a patre vel a matre pterita filia: nā cū ex tali statuto sublata sit suitas ⁊ ꝯtinuatio dñij vt. ꝰ. dixi valebit testm̄ patris ⁊ matris: lꝫ filia sit preterita ⁊ extraneus institutus. Nec hoc casu filia poterit adire ab intestato: qꝛ spes est via testati per aditionē quam facere pōt institutus. l. q̄ꝺdiu. ff. de acqui. here. per quam additionē efficitur heres: ⁊ sic contra ipsum filia nō poterit habere regressuꝫ virtute statuti prohibentis talem regressum.

℄ Sed quid si ille qui vult dicere se heredē patris eēt eiusdem gradus cuius est filia dotata ⁊ maritata: puta superest alia filia non dotata nec maritata: certe dicas ꝙ lꝫ ista efficiatur heres pro portione sua: tñ̄ pro portione cōcernente filiaꝫ dotatā heres non erit nec ipsa representabit personā patris vel matris: nisi pro ea parte pro qua est heres: vt inqt glo. in l. ij. §. fi. ff. de preto. stipu. nam pro alia parte censet̄ extranea l. j. C. de bo. auc. indi. pos. idem no. in. l. annus. ff. de pac. ⁊ sic cum nō sit heres in ea portione non habebit filiā dotatā excludere que excluditur per statutū ab hereditate: nec ēt ipsa filia dotata seipsam excludet ne vt ita dicā reperiatur eē debitrix ⁊ creditrix: qḋ esse non pōt. l. fi. §. in cōputatione. C. de iure delibe. l. cū a matre. C. de rei ven.

℄ Circa qḋ tamē vide que scripsi. ꝰ. in. iij. princi. q. in articulo: an appellatione fratris contineatur soror.

℄ Uerum qꝛ. ꝰ. dixi ꝙ quandoqꝫ verbum heres cōtinet tm̄ descendentes videndū est modo an prolatum a nostro statuto solum descendentes cōprehendat. ⁊ primo videt̄ ꝙ nō: qꝛ si ita intelligeret̄ ⁊ restringeret̄ sequeretur ꝙ si pater habēs filium: ⁊ filiam dotatam cōderet testm̄: haberet necesse filium instituere si descendentes alios non haberet ⁊ vellet extraneos instituere quasi non videatur hoc statutū dare ptātem patri pretereundi filiam dotatam nisi casu quo descendētes haberet ⁊ eos institueret: quoꝝ respectu diceret̄ habere liberam facultatē testandi ⁊ filiam pretereundi: sed si extraneum institueret testamētum foret nullum: qꝛ cū respectu descēdētium voluerit dare potestatē patri excludendi filiam ab eius successione. ar. l. peto. §. sicut. ff. de leg. ij. ⁊. l. pater. ff. de mino. l. cum ita. §. fi. ff. de le. ij. l. tutelas. ff. de capi. dimi. l. j. cuꝫ l. seq. ff. de le. prestan. l. j. C. de natu. libe. l. si infanti. C. de iure delibe. certe respectu alioꝝ extraneorum ⁊ sic nō descēdētium cessabit dcm̄ statutum: ⁊ sic remaneremus in dispōne iuris cōmunis. l. cōmodissime. ff. de libe. ⁊ postħ. l. si extrane⁹. ff. de ꝯdi. ob cau. sed ista esset nimis magna restrictio ad hoc statutū: qꝛ cū loquat̄ per vbum hrs gnāliter loquens gnāliter est intelligendū. l. ⁊ generalr̄. ff. de lega. prestā. l. in fraudem. ff. de testa. mili. etiā si veniat ad correctionem iuris antiqui: vt legitur in auſ. ex cā. C. de lib. prete. ⁊ in auſ. ex testamento. C. de colla. ⁊ in. c. contra xpianos. j. de hereti. eo. li. facit qḋ no. Bar. in. l. adigere. §. quāuis. ff. de iure patroñ. ⁊ tex. cū glo. in verbo homines. in cle. j. de elec. lex enī quātūcunqꝫ dura seruanda est. l. prospexit. ff. qui ⁊ a quibus. c. scriptū. vj. q. iij. c. in memoria. xix. dī. Et hanc partē tenendo nō obstat. l. ex fcō. in. §. fi. ff. ad trebel. vbi verbū heres restringitur ad descēdentes: qꝛ hoc ibi ꝯtingit ne alr̄ dispositio testatoris reddatur inutilis: vt ibi nota.

℄ Scdo non obstant alia iura in materia feudi allegata: qꝛ ibi illud ideo est rōne rei de qua agitur. s. feudi: qḋ sui natura non trāsit ad extraneos hr̄des: vt plene legit̄ in. §. gallus. in. §. etiā. ff. de lib. ⁊ posthu. que rō cessat in hoc casu: igit̄ ⁊c.

℄ Nec obstat predictis si opponatur ꝙ imo debeat hoc casu fieri restrictio: qꝛ agitur de hereditate ascendētium que est debita descendētibus. l. fin. C. de codicil. ideo ne filia priuet̄ hereditate parentū sibi debita verbū heres probatū a statuto dꝫ stricte accipi ⁊ intelligi pro descendente: vt no. in. d. l. adigere. §. q̄ꝺuis. ⁊ in. l. ij. C. de noxali. in. l. vt gradatim. §. sꝫ si lege. ff. de mune. ⁊ hono. qꝛ respondeo ꝙ lꝫ hr̄ditas ascēdētium dicatur quasi debita ꝺscendētibus: vt no. glo. in. l. ij. ⁊ l. iiij. C. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ not. in. d. l. si infanti. ⁊ in. d. l. fi. tñ̄ principaliter in se dr̄ habere cām lucratiuam. pbatur in tex. iuncta glo. in. l. si duo. ff. de aq. here. facit qḋ pulchre scribit Ang. in. §. si vero expectāt. in auſ. de nup. colla. iiij. dicēs ꝙ si ex forma statuti de qualibet donatione sit soluenda gabella: certe erit soluēda etiā de hereditate relicta filio si fuerit soluendo: quare cū hoc casu filia dicatur principalr̄ profeqꝫ lucrum: statutum nīm non capiet talem restrictionē: sed gnālr̄ debebit intelligi ēt si filia priuet̄ hereditate pēna: qꝛ lex quātūcūqꝫ dura ⁊c. bene facit qḋ no. bal. in. l. nō dubiū. C. ꝺ legi. in illo articulo: an statuta recipiāt interptationē restrictiuā. ⁊ Jmo. in. l. si vō. §. de viro. v̄. igit̄ bñ̄ cōsiderandū. ff. solu. ma.

℄ Tu tñ̄ tenendo partē contrariam quam infra dicā considera posse ad ista respōderi. Et primo nō obstat dcm̄ Ange. qꝛ certe non videt̄ verū. ⁊ Bar. tenet ꝯtrarium in. l. j. ver. ex quo no. argu. C. de imponē. lucr. descriptio. lib. x. dicens ꝙ vbi imponitur gabella pro eo qḋ transfertur titu. lucratiuo non erit soluenda de hereditate inter ascendentes ⁊ descendentes collata: qꝛ talis hereditas non dicitur lucrū: sed magis solutio debiti: ⁊ idem tꝫ Jmo. post Ange. in. l. in suis. ff. de lib. ⁊ posthu. qꝛ isti non dicitur habere nouam hereditatem: sed potius continuare antiquū dñium. plus dicit Jmo. ibi istud pcedere in oībus alijs personis qbus hereditas defertur sine fcō suo per. d. l. j. C. de imponen. lucr. descrip. per quem tex. ⁊ per no. in. d. l. in suis. Idem qḋ dixi tenet Ang. in. l. cū in adoptiuis. C. de adop. ⁊ sic dcm̄. Ang. in. d. §. si vero. cū reuerentia non videt̄ verū: ⁊ quasi in terminis hoc tenet glo. no. in. c. pastoralis. de decimis dicens ꝙ lꝫ de oī lucro sit soluenda decima non tñ̄ est soluenda de hr̄ditate patris delata filio. nec ob. glo. in. d. l. si duo. que sentit ꝙ pncipaliter dicatur lucrum: qꝛ intelligo illā procedere respectu illius portionis que accrescit cohr̄di: ex eo ꝙ cohr̄s renūciat: non autēz procedit respectu illius portionis que sibi de iure debetur in hereditate patris.

℄ Cogitabam saluare Ange. duobus modis. primo vt procedat in filio adoptiuo qui de hereditate patris adoptantis tenebitur soluere gabellam: qꝛ illam hꝫ ex mera liberalitate: qꝛ pater nihil ei relinquere tenet̄. d. l. cuꝫ si adoptiuis. ibi voluerit ⁊c. ⁊ ita tꝫ ibi Angel. Uel scdo procederet in hr̄de extraneo instituto: nā in istis duobus credo distinguendū an hereditas sit soluēdo vel non: qꝛ pmo casu affert lucrū. secundo non. per tex. in. l. hr̄ditatēꝫ. ff. māda. pbatur in. l. si seruus legatus. §. sicbus. C. de leg. j. no. di. Ang. ⁊ Jmo. in. l. inter

stipulante.§.si re.ff.de ver.obli.hereditas eñ quandoq; of lucrosa:qñq; onerosa:qñq; nec lucrosa nec onerosa:quâdoq; opulenta:qñq; locuplex:lucrosa dr afferens lucrum:onerosa afferens onus:nec lucrosa nec onerosa qñ nullum ex istis affert:puta qñ aditur hereditas cũ beneficio inuẽtarij:opulenta qñ affert opes sine aliqua vexatione:locuplex qñ affert opes cum vexatione.glo.in.l.si quis mihi bona.§.si seruus.ff.de acquir.here.Simile vt placet medicis videmus in corporibus humanis quorum quedaʒ sunt sana:quedã egrota:quedam nec sana nec egrota.

¶ Contrariam tñ snlam in iure arbitror veriorem.s.q hoc verbum heres restringatur ad descendentes:⁊ sit sensus q si filia fuerit dotata ⁊ parens moriatur relictis alijs descẽdẽtibus si qdem fecerit testm̃ ⁊ in eo illos instituerit filia oino est exclusa nec põt impugnare testm̃:quasi sit exheredata a lege ⁊ sublata suitas:vt.s̃.dixi:si võ ab intestato moriat̃ ipsa filia etiã per alios descendẽtes excludet̃ sic disponẽte statuto.Sed si pater non habẽs descendentes velit illã preterire vel in minus legitima instituere ⁊ extraneũ heredem facere videt̃ q non possit:⁊ sit verbũ heres summatur stricte p descendẽtibus tñ:qđ primo pbatur ex sili de quo in.l.ex fcđ.§.si.ff.ad trebel.⁊ in.c.in p̃ntia.de pba.⁊ in.l.j.C.si socius ĩperialis liberali.sine herede decesserit sm vnam lec.

¶ Scđo istud statutum exorbitans est ⁊ correctorium:ergo restringi dʒ.c.cum dilectus.de ꝯsue.l.ij.C.de noxali.l.si.§.in computatione.C.de iur.delibe.

¶ Tertio q: exclusio filie dr̃ exheredatio leg' statutarie.l.qui volebat.ff.de here.institu.que legis exheredatio ita est odiosa sicut exhẽdatio hois:vt notabilr dicit bal.i.l.illã.circa prin.C.de col.vnde lʒ statutũ vtatur verbo gñali:dʒ tñ legitime intelligi ⁊ restringi ne illa gñalis simplicitas loq̃ndi ⁊ sermo effusus cadat in p̃cipitiũ.l.si.C.de dotis p̃missio.

¶ Quarto eodẽ modo ꝯiecturatur mens statuti sicut mens testatoris.l.si ita fuerit.ff.de manumis.test.l.labeo.ff.de statulib.l.qui filium.in si.ff.ad treb.Sed gñalis mens testõris interpretatur ⁊ restringitur ne voluerit alienã successionem sue anteponere.l.cũ auus.ff.de cõdi.⁊ demon.l.cũ acutissimi.C.de fideicõ.ergo eodẽ modo interpretabitur mẽs statuti q noluerit extraneos preferre ipsi filie lʒ dotate:vt ergo huic ꝯiecturate menti statuti seruiam' debemus restringere verba:imo si opus est illa offendere ne quis idebite offendatur:vt no.in.d.l.adigere.§.quãuis.⁊ in.d.l.ij.C.de nosa.per Imol.in.l.si vero.§.de viro.ver.circa prin.ff.so.ma.facit.l.scire oportet.§.aliud.ff.de exc.tu.⁊.l.pater seuerinaʒ.in prin.⁊.§.conditionũ.ff.de condi.⁊ demõ.⁊.l.cũ virum.C.de fideicõ.mens eñ verbis preferenda est.l.si q's filium.C.õ libe.prete.ibi:vbi manifestus sensus est nusq̃ interpretatio verborum tñ valet vt mens ⁊c.⁊ bonus tex.in.l.quoniã idignum.C.de testamen.ibi reflexis verbis ⁊c.no.Lud.in ꝯsi.clxxix.incipien.amplissime docto.in.iij.col.quod intellige non solum qñ mens est in.l.expressa:sed etiam quãdo in lege non est expressa dũmodo illa mens vel ratio presumpta sit naturalis:⁊ naturaliter per silem rationẽ posset imaginari.l.scire opʒ.§.sufficit.ibi ⁊ ex ipsa naturali iustitia.ff.de excus.tu.ad idem.l.mulier.iuncta gl.ff.sol.ma.vbi ꝯiecturatur mens contra ipsius verba.ad idem in.c.intelligentia.ẽ.de vb.sig.⁊.j.q.j.marchion.⁊.l.scire leges.ff.de legi.Nã vt notanter inquit Bal.in.d.l.scire opʒ.sicut homo ꝯstat non solum exa sed ⁊ corpore.Ita lex ex mente seu rõne ⁊ verbis:⁊ verba se hñt vt corpus ⁊ superficies:rõ autem se hʒ sicut spiritus ⁊ aia:⁊ hec magis debẽt attendi q̃ superficies verbox.d.l.scire.cum si.Ad ꝯiecturandã võ rationem vbi non est expressa debemus coniecturare qua ratione fuisset motus vir sapiẽs cum talis presumatur legislator:nam lex dʒ esse rationabilis iiij.di.erit aũt lex ⁊ doctori seu iudici data est potestas iterpretandi legem.l.j.C.de p̃fesso.qui in ciui.ꝯstanti.li.xij.no.Inno.in.c.cũ speciali.de appel.Et ita formaliter inq̃t Panor.in cõsi.j.incipien.facti contingentia talis est.Quidã.a.in col.pe.Adde etiam que idem Panor.no.in consi.lxxvj.incipi.quidam decessit in etate infantili in.v.col.facit quia ar.a tacita mente statuti vʒ.l.milites agruʒ.ff.de testa.mili.nam mens ⁊ ratio idem est:siue in homine:idẽ est mens ⁊ rõ sm Bal.in.d.l.maximũ vitium.C.de libe.prete.facit glo.in l.tale pactum.§.fi.ff.de pac.alibi tñ gl.singularis in.l.in ambiguis.de reb.dub.dicit hoc procedere qñ verba sm pprias vel impropriã significationem possunt ꝯuenire menti;alias autem a verbis non receditur:qđ singulariter no.

¶ Quinto facit qđ no.Bal.in.d.§.aliud.dicẽs q quotiẽscunq; ex verbis simplr prolatis presertur iniquũ equo:tunc recedimus a verbis ⁊ stamus menti. ¶ Sexto lex ita dʒ itelligi vt non contineat absurdum.d.§.aliud.⁊ absurduʒ dicit̃ alienum a iur.l.pompo.ff.de neg.gest.l.aliud.§.absurduʒ.ff.de reg.iur.ergo ⁊c.Preterea alieni iur.puatio ⁊ lucri debiti pceptio sub gñalitate verbox non cõprehendũtur.l.ij.§.merito.ff.ne qd in loco publi.l.in fraudẽ.§.si.ff.de testa.mil.l.ex facto.in prin.ff.de vul.⁊ pupil.vt ergo euitet̃ hoc absurdum.i.ne extranei preponant̃ descendẽtibus in hereditate eis debita:vt.s̃.dixi illa verba eox heredes stricte erũt accipienda pro descendentibus tñ.d.l.ex facto.§.si.⁊ ita in silr q.determinat Bar.in.d.l.gallus.§.etiã.in ver.quero iuxta predicta.⁊.d.Ant.in.c.in p̃ntia.de pba.facit qđ voluit spe.in ti.de testa.§.j.in si.⁊ qđ no.Pau.de ca.in ꝯsi.clxxxiij.incipien.videt̃ dicendũ.⁊ sic sufficit q hoc nostrum statutum exorbitans ⁊ correctoriũ aliquid operet̃ ⁊ pducat.d.c.cũ dilectus.⁊.d.l.ij.no.Ange.in.l.si ita a dño.§.si predo.ff.õ pe.ti.here.⁊ per doc.in.l.sciendũ.ff.qui satis.cog.in.c.j.de ꝯsti.co.li.per bar.in.l.j.ff.ad leg.fal.⁊ satis opatur in casu nr̃o si existentibus descendẽtibus filiã excludat ab hereditate patris.reliqui võ non descẽdẽtes cũ careant hac qualitate ⁊ in ipsis non hẽat locum mens statuti dictam filiã non habebit excludere:q: iste casus omissus a statuto relinq̃tur dispositõi iuris cõis.l.cõmodissime.ff.de lib.et posth.l.si extraneus.ff.de condi.ob cau.⁊ ista pars tanq̃ equior tenẽda est.l.hac lege.C.õ pac.ꝯuẽ.facit.l.q si ephesi.ff.de eo qđ cer.lo.ad contraria.ẽ.alle.satis ex p̃dictis ptʒ rñsio:q:.d.l.j.§.⁊ gñalr.nõ habet locũ vbi resultaret absurdũ:vt ibi no.igitur ⁊c.

¶ An autẽ hoc statutũ debeat intelligi de descendentibus tñ masculis prout als intelligitur in materia feud.vt in.c.j.de succes.feu.videtur q sic per predicta.

¶ Secundo q ratio statuti.s.ꝯseruationis agnatiõis hʒ tñ locuʒ in masculis:ergo ⁊c.de quo tñ vide plenius dicta.s̃.in ver.nono quero in.iij.prin.q.huius nostre repetitiõis cuius riuos cum satis prata biberint:⁊ studiuʒ p̃ntis anni aduespérascit claudere institui.

¶ Ego Georgius natta minimus.I.U.d.⁊ ciuis astẽsis diuina suffragante gratia ⁊ diui Secũdi patroni mei presidio.Mcccclxxv.die.ij.Augusti.

¶ Uade nunc nr̃t opuscule olim doctissimorũ virox iuditio summittẽdum.In primis ad illustrissimũ principem:⁊ inuictissimũ rei bellice ducem:cui' nomini ꝯsecratũ te esse noscis.Uade deinde ad acutissimos Ticinenses scholasticos:quibus pro imortalibus eox in me beneficijs ac sincera beniuolentia:plurimũ me debere nõ inficior. ¶ Uade postremo ⁊ peregrinare quo te sors tulerit eo qdẽ pacto vt multas malorum hoium caninas substineas obtrectatiões patiẽtissime tanq̃ agnus corã tondẽte non aperiens os suum.

¶ Repertoriũ suprascripti tractatus dñi georgij natte.

Ub prima qõne ꝯtinẽtur infrascripti articuli.
Prim' est an valeat dcm̃ statutũ:de quo in colũ.xxij.versi.circa primam.
¶ Scđs an per statutũ possit in totũ tolli legitima filij.Et ecõtra:an pater in bonis filij per statutũ possit p̃uari legitima in col.xxij.[illegible].circa primam.
¶ An filia dotata statuto exclusa possit agere ad legitimã vel supplementum:vel vt congrue dotetur.vide col.xxiij.v.an autem filia.
¶ An tale statutuʒ dicatur ius ciuile vel pretoriũ.col.xxiij.versi.secundo quero.
¶ An statutum tale sit odiosuʒ vel fauorabile.col.xxiij.ve.tertio quero.vbi plene.
¶ An femina possit propulsare iniuriam.Et an pax possit cum femina haberi si disponat statutũ pacem hñdam cũ heredibus defuncti.vide in col.xxiiij.
¶ Honestas familie ꝯseruatur propter diuitias.vide colũ.xxv.versi.constat autem.
¶ Ubi statutũ ꝯtinet fauorẽ ex pte vni':odiũ ex pte alteri':an sit dicendũ fauorabile.vide col.xxv.versi.sed aduerte.
¶ Statutũ in loco non dicitur dispensatio sed ius cõmune.col.xxvj.versi.considerabam.

¶ Hereditas est

¶ Hereditas est donum iuris ciuilis. vide col. xxvij. versic. considerabam.

¶ Secũda qõ continet infrascriptos articulos.

¶ An sufficiat dotem fuisse assignatã filie in testamento patris. vide plene colũ. xxvij. ver. circa scdam.

¶ Duo adiectiua stare non pñt sine copula vel puncto q bꝫ loco copule. col. xxvij. ver. quinto facit.

¶ An filia statim possit petere dotẽ assignatã: vel expectare debeat donec realr nubat. vide col. xxvij. versi. tertio qro.

¶ Legatum pro dote an sit conditionale. vide colũ. xxviij. versi. concludit ergo.

¶ Si pr leget vel instituat simplr filiam in centũ: an ex hoc legato dicatur dotata. col. xxviij. ver. quarto quero.

¶ Si statutum loquatur de maritata an hẽat locũ in spõsa vide col. xxviij. versi. quinto quero. vbi plene: an appellatiõe maritate veniat sponsa de futuro.

¶ An neptis ex filia exclusa excludatur etiam. vide colum. xxix. ver. sexto quero.

¶ An neptis ex filio masculo excludatur. in col. xxix. versi. septimo quero.

¶ An nepos ex filia excludatur. vide colum. xxix. versiculo octauo quero.

¶ Appellatione abbatisse non venit abbas: nec appellatione capre venit hircus. col. xxx. ver. octauo quero.

¶ Rex anglie q processit ex filia femina nullũ ius habet in regno Francie. col. xxx. ver. tertio. ad hoc facit.

¶ Etiã in exorbitantibus de stricta ad latã significationem vocabuli licita est extẽsio. col. xxxi. ver. 7 tenẽdo. vbi copiose hoc pbatur. Ibi etiã ponitur qd si cõstitutio sit exorbitans 7 penalis simul: an extendatur de stricta ad latã vel latissimã.

¶ In reddenda rõne legis vel statuti potest p coniecturas procedi. vide in col. xxxi. ver. quinto non ob. 7 plene infra in penul. col. huius capituli.

¶ Ubi non põt assignari nisi vnica ratio illa debet hẽri pro expressa in col. xxxj. ver. quinto non ob.

¶ Si filia non vult nubere sed castitatem seruare ad hoc vt succedat patri. vide col. xxxij. ver. nono quero.

¶ Si moritur pater relicta posthuma ĩfante vel furiosa: an frater possit illã dotare 7 exclu lere. vide col. xxxij. versi. decimo quero.

¶ Si filia tempore quo dotatur reseruat sibi ius succedẽdi patri. vide col. xxxij. ver. vndecimo quero.

¶ An filia ingressa monasteriũ si pater pro elemosina donauit. c. monasterio super altari dicatur dotata: vt sic excludatur 7c. col. xxxij. ver. duodecimo quero.

¶ Continentes magis placent deo ꝙ coniugati. col. xxxiij. ver. 7 pro hac parte.

¶ Si dicat statutum filiam debere esse contentam dote sibi data: an sufficiat dotem esse datam marito pro ea. vide colũ. xxxiij. ver. xiij. quero.

¶ An vxor presumatur scire facta mariti vel ꝯiunctus facta coniuncti. col. xxxiiij. ver. quid autem.

¶ Si pater promisit dotẽ pro filia: sed noluit eã soluere 7 decessit. col. xxxiiij. ver. xiiij. quero.

¶ An filia que fuit nupta: sed tpe mortis patris reperit vidua excludatur a statuto. col. xxxiiij. ver. xv. quero.

¶ Si statutũ reqrat certã qualitatẽ: an sufficiat illã qlitatem ab initio esse lꝫ postea deficiat. vide col. xxxiiij. ver. xv. qro.

¶ Si statutũ excludit dotatã a patre vel a mre: an excludet dotatã ab auo vel auia. vide col. xxxv. ver. xvj. quero.

¶ Si statutũ excludit dotatã a pře vł mře an excludet dotatam a fratre vel a seipsa. vide col. xxxv. ver. xvij. quero.

¶ Statutũ excludens dotatã intelligit a successione dotantis non aũt alterius. vide col. xxxv. ver. xvij. quero.

¶ Si filia sit dotata de bonis proprijs: an excludatur. vide col. xxxv. versi. xviij. quero.

¶ Si filia mortuo patre dotatur a matre vel econtra: an excludetur a successione parentis iam mortui. vide colũ. xxxv. ver. xix. quero.

¶ Uoluntas testatoris presumitur talis qualis est dispõ statuti vel ꝯsuetudinis sue patrie. Et idem in faciente actũ inter viuos. vide col. xxxvj. ver. octauo facit. vbi plenissime p multa singularia similia hoc comprobatur.

¶ Statutum vel ius ciuile potest facere q semel heres desinat esse heres ipso iure. vide col. xxxviij. versi. nec ob.

¶ An per illa verba nullũ habeat regressũ 7c. sed sit dote sua contenta repellatur filia solũ a ꝯsecutione: an vero etiã a iure petendi 7 ab actis. vide col. xxxviij. ver. preterea si tenemus. 7 ver. cõsidera tu. col. xxxviij.

¶ Statutum maxime in materia penali loquens de actore non hꝫ locum in reo. vide col. xxxviij. ver. ꝯsidera tu.

¶ Is cui cõpetit ius adeũdi non dr habere ius in bonis vł hereditate. vide col. xxxix. ver. preterea etiam.

¶ Facilius retinet 7 difficilius perditur ius in re ꝙ ius ad rem. col. xxxix. ver. preterea etiam.

¶ An 7 qñ filia dotata exclusa per statutũ dicatur hr̃s patri ipso iure. vide col. xxxix. ver. 7 ex predictis.

¶ An filia saltẽ in dote sibi data sit heres 7 in ea hẽat nomẽ heredis. vide col. xl. ver. an autem.

¶ Si pater in testõ instituit filiam in aliqua re vel portione 7 filia postea dotatur per matrem: an possit petere relictũ a pře. vide col. xl. ver. xx. quero.

¶ Filia preterita vel exheredata in testõ patris: si anteꝙ impugnet testũ sit a matre dotata: an possit postea dicere testamẽtum nullũ. vide col. xl. ver. xxi. quero.

¶ Si pater in testõ leget centũ filie pro dote: an in illis possit filie substituere. vide col. xl. ver. xxij. quero.

¶ Substitutio fideicõmissaria mutuo fcã neutrũ dr grauare. col. xlj. ver. scdo sine dubio.

¶ Donatio reciproca inter virum 7 vxorem valet. Nec donatio reciproca requirit insinuationem. vide colum. xlj. vẽ. hinc dixit Bal.

¶ Statutum q extãtibus masculis 7c. an habeat locũ in iudeis cõmorantibus in illo loco. vide col. xlj. ver. xxiii. quero. vbi etiã habet an priuilegium concessum incolis includat iudeos. Itẽ an appellatione populi veniant iudei.

¶ An tale statutum hẽat locum in filia dotata anteꝙ fieret ipsum statutum pulchre. vide col. xlj. ver. xxiiij. quero.

¶ Si statutum dicat q eius dispõ trahatur etiã ad filias de preterito dotatas: an includat filiã que iam cũ fratre suo hereditatem diuiserat. vide col. xliij. ver. xxv. quero.

¶ Compromissum generale ita factum q trahatur ad preterita non trahitur ad preterita pacto vel transactione finita. col. xlij. versi. xxv. quero.

¶ An filia dotata semel exclusa ppter existentiã masculorũ. postea mortuis masculis admittatur. vide col. xlij. ver. xxvj. quero. vbi ponuntur due limitationes.

¶ Secũdogenitus exclusus a regno per primogenitũ: etiã primogenito mortuo sine filijs non admittitur ad regnũ. colum. xlij. ver. xxvi. quero.

¶ Si statutum excludat filiã donec supersit masculus exclusio est tpalis. vide col. xlij. ver. limita tñ.

¶ Tertia questio continet infrascriptos articulos.

¶ An filius naturalis tñ spurius vel incestuosus excludat filiam dotatam stante dicto statuto. vide colũ. xliij. versi. circa primam principalem.

¶ Stante statuto q de quolibet relicto soluatur gabella exceptis relictis filijs: an ð relicto facto filio naturali tñ soluet gabella. vide col. xliij. ver. concludo ergo.

¶ Ubi lex cõsiderat nãlitatẽ 7 sanguinẽ appellatione filij venit naturalis tñ. vide col. xliij. ver. vnum tamen.

¶ An filius naturalis tñ legitimatus excludat filiam stãte dicto statuto. vide col. xliij. ver. scdo quero. Ubi habetur an appellatione filij legitimi 7 naturalis veniat legitimatus. Ibi etiã an emphiteosis pro se 7 filijs legitimis 7 naturalib⁹ transeat ad legitimatos. Item quid si dicatur pro se 7 filijs legitime natis.

¶ Statutum puniens portantes perlas: non habet locũ in portante perlas contrafactas. vide colum. xliiij. versicu. preterea statutum.

¶ Falsus denarius nõ est denari⁹. falsa iustitia nõ ẽ iustitia. Priuilegia dotis nõ procedunt in dote ficta. vide col. xliiij. 7 seq. ver. preterea statutum.

¶ Filius adoptiuus vel arrogatus: an excludat filiã stante dicto statuto. vide col. xlv. ver. tertio quero.

¶ An dispositio. l. cũ acutissimi. C. de fideicõ. pcedat in filio adoptiuo 7c. vide col. xlv. vẽ. tertio quero.

¶ Ibi etiã vide an statutũ q de hereditate relicta soluatur gabella procedat qñ institutus est filius legitimus 7 naturalis vel adoptiuus. Itẽ an filius spũalis excludat substitutũ. Itẽ an ẽphiteosis p se 7 filijs vadat ad filios adoptiuos. Itẽ an hodie legitima que debet filio adoptiuo sit aucta sicut illa q debetur naturali

debetur naturali ⁊ legitimo. Itẽ an sicut filius legitimus et naturalis grauatus restituere detrahit duas q̃rtas. Ita detrahat filius adoptatus vel arrogatus.
¶ Si statutum dicat ꝙ extãtib⁹ masculis ⁊c. an sufficiat ad excludendã filiam vnum masculum extare. vide colũ. xlvj. v̄. quarto quero.
¶ Ibi etiã an statutũ puniens ꝓducentẽ falsos testes procedat in producente vnũ falsum. Itẽ an clausula si pro alijs nõ scripserimus ꝓcedat vbi pro vno solo scriptum est. Itẽ an is cui conceditur vt possit suũ beneficium cum vno permutare possit permutare cum duobus.
¶ Si statutũ dicat ꝙ extantibus fratribus filie excludantur an intelligi debeat de fratribus defuncti vel de fratribus filie excluse. vide in col. xlvj. versi. quinto quero.
¶ Si testatoꝛ leget. x. coꝛbes frumẽti ad mensurã paduanaʒ legare videt̃ vt padue soluant̃. vide in. d. ver. q̃nto quero.
¶ Appellatione fratris in dubio venit carnalis ⁊ nõ consobꝛinus. vide col. xlviij. ver. non omittã tamen vnum.
¶ Si dicat statutũ ꝙ frater defuncti excludat filiã: an frater filie illã etiam excludat. vide col. xlviij. ver. sexto quero.
¶ Statutum vocans vlterioꝛem in gradu lʒ nõ exprimat dicitur etiã vocare anterioꝛẽ in gradu. vide multa ꝉ dicta col. xlviij. ver. sexto quero.
¶ Stante dicto statuto: si filius nõ efficiatur heres: puta q2 renũciet vel alˀs est incapax: puta bãnitus frater minoꝛ vel exclusus per pactũ. vide col. xlix. ver. septimo quero.
¶ Si filius masculus moriatur nõ agnita portione hereditatis que de iure cõmuni debebat̃ filie: an illã trãsmittat ad hr̃des vel in ea filia succedat. vide col. xlix. ver. octauo q̃ro.
¶ An filius moriẽs añ aditã portionẽ sibi debitã iure statuti transmittat. vide in dcõ versi. octauo quero.
¶ An transmissio que fit virtute. l. j. C. de his qui añ aper. tabu. impediat substitutiõ vulgareʒ in. d. ver. octauo quero. Ibi etiã ponitur vn⁹ casus in quo prouisio. d. l. j. fuit necessaria in successione ab intestato.
¶ Stante dicto statuto an appellatiõe fratris veniat soroꝛ ita vt stante dicto. filia nõ dotata excludat dotatã. vide col. l. versi. nono quero.
¶ An in statutis contra ius: masculinum ꝯcipiat femininũ. vide col. lj. ver. septimo.
¶ Statutum excludens m̃rẽm a successione filij nõ excludit a successione filie. col. lj. ver. hinc dixit.
¶ Statutũ ꝙ filij bãnitoꝝ expellantur de loco non hʒ locuʒ in filiabus bãnitoꝝ in. d. ver. hinc dixit.
¶ Stante dicto statuto an appellatione fratris veniat filius vterinus. vide col. lj. ver. decimo.
¶ Stante dicto statuto ꝙ extantibus filijs ⁊c. an filius filij excludet filiã dotatam. vide col. lij. ver. vndecimo. ibi etiam habet̃ ꝙ si dicat statutum ꝙ extãtibus fratrib⁹ ⁊c. an nepos excludat filiam dotatam.
¶ Ubi est eadem rõ non dicitur fieri extensio. vide singulr̃ col. lij. ver. sed tu dic contrarium.
¶ Stante statuto ꝙ frater excludat soroꝛem: an nepos ex filio excludet neptẽ dotatam ex alio filio premoꝛtuo a successione aui. vide col. lij. ver. xij. quero.
¶ An neptis ex filio masculo excludat filiam dotataʒ. vide col. liij. ver. xiij. quero.
¶ Moritur pater superstite filia dotata: filio masculo ⁊ nepote ex alio filio premoꝛtuo. An iste nepos admittet̃ ad portiõem a qua filia dotata excluditur a statuto. vide plene col. liij. ver. xiiij.
¶ Multa vigintiquinq̃ numero singularia dicta probantia q̃ꝙ aliquẽ beneficium conseq̃ ex persona alterius qd̃ ex sua consequi non posset. vide col. liij. v̄si. ex quo infero.
¶ Si duo fratres hñt feudũ cõmune: et vnus in prelio defendat dominum: alter aufugit: ꝯiunctio fratris viriliter dominum defendentis excusat aliuni fratrẽm fugientem.
¶ Socius omnium bonoꝝ gaudet immũitate a collectis ꝓꝑ personam sui socij qui immunitatem habet. vide colum. liiij. versi. xiiij. facit.
¶ Ubi sunt duo notarij de vno facto rogati. si vnus est ꝓbate fidei valet instr̃m lʒ alter sit fidei deploꝛate. vide col. liiij. versi. xviij. facit.
¶ Dignitas vnius testis sustinet dcm̃ alterius testis cui in totũ plena nõn erat danda fides. vide col. liiij. ver. xix. facit.
¶ Stante statuto ꝙ filia dotata nõ succedat superstite filio vel nepote: si superstit filius ⁊ nepos ex alio filio premoꝛtuo qualiter isti succedent. vide col. lv. ver. xv. quero.
¶ Stante statuto ꝙ frater vel filius excludat soroꝛem: an filius clericus excludet filiã ⁊ sic soroꝛem. vide plene colũ. lv. versiculo. xvj. quero.
¶ An statuto laicoꝛum disponẽte ꝙ instrumẽta quarẽtigiata habeant executionem paratam vti possint clerici. vide colũ. lv. versi. xvj. quero.
¶ Clerici an cõpꝛehendant̃ appellatiõe districtualiũ: ita ꝙ gaudeãt priuilegio ꝯcesso districtualib⁹ in. d. v̄si. xvj. Ibi etiã vide an clerici dicant̃ de vniuersitate. Itẽ an appellatiõe ciuiũ veniãt clerici. Et clerici dicant̃ de coꝛpoꝛe ciuitatis.
¶ Uerũ intellectũ ad. c. ecclesia sancte marie. extra de ꝯsti. ⁊ sic q̃n sit ꝙ statuta laicoꝝ ligant clericos. vide col. lvj. v̄sic. contrariam tamen sententiam.
¶ Statuta laicoꝝ fundata super honestate ⁊ bonis moꝛib⁹ ligant clericos. Idem si sunt fundata super naturali ratiõe. vide col. lvj. ver. quare tu dicas.
¶ Si masculus qui superest non hʒ virilia: vel alias est incapax ad sobolem pꝛocreandũ: an tũc femina excludatur. vide col. lvj. ver. xvij. quero.
¶ An statutum excludens filiã extantibus masculis habeat locum: vbi agitur de hereditate illius qui est clericus. vide col. lvj. versi. xviij. quero.
¶ An tale statutum habeat locum in clericis cõiugatis. vide col. lvj. versi. xix. quero.

¶ Quarta q̃stio pꝛincipalis ꝯtinet infrascriptos articulos.

¶ An statutũ excludens feminas extantibus masculis habeat locuʒ. vbi pater moꝛitur intestabilis: puta furiosus vel alˀs incapax testamẽti factione actiua. vide col. lvj. versi. circa quartam ⁊ vltimam.
¶ An statutum loquẽs de moꝛtuo ab intestato hẽat locũ in intestabili. vide in. d. ver. circa quartam.
¶ An statuta intelligantur s̃m vsum loquẽdi vulgariuʒ vel peritoꝝ. vide in. d. ver. circa quartam.
¶ An statutũ excludens filiã extantibus masculis hẽat locũ in hereditate materna. vide col. lvij. ver. s̃cdo quero.
¶ Statutum excludens filiã a successione ascẽdentis verificatur nedum in patris successione sed etiã matris. vide in. d. versi. secundo quero.
¶ Statutum excludens filiã dotatã a successione patris: an etiam excludat a successione aui vel aue. vide col. lviij. ver. tertio quero.
¶ Si statutum excludit filiam dotatam a patre a successione matris: an etiam dicatur excludere a successiõe aui. vide col. lviij. ver. quarto quero.
¶ An filia per statutũ exclusa a successione ascendentiũ dicatur etiã exclusa a successione fratris agnatoꝝ ⁊ collateralium. vide col. lviij. ver. quinto quero.
¶ Statutũ excludens filiam maritatã extra territoriũ a successione parentũ non hʒ locũ in filia que postq̃ successit prius nubit extra territoriũ. vide in. d. ver. q̃nto quero. in fine.
¶ Si statutũ excludat feminam extantibus masculis ab hereditate parentũ defunctoꝝ: an intelligatur exclusa a successione cognatoꝝ ⁊ agnatoꝝ. vide colũ. lix. ver. sexto quero.
¶ Appellatione parentũ pꝛoprie solum ascendẽtes veniũt. vide in. d. ver. sexto quero.
¶ An filia exclusa extãtibus masculis sit ẽt exclusa respectu eoꝝ bonoꝝ que non ꝯsequitur vt heres sed ex ꝯtm̃ p̃tis vel pꝛomissione alterius. vide col. lix. ver. septimo quero.
¶ An filia femia stãte dcõ statuto excludat̃ ab emphiteosi quam pater accepit pro se ⁊ filijs suis masculis ⁊ feminis. vide in. d. versi. septimo quero.
¶ An filius emphiteosim quã p̃r accepit pro se ⁊ filijs suis possit ꝯsequi si heres patri nõ existat. Item an sufficiat ꝙ sit heres in re certa. Itẽ quid si est institutus in legitima tñ. Itẽ si sit accepta pro se ⁊ successoꝛib⁹ suis: an institutus in re certa dicatur successoꝛ. vide in. d. ver. septimo quero.
¶ Ubi feudũ simpliciter conceditur femina nõ succedit: vbi vero conceditur pro se ⁊ filijs masculis ⁊ feminis extantibus masculis femina non succedit: ⁊ que sit ratio vide in. d. ver. septimo quero.
¶ Filius non admittitur ad feudum nisi p̃ris hereditatem agnoscat vbi illam põt agnoscere: alˀs secus: tamẽ ipm̃ feudũ

filius lʒ heres

filius lz heres efficiatur patri non ɔsequitur vt hereditariũ vide in.d.ver.septimo quero.

¶ Femina regulariter in feudo nõ succedit fallit vbi eẽt datum ad certum seruitiũ ꝙ etiã per feminam põt exhiberi.

¶ Secũdo vbi datur feudum ꝙ nullũ seruitium fiat.

¶ Tertio vbi feudum est exiguũ ex quo etiam non obligat ad seruitium nec fidelitatem.

¶ Quarto fallit in feudo iure emptionis quesito.

¶ Quinto fallit vbi femina a dño feudum redimit.

¶ Sexto vbi feudum est femineum.

¶ Septimo vbi dñs de nouo feminã inuestiuit cõsentientibus tñ illis qui alr in feudo erant successuri.

¶ Has notabiles fallẽtias vide colum.lx.versicu.fallit primo ꝛc.

¶ Si statutum dicat ꝙ dimidia pars bonoꝝ eius cuius bona publicantur reseruetur filijs: an filia dotata exclusa a successione pña virtute statuti admittatur ad dictaz dimidiã. vide in col.lx.ver.octauo quero.

¶ An filia excludatur etiam a successione bonoꝝ existentiũ extra territorium statuentiũ. vide col.lx.ver.nono quero.

¶ An publicatio bonoꝝ facta i vno loco porrigat ad bona sita in alio loco ꝛc. vide in versi.nono quero.

¶ Cõsuetudo anglie ꝙ vxor superuiuens lucretur partem bonorum mariti an comprehendat bona extra territorium sita in.d.ver.nono quero.

¶ Potestas statuendi inter subditos non circũscribit loco

¶ Inhabilitans personã operatur effectuz et extra territoriũ inhabilitantis. vide in ver.nono queritur.

¶ Statuta habent vim diffinitiue sententie. vide colũ.lxi. ver.quinto facit.

¶ Bãnum potestatis hz vires in curia epĩ. ¶ Statutuz ꝙ quis non audiatur habet etiam locũ in curia episcopi vt ille ibi non audiat. ¶ Statutũ ꝙ non soluens gabellam non audiatur: operatur vt etiam in curia episcopi non audiatur. vide in.d.versi.quinto facit.

¶ Heres representat personam defuncti pro ea parte pro q̃ est heres. vide col.lxij.ver.septimo facit.

¶ Quis põt in loco collectari etiaz pro bonis que hz extra territoriũ. vide in.d.vñ.septimo facit.

¶ Ubi cõcurrit auctoritas legis vel cõsuetudinis an possit quis decedere p ꝑtestat us ꝛc. vide col.lxiij.vñ.addite tñ.

¶ An facultas testãdi competat hoĩbus de gratia. vide colũ.lxiij.versi.decimo.

¶ Pena que momẽto ɔsumitur ꝛ ꝑficitur porrigit effectuz extra territoriũ. vide col.lxiiij.ver.preterea si consideras.

¶ Si in loco domicilij testatoris non adsit statutũ excludẽs feminas: sed dictũ statutuz adest in loco vbi testator habebat aliqua bona: an respectu dictoꝝ bonoꝝ filia per masculũ excludatur. vide col.lxv.ver.decimo quero.

¶ An filia dotata ꝛ maritata extra locum vbi viget tale statutum excludatur per masculum. vide colum.lxv.versic.vndecimo quero.

¶ An filia maritata extra locũ pr̃is sit soluta lege originis. vide in dicto versi.vndecimo.

¶ Priuilegio ɔcesso alicui pro se filijs suis masculis et feminis non gaudẽt filie maritate. vide in.d. versi. vndecimo.

¶ Uidua dicit durare in pmo mr̃imonio ꝛ denotatur a dignitate primi viri cuius nomen retinet donec sit vidua. Fallit si inhoneste viuat.

¶ Secundo fallit quando istud tẽderet in odium vidue. vide in dicto versi.vndecimo.

¶ Uidua inhoneste viuens patitur oẽs penas quas patit. Scdo nubens in.d.ver.xi.

¶ Statutum ꝙ bãniti cũ vxoribus non possint stare in ciuitate non procedit in vidua. vide in ver.xi.

¶ Statutum ꝙ stantibus masculis ꝛc. an habeat locũ qñ femina vocata est in testamẽto per p̃tem. vide col.lxv.vñ.duodecimo. Ibi etiaz quid si statutũ dicat ꝙ femina nõ succedat ab intestato vel ex testamento.

¶ Stãte dicto statuto si pater in testõ dicat filios meos heredes instituo: an etiam filia dicatur instituta. vide in dicto ver.duodecimo.

¶ Statutum potest dare ptãtem vni: puta patri dotandi filiam ita vt excludatur a successione alterius: puta matris. vide col.lxvj.ver.tertiodecimo quero.

¶ An filia dotata exclusa p statutũ si sit ꝑterita I testõ testũ sit nullum. vide col.lxvj.vñ.xiiij.quero.

¶ An talis filia exclusa per statutum postea in testamento audiatur contra testamentum si veniat de iure pretorio per bonorum possessionem contra tabulas. vide colum. lxvj.vñ. xv. quero.

¶ Ueniens per contratabulas non dr in totum ab intestato venire. vide in.d.vñ.xv.quero.

¶ Ueniens per contratabulas dr venire ꝑter volũtatem defuncti in.d.vñ.xv.quero.

¶ Ueniens per ɔtabulas non tenet heredi scripto restituere hereditatem virtute clausule codicillaris apposite in testamento in.d.vñ.xv.quero.

¶ Ueniens ꝑter voluntatẽ defuncti non obligat ex clausula codicillari restituere ꝛc. vide in.d.vñ.xv.quero.

¶ An testamẽtum in quo filius est ꝑteritus valeat ipso iure qñ fauorabile est ꝑterito ꝙ valeat. vide in.d. vñ. xv. ibi sed tu considera.

¶ Stante dicto statuto si masculus sit exclusus ꝛ filia ꝑterita extraneus istitutus an testñ tunc sit nullum vel possit cõtratabulari. vide in dicto versicu.xv. ibi aduerte tamen. vbi plenissime.

¶ Statutũ dicit ꝙ quousqȝ supuixerit masculus femina dotata non succedat patri: pater instituit masculũ: filiam dotatam ꝑterijt. Deinde moritur masculus sine liberis an filia ꝑterita poterit tunc dicere testñ nullũ an possit. vide plene col.lxix. versi. xvj.

¶ Argumẽtum a ɔrio sensu an habeat locum in statutis. vide in.d.ver.xvj.circa principium. ꝛ in fine: vbi ponitur limitatio notabilis.

¶ In dispositionibus priuatiuis non habet locum argumẽtum a ɔrio sensu. Exẽplum: pater exheredat filiũ: nisi in patriam redierit: certe si in p̃riam redit non intelligitur tamẽ institutus. vide in.d. v̄sicu.xvj.

¶ Statutuz potest facere ꝙ qui semel fuit heres desinat eẽ heres: ita ꝙ vnus sit ex testõ heres. Deĩde alius illã capiat ab intestato. vide in.d.vñ.xvj.

¶ Si statutum dicit quousqȝ superstit masculus femina dotata non succedat: an viuente masculo testamẽtũ interim valeat: ita vt ex illo possit hereditas adiri: vide col.lxxj.vñcul. decimoseptimo.

¶ Stante statuto ꝙ q̃diu superstit masculus ꝛc. si filia ꝑterita viuo fratre instituto moriat: an ius succedendi post mortem masculi transmittat ad heredes. vide col.lxxiij.versicu. circa predicta.

¶ Stante statuto ꝙ q̃diu superstit masculus ꝛc. An filia preterita instituto masculo in testamẽto in quo est clausula codicillaris que post mortem masculi dicat testamentum nullũ. teneatur restituere hr̃ditatem heredibus filij masculi mortui. vide col.lxxiij.vñ.quero iuxta predicta.

¶ Filius grauatus restituere tunc demũ detrahit duas q̃rtas quando est grauatus restituere sub ɔditione: secus si statim. vide in.d.ver.quero iuxta predicta.

¶ Stante statuto ꝙ q̃diu superest masculus femina nõ succedat: an femina petẽs cautionẽ a filio de non dissipãdo bona ꝛ de hereditate restituẽda si casus obuenerit sit audiẽda. vide col.lxxiiij.ver.vigesimo quero.

¶ Si dicat statutuz ꝙ filia dotata non succedat nec regressum habeat aduersus parẽtes vel eoꝝ heredes qui cõprehẽdantur appellatiõe heredũ. vide col.lxxiiij. versi. vigesimo primo ꝛ vltimo quero.

¶ Appellatione heredis veniunt oẽs successores taz sui q̃ legitimi ꝛ extranei ex testõ vel ab intestato: nisi disponentis mens esset solũ descendẽtes comprehendere. vide in.d.vñ. xxj.circa princi.

¶ Appellatione heredis venit etiã fiscus: sed venit veluti extraneus. vide in.d.vñ.xxj.circa prin.

¶ Appellatiõe heredis an veniat succedẽs de iure ꝑtorio.

¶ Appellatione hr̃dis an veniat fideicõmissarius vniũs.

¶ Appellatione heredis: an veniat monasterium.

¶ Appellatione heredis: an veniat singularis successor: puta legatarius vel similis.

¶ Appellatione heredis: an veniat ascẽdẽs. vide col. lxxv.

¶ Appellatione heredis in vltia volũtate: an veniat vltra q̃ descendentes.

¶ An feudũ mihi ɔcessum pro me ꝛ heredibus meis quibuscunqȝ possim extraneo legare. vide col.lxxv.vñ.ꝛ ista faciũt.

¶ Si recipio

¶ Si recipio feudū pro me ⁊ successoribus meis qlibet an legatarius cui illud lego dicatur quo ad hoc meꝰ successor. vide in dicto versi. ⁊ ista faciunt.
¶ Uerba pregnantia solent alterare naturam actus. vide in dicto versi. ⁊ ista faciunt.
¶ Si accipio feudum pro me ⁊ familia mea qui dicantur de familia: ⁊ an istud feudum veniat in restitutione fideicom. vniversalis. vide col. lxxvj. versi. tertio tñ loco.
¶ Jura sepulchroꝝ ⁊ patronatus non veniunt in restōne fideicō. vide in dicto ver. tertio tamē loco.
¶ Statutū excludēs filiā dotatā tollit suitatē ⁊ impedit dominij ꝯtinuationē. vide col. lxxvj. in prin. ⁊ in col. xlviij. ṽsic. sed tu aduerte. ⁊ in col. lxxv. versi. duodecimo quero. ⁊ in colū. lxvj. versi. xiiij. quero.
¶ Si dicat statutum ꝙ extantibus filijs femina dotata non succedat: an tunc filia non dotata excludat filiā dotatā. vide col. lxxvij. ver. sed quid si ille.
¶ Hereditas ascendentiū quasi debetur descendētibus: ipsi tñ descendētes dicantur in illa habere cām lucratiuam. vide col. lxxviij. ver. nec ob. predictis.
¶ Si de qualibet donatione sit gabella soluēda: an erit soluenda de hḗditate relicta filijs. vide in. d. ṽ. nec ob. ꝑdictis.
¶ L3 de omni lucro sit decima soluenda: non tñ est soluēda de hereditate patris. vide in. d. ver. nec ob. predictis.
¶ Hereditas quedā est lucrosa: quedā onerosa: qdam opulenta: qdam locuplex. vide col. lxxviij. versi. cogitabam.
¶ Exheredatio legis ita est odiosa sicut exheredatio hois. vide col. lxxviij. versi. contrariam tamen sententiam.
¶ Ita coniecturatur mens statuti sicut mens testatoris. vide in. d. ver. contrariam tñ sententiam.
¶ Mens ēt ꝯiecturata prefert ṽbis: vñ vt ṽba illi deseruiāt improprietur. vide pulchre in. d. ver. ꝯriam tamen solam.
¶ Qualiter coniecturet mens vel ratio statuti vbi nō est expressa. vide in. d. versi. contrariam tamen solam.
¶ Ubi ex verbis simpliciter prolatis prefert iniquū: eq̄uo recedimus a verbis ⁊ stamus menti.
¶ Statutum ita dz interpretari ne ex eo quis indebite iure suo priuetur. Item ne quis indebite lucrum consequatur in dcō versi. contrariam tamen sententiam.
¶ Sufficit ꝙ statutum exorbitans ⁊ correctoriū aliqd operetur. vide in. d. versi. contrariam tamē solam.

Finis Tabule.

¶ Sequitur tractatus sup eadem materia de statutis excludentibus feminas a successiōibus editus per dñm Joānem campeziū quem posuit in suo tractatu dotiū in. xxj. qōne cū multis sequē. j. trāslatis simul cū vltima. q. dicti tractatus.

¶ Qō. j.

Statutuz dicꝫ ꝙ soror dotata nō succedat cū frībus: an si semel fuit dotata ⁊ illā pdidit teneatur frater iterū illā dotare: alis non excludatur a succedendo. Bal. in. l. si. in. iij. col. C. de dot. promis. dicit ꝙ non tenet eam iterū dotare per. l. si quis testō. §. j. ff. de le. j. nullam tñ mentionē facit de glo. ⁊ doctrina Bar. in. l. si cum dotē. §. si post solutū. ff. solu. ma. Unde verius videt ꝙ dcm̄ Bal. debeat limitari fꝫ distinctionem Bar. in. d. §. si post solutuz. Pro Bal. tñ facit qꝛ istud statutum videt esse correctoriū iuris cōis: merito ītelligi dꝫ de prima vice. ar. l. bone. §. hoc sermone. ff. de ver. significa.

Mihi tñ magis placet dicta limitatio: maxime qꝛ dictuz statutū videt aliqualiter fauere iuri cōmuni dū fratrē arctat ad dotādū eā: qm̄ si mulier non hꝫ aliunde vñ se dotet de iure cōmuni cogit frater eā dotare: vt voluit Bar. ⁊ alij doc. in. l. j. ff. sol. ma. ⁊ tetigi. ē. §. j. Secus tamē putarem vbi frater vel quis alius teneret ad dotandū mulierem ex dispōne hois: ⁊ ita dicit do. Jo. de imo. in. d. §. si post solutū. allegās ad hoc. l. plane. §. j. ff. vt in pos. leg. iuncta. l. sciendū. ff. q sat. cog. Sed illa iura potius faciunt in ꝯrium: qꝛ in. d. l. sciendū. obligatus erat ex dispōne legis: ⁊ tñ si fideiussor desiit esse soluēdo non tenet iterum cauere: ⁊ sic mitius agit cū. l. quāz cum hole. arg. l. celsus. ff. de arbi. Tu ergo allega text. in. l. veluti. §. hec. ff. de eden. iunctis nota. per Bar. post Cy. ibi ⁊ iuncta. l. fideicōmissa. §. si quis. de lega. iij. in qbus iuribus probat ꝙ dictio rursus intelligit in dispōne hois de secūda vice tñ. Faciunt etiam ad hoc notata per Bal. in. l. q per salutem. ff. de iureiuran. ⁊ per Roma. in. l. pretor. §. hoc interdictum. in si. in additio. nouis. ff. de ope. no. nūcia. ⁊ Bal. in l. si socius pro filia. ff. pro socio. Conclusio videt ꝙ frater teneatur sororem dotare totiens quotiens fuerit oportunū cū limitatione tñ Bar. in. d. §. si post solutum. qꝛ eadem rō militat que in patre ⁊c.

¶ Qō. ij.

Statuto ⁊ iure lombardo cauet ꝙ si frater dotet sororem succedat ṗsi in totū: modo frater anteq̄ dotaret sororem decessit relicta filia. Querit an ista filia possit amitā dotare: ⁊ sic eam excludere a succedendo. Uidet ꝙ non: qꝛ amita dicit se debere habere dimidiam hereditatē patris sui: qꝛ lꝫ frater suus haberet illud priuilegiū eam dotandi ⁊ succedendi: tamen istud priuilegium nō transit in filiam suā: qꝛ erat priuilegium personale cōcessum propter dignitatem masculini sexus. In contrarium videtur propter gñalitatē. l. omnes populi. ff. de iusti. ⁊ iure. ⁊. l. venditor. §. si cōstat. ff. cōmunia predio. Et si diceret ꝙ istud statutum est contra ius naturale ꝙ filios ad successionē parentuz vocat: vt. ff. de bo. dam. l. cum ratio. ⁊. l. scripto. ff. vnde liberi. ⁊ sic statutum qḋ excludit filiam videt odiosuz. Dic ꝙ certam quotam filijs deberi non est a iure nature: ⁊ hoc apparet quia certa ea est in aut. de trien. ⁊ semis. §. penulti. Sed p amita facit. l. priuilegia. ff. de regulis iuris. ⁊. l. ex pluribus. ff. de administratione tutorum. ⁊ quia in multis melior est conditio masculorum. l. in multis. ff. de statu homi. l. prima. C. de adulte. ⁊ ibi per Cy. ⁊ quia cessat ratio excludendi amitā: qa lex voluit successionem remanere apud masculos: sed si decesserūt masculi: ergo ⁊c. Sed pro ipsa nepte facit. l. si minor. ff. de administratione tutorum. ⁊ quia ipsa est heres vniuersalis patris sui ⁊ in omne ius successit: vt. ff. de regulis iuris. l. heres. ⁊ quia sufficit semel peruenisse ad causam ꝙ amita debeat esse dote contenta. argumento. l. cum bonis. ff. de curato. furio. ⁊ quod not. in. l. si quis hac. de bonis liberto. ⁊ in. l. titia. §. vsuras. de lega. ij. ⁊ in. l. cum quidam. §. liceat. de vsuris. Multi cōsuluerunt ꝙ amita admittatur ad dimidiam hereditatis. Et adducūt vltra predicta. l. pater de seruit. ⁊. l. quedam. §. nihil interest. ff. de edendo. ⁊. l. actiōe. §. publicationē. ff. pro socio. ⁊. l. cum heres. ff. de diuer. ⁊ tempo. prescrip. ⁊. l. cum heredes. ff. de acquiren. posses. Alij cōsulentes in eadem questione distinguunt: aut frater decessit anteq̄ pater: ⁊ tunc vera sit opinio predictorum consulētiū. Aut decessit post mortem patris: tunc quia iam ius est quesitum in persona filij transmittit illud ad heredem etiā feminam: vt. l. cum antiquitas. C. de iure delibe. ⁊. l. j. C. de his q ante aper. tabu. ⁊. l. j. §. in nouissimo. C. de cadu. tollē. Et qa sufficit ꝙ semel fuerit ius quesitum. l. videamus. ff. quod metus causa. ⁊ in hanc partem inclinat Bald. in. l. fina. C. de in ius vocan. ⁊ Albe. de rosa. referens se ita obtinuisse in secūda parte statutorum. questione. cj. Facit quod dicam. j. proxima questione.

¶ Qō. iij.

An dotata per fratrem eo mortuo relictis heredibus extraneis aliqd petere possit in bonis patris. Uidet ꝙ sic: quia ad tempus fuit exclusa: ergo post illud tp̄s reintegrata intelligitur ⁊ admissa videtur vt nunc succedat in hereditate dicti primi parentis p notata per Bar. in. l. si. ff. ad tertul. Et faciūt in argumētum. l. scire. §. tādiu. ff. de condi. fur. ⁊ in. l. delictis. §. si detracta. ff. de nuta. ⁊ in. l. j. §. fina. de cura. furio. ⁊. l. j. §. expectandi. de secun. tabu. ⁊. l. quādiu. ff. de acquiren. here. item qꝛ prohibitum ad tempus post tp̄s videtur permissum. l. imperatores. ff. de postbu. l. statu liberi. §. stichum. de statu liber. nam statutum hoc potest facere ꝙ qui sunt heres ad tempus post tempus desinat ⁊ alius sit heres in totum vel in partem: qa hoc facere potest miles ex priuilegio. l. j. in princi. de testa. mili. ⁊. l. in substitutione filij. ff. de vulga. ⁊ pupillari. Item quia talis filia exclusa a statuto dicit heres anomala: vt refert Bart. in. l. si annus. C. de libe. preteritis. ⁊ illud quod est anomalum nullam regulam iuris cōmunis sequit: sed quatenus est

tenus est dispositum de eo eatenus est iudicandum ⁊ nō vl-
tra: argumento eius qḋ dixit glo. de tutela matris: vt refert
Bald. ⁊ Ange. in aut. matri ⁊ auie. C. quando mulier tutele
officio fungi potest. Item quia causa dicti statuti est causa fi
liorum masculorum: vt pulchre decidit Cy. in. l. publico. C.
de adul. ⁊ Bal. in. d. l. si auus. Bar. in. l. ij. §. videtur. ad ter
tul. ⁊ in. l. liberorum. de verbo. signifi. ⁊ eleganter consuluit
Roma. in suo consilio. cccc xi. Cū ergo cessat ratio finalis sta
tuti propter mortem filij defuncti sine filijs masculis qui me
dio tempore obstitit dicte filie cessare debet dispositio dicti
statuti. argu. l. adigere. §. quis. de iure patrona. ⁊ quod no.
Cy. ⁊ Bal. in. l. generaliter. C. de episco. ⁊ cleri. ⁊ notatur in
l. titia seio. §. vsuras. de lega. ij. Maxime cum dictum statu-
tum sit odiosum. l. maximum vitium. C. de liber. prete. ergo
restringendum vt res facilius redeat ad suam naturam. ar-
gumen. l. si vnus. §. pactus ne peteret. ff. de pac. ergo necessa
rio sequitur ꝙ tale statutum infringens regulas iuris cōmu
nis prohibendo succedere tempore vite fratris sui ⁊ filiorū
descendētium masculorum post ipsorum mortē ⁊ defectū ad
ius cōmune reintegretur vt nūc succedere possit. Et ista ps
adiuuatur auctoritate. Bar. in dicta. l. si. ad tertul. ⁊ Bald.
in. l. si quis posthumos. §. si filius. ff. de libe. prete. ⁊ in dicta
l. si auus. In contrarium ꝙ mortuo filio post imix-tionē fa
ctam in hereditate patris sui filia ad patris hereditatem nō
possit reuerti: nā in hac successione ab intestato ip̄e admitti
tur qui reperitur proximior tempore mortis testatoris ⁊ ad-
ditionis hereditatis. l. si quis exheredato. in prin. de iniust.
test. ⁊. l. si. ff. de condi. insti. Sed iste filius fuit proximior tem
pore mortis patris exclusa ipsa filia ergo ⁊c. Itē postea ꝙ fi-
lius se imiscuit iuncta incipit esse hereditas patris cū sua in
tantum ꝙ amplius non dꝫ hereditas patris denominari. l.
sed si plures. §. si. ff. de vulga. ⁊ pupil. arbitratur enī statutū
dotem esse congruam portionem mulieris dotate: vnde ex-
tantibus masculis videt̄ ipsam contemplatione talis dotis
exheredasse. argu. l. qui volebat. ff. de here. insti. iunctis no-
tatis in aut. nouissima. C. de inofficio. testamēto. vnde videt̄
statuti hanc legitimā redegisse ad dotem postea ꝙ de resi-
duo eam excludit. Et hoc clarum est posse statutum facere:
vt noat Cy. in. l. sancimus. C. de nup. Itē illa verba extātibꝰ
masculis videntur conditionalia cū hēant diem incertam. l.
dies incertus. ⁊. l. quibus diebus. §. qdam titio. ff. de cōdi. ⁊
⁊ demon. In cōditionibus autem traditur regula qḋ sufficit
eam conditionē semel existere etiā si non duret. l. pe. de ꝯdi.
insti. q: ois exclusio dr̄ perpetua. l. vi. c. j. ⁊. l. si filius. de pe.
ff. ⁊. c. ex lr̄is. de ꝯsti. Et maxime videt̄ hec vera in materia
de qua loquimur in qua si diceremus filiā superstitē admitti
post mortē filij qui se imiscuit rūpimus duas regulas iuris:
vnā ꝙ filius fuisset heres pro parte tpis ⁊ pro alia pte filia.
Scdam ꝙ filius semel heres desineret eē heres qḋ iura non
patiunt̄. l. hereditas. ff. de heredi. isti. l. sed si fine. §. qḋ papi-
nianus. de minor. Ex qbus videt̄ ꝙ filia semel exclusa p sup-
existentiam masculi intelligatur perpetuo exclusa: lꝫ enī cā
exclusionis. s. masculina proles cesset: non tñ cessat dispositio
iam perfecta pretextu dicte cause. arg. notator per Jo. an. i
c. dectat. de rem. iur. in mercu. Decidendo veritas videt̄
ꝙ aut statutum simplr̄ ⁊ indistincte dicit filiam dotatā non
admitti ad successionē patris: ⁊ tunc perpetuo dꝫ esse exclu-
sa. Et ita procedant allegata pro ista vltima parte. Secus si
loquat̄ per dictiones suspēsiuas: vtputa quoad vel quousqꝫ:
vel donec masculus superstes: ⁊ tunc ꝑpter defectum masculi
reintegratur filia ad succedendū: ⁊ ita ꝑcedant allegata pro
prima parte. Et ista conclusio colligitur ⁊ est cōis sententia
doc. videlꝫ Bal. in. c. j. §. cum etiam. ad fi. in titu. episcopū
vel abbatem. ⁊ in. c. j. de beneficio femine: ⁊ Sali. in. l. fi. C. de
repu. heredi. Cy. ⁊ Sali. in. l. j. C. de adul. Imol. in. l. mulie-
ri ⁊ titio. ff. de condi. ⁊ demon. Ange. in. l. antiqui. ff. si pars
here. peta. Jo. an. in rubrica de succes. ab intesta. ⁊ Bald. in
l. si quis filium. C. de inofficioso testamē. ⁊ Bald. in. l. si quis
posthumos. §. filium. ⁊ ibi etiam Imol. tangit. ff. de liber. et
posthu. vide Angel. in. l. ꝙdiu. C. qui admitti. ⁊ facit quod
dixi. s. proxi. questione. ⁊ vide Bal. in. l. iij. C. quando dies
leg. ce. ⁊ Bal. ⁊ Ang. in. l. gallus. §. si quid si tātum. in fi. ff. d
libe. ⁊ posthu. ⁊ Imol. in. l. is qui soluendo. ff. de heredi. in-
sti. ⁊ Bald. in. l. sed si quis. in. vj. colum. C. de secun. nup. Et
ita fiat concordia inter collegium Senēse ⁊ collegium Pa-
duanum: quia collegium paduanum loquitur quando statu-
tum loquitur per verba suspensiua vel conditionalia. Colle
gium vo Senēse quādo statutū simpliciter loqtur: ⁊ ita hāc
controuersiā dirimit sublime collegiū Bonomē. ꝑut refert
⁊ sequitur Pe. de ancha. in suo cōsi. cc xciij. als. ccc j. incipiē.
In christi nomine ꝑbabiliter. ⁊ in consi. xxiij. incipi. in chri
sti nomine hec questio. Predicta tamen omnia ꝑcedūt
quando ille filius ante mortem se imiscuit hereditati pater-
ne. Quid autē si se non imiscuisset: sed statim mortuo patre
decessisset: an etiam si statutum loquatur simpliciter ꝙ extā
tibus masculis femina dotata non succedat: an hoc casu po-
terit filia reuerti ad bona paterna. vide pulcherrimam alle-
gationem ⁊ decisionem Alberi. de rosa. in secūda parte sta-
tutorum. questione. cv.

¶ Q̄ō. iiij.

Sed cadit vna dubitatio quid si statutū simpli
citer dixerit ꝙ filia dotata nullū re
gressum habeat ad bona paterna cōtra fratres aut heredes
parentis defuncti: an illud verbum fratres intelligat̄ de fra
tribus ipsius filie excluse: an vo etiā de fratribus ipsius de-
functi: ⁊ sic de patruus filie. His diebus consului ꝙ itel-
ligatur etiam de fratribus defuncti secutus in hoc consilii.
Roma. in suo consi. xvj. quod est notādum. Adde tamen ꝙ
prima facie videtur dicendum ꝙ debet intelligi d̄ fr̄ibꝰ ipsa
rum mulierum dotatar: quia fundata est intentio earum de
iure cōmuni cū sint de liberis defuncte persone: ⁊ prima cā
est in successione liberorum. aut. in successione. C. de suis et
legitimis. ⁊ in aut. de here. ab intesta. §. j. quinimo speciali-
ter est prouisum ꝙ ipse femine ⁊ ex eis descendentes preferā
tur agnatis transuersalibus cuiuscunqꝫ gradus sine diminu-
tione alicuius partis: vt in dictis iuribus. nota. in. l. fina. C.
de suis ⁊ legitimis. Preterea non potest negari ꝙ ille ter-
minus contra fratres non sit ambiguus ⁊ obscurus ex eo ꝙ
est nimis generale ⁊ indistincte positus: ergo in dubio illud
statutum debet intelligi fm ius commune vt minus ledat il
lud ꝙ sit possibile. l. secunda. C. de nox. cum simuli. per con-
sequens videtur debere intelligi de fratribus ipsarum femi
narum. Et qa non est verisimile ꝙ legislator seu statuti pre-
dicti sic inuoluto ⁊ confuso sermone voluerit huiusmodi fe-
minas si non extiterint aliqui fratres ipsarum excludere nō
facta aliqua specifica declaratione per dictos agnatos ad-
uersus quos lex in fauorē ipsarum feminarum descēdentiū
specialiter prouidit: vt in. §. penultimo ⁊ fi. institu. de hered.
ab intesta. ⁊. l. fina. ff. de suis ⁊ legitimis. Accedit etiā quia
vix a iure permittitur qḋ etiam expresse possint tales perso-
ne que sunt de numero liberorum ab hereditate parentū per
statutum excludi. §. p obthemus. in auten. de trien. ⁊ semis.
no. in. l. sancimus. C. de nup. per Dy. in regula indultum. de
regu. iur. ergo per velatam ⁊ obscuram dispositionem que
aliter potest intelligi nullo modo debet dici hoc esse com-
prehensum. Et talem ratiōem in simili facit textus in. l. illa
institutio. ff. de heredi. institu. Facit quod no. Joan. and. in
c. eos. de imu. ecc. in. vj. ⁊. l. c. romana. §. ꝯhētes. de fo. cōpe.
eodem lib. Et pro hoc patet nō obstare qḋ dicitur de hono-
re masculine prolis ⁊ conseruatione familie: q: illud videtur
procedere quando firmiter apparet ꝙ talis est intentio sta-
tuentium: sed in casu nostro magis verisimiliter apparet de
opposito vel saltim sumus i ambiguo ergo ⁊c. Adducit̄ etiā
pro hac parte: quia verba dicti statuti generalis loquuntur
de fratribus: ergo debēt itelligi de fratribus ipsarū femina
rum: non autē de fratribus defuncti: quia ista esset iniquissi-
ma interpretatio per quam excluditur femina magis defun
cto proxima. argu. l. assiduis. C. qui pot. in pig. habe. Statu
ta enim sic debent intelligi vt si verba repugnēt vt minimū
contineant iniquitatis. l. quotiens sermo. ff. de regu. iuris.
Facit in simili qḋ dicunt docto. ꝙ statutum excludēs femīas
extantibus fratribus defuncti intelligitur de fratribus pmi
gradus tm̄: non autē secundi ⁊ tertij gradus hoc de fratribꝰ
consobrinis. Ita Bal. in suo consilio incipi. In christi noīe.
Si mei nō extat ⁊c. ⁊ Bald. in. l. lucius. §. questitum. ff. de le-
gatis. iij. accipi enim debent verba in potiori significato: ⁊ p
prius non per posterius. Unde Bal. in. l. j. C. de succe. edic.
dixit ꝙ stante statuto ꝙ si extat patruus mater nō succedat:
si extat patruus magnus mater non excluditur: quia cum ni-
hil sit cautum de patruo magno standum est iuri cōmuni et
generali: ⁊ ibidem dicit Bal. ꝙ statutum faciens mentiōē in
de nepote non habet locū in pronepote: nisi sit casus fauo-
rabilis ⁊

rabilis et nemini noceat. allegat. l. cui cor. §. si. ff. de postbu. Idem voluit Bal. in. l. iubemus. §. si. C. ad treb. vbi dicit in dicto statuto de fratre debemus sequi verborum arctitudinem et non extensionis plenitudinem. Idem Bal. in. l. oes populi. in xij. colũ. de insti. et iur. et Pe. de Ancha. in repe. c. canonum statuta. in versi. qd de patruo. de cõsti. Idem Bal. in. l. hac edictali. §. qua observatione. C. de secũ. nup. vbi dicit q statutum loquens simpliciter de noverca non debet extẽdi ad novercam magnam. Bal. tamẽ in. l. quod vero. ff. de legi. po nit vnam aliam limitationem: videlz q si statutũ dicit q extante patruo matertera nõ succedat qd patruus bene excludet materteram magnã: q verba statuti non repugnãt huic casui: imo est verior ratio in excludendo materterã magnam: et hoc approbant Ro. et cõmuniter docto. in dicta. l. j. C. de succes. edicto. Faciunt no. per Bal. in. l. vxor. C. qui accusa. non pos. Joan. and. in addi. Specu. in ti. de succes. ab intest. Bar. in. l. ij. §. videndum. ff. ad ter. Bal. in. l. illam. C. de colla. Bal. in. c. que in ecclesiarum. in. xiij. col. de consti. Ange. in. l. j. ff. de inoffi. testa. et in aut. matri et aue. C. quando mulier tutel. offi. fun. potest. Imo. in. l. si dotali. ff. solu. mat.

His tamen non obstantibus ego sum in eadem sententia pro qua alias consului vt supra retuli: et fuit apud Casalem Montisferrati. et postmodum idem consului in ciuitate Cremone in vna opulentissima hereditate: videlz q fiie femine excludantur non solum per fratres ipsarum feminarum: sed etiam per fratres defuncte persone stãte statuto de quo supra. Et premitto q cõmunis opi. scribentiũ est q statutũ exclusiuum feminarum indistincte dicitur fauorabile: quinimo plus dicitur concernere publicã vtilitatem: lz in hoc articulo Bal. more suo variauerit: vt plene de hac questione dicam. j. eo. §. et ideo hic nõ replico. ¶ Secũdo premitto q tale statutũ non attento iure cõmuni potest dictas feminas excludere: quia hereditas fuit inuenta de iure ciuili: et donum est iuris ciuilis. tex. cum glo. in. l. j. de acquiren. rerum domi. no. glo. in. l. pro herede. de acquiren. heredi. j. distin. ius quiritum. probatur in. l. seruo inuito. §. si a pupillo. in similitudine iuris ciuilis. ff. ad trebel. no. Bar. in rubri. de acquiren. hered. Sed proprium est legis aliquos vocare ad hereditatẽ alios excludere. l. lege obuenire. ff. de verbo. signi. et. l. si. ff. de suis et legitimis. Modo sic disposita per ius ciuile possunt in totum et in parte per locorum statuta imutari. l. omnes populi. ff. de iusti. et iur. imo dicit Bal. in. l. j. in. xj. colũ. C. quando nõ pet. partes q statutum in loco non dicitur dispensatio sz ius cõmune pro quo facit: q quelibet prouincia habet ritus suos. c. illa. xij. distinctio. c. certificam. de sepul. ergo statutum potest dictas feminas excludere nec dicet odium: quia nemini facit iniuriam qui vtitur iure suo. nec obst. si dicitur q legitima est de iure naturali: et qd non potest tolli per ius ciuile et c. quia hoc est falsum: imo cum legitima habet certas metas a iure ciuili aut. nouissima. C. de inoffi. test. non minus potest ius ciuile q̃ ius gentium cũ ipsum ius ciuile dederit formã. arg. l. an inutilis. ff. de accep. Nõ tamen firmo q statuti possit in totum tollere legitimam: quia hoc non multũ facit ad propositum nostrum cũ femine dotate dicantur habere legitimam: quia dos succedit loco legitime. Sz concludo q nõ habito aliquo respectu ad ius cõmune statutũ potest disponere circa exclusionem feminarum et non dicitur propter hoc odiosum. Et istud assumo mihi pro vna cõclusione ad ea que infra sum dicturus: pro qua facit quia dictum statutum dicit imitari. l. duodecim tabu. per quam agnati preferebantur indistincte cognatis. institu. ad tertul. §. fina. Quod autem sumus in casu in quo statutum voluerit feminas excludere. j. ostendam. Secundo ad predicta facit quia si statutum excludit feminas simpliciter non facta mentione de masculis: tamen eorum fauore dicitur factum: ita Bart. in. l. j. §. fina. de contra tabu. et Bal. in. l. peto. ff. de leg. secundo. ad hoc pulchre facit quod volunt Bald. in. l. cunctos populos. in. xix. columna. C. de summa trini. in ver. itẽ quero quomodo cognoscam: vbi dicit q quando statutum excludit nepotem ex filia videtur factum fauore agnationis: sed si nepotem ex filia admittat tunc videt factum in odium sexus. Sed in questione nostra statutum dicit q filia dotata et descendẽs ex ea et c. ergo videtur hoc factum fauore agnationis. Preterea hoc colligitur ex generali consuetudine locorum vbi sunt talia statuta. argumẽ. l. si seruus plurium. §. fin. ff. de legatis. j. l. labeo. de suppel. le. l. cum de lanionis. §. asinam. de fun. instruc. ergo si censetur factum fauore agnationis sequitur q illa verba indiffinita contra fratres debent intelligi tam de fratribus ipsarum feminarum q̃ defuncti etiam si fratres defuncti sint de eadem agnatiõe cuius fauore vt supra dixi prefate mulieres excluduntur per statutum. Facit q in reddenda ratiõe legis vel statuti potest multipliciter per cõiecturas procedi. l. scire oportet. §. alias. ff. de excusa. tuto. l. benigni⁹. de legi. l. in ambigua. ff. de regu. iur. l. adigere. §. q̃uis. de iure pat. l. vt gradatim. §. hoc si. de mu. et hono. l. j. §. pen. et ibi Bar. de aqua plu. arcen. Sed in casu nro nulla alia ratio cõiecturari potest in dicto statuto nisi amor conseruande familie q̃ ratio cum sit vnica debet haberi pro expressa: vt est glo. no. in. l. q̃uis. C. de fideicõmis. no. Bal. in. l. quotiens. eo. titu. et in. l. maximum vitium. C. de libe. prete. bonus tex. in. l. nominatim. ff. de libe. et postbu. Facit quod no. do. Abbas in. c. suggestum. de decimis. et pulchrẽ in proposito in. c. ij. de appel. facit. l. scire oportet. §. sufficit. de excusa. tu. l. codicillis. §. instituto. de lega. ij. l. tale pactum. §. si. de pac. no. in. c. si. de re iudi. si ergo ratio statuti fuit fauor agnationis quis dubitabit q illa verba contra fratres debeant intelligi tã de fratribus ipsius defuncti q̃ ipsarum feminarum habita tamen ratione prioris coniunctionis vt admittantur primo fratres ipsarum feminarum si extant. Si vero non extant admittitur fratres ipsius defuncti: q postq̃ verba statuti possunt adaptari ad istum casum: ergo et mens ipsius statuti locum habebit l. iiij. §. quotiens. de dam. infec. l. hos accusare. §. omnibus. de accu. Accedit pro ista parte qd pulchre consuluit Ange. in suo consilio. cccxl. alias. cccl. Non ob. si dicitur qd nullibi reperitur in iure qd quãdo vna sola ratio potest assignari in statuto lz habeatur pro expressa fiat extensio ex idẽtitate rationis: sed tamẽ fit extensio maioritate rationis: vt patet ex dicto Bal. in. l. j. C. de suc. edic. iuncto dicto eiusdem Bal. in l. qd vero. ff. de legi. et retuli. s. Preterea lz detur vnũ speciale: videlz q quando nõ potest assignari nisi vnica ratio in statuto qd illa habet pro expressa: vt not. in dicta. l. q̃uis. C. de fideicom. tamen non inuenitur q tunc sequatur aliud speciale: vz q ita sit licita extensio ex idẽtitate rationis: ergo in casu nostro non potest fieri extensio ex idẽtitate ratiõis: quia respondeo q etiam si ratio non sit scripta in. l. si tamẽ nõ potest reddi mihi nisi vnica ratio: tunc fit extẽsio non minus q̃ si ratio esset scripta in. l. et hoc expresse firmat Bal. in. l. maximum vitium. in. v. col. C. de libe. prete. et in terminis consuluit Pau. de ca. in suo consilio. cccxxxiiij. in. vj. colum. et idẽ dicit idẽ Pau. in. l. si vero. §. de viro. ff. sol. mat. et aliquid per Imol. in. l. si. ff. de heredi. insti. q̃uis Bar. in. l. liberorum. ff. de ver. sig. non fuerit ausus hoc firmare: tamen aduertendũ q Bar. ibi non inuit qd nõ posset reddi nisi vnica ratio: et sic non põt dici q Bar. ibi loquitur in casu nostro. Ex predictis puto sentẽtiam pro qua cõsului esse verissimã nec vllo pacto admitto q sit arbitraria iudici: sed predicta pars in fauorem agnationis et familie est ipsa pura veritas.

¶ Qõ. v.

Statutum dicit q extantibus agnatis mr non succedat vel existentibus filijs filie non succedant nec vltra se extendit statutum: vtrũ q de admittendis agnatis vel filijs aliter non disponit exclusa mre vel filiabus venient subsequẽtes in gradu etiam cognati: puta in pmo casu auus matern⁹ exclusa matre. Videt q sic per. l. ij. §. videndum. ff. ad ter. maxime q mater sub nomine proprio excluditur: ergo non excluduntur alij cognati. l. tutelas. ff. de cap. diminu. Nec videt posse dici q per illa verba existentibus agnatis videantur vocati ipsi agnati: q verba conditionalia prout sunt illi ablatiui absoluti. l. a testatore. ff. de conditio. et demon. non inducunt dispositionem. l. si qs sub conditione. ff. si quis omis. causa testa. Preterea sequeretur q facta substitutione alicui si sine liberis decesserit q existentibus liberis viderẽtur vocati ex testamẽto vel rogatus institutus ipsis liberis restituere: cuius cõtrarium tenẽt cõmuniter docto. in. l. filiusfa. §. cum quis. de lega. j. et in. l. j. C. de condi. inser. de quo articulo plene dixi in tractatu substitutionum. Contra determinat Bar. in. l. j. §. videndũ. ff. ad ter. pro quo facit qd ablatiui absoluti quando proferũtur ab eo qui potest disponere videntur dispositionem inducere. casus est no. in. l. fideicõmissa. §. cũ esset. ff. de lega. iij. et in. l. in rõne. §. tam etsi. ff. ad leg. fal. Facit etiã tex. in. l. seruo legato. §. si testator. ff. de leg. j. vbi ei cuius contemplatione facta est

facta est dispositio competit actio quãuis verba non referãtur ad eum ꝛ ibi ad hoc no. Bar. illum text. ꝛ in simili etiam no. Bal. facit tex. in. l. fideicommissa. §. interdũ. ff. de leg. iij. Item quando aliquis remouetur a lucro contemplatiõe alterius: illi debet applicari cuius contemplatione remouetur vt patet in tutore qui priuatur legato si non gerit tutellam. l. post legatum. §. amittere. ff. de his qui. vt indi. l. pe. C. de le. l. cum duo. §. si duo emancipati de col. bo. ꝛ ibi bar. Et ista pars videtur verissima: pro qua videtur casus in. l. si defunctus. C. de suis ꝛ legi. here. vbi est expressũ quod quãdo lex ab hereditate vel parte excludit quempiam contemplatione alterius illud dꝫ eis applicari quorum contemplatione aufertur ꝛ ibi illum tex. ponderauit Bal. Preterea si aliter diceremus iniquum fuisset statutũ qđ voluisset excludere matrem vel filiam faciendo viam aliam cognatis vlterioribus in gradu in quibus vrget maior ratio exclusionis. ꝛ sic non ob. allegata in contrarium in quibus possunt aliter operari ꝛ alia assumi coniectura. Et pro hac sentencia facit glo: in. l. lucius. ff. de heredib⁹ insti. cum suis concord. ꝛ. l. inter soceru. §. cum inter. ff. de pac. do. Facit etiam quod voluit Bar. in. l. gallus. in principio. ff. de lib. ꝛ posthumis.

Q̃. vj.

An valeat statutum quod femina dotata nõ succedat patri extãtibus masculis. De hac questione vide per Dyn. in regula indultum de regulis iuris. ꝛ ibi per Jo. an. in mercurialibus. ꝛ Bal. l. l. prima. §. ius naturale. ff. de iusti. ꝛ iure. Uide omnino Barto. in repeticio. l. si pater. ff. de inofficioso testamento. vbi dicit quod intentio statuti videtur fuisse vt haberet dotem loco legitime ꝛ conseruaretur honor familie. De qua conseruatione notatur per Joan. and. in additio. Specu. in ti. de succes. abintesta. in rubrica ꝛ per Ange. in cõsilio. cccxvij. vbi dixit quod tale statutum dicitur equum. vide Bald. in. l. non fine. C. de bo. q̃ liberis. ꝛ in. l. secunda. C. de in ius vocan. ꝛ in. l. sancimus. C. de nupt. ꝛ in. l. secunda. C. de his qui. ad lib. procla. non licet. ꝛ in. l. certum. in principio. C. vnde legitimi. ꝛ in. l. si defunctus. ꝛ in. l. fin. C. de suis ꝛ legitimis. ꝛ Ancha. in repetitione. c. canonum statuta in versic. his quoq̃ membris de constitu. arbitratur enim statutum dotem esse congruam portionem mulieris dotate ꝛ legitima non est aliud q̃ portio taxata legis arbitrio personis quibus iure nature debetur vel quasi debetur successio: auten. nouissima. C. de inofficio. testa. Appellatur enim debitum bonorum subsidium sꝫ mulieres dotate habent subsidium dotis ꝛ maritorum. l. j. C. vnde vir ꝛ vxor ergo ꝛc. Item dos succedit loco alimẽtorum. sed mulieribus dotatis raro deficiũt alimenta ergo valet statutum quod talis filia dotata excludatur a successione patris. ꝛ plura circa hoc colliges ex dictis remissiõibus bal. ꝛ ex his que dixi supra in. §. j. in questiõe an filia dotata possit petere legitimam simul ꝛ dotem. Sed in contrariũ videtur tale statutum non valere tanq̃ sit contra bonos mores ꝛ accusatorium nature quia constituit differenciaꝫ inter masculos ꝛ feminas argu. l. maximum vicium. C. de libe. preteritis. Secundo probatur quia quod non fit per pactũ nec etiam per statutum glo. sing. in Rub. C. de decre. decu. que glos. limitatur per scriben. in. l. omnes populi. ff. de insti. ꝛ iure procedere: quando pactuꝫ reprobaretur q: esset contra bonos mores. Sed in casu nostro filia per pactum se non excludit. l. pactum quod dotali. C. de colla. ꝛ ibi dicitur q̃ tale pactum esset cõtra bonos mores ergo ꝛc. Tertio facit quod legitima debetur iure nature vt in auten. de trien. ꝛ semis. §. hoc nos. ꝛ in. §. premium itaq̃ in auten. de heredi. ꝛ fal. ꝛ in. l. si. in prin. ff. de bonis dam. ꝛ. l. scripto. vnde libe. ꝛ in. l. j. §. eque de impo. lucra. descrip. libro. x. Quarto probatur quia alimentatio filij iure nature a patre viuẽte dependet. l. j. §. hinc descendit. ff. de insti. ꝛ iure. ita post mortem ipsius ꝛ ob hoc est constituta legitima vt est casus in. §. prohibemus in auten. de trien. ꝛ semis. ergo tale ius nature non potest per statutum tolli. §. generalia insti. de iure naturali cum cõcor.

Prima tamen pars videtur verior. quia omnes tenent quod posito quod legitima non possit in totum tolli per statutum potest tamen diminui prout i casu nostro in quo dos fuit subrogata per statutum loco legitime vt supra dixi ꝛ habetur plene per Cyn. in. l. sancimus. C. de nupt. per Jaco. de bel. in. d. §. premium per Alberi. de rosa. in. ij. parte statutorum. q. xcix. vbi dicit q̃ in hac opinio. sunt cõmuniter omnes docto. ꝛ facit quod dicimus in simili de cathedratico quod diminui potest non in totum tolli. c. conquerente de officio ordinarij: ꝛ in decimis. c. tua ꝛ ibi Innocẽ. de decimis. facit quod voluit Bald. in. d. §. ius naturale vbi dixit quod licet statutum non possit tollere cognationem potest tamen tollere ius succedendi sicut tollitur emancipatione. l. tutellas ff. de capi. dimi. ꝛ sic secundum eum valebit statutum q̃ filia dotata non potest dicere testamentum patris nullum. ꝛ plus dicit quod si statutum filie nihil habenti omnia denegет adhuc valebit. sed poterit petere alimẽta. pro quo dicto quod valet statutum quod filia dotata non possit dicere testamentum nullum. facit quia posito quod de iure naturali abintestato deberetur hereditas filijs tamen quod eis preteritis competat ius dicendi nullum non est de iure naturali: quia istud ab initio fuit introductum ratione patrie potestatis qđ patet quia emancipatis nõ competebat que patria potestas est de iure ciuili insti. de patria po. sicut: ꝛ ius querelandi est etiam introductum de iure ciuili. to. ti. ff. ꝛ. C. de inoffi. te. ergo iure ciuili bene potest tolli. Alij etiam dicunt quod hereditas vel legitima non debetur filijs de iure naturali prout late prosequitur Dy. in. d. c. indultum late etiam prosequitur an sit debita de iure gen. quod naturale appellatur ꝛ an illud sit imutabile per ius ciuile ꝛ concludit quod sic per eũ Jo. Campezius.

Q̃. vij.

An illud ius prerogatiuum quod ex forma statutorum habẽt masculi vt supra: tollatur minima capitis diminutione puta arrogatione vel emancipatione. Uidetur quod sic quia per talia statuta reducti sumus ad ius antiquum quo agnati preferebãtur cognatis. Sed tale ius tollebatur minima capitis diminutione. §. fin. insti. de legi agna. tu. ergo ꝛc. Tamen aduerte quia illud erat verum vltra fratres ꝛ sorores ꝛ patrem ꝛ filium inter quos per minimam capitis diminutionem non tollebat ius agnationis. l. iij. C. de legitimis tut. §. fi. insti. de legi. agna. succe. ergo idem dicemus hodie. Sed si vltra illas personas reperiantur statuta que masculos preferant feminis tunc videtur dicendum quod si hoc fit sub ciuili nomine puta dicit statutum quod agnati preferantur cognatis prout in partibus vltramontanis vt refert Jo. fab. in. d. §. fi. insti. de legitima agna. tu. ꝛ tunc fortasse tale ius tolleretur per capitis diminutione. Et si dicitur quod istud ius quod ex statuto datur non datur ex. l. xij. tabu. ꝛ capitis diminutio solum tollebat ius xij. tab. non autem aliarum legum posteriorum vt est casus in. l. tutellas. ff. de capi. dimi. Rñ. quod illud ideo est quia alie leges preter. l. xij. tab. solebant ius si qđ tribuebant tribuere sub nomine naturali quod non confunditur capitis diminutione. d. §. fi. vt dicit text. in. l. tutellas in ver. ex nouis autẽ. legibus. ff. de capi. dimi. ꝛ hoc sensit ibi Bartol. in sua diuisione. vnde etiam si leges noue aliquod ius prerogatiuum dedissent sub nomine ciuili illud ius tolleretur capitis diminutione quod etiam sensit Bald. in. d. l. tutel. quãuis Joan. fabri. in dicto. §. fin. dixerit contrarium ꝛ male. Et ista tene menti quia in contingentia facti possent facere tibi honorem.

Q̃. viij.

Quid si frater vellet sororem ad successionẽ admittere ꝛ illa eligat se dotari quis audiatur. Uidetur quod filia ar. de leg. iij. l. fideicõmis. §. cum esset. Et hoc firmat Alberi. de rosa. in secunda parte statutorum questione. cij. vbi allegat. l. petende cum ibi nota. C. de tẽp. in integr. restitu. peten. Adde tamẽ quod si filij masculi vellent filiam admittere ad successionem possint etiam inuitis creditoribus: singulare est dictum Bartol. in. l. secunda. §. si sint. ff. ad tertulli. ꝛ sequitur Bald. in. l. maximum vicium in viij. colum. in versic. sed pone quod frater. C. de libe. prete. ꝛ Bald. in consilio quod incipit quedam Mafrena in. ij. col. Jo. campezius.

Q̃. ix.

Statuto cauetur quod si quis decesserit relictis filijs ac filiab⁹ filie ad successionẽ nõ veniant sed dotari debeant decenter. queritur si pater fecit testamentum ꝛ preterijt filias an possint rumpere testamẽtuꝫ. Uide Alberi. qui hãc. q. disputauit in secunda parte statutorum. q. ciij. ꝛ de hac q̃one etiam aliud inferius tangam.

Q6.x.

Supposito statuto quod frater excludat sororem dotatam anquid si pater solum sponsalia contraxit pro filia ꝛ dotem promisit an erit locus statuto. Alberi. de rosa. in secunda parte statutorum. questione. cix. dicit fuisse determinatum quod sic per. l. non sine ratione. C. de bonis q̄ libe. ꝛ ibi vide Bald. aliquid infra dicam ꝛ etiam dixi supra. Et adde nunquid dotata in testamēto patris dicatur proprie dotata videtur quod nō. sed quod itelligi debeat de muliere vere dotata ꝛ de dote actualiter numerata. vt voluit Barto. in. l. qui pupillum. ff. de adulte. ꝛ in. l. non est. ff. de iure dot. vbi proprie loquitur ī terminis nostris de statuto. In contrarium consuluit Angel. in cōsilio. cccxiij. incipiente quidam ciuis florentinus vbi dicit quod mulier dicit dotata si dos est ei relicta in testamento vide Bartoluz in. l. cum plures. §. penulti. ff. de admini. tuto. ꝛ Petruz de anchar ano in consilio. clxij. Angel. in consilio. ccc. Pau. in consilio. cv. vide Salyc. in. l. si donaturus §. primo. ff. de conditio. ob causam vbi dicit quod illa mulier dicitur dotata que habet dotis promissionem vide Ang. in consilio. xcv. quod incipit Petrus ꝛ in consilio. cxxxij. incipiente in. q. vertente vbi vult quod sufficiat dotem offerri vsq; ad sententiam per. l. fin. ff. de pigno. actio. quod est perpetuo notandum si est veruz de cuius veritate aliquid infra tangam.

Q6.xi.

Quid si pater pro filia que ingreditur monasterium obtulit aliquid monasterio puta posuit centum sub altari an dicatur ex eo dotata ita quod per statutum excludatur. Uide Bart. in. l. ticio centum. §. ticio genero in fi. ff. de condi. ꝛ demon. ꝛ in. l. j. §. si parens. ff. si quis a parē. fu. manu. ꝛ in. l. omnino ꝛ i. l. qm̄ i prioribus. C. de inofficio. te. Cōmunis conclusio videtur qḋ excludatur ꝛ dici debeat etiam dotata.

Q6.xij.

An valeat statutum quod filia ingrediens mōasterium non succedat patri. Uidetur quod non quia videtur contra priuilegia concessa clericis per. l. deo nobis. C. de epi. ꝛ cleri. ergo videtur contra libertatem: autē. cassa. C. de sac. san. ecc. ergo non valet Pro hoc videtur in auten. de sanctis episcopis. §. sed hoc presenti ꝛ in auten. nisi rogati. C. ad trebel. sententia Bartol. in. l. fi. C. de pac. est quod aut statutuz disponit de ingrediēte per hec verba ingrediens monasterium vel si quis intraret mōasterium sit priuatus iure succedendi vel non succedat ꝛ tunc valeat statutum quasi non disponat circa clericum sed circa laycum. nam laycus est ille qui monasteriuz ingreditur sicut viuens moritur. l. qui duos. ff. de manu. te. Et sic non ob. d. autē. cassa. Non ob. d. autē. nisi rogati q ibi grauatur si monasterium ingreditur hic vero lucrum aufertur non autē in sibi quesitis grauatur. Aut statutum disponit de iam ingresso per hec verba si quis ingressus fuerit monasterium. tunc non valet statutum quia non potest clericis auferre ius suuz ꝛ esset contra libertatem ecclesie. d. l. deo nobis argu. p hoc in. l. sicibus te. ff. de manu. te. Adde quod in effectu idem tenet Bald. in. l. deo nobis. §. hoc etiam in. iij. col. C. de epi. ꝛ cleri. Sed mihi videtur quod hec distinctio sit verbalis ꝛ maxime quia sequeretur quod pater posset exheredare filiū si ingrederetur monasteriuz quod est contra. d. l. deo nobis in versicu. omnimodo vnde valde dubito de decisione bar. Et de hac questione vide per docto. in. l. stipulatio hoc modo concepta. ff. de verbo. obliga. ꝛ vide pulchrum consiliuz Pau. in consilio. ccccxxv. ibi vide. Adde ꝙ Rapha. Ful. in d. l. fi. C. de pac. tenet contra Barto. quia qualitas adiuncta verbo intelligitur secundum tempus verbi. l. in delictis. §. si extraneus. ff. de noxali. Nam statutum dicit ingrediens antequam ingrediretur non erat quesita hereditas. Sed post ingressum debet queri filie. l. deo nobis. C. de epis. ꝛ cle. ergo verba statuti referuntur ad ingredientem post ingressuz ꝛ sic includit personaz ecclesiasticam. Item non potest negari quod tale statutum non sit impedimento future ingressioni ꝛ sic contra libertatem ecclesie ergo non valet. c. fin. de immu. eccle. Alij distinguunt. Aut statutum precessit igressum ꝛ excludetur filia ꝛ valebit statutum quod potest disponere de bonis querendis applicādo alteri. ꝛ ideo mulier excluditur quia masculus includitur non quia monialis. Secus si ingressus precederet statutum quod non multum placet ideo forte non esset absurdum dicere quod tale statutum non valeat.

Q6.xiij.

Si statuto cauetur quod mulier sit cōtenta dote pro falcidia an intelligatur de debita iure nature. Bar. in. l. prima. ff. ad. l. fal. tenet ꝙ sic p gl. ibi que dicit quod falcidia dicitur a falce ꝛ sic omne quod defalcat potest dici falcidia. Et idem tenet glo. instit. ad. l. fal. in prin. ꝛ in autē. de here. ꝛ falci. §. hinc nobis ꝛ Azo. in summa eo. titu. §. circa falcidiam ꝛ pro ista opi. facit. l. patronus. §. primo. ff. de dona. Contrarium disputauit Nico. matarelli quia verbum falcidia proprie sumendo intelligitur de debita iure institutionis vt patet per totum ti. ff. ad l. fal. ꝑprie de trebellianica quod patet qꝛ si falcidia ꝛ trebellianica idez essent cur diuersos titulos haberemus ar. l. si idem. C. de codicil. impropriissime ergo debita iure nature. sed verba accipi debent secundum proprium significatuz l. non aliter. ff. de leg. iij. cum ibi notatis pro hoc facit quod no. in autē. vnde si parens maxime per Bal. C. de inofficio. te. Et quia statutum est stricti iuris ꝛ contra ius commune ꝛ odiosum ꝛ hanc partem sequitur Alberi. de rosa. in secunda parte statutorum. q. cxliij.

Q6.xiiij.

Si statuto cauetur quod filia succedat matri ab intestato non extantibus masculis vtrum a contrario sensu si extant masculi excludatur. Aduertendum quod quandoq; lex dicit quod argu. a contrario sensu dicitur esse coniectura. l. apud antiquos. C. de fur. Alibi dicitur quod est verus tex. in. l. qui testamento. §. mulier ff. de testa. Bal. in. d. l. apud antiquos dicit quod aut casus omissus qui venit a contrario est decisus per alias leges ꝛ tunc per contrarium sensum non deciditur sed tanquam omissus ab illa lege remanet sub dispositione iuris communis ꝛ venit decidendus per alias. l. vt. l. si cum dotem in principio. ff. so. ma. ꝛ. l. si extraneus de condi. ob causam. aut ille casus non est decisus per alias leges ꝛ tunc argumentum a contrario sensu est ex mente seu interpretatiōe legis potius q̄ ex verbis. l. pecuniam. ff. si cer. peta. ibi tanq̄ sub contraria conditione que dictio tanquaz denotat improprietatem vt. l. si pater. §. qui duos. ff. de adop. ꝛ sic potest intelligi gl. in. d. l. apud antiquos. Modo in questione nostra Bald. in l. conuenticulam. C. de epi. ꝛ cle. refert Cy. consuluisse quod extantibus masculis femina excluditur per. l. inter socerum §. cum inter. ff. de pac. dot. vbi in pactis dotalibus sumit dictum argumentum a contrario sensu ergo idem erit in statuto quod factuz est a ꝯsensu ciuitatis. l. de quibus. ff. de legi. ar. glo. in rubrica. C. de decre. decurio. Adde quod idem tenuit Pe. de ancha. in repetitione. c. canonum statuta l. xj. carta extra de consti. ꝛ in suo consi. ccccxx.

Q6.xv.

Si statuto cauetur quod filie dotate a patre regressum non habeant ad bona paterna vel dotate a fratre non succedant fratri. modo ī primo casu pater dotauit filiam de bonis maternis ꝛ in hoc secundo casu frater dotauit sororem de portione sororis an sic dotata in primo casu habebit regressum ad bona paterna in secūdo ad fraterna. Bal. in. l. si mater. C. de iure dot. dicit qḋ illa verba dotata debent intelligi cum effectu non per actuz nudi ministerij allegat. l. si pater ex prouincia in fi. ff. de manu. vindicta ꝛ in. l. si res de iure dot. Idem tenet Ancha. in repetitione. d. c. canonum statuta in. iiij. charta de constitu. Cui adde quod statutum quod femina dotata non succedat intelligitur quo ad bona dotantis glos. est peregrina ꝛ ibi Bal. in. l. prima. C. de legi. heredibus nisi statutum vltra p cederet disponendo vt vult ibidem Bal. ꝛ Roma. in consi. cccclxxxv. quod incipit in casu proposite cōsultationis puto quia diceret statutum quod filia dotata excludatur ab hereditate patris vel matris quia tunc sufficit quomodocunque dotetur ad excludendum illam ab hereditatibus expressis ī statuto ita etiam voluit Pau. in consilio. ccccxxvij. incipiente in xp̄i nomine presupposito quod dictum statutum ꝛ vide Ancha. in consilio. lxxix. incip. in xp̄i nomine retento ordine in secunda col.

Q8.xvi.

Stante statuto quod filia dotata nō succedat quid si pater decessit relicta posthuma quã dotare non potuit vel furiosa vel infante an fratres dotãdo eã excludant. Bald. in.l.si plures.C.de condi.insti. decidit quod non quia iste casus est omissus a statuto ergo ⁊c.ar.l.si cum dotem in principio.ff.soluto matrimonio. Et idẽ videtur sentire Bart. in.l.cum plures.ff.de admini.tuto. Adde an sufficiat quandocunq; dotetur filia vel requiratur quod sit dotata tempore mortis patris: quod videtur requiri q: i suis heredibus in successionibus abintestato inspicimus tẽpus mortis tantum ⁊ casus superueniens non repellit a successione.l.si aliennm.ff.de heredi. institu. Et ita consuluit Barto.in consilio.xxxi.incipiente in nomine domini quidã decessit intestatus. Uide pro limitatione huius dicti Ro.i consilio.cccexlij.incipiente omnipotentis dei vt decisionez ⁊c. Adde inquantum supra dixi quod ille casus de posthuma infante vel furiosa videtur omissus a statuto quod idem firmat Bal.in.l.non sine ratione.C.de bo.que lib.subdens quod ita seruatur ⁊ praticatur in ciuitate perusij. Contra tenent ibi Ja.de are. Pe.de ancha.⁊ Cy.idem tz Panor. in Rub.extra de spon. Non ob.tex.in.d.l.nō sine ratione quia loquitur in fauorabilibus.vel Bal. verum diceret quãdo statutũ sic dictaret. Mulier nupta vel maritata debet stare contenta dote. Secus si tantum diceret mulier dotata non succedat ⁊ illud puto verius attenta ratiõe finali ipsius statuti.

Q8.xvij.

Stante statuto quod frater ab itestato excludat sororem saluo quod debeat eam dotare modo pater fecit testamentum ⁊ dixit filios meos heredes instituo in eo tantum quod eos de iure tangit an excludatur filia. Quidam doctor cuius nomen ignoro ponendo terminos in consuetudine disponente vt supra arguit ad partẽ affirmatiuam quod sic.s.quod filia sit instituta ⁊ non exclusa quia appellatione filiorum continentur filie.l.si ita scriptum ff.de leg.ij.⁊ quia res de facili reuertitur ad suam naturam l.si vnus.§.pactus ne peteret versiculo quod in specie.ff.de pac.functa.l.maximum vicium.C.de lib.prete. In contrarium arguit quia iusta consuetudinem regionis interpretanda est intentio testatoris.l.minimis de leg.iij.l. semper in stipulationibus.ff.de regu.iur.⁊ ad ipsam se retulisse videt.l. sed si susceperit.ff.de iudi. tandem ipse conuenit videri filiam institutam. Sed dubium est in qua parte videatur istituta an i virili an i ea que sibi debetur de iure cõmũi quod verius credit quia ad ius se remittit vt in.§.ij.insti.de iure naturali. Adde quod idem videtur firmare Bal.⁊ Bar. in aliquibus lec.in.l.quicunq;.C.de seruis fug. vbi dicũt qđ dubia dispositio testatoris ad personas relata. magis recipit interpretationem de iure communi q̃ a statuto vel consuetudine aliter disponente circa personas. Dubito an hoc sit verum ⁊ probabilius forte esset indubio sequi quod disponit statutũ vel consuetudo q̃ ius cõe. Pro quo optie facit tex.l.c.q: dilecto de consang.⁊ affi.naz ad vulgarẽ itellectũ referenda sunt verba.c.ex litteris de spon. Unde si statutũ vel cõsuetudo disponit diuersum in feminis ⁊ in filijs masculis in hac materia deferenti nõ videtur inter homines illi⁹ loci in corũ dispõne assumenda interpretatio iuris cõis post q̃ statutum vel consuetudo facit differentiam inter eos videtur enim testator potius intellectum suum applicasse ad consuetudinem propriam q̃ ad ius cõe vt dicit.d.c.quod dilecto. Et adde quod pro hac parte decidit ancha.in.d.c.canonum statuta in.cxviij.charta extra de constitutionibus. Jo.campezius.

Q8.xviij.

Si statuto caueturquod fratres defuncti ⁊ fratrum filij preferantur in successione abintestato filiabus ipsius defuncti qualiter accipimus fratres an pro fratribus primi gradus tantum an pro fratribus secundi ⁊ tertij gradus hoc est de fratribus consobrinis. Bal.consuluit q: de fratribus primi gradus non de vlterioribus qui non dicũtur fratres simpliciter sed patrueles vel consobrini.⁊ ita vulgus loquitur ⁊ cõmunis vsus loquendi se habet ⁊ allegat que dicunt fratres intelliguntur de carnalibus non de consobrinis.l.tres fratres.ff.de pactis. Accipi enim debet in potiore significato ⁊ nomen fratris sororem non comprehendit hoc casu iuxta notata per Dy.in.l.j.ff.de verbo.signifi. Filia igitur excludit sororem defuncti vtpote non inclusam in statuto neq;.n.ita debet iniq; interpetrari vt statutum excludat feminam magis defuncto proximam.ar.l.assiduis.C.qui po.in pig.ha. Statuta enim nisi verba repugnent sic sunt intelligenda vt q̃minimum contineant iniquitatis.l.quotiens sermo.ff.de reg.iur.no.Bald. in.l.vxor.C.qui accu.non pos. Et de hac.q.vide p Ro.in cõsilio.ccccxliiij.⁊ Pe.de ancha.in.c.canonum statuta in.xix. charta de consti.vbi concludit idẽ quod supra.

Q8.xix.

Statuto cauetur quod soror dotata nõ succedat fratri. Queritur an videat frater exclusus vel prohibitus succedere sorori. Uidetur quod sic quia debet hincinde equalitas seruari ⁊ taliter succedetur ei qualiter succedetur alteri.l. lege.C.de legi. hẽdibus bal. ibi tenuit contrarium:nam dato vno incõuenienti non debet dari reliquum quod ex illa.l.patet.vbi illa media iuris prudentia duraret nisi illa.l.remouisset illud inconueniens. idẽ tenet Pet.de ancha.in.d.c.canonum statuta in.cxvij. car. ⁊ Bal.in suo consilio quod incipit Petrus ⁊ Roma.in suo consilio.cxxij. Petrus de ancha.in suo consi.incip. In christi nomine visis dubijs ⁊c.

Q8.xx.

Si statuto cauetur quod filia dotata non succedat extantibus filijs an extendatur ad neptem ex filia. Bal.in.l.quod vero.ff.de legi. tenet q: sic quia verisimile est statutum fuisse factum in fauorez generis masculini siue agnationis ⁊ includit agnatos dispositiue ideo sit extensio quoad eas. Similiter nec quoad nepotes quia nomen filij potest attribui nepoti quia generale est nomen ad descendentes.l.lucius.ff.de here.insti.l.filiũ habeo ad macedo. Et pro hac parte consuluit.do. Abbas i cõsilio.lxxvi.⁊ Pet.de ancha.in.c.canonum statuta in.cxxxi. charta. De hac.q.per Cy.in.l.j.C. que sit longa consue. per Bal.⁊ Jmol.in.l.si vero.§.de viro.ff.sol.ma.⁊ per Bal.in l.maximum viciũ.C.de lib.preteritis ⁊ in.l.illã.C.de coll. ⁊ in.l.de quibus.ff.de legi.⁊ Ang. in.§.sed neq; in autẽ.de trien.⁊ semis. Ange.in consilio.ccclxiij. Pau.de cast.in cõsilio.cccxxxiiij. Facit quod not. Bal.in.l.gallus.§.institutẽs ff.de lib.⁊ posthu.⁊ Pet.de ancha.in clemen.prima de baptismo.⁊ Bal.in.c.primo.§.hoc autem notandum in titu. qui feu.dare pos.per do.Signo.in consilio.clxi. Et conclusiue pro hoc facit quia neptis succedit loco filie excluse ergo ⁊ ipsa excludetur ⁊ vide omnino Bald. in.l.venia.C.de in ius vocan.

Q8.xxi.

An statutum excludens filias videatur excludere nepotem masculum q nascitur ex filia. Ego habeo consiliuz Francisci tigrini q: incipit super qõne que orit q ɔsuluit nepotẽ nõ excludi a successione aui imo preteritũ posse rumpere testũ.⁊ hec est magna auctoritas q: reputatur Franciscus tigrini esse i cathalogo sanctor vt dicit bal.in.c.j.§.i.l ti.episcopũ vel abbatẽ. Mouetur in.d.consilio q: iste casus est omissus a statuto nõ enim põt dici quod si loquit de filia loquat ẽt de nepote masculo ergo remanet in dispositione iuris cõis.l.cõmodissime ff.de lib.⁊ posthu.cum vulga. Secundo qđ femininũ non cõprehendit masculinum imo peximũ esset exẽ.l.si ita scriptuz in prin.de le.ij.facit.l.qui duos de le.iij.facit qđ no. Bar.i l.j.ff.de verbo.sig.facit glo.nota.in cle. attendẽtes de regularibus vbi dicit quod appellatiõe abbatisse nõ venit abbas quod procedit maxime in statutis que nõ recipiunt interpretationem extensiuaz.ex quo infert Alberi.in tractatu statutor prima parte.q.xvij.q: statutum p̃hibens sub pena colonos non tenere in agris suis capras non habet locum in eo qui tenet hircum ⁊ ita dicit prefatus doctor fuisse decisum in ciuitate mutine de consilio Alberti.papiensis. Adde qđ pro ista decisione facit quia vbi lex disponit respectu certe qualitatis ad hoc vt lex locum habeat oportet illam qualitatẽ adesse.l.j.§.cum autẽ.ff.si qs testa.liber.l.iij.§.hoc autẽ ff.de iti.ac.q; pri.ergo cuz statutuz nõ simplr loquat sz excludit filiam dotatam ⁊ maritatam que qualitas cadere non potest in nepote masculo ergo si verba statuti locũ non habent ergo nec statutũ.l.j.§.si is q nauẽ.ff.de exercito. Preterea solum que ad filios peruenire possunt prouisione patris adi

muntur filiis per causam in patre contingentem non ea que prouisione legis deueniunt. l. si arrogator ⁊ ibi notatur. ff. de adop. ⁊ no. in. l. diui fratres. ff. de iurepatro. Sed successio aui ad nepotem non prouisione patris sed legis transfertur. l. lege obuenire. ff. de verbo. signi. l. fi. ff. de suis ⁊ legi. l. nam ⁊ si in prin. ff. de inoffi. te. facit. l. cum queritur in ratione sui. ff. de bo. lib. ergo ⁊c. Et ad hoc facit quia filia de medio sublata nepos intrat primum gradum. l. pater filium. ff. de inoffi. te. l. si quis filium. C. eodem titu. Et pro eadem sententia vltra omnes adduco quia videmus q ex iuramento p quod filia renunciat hereditati paterne nullum fit preiudicium nepotibus siue velint succedere cum aliis nepotibus ex filio suo iuxta. l. fi. ff. vñ cognati siue cum filio eodemque auunculo. ⁊ siue mater superuixerit patri siue non ⁊ siue ipsa filia in renunciatione fecerit mentionem de filiis siue non vt habetur per Barto. in. l. qui superstitis de acquiren. heredit. glo. Bal. ⁊ docto. in. l. pactum quod dotale. C. de colla. vbi Bal. dicit secus si filia attestata fuisset se habuisse suam legitimam portionem quam cautellam no. Sed ad hoc facilis est responsio quod procedit ex eo quod iuramentum est personalissimum vt not. in. c. virtutis de iureiuran. ⁊ no. Joan. fabri. insti. quibus alie. licet in principio. Nec obst. si dicatur quod sit eadem ratio in nepote masculo excludendo que est in filia. s. vt bona in agnatione conseruentur quia potest responderi quod in statuto ratio non est expressa. Et cum potuerit esse multiplex nõ est ab vna arguendum vt dicit glos. no. in. l. cũ quis. C. de fideicom. ⁊ in. l. non dubium. C. de legi.

Absit tamen q ego sim in hac sententia quod si remoueretur filia que est magis proxima non remoueatur etiam nepos ⁊ quia sic obseruatur ⁊ quia sic omnia statuta destruerentur. Et ad hoc allego Barto. in terminis ita tenere in. l. liberorum. ff. de verbo. signific. ⁊ in. l. ij. §. fi. ff. ad tertul. ⁊ ancha. in clemen. prima de baptismo ⁊ Ro. in suo consilio. xl. q pro ista decisione omnino videatur ⁊ Cy. in. l. j. C. que sit longa consuetudo ⁊ Bal. in. l. quod vero. ff. de legi. ⁊ in. l. si vero. §. de viro. ff. solu. matrimo. vbi dicit idem tenere Oldra. Andreas de iser. i. c. primo de natura succes. feudi. Potest adduci ratio clarissima quia statutum excludens filiam voluit excludere totam lineam femininam seu ex femina fauore agnatorum facit illud infecto stipite ⁊c. Adde tamen qđ Bal. in. l. maximum vicium. C. de lib. preteritis distinguit. Aut statutum simpliciter excludit filiam ⁊ tunc nepos ⁊ quilibet ex ea descendens dr exclusus tanq̃ descendens ex inhabili materia ar. l. ij. C. de liber. ⁊ eorum liber. Aut nõ simpliciter loquitur quia excludit filiam dotatã ⁊ maritatam ⁊ tũc Aut filia superuixit patri ⁊ tunc nepos ex ea excludetur aut predecessit patri ⁊ tunc nepos non excluditur quia tunc l co cessat ratio statuti. s. dotationis. Idem tenet Bald. in. l. scimus in principio. C. de inoffi. testamẽ. Sed tu aduerte quia omnes rationes quibus mouetur Bald. ad dicendum quod nepos ex filia moriente post mortem patris excludatur: militant etiam quãdo pater premoritur. preterea que dixi supra proxima questione. s. neptem ex filia excludi: habent etiã locum isto casu in nepote masculo ex filia ergo ⁊c. mutato enim sexu non mutatur ratio exclusionis quia iste non potest venire nisi tanq̃ ymago matris. l. illam in fi. C. de colla. Facit q vbi actus in principio non sumit initium nõ potest ex illo fieri vlterior productio. l. quecunque gerimus. ff. de actio. ⁊ obl. sed principium. i. ista filia est exclusa ergo non potest fieri productio ad nepotem facit quod no. Jo. and. in. c. ad apostolice de re iudi. in. vj. Bal. in. l. prima. ff. de senato. ⁊ Bald. in l. prima. C. de digni. lib. xij. vbi dicit quod rex Anglie nullũ ius habet in regno francie quia descendit ex filia que secundum consuetudinem in regno nõ succedebat. Idem videtur sentire Bart. in. l. cunctos populos in. xx. colum. C. de sum. tri. allegat Guil. ⁊ Cyn. in. l. de quibus. ff. de legi. Accedat quia statutum non ad personam sed ad naturam habuit respectum ideo quod nepos masculus ex filia descendens est alterius nature ⁊ agnationis: certe licet filia de medio sit sublata non propter hoc descendens ex ea subintrat gradũ vel locum. ego concluderem q si filia sit dotata ⁊ maritata omnes ex ea descendentes femine ⁊ masculi erunt exclusi quandocunque illa moriatur. Et tenendo opi. Barto. quam supra secutus sum non ob. allegata in contrarium. Et primo non ob. l. cõmodissime quia dico quod iste casus est comprehensus in statuto quia nedum femininam sed lineam femininam totam voluit excludere ⁊ bene facit. d. §. hoc autem notandum. Preterea de stricta significatione vocabuli ad latam etiam in exorbitantibus licita est extensio sed sub lato vocabulo appellatione filie venit nepos. l. liberorum. ff. de verbo. signi. ergo statutum excludens filiam excludit etiam nepotem ex ea: facit quod voluit glo. in. c. primo in ver. canonis de elec. in. vj. ⁊ Pau. de eleaza. in clemen. prima codem titu. facit quod no. Bar. in autẽ. sacrã puberum. C. si aduer. ven. Facit quod consuluit Ro. in consilio. xxix. ⁊ in consilio cel. facit quod legitur per Gemi. in. c. si post q̃ de elec. l. vj. Nec ob. quod in filio masculo ex filia nõ sit qualitas dotationis quia respondeo quod sufficit illam qualitatem semel fuisse in personam filie quam ⁊ eius lineam statutum intendit excludere. Et ad hoc allego. l. in substitutione. ff. de vulga. ⁊ pupil. ⁊ l. mella in prin. ff. de alimentis lega. no. Bar. in. l. ex facto. ff. de vulga. ⁊ pupil. Bald. in. l. ante pe. C. de institu. ⁊ substitu. Bal. in. l. prima. C. vnde vir ⁊ vxor. Nec ob. q delictum vel factum patris ⁊c. quia procedit quãdo quis odio vel delicto principaliter excluditur a successione sed nos loquimur in exclusione in qua non consideratur prima sed ipsa natura ⁊ sexus femineus cuius pars est iste nepos facit q notat Bartol. in. d. l. maximum vicium in. ij. colum. Non ob. q in statuto non sit expressa ratio quia in reddenda ratione legis vel statuti potest multipliciter per coniecturas procedi probatur in. l. scire oz. §. alius. ff. de excu. tuto. ⁊ in. l. benignius. ff. de legi. in. l. in ambigua. ff. de regu. iur. in. l. adigere. §. quãuis de iurepatro. ⁊ in. l. vt gradatim. §. sed si lege ff. de mu. ⁊ hono. ⁊ in. l. ij. §. pe. ⁊ ibi Bar. ff. de aqua plu. ar. certe in casu nostro nulla alia ratio coniecturari potest i dicto statuto nisi ratio conseruande familie que ratio cum sit vnica debet haberi pro expressa. vt est glo. no. ⁊ ibi Bar. in d. l. quãuis. C. de fideius. ⁊ Bal. in. l. fi. C. de liber. preteritis ⁊ tex. in. l. nominatim. ff. de libe. ⁊ posthu. facit quod no. bal. per illam tex. in. l. quotiens. C. de fideicom. ⁊. d. abbas in. c. sugestum. de deci. ⁊ in. c. ij. requiris de appella. facit. l. scire oz. §. sufficit de excu. tuto. ⁊. l. codicillis. §. instituto de le. ij. ⁊. l. tale pactum. §. fi. ff. de pac. ⁊ qđ no. in. c. fi. extra de re iud.

Qõ. xxij.

Si filia prohibetur succedere cum masculo an excludatur quo ad ea bona que nõ consequitur vt heres sed ex contractu patris vel prouisiõe alicuius extranei pone in emphiteosi quã pater accepit pro se ⁊ filiis suis masculis ⁊ femininis an si supersit mascul⁹ qui virtute statuti excludit feminam dotatam possit ipsa femina in tali emphiteosi succedere. Et aduerte quia in feudo non cadit ista dubitatio. quia aut feudum simpliciter conceditur ⁊ femine ad eius successionem non veniunt. c. j. §. hoc autem in tit. qui feu. dare pos. ⁊ in. c. j. de successione feudi. aut cõceditur pro se ⁊ filiis suis masculis ⁊ femininis ⁊ tunc q̃diu extant masculi femine non succedunt. c. j. epm vel abbatem ⁊ no. in. d. iuribus. ⁊ que sit ratio vide Bal. i. l. liberti. C. de ope. liber. Item in feudo est speciale quod si filius vult admitti debet agnoscere hereditatem patris. tex. in. c. j. an agnatus vel filius. Quod tamen intellige verum si filius potest hereditatem agnoscere vt not. in dictis iuribus. Et que sit ratio vide per Bald. in. l. qui se patris. C. vnde liberi. not. tamen q ipsum feudum non habebit filius licet efficiatur heres patris tamq̃ hereditarium sm gl. in. d. c. j. In emphiteosi ergo pendet questio nostra. Pro qua declarãda tria occurrũt dubia Primum an filius vel filia possint consequi emphiteosim lz non efficiantur heredes patris. Secundum si sit casus in quo oportet illum esse heredem ad hoc vt possit cõsequi emphiteosim an sufficiat quod sit heres in certa re. de quibus duobus vide per bart. in. l. vt iurisiurandi. §. si liberi. ff. de oper. liber. plenius per Bal. in auct. si quas ruinas. C. de sac. san. eccle. ⁊ in. l. liberti. C. de oper. libe. plene per Imo. post bar. in. l. quod dicitur. ff. de ver. obliga. per Bar. Bal. ⁊ Ang. in l. si vnus. §. si pactus. ff. de pact. per spec. in ti. d locato. §. nũc aliqua versicu. centesimo per bal. ⁊ Imol. i. l. gaius. ff. so. ma. per Bald. in. d. l. qui se patris per Paul. in consilio. xxxv. ⁊. cccxxij. ⁊. cclv. per Ludo. Ro. in consil. xxxv. Quid autem si aliquis accipiat emphiteosim pro se ⁊ successoribus suis an institutus in re certa dicatur successor vide Bar. in. l. quedam. §. nihil. ff. de edendo vbi tenet quod non ⁊ in repetitione. l. ij. in. lxxij. col. C. de iure emphi. Item quid si dixerit pro se ⁊ heredibus

se ⁊ heredibus suis an institu' no in legitima tantum admit
tatur vide Bal.in.l.ex facto in principio.ff.de heredi.istit.
in.d.l.fi.C.de iure emphi.⁊ Bal.in.c.si pater de testa.lib.
vj. Tertium dubium est de quo in questione nostra si im
pediatur filia succedere patri extantibus masculis an pote
rit habere emphiteosim quam pater accepit pro se ⁊ filiis su
is masculis ⁊ feminis. Concludo quod si loquitur eo casu
quo oportet filiam esse heredem patris ad hoc vt possit ha
bere emphiteosiꝫ ꝙ quando sit notatur i locis preallegatis:
tunc quia prohibetur filia esse heres patris in necessariā cō
sequentiam prohibetur habere emphiteosim.l.ad rem mo
bilem ⁊.l.ad legatum.ff.de procur.c.pe.de offi.deleg. Aut
non est necesse quod sit heres ⁊ tunc Bart.in.d.§.si liberi.
tenet quod etiam hoc casu filia prohibitu succedere non ad
mittatur ad emphiteosim quia illa verba contractus pro se
⁊ filiis suis masculis ⁊ feminis:debent interpretari secūdum
ordinationem statuti.s.masculo non extante.ar.l.si duo.ff.ꝺ
nequi.here.⁊ eius quod no.Cy.in.l.fi.§.in computatiōe.C.
de iure.deli. Contrarium tenet Bald.in.d.autē.si quos
ruinas ar.l.fi.C.de pac.⁊.l.post mortem.§.fi.ff.de contrata.
Puto posse dici ꝙ aut statutum excludit feminam ab here
ditate patris ⁊ hoc casu cum istud ius emphiteoticum sit se
paratum ab eius hereditate filia poterit succedere sicut ma
sculus ⁊ ita procedat opi.Bal.per iura sua: aut statutum di
sponit ꝙ filia dotata non succedat in bonis patris.⁊ tunc qu
appellatione bonorum comprehenditur ius emphiteoticuꝫ
l.bonorum.de ver.sig.filia excluderetur ab emphiteosi pro
pter masculum ⁊ ita procedat opi.Bar.⁊ hec distinctio si cō
siderabis colligitur ex doctrina Bal.l.d.l.liberti in.ix.col.i
ver.quid si statutū. Et quia supra tetigi quod aliud est i feu
do ꝙ̄ in emphiteosi qr in feudo femina omnino non succedit
Adde aliquas singulares limitationes quia primo fallit qn
feudum esset datum ad certum seruitium quod non minus
decenter per feminam ꝙ̄ per masculum potest exhiberi.ca
sus est nota.in.c.si quis militi in vltimo ti.feudorum quem
quidam libri habent de capitulis extraordinariis ⁊ illuꝫ ti.
allegat Bal.in.l.quotiens de suis ⁊ legi. Secūdo fallit vbi
feudum ita datur vt nullum seruitiū fiat vt in dictis iuribus.
Tertio fallit vbi feudum est exiguum. nam tunc cum ex eo
non causetur obligatio ad seruitium vel ad faciendum fideli
tatē casus est in.c.j.in.d.ti.de capitulis extraordinariis feu
dorum quem allegat Bal.in.c.j.§.est alia in tit.que fuit pri
ma causa beneficii amit.ergo tunc femina succedit.d.c.si qs
milit. Quarto fallit in feudo iure emptionis quesito in quo
etiam femina succedit magis ex natura contractus emptiōis
ꝙ̄ feudi sm Bald.in.c.j.in versicu.decedente in ti.qui feu.
da.pos.facit quod no.Bal.in.d.l.liberti. Quinto fallit vbi
femina feudum a domino redimit.c.j.in ti.quemad.feuduꝫ
ad filiam pertineat. Sexto fallit vbi feudum est femineū vel
vbi specialiter est conuentum ꝙ ad feminam pertineat.c.j.
de feudo femine. Ultimo fallit vbi dominus de nouo femi
naꝫ inuestiuit consentientibus tamen illis qui alias in feudo
erant successuri.nam in eorum preiudicium non posset domi
nus alium inuestire.c.j.de alie.feudi.materni.c.j.§.hoc quo
qꝫ.de successione feudi ⁊ ad istas fallentias vide omnino ro.
in suo consi.cclxvij. Adde inquātum supra dixi quod i lo
cis vbi est statutum excludens filias indubio pater stipulan
do pro se ⁊ filiis quantūcumqꝫ copulatiue videtur eos voca
re ordine successiuo vꝫ vt filie ita demum admittantur si nō
extant masculi bene facit sm aliquos tex.in.l.gallus.§.qdaꝫ
recte.ff.de lib.⁊ posthu. Sed vt mihi videtur ille text. nihil
facit quia ideo mihi videntur vocati ordine successiuo qr si
mul non poterunt eos vocare vt ibi declarat imo. Preterea
vt dicit ibi Barto.si vocentur plures sub copula inter quos
nō cadit ordo affectionis ⁊ charitatis vel verisimiliter nō dꝫ
cadere vt in casu nostro.l.maximum vicium.C.de lib.prete
ritis.nam in eodem gradu patri est filia quo filius tunc etiaꝫ
si aliter de iure debeant venire attamen intelliguntur voca
tꝫ simul.ista est communis sententia in.d.§.quidaꝫ recte.vbi
doc.dicunt quod ad hoc vt natura coniunctiue alteretur re
quiritur ꝙ concurrat ordo affectiōis ⁊ charitatis puta quod
instituatur filius ⁊ nepos ⁊ quod respectu eius quod agitur
contineat debitum naturale quod maxime concurrit in casu
nostro quod esset quando statutū dictaret ꝙ pater primo te
neretur prouidere filiis demum filiabus sicut dicimus in fi
lio ⁊ nepote quos ordine successiuo pater tenetur instituere
ne rumpatur testamentum vt not al in.d.§.quidam recte ⁊ ꝑ
totam legem ⁊ in.§.posthumorum isti.de exhere.liber.⁊ iō
videtur recte secus in legato in quo non cadit aliquod de
bitum respectu eius quod agitur.ergo idem in stipulatione
in qua respectu eius quod agitur nullum cadit debitum. Et
ideo teneas distinctionem quam supra dedi in ver.puto.

Qō.xxiii.

Statuto cauetur quod filia dotata sit contēta do
te extantibus fratribus quero si i dote
erit minus legitima an illud applicetur masculis. Teti
gi supra in.§.j.in illa questione an filia debeat habere doteꝫ
vltra legitimam ⁊ ibi inter alia allego pulchrum consiliū do
mini abbatis tetigi etiam de ista.q.supra in hoc.§.q.xxvj.⁊
ibi dixi aliqua me dicturum hic. Nunc autem dico aduerten
dum quia si statutum prohibet ipsas venire ad successionem
vel hereditatem per hoc non videntur excluse a legitima qr
per verba generalia quod quis non possit venire ad heredi
tatem vel successionem non excluditur a legitima. Nam di
cit lex quod filia que excluditur ab vniuersali successiōe per
quietationem generalem factam fratribus suis non tamē ex
cluditur a legitima nisi hoc specialiter dictum fuerit tex.est
no.⁊ ibi per docto.in.l.si quando.§.fi.C.de inoffi.testa. Idē
ergo multo fortius in statuto:nam si pactuꝫ liberatorium qō
est fauorabile non includit legitimā ergo nec generalia ver
ba statuti ꝙ procul dubio est mixtum fauore ⁊ odio.l.maxi
mum viciuꝫ ⁊ ibi Bal.C.de libe.preteritis facit ꝙ no.Gui.
in simili in.l.de him.ff.de transac. Contrarium videt ter
minare Bar.⁊ ita omnes sequuntur in.l.ticio centum.§.ti
cio genero.ff.de condi.⁊ demonstra.vbi concludit quod ta
le statutum excludit filiam dotatam a legitima extantibus
masculis ⁊ dicitur filia quodāmodo exheredata per statutū
ar.l.qui volebat.ff.de heredi.insti. Ad allegata in cōtrariū
responde vt plene per Imol.in.d.§.ticio genero ⁊ vide bal.
in consilio suo quod incipit domina anderonoca.

Qō.xxiiij.

Frater insuccessibilis an excludat sororem ex forma
statuti quod habet ꝙ frater excludat sororē:
vel pone ꝙ frater est exclusus propter pactum factum patri
de non succedendo vel forte est incapax quia bānitus vel fra
ter minor. De hac questione me remitto ad Bart.in.l.j.§.q
filium.ff.de contratab.⁊ in.l.j.§.si pater.ff.de coniugen.cuꝫ
emāci.liber.per Bal.in.l.gallus.§.quid si tātum de liber.
⁊ posthu.per Bal.in.l.maximum vicium.C.de libe.preteri
tis per Bar.in.l.quotiens.§.si duo.ff.de heredi insti.⁊ per
Bar.in.l.amissione.§ qui deficit.ff.de capi.dim.ꝑ Ang.
in.l.ij.C.de testa.mili. Adde quod si frater non efficiatur he
res patri an filia erit exclusa vide Bar.in.l.j.§.sed si nō sint
ff.ad tertu.⁊ Bar.in.d.§.qui filium ⁊ Bal.in.d.l.maximuꝫ
vicium Bal.in.l.in substitutione.ff.de vulg.⁊ pupil. Pau.
in consi.cclxxviij.vbi consuluit quod filiis repudiantibus
vel statuto renunciantibus femina non excludatur. facit il
lud quod tetigi supra.eo.§.in illa.q.an frater possit admit
tere sororem ad successioneꝫ inuitis creditoribus.⁊ illud qō
ibi dixi hic repetas. Hec dixi in prima traditione huius
tractatus.nunc autēꝫ clarius decidendo dico quod in remis
sionibus supra datis videtur concludi quod hoc casu non ex
cludatur filia. Non ob.tex.nota.in.l.filiusfa.§.cuꝫ quia.ff.de
leg.j.quia ibi filii non impediebant alios ideo quia haberēt
potentius ius in successione.sed quia conditiones alterius
faciebāt deficere.⁊ adde rationem quia verba conditionum
considerantur simpliciter prout in facto iacent non autēꝫ ad
iuris effectum.l.meuius ⁊.l.qui heredi.ff.de condi.⁊ demō.
que ratio facit quod illa conditio si sine liberis decesserit di
catur defecisse statibus liberis.licet sint fratres minores vel
filie excluse per statutum per.l.ex facto.ff.ad trebel.sup quo
tamen articulo reperiuntur diuerse opiniones quas cum nō
attingant passum nostrum omitto vide ibi ⁊ in.l.j.C.de con
di.insertis.

Qō.xxv.

Stante statuto vt pistoriis quid si testat⁹ decesserit
is de cuius hereditate agitur relicto filio
masculo ⁊ aliqd relīqt filie femine quoquo relicti titulo ⁊ ip
sa filia debeat esse contenta dicto relicto ⁊ plus petere non
possit mō pater filie nupte nihil aliud relīqt nisi qō si vidua
remanserit possit stare in domo patris eius.queritur an filia

preterita possit expugnare testamentum presupposito quod filia excludatur in totum ab intestato questio est multum notabilis. Et aliquid etiam incidenter tetigi supra eodem. Et considera quod huic filie dum durat matrimonium nil relictum est. ⁊ ideo interim est preterita ⁊ dicit testamentum iniustum. l. posthumi per virilem. §. ex his. ibi illi iniusta faciunt. ff. de iniusto rup. immo plus videtur nullum. s. de stricto iure si iuris ciuilis regulis regimur. ff. de libe. ⁊ posthumis. l. gallus. §. in omnibus ⁊. §. inter cetera insti. de exheredā. lib. sed de equitate possibile est ex testamento succedi. que possibilitas tempore mortis attemptata facit quod non videtur tempore mortis intestatus decedere vt. ff. de iniusto testamento. l. posthumus. §. idem versiculo circa ⁊. l. filio preterito eodem titulo ⁊. l. si impubes. §. questitum. ff. ad carbo. ⁊. l. scimus cum glo. C. de inoffi. testamento in verbo ipso iure ⁊ notatur de contratab. l. posthumo. §. sed qualiter ⁊ de leg. prestan. l. si is qui in potestate ⁊ glo. in. l. si duo in glo. sed quomodo eodem titulo ⁊. ff. de contratab. l. ꝙ vulgo in glo. quasi dicat. Et sic ꝙ ꝗ actu pater dicatur itestatus propter non valentiam testamenti de iure ciuili vt no. glo. in. l. cum in secūdo. ff. de iniusto testamento. tamen certe in multis dicitur testamentum. s. potentiali aptitudine. d. l. filio. Itē secundum communem vsum loquendi. d. §. testamentum. Itē quo ad edictum diui adriani vt. C. de edic. diui. adri. l. scđa. Item in alio quia tacito filio habet figuram esse. licet non habeat precise esse. l. si quis legatum. ff. de fal. Item quo ad legata que petuntur iure testamenti propter ipsam figuram institutionis heredis autem ex cā. C. de lib. preteritis. Itē propter substitutionem pupillarem vt notatur in. l. j. ff. de vulga. substi. itaque quod quandoq; sumus in causa intestati ⁊ tunc non loquitur per factum testamentum quod expresse dicit de testamento. Quandoq; est medium inter hec duo vt in casu filij preteriti ⁊ iste casus est a statuto omissus. ⁊ ideo locus est iuri communi. l. si seruum. §. non dixit pretor. ff. de acquiren. here. Ratio differentie inter istos duos casus manifesta est. Nam vbi omnino non facit testamentum lex prouidet loco deficientis prouisionis hominis ⁊ illud idem videtur tacite decedens sentire. vnde nihil iniustum facit moriens. Item vbi facit testamentum iustum iure suo vtitur. l. posthumus in princip. ff. de inoffi. testa. Sed vbi facit testamentum iniustum per amplius filio preterito succurritur propter iniusticiam. Non enim videtur statutum permisisse patris quod iniuriaꝫ faciat legibus ⁊ nature ⁊ more hominis insani deponat naturalem erga filios charitatem. vt get deniq; patris stimulus naturalis. l. amicissimos. ff. de excu. tut. l. cum ratio. ff. de bo. damna. l. nihil. ff. de bo. liberto. l. scripto. ff. vnde liberi. l. naꝫ ⁊ si parentibus. ff. de inoffi. testamēto. ⁊ ideo ista filia preterita habet regressum ad bona paterna de iure communi non obstante dicto statuto. ⁊ hoc ad literam consulit Ja. de are. ⁊ Bald. in suo consilio. lxvi. Nec ob. si quis dixerit ista filia non est preterita quia quoquo relicti titulo habet quod vidua ⁊c. qualitercunq; igitur sit nominata cum cōditio tollatur remanet relictum purum vt. l. quoniam ⁊. l. omnino. C. de inoffi. test. Preteritio eniꝫ que erat ex adiectione conditionis non habetur pro preteritiōe cum conditio remoueatur. l. scimus. §. cum autem. C. de inoffi. testa. l. finis ⁊ ibi no. glo. ⁊ Barto. ff. de heredi. insti. nam hanc opin. non teneo ⁊ maxime in casu nostro vbi considera quod quedam sunt relicta que natura rei legate requirūt de necessitate conditionem existere vt si legantur vestes viduales requiritur ꝙ sit vidua. si doctorales ꝙ sit doctor. si dos requiritur quod sit pubes: si fructus requiritur quod nascantur. l. j. ff. de conditio. ⁊ demonstra. si ergo redditus ad domum patris in viduitate relinquitur prout in casu nostro requiritur quod sit vidua. Nam nupta debet stare in domo viri ⁊ sequi virum. l. mevia. §. fi. ⁊ ibi no. Bartol. ff. de annuis lega. l. sicut de ope. liber. ⁊ sic conditio non potest amoueri. ideo de necessitate interim est preterita ⁊ triste est hoc legatum cuius expectatio est viduitas. l. pater seuerinā. §. socrus ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ ideo querimoniam preteritionis inducit. l. si filius. ff. de condit. instit. quedam sunt conditiones vel dilationes que possint remoueri salua specie ⁊ cōmoditate relicti ⁊ de istis loquitur. l. quoniaꝫ in prioribus. Et ex his videtur conclusio ꝙ filia tanquam preterita possit dicere testamentum nullum in casu isto. ⁊ ita est mens Bald. in prefato consilio de quo etiam feci mentionem supra in. §. j.

dum questiui an dos relicta cum nupserit possit statiꝫ peti reiecta omni conditiōe vel filia dicatur preterita vide ibi ⁊ adde que hic dixi.

Qō. xxvi.

Quid si filia esset dotata de bonis propriis ipsius filie an excludatur per statutuꝫ ꝙ indiffinite dicit filiam dotatam non posse succedere in bōis patris. Bal. in. l. mater. C. de iure do. tenet ꝙ non. Uide bonam glos. ⁊ ibi Bal. in. l. j. C. de legiti. heredi. ⁊ Ro. in consil. xxxi. ⁊ in consilio. lxxx. ⁊ vide ꝙ dixi. s. in illa questione quando frater dotauit sororem de bonis matris ⁊ ibi concludo ꝙ filia dotata intelligitur exclusa a bonis dotantis tantuꝫ ⁊ ista est vera ⁊ generalis conclusio.

Qō. xxvii.

Stante statuto ꝙ stātibus masculis filia dotata nō succedat an intelligat quando masculi sunt in pari coniunctione persone defuncte. secus si femina sit in potiori gradu ꝗ masculus. Ful. consuluit quod sic ⁊ multuꝫ gloriatur de ista limitatione ⁊ sic soror succederet fratri suo vtrinq; cōiuncto. licet extaret frater masculus ex vno latere tantum coniunctus. Adde quod ideꝫ tenet Ro. in cōsi. cccc xj. ⁊ Pe. de ancha. in consilio. xlj. Mihi tamen semper placuit contraria sententia quia mens ⁊ intentio statuti fuit ꝙ bona in agnatione ⁊ familia conseruarent que ratio militat in casu predicto. ergo militabit etiā dispositio ⁊ ita Mi. fuit allias obtentū de anno. M. cccclxj. vide. j. prima. q.

Qō. xxviij.

Stante statuto de quo supra proxima. q. ⁊ etiam alio statuto quod soror existentibus fratribus non succedat fratri. si contingat quod decessit vnus relicto fratre ex patre tantum. matre ⁊ sorore ex vtroque parte. Tenendo illud quod supra dixi quod frater ex patre tantum excludat sororem vtrinq; coniunctam defuncto. mater dicit totam hereditatem ad se pertinere quia cuꝫ filia eademq; soror defuncti non succedat ex testamēto perinde est ac si sola mater ⁊ frater ex patre tantum superessent. l. scđa §. si sunt sui. ff. ad tertul. quo casu dicit mater nemini dubiuꝫ quod te fratrem excluderēꝫ quia non es vtrinq; coniunctus autē. defuncto. C. ad tertull. ⁊ per. d. §. si sunt sui. vbi dicitur quod nudum nomen exclusorum non debet nocere matri magisq; si exclusus non esset in rerum natura. Frater autem insurgit dicens quod debet succedere in illa dimidia in qua debebat succedere soror: quia in eius locum succedit per statutum. Et sic quāuis sua persona non admittatur cuꝫ matre d. autē. defuncto. tamen ex persona sororis debet admitti. all. pro se tale exemplum. ecce decessit quidam intestatus relictis patre in adoptiua familia constituto. matre ⁊ fratre. In qua successione pater ex se matrem excludit sicut ⁊ in casu nostro mater fratrem ex vno latere tantum. Sed quia talem patrem frater defuncti vincit materq; ipsum fratrem. mater patri prefertur non ex semetipsa sed ex persona fratris. l. secunda. §. si sit agnatus. ff. ad tertul. faciunt etiaꝫ que habentur in. c. auctoritate de conces. preben. lib. vj. Adducit etiam pro se casum in simili. Nam certum est quod auus matri non anteponitur in successione per tertullianuꝫ. l. ii. §. obijcitur. ff. ad tertul. Sed bene pater matri vt ibidem. Pone modo ꝙ essent omnes tres certe auus matrem excludit non ex sua persona. sed filij eiusdemq; patris queꝫ vincit idē auus vt est casus in. l. equissimā. §. j. ff. ad tertul. Insurgit tertio loco soror que dicit in hoc casu non obstāte statuto se debere succedere ⁊ allegat talem rationem fratri. Nā ꝗ tum ad dimidiam vinco matrem meam per autē. defuncto ⁊ illa dimidia mater mea vincit te. Si ergo vinco vincentem te multomagis vinco te. l. de accessionibus. ff. de diuer. ⁊ tēpo. prescrip. Item pro se allegat iura preal. vbi apparet exclusum ex sua persona admitti ex psona alterius. Itē allegat ꝙ fratre excluso per matrem debet ipsa admitti per text. l. ii. §. si sit consanguinea. ff. ad tertul. In hac. q. reperio Bar. in. l. j. §. quidam filium. ff. de bon. pos. contratab. decidere pro sorore per. d. §. si sit. ⁊ ibi in hac materia ponit tres regulas. Prima est ꝙ quando ille qui est remotior me excludit cum qui excludebat me eo quia succedit in locum eius qui excludit me. tūc ipse succedit ⁊ ego excludor ita intelligit. d. l. equissimā. §. j. ⁊. l. ij. §. obijcitur. ff. ad tertul. Si vero nō succedit in locum eius

locum eius: tunc facit duos casus q: aut ille remotior exclu-
dit me. Ideo q: hꝫ potentius ius in successione ꝛ tunc non
excludor: sed ad successionem vocabor per me ac si exclusus
non essem in rerum natura. d. §. si sit cōsanguinea ꝛ hac rōne
dicit in casu nostro admittendam sororem exclusam a fratre
tāq̄ habēte potentius ius: ideo fratre excluso a matre soror
admittitur: sꝫ fortior videtur ratio quā. s. dixi in ver. tertio
loco. Et si dixeris q candem rōnem potest allegare frater
dicens: excludo te sororem pro dimidia tibi cōtingente ꝛ tu
pro ea dimidia vincis matrem: si ergo vinco vincentem ma
trem ꝛc. Ad hoc rñ. ꝛ aduertendum q fortior est ratio soro
ris q̄ fratris q̄uis prima fronte eadem videtur. Ecce vi
ctoria mulieris que vincit vincentem fratrem. i. matrem est
de iure cōmuni p. d. auc. de functo: victoria vero fratris vin
centis sororem: que pro dimidia de qua agimus vincit ma-
trē est de iure speciali videlꝫ statutario qd facilius tollitur
q̄ ius cōmune. l. militis. §. militia missus. ff. de testa. mili. ꝛ
sic allegatio sororis est fortior q̄ allegatio fratris. Venio
nunc ad secundū casum qui est qñ ille remotior excludit me:
ideo q: deficit condictio qua vocabar ad successionem: ꝛ tūc
nō potero admitti vt in auc. licet. C. de natura. libe. ibi enim
excludatur filius naturalis ppter coniugem: non q: cōiunx
habeat potentius ius in successione: sed ideo q: lex vocare
voluit naturalem sub ea condictione si coniunx nō esset me-
rito attenditur vtrum illa succedat vel ne.

Qō. xxix.

An statutum

Excludēs feminas dicat odio-
suꝫ vel fauorabile. Videtur
q odiosum quia nutrit odiuꝫ inter descendentes contra. l.
illud. C. de colla. ꝛ in. l. cum oportet. §. sin autem. C. de bo. q̄
libe. Scdo q: dicit apostolus si filius ergo heres: vt nō. glo.
in. l. si cū dotem. §. transgrediamur. ff. solu. ma. ꝛ nō. in. l. ne-
cessariis. ff. de acquirē. heredi. ꝛ nō. in. l. j. C. si vt se ab here.
absti. ergo statutum qd facit filiā non esse heredem est odio-
sum. Quid vltra cum filia dicatur per tale statutum exhere-
data. l. qui volebat. ff. de here. insti. sꝫ exheredatio est odio-
sa. l. cum quidam de libe. ꝛ posthu. ergo ꝛc. Item irrationa-
bilis fauor dicitur odiosus. l. maximū vicium. C. de lib. pte.
Item istud statutū est correctorium iuris cōmunis ꝛ est con
tra equitatem que vocat omnes descendentes ad heredita-
tem paternā. l. defunctus. C. de suis ꝛ legi. Insuper videtur
accusare naturam quare non omnes masculos generauit: vt
vnde generētur nō fiat ꝛc. d. l. maximuꝫ vicium. Et pro hac
parte tenet Bar. in. l. cūctos populos in. vj. q. C. de sum. tri.
Pe. ꝛ Cy. in. l. non sine. C. de bonis q̄ libe. Bal. in auc. res
que. C. cōia de lega. Bal. in. l. ij. C. qui ad liberta. perue. non
pos. Bal. in. d. l. si defunctus: Bar. in. l. liberoꝝ de verb. sig.
vbi dicit qd nulla potest assignari ratio huius statuti ꝛ intel
lige ratio rationabilis: ꝛ sic debet dici iniquum. In ɔtriū
qd imo sit fauorabile ostendit sic: valet argumentū ex mēte
statuētis. l. milites agri. ff. de testa. mili. nō. Bal. in. d. l. ma-
ximum vicium: nō. glo. in. l. tale pactum. ff. de pac. sed mens
statuentiū sumitur ex eo: q: apud masculos remanent omnia
onera defunctorum: ergo ꝛ cōmoda remanere debent. nam
ad masculos solū pertinet propulsatio iniurie defuncti cum
femina faydā leuare nō potest: vt dicit glo. in. c. j. an mutus
vel imperfectus ꝛ in. c. j. §. hoc autē inti. qui feu. da. pos. que
dicit q de iure lombardo filia femina non succedat patri.
Hinc est q femina non pōt facere pacem de nece patris: q:
hoc tantum ad masculos spectat. Secus si masculi nō exta-
rent: vt nō. Bar. ꝛ Ange. in. l. iiij. §. cato. ff. de verb. oblig. ꝛ
Bal. in. l. ticia. §. lucius. ff. de lega. ij. Ang. in. l. pro herede
§. si. ff. de acqui. here. Imol. in. l. si filius qui patri. ff. de vul.
ꝛ pupil. Scdo q: mulieri permissa est vindicta iudicialis. l.
sororem. C. de his qui. vt indig. Tertio videtur tex. in. l. j. §.
potuisse. ff. ad sille. vbi mulier ancilla ita vēdicat necem dñi
sicut seruus. Ad idem q: non reperitur scriptum inter casus
in quibus deterior est condictio mulieruꝫ de quibus in. l. in
multis. ff. de sta. ho. Ego vidi Ange. in ɔsi. xlviij. vbi refert
hanc. q. de facto habuisse ꝛ pro dictis glo. dicit esse casuꝫ in
l. si. §. si. ff. qui pet. tut. ibi virilis animi ꝛc. Dicit tamen qd
intelligendum est in defensione extraiudiciali: secus in iudi
ciali per. d. l. sororē. Sed contra dictas glo. q imo vindicare
inimicitias etiā cadat in muliere: ego allego tex. in. l. j. C. de
his qui se deferunt lib. x. ibi mulieris patitur inimicitias ex
quo ibi Ange. infert q si debent habere pacē cū heredibus
defuncti: debent etiā habere pacē cum mulieribus. Nec
ob. q dicitur in lombarda: q: cōsidera q inimicitia capitur
dupliciter: vno modo prout concernit rancoreꝫ animi: ꝛ ista
cadit in muliereꝫ iuxta illud. Terentij deterior es muliere.
Scdo prout concernit actum extrinsecum ꝛ violentū: prout
est arma portare ꝛ de iniuria vindictam petere vel duelluꝫ
ꝛ hoc nō cadit in muliere. Modo in proposito cū tale onus
saltem vindicte violente spectet ad masculos statutū exclu-
dens feminam dotatam tāq̄ recompēsans dictum onus dꝫ
dici equum ꝛ fauorabile. Item tale statutum concernit pu-
blicam vtilitatem que versatur circa honestateꝫ in singulis
familiis conseruandam. l. j. §. sed si heres. ff. de ven. inspi. l.
super statu. C. de questio. per qd autem magis conseruatur
honestas familiarum q̄ per diuicias que pereunt propter
inopiam. §. sancimus in auc. de testi. l. iij. in prin. ff. eo. l. j. de
custo. reorum. ff. ꝛ in auc. de defen. ciui. in prin. in auc. vt oēs
obedi. iudi. §. j. l. si creditores. ff. de priuileg. credi. nam ege
sta: e sordentibus mors est solatiuꝫ ꝛ vita supplicium. l. qsqs
C. ad. l. iul. maie. ꝛ dicit eccle. xl. melius est mori q̄ idigere:
quid est miserius eo cuius vita est in cogitatione victus. Vñ
cum appellatione familie veniat agnatio. l. pnunciatio de
verb. sig. ꝛ agnatio cōseruetur per masculos: ad publicā per
tinet vtilitatem: vt prolem masculinam contineatur diuitie
paterne. per masculos. n. cōseruatur eterna memoria ascen-
dentium. l. liberorum. ff. de verbo. sig. Predictas rationes
considerabat lex. xij. tab. per quā agnati preferebantur co-
gnatis ꝛ masculi feminis institu. ad tertul. in prin. ꝛ. §. item
vetustas: insti. de here. que ab intesta. Et p hac parte tenet
Jac. de are. in sua. q. incipi. statuto vel cōsuetudine: ꝛ refert
Jo. an. in addi. spec. in rubri. de succes. ab intesta. in addi. in-
cipiente est sciendū q Jac. de are. Ang. in. d. l. quisquis ꝛ in
sua disputatione incipiente nobilis quidam genere ꝛ in suo
consi. lxvij. ꝛ Cy. in. l. j. C. de adul. Ro. in suo consil. xvj. ꝛ in
consil. cccxj. q consilium omnino videatur: q: ponit plures
elegantes rationes: ꝛ Bal. in. l. qd vero. ff. de leg. Pau. de
ca. in consi. cccxxiiij. Bal. in. l. certū. C. vnde legitimi: Bal.
in. l. maximū vicium. C. de lib. prete. Bar. in. l. j. §. filium. ff.
de contratab. Bal. in. l. peto. ff. de leg. ij. L apus in suo alle-
gatione. ciij. sm ordi. antiquum: ꝛ incipit l. q. predicta ꝛ hec
opi. iudicio meo pōt appellari cōmunis. Et nō. vnū ppetuo
q lꝫ non exprimatur in statuto: tñ statutum excludens femi
nas videtur semper factum in fauorē masculoꝝ: vt nō. Bar.
in. d. §. qui filium. Reperio tñ Bal. i diuersis locis variasse
in hoc articulo: videlꝫ in. l. ij. C. de in ius vocan. vbi dixit q
tale statutum respectu masculoꝝ sit fauorabile: sed respectu
feminarum sit odiosum. Aliter dixit in. l. j. in si. C. de secun.
nup. vbi considerat causaꝫ exclusionis an sit propter suū de-
lictum an propter prerogatiuā ꝛ honorem alterius ꝛ atten-
di debet causa principalis statuentis an sit fauor vel odium.
Alibi Bal. i. l. sancimus. C. de nup. dixit q iure naturali est
odiosuꝫ: sed de iure ciuili est fauorabile. Alibi Bal. in. l. ij.
C. qui ad liberta. procla. nō possunt: dicit q statutū excludēs
feminas a successione fratrum est fauorabile. Alibi in. l. cun
ctos populos in. xvj. colū. C. de sum. tri. dixit q si statutū ex-
cludit propter sexum dicitur odiosum: sed si fauore agnatoꝝ
dicitur esse fauorabile. Et quomodo cognoscat an in odiuꝫ
sexus vide per eum ibi. Alibi Bal. in lectura eiusdē. l. cun-
ctos populos dixit q est mixtum ex fauore ꝛ odio principa-
liter tamen fauorem continet sm eum. Mihi placet sñia
cōmunis q tale statutum sit fauorabile attēto q hereditas
ēst inuenta de iure ciuili: vt est glo. in. l. j. ff. de acqui. re. do.
ꝛ probatur in. l. seruo inuito. §. si pupillo. ff. ad trebel. ibi si-
militudine iuris ciuilis. Sꝫ disposita per ius ciuile possunt
in totum tolli per statuta. l. omnes populi cuꝫ materia. ff. de
[illegible] ꝛ iur. quelibet enim prouincia abundat in sensu suo. Fa-
cit etiam q supra tetigi in pluribus questionibus in quibus
dixi q legitima potest saltem minui per statutum posito q
non possit in totum tolli: ꝛ sic statutum excludens filiam do-
tatam videtur estimasse dotem loco legitime: vt ibi dixi.

Qō. xxx.

Si pater

Relinquat aliquid filie simpliciter in
testamento: an videatur relinquere pro
dote ꝛ dicatur dotata ꝛ sic excludatur a statuto. Vide que
dixi. ā. in. §. j. ꝛ vide Bart. in. l. ticio centum. §. ticio genero
versi. quero statutū. ff. de cōdi. ꝛ demō. ꝛ Pau. in ɔsi. ccxxj.

Qō. xxxi.

Quid si filia

Quid si filia Non vult dotari nec nubere sed castitatem seruare vt patri succedat. Uidetur q cũ per eam stet quominus dotetur dici debeat dotata: arg. l. qui filium. ff. vbi pupil. edu. debeat ⁊ l. iure ciuili. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ l. labeo. ff. de cõtrahen. emp. nam cum hoc casu statutum velit q dos succedat loco legitime sufficit illam offerre. Facit q nõ. Cy. in. l. sancimus C. de imp. ⁊ ita determinat Bal. in. l. pactũ. C. de col. in ver. xx. quero ⁊ in. l. fi. C. de pac. ⁊ Pe. de ancha. in repe. c. canonum statuta in. lxj. char. extra de consti. Limita tamen nisi illud ius succedendi iam sit delatum ⁊ quesitum ipsi filie.

Qõ. xxxij.

An filia Tempore quo dotat possit sibi reseruare ius succedendi patri suo. Bart. in. l. fi. C. de pac. tenet q sic per tex. in. §. fi. insti. de legitima agna. succes. q limitat ibi Bal. ⁊ moderni verum qñ masculi consentiunt quoꝝ fauore emanauit statutum. l. seruo legato. §. si testator: ⁊ qd ibi nõ. Bar. ff. de lega. j. secus si masculi non consentiunt quibus cũ iam quesitum sit ius per statutũ non põt eis auferri. l. fi. ff. de pac. Et hoc videtur sequi Imol. in l. stipulatio hoc modo cõcepta. ff. de verb. ob. Aliq tñ in. d. l. fi. C. de pac. tenẽt indistincte cũ Bar. q sicut pater testãdo põt filiam instituere ⁊ sic tollere ius masculis qñ statutũ expresse non prohibet feminãs succedere ex testamento: vt cõmuniter tenent doc. ita ergo videtur q possit paciscendo ⁊ maxime qꝛ masculis nõ est perfecte ius quesitum in vita patris sed solum quedam impropria spes succedendi que licet eis ab intestato tolli non possit: tñ potest per pactum sicut per testamentũ tolli: ⁊ facit qꝛ istis masculis etiã in spe nõ est quesitum ius anteq̃ filia sit dotata: ergo põt impedire illud ius querendũ filijs. l. seruus. C. de pac. Et tenendo hãc opi. Bar. limita illam nõ habere locũ qñ filia ex interuallo postq̃ est dotata faceret pactum cum patre vt posset succedere: qꝛ tunc filijs masculis erat ius quesitum saltem in spe cõsiderabili a iure que hꝫ ortum a statuto ergo non põt eis auferri. Preterea hoc casu semel exclusa per statutum inuitaretur per pactum ad hereditatem: sꝫ hereditas pactionibus dari non potest. l. hereditas. C. de pac. conuen. ergo ⁊c̃.

Qõ. xxxiij.

Quid Si pater promisit dotẽ pro filia sed noluit eaꝫ soluere: ⁊ decessit an filia excludatur stãte predicto statuto si heres velit soluere dotẽ. Bal. notabiliter in. l. si plures. C. de cõdi. inser. dicit q sic qꝛ filia non põt dici indotata ex quo precessit obligatio dotis ⁊ de isto dicto feci etiã mentionẽ. s. in alia simili. q. Idẽ sequitur Pe. de anch. in. c. canonum statuta in. ciij. char. extra de consti.

Qõ. xxxiiij.

An predictum Statutum locuꝫ habeat in filia que fuit nupta sed tempore mortis patris remansit vidua. Bal. in. l. j. in fi. C. vñ vir ⁊ vxor. Arguit primo q non qꝛ non põt dici dos vbi non est matrimoniũ. l. fi. C. de do. ante nup. l. ij. ff. de iure do. Cõtrarium tamen tenet: qꝛ dotata dicitur etiam que dotem recuperauit soluto matrimonio. l. fi. C. cõia vtri. iudi. l. si socius pro filia. ff. pro so. ⁊ de hoc etiam tetigi. s. in. §. j. in illa. q. an dicat dos postq̃ est recuperata a viro soluto matrimonio. Et ad hanc partem facit qꝛ sic se hꝫ cõmunis vsus loquẽdi. Nam vidue solent dicere: ego habeo dotem meã. Maius tamen esset dubium si statutum requireret feminã esse maritatam ⁊ dotatam: ⁊ decisio pẽderet ex illo articulo: an vbi statutum requirit certam qualitatem sufficiat illaꝫ ab initio esse lꝫ postea deficiat: de quo pulchre per Bar. l. l. ex facto in prin. ff. de vulga. ⁊ pupil. Facit q pulchre nõ. Bart. in. l. precipimus. §. sane. C. de appel. ⁊ Ange. in. l. si quis heredẽ C. de insti. ⁊ substi. vbi querit quid si fiat legatum mulieri: si ingrediatur monasterium vel accipiat habitum tertij ordinis: an si mulier susceperit deinde dimittat: debeat habere legatum ⁊ ibi ponit illud nõ qui incepit ⁊c̃. de quo pulchre per Ange. in suo consi. xxxiiij. ⁊ in suo consi. cxlj. facit q nõ. per Ange. ⁊ Imol. in. l. in substitutione. ff. de vulg. ⁊ pupil. vbi queritur an si fiat legatũ filie si vidua erit tpe mortis patris sufficiat illã fuisse viduã: lꝫ postea maritetur: facit q nõ. in. l. reprehendenda. C. de insti. ⁊ substitu. ⁊ q pulchre notat Joã. an. in regula decet in mercu. ⁊ in illa. q. an consecutus immunitatem a statuto propter numerũ. xij. filioꝝ illã amittat si aliqui filioꝝ moriantur. ⁊ cõcludit q non: vide ẽt ad ppositum q cõsoluit Pau. in consi. cclxv. ⁊ vide glo. nõ. in verbo sufficit: ⁊ ibi notat Bar. in. l. fi. C. de indic. vidui. tol.

Qõ. xxxv.

Si statutum Simpliciter dicit q dotatas patre vel a matre excludat: an habeat locũ si dotata fuit ab auo vel auia. Concludendũ est q sic in. l. nensennios. ff. de neg. gest. per illum tex. ⁊ in. l. matrimũ vicini. C. de libe. prete. ⁊ in. l. quicũq;. C. de ser. fugi. ⁊ faciunt nõ. p Bar. in. l. j. in. x. col. ver. vlterius quero verũ tacita. ff. de vulg. ⁊ pupil. ⁊ in auf. matri ⁊ aue. C. qñ mulier officio tutelle fun. põt. vide oĩno Bar. in. l. ij. §. sed videndũ ff. ad tertul. ⁊ vide oĩno Pau. de ca. in suo consil. ccclij.

Qõ. xxxvj.

An predictum Statutum excludens feminas habeat locum in puellis iudeorum. Uidetur q sic per ea que notat Bal. in. l. spadonẽ. §. iam autem. ff. de excu. tu. Preterea q masculus excludat feminã est de lege mosaica: vt habet numeri. xxvij. c ⁊ Exodi. xj. ergo tale statutum reducens ad legem mosaicã est cõmẽdabile: qꝛ nullus homo sapientior Moyse. l. lege xij. tabularum. C. de legi. heredi. ergo ⁊c̃. Accedit qꝛ iudei sunt de populo: vt probat tex. in auf. de questo. in prin. queꝫ singularem facit Bal. in. c. j. de forma fidelitatis ⁊ in rubri. C. qui accu. non pos. ⁊ vide Pet. de ancha. in. c. fi sententia de sen. excõ. lib. vj. p Moder. l. c. iudei el. ij. extra de iudeis per Jo. cal. in suis cõsilijs sub titulo de testamentis: facit q dicam in fi. huius. §. ⁊ ibi aliqua pono generalia ad successionem iudeorum que notanda sunt Jo. campezius.

Qõ. xxxvij.

An predictum Statutum habeat locuꝫ in femina dotata ⁊ maritata anteq̃ fieret statutum. De hac. q. posuit Pe. de ancha. in. c. j. in. xxx. char. de consti. Abb. ⁊ Imol. in. c. fi. eo. titu. ⁊ Bal in. l. illa in fi. C. de dona. ⁊ pendet ab illo articulo: verũ statutum trahatur ad preterita an ad futura tantum: de quo per Bar. in. l. oẽs populi. ff. de insti. ⁊ iur. p Alberi. ⁊ Bal. in. l. leges. C. de legi. p Pe. de ancha. in. d. c. canonum statuta in. v. q. prin. ⁊ est tex. optimus in. c. ij. eo. tit. ⁊ in. c. si eo tempore de elec. in. vj. ⁊ in. c. lꝫ canon extra de elec. facit qd dicam. j. in illa. q. an statutum q femina dotata nõ succedat: debeat limitari si ille fuerit interpellatus qui tenebatur dotare ⁊ sic an sufficiat quandocũq; dotẽ offerre: de quo dicendum vt ibi. Uerum qꝛ quottidiana est ista. q. ideo aduertendum qꝛ videtur q trahatur ad preterita propter illa verba si filia dotata fuerit: q verbũ fuerit est preteriti tẽporis. Scdo qꝛ inspecto tempore quo filia vult succedere patri reperitur dotata ergo ⁊c̃. Tertio qꝛ verbũ dotata hꝫ causam permanentẽ. Et ita cõsuluit Bar. prout refert Ang. in auf. hec constitutio interpretat col. vj. Ego tamen non reperio in consilijs Bar. ⁊ Ange. ibi eum reprehendit per illũ tex. vbi dicitur de illo qui in monasterio intrare voluerit: ⁊ sic loquitur per verbũ preteriti perfecti: ⁊ tamen illa dispositio non habet locũ in ingresso anteq̃ esset condita illa constitutio: imo põt talis disponere de bonis post ingressum. Preterea verbũ fuerit platum a statuto põt dupliciter itelligi: videlꝫ q etiam respiciat tempus futurum: ergo ita intelligi dꝫ qꝛ natura legis ⁊ statuti est respicere futura. d. l. leges. Nec ob. fin Ange. q verbum dotatã habeat causam permanentem: qꝛ fatetur illud verũ preterq̃ si apponitur in. l. vel statuto cuius proprium est respicere futura. Iteꝫ non ob. q ista filia reperiatur dotata tempore quo vult succedere: qꝛ hoc non debet obstare cum non fuerit dotata post statutum sed ante: ⁊ ita credit Ange. esse tenendum licet nõ videatur in totum firmare. Sed ego puto si Bar. consuluit cõtrarium q bene consuluerit: ⁊ idem in terminis voluit Bal. licet de Bar. mentionem non faciat in. l. omnes populi in. xiij. coli. versi. sed pone. ff. de iusti. ⁊ iur. ⁊ ibi videtur respondere ad tex. in. d. auf. hec constitutio in quo Ange. facit suũ fundamentum: qñ ideo ibi verbũ fuerit non includit tempus preteritum: qꝛ lex vlterius processit ita interpretãdo: vnde ille tex potius facit pro Bar. ⁊ nõ sunt multi dies q ita fuit cõsultum hic apud Nouariam. Jo. campezius.

Qõ. xxxviij.

Si statutum Dicit q extantibus filijs femine non succedant: vtruꝫ si extat filius naturalis tantum excludat ipsas filias. Bar. in cõmento

mento.cccxix.tāgit de hoc⁊ Imol.in.l.ex facto.§.si qs rogatus.ff.ad trebel. Ego autē premitto ꝙ questio ista loqtur de filio naturali.i.nato ex concubina retenta in domo indubitata affectione ⁊ protestatione debita premissa:de qua in l.in cōcubinatu.ff.de cōcubinis ⁊ in aut.qbus mo.natu.effi.sui.§.si quis aūt.⁊ videtur dicendū ꝙ talis filius non excludat feminam:qr ſm propriam significationem non dicitur filius.l.filiū quē diffinimus.ff.de his qui sunt sui vel ali.iur.⁊ §.ad hoc l aut.vt liceat matri ⁊ auie col.viij. Preterea iste dicitur filius in certis tantū casibus:vt in certa parte qnqꝫ succedat. Item qnqꝫ pietatis intuitu sed regulariter nō dicuntur filij:qr exceptio in certis casibꝰ firmat regulā l alijs:predicta per ordinē probantur in.l.j.C.ad officia.⁊ insti.eo.in prin.⁊ in.§.item quesitum ⁊ in aut.quibꝰ modis natura.effi.sui.§.discreti:⁊ in.l.vxon.§.codicillis de leg.iij.l.naturaliter.§.fi.C.de insti.⁊ substi.facit glo.reputata notabilis in cle.j.de baptismo:facit ꝙ nō.in.l.j.ff.de regu.iur.⁊ si lex pōt operari in proprio significato vt in casu nostro:qr statutum pōt intelligi in filio legitimo ⁊ naturali:ergo nō debet detrahi ad impropriū.l.liberorum.§.ꝙ tū cassius cū vulga.de lega.iii. Idem ⁊ fortius dicendū est de filiis vulgo quesitis:qr multo minus ꝙ̄ in naturalibus habebit locum:qr nō veniunt appellatione filij nec patrez censentur habere:sunt erosi legi ⁊ homini.§.vulgo.insti.de legi.agna.succes.⁊.§.si aduersus:insti.de nup. Idem in incestuosis nephariis ⁊ adulterinis dictis iuribus ⁊ in aut.ex complexu.C.de inces.nup. Quid vltra ꝙ sunt omni beneficio priuati.l.si quis.C.de incest.nup.ibi nec a patre ⁊ in aut.quibꝰ modis natura.effi.sui.§.j. Adde quod de hoc articulo an appellatiōe filij veniat naturalis:notat plenissime Imol.in.d.l.ex facto.§.si quis rogatus:vbi ponit quid iuris qñ mētio filij fit a lege ⁊ qñ a testatore. Unum tene menti ꝙ qñ lex vel statutum considerat naturā semper appellatione filij venit naturalis. Hinc est ꝙ naturalis tenetur lege pompeia de parricidiis:de quo per Bal.in.c.per tuas de proba.⁊ in.l.parentes.ff.de in ius vocā.⁊ in.l.ius ciuile.ff.de insti.⁊ iur.p Bal.in.l.quisqꝫ.C.ad.l.iul.maie.⁊ in.l.j.in.vj.char.C.qui accusare.

Qō.xxxix.

Quid si talis

Filius naturalis fit legitimatus:an excludit filiā feminam.

Tetigi alias in simili in tractatu de substitutionibus qñ substitutio fit si sine filijs decesserit verū appellatione filiorꝫ veniat filius legitimatus. Sed illa procedunt qñ nomen filij profertur a testatore:hic vero loquimur qñ a statuto:⁊ ideo vide Bal.in.l.cum acutissimi.C.de fideicō.vbi in terminis istis tenet ꝙ excludatur femina:qr legitimatus habet verum statum legitimū:licet non habeat verū principium:⁊ ibi refert decisionem Iac.de are.in.q.per ipsum disputata:quā refert Io.an.in tit.de succes.ab intest.circa fi. Accedit ꝙ legitimati vere ⁊ nō ficte dicuntur legitimi:probatur in l.ij.C.de iure aureorꝫ anullorū:vbi libertus restitutus natalibus est vere ingenuus:lꝫ non sit naturaliter. Facit doctrina Bar.in.l.si is qui pro emptore.ff.de vsucap.vbi dicit ꝙ esse legitimū est iuris ⁊ nō facti:⁊ ista qlitas p legitimatione⁊ vere nō autem ficte imprimitur. Et hic adduci possent omnia que scribuntur de legitimatione in.l.gallus.§.⁊ qd si tantum.ff.de lib.⁊ posthu. Bal.tñ in.l.cum quā in.xj.col.in ver.item quesitū fuit a me.C.de fideicō.dicit ꝙ de ꝑpria significatione appellatione filij legitimi ⁊ naturalis non cōprehenditur legitimatus allegat.c.naturales in ti.si de feudo fue.contro. Idē sentit Bal.⁊ Saly.in.l.fi.C.de his q ve.et a.impe.per illam.l.dicentes ꝙ si quis recipit emphiteosim pro se ⁊ filijs suis legitimis⁊ naturalibus ꝙ nō venit legitimatus:qr non est naturaliter legitimus do.Anto.in.c.per venerabilē extra qui fi.sint legi.in vlti.q.dūꝫ tractat de effectu legitimationis videtur firmare ꝙ legitimatus p sequens matrimoniū vel alios modos legales:de quibus traditur in.c.per tuas eo.ti.cōprehenditur appellatione legitimorum etiā in statutis:sed legitimatus per rescriptū principis non:qr iste non est legitimus de iure cōmuni sꝫ de iure speciali de quo statutū non presumitur cogitasse maxime ad alios excludendos:facit.l.iul.ff.qui ⁊ a quibus:sed solū censetur disposuisse de legitimis iure cōmuni ⁊ hanc decisionē Anto.de but.cōmendat ⁊ sequitur Pau.de ca.in suo ꝯsil.cccxj.circa fi. Attento ꝙ statutū excludens feminas est ꝯtra ius cōmune:⁊ qr per distinctionem do.Ant.sit bona cōcordia ⁊ euitatur iuris correctio ⁊ materia fraudis.s.ne in fraudem quis se faciat legitimari in preiudicium aliorum. Sed idem Pau.in suo consil.cccxxij.tenet contrarium ⁊ transit cum Bal.in.d.l.cum acutissimi:⁊ idem facit in consi.cccxv.⁊ vide eundem consi.cccxix.vide tamen glo.nota.que sentit opi.do.Anto.in.c.innotuit de elec.

Qō.xl.

Quid in filio

Legali tantum ⁊ sic adoptiuo vel arrogato:an excludat filiā feminam.

Tetigi in dicto tractatu de substitutionibus. Nunc adde plenius dico. Et videtur primo ꝙ nō p notata per Cy.⁊ Ang.in.l.generaliter.§.cum autem.C.de insti.⁊ substi.vbi dicunt ꝙ dispositio.l.cuꝫ acutissimi.C.de fideicō.⁊.l.cum auus.ff.de condi.⁊ demon.non habet locuꝫ in filio adoptiuo:qñ illa iura loquuntur de filijs legitimis ⁊ naturalibus:⁊ ad idem ꝙ voluit Ang.in.l.cum in adoptiuis.C.de adop.⁊ adde ho.tex.⁊ ibi Bar.in.l.j.C.de imponēda lucra.descrip.lib.x.⁊ Imol.in.l.in suis.ff.de libe.⁊ posthu.facit optima glo.in.c.pastoralis de deci.que dicit ꝙ de lucro hereditatis delate filio non debetur decima:facit singulare verbum Ange.in.§.si vero in aut.de nup.secus tamē dicit Ange.in.d.l.cum in adoptiuis qñ pater instituit filium adoptiuum:quo casu debetur gabella cum statutum loquēs de filio nō habet locum in adoptiuo per glo.ibi ⁊ ita dicit se in facti qōne cōsuluisse. Ad idem facit qr statutum cōsiderauit naturalitatē:ergo non cōprehendit adoptiuum qui est ciuiliter filius.l.fi.C.de his qui ve.et a.impetra. Facit ꝙ voluit Bal.in aut.nisi rogati.C.ad trebel.vbi dicit singulare verbuꝫ ꝙ filius meus spiritualis quē leuaui de sacro fonte:lꝫ sit a me alendus:tñ non excludit substitutū sicut nec filius adoptiuus. Ad idē facit.l.si quis.§.fi.ff.de lega.ij.vbi Imol.dicit ꝙ si quis recipit emphiteosim pro se ⁊ filijs non veniunt filij adoptiui:facit glo.in aut.de triente ⁊ semis.§.j.que dicit ꝙ hodie nō est augmentata legitima que debetur filio adoptiuo:lꝫ illa que debetur filio legitimo ⁊ naturali sic aucta:de quo etiā per Bar.in.l.si arrogator.ff.de adop.⁊ per Bar.in.l.heredibus.§.fi.ff.ad trebel. Facit qr magis attendenda est natura ꝙ̄ accidens.l.qui habet.ff.de tutel.l.si qs posthumos.ff.de libe.⁊ posth.ergo statutū potius sensit de filio ſm naturam ꝙ̄ ſm accidens. Facit ꝙ voluit Bal.in.c.licet de offi.lega.vide Bal.in.d.l.si arrogator:vbi singulariter limitat iura dicentia filium legitimū ⁊ naturalem grauatum restituere posse detrahere duas quartas nō habere locū in filio adoptato siue arrogato. In contrarium facit tex.⁊ ꝙ ibi notat Bar.in.l.si cognatis.ff.de reb.dub.vbi dicit ꝙ appellatione cognatorū veniunt etiā cognati ciuiles. Nec ob.d.l.si ita quis.§.in cuiꝰ qr illud ibi ideo qr illi filij ciuiles nō sunt facto testatoris sed alterius:sꝫ vbi essent facto testatoris appellatione filiorꝫ veniunt etiā ciuiles ⁊ sic adoptiui ⁊ arrogati:facit tex.in.c.in presentia de proba.vbi appellatione filiorꝫ venit monasterium ⁊ sic filius ciuilis. Facit ꝙ voluit Bal.in quoddā suo consilio ꝙ cōiter habetur inter consilia Ange.in numero.lxvj.vbi cōsuluit ꝙ statutū excludens feminas extantibus filijs habꝫ locū in filijs religiosis. Et ad hanc.q.vide Abba.in.c.Raynaldus in.xxiij.col.de testa.⁊ de hac.q.vide latissime Ro.in.l.si is qui ꝑ emptore.ff.de vsucap.in.x.col.vbi refert se in hac.q.consuluisse:⁊ ibi post multa argumenta hincinde facta finaliter concludit ꝙ si statutuꝫ dictat ꝙ filij legitimi ⁊ legitime nati:excludant filiam ꝙ tunc in legitimato locū nō habet:qr non est legitime natus. Et ideo iste casus tāꝙ̄ omissus a statuto relinquitur dispositioni iuris cōmunis.l.si extraneus.ff.de ꝯdi.ob cām:immo posito ꝙ haberetur perinde ac si esset legitime natus hoc tñ fingitur ⁊ aliud est esse talem ⁊ aliud est haberi pro tali:vt nō.Bar.in.d.l.si is qui pro emptore in.q.de ciue facto ex forma statuti merito de vno ad aliud non dꝫ fieri illatio.l.fi.ff.de calū.cū vulga. Et facit ꝙ voluit Bart.in.l.j.§.hoc interdictum.ff.de fonte:facit glo.in.l.ij.C.de here.que dicit ꝙ fictus denarius nō est denarius:⁊ vide per Io.an.in addi.specu.in tit.de trien.⁊ se.vbi querit.q.de ludentibus ad par ⁊ impar:⁊ in numero pari reperitur denarius fictus vel falsus an debeat cōputari in numero pari. Accedat ad propositū simile ꝙ dicit de priuilegio dotis ꝙ nō trahitur ad dotem fictā:glo.est nō.in.l.assiduis.C.qui po.in pig.ha.⁊ ego dixi.s.in.§.j.circa fi.in.q.an dos putatiua habeat priuilegia dotis vere. Et vide omnino decisionem Ro.in.d.l.

si is qui pro emptore: vbi tractat quid in legitimato per rescriptum principis siue per oblationem curie: qꝛ scitis ꝙ talis legitimatus non pōt dici legitimatus quo ad omnes sed solum quo ad patrē: vt in. §. aliū in aut. quibus modis natu. effi. legi. Et ibi etiā quid de legitimato per subsequēs matrimonium: ⁊ quid si filius non fuit positus in sinu matris an ⁊ quo ad quas personas dicatur legitimus.

Qō. xlj.

Quid si Pater relinquat filiā dotatam ⁊ filiū masculum ⁊ nepotē ex alio filio premortuo: an iste nepos admittatur ad portionem ad quā de iure cōi filia admitteretur an vero solus masculus. Dic ꝙ ambo succedant ⁊ excludunt filiam feminā: qꝛ non corrumpitur gradus cū nepos succedat in locum filij sed per ipsum representatur eius pater. §. cū filius: insti. de heredi. que ab intesta. ita singulariter determinat Bal. in. l. j. C. de secū. nup. facit tex. in. l. cū scimus circa fi. C. de agri. ⁊ censi. lib. xi. ⁊ vide notata ⁊ que ibi alias dixi in. l. gallus. §. ⁊ qd si tantū. ff. de lib. ⁊ posthu. vide Pan. in suo consi. clix. ⁊ in consi. ccclviij.

Qō. xlij.

Quia Ex dictis in precedenti .q. satis colligi pōt ꝙ statutum excludens filiam feminā extantibus filijs hȝ locum etiā extante nepote ex filio. Pro consumāda illa sententia: adde qꝛ ratio illius statuti fuit vt bona remaneant in agnatione que ratio si sit expressa in statuto nullū superest dubium sm Jmol. in. l. si vero. §. de viro. ff. sol. ma. Secus si statutū diceret volentes fauere filijs masculis primi gradus statuimus ⁊c. qꝛ tunc nepotes ex filio nō excluderent filias sm eum. Sed quid si aliqua ratio nō est exp̄ssa in statuto videtur esse plus dubitationis: tū idem dico ꝙ nepos ex filio masculo excludat filiā iuxta notata p Bart. in. l. liberorum. ff. de verb. sig. Bal. ⁊ Saly. in. l. maximū vitium C. de libe. prete. nō. in. l. venia. C. de in ius vocā. Mouentur qꝛ appellatione filioꝝ de proprio significato cōtinentur filij ⁊ nepotes. Idē tenet Albe. in scda parte statutorū. q. xiij. ⁊ Jo. an. in addi. spec. in tit. de succes. ab intest. in rubri. sed in puncto iuris ista ratio ꝙ appellatione filiorū de proprio significato cōtineantur nepotes non est vera: vt bellissime pbat Bar. in. d. l. liberorū. Alij ergo adducunt aliā rationem qꝛ beneficia cōcessa filijs extenduntur ad nepotes. l. milites ⁊. l. diuo marco. C. de questio. ⁊. l. decurionum. C. de pe. ⁊. l. emancipatū in. fi. ff. de senato. ⁊ ista ratio placuit Bar. in. d. l. liberoꝝ. Sed mihi non placet qꝛ iura premissa loquuntur in beneficijs concessis alicui que nemini preiudicant: ideo facilissime fit extensio. l. fi. ff. de cōsti. prin. Preterea illud ibi fit ex iterpretatione que in statutis cessat ⁊ hoc satis fatetur Bar. in. d. l. liberorū. Sed dicit ꝙ in casu nostro hec iterpretatio erit passiua vi illarum regularum antiquarū. Sed nec istud placet qꝛ in. d. iuribus nō proceditur per viam regule. Sed in certis casibus dant priuilegiā certis personis ⁊ eius filijs: preterea posito ꝙ loquerentur per viaȝ regule adhuc solum fieret extensio vi illarū regularum in cōstitutione specialiter loquente in eadē materia non autem generaliter: vt glo. nō. in. l. oēs populi. ff. de insti. ⁊ iur. Nec etiā placet illa ratio qꝛ nepos succedit i locū filij. §. posthumoꝝ de exhere. liberoꝝ. §. cum filius: insti. de here. ab intesta. qꝛ illud est verum ex interpretatione seu quadam iuris fictione que cessat in statutis. Item illud verū quo ad successionem aui. Item licet in locū filij succedat nō tū dicitur filius taliter vt faciat cessare in statutis illā condictionem de extantibus filijs. Sȝ puto ꝙ verum fundamentū predicte opinionis sit ꝙ lȝ in statuto nō sit expressa aliqua ratio: tū cum nō nisi vna assignari possit. s. fauor agnationis cōseruande illa debet haberi pro expressa: ita tenet glo. in. l. cūius. C. de fideicō. nō. Bal. in. l. quotiēs eo. ti. Et ex tali vnica rōne pōt fieri extensio in omnimodo: vt plenius dixi. s. eo. §. in. q. verum statutum excludens filiam censeatur excludere nepotem ex filia vide ibi.

Qō. xliij.

Si statutum Dicit ꝙ feminis dotata nō succedat patri ab intestato: ⁊ pater decessit intestabilis vt furiosus vel aliter incapax testamēti: vtrū habet locum dictum statutum. Dubium stat in eo: verum statutū disponens de defuncto ab intestato hȝ locuȝ in intestabili: Albe. de rosa. in scda parte statutorū. q. xxxiij. refert opi. antiquoꝝ. Sed nos referamus opi. Moder. ⁊ prima fuit opi. Bar. in. l. j. ff. de suis ⁊ legi. dicentis ꝙ lȝ sm ppriam significationem intestatus dicatur qui cū facere posset testamentū testatus non est vt ibi ⁊. l. intestatus. ff. de vb. sig. tamen attento cōmuni vsu loquendi appellatione intestati venit etiā intestabilis. s. ille qui testamentū facere non pōt. Et sic licet alias statuta sint proprie ⁊ stricte intelligenda. l. iij. §. hec verba. ff. de nego. gest. cū vulga. tamen pter cōmunem vsum loquendi etiaȝ in statutis receditur a ppria significatione. l. liberoꝝ. §. ꝙ tū cassius. ff. de lega. iij. cum si. Et pro hac opi. Ro. in suo consi. xxxij. adducit tex. in. l. in testamento ibi: filie intestate. C. de testa. mili. ⁊ in. l. intestato ff. de legi. tuto. ⁊ in. l. hereditate. C. de inpub. ⁊ alijs substi. Quare dicit ipse Ro. ꝙ nō solum ex cōmuni vsu loquendi: sed etiam naturali ⁊ cōmuni iure infans pōt dici intestatus.

Scda fuit opi. Bal. in. c. j. in tit. de successione feudi qui aduersatur dicēs ꝙ qñqȝ verba statuti proferunt ab idiotis ⁊ vulgaribus: ⁊ tunc intelligunt grosso modo. l. si cum te. C. de dona. ante nup. glo. in. l. qd si nepotes. ff. de testamētaria tutella ⁊ in. l. quotiens. C. famil. hercis. Quandoqȝ verba proferuntur a statuentibus iuris peritis: tunc nō est inspiciendum quid idiote loquantur: sed quid iuriste ⁊ periti: nihil allegat: sed pro eo videtur tex. in. l. si dictū ibi nō vt vulgus opinatur. ff. de euic. ergo cum verbū intestatus proferatur a statuentibus cōmuniter iure peritis dȝ proprie intelligi eo modo quo intelligunt iuriste: facit glo. ⁊ ꝙ ibi docto. in. l. cū antiquioribus. C. de iure delibe. Ro. in preallega. consil. dicit veriorem esse opi. Bar. primo qꝛ non est verū illud ꝙ dicit Bal. ꝙ statuta sint intelligenda proprie immo debent intelligi sm cōem vsum loquendi. Non ob. d. l. si dictum qꝛ loquitur in iterpretatione legis generalis questio nostra loquitur in interpretatione statuti particularis ad qđ facit dictum Jnno. in. c. cum olim in versi. si aūt de verb. sig. ⁊ in. c. cum clamor in fi. ⁊ in. c. cum cām de testi. in versi. intelligo dictum testis. Aduerte qꝛ Bal. in. d. c. j. ⁊ in. d. l. intestato dicit suā opi. procedere in odiosis secus in fauorabilibus. ergo non procedet in casu nostro: qꝛ statutum excludens filias feminas dicit fauorabile vt superius fuit cōclusum: vide Ro. in simili in. d. consil. xxxij. ⁊ opi. Bar. sequitur Pan. in suo consi. cclxxxiiij. dicens se pluries cōsuluisse ⁊ vidisse ab alijs cōsultū de quo arti. qñqȝ alibi dicturus sum: tū nunc remitto ad ea que nō. Bar. in ɔsi. incip. hec est copia cuiusdā statuti ⁊ in alio incip. puella ⁊ in cōsil. incipi. statuto vrbis veteris.

Qō. xliiij.

An filia A patre dotata excludatur a successione matris sue. Concludo ꝙ si statutū simpliciter excludit feminas propter masculos debet restringi respectu hereditatis dotantis ipsas feminas sm Bal. in. l. j. C. de legi. heredi. ⁊ tetigi. s. eo. §. vnde filia dotata a patre de bonis patris non succedit patri: sed in bonis maternis sic qꝛ tale statutum dȝ restringi tāqȝ exorbitans ⁊c. Preterea exclusio restringitur ad causam. l. cancellauerat. ff. de his que in testa. delen. l. ita tū in prin. ⁊. §. j. ff. de admi. tuto. l. lucius. ff. de fideius. sȝ causa exclusionis filie est dos. l. qui volebat. ff. de heredi. insti. ergo ad hereditatē dotantis restringitur. Limita tamen hoc verū si statutuȝ simpliciter diceret ꝙ mulier dotata nō succederet: ⁊ ita caute loquitur Bal. in d. l. j. secus si statutū vltra pcederet ⁊ specificaret personas: puta ꝙ filia dotata non succedat patri vel matri vel patruo: qꝛ tunc si dotetur ab vno istoꝝ excluditur etiaȝ a successione alioꝝ: qꝛ statutum loquitur in rem dum dicit filia dotata: vñ non refert a quo fuerit dotata. l. item veniunt. §. a quo. ff. de peti. here. l. item illa. §. fi. ff. de consti. pecu. l. hoc ait. §. fi. ff. ex qui. cau. in pos. eatur. Scdo limita nisi statutū excluderet filiam dotatā a successione ascendentiū: qꝛ verbum ascēdens comprehēdit nedum patrem sed etiā matrem. l. quocūqȝ. §. parentes. ff. de in ius voc. vide Pau. in suo consi. cccxxvi. ⁊ vide. s. eo. §. in. q. xlvij. dum tetigi si pater dotauit filiā de bonis paternis: vtrum excludatur a successione fratris vel econtra ⁊ iunge has questiones simul.

Qō. xlv.

Quid si pater Dotādo filiā dixit ego doto filiā meā in centū cū hoc ꝙ nihil petere possit de dote materna: vide q̄ dixi. s. l. §. j. ⁊ vide p doc. in. l. fi. C. de pac. i. l. stipulo hoc mō cōcepta. ff. d vb. ob.

Qō. xlvj.

Quid si statutum Dicit in rubrica ꝙ filia dotata non succedat postꝙ

dat postea in nigro specialiter loqtur ꝙ filia a patre dotata non succedat matri: an intelligatur etiam exclusa a successione patris: Pau.in.l.j.ff.si cer.pet.refert se consuluisse ꝙ sic arguendo a rubrica que potest allegari pro tex.vt ibi nota. ego tamen non reperio in consilijs Pauli.

Qō.xlvij.

Si statutum Excludit filiam dotatā a successione ascendentiū: an videatur etiā eam excludere a successione colateralium. Bal.in.c.j.§.j.in tit.episcopū vel abbatem: tenet ꝙ non per.l.si seruū §.non vixit pre.cū si.ff.de acqui.here. Pro qua sententia facit qꝛ tale statutum est exorbitans ⁊c.⁊ qꝛ exclusio in vno nō inducit exclusionem in alio.l.si domus.ff.de serui.vrba.predio.l.fin.C.de iure delib.l.j.§.videndum.ff.de suis ⁊ legi. Scdo facit simile: qꝛ virtus cōtractus non se extendit ad aliū casum ꝙ̄ expressum vel ad aliaꝫ personam.l.si stipulatus.§.grisogonus.ff.de verb.obli.l.ad proba.C.de pba. Nec ob.si dicaꝛ ꝙ ista hereditas fratris olim fuit in hēditate ⁊ in bonis patris a quibus filia dotata excluditur: qꝛ respondeo ꝙ per imixtionem quā fecit filius ista hereditas desijt esse patris ⁊ cepit esse patrimonium filij: vt notat glo.in.l.j.§.veteres.ff.de acqui.pos. ergo talia bona mutatione persone nouum sumpserunt statū: ⁊ ideo virtus statuti non nocebit filie que non petit vt heres patris sed vt heres fratris. Facit.l.Pau.ff.de acqui.heredi.⁊.l.cū potronus.ff.de leg.ij.facit ꝙ cōsuluit Ro.in consi.lxviij.vbi dicit ꝙ renunciatio etiam cum iuramento facta per filiam de bonis patris non preiudicat filie quo ad succedendum fratri: ergo nec etiam preiudicabit statutum: ⁊ hāc partem tenet Ro.in.d.§.veteres: vbi dicit ita tenere cōmuniter bononiēses. Addo ꝙ pro hoc facit ꝙ voluit Bal.in.l.matre.C.de suis ⁊ legi.vbi loquitur de hereditate que mutatione persone mutat statum: ⁊ retuli in.d.§.veteres: ⁊ vide etiam Roma.in suo consil.xl.

Qō.xlviij.

An filia Dotata exclusa a successione patris admittaꝛ ad bona reseruata filijs ex gratia. Ange.tenet ꝙ non in.l.si deportatus per illum tex.C.de bo.dāna.⁊ ita consuluit ipsemet Ange.in suo consilio.lij.⁊ Bal.in quoddam suo consilio.xvij.

Qō.xlix.

An talis Exclusio statuti extendatur ad bona existentia extra territoriū statuētis in loco in quo viget ius cōmune. Questio est satis pulchra ⁊ disputabilis. Et videtur primo ꝙ non excludatur femina. Nam simplex dispositio nō extenditur nisi ad bona que sunt intra territorium disponentis.l.cū vnus.§.si is qui.ff.de bo.aucto.iudi.pos.clemen.pastoralis de re iudi.sic ⁊ dispositio nō extenditur nisi ad ius disponētis.l.si dolus.§.fi.ff.de leg.j.l.vxor patrui.C.de lega.l.q tabernas.ff.de cōtrahen.emp. ergo tale statutum restringi debet ad bona sui territorij que potuit afficere.l.si quis duas.§.qui duas.ff.cōia predi.facit qꝛ qñ vnum ⁊ idem censetur diuerso iure illud habetur pro duobus.l.papi.§.sed nec impuberis.ff.de inoffi.testa.l.patris ⁊ filij.ff.de vulga.⁊ pupil. Sed patrimonium istius patris censetur diuerso iure propter diuersa iura que vigent in territorio bononiēsi. ergo reputabunꝛ duo patrimonia ⁊ in singulis sua lege viuemus.l.si miles ⁊.l.si certarū.ff.de test.mili.l.si pcuratoris.§.sed si duas.ff.de tributo.l.pupillo.ff.de tut.⁊ cura.da.ab his.l.cōtrouersia: ⁊ ibi nō.ff.de trāsac. Et maxime qꝛ tractatur de successione que fit in bonis: ⁊ sic ius succedendi respicit bona ⁊ per cōsequens situꝫ bonoꝝ.l.cū heredes in prin.ff.de acq.pos.l.indictiones.C.de annonis ⁊ tribu.lib.xj.l.censu.C.sine censu vel reliquijs.l.forma.§.vero.ff.de censi.l.j.C.de militibus: ⁊ in quo loco lib.x.nā qui tangit bona videtur adire: ergo bona cōsiderari debent.l.p herede.§.papi.⁊.l.gerit.ff.de acqui.here.nam ⁊ alā dicitur ꝙ bona censentur quid principale ⁊ per se cōsiderabile.l.ex pupil.ff.de vulg.⁊ pupil.⁊.l.si pacto quo penā: ⁊ ibi nō.C.de pac.l.ij.ff.de pecu.leg.facit insti.ad.l.fal.in pn.facit ad hāc partem qꝛ tale statutū est exorbitans ⁊c. ergo non dꝫ extēdi ad bona que sunt extra territorium.l.non solū.§.testamentū cuꝫ ibi nō.ff.de excu.tu.⁊ nō.in.l.etiā.ff.de testa.tute. Facit qd nō.Bar.in.l.cunctos populos de sum.tri.in.q.de publicatione bonoꝝ. Facit qd voluit Spec.in ti.de instru.edic.§.cōpendiose ver.quid si sit: vbi loquitur de cōsuetudine anglicana: de qua etiā p Bar.in.d.l.cunctos populos in ver. septimo queritur: facit ꝙ voluit idem Bar.ibi in ver.vj.videndum est ⁊ do.Abb.in.c.proposuisti in.v.col.de fo.cōpe.⁊ per Imol.in.c.cum olim in pe.⁊ vlti.col.de cle.cōiug. In contrarium adducitur qꝛ potestas statuēdi inter subditos non arcetur nec circūscribitur territorio.l.fi.⁊ ibi nō.ff.de decr.ab ordi.faciē.l.mercatores.C.de cōmer.⁊ merca. Facit quia lex vel statutū inhabilitans personā subiectam sortiꝛ effectū quocūꝗ vadat persona.l.ex ea.ff.de post.l.relegatorum.§.interdicere: ⁊ ibi Bar.ff.de interdic.⁊ relega.c.cū ab ecclesiarum de offi.ordi.⁊.d.c.pposuisti.nō.Bar.in.l.is cui bonis.ff.de verb.ob.⁊.l.is cui.ff.de testa.⁊ in.l.is qui.ff.de tu.⁊ cura.da.ab his: nō.in.c.quisquis in.q.v.in.c.si quis presbiterorum.vij.q.j.facit.l.j.C.vbi de crimine agi oportet. Sed statutū facit inhabilem filiam dotatā ad succedendum patri: ergo vbicūꝗ locoꝝ erit inhabilis: lex enim ⁊ statutū possunt suū subditum inhabilitare.l.semper.§.lege.ff.de iure imm.l.non tantum.§.fi.ff.ad carbo.l.j.C.non lice.ali.met.lib.xj.l.dudum in fi.C.de contrahen.emp.l.originarios.C.de agri.⁊ censi.lib.xj.⁊ possunt quosdā ad successionem vocare ⁊ habilitare: quosdā alios inhabilitare vt in toto ti.C.de heredi.decu.l.j.⁊.l.femine.C.de secū.nup.l.j.C.de natu.lib.l.lege obuenire.ff.de verb.sig.l.illud.C.de sac.san.eccle. Facit qꝛ decretū iudicis vnius territorij effectum suum extendit ad alterius territorium.l.magis puto.§.illud.ff.de reb.eo. Itē snia iudicis lata habet executioneꝫ in alterius territorio.l.fi.C.vbi in rē actio.l.a diuo pio.§.j.ff.de re iudi. ergo multo magis est statutū ꝙ̄ iudex sm Bal.in.l.cunctos populos in lectura in ver.sed qd econtra si subditus. Fortior.n.est lata legis ꝙ̄ hominis.l.si libertus minorē in princi.ff.de iurepa. Facit ad hanc partē qꝛ si contentio oriatur inter filiū masculum ⁊ filiā dotatam de hereditate paterna iudiciū est agendum in patria ipsoꝝ cui subditi sunt.l.j.C.vbi de hereditate agi oportet. Sed vigore statuti snia foret exequenda etiam in bonis extra territorium vt.s.dixi: ergo filia ab illis excluditur. Accedat qꝛ statuta habent vim diffinitiue snie: vt probat tex.iuncta glo.nō.in.l.cū quasi.§.si plures.ff.de fideicō.libe.⁊ Bal.in.l.p gratia in prin.C.cōminatio.vel epi. ergo sicut snia habet executionem in bonis alterius territorij auctoritate iuris cōmunis: ita ⁊ eadem rōne habebit statutum cui ius cōmune dat talem executionē in alterius territorio:

Facit qꝛ cū disputatur de aliquo vniuersali: particulares res sub illo contente non cōsiderantur.l.eum qui edes.ff.de vsucap. ergo ⁊c. Itē in cōsequentiā vniuersi veniunt ea que principaliter venire nō possunt.l.quedā.ff.de acqui.re.do.l.item videndum.ff.de peti.here.l.non tantū.§.fi.ff.de rei vendi.l.j.§.j.eo.tit. Facit qꝛ cum agitur de iure succedendi nō attenditur locus.l.j.§.quedā.ff.de re.diui.facit.l.j.ff.de contrahen.emp.facit pulchre.l.fi.C.de prescrip.long.tēpo. Cuꝫ ergo hereditas sit qd vniuersale.d.l.hereditas nec dꝫ diuerso iure censeri.d.l.eum qui edes: cuꝫ a quo remouetur genus remoueantur ⁊ species.l.si quis cum totū.ff.de excep.rei iudi. quare cū agatur de hereditate paterna: videtur ꝙ filia debeat excludi etiā a bonis qui sunt extra territoriū statuentis. Optime facit ꝙ dicitur de solutione collecte in.l.rescripto.§.fi.ff.de mune.⁊ hono.⁊ in.l.libertus.§.soli.ff.ad municipa.⁊ in.l.j.C.de mulie.⁊ in quo loco vbi dicitꝛ ꝙ persona pōt in loco cui subest collectari etiā pro bonis existentibus in alieno territorio pro cuius veritate: vide Ro.in cōsil.clxj.⁊ in consi.cclxxv.per Bal.in.l.ij.C.sine censu vel relig. Facit qꝛ si aliud diceremus.s.filiam nō excludi in bonis que sunt extra territoriū obrumperetur regula iuris: qꝛ sequeretur ꝙ posset quis decedere pro parte testatus ⁊ p parte intestatus cōtra.l.ius nostrū.ff.de re.iuris. Nam pone ꝙ talis pater fecisset testamentū ⁊ instituisset filiū masculum heredem certe filia non pōt venire ex testamento: qꝛ testamentuꝫ de ea non loquitur: vult ergo venire ad bona que sunt extra territoriū ab intesta.⁊ sic pater videbitur decessisse testatus ⁊ intestatus contra.d.l.ius nostrum. Nec ob.si diceres ꝙ hoc operatur diuersitas patrimonioꝝ: qꝛ respondeo ꝙ nullus priuatus pōt habere diuersa patrimonia.l.iuris peritos §.oriundus.ff.de excu.tuto. Nec ēt hoc operatur diuersitas consuetudinis qñ quando sunt diuerse cōsuetudines in diuersis locis vna illarum tantū attenditur.l.fi.⁊ ibi nō.C.de testa.c.cū dilectus de fide instru. Nec est mirum qꝛ bona alterius territorij subiacent dispositioni statuti alterius in cōsequentiam persone: facit.l.j.ff.de aucto.tuto.vbi actus qui

geritur fm specialem consuetudinẽ loci trahitur ad accessoria. Facit etiam qđ nõ. Jo.an.in.c. pastoralis de priuileg. ⁊ Inno. ⁊ Jo.an.c.ij.de imu.eccle.nõ.in.d.l.rescripto.§.fi. ⁊ hoc expresse; voluit Cy. Guil. ⁊ Jac.but. vt etiã refert Bar. in.d.l.cunctos populos in versi.septimo queritur. Aduerte tñ q₂ ad hoc argumentũ respondet Bal.ibi in lectura videlz q₂.d.l.ius nostrũ non patitur nõ habet locum vbi cõcurreret auctoritas legis vel fm Cy.illa.l.procedit de iure cõmuni:secus vbi consuetudo contrarium induceret. Et ad hanc partẽ vltra predicta facit q₂ statutum excludens filiam dotatam est factum auctoritate iuris ciuilis.l.oẽs populi.ff. de iusti. ⁊ iur.nõ.Bar.in.l.v.in prin.ff.de verb.ob. Jus aũt ciuile vbicũq₃ locoꝝ vires habet.l.deprecatio.ff.ad.l.roda. de iac.ergo quẽadmoduz si filia dotata esset exclusa de iure cõmuni a successione paterna nihil posset habere etiã de bonis situatis extra patriã:ita non debz habere qñ excluditur a statuto. Item facit q₂ in singulare priuilegiũ:videtur concessa hominibus libera testandi facultas. Glo.est singu.in l.illa institutio.ff.de heredi.insti.quã sequitur Pau.l rub. ff.de testa. ⁊ facit glo.in.§.ex his oĩbus.viij.q.i.qñ fm regulas iuris naturalis vel gentium nulli permittebatur testari ea rõne:q₂ testamẽtum capit robur post mortẽ testantis per aditionem heredis iuxta illud testamentũ morte confirmatur.c.cum marthe de celebra.mis. Nullus.n.cogitur ad obseruantiam sui testamenti imo quandocũq₃ potest illud reuocare iuribus vulgaribus.qui ergo facit testamentuz vult ipsum sortiri effectum post mortẽ suam:⁊ sic disponit de bonis eo tempore quo non erit titius sed cadauer ⁊ nihil poterit ⁊ eo tempore quo bona non erunt sua qñ mors omnia soluit.§.deinceps in aut.de nup.facit.l.ij.ff.de vsufr. Illud autem videtur impossibile:q₂ nemo plus iuris in alium ⁊c. Unde concessum est oĩbus liber testandi stilus ex gratia.d. l.j.C.de sac.san.eccle.ergo testari dz fm regulas iuris ciuilis ⁊ fm illas disponere:⁊ sic filijs ⁊ filiabus legitimaz relinquere titulo institutionis aut.nouissima.C.de inoffic.testa. Sed stante dispositione dicti statuti põt testator filiam dotataz preterire ⁊ nihil ei relinquere:si ergo hoc põt testator quo ad oĩa eius bona: fortius poterit hoc statutũ cum maxime secum habeat voluntatem testatoris ex duplici capite. Primo q₂ testator est subditus statuti:⁊ sic tacite statuto videtur cõsensisse.l.de quibus.ff.de legi. Scđo q₂ aut de ipsis bonis sitis extra territoriũ testatur:⁊ tunc clara est eius voluntas:aut moritur ab intestato:⁊ idẽ q₂ presumitur voluisse disponere qđ disponit statutũ.sic enim solet dici qui non testatur:testatur.l.cõficiuntur cum si.ff.de iure codicil. In hoc articulo Bar. ⁊ ceteri scribẽtes varie sunt locuti. Nã primo Bar.in.d.l.cunctos populos in versi.sexto loco vidẽdum:facit differentiã. An statutum sit permissiuum:an prohibitiuum:an fauorabile:an odiosum:sed certe nõ habet in se rõnem. Quod primo probatur q₂ prohibitio certarũ personarum dicitur alioꝝ permissio ⁊ econtra.l.cũ pretor.ff.de iudi.c.nõne extra de psump. Scđo q₂ statutum etiã odiosum extenditur ad id qđ est consecutiuũ.l.relegatorum.§.interdicere.ff.de interdic. ⁊ relega. Cũ ergo bona veniant in consequentiam persone:vt.s.dixi: respectu ergo ipsoꝝ bonorũ nõ est considerandũ:an statutum sit fauorabile an odiosum. Et q₂ eadẽ est ratio in vtroq₃ casu: qđ sic deduco q₂ Bart. ⁊ alij tenentes qđ tale statutũ non extendatur ad bona situata extra territoriũ. Mouentur q₂ ad illa tãq₃ extra potestatem statutũ nõ porrigitur rõne deficientis potestatis vel baylie per regulã.l.extra territorium cũ si.ff.de iur.om.iudi. Sed ista ratio ita militat si statutũ continet ꝓhibitionẽ siue odiũ sicut si continet permissionem vel fauorẽ ergo ⁊c.l.illud cuz vulga.ff.ad.l.aquiliam. Preterea non habeo pro expedito qđ istud statutum sit odiosuz per ea que dixi.s.ex quibus pz responsio ad alia argumenta supra facta. Ad argumẽtuz dicte legis ex ea.ff.de postula.multa dici possent. Sed pro clara responsione vide Bal.in.l. cunctos populos in repe. in antepe.charta in versi.sed hic queritur qñ ista pena. Aliter dicit Bar.in.d.l.cunctos populos in alio ꝓposito vbi constituit differentiã:an statutum loquatur in rem an in psonã: sed parum curo q₂ qualitercũq₃ sint verba statuti semper presumo defunctũ voluisse disponere fm dispositionem statuti patrie sue. Et ad hanc opi.adduco auctoritatẽ Jaco.but.in d.l.cunctos populos:⁊ Bal.ibi in repe.in col.xxxiiij.in vsi. sed quinto queritur ⁊ in colũ.xxxij.in versi.sed exemplũ:vbi tenetur de opi.Bar. ⁊ ẽt de opi.Spec.quã.s.retuli inq₃tũ Spec.tenuit primogenitũ non ꝯsequi bona existentia extra angliã. ⁊ hãc partem sequitur do.Signo.in suo cõsi.cl.xvij. In tanta varietate forte posset eligi quedã cõcordia. Considerando verba statuti q₂ aut excludit filiã ab hereditate paterna:⁊ tunc cũ bona sita extra patriã veniant sub isto vniuersali noĩe hereditatis:ideo tunc ꝑcedat opi.Bal.ꝯtra Bar. Aut statutũ excludit a bonis ꝑnis:⁊ tũc ꝑcedat opi.Bar. q₂ tũc cessant vt plurimũ rõnes ꝯ eum adducte. Fortior tñ ⁊ magis in practica obtineret scđa opi.quã.s.posui ꝯ Bar.

Qđ.l.

An attendatur

Statutũ loci in quo pater habet domiciliũ vel sita sunt bona. Decisio pendet ex predictis in precedẽti.q.ex quibus dicendũ videtur:attendi debere statutũ qđ est in domicilio patris:maxime q₂ veniunt in consequentiam:⁊ vide rõnes quas adduxi pro opi.Bal.s.proxi.q.

Qđ.lj.

Quid si

In loco viri viget ius cõmune ⁊ in loco patris viget statutuz:quod attendi debeat? Uidetur qđ filia non ligetur statuto patris:q₂ ꝓpter tale matrimoniũ soluta est lege originis:glo.est nõ.in.l.origine C.de municipi. ⁊ origi.lib.x.quã sequuntur ⁊ cõmẽdant Cy. Bal. ⁊ Ange.in.l.ij.C.de iu.om.iudi. ⁊ Bar.in.l.fi.§.item rescripserant.ff.ad municipa. ⁊ hac rõne singulariter voluit Bar.in.l.quotiens per illũ tex.C.de priuileg.scholari.lib. xij.qđ si concedatur mihi priuilegium pro me ⁊ meis descendentibus masculis ⁊ feminis qđ femine maritate nõ gaudẽt priuilegio qđ dictũ exclamat Ro.in.l.j.in fi.prin.ff.ad sille. L.imita tñ singulariter habere locum respectu coꝝ munerũ ob que mulier maritata reuocaret ab obsequijs mariti prestandis. Nam coꝝ respectu dicitur soluta a lege originis:⁊ bene facit.l.ceterum.§.mulierem.ff.de vsu ⁊ habita.secus est respectu alioꝝ.l.assumptio.§.filius vbi tex.ff.ad munici. ergo in.q.nostra cum per hoc filia qđ impediatur succedere patri nõ reuocatur ab obsequijs viri consequens est:vt non dicatur soluta tali statuto sue originis. ⁊ ista pars videt verior. Addẽ q₂ verba statuti quãtũcũq₃ generalia vident debere referri ad ius ciuile non aũt pretorium:⁊ sic filia nõ videtur exclusa quin venire possit de iure pretorio:vt no.in.l. gallus.§.ille casus:⁊ ibi glo. ⁊ doct.ff.de libe. ⁊ posthu. ⁊ ita tenet Fulgo.i.l.maximũ vicium.C.de libe.prete.licz illam.l. non alleget:facit.l.quotiẽs duplici via de reg.iur. Et bene facit tex.in.§.nullũ in auẽ.de heredi.ab intesta.vbi dicit qđ in quacũq₃ successione ⁊ in omnibus successionib⁹ cessat hodie differentia emancipationis ⁊ patrie potestatis:⁊ tñ fm cõem sntam in aut.in successiõe.C.de suis ⁊ legi.here. Istud autenticũ correctorium solum includit successionez ciuilem non pretoriã. Et ideo videtur qđ adhuc hodie quoad succedentes de iure pretorio habebit locũ edictũ de coniungen. cũ eman.lib.ergo in.q.nostra dictuz statutum correctorium iuris cõmunis non includet successionem de iure pretorio.

In contrariũ videtur tex.in.l.non ambigendum in fi.ff. de bo.pos.vbi dicitur qđ vbicũq₃.l.vel senatus consultũ vel constitutio principis vetat aliquẽ hereditatez capere cessat bonoꝝ possessio ⁊ sic ius pretoriũ:⁊ hoc tenet Bal.per illaz l.in.l.si auus.C.de libe.ꝓte. Facit.l.iij.vnde libe. ⁊.l.si post mortẽ in.§.exheredati.ff.de bo.pos.cõtra tab.sed video q₂ ista iura loquuntur qñ aliquis ꝓhibetur odio ipsius. Secus si ius resisteret ꝓpter alium contingentẽ defectum:ita dicit Dy.in.c.cum qđ de regu.iur.in.vj. ⁊ Bart.in.d.l.nõ ambigendum:ergo in casu nostro in quo femine prohibentur succedere non odio ipsarum: Sed vt bona remaneant in agnatione:dicemus eas non esse prohibitas de iure pretorio. Ex quo videtur qđ filia preterita poterit contratabulare testamentum vt.s.dixi. Quinimmo plus dixit Ang.in.l.gallus in.§. ⁊ qđ si tantũ.ff.de lib. ⁊ posthu.qđ si statuti excluderet feminã ab intestato beneficium cõtratabulandi poterit sibi prodesse:q₂ erit venale propter legatarios cum quibus poterit pacisci sicut dicimus in.l.filiũ.§. sed cum exheredatio ff.de contratabu.sed istud vltimũ est mihi valde dubium:q₂ ex quo filia per statutũ ab intestato nihil erat habitura neq₃ vllo modo succedere potuisset: ergo nulla sibi fit iniuria licz sit preterita in testamento patris:⁊ sic dz cessare contratabulas:⁊ ideo dicitur qđ si est preteritus filius in potestate institutus eo qui sibi acquirere põt cessat cõtratabu.casus est in.l.

nõ putauit

non putatur.§.sed si tempore ꝛ in.l.non tantum.§.penul.ff. de contratabu. Faciunt notata p Bar.in.d.§.ꝛ quid si tantum:vbi dicit quod licet hodie ex testamento non sit sublata differentia emancipationis ꝛ patrie potestatis: attamen si sit institutus in testamento filius emancipatus ꝛ nepos ex eo in potestate retentus sit preteritus: non tamē iste nepos dicet testamentum nullum quia nulla est ei facta iniuria ex quo ab intestato nihil erat habiturus. Idem tenet Angel. ibi facit etiam quia ius dicendi nullum vel contratabulandi datur ei qui ab intestato primum locum in succedendo obtinet.l.j.§.vocantur ꝛ.l.illud.§.j.ff.de bono.pos.contratabu. sed mulier exclusa per statutum: vt.s.ab intestato non est successura ergo ꝛc. Sed dictum Ange. posset procedere quando per statutum non esset expresse exclusa de iure pretorio: quasi tunc dicatur sibi facta iniuria ex quo ab intestato potuisset venire per bono posses.ita procedunt primo loco allegata:vide.j.q.lxxiij.

Q6.lij.

Statuto Cavetur quod mater non succedat filio habenti fratres carnales ex patre:decesse filius fratre suo preterito extraneo instituto non turpi persona:an mater impediatur succedere propter illum fratrem. Bar.in.l.j.§.si pater.ff.de coniungen.cum eman.libe.eius dicit quod sic:quia ille frater est exclusus facto defuncti ꝛ actus priuationis non precedit actum translationis in alium immo est vnus ꝛ idem:ideo mater impeditur succedere perinde ac si frater esset institutus per.l.j.§.si.ff.de assig.liber.qd tene menti quia ibi est casus qd qui non admittitur ad partem facit partem dixi etiam in simili.q.s.eo.§.

Q6.liij.

Stante Statuto predicto an filia preterita possit rumpere testamentum patris vel aliquo iure venire ad eius successionem. De hac questione tetigi supra in.§.j.in illa.q.si pater reliquerit dotem filie sub cōditione si nupserit:an filia possit dicere se preteritam:vide ibi vbi late examino intellectum.l. quoniam in prioribus ꝛ l.omnimodo ꝛ.l.sancimus.§.cum autem.C.de inoffic.testa. tetigi etiam de hac.q.aliquid.s.eo.§.sed nunc subiicio retenta cōmuni opinione quod filia dotata exclusa per statutum ꝛ in testamento patris preterita non possit dicere nullum:an saltem audiatur de iure pretorio veniens per bonorum possessionem contratabu.passus est valde dubius ꝛ doctores varie loquunt. Nā Ange.in.l.filie.C.de colla.ꝛ Jac. butri.in.l.si emancipati eo.titu.ꝛ Pau.de ca.in.l. certum C.vnde cognati:tenent quod sic quia licet filia sit exclusa ab intestato:tamen quia veniens per contratab.non dicitur in totum ab intestato venire:vt notat Glo.in.l.vt libe.C.de colla.ꝛ in.l.illud.ff.de contratabu.facit.l.j.in princi.ff.si tabule testamenti nulle exta.certe ista filia auditur per cōtratabu.ꝛ idem tenet Ange.in.d.l.vt liberis ꝛ Roma.in cōsil. clxxix.ꝛ ideo cautella est quod si filia preterita taceat quousque hereditas sit adita per institutum heredem ne forte timore contratabu.ipse omitteret venire ex testamento:ꝛ veniret ab intestato quo filia reperiret se exclusam per statutum ꝛ sic nihil posset petere:ꝛ hoc etiā videtur esse de mente Bal.in rubrica.C.qui admit.circa fi.ꝛ quia passus est valde longus ꝛ aliquantulū extraneus a ꝓposito:vide Roma. in.d.consi.ꝛ scribentes in.d.l.vt liberis:ꝛ que dixi.s.q.lj.

Q6.liiij.

Stante Predicto statuto quod filia dotata extantibus masculis non succedat:an poterit heres institui per patrem ꝛ sic succedere ex testamento. Respondeo quod sic immo forte hoc casu non valeret statutum tanquam tollens liberam testamenti factionem per ea que scribunt Bal.ꝛ Docto.in.l.fi.C.de pac.ꝛ ideo statutum debet restringi quod filia dotata non succedat preter vel contra voluntatem defuncti expressam vel tacitam qualis est quando moritur ab intestato.l.conficiuntur in prin.ff.de iure codicil.hoc enim casu filia excluditur:quia per talem dotationem filia desinit esse sua quantum ad hoc:vt in ipsam nō fiat continuatio dominij:argu.l.in suis a contrario sensu.ff.de libe.ꝛ posthu.notat Bal.in.l. maximum vitium.C.de libe. prete. Pau.in consil.ccl.secus tamen est: quando succedit s'm voluntatem defuncti per supradicta:vide ad hanc questionem illud quod dixi supra questione.ij.

Q6.lv.

An si mulier Non apparet dotata nisi p confessionem mariti sui possit dici dotata:vt excludatur a successione patris. Videtur quod nō quia statutum videtur requirere actualem ꝛ realem numerationem ipsius dotis: ergo non sufficiunt predicte confessiones iuxta notata per Bar.in.l.certi condictio.§. si nummos in.ij.colum.ff.si cer.peta.ꝛ Bald.in.l.si executione in xi.q.C.de non nume.pecu. Et quia dotem numeratio non cautio facit.l.j.ꝛ fi.C.de dote cauta nō nume. Et expressius in.l.si quis post hac.C.de bo.dā.facit.l.j.C.de donatio.ante nuptias:notat Glo.in.l.assiduis.C.qui potio.in pig.habe.

Contrarium tamen est verius:ꝛ quod fuerint ꝛ dicantur dotate:probant plenissime instrumenta ꝛ confessiones maritorum ex quibus dicitur soluta dos ipsi marito quo casu mulier dotem habere videtur Bal.nota.in.l.legem.C. de pac.ꝛ in.l.fi.in fi.eo.ti.ꝛ Ange.in consilio.cxliij.incipiente gener:facit.l.si socer.§.lucius.ff.solu.matri. Preterea per confessionem maritorum est acquisitum ius mulieribus ad dotem:vt plene per doc.in.l.penulti.§.si vir.ff.solu.matri. vbi etiam Bar.dicit quod si dans dotem ꝛ maritus contrarium protestarentur per hoc non preiudicaretur vxori cui iam esset ius quesitum per confessionem factam nec liberaretur maritus si cedere vellet actionem mulieri quā habet contra dotantem:glo.est in.l. equissime debere.ff.de cōdi. ob causam. De qua.q.vide per Bal.in.l.j.C.de pac.ꝛ in.l.si absentis.C.si cer.peta.ꝛ est tex.expressus in.l.si vir ab eo. ff.de iure doti.in fi.illius legis:vt argu.facit.l.j.ad velle.

Facit quod voluit Saly.in rubrica.C.de dotis promis.ꝛ ibi Cy.vide Bar.in cōsil.cxxvij.incip.factū sic se hz:ꝛ Pau. in cōsi.incip.Dynus de vellanis. In cōtrarium tamen vide Saly.in.l.fi.C.de dote caut.non nu.sed pro eius confusione vide Bal.in.l.j.in.iij.col.C.de priuilegijs dotis.

Q6.lvj.

Nota maximam Quod aliquam fuisse dotatam potest etiam probari ex coniecturis:nec requiritur quod probetur realis ꝛ vera numeratio dotis. Et que sint iste coniecture vel temporis vel patrimonij diminuti vel meritorum vel confessionis mariti vel taciturnitatis vel dotis date sequenti filie vel alimentorum prestitorum:ꝛ de alijs infinitis coniecturis quibus probatur maritum dotem recepisse:vide bonam glo.ꝛ ibi Bal.in.l.cum circa.C.de iure dot.

Q6.lvij.

In dubio An mulier presumatur dotata si est maritata:vt excludatur a successione patris. Adde quod Pe.de anch.in consilio.cxlvij.dicit quod in dubio nō debemus presumere mulieres maritatas esse sine dote.l.si pater.§.j.ff.de pac.dot.l.si liberis eo.tit. Non enim presumitur esse matrimonium sine dote:vt nō. glo.iij.q.v.consanguineorum:ergo sicut solet fieri ꝛ cōmuniter obseruari videmus a consuetis presumere debemus: argu.l.certi condictio.§.si nummos.ff.si cer.peta.ꝛ.l.quod si nolit.§.qui assidua.ff.de edili.edic. Facit quod nō.glo.in.l.j. C.de dote cau.non nu.si mariti tenuerunt vxores in domo ꝛ prestiterunt alimenta nec vnquam conquesti fuerunt quod nunquam fecissent:nec facere obligabantur si dos eis promissa soluta non fuisset:vt notatur per Roder.in.l.si donaturus.§.fi.ff. de condi.ob cau.per bono.in.l.si cū dotem.§.sin autem maritus.ff.solu.matri.cum pluribus concordan.ꝛc.

Q6.lviij.

An statutum Quod mulier dotata non succedat extantibus agnatis debeat intelligi:si fuit requisitus ille qui debuit dotare ꝛ sic debeat imputari mulieri que non interpellauit illum quod dotaret eam:ꝛ sufficiat si talis nunc se offerat ad dotandum.

Videtur quod dictum statutū sic debeat limitari.s.si ille fuerit requisitus qui tenebatur dotare:sicut in simili dicimꝰ qd si statutum est in ciuitate qd quis non audiatur nisi prius satisdederit dz intelligi si satisdatio fuerit requisita:ita pulchre consuluit Ange.in suo cōsi.xl.ꝛ in consi.cxxxvj.ꝛ vasallus pōt expectare qd requiratur nec dicitur in mora nisi requisitus:ita singulariter Bal.in.c.j.in titu.de natura feudi: vbi tradit regulam circa hoc quam nunquam obliuiscaris. Quod vbi dies est incerta semper requisitio est necessaria:sz hic est

incerta quando velit nubere quod conſtat ſi nupſit ignorantibus affinibus: facit quia heredes viri non tenentur mulierem alere poſt annum nec mulier poteſt aliquid petere: quia ſibi debet imputari quare non repetijt dotes ſuas: quia finito primo anno luctus debet mulier proteſtari ⁊ inſtare contra heredes mariti ⁊ illos cõſtituere in mora: vt per Jmol. in.l. diuortio.ff. ſolu. matri. vide Ange. in conſilio. cxxxviij. per Ange. in.§. fuerat: inſti. de actio. ⁊ vide expreſſe hanc limitationem ad ſtatutum in propoſito de femina dotata per Ange. in conſilio. ccc. vbi hoc exclamat. Jo. Campezius.

Q.lix.

Si ſtatuto Cauetur quod mortuo viro ſine liberis vxor ſuccedat ſibi in dimidiaꝫ modo habuit liberos ſed tempore mortis viri ꝓdeceſſerant: an ſufficiat conditionem ſemel extitiſſe quoad ipſam vxorem excludendum. Alberi. de roſa. ponit in ſecunda parte ſtatutorum. q. cviij. vbi ſolemniter arguit: quando ſufficiat aliquid ſemel fuiſſe: licet nõ durauerit. Ego aliqua ſupra tetigi eo.§. in illa. q. ſi ſtatutum excludit filiam maritatam ⁊ dotatam: an ſufficiat quod ſemel fuerit maritata licet tempore mortis patris ſit vidua. Et de iſto articulo an ſufficiat certam qualitatem ab initio eſſe licet poſtea deficiat: vide pulchre per Bar. in.l. ex facto in prin.ff. de vulga. ⁊ pupil. ⁊ vide glo. in.c. ſtatutum in verbo canonicus: ⁊ ibi per Pe. de ancho. de reſcrip. lib. vj. ⁊ pulchre per eundem in prohemio eiuſdem libri ⁊ in cle. ⁊ ſi principalis de reſcrip. facit ꝙ pulchre nõ. Barto. in.l. precipimus.§. ſane. C. de appella. ⁊ Angel. in.l. ſi quis heredem. C. de inſtitu. ⁊ ſubſtitu. ⁊ per eundem in conſilio. xxxiiij. ⁊ in conſilio. cxlj. per Angel. ⁊ Jmol. in.l. ſubſti.ff. de vulga. ⁊ pupil. ⁊ vide pulchre Joan. an. in.c. decet de regu. iur. in.vj. ⁊ Pau. de caſt. in conſilio ccxlv. de quo eſt glo. nota. in verbo ſufficit in.l. ſi. C. de idic. vidui. tollen. ⁊ ibi notat Bar.

Q.lx.

An in Succeſſionibus hebreorũ ſeruari debeat lex moſaica: ⁊ per conſequens an omnia predicta in dotibus habeant locum in filiabus iudeorum. Et preſuppono quod iudei allegent quod lex eorum moſaica inter eos de conſuetudine ſeruatur in ſucceſſionibus deferendis: qua conſuetudine preſuppoſita queſtio non videtur multuꝫ dubia: quia lex moſayca ore Dei per Moyſen quo nullo ſapientior euo populo eius lata eſt. xiiij. q. vi. Moyſes. cum ergo Deus huic conſuetudini ſuffragatur: vt dicit canon nihil oportet firmius permanere. c. qui fruſtra ⁊. c. qui contenta. viij. diſtin. ſed circumſcripta conſuetudine maius eſt dubium: tamen adhuc videtur quod inter eos ſeruanda ſit potius lex diuina ꝙ ciuilis: quia lex Jmperatoris non eſt vltra legem dei. x. diſtinctio. lex imperatorum: vnde cum numeri xvij. dicatur eritq; filijs iſrael ſine lege ꝑpetua ſicut precepit dominus Moyſi. videtur proculdubio concludendum quod contra mandata diuina leges imperatorum non attemptent cle. ne Romani de elec. ⁊. x. diſtin. non licet. Non obſtat.l. iudei. C. de iudei. vbi iudei videntur ſubijci legibus: ⁊ ibi tex. dicit quod ſm leges debent conferre ⁊ excipere actiones: quia reſpondeo hoc verum in caſibus in quibus lex diuina contrarium non ſtatuat prout eſt in caſu noſtro. d.c. xvij. in fi. facit quod notat Jnnocen. in.c. ſuper his extra de voto: vbi papa non vult iudeos arctari canonibus in matrimonijs contrahendis vel dirimendis: ſed dimittit eos in ſuis legibus ⁊ ritibus: quia de his que foris ſunt nihil ad nos.c. gaudemus de diuor. ⁊. ij. q. i. multa. Jtem papa ſtatuit quod iudeis debeant ſue conſuetudines ⁊ ritus obſeruari: tollerandi enim ſunt dummodo non tendant in opprobrium fidei chriſtiane. c. ſicut iudei: de iudeis.l. dies ſabbati C. eo. ti. Preterea lex moſayca eſt ĩ iudeoꝝ obſeruãtia nec repericur ei derogatum ergo ei ſtandum eſt. Nec obſtat. d.l. iudei. C. de iudeis: quia etiam aliter reſponderi poteſt: ꝙ illa loquitur circa ordinem iudiciorum. Nam quo ad illum debet obſeruari lex municipij vbi agitur iudicium vel ius cõmune.l.j. C. de emancipationibus liberorum cum ibi notatis. Eſſet enim ꝙ abſurdum in cauſa iudeorum vertente coram poteſtate in modo procedendi aliũ ſeruari ordinem quam conſuetum ſit ſeruari: ⁊ vt patet in prin. d.l. iudei illa lex loquitur in caſibus in quibus iudei viuunt romano iure ſed in caſu premiſſo non viuunt dicto cõmuni iure: immo lege moſayca vt dictum eſt: ergo ⁊c. Preterea hec pars comprobatur per.l. iudeos. C. de iudeis: vbi eorum ritus qui non ſunt ſpecialiter reprobati conſeruantur. Secũdo per.l. ſi quem eo. ti. vbi a contrario ſenſu eſt caſus ꝙ ſi inter ipſos iudeos ſit contentio a ſenioribus iudeorum debet iudicari: ergo iura ⁊ conſuetudines hebreorum ſunt attendende. Facit quod habetur. xlv. diſtin. qui ſincera: ⁊ quod ſcribitur de ſynagoga eorum in.c. conſuluit ⁊ in.c. iudei eo. tit. Nam ſi in ritibus tollerantur ergo fortius in obſeruantia iuris. Confirmatur etiam hec concluſio: nam ante aduentum Chriſti conſtat quod iura noſtra communia erant: licet non compillata: vt atteſtatur Glo. in.l. ticia.§. ſeia de auro ⁊ argento legato ⁊ in.l. pridie.ff. de ferijs. attamen in paſſione Saluatoris legimus quod iudeis aſſerentibus eũ crucifigi debere ſm eorum legem. Dixit Pilatus qui romanus erat: accipite eum vos ⁊ crucifigite ſm legẽ veſtram notans eorum particularem legem inter eos prouidentem eſſe ſeruandam: ita colligitur Jo. xix. c. Cõcludendo igitur non videtur obſtare. d.l. iudei: quia ſubijciuntur communibus legibus: ⁊ eſt verum niſi in illis in quibus ipſi habent ſpeciales ritus ⁊ regulas legis antique que inter eos ſeruanda eſt: ⁊ pro hac parte conſuluit Pe. de anch. ambo Rapha. ⁊ do. Florianus de ſancto Petro ⁊ ante eos conſuluit Jo. calde. in titu. de teſtamentis conſilio. x. Et ita fuit obſeruatum in ſplendidiſſima ciuitate Mantue in arcta põne facti anno. M. cccclxi.

Laus Deo.

¶ Sequitur repertorium ſupraſcripti tractatus domini Joannis Campezij.

J ſtatutum Dicit ꝙ ſoror dotata non ſuccedat cum fratribus: an ſi ſemel ſuit dotata ⁊ illam perdidit teneatur frater iterum illam dotare alias non excludatur a ſuccedendo. Q.j.

¶ Statuto ⁊ iure lombardo cauetur quod ſi frater dotet ſororem: ſuccedat patri in totum modo frater anteq̃ dotaret deceſſit relicta filia: queritur an iſta filia poſſit amitam dotare ⁊ ſic eam excludere a ſuccedendo. Q.ij.

¶ An dotata per fratrem eo mortuo relictis heredibus extraneis aliquid petere poſſit in bonis patris. Q.iij.

¶ Sed cadit vna dubitatio quid ſi ſtatutum ſimpliciter dixerit ꝙ filia dotata nullum regreſſum habeat ad bona paterna contra fratres aut heredes parentis defuncti: an illud verbum fratres intelligatur de fratribus ipſius filie excluſe: an vero etiam de fratribus ipſius defuncti ⁊ ſic de patruis filie. Q.iiij.

¶ Statutum dicit ꝙ extantibus agnatis mater non ſuccedat: vel exiſtentibus filijs: filie non ſuccedant nec vltra ſe extendit ſtatutum: vtrum quia de admittendis agnatis vel filijs alias nõ diſponit excluſa matre vel filiabus venient ſubſequentes in gradu etiam cognati: puta in primo caſu auus maternus excluſa matre. Q.v.

¶ An valeat ſtatutuꝫ ꝙ femina dotata non ſuccedat patri extantibus maſculis. Q.vj.

¶ An illud ius prerogatiuum ꝙ ex forma ſtatutoꝝ habent maſculi vt ſupra tollatur minima capitis diminutione: puta arrogatione vel emancipatione. Q.vij.

¶ Quid ſi frater velit ſororem ad ſucceſſionem admittere: ⁊ illa eligat ſe dotari quis audiatur. Q.viij.

¶ Statuto cauetur ꝙ ſi quis deceſſerit relictis filijs vel filiabus: filie ad ſucceſſioneꝫ non veniant ſed dotari debeant decenter: queritur ſi pater fecit teſtamentum ⁊ preterijt filias: an poterint rumpere teſtamentum. Q.ix.

¶ Suppoſito ſtatuto ꝙ frater excludat ſororem dotatam: quid ſi pater ſolum ſponſalia cõtraxit pro filia ⁊ dotem promiſit: an erit locus ſtatuto. Q.x.

¶ Quid ſi pater pro filia que ingreditur monaſterium obtulit aliquid monaſterio: puta poſuit centuꝫ ſuper altare: an dicatur ex eo dotata ita ꝙ per ſtatutũ excludatur. Q.xj.

¶ An valeat ſtatutum ꝙ filia ingrediens monaſteriuꝫ non ſuccedat patri. Q.xij.

¶ Si ſtatuto

¶ Si statuto cavetur q mulier sit contenta dote pro falcidia: an intelligatur de debita iure nature. Q. xiii.
¶ Si statuto cavetur q filia succedat matri ab intestato nõ extantibus masculis utrum a contrario sensu: si extant masculi excludatur. Q. xiiii.
¶ Si statuto cavetur q filie dotate a patre regressum non habeant ad bona paterna vel dotate a fratre non succedant fratri modo in primo casu pater dotavit filiam de bonis maternis ⁊ in secundo casu frater dotavit sororem de portione sororis: an sic dotata in primo casu habebit regressum ad bona paterna in secundo ad fraterna. Q. xv.
¶ Stante statuto q filia dotata nõ succedat qd si pater decessit relicta posthuma quam dotare non potuit vel furiosa vel infante. Q. xvi.
¶ Stante statuto q frater ab intestato excludat sororem: salvo q debeat eam dotare: modo pater fecit testamentum ⁊ dixit filios meos heredes instituo in eo tantum qd eos de iure tangit an excludatur filia. Q. xvii.
¶ Si statuto cavetur quod fratres defuncti ⁊ fratrum filii preferantur in successione ab intestato filiabus ipsius defuncti. qualiter accipimus fratres: an pro fratribus primi gradus tantum an pro fratribus secundi ⁊ tertii gradus hoc est de fratribus consobrinis. Q. xviii.
¶ Si statuto cavetur q soror dotata non succedat fratri: quid econtrario an videatur exclusus frater vel prohibitus succedere sorori. Q. xix.
¶ Si statuto cavetur q filia dotata nõ succedat extantibus filiis: an extendatur ad neptem ex filia. Q. xx.
¶ An statutum excludens filias videatur excludere nepotem masculum qui nascitur ex filia. Q. xxi.
¶ Si filia prohibetur succedere cum masculo: an excludatur quo ad ea bona que non consequitur ut heres sed ex contractu patris vel provisione alicuius extranei. Q. xxii.
¶ Statuto cavetur q filia dotata sit contenta dote extantibus fratribus quid si dos erat minus legitima: an illud applicetur masculis. Q. xxiii.
¶ Frater insuccessibilis an excludat sororem ex forma statuti quod habet q frater excludat sororem. Q. xxiiii.
¶ Stante statuto ut pistorii q si testatus decesserit is de cuius hereditate agit relicto filio masculo: ⁊ aliquid reliquit filie femine quoquo relicti titulo ipsa filia debeat esse contenta dicto relicto ⁊ plus petere non possit: modo pater filie nupte nihil aliud reliquit nisi q si vidua remanserit possit stare in domo patris. Queritur an possit expugnare testamentum. Q. xxv.
¶ Quid si filia esset dotata de bonis propriis ipsius filie: an excludatur per statutum quod indistincte dicit filiam dotatam non posse succedere in bonis patris. Q. xxvi.
¶ Stante statuto quod stantibus masculis filia dotata non succedat: an intelligatur quando masculi sunt in pari coniunctione persone defuncte. secus si femina sit in priori gradu quam masculus. Q. xxvii.
¶ Stante statuto de quo supra proxima. q. ⁊ etiam alio statuto q soror existentibus fratribus non succedat fratri: contingit quod decessit unus relicto fratre ex patre tantum matre ⁊ sorore ex utroque parente. Q. xxviii.
¶ An statutum excludens feminas dicatur odiosum vel favorabile. Q. xxix.
¶ Si pater relinquat aliquid filie simpliciter in testamento an videatur relinquere pro dote ⁊ dicatur dotata ⁊ sic excludatur a statuto. Q. xxx.
¶ Quid si filia non vult dotari nec nubere sed castitatem servare ut patri succedat. Q. xxxi.
¶ An filia tempore quo dotatur possit sibi reservare ius succedendi patri suo. Q. xxxii.
¶ Quid si pater promisit dotem pro filia: sed noluit eam solvere ⁊ decessit: an filia excludatur stante predicto statuto si heres velit solvere dotem. Q. xxxiii.
¶ An predictum statutum locũ habeat in filia que fuit nupta sed tempore mortis patris remansit vidua. Q. xxxiiii.
¶ Si statutum simpliciter dicit quod dotata a patre vel a matre excludatur: an habeat locum si dotata fuit ab avo vel ava. Q. xxxv.
¶ An predictum statutũ excludens feminas habeat locum in puellis iudeorum. Q. xxxvi.
¶ An predictum statutum habeat locum in femina dotata ⁊ maritata anteq̃ fieret statutum. Q. xxxvii.
¶ Si statutum dicit q extantibus filiis femine non succedant: utrum si extat filius naturalis tantum excludat ipsas filias. Q. xxxviii.
¶ Quid si talis filius naturalis sit legitimatus: an excludat filiam feminam. Q. xxxix.
¶ Quid in filio legali tantum ⁊ sic adoptivo vel arrogato: an excludat filiam feminam. Q. xl.
¶ Quid si pater relinquat filiam dotatam ⁊ filium masculum ⁊ nepotem ex alio filio premortuo: an iste nepos admittatur ad portionem ad quã de iure communi filia admitteretur an vero solus masculus. Q. xli.
¶ Quia ex dictis in precedenti. q. colligi potest q statutum excludens filiam feminam extantibus filiis hz locum etiam extante nepote ex filio. Q. xlii.
¶ Si statutum dicit q femina dotata nõ succedat patri ab intestato: ⁊ pater decessit intestabilis ut furiosus vel aliter incapax testamenti utrum habet locum dictum statutum. Q. xliii.
¶ An filia a patre dotata excludatur a successione matris sue. Q. xliiii.
¶ Quid si pater dotando filiam dixit ego doto filiam meam in centum cum hoc q nihil petere possit de dote materna. Q. xlv.
¶ Quid si statutum dicit in rubrica q filia dotata non succedat: postea in nigro specialiter loquitur q filia a patre dotata non succedat matri: an intelligatur etiam exclusa a successione patris. Q. xlvi.
¶ Si statutum excludit filiam dotatam a successione ascendentium: an videatur etiam eam excludere a successione collateralium. Q. xlvii.
¶ An filia dotata exclusa a successione patris admittatur ad bona reservata filiis ex gratia. Q. xlviii.
¶ An talis exclusio statuti extendatur ad bona existentia extra territorium statuentis in loco in quo viget ius commune. Q. xlix.
¶ An attendatur statutum loci in quo pater habet domicilium vel sita sunt bona. Q. l.
¶ Quid si in loco viri viget ius cõmune ⁊ in loco patris viget statutum qd attendi debeat. Q. li.
¶ Statuto cavetur q mater non succedat filio habenti fratres carnales ex patre decessit filius fratre suo preterito extraneo instituto non turpi persona: an mater impediatur succedere propter illum fratrem. Q. lii.
¶ Stante statuto predicto an filia preterita possit rumpere testamentum patris vel aliquo iure venire ad eius successionem. Q. liii.
¶ Stante predicto statuto q filia dotata extantibus masculis non succedat: an poterit heres institui per patrem ⁊ sic succedere ex testamento. Q. liiii.
¶ An si mulier non apparet dotata nisi per confessionem mariti sui possit dici dotata: ut excludatur a successione patris. Q. lv.
¶ Nota maxime q aliquam fuisse dotatam potest etiã probari ex coniecturis nec requiritur q probetur realis ⁊ vera numeratio dotis. Q. lvi.
¶ In dubio an mulier presumatur dotata si est maritata: ut excludatur a successione patris. Q. lvii.
¶ An statutum q mulier dotata non succedat extantibus agnatis debeat intelligi si fuit requisitus ille qui debuit dotare: ⁊ sic debeat imputari mulieri que non interpellavit illum q dotaret eam ⁊ sufficiat si talis nunc se offerat ad dotandum. Q. lviii.
¶ Si statuto cavetur q mortuo viro sine liberis uxor succedat sibi in dimidiam: modo habuit liberos sed tempore mortis viri predecesserant: an sufficiat conditionem semel extitisse quo ad ipsam uxorem excludendum. Q. lix.
¶ An in successionibus hebreorum servari debeat lex mosaica vel civilis ⁊ per consequens an predicta ta dotibus habeant locum in iudeis. Q. lx.

F I N I S.

Laus Deo.
clementissimo.

¶ Tractatus domini Lauri de Palatiis de Fano iuris vtriusq; doctoris pataui. super statuto cõiter per Italiam vigente: ꝙ extantibus masculis femine non succedant: sumpta occasione ex. §. ceterum: insti. de legi. agna. succes. per modum repetitionis ⁊ tractatus.

Quoniaz plerũq; legi diuinos auctores inferre: quosdam ita dicere vitam hominis partiri vt dimidiam partem somno tribuant: dimidiãq; vigilie: quos apertissime improbant: cũ studiosi a stultorum vita non differrent. Et siquidem pro somno noctem pro vigilia diem illi intelligere velint recta ⁊ vera diuisio sit. Equis. n. partibus tempus inter se diuidunt ac si sit equis spaciũ inter partes: differẽtia certe alia ingens est. Nulla. n. acrior nulla altior cogitatio ꝗ̃ nocturna. Nulla prope pars temporis studentibus aptior. Absit. n. ab anima bene instituta ⁊ studiis intenta dimidiũ temporis dormire: cum tertium suffecerit quibusdam: quartum gloriosis quoq; sufficiat. Absit etiam vt noctem non hibernam modo. sed estiuam totam dormiant qui grande aliquid moliuntur. Ego itaq; iuxta ingenioli mei paruitatem non quidez oẽs noctes dormitans: animoq; reuoluens ꝗ̃ vtilis sit successionũ materia ⁊ acquisitio eoruz omnium que quis quesiuit: ⁊ que postꝗ̃ vitam cũ morte cõmutaunt reliquerit: quottidianaq; sit: vnde amplectenda: iuxta illud Pauli iurisconsulti in. l. legaui in prin. ff. de libe. lega. huiusmodi materiam in qua versatur statutuz illud pululans maxima pro parte per orbẽ: ꝙ extantibus masculis conseruandarũ familiarũ gratia: femine nõ succedant sed dotari debeant: in hoc presenti. §. qui incipit. Ceterũ de legi. agna. succes. in volu. insti. illud amplexus sum declarandũq; duxi. Pertimesco aũt si mihi ex tẽpore impingatur ꝙ membranẽ solito carciores sint. Forte. n. si hi opus hoc perlegenduz duxerint: ꝗ̃ ꝗ̃ non ex fonte sed ex riuulo quoddã descendat: in tantam quã dicent admiratione nõ deducentur. Descendo igitur ad principale propositũ ⁊ anteꝗ̃ veniam ad tex. ¶ Quero pro intelligẽtia dicendoꝝ. An tale statutũ de quo principaliter tractaturus sum in presenti. §. debeat appellari odiosũz simpliciter an vero fauorabile. Et dicenduz ꝙ principaliter est inductũ in fauorem agnationis. Ergo est iudicandũ fauorabile: lz in consequentiam excludat feminas: cum istud sit naturaliter ꝙ vnius inclusio alterius est exclusio. l. maritus. C. de ꝓcu. l. cũ pretor in prin. ff. de iudi. xxv. dist. qualis. c. nõne de presump. tñ cũ sit principaliter fauorabile iudicanduz est fauorabile: lz sit in consequentiã odiosum. l. qui exceptionez in prin. ff. de cõdi. inde. facit qḋ nõ. Bal. in. l. venia. C. de in ius voc. quicqd ipse dixerit in. l. ij. C. qui pos. ad libertatem venire ⁊ do. Dñi. in. c. veniens de verb. sig. lib. vi. Presumpta. n. mens statuentium est illa que cõsiderari dz ⁊ ad eam semp recurri: vt dicit glo. in. l. tale pactũ in fi. ff. de pac. ⁊ qḋ dicunt doc. in. l. non dubiũ. C. de legi. ⁊ glo. in cle. j. in verb. presidentes de rescrip. Quorũ statuentium mens fuit in fauorem agnationis ⁊ dignitatis familiarũ: que plurimã ex affluẽtia ⁊ opulentia mundanoꝝ cõsueuit preseruari ⁊ augeri l. j. §. denunciare ver. publice. ff. de ven. inspi. ⁊. j. e. §. ꝙ ad feminas ⁊. §. item vetustas. Perpauci. n. pauperes ⁊ viles ad dignitates ⁊ honores promouentur: vt nõ. in. l. cassius. ff. de sena. ⁊ Bar. in sua repe. l. j. C. de dignita. lib. xij. Et hec cõsideratio desinit ⁊ finitur in mulieribus que ab officijs publicis repelluntur. l. femine. ff. de regu. iur. ⁊ vniuersaliter a dignitatibus ⁊ regiminibus per notata per glo. in. l. fi. C. de arbi. in. c. cũ dilecti eo. ti. ⁊ ꝙ per ipsas finiatur: immo extinguatur substantia diuitiaꝝ sicut etiã nomẽ domus paterne: patet. ff. de verb. sig. l. pnunciatio. §. familie ⁊. ff. de pa. po. in fi. Ius. n. succedẽdi est de iure positiuo: glo. est ordinaria in. l. j. in prin. ff. de acq. re. do. Et lex municipalis põt quem excludere a successione etiaz oium de familia: vt tenent dñi Canoniste qui semp summa equitate nituntur: ita cõcludentes in. c. raynucius de testa. ⁊ Bal. notauit in. l. j. C. de legi. here. qi statutũ in suo municipio põt vnum excludere ⁊ aliũ heredẽ facere: etiaz directo sm Bal. in sua repe. l. in suis. ff. de libe. ⁊ posthu. qi ius succedendi est de iure cõmuni. Et illud est cõmutabile per statutũ. l. oẽs populi de insti. ⁊ iure. Naz statuta que corrigunt ius cõmune vel aliter disponunt circa successionẽ masculoꝝ ⁊ exclusionem feminarũ sunt seruanda: ⁊ habent maximã vim. Immo auctoritatẽ legum romanoꝝ vt dixit notabiliter gl. in. c. j. §. hoc quoq; de succes. feu. ⁊ ibi Bal. ⁊ in ti. hic incipit cõsue. feu. in verbo legibus: ⁊ lz legislator cõstituat eos accusatores nature qui excludũt feminas a successione ⁊ masculos admittunt. l. maximũ vitiũ C. de lib. pre. qr ita natura procreat feminas sicut masculos: ⁊ per ꝯsequens posset argui talia statuta nõ tenere. Primo qr sunt cõtra rõnem: ergo ⁊c. iiij. dist. erit aũt lex. Scḋo qr videntur ꝯtra ius naturale: qḋ est imutabile. ī. de iur. natu. §. sed naturalia: ⁊ p cõsequens odiosissima ⁊ cõtra equitatem ⁊ de facto vel saltẽ strictissime interpretãda: qḋ videt tenuisse Bal. in illa. l. maximũ vitiũ ⁊ in. l. lege. xij. tabulaꝝ. C. de legi. here. Tñ non verũ videtur quimmo posset attẽptari sm Raph. ibi ꝙ tales nõ sint accusatores nature sz imitatores: qm natura dedit potestatẽ viro. ĩ. mulierem. Itẽ fortitudinem corporis. Itẽ longe maiorez sensum ⁊ ingeniũ. Si ergo natura est honoratior masculis respectu femine cur non põt esse honoratior in successiõe: que vt dixi est de iure positiuo lz habeat instinctũ nature. l. cũ ratio in prin. ff. de bo. dãna. ⁊ in. l. nam ⁊ si parentibus. ff. de inoffi. testa. ⁊. l. scripto in fi. ff. vnde libe. Est tñ verum ꝙ nõ lz disputare de iudicio principis. l. ij. C. de cri. sacri. Preterea ius naturale est bene mutabile in aliqua sui parte: introducte. n. sunt seruitutes lz iure naturali oẽs liberi nascãtur: vt legitur in. l. ex hoc iure. ff. de insti. ⁊ iure. Nã non põt tolli. s. in totũ sicut etiã dicimus in simili ꝙ ius diuinũ tolli non põt. s. in totum. nã pro parte bene põt: ⁊ ideo lz papa non sit contra ius diuinũ. c. ꝓposuit de conces. pben. ⁊ nõ. in. c. litteras de resti. spo. Et sic nõ possit tollere decimas in totũ: qr sunt de iure diuino. xiiij. q. j. decime ⁊. c. reuertimini. Tñ bene põt priuilegiare vnã ꝑsonaz immo vnũ locũ ⁊ plura: vt nõ teneantur decimas soluere nõ tollẽdo oẽs in totum: glo. est ordinaria in. c. a nobis de deci. ꝙ aũt habeat rõnem in se tale statutũ vt mulieres dotentur ⁊ a successione excludantur patet per superiorem: ⁊ pro hoc accedat qḋ dixit Lap. allegans. c. j. respondendo ad. l. maximum vitiũ ⁊ ad similes: qr equitas dictaꝝ legum verificatur generaliter: sed nõ in illis locis in qbus viget lex vel consuetudo ꝯtraria: cum tñ leges municipales sint permisse a iure: ⁊ sint a principe approbate. l. oẽs populi de insti. ⁊ iure: ⁊ ꝙ equitas est que variatur in rebus sm varietatẽ temporum ⁊ locoꝝ. ff. de vulg. ⁊ pupil. l. ex facto. Ergo princeps qui singulas circũstantias facti ⁊ cõdictiones personarũ atq; locoꝝ non potuit scire ⁊ suis regulis diffinire varietatem hominum ⁊ equitatem locorũ: vnde reliquit hec discretioni ⁊ potestati singulorũ populoꝝ: illud approbatur Laurus de Pala. ⁊c. Sequitur. §. ceterum: insti. de legi. agna. succes.

Ceterum Agnata preter sororẽ ad successionem defuncti ab intestato per mediaz iurisprudentiam excludebatur: lz beneficio pretoris per vnde cognati suoꝝ ⁊ agnatorum gradibus deficientibꝰ admittatur: postea vero ꝑ cõstitutiones imperiales in successione: vnde agnati sublata est differentia sexus. h. d. vsq; ad. §. hoc etiaz addenduz ⁊ concor. l. lege. xij. tabularum. C. de legiti. here.

Et declarat quinq; iura ad hanc materiam pertinentia. Primum fuit ius. xij. tabularũ qḋ pariter vocabat agnatos masculos ⁊ agnatas feminas. i. ex virili sexu descendentes etiam vltra sorores. Secundum ius fuit media iurisprudentia que restrinxit successionem agnatarum vt vltra sororem non succederent: qr cõmodius erat: vt successio deferreretur masculis per quos parentele ⁊ totius domus nomen cõseruatur ꝗ̃ feminis: ⁊ ideo sorores ex benignitate admisit in successionem: quia erant in primo gradu ⁊ reliquas agnatas exclusit. Tertium ius fuit pretorium ꝙ compatiens agnatis feminis exclusis ab omni successione non vocauit eas inter agnatos. Sed deficientibus agnatis vocauit eas inter cognatos. Quartum ius fuit constitutio huius imperatoris qui considerans ꝙ agnate sunt in eodem gradu cum agnatis masculis: ⁊ natura ita cooperatur in creatione feminarum sicut masculorum: ⁊ vnum semper indiget auxilio alterius dicta. l. lege. xij. tabularum voluit etiam vt agnate vltra sorores pariter succedant cum agnatis masculis. Quintum est ius nouissimum autenticorum hodie vigens: quod statuit vt cognati ⁊ agnati idest descendentes tam per virilem sexum ꝗ̃ femininum equaliter

equaliter succedant sm tamen gradus prerogatiuā: hoc tā verum si defunctus nullos habeat descendentes: vt in. §. reliquum in aut. de here. ab intesta. Quorū prima causa est in successione: vt in aut. in successione. C. de suis ⁊ legi. Illā tñ rationem medie iuris prudentie vt plurimum attendunt statuta terrarū per orbem per que disponitur q̄ extante aliquo ex linea agnatorum vsq̄ ad talem gradum femine non succedāt ab intestato etiam si sit mater defuncti. Et si supersunt femine ille dotentur ⁊ sint dote contente. Nam mens talis statuti ⁊ eius dispositio est: q̄ conuenientius est hereditates deferri ad agnatos per quos cōseruatur nomen domus ⁊ facultates non transeunt in alienam familiā vt. s. dixi. Est tamen odiosum sm doc. saltem secundario vno respectu de quo in. l. maximum vicium. Et ideo restringendum ⁊ sic cōprehendere non debeat nisi nominatos in statuto. l. cū quidam. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊ in regula odia de reg. iur. in. vj. ⁊ nō. in. l. si vero. §. de viro. sol. ma. ⁊ ideo sm eos stante dicto statuto cū extaret mater alicuius defuncti: ⁊ extaret amitta sed non extabant alij agnati ⁊ amitta ꝓpter statutum vellet excludere matrem varia consilia facta fuerunt: q̄ tamen per descendentes ex amitta non potest nomen domus cōseruari neq̄ facultates sicut est de mente statuti. Statutum tale qḋ videtur odiosum: saltem secundario loquens de agnatis in masculino genere non videtur comprehendere femininum l. j. §. queritur. ff. de ven. in pos. mit. Unde videtur q̄ mater non excludatur per amittam de quibus ob⁹ infra. ¶ Scias in ista materia huius statuti q̄ si dicat q̄ extantibus masculis nō succedant filie femine: intelligitur de filiabus dotatis ⁊ que in alienam familiam iam transiuerunt non de non dotatis ⁊ que adhuc sunt in famil'ia: saluo nisi statutum aliud disponeret vel ex verbis eius aliud eliceretur. Ita dixit notabiliter Bal. in. l. j. C. de legi. here. ⁊ dicit ibi esse glo. de hoc. Item intelligitur istud statutum admittens masculos ⁊ excludens feminas: si ille masculus qui superest ⁊ qui extat sit habilis ad succedendum nō inhabilis eo q̄ ille habetur pro mortuo q̄tum ad illam successionem. l. i. §. si. de contra tab. ⁊ p Bal. in. l. femine. C. de inoffi. testa. Allegans q̄ in simili habetur in. l. filiusfamilias. §. cum quis de lega. j. ⁊ in. l. j. §. si pater de coniungen. cum eman. libe. Idem dixit in. l. maximum vicium. C. de libe. prete. ibi ⁊c. ¶ Item quero nunquid statutum q̄ frater excludat sororem intelligatur de tali fratre qui non succedit: vt q̄ renunciauit hereditati dicendū est q̄ non per tex. in. l. ij. §. sed si bonorum. ff. ad tertul. ⁊ ibi per Dy. q̄ paria sunt non extare vel extare ⁊ nō posse succedere l. si ex modico. §. si filius. ff. de bo. libe. ⁊ in. l. fine. §. si. ff. de iure pa. Subdens idem esse vbi alias dictus frater succedere non posset vt q̄ de ordine minorum: q̄ qui non admittitur ad partem regulariter non facit partem. ff. de contra tab. l. si post mortem. §. liberi. ⁊ quod notat Bar. in. l. j. §. si. eo. ti. ⁊ quod nō. in. l. ex facto. §. si. ff. ad trebel. ⁊ Ang. in. d. §. cum quis. Et istud statutum prohibens succedere filiam extantibus masculis: excludet etiam eam stante nepote masculo ex filio sm Bar. in. l. liberorum. ff. de verb. sig. de quo infra. ¶ Sed queritur stante hoc statuto q̄ filio masculo extante filia femina non succedat. Quid si filius qui successit ⁊ exclusit filiam hoc est sororē moriatur sine filijs ⁊ sine here. testamentario: an admittatur tunc soror videtur q̄ sic: quia cessat nunc impedimentum. c. cum cessante de appel. l. adigere. §. q̄uis cum si. de iure pat. In contrarium q̄ semel fuit exclusa. Nam res semel extincta amplius non reuiuiscit. l. qui res. §. aream de solutionibus de cōsecra. distin. iiij. qui res. Et hoc vltimum videtur tenere Bald. in. c. j. §. quin etiam: episcopum vel abbatem in vsi. feu. quod tamen limitat: vt. s. nō succedat qñ statutum simpliciter dicit q̄ extante masculo nō succedat femina. secus si diceret donec vel quousq̄ superest masculus. Nam tunc non est exclusa exclusione perpetua sed temporali ⁊ potius suspēsa q̄ exclusa. Posset tamen attemptari ⁊ subtilissime: vt vidi in quoddam consilio per insignem iurisconsultum compatrem ⁊ preceptorem meum do. Franciscum caput liste ciuem padue q̄ indistincte tale statutū excludit eam condictionaliter. i. quatenus extet masculus seu quousq̄ vel donec. Sicut dicimus in clausula codicillari. Quia si queritur an illa confirmet legata relicta in testamento in quo filius est preteritus. videtur q̄ nō ex quo illa confirmantur per aut. ex causa. C. de libe. prete. Ideo non requiritur alia confirmatio. Sed dicunt doc. q̄ confirmat si qua sunt que per illam auc. non cōfirmantur. Et intelligitur illa condictio si non valet. i. donec vel quousq̄ nō valet: ar. l. stichum qui meus erit de lega. i. probatur in. l. querebatur versi. verum autem. ff. de testa. mili. in. l. ea. ff. de testa. in. l. posthu. §. si paganus. ff. de iniusto. testa. per Bar. i. l. j. ff. de iur. codicil. facit pro hac sententia q̄ isti ablatiui absoluti extantibus ⁊c. resoluuntur in cōdictionem. i. si extabunt. l. cum etis. ff. de vsu. l. a testatore. ff. de condi. ⁊ demon. Et ista verba si extabunt debent exponi. i. quatenus extabunt per. d. l. stichum qui meus erit. ergo ⁊c. Facit quod dixit notabiliter Bal. in. l. certum. C. vnde legiti. q̄ tale statutum lʒ videatur bonum. i. ob bonum publicum inductum ad conseruandas agnationes. Et sic lʒ sit ex bono nō est ex bono ⁊ equo: vnde cum contineat quandam iniquitatem saltem secundariā per d. l. maximum vicium dʒ stricte interpretari. ⁊ tunc demum videatur exclusa exclusione perpetua. Itē q̄ quando verba nullo modo possunt adaptari ad exclusionem temporalem: vt si dicat statutū stante filio masculo filia femina perpetuo excludatur. Sed vbi verba sunt dubia potius interpretatio erit ⁊ fieri debet ad exclusionem temporalem q̄ perpetuam ⁊ maxime vbi per statutū intenderemus non solū excludere filiam a successione intestati: sed etiā a iure contratabulandi ⁊ sic a iure succedendi contra testamentum. l. ad finē: si esset preterita non posset rumpere testamentū qḋ tunc videretur sapere duplicem iniquitatem cū sic q̄ glo. in aut. ex causa. C. de libe. prete. ⁊ in. d. l. certū ⁊ in. l. si filius de condi. ⁊ demō. ⁊ in. l. si emancipati. C. de colla. ⁊ in. l. gallus. §. ⁊ quid si tantum de lib. ⁊ posthu. teneant q̄ iura que tollunt differentiā emancipationis ⁊ patrie potestatis ab intestato non habeāt locū in successione contra testamentū. posito ergo q̄ in successione intestati: qñ de ea tractaretur q̄ p illa verba statuti filia intelligatur exclusa exclusione perpetua saltem quo ad hoc vt excludatur contra testamentum debet fieri interpretatio: vt statutum videatur eam exclusisse temporali exclusione ⁊ q̄diu ⁊ pro eo tempore quo masculi illam hereditatem habeāt: per notata in aut. ad hec. C. de natu. libe. Pro hac opi. facit q̄ cū contemplatione masculi fiat exclusio mulieris certe videtur exclusa si ⁊ q̄diu superest masculus: ar. l. vxorem. §. heres de lega. iij. l. seruo alieno. §. cum testator de leg. j. ⁊. l. inter socerum. §. cum inter. ff. de pac. dota. ⁊. l. pater in prin. de leg. iij. ⁊c. Ego vero volens omni possibili studio cuncta inuestigare reperi Bart. expresse consulentem contrarium in consilio qḋ incipit factum sic se habet quidā do. Iaco. ⁊c. Qm plus dicit q̄ stante statuto hoc modo q̄ non succedat mulier quousq̄ superuixerit masculus: q̄ si filius masculus desierit extare: non propterea succedat femina. Et q̄ qui dicerent contrarium nō intelligerent naturam dictionis quousq̄ q̄ est contra Bal. nam non est verum dicit ipse Bar. q̄ virtute huius dictionis quousq̄ filia exclusa admittatur deficiētibus filiis masculis: ratio est q̄ illa verba quousq̄ ⁊c. non sunt sufficientia ad reuocandam hereditatem iam filio masculo acquisitam. Et dicit q̄ in simili tenet Inno. in. c. cum bone de eta. ⁊ quali. vbi dicit q̄ vigore huius dictionis dispositio preambula non vicietur ipso iure adueniente casu sʒ opus est noua dispositione: vt puta si clericus est suspensus quousq̄ satisfaciat. naʒ secuta satisfactione non cessat suspensio nisi de nouo reuocetur. Ita hic exclusio facta de filia quousq̄ superuixerit masculus adueniente casu quo masculus decedat non debet filia vocari nisi expresse fuerit dispositum. Preterea dicit ipse filius masculus viuēs sunt heres patris sui: ⁊ sic per aditionem desijt esse hereditas patris: cepit enim esse iuncta cum hereditate filij ⁊ sic iam de hereditate filij est tractandum non patris. l. sed si plures. §. filio de vulga. ⁊ pupil. Et dictum consilium est sm ordinem meum. l. xlv. xx. immo subdit q̄ ita semper in ciuitate Perusij obseruatum est: licet quidam per suas subtilitates velint dicere contrarium. Nec ob. dicit ipse aut. hoc amplius. C. de fideicōmis. vbi hereditas vni quesita ex testamento ex dispositione legis transfertur in alium: non tamen testator efficitur intestatus q̄ transfertur expresse ex dispositione ordinata per illam auc. ⁊ propter delictum heredis. Hic vero nihil disponitur de hereditate post mortem filij: vt presupponitur q̄ tunc nulli dubium esset. Contra predicta etiā facit. l. sufficit. ff. de cōdi. inde. vbi in dubio actus intelligitur introductus: potius vt sit ꝑpetuus q̄ vt sit temporalis: ⁊ est glo. in verbo perpetuas in. c. si. de rescrip. li. vj.

Sed posset respõderi ad hoc vlti. ex verbis Dost. ibi ad nostrum contrariũ q. l. sufficit loquatur de condi. inde. que hz vim restitutionis cũ soluens indebitũ videatur se spoliasse: vt nõ. in. l. cũ is eo. ti. maxime q concurrit error: ⁊ nihil est tam 3rium consensui q̃ error. l. si per errorẽ. ff. de iurif. om. iudi. Et ideo ibi facilius inducit q exceptio sit potius ppetua q̃ tẽporalis ad repetendũ indebitũ que ratio militat in casu nostro potius pro filia q̃ contra eam ⁊c. ¶ An autem si pater faciat testamentum ⁊ in eo leget dotez filie excluse a successione propter masculum possit in tali legato apponere condictionem: vt q post mortem filie illud legatum reuertatur ad heredes suos. Et videtur q non quia licet dicto casu non cogatur pater relinquere filie legitimam: quia legitima est portio eius quod debetur ab intestato in. l. cuz queritur. C. de inoffi. testa. ⁊ a successione intestati est exclusa. Cogitur tamen eam dotare ⁊ postq̃ nupsit iam est impleta condictio que merat ex mente statuti. vnde soluto matrimonio q dos reuertatur ad patrem. Non est ex verbis statuti vel ex mente: vnde videtur q ppetuo debeat esse apud mulierez vel eius heredes sicut legitima cuius loco videtur dos esse adiecta. l. iij. §. sed verum. ff. de mino. ⁊ l. quoniam nouella. C. de inoffi. testa. Sed in legitima non potest apponi condictio. l. quoniam in prioribus eo. titu. Sed dico q dicta dotatio non indicatur a pari cum legitima quoniaz ipsa legitima debetur pure: sed dotatio sub condictione si sequatur matrimonium aliter non tenetur dotare ⁊c. Item legitima habet perpetuam causam: sed dos duratiuam soluz quousq̃ viuit filia vt possit nubere: post mortem vero eius non debet dos ⁊ solutus est pater a dicta obligatione: vnde potest disponere q post mortem filie redeat ad eũ vel eius heredes ⁊ imputet sibi maritus qui dotem cum tali condictione recepit: ⁊ videtur hoc pbari expresse in. l. fi. §. pe. de lega. ij. Nam etiam de iure cõmuni pater cogitur dotare filiam. l. qui liberos. ff. de rit. nup. l. fi. C. de dotis pmis. ⁊ hoc officio iudicis nõ iure obligationis: vt dixit glo. in. l. si socer. §. iulius. ff. solu. matri. Et tamen potest pater grauare filiaz vt dotem quam sibi necessario tradidit faciat ad alium post eius mortem deuenire. d. §. penulti. ⁊c. Et q dos non sit legitima: licet in ea computetur de iure cõmuni: patet quia illa debetur post mortem patris dos vero etiam in vita: legitima autem non debetur in vita. l. j. §. si quis impuberi. ff. de colla. bo. Nec potest cogi pater ad soluendum condẽnationem filij fisco pro eo q expectet eam habere post mortem suam. Et notabiliter decidit Guil. de cu. quem sequuntur Docto. in. l. si qua pena. ff. de his qui sunt sui. Immo fit dubium vtrum statutũ municipale valeat q pater teneatur soluere: de quo per Bar. in. l. cum filius. ff. de verbo. oblig.

Itez quia vt dixi legitima est portio eius quod debetur ab intestato ⁊ ab illa causa est exclusa: ergo non potest esse legitima. q autem possit condictionez apponere tenuit etiã Bar. in. l. ticio centum in. §. ticio genero de condi. ⁊ demõ. Si vero per statutum filia nõ excluderetur a successione patris propter existentiam masculi: tunc dicta condictio resolutiua potuisset apponi quatenus haberet vltra legitimaz: vt notat Bar. in. d. §. pe. fini Dy. ⁊ in. l. a filia. ff. ad trebel. ⁊ Cy. in. l. vnica. §. videam⁹. C. de re. vxo. ac. Et Jo. an. l addi. spec. de instru. edic. §. vt autem in addi. que incipit. Sed incipit alia questio ⁊ Bal. in. d. l. quoniam nouella. Ex quo infertur q maritus recipiendo talem dotem simpliciter diceretur recipere cum illa cõdictione apposita ⁊ illi assensisse recipiendo simpliciter. c. nuper de dona. inter virum ⁊ vxo.: Ibi res date in dotem aut donationẽ propter nuptias manserunt cũ causa illa que ipsis inest ⁊. l. gaius. ff. de manumis. ff. de ser. ru. pre. l. vis constitui. §. si fundus. ff. de pig. act. l. si conuenerit. §. si fundus: ⁊ ita consuluit do. Pau. de cast. in consi. xlij. Sed ego non arbitror patrem posse apponere cõdictionem in dote filie: quando presupponeretur exclusam esse per statutum a successione propter dotem que tunc succedit loco legitime: ⁊ sic successione in qua legitima non potest apponi onus. l. quoniam in prioribus. C. de inoffi. testa. Quid autem sit de iure cõmuni vltra predictos reperio Jo. an. in addi. spec. de instru. edi. §. vt autem in fi. qui dicit hec verba fuit questio ob q̃ disputauit do. me. in legibus an pater qui simpliciter dedit dotez pro filia. i. non est stipulatus illam reddi sibi: sed instituit illam in dote de rebus alijs possit illi substituere in dote: ⁊ tenuit q in dote per fideicõmissum substituere non possit post tempora pubertatis: nec sequitur si potest instituí: ergo ⁊ sibi substitui hoc patet in debito iure nature. C. de inoffic. testa. l. quoniam. ⁊ Dy. in. l. j. tenet substitutio cum in potestate sit filie adire. ff. de hered. insti. l. iam dubitari si substituit per fideicõmissum ⁊ filia habet vltra bonorum debitũ subsidium: tenet in eo quod plus est de lega. ij. l. fi. §. filio: si non habet vltra: nõ tenet per. d. l. quoniam: hoc dictum Dy. primo fuit Cy. C. de rei vxo. ac. l. videmus dicit Jo. an. q per hec verba non soluitur questio quando dos excederet legitimam cum questio formetur de instituta in dote ⁊ rebus alijs: nisi intellexerit etiam in illo excessu substitutionem tenere q non patet patre non stipulante sm eum. ¶ Et quoniam dixi. 3. vtrum si filia semel exclusa sit a successione propter existentiam masculi: si postea masculus deficiat amplius admittatur ad successionem. Videamus in successione contra testamentum an ipsum rumpat: si pater faciendo testamentum ipsam pretereat hoc est nõ instituat vel exheredet dato q vetante dicto statuto ab intestato succedere non posset: ⁊ sic dato q ab intestato non succedat: tamen si fiat testamentum debeat institui vel exheredari. Et hec questio habet tria capita. Primum est an statim post mortem patris: possit dicere testamentũ nullum vel ipsum rumpere. Secundũ est: si masculus predecedat cuius contemplatione est exclusa filia testamentum rumpatur: sicut rumpitur natiuitate posthumi preteriti tempore testamenti. Tertium est: vtrum si rumpat: rumpat vt ex nunc an vt ex retro. Et circa primum caput Bar. in l. fi. versi. quero qd si ista filia femina. ff. ad tertul. Cuius opi. secutus fuit Guil. de peru. gener Bar. ⁊ pater domini Salustij in quoddam suo solẽni consilio qd in materia ista composuit: ⁊ refert Pe. de anch. in quoddam suo consilio quod incipit. In Christi nomine amen. Hec questio iam vulgaris dici potest: ⁊ Bal. in. l. si quis posthumos in. §. si quis filiuz de libe. ⁊ posthu. ⁊ plenius in. l. si quis filium. C. de inoffici. testa. ⁊ plenissime in. l. maximum vicium in secũdo notabili de libe. preteri. ⁊ Moder. in. l. gallus in. §. ⁊ quid si tantum ff. de lib. ⁊ posthu. dederunt theoricam q ille filius non põt rumpere testamentum qui nõ potest succedere ab intestato per. l. j. §. pe. de contra tabu. q ruptura deducit rem ad causam intestati. Sed ista filia vetante dicto statuto non succedit ab intestato ergo ⁊c. Et ita videtur notasse Bart. in illo §. ⁊ quid si tantum in. q. que incipit. Ad declarationem presentis dubij: ⁊ Ange. in. l. certum. C. vnde cogna. ⁊ in. l. fi. hec dotem. C. de colla. sicut dicimus de posthuma. que anteq̃ nascatur non rumpit testamentum. Et ita intelligatur glo. in. l. antiqui. ff. si pars here. pe. Sed causa quare filie preterite dicunt testamentum nullum ponitur in. l. maximum vicium. §. sancimus: quod tamen admittantur ab intestato cõgruum erat eas in testamento paterno nominare aliter eis fieret iniuria. l. papinianus. §. quarta. ff. de inoffi. testamen.

Istam theoricam primo limita: vt procedat quando filia per statutũ excluditur extantibus masculis ab intestato nec pater familias testando aliquid egit cõtra tacitam mentem statuti: immo potius obtemperauit statuto: vt si extantibus filijs masculis vel agnatis excludantur femine per statutum ⁊ instituantur in testamento tales filij vel agnati ⁊ pretereatur illa femina exclusa: q ind dicendi nullum preiudicium est aditioni hereditatis. l. suus heres. C. de repu. here. l. cum quidam. ff. de bo. pos. ⁊ Bal. in cõsilio quod incipit statuto ciuitatis Perusij cauetur q mulier: q statutum excludit filiam fauore agnatorum. Ita q pater testando nullam iniuriam fecit filiabus: vtpote exclusis sm Abb. sicu. in quoddã suo consilio quod incipit. Idem in effectu arbitror: pro quo facit q ista iniuria fuit sublata per statutũ: ergo ⁊c. Per. l. non putauit. §. fi. de contra tabu. quia sublata causa causante nullitatem dicitur sublata nullitas per notata per Bart. in l. ij. §. fi. ff. de dona. Et per canonistas in. c. cum cessante de appella. pro hoc facit quia quando datur vnum beneficium contemplatione alterius: si tollitur vnum tollitur aliud. l. filio. §. mater. ff. de adimen. lega. ⁊ quando duorum vnum venit in consequentiaz alterius facta mutatione in principali intelligitur facta in alio qd venit in cõsequentiam. l. ij. ⁊ ibi nõ. ff. de legi. tuto. non est aũt dubium q mens statuentium est illa que principaliter dz attẽdi glo. est in. l. tale pactũ. §. fi. ff. de pac. ⁊ alia gl. est in cle. j. in ver. psidẽtes de rescri. nõ. Dy. i regula fi. lib. vj. nõ. Bal. l pbe. feu. vbi dicit q essentia

statuti

statuti consistit in mente statuentium. hinc est quod dicit q̄
ratio legis est anima legis. vt no. in. l. cum mulier. ff. sol. ma.
Sed ratio in casu nostro fuit excludere feminas fauore agna-
torum. ergo carens preteritio rumpit testamentum quate-
nus possint ipse mulieres admitti & quatenus ruptura illis
prodesse potest. pro hoc tex. optimus in. l. si duobus. §. si pri-
us. ff. de contratabul. & l. si duo de lega. prestan. in. l. si filius
qui in potestate de libe. & posthumis. Sed quando pater nō
seruasset mentem statuti vt quia preterijsset filiam licet ex-
clusam ab intestato cui legasset ponamus dotem & instituis-
set sibi matrem vel sororem cōtemplatione quarum non erat
filia exclusa a statuto: fecit tunc pater iniuriam filie contra mē-
tem statuti secundum dictum dominum Abba. in dicto con-
silio vbi enim aliquid conceditur contra ius ex aliqua certa
causa durat illud concessum ad limites illius cause vnde ea
cessante cessat concessio. c. deus qui. de vi. & ho. cle. l. gene-
raliter. C. de epi. & cleri. canonizata. xvi. questione prima ge-
neraliter. l. cum pater in. §. dulcissimis de lega. secundo ha-
bent enim se lex & ratio legis vt anima & corpus: sicut enim
corpus regitur ab anima: ita lex a ratione ipsius vt ibi & l. d.
regula fi. & in dicta. l. cum mulier: & Bald. in. d. l. maximum
vicium & in. l. scire oportet de excusa. tuto. & per docto. in. l.
non dubium. C. de legi. non enim credendum est statutum vo-
luisse dare potestatem patri excludendi filiam cui de iure na-
turali debentur bona paterna. l. cum vero de bo. damna. l.
scripto in fin. ff. vnde lib. & l. in suis. ff. de liberis & posthumis
& instituendi sororem aut matrem ar. l. iij. ver. nam licet. C. de
bo. mater. Pro domino Abba. facit q̄ filius vel agna-
tus excludit feminam iure speciali. ergo non est trahendum
ad alias personas quibus statutum noluit prouidere pro hoc
accedat quod notat Bald. in dicta. l. maximum in fin. iij. co-
lumna vbi dicit q̄ priuilegium q̄ ius tertij absorbet conces-
sum limitate respectu certe persone non extenditur vltra il-
lam. l. non solum. §. si puelle. ff. de ritu nup. Secus si ex tali
priuilegio nullus lederetur quia fieret facilior interpretatio
& facilior transitus quia tractaretur tunc de mero fauore vt
nota. in. l. rescripta. C. de preci. impera. offe. & inducit hoc ad
materiam cuiusdam statuti. Et quia quando statutum corri-
git ius commune illa correctio non debet habere locum ni-
si in persona expressa. l. secunda. C. si vnus ex pluribus app.
l. in hijs. ff. de legi. & nota. in auctenti. quas actiones. C. de
sac. san. eccle. Sed contra predictam limitationem forti-
ter opponitur q̄ immo talis filia preterita & cui est relicta dos
& mater instituta aut soror nihilo relicto agnatis: quorum cō-
templatione exclusa est dicta filia non admittatur ad rūpen-
dum tale testamentum cum ex tali ruptura nullum cōmodū
consequatur quia vigore dicti statuti succedent agnati ru-
pto testamento & non succedet ipsa filia q̄ q̄ excludat matrē
defuncti vel sororem institutas. Nam non debet quis admit-
ti ad rumpendum testamentum vt alteri noceat & sibi non
prosit per. c. cum ecclesia vlterana. de elec. per. l. primā. ff. de
aqua plu. arcen. & per. l. qui vias. ff. de damn. infec. Sed pōt
saluari & recte q̄ immo filia ista consequetur maius commo-
dum abintestato q̄ vigore testamenti: quia vigore testamē-
ti habet dumtaxat dotem ex voluntate patris tacita vel ex-
pressa. Sed ab intestato quicquid appetit. primo: quia satis
quis lucratur qui satisfacit volūtati sue & iniurie sibi facte. l.
pe. ff. de condi. ob causam vel secundum do. Salusti. in vno
suo consilio quod incipit. In xpi nomine amen: presens con-
sultatio. poterit vendere illud beneficium rumpendi heredi.
scripto per. l. filio. §. idem tubriano. ff. de contratabu. vel si
vellet rumpere & dicere nullum vt faciat succedere agnatum
quem forte magis diligit vel qui forte est affinis eius & cum
quo se intelligit. Item ad hoc facit. l. si filius qui in pote-
state. ff. de liberis & posthumis vbi filius rumpendo secūdum
testamentum in quo erat preteritus non prodest sibi: sed in-
stituto in primo in quo erat exheredatus. Preterea de-
lata hereditate agnato & sic alteri q̄ filie per rupturam te-
stamenti forte ille non acceptabit vel non poterit adire: vel
non adibit in termino iuris ar. l. si posthumus a primo. ff. de
libe. & posthu. Rursus licet hic mulier exclusa sit a successio-
ne intestati: tamen poterit proponere contratabulas adita
hereditate per matrem vel sororem heredes scriptas quo-
niam quando contratabulas intentatur post aditam heredi-
tatem non deducit rem ad causam intestati licet secus quan-
do intentatur ante gl. est in. l. vt liberis & l. filie. C. de colla.
per quas glo. in proprijs terminis tenet Ange. in. d. l. filie &
Bald. in. l. si emancipati co. ti. q̄ si statutum dicit prout dixi
q̄ filia femina non succedat abintestato superstite masculo
q̄ q̄uis filia preterita non possit dicere testamentum nullū
cum nullitas deducat rem totaliter ad causam intestati ta-
men poterit contratab. post aditam hereditatem & facta cō-
tratabulatione succedit: cum tunc non simus in successiōe ab
intestato a qua filia excluditur per statutum: sed in successio-
ne contra testamentum de qua statutum nihil dicit. diuersum
enim est ius rumpendi a iure dicendi nullum. l. quemadmo-
dum & l. qui de inofficioso. ff. de inoffi. testa. vbi dicitur q̄ si
querelauit & expugnauit testamentū potest dicere nolo suc-
cedere. Pro do. Salustio facit id quod in simili dicitur q̄
exclusus a potestate dicendi sententiam nullam non dicitur
exclusus ab app. nec econuerso. cum ista remedia sint diuer-
sa quinimmo: aduersa quia sententia nulla non est sententia
l. iiij. §. condemnatum. ff. de re. iudi. Et sententia a qua ap-
pellatur est sententia. l. prefes eo. titu. Sed esse nullam & nō
esse nullam sunt cōtraria. Et q̄ exclusus ab vno ex dictis re-
medijs non dicatur exclusus ab alio. est glos. in. l. vnica. C. si
de momenta. pos. fu. ap. Contratabulas autem per quas rū-
pitur testamentum presupponit testamentum validum ipso
iure. Casus est in. l. q̄ vulgo. ff. de contratabu. quia per eam
non rumperetur testamentum q̄ non valeret mero iure. l. nā
& si sub conditione. §. post defectum. ff. de iniusto testa. & c.
ad dissoluendum de despon. impu. & q̄ ius intestati non pre-
seruetur per contratabulas quando est iam adita hereditas
patet quia si institutus ex parte modica hereditatem adeat & sic
iudicium defuncti comprobet certe preteritus habebit con-
tratabulas in totum nec conseruabitur ius intestati textus ē
rotundus in. l. si duobus. §. sm illud ver. quod si is. ff. de con
tratabu. & ff. de lega. prestan. l. filium. §. ad eum & plenius in
l. non putauit. §. fi. &c. Sed circa hoc primum: caput hui⁹
q̄onis vtrum filia exclusa per statutum a successione intesta-
ti per existentiam agnati debeat per patrem institui in testō
vel exhēdari non aūt preteriri dato quod institutus sit agna-
tus cuius contemplatione solum exclusa est filia ab intesta-
to. reperio q̄ insignis doctor do. Pe. de besutio papien. in
quodam suo consilio quod incipit. Stat dubitatio: recitat q̄
Bal. in repe. l. in suis. ff. de libe. & posthu. & in repe. l. pater
filium. ff. de inoffi. testa. dixit q̄ ideo filij preteriti dicunt te-
stamentum nullum sine dubio quia dominium rerum pater
narum in eos continuatur nisi exheredentur. Ergo alius li-
cet institutus non poterit effici dominus nisi filius fuerit ex-
heredatus siue extra hereditatem positus quia duo insolidū
domini esse nō possunt. c. inter dilectos de fide instru. l. si vt
certo. §. si duobus. ff. cōmoda. sicut nec duo possunt insolidū
possidere. l. iij. §. ex contrario. ff. de acq. pos. vnde ratiōe im-
possibilitatis videtur q̄ vicietur istud testamentum q̄ in fili-
am ex fundamento & dispositione iuris cōis erat cōtinuatum
dn̄ium & in ea inducta suitas: etiam ante statutum: ergo de-
bebit institui aut exheredari. Et lz Angel. in. d. l. in suis di-
xerit hanc rationem esse persuasiuam non autem vniuersali-
ter concludentem adducens contra eam aliquas rōnes in cō-
trarium. Quarum prima est q̄ si propter implicationem cō-
tradictionis hoc est introductum. Ergo filia in potestate q̄
olim erat sua debuisset testamentum euertere vt faciebat fi-
lius de iure antiquissimo ante. l. maximum vicium. Sed ta-
men hoc est falsum vt ibi & insti. de exhere. libe. in princip.
&c. Item secunda ratio est quoniam cessaret hec ratio qū
filius esset institutus sub conditione casuali vel mixta nullo
dato coherede. l. fi. ff. de condi. insti. Tertio quia si exhere-
datio esset necessaria certe cum idem iuris sit de parte quo
ad partem. l. que de tota. ff. de rei ven. ergo filio instituto nō
posset dari coheres extraneus nisi exheredaretur ab illa p-
te cum totius hereditatis dominium continuetur in eum.

Quarto q̄ si a filio legata relinquantur sub nomine quo-
te non erit possibile dominium transire in legatarium & le-
gatum consistere ex quo a proprietate illarum rerum & dn̄io
exheredatus non est a qua exheredari est impossibile. l. iij.
de libe. & posthu. Nam essent secundum hoc duo domini. s.
filius & legatarius quote: seruiret ergo nobis de vento. l. a-
ticio in fi. ff. de fur. Dicit ergo Ang. q̄ forma testandi est iu-
re publico introducta iuxta. l. secundā. C. de testa. Et multa

sunt de

sunt de quorum forma ratio reddi nõ potest vt in numero testium in rogatione eorum in forma signandi testamentũ in scriptis in tempore prescriptionis ⁊ similibus. Ita ergo erit in forma priuationis per exheredationem ad libitum statuẽtis introducta quod apparet. quia forma est alterata per iura noua vt apparet in.d.l. maximum vicium. Sed ad istas rationes Ange. in.l. in suis respondet ipse domi. Petr. in.d. consi. primo. Ad primam rationem. Nam ideo ante.l. maximum vicium filia non dicebat testamentum nullum ꝙ lex expresse aliter de ea disponebat q̃ per continuationem dominij: admittendo eam solum ad tertiam partem. Ad secundam dicit ꝙ licet illo casu testamentum sit nullum si conditio sit non potestatiua tamen dici potest predictam nullitatem causari ratione predicta: quia postq̃ non est exclusus a dominio dominium transit interim in eum non ex testamẽto propter pendentiam conditionis sed abintestato quia aliter sequeretur inconueniẽs ꝙ pater decederet pro parte testatus ⁊ pro parte intestatus respectu temporis contra.l. miles ita.ff. de testa. mili. ⁊.l. ius nostrum.ff. de regu. iur.

Non ob. tertia ratio ꝙ necesse foret filium exheredare a coherede extraneo dato tanq̃ idẽ iuris sit de parte quo ad partem ⁊c. Quia respondetur ꝙ filio instituto pro parte saltem vsq̃ ad legitimam cum satisfactum sit legi. nec dominiũ transeat in filium pro parte coheredis extranei instituti. Id non esset necesse ab illa parte coheredis exheredare ꝙ sufficit ꝙ filius habeat legitimam iure institũis. qui etiã si super residuo pater filium non exheredet nõ debet competere aliquod remedium etiã iure veteri.l. papinianus. §. quarto.ff. de inoffi. testa. Ad aliam quartam rationem ꝙ dominiũ legatorum relictorum a filio non transiret ad legatarium recta via nisi filius fuisset a tali dominio exheredatus ⁊ exclusus: ⁊ sic.l. a ticio seruiret nobis de vento. Respondet ꝙ dominium legatorum non continuatur in filium: sed recta via ab hereditate recedit ⁊ vadit ad legatarios.l. legatum de lega. secundo. Et quia eo ꝙ pater instituendo filium satisfecit legi ⁊ lex suum iudicium approbat ⁊ non transfert dominium rerum legatariarum in filium. Et sic secundum dñum Pe. non sequitur illa impossibilitas quam dicit Ang. Sed dicit ꝙ posset solui ꝙ ius dicendi nullum insurgit propter obmissionem dicte forme:.l. inter cetera de libe. ⁊ posthumis. Sed filia taliter exclusa non debet institui secundum illã formam stante dicto statuto. Ergo non est curandum de continuatione dominij. Ego autem dicerem ꝙ pater relinquẽdo talem filium ⁊ talem masculum non videtur habuisse respectum ad ius cõmune sed solum ad statutum sue ciuitatis qđ ponit patrem in libertate ꝙ non teneatur filiam instituere vel aliquid relinquere nisi dotem: prout fecit per no. in.l. heredes mei. §. cum ita ad trebel. vbi pater instituendo amicũ ⁊ grauans post mortem eius de restituendo hẽditatẽ agnatis intelligitur de illis agnatis qui sunt precipui in succedẽdo abintestato ⁊ in excludendo alios agnatos tãq̃ in dubio videatur voluntatem suam cõformare cum dispositione statuti ciuitatis sue. Eodem modo recipiens emphiteosim pro se ⁊ filijs ⁊ hẽdibus: vĩ velle admittere ad eam illos hẽdes qui ex dispositione statuti preferuntur alijs. Et iđ q̃ q̃ simus in successione intestati admittemus ad illam emphiteosim filium masculum ⁊ non feminam: sicut ⁊ in ceteris bonis hẽditatis q̃ q̃ illud fuerit quesitum specifice ex contractu in terminis per patrem pro se ⁊ heredibus suis qui ex dispositione iuris cõmunis ita comprehendebat feminam sicut masculum. ita dixit notabiliter Bar. in.l. iurisiurandi. §. si liberi.ff. de ope. libe. Circa quod scias ꝙ licet talis emphiteosis taliter quesita pro se ⁊ filijs non possit alienari p patrem in preiudicium filiorum quibus ex stipulatione fuit semel ius quesitum vt singulariter dicit Ange. in.l. apud iulianum. §. si quis alicui lapidem cedere de lega. primo tamẽ singulariter limita hoc vt sit verum nisi pater illam emphiteosim acquisiuisset ex pecunia sua ⁊ non ex liberalitate concedentis vt singularissime Bal. dixit limitando in consequẽtiã Ang.l.l.ȷ. in fi. C. per quas personas no. acq. Preterea causa nullitatis erat suitas sed filius prohibitus ab intestato succedere desinit esse suus ita dixit notabiliter Barto. in.l. prima. §. sciendũ.ff. de su. ⁊ le. vbi dixit ꝙ filius exheredatꝰ non est suus multo fortius filia priuata successiõe auctoritate statuti. Et sic sue reipublice: quia si suitatem tollit priuatꝰ

per actum suum fortius respublica ⁊ eius auctoritas que est maior.vij. questione prima scias. Ergo ex isto capite filia priuata successione licet preterita non dicet testamentum nullum: similiter hodie iure codicis vel auctenticorum nullitas ex preteritione filij sui vel emancipati procedens obuenit ꝙ hereditas quodam iure nature est debita eis.l. scriptum in fi.ff. vnde libe. vt supra dixi: vnde merito iudicium testatoris emanans contra legem est nullum.l. non dubium. C. de legi. Sed cum per statutum sit sublata talis lex nature hoc est habens causam naturalem que potest in totum tolli per statutum quia filius etiam legitimus potest per statutũ priuari legitima ⁊ illa per statutum tolli vt per Cyn. in.l. sancimus. C. de nup. per Dyn. in regula indultum libro sexto. Et per Bar. in.l. ticio centum. §. ticio genero de conditioni. ⁊ demonstrationi. Sequitur ꝙ sublata causa causante nullitatem sit sublata nullitas. Circa vero secundum caput si filius predecedat sorori Bar. in.d.l. si. ad tertiũ. dixit ꝙ si filia predecedat fratri sine dubio testamentum erit validum ar.l. si posthumus ⁊.l. si posthuma. ⁊ quod ibi nota.ff. de libe. ⁊ posthumis ⁊ dicit se notasse in.l. prima. §. quotiens.ff. de ven. in pos. mit. Sed si predecedat filius testamentum rumpetur: interim autem est in pendenti sicut in posthumo preterito Bald. in.l. secunda in fi. prie colum. in ver. extra questio. C. de libe. prete. dicit hec verba. Quero de tali questiõe pater filiam dotatam preterijt ⁊ filium instituit: superuixit filius patri ⁊ bona paterna possedit. Deinde decessit sine liberis masculis: filia preterita vult dicere testamentum nullũ.

Queritur an possit presupposito statuto cõmunis perusij dicente ꝙ filia dotata venire non possit nec reuerti ad bõa dotantis quousq̃ superuixerit filius masculus. Et iam.d. dixi ꝙ dictum statutum simpliciter loquens iudicio meo possit intelligi semper tãdiu vel quousq̃: quia illud est inductũ per existentiam masculorum: quorum fauore illa exclusio est inducta. Et circa illam questionem dicit Bald. ꝙ sine dubio dictum testamentum est nullum ⁊ retro nullũ fuisse apparet. Et sic istud secundum caput questionis ⁊ tertium oꝫ simul coniungere: quia vnum dependet ab alio: ⁊ vnum per aliud declaratur. Et ꝙ istud testamentum sit nullum ⁊ vt ex nunc ⁊ ex retro probat rationibus infrascriptis. Prima est certũ ꝙ ista filia dotata preterita potest hodie dicere testamentum nullum. Et hoc voluit statutum saltem tacite ꝙ solum voluit eam excludere a bonis paternis quousq̃ masculus superuixerit. Ergo eo mortuo ipsam admittit: ꝙ prohibitum ad tempus post tempus videtur permissum.l. imperator.ff. de postulan.l. statu liberum. §. stichum.ff. de leg. secundo. Sed ita est ꝙ hodie non potest dici nullum nisi dicatur retro nullum vt dicit ipse Bald. se velle probare. Ergo ex mente statuti est nullum vt ex retro. Nam secundũ eũ ille preteritus non potest dicere testamentum nullum qui tempore mortis non debebat de necessitate institui.l. si quis exheredato in princi.ff. de iniusto testa. Si ergo diceremus testa. viuo filio fuisse aliquod ⁊ per consequens filiam tempore mortis patris non fuisset necesse institui. Ergo hodie non rumperet testamentum. Et tamen hoc est falsum: cum ergo hodie filia dicat nullũ. Ergo de necessitate apparet hodie ꝙ fuit talis conditionis ꝙ tempore mortis patris debebat institui: ergo semper fuit nullũ. Secundo quia hoc apparet per glo. in.l. gallus. §. ⁊ quid si tantum de lib. ⁊ posthu. vbi si filius deportati post mortem patris restituatur in integrũ tamen non dicit testamentum nullum nisi restituatur ex causa que retrotrahatur vt ibi patet in fi. glo. Aut ergo ista filia dotata incipit post mortem esse habilis ad succedendum ex causa que non trahitur retro ⁊ non possit dicere nullum: aut ex eã que retrotrahat sed iam constat ꝙ dicit nullum eo quia preterita ⁊ preteritio fuit illa que fuit tempore testamenti: ergo trahatur retro ad tempus testamenti: ergo constat semper retro fuisse nullum. Tertia ratio quia ex testamento qđ speratur rumpi ex causa preteritionis non põt adiri hereditas neq̃ suus heres erit si ere.ff. de acqui. here.l. cum quidam. §. quod dicitur. Sed istud est huiusmodi ꝙ si contingat filium decedere sine filijs filia superstite preterita illud testamentũ rumpitur. Ergo filius masculus ex eo testamento non potest esse heres. vnde cõcluditur de necessitate ꝙ dictum testamentum retro fuit nullum saltem ea ratione quia ex dicto testamento non fuit adita hereditas

nec suus

nec suus heres extitit. Quarto dicit Bal. probari per ca
sus similes primo de posthumo preterito qui non pōt dicere
testamentū nullum quousq; est in ventre. ꝛ tamen natus rū/
pit vt ex retro.l.posthumorum.ff.de iniusto.testa.ꝛ.l.equis/
simum circa principium.ff.de secundum tabu. Idem in filio
capto ab hostibus preterito qui non potest dicere nullum
quousq; est apud hostes ꝛ tamen reuersus rumpit vt ex re/
tro.d.l.equissimum vbi dicitur q quādiu superest aliquis q
possit venire per contratabulas non debet aliquis venire p
secundum tabulas sicut dicit dictum statutum vt plurimum
s.q quādiu superest masculus non veniat femina. Pone enī
q illi qui possent venire per contratabulas sint exclusi mor/
te vel alio modo: certe tunc instituti veniunt per secundum
tabulas non vt ex nunc confirmetur testamentum: sed tanq̄
retro. Ergo veritas istorū verborū quādiu ꝛc. interim sus
pendit. tamen postea retro fingit secundum Bald. qui ita di
cit Bar. consuluisse. Et per hoc dicit ipse q Bar. conclude
bat q clausula si non valet iure testamēti valeat iure codicil
lorum que erat in dicto testamento apposita tāquam retro
vera habebat operari suum effectum secundū notata in auc.
ex causa de lib. prete. E dicit Bal. q cum esset aduocatus
partis aduerse contradicebat q dicta clausula nil poterat
operari: quia illa conditio si non valet ꝛc. Nunquam fuit im/
pleta viuente filio masculo: sed demum eo mortuo. Et ideo
fideicommis. conditionale transmisit interim per.l.heredes
mei.§.cum ita.ff.ad trebel. ꝛ per.l.cum filio ꝛ.l.prima.ff.de
his qui ante aper.ta. Dicebat ergo Bald. vt aduocatus q
testamentum erat nullum ex nunc.i.post mortem filii nō re/
tro ꝛc. Super qua q̄stione Rayne. de forli. ꝛ collegiū se/
nense consuluerant q filia nihil poterat nec nullum dicere
testamentum: quia tempore mortis patris ꝛ adite heredita/
tis per filium masculum inuenit se exclusam ex forma statu/
ti. Et ideo nunq̄ potest redire ad ius dicendi nullum: nec iu
re ciuili nec pretorio quia inuenit hereditatem alteri appli/
catam ar.l.in quibus.C.de se.nup. Nullus.n. nisi insit tēpo/
re mortis confirmat testamentum inexpugnabiliter: vt l.d.
l.si quis filio exheredato: ꝛ ideo in tota.l.gallus nō conside/
ratur nisi quis precedat tempore mortis. Nam si nunc iuris
obseruantia non deficit testamentū inexpugnabiliter valz.
ꝛ in hac parte non fuerunt secuti consilium Bar. Sed preci
se consuluerunt contra partem Bal. Et pro isto collegio se
nen. ꝛ Raine. facit q statutum quod dicit: si quis moriens re
liquerit ꝛc. vel extāte masculo ꝛc. debet intelligi tēpore mor
tis: ideo sufficit q tempore mortis filius reperiatur relictus
vere vel ficte.l.qui in vtero.ff.de sta.ho. q̄q̄ postea moriat
l.ex facto.§.pe.ff.ad treb. Et quia conditio dicitur extitisse
semel lz non duret.l.pe.C.de insti. ꝛ substi. ꝛc. Pro hoc
etiam facit quia excluditur patronus ab obligatione opera/
rum contra libertum: si libertus genuerit duos filios etiam
si geniti postea moriātur.l.si libertinus.§.admissi.ff.ō ope.
libe: Et quia ex statuto non debet sumi contrarius sensus.l.
qui testamento.§.mulier.ff. de testa. secundum dominum.
Raf. cu.in.l.si quis posthumos.§.si filiuz.ff.de libe. ꝛ posth.
ꝛ no.in.l.conuenticulam.C.de epi. ꝛ cle. Et si non sumitur ꝯ
rius sensus. ergo filia remanet in dispositione iuris commu
nis que est q illa que non tenuit primum locum tēpore mor/
tis non possit succedere contra testamentum.d.§. si filiuz ꝛ
d.l.si quis filium. Collegium autem florentinum consuluit
q ipsa succederet in dimidia dicta clausula non obstan. Et
idem consuluit do. Fran. tigrini. de pisis: ꝛ respondebat ad
d.ll. contrarias q ista filia erat heres anomala. ꝛ concede/
bat q tota hereditas fuerat ad filium deuoluta. Sed nihilo
minus ex dispositiōe legis municipalis dimidia poterat cui
ci masculo sine liberis. Nam non est nouum q ex dispositiōe
legis vnus desinat esse heres ꝛ alter incipiat.ff. de vulga.
substi.l.in substitutione ꝛ insti.de eo cui liberta.ca.bo.addi
ti.§.si. Nam statutum infringit regulam iuris communis ex
cludendo filiam ad tempus vite fratris. Sed postea includē
do ꝛ reintegrando ipsam ad successionem ar.de lega. secun/
do.l.statuliberum.§.stichum. vere ergo filius fuit iterim he
res insolidum ex testa. non filia sed mortuo filio redit ad cau
sam testati: ex defectu preteritionis ꝛ abintestato habuisset
dimidiam quia causa finalis que medio tempore obstitit mu
lieri deficit per mortem masculi. Ita q femina potest succe
dere sine obstaculo.i. vt ex nunc post amotionem finalis ob/
staculi quare secundum Bal. consilium Rayne. sibi non pla
cet: quia sumus in materia statuti non in simplici materia iu
ris cōmunis ꝛc. Item consilium Bar. non placet Bal. q in/
terim masculus non esset heres ꝛ non posset agere nec cōue
niri: vel posito q posset cōueniri per.l.si.de peti.here. tamē
agere non posset: vt ibi notatur. ꝛ sic licet Bartol. noluerit
q testamentum pendeat interī donec filius viuit tamen hoc
collegium ꝛ Fran. tigri volunt contrarium vt refert Bal. in
d.l.secunda.C.de libe.prete. ꝛ.l.si quis filium.C.de inoffi.te
sta. Tamen videtur q hoc tempore medio testamentum vi
detur validum vt filius viuēs adeat de iure ciuili ꝛ pretorio
ꝛ filia non sit preterita nec rumpat testamētum nisi post mor
tem patris: ꝛ ruptura nō fingat retro ex quo sequatur q cuz
fideicōmis. inducatur. vt ex tempore rupture reperietur tē/
pore quo fideicommis. inducitur per illam clausulam filius
cui debet restitui fideicommis. conditionale non debebit re/
stitui heredibus suis per.l.qui in personam.C. de fideicom.
imo qd plus est Bar. voluit q non soluz talis filia preteri
ta rumpat: sed etiam voluit q neptis ex filia possit venire ex
propria persona.l.prima.§.si quis proximior.ff.vnde cogna.
licet ex persona matris non possit. plus etiaz voluit Bal. q
si vera esset opinio Bar. q testamentum de quo supra l quo
est preterita filia exclusa per statutum interim pēdeat ꝛ filia
rumpat vt ex retro: sequetur q ista filia moriens transmittet
illud ius dicendi nullum. Ita q neptis non solum potest ve
nire ex persona sua propria vt voluit Bar. Sed etiam ex per
sona matris per ius dicendi nullum in eam transmissum per
textum singularem in.l.si a primo.ff.de libe. ꝛ posthu. q ius
competens habitu transmittitur licet is cui competebat de
cesserit priusquam potuerit actu de nullitate dicere. sed pro
ea parte q non trahatur retro facit secundum do. Io. petru
tium de perusio: q fictio trāslatiua requirit duo extrema ha
bilia.s.a quo ꝛ ad quod vt per Bar. in.l.si is qui pro empto
re.ff.de vsucapi. Sed si traheretur retro ad tempus mortis
patris non esset nullum: quia tunc viuebat filius masculus ꝛ
filia non potuit succedere auctoritate statuti. ergo nō trahi/
tur retro per notata in.l.si emancipati.C.de colla. Reuera
ar. est colloratum ꝛ potest solui q Bar. non dicit q requirat
vtrunq; extremum verum sed possibile verum. Et vlterius
in fauorem Bal. non videtur obstare ar. q pater si decessis/
set testatus tempore mortis filii ꝛ postea intestatus quia ve
dici potest hoc esse ex dispositione statuti per.d.l.in substitō
ne ꝛ per aucten. hoc amplius.C.de fideicommissis. Et hoc
etiam videtur notasse in.c.i.episcopum vel abbatem in vsi.
feu. ꝛ in.l.si portio nulla.C.quando dies legati cedat. Et
ex his infertur q filius decedens virtute clausule codicilla
ris in testa. apposite non trasmissit fideicommissum quia nū/
q̄ habuit locum illa clausula in vita sua secunduz Bal. ideo
tanq̄ fideicommissarius non potuit transmittere. vnde filia
simplicem dimidiaz habet sine grauamine ꝛ aliam habent
heredes filii masculi. Sed secundum Bar. opi. habuisset
effectum clausula in vita sua quia vt ex retro testamentum
fuit nullum. Ergo institut⁹ in fideicommissarium: fuit virtu
te clausule translat⁹. Et sic ille filius in vita factus fideicom
missarius transmisisset vnde filia nūc deberet restituere hāc
dimidiam detracta trebellianica tanquam heres ab intest.
ꝛ aliam dimidiam heres filii sibiipsi restitueret secundum
Barto. in dicta.l.fin.ad tertul. in vltimis verbis ꝛc. Sed
aduertendum est secundum domi. Io. petrucium q etiam si
vsu benediceret q traheretur retro cum q transmitteretur
illud fideicommissum videtur negandum secundum eūdem
Barto. in.l.prima.ff.de iure codi. vbi voluit q quando in/
stitutio conuertitur in fideicommissum virtute clausule. non
transmittitur fideicommissum tale non agnitum sed nec di
recta ipsa institutio iuxta.l.quoniam sororem.C.de iure de/
lib. Et sic limitetur id de quo alibi dubitatur de transmissio
ne fideicommissi non agniti de quo in.l.cum filio de lega.i.
ꝛ in.l.cogi.§.idem metianus.ff.ad treb. ꝛ ideo oportet intel
ligere Bartol. vt saluetur q hereditas erat adita per illuz
filium ante mortem. Illud autem dictum Bartol. in dicta
l.prima non transit sine dubio de quo etiam notat in.l.fin.
C.de fideicommissis. Tamen videtur tenere communiter q
sit testamentum nullum prout ex nunc per rationes Bald.
Et ita tenet Salycetus in dicta.l.secunda ꝛ super illa que/
stione an hec filia interim decedens transmittat hoc ius di
cendi

cendi nullum ⁊ an sit interim conditionale seu in diem incer
tum ⁊ sic non transmittat per.l.heres meus ⁊.l.quibus die
bus.§.quedam ticio.ff.de conditio.⁊ demonstra. Nam decli
est ꝙ filius est interim efficaciter heres. Ergo filius non ha
bet ius deliberandi nec adeundi siue immiscendi. Sed opor
tet dicentem testamentum nullum habere alterum ex pre-
dictis iuribus: vt nota.in.l.suus heres.C.de repu.here. Si
igitur nihil habet nihil transmittit per.l.cum antiquioribus
C.de iure delibe.⁊ ita tenet Bartol. in .d.l.fin.ff.ad tertul.
Sed secundum Bald.in dicta.l.secunda.C.de libe.preter.
Contrarium videtur verum: si tu tenes aliam opin.eiusdem
Bartol.ꝙ testamentum fuerit retro nullum. Nam est casus
in.l.ꝙ transmittatur: licet decesserit antequam potuerit de
nullitate agere.l.si a primo.ff.de liberis ⁊ posthumis. Sin-
autem tenea ꝙ interim testamentum valeat: cum effectu nõ
fiet transmissio iuris dicendi nullum sicut cum decedit po-
sthumus viuo testatore: quia tale ius adhuc non est in potẽ
tia effectuali ad aliquid: ⁊ vltra Bal. adde ꝙ etiam tenendo
opinionem ꝙ trahatur retro quod tamen Bald. dicit suo
credere verum si teneres opi. Barto. quod traheretur re-
tro tunc transmitteret ius dicendi nullũ per dictã.l.si a pri
mo: tunc illud est verũ quãdo est inesse formatum. Et si tu
diceres postea formabitur.i.retrotrahetur secundum bar.
respondetur ꝙ filia predecessit filium ⁊ in his terminis nõ
sunt extrema habilia ex quo non viuit filia dum moritur ma
sculus. Idcirco non potest formari ius dicẽdi nullum quod
ante non erat formatum. Ergo nec trahi retro quia extre-
mum ad quod bene sufficit ꝙ sit possibile licet non sit verũ
in se vt dixi supra ⁊ per Bartol.in dicta.l.si is qui pro em-
ptore. Dubitat tamen Barto.in dicta.l.secunda vtrum sal
tem transmittat ius petendi legitimam. Et dicit ipse vide
tur ꝙ sic per.l.si quis filium.C.de inoffi. testamen. In cõ
trarium modo ꝙ si filia interim sit exclusa neque iure ciuili:
neque pretorio admittatur: neque habeat ꝙ interim trans
mittat per.l.non est ambigendum.ff.de bonorum possessio
ne nisi dicatur ꝙ etiam interim illa debeatur: licet non pos
sit eam petere in vita fratris. Nam statutum: non priuat eã
precise: sed imponit ei temporale silentium.⁊ non intendit
ipsum statutum aliud facere nisi ꝙ femina non agat contra
masculum: interim cum femina habet ius in habitu licet nõ
in exercitio: sed ad transmittendum sufficit habere ius in
habitu dicta.l.si quis filium ⁊.l.illud.§.fin.de acquiren. he-
redita.l.si quis in graui in si.cum.l.sequen.ff.ad sillenia.⁊c.

Item ista legitima cẽsetur es alienum.l.papinia.§.quar
ta.ff.de inoffi.testamen. Et ideo equa opinio videtur ꝙ
transmittatur ad posteros ab ea interim decedente: quia
ius commune defert ⁊ statutum non aufert sed suspendit ad
tempus. Et licet tempus sit incertum non debet haberi pro
conditione: sed pro dilatiõe fauore filie.l.ex his verbis.C.
quando dies legati cedat ⁊ nota.in.l.seius saturninus.ff.ad
trebellia. Et ita de facto secundum Bald. fuit consultum
per quosdam subtiles docto. communiter tamen scribentes
opinantur contrarium: quia iura que competitura sunt per
mortem alterius ⁊ non ante siue sint vniuersalia siue simpli
citer particularia: interim non recipiunt transmissionem.

Item non videtur posse negari ꝙ ista sit similis mortis
causa capioni. Et talia iura nisi sint certa non transmit-
tuntur.C.de cadu.tollen.l.vnica.§.si autem aliquid ⁊.§.si.

An autem hoc statutum ꝙ extantibus masculis exclude
tur femina extendatur ad feminam monialem professam vi
detur ꝙ comprehendat eam quoniam non debet esse melio
ris conditionis ex eo ꝙ reperiatur monialis sed deterioris
cum nupta fuerit christo ⁊ presertim si fuit dotata per pa-
trem in monasterio secundum condecentiam persone ⁊ mo
nasterij ⁊c. Secundo quia constat ꝙ aliam dotem exigit spõ
sus carnalis ꝙ̃ spiritualis ⁊ aliam successionem oportet ha
bere illam que remanet in seculo cum laboribus ⁊ expen-
sis ⁊ liberis ⁊ vt subeat onera matrimonij iuxta.l. pro hone
ribus.C.de iure do.ꝙ̃ illa que est in monasterio. Tertio
per dictum psalmiste bonorum enim nostrorum non indi-
get christus. Quarto quia videmus stilum communem
⁊ obseruantiam fore vt plus detur sponso primo ꝙ̃ secun-
do vnde remanere debet monasterium contentum ea dote
ꝙ̃ primo recepit in ingressu mulieris. Quinto quia non
creditur monasterium recepisse illam mulierem sub spe al-
terius dotis ar.c.non satis de simo.⁊.l.ticio centum.§.pri
mo.ff. de conditioni.⁊ demonstra. In contrarium facit
ꝙ statutum non potest preiudicare monasterio cum tempo
re delate successionis illa esset monialis ⁊ sic non esset subie
cta iurisdictioni statuentium. Nam layci non possunt sta-
tuere etiam in vtilitatem clericorum vt in capitulo eccle.
sancte Marie de constitu.⁊.l.fin.ff.de iurisdi.omni.iudi.se
cundum vnam expositionem. Secundo quia si statutum
non posset specialiter disponere ꝙ monialis non succedat
extante masculo multominus excluditur ex generali dispo
sitione statuti dicendo: ꝙ mulier non succedat.ff.de ritu.
nup.l.quãquam.ff.que in frau.credi.l.si pater.ff.ad munici-
pa.l.lucius.§.penulti.ff.de offic.eius cui man.est iurisdi.l.
prima.§.huius rei. Et quod ibi nota.in glos.que incipit ar.
triplex ⁊ nota.in.l.solent.ff.de iurisdi.omni.iudi. Ad qḋ
facit quod nota.Bartol.in.l.si que sub conditione.ff.de cõ
ditio.institutio. Et quod nota. Ioan.and.in capitulo primo
de immu.eccle.libro sexto.in nouella. Ad predicta acce
dat determinatio docto.s.Iaco.Butri.Bartol.⁊ Bald.
in.l.fin.C.de pactis ⁊ in.l.deo nobis.C.de episcopis ⁊ cleri
cis. Et Salyce.in aucten.cassa.C. de sacrosanctis ecclesijs.

Sed pro prima parte facit: quia si monialis admittere-
tur resultaret satis magna iniquitas. ergo euitanda.l.nam
absurdum.ff.de bo.libe.⁊ quod notat gl. in.l. si quis maior
ff.de transactio. Nam sequeretur ꝙ si quis decesserit intesta
tus relicto filio ⁊ filia moniali ⁊ in monasterio competenter
dotata nihilominus monasterium veniat ad dimidium he-
reditatis quantumcunque magne vna cum masculo confe-
rendo illam modicam dotem quam habuit quasi esset in
iure communi vt in titulo de colla. dotis.C.⁊ in.l. filie.C.
de collatio. vbi de iure communi; siue sit ingressa siue non
solum modo parentes tenentur relinquere legitimam di-
cta.l.deo nobis. Item quia est intollerabile laycis. vnde vi
detur ꝙ longe diuersum sit quando statutum specifice ⁊ ex
presse disponit de monialibus tantum dicendo ꝙ ipse non
succedant extante masculo ꝙ̃ quando in genere. quia primo
casu videtur indistincte statutum non valere tali ratione.
Nam aut ingressus monasterij precedit statutum tunc est
clarum secundum Iaco.de Butri.⁊ Bald. ꝙ non valet vt
ibi nota.in dicta.l.deo nobis quia statutum non potuit ex-
tendere suum effectum ad mulierem iam ingressam. cum in
ipso inicio statuti non esset de sua iurisdictione aut loqui
tur per verbum preteriti temporis puta ingressa monaste-
rium ⁊ cetera seu monialis ⁊ cetera quod intelligitur scili-
cet effecta. Et tunc idem secundum eosdem ⁊ Bartol. in il-
la.l.fin. quia confert effectum suum in tempus quod non est
de iurisdi. statuentium. Ad hoc text. optimus de manu-
miss. testa.l.stichus seruus meus in principio. Aut loqui-
tur per verbum presentis temporis vt quod ingrediens mo
nasterium non succedat. Et tunc dicti docto. tenent ꝙ sta-
tutum valet quia confert in tempus quo ingreditur quo tẽ
pore illa mulier adhuc est laica ⁊ secularis ar.l.qui duos.ff.
de manumis.testa. Sed contrarium videtur quia licet di
cat statutum ꝙ ingrediens monasterium ⁊ cetera tamen po
stea subdit non succedat ꝙ est verbum futuri: temporis ⁊
sic postea confertur in tempus quo delata est successio quo
tempore illa est monacha ⁊ quo tempore proprie fit exclu-
sio ⁊ non prius: sicut enim prius non potest excludi per ex-
pressam repudiationem a tali iure ꝙ non est: in actu sed in
habitu: ⁊ quod non est in re. sed in spe.l.qui superstitis.ff.de
acquiren. heredita. Ita videtur ꝙ exclusio statutaria non re
feratur ad dictum tẽpus sed ad illud quo erit in re.⁊ in actu
scilicet: cum delata erit successio. Sed tũc constat ꝙ erat mo
nacha ⁊ exempta a iurisdictione statuentium. Quando er-
go statutum non potest in illam aliquem effectum priuatiuũ
inducere quia causa secunda non potest esse maioris effectus
ꝙ̃ prima. Sed statuentes non possent hodie cum defertur
successio eam excludere. ergo nec statutum eorum facit.C.de
le.gi.l.digna vox ⁊ quod ibi nota.⁊ si dicatur. immo statutũ
statuentium indixit in eam effectum priuatiuũ in ipso actu
ingrediendi scilicet a iure succedendi quod est in spe.⁊ in ha
bitu vt sic exponatur non succedat.i.efficiatur inhabilis ad
succedendum. Sicut videmus in deportato ⁊ in matre q̃
non petiit tutorem filio impuberi infra annum: qui perdunt
ius succedendi ꝙ est in habitu ⁊ in spe licet non in re.s.vind

tibus etiaz

tibus et iam filio de quorū hereditate ageretur si essent mortui. l. prima. §. fin. de contrat abu. l. si necem. §. si deportatus ff. de bo. liber. l. gallus. §. & quid si tantum. ff. de liberis & posthumis & l. secunda. §. si mater. ff. ad tertulia. Et ita forte predicti intellexerunt. Sed respondetur q etiam si ita esset & ita intelligerent dictum statutum hoc facere non potest: non propter impotentiam statuentium & indispositionem subiecti seu persone circa quā: cum in illo actu ingrediendi & ante perfectum ingressum sit subdita statuentibus ar. de l. qui duos. Sed propter causam ob quam talem priuatōem inducit scilicet propter ingressum. Nam ex hoc redditur turpe tanquam impediens vitam contemplatiuam que excelsior & melior est q̄ mundana vt in auctē. de mona. §. sancim⁹. Nam licet dubium sit an monaci perdant gradum cōsanguinitatis quo ad iura dignitatis. de quo secunda questiōe. iij. presens. xxvij. q. secunda scripsit & spe. de sta. mo. §. i. quia retinent ius agnationis prouenientis a naturali sanguinis cōiūctione. vnde non dubitatur q remaneant fratres licet mōaci. laurus. Immo non debet esse dubiū q perdant dignitatem: quia per monachatum non derogatur dignitati: sed transit quis in dignitatem in aucten. de mona. in princip. & maxime per monachum in prelatura existentem de preben. super Rubrica. & c. de multa: & quia clerici dicuntur esse in dignitate ex solo clericali statu. C. ne quis vel re. l. secunda liij. di. deniq. i. q. i. reperiuntur in si. de ser. non or. cum libertinus. Ex diuitijs enim non tribuitur dignitas: quia cadunt etiam in vilissimis personis & discolis. Sunt enim bona fortune: que cadunt etiam in infamibus in quibus non cadit dignitas. l. secunda. C. de dig. libro. xij. ergo dignitatem nō tribuunt nec conseruant dignitatem opes: hinc est q virtus animi & boni mores diuitijs preualent. ff. de ex. tu. l. scire o3 §. cum reliquis. Et sic dignitas potius cadit in religiosum hominem & virtuosum & magis conseruatur per eum q̄ per hominem diuitem secundum lap. allega. c.

Ergo tale statutū d3 esse nullū in auctē. de sanctis. epis. §. sed hoc de presenti. Retraherentur enim mulieres ab ingressu timore dicti statuti. Item quia est contra libertatem ecclesiasticam: quia timidiores efficientur ad ingrediendum ergo &c. vt in aucten. cassa. C. de sacrosanctis ecclesijs & nota. in. c. nouerint de sen. ex. Et quia facit eas deterioris conditionis q̄ essent si ingresse non fuissent cōtra. l. deo nobis. C. de epis. & cle. Sic enim dicitur contra libertatē ecclesie quando aufertur ecclesiasticis personis id quod est indultum in priuilegiū a principe vt in dictis iuribus: quāto magis auferendo id quod est de iure communi concessum. Nam facilius tolleretur priuilegium quam ius commune. l. eius militis. §. militie. ff. de testa. mili. cum si. Sed per tale statutum auferetur ingredientibus beneficium succedendi propter ingressum & efficerentur deterioris conditionis q̄ si ingresse non fuissent &c. Item cum talis priuatio instigatur in illo actu quo statim subsecuturus est ingressus q ex eo quod statim censetur inesse perinde videtur habendū ac si post ingressum conferretur & sic videtur q non valet tāquam factum in fraudem canonice sanctionis prohibentis laycos statuere super ecclesijs vel ecclesiasticis personis. d. c. eccle. de constitu. facit quod legitur in. l. si ventri in fin. ff. de priui. credi. ¶ Si vero statutū non loquitur specialiter de ingredientibus vel de ingressis monasterium. Sed generaliter q nulla mulier succedat extante masculo tūc cessant rationes predicte quia non efficiuntur deterioris conditōis propter ingressum cum etiam si non ingrediantur excludantur vnde non potest dici contra libertatē ecclesie nec ex hoc capite nullum. Si ergo queritur vtrum tunc possit comprehendere moniales. Et puto q sic tali ratione. Nam in loco vbi tale statutum viget videtur correctum ius commune quia cum illud deferat hereditatem femine vna cum masculo. l. maximum vicium. C. de libe. prete. statutū ipsum reseruet non delationem si masculus extat quia ei aufert: sed si nō extat defert & ius municipale est ciuile illius ciuitatis. l. ius ciuile. ff. de iusti. & iure. Et non dicitur deferre tunc mulieribus de iure communi sed ex forma. l. municipalis. ff. vt ex legi. vel senatusconsul. &c. l. vnica igitur eo ipso q mulier nascitur infligitur sibi hec potentia succedendi ab ipso statuto scilicet in totum si non extiterit masculus & in nihilum: si extiterit. Transeundo igitur in monasterium transit cum illa potentia sic limitata & sic conditionata & non cum illa q̄ mulieres habent de iure communi: quia vt dixi in loco vbi tale statutum viget non censetur vigere ius commune quo ad feminas vel si viget dicitur vigere sub cōditione adiecta a statuto v3 si masculus non extabit: sicut ergo ingrediens monasterium in loco vbi tale statutum non viget ingreditur cum illa potentia succedendi: quam habet a iure communi & cum illis cōditionibus limitationibus & qualitatibus quas addijceret ius commune & non aliter ne fiat deterioris conditionis propter ingressum quam esset si non ingredereт. d. l. deo nobis. & ar. ff. de manumis. l. gaius in fin. quod nota. in aucten. ingressi. C. de sacrosanctis ecclesijs & in. c. nuper de dona. inter vir. & vxo. de illo qui habebat emphiteosim vel vsumfructum. Ita & habens ius succedendi ex lege municipali certo modo per eandem legem limitatam seu etiam limitantem de iure communi. & quando per statutum est limitata: est ac si ab ipso iure communi sumeret robur. transit ergo cum eade3 potentia sic inscripta & limitata & non aliter: Satis est enim q non efficiatur deterioris conditionis propter ingressum. Non ergo debet istud petere: quia sit melioris conditionis quia non propterea potest monasterium cōqueri si non fiat melioris conditionis ar. ff. que in frau. cre. l. qui autem. §. simili modo &c. Non ergo obstat illud quod vulgariter potest allegari. v3 q statutum non potest moniales ligare vel impotentes ad succedendum efficere: quia dico q non ligat mōiales nec eas facit inhabiles: sed facit eas dudum ante. i. tempore sue natiuitatis & sic antequam de ingressu esset agitatū qd maxime procedit in filiabus que de iure communi naturali non habent potentiam & ius succedendi patri vt nota. Bartol. in. l. is potest super secundo passu. ff. de acquiren. heredi. Et ideo potest tolli ius & potētia etiam viuente patre per statutum: & ablata censetur sub conditione si masculus extabit. igitur ingreditur monasterium cum illa qualitate & conditione. l. statius. §. cornelio. ff. de iure fi. & l. peto. §. predium. ff. de lega. secundo. Alias sequeretur q si fieret hodie lex imperialis statuens illud ide3 quod statuit hoc statutum non ligaret moniales quin possent venire secundum ius commune: quia qua ratione statutum nō obligat ecclesiasticas personas: eadē lex imperialis nisi per ecclesiam recipiatur vt in aucten. cassa. C. de sacrosanctis ecclesijs. Et tamen hoc est ridiculum dicere vnde videtur dicta monialem vel eius monasterium audiendum non esse ad aliquid petendum vltra q̄ habuerit tempore ingressus.

Adde tamen predictis q ego reperio Petr. de ancha. super Rubrica de regu. iu. in. vi. qui dicit q si statutū laycorum loquit generaliter in sua regula vel in suo genere adeo q posset esse preiudiciale ecclesijs aut ecclesiasticis personis q potest peti declaratio hoc est q statuentes declarent tale statutū non debere intelligi q preiudicet ecclesijs aut ecclesiasticis personis hoc idem tenuit But. in. c. q clericis d foro competen. & Jo. an. in. c. si. de immu. eccl. in. vi. Et hinc est quod dicitur per docto. in. c. eccle. sancte Marie de consti. de questione statutum laycorum loquitur generaliter q potest contingere aliquod commodum in ecclesiasticis personis an possit recipi tale statutum ab ecclesia vel clericis. Exemplum in statuto nostro q extantibus masculis filie feminē nō succedant: & filia reperiatur in seculo & masculus in religione: quid iuris & determinauit Jo. de ligna. q admittatur masculus. ide3 Lap. in all. suis in cuius personam contingit iste casus quod est verum quando tale statutum non venit imperando vetando vel permittēdo auctorizando vel puniendo iuxta ea que traditur in. l. legis virtus. ff. de legi. & . iiij. di. omnis lex & Pet. de ancha. in repe. c. primi de cōsti. tenet q non comprehendatur clericus in tali statuto etiā ad commodum suum per text. in. d. c. eccle. vbi statutū erat ad commodum ecclesiarum vel clericorum & tamen non extenditur ad eos But. tenet primam partem in. c. q clericis nec obstat ille tex. in. c. eccl. quia illud statutum licet esset ad commodum ecclesiarū: tamen quia specialiter disponebat de ecclesijs & earum bonis non valuit quo ad clericos: quia per talem specificationem videbatur notari quedā superioritas super hijs super quibus emanauerat statutū. Sed ego locutus sum. s. quando statutum loquitur generaliter & nō disponit expresse de ecclesiasticis personis: nec obstat prin. huius. c. eccle. vbi loquitur de statuto generali: & tamen determinat

terminatur nõ valere quo ad clericos: quia respondetur ꝙ ibi tale statutum emanabat ad viam imperij ⁊ auctoritatis: vt probat ibi tex. dum dicit non auctoritas imperandi. Et sic ille tex. in. c. eccle. non probat ꝙ si statutum laycorum est generale nullã specificam mentionem faciendo de ecclesia ecclesiasticisq; personis si sit ad earum commodum non debet valere dummodo non veniat imperatiue prohibitiue pmissiue aut punitiue quominus clerici vel ecclesie possint vti commodo talis statuti. Et sic ad se trahere eius fauorem facit quod habetur. x. distin. c. primo ⁊ quasi per totum vbi ex permissione iuris canonici clerici vti possunt legibus imperialibus. Nam plerunq; expressa nocent que non expressa non nocent. ff. de regu. iur. l. expressa. ⁊ l. si ita legatum. §. illi si volet de lega. primo. Et multotiens aliquid est licituz in genere ꝙ non est licitum in specie: vt in. c. si sacerdos de offi. ordi. Et quia multa veniunt sub vniuersitate ⁊ generalitate que non venirent sub specialitate. Nam iuspatronatus venit sub generalitate ⁊ specialitate ⁊ tamen non veniret sub titulo speciali vt in capitulo ex litteris ⁊. c. cum dilectus de iurepatronatus. l. in modicia. ff. de contrahen. emp. l. quedam. ff. de acqui. re. do. Et adde ad hos ingressos religionem ꝙ filius qui prius commiserat ingratitudinem patri ante ingressum religionis non potest exheredari glos. in auctenti. de mona. in principio. glo. in. c. secundo de aposta. Et est tex. xviij. q. ij. in. c. non liceat. ⁊ notat Salyc. in. l. deo nobis in principio. C. de epis. ⁊ cleri. Et ratio huius potest esse: quia per ingressum religionis dicitur nasci de nouo. Et omnia peccata sua intelliguntur sibi remissa tex. est rotund° de peniten. distin. j. c. mensuras. §. ratiõe quoque ⁊c. ¶ Nunc autem quero an stante statuto ꝙ soror non succedat fratri extante tali persona an intelligatur econuerso: ꝙ frater nõ succedat sorori extante illa persona. Et dicendum est ꝙ non secundum Bald. in. l. lege. xij. tabularum. C. de legi. here. ꝙ dato vno inconuenienti non debet maius inconueniens dari nisi lex vltra procedat remouendo inconueniens quia si ppter inconueniens lex est male posita debet corrigi non autem intelligere eam esse correctam facit lex prosperit. ff. qui ⁊ a quibus ⁊. vj. q. iij. scriptum facit ꝙ in simili dixit Bal. in l. conuenticulam. C. de epi. ⁊ cle. vbi dixit ꝙ lex municipalis non habet locum a contrario sensu quia contrarius sensus dicitur esse quedam coniectura ⁊ interpretatio. Ergo nõ habet locuz in statuto vt nota. per glo. in. l. apud antiquos. C. de fur. Et dum ista questio esset de facto florentie. quia statuto cauebatur ꝙ quelibet mulier succederet matri sue abintestato si non erãt filij masculi. Nam querebatur secundum Bal. an a contrario sensu statuti existentibus masculis filia excludatur. Et di. ꝙ Cy. consultus arguebat ꝙ talis filia deberet excludi quia contrarius sensus sumitur in pacto. Casus est in. l. inter socerum. §. cum inter. ff. de pac. dota. l. q testamento. §. mulier. ff. de testa. si hoc est in pacto. Ergo ⁊ in statuto quia quod potest fieri per pactum. ergo ⁊ per statutum glo. est in Rubrica. C. de deci. decu. li. x. facit. l. sed ⁊ ca ff. de legi. immo multo magis; quia statutuz habet publicã auctoritatem pactum vero priuataz. Et ideo merito primũ debet preferri. vij. questione prima sciant facit. l. ius publicũ ff. de pac. Secundo quia hoc videtur esse de mente talis statuti ponderata eius ratione ⁊ causa finali: ⁊ si extant filia excludatur que causa finalis semper inheret legi. l. cum tale §. falsam de conditio. ⁊ demon. Nec ob. secundum eum ꝙ casus obmissus habeatur pro obmisso. l. cõmodissime. ff. de lib. ⁊ posthu. l. si cum dotem in princip. ff. solu. matrimo. l. si extraneus. ff. de condi. ob cau. l. si seruum quis. §. non dixit pretor. ff. de acquir. heredi. ⁊ in. c. ad audientiam de deci. qr ibi casus obmissus non posset haberi pro expresso si bene consideretur in. d. l. secundum eum. Sed vbi potest haberi secus. l. si ita de conditio. ⁊ demonstra. Nam euidẽs coniectura habetur pro probatione. l. lz imperator de lega. primo ⁊ glo. in l. si tutor. C. de peri. tuto. ⁊ idem videtur voluisse Dy. in suo consilio quod incipit statuto ciuitatis pistorij. Et videtur eẽ casus in. l. cum post. §. gener. ff. de iure do. Nam omnis bona rõ dici põt argumẽtũ ⁊ pbatio: pbat ex diffinitiõe pbationis. Quoniã pbatio est rei dubie argumẽtũ fidẽ faciens vt nota. docto. presertim Bal. in Rub. C. de proba. Quicqd ergo fa cit fidẽ de re dubia potest dici ar. Et sic vr sm Cyn. ⁊ Dy. ꝙ talis filia excludat: sed ꝙ talis filia nõ excludat ⁊ nõ hẽat lo

cum contrarius sensus in tali statuto insurgit insignis iurisconsultus nostri temporis domi. Anto. Ro. in repe. §. de viro. l. si vero. ff. sol. ma. per tex. in. l. ij. §. sin autem. C. de bo. q libe. ⁊ per. l. pe. C. qui testa. fa. pos. Nam si statutum diceret vt predixi stante tali persona soror non succedat fratri ⁊ vltra progrederetur dicendo ꝙ masculi diuidant totam hereditatem inter se: tunc bene esset indirecta correctio aliter nõ possent hec verba effectum sortiri nisi filia exclusa. Ita intelligit do. An. ꝙ debeant intelligi notata per Cy. ⁊ Bald. in hac. ij. q. adducta in simili de qua in. l. conuenticulam ar. cũ a contrario non allegatur nisi istud contrarium esset aliter a iure decisum. j. q. prima quos constiterit. Item quando habet rationem finalem alicuius iuris repugnantem de eta. ⁊ quali. c. indecorum. Sed si verba vnde debet sumi argumentum sunt proposita causatiue: quia inde causatur ratio legis: tunc sumitur ar. a contrario intelligendo tamen ꝙ non sit ꝫ ius commune. Sed in casu nostro istud arg. sumptum a contrario esset contra ius commune: ergo ⁊c. Secus si non corrigeretur ius cõmune ⁊ ex verbis causatiuis sumeretur ratio impulsiua: quia tunc cessante ratione legis lex cessaret. l. j. §. sexum. ff. de postulando. Item non sumeretur arg. a contrario quando essent plures cause finales: quia cessante vna remanente tamen altera: non tamen haberet locum ar. a cõtrario vt. §. affinitatis insti. de nup. ⁊ in. l. si non lex. ff. de here. insti. Item non habet locum ar. a contrario quando causa impulsiua esset sola: quia nõ propterea cessat lex. licet cesset cã que non est finalis. l. j. §. ij. ff. de dona. ⁊c. Item non sumitur quando verba sunt modalia ⁊ narratiua: de quo vide. c. causam ⁊. c. publicato de elec. ⁊ Specu. in ti. de dispu. ⁊ allega. aduoca. §. post hoc ver. non obstat ⁊ eodem mõ non sumitur si t. l. vel statuto est aliqua dictio implicatiua vt presertim vel maxime: quia implicat idem decisum in casu ꝫrio c. j. de excep. ⁊ no. in. l. qui se patris. C. vnde libe. Et pro do. Anto. ego adduco in hac secunda questione quando statutum dicit ꝙ quelibet mulier succedat matri si non erunt filij masculi ꝙ si erũt masculi nihilominus filia succedat: ⁊ nõ sumitur ar. a contrario hoc est ꝙ si erunt excludatur filia.

Probatur quia si testator instituit ticium ⁊ grauat ipsuz de restituendo hereditatem si decesserit sine liberis vel si decedat cum liberis non dicantur liberi substituti ⁊ venire ex fideicommisso. l. filiusfamilias. §. cum quis de leg. j. ⁊ gl. in. l. lucius. ff. de here. insti. Reperio autem Salyc. in illa. l. conuenticulam in hac questione an habeat locum ꝫrius sensus l statuti. Et dicit ipse videtur ꝙ non quia talis cõtrarius sensus venit ex mente extensiua. Et illa non habet locum in statutis sm cõem opi. de qua in. l. ij. C. de nopa. in. l. cesar. ff. de publica. ⁊ per Bar. in. l. j. §. lege falcidia. ff. ad. l. fal. dicit autem ꝙ verius putat ꝙ contrarius sensus habeat locuz in statutis sed non semper: ideo distinguit ꝙ aut resultat a cõtrario sensu statuti talis qui ꝫdicit alteri statuto vel iuri cõmuni ⁊ locum non habet: qr nec sumi dz vt legum correctio euitet aut neuter ipsorum contradicit quia casus ille per statutum vel ius cõmune non reperitur decisus ⁊ tunc locum habet nec tunc interpretatio extensiua cessat quia deficit ratio pp quam. aut illud resultans a contrario sensu conformat se cuz iure cõmuni. Et adhuc locum habet ⁊ sumi potest licet op° nõ sit quia sufficit casus de iure cõmuni expressus. quãdo autem statutũ mitigaret aut corrigeret ius cõmune in casu maioris excessus an dicatur corrigere in casu minoris excessus. Exemplum si statutum dicit ꝙ committens adulterium in mulierem violatam solum castretur. An si in volentem committat castrabitur: certe non dicit ipse quia per directũ sensum statutum tantum loquitur de violata ⁊ per sensum contrarium si adulterauit: non castrabitur ⁊ in hoc iuri cõmuni conformabitur. Sed an pena iuris cõis imponatur s. e mortis iuxta penam. l. quãuis. C. de adulte. videtur ꝙ sic qr casus obmissus relinquitur in dispositione iuris cõmunis.

In ꝫrium facit absurduz qđ sequeretur vt minor excessus puniatur grauius ꝙ̃ maior ꝫ. l. quoniam multa. C. ad. l. iuli. de vi. Et ita tz Saly. ibi vt pena iuris cõis videatur correcta quod dic vt in. d. l. conuenticulam per eum. Dixi autẽ supra ꝙ stante isto statuto ꝙ filia non succedat matri extantibus masculis vt intelligatur si sit dotata p glo. in. l. ij. C. de legi. here. dic ꝙ idẽ eẽt si pater relinquisset pro dote: qr intelligeretur dotata quantũ ad dictũ statutum Bart. dixit in. l. ticio

centuz

centum.§.titio genero.verſi.quero ſtatutum eſt hic.ff.de
cōditio.⁊ demon.⁊ idem dixit in.l.qui pupillā.ff.de adulte.
Idem dixit in.l.nō eſt matrimonium.ff.de ri.nup.⁊c.¶ Sz
quero: aliquis dotauit filiam ante ſtatutū factum: ſed deceſ-
ſit poſt ſtatutum: an iſta mulier excludatur: videt̄ ꝙ nō: quia
ſtatutum non trahitur retro: cū natura eius ſit reſpicere fu-
tura.l.leges ⁊ cōſtitutiōes.C.de legi.l.pe.C.de decuri.lib.
x.c.lz canon.de elec.lib.vj. In cōtrarium facit ꝙ lz rō ex-
cluſiua ſit ex cauſa de preterito: tamē caſus deferende here-
ditatis eſt de futuro: q2 lz illud participium dotata ſit aptū
includere preteritum verbū ſuccedat: nō eſt aptum include-
re niſi futuram ſucceſſionem. Ita dixit notabiliter Bald.in
l.omnes populi.l.iij.char.de iuſti.⁊ iure.de quo facit quod
legitur per gloſ.in clemēti.j.de deci.ſuper ver.gregibus.⁊
ſtante iſto ſtatuto ꝙ extantibus maſculis femina non ſucce-
dat ab inteſtato: niſi in dote: facto vero teſtamēto non ſucce
dat niſi quatenus dixerit pater ei relinquēdum. Certe intel
ligitur facto teſtamēto maſculis extantibus: ⁊ hoc eſt natu-
ra dictionis vero que ponit̄ pro ſed: q2 coniūctio illa inducit
repetitionem.ff.de fun.inſtru.l.ſcie.§.gaio. Et ſic intelligit̄
abinteſtato ⁊ extātibus maſculis: quia itelligitur illud ver-
bum repetitum: lz quidam cōſuluerint cōtrarium: ⁊ male ſm
Bald.in dicta.l.omnes populi.in pe.char. Et adde ꝙ lz
Guil.de cu.in.l.cum his.§.ſi mulier.de cōditio.inde. quez
ſequitur Barto.in.l.obligamur.§.lege.ff.de actio.⁊ oblig.
determinet ꝙ ſi mulier ſit maritata ſine dote ꝙ non habeat
actionem cōtra patrem: quia ideo cōpellitur dotare vt mari
tum reperiat: ⁊ iaz cauſa eſt impleta: allegat.l.j.C.de diuoꝛ.
⁊ auſ.de nup.§.ſi quis igitur.colla.iiij. Tamē nihil faciunt:
bene enim ꝓbatur ibi ꝙ maritus qui accepit eam ſine dote
non poteſt eam expellere de domo: vbi ſi fuiſſet ſibi ꝓmiſſa
⁊ non traderetur poſſet impune eam expellere per tex.iūcta
glo.in auſ.de nō eligendo ſecūdo nubentes.in pꝛin. Nos
autem querimus: an ipſa filia cui nil eſt quid imputet̄ poſſet
petere dotari cum ſe non intromittāt de his que facit pater
tempore nuptiarum: ⁊ vtplurimum ignorat: vnde valde ini-
quum eſt ꝙ remaneat fraudata. Et poſito ꝙ ipſoꝛū opinio
eſſet vera que tamē reprobatur per glo.in.d.§.lege.per gl.
xxxij.q.ij.hoc ſanctum.per notata per Ioā.an.in nouella.in
c.per noſtras.de dona.inter virum ⁊ vxo.per Bal.⁊ Ang.
in auſ.res que.C.cōmunia de lega.per eundem Bal.in.l.j.
in.v.colū.ff.ſolu.matri. Et per Rapha.cuma.ibi.⁊ per eūdē
Bal.in.l.ſi.C.de ſen.que ſine cer.quanti.qđ intellige ſi filia
ſit honeſte vite: alꝰ non tenetur pater eam dotare: vt notabi
liter dixit Bal.in.l.fina.C.de ſpō.ne tn̄ habeat luxuria quā
tum caſtitas: vt in auſ.de reſti.⁊ ea que parit in.ſi.cū adhuc
illud procederet de iure cōmuni ſm qđ lz non habeat dotē:
tamen ſuccedit patri vna cum maſculis. Sed ſtante hoc ſta-
tuto ꝙ non ſuccedat: ſed debeat dotari clariſſimum ⁊ equiſſi
mum videtur ꝙ dotari debeat ne careat vtroqz: quia ſtatu-
tum eā excludens propter dotez videtur velle ꝙ omnino eā
habeat: ⁊ maxime ſi ſtatutū diſponit prout diſponit hic Pa
due ꝙ bona hereditaria ſint obligata ad dotandum eaz vel
ipſi maſculi ſint obligati. Et ſic non officio iudicis peteret̄:
prout de iure cōmuni petitur iuxta glo.in.l.ſi ſocer.§.luciꝰ.
ff.ſolu.matrimo. Sed cōditione ex ſtatuto que foꝛtioꝛ eſt et
potentioꝛ: iuxta nota.in.l.cum poſtulaſſem.ff.de dam.infe.
vbi quis tenetur officio iudicis: ⁊ non conſtituitur in moꝛa ꝑ
interpellationem extraiudicialem: ſed per lit.conteſt.tn̄.lz
ſecus in eo qui tenetur iure obligationis contra quem ſuffi-
cit interpellatio etiam extraiudicialis: vt nota.in.l.q rome.
§.quotiens.in parua glo.de verbo.obliga.⁊ in.l.ſi ex legati
cauſa.eo.titu.⁊c.¶ Sed an filia incongrue dotata a pr̄e vel
a fratre poſſit agere ad ſupplemētum dotis cōgrue. Et bal.
in dicta auſ.res que arguit.pꝛimo ꝙ ſic.argumē.illius auſ.
niſi inſpecto tempoꝛe dotationis foiſſet congrue dotata per
notata in ſimili per Iaco.but.in.l.pactum.C.de colla. Sed
ipſe Bal.tenet contrarium ꝙ debeat ſtare contēta cuicūqz
doti. Et lz ſit iniquum ⁊ nimis rigoroſum: non tamē contra
bonos moꝛes: adeo ſeruādum.l.proſpexit.ff.qui ⁊ a qbus.⁊ ꝑ
notata per Cy.in.l.publico.C.de adulte. Et ita dicit conſue
tudine ſeruari. Pro Bald.facit: quia ſi eſt aſſignata legiti-
ma per patrē filio volenti. Et poſtea creſcant facultates vel
ipſe filius laudat eam non poteſt petere ſibi augeri.per not.

per docto.in.l.ſi quando.§.j.C.de inof.teſ.maxime per bal.
Sed ego reperio ꝙ idem Bal.tenuit cōtrarium in duobus
locis.ſ.in.l.ſi non moꝛtis.ff.de inof.teſta.⁊ in.l.ſi.C.de doꝛ.
promiſ. Sed mihi videt̄ primum verius eſſe ꝙ inſpiciat̄ tem
pus dotationis dato ꝙ creuerint facultates ſi dotatio facta
fuit ſm conditionē perſonarum que potuerunt reperiri. Et
ſm moꝛem loci tunc vigentē: iuxta.l.quero.ff.de iure do.⁊.l.
in delictis.§.ſi extraneus.ff.de noxali. vnde lz hereditas ex
poſtfacto fuerit aucta: ⁊ propter valoꝛem hereditariarū rex
auctum pꝛetium ſit vel propter animalia aucta ex grege in
quo cōſiſtebat hereditas. Nam videtur ꝙ tale augumētum
non debeat grauare heredes in augendo dotē iam datam ꝗ̄
tunc tempoꝛis quando fuit data erat competens. Et probo
etiam. Naz ſi hereditas poſtea fuiſſet diminuta: certe nollet
mulier ꝙ talis diminutio diminueret dotem iam ſibi dataz
que tunc tempoꝛis quando fuit data erat competens: vnde
mulier vel eius heredes non debēt admitti ad petendum
cuius contrarium nō fuiſſent poſtulaturi. Ita dixit text.in
l.penul.C.de ſolu. Sicut etiam augumentum vel diminutio
hereditatis cōtingens poſt moꝛtē defuncti nō auget vel mi-
nuit legitimā filioꝛum: vt habetur in.l.lege falcidia moꝛtis
ſeruoꝛum.ff.ad leg.falci. Et ita nec minuit nec auget dotem
que in locum legitime ſuccedit.l.ſancimus.C.de nup. Quia
conſiderari debet tempus dotationis coniunctum cū tēpoꝛe
moꝛtis teſtantis. Reperio autē in hac queſtiōe vltra pꝛe
dicta do.Pau.de ca.conſil.ccvj.in ſecundo articulo dicen-
tem ꝙ ſi mulier inſpecta quātitate bonoꝛum patris etiam ſi
non habuerit cōgruā dotem tempoꝛe dotationis non videa
tur patri referenda queſtio ꝙ non ſit cōpetenter dotata cum
ipſe melius ꝗ̄ alius ꝯſilium ſciat pro liberis capere.l.nec in
ea.ff.de adul. Et illud qđ competens viſum fuit ſibi pro filia
non debet videri alteri incompetens.argu.l.furioſo pube-
ri.in ſi.ff.de cura.furi. Sufficit eni ꝙ ſit dotata nec debet re-
dargui ab aliquo cum nullus amoꝛ vincat paternū.l.ſi.ff.de
cura.furio. Sufficit enim ꝙ ſit dotata: nec eſt curandum de
quāto.argu.eius qđ in ſimili nota.ff.ne quis eum qui in ius
voca.eſt.l.pe.in fine.per glo. hoc tamē dicit verum eſſe do.
Pau.niſi tam ex magno exceſſu appareat manifeſte ꝯtrium.
Ita ꝙ dolus patris poſſit redargui.arg.ff.pro ſocio.l. vnde
ſi nerue.cum.l.ſequen. Sepe enim parentes maligne ſe ha-
bent erga filios.ff.de inoſ.teſta.l.iiij. Quid enim ſi diues ꝺ
decem milibus ducatis vnam habēs filiam daret in dotē ſi-
bi ducenta vel relinqueret ſibi ducenta pro dote fratre inſti
tuto: cum inſpecta quātitate bonoꝛum ⁊ conditione perſone
bene meretur duo millia: certe māifeſte apparet indiſcreta
dotatio cui non erit ſtandum. In dubio autem preſumetoꝛ
pater diſcrete ⁊ conuenienter nec ſiet ſubtilis indagatio in
dotatione per eum facta: non ſit quando fieret ab alio ꝗ̄ a
patre: ⁊ hoc totum relinquit do.Pau.arbitrio bonoꝛū viro
rum.¶ Sed quero an ſtante ſtatuto ꝙ extante maſculo filia
femina non ſuccedat nepos ex ea vel alij cognati vlterioꝛes
de quibus nulla facta eſt mentio in ſtatuto excludantur. Et
Ioan.and.in additio.Specu.de ſucceſ.ab inteſta.ſuper ru-
brica refert queſtionem que fuit Iaco.de are. diſputatā per
eum que incipit ſtatutum ⁊c. Ubi Ioan.an.voluit ꝙ tale ſta
tutum extendatur de perſona ad perſonam vbi ſubeſt eadē
ratio: ⁊ ſic de filio ad nepotem: ⁊ de filia ad neptem: quia vbi
ratio ſtatuti vel conſuetudinis ſubeſt debet habere locū ſta
tutum vel conſuetudo ſm eū in.l.j.C.que ſit longa cōſuetu.
⁊.ff.de legi.l.de quibus. Et lz Bar.in.l.liberoꝝ.ff.de ver.
ſig. Reprehendere videatur predictam rationē dicens ꝙ il
lud eſt verum ſi predicta ratio fuerit expreſſa in ſtatuto: quia
tunc extenderetur ad omnem caſum in quo vigeret dicta ra
tio etiam ſi veniat ad correctionē iuris cōmunis.l.his ſolis.
C.de reuo.dona. Secus quādo nō eſt expreſſa: quo caſo per
idētitatem vel ſimilitudinem rationis non debet induci le-
gum correctio: iuxta nota.in auſ.quas actiōes.C.de ſac.ſan.
eccle. Et pro Bar.facit illud qđ dicitur ꝙ per repetitiōes ⁊
ſubauditos intellectus non ſit legum correctio: vt dicit glo.
notabiliter in verbo petere.in.c.cupientes.§.ꝙ ſi pro vigin
ti.de elec.lib.vj.q2 vbi eſt ꝯtraria expꝛeſſa diſpoſitio dz ceſ-
ſare tacita que inſurgit per idētitatē rationis.l.cū ex filio.ff.
de vul.⁊ pupil.niſi ꝯtrius ille caſus hēret cōtrarium viſum le-
gi tpis: q2 tunc etiā per tacitum ſenſum inducitoꝛ legum coꝛ-

rectio.l.de quibus. in fin.ff.de legi.vbi per tacitum ꝯsensum populi denegatur lex.Sed idem Barto.in.l.ij.§. videndū.ff.ad tertu.dixit ꝙ ex capite inuitatiuo masculorum excludit nepos ⁊ alij cognati non ex capite exclusiuo feminarū. Bal.in.l.maximum.C.de libe.prete.prefatam rationem correctionis non euitande que fuit Ja.de are. approbat:dicens ꝙ vbi non potest nisi vna ratio assignari sup eo de quo disponit statutum:talis rō habetur pro expressa.glos.est in.l.quāuis.C.de fideicommis.Sed in tali statuto excludente feminas propter masculos nō potest alia ratio assignari nisi illa vt familiarum salua sit dignitas de qua in.l.j.ff. de ven. in pos. mit. ⁊ notat Barto.in.l.titio centū.§.titio genero. de conditio. ⁊ demonstra.Que quidem statuta concernere vidētur publicam vtilitatem ad quam pertinet masculinaꝫ prolem habere paternas ⁊ auitas diuitias:prout dicit Jac.de are.in.d.q.et Jo.an.vbi.s.⁊ Cy.in.l.j.C.de adulte.nec est nouū per naturalem equitatem derogari alteri naturali equitati.l. ita vulneratus.ff.ad leg.aquil.quia per masculinam prolem cōseruatur eterna memoria familie.d.l.liberorum.⁊ notat Bal.in.l.certuꝫ.C.vnde cogna.talia enim statuta sunt bona propter bonum publicum lꝫ non equa.ff. de iusti.⁊ iure.l.j.circa princip.in glos.que incipit:hic pater.in fi. Constat autem ꝙ quando ratio exprimitur in statuto trahitur ad alium casuꝫ ꝙ̄ expressum.d.l.his solis.⁊ glo.est ordinaria in clemen.j.in verbo eligatur.de electio.⁊ Bald.expresse in illa aut. quas actiones.pro quo facit tex.in.l.emptor.§.fina.ibi. Si ratiōe reddita.ff.de rei vendi.⁊.ff.de vsu.l.in fideicommissi.§.cum pollidius.nec dicitur tunc fieri extensio de casu ad casum. Quia vt subtiliter dixit Bal.in.l.de quibus.⁊ fuerunt verba Pet.⁊ Cy.in.l.iura non in singulas.ff.de legibus.in lectura ꝙ quando in pluribus casibus eadem est ratio illa decidit omnes casus non per extensionem:imo sicut genus comprehendit species.Sic generalis ratio expressa comprehendit diuersas species casuum emergentium. Sed quando nō sunt rationes differentes specie:tamē similes:tunc est extensio:⁊ quedaꝫ progressio de termino ad terminū per adequationem seu paritatem. Ista fuerūt verba pulchra vera ⁊ subtilia:⁊ hoc vltimo casu loquitur gl.in aut.quas actiōes.quā allegat Bart.nam fauor publicus ⁊ ecclesie sunt species nō sub eodem genere:imo pares ⁊ similes. Ideo lꝫ.l. fina.C. de sacro sanc.eccle.super qua est posita illa aut. corrigatur per illam aut.inquātū loquitur illa lex de pio ⁊ ecclesiastico loco:quia non propterea corrigitur inquātum loquitur de publico:qr esset extendere legem correctiuam de vno casu ad alium qui non sunt sub eodem genere ⁊ sub eadem ratione ꝙ̄ꝙ̄ sint similes.male ergo allegatur illa glo. in illa aut. ꝙ per idētitatem rationis non debeat induci legum correctio qr illa glo.hoc non dicit:sed debet allegari ꝙ a paritate vel similitudine rationis nō inducitur correctio.Et hoc voluit Cy.post Pe.in.l.quod vō contra.ff.de legi.ꝙ vbi est eadeꝫ ratio numero non dicitur fieri extensio:sed ex virtute eiusdē statuti determinatur ⁊ oritur directa:lꝫ deficiant verba. facit.l.de pupillo.§.si quis riuos.ff.de no.oper.nuncia.⁊.C.de reuocan.do.l.si solus.C.de indic.vidui.tollen.l.ij.ff. ad macedo.l.filium.Statutum ergo excludens filiam propter masculum censetur excludere nepteꝫ postꝙ̄ radix est exclusa in qua nepte est eadem ratio exclusiōis vel maior:vt dicit bal. in dicta.l.de quibus.⁊ Cy.post Nico.de mat.in.l.j.C.que sit longa consue.Et sm predictam rationem ⁊ intellectum quē dedi ad aut.quas actiones.debet itelligi gl.in vbo italie.in c.j.de tempo.or.lib.vj.Bal.in.l.quod vō. preallegata vtitur his verbis ꝙ si queritur an si dicat statutum predictum ꝙ filia dotata non succedat.Et queratur qd in nepte.Et arguit ꝙ pma facie videtur ꝙ succedat:nam statutum illud scriptū est in personam filie:ergo non includit neptem:quia neptis dr filia solum abusiue que abusio ⁊ impropriatio non cadit in statutis vt in iuribus vulgaribus. Naꝫ sm propriam significationem seu diffinitionem filie:neptis non est filia:quia nō est nata ex iustis nuptijs aui. Nec concernunt ea de quibus in.l. filium diffinimus.ff.de his qui sunt sui vel alie. iur. sed est nata de patre suo.s.de pa.pot.in fi.⁊ in aut.de testi.fide ins.§.manifestum.¶ In contrarium facit quia hoc statutuꝫ est factum fauore domus.i.agnationis.Ergo inspecta rōne statuti est reale ⁊ non personale. Item maior est ratio exclusionis in nepte ꝙ̄ in filia.C.de bo.mater.l.si viua.§.in nepotibus. Item statutuꝫ prouidet generi masculino:vnde lꝫ non extet filia durat prouisio.ar.insti. de lega.§. si qs ancillam.⁊.C.de natu.lib.l.cum quis. Nam persona que excluditur nunꝙ̄ est in causa fauoris:sed psona que includit:ergo debet attendi tanꝙ̄ propria causa principalis.argumē. not. in.l.sed si hoc.§.fina.ff.de in ius vocan. hanc opinio. tenuit Rizar.mali.quia hoc statutum non dicitur extendi cum includat agnatos dispositiue. Itaqꝫ ex parte agnatorum nulla est extensio. Item nec est extensio inquātum excludat: nā nomen filij potest applicari nepoti quasi sit generale nomen descendentium.ff.de heredibus institu.l.lucius. de verbor significatio.liberorum. Item verisimile est statuētes hoc sensisse:per glo.in.l.tale pactum.in fine.ff.de pac.Et quādo mens ⁊ verba repugnant standum est potius menti.l. taleꝫ. in fine.ff.de heredi.instituen.l.nominis ⁊ rei.§. verbum ex legibus.ff.de verborum significatio. Idem tenuit ipse Bal. in.l.fina.C.de in ius vocan. Idem in.l.nesennius.ff. de neg. gest.vbi dicit ꝙ statutum excludens matrem excludit auiā. Idem tenuit in.l.si vō.§.de viro.ff.soluto matrimo.Et ideꝫ Joānes de imol. Idem tenuit Bald. in simili in emphiteosi in aut.si quas ruinas.C.de sacro sanctis eccle. Sed ego reperio eundem Bal.tenuisse contrarium in.l.illam.C. de colla.quia sicut exheredatio hominis non porrigitur ad filium preteritum:⁊ de quo nulla est facta mentio. Ita nec exclusio legis:cum pariter vtraqꝫ sit odiosa:ergo ⁊c.l.j.§.queritur.ff.de ven.in pos.mit. Preterea tale statutum hoc non dicit:ergo nec dicere debemus nos.l.si seruum quis.§. non dixit.ff.de acqrenda hereditate.nec nos illud ampliare debemus:vt in dicto.§. de viro.Et dicit videri casum in illa.l. illam.de colla.Non obst.dicit ipse prima ratio Barto.in dicto.§.videndum.quia concedit ꝙ statutum defert successionem in preiudicium matris:sed non in preiudicium aliorꝫ. Non obstat alia ratio ꝙ contemplatione agnatorum iure excludatur.Ergo debent omnes alij excludi qui nō sunt agnati.Et hoc saltem ex capite inuitatiuo lꝫ non ex capite exclusiuo.Quia dicit Baldus ꝙ iste fauor est respectiuus respectu matris non absolutus respectu aliorum. Item sm eūꝫ determinatio Barto.procederet quando mater viueret seu esset in medio. Itaqꝫ ius eradicandū matri transfunderetur in agnatos.Sed si mater est mortua non potest transfundi l.qui libertinus.§.posthumus.ff.de ope.liber.⁊ quod nota. in auten.matri ⁊ auie.in prima glos. versiculo item si esset auus.C.quando ma.tu.offi.fun. po. Sed comperio eundem Baldum distinguentem in isto passu in.l.si defunctus. C.de suis ⁊ legi. An dicat statutum siue loquatur expresse inuitando agnatos vel masculos:vt si dicat veniant agnati vel masculi ⁊ excludatur mater vel filia.Et tunc ex hoc capite expresse inuitante excluduntur etiam nepotes ⁊ agnati: sed vbi expresse inuitantur conditionaliter tamen ponitur: puta extantibus masculis filie non succedant vel extantibus agnatis non succedat mater:⁊ tunc cum non sit caput inuitatiuum expressum non excludentur alij:nisi qui sunt expressi in capite exclusiuo.Bald.tamen ibi non loquitur in terminis superioribus proprie. Nam termini sui sunt:an exclusa matre,excludatur amita:vbi est diuersa ratio ꝙ̄ in auia materna vel alijs cognatis:quia amita est de agnatis: vnde dictum suum videtur verum in se ꝙ non excludatur amita:lꝫ excludatur mater vel auia materna vel alij cognati.Sed tamen non videtur vera consideratio sua.s. dicta:an sub conditione vel expresse fiat inuitatio:quam tamen differentiam ⁊ considerationem ipse idem Bald.sensit in.l.fina.C.ad tertul. Nam pariter videtur dicendum vtroqꝫ casu ꝙ videātur inuitati illi positi in conditione sicut si expresse. arg.l. seruo legato.§.cum testator.de legatis.j.⁊.l.si defunctus.nec alij doctores fecerunt hanc distinctionem:⁊ cum reuerentia est verbalis.Et tenenda est opi. Jaco.de are. Joan.and.Bar. ⁊ eiusdem Bal.in tot primis locis de quibus.s.quia iudicādum est de descendentibus a matre: quia per illam coniungitur ⁊ debet esse eiusdem conditionis filius sicut esset ipsa mater si viueret.d.l.si viua matre.pro hoc tex. in.c.j.§. hoc autem notandum.qui feu.dare possunt. Nec obst.si dicatur. statutum defert hereditatē masculis:⁊ iste nepos est masculus si est natus ex filia:ergo dꝫ succedere. Quia statutum dꝫ intelligi de

intelligi de masculo non descendentibus ex femina exclusa:
sed de masculis non exclusis ne sequatur inconueniens qd̃ si
filia viueret excluderetur: ꝛ ꝙ nunc nepos ex ea admittatur:
ꝛ ita in simili determinauit Specula. in emphiteosi in titu.
de loca. §. nunc aliqua. versicu. xvi. ꝛ Bald. in. l. i. C. de ꝯdi.
inser. post princip. ibi. Quero an dicatur decedere sine filio
masculo ꝛc. ¶ Nunc quero si dicat statutum ꝙ extantibus
masculis femina non succedat: an debet intelligi tam de bo-
nis maternis q̃ paternis: ita generaliter ꝛ indistincte loquē-
do videtur ꝙ non: quia tale statutum: vt in superioribus di-
xi debet intelligi ꝙ excludat si sit dotata per glo. in. l. i. C. de
legi. here. Ergo si ista est dotata de bonis patris non debet
excludi a bonis matris: quia limitata causa limitatū debet
producere effectum. l. in agris limitatis. ff. de acquiren. rerū
do. ꝛ dispositio seu exclusio debet ꝑstringi ad casum de quo
loquitur. l. cācellauerat. ff. de his que in testamē. delen. l. ita
autem. in principio. §. primo. ff. de admini. tu. l. lucius. ff. de
fideius. Sed causa exclusionis est dos seu dotatio. l. qui vole
bat. ff. de heredi. institu. Ergo debet restringi ad heredita-
tem dotantis per iam dicta postq̃ statutum aliud nō dispo-
nit: ꝛ hec vendicant sibi locum si statutum simpliciter dice-
ret ꝙ mulier dotata non succedat extante masculo vel si di-
ceret sororem dotataꝫ nec diceret vltra. Ita caute loquitur
Bal. in dicta. l. prima. quasi dicat ꝙ tunc statutum non de-
clarat a cuius hereditate frater vel masculus excludat soro-
rem vel feminam: quia debet restringi ad hereditatem do-
tantis tm̄. Si vo statutum specificaret personas a quarū
hereditate mulier dotata est exclusa: vt si diceret non succe-
dat patri vel matri: vel fratri: vel patruo: tunc dico ꝙ si esset
dotata ab vno istorum: puta a patre sufficeret hoc ad exclu-
dendum eam etiam a successione matris etiam extante ma-
sculo eiusdem gradus: ꝛ sic etiam fratris ꝛ patrui: qꝛ quātuꝫ
ad dotationem seu dotantem loquitur in rem dum dicit mu-
lier dotata nec dicit a quo: vnde non refert a quo sit dotata
quātum ad hoc vt excludatur a successiōe omnium persona-
rum nominatarum in statuto. ff. de petitio. heredita. l. itē ve-
niunt. §. a quo. ff. de constitu. pecu. l. eum qui. §. quod exigi-
mus. ff. de ritu nup. l. palam. §. fina. ff. de acquiren. heredita
te. l. si seruum. §. non dixit. ff. ex quibus cau. in posses. ea. l. si
autem. §. fina. Intentio enim fuit statuti ꝙ debeat stare con
tenta dote nec debeat aliquid petere de hereditate specifi-
catorum in statuto. Et ita etiā in dicto casu debet restrictio
fieri ad hereditatem dotantis: puta ꝙ dotata a patre nō suc
cedat patri dotata a matre non succedat matri: tamen quia
verba possunt habere largiorem significatum vꝫ vt dotata
a quocunqꝫ non succedat alicui predictorum in statuto no-
minatorum. Ideo non debemus predictam restrictionem fa
cere: sed intelligē vt dixi per iura. ṡ. allegata. Et ideo Bal.
in dicta. l. i. non sine ministerio dicit si statutum predictū nō
diceret vltra ꝛc. Quando igitur statutum loquitur gene-
raliter: vt quia excludit mulierem dotatam ab hereditate
ascendentis. nomine ascendentis comprehenditur non solū
pater sed etiam mater. l. quicūqꝫ. §. parentes. ff. de in ius vo.
perinde est ac si dixisset ab hereditate patris ꝛ matris: quia
tantum valet genus quātum specificatiō specierum. l. si duo.
in principio. ff. de admini. tuto. l. si chorus. in princi. de lega.
iij. Si diceret ab hereditate patris ꝛ matris: clarum est ꝙ di-
ctum Bal. in dicta. l. i. non haberet locum: imo dotatio fcā
ab vno predictorum excluderet eam a successione vtriusqꝫ ꝑ
iam dicta. Et quia statutum predictum principaliter ha-
buit respectum ad sexum masculinum quātum ad exclusionē
non quātum ad dotationem: lꝫ secundario etiam ad dotatio
nem: qd̃ patet: quia si propter dotatiōem principaliter exclu
deret, requireret ꝙ mulier eēt dotata tempore quo heredi-
tas defferretur iuxta. l. in delictis. §. extraneus. ff. de noxa. sꝫ
hic etiam si tunc non sit dotata excludit a succedendo si ex-
tat masculus dūmodo postea dotetur. superexistentia ergo
masculi est illa que principaliter ꝛ prius excludit: ergo non
est curandum a quo sit dotata dūmodo sit dotata. l. i. C. de in
stitu. quātum ad hoc vt excludatur a successione patris ꝛ ma
tris: alis sequeretur inconueniens. Pone enim ꝙ tempo-
re mortis patris mulier non erat dotata frater vult eam ex-
cludere ab hereditate vtriusqꝫ: scilicet patris ꝛ matris do-
tando eam habebit ne necesse dare duas dotes: vnam de bo
nis paternis vt excludat eam a paterna: alterā de bonis ma-
ternis vt excludat eam a materna: certe si diceremus hoc ca
su locum habere opinionem Bald. dicendum esset ꝙ sicqꝫ
sicut dotatio facta a patre de bonis alterius eorum vt de bo
nis patris non excluderet eaꝫ ab hereditate matris nec ecō
tra. Ita ꝛ facta a fratre de bonis alterius eorum: ꝛ ridiculuꝫ
esset dicere ꝙ haberet duas dotes. Nā dotatio non est act⁹
reiterabilis sicut alimētatio: vt nota. in. l. dominus. ff. de vsu
fruc. Concludendum est igitur ꝙ lꝫ fuerit dotata a patre
tamen excluditur ab hereditate matris ꝛ etiam patris pre-
supposito ꝙ statutum predictum locum etiam habeat in ma
terna hereditate postq̃ non specificat a quorum hereditate
excludatur: scilicet ascendentium sub quo verbo comprehen
ditur pater ꝛ mater. d. l. quicūqꝫ. Nec hoc casu locuꝫ habet
dictum Bald. in dicta. l. i. sed solum quando diceret ꝙ fra-
ter vel masculus excludat sororem vel feminam: nec ibi bal.
dicit. Statutum ergo predictum locum etiam habebit in
hereditate materna: imo plus dico ꝙ etiam habebit locum
in hereditate ascendentium per lineam femininam. Nec ob
stat si diceret statutum masculis quibuscunqꝫ per ordineꝫ le
gitime descendentibus succedant masculi ꝛ nō femine: quia
non dicuntur masculi descendentes per lineam masculinam
nisi sint agnati. Quia proprie loquendo agnati sunt illi qui
descendunt per lineam masculinam. insti. de legi. agna. suc-
ces. §. i. ꝛ de legiti. agnatione tute. §. primo. Sed mulier nō
potest habere suos descendentes agnatos: lꝫ ascendentes ꝛ
transuersales agnatos bene possit habere. Ideoqꝫ descendē
tes mulieris non poterant venire de iure ciuili ex. l. duode-
cim tabularum. tanq̃ agnati: sed solum iure pretorio vt co-
gnati propter qd̃ emanauerunt senatusconsulta tertullianuꝫ
ꝛ orficianuꝫ. Et de hoc videtur esse tex. in. l. pronūciatio. in
fi. de verboꝝ significa. ꝛ. l. sequen. §. feminarum. vbi dicitur
ꝙ liberi feminarum non sunt de earum familia in agnatiōe:
eo quia etiam masculis ꝛ per lineam masculinam cū non sint
agnati. Sequitur ꝙ nec dispō statuti sibi vēdicet locū in suc-
cessione mulieris: idest ascendentium per lineam maternam
sed solum in paterna in qua dicta verba possint verificari: er
go ꝛc. l. hos accusare. §. omnibus. ff. de accusa. ꝛ. l. iiij. §. to-
tiens. ff. de dam. infec. Sed ad hoc respondetur: ꝛ primo
per deductionem ad absurdum. Pone enim ꝙ statutum di
cat expresse sic ꝙ hereditas patris matris ꝛ aliorum ascēdē-
tium per eos deferatur masculis quibuscunqꝫ descendenti-
bus per lineam masculinam exclusis feminis: an dictum sta-
tutum inquātum loqtur de hereditate materna poterit ha-
bere locum: ꝛ certe ſm predicta que inferūt ꝙ mulier nō po-
test habere descendentes agnatos: qꝛ non est dare vnuꝫ sine
alio. Consequenter nō potest dici ꝙ habeat vel habere pos-
sit masculos per lineam masculinam ꝛ agnatos: qꝛ nō est da
re vnum sine alio: ꝛ sic non posset dici statutū valere vel ali-
quid operari tanq̃ statuens aliquid impossibile. iiij. distin.
erit autem lex: vꝫ ꝙ hereditas mulieris deferat ad suos de-
scendentes agnatos: ꝛ agnatos descendentes habere non
possint. Et sic erit dictum statutum inane quātum ad here-
ditatem mulieris vel descendētium per eam. Et ꝑpter hoc
dicimus ꝙ quātum ad eas debent illa verba intelligi: prout
possunt non de agnatis sed de filijs masculis earum ꝛ etiam
de nepotibus vel pronepotibus masculis descendētibus ex
illis: quia illos potest mulier habere sine dubio lꝫ non sint
agnati. Et sic illa verba descēdentibus per lineam masculi-
nam intelligantur de his qui possunt dici descendentes per
lineam masculinaꝫ: idest per masculos: lꝫ nō sint agnati. Di-
cemus ergo eodem modo in casu presenti: qꝛ lꝫ statutum nō
faciat expressam mentionem: sed generaliter disponat de he
redita. descendentium: tamen illud verbum sit adeo genera
le ꝙ possit comprehendere non solum patrem ꝛ ascendētes
per lineam paternam: sed etiam matrem ꝛ ascendentes per
lineam maternam: quia paria sunt specificare aliquid verbis
generalibus vel specificare specialibus: iuxta nota. in. l. i. de
vulga. ꝛ pupilla. per Bar. in. l. si chorus. de legatis. iij. ꝛ. l.
si duo. de administra. tuto. Nam hoc statutum nō habuit re-
uera respectum ad agnationem: sed ad sexū virilem ꝛ ad vo-
tum parentum ꝙ pariter viget in matre sicut in patre: quia
optant vt filij masculi ꝛ nepotes ꝛ pronepotes masculi descē
dentes ex eis succedant eis vniuersaliter tanq̃ per eos ma-
gis conseruetur eorum memoria q̃ per feminas que sunt in
aliena familia: sꝫ patrum earū. insti. de pa. po. in fi. Et hoc

per experiētiam videmus: quia mulieres sicut ⁊ viri instituūt heredes vniuersales filios masculos non feminas: immo iubent eas esse cōtentas suis dotibus. Et pro hoc adduco text. in. c. j. de eo qui sibi ⁊ heredibus suis ⁊ ma. in vsi. feu. vbi masculus descendens ex femina: lz non sit agnatus potior est ꝙ̄ femina in materia in qua pōderatur sexus masculinus: lz enī cum simpliciter loquatur de coniunctis vel descendentibus per lineam masculinam alio non dicto deberet intelligi de agnatis tm̄ per iura in contrarium allegata. Sequeretur ex hoc restrictio alterius verbi generalis prout est in casu nr̄o. de verbo ascendentibus: vel sequeretur absurditas: quia statutum esset nullū vel inaniter disponeret de matre vel eius linea. Et ideo talia verba debent magis late accipi: scilicet pro descendentibus ex masculis: lz non sint agnati illius psone de cuius hereditate agitur: quoniaz sunt verba statuti nō iuris. Et sic possunt magis late accipi sm̄ qđ conuenit persone ⁊ materie in qua proferuntur: prout in simili no. Bar. in l. tutelas. ff. de capi. diminu. Nam quid repugnat dicere ꝙ nepos ex filia: vel nepos ex dicto nepote dicatur mulieri descendens per lineam masculinam: idest per filium masculum a quo linea illa incepit: qđ patet: nam descendens per lineaz femininam dici non potest. Ergo sequitur necessario ꝙ dicatur descendere per masculinam: quia ad dispositionez vnius de contrarijs sequitur remotio alterius. l. ⁊ si pupillus. §. pe nulti. ff. de institu. Ita econuerso a remotione illius sequitur positio alterius: vt ibi in. l. prima. ff. de his qui sunt sui. filius enim a quo linea incipit non dicitur matri descendere per lineam masculinam: quia dictio illa per significat aliquod medium inter descendentem ⁊ medium per quod ille descendit quod hic non est dare: vel illa verba posita in hoc statuto per lineam masculinam ⁊c. referuntur ad filios primi gradus: seu ad descēdentes eius per eos vt sit sensus ꝙ successio descendentium deferatur masculis ⁊ alijs quibuscūq; masculis legitime descendentibus per eos: ⁊ iste est verus sensus statuti: nā intentio ⁊ verba statuti non repugnant imo ratio suffragatur vt dictum statutum locuz habeat in successione cuiuscunq; descendentis non solum patris sed matris ⁊ sue linee. Et illud quod doctores alibi dicunt ꝙ talia statuta preferentia masculos feminis censeantur facta gratia conseruande agnatiōis: vt notat Cy. in. l. prima. C. de adul. ⁊ Barto. in. l. liberorum. de verborum significatio. debent intelligi sane sm̄. ꝙ̄. dicta: scilz sexus virilis. Nam si statutum loquitur in hereditate paterna tm̄ fateor ꝙ censetur factum gratia conseruande agnatiōis. Si vō in bonis maternis tūc gratia conseruandi masculos: lz matri non sint agnati ꝓpter votum matris qđ ad eos dirigit plus ꝙ̄ ad feminas. ¶ Hoc autem loco querendum duxi: an soror exclusa a successiōe fratris extante alio fratre ex forma statuti intelligatur exclusa a successione sororis. Et respondeo ꝙ appellatione fratrum in materia fauorabili ⁊ non repugnante iuri communi continetur soror. ff. de pactis. l. tres fratres. de legatis tertio. l. lucius. §. questitum. ¶ Si vō queritur an per statutuz solus frater admittatur exclusa sorore. Et videtur dicēdum ꝙ nō quia statutum illud loquitur de successione fratris: sed in casu nostro tractatur de successiōe sororis: ad quem casum statutum predictum corrigens ius commune non videtur trahi ad alium casum: lz in eo sit eadem ratio. l. si vero. §. de viro. ff. solu. matrimonio. ⁊. l. illam. circa medium. C. de colla. vbi lex facta in vna persona non trahit ad aliam similem. ff. de legi. l. quod vero. de regu. iur. ea que. ⁊. c. in ar. libro. vj. ⁊ quod nota. in aut. quas actiones. C. de sacro san. eccle. p̄cipimus. in fine. C. de appellatio. l. sancimus. C. de testa. cuz simi. statuta enim sunt stricti iuris. l. constitutionibus ad municipales. l. constitutum. ff. de testa. mili. c. cum dilectus. de consuetu. vnde non licet ipsum extendere ad casus non expssos. l. quicquid. ff. de verboruz oblig. Sed relinquitur dispositioni iuris cōmunis. l. si cum dotem. in principio. ff. soluto matrimo. ff. de liberis ⁊ posthu. l. commodissime. Nam in restringibilibus cessat argu. a pari ⁊ a maiori: vt dicit Joānes and. in additio. Specu. de act. ⁊ peti. in additio. magna. remittens ad nota. per eum. de rescrip. postulasti. in fine magne glo. ⁊ patet de preben. cum de non. in. vj. hoc etiaz patet ex notatis per Barto. in. l. omnes populi. de iusti. ⁊ iure. in vj. questione principali. qōne. iiij. vbi querit an recipiant interpretationem extensiuam: ⁊ tenet ꝙ non in decisio a iure cōmuni. Sicut etiam in casu ⁊ per eundem in. l. si cōstant. in j. questione princi. solu. matrimo. in distinctione sua ⁊c. Nec obst. quod no. Dy. in regula in argumētum in. vj. vbi videt teneri ꝙ propter idētitatem rationis vel maioritatem fit extensio: ⁊ idem Cy. C. que sit long. consuetu. l. j. sm̄ Nico. mat. quando: scilz verba non sunt omnino repugnātia sicut est in casu nostro: qꝛ appella. fratris continetur soror: pro quo facit l. omnes populi. de iusti. ⁊ iure: quia est intelligēdum: scz in casibus a iure nō determinatis in cōtrariū vt in casu nostro per dictā aut. cessante. Item etiam dico ꝙ statutū loqns de vna persona bene extenditur ad aliā que veniret illa mediante: vt si statutum excludat illam a successione fratris extante filio. Nam excluderetur etiā neptis a successiōe aui extante nepote. Et ita disputando tenuit Jaco. de are. vt refert Joan. and. in additio. specu. de succes. ab intesta. sup rubrica: qꝛ auus iungitur nepoti ⁊ nepti mediante filio patreq; ipsoruz: ⁊ nepos nepotis similiter ipsi auo: vnde qđ statuitur in causa proxima censet statutum in remota: que per illam ⁊ ex illa descendit: verba fuerūt Bar. in dicta. l. illā. de colla. Unde fateor in casu nostro ꝙ predictū statutum loquens de fratribus patruelibus extenditur ad fratrem carnalem per quem patruelis coniungitur: qꝛ in eo est maior ratio vt excludat sororem: sed inquātum loquitur de hereditate fratris vt ab ea excludatur soror non extēditur ad hereditatez sororis qꝛ frater non ꝯiungitur sorori per aliam sororem: nec ecōtra: nec per parentes: qđ patet: qꝛ si soror illa nō fuisset: nihilominus esset coniuncta huic fratri ꝙ non esset si nō fuisset pr et mater: vnde statutum excludens matrem extante fratre porrigitur ad auiam que per matrem coniungitur: ⁊ statutuz excludens filiam porrigitur ad nepotem: vel neptem ex filia q̄ persone per filiam cōiunguntur: sed statutum excludens patruum non porrigitur ad amitam que per patruum nō ꝯiungitur: qꝛ ⁊ sine patruo esse potuisset: ⁊ excludens matertera non porrigitur ad auunculū. Ita p ꝫex nota. per Bald. in. d. l. illam. Sic in proposito istud statutū excludens a successiōe fratris bene porrigitur ad nepotem ex fratre: qꝛ venit ex psona fratris: sed non ad sororem que per se venit. facit qđ not. idem Bal. in. l. si defunctus. C. de legi. here. Et hec pars videtur esse tutior: quia minus odij continet. ¶ Nunc autem vtiliter quero an stante statuto penit⁹ excludēte cognatos ⁊ feminas a successione abintestato existētibus cognatis: an frater vtrinq; coniunctus excludat consanguineum tm̄: idest existentē a latere patris. Ita ꝙ lex ipsosmet agnatos preferatur qui ex vtroq; latere est coniunctus cōiuncto ex latere vno tm̄. s. patris. Et insignis doctor do. Anto. Ro. semel tenuit in aula episcopali nostra Paduana ꝙ non excludatur postꝙ̄ est agnatus quādo est coniunctus ex latere patris tm̄: sicut quādo est cōiunctus etiam ex latere matris: quia illa cōiunctio ex latere matris est superabundans ⁊ nullam inducit agnationem ergo ⁊c. ⁊ allegauit notata per Bal. singulariter in. c. j. de gradibus succedendi in feudū in vsi. feud. ⁊ in c. j. de feu. marchie. Est enim bene verum dicebat ipse de iure cōmuni quo non cōsideratur differentia agnatiōis per. §. nullam. nota. in aut. de here. abintesta. colla. ix. ꝙ duo vincula vincunt vnum: ⁊ ꝙ frater coniunctus ex vtroq; latere in successiōe fratris vtrinq; ꝯiūcti preferret ꝯiuncto ex pr̄is tm̄ in aut. ita. C. cōmunia de succes. ⁊ in. §. reliquum. in dcō aut. de succes. ablntesta. ¶ Contra ipsum autē ego publice arguibis motiuis. ¶ Primo qꝛ si extant fratres vterini: ⁊ sic ex latere matris ⁊ consanguinei tantū in bonis maternis succedunt inuicem ⁊ in bonis paternis consanguinei. l. de emancipatis. C. de legi. here. Et tamen si reperitur aliquis frater qui sit vtrinq; coniunctus. ille prefertur omnibus illis alijs nulla habita distinctione patrimonio: vz. d. aut. cessante. C. de legi. here. Et prefertur eo quia est vtroq; vinculo copulata. Cur non sic dicamus in hoc statuto cū in dubio saltem recipere debeat interpretationem a iure communi: vt plene legitur in. c. cum dilectus. de consue. glo. in. l. si. §. incomputatione. C. de iure delibe. ⁊ in. l. ij. C. de noxa. ⁊c. Sed potest solui ꝙ statutum qđ est cōtra ius cōmune non recipit interpretationem a iure cōmuni: ita dixit Bal. singulariter in l. maximum vitium. de libe. p̄ete. ¶ Secundo arguebaz qꝛ hoc statutum de sui natura est stricti iuris: sicut sunt omnia alia. l. iij. §. hec verba. ff. de nego. gest. Item tendit ad exclusiōem alterius: scilicet cognatorum ⁊ feminarū. Item

est contra

est contra regulas iuris communis .d .l. maximum vitium. Ergo satis sufficere debet q ista omnia operetur absq eo q operetur aliud contra regulas iuris communis: scilicet q consanguineus tm: in successione transuersalium nō debeat excludi ab vtrinq coniuncto: qd est contra dictam aut. itaq.

Quinto arguebam: istud statutum est introductum in fauorem agnationis z familiarum conseruandarum gratia: vt l. j. §. item ex hoc edicto. ff. de ven. in pos. mit. Sed mens statutentium est attendenda per glo. vulgarem. in .l. tale pactū. §. fina. ff. de pactis. Sed familia poterit conseruari per istuz vtrinq coniunctum z non corrigetur ius cōmune: ergo zc.

Pro hoc etiam adducebam q casus obmissus a statuto remanet in dispositione iuris cōmunis. l. commodissime .ff. de libe. z posthumis. l. si cum dotem. in princi. ff. solu. matri. Sed de iure cōmuni vtrinq coniunctus excludit consanguineum tm dicta aut. itaq ergo zc. Ad idem quia quando aliquid additur parti illud potioritatem inducit. c. duobus. de rescriptis. in. vj. Itē qr si hoc diceremus veruz esse sequeretur q statutum operaretur 2rium effectum eius ad quem fuit inductum nō voluit priuilegiare agnatos vltra dispositionem iuris cōmunis. Sed de iure cōmuni vtrinq coniunctus excludit consanguineum tm: ergo zc. Preterea statutum in dubio voluit intelligere de perfecto agnato z vtroq vinculo coniuncto z non operari contra dispositionez iuris communis tanq verba sua debeāt intelligi in potio. i significato. l. j. §. qui in perpetuum. ff. si ager vectiga. zc. Item quia femina est agnata: z tamen excluditur, z non consideratur per aut. itaq per dictum statutum: nihilominus in hoc casu auctoritas illorum duorum est in contrarium. ¶ Sed quero: pone q dicat statutum q mortuo aliquo sine liberis extante matre z agnato mater succedat in tertia parte: agnatus in duabus partibus. Modo extat mater soror z agnatus an agnatus succedat in illis duab9: an vō succedat in tertia: mater in tertia: z soror in tertia parte: an vō intelligatur exclusa soror: z q intelligatur soror exclusa: facit q si excluditur in casu simplici ab agnato: ergo z in casu mixto. Nam si statutum admittat agnatum z excludat sororem in alia parte eius statuti quando non superest mater: ergo etiam quando iste tres persone repeniuntur z concurrunt: qa casus mixtus continetur sub simplici: vt notat Bartol. in. l. si ita scriptuz. de libe. z posthumis. z plenius in. l. secunda. de libe. z posthumis. z maxime in fauorabilibus: vt est hic cum principalis ratio: vt supra dixi sit fauore agnatorum vt bona in agnatione conseruentur. Et sic totum statutum iudicabimus fauorabile. c. sciant cuncti. z capitu. statutum. Et ibi per dnm Domini. de electio. libro. vj. Et per Bartolum in .l. maximum vitium. de libe. prete. qd autem sit diuidenda: scilicet q agnatus habeat duas partes z illa tertia diuidatur inter matrem z sororem: videtur textus in .l. clemēs patronus .ff. de heredi. instituen. z in dicta. l. si ita scriptum. in princip. z quia illa que disponuntur in casibus separatis habent locum quando illa separata simul cōcurrunt institu. de actio. §. actionum. z in dicta. l. si ita scriptum. probatur etiam in. l. si ita. ff. de iniusto testa. vbi videtur q illud procedat siue simus in materia fauorabili siue odiosa. Et idem sit in casibus separatis quando simul contingunt. Sed in contrarium facit quod notat Barto. in dicta. l. ij. de verborum oblig. vbi dixit q quando tractam9 de materia odiosa: sub simplicib9 non continetur mixtum per. d. l. si ita scriptum. sed nō potest negari quin sit odiosa z exclusiua saltem secundario. Sed q mater admittatur cum sorore excluso agnato postq statutū non prouidet in casu mixto: facit quia sm dispositionez iuris communis mater cuz sorore succedit defuncto excluso agnato vlterioris gradus: vt in auten. defuncto. in tex. z in auten. cessante. C. de legi. here. vnde videtur debere excludi agnatus vt non corrigatur ius commune: z ita vidi consulti. Naz lex corrigens non extenditur per argumen. a pari vel a maiori: vt dixit Ioannes and. in additio. Specu. de actio. z petitio. §. fina. z de succes. abintesta. in additio. magna. z glos. in aut. quas actiones. C. de sacro san. eccle. Hic autem excluderetur soror que admittitur de iure cōmuni. itez corrigeretur ius cōmune. ¶ Rursus quero vtrū filie exclusae a statuto a successiōe intestati extāte masculo possit relinqui quoquo relicti titu. absq eo q relinquatur titulo institutionis: prout regulariter oportet fieri de iure communi hodie: vt in. §. ceterum. in auten. vt cum de appellatio. cogno. tanq titulus institutionis sit honorabilior: z etiam pinguior propter ius accrescendi z alios effectus: per textum in. l. filium. §. si legata. ff. de lega. prestan. Et per Barto. post alios. in .l. illa institutio. z in. l. his verbis. ff. de heredibus instituen. lz iure codicis sufficeret relinquere quoquo relicti titulo. l. omnimodo. C. de inoffici. testa. z videtur q non possit per predicta. Sec contrarium est verius: quia si potest preteriri postq est exclusa a statuto: vt plene dixi supra i vna questiōe allegando Barto. in. l. fin. ff. ad tertul. z Bald. in. l. maximum vitium. Adducendo etiam multa 2silia vt in limitationibus de quibus ibi. Ergo fortius potest eis relinqui quocunq titulo: z etiam sub conditione z non reijceretur talis cōditio: hoc patet ex nota. per Bartolum in. l. titio centum .§. titio genero. ff. de conditio. z demōstratio. Et eadem ratione potest relinqui dos quocunq titu. d. l. omnimodo. quando etiā pater relinqueret pro sua parte z falcidia: ista verba importarent vt videatur reliquisse iure institutiōis: vt ipse Bar. determinat in aut. vnde si parēs. C. de inofficio. testa. z bal. in. l. humanitatis. C. de impube. z ali. substi. ¶ Rursus quero: pone q sit statutū in ciuitate q si sit agnat9 pmi vel scdi gradus: scilz frater vel filius fratris z filia defuncti: agnatus succedat in dimidia: filia vō in alia dimidia. Erat autem prius aliud statutum antiquuz: q quando agnatus defuncti superest vsq ad tertium gradum: z mater vel soror: mater et soror in tertia parte succedant: agnatus vero in duabus: sed in statuto nouo non continetur: quando agnatus vsq ad tertium gradum superest z filia: modo superest agnatus in tertio gradu z filia. queritur quid iuris: an primum statutuz quod dicebat q agnatus defuncti vsq ad tertium gradum succedat in duab9 partibus: z mater et soror in tertia sit correctum: videtur q non: quia sm statutum non loquitur nisi quando superest agnatus defuncti vsq ad secūdum inclusiue: non autem quando superest agnatus primi: secundi z tertij gradus. cum ergo non sit correctum remanere debet .l. sancimus. C. de testamē. ¶ In contrarium quia casus obmissus remanet in dispositione iuris communis. l. commodissime. ff. de liberis z posthumus. l. si cum dotem. in principio. ff. solu. matri. cum simili. Sed ille casus quando superest agnatus in tertio gradu z filia est obmissus a statuto nouo vel reformatione nouissima. ergo remanet in dispositione iuris. Item quia si statutum antiquum non intelligeretur esse correctū: seqret q agnatus in tertio gradu extāte filia succederet in duabus ptibus: ex tribus z agnatus in primo vel scdo gradu succederet in duabus ptib9 ex qtuor. Et illa scda post est vera: quia quando statutum exorbitat a iure cōmuni illud non extenditur ad casum obmissuz in statuto si reperitur de casus a iure communi: sed relinquitur dispositioni iuris communis. Barto. in. l. omnes populi. in quinta questione pnc. q. vj. de iust. z iure. Est verum q quidam dicebant q si ratio sit expressa in statuto illud extenditur ad casum in quo ratio statuti locum habet. l. libertinū. §. j. ff. de ritu nuptia. Sz ratio statuti admittentis agnatos z excludentis matrem et sororem est conseruatio agnationis: ergo quando etiam superest agnatus z filia: sed dictum z ratio istorum procedere posset: si posset fieri extensio sm naturam verborum statuti. Sz in hoc casu non potest fieri extensio sm naturam verboruz z contra naturam verborum esset q statutum loquens de matre z sorore q excludatur per agnatum tertij gradus extendatur ad filiam. Et magis contra naturaz verborum esset q statutum loquens de fratre z filio fratris q excludat filiam extendatur ad agnatum vlterioris gradus. Ideo concludēdum videtur q non extēdatur: z q ille casus relinquatur dispositioni iuris communis: non autem relinquatur dispositioni statuti veteris: que erat q succederet in duabus tertijs: quia sz hoc sequeretur q agnatus tertij gradus per dictum statutum vetus succederet in duabus tertijs si illud nō esset correctum: z frater vel filius fratris qui sunt agnati in potiori gradu non succederent nisi in dimidia: z ita fuit hic Padue super talibus suis statutis iudicatum Laurus zc. ¶ Insuper quero si statutum excludat matrem a successione filij decedentis sine filijs per existentiam fratris ipsius defuncti. An intelligatur etiaz eam excludere per existentiam aui paterni. Et dominus Paulus de castro in suo consilio trecentesimotrigesimo. dicit q iste casus est valde dubitabilis z in quācunq partē vertamus intuitū occurrunt magna contraria. Si enim dicimus hunc auū paternum insolidum

ternum insolidum admittendum: ⁊ matrem in totum excludendam. Aut hoc dicemus per argu. sumptum a contrario sensu dicti statuti. Aut per ar. a simili: aut a pari: aut a maiori. Nam expressa ⁊ specifica dispositione dicti statuti presupponendo ꝙ in nulla parte dicat aliquē ex ascēdentibus ex linea paterna excluderet matrem in totum vel in parte. Hoc dicere non possum⁹ lȝ dicat de fratre: sorore: aut filijs fratꝝ aut alijs collateralibus vt illi excludant matrem in totum et nihil dicat de ascendentibus ꝙ habeāt excludere eam. Aut ergo dicemus auum paternum debere in totum excludere matrem eo ꝙ frater soror ⁊ filij eorum in totum excludant eam. Et ꝙ in ipso auo est maior ratio excludendi: quia hereditas nepotis est sibi debita. l. nam ⁊ si parentibus. ff. de inoffi. testa. non sic fratri vel sorori est debita: hinc est ꝙ pteritio vel exheredatio aui faceret testamentum subijci querele vel iuri contratabulandi vel dicendi nullum. l. pater filium. ff. de inofficio. testa. ⁊ in aut. vt cum de appe. cogno. §. aliud quoqȝ. colla. viij. ⁊ plene in filio preterito. ff. de iniusto testa. ⁊ per Barto. in aut. ex causa. C. de libe. preteri. Non sic preteritio vel exheredatio fratris vel sororis nisi turpi persona instituta. l. fratris. ⁊ l. fratres. C. de inoffi. testa. Si ergo frater vel soror ⁊ eorum filij: in quibus est minor ratio excludendi excludunt matrem in totum ex forma statuti predicti: fortius auus paternus in quo est maior ratio. aut. multomagis. C. de sacro sanc. eccle. Sed ad hoc potest responderi ꝙ a paritate vel maioritate rationis non est licitum arguere in statutis quando induceretur legum correctio vel exorbitatio a iure: vt supra dixi per notata per glo. in dicta auten. ⁊ per Joan. and. in additio. Specu. de actio. seu petitio. §. fina. in magna addi. nec admittitur interpretatio extensiua de casu ad casum determinatum ad aliam legem: vt notat Bartol. in dicta. l. omnes populi. ⁊ de persona ad personam. l. si vo. §. de viro. ff. solu. matri. l. illam. C. de colla. cum ibi notatis per Barto. prout hic contingeret correctio per aut. de successi. C. ad tertu. in verbo prerogatiua. Preterea posito ꝙ per rationem de qua supra videatur eē eadem vel potior ratio excludendi in auo q̄ in fratre ⁊ sorore ⁊ in filijs eoruȝ: tamen alia ratione attenta videtur minor: eo ꝙ frater ⁊ soror ⁊ eorum filij quando sunt ex vtroqȝ latere coniuncti admittuntur de iure cōmuni ad succedendum vna cum matre. Et sic plus exorbitaret a iure cōmuni ꝙ auus excluderet matrē a tota hereditate q̄ ꝙ frater ⁊ soror ⁊ eoruȝ filij in parte hereditatis: vt patet intuenti. Si vo dicamus illud accidere p argu. a contrario sensu dicti statuti qḋ est validum. c. publicato. de elec. l. j. §. huius rei. ff. de offi. eius cui manda. est iurisdic. imo contrarius sensus legis vel statuti. l. qui testamēto. §. mulier. ff. de testa. Et videtur posse fieri locūqȝ habere etiam in statutis exorbitantibus a iure cōmuni per nota per Bar. in. l. conuenticulam. post Cy. C. de episco. ⁊ cleri. Naȝ responderi potest ꝙ imo non est verum quando exorbitat ⁊ quando inducitur legis correctio: quia casus occurens reperiatur a iure determinatus sm theoricam Jaco. but. ⁊ Bar. in dicta. l. omnes populi. q: resultaret prauus intellect⁹ non relinquitur dispositioni iuris cōmunis sm eos. l. si cū dotez. in prin. solu. matri. l. ij. de condi. inser. l. apud antiquos continetur. C. de fur. In quibus legibus. Bal. videt contrarius ei qḋ dicit in dicta. l. cōuenticulā. Preterea dicit bal. in dicta. l. ij. ꝙ saltem quādo statutum prohibet interpretationem debere fieri in ipsis statutis non habet locū ar. a contrario sensu: q: contrarius sensus venit ex interpretatiōe. d. l. apud antiquos. ⁊ ar. l. pecuniam quam. ff. si cer. peta. ⁊ maxime q: cōmuniter in voluminibus statutorum solet esse statutum generale ꝙ non debet fieri interpretatio nec illa admitti super aliquo statuto. Sed sicut simpliciter verba iacēt ita simpliciter ⁊ vulgariter debet intelligi. Et lȝ Bar. in. d. l. omnes populi. videatur dicere ꝙ talis clausula paruȝ aut nihil opatur vt non admittat nisi litteralis seu vocabuli dubij expositio: vt in clemē. exiui. de verbo. sig. ⁊ in. c. exijt q seminat. eo. titu. lib. vj. ⁊ Joan. an. in mercu. in regula pro possessione. ⁊ Bal. in aut. si qua mulier. in si. C. de sacro san. eccle. Et idem Bal. in. l. ij. ⁊ iij. C. de libe. prete. Et in. l. tubemus. in si. C. ad trebel. q: illud verbū simpliciter intelligitur sm ꝙ littera iacet naturaliter dixit Bal. in. l. intestato. C. d suis ⁊ legi. Et alibi dicitur simplr. i. sine plica. glo. in. c. ij. in glo. magna. de confes. in. vj. de qua etiam dictione simpliciē not. in aut. de fideius. in prin. ⁊ Bar. in. l. j. §. si quis simpliciter. de vulga. ⁊ pupil. ⁊ idem Bar. in. l. j. §. si quis simplr. de verbo. obli. Et si autē contrarius sensus in casu nostro iste q: statutum disponit ꝙ mater succedat in quarta parte eo casu quo non extant descendentes vel ascendentes seu frater vel soror vel filij eoꝝ ⁊ extant alij agnati ex latere pris. Igit si extant aliqui istorum videt statutum velle a contrario sensu ꝙ mater in aliquo nō succedat. Sed iste sensus non tendit ad expositionē licere nec ad declarationeȝ vocabuli: sed ad declarationē mentis statuentiū: ⁊ adducit casum nouū q non est in statuto expressus. s. ꝙ existētibus ascendētibus ex latere patris nō admittatur mater in aliquo. Et sic videt nō debere admitti talis interpretatio postq̄ est inhibita per statutum per notata per Joā. an. in. d. regula pro possessore. in mercu. videt ergo ꝙ determinatio eius de qua in. l. conuenticulā. in questione de statuto florentie disponente ꝙ filia succedat si non extat masculus: ꝙ eo existente non succedat non fuit bona: q: contra regulā predictam Ja. bu. ⁊ Bar. postq̄ decisum est de iure cōmuni ꝙ succedat. l. lege. xij. tabularū. C. de legi. here. in aut. in successione. C. de suis ⁊ legi. vel si vera est dicta determinatio non est vera dicta regula p dcs docto. Preterea si statutum loqtur affirmatiue dicendo ꝙ filia succedat non extante masculo si masculus nō existat succedit: q: ablatiuus existe denotat conditionem: q: resoluit. i. si extabit: q: ista est natura ablatiui. l. a testatore. cum ibi notatis. ff. de conditi. ⁊ demon. ⁊ l. euictis. ff. de vsu. Et sic non existentia masculi videt cā finalis qua cessante cessat dispositio. l. demonstratio. §. qḋ autem iuris. ff. de condi. ⁊ demon. c. cum cessante. de appel. merito masculo existēte femina excluditur: q: cessat causa finalis sub qua admittitur. l. filiusfamilias. §. si quis. de lega. j. aut. licet. C. de natu. libe. ⁊ l. iter socerum. §. cum inter. ff. de pac. dota. Sed quādo loquit negatiue dicendo ꝙ nō existentibus illis de quibus fit mentio. s. non admittatur mater venire vltra quartam partē. Et sic non existentia illorum non videt esse causa quare mater admittatur ad quartam: sed quare non admittatur vltra q̄rtam: igitur lȝ existant aliqui ex illis nō sequitur ꝙ mater debeat repelli postq̄ eoꝝ non superexistentia non erat cā ipsi⁹ matris admittende: vnde nō sic aperte potest sumi hic ar. a contrario sensu vt repellatur mater sicut pōt sumi in questione Cy. ⁊ statuto florentino de quo supra: ⁊ per ꝯsequēs cessare videt argu. a contrario per ea que ipse Cy. post Pe. notauit in. l. conuenticulam. Sed in contrariam partem facit. Nam si dixerimus ꝙ auus non excludat in aliquo rationib⁹ s. dictis sequeretur absurditas magna. Nam si non extaret auus predictus sed extaret frater ipsius aui qui est patruus magnus excluderet matrē saltē in tribus partibus de quattuor vigore dicti statuti tanq̄ masculus ꝯsanguineus ex latere patris ⁊ aui: quia est īfra quartum gradum etiam de iure ciui. l. j. §. quarto gradu. ff. de gradi. ergo multomagis debet excludere matrem ipse auus paternus: tamen quia omne tale est potētius in causa q̄ in causato. l. digna vox. C. d legi. ⁊ auus est causa q̄re frater eius qui est patruus magnus excludit matrem: nisi enim generasset filium nō esset nepos: ergo statutum excludens matrem a successione filij propter existentiam fratris intelligitur exclusa mater per existentiā aui paterni: ⁊ etiam propter coniunctionem quā habet patruus magnus cum auo qui excludit matrem ab hereditate nepotis: q̄to ergo magis ipse auus dȝ excludere p se ⁊ ad saluitatem postq̄ est causa ꝙ frater suus excludat matrem ad vtilitatem ipsius fratris per dictam aut. multo magis. tamē q in successione dicti defuncti si concurrerent auus paternus ⁊ patruus magnus. i. frater aui pferret auus: vt in aut. defuncto. C. ad tertu. Et sic auus vinceret patruum magnū: merito vincere debet etiā matrem que vincitur a patruo magno per regulam si vinco vincētem te multo fortius vinco te: de qua in. l. de accessionibus. ff. de diuer. ⁊ temp. prescrip. ⁊ in. d. aut. licet. de natu. lib. ⁊ in. c. audite. de ꝯces. prebē. lib. vj. Et non solum in tribus partibus ex quattuor debet auus excludere matrem: imo in totū: quia dȝ aliquid plus iuris habere q̄ frater suus qui excluderet a trib⁹ ex quattuor ppter coniunctionem quam habet in ipsum si sunt apposita verba in statuto: puta si decessern sine ascendentibus ⁊c. Nam illi debent esse melioris conditiōis. suffecisset enim dicere si decesserit sine filijs vel descēdentib⁹ ⁊ sine fratre vel sorore vel filijs eorum postq̄ ascendentes ⁊ parentes: ⁊ parētes ipsorū debent esse equales. Ne igitur sequatur dicta absurditas ꝙ

patruus

patruus magnus q nō nisi pp auū excludit mrē ȝ sit melioris
conditionis ꝙ̄ auus patcentis: qđ esse non debet: dicendum
est ꝙ excludit matrem in totuȝ: q̄ꝛ vitanda est absurditas in
legibus ⁊ statutis. ff. de bo. libe. l. nō absurdū. ff. de neg. gest.
l. pomponius. ⁊ etiam superfluitas verborum. l. j. ff. qđ met.
cau. l. fi. C. de temp. ap. Et si aliquis intellectus sanus potest
dari non est dandus ille per quem in superfluitatē incidere
mus. l. j. §. fi. ff. ad municip. ⁊ q̄ꝛ verba debēt aliquid opari. c.
si papa. de priui. li. vj. Preterea presupponendū est statuen
tes fuisse motos aliqua ratione vel cā. iiij. q. erit autē lex et
non potest perpendi ꝙ aliqua rō seu cā fuerit vel esse potue
rit ad sic statuendum nisi vt bona potius penes agnationem
paternam remaneant ꝙ̄ ꝙ transeant in matrem vel eius co-
gnationem: sicut quādo statuunt ꝙ masculus succedat exclu
sa femina: q̄ꝛ tale statutum presumitur velle cōseruare agna
tionem: vt superius dixi: ⁊ per Cy. in. l. j. C. de adulte. Hic vō
non solū masculinam lineam: sed etiam femininam ex parte
patris ⁊ generationem matris voluit excludere: ⁊ hec ratio
postꝙ̄ alia non potest dari vel assignari habet pro expressa
C. de fideicō. l. cū quā. ⁊ not. Bal. in. l. maximū vitium: sed si
ista ratio fuisset expressa in statuto non est dubiū ꝙ auus ex-
cluderet matrem in totum: q̄ꝛ per dictam rōnem censeret pa
ter auus ⁊ alij ascendentes ex latere ipsorum vocati per. l. fi-
deicōmissi. §. hec verba. de lega. iij. ff. de rei vē. l. emptor. §.
fi. ibi eadem ratione reddita. ff. de vsu. l. in fideicōmis. §. cuȝ
polidius. ibi idq̄ꝫ sibi matri cōplacuisset ⁊c. ⁊ de lega. ij. l. cū
pater. §. dulcissimis. de leg. iij. l. no. §. fi. ⁊ qđ notat Dyn. in
regula fi. de reg. iuris. in. vj. ⁊ Bal. in aut. quas actiōes. C.
de sacro san. eccle. Et si dicatur si hoc noluerunt statuentes
quare no expresserunt ꝙ si extiterint ascendentes ex pte pa-
tris mater ⁊ auia in nullo succedant: sicut expresserunt quan
do frater soror ⁊ eorum filij extant: facile enim fuisset expri-
mere: ergo ⁊c. l. vnica. §. sin autem a deficientis. C. de cadu.
tollen. l. si seruum quis. §. non dixit pretor. ff. de acqui. her.
⁊. c. ad audientiam. de deci. imo cum de fratre ⁊ sorore expꝛes-
serit videt̄ de alijs denegasse. c. nonne. de presumptio. l. cuȝ
pretor. in princi. ff. de iudi. ⁊. l. maritus. C. de procura. ad qđ
responderi potest ꝙ hoc non sequitur: q̄ꝛ nec de filijs psone
defuncte expresserunt: ⁊ tamē credendum est statuentes vo-
luisse eos matrem excludere: q̄ꝛ prima causa est liberoruȝ: vt
in aut. de here. ab intes. in prin. Forte ergo fuit ratio quare
magis expresserint de fratre ⁊ sorore: q̄ꝛ non est in eis ita de
bita hereditas defuncti sicut est debita descendētibus ⁊ ascē
dentibus. Et ideo tanꝙ̄ de magis dubitabili expresserunt:
⁊ ista pars videt̄ tutior: q̄ꝛ magis est de intētione ⁊ volunta-
te statuti ꝙ̄ prima: que volūtas seruanda est potius ꝙ̄ verba
ff. de legi. benignius. C. eo. l. non dubium. ⁊. c. intelligentia.
de verbo. signi. Restat respōdere ad cōtraria: ⁊ breuiter
quātum ad tres partes de quattuor totius hereditatis non
videtur multum expediens laborare in respondendo. q̄ꝛ di-
ci potest ꝙ ad illas non veniet ipse auus per arg. a simili vel
a maiori vel a contrario sensu: ⁊ sic per extensiōem statuti de
casu ad casum: vel per subauditum intellectum quibus casi-
bus loquūtur in contrarium allegata. Sed veniet per expꝛes-
sam ⁊ generalem vocatiōem factam de ꝯsanguineis seu pa-
rentibus ex parte patris ⁊ aui. Nam negari non potest quin
auus cōtineatur appel. ꝯsanguineorum ex parte aui: ⁊ vt di-
xi tales consanguinei vocantur expꝛsse lȝ generaliter ad tres
partes bonorum per dictum statuti. Igitur non expedit di-
cere ꝙ veniat per extensiōem vel p subauditum intellectuȝ:
posset tamen ⁊ verius quis dicere ꝙ eo q̄ꝛ loquitur eo casu
quo ascendentes non extant videtur ꝙ non posset loq̄ de ipō
patre vel auo qui sunt de ascendentibus. Sed certe non pōt
negari ꝙ non sit credendū ꝙ pater ⁊ auus non debeant esse
melioris conditionis ꝙ̄ illi qui propter eos veniunt ⁊ quos
ipse pater ⁊ auus vincerent. Item lȝ loquatur eo casu quo
non extant ascendentes hoc non fuit ex eo ꝙ non veniūt ad
tres partes tm̄: sicut veniūt collaterales: sed in totum: potest
etiam responderi ꝙ iste auus non veniat per extēsionem sta-
tuti de fratre ⁊ sorore ad ipsum: sed veniat ex mente statuti ꝙ̄
tollitur ex eo quia non velit ꝙ nō existentibus attinentibus
ex parte ascendentium excludant matrem in tribus partib⁹
⁊ quattuor censetur tacite voluisse ꝙ si extent ascendētes ex
latere patris excludant in totū ne si aliud diceret̄ verba illa
statuti ⁊ sine ascendentibus: de quibus. ō. nihil operarentur
⁊ frustra viderentur apposita. Et quia ex eo ꝙ facit mētionē

de descendentibus ascendentibus ⁊ collateralibus ex parte
patris censetur habuisse respectum ad agnationem paternā
⁊ voluisse eā preferri matri ⁊ eius cognationi. Et dum dici-
tur arg. a ꝯtrario sensu non debet sumi: q̄ꝛ resultaret prauus
intellectus qđ est quando reperitur contrarium in iure deci
sum quia mater per tertulianum admittitur. nam responde
tur ꝙ hic resultaret quando verba statuti essent superflua et
nullius importātie. Item sequeret̄ absurditas de qua. ō.
ꝙ parentes consanguinei ex parte patris ⁊ aui excluderent
matrem: ⁊ tamen ipse pater ⁊ auus a quibus ipsi consangui-
nei ꝯsequūtur ipsum priuilegium excludendi matrem nō ex-
cluderent eam in aliquo. Et posito ꝙ excluderent in tribus
partibus ⁊ non vltra non essent melioris conditionis ꝙ̄ illi:
qđ non presumit̄ fuisse de mente statuti postꝙ̄ dixit sine ascē
dentibus ⁊c. Preterea volo fateri ꝙ in legibus iuris cōmu
nis non est sumēdus intellectus a cōtrario sensu vbi contra-
rium esset determinatum ab alia lege iuris cōmunis: ⁊ simi-
liter in. l. municipali: q̄ꝛ non est credendū ꝙ vnum ius cōmu-
ne velit aliud ius cōmune corrigere. Et vnū ius municipale
aliud municipale: per Bar. in. l. j. §. j. ff. qđ vi aut clam. p Cy.
⁊ alios in. l. ita pudor. C. de adulte. ⁊ in. l. vnica. C. de iof. do.
⁊ in. c. cū expediat. de ele. lib. vj. Sed in statuto qđ videm⁹
manifeste tendere ad correctionē iuris cōmunis in aliq̄bus
prout est istud non est absurdū sumere arg. a contrario sensu
etiam vbi reperitur cōtrarium determinatum a iure cōmuni
dūmodo non ab alio statuto. Nā postꝙ̄ videmus tendere ad
correctionem iuris cōmunis: credendū est ꝙ in casu de quo
dubitatur etiā velit corrigere si mens ⁊ verba statuti ad hoc
adaptentur. arg. ff. de leg. j. l. ab oībus. Et pro hoc facit qđ
notat Bal. in. l. maximū vitiū. in pe. col. versi. vlterius que-
ritur. C. de libe. prete. ibi dum dicit. Nam dcm̄ statutum hȝ
se ad ius cōmune derogatiue: ⁊ ista videtur bona ⁊ solēnis re
sponsio per quā saluatur Cy. in questione de statuto florenti
no: ⁊ etiam Bal. in. l. conuenticulam. C. de epis. ⁊ cleri. quia
lȝ de iure reperiatur determinatuȝ ꝙ femina succedat ⁊c. si
extat masculus: nō tamē reperiatur determinatū ab aliquo
statuto florentino: ⁊ etiā Bal. in. d. l. conuenti. Et ideo po-
tuit ibi sumi regula sensu contrario dum dicit ꝙ succedat fe
mina non extante masculo: ergo ipso extante nō succedat: sꝫ
si per aliud statutum nō reperiretur determinatum ꝯtrariū
scilȝ ꝙ succedat cum masculo: tale argu. non fuisset sumēduȝ
per illud statutum qđ corrigeret̄ fm̄ doctrinam ⁊ theoricam
quam docto. tradunt in. l. conuenticulam. ⁊ in. l. ij. de condi.
inser. Et sic tollitur cōtrarietas que videtur resultare inter
ea que notat Bal. in dicta. l. cōuenti. ⁊ in. d. l. ij. ⁊ in. l. apud
antiquos. C. de fur. Non ob. ꝙ non admittatur interpretatio
in statutis: q̄ꝛ est veruȝ in extrinseca ⁊ que non pōt colligi ex
verbis in statuto prolatis. Secus si ex illis potest colligi. ff.
de conditio. ⁊ demon. l. in his. ⁊ per Bal. in. l. ij. C. de libe.
prete. ⁊c. ¶ Nunc autē quero quid si statutum dicat ꝙ filia
femina excludatur ⁊ deueniat illa hereditas ad illos de so-
bole defuncti. ¶ Quero qui contineantur appella. sobolis.
Bal. in. l. fi. C. de bo. pscrip. dicit ꝙ soboles regulariter im-
portat idem ꝙ nomen liberi: ⁊ sic venirent descendentes taȝ
per lineam masculinam ꝙ̄ femininam. facit. l. j. ⁊. iij. C. ꝺ na-
tu. libe. vbi probatur ꝙ sub tali nomine veniunt etiam legiti
mati per oblationem curie: ⁊ fortius per ingressum monaste-
rij: vt per Bal. in. l. j. eo. ti. In casu tamen nostro q̄ꝛ excludit̄
femina videtur excludi fortius descendentes ex ea per nota
ta per Bal. in. d. l. maximū vitiū. ⁊. ō. plene dixi. Qui aūt
contineantur appella. progeniei dicēdū est ꝙ progenies de-
riuatur a pgignendo. is. Nā filie ⁊ nepotes. Nō sunt pꝛie progē
nies: q̄ꝛ non sunt procul geniti: sed pronepotes ⁊ alij inferio-
res bene sunt pgenies quasi procul geniti. Et sic progenies
incipit proprie a pnepotibus: largo tamē modo etiā filius ⁊
nepos dicūtur etiam progenies fm̄ Bal. in repe. c. si pater.
de testa. lib. vj. in. l. fi. C. de emancipa. libe. Et in successioni
bus qui prior est in gradu potior est in successione. ⁊ in autē.
post fratres. C. de legi. here. Quādo autem statutuȝ diceret
ꝙ veniat hẽditas in illos de prosapia. vide in. l. si qs ex cor-
pore. C. de maleg. lib. xj. ⁊ in. l. ne diutius. C. de agr. ⁊ cēsi.
vbi dicitur ꝙ est generatio vel familia alicuius. veniūt tamē
descendentes fm̄ Jo. de platea in. d. l. si quis ex corpore. in
fi. Appellatione autē generatiōis veniunt descēdentes per
lineam masculinam fm̄ Bald. in. d. c. si pater. ⁊ glo. in. c. sta-
tutum. ij. de heret. lib. vj. ⁊ merito: q̄ꝛ qui descendūt ex filia
dicuntur

dicuntur descendere: ⁊ esse de generatione parentum suorũ non de generatione aui materni. institu. de pa. po. in fi. Appellatione posteriorum in institutionibus ⁊ substitutiõibus ⁊ in hereditatibus deferendis comprehẽdũtur tam nati per lineam masculinam ꝙ̃ femininam. l. generaliter. C. de insti. l. cum acutissimi. C. de fideicõmis. ⁊c. Et quãdo dicitur tibi ⁊ posteris. vide. l. iurisconsultus. §. posteriorum. ff. de gradi. ⁊ l. his verbis. de legatis. iij. In priuilegijs autem cõprehẽduntur nati ex linea non feminina. l. vacatio. ff. de mu. ⁊ ho. l. j. in fi. ff. de iure immuni. in. c. j. de feudo marchie. Et procedit hoc sine dubio: ⁊ fortius in penalib⁹ ⁊ odiosis: de quo in c. vbicunqꝫ. de here. lib. vj. Appella. autem consortiũ qui veniant. vide Bal. in. l. si fundum. ff. de contrahen. emptio. dicentem ꝙ ſm cõmunez vsum loquendi appellãtur omnes illi qui sunt sanguine coniuncti: in aliquibus tamen locis appellantur etiam si non sunt coniuncti sanguine dũmodo sint de eadem casata. Appellatio. autem casate ex consuetudine Tuscie capiuntur hi qui sunt descendentes ex eodẽ stipite. l. j. in fi. princi. ⁊ ibi Bar. ff. ad silla. Illi autem veniunt appellatione familie qui veniunt appella. domus: pro quo glo. in. l. j. C. si quacũqꝫ predi. po. ⁊ in. l. cum vnus. in prin. ff. de adimen. lega. ⁊ in. l. pronũciatio. §. familie. ⁊ ibi Bar. ff. de verborum significa. Et appella. illorum de cippo domus veniunt illi tm̃ qui per lineam masculinam descenderunt. facit qđ nota. in. l. j. §. sed ⁊ si seruus. ff. de vẽ. inspi. vbi dicitur ꝙ per agnatos conseruatur honor ⁊ ipsa domus: eo quia femine ipse non põt eleuare faldam domus ⁊ casate per glos. in. c. j. §. hoc quoqꝫ. qui feudum dare possunt. Et per Ang. in. l. pro here. ff. de acquiren. heredi. Si võ statutum vel testator loquatur de illis de gente sua. qui veniant: vide gl. in. l. j. ff. de probatio. vbi dicitur ꝙ veniunt cognati. i. cõsanguinei ex latere matris ſm Bal. d. c. si pater. Sed ſm aliuz intellectum ibi etiam veniunt agnati: ⁊ sic ex latere prĩs ⁊c.

Appellatione autem generis comprehendũtur illi q descendunt per lineam masculinam: ⁊ illi dicuntur esse de genere: vt in glo. in dicta. l. j. ⁊ est tex. in. l. ij. in fi. de iure immun. ſm Bal. in dicto. c. si pater. quod tamẽ fallit fauore libertatis: quo casu comprehendũtur etiam descendentes p lineaz femininam. l. j. ⁊. ij. ff. de libe. ca. Item comprehenditur frater. l. cum quidam. ff. de interdic. ⁊ relega. Item legitimati. l. quoniam. C. de natu. libe. ⁊ bal. ibi: non autem comprehẽderentur bastardi ſm Bal. in. l. fina. C. de verborũ significa.

Qui autẽ dicantur de prole dic ꝙ omnes illi qui veniũt appellatione liberorum: vt est tex. in. l. ne diutius. C. de agr. ⁊ censi. lib. x. Item comprehendũtur legitimati. l. diui. C. de natu. libe. ⁊c. Quid autem si fiat mẽtio de antiquitate dicit Bal. ꝙ antiquitas idem est ꝙ ꝯsanguinitas. l. cũ fimus. de agri. ⁊ censi. qui autem cõtineantur appella. suorũ ⁊ vsqꝫ ad quem gradum. vide glo. notabilẽ in. l. si femina. C. ad turpil. dicentem ꝙ illi quorum iniuriam quis potest prosequi dicuntur sui. facit glo. insti. de here. qua. ⁊ diffe. §. j. Qui autem cõtineantur appellatio. domesticorum: dic ꝙ illi q sunt de familia ſm Barto. in. l. j. ff. ad sill. notatur in. c. ij. de vbo. signifi. per glo. institu. de testa. §. j. ⁊ in. l. presenti. C. de his q ad eccle. ꝯfug. De homine vt si quis decesserit sine hoĩe continẽtur filij masculi. l. hominis. de verbo. sig. ſm Bal. in dicto. c. si pater. Et si dicat si decesserit sine natis dic ꝙ continẽtur filij ⁊ nepotes. l. natorum. de verbo. sig. Et si fiat mẽtio de necessarijs: vt ꝙ bona mea redeant ad meos necessarios. vide. l. fi. ff. de insti. ⁊ in. in. l. j. in fi. ff. de eo qui pro tutore. vbi probatur ꝙ sunt agnati: ⁊ sic ꝯsanguinei ex parte patris. Idem si fiat mentio de necessitudine: qr hoc verbũ ideꝫ importat. l. in fideicõmissi. §. cum pollidius. ff. de vsu. Et si fiat mẽtio de propinquis cõtinẽtur illi qui sunt vltra liberos lꝫ ⁊ ipsi liberi dicãtur propinqui: vt nota. in. l. officiales. C. de episcopis ⁊ cleri. per Cy. in. l. etiam. C. de testi. ⁊ nota. in. l. j. C. vnde vir ⁊ vxor. vbi probatur ꝙ appel. propinquorum nõ venit maritus vel vxor nec alij affines ex parte vxoris vel viri: qđ inducit ibi Bar. ⁊ Bal. ad statuta ꝙ minores aut mulieres non possint cõtrahere sine cõsensu propinquorum vel ad statuta ꝙ cause inter propinquos compromittãtur vt predicti nõ cõprehendantur: sed veniant alij ꝯsanguinei. c. quotiens. in princi. de testi. Appellatione autem cõiunctorũ veniunt etiam affines. l. sed ⁊ hec. in princi. de procu. Ideo veniunt maritus ⁊ vxor. l. manifestissimi. §. finautẽ. C. de furtis. p̃prie autẽ non sunt affines: sꝫ p̃n. affinitatis. l. affinitatis. C. cõmunia de succes. Non tamẽ venirent filij spurij: vt not. glo. in. c. j. de bap. ⁊ Bal. in. l. id quod pauperibus. C. de episcopis ⁊ cleri. Referens ita Dyn. consuluisse. Idem voluit Innocẽ. in. c. quia nõnulli. de rescrip. ⁊ ibi dicitur quid sit de filijs naturalibus tm̃. de quo per. glos. in dicta clementi. j. in verbo liberi. Qui autẽ veniant appella. cõsanguineorum dic ꝙ fratres ⁊ illi qui sunt ex latere transuersali. d. §. cũ pollidius. ⁊. l. post cõsanguineos. ff. de suis ⁊ legi. Adde tamen qꝫ ꝯsanguinei dicũtur omnes qui sunt nobis sanguine iuncti. c. nõ debet. de ꝯsangui. ⁊ affini. Et sic etiam venirent illi qui sunt de latere materno: vt per glo. Barto. ⁊ Ioã. de Imol. in. l. cum quidam. §. qđ dicitur. ff. de acquiren. heredi. dicẽtes hoc procedere ſm cõmunem vsum loquendi: quia de propria significatione vocabuli aliud esset vt dixi. Et idõ simpliciter dicebat Ioã. and. in. c. sciant cũcti. de elec. libro. vj. ꝙ si cõstitutio esset penalis appel. ꝯsanguineorum non includerentur affines: quinimo dicebat Bal. in. l. fina. C. de vbor. sig. ꝙ de propria significatione non comprehendẽtur matertania: lꝫ secus fit ſm cõmunez vsum loquẽdi: qui preferri debet cuicũqꝫ vere ⁊ proprie significationi. l. labeo. cum fi. ff. de supel. leg. ⁊c. Et si fiat mẽtio de affinibus. vide. l. non facile. §. affines. ff. de gradi. per Bal. in dicta. l. fi. ⁊ per eundem in. l. affinitatis. C. cõmunia. de succes. ⁊ in. l. j. C. vnde vir ⁊ vx. vide tex. in. l. cũ eorum. §. affinitates. ff. de postulã. ⁊ in. l. nõ ideo. C. de heredi. insti. ⁊ per glo. in dicto. c. non debet. Et si dicatur qꝫ deueniat in suos parentes cõcludit Bald. in. c. si pater ꝙ de propria significatiõe comprehendũtur ascendentes vsqꝫ ad tertium gradũ per. l. iuriscõsultus. §. parentes. ff. de gradi. Sed large dicendo vel loquẽdo comprehenduntur vsqꝫ ad infinitum. l. gcũqꝫ. §. j. ff. de in ius vocã. vide. c. ij. de verbo. significa. lib. vj. Et si fiat mẽtio de descẽdẽtibus veniunt tunc illi qui veniunt appella. liberorum. Et an tunc veniant spurij ⁊ naturales dic vt. s. ⁊ per docto. in. l. generaliter. §. cum autem. C. de institu. vide glo. sing. in. c. statutũ. de hereti. lib. vj. p̃bantem ꝙ in materia non penali vel non odiosa appellatio. descẽdentium includũtur descendentes tam per lineam masculinam ꝙ̃ femininaz. Secus si materia esset odiosa: qr tunc non includerẽtur descendẽtes p lineam femininam. Et adde ꝙ si concederetur priuilegium alicui ⁊ suis descendentibus posteris masculis ⁊ feminis ꝙ nõ comprehẽdũtur femine nisi virgines aut vidue: nõ autem nupte vt voluit singulariter Bart. in. l. quotiẽs. C. de priuil. scho. lib. xij. Idem Ludo. de Ro. in. l. j. in princi. ff. ad sille. Quid autem si dicat ꝙ hereditas redeat ad proximos suos: dic ꝙ appellatione proximorum cõprehendũtur cõsanguinei: imo etiam comprehẽdi posset maritus ⁊ vxor: vt videtur probari in. l. cum alienam. C. de lega. Et si dixerit ꝙ eius bona deueniant ad illos de patrimonio suo: dic ꝙ cõprehenduntur omnes illi qui comprehenderetur appellatione familie: vt voluit Ange. in dicta. l. fina. C. de verbo. sig. Et si dixerit ꝙ bona mea redeant ad illos de casata mea. concludit Ioan. de Imol. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. ff. ad trebel. in. xiij. col. ꝙ lꝫ hoc vocabulum proprie nõ sit adinuẽtum de viro: tamẽ ſm cõmunem vsum loquẽdi intelligitur de illis de domo siue de agnatione. Et sic cõcludit esse dicẽdum de hoc vocabulo ꝙ quando testator dixit de illis de domo sua. Et si fiat mentio de cognatis vel agnatis. Concludit Bald. in. d. c. si pater ꝙ appellatiõe agnatorum veniũt cõsanguinei ex latere paterno. l. j. ff. de gradi. Sed appellatione cognatoruz veniunt ꝯsanguinei ex materno. l. ij. co. titu. ⁊ īstitu. de succes. cogna. per totum. Et si per testatorem fiat mentio de stirpe sua. vide tex. singularem in. l. si quis in suo. C. de inoffi. test. per quem dicit ibi Bal. ꝙ intelligitur tm̃ de suis ascẽdentibus: qđ non esset ſm eum. quando huic dictioni adiũgeretur nomen qđ significat generationem suam: qđ est dum dicit testator de stirpe mea progenitis: nam receptio emphiteosis pro se ⁊ alijs de stirpe sua progenitis: intelligitur solum de suis descendẽtibus: quod not. Alibi autem dicebat idẽ bal. in. l. peto. §. fratre. ff. de leg. ij. per vnaꝫ glo. ibi ꝙ paria sunt si testator facit mentionem de stipite sua seu de illis de stirpe sua: ac si diceret de illis de domo sua seu de casata sua. Et sic sequitur ꝙ non venirent cõsanguinei ex parte matris: qr illi non venirent de stipite seu stirpe. Idem tenet Imol. in dicto. §. fratre. Ideo dicebat Ange. in dicta. l. fina. ꝙ si testator legat stipiti domus sue qđ videtur legasse illis de stirpe sua sicut est dictum. S. quando testator fecit mentionem

de illis

de illis de cipo domus sue que omnia sunt singularia ⁊ tenementi. Et vide aliqualiter Pe. de ancb. in. c. vbicūqꝫ de penis lib. vi. ⁊ Jo. de imol. in. d. §. si quis rogatus. Et si dicat statutum vel dispositio tibi ⁊ nomini: idem est ac si dictum esset de familia sm glo. nō. in. l. si qui cum plures de leg. iij. facit de condi. ⁊ demon. l. illis ⁊ sic videtur ꝙ non comprehendat descēdentes ex femina. l. pronunciatio. §. familie de verb. signifi. ⁊c. ¶ Quero modo stante statuto ꝙ agnati excludant filiam a successione intestati. An isti agnati teneant eam dotare licet statutum aliud non dicat: ⁊ Bal. determinat ꝙ sic in. l. si pater. C. de dotis promis. de quo. j. in vltima questione. ¶ Sed pone statutum dicit ꝙ filia dotata non succedat. Modo pater dotauerat filiam sed non erat dotem stipulatus sibi ⁊ suis heredibus: nunquid heres teneatur istam stipulationem remittere mulieri tanqꝫ sit exclusa a successione. Et Bal. ibi dicit ꝙ sic: ⁊ allegat Jaco. de are. in. l. vxorem. §. pater naturalis de lega. iij. Et vltra Bald. hoc ideo est. vt non veniat priuanda dote ⁊ hereditate simul: ⁊ sic erit consolidata in personam filie ipsa dos quā sententiā confirmat do. Ludo. de ro. in. l. ij. ff. solu. matri. per tex. notabilem in simili in. l. si pater pro filia. ff. de colla. dotis: vbi ꝙ filia priuatur hereditate propter dotem dicit text. eam debere dotem precipuam habere. ¶ Queritur etiaꝫ an stante dicto statuto ꝙ femine excludantur existente masculo. An masculus trāsmittat portionem filie iure suitatis sicut suam portionem: Bal. in. l. fi. ff. de acqui. heredi. Et do. Pau. de cast. ibi dicunt ꝙ sic: quia idem debet iudicari de appendicijs qꝫ de prin. l. heres institutus. §. j. eo. tit. quoniam filia habetur pro mortua que excluditur per statutum. l. j. §. fi. ff. de contra tabu. Et sic tota hereditas defertur masculo ac si femina non esset in reruꝫ natura. l. si necem. §. si deportatus de bo. liber. facit quod notant doc. in. l. j. §. sciendum. ff. de suis ⁊ legi. ⁊ Bal. in. l. si quis posthumos. §. si filium. ff. de libe. ⁊ posthu. Volunt dicere ꝙ ex eo quia statutum excludit sororem debet intelligi de fratre adeunte ⁊ acceptante: ⁊ dicit esse de mente Bar. in. l. ij. §. sed si sit. ff. ad tertullia. Sꝫ adde vltra omnes quia de ea parte qua frater per statutum excludit sororem: si talis frater non adeat non videtur illam portionem sororis transmittere: quia beneficium suitatis ordinatum a iure cōmuni non est concessum fratri ad exclusionē sororis vt eam excludat vel eius partem transmittat: ⁊ pro hoc dicto casus videtur quem ipsi non allegant in. l. j. C. de his qui ante aper. tabu. vbi ideo filius transmittit hereditatem non aditam beneficio illius. l. ad descendentes ne posteritas sua defraudetur hereditate ⁊ succedant alij forte substituti vel coniuncti: vt nō. Bart. in. l. j. ff. de vulga. ⁊ pupil. in quarta. q. pn. in quinto effectu in versi. quinto dubitatur: vbi sic intelligit. d. l. i. vbi est casus ꝙ tunc bñficio transmissionis filij transmittunt ⁊ excludunt substitutos: quando cōseruatur hereditas patris in posteros: alias transmissio non excluderet substitutum: sed cum in casu nostro excluderetur ista soror que est postera testatoris ⁊ veniant collaterales: videtur ꝙ transmissioni locus non sit: argu. l. cum acutissimi de fideicōmis. ⁊ l. cum auus de condi. ⁊ demon. ⁊ ita potest esse ratio. l. defunctus de legi. here. vt ibi illi sui non transmittant: sed veniant ad fratrem defuncti. Item non est verisimile ꝙ hoc casu statutum velit excludere filiam: quando filius masculus non adiret: vt preponat extraneos ipsi mulieri. d. l. cū acutissimi ⁊ l. generaliter. §. fi. de insti. ⁊ substi. Et quia statutum defert filio portionem sororis sub nomine naturali filij: non sub nomine suitatis ⁊ sic cum non habeat eam hereditatem iure suitatis non transmittat. Est enim quoddam irrationabile ꝙ filius masculus excludat feminaꝫ l. maximum vicium de libe. prete. merito ius transmittendi non debet operari hoc casu: ⁊ per hoc videtur casus in. l. nō pro numero. C. ad orficianum: intelligendo eam vt quidam intelligunt: ⁊ ideo ibi non fiet transmissio in patrem in queꝫ deberet fieri trāsmissio sicut in descendentes per. d. l. apud hostes ⁊ per. l. j. C. de his qui ante aper. tabu. in glo. in ver. liberis. Sed dicit Jaco. de belui. ꝙ ideo in. d. l. non pro numero: non transmittitur hereditas ad patrem: quia fratrum existentia impediebat transmissionem ⁊ sm hoc esset ibi casus pro Bald. ibi ⁊ in. §. in nouissimo. nam presupposita illa opi. pro vera ꝙ quando minor moritur hereditate nō agnita ꝙ detur heredi eius restitutio in integrum pro adeunda hereditate per. l. qui duos. ff. de reb. dub. ⁊ l. pantonius de acqui. here. ⁊ l. si infanti de iure deliberandi: tamen est verum sm Bal. in. d. l. non pro numero nisi equitas impediret beneficium restitutionis: sicut in casu nostro per existentiam sororis. d. l. non pro numero per existentiam fratrum. Ego tamen Laurus propter multa teneo contrarium in hoc casu maxime. Primo quia cum ista sit hereditas paterna transmittitur ad quoscūqꝫ non agnita etiam si superfint fratres defuncti ⁊ filij testatoris per tex. in. l. non pro numero quem cōmuniter doctores intelligunt ꝙ loquatur in hereditate materna que licet transmittatur ad descendentes: nō tamen ad ascendentes. Nec ob. l. apud hostes quia loquitur in hereditate paterna que beneficio suitatis transmittit ad quoscūqꝫ. Unde intelligendo has. ll. sm istos intellectus in. d. l. non pro numero si fuisset hereditas: fuisset facta transmissio ibi ad matrem si superfuisset: ⁊ sic nō obstante ꝙ fuissent alij filij testatoris quibus videbatur magis debita hereditas eorum patris qꝫ matri: nihilominus cum ad eam matrem fuisset facta transmissio per. d. l. apud hostes. Non ob. ꝙ filius qui excludit sororem. ita demū eam excludit si hereditatem agnoscat alias si sibi non prodest: sorori obesse non debet. d. §. sed si sint ⁊. l. j. §. si pater de coniungen. cum emanci. libe. quia illud est verum vbi non extat alius cui successio deuoluatur ex consequentia qui non sit remotior persona exclusa: vel si sit remotior sit in locum persone remanentis surrogatus. l. ij. §. sed si sit consanguinea ⁊. l. equissimum ⁊. §. j. Sed si ille in quem fit transmissio surrogatur in locum transmittentis: ergo licet transmittens non proficiens sibi: quia non adiuit tamen non excludit sororem: quia vadit ad illum qui surrogatur in locum eius: ⁊ ista sunt de mente Bar. in. l. j. §. penul. de contra tabu. dico etiam ꝙ cum per transmissionē hereditatis defuncti. i. reperiatur hereditas translata in collaterales: ꝙ ita censebitur translata portio sororis que ipsi competiuisset: si non fuisset exclusa sicut illa sua portio que cōpetebat ipsi transmittenti iure proprio. Et hoc duabus rationibus. Primo ne istud ius adeundi hereditatem diuerso iure censeatur: argu. l. cum qui edes. ff. de vsucap. facit. l. iam hoc iure de vulga. ⁊ pupil. Et hoc videtur in fi. determinare Bart. in. l. ticio centum. §. ticio genero de condi. ⁊ demon. in. q. que incipit quid si relinquatur pro dote in fine dicte. q. vbi vult ꝙ si legatū sit pro dote ex quo debeat reijci ista condictio tanqꝫ grauamen in legitima. l. quoniā in prioribus. C. de inoffi. testa. ista detractio debet fieri de dicto loco non solum vsqꝫ ad concurrentem quantitatem legitime: sed etiam in eo quod est vltra legitimam: ne tale legatum diuerso iure censeatur. Secundo moueor quia hereditatis aditio non debet scindi siue diuidi. l. verbis ciuilibus de vulga. ⁊ pupil. ij. responso. ⁊. l. ij. de acquir. here. Tertio quia istud ius adeundi erat in bonis ipsius mortui: quod ius vt dixi transmittit: facit. l. bonorum appellatio de verb. sig. ⁊. l. item in bonis de acqui. re. do. Nec ob. etiam ꝙ statutuꝫ non videtur voluisse excludere filiam qꝛ immo contrarium: nam patet ꝙ etiam transuersales tertij gradus excludebant ipsam filiam: ⁊ excludunt reseruata tantum eis tertia parte eius quod fuissent habituri ab intestato. Et secunduꝫ quod statutum disponit videtur etiam sensisse testator: ⁊ hoc vult Bar. in. l. heredes mei. §. cuꝫ ita. ff. ad trebel. in fi. illius op. que incipit oppono ⁊ nunc intro materiam. Nam dicit ꝙ quando per statutum nepos ex filio masculo excluderet filiam vel neptem feminam testatoris ꝙ tunc talis nepos illas excluderet ex presumpta voluntate testatoris qui creditur se voluisse conformare cum statuto. Ista enim filia exclusa debet reputari extranea: quia per exclusionem qua excluderetur per statutum perdidit iura suitatis. l. j. §. sciendum. ff. de suis ⁊ legi. ⁊ ibi Bar. ⁊ ꝙ transmittat: probatur quia statuta cōmuniter dicunt ꝙ extantibus filijs masculis ipsa filia femina non succedat: sed isti ablatiui absoluti habent vim non solum exclusionis feminarum: sed etiam includunt mares in portionem earum. l. seruo legato. §. si testator de lega. j. ⁊. l. fideicō. §. cum esset de lega. iij. Et ideo isti masculi habent totum ⁊ iste femine habentur pro mortuis. d. l. j. §. si pater de coniungen. cū eman. libe. Et par est exheredatio legis ⁊ hois: ⁊ cōfirmabitur ista exheredatio per aditionem

illius in quez est fcā trāsmissio: et his pz q fit transmissio in collaterales agnatos vel tertii gradus vel vlterioris secundum q sunt Laurus de Palatijs.

¶ Jtē qrit. nos hēmus q si filij filie q̄ repudiauit hereditatez paternam cum iuramento iuxta. c. quamuis de pac. libro. vj. fuerint preteriti in testamento aui q si filia mortua sit viuo auo possint dicere testamentum nullū de iure communi q quoddammodo subintrant in eius locum. Secus si mortua esset post mortem patris quo casu pactuz noceret filiis. l. qui superstitis. ff. de acqui. here. & plene per Bald. in. l. pactum C. de colla. & per eundem clarius in. l. fi. C. de pac. versic. sed hic incidenter queritur. intelligendo q filia que iurauit nō firmauit contractum sed solum ipsa se obligauit & consequenter illum contractum transire fecit ad heredes cuz in dubio iuramentum firmet contractum secundum cōmunem opi. & veram de quo plene in. c. cum contingat de iureiurand. & in c. quāuis preallegato. An hoc sit verum quando mater excluditur per repudiationem vel statutum & Ja. de bel. disputauit hanc questionem & conclusit q aut dos rediit ad patrem & filij non sunt exclusi a successione aui quia de iure dos redit ad dotantem etiam extantibus filijs illius matrimonij. l. dos a patre. ff. sol. matrimo. Aut remansit penes filios ex consuetudine vniuersali de qua ibi notat glo. Et tūc filij sunt exclusi quia quando dos remanet penes filios tunc non solum filia excluditur propter masculos: sed etiam quia habuit dotem & hoc tenuit. d. Pau. de ca. in. d. l. qui superstitis. Fortiter tamen est dubitandum cum filia sit sublata de medio viuo patre vnde statim filij ipsi⁹ s. nepotes quodammodo assumunt primum graduz. l. posthumorum. ff. de iniusto. testa. Et per consequens cum sint preteriti licet nō possint dicere testamentum aui nullum tanquam processerit de radice infecta vt in simili dicit Bal. in. l. hi qui ad ciuilia C. de app. & licet debeant dotem matris computare in legitimam. l. quoniam nouella cum ibi notatis. C. de inoffi. testa. & l. illaz & l. illud. C. de colla. tamen si dos non esset sufficiens ad legitimam posset dici q possent agere ad supplementū. l. omnimodam. & l. si quando in fi. iuncta. l. siquis filium. C. de inoffi. testa. &c. ¶ Quero autem hec statuta cōmuniter dicunt q non succedat mulier extante masculo sed q dotetur: mulier cum est in. xij. anno petit a fratribus dotem sibi assignari postq̄ est exclusa a successione. Dicunt fratres quādo tu cōtraxeris matrimonium assignabimus tibi dotem q: dos nō potest esse sine matrimonio. l. iij. ff. de iure do. l. fi. C. de dōa. an nupt. Dicit mulier. ego volo q interim mihi augeatur.

Queritur quid iuris Barto. in. l. ticio. §. fi. de condi. & demonstra. dicit q super hac questione est dicenduz. An dies petendi dotem sit dies nuptiaruz vel dies etatis nuptiar. Et respondetur q relictum dotis in vltima voluntate scilicet maiori intelligitur relictum in die festiuitatis nuptiaruz qñ contrahitur matrimonium per verba de presenti posito q ad domum viri non sit transducta eo. ti. l. si cum fuerit & ibi nota. Si vero relinquitur minori tunc requiruntur duo. s. q veniat ad etatem legitimam & q nuptie contrahantur eod. ti. l. si cum fuerint hec conditio. & l. si pupille. ff. quādo dies legati cedat &c. Et predicta dicit vera ipse quando relinquitur pro dote & in tempus nuptiaruz. Sed qñ relinquitur mulieri pro se maritanda vel ad se maritandam tunc si relinqueretur pupille. & idem esset q: non posset ante tempus legitime etatis. Nam requiritur q instet causa propter quam relinquitur. l. nec semel. §. si inhabitum. ff. quando dies legati ce. & l. ante penul. §. j. de leg. ij. Sed si ad etatem nubilem mulier peruenerit tunc petet dotez prestita cautione de nubendo rō enim hoc requirit q nuptie cōtrahantur. Nam ante cōtractas nuptias mulieris expense necessarie non possent fieri pro ea maritāda: & hoc verborum significatio demonstrat l. ij. in fi. de condi. & demon. Sed idem Bart. in suo consilio xvij. quod īcipit vbertus legauit. Querit si pater legauit filie sue centum pro dote an debeatur dictum legatuz in continenti an expectari debeat nubilis etas. Et dicit q ista questio multum pendet ex forma statutorum disponentium q filie sint dotibus contente. Et si dicta statuta videatur dicit ipse q non ideo posset dari verum responsum. Tamē de iure cōmuni loquendo constat q quaten⁹ dicta dos ē relicta vsq ad legitimam portionem tunc dicta dos posset peti incontinenti absq aliqua dilatione. l. quoniaz in prioribus. C. de inoffi. testa. in eo vero quod esset vltra legitimam: aduertendum est dicit ipse q aliud est secundum propriam significationem vocabuli de iure cōmuni scripto: aliud secundum cōem vsum loquendi q in ciuitate esse consueuit. Nam cum de iure dos non potest esse sine matrimonio vt. s. dixi legatum siue dispositio dotis habet conditionem siue diem nuptiarum. C. de nup. l. sancimus. ff. de iure do. l. stipulationē. Sic debet intelligi. l. ticio. §. fi. preallegata: lz quidam illuz tex. aliter intelligant. Et hoc dicit ipse probari expresse in auc. nisi rogati. C. ad treb. & in corpore vnde sumitur vbi expresse pz q relictum nomine dotis in se habet conditionem nuptiarum. Uerum est tamen q vsus loquendi aliter se habet in quibusdam partibus & cum istud sit facti debet probari: qui a facto nō presumitur. l. i bello. §. facte. ff. de capti. In quibusdam. n. ciuitatibus dos dr esse patrimoniuz mulieris etiam non nupte vt cum dicimus talis mulier habet bonam dotez lz sit puella virgo vel vidua. Et sic dicimus de ingressa monasterium. Talis domina dedit monasterio bonaz dotem. Et similia secundum quem cōmunem vsum loquēdi debemus verba intelligere. l. librorum. §. quod tamen cassius de lega. iij. & l. cum de lanionis. §. asinam de fun. instru. l. labeo de suppelle. leg. & l. & alphenus & l. in vulgari. ff. de ver. sig. vnde si appareat talem modum loquendi esse in ciuitate dicemus legatum siue dispositionem de dote non esse conditionalem & posse incontinenti peti Bald. nota. in. d. l. sancimus dicit q Bart. in. l. qui habebat. ff. de vulga. & pupil. tz q non debeat expectari tempus nubilis etatis. Super quo passu vide etiam Bal. in. l. cum mora. C. de trāsac. & in. l. generalem. C. de epi. & cle. & glo. in. l. cum plures. §. pe. de admi. tu. & Cyn in. d. l. sancimus. Scias etiam q Alberi. in. l. g negociationem. §. pupillo de admi. tu. format questionem similem. dicit enim ipse pone q pater non habeat necesse instituere filiam. Sed sufficit qñ habet masculuz q relinquat filie quantitatem congruam nomine dotis quam habere debeat tempore nuptiarum. Quid faciet tutor istius filie nunquid statim separabit portionem filie a portione filij vt exinde eam alat vel illam dotem: ad lucrum possit dare vel aliter locare pro vtilitate puelle. An vero alet puellam de bonis filij & sic fratris ipsius puelle vt tempore nuptiarum habeat integram summam sibi relictam. Et dicit ipse Alberi. q non est dubium q tutor poterit hanc secundam viam eligere quia dicit esse casum in. l. qui filium. ff. vbi pupillus educa. debeat. Sed quid si vellet eligere primaz viam nunquid statim petere poterit partem filie & eaz separare a bonis pupilli ex hoc. §. videtur q sic dicit Alberi. si nihil erit dictum de tempore nuptiaruz ibi. Et ideo dicit q alij dicunt q si testator reliquit in tempore nuptiarum filie q standum sit ordinationi testatoris. Demum adueniente etate nubili separari debeat a patrimonio pupilla & non ante & dicit videri expressum. ff. quando dies lega. ce. l. pen. iuncta illa. l. sancimus. C. de nup. secundum Rayne. pro hoc etiam facit iste titulus maxime. l. nec semel. §. si in habitatione & l. nec nummis. §. fin. ff. de alimen. lega. & ff. de iure do. l. tali stipulatione. In contrarium q statim peti possit videtur expressuz ff. de conditio. & demonstratio. l. ticio. §. fin. versicu. sed cum ante nuptias. Sed dicit q Rycar. malum. qui hanc questionem plenissime disputauit tenuit q portio filie statim nō expectatis nuptijs peti possit cum ista dos succedat loco bonorum subsidij. i. legitime cui non potest adijci conditio vel grauamen. C. de inoffic. testa. l. quoniam. ¶ Ultimo quero si filia que de iure cōmuni succedit & est sua patri. l. maximuz vicium cum sit exclusa a tali statuto extante masculo verum masculus habens partem sororis illam transmittat ad quoscunq prout regulariter suus transmittit secundum cōmunē opi. de qua in. l. apud hostes. C. de suis & leg. in. l. ventre. ff. de acqui. here. & in. l. ex militari. §. si. de testa. mili. Et videt q non quia illa filia cuius erat talis portio erat talis persona que non erat sua patri: quia desierat esse sua propter exclusionem statuti vt singulariter dixit Bar. in. l. j. §. sciendū de suis & legi. Et quia si de benignitate fratrum illa hereditas concederetur filie exclusae ex statuto: talis hereditas vel si per eam adeatur non transmitteretur per dictam rōnē sm Ludo. de Ro. in. l. ventre. qui dicit hanc esse singularem limitationē

mitationem ⁊ nouam ad regulam ꝙ hereditas non adita nō transmittatur de qua in. l. quoniam sororem. C. de iure deli. ergo idem debet esse econuerso in ipso filio: lꝫ sit suus: quia illa portio sororis que sibi defertur prouenit a persona non sua. Sed dicit dictus do. Ludo. hanc esse notabilem dubitationem ⁊ eam neminem tangere excepto Bal. in quodaꝫ suo consilio quod incipit. In christi nomine factum proponitur. Quidam nomine ⁊c. Qui dicit primo videri hanc portionem filie non aditam transmitti eo quia defertur ipsis filiis hereditas sub nomine naturali non suitatis. l. cum ratio de bo. damn. ergo ⁊c. l. legatum. ff. de capi. dimi. do. Ludo. addit idem videri dicēdum quod dictum statutum quod excludit feminas debet intelligi ipsis masculis hereditatē volentibus aliter femina succedet secundum Bart. in. l. ii. §. sꝫ si sint. ff. ad tertu. sed cum dicti masculi abstinuerint: nec vnꝗ se immiscuerint dicte portōi videntur pariter noluisse sororem exclusam heredibus extraneis anteponere ⁊ eā sibi successuram. C. de fideicommis. l. cum acutissimi. l. cum auus. ff. de conditio. ⁊ demonstratio. Secundo quia esset absurdū videri quem pro parte esse suum heredem pro parte non. ff. de conditio. ⁊ demonstra. l. ticia si non nupserit. Et vna ⁊ eadem res non debet diuerso iure censeri. c. tua nos de deci. l. cum qui edem. ff. de vsucap. Iteꝫ quia dicta portio filiis ꝑ dictis delata videtur esse portio accrescens ei quam primo iure habent. Et sic hisdem regulis debet terminari ad hoc l. si ex toto de lega. primo ⁊. l. inter socerum. §. cum inter de pac. dota. l. etiam. C. de iure do. Ita etiam determinat ideꝫ Bal. dictis rationibus in. d. consilio quod est notabile ⁊ mēti tenendum secundum do. Ludo. q: accidit sepissime in facto. Adde ad eos quod idem Ludo. notat in. l. apud iulianū §. idē iulianus. ff. ad treb. vbi posuit plures effectus suitatis. Et inter ceteros dicit ꝙ sicut filius suus transmittit vigore suitatis. Ita etiam substitutus fratri pupillariter: q: quos possum mihi necessarios facere eosdem etiam possum filio meo pupillo. l. sed si plures. §. quos possum de vulga. ⁊ pup. Et dicit etiam dictum Angel. in. l. iii. §. aperture de here. institu. Sed tu dic ꝙ Bartol. etiam dixit in. l. secunda in fin. de vulga. ⁊ pupilla. Et hec pro ista parte. In contrariam vero partem primo dicit do. Ludo. decisionem Bal. primo eē satis dubitabilem quoniam dicta portio defertur filio beneficio statuti non autem suitatis: vnde cum suitas sit fundamētum ipsius transmissionis hereditatis non adite. l. si fratres de iure delib. ⁊ in. d. l. ventre. Per consequens dicamus hunc filium dictam portionem non transmittere quia ad eā non vocatur filius vt filius sed ex predicto beneficio. Et hoc dictum videtur multo minus posse procedere si predictum statutum factum foret ab hiis qui habent potestatem pretoris vt est marchio episcopus ⁊ similes de quibus in. c. fin. de offi. lega. per Bar. in. l. ii. in prin. de ver. ob. ⁊ in. l. si. ff. de penis. Tali. n. casu cum pretor seu similes non possent quē ipso iure absqꝫ aditione heredem facere insti. de bono. poss. §. quos autem tum etiā q: ipse suitatem obruit que est ipsa res transmissionis fundamentū insti. de here. quali. ⁊ dif. §. hiis qui transmittit ⁊. l. necessarium de acqui. here. vt talem bñficio ipsius statuti pretorii adiicientis portionem admissum absqꝫ aditione non transmittere vt in simili videmus de bonorum possessione vnde liberi q̄ cōcessa liberis a pretore ad heredes non agnita non transmittit. l. si municipali. C. qui admit. In ꝯrium tamen ⁊ sic pro prima parte dicit Lud. quem mouet glos. ibi dicens. l. vnicam. C. de hiis qui ante ap. tab. prouidentem vt descendentes hereditatem non aditam ad alios descendentes transmittant habere ēt locum in bono. posses. a pretore concessa vt hec etiam non agnita ad descendentes transmittatur quam glo. dicit do. Ludo. notabilem esse ⁊ menti tenendam ad extensionē. d. l. vnice. Dicit autē cogitate super. d. Bald. Adde vltra omnes rōnes ꝙ frater transmittat ratione suitatis in totum lꝫ exclusa sorore. primo. d. l. cum qui edes ex cā equalitatis seruāde ar. l. hereditateꝫ. ⁊. l. quāuis. C. de impube. ⁊. l. iam hoc iure de vul. ⁊ pupil. Item q: vbi sit vnio duorum potentius inspicitur ⁊ trahit ad se minus potens iuxta nota. per Bartol. in l. i. de leg. i. in. l. ii. cōmunia de leg. in. l. i. §. coheredem. ff. ad l. fal. facit. l. queritur. ff. de sta. ho. ⁊ quod legitur in. c. equa. de conse. eccle. vnde portio filii que sibi defertur de iure cōi ⁊ ei accrescit portio filie per statutum ⁊ sic per ius speciale.

Item ne pro parte sit suus ⁊ pro parte non ar. l. si pariter in si. ff. de libe. ca. ⁊ qđ no. in. c. cum inhibitio de clan. despō.

Item quia in transmissione non debet considerari quo iure deferatur. Sed solum an filius transmittens sit suus.

Item quia ex forma statuti soror est facta insuccessibilis.

Item quia si diceremus fratrem nō transmittere pro parte sororis iam soror non veniret: quia vbi quis venit ad lucrum de iure speciali ⁊ excluderetur etiaꝫ ex facto suo vt cōsequenter veniret fiscus. l. i. in fin. cum glo. de succes. edicto. Et tamen non posset opponi de iure fisci. l. hiis cōsequenter ⁊ ibi glo. ff. fami. hercis. Item q: in potestate legis ⁊ potestate statuti procedi. vt notat Bal. in. l. i. de sum. tri. Item quia repudiatio lapsu temporis. ⁊ hominis exclusio parificātur. l. i. §. sciendum de succes. edic. ⁊ in. l. si quis filiuꝫ in si. de inoffi. testa. ⁊. l. scimus in si. eo. titu. ff. ⁊. l. bonorū contra. ta. ⁊. l. i. ⁊. iii. C. qui admit. vt nota. in. l. iii. C. vnde legi. Sed si repudiaret ⁊ excluderetur ipse quo casu accrescit ⁊ continuaretur pars sororis cum parte fratris sine dubio transmitteret totam per notata in. d. l. si fratres ⁊ in. d. l. ventre ⁊ in l. vnica. C. quando non petentium partes ergo ⁊c. ¶ Quid autem si dicat statutum ꝙ filia non succedat an heredes patris illam teneantur dotare Bar. ꝙ sic in. l. si marito. §. si voluntate ⁊. l. post dotem. ff. so. ma. ⁊ Bald. in. l. si. C. de do. promis. Et do. Ludo. de ro. in. l. prima. ff. soluto matrimo. probat esse verum quia etiam tenētur alimēta prestare. l. si quis a liberis. §. idem respondit ita. ff. de libe. agno. Sed quid de patruo. dic ꝙ non reperitur lege cautum quidam allegāt leges que nihil faciunt. ¶ Cōmodissime quesitum est vtruꝫ filia exclusa a statuto predicto possit simul cum masculis venire ad emphiteosim receptam per patrem pro se ⁊ filiis. Et Barto. in suo consilio quod incipit do. Iacobus mihi secundum ordineꝫ meum. cxxviii. dicit ꝙ sic. ⁊ allegat spec. de loca. §. nunc aliqua ver. lxxviii. ⁊ dicit Bartol. ꝙ licet arguat spe. pro ⁊ contra non bene se firmat sed veritas est ꝙ remanet sibi ius petendi ex vigore stipitis paterne partem suaꝫ: ⁊ hoc tamen ex impotentia patris. Cum enim filius non habeat vt heres dispositio patris per hoc nō valet per. c. i. in pri. de succes. feu. Et spec. dicit similem emphiteosim ⁊ feudum esse. Idem dicit videri in actione de dote: que queritur filie ex dispositione paterna quod ius pater minuere non potest nisi ex eo ꝙ sibi vltra de bonis suis reliquit. l. si cum dotem §. si pater so. ma. Item posito ꝙ pater possit filiam per dispositionem suam priuare de iure communi vltra legitimaꝫ ⁊ etiam in legitima vigore dicti statuti: tamen si pater suffic filiam esse contentam certa quātitate hec verba non important. debuisset enim pater hoc exprimere si volebat ꝙ apud solum mas. remanerent iura emphiteotica. naꝫ pater potest vni ex filiis assignare libertum: tamē si vnuꝫ ex filiis instituit in portione magna alium in modica propter institutionem ex modica non expellitur quin equaliter cum aliis admittat l. vt iureiur. §. si liber. de bo. li. item sufficit filium ex quacunqꝫ parte etiam modicissima institutum esse ad hoc vt iuspatronatus conseruetur sibi. l. si ex modica. §. si filius de bo. li. Nam predicta verba intelliguntur ꝙ stet contenta ⁊ ꝙ plus petere non possit de bonis defuncti. s. iure hereditario: sed p hoc non priuatur iur. quod habet tanquam filia. Non ob. l. femine de secundis nup. quia ibi iure non cogitur filius reseruare vigore alicuius conuentionis habite cuꝫ alio sed ex dispositione illius legis que sic expresse disponit vt iure possit vnum ex filiis eligere. Sed in casu nostro eligendo vnum ex filiis veniret contra conuentionem cum alio habitam. Non ob. ꝙ pater non soluendo canonem possit priuare filium iure emphiteotico: quia hoc est ex natura contractus celebrati a principio ⁊ l hoc nō offendit legis conuentio: sed eligendo vnum bene offenderetur cōuētio que voluit filios equaliter admitti. ¶ Iuxta predicta formandam. q. censeo statuto cauetur ꝙ filia dotata a patre non succedat: modo contingit ꝙ ticius decessit relicta posthuma in vtero. Ita ꝙ eam dotare non potuit vel relicto īfante vel relicta filia femia furiosa nūq̄ fratres hēdes vniuersales dotando excludāt eā. vr̄ ꝙ sic q: nil pōt imputari patri: ⁊ q: qđ transit ad heredem quādo est ex cā onerosa vt notat in. l. ii. de pac. inter empto. ⁊ no. Bald. in. l. diem proferre. §. si heredis. ff. de arbi. licet secus quando est ex causa lucratiua. l. a testatore de conditi. ⁊ demonstratio. nam statutum habet intellectuꝫ ꝙ docetur

& per hoc incipit a precedenti dispositione. ergo cōditio an
nexa ad effectum conditionis transit ad heredem. Item non
fletus per patrem ar. l. vtrum. ff. de condi. institu. Contrariū
determinat Bal. in. l. si plures in antepe. colum. C. de cōdi.
inser. quia ille casus est obmissus a statuto. ergo relinquitur
dispositiōi iuris communis quod est verius dicit ipse. & alia
quedam. Etiam dicit circa hoc statutum que vide. ¶ Circa
predicta queritur quid si iudeus moritur ab intestato relictis
filijs masculis & femina vtrum femine pariter succedant cum
masculis: dubium facit illud quod legitur numeri in capitu
lo. xxvij. quod incipit accesserunt in versicu. si homo tamen
mortuus fuerit absque filio ad filiam eius transibit heredi-
tas. Si filiam non habuit habebit successores eius fratres:
ꝙ si fratres non habuit dabitis hereditatem fratribus pa-
tris eius. Si autem nec patruos habuit dabitur hereditas
his qui eis proximi sint. Ex quibus verbis patet ꝙ lex
ista mosayca discrepat a iure ciuili & canonico in duobus.

Primo quia secundum ius ciuile prima causa successio-
nis est liberorum non facta differentia sexus. l. maximum vi
cium. C. de libe. prete. Sed ista mosayca vult filiam feminaz
ita demum admitti si masculus non extat. Secūdo discre
pat quia de iure ciuili secunda causa est ascendentium cum
quibus succedunt fratres & sorores vtrinqꝫ coniuncti vt in
aucten. de here. que ab intesta. defe. in. §. primo & secundo
colum. ix. Sed secundum istam mosaycam solum fratres ad-
mittuntur & non ascendentes. videtur ergo ꝙ soli masculi:
quia iudei vtuntur lege mosayca & illa ligantur. xlv. distin.
qui synceras iudei. Et sic videtur posse dici ꝙ illō ius ve
teris testamenti datuꝫ iudeis per moysen. vij. distinc. moy-
ses. Sit ius ciuile proprium hebreorum supra diuina con
stitutum. j. distin. ius ciuile. Et sic quo ad eos preferatur iu
ri communi romano: vt in. l. omnes populi. ff. de iusti. & iu
re in. l. de quibus. ff. de legi. Preterea ius legitimarum he
reditatum videtur solum ad romanos spectare non ad ali-
os de quo tamen dic vt habetur. j. distinc. ius quiritum pro
quo facit quod nota. glo. in. l. prima. ff. de acquiren. re. do. &
tex. insti. de vsu & ha. §. fin. pro quo etiam potest adduci quia
iudei non humanis: sed diuinis constitutionibus subijciun
tur. xij. distin. omnia. c. distin. si solus Christus cum ibi not.
Et istam partem firmat Cal. in titulo de testa. & in. ccc. consi
lio quia ista. l. mosayca data fuit iudeis & ecclesia illos tolle
rat & papa & imperator patiuntur vt inter se legem suam ser
uent ergo secundum illam legem debent succedere. Et pro
hoc adducit tex. in. l. iudeos ad fin. C. eodem. vbi littera di-
cit amissuri sine dubio permissa nisi ab illicitis se compara-
uerint. Nam ex illo tex. datur intelligi ꝙ lex sua cōtra ip-
sos seruari debet nisi in eis que eis sunt prohibita. preterea
lex mosayca est specialis iudeorum igitur inter eos derogat
l. generali & cōmuni sicut spēs generi in regula generi per
speciez de regulis iuris libro sexto. pro quo etiaz adducitur
illud ꝙ scribitur in euangelio secundum legem nostram de-
bet mori: quasi dicat lex nostra debet nobis seruari. Nec ob.
l. nemo. l. iudei romano. l. nullus. C. eo. cuz si. in quibus dici
tur legem ciuilem seruandaz: quia fateor in his que sunt iu
deis expresse prohibita sed in his in quibus. l. ciuilis non d
rogat tunc si est questio inter iudeum & xp̄ianum seruatur. l.
communis. Et sic lex xp̄iana: sed si est questio inter iudeos
tunc seruatur lex eorum specialis disponens super illo casu
vt sicut inter xp̄ianos primo seruantur eorum statuta dein-
de lex communis. Ita inter iudeos primo debet seruari lex
mosayca deinde recurrendum est ad ius commune. & ita de
bet intelligi. l. iudei cum si. In contrarium posset addu-
ci quia illa que scripta sunt in veteri testamento non ligant
in nouo nec aliter sunt seruanda nisi sint in nouo repetita vt
nota. d. distinctio. his itaqꝫ respōdetur. Et solet notari
per Modernos qui allegant. s. Thomam de aquino in. c.
fin. de consuetu. in. l. stip. hoc modo concepta. ff. de verborū
obliga. nisi dicas istud verum inter christianos vel iudeum
& christianum: secus inter iudeos. Preterea iudei post
aduentum christi perdiderunt omnia priuilegia & omnes
immunitates. l. iussio. C. eodem vbi dicit Angel. ꝙ illa. l. he
ne seruatur in terris ecclesie in quibus iudei magnaz soluūt
collectam. poterit ergo in terminis questionis nostre dice-
re filia femina masculo illud priuilegium prelationis tibi da
tum per. l. mosaycam est renouatuꝫ per. l. iussio. C. eo. Ex

quibus videtur posse inferri ꝙ statuta que cōmuniter sunt
per italiā disponentia ꝙ stantibus masculis femine non suc
cedant. ligare debeant iudeos habitantes in loco suo: vbi
sunt talia statuta: quia per talia statuta reponuntur in dispo
sitione legis mosaice & iste redditus ad legem antiquam est
commendabilis in. l. lege. C. de legi. here. Et quia iudei di-
cuntur esse de eodem populo & corpore ipsius trinitatis. ꝗ
uis non dicantur esse de corpore spirituali in. l. christianis
C. de paga. ritu tollen. Sunt ergo de massa & ciuitatem faci
unt magis populosam vt probat tex. in aucten. de questore
post prin. ibi ciuitas nostra populosa est turbis diuersorum
hominum colla. vj. Et facit ꝙ per illum text. dixit Bald. in
capitulo primo de forma fidelitatis. Ultimo ad hoc ad-
de ꝙ. l. mosayca videtur differre a lege ciuili & communi eti
am in successione ex testamento quia de iure ciuili & canoni-
co error in corpore viciat institutionem. Et ideo si testator
volebat instituere ticium & instituit seium neuter erit heres
l. quotiens. ff. de here. insti. per quam. l. dixit ibi glo. l. ꝙ nec
Esau nec Jacob debuit esse heres prout habetur numeri.
xxvij. Sed domi. Joan. de Imol. ibi dicit ꝙ institutio facta
de Jacob fuit valida duplici de causa. Primo quia Isaac
pater suus non fuit omnino errans sed dubitans. vnde dixit
vox quidem vox Jacob est sed manus sunt Esau quia sensit
manus illas pilosas propter pellem alligatam ad manus.
Et in illa titubatione & dubitatione elegit ipsum Jacob in-
stituere. Secundo quia postea superuenit Esau: & certifi-
catus fuit ꝙ ille qui venerat ante Esau fuerat Jacob & ap-
probauit bene dixit ei & erit benedictus numeri. xxvij. vt ibi
per eum. Et Alias ꝙ Barto. dixit in. l. iudei. C. de iudeis
ꝙ iudei possint statuere contra ius commune vt hic in ver.
preter vos & hoc quando ipsi statuerent ex causa & ita tenet
Barto. Non ob. nota. xij. distin. omnium in fin. quoniam ibi
loquitur de superstitiosis constitutionibus quibus vteban
tur olim iudei inherentes constitutionibus scribarū & pha
riseorum. c. si solus christus. viij. distin. & ita tenet Archidi.
in dicto. c. omnium in ver. presumptionibus. & ꝙ possint sta
tuere contra ius cōmune vbi non sunt superstitiones est tex.
h. Solum enim reprobantur iure ciuili eoruꝫ leges circa ma
trimonia vt non contrahant secundum leges eorum sed se-
cundum. l. communem. l. nemo la prima. C. eo. Ergo in alijs
remanent ꝙ possint statuere quia exceptio firmat regulam
in non exceptuatis vt in. c. in nostra de sepul. quia ꝙ possint
vt alij populi etiam contra ius cōmune legem condere istud
est secundum dispositionem iuris communis. Loēs de iusti.
& iure. vnde si est facta exceptio in matrimonijs ꝙ non pos-
sint statuere cōtra: in alijs remanet ius commune vt possint
& maxime quando consuetudo hebreorum longissimo tpe
sic fuit: habent. n. iudei oīa que sunt ciuiū romanoꝝ. l. iudeis
C. de iudeis: & populi subditi romāo iperio possint condere
leges & introducere cōsuetudines: de hoc videtur tex. in. c.
sicut iudei eo. ti. ibi aut eorum bonas consuetudines imita-
re etiam contra dispositionem communem iuris ciuilis est
tex. in. l. omnes populi de iusti. & iure. & ideo statutum vel cō
suetudo iudeorum potest excludere dispositionem iuris cō-
munis ꝙ filia non habeat bona materna sed potius pertine
ant ad eorum parentes contra dispositionē. l. j. C. de bo. ma.
quia istud etiam olim erat de iure cōmuni ꝙ pater heredita
tes delatas filijs in potestate occuparet iure peculij in totū
l. ij. ff. de ca. pec. insti. per quas perso. no. acqui. circa princi.
lꝫ hodie sit immutatum: vt in. l. j. C. de bo. ma. Et ita fuit cō
sultum per do. An. rosel. & multos ex nobis. ¶ Querit insu
per Bal. in auc. si quas ruinas in. v. col. C. de sac. san. eccle.
An filia dotata exclusa ex forma statuti a successione pater
na succedat nihilominus in emphiteosim vna cuꝫ fratribus
vel quando est heres solum in re certa & dicit ꝙ sic. Et ideo
subdit ꝙ siquis recipiat emphiteosim pro se & vxore: vel pro
se & fratribus isti admittentur ad emphiteosim licet non
sint heredes. Subdit etiam ꝙ siquis receperit emphiteosiꝫ
pro se & filijs potest prelegare illud feudum vni filiorum cum
filij capiant tanqꝫ ex donatione paterna. & ideo pater potest
quo ad filium in potestate eam reuocare ab vno filio & cōfer
re alteri filio. l. secunda. C. de inoffici. do. & in spec. de loc. §.
nunc aliqua ver. clvj. secus in dona. materna: qr irreuocabili-
tenuisset donatio a matre in filium a principio: & sic non ha-
bet ius assignādi. l. liberi patroni. ff. de assignan. libe. Et qm̄
iste passus

iste passus est vtilissimus dicam quid sentio. An pater qui stipulatus est feudū pro se ⁊ filijs possit illud vendere in preiudiciū filiorū: quibus est facta stipulatio vel vni filiorum prelegare. Et Ang. in.l.apud iul.§.si quis alicui de lega.j. tenet contra Bal. vbi.s.⁊ dixit ꝙ non: q꜄ sunt due stipulationes vna in personam patris alia in personā filiorum quibus potest stipulari.l.quodcūqȝ.§.j.de verbo.obliga. Et sic illud ius semel contractum ex stipulatione non pōt sine voluntate eorum auferri.l.si.ff.de pac. Et idem Bald. tenuit contrarium in.l.item videndum.§.itē videamus.ff.de peti.here. Idem ibi Ange. eandem sententiam ꝙ pater possit: prout Bal. tenet in aut.si quas ruinas tenet Spec. de loca.§.nunc aliqua versi.lxxviij.⁊ de testa.§.j. Sed opi. Ange. tenuit primo Dy.⁊ idem Bald. in aut. quas actiones.C.de sac.san.eccle. Eandem tenet in simili Bar.⁊ Rapha.cu.in l.qui rome.§.flauius de verb.obli. Dūs vero Pau.de ca.in.§.si.si quis alicui concordat Bal. cum predictis Doct.⁊ ipsum Bal. semetipsum: q꜄ si pater stipulatus est feudū simpliciter ⁊ sic est feudum nouum: ⁊ non dixit pro se ⁊ filijs: ⁊ tunc possit iuxta ea que nō.per Bal. post Nico. matarel. in l.qui se patris.C.vnde liberi: nam in feudo nouo liberi succedunt patri etiam si non sint heredes: vt in tit.an agna.vel filius: hec autem distinctio fallit in duobus casibus quos nō tangunt doc.in.§.si quis alicui. Primus quando ex pecunia sua pater fuisset stipulatus ⁊ acquisiuisset ⁊ non ex liberalitate concedentis: vt dixit notabiliter ipse Bal. in.l.j.in fi.C.per quas perso.no.acqui. Secundo fallit in feudo iurisdictionali ciuitatis vel castri: q꜄ vtilius est ꝙ subditi regantur ab vno ꝙ̄ a pluribus.l.ij.§.nouissime.ff.de orig.iur.⁊.vij.q.j.in apibus: ideo ratione publice vtilitatis tollerari potest ꝙ tale feudum transferatur ad vnum filiorum in preiudicium aliorum iuxta nō.in.l.j.in prin.ff.de iusti.⁊ iure in glo. que incipit hoc potest intelligi ad fi. In feudo autē antiquo ⁊ paterno in quo frater succedit fratri ex dispositione iuris ⁊ successione patris alias autem: clarū videtur ꝙ vnus ex fratribus de sua parte feudi disponere non possit conferendo in personā alterius fratris alios fratres excludendo: q꜄ non habet illud ex prouisione sua. Et opi. Ange.⁊ Dy. in.§.si quis alicui: tenet etiam Odof. in summa in titu. qui possint in feudo succedere. Sciendum est etiam ꝙ successio iurispatronatus ⁊ presentandi clericum ad ecclesiam regulatur ad instar successionis bonorum patrimonialiū: vnde si dicat statutum ꝙ filia dotata extantibus masculis non succedat patri: excludetur etiam vigore talis consuetudinis ⁊ statuti a iurepatronatus ⁊ per consequens a presentatione rectoris: ita dicit Pe. de ancha. in.c.ex insinuatione de iurepatro. Dicit etiam in.c.cum seculum ꝙ filia dotata exclusa ab hereditate patris per renunciationē non posset presentare quod posset si iuspatronatus non exiret heredes sanguinis: contrariū dicitur in feudo ꝙ filius ꝙ̄uis renunciet hereditati paterne: potest tamen retinere feudū iuxta nō. per doc. maxime Bald. in.c.j.an agna.vel filius. Quero insuper pone stante hoc statuto ꝙ extantibus masculis femine non succedant: sed debeant dotari pro modo facultatum ⁊ dignitate personarum. Modo pater in testamento filijs masculis heredibus institutis legauit filie certam quantitatem ei dandam cum aduenerit tempus nubilis etatis: filia vult statim quantitatem legatam: heredes nolunt dare nisi cum aduenerit legitima etas nubilis: ⁊ hanc.q.ponit ⁊ refert Cy. in.l.sancimus.C.de nup.⁊ ibi Raph.⁊ Ricar. pro decisione recurrit ad aliam dubitatam.q. nunquid per statutum possit minui legitima. Et similiter circa primam.q. formatam dic vt ibi per Cy.⁊ circa secundam finaliter: sed plenius per Bar. in.l.ticio centum.§.fi.ff. de condi.⁊ demon. Et hec pro nunc sufficiant. Laus Deo.

¶ Hoc opus fuit impressum Ast per me Franciscū Syluaȝ Anno .M.ccccc.xviij. die .xxvj. Aprilis. Impensa dominorū Alberti Bruni ⁊ Balthasaris de Gabiano ciuiū Ast.

Repertoriũ suprascripti tractatus dñi Lauri de palatijs.

¶ Sequitur repertorium suprascripti tractatus domini Lauri de Palatijs.

Appellatione Sobolis progeniei prosapie generationis posterorum consortum casute familie domus illorum de cipo domus gentis sue generis prolis antiquitatis suorum domesticorum hominis natorum necessariorum propinquorum coniunctorum consanguineorum affinium suorum parentum descendentium proximorum illorum de patrimonio agnatorum consanguineorum stirpis sue stipitis domus. Qui contineantur vide. j. in. xxxij. col. cum sequenti ⁊ sequenti.

¶ Actus in dubio nunquid intelligatur perpetuus: an temporalis habes in. iiij. col. in versi. contra predicta.

¶ Argumentum a contrario sensu an ⁊ quomodo habeat locum in statutis: vide in. xvij. colũ. versic. nunc autem cum sequenti ⁊ seq.

¶ Agnati nunquid teneantur dotare filiam exclusam a successione intestati per statutum prohibens illam succedere stantibus agnatis quando statutum aliud non dicit: vide in xxxv. in prin. ⁊ . xl.

¶ Clausula codicillaris nunquid confirmet legata relicta in testamento in quo filius est preteritus: ponitur in. iij. col. in fi. in versi. sicut.

¶ Casus mixtus nunquid contineatur sub simplici in statutis in. xxviij. col. versi. sed quero.

¶ Dos non semp equiparat legitime: vt in. v. col. circa pñ.

¶ De natura dictionis quousq;: vide in col. iiij.

¶ Dotans filiam ante statutum factum si decesserit post statutum: an excludatur vigore statuti: ponit in. xix. col. in pñ.

¶ Dos ad hoc vt dicatur congrua vel incõgrua: quod tempus inspiciatur: habes in. xix. col. in fi. ⁊ sequenti.

¶ Dies petendi dotem nunquid sit dies nuptiarũ: an dies etatis nuptiarum in. xxxvij. circa mediũ versi. quero autem.

¶ Excludens feminas a successione ⁊ admittẽs masculos: an dicatur accusator nature: vide in. ij. col.

¶ Filius qui semel exclusit sororem per statutũ si moriatur sine filijs: an soror ipsa succedat in. iij. col.

¶ Filia exclusa per statutum nunquid saltem transmittat ius petendi legitimam habes in. xiij. colum. in ver. in contrarium modo.

¶ Filius non potest exheredari pro ingratitudine cõmissa ante ingressuz religionis: vt in. xvij. col. circa pñ. ibi ⁊ adde.

¶ Frater vtrinq; coniunctus nunquid excludat consanguineum tantum stante predicto statuto: quod extantibus masculis femine non succedant: vide in. xxvj. col. versi. nũc aũt.

¶ Filia nupta a patre sine dote: an possit illum cogere ad ipsam dotandum. Item nunquid incongrue dotata possit petere supplementum dotis congrue: habes in. xix. colũ. in prin. cum sequenti.

¶ Filia exclusa per statutum prohibentem illam succedere debet dotari ab heredibus patris: vt in. xxxv. colum. in fi. ⁊ in. xl.

¶ Filia exclusa per predictum statutũ an possit venire cum masculis ad emphiteosim receptam per patrẽ pro se ⁊ filijs. Sed si sit dotata vel heres instituta in certa re exclusaq; ex forma statuti a successione paterna: nunquid succedat in emphiteosim vna cũ fratribus: habes in. xlj. ⁊ in pe. col. cũ seq.

¶ Fratres heredes vniuersales dotando filiam relictam posthumaz vel infantem vel furiosam: nunquid illam excludant stante statuto q; filia dotata a patre non succedat: in xl. colum.

¶ Filia exclusa per statutum excluditur etiam a iurepatro. Item exclusa per renunciationem hereditatis non potest presentare vt in vlti. col.

¶ Filius renuncians hereditati paterne nõ intelligitur renunciare feudo: vt in fi. col.

¶ Filia exclusa vigore predicti statuti nũquid possit statim post mortem patris dicere testamentum in quo non est instituta vel exheredata nullum vel ipsum rumpere: vide in. vj. ⁊. vij. colum.

¶ Filij filie que repudiauit hereditatem paternam cum iuramento si fuerunt preteriti in testamẽto aui filia prius mortua: possint dicere testamentũ nullum: secus si mortua esset post mortem patris: an hoc sit verum quando mater excluditur per statutum: vide in. col. xxxvij. in prin.

¶ Heres nunquid teneatur remittere mulieri stipulationẽ de dote restituenda q̃ pater omiserat: tanq̃ sit exclusa a successione vigore statuti disponentis q; filia dotata non succedat: vide in. xxxv. col.

¶ Ius naturale an sit mutabile in aliqua sui parte: habes in. ii. colum. in prin.

¶ Iudeus ab intestato moriens relictis filijs masculis ⁊ femininis: vtrum femine pariter succedant cum masculis: vide in. xlj. colum. ⁊ sequenti.

¶ Iudei nunquid possint statuere contra ius cõmune vbi non sunt superstitiones: vide in penul. col.

¶ Intellectus. c. ecclesie sancte Marie de constitu. habes in. xiiij. colum.

¶ Intellectus aut quas actiones. C. de sac. san. eccl. habes in. xxij. cum sequenti.

¶ Institutio facta de Esau ⁊ Iacob nunquid valuerit: vide in col. penul.

¶ Legatum factum filie pro dote nunquid debeatur incontinenti: an expectari debeat nubilis etas habetur in. xxxvij. circa medium ⁊ vltima colum. in fi.

¶ Lex mosayca in successione in quibus discrepat a iure ciuili ⁊ canonico: vide penul. col.

¶ Legitima nunquid possit per statutum minui: vide in. x. ⁊ in vltima col.

¶ Monachatus non facit q; quis perdat dignitatem neq; desinat esse in dignitate: vt in. xv. col.

¶ Masculus nunquid transmittat portionem filie excluse iure suitatis stante predicto statuto q; femine excludantur existente masculo: vide in. xxxv. col.

¶ Mulier non potest habere duas dotes: vt. ã. in colum. xxiiij. in fi.

¶ Mulier an ⁊ quando dicatur habere agnatos: habes in xxiiij. colum.

¶ Nepos ex filio masculo nunquid excludet filiam feminaz sicut filius in. iij. colum.

¶ Pater in dote q̃ dat filie excluse per statutum: an possit aliquam condictionem apponere: vide in. v. col.

¶ Portio sororis excluse a successione per predictum statutum deueniens in fratrẽ heredem nunquid transmittatur ad quoscũq;: vide in. xxxviij. col. in fi. cum seq.

¶ Pater faciens testamentũ nunquid teneatur instituere vel exheredare filiam exclusam a successione vigore predicti statuti: vide in. vj. col.

¶ Pater legans filie excluse ex forma statuti certam quantitatem ei dandam cuz aduenerit tempus nubilis etatis: an filia possit statim cogere heredes: vt sibi dent istam quantitatem: vide in. xl. ⁊ vlti. col.

¶ Pater qui stipulatus est feudum pro se ⁊ filijs nunquid possit illud vendere in preiudicium filiorum vel vni prelegare: vide in. x. ⁊ in pe. colũ.

¶ Recipiens emphiteosim pro se ⁊ filijs ⁊ heredibus qualiter intelligantur: ⁊ nunquid taliter quesita possint per patrem in preiudicium filiorum alienari: vide in. x. ⁊ pe. col.

¶ Statutum disponens q; extantibus masculis femine non succedant: nunquid sit simpliciter odiosũ an fauorabile: ⁊ ista est prima. q. de qua in. j. ⁊. ij. col.

¶ Statutum hoc excludens filias a successione qualiter intelligatur: ⁊ nunquid habeat locum in fratre qui non successit: vt q; renunciauit hereditati: vide in. iij. col.

¶ Soror exclusa per statutum a fratre si moriatur sine filijs an soror ipsa succedat: vide in. iij. col.

¶ Statuta que corrigunt ius cõmune vel aliter disponunt circa successionem masculorum ⁊ exclusionem feminarũ nunquid sint seruanda: vide in. ij. col.

¶ Stante predicto statuto si pater faciat testamentum ⁊ filiam preterea: an firmum maneat: habes in. vj. colũ.

¶ Statutum disponens q; filia dotata succedere non possit dotanti quousq; superuixerit masculus qualiter intelligat: vide in. iiij. ⁊. x. col.

¶ Statutum predictuz excludens feminas a successione an extẽdatur ad filiã monialem professam: habetur in. xiiij. col.

¶ Statutum